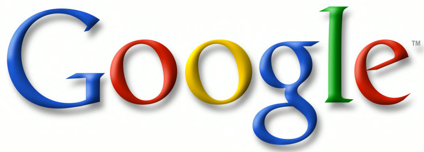
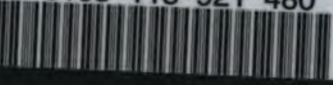

Google

øjem,
er
, og

Norsk

Forfatter-Lexicon.

1814—1856.

Norsk

Forfatter-Lexicon.

1814—1856.

Af

Jens E. Kraft.

Efter Forfatterens Død ordnet, forøget og udgivet

af

Christian C. A. Lange.

Christiania.

Johan Dahl's Forlag.

J. Chr. Gundersens Bogtrykkeri.

1863.

A.

Aabel, Morten Andreas Leigh, Søn af næstfølgende Provst P. P. Aabel, er født 10 Februar 1830 i Sogndals Prestegaard, Student fra Christiania lærde Skole 1848, og medicinsk Candidat 1856.

I *Visebog for det norske Studentersamfund* (1856) ere følgende Sange af ham trykte: No. 15 (Samfundsrepublikken), No. 18 og No. 66 (Reisesang).

Aabel, Oluf Andreas, foregaaendes Broder, født i Sogndals Prestegaard 9 October 1825; blev Student fra Christiania lærde Skole 1843, og theologisk Candidat 1847; var fra 1852—1855 Universitets-Stipendiat i Theologie, og er nu Lærer ved Nissens Latin- og Realskole i Christiania. * 1854 Christiane Lovise Meinich, D. af den i 1855 afdøde Foged Jens Christian Meinich i Land.

G. B. Winer. Det *nye Testamentes Grammatik.* Oversat. Christiania. 1852. VII. 183 S. 8.

Otto v. Gerlach, Bibelen eller den hellige Skrift med Indledninger og oplysende Anmærkninger. Oversat. 4de Deel. Ogsaa under Titel: Forklaring over det nye Testamente, oversat og knyttet til den af det norske Bibelselskab udgivne Oversættelse. 1ste Deel (Evangelierne og Apostlernes Gjerninger). Christiania 1854—57. 726 S. 8.

Omrids af det *christelige Troesindhold.* Udarb. til Brug ved Religionsunderviisningen i Nissens Latin- og Realskoles øverste Klasser. Christiania 1855. 59 S. 8.

Aabel, Peter Pavels, f. 19 Decbr. 1795 i Justedals Prestegaard i Sogn, hvor Faderen Ole Aabel († 1852) da var Prest; Moderen hed Christine Margarete Pavels. Han blev Student fra Bergens Skole 1816, theol. Candidat 1821, og 1822 Sognepresst til Justedalen, August 1823 til Sogndal, 1829 tillige Provst i Sogn, og 17 Juni 1833 Sognepresst til Land, hvor han fik oprettet den første høiere Almueskole i Norge. 16 April 1853 Provst i Valders Provsti. * 1822 Margareta Leigh, D. af Sognepresst Morten Andreas Leigh til Aal i Hallingdal † 1819.

Bemærkninger ang. Fordelingen og Anvendelsen af Oplysningsvæsenets Fonds Midler og Forslag til Forandringer i Lovgivningen herom. Lillehammer 1839. 8. (jfr. Forf.s Bemærkninger i Morgenbladet 1839. No. 184 Tillæg).

Nogle Ord om Reform af Almueskolevæsenet paa Landet. Chra 1840. 24 S. 8.

Maadeholdssagen, betragtet fra Christendommens Stade, eller den christelige Friheds nødvendige Indskrænkning med Hensyn til Brugen af Brændeviin. En Tale. Chra 1841. 16 S. 8. (jfr. Granskeren IV. No. 41).

I Prædikener af norske Geistlige (1856.) I. 201—207: Prædiken paa Skjærthorsdag, og II. 95—103: Prædiken paa 8de Søndag efter Trefoldighed.

I Theologisk Tidsskrift I. 361—536: Om den christne Kirke som udvortes bestaaende Samfund, dens Forhold til Staten og ydre Organisation.

I Morgenbladet 1840 No. 59, 82 og 121: Om Kapellaniet pro loco i Land; No. 327: Ang. Underviisningsvæsenet i Norge m. m.; 1842 No. 217 Tillæg: Om Fordelingen og Anvendelsen af Oplysningsvæsenets Fonds vedvarende Indtægter; 1843 No. 198: Ang. Geistlighedens Lønningsmaade. (jfr. s. Bl. No. 220 (af G. Faye) og No. 229).

I Granskeren IV. No. 21 og 22: Om Forholdet mellem Stat og Kirke, ordinære og combinerede Formandskaber, og om Trangen til en ordnet Kirkeforfatning i Norge. (jfr. Bemærkninger af C. W. Hjelm i Morgenbl. 1841 No. 343 Till. og Forf.s Gjenmæle i s. Bl. 1842 No. 50 Till.)

I Christiania-Posten, 1850 No. 538—539: Noget om og fra den høiere Almueskole i Land. 7½ Spalte (jfr. No. 603.); 1851 No. 939: Fortsat Beretning om den høiere Almueskole i Land. 3 Sp.

Aakre, Bernt, er født paa Gaarden Aakre i Hjørendfjord paa Søndmøre, og var en Tid Omgangsskoleholder i sin Hjembygd; studerede 1845—46 ved Veterinærskolen i Stockholm og tog der Examen; nu Dyrlæge i Aas paa Follo.

Forsøg til en norsk Dyrlægebog, letfattelig Anviisning til at lære at kjende, forebygge og helbrede de almindeligste Huusdyrsygdomme. Chra 1849. 250 S. 8. og 2 lith. Plader.

Aalholm, Niels Matthias, født 20 Juni 1811 i Arendal, hvor Faderen, Matthias Schrøder A., var Skipperborger og senere Kjøbmand; Moderen hed Karen Kjær. Var ved Handelen til sit 21de Aar. Under 1½ Aars Ophold i Frankrig lagde han sig efter de levende Sprog samt Litteraturhistorien; derpaa Boghandler i Arendal, og nedsatte sig 1835 i Christiania som Bogtrykker, men blev Aaret efter Sproglærer ved Arendals Middel- og Realskole; 1842 Translatør, 1850 konstitueret og 23 Marts 1852 virkelig Adjunkt ved Arendals Skole. * Hanna Cecilia Foss, f. 12 Juni 1818, Datter af Seilmager Ole Henrik Foss i Arendal.

Sjofna, original norsk Nytaarsgave for 1833. Arendal 1832. 209 S. 12.

Vignetter til norske Digtere. Arendal 1833. VI. 32 S. 8.

Læsebog for Ungdommen. Udarbeidet efter det Franske. Arendal 1833. 98 S. 8.

Bønnebog for Børn. Efter G. F. Dinter. Arendal 1833. 24 S. 8. — 2den Udgave sst. 1835. 32 S. 12.

Vittigt og Dumt, Gammelt og Nyt. En Samling af Anecdoter. Arendal 1835. 8.

Kortfattet norsk Sproglære til Brug i Almueskoler. Arendal 1835. 15 S. 8.

Norsk Theater-Repertoire No. 1—3 (1. Den Gjerriges Datter, af Bayard og Duport. 36 S. 2. Et keiserligt Indfald, af Anicet og Dumanoir, 16 S. 3. Før, under og efter, af Scribe og de Rougemont. 27 S.) Oversatte. Chra 1837—38. 8.

Cantate ved Secularfesten (1837). Arendal 1837. 8.

Norske Noveller af Theodor Reginald. I. Præsten i Tellemarken. Lodsens Datter. Chra 1838. VI. 258 S. 8. II. En norsk Matros. Chra 1843. 441 S. (Anm. i Mgbl. 1844 No. 48 og Rigstid. f. A. No. 286.) III. Lys og Skygge. Arendal 1847. 320 S. (Anm. i N. Tidsskr. f. Vid. o. Lit. I. 203—5 af H. J. Thue.)

Franske Stiiløvelser. Chra 1840. IV. 164 S. 8. (Anm. i Morgbl. 1840 No. 347.)

Fransk Læsebog for Begyndere og Viderekomne. Chra 1843. 242 S. 8. (Anm. i Mgbl. 1843 No. 178.) — 2den foreg. Udg. Chra 1849. VIII. 324 S. 8. 3 Udg. 1857.

Udtog af det norske Sprogs Grammatik til Brug i Almue- og Søndagsskoler. Chra 1843. 32 S. 8.

Cantate i Anl. af Carl Johans femogtyveaarige Regjering. 1843.

Cantate ved Sørgefesten over Carl Johan. 1844.

Materialier til tydske Stiiløvelser. Chra 1847. VIII. 127 S. 8. — 2den Udg. Chra 1851. 124 S. 8. (Anm. af B. A. Ibsen i N. Tidsskrift. II. 104—109).

Materialier til franske Stiiløvelser for Begyndere og Viderekomne. Chra 1853. 150 S. 8.

Tydsk Læsebog for Begyndere. Chra 1854. 189 S. 8. (Anm. i Morgenbl. 1854 No. 345).

Partie du maitre au second cours de thèmes français. Chra 1856. IV. 55 S. 8.

Medudgiver (med S. O. Wolff) af Cabinets-Bibliothek af Noveller og Fortællinger af de bedste udenlandske Forfattere. 1ste H. Arendal 1837. 16. (Deri oversat Millionærens Søn, Fortælling af Mad. A. Thierry, anm. i Morgbl. 1838 No. 46, jfr. No. 53 og 67.) Ligeledes af Samling af udvalgte norske Sange. Arendal 1837. 8.

Redaktør af „Den vestlandske Tidende" fra Begyndelsen (Juli 1832) indtil Udgangen af 1835, hvori han foruden Digte og Redaktionsartikler har leveret politiske Oversigter, literære Anmeldelser og en Mængde andre Opsatser.

I Maanedskriftet „Nat og Dag": Mine Onclers Historie, original Fortælling.

I *Dictionaire de la conversation et de la lecture* (Paris 1835): Artiklen Johan Nordal Brun.

I „Nyt Repertorium for Morskabslæsning," udg. af Liunge. VI, i Maanedsskriftet „Vikingen" III. 86—90 (jfr. Bien VIII. 3 H. 118), i „Bragi", udg. af M. C. Hansen, i „Den vestl. Tidende", i „Bien" og i „Morgenbladet" har han skrevet forskjellige Digte.

Aall, Hans Cato, Søn af Kjøbmand i Porsgrund, senere Landmand Nicolai Benjamin A. og Anne Catharine Iversen († 1849), er født i Eidangers Prestegjeld 7 April 1807, blev privat dimitteret 1824 og theologisk Candidat 1829; blev s. A. konst. Overlærer ved Laurvigs Middelskole, 1830 pers. Capellan til Sandeherred, 1833 Sognepresit til Hammerfest, 1840 Provst i Vestfinmarkens Provsti og 30 Nov. 1844 Sognepresit til Brunlanes. I 1842 Storthingsmand fra Finmarkens Amt. * Karen Nicoline Harris († 28. Mai 1856), D. af Skibscapitain Nils H. i Laurvig (B. Moe's Efterr. om Eidsvolds Repræs. og Storthingsmænd. 8).

Beskrivelse over de norske Finlapper af Hans Friis. Paany udgivet med nogle Forkortelser og et Anhang. Tromsø 1841. 68 S. 8. (1ste Udg. Kbh. 1740, og siden trykt under Peder Dass's Navn.)

Aall, Hans Jørgen Christian, Søn af Jacob A. nedenfor, født 4 Novbr. 1806 paa Nes Verk; tog Exam. art. 1822 og juridisk Examen 1827; blev 1829 Auditeur i Bergenske Brigade, 1840 Assessor i Bergens Stiftsoverret, samt 9 Juni 1846 Amtmand i Bratsberg Amt. St. Olafs-Ordenens Stiftelsesdag 21de Aug. 1847 blev han Ridder af denne Orden. Han var Storthingsmand for Bergens By 1842 og 1845, samt fra Bratsberg Amt i 1851 og 1854; Præsident i Odelsthinget i 1845 og i Storthinget i 1851 og 1854. Til Storthinget 1857 frabad han sig Valg. Ved kgl. Resol. af 9 Januar 1850 udnævnt til Medlem af en Kommission til at udarbeide Udkast til Lov om Søfarten (hvortil han siden 1846 havde samlet Materialier; jfr. Dep.-Tid. 1850 No. 4.) Gift 183* med Mariane Møller, Datter af Grosserer Hans M. i Porsgrund. (Portræt og biographisk Notits i Illustr. Nyhedsblad 1854 No. 29. B. Moe's Efterr. 7—8.)

Femaarsberetning om Bratsbergs Amt, for 1846—1850, og for 1851—55 ere indtagne i de af Indre-Departementet udgivne „Beretninger om Rigets Tilstand" for de nævnte Aar. 4to.

Udkast til en Lov ang. Søfarten, trykt i Storthingsforhandlingerne for 1851, 4de Deel N. 34 S. 4. og Chrpost. 1850. No. 544—46.

Aall, Jacob, født 27de Juli 1773 i Porsgrund, var Søn af Kjøbmand Nicolai Benjamin A. og Amborg Jørgensen, sendtes 1788 til Nyborgs Latinskole, hvorfra han blev Student 1791; tog theol. Examen 1795 med egreg., besøgte 1797—99 paa en Udenlandsreise Universiteterne i Leipzig og Gottingen, samt Bergakademiet i Freyberg, ved hvilket han studerede Mineralogi, samt kjøbte efter Hjemkomsten 1799 Nes Jærnverk ved Arendal, hvor han tog sin Bopæl. Medlem af Rigsforsamlingen i 1814 og Storthingsrepræsentant for Nedenes Amt 1815—16, 1821—22, 1827—28 og 1830. Bergverkskyndigt Medlem af den i 1814 nedsatte Kommittee for Norges Lovgivning, saavelsom af flere senere Kommissioner, den norske Bergverksdrift vedkommende. 28 Juni 1809 Ridder af Dannebrog, 1821 af Nordstjerneordenen, i hvilket Aar han ogsaa fik Medaillen for Borgerdaad, og 1839 Kommandør af Vasaordenen. Medlem af Norske Vidensk. Selskab 1822, og af flere danske og svenske lærde Selskaber. † 4de Aug. 1844. * 1799 med Lovise Andrea Stephansen, († 1825), Datter af Justitsraad N. S. Stephansen i Kjøbenhavn. (Autobiographi i Molbechs Hist. biogr. Saml. I. 123—30 og i Portr. af mærkelige Nordmænd II. 58—64. Bidrag dertil i hans „Erindringer." Levnet af F. Barfod m. Portr. i Skandin. Folkekal. 1846. 154—158, i Conversationslexicon der Gegenwart B. 1. (oversat i Norske Læsefrugter IV. 123—27), i Skilling-Magaz. 1852 No. 10, i Eidsvolds-Galleri S. 24 flg., i Berømte Nordmænd No. 11 og Moes Efterr. om Eidsvolds-Repr. S. 3—6; jfr. Rigstidenden 1844 No. 224, 228, 252; Mgbl. og D. Constit. 1844 No. 222, Norsk Tidsskr. f. V. o. Lit. IV. 28, Kohls Reiser i Danmark og Hertugdømmerne I. 264. H. Werge-

lands Konstitutions-Hist. II. 29 o. m. a. St. Mindedigt af C. N. Schwach i D. Const. 1845. No. 335. Hans Portræt findes i Mærkl. Nordm., Skilling-Magaz., Berømte Nordmænd, Eidsvolds-Galleri og foran hans Oversættelse af Snorre.)

Fædrelandske Ideer. Chrsand 1809. — Om Kornmangelen i Norge, med Hensyn paa Misvæxten 1812. ibid. 1813.

Lovforslag angaaende Saugbrugsprivilegier i Fremtiden (uden Titel). Christiania 1815.

Nogle Ord i Anledning af Resolutionen om Qvarantaine-Væsenet af 5te Dec. 1831. Chra 1832. 39 S. 8 (Mgbl. 1832 No. 46.)

Nutid og Fortid, et Hefteskrift. I—III. — I. 1 Hefte. Arendal 1832 (indeholdende om Bank- og Pengevæsenet, (r. af Schweigaard i Vidar No. 20—21, og Bemærkninger derved i No. 27—28; i Mgbl. 1832 No. 325 og Vestl. Tidende 1832 No. 51. 52). H. 2. ibid. 1833 (indeh. om Bjergværksvæsenet (r. i Vidar No. 37—41 af U. A. Motzfeldt). H. 3. ibid. eod. (indeh. Om Dagens Tone (særskilt udgivet Recension af P. Flor; r. og meddeelt i Uddrag i Kjøbenhavnsposten 1833 No. 142, 144—48); Svar paa Recensionerne over 1ste H. og Fragmenter af Flatøbogen). II. H. 4. ibid. eod. (indeh. om Kongsberg Sølvværk, Bankens Discontering og „Et Ord til Rec. af H. 2 i Vidar"). H. 5—6 ibid. 1834 (indeh. Om Communevæsenet. Necrolog over N. S. Stephansen.) B. III. Chra 1836. a. Betragtninger over Næringsveienes indbyrdes Forhold i Fædrelandet; b. Om Pengevæsenet med Hensyn paa Coursforbedring og Pariverling.) Tilsammen 116 Ark 8.

Snorre Sturlesons norske Kongers Sagaer. Oversatte. I—III. Chra 1838—39. 128 Ark 4. med 15 Staalst. og 1 Kart. (Jfr. G. Munthe.)

Erindringer som Bidrag til Norges Historie fra 1800—1815. I—III. Chra 1844—45. (Sidste D. udgivet af A. Faye). I. er anm. i „Frey" for 1844 S. 79—85; II. i samme Tidsskr. S. 548—56. af T—M. Den Constit. 1844. No. 210 og 212, jfr. „Nogle Bemærkninger" i Mgbl. 1843 No. 360.)

I Skandin. Lit. Selskabs Skrifter 1806 I. 1—76. Om Jernmalmleier og Jerntilvirkning i Norge (ogs. særskilt aftrykt Kbh. 1806.)

I Oecon. technologiske Samlinger I B. I. 1—29: Om Norges Kornhandel; S. 91—116: Om Norges Myrer. (Litteraturtid. 1813 No. 1 og 16.)

I Hist. philos. Samlinger III. B. II. 177—236: Om Culturen i Norge med Hensyn til det norske Universitet. IV. B. II. 203—58: Den norske Geistligheds Forfatning og Forhold til Staten i Fortid og Nutid.

I Indberetninger om National-Festen d. 11 Dec. 1811, udgivne af L. St. Platou, S. 235—42: En Tale.

I Saga, udg. af J. St. Munch, I. 1—20: Kjartan Olafsons Omvendelse, overs. efter Laxdæla-Saga; S. 153—84: Oluf Tryggvesons Reise til Venden og Slaget ved Svolder; S. 297—362 og II. 1—138: Oversættelse af en Deel af Niala-Saga. III. 1—306: Laxdæla-Saga, oversat.

I Alm. norskt Maanedskr. (udg. af J. A. Hielm) I. 429—82: Statsøkonomiske Betragtninger over Agerdyrkningens Forhold til andre Næringsveie m. m.; II. 161—204: Om Kongsberg Sølvværk (Mgbl. 1831 No. 245—46.)

I Bien, II. 3 H. 22—35, Hroe, overs. af Flatøbogen.

I Saml. t. d. norske Folks Sprog og Hist. IV. 187—286 og 387—437: Hitadals-Kjæmpens Historie, tilligemed en Indledning om Sagaskriftens Oprindelse.

Flere Afhandlinger i de offentlige Blade, deels med Navn, deels under Mærket

a, hvoriblandt: I Den Constitutionelle 1836 No. 41: Bemærkninger over Finants-departementets Foredrag i Anl. af Underhandlingerne med det engelske Ministerium om Trælasttoldens Nedsættelse. 1841 No. 213—15: Nogle Bemærkninger til det af den under 23 Aug. 1835 nedsatte Commission forfattede Udkast til en Lov om Handelen. 1843 No. 169—70: Bemærkninger ang. Forholdet mellem Jernstøbning fra Kupelovn og Marsovn. I Morgenbladet: 1831 No. 88 og 216: to Afhandlinger om Korntold og den norske Kornhandel; 1842 Till. til No. 82: Om Privatbanke. 1845 Till. til No. 32: Erklæring om Brændeviinssagen (skrevet 1843.) I Vestlandske Tid. 1838: Tale i Holts Formandskab (aftrykt i Mgbl. No. 55 s. A.)

Paa sin Bekostning lod han trykke: **Vatnsdæla Saga ok Saga af Finnboga hinum rama**, udg. af E. C. Werlauff. Kbh. 1812, og (i Forening med Carsten Anker) Bjørn Haldorsens islandske Lexicon, udg. af R. K. Rask. Kbh. 1814. 2 Bind. 4.

Aall, Nicolai Benjamin, **B. Cato Aalls Broder, f. 12 Marts 1805 ved Porsgrund, Student fra Drammens Skole 1822 og theol. Cand. 1826; var i nogen Tid Adjunkt ved Skiens lærde Skole, blev 1830 Kateket og Lærer ved Borgerskolen i Tønsberg, i 1833 Sognepræst til Næsodden og 28 Juni 1842 til Sogndal paa Jæderen. * Anne Sophie Krüger, f. 26 Jan. 1806, D. af Kapit. Johan Hartvig v. K. i Roeskilde.**

Ordet „svævede" i „og Guds Aand svævede over Vandene." Ehra 1848. 28 S. 12.

I Morgenbladet 1840 Till. til No. 142 og 144: Bemærkninger til det i Morgenbladene No. 77 og 78 fremsatte Forslag til Forandringer ved de ti Bud.

Aarflot, Berthe Cannutte, Datter af efternævnte Sivert Knudsøn A., født paa Gaarden Aarflot paa Søndmøre, hvor hun boer. * Amund Knudsen. (jfr. Nordmanden 1855. No. 38—39.)

Troens Frugt, en Samling af aandelige Sange, i 2de Dele. 3die Oplag. Egset 1836. 139 S. 12. — 4de forb. og med et Tillæg forøg. Oplag. Bergen 1842. 177 S. 12. — 5te Oplag. Bergen 1852. 8. (Samlede Skrifter I.)

Troens Frugt, en Samling af religiøse Opmuntrings- og Opbyggelses-Breve. Bergen 1844. VIII. 114 S. 8.

Sjælens Morgen- og Aftenoffer, Bønner, Sukke og Sange paa hver Dag i Ugen m. m. Bergen 1852. 56 S. 8. 2det Oplag. ibid. 1854. (Saml. Skr. II.)

Sjælens aandelige Høitidsglæde, Bønner og Sange paa Aarets Høitidsdage, nogle Psalmer m. m. Bergen 1853. 118 S. 12. (Saml. Skr. III.)

Religiøse Breve til Opmuntring og Opbyggelse samt Bestyrkelse i Tro, Haab og Kjærlighed, med et Anhang af Leilighedsdigte, samt en Morgen- og Aftenbøn med Sange. Bergen 1853. 212 S. (Saml. Skr. IV.)

En gudelskende Sjæls opbyggelige Sange. 4de Oplag. Bergen 1854. 26 S. 12. (skrevne i Forf.s tidlige Ungdom.) (Saml. Skr. V.)

Smuler til Næring for Livet i Gud. En Samling af B. C. Aarflots samtlige Skrifter. 5 Dele. Bergen 1854. (udgjør de nævnte særskilt udkomne Skrifter.)

Aarflot, Mauritz Andreas Rasmussøn, **Efternævntes Søn, f. 13 April 1821. Erholdt 1847 Bevilling til at drive Bogtrykkeri paa sin Odelsgaard Egset. Storthingsmand for Romsdals Amt 1854 og 1857. * Nicoline Schielderup, D. af Landhandler S. i Volden.**

R. Aarflots Biographi i „Nogle deeltagende Venners Sørgequad" ved hans Grav. Egset 1847.

Udgiver af Posthudet for Landalmuen, et Ugeblad, begyndt 1845; og af Norsk Landbrugstidende, fra 1848 (½ Ark om Ugen), begge paa Egset.

Udgivet Norske Almuesangeres Kløverblad, eller Bruns, Frimans og Zetlitz's Sange for den norske Bondestand. Egset 1853. 372 S. 8.

Aarflot, Rasmus Sivertssøn, Efternævntes Søn, født paa Aarflot i Voldens Pstg. 1792; 1808 Pelotonsanfører ved Kystværnet; 1816 Lensmand i Voldens, og 1827 tillige i Ørstens Skibrede. 1811—40 Postaabner i Volden; 1826—34 Veiinspektør i søndre Søndmøre, 1844 Forligelseskommissær i Voldens Thinglag. Storthingsmand for Romsdals Amt 1824, 27, 28, 33 og 39, og valgt som saadan 1845, men døde 19 Januar s. A. * 1816 Synneve Mauritsdatter Birkebal. † 1855. (jfr. Nogle (14) deeltagende Venners Sørgeqvad ved Rasmus S. Aarflots Grav (tilligemed en af hans Sønner forfattet Biographi.) Egsæt 1847. Nekrolog i Landboavisen for 29 Jan. 1845; Moes Efterr. om Storthingsm. 8—9; Nordmanden 1855. No. 29.)

Udgav 1817—19 „Ugebladet", fra 1820 „Den lille Maanedes-Avis", og fra 1832 til sin Død „Landboavisen", samtlige paa sin Eiendomsgaard Egset.

Enkelte Leilighedssange af ham ere trykte.

Aarflot, Sivert Knudssøn, f. 23 Okt. 1759 paa Aarflot eller Stølen i Ørstens Sogn paa Søndmøre af Bønderfolk. Var i 15 Aar Skoleholder og blev 1798 Lensmand for Voldens Skibrede. Boede siden 1800 paa Gaarden Egset, hvor han ifølge Bevilling af 15 Juli 1808 anlagde et Bogtrykkeri. Skjænkede Voldens Pstg. en Bogsamling (der brændte 1844), hvorfor han i 1800 hædredes med det danske Landhuusholdningsselskabs Guldmedaille. Modtog i 1803 en Guldmedaille af Kongen især for at have anviist Brødsurrogater. 1809 Dannebrogsmand. † 14 Juli 1817. * 1789 Gunhild Rasmusdatter († 1836). (Sivert Aarflots Minde af Cl. Frimann. jfr. Neumann i Budst. 6te Aarg. VI. 1825. S. 616. Minerva 1798. III S. 272—78 af L. A. Rodtwidt. 1799 I. 85—90; i Guldbergs Bondevennen I. 167—174, og i Nordmanden 1855 No. 27—28 (af P. Botten Hansen).

Hampens Dyrkning og Tilberedning. Kbh. 1805 (L. E. 1805 No. 17). — Norsk Jorddyrkers Almanak for 1805 (Oluff. Annal. V. 427—32.). Ligesaa for 1806. — Fjeldbobrød mod Hungersnød. Egset 1812.

Dyrerigets første Bog, eller Pattedyrenes Naturhistorie med 90 Afb. og 192 Beskrivelser. Egset 1815. — Dyrerigets anden Bog, eller Fuglenes Naturhistorie med 70 Afb., samt Beskrivelse over mere end 300 Fugle-Slags og Arter. ibid. 1816.

Ny Regnebog efter Speciemynts Beregninger. 1ste Hefte ibid. 1817.

Et Globikort, i Træsnit med Beskrivelse. ibid. eod.

Landkort over Skandinavien i Træsnit med Beskrivelse.

Dyretabeller over Pattedyr No. 1—3; over Fugle No. 1—5.

Redaktør af Norsk Landboeblad 1810—16, hvilket ugentlig udkom fra hans eget Bogtrykkeri. (jfr. Neumanns Annaler II. 367—68.)

I Handelstid. 1804 No. 49—53: Naturlige Aarsager til Fiskeriernes Til- og

Fragang ved de nordenfjeldske Kyster. 1805 No. 43: om Søndmørs Fiskeri. 1805—9: Udtog af en søndmørsk (meteorologisk) Dagbog. 1806 No. 86 og 1807 No. 90: Et Par Skrivelser.

I Dagen 1803—6: Landoecon. Efterretninger.

I Minerva 1798 III. 272: Mindesang over Hans Strøm.

En Mængde særskilt trykte Leilighedssange og Smaablade af økon., hist. og moralskt Indhold.

I Haandskrift efterlod han Samlinger til en Beskrivelse over Søndmøre, samt en Afhandling om Stjernehimlen med Afridsning af forskjellige Stjernebilleder.

Aarnseth, S. A., Skoleholder i Stadsbygden ved Throndhjem.

Meditation paa min Reise til Christiania igjennem Østerdalen Aar 1832, i et Digt. Thjem. 1832. 29 S. 8.

En lille velmeent Yttring om Stadsbygdens Præstegjæld i Vers. Thjem. 1835. 32 S. 8.

Aars, Harald, Søn af Kasserer m. v. i Enkekassen, Overkrigscommissair Jonathan A. († 1856) og Karen Eubrio Munch, er født i Christiania 5 Febr. 1812, Student fra Christiania Skole 1830, juridisk Candidat 1835; blev 1831 Copist, 1838 Fuldmægtig og 4 Dec. 1843 Bureauchef for Tabel-Contoiret under Departementet for det Indre, samt 17 Mai 1850 Qvæstor ved Universitetet. Han er tillige Kasserer for Brandforsikringen. * 1836 med sin Stedmoders Søster Anna Cathrine Pauline Hofgaard, f. 28 April 1807, D. af Andreas H., Sogneprest til Sigdal.

I Norsk Folke-Kalender for 1848 S. 86—95: Om Folketællingen i 1845.

Aars, Jens, Søn af Jacob A., Sorenskriver i Aker, og Margareta Hocherup, er født i Christiania 1 Okt. 1779, dimitteret fra Christiania Skole, theol. Kandidat 1801, blev 1804 resid. Kapellan til Rødø, 1806 Biskoppens Vicepastor i Enebak, 1 Sept. 1817 Sogneprest til Habsel og 23 Aug. 1821 til Lier; 1827 Hofprædikant, og 1832 geistl. Medlem af Vasaordenen. 1821—22 Storthingsmand for Nordlandenes Amt. † 27 Marts 1834. * 1803 Elisabeth Nicoline Nielsen, Datter af Kjøbm. Lars Nielsen i Ehra. (Jfr. B. Moe's Efterr. om Eidsvolds Repræs. S. 9—10.)

I Budstikken I (1817—18) Sp. 23—36: Efterretninger om Enebak Pstg.

Aars, Niels Frederik Julius, Søn af Foregaaende, f. i Enebak 9 Marts 1807, Student fra Drammens Skole 1827, theol. Kandidat 1832; var først personel, derpaa residerende Kapellan til Lier; 1845 Sogneprest til Alten-Talvig, i Febr. 1847 Provst i Vestfinmarkens Provsti, og 24 Sept. 1851 Sogneprest til Lom. 1848 og 1851 Storthingsmand fra Finmarkens Amt. * Sophie Stabel, Datter af Provst Hans Jacob S. i Østre Thoten.

I Morgenbladet 1849 No. 201, 205, 211, 212 og 215: Svar til Hr. Pastor Stockfleth paa hans Sendebrev (til D.Hr. Repræsentanter ved 12te ordentlige Storthing ang. Lapperne.)

Aas, Bernt Theodor, er født 1807 i Throndhjem, hvor Faderen var

Klokker. Dimitteredes fra Throndhjems lærde Skole 1829, blev 1832 Lærer ved Throndhjems Realskole, og døde 1853 i denne Stilling. * . . . .

I Nordlyset for 1845 flere poetiske Stykker, undertegnede B. Th. A.

Aas, Gunder, født 13 Mai 1785 paa Gaarden Diaas i Melhuus, hvor Faderen var Bonde; tog juridisk Examen i Modersmaalet 1812, og blev derpaa Prokurator ved Underretterne i Listers og Mandals Fogderi; 1 Juli 1814 Byfoged i Vardø samt Garnisons-Auditør, Magazins- og Ammunitions-Forvalter ved Vardøhuus Fæstning, fra hvilke Poster han i 1817 fik Afsked med Vartpenge; 1818 Stiftsoverretssagfører i Throndhjem og s. A. adjungeret Sorenskriver i Strinden og Selbo; 3 Marts 1821 Overretsprocurator, og 23 Aug. s. A. Sorenskriver i Vestre Robygdelaget, 9 Febr. 1829 Sorenskriver i Jæderen og Dalerne, 12 Sept. 1833 Amtmand i Stavangers Amt, 6 Febr. 1843 Ridder af Nordstjerneordenen og 21 Aug. 1849 af St. Olafs Orden. † 5 Mai 1853. Storthingsmand for Stavangers Amt 1833. * Anne Margrete Lund, Datter af Kjøbm. Gabriel G. L. i Farsund. (Jfr. B. Moe's Efterretn. om Eidsvolds-Repr. S. 10, og Stav. Amtstid. for 1853 No. 37.)

I Beretninger om den oeconomiske Tilstand i Norge ved Udg. af 1835 (S. 177—198), for 1836—1840 (S. 127—137), for 1840—45 (S. 109—118) og for 1846—1850 (S. 1—12) findes hans Indberetninger om Tilstanden i Stavangers Amt i de nævnte Femaar.

Aas, John, Søn af Proviantskriver ved Røraas Kobberverk Johannes Johnsøn Aas eller Aasen († 1836) og Karen Maria Lindeen († 1837), er født paa Røraas 17 Oktbr. 1793, blev Student fra Throndhjems Skole 1813 og theologisk Candidat 1818 med egregie. Blev 1819 Kapellan pro loco til Agershuus Slotsmenighed og Agers Pstg., 28 Oktbr. 1820 Sognepræst til Gjerrestad og 26 Juni 1846 Provst over Nedenes Provsti. Storthingsmand for Nedenes og Robygdelagets Amt 1836, 37, 42 og 45. * 1826 Anna Vaun (f. 19 Jan. 1805). (Jfr. B. Moe's Efterr. S. 10. Hjorts og Krags Efterretninger om Røraas. Stamtavlen S. 338.)

I Nor for 1815 S. 126—29: Fjeldskredet i Guldalen. (Digt.)

G. Hovorsens Bondebog eller Bondepraktik, fire Samtaler om Landvæsenet. Med en Fortale udgivne. Chra. 1823. 64 S. 8.

P. Hjorts og P. S. Krags Efterretninger om Røraas Kobberverk og Præstegjeld, udgivne med Fortale (30 S.) af ham og Tillæg af ham og J. Chr. Berg. Chra. 1846. XXX. 338 S. 8.

Aas, Kirstine, Datter af nedennævnte Provst Erik A. Colban, er født 1 Marts 1791 i Bø Prestegaard i Vesteraalen, hvor Faderen da var Prest. * 1817 med Cancellieraad og Sorenskriver i Senjen og Tromsø Johannes Henriksøn Aas, R. D. O., † 5 Febr. 1822, Søn af Henrik Jonsøn Aasen og Malene Didriksdatter. (jfr. Hjorts Efterretn. om Røraas, Stamt. S. 336—37.) Som Enke var hun først bosat i Throndhjem,

hvor hun deeltog i Stiftelsen af det første Børne-Asyl i Norge 1837, senere i Christiania, hvor hun ligeledes var Med-Stifterske af Grønlands Asyl 1838, og ved en anonym Opfordring gav Stødet til Understøttelses-Selskabet af 17 Dec. 1838. (jfr. Erlandsens Efterr. om Tromsø Geistl. 94—95; „Asylbørnenes Sang" af Henr. Wergeland i Asylvennen 1843. I. 16, og derfra særskilt aftrykt m. Till.)

Erindringer om Provst Erik Andreas Colban. Thjem. 1829. 8 S. 8.

Udgav 2de Oplag af Asylvennen, Jule- og Nytaarsgave for 1843, hvori hun har skrevet 12 Sange.

I Finmarkens Amtstidende 1ste Aarg. (1832): En Sang om den nordlandske Bondestand S. 89—91; Bemærkninger ved G. P. Bloms Reise i Nordlandene S. 99—101, 106—109, 124—25.

I Nordlyset 1ste Aarg. (1843): Baagekallen, et Digt.

Hun har udarbeidet Kartet til Faderens Beskrivelse over Lofoten og Vesteraalen.

Aas, Peter Emil, Søn af Lensmand i Hiterdal Ole Aas og Karen Nicoline Halling (†), er født i Hiterdal 19 Sept. 1835. Student 1854 (privat dimitteret), og studerer Medicin. (Slægten heder egentlig Wessel.)

I Illustr. Nyhedsblad 1856 No. 29, 30, 32 og 35: Et Thelemarkisk Bryllup.

Aasen, Ivar Andreas, Søn af Gaardbruger Ivar Jonsson († 1826) og Gudrid Jonsdatter († 1816), er født 5 Aug. 1813 paa Gaarden Aasen i Ørsten Sogn paa Søndmøre. Efter i et Par Aar at have været Skoleholder, kom han 1833 til daværende Sognepræst til Herrø H. C. Thoresen, hvor han i to Aar underviistes i de almindelige Skolevidenskaber; derpaa var han Huuslærer paa Søndmøre 1835—1842, i hvilket sidste Aar han, i Anledning af en hidtil utrykt Afhandling over den søndmørske Mundart, fik et aarligt Stipendium af Videnskabernes Selskab, for at samle Materiale til en norsk Ordbog, for det første for Bergens Stift. (jfr. Norske Vidensk. Selsk. Skr. IV. 21). Siden bereiste han med Selskabets Understøttelse ogsaa de nordenfjeldske og søndenfjeldske Egne indtil 1847, da han bosatte sig i Christiania, for at gjennemgaa og bearbeide sine Samlinger. Ved kgl. Res. af 10 Dec. 1850 erholdt han en aarlig Løn af Oplysningsvæsenets Fond, som af senere Storthing er bevilget med 300 Spd. (jfr. Dep. Tid. 1851 No. 13. Storth. Forhandl. 1851 VII. 561. 1854. VII. 456. IX, 73.) Han er siden 1852 Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem. (Autobiographi meddeelt af Biskop Neumann i Bergens Stiftstidende 1841, optrykt i Den Constitutionelle f. A. No. 252. jfr. Nordmanden 1855 No. 7. G. Vigfussons Ferðasaga ur Noregi i Ný Félagsrit. XV. 67—69, overs. i Illustr. Nyhedsbl. 1855. No. 40; Ill. Nyhedsbl. 1857. No. 4.)

Fem Viser i søndre Søndmørs Almuesprog. Egset 1843. 15 S. 8.

Det norske Folkesprogs Grammatik. Udg. p. kgl. norske Vidensk. Selsk. Bekostning. Chra 1848. XVI. 239 S. 8. (Anmeldt af P. A. Munch i Norsk Tidsskr. II. 282—98 og af N. K. F. Dyrlund i Antiqv. Tidsskr 1848. (II) 236—57. — (Udsolgt og en omarbeidet Udgave i Vente.)

Ordbog over det norske Folkesprog. Udg. efter kgl. N. Vidensk. Selskabs Foranstaltning og paa dets Bekostning. Chra 1850. XVI. 640 S. 8. (Anm. af P. A. Munch i Norsk Tidsskr. IV. 335—46; i Chr.-Post. 1850 No. 786; af Th. Møbius, i Forening med Grammatiken, i Gersdorffs Repertor. 1850. I. 131—36; af N. K. F. Dyrlund i Ant. Tidsskr. 1850 (III) 133 ff.

Søndmørsk Grammatik. Egset 1851. 46 S. 8.

Prøver paa Landsmaalet i Norge. Chra 1853. VI. 120 S. 8. (anm. af C. R. Unger i Norsk Tidsskr. VI. (1853) 290—95; af P. A. Munch i Morgenbl. 1853 No. 177; i Illustr. Nyhedsbl. 1853 No. 26.)

En liden Læsebog i Gammel Norsk. Chra 1854. 46 S. 8. (anm. af O. Vig i den norske Folkeskole III. 106—8; Illustr. Nyhedsbl. 1854. No. 36.)

Norske Ordsprog, samlede og ordnede. Chra 1856. XXIII. 256 S. 8. (anm. i Nord. Univ. Tidsskr. II. 3 H. 155—59; af O. Vig i Norske Folkesk. IV. 342—47.)

Han skal være Forfatter af: Ervingen, Sangspil i een Akt. Chra 1855. 24 S. 8. med Musikbilag; opført paa Chra. norske Theater. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. VII (1855) 366—77. Illustr. Nyhedsbl. 1855. No. 18. Aftenbl. f. A. No. 102.)

I Norske Videnskabers Selskabs Skrifter IV. 53—96: Om en Ordbog over det norske Almuesprog samt en dertil hørende Grammatik. (Skrevet 1845.)

I Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Litter. II. 269—80: Anmeldelse af „Norske Viser og Stev"; V. 217—43: Anmeldelse af Tidsskriftet Folkevennen.

I Tidsskriftet Folkevennen III. 32—49: Om norske Folkenavne. IV. 277—306: Register over norske Folkenavne.

I Norske Folkelivsbilleder S. 20—21. (fol.): Sildefiske paa Bergenskysten.

I Illustr. Folkekalender 1855 S. 49—54: Manne-Hausen og Benkjevigsla (to Stykker i Landsmaalet.)

I Morgenbladet 1849 No. 5: Samtale mellem to Bønder (i Landsmaal). 1854 No. 110: Om de latinske Bogstaver. (jfr. No. 128.)

I Daas Norske Tilskuer 1852 No. 46. a. b. Mere om det norske Sprog.

I Illustr. Nyhedsblad 1855 No. 41: Dikt og Sanning, Riim i Landsmaalet. 4 Sp.

Enkelte Sange, særskilt trykte, hvoriblandt „I Anledning af Lensmand R. Aarflots Død". trykt i den i 1847 udkomne Saml. af Sørgekvad ved hans Grav S. 10—12.

Aaset, Ole Olsen, Gaardbruger i Aamots Prestegj. i Østerdalen, var i 1821—22 Storthingsmand fra Hedemarkens Amt.

Tale, fremsagt i Storthinget 12 Febr. 1821; — tr. i Rigstidenden 1821 No. 14, (gav Anledning til flere ironiske Stykker i Nationalbladet XX. No. 49—52 og 63—66.)

Abel, Niels Henrik, Søn af næstfølgende Søren G. A., er født 5 Aug. 1802 paa Finnø Prestegaard; lagde sig allerede medens han gik i Christiania Skole efter den høiere Mathematik under Veiledning af B. Holmboe, hvilke Studier han fortsatte, da han 1821 blev Student, først ved Understøttelse af Universitetets Lærere, og derpaa med et aarligt Stipendium af Statskassen paa 200 Spd. (i 2 Aar). I Aarene 1825—27 foretog han med et Stipendium af Statskassen paa 600 Spd. aarlig en videnskabelig Udenlandsreise gjennem Tydskland, Italien, Schweiz og Frankrige, opholdt sig tilsidst et halvt Aar i Paris, med hvis største Mathematikere han stiftede Bekjendtskab, og indleverede til det franske Institut en Afhandling, der (1830)

tilkjendtes det Halve af dets store Priisbelønning, 3000 Fr. Efter Hjemkomsten blev han Medlem af det norske Videnskabers Selskab, og i Febr. 1828 konstitueret til som Docent at foredrage Astronomi og anvendt Mathematik under Prof. Hansteens videnskabelige Reise til Sibirien. † 6 April 1829 under et Besøg paa Frolands Jernverk, netop som Berlins Universitet vilde kalbet ham til Professor. (Hans Levnet i Magaz. f. Naturv. IX 334—59 (af B. Holmboe; ogsaa særskilt); i Journal für die reine u. angew. Mathem. IV. H. 4 (af Crelle), overs. i Mgbl. 1829 No. 311, jfr. No. 350 og 1830 No. 46, 55 og 254; i Vien XXII 111—21, i Mærkelige Nordmænd (med Portrait) 2 Række 45—48 og foran hans Oeuvres compl. (hvor flere berømte Videnskabsmænds Domme om hans Arbeider anføres); i Didots Nouv. Biographie universelle (Paris 1852) S. 107 og Dict. de la convers. (1832) No. 1, G. Libri i la Biogr. univers. samt Conversations-Lexicon d. neuesten Zeit u. Lit. (1832) I, S. 1 (af Treschow-Hanson.) Jfr. Vidar 1833 No. 39; i den norske Huusven III No. 25 findes et Digt ved hans Død af H. C. Hammer. Portræt, lith. af Hendel i Kbhavn. 1830, fol. og af Bærentzen, i Mærkel. Nordm. II.

Mémoire sur les équations algébriques, où on démontre l'impossibilité de la résolution de l'équation générale du cinquième degré. Chra 1824. 4. (En Omarbeidelse deraf i Crelles Journal 1 Hefte.)

Oeuvres complètes, avec des notes et développements, redigées par ordre du roi par B. Holmboe. 2 voll. Chra 1839. XVI. 479. 294 pagg. 4.

I *Magazin for Naturvidenskaberne* I. 216—29: Almindelig Methode til at finde Funktioner af een variabel Størrelse, naar en Egenskab af disse Funktioner er udtrykt ved en Ligning mellem to Variable; II. 53—68 og 205—15: Opløsning af et Par Opgaver ved Hjelp af bestemte Integraler; III. 219—26: Om Maanens Indflydelse paa Pendelens Bevægelse. (Berigtigelse dertil IV. 143—44); VI. 182—89: Det endelige Integral $\Sigma^n \varphi x$ udtrykt ved et enkelt bestemt Integral.

Medarbeider af Crelles Journal für die reine u. angewandte Mathematik, hvori 24 Afhandlinger i 1ste til 6te Bind.

I Schumachers astronomische Nachrichten f. 1828 to Afhandlinger, og i Gergonnes Annales des mathematiques XVII. en Afhandling om Elimination.

I det norske Videnskabers Selskabs Skrifter i det 19 Aarh. II. H. 2. S. 177—207: Et lidet Bidrag til Læren om adskillige transscendente Functioner.

Abel, Paul Severin, Søn af Sognepræst til Vigedal i Ryfylke Hans A. og Maren Povelsdatter Skaanvig (Schonvig), er født 1751 i Vigedal, blev efterat have været Skibspræst i det Asiatiske Compagnies Tjeneste 1786 Sognepræst til Klep paa Jæderen, 1793 til Tinn i øvre Thelemarken, og 1799 til Vanse paa Lister, samt fra 1816 Provst i Lister Provsti. † 10 April 1827. * 14 Febr. 1787 Karen Sibille Barth (døbt 9 Sept. 1768, † 25 Jan. 1850.)

Forslag til Faareavlens Forbedring i Norge, indført i Didrichsens Magazin for Næringsstanden I. Kbhavn 1796.

Abel, Søren Georg, f. 3 Jan. 1772 i Mo Sogn i øvre Thelemar-

ken, hvor Faderen Hans Mathias A. var Sognepræst. Student fra Helsingørs Skole 1788 med Udmærkelse og 1792 theol. Candidat. Blev 1794 pers. Kapellan hos Faderen i Gjerrestad, 1799 Sognepræst til Finnø og 2 Decbr. 1803 til Gjerrestad. 1813 Ridder af Dannebrog. Storthingsmand for Nedenes og Robygdelagets Amt i 1814 og 1818. † 5 Mai 1820. * 1800 Anne Marie Simonsen, Datter af Kjøbmand N. Simonsen i Risøer. — (B. Moe's Efterr. om Eidsvolds-Repr. S. 11.)

Religions-Spørgsmaal med Svar. Kbhavn 1806. 5te Oplag Chra 1812. 6te Opl. Chra 1816. 54 S. 8. (Jfr. Nationalbl. 6te H. 53—63, 74—78, 83—93, og Abels Tilsvar S. 185—86.)

De sædvanlige Morgen- og Aftenandagter, samt nogle flere Bønner omarbeidede. Kbhavn 1807.

Tale, holden ved Begaardsheiens Kirkes Indvielse 19 Aug. 1810. Chra 1810. 8.

Abildgaard, Jens, f. 26 Marts 1760 i Elverums Pstg. Han var fra 1785 til 1795 pers. Capellan hos sin Fader Martin A. i Faaberg, og tillige 1788 Feltpræst; blev 1795 Sognepræst til Nesodden og 3 Jan. 1806 til Haabøl, hvor han døde ugift 7 Juli 1837. (Se et i Christiania ved hans Død udkommet Mindeblad i Folio.)

I Budstikken, 1 Aargang (1817—18) Sp. 353—671: Noget om Haabøl Pstgd.; Sp. 369—78: Noget om Bieavl, især Smaalehnenes, og Sp. 793—98 og 809—32: Almindelige Bemærkninger over Guldbrandsdalen i statistisk og oeconomisk Henseende.

Abildgaard, Theodor Frederik Scheel, Søn af Skolelærer Jacob Andreas A. og Margrete Scheel, er født i Arendal 29 Sept. 1826, Student 1845 (priv. dimitteret), deeltog fra 1850 med Marcus Thrane i Arbeiderbevægelserne og i Centralmøderne 1850 og 1851, fængsledes med denne 1851, og dømtes af Høiesteret 25 Juni 1855 til 4 Aars Strafarbeide.

Paabegyndte et nyt Blad Christianssandsposten 1850, hvoraf udkom mindst No. 1—13.

Arbeiderforeningernes Blad redigerede han fra Begyndelsen af 1851, indtil han s. A. blev fængslet, og skrev siden ogsaa flere Artikler deri, ligesom vistnok i det senere paabegyndte „Arbeider-Bladet."

I Daa's Norske Tilskuer 1852 No. 32: Om Arbeidernes Politik (jfr. No. 38. 41. 42.)

Adler, Johan Gunder, Søn af Bødkermester Adolf A. og Ingeborg Lund, f. 5 Marts 1784 i Kjøbenhavn, blev 1802 Student med Udmærkelse og 1812 Bestyrer og første Lærer ved Skolen „Christian Augusts Minde" (senere fuldstændig lærd Skole) paa Frederikshald med Titel af Lector. Efter Prinds Christian Frederiks Valg til Norges Konge, blev han 26 Juli 1814 Kabinetssecretair hos Samme, hvem han i Oct. s. A. fulgte tilbage til Danmark. † som Geheimeconferentsraad paa en Badereise i Hof i Bayern 26 Mai 1852. * Anna Maria Høyer. (jfr. udførligere om ham som dansk Embedsmand Erslews Forf.-Lex. I. 8—9 og især Supplem. I. 7—8. Portræt, lithogr. 1842 fol. i Kbhavn. Hans Forfattervirksomhed indskrænker sig til Norge.)

Udgav 1814 med C. M. Falsen: Udkast til en Constitution for Kongeriget Norge, indført i N. Wulfsbergs Journal for Lovgivning, Rigsforfatning og Politik. Chra 1814. 2det Hefte. 82 S. 8. (ogsaa særskilt aftrykt).

Ligesaa skal han være Forfatter af forskjellige offentlige Aktstykker og Kundgjørelser paa Embedsvegne, indførte i Bladet Tiden, udg. af N. Wulfsberg 1814. (jfr. Venturini. Rußl. u. Deutschl. Befreiungs-Kriege. IV. 12—48. Aalls Erindringer. III. 36).

Allum, Hans, f. 1777 i Botne Pstgd. nær ved Holmestrand. Udgik 1800 fra det daværende Skolelærer-Seminarium i Tønsberg, og blev Almueskolelærer i Holmestrand; 1806 Klokker i Skouger; senere Privatlærer ved Arendal. † 23 Mai 1848. (jfr. Nationalbl. IV. 192, V. 9, 12, 40, 110.)

Antikritisk Bidrag eller Strøtanker over Hr. Procurator Debes's Critiske Bemærkninger, forsaavidt deri er talt om Bønderfolk, Seminarister og dermed forbundne Gjenstande. Chra 1809. 8.

Gjæringen eller Alvor og Skjemt. Et Digt. Drammen 1817. 16 S. 8. (Nationalbl. VI. 129—42 og 153—59 af S. t. A. Paa denne og andre Critiker svarede Allum i s. Bl. VII, 161—71).

Sandsigelse eller Alvor og Skjemt No. 2. Drammen 1817. 16 S. 8.

Manifest eller Helvedbrev, et Circulaire fra Fanden, fundet og til Trykken leveret af Halbjørn. Drammen 1818. 16 S. 8.

Et lidet Offer paa Skrivefrihedens Alter, eller den i sin Kreds bekjendte Trykkefrihedssag imod Klokkeren i Skouge. Drammen 1823. 132 S. 8.

Kongsberg eller Norges Sølvværk, et lyrisk, beskrivende Digt i fem Sange. Med Anhang af historisk-kritiske og physikalske Anmærkninger. Chra 1828. V. 124 S. 8. (Mgbl. 1828 No. 196 af J. Chr. Berg ang. Allums Udfald mod M. Th. Brünnich).

Fortsatte, frimodige Bemærkninger over Sølvværket Kongsberg; med Svar til den unævnte Anmelder af mit Skrift: Kongsberg eller Norges Sølvværk. Første Bilag til Digtets Anhang. Chra 1828. 24 S. 8. (jfr. Nyeste Skilderi 1830 No. 26, 28, 38, 39 (af Allum) og 30—31 af Prof. Esmark.)

Provindsiaden, eller den lille Reiselabyrinth i Buskerud. Et naivmuntert Lunedigt i firti og otte Aphorismer. Chra 1831. 118 S. 8.

Fornuftpersfen, eller Mundkurv paa Philosophien, et theosophisk Læredigt, af Finderen til Lucifers Manifest, Halbjørn Justesøn. Kbhavn 1832. 8. (jfr. Allums Oplysninger i Mgbl. 1834 No. 195 og under Bekjendtgjørelser No. 199).

Den norske Huusmoder i sit Kjøkken og Spisekammer, eller Norsk Huusholdningsbog i alphabetisk Orden paa Vers. Chra 1833. IV. 68 S. 8. (Hovedsagelig af Allum; for en Trediedeel af H. Hanson og en Lieut. Hagerup).

Broder Ebben i Fødelandet, eller Amerikareisen. Skuespil i fire Akter. Chra 1839. 130 S. 8.

De to syngende Værter, Farce eller Løierspil i to Optrin. Chra 1839. 16 S. 8.

I Norges Minerva af Morgenstjerne H. 1 og 3: otte Smaadigte. I Nationalbl. IV—VII: Digte, og prof. Stykker i IV. S. 94, 110, 124 (cfr. V. 9 og 110) V. 28, VI. 230, VII. 14.; gav Bidrag til Drammens Tidende, især i Aarene 1816—28, da han deels var Medarbeider, deels (i nogle Maaneder) Redaktør af Bladet; i Nyeste Skilderi 1830 No. 26, 28, 38—39 mod Prof. J Esmark (ovenfor); Bidrag til Statsborgeren og Maanedsskriftet Iduna. I Norske Viser og Stev S. 52—65 fire (tidligere særskilt trykte) Viser i Jarlsbergs Mundart.

Han efterlod sig i Manuskript forskjellige poetiske Arbeider.

Amberg, Herman, f. 20 Mai 1754 i Helsingør, hvor Faderen, en Gudbrandsdøl, var Guldsmed; blev 1775 Student, 1787 Femtelectie-Hører og 1799 Overlærer ved Christiania Kathedralskole, samt 1806 Rector i Christianssand. Tog Afsked fra Rectoratet 1825, og levede i Christiansand til sin Død 23 Decbr. 1837. * 1798 Marthe Bonsach. (Jfr. Hædersminde fra Aaret 1825 for en fratrædende Lærer, samlede af taknemlige Disciple. Chrsand 1828. 8. med A.'s Portræt. Et Mindedigt over ham af C. U. D. Foltmar i Morgbl. 1838 No. 52; jfr. Erslews Forf.-Lexicon. I. 14 og Supplem. I. 16.)

Hans før 1814 udgivne Skrifter opregnes i Nyerups og Krafts Litteratur-Lexicon S. 13; nemlig:

Oversættelse af 3die—5te Deel af Millots Verdenshistorie.

Andeel i Broderens, Hans Christian Ambergs, tydsk-danske og dansk-tydske Ordbog. 3 Bind. Kbhavn 1797—1810. 8; samt i J. Badens latinsk-danske Lexicon (jfr. Minerva 1786 II. 238.)

Blandt hans Skoleprogrammer nævner Nyerup: Om de lærde Sprogs Vigtighed i Opdragelsen. Chra 1802. 4. (indf. i Minerva 1803. I. 35—48.) De vocabulorum latinæ linguæ accurate intelligendorum difficultate. Chrsand 1807. (anm. i Engelstofts Annal. 1810. I. 114.) De habitu Christiansandiæ ad scholam literariam. ib. 1808. 4. (anm. samst. 1810, I. 107—115.) In veterum literarum disciplina esse præsidium vernaculæ exercendæ excolendæque. ib. 1809. fol. (anm. samst. 308—310.)

Senere udgav han:

Absolvitur translata a Germanico disputatio Garviana „De amore inimicis præstando." Chrsand 1824. 4 S. fol.

Reget, til Bedste for Opdragelse og Underviisning, begyndt med Lidet, og under guddommelig Velsignelse . . . fremmet ved Aug. Herm. Frankes christelige Nidkjærhed. Et Jubelminde fra sidstafv. Aarhundr. Indbydelsesskrift til Høitideligholdelsen af det tredie Jubilæum for Reformationen. Chrsand 1817. 12 S. 4.

Discedenti in academiam filio præcipiens idonea pater, d. e. en Faders belærende Afsked for sin til Akad. gaaende Søn. (Latin og Dansk). Chrsand 1826. XV og 47 S. 8. (Er en Oversættelse efter C. F. Gellert.)

Amble, Thomas Olsen, døde som Klokker i Oslo 10 Octbr. 1822, 44 Aar gammel.

Havehaandbog for norske Bønder. Chrsand 1816. 6 Ark 8.

Andersen A. . . . . Lærer ved Porsgrunds Søndagsskole.

Veiledning til at besvare de mundtlige Spørgsmaal i Navigationen, som fordres bekjendte ved en almindelig Styrmandsexamen. Skien 1856. 30 S. 8.

Anderssen, Anders Christian, Søn af Lensmand Hans A. og Anne Andersdatter, er f. 4 Jan. 1811 i Jde Pstg., blev Student fra Frederikshalds Skole 1829, theol. Cand. 1836 samt 1837 pers. Kapellan hos Sognepresten til Berg i Borgesyssel; 29 Okt. 1845 Sogneprest til Rendalen, og 30 Dec. 1850 til Porsgrund. * Bolette Oline Christine Selmer, f. i Kbhvn 28 Febr. 1812, D. af Kjøbm. paa Frederikshald Christian Selmer og Johanne Bibe.

Om Barnedaaben. Et Foredrag. Porsgrund 1856. 24 S. 8.
I Prædikener af norske Geistlige, udgivne af T. A. Christensen og C. F. Eckhoff. 1856: Prædiken paa 16de Sønd. efter Tref. II. 154—61; Præd. paa 20de Søndag efter Tref. 184—93.

Andersen, Jon Olivius, Søn af afdøde Provst og Sognepræst til Vang paa Hedemarken Even A. og Johanne Stenersen, er født paa Nes Prestegaard paa Hedemarken 15 Mai 1824, tog Preliminair-Examen 1843 og blev medicinsk Examinat 1849; er praktiserende Læge i Gudbal.

I *Magazin f. Lægevidenskaben*, 2den Række VIII. 720—726: Et Tilfælde af Bækkenforsnevring; IX. 17—24: Vulnus punctum penetrans abdominis et Vulnus penetrans genu.

Anderson, Johan, født i Sverige, opholdt sig i flere Aar som Skolelærer i Bergen, hvor han oprettede en Borgerskole, der fremdeles bestaar under Navn af „det Andersonske Institut". † i Bergen 183*.

Lærebog i Arithmetik og Algebra til Brug for dem, der ville lære sig selv at regne. Bergen 183*. (Meddeelt efter Hukommelsen.)

Anderson, J. A.

Har udgivet, og tildeels omarbeidet og forøget: H. J. Grøgaards ABC-Bog; med et Udtog af Skolelærer-Foreningens ABC. 7de Udg. Bergen 1854. 52 S. 16.

Anderson, Niels Anton, f. 25 Oct. 1782 i Christianssand, hvor Faderen Nils A. var Overtoldbetjent, hans Moder var Anne Cathrine Holm; tog 1800 Exam. art. ved Skolen sammesteds, var siden Contorist i Kjøbenhavn og i Norge, blev i Juni 1818 Faderens adjungeret og 1816 Overtoldbetjent i Chrsand, hvor han døde 15 Juli 1824. * Inger Marie Salvesen (f. 1798), Datter af Kjøbmand Ole Salvesen i Mandal.

Festdagsmindet. Efterspil i 1 Akt. Chrsand 1818. 28 S. 8.
Hædersdagen, et Drama. ib. 1819. 1¼ Ark.
Skrev forskjellige Festsange, Forspil, Efterspil og Leilighedsdigte, der tildeels ere trykte (jfr. Chrsands Adresscont. Efterretninger 1819. No. 21—24.)

Andresen, Kjeld Nicolai Gotthard, f. i Christiania 3 Juli 1808 af Forældrene Kjøbmand Johan Carl A. († 1824) og Cecilia Katharina Fabritius. Student 1825. Efterat have taget 2den Exam. i 1827 leverede han forskjellige Arbeider, især Oversættelser, til Tidsskrifter og Dagblade, indtil han i 1841 optraadte som Leder af de da stiftede Maadeholds-Foreninger, hvis Overgang til Afholds-Foreninger væsentlig skyldes ham. Med offentlig Understøttelse reiste han derefter omkring i Landet for at virke for Sagen, og paa en saadan Reise døde han paa Skiftet Morstuen paa Hedemarken 2 April 1851. (Mindetale over ham af Statsraad J. H. Vogt i Maanedsskr. f. Afholdsref. 1850 S. 85—88, og derfra i Chrpost. No. 1127. Mindedigt i Agdesidens Budstikke 1851 No. 30 og i Morgbl. 1851 No. 152.

Beretning om den af Christianias ældre Maadeholdsselskab foranstaltede Kirkehøitidelighed for Maadeholdssagen i V. Frelsers Kirke i Christiania 11 Oct. 1843.

Med Indledn. om Maadeholdsreformens Væsen m. v. og et kort Omrids af dens Fremgang i Norge. Udg. efter Foranst. af Selsk. Direction. Chra. 1843. 32 S. 8. med Musikbilag.

Maadeholds-Katekismus, eller Spørgsmaal og Svar ang. Maadeholdsreformens Grundsætninger. Udg. eft. Foranst. af Direct. f. den norske Forening mod Brændeviinsdrik. Chra 1844. 32 S. 16. Har oplevet 8 Oplag, og fra 4de Oplag (1845) under Titel: Afholds-Katekismus etc. Paa Lappisk af N. V. Stockfleth. ib. 1847. (Anm. i Mgbl. 1844. No. 97.)

Beretninger fra en Reise til Afholdsreformens Udbredelse i Norge, foretaget paa Statens Bekostning fra August 1844. Chra 1845. 46 S. 8.

Om Fordommene med Hensyn til Brændeviinsbrændingens Nytte for Jordbruget. Efter det Svenske. Chra 1844. 16 S. 8.

Om Afskaffelsen af Brændevinets Brug som Drik, eller Afholdsreformen og Midlerne til denne Reforms Gjennemførelse. En Haandbog nærmest bestemt for Stiftere og Bestyrere af Afholdsforeninger. Chra 1846. 308 S. (2det uforandr. Opl. 1847. 272 S.) 8. (Anm. i Mgbl. 1846. No. 111. 124, og af Chr. Lange i Norsk Tidskr. I. 200—202.) 3die Opl. udkom 1847 (1848) noget forandret under Titel: Haandbog i Afholdsreformens Grundsætninger. 3die af Forf. gjennemseede Udg. 256 S. 8.

Han redigerede de to første Aargange (2 No. maanedlig) af den af Christianias Maadeholdsselskab udgivne Maadeholds-Tidende, (1842—1843), hvori af ham bl. A.: Fremstilling af Maadeholdssagens Oprindelse, Udvikling og nuværende Standpunkt i Christiania. (I. S. 9—14. 17—21). Tør det antages at ville bidrage til Maadeholdssagens Fremme i Norge, om Medlemmerne forpligte sig til fuldkommen Afholdenhed? (S. 81—94. 97—104). Maadeholdssagen betragtet i dens Forhold til Religionen (S. 124—135. 137—144.) Hans Ansøgning om Underst. af Statskassen til Reiser til Sagens Fremme er trykt i Afholds-Tidenden 6te Aarg. S. 33—48.

Ligesaa redigerede han: Norsk Maanedsskrift for Afholdsreformen 1849—1850, hvoraf Slutningen først udkom i 1851 efter hans Død, samt de 5 første Aarsberetninger om de Norske Afholdsforeninger, 1845—1849, udg. af den norske Foren. mod Brændeviinsdrik i Christiania. 8.

I Norsk Folkekalender 1847: Kortfattet Fremstilling af Afholdsreformens Væsen, Oprindelse, Udvikling og nærv. Standpunkt i Norge. S. 48—52, samt i s. Skr. f. 1848: Afholdsreformen i Norge. S. 96—105.

Af hans Skrifter i anden Retning mærkes: I Maanedsskr. Bien: flere biographiske Skizzer af mærkelige Mænd, saasom P. A. Heiberg, E. L. Bulver o. fl. I Biens Fortsættelse: Norske Læsefrugter V. (1840) 1 H. S. 90—117. 2 H. S. 1—108. 3 H. 1—38, Novellen: De Forældreløse eller Besøget i Norge; og i Tidsskr. For Menigmand en Bearbeidelse af Bibelens Fortælling om Josef og hans Brødre.

Andresen, Peter Rasmusen, f. i Uk ved Flensborg 21 April 1814, tog Examen ved Skaarup Seminarium ved Svendborg 1835, var derpaa 1836—1842 Huuslærer i Tvedestrand; gik 1842 til Christiania for at studere Medicin, som han opgav, da han i Dec. 1843 blev Inspectør og Lærer i Religion ved Asylet, Almueskolen og Redningsanstalten paa Grønland ved Christiania. † 7 Septbr. 1853. * 1848 en Datter af Skibsfører Olsen i Tvedestrand. (Eftermæle af A. Strøm i Norske Folkeskole I. 108—16. Nekrol. af H. Brun i Chr. Posten 1853 No. 1804. Mindesang i Mgbl. s. A. No.

254. jfr. Erslews Forf. Lex. I. 19. og Suppl. I. 32—33. Fædrelandet 1853. No. 220.)

Tale holden i en Privatskole i Norge ved en Elevs Confirmation. (i Fyenske Tidsskr. f. Almueskolevæsenet. V. (1838) 90—98.)

Ægir, Psalmer for christelige Sømænd. Odense 1841. 8 Ark 8.

Børnepsalmer. Odense 1842. 1 Ark 8.

Psalmer og aandelige Digte, 1ste Hefte: Morgen- og Aften-Psalmer. Chra 1843. 64 S. 8. (1847 med omtrykt Titelblad: Morgen- og Aften-Psalmer.)

Psalmer for Redningsanstalter og Asyler. Chra 1843.

Beretning om Festen i Grønlands Asyl 28 Jan. 1844. ib. 1844. 24 S. 8.

Bibelske Krønike-Riim eller historiske Psalmer og Sange over de vigtigste Begivenheder af det gamle og nye Testamente. Chra 1846. VIII. 100 S. 12. (Anm. i Morgbl. f. A. No. 69.) — 2det forøg. Oplag med 6 Steentr. ib. 1849. 82 S. 8. (anm. af O. Vig i den Norske Folkeskole I. 167—69. Ifølge Erslews Suppl. I. 33 gjorde han 1850 heraf et lidet „Udvalg for de Fattigeres Skyld".)

En liden Trøstebog for bekymrede Forældre. Chra 1847. 128 S. 8.

Evangelier paa alle Søn- og Helligdage i Aaret, sangviis forfattede af Peder Dafs, gjennemseet og ledsaget med en Fortale, hvori Forf.s Levnetsløb. Chra 1847. VIII. 156 S. 12.

Garantier for Harmonien og Friheden af Wilh. Weitling. Oversættelse. 2 Hefter. Chra 1847. IV. 144. IV. 194 S. 12.

Christelige Bønner og Psalmer især til Kirkeaarets Høitider, udgivne. Eg-set 1847. 197 S. 8.

Psalmebog, med et Tillæg af Bønner for christelige Søfarende. Chra 1847. 295 S. 16. (Ny omarb. Udg. af „Ægir".)

Psalmer og Riim til Julen. Chra 1847. 24 S. 12.

Børne-Bibel. En Andagtsbog paa Kirkeaarets Høitidsdage for den christelige Ungdom. Chra 1848. 93 S. 32.

Halvhundrede Gaader til Forstandsøvelse for Børn. Chra 1848. 23 S. 12.

En kortfattet Historie om Jerusalems Ødelæggelse; til Opbyggelse og Belærelse sammendraget. Chra 1849. 24 S. 12.

De mærkeligste Martyrers og Helgeners Levnetshistorie. En christelig Folkebog, samlet og bearb. Chra 1850. 332 S. 8.

Et Udvalg af bibelske Krønikeriim over Fortællinger af det gamle og nye Testamente, især til Brug i Almueskoler. Chra 1850. 32 S. 8.

Han udgav i Forening med R. A. Bjørn: Christelig Huusven, et Blad, hvoraf 1ste Aargang udkom 1847, og var i nogen Tid Redacteur af Asyltidenden; med K. Knudsen og O. Vig Medudgiver af Maanedsskriftet: Den Norske Folkeskole, i hvis 1ste Aarg. (1852—53) er af ham en Afhandling: Om Forældres Forhold til Skolen S. 22—28; Om Underviisn. i Jordbeskrivelse. S. 184—87; om Folkehøiskolen i Rødding S. 187—90; i 2den Aarg. II. 54—58: Anmeldelse af Gislesens Bibelhistorie.

Forøvrigt har han leveret Bidrag, især Psalmer, til mange norske og danske Blade, hvoribl.: Hempels Avis (Dansk Jubelpsalme, 1836 No. 194.), Nordisk Kirketidende (f. Ex. 1838 No. 35), Børnevennen, Christeligt Søndagsblad, For Fattig og Rig, Norske Tilskuer, Morgenbl., Chr.-Posten, (f. Ex. Oslo-Sang i No. 993), Afholdstidenden og fl.

Angell, Catharine Sabine, D. af Bendix Støren, Sognepræst til Frue Kirke i Throndhjem (Afsk. 1840), og Elen Margrete Coldevin († 1830), født 27 Mai 1795, * 10 Juli 1839 med nedennævnte Skattefoged

Henrik Lysholm Angell. (jfr. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 73. Erslews Forf.-Lex. Suppl. I. 35,)

Praktisk Haandbog for værende og vordende Huusmødre i Byen og paa Landet, til Veiledning i Huusvæsenets forskjellige Grene. 2 Dele. Kbhavn 1849. 480. 327 S. 8.

Rosenhaven, Blomsterkunster og Svibelassortiment samt Blomstersprog. Udg. efter det Tydske af en Blomsterynder. Kbhavn 1850. 121 S. 8. (Udg. i Forening med hendes Mand.)

Angell, Cornelius, Søn af Kjøbmand Knud Andreas A. i Bergen og Anne Elisabeth Konow, født i Bergen 17 Sept. 1812; udgik 1833 fra Krigsskolen som Seconblieut. i Bergenske Inf. Brigade, ansattes 1834 surnummerær i Artilleribrigaden, hvor han efter bestaaet Examen ved den militaire Høiskole traadte i virkeligt Nummer og nu er Stabscapitain. * Mathilde Føyen Wiel, f. 29 Sept. 1819, D. af Kommerceraad Johannes Arbo W. paa Frederikshald og Boel Marie Føyen.

I Militairt Tidsskrift 15de Hefte S. 21—33: Historiske Bidrag til Taktikkens Studium. Fægtningen ved Bosco. Oversat; sammest. S. 43—46 og 16 Hefte S. 16—40: Om et Cavallericorps's Organisation, Formation, Brug m. m., oversat og sammendraget.

I Morgenbladet 1834 No. 304 Tillæg: Noget om den kongelige Krigsskole. 5 Sp., hvortil Bemærkninger af U. B. Møller i No. 334 og Svar fra Angell i No. 351 Till. 3½ Sp. (jfr. No. 320, 322, 336.)

Angell, Henrik August, Søn af næstfølgende Stiftsprovst i Throndhjem Jonas A. og Lydia Hagerup, er født i Throndhjem 5 Mai 1788, blev Student 1804 og theol. Candidat 1808, var fra 1809 Lærer ved den borgerlige Realskole og det militære Institut sammesteds, og fra Novbr. 1814 Biskoppens Vicepastor paa Strinden, indtil han 3 Sept. 1840 blev Sogneprest til Vor Frue K. i Throndhjem. * 1815 Anne Katharina Lysholm, f. 1791, D. af Veier og Maaler i Throndhjem Johan Møllmann L. († 1839.). (jfr. Blochs Throndhj. Blandinger 3 H. S. 288 og Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 73—74.)

Ledetraad ved mundtlig Underviisning i det danske Sprogs Retskrivning for Thrøndere. Thjem 1813.

Prædiken over Jesu Ord: Jeg kjender Mine og kjendes ved Mine. Thjem 1824. 16 S. 8.

Bibelcatechismus d. e. kort og tydelig Underretning om den hellige Skrifts Indhold, af F. W. Krummacher. Overs. af Tydsk. Thjem 1833. 131 S. 8.

Om Engvanding med Tegning af en simpel, men sindrig Maskine dertil i Kobberstik. Overs. af Tydsk. Thjem 1834. 24 S. 8.

Om Korndibbling, med Tegning af Maskinen dertil i Steentryk, efter Collets. Thjem 1837. 8 S. 8.

Om gydede Kalkværkshuses Bygningsmaade af Rydin, med Tegninger i Steentryk. Overs. af Svensk efter andet Oplag. Thjem 1837. 20 S. 8.

Kunsten at brænde Muursteen uden Ovne paa en lidet bekostelig og hurtig Maade. Overs. fra Svensk. Thjem 1842. 36 S. 8.

Sørgetale ved Gudstjenesten 26 April 1844 i Anl. af Kong Carl Johans Død. Thjem 1844. 16 S. 8.

Samling af kongelige og andre Anordninger for Throndhjems milde Stiftelser og Fattigvæsen. Thjem 1850. 134 S. 8.

Angell, Henrik Lysholm, f. 7 Febr. 1784 p. Sundnes i Inderøen og næstfølg. L. Angells Broder; tog Exam. art. ved Throndhjems Skole, immatr. i Kjøbenhavn 1803 og tog 1809 juridisk Examen; var Secretair ved Statholderskabet, til han 1828 blev Skattefoged og Auktionsforvalter i Christianssand, fra hvilket Embede han afskedigedes 1846; opholdt sig siden i nogle Aar i Kjøbenhavn, og er for Tiden bosat i Throndhjem. * 1839 førnævnte Catharine Sabine f. Støren. (Erslews Suppl. I. 35.)

Rosenhaven (ovenfor ved hans Hustru, udgivet i Forening med hende.)

Qvindens ædle og stille Kald. Prædiken paa Mariæ Bebud. Dag af J. O. Wallin, overs. Kbhvn 1847. 2det Oplag. Thjem 1856. 32 S. 12.

Om Tilberedelsen af engelsk Chesterost og Italiensk Parmesanost, samt Norsk Priim- eller Myseost og Gammelost; med Indledn. Kbhvn 1848. 31 S. 8.

Motiveret Udkast til en Kreditforening for Kgr. Norges Grundeiere. Udgivet (og tilstillet Storthinget 1851). Kbhvn 1850. 110 S. 8.

Potetesplanten, dens Egenskaber, Cultur og Anvendelse; Aarsag til dens Kræftsyge og Udstrækning til andre Planter, grundet paa de meest erfarne tydske og engelske Naturforskeres og Agronomers nyeste Jagttagelser. Udg. især for Landmænd, Stivelse- og Sukkerfabrikanter, Brændeviinsbrændere og Huusøkonomer. Thjem 1853. 164 S. 8. og 2 Pl.

Angell, Jonas, Søn af Kjøbmand Lorents Jonassen A. († 1784) og Marie Must († 1778), er født i Throndhjem 16 Marts 1742, Student fra sammes Skole 1760 og theologisk Candidat 1762; blev 1765 personel Capellan hos den resid. Capellan til Throndhjems Domkirke M. F. Bang, hvem han fulgte i dette Embede 1771, blev 12 Jan. 1798 Sognepræst til Domkirken, blev 1808 constitueret og 22de Novbr. 1817 virkelig Stiftsprovst; paa Carl Johans Kroningsdag 7 Sept. 1818 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen. † 8 Decbr. 1828. * 1. 1773: Agneta Susanna Bernhoft (f. 1752. † 1774), D. af Sognepræst i Meldalen Anders B. 2. 1777: Lydia Hagerup (f. 1754. † 1814), D. af Berghauptmand Joachim H. († 1775) og Helene Frantsdatter Bakke. (jfr. Erlandsens Efterr. om Thjems Geistligh. 49—50).

Prædiken paa den anordnede Takke- og Bøn-Fest, som helligholdtes Trinitatis Søndag. Thjem 1814. 16 S. 8.

Angell, Lorents, Søn af Major Henrik A. († April 1804) og Anna Catharina Lysholm († 30 Aug. 1834), er født 1782 paa Gaarden Sundnes i Inderøen; blev Student fra Throndhjems Skole 1800, og juridisk Candidat 1804; var i et Par Aar Cancellist, blev derpaa Auditeur i Holsten i 2 Aar og derefter ved det Holstenske Regiment i Kjøbenhavn, hvilken Post han nedlagde 1814, og vendte med Broderen ovennævnte H. L. Angell 1815 tilbage til Norge; levede Nordenfjelds uden offentlig Ansættelse,

til han 1822 blev Justitssecretair i Throndhjems Overret; blev 1824 Justitssecretair i Høiesteret og kort efter Assessor i Agershuus Stiftsoverret, i hvilken Stilling han døde ugift i Christiania 29 Marts 1829.

Om Kjøbstedskat, Rangskatten, Inddragelsesskatten og dobbelte Skatter af Underbruge, samt Forslag deels til Afskaffelse af disse Skatter, deels til en anden Fordeling af samme paa Skattegjenstandene. Chra 1821. 80 S. 8 (særskilt Aftryk af Morgenstjernes Juridisk Repertorium No. 4.)

Om dobbelte Skatte af Underbruge. 2den forbedr. Udg. Chr. 1827. 40 S. 8.

I Almind. Norskt Maanedsskr. III. 319—328: Om Kirkers og Kirkegodses Forbrydelse og Afhændelse.

Angell, Theodor Gottlieb August, Søn af Stiftsprovst i Throndhjem Lorents A. (f. 11/8 1778) og Magdalena Maria Knutzon (f. i Christianesund 5/8 1787), er født 29 Febr. 1824; Student fra Throndhjems Skole 1841 og theol. Kandidat 1845; blev 8 Novbr. 1849 personel Capellan hos Faderen i Throndhjem. * 11 Mai 1853 Marie Magdalena Thaulow f. 3/3 1831.

Prædiken paa 8de Søndag efter Trefoldighed. Thjem. 1856. S. 8.

Anker, Carsten (Tank, hvilket Navn han aldrig brugte), Søn af Agent og Eier af Moss Jernverk Erik Ancher († 1785) og Anna Katharina Tank († 1761), er født paa Fredrikshald 17 Nov. 1747. Han opholdt sig i sin Ungdom 6 Aar i Udlandet, hvoraf to ved Bergakademiet i Freyberg, og bestyrede siden i nogle Aar med Faderen dennes Jernverk paa Moss; blev 1774 Secretær i Okon.- og Commerce-Collegiet, 1779 Etatsraad, 1782 Deputeret i Bergverkscollegiet og 1784 Conferentsraad. I en lang Række af Aar stod han i Spidsen for det danske Asiatiske Compagni og opholdt sig 3½ Aar (1801—1805) i London i Compagniets Anliggender. 1811 forlod han Danmark og bosatte sig paa Eidsvolds Jernverk, som han siden 1794 havde eiet, og overlod sin Gaard til Afbenyttelse for Rigsforsamlingen 1814, ligesom Regenten Prinds Christian Frederik under Mødet opholdt sig der. I Mai s. A. blev han udnævnt til Statsraad, og affendt til England, for at faae Norges Uafhængighed erkjendt, men blev ikke modtagen af det britiske Ministerium. Efter Hjemkomsten herfra tog han 5 Mai 1815 Afsked som Statsraad; blev 1816 Ridder og 1818 Commandeur af Nordstj. Orden. I nogle Aar havde han derpaa Bestyrelsen af de Staten tilhørende Glasverker, afslog i 1818 at gaae sam svensk-norsk Minister til Spanien, og døde under en Reise paa Birid Glasverk 13 Marts 1824. * ⚭ 1784 Hedevig Conradine Ernestine Christine v. Wegener, Datter af Generallieutn. m. m. W. i Kbhvn. (Biographi i Moes Tidsskr. f. Norsk Personalhist. I. 431—456, 521. jfr. Thaarups Fædrelandsk Nekrolog I. 258. Rahls Erindringer II. 381.)

Af ham er trykt nogle i 1783 og 1796 strevne Afhandlinger ang. det Asiatiske Compagnies Handel. I Thaarups Materialier til det danske Monarchies Statistik I. 2 H. (Kbhvn 1791. 8) har han S. 113—151 meddeelt nogle Aktstykker „om Potaske

og dens Tilvirkning i Norge," og et Brev fra ham til Pram er indført i Øst's Materialier No. 16. Kbhvn 1835. I Forening med Jacob Aall bekostede han Trykningen af Bjørn Haldorsøns Islandske Lexicon. 2 Dele. Kbhvn 1814. 4.

Anker, Peder, Foregaaendes Broder, er født paa Frederikshald 31 Juli 1744; tilbragte med Broderen Carsten 6 Aar i Udlandet, var i 1773 dansk Consul og Agent i Hull, og blev 1777 Generalconsul i London, samt 1786 Oberst og Gouverneur over de danske Besiddelser i Ostindien, i hvilken Stilling han 1788 fik Generalmajors Titel, og blev 1804 Ridder (d. e. Storkors) af Dannebrog; 1806 søgte han og fik 10 Juli (1807) Afsked, og levede fra 1808 paa Gaarden Draker ved Christiania uden at modtage noget offentligt Hverv, undtagen at han i 1814 med Broderen sendtes af Regenten i en Mission til England. Han døde ugift paa Draker 17 April 1832. Ankers nedenomtalte Samling af indiske Gudebilleder kjøbtes 1843 af Kong Christian VIII; hans Bibliothek, hvoriblandt flere sjeldne Karter og Haandtegninger, kom til Kong Carl Johan, men henlagdes uden Tilsyn paa Ladegaardsøens Hovedgaard, hvor det ødelagdes af Væde, og Mesteparten solgtes 1856 ved Auction i Christiania. (Biographi af B. Moe, Tidsskr. I. 333—368.)

En Samling af mythologiske Antiquer, bragt fra Hindustan af Generalmajor Anker 1806. (London.) 2 Ark. 4.

Anker, Peder Martin, Søn af Grosserer Nils A. (forhen Ancher, † 1812) og Annette Beate v. Wachenitz († 1856), er født paa Frederikshald 20 Juni 1801; boer paa Rød ved Frederikshald; Grosserer og Jorbegodseier. Storthingsmand fra Frederikshald 1839. * 1. Frederike Tank († 1834), D. af Statsraad Carsten T.; 2. Catharina Gløersen, D. af Major Christian G. (jfr. Moes Personalhistorie I. 527).

I Christiania-Posten No. 1915 (1854) har han meddeelt Oplysning om Sammenhængen med en i svenske Blade ført Klage over, at han ei vilde møde for svensk Ret (jfr. Mgbl. s. A. Januar); og i Aftenbladet 1857 No. 53: Oplysninger i en lignende Anledning (jfr. Chrposten s. A. No. 74, Aftenbl. No. 63 og Mgbl. No. 80.)

Antzee, J. . . . C. . . .

Samling af latterlige Anecdoter og Indfald. 1ste Hefte. Chr. 1817. 2. H. ib. 1818. à 16 S. 8.

Samling af udvalgte Selskabssange. Samlede og udgivne. 1ste Hefte ib. 1818. 16 S. 8.

Nogle Formaninger til Børn i Anledning af det nye Aar. Chra. 1823. 8 S. 8.

Arbo, Axel Christian Smith, Søn af William A., Sognepræst til Aamlid i Nedbygdelaget, og Andrea Smith, er født i Aamlid 2 Mai 1825, blev privat dimitteret 1841 og medicinsk Candidat 1848; var Lærer i Naturhistorie ved H. Niesens Latin- og Realskole i Christiania; siden 1856 Candidat paa Rigshospitalet, og giver Manuduction i Botanik.

Grundrids af Planterigets Naturhistorie, til Skolebrug, med 73 Træsnit i Texten. Chra 1852. 4 Ark st. 8.

Compendium i den *medicinske Botanik*, med 75 Træsnit i Texten. Chra 1854. 157 S. 8.

Tabellarisk Oversigt over Hvirveldyrene (anonymt). Chra. 1854 20. S. 8.

I Illustr. Nyhedsbl. 1854 No. 38 og 40: Aardal i Sogn; i No. 44: Simedalen i Hardanger; i No. 47 og 48: Excursioner fra Bandags-Vand i Øvre Thelemarken. I 4de Aarg. 1855 No. 16, 18—21: Skizzer fra Romsdals Amt, med Afbildninger; i No. 22 (24): Nærøfjorden og Nærødalen i Bergens Stift, med Afb.; i No. 25: Hornelen, med Afb.; i No. 43: Notitser ang. Aardal i Sogn; i No. 46: Galdhøpiggen i Lom. I 5te Aarg. 1856 No. 6: Muldalsfossen ved Tafjorden paa Søndmøre; i No. 28: Skizzer af Romsdals Amt.

Arctander, August Hieronimus, født 21 Aug. 1818 i Stavanger, hvor Faderen Ove Guldberg A. var Distriktslæge, Student 1836, studerede til philosofisk Examen og vicarierede som Lærer ved lærde Skoler, afreiste i 1846 til Sverige, og fik Jan. 1847 et Stipendium af 200 Spd. for at gjøre sig bekjendt med Skolevæsenets Organisation i Sverige. Han opholdt sig siden i nogle Aar i Stockholm, hvor han gav Informationer og holdt Foredrag i „Bildningscirkelen", og blev 8de Febr. 1853 Adjunct ved Skiens lærde og Real-Skole. * 28 Dec. 1848 Caroline Andrietta Rosamunda Ahlsell (fra Stockholm.)

Nogle Oplysninger om Privata nya Elementarskolan i Stockholm. Indbydelsesskrift. Skien 1856.

Westermeiers den christne Kirkes Historie. Udg. af den christelige Forening i det nordlige Tydskland, oversat, I—IV. 1. (20 Hefter a 4 Ark.) Skien 1855—56. 8. (fortsættes.)

I Univ. og Skole-Annaler. 2den Række. IV. 359—62: Anmeldelse af „Tidskrift för Lärare och Uppfostrare."

I Morgenbl. 1846 No. 299, 300 og 302: Om Reform i det norske Skolevæsen efter Mønster af nogle svenske Skoler, 15 Sp.; hvorpaa C. A. Holmboe svarede i No. 322, og H. Riisen i No. 343 Till. Tilsvar fra Arctander sammest. 1847 No. 109 og 110, $7\frac{1}{2}$ Sp. jfr. Holmboes og Riisens Gjenmæle i No. 117 og 119.

Arentz, Frederik Christian Holberg, født 28 Septbr. 1736 i Askevolds Prestegaard i Søndfjord, hvor Faderen Frederik A., der døde 1779 som Biskop i Bergen, da var Sognepræst; Moderen Catharina Frederikka Holberg var Ludvig Holbergs Broderdatter. Han blev Student 1751, studerede i 1758 og 1759 i Leyden, blev 1762 Lector i Mathematik og Physik ved Seminarium Fredericianum i Bergen og 1769 tillige Conrector ved Bergens Skole. I 1773 blev han Magister, 1781 Rector ved Skolen, 1806 titul. Professor, 1810 R. D. O. og 1820 Ridder af Vasa. Ved Testamente af 1 Juli 1824 gav han 200 Spd. Sølv til Stipendier for Studerende og 200 Spd. til Bergens Fattige (jfr. Univ. og Skoleannaler 2 Række V. 106—110). Mai 1825 tog han Afsked som Rector og døde 31 Decbr. s. A. * 1) 1764 Christiane Meldal. 2) 1767 Ingeborg Marie Frørup. 3) Bolette Rebekka Meldal † 1819. (Biographi af J. N. Brun 1816, af Sønnen H. S. Arentz 1827, og i Mærkelige Nordmænd II. 223—

30, alle med Portræt. Prof. A.s Minde af N. Hertzberg i Bergenske Borgerven 1826 No. 37—39. Mindesange over ham i Hermoder X. No. 10 og i Snotra 1821, 149. jfr. Worms Lexicon I. 36. III. 22, 893. Thaarups Necrolog 344 fg., Molbech danske Vid. Selsk. Hist. 120 fg., 230. Dagen 1825 No. 258 og 1826 No. 23. Hesperus V. 5 H. E. Holst Frederiks Univers. Legater. 23. 72.).

Hans Skrifter før 1814 findes hos Nyerup og Kraft, nemlig: Tabeller over Universalhistorien. Bergen 1783. fol. — Nomenclator Hebraicus. ib. 1784. 4. — Jubeltale for Souverainitets-Festen. ib. 1760. 4. — Flere Programmer fra Bergen: De studio mathematico. 1761. 4. De primo principio juris naturæ. 1762. 4. De arte quadam memoriæ quasi mechanica. 1812. 8. — I Norske Vidensk. Selsk. Skr.: Forslag til en almindeligere og kortere Maade at forfatte og prøve Fornuftslutninger. Ny Saml. I. 507—548. Ang. den korteste Maade at opløse saadanne Æquationer, som indeholde flere eller mange ubekjendte Størrelser. II. 251—286. — I Kjøb. Vid. Selsk. Skrifter: Om Regnens Mængde i Bergen. XI. 81—92. Om en mathem. Størrelse kan være uendelig. XII. 159—190. Det er umuligt, at Verden kan være uendelig. ib. 247—270. En nøiere Bestemmelse af + og ÷ i Hens. til deres Betydning og Brug, i nye Saml. I. 536—556. Om Lysets anden Aberration V. 341—356. Om Skyggeaberrationer ib. 357—371. — I Topogr. Journal XXV. 166—193: Svar paa Rodtvits Beskyldninger i hans Poem om Bergen i samme Skr. 22de Hefte. — Senere har man af ham:

Forslag vedkom. det beneficerede Gods i Norge. Chra 1815. 38 S. 8.

En kort Underretning om de fornemste Hjælpemidler til i det Latinske at forandre saavel enkelte Ord som hele Meninger. Bergen 1822. 3¼ Ark 8.

I Norske Vidensk. Selsk. Skr. i 19de Aarh. 2det Bind 1824—1827: Om de ubestemte algebraiske Operationer S. 87—108. Forsøg til en med mathematisk Nøiagtighed fremsat Theorie om parallele Linier og deres Egenskaber, S. 109—130; og Betragtninger over den første af Kants Antinomier og de dermed forbundne Ideer om Tid og Rum S. 131—191.

I Norsk Natinalblad X. 229—236: Extract af en Betænkning ang. det af Lovcommitteen forfattede Udkast til en Lov om de lærde Skoler. — I Norske Tilskuer 4de Aarg. 1820. S. 194—224: Tanker om Bankosedlers mulige Credit og Sikkerhed. — I Patrioten 3 H. No. 19—21: Forslag (til Storthinget) til vigtige Planter for Norges Vel.

Arentz, Hans Nicolai Theodor, Søn af efternævnte Ingenieurmajor Michael A., er født i Christiania 16 Decbr. 1819, blev Student 1838 og juridisk Candidat 1844. Han er for Tiden Copist i Justits-Departementet.

I Christianiaposten 1850 No. 622, 631, 643 og 655: Om Florents, af en reisende Nordmand. — I Morgenbladet Dec. 1852—Jan. 1853: Optegnelser fra Rom. — I Aftenbladet 1855 No. 25 og 26: En Udflugt til Pompei.

Desuden i de to førstnævnte Blade til forskjellige Tider: Breve fra Paris, Kunstnotitser, Oversættelser og Afhandlinger.

Arentz, Hans Severin, Søn af fornævnte Rector F. C. H. Arentz i hans tredie Ægteskab, er født i Bergen 29 Juni 1789 og dimitteret fra sammes Skole 1800. Som theol. Candidat med egregie 1811, blev han

1812 Adjunct ved Christianssands Skole, 23 Oct. 1815 Prest ved Hospitalet og Tugthuset i Throndhjem, samt var tillige 1816—21 const. Adjunct ved Throndhjems lærde Skole. Han blev 31 Mai 1827 Sognepræst til Skogn og 1834 Provst i Indherreds Provsti. † 15 Januar 1853. * 1817 Johanne Riborg Nissen, f. 1797 i Kbhvn., D. af Provst og Sognepræst til Melhuus Peder Schjelderup N. (jfr. Erlandsens Norbenfj. Geistlighed 310—311. Om hans Begravelse, med Gravsang, Chrpost. No. 1591 f. 14 Febr.)

Christelig Religionstale, udviklende de Religionens Trøstegrunde, hvormed vi kunne berolige os ved den Dydiges Grav. Chrsand 1813. 8.

Program til Reformationsfesten 1817.

Den troe og redelige Arbeiders herlige Løn ved Livets Aften. Prædiken paa Søndag Septuagesima. Thjem 1826. 22 S. 8.

Professor og Rector Fr. C. H. Arentz's Biographie. Thjem 1829. 96 S. 8. med Portræt.

Sal. afgangne Provst og Sognepræst Peter Schjelderup Nissens Minde. Udg. af kgl. Norske Vidensk. Selskab. Thjem 1828. 32 S. 8.

Herrens Røst selv i Prøvelser og tunge Tilskikkelser. Prædiken. Thjem 1833. 1 Ark 8.

Pagten med Gud. Confirmationsgave for veloplyste Confirmander. Chra 1838. 8. — 2det Opl. ib. 1842. VIII. 96 S. 8.

De Umyndiges Hosianna. Tale ved Indvielsen af Alstahaugs faste Skoles nye Locale 19 Oct. 1843. Thjem 1843. 8 S. 8.

Trøstetale, holden i Levanger Kirke i Anl. af Ildebranden paa Levanger. Thjem 1846. 8.

I Rigstidenden 1816 No. 71: Mindedigt over Biskop Joh. N. Brun.

I Christiania-Posten 1851 No. 877: Et christeligt Formaningsord fra Skogns Menigheds Sjælesørger (i Anledning af Opløbet paa Levanger.)

Arentz, Ludvig Holberg, Søn af forhenværende Underchirurg ved det offentlige Sygehuus i Bergen Samuel A. og Anna Christina Alm, f. i Bergen 1796. Blev, efterat have gjennemgaaet de første Klasser i Bergens Skole, 1816 ansat som Kompagnichirurg ved Bergenske Brigade, tog 1821 norsk medicinsk Examen, blev s. A. Distriktslæge i Finmarkens Amt og 1826 Corpslæge ved Sognske Jægercorps, hvorfra han 1828 tog Afsked, da han ansattes som privat Læge ved Modums Blaafarveverk. † i Chra 17 Febr. 1836.

I Eyr: Praktiske Jagttagelser ved et Svangerskab og paafulgt for tidlig Tvillingfødsel. I. 43—47 (oversat i Magaz. d. ausländ. Literatur d. gesammten Heilkunde v. Gerson u. Julius 1826. Mai—Juni). En mærkelig Byld i det øverste Øienlaag paa et Barn. III. 284—87. En betydelig Qvæstning med paafølgende Amputation af begge Laarbeen. IV. 134—41. Om Skedevand som blodstillende Middel. V. 313—319. Beskrivelse af et vanskabt Pigebarn. V. 9—12. Om en i Modum Sogn fra 1832—33 herskende Nervefeber-Epidemie. IX. 324—33.

Arentz, Michael Smith, f. 1794 i Stavanger, hvor Faderen Major Hans A., der døde som Sø- og Land-Krigscommissair i Christianssands District, dengang var Officier; blev 1810 Officier, tog Examen ved

den militære Høiskole og blev 1 April 1811 Lieutenant i Ingenieurbrigaden, hvori han 1846 avancerede til Major, og var fra 1832 ansat som Ingenieur ved Agershuus. Som saadan tog han virksom Deel i flere for Christiania gavnlige Foretagender, og indgav blandt andet i 1831 et Forslag til Oprettelsen af et Industri-Magazin for trængende Fruentimmer, som kort efter kom i Stand og fremdeles er i Virksomhed. † af Cholera 5 Septbr. 1853. * Dorthea Maria Rosenberg, D. af Kjøbmand Nils Rosenberg i Chra.

I Milit. Tidsskr. IV. 214—216: Kort Beskrivelse over Exerceer- og Ridehuset i Christiania.

I Morgenbladet 1843, No. 338: Om Vandværket i Christiania og nogle dermed i Forbindelse staaende Indretninger (jfr. Lector Thaulows Bemærkn. derved i s. Bl. No. 344); 1853 No. 103: Om Brændemagaziners Oprettelse i Christiania. 2½ Sp.

Arndtsen, Adam Frederik Oluf, f. 15 Decbr 1829 paa Skjæggesnes paa Alstenøen i Helgeland, hvor Faderen Ole A. († 26 Febr. 1846 som Sorenskriver i Bamle) da var Foged; Moderen Vilhelmine Cathrine Castberg † 1853; døbt i Alstahaug Kirke 4/6 1830; gik i Laurvigs Skole 1843—46, men sattes efter Faderens Død i Malerlære i Christiania, som han dog snart opgav, for at fortsætte Studeringerne, tog 1847 Examen artium og blev 1854 medicinsk Candidat. Han havde fra Febr. til Decbr. 1851 midlertidig Ansættelse ved Universitetet som Demonstrator i mikroskopisk Anatomi, og erholdt i 1852 den Skjelderupske Guldmedaille for Besvarelsen af det medicinske Fakultets Priisspørgsmaal om „Melkeglandlernes Structur hos Kvinden, deres Physiologie og pathologiske Forandringer"; har fra Sommeren 1854 været Lærer i Physik ved Krigsskolen, blev om Høsten s. A. Amanuensis ved Universitetets physiske Kabinet og i Sept. 1856 Universitets-Stipendiat i Physik. * 24 Juni 1855 Thora Clausen, D. af afdøde Toldbetjent (før Grosserer) Lars C. i Christiania og Lovise Thrane.

Anmærkninger og Tillæg til „Müllers Grundriß d. Physik u. Meteorologie." Til Brug for de Studerende. Chra 1849. 137 S 8. m. 97 lith. Fig.

Physik til Brug ved Borger- og Realskoler, bearb. efter Müllers Physik, „Naturens Bog" o. fl. med 165 Træsnit. Chra 1853. 165 S. 8. (Anm. af H. Christie i Norsk Tidsskr. VII. 343—350.)

Haandbog i Chirurgien af Robert Druitt. Oversat fra Engelsk, med 20 Træsnit. Chra 1856. 648 S. 8.

Under Pressen: en Omarbeidelse af „Naturens Bog" 1ste Hefte: „Physiken."

I Magazin for Lægevidenskaben, 2den Række V. 316—328: Om en ny Planteform i Favus (med Figurer, tegnede efter Naturen, lithogr. af Forf.); VII. 152—161: Om Øienspeil, med lith. Figurer.

I Norsk Folkekalender 1853, 48—62: Om Øiet (med 13 Træsnit). 1855. 13—27: Om Lyden og Øret (med 7 Træsnit.)

I Skilling-Magazin 1856 No. 9—15: Den elektriske Telegraphie, med speciel Hensyn til den norske Statstelegraph, med mange Figurer.

Arnesen, Martin, Søn af Arne Olsen og Olia Bentsdatter paa Seppingbøl i Hof i Solør, er født sammesteds 12 Novbr. 1829 og

blev Student 1852, da han immatrikuleredes under Navnet Seppingbøl, som han dog ikke bruger; studerer Philologi.

Norsk Bogfortegnelse 1848—55. Med Anhang. Supplement til M. Nissens Bogfortegnelse 1814—1847. Chra 1855. 69 S. 8. (anm. af H. Winter Hjelm i Aftenbl. 1855 No. 249. jfr. Forfs. Svar i s. Bl. No. 255, og Hjelms Tilsvar i No. 258; Jllustr. Nyhedsbl. 1855 No. 42 af P. B. Hansen.)

I *Nordisk Univers.-Tidsskrift* I. 3 H. 73—87: Statistisk Udsigt over den norske Literatur 1847—1855.

Arntzen, Carl, Søn af Andreas A., † i Christiania som Statsraad 21 Decbr. 1837, og Marie Margrethe Knudsen, er født i Kjøbenhavn den 1 Octbr. 1801 og Student fra 1819 ved Kjøbenhavns Universitet; kom til Norge 1820 og tog der juridisk Examen 1824. I Febr. 1826 blev han ansat som Docent i Lovkyndighed ved Universitetet, hvilken Post han fratraadte i Decbr 1827, da han blev Overretsprocurator; i 1830 blev han Advocat i Høiesteret, 1832 Expeditionssecretair i Revisions-Departementet, 1837 afgik han herfra som Medlem af Lovcommissionen, og blev 26 Juli 1844 Justitiarius i Agershuus Stiftsoverrets 1ste Afdeling. Han har været Medlem af flere kgl. Commissioner til Lovarbeiders Forberedelse. Han blev 1845 Ridder af Nordstiernen og 1855 af St. Olafs Orden. * 1830 Andrea Motzfeldt, † 1838, Datter af Statsraad Peter M., † 1 April 1854, og Ernesta Stenersen.

Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m. M., der vedk. Kgr. Norges Lovgivning og offentlige Bestyrelse, samlede udtogsviis og i tidsfølgende Orden udg. af C. Arntzen og K. A. Arntzen, for 1814, 1815 og 1816, 2den Udgave. Chra 1833—1837. 8. Aarene 1826 og 1827. Udg. af C. Arntzen (jfr. Udgivernes Artikler i Morgenbl. 1837 No. 139, 140, 44, 45 og 46, i Anledning af Guldberg & Dzwonkowskis Optryk af denne Udgave, og Retstid. 1842 S. 689—698 og 705—713.)

I Juridiske Samlinger I. 436—464: Det juridiske Facultets Responsum i en Aagersag, forfattet paa Facultetets Vegne.

I Norsk juridisk Tidsskrift I. 326—400: Svar paa Advocat Dunkers Bemærkninger ved Creditlovudkastet af 1842, (sammen med Høiesteretsassessor Hjelm.)

I Den Constitutionelle 1836 No. 296 og 297: Erindringer ved 4de Post af det overordentlige Storthings 2den Committees Indstilling ang. Civiletatens Gagelister; 1842 No. 188—193: Om de paatænkte Forandringer i Creditlovgivningen.

I Rigstidenden 1848 No. 123 Tillæg: Om Adressesagen.

Han var Med-Redacteur af Departements-Tidenden fra 1834 til No. 18 1837, og af Christiania-Posten fra dette Blads Begyndelse 17 Mai 1848 til 1853. Af hans mange Bidrag til dette Blad mærkes: Adressesagen samt Svar paa Hr. A. B. Stabells Gjenmæle desang.: No. 3, 13, 23, 24, 59, 84. Om Landmandens Behov for Pengelaan under almindelige Omstændigheder (Foredrag i Landbrugsmødet 6 Sept. 1849): No. 434, 436 og 437. Om Pengemarkedets Frigivelse og Ordning med Hens. til faste Laan: No. 749, 752, 757, 761, 770, 856, 857, 871, 872, 892 og 893.

Arntzen, Karelius August, yngre Broder af Foregaaende, født i Kjøbenhavn 10 Novbr. 1802, Student 1820, kom til Norge 1821 og tog juridisk Examen 1827, var fra 1826 Fuldmægtig, fra 1831 Bureauchef og fra Aug. 1833 Expeditionssecretair i Justits-Departementet, samt blev 18

Juni 1840 Stiftamtmand i Throndhjem. Han blev i 1843 Ridder af Nordstjerneordenen og Nov. 1851 af St. Olafs Orden. * Hanna Arntzen, Datter af afd. Sorenskriver Arne A. i Soløer.

Love, Anordninger o. s. v. udtogsviis udgivne for Aarene 1828—1837, 10 Hefter. Chra. 8., ligesom han i Forening med Broderen besørgede 2den Udgave af denne Samling for Aarene 1814—1816.

Han var Medredacteur af Departements-Tidenden fra sammes Begyndelse 1 Jan. 1829 til 1840 No. 26.

Hans Beretninger om Søndre Throndhjems Amts økonomiske Forfatning i 1836—1840, 1841—1845, 1846—1850, 1851—1855 ere indtagne i de af vedkommende Regjerings-Departement i Aarene 1843, 1847, 1853 og 1857 offentliggjorte Femaars-Beretninger om Rigets Tilstand. 4to.

I Nordlyset 1845 har han skrevet et „Gjenmæle" i No. 13—15, og et „Yderligere Gjenmæle" i No. 33 og 34, i Anledning nogle af Proc. Schrøder brugte Ytringer om ham med Hens. til en Embedserklæring paa en Ansøgning fra S. (jfr. og Morgenbl. 1845. No. 68 Tillæg.)

Arntzen, Oluf, Broder af Førnævnte, f. i Christiania 1807, blev 1820 Søcadet og 1828 Lieutenant i Søetaten; blev som Premierlieut. ansat som Assistent ved Fyrvæsenet 1834, Fyrdirectør 1841 og Toldcasserer i Sarpsborg 13 April 1855. * sit Søskendbarn Agnethe Arntzen, Datter af afdøde Oberstlieutenant Svend A. i Soløer.

Kortfattet *Beskrivelse over Fyre og Dagmærker* paa den norske Kyst (med 1 Pl.) Udg. af Directionen for Fyr- og Mærke-Væsenet efter Marine-Departementets Befaling. Chra 1845. 18 S. 8. Ny forøget Udgave med 1 Pl. Chra 1854. 18 S. 8.

Kart over Kyststrækningen fra Boværet til Solværet, visende Beliggenheden af Fyrene paa Qvitholmen og Stavnæset paa Throndhjems Led, med Beskrivelse, 1842. Folio.

Kart over den norske Kyst fra Sandø til Christianssand, med Beskrivelse over Indseilingen ved Arendal og ved Christianssand. 1844. Folio.

I Morgenbladet 1845 No. 9: Om Fyrvæsenet, 7 Spalter, og No. 111, 4 Sp. (i Anl. af en Opsats i No. 88); Om Fyrbetjentenes Lønninger i No. 137, 3 Sp. og om Bevilgninger til Fyrvæsenet i No. 222, 3 Sp.

I Rigstidenden 1847 No. 309: Om Fyrvæsenet, 11 Sp.

I Christiania-Posten 1848 No. 71: Om Gagecommitteens Indstilling ang. Lønninger til Fyrvæsenet, 4½ Sp. (jfr. No. 75. 78.); 1849 No. 296—298: Anmærkninger ved Lovudkastet ang. Baarsildfiskeriet, 13 Sp.; 1851 No. 972: Om Budget-Committ. Indstill. ang. Bevilling til Fyrvæsenet; No. 1178: Om Fyrvæsenet, 2 Sp.

Arup, Jens Lauritz, f. 20 April 1793 i Christianssand af Forældrene Klokker Torkild A. og Elen Dorothea Dokkedal († 1809); Student fra Christianssands Skole 1811, var 1812—13 Secretair paa det af Danske og Nordmænd bemandede Orlogsskib Danzig ved Vliesstingen, senere Huuslærer paa Falster, og kom i 1814 hjem til Norge, hvor han levede af Underviisning. I Jan. 1818 tog han theol. Examen med Udmærkelse, blev 1819 resid. Capellan til Ullensager, 1825 ligesaa til Bragernes og Strømsø samt Adjunct ved Drammens Skole, 1832 Sognepræst i Bragernes, 19 Aug. 1845 Stiftsprovst i Christiania og 3 Jan. 1846 Biskop i Christiania Stift. Han

var Storthingsmand fra Drammen 1836, 37, 42 og 45, blev Ridder af St. Olafs Orden ved dennes Indstiftelse 21 Aug. 1847 og Commandeur af s. O. i Mai 1853, var Medlem af Interimsregjeringen i Stockholm under Kongens Udenrigsreise Sommeren 1852 og derefter under hans Sygdom fra Octbr. 1852 indtil Vaaren 1853. 1. * 1819 Diderikke Petronelle Christiane Cappelen † 1833. 2. Jacobine Louise Juliane Cappelen † 1842, begge Døttre af Grosserer Ulrik Frederik Cappelen i Skien. (jfr. Moes Efterr. 15—16. H. Wergeland, Jødesagen 55. Daas Tilskuer I. 206. B. Svendsen, Kirkerne i Chra Stiftsprovsti, 14).

Islænderen i Norge, overs. med nogle Forandringer af Victor Hugos Han d'Islande. 3 Dele. Chra 1831. 50 Ark 8.

Bemærkninger i Anl. af J. F. Thornes Forslag til en forandret Korntoldlov. Chra 1831. 43 S. 8.

Herrens Røst til os i Livets Ulykker. Prædiken, holden i Bragernæs Kirke. Drammen 1838. 15 S. 8.

I Maanedsskrift f. Afholdsreformen 1850. S. 37 ff. 83 ff. To Foredrag ved Aarsmøderne 1850 og 1851.

I Morgenbladet 1840 No. 300—302, 307, 308 og 311: Om Professor Hjelms Forslag til Lov ang. Grændserne for Religionsfriheden m. v. (hvortil Hjelm gav en „Kritisk Oversigt" sammest. 1841 No. 8, 10, 12 og 14) og: Belysning af Prof. Hjelms Kritiske Oversigt, 1841 No. 48 og 51. 12 Sp. (jfr. Hjelms Svar i No. 71 og 73.)

Da han tiltraadte Bispestolen, udstedte han et „Hyrdebrev til Christiania Stifts Geistlighed," hvoraf et Uddrag er trykt i Den Constitutionelle 1847 No. 30—32.

Arup, Lars Christian, forriges Broder, f. i Christianssand 1805, og dimitt. fra Skolen der 1822; theol. Exam. 1826; blev Jan. 1828 Sognepræst til Valle i Setersdal, 1833 resid. Capellan til Frederikstad, 1838 Sognepræst til Flesberg, 23 Septbr. 1843 Sognepr. til Frederikstad og 1848 Provst i Nedre Borgesyssel. Død 12 Sept. 1853. * . . . . . Walter, D. af Dr. med. Lorents Vilhelm W., Landphysicus i Flekkefjord.

Om den christelige Psalmesang, Sendebrev til Pastor Andr. N. H. Stenersen i Anl. af hans Opsats om Psalmesagen i Den Constitutionelle No. 48 ff. f. d. A. Chra 1841. 95 S. 8.

Bidrag til et nyt Psalmeværk for den norske Kirke. Chra 1843. 147 S. 8.

I Theologisk Tidsskr. VI. 397—505 og 541—598: Om Principerne for Istandbringelsen og Indførelsen af et nyt Psalmeværk for vor Kirke.

I Morgenbladet 1841 No. 17. Till.: Kritik af J. S. Welhavens „Antydninger til et forbedret Psalmeværk for den norske Kirke."

En Afhandling „Om Revision af vor kirkelige Lovgivning" blev ifl. Theol. Tidsskrift. I. 583 af Borgesyssels geistlige Forening, i hvis Møde den oplæstes, bestemt at trykkes paa Foreningens Bekostning. Bogen kjendes ikke.

Arveschoug, Nils Weyer, Søn af Kjøbmand, siden Landmand i Skouger, Ulrich A. († 1841), f. 2 Januar 1807, dimitteret fra Drammens Skole 1825, Cand. juris 1831, blev 1831 Copist, 1836 konst. og 1839 virkelig Fuldmægtig i Justitsdepartementet, 6 Mai 1840 Auditeur ved 2 Agersh. Inf. Brigade, 1848 Amtmand i Nordland, og 10 Sept. 1853 Amt-

mand i Romsdals Amt. Storthingsmand fra Nordlands Amt 1854. * Catinka Anker, (f. 9 Febr. 1815), D. af Grosserer Morten Anker i Chra og Annette Karine Thoresen.

I de af Indre-Departementet udgivne Beretninger om Rigets Tilstand er hans Beretning om Nordlands Amt 1846—1850 indtagen Litr. S. 1 Ark 4. (jfr. en Opsats derimod i Morgbl. 1854 No. 265); hans Beretning om Romsdals Amt i 1851—55 er under Trykken.

Asbjørnsen, Peter Christian, Søn af Glasmester Anders A. († 1849) og Thurine Elisabeth Bruun († 1845), er f. 15 Jan. 1812 i Christiania. Han blev privat dimitteret 1833, opholdt sig som Huuslærer paa Romerige og Ringerige, beskjæftigende sig med Botanik, Zoologie og Indsamling af Sagn og Eventyr; tog 1837 anden Examen, og studerede derpaa Medicin, men fornemmelig Naturhistorie, hvori han ved flere Skoler var Lærer. I 1846 foretog han paa offentlig Bekostning en Reise langs Kysten fra Frederiksværn til Arendal, for at studere Søbyrene, 1847 ligeledes en Reise gjennem det nordlige Bergens og sydvestlige Throndhjems Stift og Gudbrandsdalen for at samle Folkedigtninger; fik 1849 ligesaa et Reisestipendium til zoologiske Undersøgelser i den indre Christianiafjord, samt 1851 til at samle Sagn og Folkedigtninger i Østerdalen og Indre Throndhjem; han fulgte som Forvalter Korvetten Ørnen paa dens Togt til Middelhavet 1849—50 (jfr. Ydale 5—184); fik i 1851 og 1852 Univers. Stipendium til zoologiske Undersøgelser i Christianiafjorden, og 1853 ligesaa for at undersøge Hardangerfjordens Fauna, opdagede her en ny Søstjerneslægt, Brisinga endecacnemos (nedenfor under Fauna littoralis), og gjorde forresten mærkelige Jagttagelser med Hensyn til Fjordens Dybde (jfr. Öfvers. af sv. Vet. Akad. Handl. Apr. 1854.) Vaaren 1856 reiste han med Stipendium udenlands, for at studere Forstvæsenet, og har hidtil opholdt sig ved Forstacademiet i Tharand i Sachsen. 1848 fik han af Kongen Medaillen memoriæ pignus. (jfr. Thues Læsebog 605—8. Goldschmidts „Nord og Syd" 1850. No. 2. 47 flg. (optr. i Mgbl. f. A. No. 30. 31); Illustr. Folkeblad 1856 No. 10.)

Nor, en Billedbog for den norske Ungdom. Indeholdende: Store og gode Handlinger af Nordmænd (af B. Moe). Norske Folke-Eventyr og Sagn (af Asbj.). Chra 1838. 16. (Anm. af A. Faye i Morgbl. f. A. No. 52.) — 2det forøg. Opl. ib. 1843. X. 128 S. 8. med 6 Kobb.

Naturhistorie f. Ungdommen. I. Pattedyrene med 147 Afbildn. Chra 1838. VI. 160 S. 12. (2det Opl. 1844. VII. 271 S.) — II. Fuglene, m. 142 Afbildn. ib. 1840. 240 S. — III. Krybdyrene og Fiskene, m. 58 Afbildn. ib. 1844. XXII. 237 S. — IV. Insecterne, m. 155 Afbildn. XXVI. 445. S. — V. Leddedyr og Bløddyr, m. Afbildn. ib. 1849. VIII. 640 S. — VI. Plantedyrene, m. Afb. ib. 1848. CXLIV. 219 S. (Anm. i Chr.-Posten f. 1848 No. 104 og af H. H. Rasch i Norsk Tidsskr. VI. 108—10.)

Om Ulve- og Rævefangst, en Beskrivelse over forskjellige Maader, hvorpaa man i Sverige fanger, jager og skyder Ulv og Ræv. Overs. af Svensk, med 4 Steentryk. Chra 1840 VIII. 91 S. 8.

Barndomshjemmet eller Hjertet i dets bedste Dannelsestid. En Bog for Ungdommen af J. S. Abbot. Overs. Chra 1840. 138 S. 2 Opl. ib. 1847. 178 S. 16.

Moderhjemmet eller Kvinden i sin skjønneste Virkekreds. En Bog for Mødre af J. C. Abbot. Oversat. Chra 1841. 174 S. 16. — 2det Opl. 1851.

Christopher Schmidts udvalgte **Fortællinger for Børn**. Overs. Chra 1841. 46 S. 8.

Udvalgte **Eventyr** af Jac. og Wilh. Grimm. (Oversatte). Chra 1841. 96 S. 16.

Frugthaugen eller Anviisning for Almuen til at opelske Frugttræer af Kjerner, samt om Frugttræers Plantning, Forædling og Pleie. Med oplys. Figurer. Chr. 1841.

Kortfattet Naturlære. Til Brug for Almuen og ved Undervisning i Skolerne. Oversat. Chra 1841. 118 S. 12.

Norske Folkeeventyr, samlede ved P. Asbj. og Jørg. Moe. I. Chra 1842—43. 288 S. 16. (Anm. i Den Constit. 1842 No. 81 og af M. J. Monrad i No. 282; i Morgenbl. f. A. No. 39; „Dagen" f. A. No. 111. De ere (tildeels) oversatte paa Tydsk, Berlin 1847 under Titel: Norwegische Volksmärchen, gesammelt von P. Asbjørnsen u. J. Moe. Deutsch v. Fr. Bresemann. Mit einem Vorworte v. Ludv. Tieck. 2 B. 8. (anm. i Wiener Jahrbücher 119te B. jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1851 No. 13), og anmeldte i Leipz. Allg. Zeitung 1843 Beil. No. 70, i „Frey" 1842. S. 403, i Fortalen til C. Molbechs Eventyr for Folket XIII; af Jac. Grimm i Fortalen til „Deutsche Mythologie" 2te Ausg.; i Hamburger liter. u. krit. Blätter 1844 No. 108, i hvilket No. samt i No. 109—111 nogle af Eventyrene ere oversatte af H. Zeise; fremdeles anmeldte i „Studier og Kritiker," Lund 1844, af Hagberg, og i Wiener Jahrbücher d. Litteratur. 1847. 11 B. 3 Qv.) — Mange af Eventyrene ere ogsaa oversatte i Udbrag i W. & M. Howitts The Liter. and Romance of Northern Europe, og i Benj. Thorpe's Yule-Tide Stories, London 1853 (jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 17.) II. 1 Hefte. Chra 1844. 96 S. 16. — Da imidlertid 1ste Bind var udsolgt, blev denne Samling ei fortsat, hvorimod udkom: **Norske Folkeeventyr**, samlede og fortalte af P. C. A. og Jørg. Moe. 2det forøgede Oplag. Chra 1851. LXVIII. 502 S. 8. (Literatur-Angivelsen i Fortalen er af A.)

Naturhistorie for Børn; med 17 lithogr. og illum. Plader. 2det Oplag. Texten, omarbeidet. Chra 1844. VI. 92 S. 4.

Norske Huldreeventyr og Folkesagn. 1ste Saml. Chra. 1845. VI. 210 S. og Musikbilag (anm. af Fr. Hammerich i Nord. Lit.-Tidende, Kbhavn, No. 2), i D. Const. 1845 No. 215, Mgbl. f. 1845 No. 258 Till.; i Dybeks Runa 1845, 111; Frey 1846, 98—100. (jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1854 No. 45 om en ny Udgave.) — 2den Saml. ib. 1848. 254 S. 8. (anm. af A. Munch i Norsk Tidsskr. II. 125—132; i Berg. Blade 1848 No. 3.)

Hjemmet og Vandringen. En Aarbog for 1847. Udgivet. Chra 1847. 245 S. 8. (Heri af ham: „En Signekjærring"). Anm. i D. Constitutionelle 1847 No. 25. 26, 7 Sp. (jfr. No. 29 og 47), og af M. J. Monrad. i Norsk Tidsskr. f. Vid. og L. I. 123—129.

Ydale, et Vinterskrift, udgivet. I. Chra 1851 (ↄ: 1850) VIII. 358 S. 8. Heri af ham: Billeder fra en Middelhavsreise med Korvetten Ørnen. 184 S. (anm. Chr.-Post. 1850 No. 817, i Morgbl. 1850 No. 361: „Til Udgiveren af Ydale"; i Idun No. 1.

Genoveva af Brabant. En Fortælling f. Børn og Ungdommen af Chr. Schmid. Overs. Chra 1851. 138 S. 16.

Juletræet for 1850. Em Samling af norske Folke- og Børne-Eventyr, fortalte. Med Illustrationer af Joh. Eckersberg, skaarne i Træ af Kittendorff og Aagaard. Chra 1850. 78 S. 12. — For 1851. Norske Eventyr og Folkesagn. Med Illust. af E. osv. ib. 1851. 96 S. 12. —. For 1852. Nogle norske Folkesagn i Erindringer fra en Reise til Ægypten, med 15 Illustr. Chra 1852. IV 79 S. 12.

Juletrold, udvalgte Folke- og Børne-Eventyr, oversatte. Med Illustr. af J. Eckersberg. Chra (1851) IV. 97 S. 12.

Om Skovene og om et ordnet Skovbrug i Norge. Chra 1855. VIII. 288 S. 8. (Anm. i Christ.-Post. 1856, 31 Marts af Forstkandidat O. Aubert; i Mgbl. f. A. No.

Om Myrdyrkning. Tildeels efter Indebetous Priisskrift, (m. 43 Træsnit). Chra 1856. XXVI. 116 S. 8. (Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 29.)

Han har leveret Texten til: *Norge, fremstillet i Tegninger*, udg. af Chr. Tønsberg. 1ste Udgave Chra 1847—1849. 82 lith. Pl. med 196 S. Text fol. Nodef. (1ste Hefte anm. af Chr. Lange i N. Tidsskr. f. V. og L. I. 57—59.) 2den Udgave 1853 (med tildeels nye Pl. og Text.)

I Norske Univers.- og Skole-Annaler, 2den Række V. 255—68: Indberetning om en med Universitetets Stipendium foretagen Reise i Sommeren 1847 for at samle Folkedigtninger, Eventyr, Sagn osv.; ib. 311—17: Indberetning om en zoologisk Reise i Arendals Egn 1846; VII. 83—103: Indberetning om en i Sommeren 1851 foretagen Reise i Østerdalen for at samle Folkedigtninger (ogsaa særskilt trykt.)

I Norsk Folke-Kalender: 1ste Aarg. 1847. Han Fa'er sjøl i Stua. S. 46—48; Rovfuglsfangst ved Høgebur, S. 53—54; i Aarg. 1849: Jagten i Norge, dens Betydning for og Tilstand i Landet S. 21—47, Aarfuglefangst ved Buur S. 47—49. Skarvene fra Udrøst, et Eventyrsagn fra Nordlandene, S. 71—79; i Aarg. 1851: Moerilden S. 89—96; i Aarg. 1855: Fra Sognefjorden S. 34—51.

I En Nytaarsbog, udgivet i et veldædigt Øiemed. Chra 1854. 143 S. 8. er af ham: En Aften i Nabogaarden S. 81—110. (anm. i Morgbl. 1854 No. 1. 2. 15.)

I *Nyt Magazin f. Naturvidenskaberne*: Bidrag til Christianiafjordens Litoralfauna. VII. 307—366. (Ogsaa særskilt, Chra 1853. 60 S. 8. anm. af H. H. Rasch i Norsk Tidsskr. VI, 107.)

I Folkevennen III. (1854) 169—232: Om Lærketræet; 281—337: Kort Fremstilling af den nyere tydske Barskovdyrkning, med Træsnit; (særskilt Aftr. Chra 1855. 121 S. 8.)

I Illustreret Kalender 1853, 2 Fortællinger, S. 33 f. og 78 f.; 1854: Tre Citroner, et Eventyr, S. 75—77; 1855 S. 23—39: Tre Eventyr, (hvoraf et optrykt i Illustr. Folkebl. 1856 No. 10.)

I *Fauna littoralis Norvegiæ* af Sars, Koren og Danielssen II. (Bergen 1856 fol.) S. 81—85: Beskrivelse over en ny Søfjærslægt (Kophobelemnon Mülleri); S. 95—101: Beskrivelse over en ny Asterideslægt (Brisinga endecacnemos.)

I Skilling-Magazin, Aargangene 1835—41 findes af ham mange Bidrag under Mærket A, A — eller A, især af naturhistorisk, geographisk og historisk Indhold, blandt hvilke mærkes: Efterretning om Polaregnene og de Reiser, som ere foretagne til Opdagelsen af den nordvestlige Gjennemfart, i No. 39, 41, 43, 45, 67, 68, 71, 76, 80, 124, 126, 127, 188, 190 og 191; Vindhellen, No. 57; Glassets Historie og Tilvirkning, No. 58, 59; Ulven No. 64; Lemænen No. 70; Nordkap No. 73; Agerdyrkning og Agerdyrkningsredskaber, No. 78, 79, 81; Thaddæus Kosciusko, No. 79, 81, 82; Løssen, No. 82; Hvalrossen, No. 86; jfr. 1840 No. 8; Falke og Falkejagt, No. 93—97; Carl den Tolvte, No. 98—100; Kramsfuglfangst, No. 159; De norske Fjeldbønder og deres Dragt, No. 161; Richard Lander, No. 176, 178; Orangutangen, No. 202, 239; Dyrenes Forudfølelse af Veirliget, No. 203; Pilchard-Fiskeriet, No. 204; Emanuel Svedenborg, No. 204—206; Løven, No. 205; Giftige Slanger, No. 208; Marked i Reikjavik, No. 209; Lord Byron, No. 216, 219; Abd-el-Kader, No. 224, 226, 227; Armand Carrel, No. 232—234; Løntræet, No. 233; Den hvide Ugle; Noget om Skovdyrkning, No. 234; Christopher Polhem, No. 235, 236; Bilde-Høns, No. 245; Hesten, No. 246 - 47. — I Ny Række (1840) No. 1, Hærfuglen; No. 2—5, Hesten; No. 2,

Spottetrosten; No. 11, Næbdyret; No. 17—21: Engelske Steenkulsgruber; No. 18, 21, 23: Carl v. Linnée; No. 20, Lommen; No. 20, 21: Østersfiskeri; No. 24, 25: Laxe- og Ørretfiskeri; No. 34, 38, Odderen; No. 37, Den nordiske Bjørn; No. 38, Kongeørnen; No. 40, 42: Organiske Levninger fra Urverdenen. — Desuden 10 mindre Bidrag til Aargangen 1841.

I Billed-Magazin for Børn (Chra 1839. 4.), hvilket han efter M. C. Hansens og K. O. Knudsens Fratrædelse redigerede uden Medarbeidere fra II. 4. til Slutningen: originale og oversatte Eventyr, Folkesagn og naturhistoriske Opsatser.

I Den Constitutionelle som Feuilleton i Aarg. 1843: Fuglesang og Hulbreæt i No. 85. En Signekjærrings Fortællinger i No. 99 og 103. En Langvigstour i No. 309. En gammeldags Juleaften i No. 358; 1844 No. 32: Jutulen og Johannes Blessom. (Optagne i hans Huldreeventyr med Undtagelse af Langvigstouren.)

I Morgenbladet 1853 No. 192. 193: Om Lærketræets Dyrkning og nationaløkonomiske Betydning i Skotland og England.

I Illustreret Nyhedsblad 1ste Aargang (1851—52): Elg og Elgjagt No. 1—2, 6—7, 10, 13 og 14; Tamme Duer No. 17; Ulvejagt og Ulvefangst No. 18, 20, 22, 23, 25 og 29; Bryllupsskikke i Sætersdalen No. 30, 34; Lama og Alpaka No. 34; Drager og Fabeldyr No. 38; Den vilde Jagt, Asgaardsreiden No. 41, 44, 46, 50, 52 og 56; Slidre Kirke No. 51; Vildrenen No. 55, 57, 58, 59 og 60 (ogsaa særskilt aftrykt.) I 2den Aargang (1853): Flodhesten, No. 11; Plag fra Huldrens Blegevold No. 12; Eventyr, Sagn og Overtro i Østerdalen No. 20, 21. (Siden indtaget i Reiseberetningen i Univ. og Skole-Annaler.) De skandinaviske Kvægracers Oprindelse No. 50. — I 3die Aarg. (1854): En Udflugt til Pyramiderne No. 1, 2; Michael Sars (Biographi) No. 3, 5, 7; Nilens Betydning for Ægypten og Folkefester ved dens Flom No. 6, 8; Landskabsmaler Gude No. 10; Arabiske Dandserinder No. 15, 17; Overlæge Danielssen No. 22, 25; Abbas Pascha No. 32. — I 4de Aarg. (1855): Om Granen og dens Bextforhold No. 5; Egen og dens Bextforhold No. 7 og 8; Den kunstige Fiskeformerelse i Tay No. 46. — I 5te Aargang (1856): Eider eller Ædleviin No. 1, 2; Om sammenhængende Udhuse for Landmanden No. 3, 4; Om Betydningen og Vigtigheden af Myrdyrkning for Norge No. 11, 12, 13 og 15.

I *Polytekn. Tidsskr.* 1854 No. 2: Russisk Ovn; No. 8: Om Skovenes Indflydelse paa Veirlaget.

Aschehoug, Johan, Søn af efternævnte Consistorialraad Torkild A., er født paa Rakkestad Prestegaard 10 Mai 1795, blev Student 1811, privat dimitteret, immatrikuleredes ved Christiania Universitet 1815 og blev theologisk Candidat 1817; blev kort efter personel Capellan hos Faderen i Rakkestad, 1821 residerende Capellan i samme Kald, 1828? Sognepræst til Bamle, og 10 Aug. 1835 Faderens Eftermand i Rakkestad. * 1821 Marthe Elisabeth Joys, D. af John J., Eier af Østby i Skeberg og forhen Betjent i det britisk-ostindiske Compagnies Tjeneste.

Han har til den physiographiske Forening i Christiania indsendt i Haandskrift: „Bemærkninger paa en Reise fra Christiania til Frederikshald og Id," hvorfra flere Høidemaalinger ere benyttede af A. Vibe ved de af ham i Gæa Norvegica I. indførte Høidebestemmelser.

Aschehoug, Nils Stockfleth Darre, fød paa Idde Prestegaard 10 Sept. 1828, hvor Faderen Halvor Thorkildsen A. døde som Sognepræst 10

Dec. 1829. Moderen Anne Kirstine Darre er en Datter af Divisions-adj. Major N. S. Darre. Han blev Student fra Frederikshalds Skole 1845 og Cand. jur. 1850. Copist i Finants-Depart.

Han har udarbeidet Registret til Norske Samlinger. 8vo I. Chra 1852.

Aschehoug, Thorkild, født 27 Aug. 1756 paa Gaarden Askehaug i Aas paa Follo, hvor Faderen, Halvor Baltzersen Askehaug, var Lensmand. Han blev Student 1775 og theologisk Candidat 1779, var derpaa i 3 Aar Huuslærer paa Moss, og blev 1784 resid. Capellan til Rakkestad; 23 Nov. 1792 Sognepræst sammest.; tog 13 April 1835 Afsked. Han var Provst i Provstiet 1805—1824, Forligelses-Commissair i 27 Aar, Storthingsmand fra Smaalenene i 1814, 1821 og 1822, blev 1812 Consistorialraad og Ridder af Danebrog, samt 1821 af Nordstjernen. † 26 Octbr. 1838. * 1784 Anne Kathrine Olsen († 13 April 1839), D. af Kjøbmand paa Moss Johan O. (jfr. B. Moes Efterr. om Storthingsm. S. 16—17).

I Nationalbladet 21de H. 379—384 har han efter Opfordring ladet trykke et af ham som Storthingsmand 1821 afgivet Votum i Adelssagen.

Aschehoug, Thorkel Halvorsen, Foregaaendes Sønnesøn og Broder af førnævnte Nils A., er født paa Idde Præstegaard 27 Juni 1822, blev Student fra Frederikshalds Skole 1839 og juridisk Candidat 1844; fik Ansættelse fra 1. Januar 1846 som Universitets-Stipendiat i Statistik og Statsøkonomi, og foretog derpaa med Stipendium af Statskassen en videnskabelig Reise til England og Sverige; blev efter Hjemkomsten i 1848 constit. og 1849 virkelig Fuldmægtig samt 1852 const. Bureauchef i Finants-Departementets Expeditionscontor. Efter Concurrence med Fr. Brandt og J. Schmidt blev han 4 Octobr. 1852 Lector juris, ligesom han siden 1851 er Secretair i Selskabet for Norges Vel. * 1. 1849. Anne Catharine Aschehoug († 1854). 2. 1856 Johanne Bolette Aschehoug, begge Døtre af hans Farbroder ovennævnte Sognepræst Johan A.

Indledning til den norske Retsvidenskab. Chra 1845. 62 Ark 4to i Contratryk. (anm. i Mgbl. f. A. No. 257.)

I Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Litt. II. 198—214: Anmeldelse af Traethes Norges Statistik; ib. 305—407: Om Norges Folkemængde 1664 og 1666; V. 65—77: Anm. af E. Sundts Beretning om Fantefolket i Norge; VII. 209—249: Om tinglige Rettigheder efter de gamle norske Love, Prøveforelæsning.

I Univ.- og Skole-Annaler 2 R. IV. 557—70: Indberetning til Kirke-Depat. om hans med offentlig Understøttelse foretagne videnskabelige Reise i Udlandet.

I *Norske Samlinger*, 8vo I. 120—33: Aktstykker om Finmarken i Aaret 1667; 161—220: Om Kronens Indtægter og Udgifter af Akershus Læn 1557—58 og 1560—61.

Som Medlem af den ved kgl. Resol. af 7 April 1852 nedsatte Commission ang. Pensionsvæsenet har han forfattet det Væsentligste af sammes „Betænkning og Forslag." Chra 1854. 177 S. 4. (jfr. Betænkning S. 47), og som Medlem af den den 5 Aug. 1853 nedsatte kgl. Commission ang. det offentlige Fattigvæsen paa

Landet har han hovedsagelig forfattet dens „Betænkning og Indstilling." Chra 1856. 152 S. 4. (jfr. Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 45, 46.)

Som Secretair i det kgl. Selskab for Norges Vel har han concipieret Beretningerne om Selskabets Tilstand og Virksomhed i Aarene 1852—56.

I Morgenbladet 1847 No. 99: Foreløbig Beretning om hans videnskabelige Reise i Udlandet. (jfr. R. Olsens Bemærkninger herved i No. 173, A.s Svar i No. 192, Tilsvar i No. 201); No. 224: Mere til Stipendiatfienden. I de følgende Aar leverede han forskjellige Bidrag til dette Blad, hvis udenlandske Artikel han redigerede 1854—1855, og i hvis Redaktion han har deeltaget siden 1 Mai 1856.

I Christiania-Posten forskjellige Bidrag, hvoriblandt i Slutningen af 1851: Betragtninger over Storthingets Commitee-Indstilling om Arbeidsklassens Forhold; og i No. 571, 572, 716, 730, 746, 760, 772, 812, 830, 1413, 1456, 1475: Bemærkninger ang. Jordegodspriserne, ledsagede af Extrakt af Sorenskrivernes Opgaver ang. Skyldbalerens Gjennemsnitspriis.

I Illustr. Nyhedsblad 1856 No. 14: Det europæiske Pengemarked.

Aschenberg, Svend, f. 27 Septbr. 1769 paa Molde, hvor Faderen Lars A. var Tolder og Postmester, blev Student fra Throndhjems Skole 1787, theol. Candidat 1791 og 1794 Sognepræst til Mo i Øvre Thelemarken, hvor han tillige i nogle Aar var Provst. Fra 1806 var han Sognepræst i Røraas, og var i 1815, 1816 og 1830 Repræsentant paa Storthinget for Søndre Throndhjems Amt. Ved Kroningen 1818 blev han geistl. Medl. af Nordstj.-Ordenen og 1826 Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. Afsked i Naade 15 Febr. 1845 og død 31 Marts s. A. * 1. 1794 Gertrud Pauline Junghans († 1828.) 2. 1835 Enke-Madame Malene Kjeldsberg. (jfr. B. Moes Efterr. om Eidsv. Repræs. og Storthingsm. S. 18. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 184.)

Køytels Minde (et anonymt Skrift mod det theol. Facultet, nærmest Moldenhawer, som heri beskyldes for at have forvoldt Student Køytels Selvmord.) Kbh. 1793. 8.

Forslag til en Lov angaaende den offentlige Cultus. Chra 1815. 16 S. 8.

Forslag om Ophævelsen af priviligeret Handel paa Røraas. (trykt som Manuskript under Storthinget 1830.)

Askengreen, C. Hugo, Søn af en svensk Præst. Første-Lærer ved Navigationsskolen i Stavanger. * en Datter af Krigscommissair Dietrichson i Stavanger.

Nogle Regler for Skibes hensigtsmæssige Lastlægning og Bestuvelse, med 4 Tabeller. Stavanger 1854. 12 S. 8.

Aubert, Benoni, Søn af François d'A. (f. 1727, † som Generalmaj. og Commandant paa Kronborg 22 Oct. 1793) og Juliane Bang, er født i Kjøbenhavn 9 Aug. 1768 og blev Officier 1785. Som Ingenieurlieut. brugtes han ved den norske Kystopmaaling i Slutningen af forrige Aarhundrede, var siden stationeret som Ingenieur i Christianssand, fra 1807 Chef for Ingenieur-Detachementet paa Kronborg, og blev 1808 Major. I 1810 kom han som Major ved den norske Ingen.-Brigade til Christiania, blev 1814 Oberstlieut., 1815 Oberst og Chef for Brigaden og 1818 Gene-

ralmajor. Han var tillige Directeur for den topographiske Opmaaling, var fra 1812 Ridder af Dannebrog, blev 1815 Ridder og 1825 Commandeur af Sværdordenen. 1820 Æresmedlem af det kgl. Svenske Krigsvidensk. Academie i Stockholm og Medlem af Norske Vidensk. Selskab i Throndhjem. † paa Agershuus 21 April 1832. * 1796 Jacobine Henriette Thaulow, f. 4 Aug. 1776, † 1833, D. af By- og Raadstueskriver Th. i Christiansand. (Mindedigt af Henr. Wergeland.)

Oversigt over det udførte Arbeide ved det sydlige Norges trigonometriske Opmaaling, Kystopmaalingen, samt den saakaldte forenede militære og økonomiske Opmaaling, fra den første Begyndelse indtil nærværende Tid, med Fremstilling af Planen for den anordnede topographiske Opmaaling af Riget — i Budstikken I. 1817—1818. Sp. 577—590; ogsaa indført i Svenska Krigsvetenskaps-Academiens Handlingar 1824. S. 225—250.

Aubert, Johan Andreas, Søn af førnævnte Generalmajor B. d'A., er født i Christiansand 30 Septbr. 1800, Student fra Christiania Skole 1815; tog philol. Embedsexamen 1826 med Udmærkelse. Han var fra 1817 Lærer ved Christiania Skole, hvorved han i Marts 1825 blev Overlærer, i 1828 Conrector. † ugift 25 Mai 1832. (Hans Portrait udgivet 1833 af hans Venner. jfr. Morgenbl. 1832. No. 155.)

Han skrev Skolens Program for 1825 paa Latin (jfr. Patrioten V. No. 10): (Om et af Storthinget 1818 antaget, men ei sanctioneret Lovforslag om de lærde Skoler) 14 S. 4., og for 1829 paa Norsk: Om det lærde Skolevæsen, især med Hensyn til F. Thietschs Skrift: Ueber gelehrten Schulen. Chra 1829. 18 S. 4.

Den classiske Alderdomskundskabs Encyclopædie af L. Schaaf. Overs. med nogle Forandringer, 1ste Deel. Chra 1831. 22¼ Ark 8. Ogsaa under Titel: Grækernes og Romernes Litteraturhistorie og Mythologie. (2den Deel se L. Aubert.)

I Alm. Norsk Maanedsskrift II. 422—442: Bedømmelse af to Skoleprogrammer.

Aubert, Ludvig Cæsar Martin, Forriges Broder, f. i Christiansand 30 Marts 1807, Student fra Christiania Skole 1823, tog i 1832 philolog. Embedsexamen, blev s. A. constitueret og 1834 virkelig Lector i det latinske Sprog ved Universitetet, og 11 Aug. 1840 Professor. Som saadan har han tillige med C. A. Holmboe været Bestyrer af Universitetets Myntsamling. 1843 Medlem af Norske Vidensk. Selsk. i Throndhjem. * 1837 Ida Dorothea Mariboe, D. af Capt. Ludv. Mariboe (s. d.) og Ragne Huvald.

Den classiske Alderdoms-Kundskabs Encycoplædie af L. Schaaf, II: Grækernes og Romernes Antiqviteter og Archæologie. Oversat. Christiania 1834. 429 S. 8. (jfr. foreg. Art.)

Følgende Universitets-Programmer: (1. betegner Festen paa Kongens Fødselsdag, 2. Reformationsfesten) — 1833. 2. In locos quosdam Terentianæ „Heautontimorumenos" commentatio. 20 S. — 1834. 1. Observationes in Terentii Heautontimorumenon iterum conscripsit. 12 S. — 1834. 2. Annotationum in Terentii Heaut. specimen III. 10 S. — 1835. 2. In locum Terent. Heaut. Act. III. sc. V. (al. IV. 1) commentatio. 12 S. — 1836. 1. Quæstio grammatica e Tacito repetita. 8 S. — 1838. 2. Crisis in opusculum inscriptum: „Systematisk Fremstilling af det latinske

Sprogs Combinationslære af M. C. Hansen," institutæ prior port. 12 S. — 1839. 1. Ejusdem port. posterior. 16 S. — 1839. 2. Epistola, quam ad J. N. Madvigium, cel. prof. Danum, de quibusdam locis grammaticæ latinæ misit. 15 S. — 1840. 2. Quæstio ex latina grammatica repetita. (jfr. J. N. Madvig, Bemærkn. til M.s Latinske Sproglære. S. 42 ff., og Auberts Svar i Program (nedenfor) 1844. 1. S. 24 ff.) 15 S. — 1841. 2. Observationes criticæ in primam Ciceronis Antonianam. 14 S. — 1842. (ved F. C. Fayes Doctordisputats): (Nonnulla de gradibus academicis.) 14 S. (uden Overskrift.). — 1843. 2. Commentationis de quibusdam casualium formis in lingua latina pars I. 12 S. — 1844. 1. Ejusdem pars II. 28 S. — 1844. 2. De Matio, Mimiamborum auctore, quæstio ex latinarum literarum historia repetita. 22. S. Alle i 4to. — 1856. „Beiträge zur lateinischen Grammatik I. 74 S. 8. (jfr. Zeitsch. f. vergleich. Sprachforschung von Dr. A. Kuhn 1856. V. og Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 3.) — Flere af disse Programmer ere anmeldte og omtalte i Jahns Jahrbücher f. Philologie und Pædagogik i de nærmest følgende Aar, og 1840. 2, 1843, 2 og 1844. 1 af Weissenborn de Gerundio et Gerundivo. Isenaci 1844, p. 98, 99, 120—122, 127, 129.)

I *Nor*, Tidsskr. f. Vidensk. og Lit. II. 99—140: Om Læren om Sætningsforbindelser og Inddeling af forskjellige Sætningsarter, fornemlig med Hensyn til det latinske Sprog. (anm. i den Constitutionelle 1841 No. 98.)

I Norsk Tidsskrift f. Vid. og Litt. V. 243—264: Anmeldelse af Schönings Udgave af Phædri Fabularum Æsop. libri V.

I Den Constitutionelle 1838 No. 174: Nogle Ord i Anledning af en Opsats i Bladets No. 165 og 166 „Om den saakaldte Morskabslecture i Almindelighed." 2½ Spalte.

Aubert, Ludvig Mariboe Benjamin, Søn af forn. Prof. L. A., f. i Christiania 22 Novbr. 1838, Student med Udmærkelse fra Nissens Skole 1855, studerer Philologi.

I *Samfundsblade* 1856 No. 6—10: Efterretninger om det norske Studentersamfund i dets ældste Dage (1813—1829.)

Aubert, Otto Gilbert David, Søn af fornævnte Generalmajor A., er født paa Kronborg 7 Januar 1809, Student fra Christiania Skole 1824; var i nogle Aar Lærer ved samme Skole, indtil han i 1834 ansattes som Lærer hos de kongelige Prindser i Stockholm. Sommeren 1837 fulgte han med en svensk Eskadre til Middelhavet, for at gjenvinde sin Helbred, men døde af Brystsyge i Neapel 29 Marts 1838. (Mindekvad af Fatteren Henr. Wergeland i Morgenbl. 1838 No. 131.)

Echantillon d'une analyse spherique. (Program fra Chra Skole 1833.) 23 S. 4.

Betragtninger over Undervisningsmethoden i Mathematiken. Program fra samme Skole 1836. 36 S. 4. (bedømt i Den Constitut. 1836 No. 169 og 173, jfr. Hansteen i No. 167.)

I *Crelles Journal* f. d. reine u. angew. Mathematik, V. 2 H. 163—173: Bemerkungen zu den Aufgaben und Lehrsätzen Band II. 96—98.

Aubert, Michael Conrad Sophus Emil, yngste Søn af Generalmajor A., f. i Christiania 2 Juli 1811, Student fra Christiania Skole 1828, juridisk Candidat 1835 og Departements-Copist 1830—1836; blev i

1841 Stiftsoverretsprocurator i Bergen, i Sept. 1847 Sorenskriver i Lofoten og Vesteraalen, samt 18 September 1852 Amtmand i Nordre Bergenhuus Amt. I 1846 og 1847 bereiste han med Stipendium af Statscassen flere europæiske Stater, for at anstille Undersøgelser om Jury-Institutionen. I 1851 var han Storthingsmand fra Nordlands Amt. * 1. Inger Christine Baade (Datter af Stiftsoverretsprocurator Andreas Baade og Johanne Margrete Magnus, † 24 Okt. 1845. 2. Gjertrud Sophie Løberg, (Datter af Forvalter Andreas L. og Anne Berg) f. 10 April 1821, † 16 Febr. 1850. 3) Johanne Marie Løberg, f. 11 Novbr. 1812, Foregaaendes Søster.

Om mundtlig Rettergang og Edsvorne. Indberetning i Anledning af en efter offentlig Foranstaltning foretagen Reise i England, Skotland, Frankrige, Belgien og de preussiske Rhinprovindser, for at undersøge og indsamle Erfaringer ang. disse Institutioner. Chra 1849. (VIII.) 688 S. 8. (Anm. i Norsk Tidsskr. f. Vidensk og Litt. IV. 274—296, og i N. H. J(ægers) Afhandling sammest. VII. 34—101: Om vor kriminelle Retspleies Trang til Reform. jfr. Auberts Svar til N. H. J. i Chr.-Posten No. 2225, og dennes Tilsvar sammest. No. 2244. Anm. af P. A. Munch i Morgbl. 1849 No. 59, 62.) — Han var en Tid (1847) Redaktør af „Bergens Stiftstidende".

Autenrieth, Albert, født 8 Febr. 1813 i Stuttgard, hvor Faderen Johan Jacob A. var Overfinantsraad; kom fra Gymnasiet i sin Fødeby i 1826 til Urach, og studerede protest. Theologi i Tübingen fra 1830—1833, da han som Følge af de politiske Forfølgelser ved de tydske Universiteter nedsatte sig i Zürich; blev i Decbr. 1834 ansat som Lærer ved en Opdragelses-Anstalt ved Liverpool, og reiste derfra i Juni 1839 til Norge. Her blev han 1840 immatrikuleret ved det norske Universitet, og er siden Febr 1843 Lærer i Tydsk ved Krigsskolen og fra 1845 tillige i de levende Sprog ved den militære Høiskole. I sine Ferier foretog han Fodreiser i England, Skotland, Wales og Irland 1836—39, i Tydskland 1844, Schweiz og Italien 1847—48, England 1854 og Frankrige 1855. * Decbr. 1856 Wilhelmine Grell, D. af en Kjøbmand i Hamburg.

Fransk-Engelsk-Tydsk-Norsk Parleur af A. J. Bergstrøm, P. T. Hanson og C. R. Unger. 2det Opl., gjennems., rettet og forøget med et Anhang for reisende Udlændinge i Norge ved A. Autenrieth. Chra 1843. 203 S. 8.

Americanske Antegnelser af Charles Dickens (Boz). Oversat fra Engelsk ved A. A. og M. Nissen. 1ste Deel. Chra 1843. 192 S. 8.

Tydsk Læsebog til Skolebrug. Chra 1844. VIII. 408 S. 8. — 2den Udg. ib. 1850. VI. 433 S. 8. (Anm. i Mgbl. Aug. 1844 af H. J. Thue.)

The *english reader*, a selection of prose and poetry from the best british authors. Chra 1844. 204 S. 8. (Anm. i Morgbl. 1845 No. 12.) — New edit. revised and greatly enlarged. Chra 1852. 404 S. 8.

Kortfattet tydsk Grammatik for Begyndere. Christiania 1846. 62. S. 8. — 2det forbedr. Oplag ib. 1849. 62 S. — 3die forbedr. Opl. ib. 1853. 64 S.

Tydsk Grammatik til Skolebrug. Chra 1846. 178 S. 2den Udg. 1847. 3die forbedr. Udg. 1852. 184 S. 8. 4de Opl. 1856. S.

Tydsk Læsebog for Begyndere. Chra 1847. 181 S. 8. (anm. af B. A. Ibsen i

Norsk Tidsskr. II. 214—218, jfr. Autenrieths „Nogle Ord" i Bilag til Tidsskrift. 2den Aarg. 4de Hefte.)

Fransk Læsebog til Skolebrug. Udg. af A. A. og N. Colban. Chra 1849. 324 S. 8. (Anm. af V. A. Ibsen i Norsk Tidsskr. III. 211—214.)

Fremmedordbog eller Forklaring over de i det norske Skrift- og Omgangssprog alm. forekommende fremmede Ord og Talemaader. Af M. C. Hansen. 2det betydel. forøgede og forbedrede Oplag. Udg. af A. Autenrieth. Chra 1851. 380 S. 8. (anm. i Mgbl. 1851 No. 168.)

Engelsk Grammatik til Skolebrug. Chra 1853. 176 S. 8. (anm. i Daas Norske Tilskuer 1853 No. 20 af J. Løkke.) — 2det Opl. 1857.

Engelske Stiiløvelser. Chra 1853. 160 S. 8.

Ifølge Keilhaus Fortale til Gæa Norvegica har A. bistaaet Udgiveren med Hensyn til den tydske Oversættelse.

B.

Baade, Peder Daniel, f. 1737, blev 1767 Prest til Lidemark i Sjælland, 1785 til Vig i Sogn, men s. A. forflyttet til Borgund paa Søndmøre, blev her tillige Provst, og tog 1816 Afsked paa Grund af Alderdom. Han blev 1811 Ridder af Dannebrog og 1819 geistligt Medlem af Nordstjernen. † i Borgunds Prestegaard 25 Octbr. 1823. * Karen (?) Friis fra Danmark. (Nyerup og Kraft. I. 24.)

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter IV. 372—416: Fortegnelse paa Throndhjemske Haveplanter.

Baardsen, Gjest, fra Sognbalsfjæren i Sogn, f. 1793, en farlig Tyv, som efterat have hensiddet i og rømt fra forskjellige vestenfjeldske Arrester og Strafanstalter, ved flere Aars gode Opførsel som Livsslave paa Agershuus blev benaadet og ifl. kgl. Res. 30 Mai 1845 sat paa Frifod, hvorefter han selv førte sine Skrifter om i Landet til Salg. Han nedsatte sig i sine sidste Aar som Boghandler i Bergen, giftede sig og døde i Mai 1849.

Gjest Baardsen Sognbalsfjærens Levnetsløb. Forfattet af ham selv. 3 Dele. Chra 1835. 116, 187, 144 S. 8. — 2den Udg. Drammen 1846—47. 201, 187, 159 S. — IV Deel 200 S. — B. 1—3 oversat paa Svensk. Linkøp. 1835—36.

Fængsel og Frihed i tvende Qvad. Chra 1845. 24 S. Holmestrand s. A. 24 S. 8.

En ung Fanges Livsbegivenheder, satte i Vers. Kongsberg 1846. 8. S. 8.

Brændeviins-Ondet, en Folkevise med Fortale. Drammen 1846. 16 S. 8.

Medens han hensad paa Agershuus Fæstning, skrev han en Ordfortegnelse til Fantesproget, som han indgav til Commandanten, og E. Sundt har benyttet i Ordregistret til sit Skrift om Fantefolket (jfr. Skriftet S. 11, 364.)

Bache, Tollef Olsen, en af Hans N. Hauges ældste Tilhængere, var Kjøbmand i Drammen, og boede senere paa Valle i Lier, hvor han døde 22 Januar 1848. 2 Gange gift.

Bemærkninger *i Anl. af Prof.* Stenersens i dansk theol. Maanedsskrift 1826 *og 1827 indførte Meddelelser ang.* Hans Nielsen Hauges Liv, Virksomhed, Lære og

Skrifter, med et Anhang, indeh. en kort Skildring af Hauges Charakteer. Drammen 1828. VIII. 126 S. 8. (jfr. Stenersens Svar i Morgenbl. 1829 No. 9, 10, og Baches Gjensvar sammest. No. 47. Tillæg.)

Bacherud, Lars Thorsøn, en Bondesøn fra Østlandet, som i en Deel Aar var Handelsmand samt Eier af et Adressecontoir i Christianssand, døde sammestedss 1814 i sit 38te Aar. (jfr. Nyerup og Kraft I. 24, H. N. Hauge, Livet i Døden 19—21.)

Fortegnelse over nogle i det danske Sprog forekommende fremmede Ord og Talemaader med deres Oversættelse og Udtale. Chrsand 1808. 70 S. 8.

[Ugebladet Bellona, som han ifølge Nyerup anf. St. skal have udgivet i 1807—1808, er udeladt i Krafts Haandskrift, og saaledes rimeligviis ikke af ham.]

Backer, Lars Thalian, Søn af Kjøbmand Christen B. og Agathe Christensen, er født 18 Mai 1812 i Holmestrand; blev Student 1832 og medicinsk Candidat 1838, fortsatte sine Studier i Tydskland og Paris 1839—40, blev 1847 Campagniechirurg og 10 Novbr. 1855 Corpslæge i 2 Agershus. Inf. Brigade i Christiania. Var 1849—1852 Reservelæge ved Rigshospitalets chirurgiske Afdeling. * 1853 Else Margrete Backer (f. 3 Juli 1832) fra Holmestrand.

I *Magazin for Lægevidenskaben*, foruden mindre Uddrag af fremmede Skrifter, I. 133—140: Lykkelig udført Tangoperation med betydelig Svulst i Bækkenet; II. 36—41: Keisersnit foretaget paa en Mand, og Exstirpation af Livmoderen; IV. 327—333: Lisfrancs og Louvriers Maskiner til Behandling af Anchyloser. — I Magazinets *2den Række* I. 66—72: Engorgement i Uterus; II. 210—12: Besværlig Fødsel paa Grund af Hydrops diffusus og saccatus hos Fosteret; III. 721—740: Choleraepidemien i Rusland 1847; III. 769—802, IV. 393—407, 737—744, V. 19—35, VI. 370—381: Meddelelser fra Rigshospitalets chirurgiske Afdeling.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie, foruden nogle mindre Notitser, I. 193—95: Mangeaarig Hovedpine, tilsyneladende helbredet ved en Fontanelle; ib. 321—323: Et Tilfælde af Apoplexia sanguinea; II. 164—76: Om Svulster i Livmoderen; III. 305—809: Metrorrhagie med Engorgement i Uterus.

Baden, Gustav Ludvig, f. 29 Febr. 1764 i Altona, hvor Faderen Professor Jacob B. da var Rector; blev 1793 Dr. jur. i Kiel, og var fra 1818—1822 Birkedommer m. v. i Hirschholm. Han blev suspenderet for Ansvar til offentlige Midler, og flygtede 1822 over Hamborg til Christiania, hvorfra han paa den danske Regjerings Forlangende udleveredes i 1823 (jfr. hans „Smaa Afhandlinger" Kbhvn 1824, Fortalen S. XV—XXX.) † i Kbhvn 25 Aug. 1840. Af hans store Forfattervirksomhed (hvorom jfr. Erslew I. 29—36 og Suppl. I. 45—47) vedkommer ikkun nedenstaaende Norge, forfattet og trykt under hans Ophold i Christiania.

Lægevidenskabens Historie. En Haandbog. Christiania 1823. XXIV. 324 S. 8. (Rec. i Eyr III. 320—331.)

I Budstikken IV. (1823) 209—261: Om et mærkeligt Særsyn paa den nordiske Histories Horizont, eller om Dahlmans Kritik over den ældre danske Historie (optrykt i Smaa Afhandl. II. 188 ff.); 281—312, 321—326: Yderligere Beviis for, at

Urædel i Norge er saa gammel som dette Riges Historie; 329—373: Bidrag til Historien om den sorte Død ogsaa Digerdøden kaldet (med Anm. af J. Chr. Berg); 393—412: En mærkelig norsk Rigsdag under Kong Hakon Hakonsen 1223; 417—460: Bidrag til Sædelighedens Historie i Norge fra Christendommens Indførelse til 1380; 481—503: Forsøg til Berigtigelser i Historien om de skaanske Provindsers Overgang til Sverige 1332, og Gjenafstaaelse til Danmark 1360 under den norsk-svenske Konge Magnus Eriksen; 657—672: Historisk Undersøgelse om den norske Nationalfarve; 673—681: Om de i Middelalderens norske Historie forekommende Ribalder; — V. (1824) 1—24: Talere og Digtere upaalidelige Hjemmelsmænd i Historien; 63—67, 81—102: Bemærkninger ved de to første Afdelinger af G. M. Falsens Norges Historie (optrykt i Smaa Afhandl. II. 322 ff.); 201—304: Kong Hakon Hakonsens eller den Gamles Charakteristik.

I Maanedsskriftet Iduna 1823, III. 143—152: Søndag; 152—158: Retfærdighed og Ret, og 168—200: Sverres Tale om Drukkenskab, tilligemed en forudskikket Charakteristik af denne Konge.

I Samlinger t. N. Folks o. Sp. Historie IV. 515—529 er med Indl. og Anm. af J. Chr. Berg optrykt hans: Undersøgelse om Ælden af Flags Brug i Norden, efter Aftrykket i Smaa Afhandlinger (I) 361—370.

Bagge, Halvor Johan, Søn af Postmester paa Frederikshald Halvor B. († 1843) og Frederikke Kirstine Hjort († 1832), er født paa Frederikshald 8 Juli 1828; blev privat dimitteret 1847, studerer Theologi, og opholder sig for Tiden i Land.

Baarliv. Digte. Kristiania 1855. 116 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 308.)

I Daas Tilskuer 1852 No. 11: Livsenskilden (et Digt), ligesom flere af hans Digte forhen ere trykte i Dagbladene under Mærket H. B., Rovlah, eller anonymt.

Bagger, Herman, f. i Lemvig $^{20}/_{7}$ 1800, blev 1823 Student i Kjøbenhavn, kom 1826 til Norge som Huuslærer, tog s. A. 2den Examen ved Christiania Universitet og var fra Januar 1828 til Juli 1829 const. Adjunkt ved Drammens lærde Skole; kjøbte senere Gaarden Folloug i Gjerpen, men flyttede efter nogle Aars Forløb til Skien, hvor han lever som Journalist. Storthingsmand fra Skien 1839, 1848, 1851 og 1854. * 1829 Marthe Elise Winther.

Redacteur og Udgiver af „Correspondenten," der siden 1845 udkommer 2 Gange ugentlig i Skien, og hvori han har skrevet det Meste. I de sidste Aar optraadte han mod de religiøse Bevægelser i denne By, hvorom er ført en Tidningskamp i Morgenbladet, Christianiaposten, Norsk Kirketidende og fl. Blade.

I Morgenbl. 1840 No. 235 og 294 Till. findes Opsatser af ham i Anl. Referatet af en Høiesteretssag (Svar af F. Stang, i No. 242 f.) I 1854 No. 342: Tilsvar ang. Sekteriet i Skien. 5½ Sp.

I Daas Norske Tilskuer 1853 No. 7 a: Til Daa (ang. Skiens-Kanalen).

Bahr, Henrik Eiler Støren, Søn af Kjøbm. Tharald B. og Christine Marie Eiberg, f. i Stavanger (døbt 9 Mai) 1821; blev 1838 Student fra sammes Skole, 1844 theol. Candidat og 16 April 1853 Adjunct ved Stavangers lærde og Realskole. * 1856 Ingeborg Cathrine Jæger, (f. 28 Febr. 1833), D. af *Sogneprest til* Strand Ditlev Ephraim J. og *Cathrine Dorthea Bergfeldt.*

Kortfattet Indledning til Dyrerigets Naturhistorie, til Skolebrug og Selvundervisning. (med Fortale af H. H. Rasch.) Stavanger og Chra 1851. 32 S. 8.

Bibelsk Naturhistorie for Skoler og Familier. Med 100 Tegninger, frit oversat efter Calwer-Foreningens 5te Oplag. Stavanger 1853. VIII. 392 S. 8. (Begge anmeldte af H. H. Rasch i Norsk Tidsskr. VI. 111.)

Balchen, Albert Henrik Krohn, Søn af residerende Capellan til Domkirken i Bergen Johan Peter B. († 11 Mai 1827) og Gjertrud Helene Brunchorst (f. 15 Juli 1801), er født 8 October. 1825 i Indre Holmedal, hvor Faderen da var Sogneprest, blev dimitteret fra Bergens Kathedralskole 1844 og theologisk Candidat 1848. Var dernæst ½ Aar Lærer i Bergen ved forskjellige Skoler, senere 1 Aar Huuslærer, fra 1 Januar 1851 til Juli 1855 Førstelærer og Bestyrer af Levangers Borgerskole, og fra August 1855 Lærer ved Christianias Borger- og Realskole. * 14 Juni 1852 Johanne Caroline Jespersen (f. 2 Septbr. 1834), D. af residerende Capellan i Drammen Hans J. († 6 Juli 1840; jfr. H. Jespersen nedenfor.)

Udvalg af christelige Psalmer, fornemlig til Brug ved Religionsundervisningen. Levanger 1851. 72 S. 8.

Pelagia eller Antiochias Perle. En mærkelig Omvendelseshistorie. Efter det Tydske. ib. 1853. 12 S. 8.

Kort Grundrids af den norske Ord- og Sætningslære, til Hjælp ved den mundtlige Undervisning. ib. 1854. 16 S. 8.

I Nordre Throndhjems Amtstidende: Redaktionsartikler, indeholdende Bemærkninger om Levangers Borgerskole, navnlig efter hver Skoleexamen 1851—1855; 1852 No. 32 Tillæg: Tale ved Skoleexamens Slutning Juli 1852; 1854 No. 33, 34, 37: Hovedstadsbladene og Folkeoplysningen, undert. „En Indthrønder;" No. 92, mærket A: Om Haandgjerningsskoler; 1855 No. 39: En Opfordring til Handelsmænd og Haandværkere paa Levanger, at danne et Selskab (af 17 Mai f. A.) til Oplysnings Fremme inden deres egen Midte. — Adskilligt Andet.

I Morgenbladet 1855 No. 274: Om Nødvendigheden af en norsk Kirketidende.

I Christiania-Posten 1855 No. 2587: Bognyt (Apostelen Paulus anmeldt.)

I Aftenbladet 1856 No. 128, 301: Anmeldelse af: Prædikener af norske Geistlige, udg. af Christensen og Eckhoff; No. 289: Anmeldelse af „Christi Velgjerning" af A. Paleario, overs. af Falkenberg.

Balle, Emanuel Jens Junge, f. 28 Mai 1758 i Christiansand, hvor Faderen da var Toldskriver, men siden forflyttedes til Kjøbenhavn. Han var først Auditeur ved et Rytterregiment i Jylland, derefter Borgermester i Ribe og Justitsraad, samt 18 Mai 1804 Sorenskriver i Strinden og Selbo. † i Throndhjem 21 Mai 1821. * Margrete Cathrine Weyde, f. i Kbhvn 1759, † 26 Dec. 1841.

Bidrag til Børneopdragelsens Forbedring. Kbhvn 1786. 8. (jfr. Minerva 1806 Aug. 237.)

Bang, Anthon, Søn af den som Overtoldbetjent paa Valderhaug i 1839 afdøde Marcus Frederik B. og Cecilia Catharina Weiße († ved Throndhjem 1810), er født 22 Novbr. 1808 i Kjøbenhavn, hvor

dreren da var juridisk Student. Han kom med Forældrene til Norge 1810, levede paa sin Farfaders Generalmajor Bangs Gaard Færstad ved Throndhjem, til han 1826 blev Landcadet; Januar 1831 blev han Secondlieutenant Throndhjemske Inf. Brigade, og 23 Novbr. 1835 Premierlieutenant; men maatte paa Grund af Lamhed i Fødderne tage Afsked 14 Aug. 1844; boede derpaa til 1845 paa Hedemarken, flyttede da til Throndhjem, hvor han levede som Journalist indtil Sommeren 1852, da han flyttede til sin Eiendom Tøndergaard ved Molde. * 1831 Anne Elisabeth Juell, født 9 Mai 1811, D. af Capitain Hans Lemmich J. paa Hubred i Vang paa Hedemarken, og Alegaard Rosted Sehested Schultz, begge døde. (Om hans Virksomhed mod Arbeiderurolighederne Nordenfjelds, jfr. hans Forklaring i „Den Frimodige," optrykt i Chr.-Posten (1851) No. 888.)

Polen eller Ruslands, Preussens og Østerrigs Politik i de sidste sexti Aar. En hist.-polit. Afhandling, overs. fra Engelsk med et Anhang. Thjem 1834. 119 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1834. No. 185 og 187.)

Vikingen. Et Maanedsskrift af blandet Indhold. 4 Bind. Thjem 1833—34. 79 Ark 8.

Menigmands Ven. Et Blad til Oplysningens Fremme. 1 No. (Ark) maanedlig. 7 Aargange. Thjem 1847—1853 (jfr. N. Tidsskr. I. 418. Morgbl. 1849. No. 178.)

Kortfattet historisk-geographisk Verdensbeskrivelse for Folket. Thjem 1851. 15 Ark 8. m. 2 Karter. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. I. No. 6—7.)

Kortfattet Oversigt over Fædrelandets Historie og Geografi for Folket. Med et Kart over Fædrelandet. Thjem 1854. 190 S. 8. (anm. af O. Vig i den norske Folkeskole III. 181 f.)

Fra 1 Januar 1847 redigerede han Bladet Nordlyset til Aarets Udgang, da det ophørte og i 1848 grundlagde han Bladet Den Frimodige, begge i Throndhjem, og forblev det Sidstes Redaktion til Sommeren 1852.

Krigsbudstikke for Menigmand. 1 No. (Ark) maanedlig. Molde 1856. 8.

Fortællinger for Folket, 3 Rækker. Bergen 1857. 8 (1 og 2 Række indeholdende Forf.s tidligere trykte Fortællinger, og 3die R., der er under Pressen, et før trykt Arbeide: Stræppepeders Vandringer og Hændelser.)

Læsning for Menigmand. Udgivet. Molde 1857. 12 No. (Ark) aarlig. 8.

I Tidsskriftet Folkevennen III. 80—102. De to Opsiddere (Fortælling). IV. 5—77. Snaalen (efter Dickens); IV. 174—84: Tid er Penge; samt et Par anonyme Bidrag.

Han skal og have redigeret eller deeltaget i Redaktionen af „Den Nordenfjeldske Journal, hvoraf 2 Hefter udkom i Throndhjem 1832. I Throndhjems Adresse-Contoirs-Efterretn. for 1834 skrev han: Udkast til Plan for en Skole for vordende Haandværkere, der er optaget i Mgbl. s. A. No. 214.

Forøvrigt har han mere og mindre hyppigt i forskjellige Blade deeltaget i Behandlingen af Dagens Spørgsmaal.

Bang, Catharinus Dorotheus Olivius, Søn af Høiesteretsadvocat Andreas B. (blev 19 Marts 1829 Stiftsoverrets-Assessor i Throndhjem, 15 Decbr. s. A.) og Catharine Dorothea Schouboe († 1822), er født i Drammen 10 Juni 1822, blev Student fra Skiens Skole 1841, og theologisk Candidat 1852.

Lærebog i Kirkehistorien af D. H. Schmid. Overs. Chra 1851—53. 336 S. 8. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. 1853. 392—99.)

I Theologisk Tidsskrift VI. 293—365. VII. 89—133. 145—192. 400—464: Den tydske evangeliske Kirkedag. (4 Artikler.)

I Morgenbl. 1856 No. 10, 13: Dr. Kierkegaards Kamp mod den officielle Christendom (efter Svensk Kyrkotidning); No. 85, 86, 88: Tidens Snobber og Snobbernes Tid, 19 Sp. Han antages iøvrigt for at være Forfatter af forskjellige Artikler i dette Blad, hvoriblandt: 1854 No. 179 Till.: Universitetets og Professor Monrads gode Genius, 6 Sp.; No. 224, 225: Svar til Prof. Monrad, 9 Sp.; No. 272, 273: Salomon de Caus fra et religiøst-æsthetisk Standpunkt; 185*. No. : Anmeldelse af Gerlachs Bibelfortolkning; 1855 No. 63: Om den indre Mission (mod O. T. Krohg); No. 73, 74: Om G. B. Lyngs Anm. af Salomon de Caus i Norsk Tidsskrift; o. fl.

Bang, Karen Dorothea, var i mange Aar Huusjomfru og i sine sidste Aar Forstanderske i Arendals Hospital, hvor hun døde 1839.

Fuldstændig norsk Kogebog til Brug saavel i større som mindre Huusholdninger. Arendal 1835. VI. 110 S. 8. — 2det Oplag. Chra 1845. 116 S. 8.

Bang, Laurits Christian Steen, Søn af Foged i Ringerige og Hallingdal Joachim Schweder B. (Afsked 1796), er født i Norderhofs Præstegjeld (døbt 28 Sept.) 1794; blev 1812 Secondlieut. i Infanteriet og afgik 1818 paa Vartpenge, hvorpaa han i 2 Aar brugte en Gaard paa Vinger; blev 1820 Copist i Statssecretariatet og fra 1825 tillige Assistent ved Bankens Bogholdercontor i Christiania. Her begik han Bedrageri, idømtes 1829 13 Aars Fæstningsstraf, (jfr. Dep. Tid. 1829 No. 35), hvilken han udholdt paa Fredrikssteen, og boede siden paa Fhald. * Næstfølgende.

Zifferbog. En Regnebog for Menigmand. Chra 1844. 7 Ark 8. — 2det Opl.

Bang, Maren Elisabet, født 1797 i Vingers Sogn, hvor Forældrene Hans Arent Paulsen og Sara Elisabeth Bergstrøm boede. * 182* foranførte Lieut. L. C. S. Bang.

Huusholdningsbog, indrettet efter den almindelige Brug i norske Huusholdninger, udg. af en Samling af Huusmødre. Chra 1831. XIII. 136. S. — 2det Opl. 1834. — 3die Opl. 1838. — 4de Opl. 1845. VIII. 152 S. 8.

Huusholdningsbog, indeholdende Land- og Byhuusholdning, Brygning, Bagning, Syltning m. m., indrettet for norske Huusholdninger. Frhald 1842. XIV. 257 S. 8.

Huusholdningsbog for Almuen, indeh. Anviisning til paa bedste og billigste Maade at tillave de paa Landet brugelige Retter, med Underretning om Brygning, Bagning m. v. Efter Opfordring udarbeidet. Chra 1843. 54 S. 8.

Slagtebog eller Anviisning til at behandle det Slagtede, nedlægge Kjød og Flesk, tillave Pølser, Sylter m. v. Chra 1843. VI. 62 S. 8.

Nyttige Huusraad. Chra 1844. 29 S. 12.

Kokkepigen ell. Anviisning til fiin og simpel Madlavning for norske Huusholdninger, med Underretn. om den bedste Maade at nedlægge Kjød og Fisk m. m. Chra 1844. 86 S. 8.

Ny og fuldstændig Landhuusholdningsbog, indeh. 650 Opskrifter om Kogning, Bagning, Brygning, Tillavning af Ost og Smør osv. Chra 1844. XV. 232 S. 8.

Almindelig Syltebog, tillige indeholdende Anviisning om Tilberedelsen af alle Slags Frugtvine, Liqueurer m. v. Christiania 1844. VIII. 58 S 12.

Bagebog eller Anviisning til at bage Kager og Bagværk samt Buddinger. Chra 1847. VIII. 111 S. 8.

Praktisk Farvebog for Almuen. Chra 1848. 23 S. 8.

Barfod, Povl Frederik, f. ved Grenaa 7 April 1811, dansk, Rigsdagsmand og Forfatter, om hvem udførlig Oplysning faaes i Erslews Forf.-Lexicon. I. 74—75 og Suppl. I. 71—78, har i Norge ladet trykke:

I Den Constitutionelle 1844: No. 61, 75, 84, 86, 96, 99, 130, 140, 141, 183: Correspondentse fra Danmark, under Mærket Oea. (jfr. L. K. Daas Forsvar i No. 103 og Barfods: Til Ludv. K. Daa i No. 127; Munch Ræders Forsvar for Dirckinck-Holmfeld i No. 188.); Opfordring til Nordens Digtere i No. 184.

I Christiania-Posten No. 694: Et Brev til Redactionen (jfr. Flyve-Post. 1850. No. 180.) Ligeledes i samme Blad 1856 No. 2833.

Barlien, Hans, f. i Overhalvens Prstgj. i Namdalen, boede en Deel Aar i Throndhjem, hvor han syslede med at forfærdige mechaniske Arbeider, og blev 1809 Dannebrogsmand. Senere var han Eier af Overgaard i Namdalen, hvor han anlagde et Bogtrykkeri, og var 1815—16 Storthingsmand fra Nordre Throndhjems Amt. I 1841 udvandrede han til Nordamerica, hvor han døde 31 Octbr. 1842. (jfr. S. Blochs Throndhjemske Samlinger I. 92—94. Weinwichs Kunstner-Lexicon S. 15. B. Moes Efterretn. om Eidsv. Repræs. og Storthingsmænd 18—19.)

Anmærkninger betræffende Pengevæsenet. En Nationalsag. Chra 1815. 16 S. 8. (Titelen i Rissens Bogfortegnelse er urigtig.)

Bemærkninger til Norges Grundlov. Overgaard 1830. 128 S. 8.

Bemærkninger til det nye Lovudkast [om Forbrydelser] dat.. 31 Oct. 1831. Thjem 1833. 31 S. 8. (jfr. Thrønderen 23 Febr. 1833.)

Han udgav Bladet: Melkevejen" 1—4 No. Overgaard 1830. 16 S. 8.

I Nationalbladet 7de Hefte 232—238: Om Norriges Grundlov, Repræsentation og Valgene; (gav Anledn. til flere Bemærkninger og ironiske Art. i s. Bl., saasom i 8de H. 49—62. 113—122.)

I Throndhjems lille Tilskuer, 1817 No. 1: Politiske Betragtninger, der gav Anledning til Bemærkninger af B. H. M. Morgenstjerne i Nationalbladet 9de Hefte No. 13—16.

I Morgbl. 1839 No. 283 har Provst J. Rynning indrykket et Brev fra Hans Barlien fra America.

Barner, Leopold Theodor, Søn af Christen Svensen, siden Byskriver i Bergen, R. V. O. og Cecilia Barner, er født i Christiania 26 Marts 1819, blev 1839 Student, antog Navnet Barner, og blev juridisk Candidat i 1851. † i Bergen i Juli 1853. (Jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1853 No. 47.)

Studier over nogle af vor Tids vigtigste sociale og videnskabelige Forholde (Forsynet med Titelblad efter Forf.s Død.) Bergen 1853. XI. 207 S. 8. (anm. i Norsk Tidsskr. f. V. og L. VI. (1853) S. 382—92 af M. J. Monrad; og i Morgbl. f. A. No. 332; i Chr.-Posten f. A. No. 1859 og 63.

Afdelinger af *dette Skrift ere tildeels* forhen trykte som Feuilleton i Chr.-Posten, *saasom „En Sultan i Occidenten"* i No. 1188 ff. for 1852.

Barstad, Berthe Jonsdatter.

De Troendes daglige Omgang med Gud i Morgen- og Aftenbønner og Sange til hver Dag i Ugen, tilligemed et Anhang af Psalmen. Bergen 1847. 72 S. 12.

Barth, Christian August, efternævnte Hans Georg D. Barths Broder, er født i Hjelmelands Pstgjeld 30 Nov. 1820, blev 1840 privat dimitteret; juridisk Cand. 1843 (og 48); var et Par Aar Sorenskriverfuldmægtig og er siden 1848 Kopist i Finants-Dept. * $^{29}/_{5}$ 1855 Susanna Hvidt Hauff (f. 1831), D. af Vicekonsul i Sandefjord Nils Frederik H. og Maria Petrine Hedevig Petersen.

Om Huusbondes og Tjenestetyendes gjensidige Pligter og Rettigheder efter den norske Lovgivning. Chra 1852. 64 S. 8.

Barth, Hans Georg Daniel, Søn af Overtoldbetjent i Christianssand (senere i Christiania) Capitain Thomas Frederik Weibye B. († 1842) og Anne Cathrine Sunde, er født i Hjelmeland, hvor Faderen da var Compagnichef ved Vesterlenske Regiment, 17 Mai 1814, blev Student fra Christianssands Skole 1830 og theol. Candidat 1835; var Lærer ved Borgerskolen paa Mosø, senere Bestyrer af Borgerskolen i Flekkefjord, og blev 17 Mai 1848 ordin. Catechet og 1ste Lærer ved Borgerskolen i Kragerø, i hvilket Embede han døde i Kjøbenhavn 9 Juni 1856 paa en Reise til Udlandet for sin Helbred. * 18 . . Charlotte Prunst (f. i Kiøbenhavn 1813) D. af Capitain Ludvig Ernst Friderich P. og Anne Johanne Beck. (Nekrolog af D. Thrap i Chr.-Posten 6 Juli 1856; Illustr. Nyhedsblad f. A. No. 28.)

I Prædikener af norske Geistlige (1856): I. 62—69: Prædiken paa Søndag efter Juul; 116—22: Prædiken paa 5 Sønd. eft. Helligtrekonger.

Barth, Jacob Bøchmann, Søn af Lieut. Nicolai Bøchmann B. og Elisabeth Charlotte Bruun, er født i Christianssand 11 Marts 1822, Student fra sammes Skole 1841, og juridisk Candidat 1846; Lærer i Zoologie og Botanik ved Christiania Borgerskole 1847 og 1848, opholdt sig i 3½ Aar som Fuldmægtig paa et Embedscontor i Lofoten, hvor han studerede Egnens Fauna, og fik 1852 Universitets-Stipendium til zoologiske Undersøgelser i Lofoten og Vesteraalen; 16 Nov. 1852 fik han af Statskassen Stipendium i Forstvidenskaben, hvormed han i længere Tid opholdt sig i Tydskland, og blev ved kgl. Res. 26 Mai 1856 ansat i Statens Tjeneste som Forstmand (jfr. Dep. Tid. 1855 No. 25.) * $^{12}/_{1}$ 1855 Adelaide Magdalene Lange, (f. $^{9}/_{11}$ 1828), D. af Provst og Sogneprest til Hadsel Carl Georg L. († 1850) og Inger Syv.

Den norske Natur, skildret i Billeder af Jagtlivet. Chra 1856. V. 142 S. 8. (anm. i Aftenbl. f. A. No. 165 og i Aftonbladet Juni 1856.)

Om Almindingsskovene. Indberetning til Departementet for det Indre. Chra 1857. 120 S. 8.

I *Nyt Magazin f. Naturvidensk.* VII. 398—416. VIII. 1—71: Indberetning om

en i Lofoten og Vesteraalen foretagen zoologisk Reise (ogsaa særskilt. Chra 1853. 8; anm. af H. H. Rasch i Norsk Tidsskr. VI. 107—108.)

I *Nordisk Univ. Tidsskr.* I. 3 H. 16—56 og II. 3 H. 1—22: De danske Heder og deres Dannelse. (jfr. Riegels: Hvad og hvorledes bør man plante? Kbh. 1856. S. 78.)

I Illustr. Nyhedsblad I. (1851—52) No. 62, 63: Ryper; No. 64: Ørnefangst i Lofoten (Uddrag af en Reiseberetning til det akad. Collegium); II. No. 9, 10: En ornithologisk Skizze fra de alpinske Regioner (optrykt i „Den norske Natur"); No. 12: Om Lofot-Øgruppens zoologiske Natur (Uddrag af nævnte Reiseberetning); IV. Norske Kystbilleder, 1. Anholmen, No. 18, 19 og 22; 2. Nykerne, No. 25 (optrykt i „Den norske Natur".) VI. (1857) No. 15: Ang. Behandlingsmaaden af den Hovedgaarden „Ladegaardsøen" tilliggende Skov.

Skilling-Magazin 1846: Om Raphøns- og Beccasinjagt; Om Raphønshundens Dressur; Om Raphønshundens Brug; Om Rugden og Rugdejagt; 1854 No. 41—43: Rypejagt paa Krogskoven (optrykt i „Den norske Natur."); 1856 No. 10: Livsprocessen, fremstillet i en kort Oversigt efter et ældre Manuskript.

I Aftenbladet 1857 No. 24, 25, 31: Et kort Overblik over Skovsagen.

Barth, Thomas Fredrik Weibye, Tvillingbroder af fornævnte Christian August B., blev privat dimitteret 1842 og theologisk Candidat 1848; blev 1850 Lærer ved Arendals Middel- og Realskole, 1855 Lærer ved Christiania Borgerskole, og Aug. 1856 Bestyrer af Frederikshalds høiere Almueskole.

Digte til Udenadslæsning, til Brug for Skolernes lavere Klasser, samlede. Arendal 1855. IV. 115 S. 8.

Bassøe, Peter Frederik, f. 11 Sept. 1804 i Rakkestads Pstg., Søn af Capitain Hans B. († 1815) og Martha Dorthea Heyerdahl; blev dimitt. fra Christiania Skole 1822 og theol. Candidat 1828. Han blev 1829 pers. Capellan hos Sognepresten i Land, 1836 resid. Capellan paa Eker og 30 Nov. 1844 Sognepræst til Raade i Borgesyssel, samt 1856 Provst. I 1841 foretog han paa Statskassens Bekostning en Reise til Danmark og Nordtydskland, for at undersøge de derværende Arbeidsanstalter for Børne og Redningsanstalter for moralsk forbærvede Børn, og var Medlem af den ved kgl. Res. 16 Febr. 1843 nedsatte Commission ang. Fattigvæsenet. * 18 . . Thomine Christine Ostedahl (Datter af Provst Lars A. O. paa Eker og Anne Norberg) f. i Christianssand 21 Juli 1818.

Indberetning om Redningsanstalter for moralsk forbærvede Børn samt om Arbeidsanstalter for Børne, afgiven til Departementet f. Kirke- og Undervisnings-Væsenet. Drammen 1843. 131 S. 8.

I den ovennævnte Fattigvæsens-Commissions „Motiveret Udkast til en Lov om Fattigvæsenet i Kjøbstæderne og paa Landet" (Drammen 1844. 248 S. 8.) er særligt af ham: Fremstilling af den engelske Lovgivning om Fattigvæsenet. S. 191—248.

I Theologisk Tidsskr. II. 377—92: Et i Borgesyssels Provsties geistlige Forening i 1848 fremsat Forslag „Om theologiske Candidaters praktiske Uddannelse."

Baumann, August Christian, f. 25 Mai 1770 i Bodenteich i Fyrstendømmet *Lüneburg, hvor Faderen,* Hartvig Ludolph B. var Prest; kom

i sin Ungdom som Pharmaceut til Christiania, og blev Provisor ved Elephant-Apotheket, men lagde sig senere efter Bergvidenskaben, som han studerede i Sverige, og besøgte derefter de vigtigste tydske Bergverker. Hjemkommen til Norge blev han Bestyrer af Hakedals Jernverk, 1812 Bergmester i Østre-Søndenfjeldske Distrikt, og var bergkyndigt Medlem af den i 1814 nedsatte Committee for Norges Lovgivning. Da Kongsbergs Sølvverk gjenoptoges, blev han Marts 1816 2det Medlem af sammes Direction, hvorved han afgik som Bergmester; fik 1821 Vasaordenen, og var s. A. Storthingsmand fra Kongsberg. † 3 Novbr. 1831. * 1803 Margreta Sophie Stockfleth (Datter af Justitsraad og Byfoged Thomas S. og Johanne Marie Arbien) f. 1779 † 14 Apr. 1855. (jfr. B. Moes Efterretn. om Eidsv. Repræs. og Storthingsmænd 19—20. Krafts Norg. Beskr. 1ste Opl. II. 487. Hausmann Reise d. Scandinavien II. 290—91.

I Nyt Bibliothek for Physik I. 2 Hefte: Om den saakaldte og i Sverige brugelige Kogsmedning. (ogsaa særskilt. Kbhavn 1801.) Overs. paa Svensk i Saml. för Bergwetenskap af Swedenstjerna och Libbeck 4de Hefte. (Efter Nyerup 46.)

I Morgenbl. 1830 No. 79: Bemærkninger ved G. Henckels „Ord til mine Landsmænd."

Baumann, Ludvig Adolph, Foregaaendes Søn, er født paa Hakedals Jernverk (døbt i Hakedals Kirke 10 Juli) 1809, blev privat dimitteret 1829 og medicinsk Candidat 1838; var i nogen Tid Compagnichirurg i Armeen, blev 1840 Distriktslæge i Nysylke og 20 Decbr 1845 i Søndre Gudbrandsdalen (Lillehammer). * 1841 Lovise Camilla Langberg (f. 26 Sept. 1821), D. af nedennævnte Præsident i Christiania Malthe Sehested Langberg († 1828).

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. X. 739—45: Keisersnit, foretaget paa Grund af cartilaginøs Sammenvoxning af Vagina (af hans Medicinalberetning for 1854.)

Bech, Dominicus Nagel, f. 11 April 1808 i Indvigens Pstg., hvor Faderen D. N. Bech († 16 Juli 1843 som Capt. p. Vartpenge) var Officier. Efter i 5 Aar at have gaaet i Bergens Skole og derfra var udgaaet, blev han privat dimitteret 1828 og juridisk Cand. 1839; blev 21 Juli 1835 Amanuensis i Rigsarchivet, som han under Archivarens Sygdom, Død eller Fravær oftere midlertidigt bestyrede, og 22 April 1852 Stiftsarchivar i Throndhjem, hvor han døde 26 Nov. 1853. * Petrine Maria Busch, (f. 18 Marts 1815), D. af Proprietær i Orkedalen S. Busch og Andrea Cathrine Krause.

En kort Beskrivelse over Throndhjems Domkirke. Thjem 1852. 8 S. 4. med 2 Steentr.

I *Norske Samlinger* 8vo. I. 106—11: Noget om H. Sehesteds Afstaaelse af hans Gods til Kronen 1651.

I Den Constitutionelle 1842 No. 137 og 146 Till.: Oversigt over det norske Rigsarchivs Tilstand fra de ældre Tider indtil Udgangen af 1840. 11 Spalter.

I Morgenbladet 1843 No. 48: Skizzer af fædrelandske Tilbragelser i den norsk-

danske Unionstid. 5 Spalter; i 1845 No. 218, 259, 261, 273: Om Archivvæsenet. (15 Sp.; ufuldendt); i 1850 No. 256 og 258: Throndhjems Læns Afstaaelse til Sverige og dets Tilbageerobring i 1658. 10 Spalt.

Til Samlinger til d. Norske Folks Sprog og Historie udarbeidede han Registret til 3die Bind. — Han indbød i 1843 til Subskription paa „historisk-topographisk Haandbog over Kongeriget Norge," hvoraf dog Intet blev.

Bech, Frederik Julius, f. 8 Aug. 1758 i Midelfart, hvor Faderen Thomas B. var Byfoged og Tolder († 1759). Moderen hed Else Margrete From († 1771). Han gik i Odense Skole og Gymnasium, blev Student 1780 og theol. Candidat 1783; blev derpaa Huuslærer hos Oberste v. Krogh paa Munkvold og 1785 Lærer ved Throndhjems Realskole, 1787 Prest ved Hospitalet der, 1794 Sognepræst til Ørlandet, 1798 resid. Capellan ved Throndhjems Domkirke, 1803 Sognepreſt til Skogn, 1804 Stiftsprovst i Odense og 12 Juli 1805 Biskop i Agershuus. Han blev 1804 Doctor theol. i Kiel, 1807 Vice-Præses i det Topogr. Selskab i Christiania og 1810 i det kgl. Selskab for Norges Vel; 28 Nov. 1811 Medlem af Commissionen for det norske Universitets Anlæg. 1810 Ridder af Danebroge, 1812 Danebrogsmand, 1814 Storthingsmand fra Agershuus Amt, 1815 Commandeur af Nordstjernen og 1817 Procansler for Norges Universitet; kronede 7 Septbr. 1818 Kong Carl Johan i Throndhjems Domkirke. † i Oslo 20 Decbr. 1822. ⚭ 4 Juli 1787 Catharina Charlotte Outzer, f. i Kbhvn 1765 † i Bergen 31 Decbr 1828. (Autobiographi i Bispevielsesacten 1805 og i Fallesens theol. Maanedsskr. VI. 329—39. Udsigt over hans Levnetsløb i Budstikken 1823 Sp. 12—23 af Platou; jfr. Thaarups Nekrolog 2det H. 109—10, Rigstidenden 1823 No. 1, Jens Møllers Nyt Theolog. Biblioth. XX. 292, Wergelands Constitutions-Historie I. 45, 85, 94 og Bilag S. 22—24. II. 9, 19, 33, 94 og Bil. S. 4 og 21. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 305—8. B. Moe Om Eidsv. Repræs. og Storthingsmænd S. 20—22. Erslew I. 82—83 og Supplem. I. 87—88. Hans Portrait stukket af Flint. 8.)

Hans Skrifter før 1814 opregnes hos Nyerup og Kraft: Tale ved hans Indsættelse som Lærer i Realskolen. Thjem 1785. Tale paa Kongens Fødselsdag. ib. 1786. Om Underviisningsvæsenet. ib. 1788 (optr. i Minerva 1788 III. 273 ff.) Prædikener. Thjem 1791—92. (rec. i Lærde Efterr. 1794. 1.) Veiledning til at opdrage en sund, dydig og lykkelig Afkom. Thjem 1792. (2det Opl. Kbhvn 1795). Et Blad for Religion, Moralitet og Sædelighed, 1799—1801. 16 No. (Ark) 8. Thjem 1802. Program til Kongens Fødselsdags Høitideligholdelse i Videnskab. Selskab. ib. 1802. Raad og Advarsel mod Sværmeri. ib. 1802. (2 Oplag). Efterretning om Søndagsskolen med to Taler. ib. 1803. Udsigt over de Lahnske Stiftelser i Odense, med en Tale af Biskop Hansen. Odense 1804. Vink og Veiledning til Forbedring i Fattig- og Skolevæsenet paa Landet. Christiania 1806.

Bøn (i Anl. af Krigen med England) 1807. Chra 8 S. 8.

I periodiske Skrifter har han før 1814 skrevet: I Minerva: Om Publicums og den offentlige Skolelærers gjensidige Fordringer, i 1789. IV. 1 ff. Om det beneficerede

Godses Salg. 1790. III. 242 ff. Om en ny Lithurgi 1807. I. 54 ff. — I Hefteskriftet Hermoder No. 2: Om et norsk Universitets Oprettelse. — I Tiden 1808 No. 9—10, 15—16: Forslag om Fattiges Forsørgelse i Kjøbstæder, især med Hensyn paa Chra; No. 25: Ligtale over C. Falsen; 1810 No. 43—44: Ligtale over J. Collett. — I Oeconomiske Samlinger af Selsk. f. Norges Vel I. I.: Veiledning til Distrikts-Selskaber i Norge til Jordbrugets m. m. Fremme, (ogsaa særskilt; rec. i Lit. Tid. 1813 No. 16.) I Sammes Hist.-philos. Samlinger III. 1: Om Fattigforsørgelsen i de norske Kjøbstæder. Desuden flere mindre Opsatser i Fallesens Maanedsskrift V. 364, Engelstofts Annaler og Budstikken. — Senere udgav han:

Tale i Anledning af den ved Foreningen af Norge og Sverige tilbagevendte Fred. Chra 1814. 15 S. 8.

Tanker til nærmere Eftertanke om Realisationen og Anvendelsen af Norges beneficerede Gods. Chra 1815. 32 S. 8.

Midler til Tjenestetyendets Forbedring, foreslagne i Selskabet for Agers Sogns Vel. Chra 1816. 15 S. 8.

Indbydelse til Agershuus Stifts Menigheder at feire den lutherske Reformations tredie Jubelfest. Chra 1817. 8. S. 4.

Bispevielse i V. Frelsers Kirke 27 Juli 1816, da Biskop Bech ordinerede den over Bergens Stift beskikkede Biskop C. Pavels. Chra 1817. 60 S. 8.

Forslag til Forandring i den for Norge bestemte Kirkedisciplin. Chra 1821. 23 S. fol.

Tale i d. kgl. Selskab f. Norges Vel 5 Febr. 1822 af dets Vicepræses. Chra 1822. 16 og 7 S. 8.

Taler, holdte i V. Frelsers Kirke 1 Sept. 1822, af Bech og J. Neumann, da denne blev indviet til Biskop over Bergens Stift. Chra 1822. 32 S. 8.

Han deeltog i Udgivelsen af 1ste overordentlige Storthings Forhandlinger i 1814. I Budstikkens 1ste Aarg. 1817—18 No. 1—2 og 18—20, 2den Aarg. No. 3—4 og 3die Aarg. Sp. 559—599 er af ham Taler og Beretninger holdte og afgivne i Selskabet. — I 1823 indbødes til Subskription paa „Biskop F. J. Bechs efterladte Prædikener og Taler," men deraf udkom Intet.

Bech, Thomas, er døbt sidst i 1798 i Throndhjem, hvor Faderen fornævnte Biskop B. da var Prest; blev privat dimitteret 1815 og tog theol. Examen 1820; blev 24 April 1821 Capellan pro loco til Agershuus Slot og Ager, 13 April 1822 Sognepræst til Laurdal i Øvre Thelemarken, 1829 Provst i Provstiet, og 11 Juni 1834 Sognepræst til Thjødling ved Laurvig. * 182* Charlotte Theodore Budde, f. i Grue 31 Aug. 1801, D. af Sorenskriver Albert Christopher B. og Fredrike Ernestine Braer.

Fremstilling af Poteternes Sygdomme (især Tørraaddenhed) med Anviisning til en hensigtsmæssig og fordeelagtig Potetesdyrkning. Tønsberg 1844. 8. — Den sidste Deel heraf er indført i Skilling-Magaz. 1845. No. 27, 30, 33 under Titel: Anviisning til en hensigtsmæssig og fordeelagtig Potetesdyrkning.

Beck, Johan Ethers, født 1789 i Arendal, hvor Faderen Nils B. var Kjøbmand. Var fra Ungdommen Sømand, 1808—1811 Maanedslieutenant ved Roflottillen, og førte siden Skib til 1838, da han blev Kjøbmand i Arendal, samt havde Bevilling som Dispacheur. † 8 Juli 1839. * Laura Poulsson, D. af Kjøbmand Poul Halvor P. i Drammen. (jfr. „Mindetegning" i Vestlandske Tidende 1849 No. 75.)

Den lille franske Skibsmægler, indeholdende hvad man behøver at vide for selv at kunne expedere sit Skib paa de franske Toldboder. Af en norsk Skibsfører. Arendal 1832. 24 S. 8.

Hvedebrødsdagene, Lystspil i 2 Acter af Scribe m. Fl. Oversat. Arendal 1833. 22 S. 8.

I Den Constitutionelle 1837 No. 215: Om Fyrvæsenet. 3¼ Sp. — I Morgenbladet 1841 No. 109: Om Assurance og Assurance-Foreninger. 2 Sp.

Begtrup, Julius, Søn af Krigsraad Jens Worm B. † 1841 og Ane Elisabet v. Schwartz, er født i Kjøbenhavn 19 Novbr. 1795, Student 1814 og theol. Candidat 1819 ved Kbhvns Universitet; blev 1825 Lærer ved Throndhjems borgerlige Realskole, tog 1840 theol. Examen i Christiania og blev 19 August 1845 Sognepræst til Røraas. † 8 Febr. 1854. * 1828 Nicoline Frederikke Begtrup, hans Søskendebarn, D. af Prof. Gregers Otto B. (jfr. Erslew. I. 93—94 og Suppl. 101. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 184—85.)

Gudernes Glæde. Thjem 1829. 8 S. 4.

Den christelige Almueskole i Forbindelse med Kirken, af F. A. Krummacher. Oversat. Thjem 1829. 319 S. 8. (anm. i Dansk Liter. Tid. 1831. No. 7.)

De 21 første Artikler af den Augsburgske Confession. Overs. efter den tydske Original. Thjem 1830. 24 S. 8.

Tydsk Syntaxis. Thjem 1838. 46 S. 8.

Den ved Jesu Christi Lidelse og Død fuldbragte Forsoning det eneste Middel til bodfærdige Synderes Frelse og Salighed. Prædiken. Chra 1840. 16 S. 8.

Passions-Psalmer. Thjem 1843. 28 S. 8.

Prædiken til Aftensang paa Allehelgens-Dag i Vor Frue Kirke. Thjem. 1844. 16 S. 8.

Prædiken paa St. Stephans Dag. Haderslev 1852.

Desuden ere nogle „Tractater" af ham udgivne af Missionsselskabet i Thjem.

I Theologisk Tidsskrift V. 193—246: Bemærkninger ved den af det norske Bibelselsk. udgivne Prøveoversættelse af Psalmernes Bog. (jfr. „Kirkelig Tidende" 1855, Juli, „Kirketidende" 1856 No. 22.)

En Kirkehistorie af ham skulde ifølge Kirke-Tidenden 1856 No. 23 udkomme i Christianssund.

Behrens, Johan Diderik, Søn af Seilmagermester i Bergen Johan David B. († i Berlin 1856) og Vilhelmine Muthrum, er født i Bergen 26 Febr. 1820, blev privat dimitteret 1841 og tog 1842 anden Examen; deeltog i Studentertoget til Kjøbenhavn 1845, og stiftede paa Hjemreisen derfra den norske Studenter-Sangforening, hvis Instructeur han blev; blev s. A. Sanglærer ved Krigsskolen, 1846 ved Kathedralskolen, og 1847 ved Nissens Latin- og Realskole; han er ligeledes Lærer i Sang ved flere Pigeskoler, og Instructeur for Handelsstandens Sangforening (1847) og Christianias Haandværker-Sangforening (1848.) * Bolette Elisabet Dorothea Matzau, D. af Notarius publ. i Bergen Joachim Christian M. og Johanne Georgine Bech, fornævnte Dominicus N. Bechs Søster.

Udvalgt Samling af *norske, svenske og danske fleerstemmige Mandssange*, udg.

af en Del Studenter. Kra. 1845—46. 410 S. st. 8, ligesaa alle følgende. (B. var Hovedudgiver.)

Sangøvelser til at træffe og holde Tonen. ib. 1845. For Tenor. 40 S. For Bas. 40 S.

Udvalgt Samling af *tydske fleerstemmige Mandssange*, udgivne. Partitur og Stemmer. ib. 1846. 100 S.

Sange for Sopran, Alt, Tenor og Bas. Partitur og Stemmer. ib. eod. 20 S.

Samling af *fleerstemmige Mandssange* for større og mindre Sangforeninger, med Bidrag af nye originale Kompositioner, udgivne. Partiturudgave. 1 Række (I—VI. ib. 1847—51. 264 S. — 2 Række 1852—1855 (VII—X) 160 S. — 3 Række (XI—XII, fortsættes) 1856—57; hidtil 80 S.

Udkast til en *theoretisk-praktisk Sangskole* for Mandsforeninger. ib. 1848. 32 S

Sangskole til Brug ved Skoleunderviisningen. ib. 1849. 64 S.

Koraler for 4 Mandsstemmer til Brug for begyndende Mandssangforeninger ib. 1850. 8 S.

To og firestemmige *Øvelser* for begyndende Mandssangforeninger, udgiv. ib 1850. 12 S.

Skolesangbog, indeh. 2, 3 og 4stemmige Sange, udgiven. 1 Hefte 40 2stemmige Sange for Sopran og Alt eller Tenor og Bas. 1ste Udg. ib. 1851. 44 S 2 Udg. 1853. 32 S. — 2 Hefte, 30 3 og 4stemmige Sange. ib. 1851. 36 S. — 3 Hefte, 25 trestemmige Sange for Sopran, Alt og Bas. ib. 1852. 32 S. — 4 Hefte 25 firstemmige Sange. ib. 1853. 36 S.

Tostemmig Sangbog for Sopran og Alt eller Tenor og Bas. 1 Hefte ib. 1855. 24 S

Trestemmig Sangbog for 2 Sopraner og Alt eller 2 Tenorer og Bas. 1 Hefte ib. eod. 24 S.

Koralbog for fleerstemmigt Mandskor, indeh. de i den norske Kirke brugeligste Melodier, de fleste i deres oprindelige rhytmiske Form. (Som Tillæg: Oversigt over Koralsangens Historie). 3 Hefter (32 Koraler) ib. 1857. 24 S. fortsættes.

Af de i disse Samlinger optagne Sange ere flere deels forfattede deels oversatte af ham; ligesaa er Visen No. 538 i „Visebog for norske Selskabskredse" Chra 1851 af B.

Belle, Ingebrigt Sivertsen.

Subscriptionsplan (til en Forklaring af Aabenbaringen i det 19de Aarhundrede). Thjem 1827. 16 S. 8.

Copie af et Skrift, jeg Ingebrigt Belle skrev paa stemplet Papir og som blev affendt fra Haaker i Opdals Prestegjeld 4 Juni 1828 i det blide Haab, at det kund komme i Kong Carl XIV Johans Haand. 1 Ark fol. u. St. o. A.

Belseim, Johannes E., Skolelærer i Vang i Valders.

I „Den Norske Folkeskole" I. 257—63: Faste Skoler og Omgangs-Skoler IV. 97—102: Om de bibelhistoriske Lærebøger i Almuskolen.

Bendixen, Christian August, er født 27 Juni 1811 i Christianssand, hvor hans Fader Christian August B. var Kjøbmand og Stadscapitain; blev 1830 Student fra sammes Skole og juridisk Candidat 1842 var først Fuldmægtig hos en Høiesteretsadvocat, fra 1846 Copist i Revisionsdepartementet og blev 1849 autoriseret som Sagfører i Romsdals Amt, i hvilken Egenskab han er bosat i Aalesund. * Josephine Albertine Clausen (f. 28 Okt. 1824), D. af Kjøbm. Lorents Clausen.

Han har skrevet adskillige Smaafortællinger i Nye Hermoder (Fortsættelse af Bien) og i „Nat og Dag." Ligesaa antages han at have været i nogen Tid Theater-Anmelder i Rigstidenden.

Bendz, Christian Ahle, Søn af Overbirkedommer i Laurvigs Grevskab, Overauditeur Nils Brinck B. († 8 Aug. 1825) og Inger Bugge († 21 Marts 1854), er født i Laurvig 29 August 1790, blev Lieutenant i Søetaten 1808, og Commandeur-Capitain 1 Octbr. 1841. Han ansattes ved det norske Søcadet-Corps's Oprettelse i 1817 som 1ste Cadet-Officier og Lærer i Sømandskab ved samme, og blev 26 Novbr. 1832 dets Commandeur, i hvilken Stilling han forblev til 1850, da han blev Chef for det Sømilitaire Corps. Han er Medlem af Svenska Krigsvetenskaps-Academien, blev 1818 Ridder af Sverdordenen, 184* af den russiske Stanislausordens 2den Klasse og 1853 R. af St. Olafs Orden. * 181* Frederike Margareta Gjertsen († 19 Marts 1837), D. af Justitiarius i Christianssand Nils Wisløw G.

I Magazin f. Søvæsen II. 166—76: Betænkning i Anl. af et til Marine-Depart. indsendt Forslag om en forandret Opdragelsesmaade for de norske Søkadetter. (jfr. I. 185 ff. og II. 176 ff.)

Bentsen, Halvor Andreas, Søn af Skibsfører Arnold B. (nu Lodsoldermand) og Elisabeth Holm, er født i Kragerø 23 Oktbr. 1825 og blev juridisk Examinat 1848.

Lyriske Smaadigte. En Prøvesamling. Kragerø 1854. IV. 120 S. 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 345 og i Illustr. Nyhedsbl. No. 48.)

Bidrag i Vers og Prosa til „Krydseren" i dens første Tid, samt Digte i Morgenbl., f. Ex. 1849 No. 96, 137, og Christianiaposten f. A. No. 493, 495, 504.

Berg, Christian Frederik, f. 16 April 1815 i Laurvig, hvor Faderen Kjøbmand Hans Peter Rested B. da var Proviantskriver; bestemtes først til Studeringer, men gik 1828 over i den ved Laurvigs Middelskole oprettede Handelsklasse, var 1833—1836 ansat paa et Handelskontor i Memel, opholdt sig siden i nogle Aar i sin Fødeby, og blev 184* Lærer ved Christiania Handelsinstitut. Senere blev han Lærer og 26 Aug. 1854 Adjunkt ved Tromsø Skole. * Kirsten Ludovike Hall, f. i Langesund 1826, D. af Skibsfører Bertel Hansen Hall og Karen Poppe.

Praktisk Anviisning til Engelsk og Tydsk Handelscorrespondence, med et Anhang, indeh. Formularer til engelske og tydske Vexler samt Connossementer. Chra 1842. 130 S. 8.

Brændeviin og Salt, et Lægemiddel mod Gigt, Rheumatisme, Asthma, Tæring og andre Onder, opfundet af William Lee. Oversat af Engelsk. Chra 1842. 40 S. 8. (2det Oplag ib. f. A. med et Tillæg af senere Oplysninger.)

Sundtold-Tarif, ledsaget af Opgaver over samtlige Skibsafgifter i Helsingøer, efter forskjellige paalidelige Kilder. Laurvig 1843. 26 S. 8 m. Tabeller.

Fire, fem og sex pCt.s Rente-Tabeller, udarbeidede. Chra 1844. 216 S. 16. (2det Oplag ib. 1853. 216 S. 16.)

Læren om Vexler, for Søfarende og Handelselever. Laurvig 1844. 36 S. 8.

Opgave over norske og andre privilegerede Skibes Udgifter i Storbrittanniske

og Irske Havne, samt om Vanddybden paa de forskjellige Steder. Laurvig 1844. 190 S. 8.

Contor-Assistenten eller de vigtigste Stæders Courslister, deres Vexel-Usancer, Mynt-, Maal- og Vægt-Systemer. Chra 1846. 74 S. 8. — 2det forøg. Opl. ib. 1853. 84 S.

Handels-Arithmetik. Chra 1847. 218 S. 8. Facit-Bog til Handels-Arithmetik. 14 S. 8.

Engelske Handelsbreve. Et Udvalg af W. Andersons „Mercantile Correspondence," med norske Forklaringer. Drammen 1848. 128 S. 12.

English made easy. Praktisk Lærebog i det engelske Sprog. Efter Dr. Ahns Grundsætninger. Drammen 1848. 113 S. — 2det forb. og med Læsestykker forøgede Oplag. Chra 1852. 140 S. 8.

Haandbog for Skibsførere og Styrmænd. Drammen 1849. 318 S. 8. — 3die Oplag. Chra 1855.

Bogholderi for Haandværkere og andre Næringsdrivende, udarb. til Brug for Søndags- og de høiere Almueskoler. Chra 1850. 53 S. 8.

The Vikar of Wakefield by Goldsmith. Med Anmærkninger og Ordbog. Leipz. og Chra 1850. 170 og 95 S. 16.

Haandbog i Handels- & Contorvidenskaben. I. Handelsvidenskaben. Chra 1854. 388 S. II. Kontorvidenskaben ib. 1855. 386 S. 8.

Læren om Vexler og Vexelobligationer. Chra 1854. 38 S. 8.

Befragteren eller Anviisning til efter rigtige Grundsætninger at udfinde det Kvantum, et Skib kan føre, og den Fragt, det vil kunne fortjene. Efter det Engelske. Tromsø 1856. 60 S. 8.

Berg, Frederik August Wessel, Søn af Justitiarius J. Chr. B. nedenfor, er født paa Gulli i Sæm 27 Juni 1809, Student fra Christiania lærde Skole 1827, juridisk Candidat 1835; fra 1834 Copist og 1844 Fuldmægtig i Justits-Departementet; reiste 1835 i Frankrig, Tydskland, Danmark og Sverige, og blev 29 Januar 1849 Foged i Orke- og Guldalen. * 9 Nov. 1837 Pauline Augusta Clausen, D. af Toldbetjent Lars C. i Christiania og Louise Thrane.

Kongl. Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve for Norge. 1660—1813. 4 Bind og 1 Bind Register. Chra 1841—47. 266 Ark. 8. (Fik herfor Guldmedaille 1843 af Kong Carl Johan og en Sølvmedaille af Kronprinds Oscar. jfr. Faderen.)

Jens Christian Berg. En biographisk Skizze. Chra 1843. 24 S. 8. (særskilt Aftryk af „Mærkelige Nordmænd" 5te Hefte.)

I Ugeblader Hermoder 11te Halvaarg. 1826. No. 33: „Vikingen," et Digt efter det Svenske. Til Morgenbladet, hvis faste Medarbeider han var fra 1838 til 1841, har han leveret en Mængde deels originale deels oversatte Bidrag, hvoriblandt i 1835 No. 2: Kritik over Norges Dæmring af J. S. Welhaven (der foranledigede et paabegyndt Injuriesøgsmaal fra W.s Side, jfr. No. 14, 17, 23, 24 ff.) — I Aarg. 1838 No. 31: Om Wergelands og Welhavens Partier og om Orden i Theatret i Anl. af „Campbeller-Feiden." I No. 166, 167 og 169: Om Børnekopper, Baccination og Inoculation. I No. 320 og 328: Om Prinds Christian Frederiks formeente Plan at lade sig udraabe til Konge i Throndhjem. — I Aarg. 1839 No. 100 Tillæg: Om Baroniet Rosendal. I 1840 No. 251, 252, 255 og 265: Biographiske Efterretninger ang. Statholder Grev H. Wedel-Jarlsberg.

I Den Constitutionelle, foruden mindre Bibrag, 1837 No. 139: Uddrag af en reisende Nordmands Breve; i No. 247: Om Jordegods-Taxter og Odels-Taxter.

I Samlinger til det Norske Folks og Spr. Historie har han II. 151—154 meddeelt Oversættelse af Tractaten mellem Sverige og Storbritanien af 1813 angaaende Norge.

I Christiania-Posten Høsten 1856: Hans Embedsberetning om „Tilstanden i Orke- og Guldals Fogderi" i Femaaret 1851—55.

Berg, Gudbrand Andreas, Søn af Vagtmester og Gaardbruger Paul B. og Helene Kirstine Barclay, er født paa Gaarden Bøien i Nes paa Romerige 26 Novbr. 1822, tog Præliminærexamen 1830, studerede i flere Aar Medicin og var 1849 Choleralæge i Bergen; tog 1852 juridisk Examen, havde senere Ansættelse hos forskjellige juridiske Embedsmænd, og fik 1856 Autorisation som Sagfører.

Storthinget 1851 og Partiernes Stilling i vort Land. Chra 1853. 35 S. 8.

Redaktør af Rigstidenden 1850; skal have deeltaget i Krydserens Redaktion fra Januar 1849 til Høsten 1851, hvori han skrev flere ledende Artikler og „Silhouetter af mærkelige Nordmænd"; samt i Aftenbladets 1856.

Berg, Gunner, Søn af Gaardmand Jonas Gunnersøn og Sara Nilsdatter paa Fosdal i Størdalen, er født sammesteds 2 Novbr. 1764, blev Student fra Throndhjems Skole 1782 og theologisk Candidat 1786; var i nogle Aar Famulus hos Biskopperne Bang og Schønheyder i Throndhjem, blev 1792 Sognepræst til Lenvig, 1804 Provst i Senjen og 3 Mai 1805 Sognepræst til Ibbestad; udnævntes 16 Marts 1815 til Sognepræst til Lødingen, men fik 3 Aug. Tilladelse at blive i sit forrige Kald; nedlagde Provsteembedet 1817. Valgt til Storthingsmand fra Finmarkens Amt 1818, men hindredes ved Sygdom fra at møde. † 19 Aug. 1827. * 1. 1794 Anna Colban, efternævnte Provst Erik Colbans Søster, † 16 Mai 1808. 2. 10 April 1809 Rebekka Elisabet Kildal † 17 Marts 1815, D. af Sognepræst i Ibbestad Michael Heggelund K. (Erlandsens Efterr. om Tromsø Geistlighed 143—44.)

Han har efterladt sig forskjellige Haandskrifter af historisk og topographisk Indhold, hvoriblandt Efterretninger om Geistligheden Nordenfjelds og en Beskrivelse over Lenvigs Præstegjeld. (Han har været en skjønsom Samler og hans gode historiske Bogsamling, hvori mange af ham tilføiede Rettelser og Tillæg, solgtes ved Auktion i Christiania i Septbr. 1828.)

Berg, Jens Christian, Søn af Zahlkasserer i Christiania og Justitsraad Nils Jensen B. († 1798) og Maria Margareta Flor, er født 23 Sept. 1775 i Kjøbenhavn, under hans Forældres tilfældige Ophold der; blev Student 1792 fra Christiania Skole og var Amanuensis ved det kongel. Bibliothek i Kjøbenhavn 1795 til 1798, da han tog tilbage til Norge. Her søgte han forgjeves Ansættelse i Skolefaget, hvortil han oprindelig havde bestemt sig, studerede derpaa Lovkyndighed og blev 1800 Volonteur i Rentekammeret. Da han uventet af Grev Wedel-Jarlsberg blev tilbuden det ledige

Sorenskriver-Embede i Søndre Jarlsberg, afbrød han sine grundigere juridiske Studier, tog strax i April 1803 juridisk Examen i Modersmaalet, og fik 21 Mai s. A. det nævnte Embede. 28 Novbr. 1814 blev han Justitiarius i Agershuus Stiftsoverret, hvorfra han efter et Beenbrud søgte og fik Afsked 6 Mai 1844 med fuld Gage i Pension. Fra 1835—44 var han tillige Bankadministrator i Christiania. Forøvrigt var han et virksomt Medlem af mange og vigtige Commissioner. Saaledes har han, som Medlem af Storthinget 1814 og Formand for den til at redigere Grundloven nedsatte Committee, hovedsagelig besørget Redactionen af Grundloven af 4 Novbr. 1814. I Januar 1816 sendtes han til Kjøbenhavn som Norsk Commissair ved Opgjørelsen af Norges og Danmarks Mellemværende, hvorfra han i Octbr. 1817 fritoges, blev Medlem af den under 22 Novbr 1828 nedsatte Commission til at gjøre Udkast til en ny Criminallov, og var i den Anledning fritaget for sit Embedes Bestyrelse indtil 1 Aug. 1835. I April 1816 blev han Ridder af Nordstjernen og 21 Aug. 1847 Commandeur af St. Olafs Orden. † i Christiania 4 Juni 1852. * 1. $^{15}/_{6}$ 1803 Hedevig Marie Elisabet *Wessel* († $^{18}/_{4}$ 1816, D. af Major Joachim W. paa Hedemarken, † 1791, og Susanna Maria Bagel.) 2. 1817 *Juliane Marie Harthansen* (D. af Generallieut. Frederik Gottschalk v. H. † $^{7}/_{7}$ 1825 og Catharina v. Oldenburg † 1843), fra hvem han blev skilt 1825. (*Biographi* med Portræt i „Mærkelige Nordmænd" I. 5te Hefte (ogsaa særskilt; see Sønnen F. A. W. Berg); ligeledes i Illustr. Nyhedsblad 1852 No. 37, jfr. B. Moe Eidsvolds Repr. og Storthingsmænd S. 23—25. Nyerups og Krafts Litteratur-Lex. I. 54.)

Hans omfattende litterære Virksomhed er hovedsagelig spredt i Tidsskrifter og Blade, og fremtraadte helst i Form af Tillæg til og Bemærkninger ved Andres Arbeider. Af særskilte Skrifter har han alene udgivet:

Nogle Ord i Anl. af Landsdommer Nansens Motion om Oberst *Holsts Ansættelse.* Chra 1815. 8 S. 8. (tillægges ham.)

Nogle Ord i Anl. af Grundlovens § 17 om *provisoriske Anordninger.* Chra 1827 16 S. 8. (anon. i Anl. af Rigsretssagen d. A.; herimod udkom s. A. „Gjendrivelse.")

Udkast til almindelige Bestemmelser i en *Criminallov* for Norge, forfattet 1829. Chra 1830. 25 S. fol.

Historisk *Underretning* om *Landværnet*, tilligemed nogle Efterretninger om Norges staaende Hær i Almindelighed. Chra 1830. 344 S. 8. (anm. i „Militairt Tidsskrift" I. 185—194.)

Derimod har han ydet Bidrag til de fleste af sin Samtids historiske, statistiske, juridiske og politiske Journaler og Tidender, hvoriblandt:

J. F. *Thaarups Archiv* III. 377—541: Kirkestatens verdslige Bestyrelse, oversat af Tydsk. (ogsaa særskilt. Kbhvn 1798. 8.)

I *Topographisk Journal*: Forerindring til Beskriv. over Heggen og Frølands Fogderi, 27 H. S. 74—81, og Tillæg til Schelvens Efterretning om Laurvigs Grevskab, ib. 132—46. Forerindring til Brandts Beskr. over Modums Blaafarveværk i H. 145—70. Anmærkninger ved Wiels Beskr. over Ringerige, i 30—32 Hefte.

Af J. Thaarups Magazin for Danmarks og Norges Beskrivelse redigerede Berg paa Grund af Thaarups Fravær det andet Bind, hvori af ham: Forerindring og Anmærkninger ved Fos's Beskriv. over Justedalen, 1—41. Ligesaa til en gammel Beskrivelse over Staden Hammer, 207—88. Ligesaa til nogle Optegnelser om Hammers Domkirke og andre Oldsager i Vangs Prestegjeld, S. 289—304. Lovgivningen ang. Haandværksfolk paa Landet i Norge, S. 342—72. Tre Christian IV.s Forordninger om Fisketienden og Landslodden Nordenfjelds. S. 381—402.

I Tidsskriftet Astræa af Schlegel: Om den norske løse Landskyld. IV. 173—184. Noget om de norske Huusmænd, ib. 252—80.

I Juridisk Archiv No. 1: Den norske Enevolds-Arvings-Act m. m. S. 1—20. Kritisk Betænkning om H. Paus's Samling af gamle Norske Love, af J. A. Colb, oversat. 44—65. Gjælder den agnatisk-cognatiske Arvefølge for Odelsløsningsretten? 94—103. — I No. 2: Forhør ang. Almue-Forsamlinger i Hans Hauges Smag. 1—19. Om Kirkegodsets Skove i Norge. 20—27. — I No. 5: Betænkning i Anl. af Sallarium i et Samfrænde-Skifte, 160—75.

I Christiania Intelligents-Sedler skrev han oftere smaa anonyme Opsatser, saasom i 1813 en ironisk Lovtale over Agiotører, i 1815—16 ang. C. M. Falsens Valg til Storthingsmand, mod den Eidsvoldske Garanti, en ironisk Anbefaling af det physiokratiske System, om Udstrækn. af Storthingets Autoritet, om Folketallet i Skandinavien m. m.

I J. St. Munchs Saga: Samlinger til Krigens Historie i Norge under Frederik III.; i I. 38—152. Bidrag til Nordens Historie 1814, ib. 221—72 og 363—444. (jfr. Den norske Tilskuer I. 349—52.) Efterretninger om Opløbet i Bergen ang. Extraskatten 1765, i III. 307—526.

Af Ugeblabet Budstikken var han den egentlige Redakteur fra 3die Aargang (1821) No. 17 til 7de Aargang (1826) No. 11, og har, deri nedlagt en rig Skat af historiske Anmærkninger, deels til ældre Forfatteres der først trykte topographiske, historiske og antiqvariske Skrifter (saasom af Ruge, Wille, Meyer, Thue, Jon Erichsen, Rosenvinge, Bang, v. Westen), deels til Oversættelser (Hegewisch, Geyer), deels til nyere Forfatteres (Blom, Hansteen, Baden, Neumann) Meddelelser. Desuden er heri af ham: i 3die Aarg. No. 39—66: Efterretninger om det af Christian IV stiftede Gymnasium i Christiania; i 4de Aarg. No. 33—34: Vort nu regjerende Kongehuus's Forbindelse med det ældgamle Norske Kongehuus, med Tillæg S. 373—76. Bidrag til Adelens Historie i Norge; ib. No. 89—104. Ligesaa har han her meddeelt én stor Mængde autentiske Bidrag til Norges Historie efter Reformationen, hvoriblandt Overslag over Rigets Indtægter og Udgifter, Lensbreve, Skjøder, Domme o. s. v. især vedkommende adelige Sædegaarde, Bergværker m. v.

Gjennem unavngivne Opsatser i Morgenbladet deeltog han oftere i Dagens Strid. Saaledes om Høsten 1826 angaaende L. Mariboes Storthingsvalg; 1827 No. 143 og 146 om Reciprocitet mellem Nationer; i No. 182 om Bergverksloven; i No. 250 og 260 om Borgerskab i Lillehammer; i No. 272, 274 og 276: Et nyt Krav paa Statskassen (Beviis for at Laurvigs Grevskab 1805 blev Stats-Eiendom;) i No. 359, om de Helsingørske Tavle-Penge. — 1828 No. 196: Om M. Th. Brünnich. — 1831 No. 67 og 85, 1832 No. 10 og 14: Mod at Embedsmænd lignes i Næringsskat. — 1832 No. 79 om Prof. Lundhs Bogtrykkeri; No. 122 om Delinqvent-Sager fra Finmarken; No. 317 og 18 om Wasaslægten. — 1833: Forskjellige Opsatser om Skattevæsenet i No. 70, 81, 87, 99 og 221; Om Forstæders Indlemmelse i Tønsberg (No. 168, 172) og Bergen (No. 212). Om Strømskat og Cholera i No. 315. — 1834 No. 64 om Pensioner; No. 227 om Skyldsætningsforretninger. — 1837 No. 20, om Kvitne

Prestegjeld. — 1839 No. 326 om Jurisdictions-Inddelingen i Søndre Bergenhuus Amt. 1843 No. 117, om Eker Prestegjeld. — Som Medlem af Criminallov-Commissionen behandlede han i Morgenbl. 1831—32 forskjellige af de derhen hørende Spørgsmaal, hvilke Afhandlinger senere ere optrykte i Commissionens i 1832 udgivne „Samling af de Commissionen tilstillede Bemærkninger ved Udkastet af 1831 til Lov om Forbrydelser" (Chra 1832) under No: 13 a, 21, 26, 28, 29 og 34.

Han var Hoved-Udgiver af „Samlinger til det norske Folks og Sprogs Historie," udgivne af et Samfund (hvis Stifter Berg, R. Keyser, Gr. F. Lundh, J. Kraft og G. Munthe vare), og har dertil foruden forskjellige mindre Tillæg og Bemærkninger m. v., leveret følgende Bidrag: I Bind 1—12: Frederik III's Hylding i Norge; 191—263 og 361—451: Efterretninger om Erik Munk til Hjørne; Anmærkninger til de af Lundh meddeelte Breve om Jæmteland (34—86), Biken (325—58) og Daljunkeren (478—552). — II Bind: Sveriges Tractat med England 1813 (150—56); Noget om Agershuus Slot (355—60); Proposition til Sveriges Stænder ang. Rigsakten (589—611); samt Anmærkn. til de af Lundh meddeelte Breve 1531—32 (33—98, 214—45, 361—64) og til Sehesteds Copiebog 1645 (508—86). — III Bind: Aktstykker til Bergverkernes Historie (3—65), Breve om Sems og Strøms Gods (196—214). Bidrag til Kalmarkrigen (219—260); To Breve om Aker Gaard i Bang (370—74); Skifte efter Thrond Teiste (375—94), To Herredagsdomme i Gjældssager (395—98), Aktstykker til den staaende Hærs Historie (404—71); Om Fru Elen paa Aasdal (477—582, indeholder væsentlige Bidrag til Norges Historie under Kalmarunionen, og leilighedsviis en Kritik over Jahns Unionshistorie); desuden Anmærkninger til Sehesteds Copiebog (66—177) og til Hammers Underretning om Finmarkens Handel (261—334). — IV Bind: Aktstykker til den staaende Hærs Historie (3—99); Herredagsdom om Borregaard (162—84); samt Anmærkninger til Sehesteds Copiebog (144—61, 439—513), til Efterretninger om Familien Grüner (287—342), to Skjøder vedk. L. Holbergs Fader (378—84) og til Badens Afhandling om Ælden af Flags Brug (514—29.) — V Bind: Den dansk-norske Statsgjeld 1813 (3—78) samt Anm. til Major Darres Levnet (166—79), Osterhaus's Testament (186—91), Sehesteds Copiebog (196—324, 369—478), Tillæg om Aslak Bolt (337—51), Afgifterne i 17de Aarh. (485—520) og ang. den nordlandske Handel (590—688.) — VI Bind: Lüxdorphs Extract af Fredrik I's Breve (8—68), Hart. Krumedikes Gods i Norge (134—44), Kirkeskjøde 1723 (171—86), Throndhjems Tilbagetagelse 1658 (195—202), Lensbrev paa Rosendals Baroni (210—58) og Breve om Laurvigs Grevskab (526—645), samt Anmærkn. til Olufsens Skildring af den danske Stat 1811. (145—70.)

Til Den Constitutionelle leverede han ligeledes oftere Bidrag, hvoriblandt i 1836 No. 57: om den nye Udgave af Luthers Katechismus, og i 1837 No. 261: nogle Ord om Vasa-Slægten.

I Christianiaposten 1848 No. 33, en anonym Opsats om hvad Ondt Tydskerne have gjort os.

I Norsk Tidsskrift for Vid. og Lit. III. 73—122: Oversættelse af C. v. Wimpfens Afhandling om Hertugdømmerne Slesvigs og Holsteens statsretlige Forholde, med Forerindring og Anmærkninger (anm. i Berg. Blade 1849 No. 149,150. Ogsaa særskilt. Chra 1849. 52 S. 8.) [Hans sidste litterære Arbeide.] — Desuden havde B. væsentlig Deel i flere andre Forfatteres Arbeider. Han reviderede det Nyerup-Kraftske Litteratur-Lexikon, jfr. Fortalen II—III; ligesaa Krafts topogr. stat. Beskrivelse over Norge, i hvilket foruden flere andre Tillæg de historiske Oplysninger om Gaardenes ældre Beboere ere af B.; ligesaa nævnes han i Forfatternes Fortaler og takkes for sin Bistand, i Vogts Underretning om Matricul-Skylden, Bloms Forklaring

over Hoved-Matr. Commissionens Arbeider, Fayes Norges Historie, Moes Tidsskrift for Norsk Personalhistorie, Vogts Beskrivelse over Moss, Aas's Udg. af Røraas Beskrivelse, o. fl. I Sønnens Udgave af Rescripter etc. havde han ligeledes betydelig Deel, idet de historiske Anmærkninger og Henviisninger i Regelen ere fra hans Haand. Ligesaa skrev han Fortalen til 1ste Bind af Norske Vid. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. Kbhvn 1817. 4.

Berg, Jens Frederik, Søn af Bogtrykker Nils Berg (+ i Bergen 182*) og Charlotte Lovise Henriette Georgine Schilling, (født i Rendsborg 20 Mai 1786, * 1806, D. af Generalmajor i Artilleriet Jakob Fredr. S.), er født i Christiania 1807 (døbt 20 Aug.), dimitteredes fra Christiania Skole 1827 og tog 1832 theol. Examen, foretog 1833—35 en Udenlandsreise, og studerede Ornithologie; blev 1836 pers. Capellan i Kragerø, 1843 Sognepræst til Stryn i Nordfjord, 2 Juni 1846 ordineret Kathechet og Første-Lærer ved Borgerskolen i Kragerø. + 22 Sept. 1847. * Randine Johanne Duus (f. 1 Febr. 1822), Datter af Ole Irgens D. i Kragerø.

Reise gjennem Tydskland, Italien, Schweiz og Frankrige fra 1833—1835, i Breve til sit Hjem (med Fortale af Moderen.) Chra 1836. IV. 144 S. 8. (Trykt som Manuskript af hans Moder og efter Sønnens Ønske ikke uddeelt, da han ikke fandt sine Breve skikkede for større Offentlighed.)

Berg, Johan Peter, Søn af Sognepræst til Ytre Holmedal Ole B. og Andrea Preus, er født 9 April 1809 i Holmedal, blev Student fra Bergens Skole 1827 og theologisk Candidat 1833, personel Capellan til Borgund Decbr. 1835, derfra 1842 forflyttet som Sognepræst til Fosnes, 1848 ligesaa til Skjold, 1852 tillige Provst i Ryfylke Provsti, og 29 April 1855 Sognepræst til Dybvaag. * 183* Nicoline Valborg Daae (f. i Borgund 1822.)

I Prædikener af norske Geistlige (1856) I. 224—31: Prædiken paa 1ste Paaskedag; II. 78—87: Præd. paa 7 Sønd. eft. Trefoldighed.

Berg, Johannes Henrik, f. i Tønset 2 Mai 1752, Søn af Sognepræst der Ole B. (afsat 1760) og Anne Elisabeth Rumph; blev ved Hjælp af Biskop Nannestad Student fra Christiania Skole 1774, resid. Kapellan til Edsberg 1779, ligesaa til Vang 1786, Sognepræst til Vaaler 1790, til Kongsberg 1797, Provst fra 1796, og 31 Decbr. 1802 Sognepræst til Land, og var Provst i Thotens Provsti. + 20 Septbr. 1821. * Johanne Sophie Nested f. 1762. + 4/5 1844.

Religionsspørgsmaale ved en overordentlig Confirmation i Lands Hovedkirke 20 Mai 1808. Chra 1810. 84 S. 8.

Berg, Nils Femmer, Søn af Byfoged i Arendal, Cancelliraad Nils B. (+ 1818) og Dorothea Elisabet Bille Femmer (+ 1797), er født i Arendal 178*. Som Student fik han 1811 Bevilling som Translateur i Tydsk, Fransk og Engelsk i *Kjøbenhavn. Senere* opholdt han sig i Norge som Sproglærer, *og var fra Oprettelsen af* Skiens lærde Skole i Nov. 1823 const. Ad-

junkt ved samme indtil Januar 1825; reiste siden tilbage til Kjøbenhavn, hvor han døde 1832.

Ivanhoe, en romantisk Fortælling af Walter Scott. Oversat. 4 Dele. Chra 1827. 16.

Mærkelige Spaadomme af Spanieren Jose Alv. de Toledo. Overs. fra Engelsk, og meddeelt som Prøve af Indholdet af et udgivende historisk Tidsskrift. Chra (1824) 8 S. 8. (I 1824 indbød han til Subskription paa „Biographiske, historiske og politiske Misceller," som ei udkom.)

Berg, Nils Joachim Wessel, Justitiarius J. Chr. Bergs ældste Søn, f. p. Gulli i Sæm 2 April 1807, Student 1825 fra Christiania Skole; theol. Candidat 1835, levede i nogle Aar som Mølle-Eier og Landmand i Aker, blev 1841 Assistent i Rigsarchivet og 21 Marts 1849 Sognepræst til Fosnes i Namdalen. * 1. 1836 Anne Dorph Muus, † 9 Marts 1839, D. af Proprietair Isaak Muus i Aker og Johanne Hasberg. 2. 1840 Søsteren Johanne Christine Muus, (jfr. Erlandsen, Throndh. Geistl. 372.)

Udgav med Henr. Wergeland: Læsebog for den norske Ungdom. 2 Dele. Christiania 1844. 49½ Ark 8.

Berg, Nils Pederssøn, f. 11 Febr. 1809 i Tønsberg, hvor Faderen var Teglmester; Moderen hed Johanne Halvorsdatter; blev Student 1828 privat dimitteret, var i nogle Aar Lærer ved Realskolen paa Moss, og blev 1836 juridisk Candidat. I 1841 blev han Underretsprocurator i Smaalenenes Amt, og Jan. 1843 Overretsprocurator i Christiania, samt i Mai s. A. af Justits-Departementet antagen til at forberede en Reform af Fængselsvæsenet i Norge og derom afgive Betænkning og Indstilling; tillige Medlem af Tilsynscommissionen ved Bodsfængslets Opførelse ved Christiania; foretog s. A. en Reise for at undersøge Rigets Arrestlocaler. † i Christiania 26 Sept. 1846. * 1845 Bergine Nilsine Hjelm (f. 11 Sept. 1810), D. af Høiesteretsadvocat Jonas Anton H. (s. d.)

Om Arrestvæsenet og Fangetransporten samt Fattigvæsenet i Smaalenenes Amts Landdistrikter. Betænkning og Indstilling af den til at revidere Amtets Arrestvæsen m. v. nedsatte Commission. Paa dennes Vegne forfattet af dens Medlem N. Berg. Moss 1842. 154 S. 4. m. 2 lithog. Pl. (Uddrag deraf i Morgenbladet 1842 No. 164 Tillæg og 167.)

Udgav i Forening med C. N. Møinichen: „Udvalg af fremmede Forfatteres Skrifter om Fængsler og Fangepleie, samt nogle dermed beslægtede Gjenstande" i norsk Oversættelse, 2den Række. Chra 1844—1846. 444 S. 8.

For Fængsels- og Fattigvæsen. Udgivet. 1 Binds 1 Hefte. Chra 1845. 186 S. 8. (Heri af ham S. 1—152: Om Fængselsvæsenets nuværende Standpunkt. (forhen indført i Den Constitutionelle s. A., jfr. L. K. Daas Bemærkninger i Morgbl. 1845 No. 146 og Bergs Svar i No. 152, 4 Sp.)

I Granskeren V. 153—58: Om Varetægts-Fængsler og Justitssager. — Han er desuden Forf. af forskjellige anonyme Opsatser i Morgenbl., Den Constitut. m. fl.

Berg, Ole Andreas, Søn af Handelsmand i Stavanger Rasmus Tharaldsen Berg og Gudrid Larsen, er født i Stavanger 8 Novbr. 1819, blev Student fra sammes Skole 1836 og theologisk Candidat med

Udmærkelse 1840; var i nogle Aar Lærer ved Riisens Latin- og Realskole, blev 24 Dec. 1844 const. Adjunkt ved Throndhjems lærde Skole, samt 28 Mai 1852 Overlærer, og 8 Juni 1855 Sognepræst til Levanger. * Henriette Marie Jensen (f. i Ytterøen 29 Novbr. 1833), D. af Proprietær Anthon P. Jensen og Frederike Støren.

Fem Prædikener. Thjem 1855. 61 S. 8.

Tvende Prædikener. Udgivne ved nogle Tilhørere i Menigheden. Levanger 1856. 8.

I Theologisk Tidsskrift II. 46—47. Om Ægteskabs-Skilsmisse og Fraskiltes Vielse. — Han var ogsaa i nogen Tid Medudgiver af dette Tidsskrift.

Berg, Peder Andersen, Gaardbruger i Eidsberg i Smaalenene.

Frimodige Yttringer. Fredrikshald 1843. 14 S. 8. ogsaa Chra s. A. 8 S. 8.

Berg, Rasmus.

Den norske Stortyv Ole Pedersen Høilands fuldstændige Liv og Levnet, beskrevet. Chrsund 1850. 56 S. 8. (trykt i Chrania.)

Bergendahl, K.

Exempelbog i de fire Species. Chrsand 1826. 1 Ark 8.

Exempel-Bog i de fire Species udi benævnte Tal. Chra 1830. 28 S. 8.

Bergfeldt, Ole, Søn af Kjøbmand i Mandal Christian B. og Helene Stier, er født 31 Marts 1815, tog Præliminærexamen 1838, blev medicinsk Examinat 1845, og er for Tiden Fattiglæge i Aker ved Christiania.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* 2 R. VIII. 580—85: Beretning om Oslo Lazaret under Choleraepidemien i Christiania 1853.

Bergh, Christian Vilhelm, Søn af efternævnte Mathias M. B., er født paa Skjelfos i Haabel 9 Septbr. 1814, blev Secondlieut. 1833 og efter Examen ved den militære Høiskole ansat i Artilleribrigaden og i Ingenieurbrigaden 1839, hvori han 1853 blev Capitain; ansattes ved kgl. Res. af 13 Januar 1852 som Indre-Departementets Assistent i Veivæsenets Anliggender, og har siden den Tid staaet surnumerær i Brigaden. Reiste 1840 paa offentlig Bekostning i Sverige for at studere Ingenieurvæsenet, og foretog 1856 en Reise til Tydskland for at gjøre sig bekjendt med de nyere Fremskridt i Vei- og Jernbane-Væsenet. * 1845 Caroline Marie Graah, f. i Visby i Jylland 11/11 1814, D. af Sognepræst Knud David G. († 1824) og Johanne Günter.

Betænkning om den hensigtsmæssigste Retning for en Jernbane fra Christiania til Arvika eller Carlstad. (Chra 1856. 11 S. fol., optr. i Morgenbl. s. A. No. 168.)

Forslag om *Veienes Vedligeholdelse* ved faste Veivogtere i Forening med Pligtarbeidet, afgivet til Dept. f. d. Indre. Chra 1857. 14 S. 8. (Tillægshefte til Polytekn. Tidskr. No. 6.)

Forslag til en Locomotivjernbane fra Hovedjernbanen om Kongsvinger til Grændsen. Afgiv. til *Dept. f. d. Indre 31 Marts* 1857. 19 S. fol. i Contrakt, *med 1 lithogr. Kart og 1 Stigningstabel.*

Bergh, Christopher Anker, Søn af Regiments-Qvarteermester og Auditeur Jakob Wisløw B. og Karen Tancke Anker, er født 28 Oct. 1764 paa Borgen i Sørum, sattes 1776 i den militære Skole i Christiania og blev 1780 Lieutenant ved Agershusiske Dragonregiment, med hvilket han deeltog i Felttoget 1788. I 1783 havde han imidlertid taget juridisk Examen i Modersmaalet, var i flere Aar Faderen adjung. som Reg.-Qvarteermester og Auditeur ved samme Regiment, hvilket Embede han 1790 erholdt; forflyttedes 1797 i samme Egenskab til Artilleriet i Christiania, beordredes 1804 til Hæren i Holsten, blev her Overauditeur og ansat ved Kronprindsens Hovedkvarteer; 1808 Generalauditeur ved den norske Armee, Deputeret i norske Commissariats-Collegium og kort efter Bestyrer af det norske Armee-Depot; 1813 tillige Medlem af Overkriminalretten, 1814 Generalauditeur tillige for Søetaten og const. Armee-Intendant; af Eidsvolds-Rigsforsamlingen valgt til Medlem af Committeen for Rigets Lovgivning. Storthingsmand fra Christiania 1815—16. Ridder af Nordstjernen 1816; Æresmedlem 1820 af Svenske Krigsvidenskabs-Academi. † i Christiania 17 Mai 1825. * 1. ved 1790 Catharine Bergh, D. af Proprietær Nils B. paa Nes, Hadeland, † 179*. 2. 1793 Marie Schejtli, † 1826, D. af Sorenskriver Leonhard S. i Ullensager. (jfr. Biographi af G. F. Lundh, „Christopher Anker Bergh" (Chra 1825. 1 Ark 4. [optrykt i Morgenbl. 1825 No. 149]; B. Moes Efterretninger om Eidsv. Repr. og Storthingsmænd S. 26—28.)

Underdanigst Forestilling af 14 Marts 1814 til Prindsregenten ang. Spidsrodstraffens Afskaffelse, i Juridisk Repertorium I. No. 1. (anm. af A. S. Ørsted i Nyt juridisk Archiv XXVI. 191—95.)

Om Overqvarteermester og Major Niels Stockfleth Darre, i Samlinger til Norske Folks o. Sp. Historie. V. 166—175.

Bergh, Frederik Wilhelm, Søn af Overtoldbetjent i Drammen Gerhard Gunnerus B. († 1852) og Anne Christine Thorne († 1828), er født i Fredrikstad 3 Juli 1820, blev privat dimitteret 1837, og juridisk Candidat 1843; var i nogle Aar edsvoren Fuldmægtig hos Byfogden i Drammen, fik 1856 Autorisation som Sagfører ved Underretterne, og er som saadan bosat i Drammen.

Om Elvebruddene i Drammen og hvad der fra det Offentliges Side er gjort og foreslaaet til Forebyggelse af disse for Fremtiden. Drammen 1847. 8.

Redaktør af Drammens Tidende fra 1844—1851, da han stiftede Drammens Blad, som han redigerede til 1856. Næsten alle originale Opsatser og Digte i disse Blade ere af ham, og deriblandt mærkes: i Drammens Tidende, 1845 Aug.: Saga fra Olaf d. Helliges Dage; Octbr.: Tilbageblik paa Storthinget; 1846 Januar: Om Behandlingen af de norske diplomatiske Sager; Marts: Bemærkninger til den nye Toldlov; Decbr. og 1847 Janr.: Oversigt over Norges Statsconto; 1847: April, Mai: En Sommervandring; Juni: Sturzenbecher og den norske Lyrik; 1848 Januar: Er de nuværende Grændser for Stemmeretten paa Landet fornuftmæssige? 1849 Aug.: Om Ruslands Krig mod Ungarn. — I Drammens Blad 1851 Janr.: Drammens nuværende Skattesystem; Frichesen (tildeels efter det Tydske); 1852 Janr.:

Jarlsberg- eller Konnerud-Verket; 1853 Novbr. Notitser om Svelvig; 1856 Janr.: Følgerne af yderligere Nedsættelse af Tolden paa Bomuldsgarn og Bomuldslærred. — Blandt hans i disse Blade trykte Digte gaae „Fiskerpigen," „Dansen paa Høgakollen" og „Svarttjern" gjennem flere No. Desuden ere flere Leilighedsdigte af ham særskilt trykte.

Bergh, Haagen Ludvig, Søn af Kjøbmand Johannes B., f. 1782, ÷ som Mægler 1845, og Marie Riis, er født 24 Febr. 1809 i Christiania, blev Student 1827 og theol. Candidat 1830, 1831 pers. Capellan til Diestad og 3 Juli 1835 resid. Capellan til Hof i Soløer, i hvilket Embede han forblev til Kaldets Deling, hvorved han 12 Juli 1848 fik Aasnæs Kald; 11 April 1857 blev han Sognepræst til Skeberg; Storthingsmand fra Hedemarkens Amt i 1845, 1848, 1851, 1854 og 1857, og paa de senere Thing Lagthingspræsident og Formand i Gage- og Pensions-Committeen. * 1. Christine Frederikke Døderlein (f. 6 Sept. 1809 i Christiania, † 10 Juni 1850), D. af Overlærer Christian D. i Christiania. 2. Anne Marie Lovise Astrup (f. i Aamlid Pstg. 7 Aug. 1822), D. af Foged Nils A. (Portr. m. biographisk Notits i Illustr. Nyhedsbl. 1854 No. 49.)

I Morgenbladet 1841 No. 123 Till. og 304: to Opsatser angaaende Auktionsforvaltningen i Soløer.

Bergh, Mathias Munk, Søn af Kjøbmand Haagen Christian B. og Olea Mathea Kok, er født paa Moss 21 Juni 1781, var først Sømand og 1809—10 Maanedslieutenant i Søetaten, senere Gaardbruger i Haabel, hvor han eiede Gaarden Skjelfos; blev 1823 Overtoldbetjent i Holmestrand og 8 Jan. 1830 ligesaa i Christiania, hvor han døde 9 Juli 1832. * 28/11 1813 Elisabet Schnitler, f. 24 Septbr. 1792, D. af Provst og Sognepræst til Rygge Paul Frederik Vilhelm Schnitler.

Udtog af Sveriges Historie fra de ældste Tider indtil Foreningen med Norge, samt Samlinger til disse Rigers Historie indtil 1822. I. Sveriges Historie til Gustav IIIs Død. Chra 1823. XVI. 384 S. 8.

Llorento, Udførlig Historie om Inqvisitionen i Spanien, oversat. Chra 1832. 2 Ark 8. (standsede med Oversætterens Død; jfr. Schiwes Nyeste Skilderi f. A. No. 20.)

I Nationalbladet VII, VIII og XI flere anonyme Opsatser, tildeels underskrevne 6s 4h, hvoriblandt i VIII. 133—44, 174—76, 206—8: Bemærkninger ang. de norske Embedsmænds Kaar, i Anl. af en Opsats i s. Blad VII. 29—36. — Han efterlod i Haandskrift en vidtløftig Samling af historiske Uddrag af allehaande trykte Skrifter i lexikalsk Form.

Bergh, Ole Andersen, en Bondesøn fra Gaarden Berg i Skibthvet, boede en Tid i Oslo og er nu Gaardbruger i Eidsvold. 2 Gange gift.

En Prædiken af Dr. P. Tollesen, oversat. Chra 1856. 48 S. 8.

Luthers Hyrdebrev om Pavens falske Præster og Ordets rette Tjenere. Oversat. Chra 1856. IV. 72 S. 8.

Bergh, P. W., var Secretair paa Marcus Thranes Arbeider-Agitations-Contoir og opholdt sig senere i Drammen.

[illegible] Sangbog, udgiven m. 16 [illegible] Chra 1850. VIII. [illegible] S. 8.

I [illegible] 1851 forskjellige i Visebogen optrykte Sange, samt [illegible] Digte i Prosa.

Bergstrøm, Alexander Jonas, Søn af Kobberslagermester i Kjøbenhavn Lars Jørgen B. (f. i Tønsberg) og Marie Terkildsen (f. i Kjøbenh.), er født i Kjøbenhavn 9 Juni 1789, tog Borgerskab som Kobberslagermester i sin Fødeby 1812 og i Christiania 1824, hvor han 9 Octbr. 1851 blev Forligelses-Commissair. * 1. 1812 Elisabet Gunther, † s. A. 2. 1814 Louise Lohrbauer, † 28 Mai 1853.

Fransk-Engelsk-Tydsk-Norsk Parleur, indeholdende en Samling af lette og i det daglige Liv forekommende Samtaler, ved A. J. Bergstrøm, P. T. Hanson og C. R. Unger. Chra 1839. 8. — 2det Opl., gjennemseet, rettet og forøget med et Anhang for Reisende af A. Autenrieth. ib. 1843. 203 S. 8.

Bergwitz, Paul P., født omtring Aar 1780 i Christiania, hvor han 1810 tog Borgerskab som Kjøbmand og i senere Aar levede uden borgerlig Næring. gift †.

Underdanigst Andragende til Norges 8de ordentlige Storthing med en kort Biographi over de mod Forf. stedfundne lovstridige Handlinger. Chra 1836. 25 S. og 22 S. Bilag. 8.

Bernhoft, Hans Lassenius, f. p. Finnø Prestegaard i Ryfylke 5 Febr. 1793. Faderen Georg B. hed egentlig Rye, men ægtede Christence Bernhoft og antog hendes Navn, blev senere Sognepræst til Sogndal paa Jæderen og døde i Egersund. Sønnen blev Student fra Christianssands Skole 1810, opholdt sig deels i Kjøbenhavn, deels paa Landet i Danmark, vendte 1815 hjem til Norge, blev 1816 Translateur, 1817 Lærer for daværende Statsraad (senere Statholder) S. Løvenskiolds Sønner. I 1819 ledsagede han Løvenskiold paa en Reise i Tydskland og Danmark, opholdt sig efter Hjemkomsten i 1820 nogen Tid i Stockholm som P. Holsts Secretair i Bodøsagen. 1822 blev han Fuldmægtig og 1828 Bureauchef i Statssecretariatet, 1830 Secretair i Selsk. f. Norges Vel, 1832 Ordens-Cancellist og 1834 tillige Controlleur ved Stempletpapir-Forvaltningen. † i Christiania 19 Mai 1851. * Hermine Andrea Bentzen, D. af Justitsraad og Borgermester B. i Skien. (jfr. Ofts Litt.-Lexicon 41.)

Psyche, en Samling af Smaadigte. Chrsand 1815. 143 S. 8. (anm. i Dansk Litt.-Tid. 1816. 451—54.)

Mimili, Fortælling af H. Clauren, oversat. Chra 1818. 96 S. 8.

Henrik v. Ofterdingen, Roman af Novalis, oversat. ib. 1820. 230 S. 12.

Det daglige Liv eller fire og tyve Timer i Hovedstaden, m. 4 illum. Caricaturer af Just Justesen. Kbhvn 1820. (Erslew. I. 806.)

Om Tydskland af Madame Stael-Holstein, oversat. Kjøbenhavn 1820. 8.

Om Souverainitet og Statsforfatninger af F. Ancillon. Oversat. Christiania 1826. 78 S. 8.

Den unge Werthers Lidelser af Göthe. Oversat. Chra 1820. 196 S. 8.

Liesli, en Schwejzerhistorie af H. Clauren, oversat. Chra 1822. 86 S. 8.

Beskrivelse over Statens Eiendomme 1825—1826. Chra. 92 S. fol.

Familierne Balseth og Leith. En Cyclus af Noveller af H. Steffens. Oversat. 3 Dele. Chra 1827—1828. 58 Ark 8.

Norsk Stats-Calender for Aaret 1842; med tilføiet alfab. Register over Geistligheden. (anon.) Chra 1842. 212 S. 8.

Udvalg af Digte fra ældre og nyere Tid. Chra 1847. IX. 146 S. 8. (anm. i Rigstidende 1847 No. 263.)

I 1812—1815 leverede han flere poetiske Stykker til Molbechs Athene og til Kjøbenhavns Skilderie; i Nor 1816 ere to Smaadigte af ham.

I 1816 udgav han i Chrsand et Blad Mimer, tildeels under Mærket R. R. I Ugebl. Hermoder findes i de første Aargange adskillige Smaadigte af ham. Et æsthetisk Tidsskrift: Ephemerider af Kunstens, Literaturens og Phantasiens Rige, hvorpaa han 1818 indbød til Subskription, udkom ikke. Derimod leverede han under Opholdet i Kjøbenhavn 1819 og 1820 Bidrag til Hesperus, Hertha, Dana o. fl. Tidsskrifter. Heriblandt mærkes: Aaret og Livet, et Digt i Hesperus II. 239—253; i Dana 1820: Ti Sonetter af Petrarca, oversatte; ligesaa var han der 1819 Redacteur af „Den kgl. Danske Skueplads," et kritisk Tidsskrift. — I 1821 var han Medarbeider af Morgenbladet, i hvis Søndagsnummere, som da vare bestemte til Æsthetik, findes flere Digte af ham og en (ufuldendt) Roman i Breve. I Aarene 1820—1821 leverede han flere Artikler til Nationalbladet. — Fra 1825—1838 var han Medudgiver af Norske Rigstidende, hvori han skrev den officielle og udenlandske Artikel, og i 1827 med H. A. Bjerregaard af Christianias Aftenblad, der ophørte i Sept. 1828, og hvori han bl. A. skrev „Roman paa en Reise," flere Theateranmeldelser, Digte m. m. under Mærket R. — Med H. Foss var han 1834 Redacteur af Bladet Budstikkens sidste Deel. Han tog i det Hele levende Deel i den offentlige Meningsstrid og leverede Bidrag til „alle ikke oppositionelle Blade." — Et af ham i 1823 oversat Lystspil „Rovercapitainen eller jeg bedrager mig ikke" er opført baade i Christiania og Kjøbenhavn.

Bernhoft, Theodor Christian, Foregaaendes Søn, er født i Christiania 28 Mai 1833, Student fra Christiania Skole 1850 og theologisk Candidat 1855. Lærer ved Christiania Borger- og Realskole fra $^1/_{10}$ 1856.

Lader os holde fast ved den gode Bekjendelse, et Vidnesbyrd mod den romersk-katholske Kirke, frit bearbeidet efter det Tydske. Chra 1856. 15 S. 8.

Redigerede Magazin for Morskabslæsning 2den Halvaarg. 1851 No. 1—13, hvori han, foruden nogle mindre Stykker, leverede en Oversættelse af Onkel Adams „Kapelpræsten," samt en Novelle „Et Privattheater" efter en Idee af Castelli.

Fra 1852—55 leverede han Artikler til forskjellige Blade, saaledes til Christiania-Posten, foruden Anmeldelser af Litteratur og Kunst, i 1855 en længere Udsigt over „Christianias Theaterforholde 1799—1837" (udkom ogsaa særskilt Chra 1855. 40 S. 16, anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 7), gav fra Høsten 1854 som theologisk Medarbeider i s. Bl. Anmeldelser af religiøse Skrifter, samt en længere Oversigt over den danske Forfatters „Dr. Søren Kierkegaards Optræden" i 1854—55.

I Slutningen af 1855 deeltog han i Grundlæggelsen af „Norsk Kirketidende," i hvis Redaction han siden har deeltaget, og under Navn skrevet, foruden stadige „Bogefterretninger": Om Norges indre Mission, 1856. No. 4, 5, 6; Adolf Monod, No. 17; Frimenigheden i Skien, No. 29 Till. 30; Om Mormonerne, No. 31; Katholsk Mission i Norge, No. 36 o. fl.

Han antages at være Forfatter af følgende anonyme og utrykte Stykker: En Ri-

ten hos en Høkerfamilie, Vaudeville i 1 Akt. (Sangene trykte Chra 1850 2 Opl.); Efterspil ved Saisonens Ophør; En Jernbanestation, Vaudeville; Charlotte Corbays sidste Time, tragisk Monolog. (Alle opførte paa det norske Theater); Min Datter, Vaudeville, oversat og lokaliseret ved Th. R. (opført paa Christianias Theater.)

Berven, Christian, Søn af Skipper Johannes B. og Hanne Brun, er født i Laurvig 181*, var i flere Aar Skibsfører, og har i den senere Tid været bosat i England; gift med en Lodsoldermands Datter i Brækkestø Havn.

Canal-Lodsen. Veiledning for Seiladsen paa Canalen mellem England og Frankrige af J. S. Hobbs. Oversat. Chra 1850. 99 S. 8.

Nordsø-Lodsen. Veiledning ved Seiladsen paa Nordsøen. Efter de nyeste og paalideligste Kilder samlet og bearbeidet af J. W. Norie. Overs. efter nyeste Udgave. 3 Dele. 1ste Deel. Chra 1850. (2det Opl. s. A. o. St. 71 S.) II. 133 S. III. 144 S. Chra 1850. 8.

de Besche (ikke de Besch), **Johan Gerhard,** Søn af Kjøbmand, senere Overtoldbetjent, Joachim Christopher de B. og Elisabet Birgitte Bergh, er født paa Kongsberg 31 Mai 1821, Student 1839, blev 1843 medicinsk Candidat, 2 Juni 1846 Escadronschirurg og 30 April 1850 Corpslæge ved Oplandske rid. Jægercorps; deeltog i det Slesvigske Felttog 1849, hvor han var ansat som Ambulancelæge ved 2 Inf. Brigade, og blev s. A. Ridder af Danebrog; ledsagede i Sept. 1856 Vicekongen til Kjøbenhavn som forrettende Livlæge og fik da Danebrogsmændenes Hæderstegn, samt blev Dec. 1856 Ridder af Vasaordenen. * 1845 Catharina Hviid, D. af afdøde Bogtrykker Rasmus H. i Christiania og Else Marie Ring.

Om det *militaire Medicinalvæsen.* Chra 1852. 78. S. 8. (anm. i Chr.-Post. 1852 No. 1228 „af en Officier," 2 Sp. og i No. 1245 „af en Læge," 8 Sp.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2den Række III. 241—262: Den norske Feltbrigades Medicinalvæsen under Opholdet i Skaane af Th. Schjøtt og de Besche; V. 1—19: Noget om Bedømmelsen af Rekruttens Tjenstdygtighed. (anm. i Chrpost. 1851. No. 854); ib. 449—54 og 501—17: Et Besøg i det østerrigske Armeecorps i Holsteen 1851 af Schjøtt og de B.; ib. 328—335: Medicinalvæsenet i den belgiske Armee; ib. 394—401: Lidt om det milit. Medicinalvæsen i Frankrige. — VI. 85—94: Indberetning til Generalchirurgicatet ang. de sanitaire Forholde under Vaabenøvelserne ved Opl. rid. Jægercorps 1851; VI. 601—31: Indberetning til Samme om det Samme ved Leirsamlingen i Skaane. — VIII. 1—26: Lidt om Sessionsvæsenet; IX. 666—69: Om Gibsbandager; ib. 786—98: De Saaredes Behandling paa Slagmarken (efter Dr. Stromeyer.)

I Militairt Tidsskrift XIV. 238—262: Lidt om Udcommandoen til Slesvig; 496—502: Om Selvmord i Armeen, og om Forholdet mellem Dræbte og Saarede i den danske Armee. De ovenfor anførte Artikler: Om Rekruttens Tjenstdygtighed og de sanitaire Forhold 1851 ere og trykte her i XV. 120—138 og 139—157. — XVI. 441—74: Et Besøg ved Leirsamlingen i Skaane 1852. XVII. 1—13: Indberetning til Generalchirurgicatet om de sanitaire Forholde under Exercitien ved Opl. ridende Jægercorps 1852 (findes og i Mag. f. Lægevid. VII. 401—14.) Om Sessionsvæsenet ib. 133—49. Anmeldelse af Dr. P. O. Liljevalks Skrift om Luftvexling i Kaserner. ib. 314—325. Lidt om Organisationen af Transportmidler for de Saarede og om Armeens Sygevogterpersonale. XVIII. 35—52. Lidt fra Sessionen ved Oplandske

ridende Jægercorps i 1855 3die Række I. 35—44. Indberetning til Generalchirurgicatet fra Gardermoens Lazareth under Leirsamlingen i 1855. Sammest. 519—532.

I *den militaire Tilskuer*. S. 113: Om Opførelsen af et Sygehuus paa Gardermoen. Nogle Smaaterier fra Krim S. 603, 647 og 711. Lægeforholde i Marinen S. 774.

I Morgenbladet 1849 No. 313 (ang. en Sag med den danske Commissair i Slesvig; jfr. v. Schmidtens Svar i No. 364.)

Besfesen, Bernt Tobias, Søn af Skipper Besse Besfesen og Maren Foss, er født i Christianssand 6 Octbr. 1802, blev Student fra sammes Skole 1819, var i et Par Aar Huuslærer paa Fossum for Løvenskiolds Sønner, og tog theologisk Examen 1824; blev 1826 Sognepræst til Rennesø, 1836 Provst i Stavangers Provsti, 1839 Sognepræst til Birid, 1848 til Nes paa Romerige, 1854 Provst i øvre Romeriges Provsti, samt 6 Aug. 1855 Sognepræst til Kvindhered. Storthingsmand for Stavangers Amt 1836 og 1837. * 1826 Andrea Frederikke Borup, D. af Bagermester Andreas B. i Kiøbenhavn. (B. Moes Efterretn. 28.)

Tale, holden ved Gaardmandskone Kisti Olsdatter Nordbøes Begravelse. Stavanger 1839. 4 S. 8.

Tvende Prædikener, holdte i Fenstad Kirke for Fenstad og Næs Sognes Menigheder. Chra 1855. 18 S. 8.

Beyer, S.

Den lille Paul og hans Hund. En Fortælling. Jule- og Nytaarsgave for Børn. Bergen 1849. 12 S. 12.

Bidenkap, Johan Laurits, Søn af Undertoldbetjent, tidligere Skibskapitain, Johan Jacob B. og Bolette Vilhelmine Schiwe, er født i Drammen 6 Novbr. 1828, blev Student fra Christiania lærde Skole 1847 og medicinsk Candidat 1853; var ansat som Underlæge ved Sindssyge-Asylet paa Gaustad fra dets Aabning i Octbr. 1855 til 1 Juli 1857, da han af det medicinske Selskab i Christiania fik Stipendium for i to Aar at iagttage den spedalske Sygdom.

I *Visebog* for det norske Studentersamfund 1856 er No. 49 af ham.

Biedermann, Libertus, Pseudonym, se Hans Hanson.

Bjarme, Brynjolf, Pseudonym, se Henrik Ibsen.

Bielke, Julie, (Christine Juliane Frederike Charlotte), født 178*, Datter af Henrik Christopher Frederik B. († 1789), Hofmarskalk, Kammerherre, Amtm. i Tønder Amt, Ridder, og Helene Margarete v. Storm († 1808), har hovedsagelig været bosat i Slesvig og Kiøbenhavn, men oftere opholdt sig i Norge, hvor hun eiede Kuxer i Røraas Kobberverk m. m. † ugift.

Til mine Venner og Bekjendtere i Throndhjem samt til de agtværdige Nordmænd, som føle for Undertrykte og Ret, af Julie v. Bjelke. Thjem 1823. 36 S 4.

Udtog af det til 6te norske forsamlede Storthing 1830 indgivne Forandrings-Forslag af nogle Her i Røraas Lov af 1818, som stridende mod Eiendomsretten og Norske Grundlov. Kbhvn 1830. 21 S. 4.

Bjerregaard, Henrik Anker, Søn af Mads B., † 8 Jan. 1831 som Sorenskriver i Nordre Gudbrandsdalen, og Mette Østlein († 1846), er født 1 Jan. 1792 i Ringsaker, hvor Faderen da som Regimentsqvarteermester boede, blev Student fra Christiania Skole 1809 og tog 1815 juridisk Examen ved Norges Universitet; blev 1819 Høiesteretsadvocat, 1827 Secretair i Høiesteret, 1830 Assessor i Christiania Stiftsoverret og 16 Juli 1838 Assessor i Høiesteret. † i Christiania 7 April 1842. * 1831 Henriette Hansen, f. i Chra 7 Mai 1814, Datter af Høker Christopher H. og Gunhild Jensdatter. (Biographi med Portr. i „Mærkelige Nordmænd" II. Nekrolog i Nor II. 297—98. jfr. Brockhaus's Convers. Lexicon d. neuesten Zeit. I. 253 (af Treschow Hanson), Østs Lexicon 63 og Materialier No. 71, Granskeren V. No. 18—19. Thues Læsebog 527 og Drammens Tid. 1847, No. 73, efter Sturzenbecker (ved F. W. Bergh). H. Zeise i Hamburger Liter. u. Kritische Blätter 1846 No. 127 (under Overskr. „Aus dem Norden.")

Fjeldeventyret, Syngespil i to Acter. Chra 1824. 8. (jfr. Morgenbl. 1827 No. 222.) 2det Opl. ib. 1828. 107 S. 8. — Sat i Musik af Waldemar Thrane, udg. i Klaveer-Udtog, hvoraf 3 Hefter udkomne. Chra 1855—56.

Clara eller Uskyldighedens Magt, originalt Skuespil i een Act. Chra 1827. 76 S. 8.

Folkefesten den 17 Mai. Prolog med Sang og Dands. Chra 1827. 19 S. 8.

Blandede Digtninger 1ste Deel. Chra 1829. 187 S. og 2den Deel ib. 1830. 226 S. 12. (recens. af N. Wergeland i Alm. Norsk Maanedsskrift I. 318—38 og II. 511—34. Sigurd Jorsalafar (I. 1—28) er oversat paa Tydsk af Lobedanz i Skandinawische Bibliothek von Schepelern u. Gähler. Kph. u. Leipzig 1836 I. 204—224.)

Magnus Barfods Sønner, historisk Skuespil i 3 Acter. Chra 1830. 7½ Ark 12. (særskilt Aftr. af Blandede Digtninger. II.)

Digtninger (udgivne af C. N. Schwach). Chra 1848. VIII. 400 S. 8.

Deeltog med H. Foss og C. N. Schwach i Oversættelsen af Walter Scotts Napoleons Levnet. Chra 1827—32. 9 Bind 12.

I Schwachs Nytaarsgave Nor for 1815 og 1816 samt i M. C. Hansens Morgana for 1820 ere adskillige Digte af ham, og i 1820 vandt han den af Grosserer Marcus Pløen i Christiania udsatte Præmie for en norsk Nationalsang: „Sønner af Norges det ældgamle Rige" (jfr. Budstikken 2 Aarg. 1820. 577—581), der oftere er trykt og i Hermoder VII. No. 26 oversat paa Engelsk. Optrykt med tydsk Oversættelse af Gähler i Skandin. Bibliothek I. 2 H. — I Hefteskriftet Blandinger, 1820, 97—111: Eivind eller Skjaldens Indvielse, en nordisk Digtning.

I Morgenbladet 1819 No. 283: en humoristisk Opsats om Hexeprocesser især med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes Fanden skal stevnes. Desuden ere flere af hans Poesier her første Gang trykte, hvoriblandt 3 „Svanesange" i 1842 No. 135 jfr. No. 166, og i dette og i andre Blade flere anonyme polemiske Bidrag.

I Ugebladet Hermoder findes af ham forskjellige Digte og andre Bidrag første Gang trykte, hvoriblandt: Mariskken, en Fortælling II. 153—162; Sigurd Jorsalafar og Blaamændene paa Formentera, et Digt ib. 305—14; Nordens Forening, en Fortælling, III. No. 29 S. 225—31; Holbergs Minde, et Forspil, opført af det dramat. Selsk. i Christiania ved hans Jubilæum som Lystspildigter 24 Novbr. 1822, ib. No. 34—35. S. 265—77; Baldur i Danmark, Fragment af Fouqué, oversat, V. 51—56. Ved dramatiske Selskabs 25aarige Jubilæum, VII. No. 36.

I Den norske Huusven I. 1828 Till. No. 2: Kantate ved Rostedes Jubilæum 1827, og i No. 15 en Cantate.

I Forening med H. L. Bernhoft begyndte han 1828 Udgivelsen af Christiania Aftenblad, hvori han skrev under Mærket „Justus."

I Hielms Almindeligt norskt Maanedsskrift I. 173—75: Oversættelse af C. Delavignes Parisermarsch, og 239—40: Ode til Friheden.

I Granskeren V. No. 6: Til Krigsraad Flor, et Digt; No. 10: Forslag til en Lov om Sagførerens fremtidige Ansættelse og Stilling, samt formodentlig flere Artikler uden Navn, ligesom Patrioten skal indeholde flere prosaiske Opsatser af ham.

I Juli 1824 indbødes til Subskription paa: „Haandbog for Christiania Byes Beboere" af H. A. Bjerregaard; men den udkom ikke.

Bille, Jess Fæster, f. i Fredriksværn 27 Nov. 1818, og Søn af Commandeur-Capitain Søren Adolph B. † Septbr. 1819 og Severine Kragh, D. af Regimentschirurg K. i Laurvig; blev 1840 Second-Lieut. i Marinen og i 1854 Premierlieut. * 1846 Nilsine Bolette Harris (f. 3 April 1824), D. af Skibsfører Nils H. i Laurvig.

Kortfattet Oversigt over de mundtlige Forklaringer ved Navigationen, der fordres ved den almindelige Styrmandsexamen. Trykt som Manuskr, Skien 1853. 28 S. 8.

Bille, Michael Johannes Petronius, f. 8 Nov. 1769 paa Møen, hvor Faderen Søcapt. Mathias de B. († i Irland 1782) var Indrulleringschef. Som Capitain i Søetaten var han under Krigen 1807—11 stationeret i Christianssand som Chef for en Afdeling af Roflotillen; 1812—13 Chef for et franskt Linieskib paa Schelden, 1820—38 Navigations-Directeur i Danzig; opholdt sig som afsked. danskt Contra-Admiral i en Deel af 1838 og 1839 i Christiania og Christianssand, deeltog i Naturforskermødet i Christiania 1844 og † i Kbhvn 27 Marts 1845. * 1798 Maria Magdalena Friedlieb, † i Danzig 1829. (Nekrolog i Nyt Archiv f. Søvæsenet, 2 R. I. 103—117. jfr. udførl. Erslew I. 125—27 og Suppl. I. 144—45.)

I Norge har han udgivet følgende Skrifter:

Bemærkninger over Krigen med Danmark, uddragne af Flowers Political Review. Chra 1807. 8.

Journal-Schema, lithographeret i st. 4. Heraf udkom 3 tydske Udgaver i Danzig og Berlin, og 3 danske i Kbhvn, Chra og Berlin. (jfr. Erslew.)

Om Skibsjournaler, oversat af det Tydske ved Redacteuren af „Archiv for Søvæsenet," samt Bemærkninger over Autors Journal- og Tegnsystem. Udgivet. Chra 1839. 16 S. 8.

Svar på Spörgsmåle om Navigation, til Overveielse for agtbare usøfarende Bedømmere, hentede fra en Navigatørs 50årige Erfaring i flere Landes Tjeneste. Chra 1839. 38 S. 8.

En gammel Søfarers Advarsel om Skibsjournalens mærkværdige Udartning. Chra (1 Octavblad).

Nærmere Belysning af vor Trang til ordentlige Skibsjournaler. Chra 1839. 8 S. 8.

I „*Forhandlinger* ved de skandin. Naturforskeres fjerde Møde i Christiania 1844": Søfartens Krav paa Videnskabsmænds og Auctoriteters Omhu, Foredrag i 3die alm.

Møde, S. 109—112; Om en nem Maade at corrigere 2den Differents, S. 140—43. (jfr. Norsk Tidsskrift I. 362.)

I Morgenbladet 1835 No. 58: Om Skibsjournal eller Logbøger.

Bing, Lars Hess, Søn af Nicolaus B. og Mette Dorothea Hess, er født i Throndhjem og døbt 10 Sept. 1761, blev 1790 Overrets-procurator i Throndhjems Stift, 1795 Birkefoged i Skriver paa Læsø i Kattegat, 1806 Sorenskriver i Østre Robygdelaget, 1810 ligesaa i Nyfylke, og 1813 Sorenskriver i Søndhordland, i hvilket Embede han døde paa Gaarden Onereim 22 April 1819, 57 Aar gl. * Margareta Catharina Helena Profft (f. 15 Marts 1761), Dr. af Boghandler i Kjøbenhavn Christian Gottlieb P. og Chr. Rothe.

Beskrivelse over Kongeriget Norge, Øerne Island og Færøerne samt Grønland. Kbhvn 1796. XVI. 892 S. 8. (rec. i Lærde Eft. 1797 No. 6, 10, 12, 13, 18, 26, 30 og 52. jfr. H. G. Bulls Tillæg og Rettelser til Samme. Kbhvn 1813. 4.)

Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Læsøe. Kbhvn 1802. 8.

I Topogr.-statistiske Samlinger af Selsk f. Norges Vel I. II. 197—248: Topographiske Efterretninger angaaende Østre Raabygdelaugets Sorenskriveri.

Birch, Carl Johan, Søn af efternævnte Generalmajor P. H. Birch, f. i Throndhjem 19 April 1825; Student fra Møllers Institut 1842; studerede Jus. † i Oslo 7 Juli 1850. (Mindesang af P. Andresen i Chrposten 1850 No. 678 og af C. P. Riis i No. 691.)

Christian August, (udarbeidet under Faderens Tilsyn), i Skilling-Magaz. 1847. No. 1, 2, 4, 5, 8—10, 13, 15, 17—21, 23, 24 (med 5 Træsnit.)

I Christiania-Posten var han Medarbeider, og leverede dertil flere anonyme politisk-polemiske Bidrag, hvoriblandt (1848—49) No. 172, 197, 208, 217, 219, 220, 225: Om Protocolcomiteens Indstilling. 7 Artikler.

Birch-Reichenwald, Christian, Foregaaendes ældste Broder, f. paa Blakjer Skandse 16 Januar 1814, optog Navnet Reichenwald efter sin Farfader; Student fra Throndhjems Skole 1830, Cand. jur. 1834, ansattes først som Fuldmægtig i Justits-Departementet og blev 1839 Bureauchef og 1841 Expeditions-Secretair i Kirkedepart. I Januar 1847 blev han Amtmand i Smaalenenes Amt og 15 Marts 1855 Amtmand i Agershuus Amt. 21 Aug. s. A. Ridder af St. Olafs-Orden. Han var Storthingsmand fra Moss i 1848 og 1854, og fra Mai til Decbr. 1855 1ste Directeur for Jernbanen. * 1838 med sit Søskendebarn Jacobine Ida Sophie Motzfeldt, D. af Statsraad Peder M. († 1 April 1854) og Ernesta Birgitte Margrete Stenersen († 1848.)

Skildringer af Dagens indre Historie (under den svenske Rigsdag 1834) (af M. J. Crusenstolpe). De Fraværende. Overs. eft. 2det Oplag. Chra 1834. IV. og 100 S. 8.

Love, Anordninger, Kundgjørelser m. m. vedk. Kgr. Norges Lovgivning etc. ...ret 1817. 2det Oplag udg. af F. A. Arntzen og C. Birch-Reichenwald. Chra 20½ Ark 8.

I de af Departementet for det Indre udgivne Femaarsberetninger om Rigets Tilstand 1851—55: Beretningen om Tilstanden i Agershuus Amt. B. 16 S. 4.

Han var Medredacteur af Departements-Tidenden fra 1840 No. 27 til 1847 No. 13.

I Vidar No. 47, 48, 49 og 50: Universitetet i Upsala. — Desuden adskillige oversatte Artikler.

Birch (skriver sig Birk), **Gotfred Jørgen Stenersen,** Foregaaendes Broder, er født i Stockholm 18 Novbr. 1820, blev Student fra Møllers Institut 1839 og juridisk Candidat 1848; Copist i Revisionsdepartementet. * Maria Elisabet Simonsen, † 29 Aar gammel 27 Marts 1857, D. af afdøde Foged S. i Namdalen.

Om den skandinaviske Forening og det paatænkte Studentertog fra Upsala til Kjøbenhavn om Baaren 1844. Nogle Ord af P. D. A. Atterbom. Oversat. Lillehammer 1845. 28 S. 8.

Birch, Lars Otto Theodor, Foregaaendes Fætter, Søn af Sø- og Land-Krigscommissair Hans Jørgen B. og Anne Marie Bull Hjorth, er født i Christiania, fik sin Uddannelse i Skibsbygningskunst ved Marinens Constructionsskole paa Horten, og er nu privat Skibsbygmester; erholdt ved kgl. Res. 30 Marts 1857 et Stipendium af 150 Spd. for i Udlandet at uddanne sig i sit Fag.

Beskrivelse af Cunninghams selvrebende Mærsseil, med Tegninger. Oversat. Arendal 1856.

Birch, Paul Hansen, er født 20 Juli 1788 paa Kræmmerbakken i Faaberg i Gudbrandsdalen. Hans Fader Johan Gottfried Reichenwald var Landhandler og gift med Marie Elisabeth Birch, Datter af Kjøbmand i Kjøbenhavn Jørgen Hansen B. Morbroderen Generalkrigscommissair Hans Jørgen Birch tog ham og Brødre i Sønners Sted, hvorfor de optoge dennes Navn. Han blev 1805 Fændrik ved Søndenfjeldske Inf.-Regiment og Repetent ved det norske Landcadetcorps, 1806 Secondlieut. og Lærer ved Regimentets Underofficierskole paa Frederikshald, hvis Chef Prinds Christian August af Augustenborg da var; deeltog i 1808 i Kampene ved Rigsgrændsen, blev i 1809 Ridder af Danebroge, Adjoint i Generalstaben og Adjutant hos den commanderende General, nysnævnte Prinds Christian August. S. A. 4de Officier og Lærer ved Landcadetcorpset, og 1810 3die Officier. 1812 og 1813 var han ansat ved Opmaalingen, blev 1814 Capitain og Divisionsadjutant, i hvilken Egenskab han gjorde Tjeneste under Felttoget; 1815 Major og Overadjutant i Generalstaben, 1816 Ridder af Sværdordenen. Fra 1817 —1823 var han ansat i Stockholm som tjenstgjørende Overadjutant for den norske Armee; blev i denne Stilling Oberstlieut. i 1817, Oberst 1820 og Generaladjutant 1821. I Decbr. 1823 Chef for Throndhjemske Infant. Brigade og Commandant i Throndhjem, 1824 Generalmajor, førte 1825 Commandoen over den paa Størdalshalsen samlede Øvelsesleir af svenske og

norske Tropper, og blev da Første Adjutant hos Kongen, samt 1826 Commandeur af Sværdordenen. 18 Juni 1831 Generalkrigscommissair for Land- og Sø-Etaten. Han er Medlem af Videnskab. Selskab i Throndhjem og det Svenske Krigs-Vetenskaps-Academi i Stockholm, det nordiske Oldskrift-Selskab i Kbhvn, og corresp. Medlem af Svenska Landbruks-Academien. * $^{8}/_{2}$ 1613 Anna Catharina Stenersen, † i Christiania $^{24}/_{4}$ 1840, Datter af afd. Byfoged paa St. Thomas, Bent Christian St. († i Kjøbenhavn 1828) og Margrete Birgitta Aarøe. (jfr. Låstbom Norges Ståthållare etc. 53. Budstikken 1808—9. Tillæg til „Tiden" 1809 No. 15. Krafts Norges Beskr. V. 338).

I Anledning af en Opsats af Grev Aug. Anckarsværd om Prinds Christian August, indtaget i Christianiaposten, leverede han i s. Bl. No. 1651 for 17 April 1853 nogle historiske Oplysninger paa 3 Sp. (jfr. s. Bl. No. 1667 og 68.) — Har meddeelt mange og væsentlige faktiske Oplysninger til Sønnens Fremstilling af Christian Augusts Levnet.

Desuden har han oftere anonymt i Dagbladene omhandlet forskjellige almeennyttige Foranstaltninger, især vedkommende Communicationsvæsenet, Myrers Udtapning, Velgjørenheds-Selskaber o. s. v.

Birk, Gotfred J. S., se Birch.

Birkeland, Michael, Søn af Lodsoldermand Gunnar Jakobsøn B. (Storthingsmand 1836) og Anne Michaelsdatter Stapnes, er født i Egersund 16 Decbr. 1830, Student fra Stavangers Skole 1848, blev i Jan. 1852 Assistent i Rigsarchivet, juridisk Candidat 1855, og Copist i Kirkedepartementet Jan. 1856.

Anna Colbjørnsdatter (Biographi til „Berømte Nordmænd" 1ste Hefte, fol., særskilt aftrykt sammen med Adelers og Tordenskjolds Biographier af P. A. Munch. Chra 1854. 54 S. 8.)

Gustav Vasas Historie, fortalt af Anders Fryxell. Oversat fra det Svenske og ledsaget af en tildeels efter F. udarbeidet Indledning. Udg. af Selsk. for Folkeoplysningens Fremme som 2det Tillægshefte til „Folkevennen" 1856. Chra 1856. XLII. og 192 S. 8.

I Illustreret Kalender for 1854 S. V—X: Historisk Kalender for Norge.

I „Studenterblade" No. 8, 9, 10: Vort Universitets Oprettelse.

Birkeland, Peter Hersleb Graah, Søn af Lars B., Provst og Sognepræst til Borgund paa Søndmøre († 1834), og Johanne Helene Baade, er født 13 Jan. 1807 i Borgund, blev Student fra Bergens Skole 1828 og theol. Candidat 1832; blev 1833 Sognepræst til Fosnes og 1837 Provst i Namdalen, 1841 Præst ved Bergens Slaveri og Tugthuus, og 1 Januar 1849 Sognepræst til Hetland ved Stavanger. * $^{10}/_{9}$ 1836 Severine Elise Angell Gram, f. 4 Juni 1816, D. af Ritmester Einar Schavland G. og Sara Frimann. (jfr. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 371.)

Kirkelige Tilstande, deres Indflydelse paa og Krav til den geistlige Stat. Et Tidsspørgsmaal. Bergen 1845. 65 S. 8. (anm. i Morgenbladet 1845 No. 332, og Bemærkninger ved Skriftet i „Den Constitutionelle" 1846 No. 57. 58.

Guds Rige bestaar ikke i Ord, men i Kraft. Missionsprædiken 28 Juni 1848 i Bergen. ib. 1848. 8.

I Morgenbladet 1847 No. 354: Om Hjælpeprester (et Lovudkast; jfr. Theol. Tidsskr. II. 373—74); 1856 No. 279: Om Lønning og Lokaler for Skolevæsenet paa Landet, $4^1/_2$ Sp. (jfr. Kristians Amtstidende 1857 No. 4.)

Bjørge, John Erichsen, f. 1795 paa Gaarden Bjørge i Øier i Gudbrandsdalen, var af Hans Nielsen Hauges Tilhængere. (jfr. hans Bemærkning om sin Omvendelse i nedenst. Skrift S. 13—24.)

Sandheds Stadfæstelse, hvorved Syndens Menneske bliver aabenbaret og Guds Kjærlighed bekræftet. Chra 1820. 32 S. 8.

Bjørn, Nils Andreas, Søn af Kjøbmand, siden Lensmand i Lier, Christian Ludvig Schytz B. og Maren Arctander, er født i Drammen 25 Decbr. 1807, blev 1828 privat dimitteret, og 1833 theologisk Candidat, ansattes 1835 som personel Capellan i Moss, og var senere forrettende Sogneprest i forskjellige Kald, blev 1840 Hjælpeprest hos Stiftsprovsten i Christiania, hvor han virkede for Oprettelsen af Børne-Asyler og Redningsanstalter samt Maadeholds-Selskaber, og forblev indtil han 4 Febr. 1850 blev Sogneprest til Larvigen. * 1. Martine Gregorine Stoltenberg (f. $^{13}/_{2}$ 1810 † $^{13}/_{6}$ 1844), D. af Kjøbmand Gregers S. i Son; 2. 1846 Henr. Wergelands Enke Amalia Sophie Bekkevold (f. $^{3}/_{7}$ 1819), D. af Høker Peter B. paa Moss og Gunhild Marie Ihlen.

Asyl- og Skole-Tidende, udg. af det norske Asylselskab. 2 Aargange. Chra 1842—43. 8. Heri bl. mere i II. No. 16—21: Nogle Ord om Opfostringsanstalter for den fattige Klasses Børn (optrykt i Den Constit. 1844 No. 305—8, og i Wergelands „For Arbeidsklassen" s. A. No. 21, 22.)

For huuslig Andagt, udg. af C. N. Keyser og N. A. Bjørn. 5 Aargange a 416 S. Chra 1842—46. 4. (4 og 5 Aargang udgav han efter K.s Død alene.)

Børnevennen, udg. og redigeret. 8 Aargange a 410 S. 8. Chra 1843—1850.

Børnevennen, et Tidsskrift for den norske Ungdom. 2 Hefter. Thjem 1852. 188 S. 8.

Christelig Huusven, til Underholdning, Belærelse og Opbyggelse. Red. og udg. af N. A. Bjørn og P. Andresen. (Fortsættelse af „For huuslig Andagt.") Chra 1847. 404 S. 4.

Folkeviser af Henrik Wergeland. Udgivne. Chra 1850. 200 S. 8.

I Christiania Intelligents-Sedler Aug. 1841: En Tale paa Børsen i Christiania. (En Opfordring til at stifte et Maadeholds-Selskab. jfr. Maad.-Tid. I. 12.)

Medudgiver af „Maadeholds-Tidenden" 1842—1844.

I „Minde ved Henr. Wergelands Grav" S. 5—10: Sørgetale over H. W.

Bjørn, Simon, er f. 6 Decbr. 1784 i Kragerø, hvor, hans Fader Lorentz Christian Alsing var Kjøbmand. Moderen hed Anna Cathrine Bjørn. Han var i nogle Aar Kjøbmand her samt nederlandsk Viceconsul, men flyttede siden til Christiania, hvor han i Jan. 1821 blev Translateur, April 1824 fik Bevilling som Dispacheur og tillige var const. Fuldmægtig i Revisions-Departementet. † 5 April 1843. * Mariane W. Collin, født 20 Mai 1792, Dr. af Presten Jonas C. i Væggerløse paa Falster.

Pligter og Forsigtighedsregler for Skippere ved Søskade. Oversat. Christiania 1827. 28 S. 8.

Fortegnelse over de med særdeles Kjendingstegn eller Signalflag forsynede norske Fartøier. Chra 1829. 48 S. 8. m. Tillæg 1831. 2den Udg. ib. 1833. 56 S. 3die Udg. ib. 1837. 64 S. 4de Udg. under Titel: Signalbog for norske Skibe, med en Beskrivelse over de norske Fyre og Dagmærker, m. Tegninger. ib. 1840 m. Tillæg 1842. (Fortsat af A. Ingemann.)

Udgiver og Forlægger af „Den norske Handels-Tidende" fra dens Begyndelse 182* (2 Halvark ugentlig) til hans Død. (I Morgbl. 1840 No. 171 en Opsats af ham som Redakt. af Handelstidenden.)

Bjørnerode, E., Handelsfuldmægtig i Christiania.

I Wulfsbergs „Journal for Rigsforfatning, Lovgivning og Politik" 1ste Bind (Chra 1814) S. 5—48: Uddrag af Mablys Værker, excerperet og oversat.

Bjørnsen, Ole, f. 25 Decbr. 1783 i Laurdals Prestegj. i Øvre Thelemarken, hvor Forældrene vare Bondefolk. Siden 1806 var han Kirkesanger og Skolelærer i Hvidesøe, hvor han fra 1812 tillige var Forligelses-Commissær, samt Storthingsmand fra Bratsbergs Amt i 1815—16, 1836—37, 1839 og 1842. Han stod i mangeaarigt Venskabsforhold til sin Sognepræst J. Zetlitz. † April 1845. (B. Moe's Eidsvolds Repræs. 29. jfr. Jødesagen af Henr. Wergeland S. 14 og 69.)

Ideer til et Lovforslag ang. Ophævelsen af visse Indskrænkninger i Bondestandens Næringsfrihed, samt til Bestemmelse af Bondens Rettigheder og Pligter i den Henseende. (Christiania 1815.)

I 2den Udg. af Zetlitz's Sange for den norske Bondestand ere 6 Sange af B. indførte. — I Budstikken 1813—14. Sp. 369—72: Lykønskningsdigt til Prinds Christian Frederik i thelemarsk Dialekt med Oversættelse. I Granskeren V. No. 44: Foredrag i Lagthinget ved Behandlingen af Odelsthingets 3die Gang gjentagne Beslutning om Ophævelse af Fororbn. 13 Jan. 1741. I Morgenbladet 1842 No. 271: Nogle Ord i Anl. af Kriminalcommiteens Indstilling ang. Kirkesanger Bjørnsens Lovforslag om Retslokaler og Arrestrequisiter. 5 Sp.

Bjørnson, Bjørnstjerne, Søn af Sognepræst til Nesset i Romsdalen, nu Prest til Søgne, Peder B. og Elise Nordraach fra Kragerø, er født 8 Decbr. 1832 i Kvikne i Østerdalen, hvor Faderen da var Sognepræst; gik paa Molde Middel- og Realskole og dimitteredes af Provst Deinboll 1852. Opholdt sig fra Juni 1856 til Juni 1857 i Kjøbenhavn.

I Drammens Blad: Korrespondentartikler fra Christiania fra Vaaren 1854 til Februar 1855.

I Krydseren og Aftenbladet fra Vaaren 1854 indtil Oktbr. 1855: Kritiker og andre Opsatser, samt i Aftenbl. 1856 No. 278 en Correspondent-Artikkel fra Kbhvn.

I Morgenbladet 1854 No. 15: Anmeldelse af en Nytaarsbog; No. 84, 88: De norske Skuespillerinder. Fra Midten af Oktbr. 1855 og indtil 1 Juli 1856 Theaterkritiker m. m. I Juni og Juli: Studentertoget til Upsala.

I Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 42: En Fabrik i Christiania.

I Illustr. Folkeblad 1856 No. 2—5, 7—10: Aanun, en Fortælling; No. 16, 19—20: Ole Stormoen, Fortælling; No. 24 ff.: En munter Mand.

I Fædrelandet 1857 No. 59, 60: Thrond, en Fortælling, optrykt med nogen Forandring i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 15.

Bearbeidet efter Fransk „Den paatrængende Ven," en Vaudeville (med Musik af D. Thrane), opført paa det norske Theater 10 Decbr. 1855.

Bjørset, Carl Annæus, Søn af Matros Hans B. og Inger Marie ......, f. i Molde 3 Juli 1820, blev Student 1839 og philologisk Candidat 1846; 1848 konst. og 23 Marts 1852 udnævnt til Adjunkt, samt 11 Januar 1853 konst. Overlærer ved Bergens lærde Skole. * Johanne Cornelie Eveline Solberg (f. i Throndhjem 8 Septbr. 1827), Dr. af Raadstuskriver i Bergen Even S. og Abel Marie Brun.

Cornelii Nepotis liber de excellentibus ducibus exterarum gentium cum vitis Catonis et Attici ex libro de historicis latinis. Med oplysende Anmærkninger. (Udg. af C. A. Bjørset og Chr. Henrichsen). Bergen 1856. 170 S. 8. (Anm. af L. L. Daae i Illustr. Nyhedsb. 1856 No. 46. jfr. No. 51 og Udgivernes Svar i Morgbl. 1857. No. 7.)

Blauenfeldt, Henrich Tugendreich, Søn af Hans Emanuel B., der 1789 blev Overtoldbetjent i Christiania, er født i Kjøbenhavn 22 Novbr. 1785, blev 1806 Kjøbmand i Drammen, 1839 Børscommissair og 1848 tillige Veier, Maaler og Vrager der. † 9 April 1852. * 1. Enkemadame Margareta Bagge, før Unger. † 1830. 2. 1834 Caroline Kresting † 1836. 3. 1838 Dorothea Lundt.

Skrev en Mængde Leilighedsdigte, fædrelandske Sange o. s. v., hvoraf mange ere trykte i Drammens Tidende, Tiden, Drammens Adresse og Dr. Blad mell. 1816 og 1850. Han concurrerede til Marcus Pløens Præmie for den bedste Nationalsang, og hans Sang: „Ton Harpe høit, ton om mit Fødeland," er trykt med de øvrige. For det private dramatiske Selskab skrev han flere Prologer, Epiloger og mindre Theaterstykker, hvoraf ingen ere trykte.

Blehr, Albert, f. 1805 (døbt 23 Jan. 1806) i Brevig, hvor Faderen Peder Smith B. var Kjøbmand; blev Student fra Christianssands Skole 1824 og i 1831 medicinsk Candidat. I Anledning af Cholera-Epidemiens Nærmelse blev han med daværende Cand. med. A. Conradi i November s. A. affendt til Hamburg, for at indhente Erfaringer om denne Sygdom, og blev før Hjemkomsten udnævnt til Amtsphysicus i Hedemarken 31 Decbr. 1831, i hvilken Stilling han fremdeles er. * Maren Wilhelmine Ludovica Katinka Stenersen, f. 11 Jan. 1818, Dr. af Oberstlieut. Christopher S. og Anne Dorthea Bøgh.

Uddrag af hans og Conradis Rapporter til Kirkedepartementet fra Hamburg angaaende Cholera findes i Morgenbladet for Vinteren 1831—1832.

Blessing, Peter, Søn af Uhrmager Mathias B. og Petrikke Mikkelsdatter, er født i Bergen 5 Marts 1829, Student fra Bergens Skole 1848 og theologisk Candidat 1852. Sekretær ved Missionsselskabet i Stavgr.

Redaktør af Norsk Missions-Tidende (Stavanger, 1 Ark maanedlig) fra den Tid, da J. B. Lund (s. d.) fratraadte Udgivelsen.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 18: Et Brev om Forholdet mellem den religiøse Vækkelse paa Vest- og Østlandet og dens Forhold til Missionær Schreuder.

Blich, Jens Christian, Søn af Lauritz Høi B., Prest i Jylland, og Christiane Arnkiel, er født i Kjøbenhavn 28 Novbr. 1786, udgik 1806 fra Landcadetacademiet i Christiania, og ansattes ved Oplandske Infanteri Regiment, hvori han 1812 fik Compagni. Ved Armeeforandringen 1818 blev han Compagnichef i norske gevorbne Jægercorps og f. A. R. S. O., 1825 Ordonants-Officier hos Kongen og Major i Armeen, 1829 Oberstlieutnant og Chef for Romerigske Musk. Corps, blev 1843 Oberst og 10 Septbr. 1850 Commandant i Frederikstad. Fra 1815 var han tillige Bestyrer og Lærer ved den i Christiania oprettede Undervüsningsanstalt for de under Krigen ved de 3 søndenfj. Cavalleri-Regimenter og det Oplandske Infant. Regiment uden Anciennetet ansatte ueraminerede Officierer, indtil dette Institut gik ind, og 1827 til 31 Jan. 1833 var han Lærer i Taktik ved Krigsskolen. 1849 Ridder af St. Olafs Orden. * 1. 1809 Juliane Marie Bjerregaard, D. af Auctionsdirecteur i Christiania Thomas B., † 1819. 2. Severine C. R. Hedahl, D. af Major H.

I Militairt Tidsskrift 7de H. 139—149: Forsøg med riflede Infanterigeværer med Knaldlaase.

Desuden har han i Haandskrift indsendt til Armeens General-Adjutant: a. En Afhandling om Jægere og deres Anvendelse. b. Forslag til en forandret Organisation af den norske Armee. c. Afhandling om Skiløbere og deres Anvendelse. d. Beretning om Bataillonen de Places Deeltagelse i Felttoget 1814. — Ligesaa er han Forfatter af et Par Smaaafhandlinger om militære Gjenstande, som ere discutterede i det militære Samfund i Christiania.

Blich, Thomas Laurits Christian Frederik, Foregaaendes Søn, er født i Christiania 10 Octbr. 1810, Student fra Christiania Skole 1827, medicinsk Candidat 1832, tog Licentiatgraden i Medicinen 1837; siden 1832 praktiserende Læge i Drammen og bleb 7 Mai 1857 Landphysicus i Buskeruds Amt; 1838 corresponderende Medlem af Société d'émulation i Paris. * 1834 Nicoline Pauline Frederikke Tybring, D. af Sognepræst til Drammen Søren Tybring.

Haandbog i Fødselsvidenskaben, en Ledetraad ved academiske Forelæsninger og ved Videnskabens Studium af W. F. Busch. Oversat af C. W. Bock og Th. L. C. Fr. Blich. Drammen 1833—1835. 599 S. 8. (omtrykt Titel. Chra 1835.)

Dissertatio *de stenosi ostiorum cordis*. Pars prior. Drafniæ 1837. 79 S. 8.

I Eyr X. 257—280: Bidrag til Hjertesygdommenes Pathologi.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie I. 41—42: Om Crystaller i Excrementerne; ib. 69—75: Om Rupturer af Uterus; ib. 108—109, 113—115, 121—125: Om perforerende Ulcerationer af Maven; ib. 201—204: Om Urinen i den acute Hjernevatersot; ib. 330—340, 357—364: Om organiske Hjernesygdomme; II. 244—48 og 310: Hydrocephalus, Perforation med heldigt Udfald for Moder og Barn; ib. 349—57: Anmeldelse af Hornemanns Haandbog i Stethoskopien; III. 232—237: Eklampsie hos Svangre og Fødende.

I *Forhandlinger ved de Skandin. Naturforskeres 2det Møde* i Kbhvn 1840 (Kbhvn 841.) S. 152–169: Om den Priesnitzske Vandkuur (overs. p. Tydsk i Häsers Repert. III. 1841, Schmidts Jahrbücher 1842. 34te B. og i Canstatts Jahresbericht. 1842.) I *Forhandl. ved 5te Møde* 1847 S. 827—30: Om Incubationstiden ved de intermitterende Febre.

I *Magaz. f. Lægevidenskaben* 2den Række I. 116—140, 179—202: Anmeldelser og Uddrag af udenlandsk medicinsk Litteratur; ib. 488—495: Om Incubationstiden ved de intermitterende Febre; III. 391—416, 468—498: Om Sygdomme, som opstaae af fremmede Stoffes Optagelse i Blodet.

Blichfeldt, Christian, Søn af Sognepræst til Sæby Sogn i Danmark Willads B. og Anna Catharina Møller, er født i Sæby 1784, blev Student 1800, kom Høsten 1809 til Norge, blev 1808 Fændrik og 1819 Kompagnichef i 1 Agersh. Brigade; var Distrikts-Matrikuleringscommissær for Aker og Follo og blev 1832 Hoved-Matrikulerings-Commissær, 1839 Toldcasserer i Holmestrand og 31 Janr. 1846 ligesaa i Drammen. Storthingsmand fra Agershuus Amt 1830 og fra Holmestrand 1845. * Maren Sørensen, D. af Brugsfuldmægtig S. i Fet. (Moes Efterretn. 29—30.)

Besørgede Redaktionen og Trykningen af den første Udgave af den nye Matrikul. Chra 1837. fol. (jfr. Conradis Anke i Den Constitut. 1838 No. 267 og Bs. Svar i No. 270, 271, jfr. No. 285, 289, 295 og 296.)

Bidrag til Ugebladet Hermoder og Hefteskriftet Iduna; deriblandt i sidste: Karstalk Reys Biographi. Desuden senere Et og Andet i offentlige Blade.

Blix, F. A., Skibsfører og Navigationslærer i Sandefjord.

Haandbog i Navigationen. Det Mundtlige til den almindelige og høiere Styrmandsexamen, afhandlet i Spørgsmaal og Svar. Chra 1856. 112 S. st. 8. med 9 Figurer. (anm. i Morgenbl. 1856. No. 334, hvortil Forf. svarede i No. 359 Till.)

Blix, Ole, Søn af Skomagermester, senere Pedel ved Stavangers Skole, Peder Olsen B. og Anne Marie Rasmusdatter, begge forlængst døde, er født i Stavanger 28 Febr. 1817, blev 16 Aar gammel optagen som Gratist i Stavangers Skole og derfra dimitteret 1838, samt theologisk Candidat 1844; var i flere Aar før og efter sin Embedsexamen Huuslærer og havde forhen en Privatskole i sin Fødeby, men har paa Grund af tiltagende Døvhed maattet opgive Skolefaget og Udsigt til geistlig Befordring; er bosat i Stavanger, hvor han ernærer sig som Oversætter og Journalist, samt har Deel i en ubetydelig Handelsforretning.

Lutherus redivivus d. e. Lutheri Christendom, hvori den sande levende Tro ... med Lutheri ganske christelige og aandrige Ord stilles for Øine. Sammendraget ved M. Mart. Statium. Oversat efter Udg. 1732. Stavanger 1853. 392 S. 4. — 2det Opl. Bergen 1856.

Kortfattet Sjælelære, grundet paa Skriften og Erfaringen, for Forældre, Opdragere og Lærere, af Chr. H. Zeller; efter Calwer-Foreningens 2det Oplag oversat. Stavanger 1853. 166 S. 8. (jfr. Chrpost. 10 Juni s. A.)

L. Linderots fuldstændige Huuspostille tilligemed hans Skriftetaler. Overs. fra Svensk. ib. 1854. 598 S. 4. — 2 Opl. ib. 1855. — 3 Opl. ib. 1857.

Aandelige Hviletimer af Dr. Heinr. Müller. 296 Betragtninger til Huus- og Bord-Andagt. Med Forf.s Levnetsløb, oversat. Stavanger 1855. 318 S. 4.

Sex og tredive Fortællinger af Sømandslivet. Udg. for Ungdommen og dens Venner, med 16 Billeder. ib. 1855. 240 S. 8.

Thisbiteren Elias af Fr. Krummacher. Oversat (i Forening m. A. T. Deinboll). 2 Dele. Stavanger 1856. 336, 397 S. 8.

En Verdenhistorie efter bibelske Grundsætninger, udg. af den Stavangerske Forlagsforening. Oversat. Stavanger 1856. (Første Halvdeel er oversat af afdøde Sognepr. G. K. Kielland.)

Vennernes afvigende Læresætninger af A. Gourney. Oversat. Stavanger 1856. (kun den sidste Trediepart oversat af Blix.)

Under Trykning har han Oversættelse af: Johan Arndts Postille, omtr. 600 S. 4. — Hofackers Postille, omtr. 1000 S. 8. — Det faldne Menneskes Saliggjørelses Orden af A. Rohrborg, omtr. 1000 S. 4. — Luthers Kirke- og Huus-Postille.

Redaktør af Bladet Stavangeren 1ste Aargang 1852; ligesaa Medarbeider i s. Bl. fra 1854, og deri navnlig redigeret den udenlandske Artikel og Skibsefterretninger.

Blom, Christian, er født i Tønsberg 20 Octbr. 1782, blev Skipperborger i Drammen og senere Skibsreder og Secretair ved Skibsassurance-Foreningen sammesteds. Han er Forfatter af forskjellige musikalske Compositioner, og vandt Præmien for Melodien til Bjerregaards Nationalsang „Sønner af Norges" etc. (Budstikken III. 589, 593.) * 1. sit Søskendbarn Susanna B., Amtmand G. P. Bloms Søster, † 183*. 2. En Enke fra Helsingør.

Indgav til 5te ordentlige Storthing (1827) et Forslag om nye Fyres Anlæg. (jfr. Storth. Forhandl. 15 Marts og 3 Aug. d. A.), hvilket gav Anledning til Nedsættelsen af en Commission til Sagens nærmere Undersøgelse. Ligesaa har han skrevet „Om Fyrvæsenet" i „Den Constit." 1838 No. 110 og 361 (jfr. Bemærkninger herom i s. Bl. No. 318 og 321.)

Blom, Gustav Peter, f. 4 Juli 1785 i Holmsbo paa Hudrum af Forældrene Peter B., Kammerraad og Handelsmand (f. 1740 † 1825) og Frederike Juliane Marie Stoud († i Drammen 1833). Bestemt for Handelen sendtes han 1799 til et slesvigsk Institut for at lære Sprog, men opgav efter 3½ Aars Ophold her denne Livsplan, og tog 1807 juridisk Examen i Modersmaalet, blev 1810 Sorenbirkeskriver i Nordre Jarlsberg, 1826 Byfoged i Drammen, og 30 Marts 1831 Amtmand i Buskeruds Amt. Han mødte 1814 paa Eidsvold som Repræsentant fra Jarlsberg Grevskab, og har paa Storthingene fra 1830 til 1842 samt 1848 repræsenteret Drammen. Fremdeles har han været Medlem af Hovedmatrikulerings-Commissionen (1823—1838) og deeltaget i flere kongelige Commissioner, hvoriblandt for at gjøre Udkast til Lov om Bergverksdriften (1837), om Kongsbergs Sølvverks Drift (1833, 1846 og 1853), angaaende Jordebogs-Afgifterne, Handelen, Fattigvæsenet (1843), i hvilken Anledning han s. A. foretog en Reise gjennem Danmark, Tydskland, Holland, Belgien, Frankrige og England, for at under-

søge Fattigvæsenets Organisation i disse Lande. Ligesaa var han Formand i Commissionen om Skovvæsenet (1849—50) og om Sagbrugvæsenet (1852). I 1833 blev han Ridder af Nordstjernen, og 21 Aug. 1847 af St. Olafs Orden, samt i Novbr. 1851 Commandeur af samme. Han er siden 1824 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem. Under Kongens Badereise i Sommeren 1852 og Sygdom 1852—53 var han Medlem af den i Stockholm nedsatte Interims-Regjering. * 1. 1805 Anne Kathrine Müller, D. af Sorenskriver Johan Collett M. 2. 1819 Valborg Marie Orn, D. af Kjøbmand Hans Orn, i Skien. (Portrait med Biographi af C. Monsen i „Mærkelige Nordmænd" 6te Hefte. Portrait sammen med Daa, Schweigaard, Ueland og Fos, 1 Folioblad; jfr. B. Moes Efterretn. om Eidsvolds Repr. og Storthingsm. S. 30—31. Thues Læsebog 523. Lübkes u. Schröders Schriftsteller-Lexicon I. 54. Wergeland, Jødesagen i det norske Storthing S. 54; Aalls Erindringer III, 52. Den Constitutionelle 1837 No. 155.)

Bemærkninger over Bladet: „Et Par Ord om Sølvværdie" og over den Eidsvoldske Garanti. Chra 1815. 38 S. 8. (anon.)

Bidrag til Kundskab om Nærings-Friheden i Norge i 1815, og et mærkværdigt Exempel paa hvad Odelstaxt er. Chra 1816. 36 S. 8.

Undersøgelse hvorvidt Skatternes Fordeling i Norge ved Ligning er ønskelig, samt Forslag til en anden Fordeling af samme. Chra 1820. 47 S. 8.

Ideer ang. Beskatningens mulige Iverksættelse efter en paa faste Grundsætninger hvilende .... Maalestok. Chra 1821. 8.

Forklaring angaaende Hoved-Matriculerings-Commissionens Arbeide med tilføiede ..... Tabeller, samt en historisk Indledning om Norges ældre Skyldsætning. Chra 1826. XXIV. 64 S. 4. m. 8 Bilag.

Bemærkninger paa en Reise i Nordlandene og gjennem Lapland til Stockholm i Aaret 1827. 1ste Hefte. Nordlandene. 2det Hefte. Lapland. Chra 1830. 351 og 159 S. 8. 2det Oplag 1832—33. 31 Ark. (jfr. Bemærkninger herved af Kirstine Aas i Finmarkens Amtstidende 1ste Aarg. No. 13—16.)

Betragtninger over nogle af de Vanskeligheder, som møde vor Tids Lovgivning, især ved Forandring af ældre Forholde, samt Midler til at overvinde dem. Indledning til en Afhandl. om Bergværkernes Forhold til Staten. Drammen 1832. 1¼ Ark 8. (særsk. Aftr. af følgende).

Bergværkernes Forhold til Staten her og i andre Lande, med særdeles Hensyn paa en ny Bergværkslov. Drammen 1833. 160 S. 8. (rec. i „Vidar" No. 37—41 af U. A. Motzfeldt.)

Bidrag til at mægle mellem Yderlighederne i de politiske Meninger. Et Uddrag af F. Ancillons Skrift. Chra 1839. 256 S. 8.

Das Königreich Norwegen statistisch beschrieben. 2 Theile. Leipzig 1843. 522 S. 8. m. 2 color. Karten. (belønnet af Kong Carl Johan med Guldmedaille; anm. i Morgenbl. 1843 No. 185; rec. i „Neue Jenaische Allg. Litt. Zeit. 1845 No. 199 S. 793 ff. af C. v. Eckendahl.)

Underd. Indberetning om en Reise i Udlandet til Undersøgelse af Fattigvæsenet og dets Lovgivning. Drammen 1844. 187 S. (af Commissionens Betænkning.)

Fordum og Nu. 1801. 1838. (anonym Novelle). Chra 1849. 417 S. 16. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. III. 405—411, og i Christianiaposten No. 393.)

Om directe og indirecte Skat med særdeles Hensyn paa vort nuværende Be-

skatningssystem. Chra 1850. VIII. 80 S. 8. (anm. i Chr.-Posten 1850 No. 737).

Den Fredløse. En original Novelle. (særskilt aftr. af Tidsskr. f. Skjønliteratur VIII.) Chra 1856. 133 S. 8.

Geschichte der Staatsveränderung Norwegens 1814, durch Actenstücke erläutert. Leipzig 1857. (endnu ikke udkommen).

I Norske Vid. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. II. 2 H. 149—176: Historisk-antiqvariske Bemærkninger paa en Reise i Bergens Stift, med 5 Tegninger.

I Budstikken V. (1824) Sp. 177—188: Hvor blev Gulethingsloven given? VI. Sp. 113—176: Bemærkninger paa en Reise i den nordre Deel af Bergens Stift. (senere indtagen i hans „Reise i Nordlandene," ligesom enkelte Stykker af den sidste ere trykte i Budstikken, Ny Saml. 1831 No. 89—96.)

I de officielle „Beretninger om Norges oeconomiske Tilstand," findes hans Beretninger for Buskeruds Amt indførte, for Femaaret 1831—35 S. 53—57, 1836—40, S. 55—70, 1841—45, S. 66—70, 1846—50 F. 6 S. og 1851—55 8 S.

Som Formand i de ovennævnte kongelige Commissioner har han forfattet flere af de fra disse i Trykken udgivne Betænkninger og Indstillinger. Paa Storthingene var han stadig Formand i Næringscommitteen; paa de Storthing, han har været, har han med to eller tre Undtagelser forfattet samtlige denne Commitees Indstillinger, hvilke findes i Storthingsforhandlingerne.

Blom, Hans, Søn af Skibsreder Andreas B. († 184*) og Christiane Blom, er født paa Falkum i Gjerpen 15 Novbr. 1819, blev Student fra Skiens Skole 1838, opholdt sig i nogen Tid i en Pension i Nordfrankrig, tog 1844 philologisk og 1848 theologisk Embedsexamen, blev 22 Decbr. 1846 konst. Adjunkt ved Skiens lærde Skole og 15 August 1849 Overlærer og Bestyrer, nu Rector, ved Tromsø Middel- og Realskole. * 1850 Amalie Vilhelmine Ebeltoft (f. 22 Septbr. 1824), Dr. af Kjøbm. Andreas E. paa Tromsø og Helene Borchmann.

Om og i Anledning af Adjunkt K. Knudsens Afhandling: „Skoleanliggender, Latin, Modersmaal, Græsk." Et Indbydelsesskrift. Skien 1847. 22 S. 8. (jfr. Morgenbl. 1847 No. 228, 256, 257, 264.)

Et Forarbeide, som Bidrag til den franske Grammatiks Moduslære. Indbydelsesskrift. Skien 1850. 22 S. 4.

Fransk Sproglære til Skolebrug. Bergen 1854. 271 S. 8.

Barnedaab og Barnetro. Tromsø 1857. 8 S. 8. (anonymt.)

Thomashjertet og den Helligaands Meddelelse. ib. eod. 8 S. 8. (anon.)

I Indbydelsesskriftet fra Tromsø Skole for 1853 (se J. K. Christie) har han leveret: Skoleefterretninger.

I Christiania-Posten 1850—51: Correspondance-Efterretninger fra Tromsø; 1853 No. 1550: Anmeldelse af Prof. Abrahams's franske Grammatik; jfr. No. 1581, 1615 (af Blom), 1646, og Daas Norske Tilskuer 1853 No. 16.

Blom, Hans Jensen, Søn af Toldinspecteur i Stavanger Jens Hansen Blom († 14 Jan. 1840) og Gunhild Christine Orbing († 3 Aug. 1839), er født i Skien 19 Mai 1812, blev Student fra Skiens Skole 1829 og theologisk Candidat 1835; blev 1843 personel Capellan til Skudesnes, 1848 Sogneprest til Tysnes, og 26 Mai 1854 ligesaa til Kinn i Søndfjord. Han var 1848 Storthingsmand for Stavanger Kjøbstad, i 1851 og

1854 ligesaa fra Stavanger Amt, samt paa disse to Thing Præsident i Odelsthinget og Formand i Næringskom. No. 1. Medlem af den i 1850 nedsatte kgl. Commission angaaende Vaarsildefiskeriet. * Sara Margareta Storm (f. 11 Okt. 1816, † i Ly Pstgd.), D. af Christopher Heyerdahl St. og Karen Bing Balch. (Portr. og biogr. Notits i Illustr. Nyhedsbl. 1854 No. 41).

Om Dands af A. B. Francke. Oversat. Stavanger 1845. 1 Ark 8.

Blom, Hans Ørn, Søn af ovennævnte Amtmand G. P. Blom, er født paa Reggestad ved Holmestrand 21 Decbr. 1817, Student fra Skiens Skole 1835 og siden 1843 Cand. jur. Deeltog som Frivillig i det danske Felttog 1848. (jfr. Thues Læsebog 614.)

Den hjemkomne Søn, eller en Nytids Jean de France, Comedie i tre Acter. Chra 1839. 124 S. 8. (anm. i „Den Constitutionelle" s. A. No. 321 og i 1840 No. 117 (af Chr. Olassen); jfr. Bloms Bemærkninger i No. 121 og 129 og O.s Tilsvar i No. 125.)

Upartisk Betragtning af vor Litteratur. Chra 1840. VI. 66 S. 8.

Markedsgjæsterne og Samfundsballet. Studentercomedie med Efterspil, opført paa Studenterballet 17 Dec. 1846. Chra 1847. 71 S. 16. (anm. af D. Ræder i Norsk Tidsskr. I. 129—31.)

Tordenskjold, Vaudeville i een Act (utrykt, men oftere opført paa begge Christianias og flere Theatre; anmeldt i „Den Constitutionelle" 1847 No. 152.)

Han har leveret nogle poetiske Bidrag til Morgenbladet (En Tylvt Gratulationsvers med en Prolog til Hr. Welhaven, 1839 No. 339); til „Den Constitutionelle: en Deel Digte i 1ste Kvartal 1842; til Snekløkken 1843 to Romancer; i Rigstidenden 1843: Djævelens Memoirer, som Feuilleton; 1844: Protest mod „Den Const.s" Kritik af Heibergs Urania; Prolog til Theatrets Mindefest for Kong Carl Johan. I Hjemmet og Vandringen, Aarbog for 1847: Sang af Vikinger. Desuden har han skrevet to særskilt trykte Sange i Anledn. af det nye Unionsflag.

I Anledning af sit Ophold i Danmark 1848 kom han i en Avisfeide. Blandt hans Artikler herom i Morgenbladet 1848 mærkes: H. Ø. Blom kontra „Fædrelandet & Comp. i No. 343 og 346, (9½ Sp.); Christianiaposten og dens Slyngler, i No. 356, 4 Sp., jfr. No. 362. 366. (jfr. Christiania-Posten for samme Tid, samt Morgenbladet 1850 No. 350 og Chr.-Post. 1850 No. 823, 31 Decbr); 1849 No. 121: Prøvelse af Underretsdommen i Sagen med Sølieut. Motzfeldt. 7½ Sp.

Blytt, Matthias Numsen, Søn af resid. Capellan til Domkirken i Throndhjem Hans B. († 10/5 1805) og Karen Riber Lund († 1831), er født 26 April 1789 paa Veglo i Overhalden, hvor Faderen da var residerende Capellan; dimitteret fra Throndhjems Skole 1809 og Student 1810, tog 1812 som Huuslærer til Laurvig, studerede først understøttet af Kong Carl Johan Lovkyndighed, men ved Siden deraf Naturhistorien, fornemlig Botanik, som blev hans Hovedstudium; blev 1828 Lector i Botanik ved Universitetet og 6 Mai 1837 Professor. Saavel før som efter sin Ansættelse foretog han flere naturvidenskabelige Reiser i Norge, samt 1829—1832 en Udenlandsreise til Danmark, Schweitz, Frankrige og England, hvor han i 7 Maaneder studerede hos de Candolle i Geneve. Han er Medlem af de physiographiske Foreninger i Lund og Christiania, af kgl. Videnskabs-Societeten i Upsala, af Trädgårds-

Föreningen og kgl. Svenska Landbruksakademien i Stockholm, af Acad. cæsarea curiosorum i Wien, af the botanical Society i London og det kgl. botaniske Selskab i Edinburgh; ligesaa Æresmedlem af det tydske naturhistoriske Selskab Pollichia og corresp. Medlem af Société des sciences naturelles i Cherbourg. * 1842 Ambrosia Henrichsen, (f. 26 Okt. 1822), D. af Kjøbmand Gudbrand H. i Christiania († 1845) og Ambrosia Omsted.

Enumeratio plantarum vascularium, quæ circa Christianiam sponte nascuntur. Chr. 1844. 76 S. 4. (Universitets-Program, anm. i Den Constitut. s. A. No. 202.)

Norsk Flora. Indeholdende Beskrivelser over de i Kgr. Norge fundne vildtvoxende, phanerogame Planter, ordnede efter det Linneiske System. Paa det kgl. Norske Bidensk. Selsk. Bekostning. 1ste Hefte. Chra. 1847. 160 S. 8. (anm. af H. Rasch i Norsk Tidsskr. f. B. og L. I. 287—90 og af Prof. Anderson i „Botaniske Notitser.")

I Ugeskriftet Hermoder VI. S. 57—64, 89—96, 161—170: Fragmenter af en Fjeldreise i Sommeren 1822.

I Magazin for Naturvidensk.: IX. 241—83: Botaniske Optegnelser paa en Reise i Sommeren 1826; ib. 328—30: Om en Alge funden paa Batrochaspermum vagum; i XII. 1—76: Indberetning om en botanisk Reise i 1833.

I Nyt Mag. f. Naturvid. I. 257—356: Botanisk Reise i Sommeren 1836; II. 241—76: Botanisk Reise i Sommeren 1837. (Disse Reiseberetninger ere deels hele, deels i Uddrag oversatte paa Svensk i Wickstrøms Årsberättelser om Botanikens framsteg; ligesaa ere de udgivne paa Tydsk i Berghaus's Annalen ved Dr. Beilschmied.)

I Forhandlingerne ved de skandin. Naturforskeres fjerde Møde i Chra 1844 (Chra 1847) S. 215—218: (Om nogle critiske norske Planter, især med Hensyn til Gunnerus's Opgivende.)

I Lindbloms botaniske Notitser 1840 No. 1—3 og 7: Beretning om en Reise i Thelemarken og Christiansands Stift 1838; 1845 No. 1—3: Beretning om en Reise i Balders 1839.

I Hornemanns Plantelære II. er trykt en Afhandling om de norske Træarters Forekomst og Udbredelse; ligesaa ere i dette Verk de af Bl. i Norge fundne Løvmosser beskrevne.

I E. Fries's Lichnographia Europea ere de af Bl. i Norge fundne Lichenes optagne og beskrevne, og i Sammes Novitiæ Floræ Svecicæ mant. 1—3 ere mange af Bl.s botaniske Opdagelser offentliggjorte. Ligesaa har han stadig leveret Bidrag til Fries's Herbarium normale.

Til Hartmanns Skandinaviens Flora har Bl. i de senere Udgaver leveret flere Bidrag, ligesom hans Reiseberetninger der ere benyttede.

Bl.s Jagttagelser over Norges Algevegetation ere tildeels benyttede af Areschou i hans Beskrivelse over Skandinaviens Alger, og hans Opdagelser m. Hensyn til Mosfevegetationen ligesaa i Schimpers Bryologia europæa, Stuttgart 1856.

Bodom, Thomas, Søn af Kjøbmand Matthias B., og Martha Marie Hansen († 1831 paa Vestby), er født 4 April 1783 paa Frederikshald. Han blev Student fra Kongsbergs Skole 1800 og theol. Candidat 1805, Skolelærer paa Frederikshald 1806 og personel Kapellan der 1812; Sognepræst til Orlandet 1817 og til Vestby 27 Febr. 1826, hvor han døde *12 Juni 1832.* * 1. Erika Marie Elisabet Bang, f. i Nyborg 1783. † *1825. 2. 1828* Janike Dorn fød Olsen, Enke efter Capitain i Søetaten

Henrik Ernst Severin Dorn. (jfr. Erlandsens Nordenfj. Geistl. 256, hvor Fødselsaaret er urigtig angivet til 1785.)

Rimede Smaating. Chra 1809.

Boeck, Andreas, Næstfølgendes Broder i Faderens Ægteskab med Gunhild Andrine Børresen († 1804), er født paa Kongsberg 24 Jan. 1804, blev Student 1822 og theol. Candidat 1826; personel Capellan i Laurvig 1827 og 16 Octb. 1833 Sogneprest til Hjørendfjord paa Søndmøre; 23 Septbr. 1843 Afsked med Vartpenge, og opholder sig nu i Drammen. * 1835 Julie Bryn († 1842), D. af Byfoged Bryn (nedenfor).

Kurze norwegische Grammatik. Fhald 1850. 2 Ark 8.

Die norwegische Grammatik (nach norwegische Grammatiken.) ib. 1851. 58 S. 8.

Kjærligheds-pligter mod vore Hensovede eller anvendelige Forsigtigheds-regler ved deres Endeligt. En Samling af litterære Skrifter. Fhald og Drammen 1852—1856 8. (udgives i No. paa 1 Ark, hvoraf 5 udkomne).

Desuden har han i forskjellige Blade, især de Frederikshaldske, skrevet forskjellige Leilighedsdigte.

Boeck, Carl Wilhelm, Søn af forhenværende Artilleri-Capitain Cæsar Læsar B., Overførster paa Kongsberg († i Christiania 1832), i dennes 3die Ægteskab med Catharina Margareta Peckel († 1808), er født paa Kongsberg 15de Decbr. 1808, blev privat dimitteret 1827 og medicinsk Candidat 1831. Ansattes s. A. som Distriktslæge i Senjen, hvilket Embede han dog ikke tiltraadte, da han 1831—1832 foretog en videnskabelig Reise til Sverige, Danmark og Tyskland, og hjemkommen derfra blev Choleralæge i Drammen; 1833 Corpslæge ved Hedemarkske Corps, 1835 Berglæge ved Kongsberg Sølvverk, samt Marts 1846 Lector og 15 Septbr. 1851 Professor i Medicin ved Universitetet, hvor han foredrager Chirurgi og Læren om Hudsygdomme. I 1840—1841 foretog han paa offentlig Bekostning en Reise i Norge, Storbritanien, Frankrige, Italien og Grækenland, for at samle Oplysninger og Erfaringer om den spedalske Sygdom, og har senere oftere paa egen Bekostning været udenlands i videnskabelige Øiemed. Han var 1845 Storthingsmand fra Kongsberg, og erholdt 1855 tilligemed Overlæge Danielssen (s. d.) af det franske Akademie en Æresbelønning af 2500 Franks for deres Verk om Spedalskheden, hvilken Sum de ved Gavebrev af 15de Marts 1856 skjenkede til Universitetet, saa at Renterne anvendes til en Belønning hvert 3die Aar for en Afhandling vedkommende Hudsygdommene (jfr. Norske Stiftelser II. 718—19). Han er Medlem af Norske Videnskabers Selskab i Throndhjem, af Läkare-Sällskapet i Stockholm og af Société anatomique i Paris; blev 1856 Ridder af Æreslegionen og Oct. 1857 af St. Olafs Orden * 1/1 1832 Lovise Christence Barth, D. af Skibsfører i Kragerø, Abraham Bachmann B.

Busch's Haandbog i Fødselsvidenskaben, overs. af C. W. Boeck og T. L. C. F. Blich. *Drammen 1834—1835.* *(omtrykt Tittel, Chra 1835.)* 599 S. 8.

Om *den spedalske Sygdom, Elephantiasis Graecorum.* Chra 1842. 162 S. 8. (Særskilt Aftryk af Mag. f. Lægevidensk. IV. — Anm. af Prof. Fuchs i Häsers Archiv 1849. 609—24).

Om Spedalskhed af D. C. Danielsen og C. W. Boeck. Udg. efter Foranstaltning af Depart. f. det Indre. Chra 1847. XII. 516 S. 8, med Atlas i Fol. af 24 lith. og ill. Plader af Losting. (Recens. af J. Hjort i Mag. f. Lægev. 2 R. II. 150—195; af H. Steffens i Norsk Tidsskr. II. 187—197; af Fuchs i Gøtting. gelehrte Anz. 1848 No. 62—63; af van d. Busch i Schmidts Jahrbücher 75de B. 109—128; i Rigstidenden 1848 No. 4; i British and for. medical Review.

Originaludgave paa Fransk: *Traité de la Spedalskhed ou Elephantiasis des Grècs* par D. et B. Traduit du Norwègien sous les yeux de Mr. Danielsen par L. A. Cosson (de Nogaret) avec un atlas de 24 pl. color. Paris 1848. XXI. 535 pp. 8. (Meddelt i Uddrag af Piorry i Traité de médicine pratique. VII. Paris; recens. af Foucart i Gazette des hôpiteaux. XXI. (1848) Oct. 459; af Gibert i Bulletin de l'academie de Médicine. Paris. XII. 114.

Syphilisationsforsøg foretagne. Chra 1851. 48 S. 8. m. 1 lith. Plade. (Særsk. Aftr. af Magag. f. Lægevid. 2 R. VII. Recens. af Sigmund i Zeitschr. der kk. Gesellsch. d. Ärzte in Wien; i Medico-chirurg. Review 1857, April, 410—28.)

Syphilisationen studeret ved Sygesengen. Universitetsprogram. Chra 1854. 212 S. 8 m. 8 Plancher. (recens. af A. Buntzen i Bibliothek for Læger 4 R. II. 401—44; i Medico-chirurg. Review April 1847.

Samling af *Iagttagelser om Hudens Sygdomme* ved V. Boeck og D. C. Danielsen. Heft. I. Chra 1855. 23 S. fol. m. 4 illum. Pl. af Losting og Bucher. — Ogsaa med fransk Text: Recueil d'observations sur les maladies de la peau. (anm. af Bärensprung i Deutsche Klinik 1857 No. 18.) Fortsættes.

Die Syphilisation bei Kindern. Chra 1856. 54 S. 8 m. 1 lith. Pl. — Paa Fransk under Titel: De la Syphilisation appliquée aux enfans, traduit de l'Allemand par L. A. Hagen. Paris 1857. (Anm. i Archives générale de médicine 1856. Nov. i Biblioth. f. Læger 1857 (af A. Buntzen); i Oest. Zeitschr. für pract. Heilkunde 1856 No. 46 af Dr. Nusser, og i Frorieps Notitsen 1856, III No. 22.)

Syphilisationen som Kurmethode. Chra 1857. 144 S. 8.

I *Eyr* VIII. 301—23; Om den tilbageblevne Efterbyrd; IX. 114—20: Omskjærelsen; X. 305—7: Om en mærkelig Degeneration af Ovarium; XI. 141—49: Partus præmaturus artificialis paa Grund af Hydrothorax hos Konen.

I Norsk Magag. for Lægevidensk. I. 127—33: Partus præmaturus artificialis paa Gr. af for snævert Bækken; 265—68: Medfødt Amaurose helbredet med Moxæ; III. 61—62: Én mærkelig Hudsygdom, med Afbildn.; VI. 1—73 og 127—216: Om den spedalske Sygdom (ovenf. særskilt.)

Medudgiver af *Magaz. f. Lægev. Anden Række*, hvori af ham foruden mindre Opsatser og Notitser fra fremmede Tidsskrifter: III. 35—46, 119—126: Om Skudsaar efter Velpeau. IV. 615—661: Anmeldelse af Schleisners hygieniske Skrift om Island; 681—708: Om Jodinjectioner i Peritonæalhulheden. V. 817—31: Esmark, Ueber Resectionen und Schusswunden, anmeldt. VI. 94—124, 273—330, VII. 192—236, 449—86, 808—833: Klinik over Hudsygdommene og de syphilitiske Sygdomme (heri en historisk Fremstilling af Radesygen; anm. af G. van d. Busch i Schmidts Jahrbücher 88 Bd.); VI. 184—92: Om Behandlingen af Aneurisma ved Compression; 565—78: Om Contagiositeten af den secundære Syphilis; 580—84: Herniotomie uden at aabne Broksækken; 673—93: Fistula vesico-vaginalis (optaget i Zeitsch. d. Gesellsch. d. Aerzte in Wien); 708—730: Syphilisationen

(dens Historie). VII. 513 ff. 585 ff: Syphilisationsforsøg (særskilt aftr., se ovenfor.) VIII. 602—604, 611—617, 677—81, 765—68 og X. 323—39: Om Choleraens Udbredelsesmaade.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie I. (1842) 99—101: Bidrag til Kundskab om Medicinalvæsenets Tilstand i Grækenland; 195—96: Et Tilfælde af Elephantiasis Arabum; 245—249: Om en ny Art af Ichtyosis med Afbildn.; 307—311: Om Mangel af Iris (oversat i Zeitschr. d. Gesellsch. d. Aerzte in Wien 1855); 325—30: Om Resultatet af de af Forf. foretagne Tenotomier. I II. (1843) 41—43: Om Æggehvide i Urinen; 57—59: Om Blepharooplastik; 145—47: Melanosis cutanea; 308—10: Decoloration af Huden; 345—349: Nogle Ord om Spedalskheden. I III (1844) 33—36: Om Telangiektasie; 36—39: Om en Rhinoplastik; 217—229: Om Spedalskheden; 383—392, 401—407: Om medfødt Luxation af Laarbenet.

Ved de skandinaviske Naturforskeres Møde i Stockholm holdt han to i dets Forhandlinger indtagne Foredrag: Om Behandlingen af Aneurisma ved Compression; og Om en egen Form af Scabies (nedenfor). Hans (utrykte) Foredrag om Syphilisationen paa Mødet i Christiania 1856 er oversat i Dublin Qvarterly Journal 1856 Nov. S. 77—87).

I *Annales des Maladies* de la peau et de la syphilis par A. Cazenave et M. Chausit IV. 122 ff: Une nouvelle forme de la gale.

I Gazetta medica Italiana 1856, 25de Aug: En Anmeldelse om Udfaldet af Diskussionen ved Naturforskermødet i Christiania angaaende Syphilisationen.

I Morgenbladet 1844 No. 322 og 1845 No. 96 Om Spedalskheden.

Boeck, Christian Peter Bianco, Foregaaendes Halvbroder, født i C. L. Boecks Ægteskab med Maren Kristine Collett paa Kongsberg 5 Septbr. 1798 og Student 1817; tog 1824 medicinsk Examen og foretog 1825—1827 med offentlig Understøttelse en Udenlandsreise for at studere Veterinær-Videnskaben (jfr. Mag. f. Naturvid. VI. 317, VIII. 344), og blev 1828 Lektor i samme; foretog 1837 paa offentlig Bekostning en Reise i Sverige, for at gjøre sig bekjendt med dets Veterinærskoler, Stutterier, Schæferier m. v. og fulgte i 1838 den franske videnskabelige Expedition til Finmarken og Spitsbergen. 15 Juli 1840 Professor i Physiologie, comparativ Anatomie og Veterinær-Medicin. 1841 Ridder af Æreslegionen og 1851 af Nordstjernen. Han er Medlem af Norske Videnskabers Selskab i Throndhjem, af de medicinske Selskaber i Stockholm og Kjøbenhavn, af Verein zur Förderung der Staatsarzneykunde i Würtemberg og af Skaraborgs Landhuusholdningsselskab. I 1855 tilkjendte kgl. Svenska Vetenskaps-Akademien ham en Guldmedaille for physiologiske Arbeider. * 1828 m. Elisabet Collett, D. af afg. Statsraad m. m. Jonas C. og Maren Kirstine Collett.

Bemærkninger angaaende Graptolitherne. med to lith. Plader. Universitetsprogram. Chra 1851. 10 S. st. 4.

Redacteur af *Magazin for Naturvidenskaberne* IX—XI Bind, og i dette Tidsskrift er af ham: Iagttagelser af Phænomener, der synes at vise en egen Virksomhed hos nogle Vanddyr, i II. 289—303. Om Nordlys, seet i Størdalen 1825, i VI. 157—59. En medicinsk Notits og mikrometriske Iagttagelser, ib. 302—8. Naturvidenskabelige Observationer, i VII. 46—65. Hvilken Almeenlov yttrer sig i den

organiske Udvikling? i VIII. 1—10. Notitser til Læren om Trilobiterne, ib. 11—44. Desinedium Swartzii, XI. 215—18. Beskrivelse over en misbildet Kat, ib. 253—60. Om et electrisk Phænomen, iagttaget paa Dovre. ib. 272—75.

I „Eyr": Udtog af et Brev, I. 364—67. Endnu noget om et Veterinær-Institut i Norge, II. 325—36. Bemærkninger ang. Theorien for den salinske Behandling i Cholera. IX. 15—54. Om et Jernoxyd Hydrostat som Modgift for Arsenikfyrling, XI. 27—40. Et Kalvemisfoster paa Røraas, ib. 151—154. (Flere af disse Artikler ere oversatte og fordelagtigt bedømte i udenlandske Tidsskrifter.)

Medudgiver af *Magazin for Lægevidenskaben*, hvori af ham: Notits ang. Mineralvandet i Eidsvoldsbakken, II. 325—32. Undersøgelse af Hydatiderne i en Blæremola, III. 323—30. I *anden Række*: Bemærkninger til Diagnosen af Morbus Brightii. I. 354—71.

I Norske Univ. og Skole-Annaler V. 470—72 er trykt en Beretning af ham og H. Rasch om en zoologisk Reise langs Romsdals Amts Kyster.

I Keilhaus *Gæa Norvegica* I. 138: Uebersicht der bisher in Norwegen gefundene Trilobitenfamilie.

I *Öfversigt öfv. Sv. Vetenskapsakademiens Handlingar* 1846: Bemærkninger om adskillige Organers Texturforhold m. m. — 1855, 6te Hefte findes af ham: „Bidrag til Kundskab om Muskelcontractionernes Form eller Forholdet af deres Størrelse og den Tid, hvori de foregaa," og „Nogle Forsøg til nærmere Bestemmelse af Forholdene med Planternes Indsugning og Uddunstning af Vand (jfr. Chraposten No. 2602).

Hans i Forening med C. Heiberg og A. Conradi afgivne Betænkning over Medicinallovkommissionens Udkast til en Lov om Medicinalvæsenet er trykt i Ugeskrift for Medicin og Pharmacie. VI. 17—38.

Som Medlem af Pharmacopoe-Commissionen har han væsentlig Andeel i Pharmacopoea Norvegica, Christiania 1854. XXII. 202 S. 8., ligesom nærmest han i Medicinsk Selskab har ført Forsvaret for samme. (jfr. Harald Thaulow, samt Aktstykker og Bemærkninger til Pharm. Norv. udg. af det medicinske Selskabs Bestyrelse. 1ste Hefte. Chra 1855, hvori af B. S. 88—121: Ang. de om Pharm. Norv. fremsatte Bemærkninger; jfr. og Mag. f. Lægevidensk. VIII. IX. X. under: Forhandlinger i medicinske Selskab.)

I *Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres* Møder, (i hvilke alle han har deltaget undtagen i 2det Møde i Kjøbenhavn), findes Bidrag fra ham. Ved Mødet i *Gøtheborg*: Om Anvendelsen af polariseret Lys ved organiske Legemers Undersøgelse; i *Kjøbenhavn* 1840, S. 273—74: Om 7 Artsformer af Lumbricus terrestris iagttagne i Norge (jfr. S. 289—90); 303—4: Iagttagelser om Texturforholde anstillede ved polariseret Lys; 317—18: Bemærkninger om Fuglefjærenes Form og Udvikling; i *Christiania* 1844, 247—50: Ang. v. Dübens Iagttagelser om Kalkdeposbuilturernes Form hos de forskjellige Arter af Holothurier. — Et af ham opfundet physisk Apparat vandt den store Medaille paa Udstillingen i Paris, og omtales af Marc Sée i Gazette hebdom. de médicine (1855) og i Pouillets Physik (1856).

Til den Physiographiske Forening i Christiania har han afgivet forskjellige Efterretninger fra Ind- og Udland; jfr. Mag. f. Naturvid. IX. 174. 356—58.

I Morgenbladet 1840 No. 162: Nogle Oplysninger og Bemærkninger i Anledning af to Artikler i s. Bl. om hans Ansættelse ved Universitetet. 4½ Sp.

I Christiania-Posten No. 1260 (1852): Vandskræk (Hydrophobia, rabies a.)

Bohr, Christian Frederik Gottfried, Søn af Christian B., Officiant ved Øresunds Toldkammer, og Johanne Engelke Bomholt, er født i Helsingør 20 Octbr. 1773, og blev Student fra sammes Skole 1789, men trange Kaar nødte ham til at forlade Universitetet, og han kom i 1790 til Norge, hvor han i Frederikshald og Frederiksstad underviste i Musik og Skolevidenskaber. 1797 kom han til Bergen, hvor han blev Organist, og i 1802 med Presten Welhaven og Porath stiftede den endnu bestaaende Søndagsskole, for hvilken især B. vedblev utrættelig at virke. Ligesaa stiftede han 1806 i Forening med L. Sagen den Bergenske Realskole, hvori han underviste i Mathematik, indtil han 1825 blev Overlærer ved Bergens lærde Skole. 1826 blev han tillige Organist og Cantor ved Domkirken, og grundlagde paa offentlig Bekostning 1827 en Vexelundervisnings-Skole. Han var Medlem af Norske Vidensk. Selskab og kgl. Svenska Vetensk. Akademien i Stockholm. † 10 Sept. 1832. * i Frederiksstad 1795 Anna Christine Sandberg, † i Bergen 1831. (Biographi i „C. F. Bohr, et Mindeskrift af J. Neumann." Bergen 1833. Portrait fol. af G. C. Prahl. jfr. og Borgervennen 1825 No. 9 og 34; Mgbl. 1832 No. 280. Budstikken III. 33.)

Forslag til en Plan for Bergens Søndagsskole. Bergen 1802. — Arithmethiske Opgaver for Lærlingerne i Bergens Søndagsskole. ib. 1803. — Arithm. Opgaver med Regler til deres Opløsning, ib. 1805. Et Forsøg om Decimalbrøk, Qvadrat- og Cubikrodens Udtrækkelse ib. 1805. Opgaver til Udregning i Hovedet. ib. 1806. Anviisning til almindelig Brøks Indretning. ib. eod., hvilke alle ere recens. i Lærde Efterretninger 1810 No. 23. — Opgaver af elementair Geometrie. Bergen 1809. 150 S. 8.

Rudetabeller for fulde og ikke fulde Foustager. Bergen 1818. 39 S. 8. m. 2¾ Ark Tabb.

Tabel over almindelige eller Brigghiske Logarithmer til Tal fra 1—10000, tilligemed Logarithmedifferencernes Proportionaldele. Bergen 1822. 8.

Ledetraad ved den arithmetiske Underviisning, med en Samling af Opgaver. To Cursus. 3die omarb. Oplag. Chra 1820—21. 8. 4de nøiagtigt gjennems. og rettede Udgave. 1ste Cursus. Bergen 1833. 258 S. 8.

Psalmelodier med Tal-Syngetegn. Christiania 1825, og Anviisning til at bruge dem ib. eod. 2det Oplag. Bergen 1829. 2 Ark 16. Brugs-Anviisningen 2det Opl. ib. eod. 1 Ark 16.

Udtog af Bohrs arithmetiske Ledetraad, eller praktisk Regnebog for Begyndere. Bergen 1833. 64 S. 8.

Facitbog til Opgaverne i Bohrs arith. Ledetr. 1ste Cursus og Udtoget. 2den nøiagt. gjennemsf. og rettede Udgave. Bergen 1833. 48 S. 8.

I Blandinger eller Læsning for begge Kjøn I. 4de Hefte, Christiania 1820: Om Isbræerne i Justedalen og Lodalskaaben, (ogsaa særskilt aftrykt, og oversat paa Tydsk af C. Naumann i Morgenblatt für gebildete Stände 1823. No. 146, 148. 149. 154. 155.

I *Magazin for Naturvidenskaberne* I, 230—39 og II, 116—19: Geographiske Længdebestemmelser (tildeels i Breve til Prof. Hansteen); B. II. Oversigt af daglige meteorologiske Iagttagelser i Bergen for Aarene 1818—21. II, 316—17 og IV. 261—67: Stjernebedækninger i Bergen (jfr. VII 339.); V. 179—81: Nyköpings

og Moskwas Længde; VII 335—39: Om de meteorologiske Iagttagelser i Bergen (for Aarene 1822—1826; Tabellerne for 1825 og 1826 fortsat i B. VIII.)

I Budstikken I. (1817) No. 90—91. 92—93. 98—99. II. (1818) No. 1—4: Meteorologiske Jagttagelser i Bergen 1818; — III. No. 5—6: Andet Bidrag til geographiske Længdebestemmelser. (Første Bidrag er trykt i Kgl. Vetensk. Akademiens Handlingar 1819 S. 3.)

Bolstad, Erik Jørgensen, f. 4 Juni 1809 i Indvigen i Nordfjord af Forældrene Gaardbruger Jørgen Erikssen B. og Britha Klemensdatter. Tog 1836 Præliminærexamen og 1840 juridisk Examen i Modersmaalet; Famulus hos Bergens Biskop. * . . . .

Den fortryllede Rose, et romantisk Priisdigt af Ernst Schulze. Overs. eft. Originalens 6te Opl. med 6 Staalstik. Bergen 1849. 146 S. 8.

I Morgenbladet 1847 No. 178 og 185. De fire Aarstider. Et Digt. 4 Sp.

Bonnevie, Andreas, Søn af Chirurg H. B., er født i Mandal 1782, blev Student 1797 og theologisk Candidat 1804. Under Krigen ansattes han 1808 som Lieutenant ved Kronens Regiment i Helsingør, og blev staaende i Armeen til Marts 1814, da han udnævntes til Sognepræst i Kallundborg samt blev meddeelt Charakter af Consistorial-Assessor; men dette Embede modtog han ikke, men vendte tilbage til Norge, og blev s. A. Sognepræst til Kongsberg, samt 2 Novbr. 1824 til Øiestad ved Arendal. Han var Storthingsmand fra Bergstaden Kongsberg 1815—1816. † 10 Marts 1833. * Maren Berg, Kammerherre Hans Rudolph v. Juels fraskilte Hustru. (jfr. Moes Efterretn. om Eidsv. Repr. og Storth. S. 32—33.)

I Danmark udgav han: Nora til Svea. Kbhvn. 1813. — Min Mening om det svenske Folks Gjævhed. ib. eod. (jfr. Chrsands Adresse-Cont. Eft. 1814) Forskjellige Digte, saasom i Minerva 1805. III. 307., i „Ei blot til Lyst“ II. 250—60 i Kjøbenhavns Skilderi 1808—1810; i Sandsigeren 1811 No. 35 o. fl. St.

Nogle nødvendige Ord i Anledning af Tidsskriftet Saga. Drammen 1817. 34 S. 8. (jfr. Nationalbladet IX. 130—33 samt 204—24; „Til Hr. Pastor Bonnevie,“ hvortil Amicus veritatis svarede i Rigstidenden 1818, No. 18 Tillæg, og atter Tilsvar i Nationalbl. XI. 40—78. jfr. 164—68.)

I Nytaarsgaven Nor 1815: Nogle Digte. Han var en af de af Storthinget udnævnte Udgivere af „Efterretninger om Norges ordentlige Storthings Forhandlinger i Aarene 1815—16.“

Bonnevie, Carl Siegfried, Foregaaendes Brodersøn, er født 19 December 1804 paa Falkensteen ved Horten, som Faderen Torris B. eiede; Moderen hed Sophie Schlegel. Han udgik 1824 af Søcadet-Institutet i Fredriksværn som Secondlieutenant i Marinen, var 1830—32 i fransk Søkrigstjeneste, hvor han blev Ridder af Æreslegionen, gik 1841 til Bengalen, hvor han med en ældre Broder Honoratus forpagtede betydelige Plantager af en indisk Fyrste. Ved Hjemkomsten derfra skjænkede han til Universitetet en værdifuld Samling af ostindiske Naturalier, og skaffede det fra det bengalske Selskab i Calcutta betydelige Gaver af Naturalier og kostbare Verker i den orien-

talske Literatur. (jfr. Indberetning til Kongen i Dep.-Tid. 1850 S. 174—75). Under Opholdet i Indien blev han Capitainlieut., kom hjem 1849, og var i nogle Aar Chef for Marinens Commando-Expedition i Stockholm. Han blev 31 Marts 1856 Capitain i Marinen, førte som Chef for Dampkorvetten Nornen Norges Vicekonge til Kjøbenhavn s. A., blev da Ridder af Dannebroge, og mistede Livet ved en Kanons Sprængning ved Horten 13 October 1856. Ugift. (Biogr. Notits i Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 43.)

Udgav med K. Fabritius, F. B. Falkenberg og N. C. T. Sørensen: Magazin for Søvæsen (2 Bind 1839—1843), hvori bl. A. er af ham: I. 185—199: Forslag til en forandret Opdragelsesmethode for de norske Søkadetter, (hvorover Søcadet-Corpset (C. A. Bendz) afgav Betænkning, trykt II. 166—176, hvortil B. gav „Kontra-Bemærkninger" ib. 176—88.)

Bonnevie, Jacob Krefting, Foregaaendes Broder, er født paa Falkensteen 15 April 1814, blev Student fra Christiania Kathedr.-Skole 1831 og juridisk Candidat 1836; blev 1837 Copist, 1840 Fuldmægtig og 1841 Bureauchef i Kirke-Departementet, samt 31 Juli 1846 2den Raadmand i Bergen. * 184* Betty Hermandine Dorothea Lorenzen (f. 7 Dec. 1826 i Cappeln i Angeln), Dr. af Kjøbm. i Cappeln Honoratus Bonnevie L. og Frederika Catharina Nissen.

I Bergenske Blade No. 196 (1849): Svar til Hr. Sygehuuslæger D. Bull og D. Martens (ang. Mentalsygehuset i Bergen; jfr. s. Bl. No. 195 og 197.)

Borch, Abraham, Søn af Gaardbruger Thomas B. paa Bjellum i Jevnaker, født sammesteds 17 Januar 1786, blev Student 1804 og theol. Candidat 1809; var i nogen Tid Lærer i Religion ved Landcadet-Akademiet, blev 1812 Capellan pro loco til Aker og Slotsmenigheden i Christiania, og 1818 residerende Capellan til Eker; Febr. 1825 blev han Sognepræst til Kongsberg og 1827 Provst i Provstiet. 1830 Storthingsmand fra Kongsberg. † 18 Novbr. 1847. * 181* Karen Abigael Stenersen († 29 Juni 1840), Datter af Jon St. paa Mo i Jevnaker. (jfr. Moes Efterretn. 33—34.)

Hvorfor høres Herrens Ord i vor Tid med saa liden Frugt? Prædiken. Chra 1816. 16 S. 8.

Christen Thormodsens Levnetshistorie. (anon.) Chra. 1837. 8.

Borch, Henrik Christian, Foregaaendes Broder, født paa Bjellum 1785 og dimitteret fra Christiania Skole 180*; var som Student Alumnus i det pædagogiske Seminarium, og blev 1805 Adjunkt ved Latinskolen i Aalborg. Vendte efter Foreningen med Sverige tilbage til Norge, blev ved Drammens lærde Skoles Oprettelse 1817 Overlærer og Bestyrer, samt Novbr. 1819 Rector ved samme, indtil han 13 Febr. 1845 tog Afsked med Pension. † i Hamborg af Cholera 3 Novbr. 1848, ugift. (Mindesang af S. W. Thorne i Ekvposten No. 172.)

Föreningen og kgl. Svenska Landbrukssakademien i Stockholm, af Acad. cæsarea curiosorum i Wien, af the botanical Society i London og det kgl. botaniske Selskab i Edinburgh; ligesaa Æresmedlem af det tydske naturhistoriske Selskab Pollichia og corresp. Medlem af Société des sciences naturelles i Cherbourg. * 1842 Ambrosia Henrichsen, (f. 26 Okt. 1822), D. af Kjøbmand Gudbrand H. i Christiania († 1845) og Ambrosia Omsted.

Enumeratio plantarum vascularium, quæ circa Christianiam sponte nascuntur. Chr. 1844. 76 S. 4. (Universitets-Program, anm. i Den Constitut. s. A. No. 202.)

Norsk Flora. Indeholdende Beskrivelser over de i Kgr. Norge fundne vildtvoxende, phanerogame Planter, ordnede efter det Linneiske System. Paa det kgl. Norske Vidensk. Selsk. Bekostning. 1ste Hefte. Chra. 1847. 160 S. 8. (anm. af H. Rasch i Norsk Tidsskr. f. V. og L. I. 287—90 og af Prof. Anderson i „Botaniske Notitser.")

I Ugeskriftet Hermoder VI. S. 57—64, 89—96, 161—170: Fragmenter af en Fjeldreise i Sommeren 1822.

I Magazin for Naturvidensk.: IX. 241—83: Botaniske Optegnelser paa en Reise i Sommeren 1826; ib. 328—30: Om en Alge funden paa Batrochaspermum vagum; i XII. 1—76: Indberetning om en botanisk Reise i 1833.

I Nyt Mag. f. Naturvid. I. 257—356: Botanisk Reise i Sommeren 1836; II. 241—76: Botanisk Reise i Sommeren 1837. (Disse Reiseberetninger ere deels hele, deels i Uddrag oversatte paa Svensk i Wickstrøms Årsberättelser om Botanikens framsteg; ligesaa ere de udgivne paa Tydsk i Berghaus's Annalen ved Dr. Beilschmied.)

I Forhandlingerne ved de skandin. Naturforskeres fjerde Møde i Chra 1844 (Chra 1847) S. 215—218: (Om nogle critiske norske Planter, især med Hensyn til Gunnerus's Opgivende.)

I Lindbloms botaniske Notitser 1840 No. 1—3 og 7: Beretning om en Reise i Thelemarken og Christiansands Stift 1838; 1845 No. 1—3: Beretning om en Reise i Valders 1839.

I Hornemanns Plantelære II. er trykt en Afhandling om de norske Træarters Forekomst og Udbredelse; ligesaa ere i dette Verk de af Bl. i Norge fundne Løvmosser beskrevne.

I E. Fries's Lichnographia Europea ere de af Bl. i Norge fundne Lichenes optagne og beskrevne, og i Sammes Novitiæ Floræ Svecicæ mant. 1—3 ere mange af Bl.s botaniske Opdagelser offentliggjorte. Ligesaa har han stadig leveret Bidrag til Fries's Herbarium normale.

Til Hartmanns Skandinaviens Flora har Bl. i de senere Udgaver leveret flere Bidrag, ligesom hans Reiseberetninger der ere benyttede.

Bl.s Jagttagelser over Norges Algevegetation ere tildeels benyttede af Areschou i hans Beskrivelse over Skandinaviens Alger, og hans Opdagelser m. Hensyn til Mosvegetationen ligesaa i Schimpers Bryologia europæa, Stuttgart 1856.

Bodom, Thomas, Søn af Kjøbmand Matthias B., og Martha Marie Hansen († 1831 paa Vestby), er født 4 April 1783 paa Frederikshald. Han blev Student fra Kongsbergs Skole 1800 og theol. Candidat 1805, Skolelærer paa Frederikshald 1806 og personel Kapellan der 1812; Sognepræst til Ørlandet 1817 og til Vestby 27 Febr. 1826, hvor han døde 12 Juni 1832. * 1. Erika Marie Elisabet Bang, f. i Nyborg 1783. † 1825. 2. 1828 Janike Dorn fød Olsen, Enke efter Capitain i Søetaten

Henrik Ernst Severin Dorn. (jfr. Erlandsens Nordenfj. Geistl. 256, hvor Fødselsaaret er urigtig angivet til 1785.)

Rimede Smaating. Chra 1809.

Boeck, Andreas, Næstfølgendes Broder i Faderens Ægteskab med Gunhild Andrine Børresen († 1804), er født paa Kongsberg 24 Jan. 1804, blev Student 1822 og theol. Candidat 1826; personel Capellan i Laurvig 1827 og 16 Octb. 1833 Sognepræst til Hjørendsfjord paa Søndmøre; 23 Septbr. 1843 Afsked med Vartpenge, og opholder sig nu i Drammen. * 1835 Julie Bryn († 1842), D. af Byfoged Bryn (nedenfor).

Kurze norwegische Grammatik. Fhald 1850. 2 Ark 8.

Die norwegische Grammatik (nach norwegische Grammatiken.) ib. 1851. 58 S. 8.

Kjærlighedspligter mod vore Hensovede eller anvendelige Forsigtighedsregler ved deres Endeligt. En Samling af litterære Skrifter. Fhald og Drammen 1852—1856 8. (udgives i No. paa 1 Ark, hvoraf 5 udkomne).

Desuden har han i forskjellige Blade, især de Frederikshaldske, skrevet forskjellige Leilighedsdigte.

Boeck, Carl Vilhelm, Søn af forhenværende Artilleri-Capitain Cæsar Læsar B., Overførster paa Kongsberg († i Christiania 1832), i dennes 3die Ægteskab med Catharina Margareta Peckel († 1808), er født paa Kongsberg 15de Decbr. 1808, blev privat dimitteret 1827 og medicinsk Candidat 1831. Ansattes s. A. som Distriktslæge i Senjen, hvilket Embede han dog ikke tiltraadte, da han 1831—1832 foretog en videnskabelig Reise til Sverige, Danmark og Tydskland, og hjemkommen derfra blev Choleralæge i Drammen; 1833 Corpslæge ved Hedemarkske Corps, 1835 Berglæge ved Kongsberg Sølvverk, samt Marts 1846 Lector og 15 Septbr. 1851 Professor i Medicin ved Universitetet, hvor han foredrager Chirurgi og Læren om Hudsygdomme. I 1840—1841 foretog han paa offentlig Bekostning en Reise i Norge, Storbritanien, Frankrige, Italien og Grækenland, for at samle Oplysninger og Erfaringer om den spedalske Sygdom, og har senere oftere paa egen Bekostning været udenlands i videnskabelige Øiemed. Han var 1845 Storthingsmand fra Kongsberg, og erholdt 1855 tilligemed Overlæge Danielsen (s. d.) af det franske Akademie en Æresbelønning af 2500 Franks for deres Verk om Spedalskheden, hvilken Sum de ved Gavebrev af 15de Marts 1856 skjenkede til Universitetet, saa at Renterne anvendes til en Belønning hvert 3die Aar for en Afhandling vedkommende Hudsygdommene (jfr. Norske Stiftelser II. 718—19). Han er Medlem af Norske Videnskabers Selskab i Throndhjem, af Läkare-Sälskapet i Stockholm og af Société anatomique i Paris; blev 1856 Ridder af Æreslegionen og Oct. 1857 af St. Olafs Orden * $\frac{17}{10}$ 1832 Lovise Christence Barth, D. af Skibsfører i Kragerø, Abraham Bochmann B.

Buschs Haandbog i Fødselsvidenskaben, overs. af C. B. Boeck og L. L. C. F. Blich. *Drammen 1834—1835.* (omtrykt Tittel, Chra 1835.) 599 S. 8.

Verticalild. Et Forsvarsskrift. Chrania 1826. 57 S. 8. (imod Bosgraffs „Nogle Ord om Defilement" o. s. v.)

• Granat- eller Bombekanonerne. Chra 1826. 100 S. 8 m. 1 Steentryk (uden Navn).

Forelæsninger over Artillerie-Videnskaben ved den kgl. norske militære Høiskole I. 45 S. II. 45 S. m. 1 Steentr. III. XXIII. 48 S. m. 1 Steentr. Chrania 1826—27. 4.

Die Vertheidigung der Festungen nach den Grundideen des Generals Valière. Copenh. 1830 (en ny Bearb. af „Fæstningers Forsvar og Bevæbning" ovenfor.)

Agershuus Fæstning i Kgr. Norges Forsvarsbasis!? Et Forsvarsskrift. Chrania 1836. 45 S. 8. (jfr. Svar i tre Breve af Forf. til de i „Statsborgeren" indrykkede Udtog af Breve af Marts og April 1836, „Den Constitutionelle" 1837 No. 47, Suppl. 48. 56. „Morgenbladet" 1837 No. 50, 2 Tillæg.

I Magazin for Naturvidenskaberne V. 83—84, 213—228 og VI. 56—60: Om nogle physikalsk-mathematiske Gjenstande af Artillerividenskaben; VI. 74—87: Betragtninger over Prof. Hansteens Bemærkninger, Artillerividenskaben vedkom.; 163—73: Bemærkninger over anstillede Forsøg over Skudvidderne af Kanoner, saavel med heelt cylindriske Løb som med coniske Aabninger; 216—25: Beskrivelse over en af General Helvig opfunden Paatændings-Indretning for Søkanoner. VIII. 121—26: Om den sammenpressede Lufts Expansionsevne i Sammenligning med Krudtgassets; XI. 261—63: General Helvigs Methode at lade Borehuller.

I Militært Tidsskrift: 2det Hefte 1—96: Om et nyere Feltartillerie for Krigstheater af forskjellig Beskaffenhed; 3 H. 1—97: Forsøg over Artilleriets Brug i Felten. (jfr. J. G. Meydells Bemærkninger i 4de H. 140 ff). 5 H. 130—182: Svar paa Oberstl. Meydells Bemærkn. etc. (jfr. Nogle Ord af Meydell i 6 H.); 183—202: En ny Bearbeidelse af Theorien over Metalstyrken; 209—214: Om Jægernes Anvendelse i Fegtningen; 6 H. 1—27: Om Kanonernes og Lavetternes Vægtsystem; 41—63: Om Fæstningers Angreb ved Bombardement; 114—52: Betragtninger over Fegtningsmaaden af det engelske Infanterie i Spanien og Portugal 1808—14 (jfr. Bemærkn. af Meydell i 7 H.). 7 H. 24—48: Om Ricochetskydningen mod beleirede Fæstninger; 61—109: Tillæg til Afhandlingen i 3 H. om Artilleriets Brug i Felten (jfr. Bemærkn. af Meydell i 8 H.); 170—78: Om de ved det svenske Artilleri foretagne Sprængningsskydninger med 12 og 6pundige Kanoner samt med 12pundige Granatkanoner; 179—213: Bemærkninger ved Sylows i 6te Hefte meddeelte Forsøg til en Theorie for Metaltykkelsen om Krudtladningen ved det svære Skyds; 8 H. 1—30: Om to og tre Geledder samt om Colonnesystemet m. m. (jfr. Meydells Bemærkninger i 9 H.); 106—118: Haubitzernes nyere Historie; 167—208: Bemærkninger til de i 1828 anstillede Artillerieforsøg; 9 H. 1—29: Beskrivelse over Bataillen ved Vimiero i Portugal (efter Napier); 95—107: Om den rette Længde af den tactiske Basis; 156—60: Betragtninger over de franske Feltkanoners Vægtsystem; 10 H. 49—58: Practisk Theorie for Krudtets Antændelse.

I *kgl. Svenska Krigsvetenskaps-Akademiens Handlingar* i Aargangen 1828 S. 269—307: Om Haubitzerne og Granatkanonerne, især med Hensyn til Feltartilleriet; 1829, 106—109: Uddrag af en Skrivelse til Krigsakademiets Secretair; 1830, S. 36—93: Om Fæstningers Forsvar efter Valières Grundideer, med 1 Plan. Hvilken Nytte har Artilleriet at vente af Granatkardætsker? etc.

I Fibigers og Jahns Magazin for militair Videnskabelighed. X. 1—83: Svar paa Ing. Capt. Suensens Bemærkninger over B.s Versuch z. einem Lehrge-

bäude etc.; 333—41: Tillæg hertil; (jfr. S.s Gjensvar ib. 279—426 og 583—622).

I Fibigers Nyt Mag. f. milit. Videnskabelighed II. 86—92: Om Diameteren af den eenpundige Jernkugle (Svar herpaa af J. S. Fibiger 92—95); III. 117—151: Om Feilskuddene, naar Skydset staaer paa en skjæv Standplads og Viseerlinien er bestemt ved faste Sigtepunkter, samt om adskillige Slags Opsatse og Kanonens hensigtsmæssigste Elevation i Viseerskud. (Bemærkninger herved af Fibiger i IV. 238—49.)

Han skrev oftere anonymt i Dagbladene, og er bl. A. Forfatter af Opsatsen: „Rævbælgerne, en nyere politisk Faction i Norge," indført i Morgenbl. 1829 No. 210, Tillæg, der vakte stor Opsigt og meget Skriveri.

Botten-Hansen, Paul, Søn af Skolelærer i Sel Hans Paulsen og Ragnhild Johannesdatter, er født 16 Nov. 1824 paa Gaarden Botten i Sels Annex til Vaage, kom 15 Aar gammel til Handelen paa Lillehammer og begyndte Høsten 1845 at studere, samtidig som han arbeidede paa en Embedsmands Kontor; tog Examen Artium 1847, Exam. philos. 1850, og studerede derpaa en Tid Philologi. Var først et Aar Huuslærer i Valders og derpaa i tre Aar (1848—51) Lærer ved Doktor Kjølstads orthopædiske Institut i Christiania. Siden Febr. 1856 er han Assistent i Rigsarchivet. (Jfr. Drammens Blad 1854 No. 13, af B. Bjørnson.)

Tusinde og een Nat, østerlandske Fortællinger og Eventyr i Udvalg. 4 Hefter a 96 S. 8. Chr. 1850—1851.

Huldrebryllupet. Dramatisk Eventyrdigtning. Chr. 1851. 152 S. 8. (Anmeldt i Nationalbladet 1852 No. 35, af Rolf Olsen.)

Mormonismens Historie tilligemed en kort Oversigt over Sektens Troeslærdomme og Kirkeforfatning (især efter det Tydske). Med 12 Afb. Chra 1853. VI og 62 S. l. 8. (Særskilt Aftryk af Illustreret Nyhedsblad for 1853.)

Studentertoget Juni 1856. En Skizze. Chra. 1856. 67 S. l. 8. (Forandret Aftryk af Illustr. Nyhedsbl. 1856).

Eidsvolds-Galleri. Chr. 1856—57. H. I—XI. 4to. (Biographierne dertil forfattede; jfr. Chr.-Posten 1856 No. 2914.)

Johan Nordahl Bruns Biographie. Chra 1856. 1½ Ark 8. (Aftryk af Berømte Nordmænd No. 10. 1855.)

Redaktør af Illustreret Nyhedsblad, begyndt 25 Oktober 1851. Chra. 1851—57. I—VI B., udkommer hver Søndag. Fol. (jfr. Norsk Tidsskr. f. Vid. og Lit. VI. 404—5. Mgbl.1855 No. 320, 1857 No. 22, Aftenbladet 1856 No. 305.) Foruden Redaktions-, Dags- og Literatur-Artikelen (med Undtagelse af de faa med Mærker forsynede Stykker) ere de fleste Biographier og andre med H. eller P. B. H. mærkede Stykker af ham. Saaledes i Aarg. I: Biographier af Madvig (No. 27), J. F. Schouw (No. 33), J. Chr. Berg (No. 37). I Aarg. II: Biographier af Ludvig Tieck (No. 25), Statsraad Sørensen (No. 28), Jens Kraft (No. 32) og Grevinde Wedel (No. 46). Gudbrandsdalsk Klædedragt og Levemaade i No. 13—16. En Lysttour (i øvre Thelemarken) med „St. Olaf" No. 35. (Særskilt aftrykt Chra. 1853 17 S. 8.) Oscarshall No. 41. (Særskilt aftrykt. Chra 1853. 13 S. 8.) I Aarg. III: Repræsentanter af 14 ordentl. Storthing, No. 29, 36, 41, 42, 45 og 49 (fortsat IV No. 5.) En norsk Bondefamilies Liv, (en Fortælling som Text til Tidemands Malerier) No. 11, 19, 28 og 41 (fortsat IV No. 6, 12 og 14). I Aarg. IV: Biographier af A. Munch (No. 2), Peder Anker (No. 9, 17 og 37) og Provst Krag (No. 30 og 47.) Mons Thorsen Bjørnsbæks Sølvbryllup (No. 1) og Marke-

det i Krähwinkel (No. 13), Crusenstolpe om Unionen i No. 19, Literær Industri i Danmark No. 47; om Norskheden No. 46 og 48 (jfr. V No. 3 og 8.) I Aarg. V: Teis Lundegaard No. 11, Dødsfalds-Meddelelser No. 7—9 og flg. (fortsat i 6te Aarg.) Gamle Nyheder No. 25 flg., Studentertoget No. 26—29 og 31 (ogsaa særskilt, se ovenfor). En norsk Apostat No. 49. I Aarg. VI: Reisen til Melbourne No. 1, Norske Folkevisers Udgivelse No. 2, Norske Historikere I: R. Keyser i No. 6, II: P. A. Munch i No. 10, 11 og 14, III: Chr. Lange i No. 21 og 24; Biographier af Baron Wedel-Jarlsberg i No. 18 (aftr. i „Fædrelandet"), Prof. N. B. Sørensen i No. 27, G. N. Kjølstad i No. 37; Norske Høvdingefæder No. 24 og 31, Billeder fra Ringerike No. 35 flg.

Udgav Norsk Illustreret Kalender 1853, 1854 og 1855. 8. (Med Bidrag af Ivar Aasen, P. Chr. Asbjørnsen, A. Munch, P. A. Munch, Fr. Chr. Schübeler o. Fl.) Deri flere Biographier, hvoriblandt Ludvig Holbergs i Aarg. 1855 S. 63—81.

I Magazin for Ungdommen (Chra 1850) No. 6—26: Nordmændenes gamle Gudelære. No. 22—23: Thord Fisker og hans Historier.

I Andhrimner (et Ugeblad, Chra 1851) bl. Andet: „Det unge Tydskland" — Heinrich Heine i 3 Kvart. No. 2—4, 6, 7 og 11; Huldrebrylluppet, omarbeidet og særskilt aftrykt. (Se ovenfor.)

I Mærkelige Nordmænd II, 191—96: Jonas Anton Hjelm (ogsaa særskilt trykt).

I *Berømte Nordmænd* (1855) No. 9: Edvard Storm (jfr. Illustr. Nyhedsblad 1856 No. 38, hvori Tillæg.) No. 10: Johan Nordahl Brun, (siden særskilt aftrykt; se ovenfor.)

I Christiania-Posten 1854 No. 2168: Tilsvar ang. Storthingsmændenes Biographier i Illustr. Nyhedsbl.; 1857 No. 35: Tilsvar ang. Jurykommissionens Indstilling; No. 50 og 61: Fra Nyhedsbladets Redaktion til Hr. O. Vig (jfr. hans Svar sst. No. 54 og 71).

I Nordmanden (et Ugeblad Chra. 1855) No. 1: Georg Sverdrup; No. 27—29, 38—39: Bondeslægten Aarflot.

I Kristians Amtstidende 1855 No. 3, 9, 13 og 23. (Fire) Breve fra Hovedstaden.

I Morgenbladet 1856 No. 9: Norskheden (7 Sp.). Tilsvar herpaa i No. 46 (af O. Vig); jfr. Chr.-Posten 1856 No. 2638 og Nyhedsbl. f. A. No. 3 og 8.

I „Første Tillæg til *Santa Indulgentias Iagttager*, No. 364 (et Samfundsblad til Julefesten i Studentersamfundet 30 Dec. 1856): „En norsk Apostat" (parodisk Autobiographi).

Boye, Engelbret, f. i Kjøbenhavn 22de Januar 1754, Søn af Lærredshandler Peder Rasmussen og Maren Nilsdatter, blev Student 1772 og Magister 1781 for en (utrykt) latinsk Afhandling om Grunden til de græske og romerske Forfatteres Vildfarelser i den jødiske Historie; 1782 Collega ved Christiania Skole, 1787 Rector paa Kongsberg og 5 Sept. 1806 ligesaa ved Throndhjems Kathedralskole. 1832 Ridder af Nordstjernen og 19 Febr. 1833 bevilget Afsked med Pension. † i Throndhjem 3 Januar 1839. * 1. Dorothea Sophie Sthyr († 1798 paa Kongsberg), D. af Sorenskriver i Numedal og Sandsverv Christen S. 2. Dorothea Barth, D. af Byfoged Jonas B. paa Kongsberg. (jfr. Erslew I. 184 og Suppl. I. 216—17. Hundrup Biogr. Efterretn. om philologiske Candidater. II. 11—12. Digt ved hans Jubilæum i Throndhjem 26 Juli 1832.)

Af hans ældre Skrifter findes i Nyerups og Krafts Lit. Lex. følgende anførte: Epictets Haandbog, overs. og med Anm. oplyst. Kbhvn 1781. (rec. i Lærde Efterr. 1782 No. 27.) — Anmærkninger ved Prof. Sahls Udgave og Oversættelse af Epictet. Chra 1785.

Grundige og passende Lærebøgers Vigtighed og Nytte ved enhver Underviisning. (Skoleprogram.) Chra 1798.

I Nationalbladet X. 199—202: Bemærkninger ved nogle §§ i Lovcommissionens Udkast til en Lov ang. de lærde Skoler.

Boye, Matthias Andreas, Foregaaendes Søn, er født paa Kongsberg 9 Febr. 1796 og dimitteret fra Throndhjems Skole 1814; blev 1817 Adjunkt og 1819 Overlærer ved Drammens lærde Skole, og i Oct. 1825 constit. Rector ved Christianssands Kathedralskole, med Forpligtelse til at tage Embedsexamen. 19 April 1849 Toldkasserer i Christianssund. Han var i 1833 Storthingsmand for Christianssands By og i 1857 ligesaa for Christianssund. * 1818 Johanne Margrete Jacobe Birckner (f. 4 Nov. 1797) D. af Michael Gottlieb B., Prest i Korsør, † 1798.

Gjenmæle og Commentar til Anonymens Beretning om Danmarks politiske Forbrydelser mod Norge. Kbhvn. 1817. 8.

Tale paa den store Jubelfest, høitideligholdt ved Drammens lærde Skole, 1ste Novb. 1817. Drammen 1817. 26 S. 8.

Haandbog i den gamle Geographi, fornemlig til Brug i de lærde Skoler. Chra 1820. XVI. 348 S. 8.

Bianka af Toredo, Drama i 5 Akter (af K. G. T. Winckler) metrisk oversat. Chra 1822. 157 S. 8.

De his et illis programma. Chrsandiæ 1828. 12 S. 4.

Om Christianssands Kathedralskole. (Indbydelsesskrift.) Chr.sand 1829. 21 S. 4.

Indbydelsesskrift. (Nogle Bemærkninger imod Reglementet for Examen artium.) Chrsand 1830. 11 S.

Indbydelsesskrift. (Om det er rigtigt at behandle Fattigforsørgelsen som et Communalanliggende.) Chr.sand 1831. 1 Ark. fol. (rec. i Alm. Norsk Maanedsskr. II. 422—35; jfr. Chr.sands Stiftsavis 1843 No. 25.)

Indbydelsesskrift. (Udtog af H. Ney's Grundsätze der Erziehung. Hamburg 1830). Chrsand 1832. 1832. 18 S. 4.

Den kloge og forstandige Faaregubbe af S. Swensson. Overs. fra Svensk. Chrsand 1835. 14 S. 8.

Cantate og Tale i Chrsands Kathedralskole paa Kong Carl Johans Begravelsesdag 26 April 1844. Chra 1844. 13 S. 8.

I Ugebladet Hermoder, 3 og 5 Halvaarg.: Nogle faa poetiske Bidrag; ligesaa skrev han i det første Tiaar efter Freden oftere anonymt i Tidenderne.

Var i nogen Tid Redaktør af Christiansands Adresse-Avis, hvori forskjellige Digte og andre Artikler, hvoriblandt i Aarg. 1828 No. 84: Et Par Ord om den private Veiledning man giver Skolens Disciple; 1835 No. . . : Nekrolog over Etatsraad D. Hegermann, optr. i Morgenbl. f. A. No. 63 og Militairt Tidsskr. X. 105—112).

Boye, Ole Langfeldt, Søn af Skibsfører Ole Langfeldt B. og Barbara Berthine Petersen, er født i Bergen 12 Sept. 1821, Stu-

dent fra Bergens Skole 1840; var i nogen Tid Bestyrer af Bergens Theater; tog philol. Embedsexamen 1853 og 1854, og blev 27 Mai 1854 Adjunkt ved Stavangers lærde og Realskole. * 1854 Andrine Matthea Tobroe (f 22 Mai 1831), Dr. af Skræddermester Peter Jørgensen T. i Christiania.

Fuldstændigt Ord- og Sagregister til Madvigs græske Ordføiningslære. Bergen 1850. 34 S. 8.

Fremstilling af Læren om Havarie og Søassurance efter de bedste nyeste Kildeskrifter ved A. Gjerding og O. L. Boye. Med Anhang om Bodmeri. Chra 1857. XVI. 350 S. 8.

Referent af Morgenbladets Storthings-Efterretninger i 1854.

Boyesen, Peter Otto, Søn af Gaardbruger Peter Otto B. († 1856) og Helene Cathrine Tulberg († 1843) er født paa Hofvin i Aker 14 Juli 1810, gik paa Christiania lærde Skole fra 1822 til 27, da han blev privat dimitteret; foretog 1843—44 som Cand. philos. paa offentlig Bekostning en Reise til Sverige, Skotland, England og Tydskland, for at gjøre sig bekjendt med Landvæsen og landøkonomiske Læreanstalter, oprettede 1845 paa Hofvin en Landbrugeskole, som han Aaret efter nedlagde af Mangel paa offentlig Understøttelse; studerede i 3 Semestre Veterinær-Videnskaben i Kjøbenhavn, og har senere ved Reiser i Norge, Sverige og Danmark gjort sig bekjendt med Landboforholdene i disse Lande, og givet privat Veiledning i Landøkonomi. Han er nu Lærer ved Nissens Latin- og Realskole i Christiania.

Meierierne i Hertugdømmerne Schleswig og Holstein, paa Stedet beskrevne med Tillempning efter de svenske Forholde, af Dr. Ch. Em. Hagdahl. Oversat fra Svensk. Gjennemseet med Bemærkninger af P. O. B. Chra. 1857. 89 S. st. 8 foruden Forord. (Fulgte som Tillægshefte til Polyt. Tidsskr. IV Aarg. No. 18.)

Almindelig norsk Landbrugstidende, redigeret. 1ste Aargang 1850. 284 S. 8.

I Norsk Folke-Kalender 1847, 54—80: Fremstilling af det skotske Landvæsen med Anvendning af dets Anvendelse i Norge. 1848, 73—81: Om Engvanding; 81—85: Det landøkonomiske Institut Hohenheims Humledyrkning.

I Morgenbladet: forskj. landøkonomiske Opsatser, hvoribl. 1854 No. 323: Svar til Oberstlieut. v. Eckensteens Bemærkninger i Anledning af Myrbænkning (i s. Bl. No. 278—280,) 3 Sp.

Brandt, Daniel Bernhard, Søn af Sorenskriver i Nordhordland Hans Andreas Br. († 1806) og Frederikke Louise Castonier († 1817), er født i Bergen 25 Septbr. 1795, siden 1825 Lærer i Skrivning og senere ligesaa i Tegning ved Christiania Borger- og Realskole.

Tegnelære for Begyndere i den elementære Tegning med nogle Vink for Læreren om Underviisningsmethoden, ledsaget af en Deel Tegninger, der have Hensyn til Texten. Chra 1850. 8 S. Text og 30 Plader Fortegninger.

Han har skrevet de paa Kirke-Dept. Foranstaltning i 182* udgivne Forskrifter for Almuskolerne, samt i 1842 udgivet 8 Bl. Forskrifter for Elementærskoler.

Brandt, Frederik Peter, Søn af Johan Rasmus Br., Fogeb i [illegible]kestad (f. 6 Oktbr. 1789, Afsked 1854) og Maria Elisabet Hage-[illegible] (f. 21 August 1803), er født 24 Juli 1825 i Aamlid i Robygdela-

get, hvor Faderen da var Foged. Student fra Christiania Skole 1842 og juridisk Candidat 1846; blev 1849 Universitets-Stipendiat i Lovkyndighed, og holdt som saadan Forelæsninger ved Universitetet i Aarene 1853—1856; vandt 1851 Kronprindsens Guldmedaille for en retshistorisk Undersøgelse (nedenfor), concurrerede i Sept. 1852 til en Lectorpost i Lovkyndighed, og fik 13 Juli 1853 et Reisestipendium af 360 Spd. for „at studere Lovkyndighed, nævnlig Kilderne til den norske Rets Historie;" hjemkom i Septbr. 1857 efter et længere Ophold i Kjøbenhavn.

Lov ang. Forbrydelser, 20 Aug. 1842, forsynet med Henviisninger. Chra. 1849. 100 S. 8.

Skildringer af de gamle Nordboeres færd. Oversatte fra Oldnorsk. (I) *Hörd Grimkjeldsöns saga* eller de fredløse på holmen. Kra. 1849. 96 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1849 No. 175.)

Om Odels- og Aasædesretten. Chra 1850. 46 S. 8.

Visebog for norske Selskabskredse. Udgivet. Chra. 1849—50. 324 S. 12.

Fremstilling af Lovgivningen om Thinglysningsvæsenet. Chra. 1851. 19 S. 8.

Flyveblade No. 1. Om Prof. C. A. Holmboe og hans Sprogarbeider. Chra (1851). 8 S. 8. (jfr. Morgenbl. 1851 og C. A. Holmboe.)

Grundrids af den norske Retshistorie til Brug ved Forelæsninger. 1 Afsnit. Retskildernes Historie. Chra. 1853. 32 S. 8. (trykt som Manuskript.)

Repertorium for praktisk Lovkyndighed. En assortet Bearbeidelse af Norsk Retstidende, samt Udvalg af ældre Høiesteretsdomme. 1ste Samling 1815—1842, 1—2 Bind 1815—1838. Chra. 1854—56. (10 Hefter a 8 Ark 8. Fortsættes.)

Christian den Fjerdes norske Lovbog af 1604. Udg. efter det akad. Colleg. Foranstaltn. af Fr. Hallager og Fr. Brandt. Chra. 1855. XXVI. 200 S. st. 8 m. Kongens Portrait. (Universitets-Program 2det Halvaar 1856. Anm. af Dr. K. Maurer i München i Krit. Zeitschr. f. d. Gesetzgebung.)

Samling af mærkelige Høiesteretsdomme fra 1815—1835, med Register, udgivet (særsk. Aftryk af Repertorium.) Chra 1856. 12 og 674 S. 8.

I Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. I. 404—9: Anmeldelse af Schmidts Udgave af Rescripter m. m. for Norge. V. 97—167: Fremstilling af de Forandringer, som Norges dømmende Institutioner i ældre Tider have undergaaet. (Prisafhandling, belønnet med Kronprindsens Guldmedaille.) VII. 250—84: De ældre norske og danske Loves Bestemmelser om Formueforholdet mellem Egtefolk, som Bidrag til Chr. V's Lovbogs Fortolkning. (Prøveforelæsning 1852).

I *Norske Samlinger* I. 336—361: Proces af 1597 ang. en Støl under Gaarden Thoug i Ryfylke.

I Danske Magazin Tredie Række V. 332—363. Nye Efterretninger om Erik Munk til Hjørne.

I Morgenbladet 1844 No. 85: Anmeldelse af Christies Skrift Om det norske Sprogs Retskrivning. 6½ Sp. (Gjenmæle af C. i No. 159 Tillæg); — 1845 No. 49: Endnu nogle Bemærkninger ang. Medicinallov-Udkastet; — 1846 No. 57: Schweigaards Proces, anmeldt; No. 273: Om Veiene i Smaalenene og Onstad Sund; No. 296: Det juridiske Facultet; til Indf. i No. 286. — 1848 No. 134: Om Landhandleriet i Rødenes jfr. No. 149. — 1849 No. 258, 260: Om Odels- og Aasædes-Retten, 8 Sp. (jfr. No. 287 og Chrypost en No. 428). No. 279: Om Justits-Dept.s Circulaire om Odelsloven. — 1850 No. 71: Om Udgivelsen af Norges Love og specielt om J.

Schmidts Udgave af Lovsamlingen 1814—1848; No. 316: Om en litterær Skandinavisme (jfr. herom Mgbl. og Chr.-Posten i de følg. No.) — 1851: Anmeldelse af Kruses Hovedregister til Rets-Tidenden. — 1854 No. 262. 263: Om Prof. C. A. Holmboes senere Sprogarbeider. (H.s Svar i No. 267.)

I Den Constitutionelle 1845 No. 174: Nogle Ord i Anl. af Studenter-Toget. (jfr. i senere No. Svar fra G. A. Krohg med Svar og Tilsvar.)

I Rigstidenden 1849 No. : Om Rolf Olsen. (O.s Svar i No. .

I Christiania-Posten (1849) No. 482: Anmeldelse af J. Schmidts Udgave af Lovsamlingen 1814—1848; 1852 No. : Anm. af Sammes Udgave af Forordningerne.

Brandt, Kristian Kornelius Hagemann, Foregaaendes Broder, er født i Eidsberg 8 Juli 1831, tog Officiers-Examen 1848, Examen ved den militaire Høiskole 1852, og ansattes 22 Sept. s. A. som Secondlieutenant i Cavalleriet. * 1856 Birgitte Christiane Frederikke Grüner, D. af Corpsmajor i Cavalleriet Jens Christian G. († 1857) paa nedre Foss ved Christiania, og Birgitte Rosenvinge Kolderup.

Medudgiver med J. C. *Richter* af *Den militære Tilskuer.* (Chra. 1855—1856, 52 No. m. 3 Pl., anmeldt i Milit. Tidsskr. XVIII. 355—56.) Foruden Oversættelser, Redaktionsartikler, Litteratur-Anmeldelser og andre mindre Bidrag er heri af ham: Østersøen (4 Artikler); Om vort militære Avancement (hvorimod 3 Opsatser af — t — og 1 af — y —); Den militære Aflønning; Hvad er en Officiers Embede?; Et Uniformsspørgsmaal.

I Militairt Tidsskrift XVIII. 1—14: Bemærkninger ved R. W.s Afhandling: Om Officierens Vilkaar i Egenskab af Embedsmand. (jfr. R. W.s Tilsvar i XIX. 187—267); 15—34: Anmeldelse af H. D. v. Bülows militairische und vermischte Schriften, (jfr. J. G. Meydells Bemærkninger); ib. 337—48. XIX. 105—125: Svar paa Generalmaj. Meydells Bemærkninger. (jfr. dennes Tilsvar S. 532—46.)

Brandt, Peter Andreas, er født i det Throndhjemske, hvor Faderen var Kjøbmand, var en Tid Handelsmand, senere Contorist i Christiania, fulgte 183* den danske Naturforsker-Expedition til Brasilien som Tegner, og skal endnu opholde sig der.

Billedsamling for Ungdommen og dens Venner, indeholdende et Udvalg af interessante Fremstillinger til Historie, Geographie og Naturhistorie. 1—2 Hefte. Chra 1831—34. 3½ Ark 8. med Lithogr.

Var første Redaktør af „Finmarkens Amtstidende," hvoraf i 1832 udkom i Christiania 35 No. 8., hvorefter Bladet fortsattes i Tromsø under en anden Redaktør.

Ligesaa grundlagde han Stilling-Magazin, men forlod Norge førend det udkom.

Bratt, Gustav Frederik, født paa Eidsvold af svenske Forældre 24 Juni 1807, blev 1827 Secondlieutenant i Throndhjemske Brigade og døde som Premierlieut. i samme 23 April 1837. * 1832 Laura Benedicta Bonsach, født 24 Febr. 1814, (D. af Grosserer Laurits Tønder B. i Throndhjem) og siden gift med Premierlieut. i Christiansf. Brigade Halfdan Olsen.

Norges Historie i Udtog. Thjem 1833. 30 S. 8.

Breder, Paul Peter Vilhelm, Efternævntes Søn, er født paa …derikshald 10 April 1816, Student fra sammes Skole 1834 og juridisk …t 1840; blev 1847 Stiftsoverretsprocurator i Christiania og 18 Ja-

nuar 1854 Amtmand i Nordlands Amt, hvorfra han var Storthingsmand 1857. * 1845 Frederikke Sophie Hesselberg, f. 27 Mai 1818, D. af Sognepræst til Ager Iver H. (s. d.)

I Beretning om Rigets Tilstand i Femaaret 1851—1855 er indtaget under Litr. S. hans Beretning om Nordlands Amts økonomiske Tilstand i Femaaret. 14 S. 4. med 1 Tabel.

Breder, Severin, Søn af Bagermester Jørgen B. og Elisabeth Bringman, er født i Bergen 22 Aug. 1778; blev 1803 personel Capellan til Haabøl, 1806 resid. Capellan i Rakkestad, 1815 Sognepræst i Frederikshald og Decbr. 1816 Provst i Nedre Borgesyssel. 1835 geistligt Medlem af Nordstjernen. † i Frederikshald 27 Febr. 1831. * 1 Juli 1803 Mette Christine Preus (f. 1781), D. af Jacob P., Sognepræst til Haabøl.

Prædiken paa 7de Søndag efter Trinitatis 1826, holden paa fri Mark for Frederikshalds brandlidte Menighed. Chra 1826. 16 S. 8.

Breien, Karl Martin, Søn af Overrets-Prokurator Hans B. og Johanne Hammer, er født paa Hadeland 17 Marts 1829, Student fra Christiania Skole 1849, theol. Candidat 1854, og fra 1855 Lærer ved en Pigeskole i Drammen.

De forskjellige christelige Bekjendelsers indbyrdes afvigende Læresætninger, af K. Graul; med et Anhang. Oversat.. Chra. 1855. XIV. 128 S. 8.

Lectioner for Passionstiden eller Betragtninger over vor Frelsers store Lidelse af Wilhelm Løhe. Overs. fra Tydsk. Drammen 1856. 81 S. 8. (anm. i Ill. Nyhedsbl. 1856 No. 2.)

Konrad, en Gave for Konfirmander af Wilh. Løhe. Overs. efter 3die Oplag. Drammen 1856. X. 92 S. 8 med Titelkobber.

Prædikener af Dr. G. Thomasius. Oversat. 1ste Saml. over Epistel-Texter. Chra 1856. 2den Saml. over frie Texter. ib. 1857.

Brincken, Georg Theodor Leopold, f. 29 Juli 1790 i Haderslev, hvor Faderen, Adolph Rudolph v. B., da var Rector ved den latinske Skole; tog 1815 Præliminær-Examen ved Norges Universitet og blev 1817 Examinat i Medicinen, var en Tid Distriktschirurg i Hardanger og Vos, blev 1819 i samme Stilling forflyttet til Sogn, 1825 til Flekkefjord, og 5 Marts 1834 Distriktslæge i Østre Nedenes, og bosat i Risøer. Afsked med Pension 10 Novb. 1855 og † i Christiania 11 Septbr. 1857. * 18** Petronelle Christophersdatter, f. i Chra 1795 (Dr. af Christopher Hansen.)

I Eyr VII. 340—43 og IX. 97—105 ere nogle Iagttagelser under Sygdomstilfælde af ham meddeelte.

Brinchmann, Alexander, Søn af efterfølgende Christ. Bernhoft B., er født i Christiania 18 Marts 1826, blev Student fra Stavangers Skole 1842, philologisk Candidat 1849, 1850 const. og 23 Marts 1852 virkelig Adjunkt ved Molde Skole. * Maren Johanne Hoffmann, f. 2 Febr. 1830, Datter af Distriktslæge H. (s. d.)

Fransk Grammatik for Begyndere. Molde 1851. 31 S. 8.

Brinchmann, C. A. (maaskee den samme som næstfølgende).

Om Skat paa Brændeviinskjedler m. v. i Kjøb- og Ladestederne, indbef. Tabel, hvorefter Skatten beregnes, Extract af Lovgivningen m. v. Chra. 1832. 4.

Om Skat af Brændeviinskjedler m. v. paa Landet o. s. v. ib. eod. 4.

Brinchmann, Christopher Bernhoft, Søn af Hytteskriver Michael Br. og Johanne Andrea Floer, er født i Aug. 1795 paa Røraas, tog 1818 Præliminair-Examen, blev 1823 Fuldmægtig i Revisions-Depart. og 10 Jan. 1832 Toldklasserer i Molde. * Lovise Fredrikke Fredriksen (f. $\frac{2}{3}$ 1804), D. af Bager i Christiania Bernt F. og Birgitte Marie Schou.

Norske Reiserouter, eller fuldstændig Angivelse af de mellem Norges Kjøb- og Ladesteder førende Veie, samt Afstanden mellem Stationerne. Chra. 1827. VIII. 150 S. 8.

Broch, Hans Jakob, se Sparre.

Broch, Jens Peter, Søn af Krigscommissair Johan Jørgen Br. nedenfor, er født i Christiansand 6 Novbr. 1819, Student fra Møllers Institut 1835, theol. Candidat 1843; blev 1845 Universitets-Stipendiat i de orientalske Sprog, og opholdt sig med Stipendium deels af Statskassen deels af Universitetet 1853—1855 i Udlandet, hovedsagelig i Leipzig og Paris. * 1847 Lovise Müller, D. af Capitain Otto Frederik M. i Valders.

Det hellige Land efter dets nuværende Tilstand, med speciell Hensyn til de fra ældre Tider mærkelige Punkter. Med 7 Træsnit og et lith. Kart. Chra. 1852. 50 S. 8. (Illustr. Nyhedsbl. 1852 No. 48.)

I Tidsskriftet *Nor* III. 2 H. S. 1—38: En Episode af Arabernes Liv før Muhammed med en Oversættelse af to arabiske Priisdigte.

I Theologisk Tidsskr. III. 1—53: Høisangen rhytmisk oversat, med Indledning og Anmærkninger.

I Illustr. Nyhedsblad I. (1852) No. 27, 31 og 33: Det hellige Land. (En ældre og kortere Bearbeidelse af ovenstaaende Skrift.)

Broch, Johan Jørgen, født 1 Januar 1791 i Asker, hvor Faderen Ole Jacob B. var Lieutenant ved Dragonerne († 1805). Moderen hed Else Jørgine Sparre. Han blev 1804 Fændrik og stod fra 1810 ved Nordenfjeldske Regiment, hvori han 1812 fik Compagni. I 1818 overgik han til Christiansandske Brigade, blev 1835 Major, 1839 Oberstlieutenant og Chef for Valderske Corps og 23 April 1842 Sø- og Land-Krigscommissair i Vestre Agershusiske District, og boer i Tønsberg. Han var i flere Aar Bestyrer af det militaire District-Regulerings-Contor i Christiania, og har været Medlem af flere kongelige Commissioner, saasom ved Revisionen af den almindelige Straffelov og af Commissionerne til Udarbeidelse af en Lov om Værnepligten og Sessionsvæsenet (jfr. Morgenbl. 1844 No. 175), blev 1827 Ridder af Sværdordenen og ved St. Olafs Ordenens Oprettelse 1847 Ridder af denne Orden. Var 1830 Storthingsmand fra Christiansand og 1848 fra Laurvig og Sandefjord. * 1815 Jensine Laurentse Bentzen, D. af Kjøbmand Jens Werner B. i Fredrikshald. (Jfr. Moes Efterretn. om Eidsv. Repr. og Storthingsmænd S. 57.)

Politiske Aphorismer, eller Bemærkninger over Statsforfatningen i Almindelighed

lighed, den norske Statsforf. i Særdeleshed, og over de paa Afgjørelse paa førstkom. Storthing fremsatte Constitutionsforslage. (anon.) Chrsand 1823. IV. 212 S. 8.

Dissenterende Votum af et Medlem af den i 1837 nedsatte Commission til at afgive Betænkning og Indstilling i Anl. af Lovcommissionens udgivne Forslag til en Lov ang. Forbrydelser. Chra. 1838. 96 S. 4.

Tale holden ved Afsløringen af D. Hegermanns Æreminde paa Krigsskolens Haveplads 28 Oct. 1841. Chra 1842. 8 S. 8. (optr. i Milit. Tidsskr. X. 114—20.)

I Morgenbladet har han deels anonymt deels under Navn skrevet flere Opsatser af politisk, administrativt, legislativt og tildeels æsthetisk Indhold; af de navngivne mærkes: 1848 No. 337 og 1849 No. 1, 29, 87, 88, 117: Forskjellige Opsatser om Stillingsretten; No. 224: Endnu nogle Ord om vort Forsvarsvæsen. 1850 No. 29, 87, 88 ang. Værnepligtsloven. 1851 No. 2: Om Storthingsvalget i Laurvig. 1854 No. 156: Bemærkninger ved det kgl. Forslag til en Værnepligtslov. 6½ Sp.

I Ugeskriftet Hermoder nogle smaa poetiske Stykker i 2 og 5 Hefte.

Broch, Lars Marius Bing, Søn af Overtoldbetjent Lars Broch († 1838) og Susanne Marie Bing; født i Fredrikstads Forstad 1 Apr. 1826, blev efter i 3 Aar at have frekventeret Krigsskolen i 1845 Secondlieutenant; Premierlieutenant 1854; 1858 Lærer i Landmaaling ved Krigsskolen; 1854 Inspectionsofficier, 1855 Lærer i Tegning og Kalligraphi og 1857 Lærer i Astronomi ved samme. * Justine Vilhelmine Marie Bing, Datter af Sorenskriver til Rakkestad Just Johan Bing og Vilhelmine Magdalena Bremer.

I *Polyteknisk Tidsskrift*, 1855 No. 3, 5 og 6: Proportionspasseren (med Lithogr.) No. 19: Messing og Tombak (oversat); No. 20: Sallerons Apparat til Bestemmelsen af Alkoholmængden i Spirituosa.

Broch, Ole Jacob, Søn af fornævnte Krigscommissair Johan Jørg. B., er født i Fredrikstad 14 Januar 1818 og Student fra Møllers Institut 1835, studerede efter anden Examen de mathematiske Videnskaber, og opholdt sig i dette Diemed med Stipendium af Staten i 1840—42 i Frankrige og Tydskland. Efter Hjemkomsten oprettede han med Hartv. Nissen en Latin- og Realskole i Christiania, hvilken han fra Begyndelsen af 1847 fratraadte, disputerede 1847 for den philosophiske Doctorgrad og blev 2 Decbr. 1848 Lector i den rene Mathematik ved Universitetet. I 1849—50 opholdt han sig for sin Helbred paa Madeira. Fra 1843—1852 var han Lærer i Mathematik ved Krigsskolen, fra 1852 ligesaa i den høiere Mathematik og Mechanik ved den militaire Høiskole, blev 1850 Medlem af Administrationen for den almindelige Enkekasse, 1852 Meddirecteur i Hypothekbanken og 21 Dec. 1855 1ste Directeur for Jernbanen. Han blev 21 August 1855 Ridder af St. Olafs Ordenen, og er Medlem af Norske Videnskabers Selskab i Throndhjem og Vetenskaps-Academien i Stockholm. * 1843 Frederikke Ernestine Wilhelmine Schmidt, f. 5 Febr. 1823, D. af F. W. Schmidt i Berlin.

Samling af *Exempler og Opgaver* til B. Holmboes Lærebog i Mathematiken. 1ste Hefte (til Arithmetiken) 64 S. 2det Hefte (til Geometrien, Stereometrien og Trigonometrien) 56 S. 8. Chra 1839.

Exempler og Noter til den *descriptive Geometri.* Chra. 1843. (autographeret.)

Den descriptive Geometries Elementer. Chra. 1847. 32 S. 8 m. 31 Sider lithogr. Plader.

Forelæsninger over Functionslæren, Differentialregning, Integralregning, Bestemte Integraler, Analytisk Plangeometri og Stereometri. 1853—56. (autographeret).

Den rationale Mechaniks Elementer (autographeret). 1 Udgave 1853, 2 Udgave 1856.

Lovene for Lysets Forplantelse i isophane og eenaxig krystaliserede Legemer. Disputats for den philosophiske Doctorgrad. Chra. 1847. 160 S. 8. (Særsk. Aftr. af Nyt Magaz. for Naturvid. V. 49—170 og 215—52. Anm. af Forf. i Norsk Tidsskr. II. 111—21.)

Lærebog i Trigonometrien. Chra 1851. 128 S. 8 med 1 Pl.

Plangeometri. Chra 1854. 254 S. 8 med 29 Pl.

Lehrbuch der Mechanik. 2 Abtheilungen. Berlin 1850—54. 700 S. 8 med 3 Pl.

Udgav som Medbestyrer af Latin og Realskolen i Christiania med Hartv. Nissen *Programmet* til Examen ved denne Skole 1845 (se Nissen).

I Tidsskriftet *Nor* I. 457—468: Om Addition af transscendente Functioner, hvis Differentialer ere algebraiske.

I *Nyt Mag. for Naturvidenskaberne.* II. 297—332: Om nogle transscendente Functioner; V. 49—170, 215—52: hans Doctor-Disputats, ovenfor; VI. 42—50: Sammenligning mellem forskjellige Veilinier med Hensyn til Transportevne; 50—56: Om de Frauenhoferske Linier i Solspectret, saaledes som de vise sig for det ubevæbnede Øie (optaget i Poggendorffs Annalen der Physik und Chemie).

I Norske Univ. og Skole-Annaler, 2den Række II. 133—141: Beretning om den af ham i 1840—42 foretagne Reise i Udlandet.

I *Crelles Journal* f. d. reine und angew. Mathematik, XX. 178—188: Sur quelques propriétés d'une certaine classe de fonctions transcendantes; XXXIII, 145 ff. 201 ff.: Mémoire sur les fonctions de la forme . . . etc. (jfr. Morgenbl. 1843 No. 145; ogsaa indført i Recueil des Savans étrangers.) — XL. 233: Auflösung einer geometrischen Aufgabe.

I *Repertorium der Physik*, V. 88—151: Allgemeine Gesetze der Wellenbewegung. VII. 1—119: Besondere Gesetze der Wellebewegung.

I *Förhandl. vid de Skand. Naturforskarnes* tredje Möte (1842) S. 283—302: Om Lovene for Lysets Hurtighed i de isophane og eenaxig krystaliserede Media. (Uddrag af den ovenfor anførte Afhandling.)

I Morgenbladet 1848 No. 102 Till.: Bemærkninger i Anl. af Minimum for tvunget Indskud i Enkekassen; 1851 No. 17, 18, 21, 27, 35, 45, 52, 65, 68, 71: Bidrag til Bedømmelsen af Spørgsm. om Jernbanen bør anlægges for norsk Regning eller i Forb. med det engelske Interessentskab; 10 Artikler (jfr. Chrpost. No. 835, 853); No. 138: Bemærkninger ved Forslagene om Pantelaans-Indretninger; 1857 No. 119: Udtog af Norges Banks Regnskab for 1 Fjerdingaar 1857; No. 147, 173: Norges Bank som Seddelinstitut, Banker- og Laaneinstitut.

I Illustreret Nyhedsblad I. No. 1—4: Industriudstillingen i London (1851) No. 6—7, 11, 14, 20, 26, 30 og 61 samt II. No. 33, 46 og 47: Om den elektriske Telegraph, (særskilt aftrykt i nogle Exempl.); I. No. 9: Den electriske Telegraf under Strædet ved Calais; No. 10: Dicks Anti-Frictions-Presse; No. 16: Langs Planometer; No. 22: P. Lundhs forbedrede Forbindelsesskruer for Vandsprøiternes Vandlangerør; No. 37: Philips Ildslukker.

Rentabilitets-Beregning for en Locomotivjernbane fra Hovedjernbanen om Omegsvinger til Grændsen, findes vedføiet C. B. Berghs Forslag til en saadan. S. —59 fol.

Broch, Theodor Christian Anton, yngre Broder af ovennævnte Johan Jørgen B., er født paa Gaarden Ballerud i Bærum 19 Jan. 1796, gjennemgik Krigsskolen 1808—10, og blev 1811 Lieutenant ved Agershusiske Skarpskytter-Regiment med Anciennetet fra 1 Jan. 1810, men forrettede Tjeneste som Repetent ved Krigsskolen; deeltog med Regimentet i Felttoget 1814 og blev haardt saaret i Affairen ved Matrand. Senere ansattes han i Ingenieur-Brigaden, hvori han 1819 blev Stabscapitain og 1833 Capitain; anvendtes i flere Aar ved den topographiske Opmaaling Søndenfjelds, var 1832—33 Trigonometrist ved den nordlandske Kystopmaaling, og arbeidede 1834—35 ved Trianguleringen af det sydlige Norge. Senere var han i flere Aar Chef for Ingenieur-Detachementet i Throndhjem, blev 1844 Lærer i Fortifikation og Mineerkunst samt Land- og Vand-Bygningskunst ved den militære Høiskole og 1849 Chef for det militaire Expeditionscontor i Armee-Departementet, som han fratraadte 1852; 1848 rykkede han som Stabschef ud med de norske Tropper, som i Anledning af den danske Krig førtes til Skaane. 2 Mai 1853 blev han Oberst og 1ste Officier i Generalstaben, hvorfra han afgik 25 Febr. 1857 og indtraadte paany i Ingenieur-Brigaden som Oberstlieutenant. Ridder af Sværdordenen 1839, af St. Olafs Orden 1848 og af Danebroge 1849. * 15/1 1819 Josepha Unger, f. 9 Jan. 1801, D. af Magazinforvalter paa Agershuus Johan U. († 1840) og A. F. M. Wellesen (jfr. G. Vigfússons Ferðasaga úr Noregi i Ný Félagsrit XV. 80. Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 40).

Bemærkninger ved Major Ræders militaire Betragtninger over Marine-Etablissementet paa Horten. (anon.) Chra 1827. 32 S. 8.

Lærebog i Bygningskunsten. Nærmest bestemt for den militære Høiskoles Elever, gjennem Oversættelser og Uddrag af de bedste og nyere Forfatteres Værker samlet og udgivet. Med 50 lith. Plader. I. Bygningstechnologien. V. 303 S. II. Borgerlig Bygningskunst, Vandbygningskunst, Vei- og Brobygningskunst. VIII. 499 S. Chra 1848. 8. (En Bearb. af hans Forelæsn. herover i Contratryk).

Forelæsninger over Fortification. (Contratryk.)

Han var fra 2den Halvaargang Redaktør af Ugebladet Hermoder (12 Halvaargang 1821—27. 4.) hvori blandt Andet er af ham: Fragmenter af en poetisk Behandling af Frithjofs Saga, I. 225—32 og VII. 89—93. 105—109. En Fodreise til Rjukandfossen i Vestfjorddalen, I. 324—36. Den gamle Hedning (efter Tegnér) V. No. 18. Nogle Bemærkninger over Fjeldhøider og Clima, V. 170—75.

I *Magazin for Naturvidenskaberne.* Beskrivelse over et optisk Syn, i IX. 166—68. Iagttagelser til Høidebestemmelser med Barometer, foretagne i Somrene 1826 og 1827 i Østerdalens og Gudbrandsdalens Fjeldmarker, i XII. 188—99; og i *Nyt Mag. f. Naturv.* I. 73—85: Iagttagelser o. s. v. i 1827 mellem Valders og Gudbrandsdalen.

I Militairt Tidsskrift XVIII. 176—214: Rapport over Jagttagelser under en Reise i Udlandet 1843. XX. 201—22: Bidrag til en upartisk Sammenligning mellem Bastions- og Kaponiere-Befæstningen, m. 1 Plan.

Med-Redaktør af Polyteknisk Tidsskrift 1854—1856. (fortsættes.)

Han har og trykt enkelte Digte, f. Ex. i 1815 et Mindedigt over Fru Christiane Koren, og i Morgana 1820, S. 164: Bjarkebeinen, en Romance.

Kart No. 4 *over den norske Kyst* fra Fleina og Sandhornet til Tranø, udg. af A. Vibe. Chra. 1839 fol. er udarbeidet efter B.s, Dues og Rynnings Opmaalinger.

Brock, Andreas Lind, Søn af Distriktslæge i Romsdal Matthias Albert Haberdorff B. († $\frac{8}{1}$ 1853) og Anna Martha Lind († $\frac{20}{8}$ 1852), er født i Hafslo i Sogn 10 Decbr. 1802, sattes først til Handelen, senere paa et Apothek, og kom i sit 19de Aar ind i Bergens Kathedralskole, hvorfra han 1826 dimitteredes. Som philologisk Student fik han 1829 Constitution som Adjunkt ved Drammens Skole, men denne toges tilbage paa Grund af hans Optræden for 17de Mais Høitideligholdelse; 1830 var han const. Lærer ved Fredrikstads Borgerskole, senere Lærer ved Møllers Institut, blev 1834 Hjælpelærer og 14 Febr. 1837 Adjunkt ved Christiania lærde Skole. * 1837 Emma Christiane Andrea Bartholine Hjort Stuwitz, D. af den 1812 afdøde Sogneprest til Bergens Korskirke Carl Hjorth St. og Catharina Helene Hoe.

Nogle Bemærkninger, sigtende til Besvarelsen af det Spørgsmaal, hvorledes de lærde Skoler bedre kunne opfylde deres Bestemmelse. Indbydelsesskrift. Chra. 1840. 21 S. 4. (anm. af H. Smith-Hjort i Mgbl. 1840 No. 199, jfr. No. 253.)

Om de gamle Classikeres Berettigelse til den Plads, de nu indtage i Underviisningen i de lærde Skoler. *Indbydelsesskrift.* Chra 1853. 37 S. 8.

Den Frimodige (se Anton Bang) begyndte med en Afhandling af Br.: Noget om den lærde Underviisning. Forøvrigt har han leveret flere Bidrag til Oppositionsbladene, navnlig til Schiwes Nyeste Skildeji af Christiania og Stockholm, til Flors Folkeblad, og især til den ældre Række af Statsborgeren, hvoribl. flere Stykker „Blandede Bemærkninger."

Brock, Gerhard Christopher, førnævnte Andreas L. B.s Broder, er født i Hafslo (døbt 23 Mai) 1813, blev Student 1835 og medicinsk Candidat 1839, 1844 Distriktslæge i Hardanger (1853 i Indre Hardanger), og 5 Juni 1856 ligesaa i Nordre Søndmøres Distrikt, samt bosat i Aalesund. * Lovise Buch, (f. $\frac{11}{1}$ 1811 i Throndhjem), D. af Christopher Lorents B.

I Ugeskr. for Medicin og Pharm. III. 195—97: Nogle Bemærkninger om Spedalskheden.

Brock, Nils Werenskjold, Søn af Major Oluf B. og Magdalena Sibyla Werenskjold († 1838), er født i Frederiksstad 1786 (døbt 5 Okt.), blev 1798 Corporal og 1803 Officier, stod først ved det Søndenfjeldske (Chr. Augusts) Regiment, med hvilket han deeltog i Felttoget 1808, senere ved 1ste Agershusiske Brigade, hvori han 1818 fik Compagni, derefter blev Corpsmajor ved Fredriksteenske Corps og 3 Sept. 1840 Oberstlieut. og Chef for Gudbrandsdalske Musketeercorps; fik 23 April 1842 Afsked med Pension. * 1) Elisabet Large, D. af Kjøbmand L. paa Fredrikshald, en født Englænder. 2) Petronelle Lorence Dahl, f. 1793, D. af daværende pers. Kapellan til Nes paa-Hedemarken, Andreas Dahl.

Bidrag til Beskrivelse over Fredriksteens Beleiring i Aaret 1814, samt de dermed nærmest i Forbindelse staaende Begivenheder. Chra 1844. 31 S. 8.

I *Svenska Krigsvetenskaps-Acad. Handlingar* 1824. S. 84—95: Svar på Academiens Fråga ang. Virke för Artilleri-Materialens Behof; og i 1825 S. 118—38: Om Campement i Hytter.

Brock, Oluf Large, Foregaaendes Søn, er født paa Valle i Onsø April 1812, blev Student fra Fredrikshalds Skole 1831 og theologisk Candidat 1837, oprettede i 1838 en Skole paa Lillehammer, der dog snart gik ind. Han lagde sig efter Architektur og Philosophi, studerede især F. C. Sibberns Skrifter, og opholdt sig nogen Tid i Kjøbenhavn, for at lære ham personlig at kjende; ligesaa gjorde han 1847 en Reise til Berlin, for at træffe Schelling og Neander. For sine Yttringer i „Antisekosis" mod Storthinget blev han sat under Tiltale og af Høiesteret 7 Febr. 1851 dømt til 60 Dages Fængsel; han opholdt sig siden 1850 i Christiania, hvor han blev Lærer ved en katholsk Børneskole, og gik kort før sin Død formelig over til Katholicismen. † i Christiania 23 Novbr. 1856. (jfr. P. Botten-Hansens Biographi af ham: „En norsk Apostat" i Ill. Nyhedsbl. 1856 No. 49; jfr. No. 50 af M. J. Monrad, O. Sandberg i Mgbl. 1857 No. 11 og Aftenbl. No. 11.)

Grammatik som Forstandslære, samt om Genialitet og sammes Ytringer. Lillehammer 1839. 46 S. 8. (anmeldt i Den Constit. 1839 No. 280—81 af — d; jfr. B's Svar i Morgenbladet f. A. No. 252 og 287; Den Constitutionelle No. 298).

Indvielsen i det christelige Liv, en Afhandling, sammendraget af flere Prædikeners, holdte for Rammes og Hofs Menigheder. Holmestrand [ved 1842]. 16 S. 8.

Trende Vandringer i Tankens Verden af Retardato Mostoso. Chra. 1849. 52 S. 8. (anm. i Rigst. f. A.)

Antisekosis. En Norskabsbog. Chra 1850. 72 S. 8.

Brød og Viin, et Intelligentsblad. No. 1. 4. Chra. (1850.)

I Morgenbladet 1839 No. 252: Filosophiens Betydning og Værd. (jfr. D. Constit. 1839 No. 298: Replik til Forstandslærens Forfatter); 1850 No. 93, 112 og 117: Kirkebygninger.

I Oplands-Tidenden Høsten 1838: Om Skolevæsenet.

I Vestl. Tidende 1846, April: Om Kirkebygninger.

Brock, Peter Frederik, Søn af personel Capellan (senere Sognepræst til Askim) Henrik Andreas B. og Georgine Smith, er født i Odalen 15 Febr. 1814, gik i Christiania lærde Skole og blev privat dimitteret 1831; tog theologisk Examen 1837 og blev 1840 personel Capellan til Norderhov, samt 3 Aug. 1850 residerende Capellan sammesteds. * 1. 1840 Bolette Christine Antzée (f. 1817. † 1850), D. af afdøde Capt. Thomas Theodor A. og Bolette Hjort. 2. 1853 Karine Hiort, D. af afd. Sorenskriver Nils Bierregaard H. i Nordre Jarlsberg, og Henriette Eebensen.

Ved gamle Fader Barloes Baare. Chra. 1856. 12.

Forskjellige trykte Gravsange, hvoriblandt over (Svogeren) pers. Capell. Ludvig L. Daae 1835.

Brodahl, Isaach Peter, Søn af Ole Brodahl og Karen Dorthea Blom, er født i Kragerø 25 Aug. 1785, blev fra Corporal ved Nordenfjeld. Regiment i 1809 Lieutenant ved Vesterlenske Regiment, senere Premier-

lieutenant i Christianssandske Brigade, 182* Overtoldbetjent i Stavangers Distrikt, og 12 Marts 1833 Toldoppebørselsbetjent (Toldkasserer) i Egersund. † 8 Marts 1846. * 1. Maren Arup, Biskoppens Søster. 2. 1831 Birgitte Larsen, f. 11 Novbr. 1807, D. af Ener Larsen i Stavanger.

Digtninger. Første Deel. Christiansand 1824. 95 S. 8.

Brodahl, Peter Marius, Søn af Fornævnte og Maren Arup, er født 26 Sept. 1822 i Christiansand, Student 1840 og theol. Candidat 1849. Emigrantprest i Amerika 1856.

Han har skrevet flere mindre poetiske Stykker, hvoriblandt i Morgenbladet 1841 No. 339: „Sommerens Afsked paa en smuk Høstdag."

Brun, Augustinus Meldal, Søn af Sogneprest til Fjelberg, Johannes B., er født 1772 (døbt 22 Juli) i Borgund paa Søndmøre, hvor Faderen da var personel Capellan; blev 1799 pers. Capellan hos Faderen i Fjelberg og 1808 Sogneprest sammesteds, hvor han døde 31 Marts 1833. * omtr. 1807 Marie de Fine Krogh, f. i Jelsø 1779, † 5 Dec. 1853. (D. af Major, senere Oberstlieut. v. Krogh.)

Tale for Almuesmanden paa 19de Aarhundredes første Dag. Bergen 1801.

I Nationalbladet XXI. No. 49: Sørgekvad i Anl. af Zetlitz's Død, og i Bergens Adr.-Cont. Efterretn. 1823 No. 23: Digt over Overvrager Kahrs.

Brun, Christen, Søn af nedennævnte Biskop Johan Nordal B., er født i Bergen 5 Januar 1778, theol. Candidat 1800, var fra 1803 personel og fra 1811 residerende Capellan til Korskirken i Bergen, samt blev 19 Juli 1820 Sogneprest til Domkirken, og var fra 1823 til 1839 Stiftsprovst i Bergen, hvor han døde 31 Decbr. 1847. * 1801 Anna Elisabeth Suhling, f. 26 Febr. 1778, D. af Skibsklarerer i Bergen Johan Lyder S. (Mindedigt af P. P. Aabel i Mgbl. 1848 No. 42.)

Før 1814: Tale holden paa Kristi Krybbe 1802. — En Brudevielsestale 1803. — En Confirmationstale 1806. — Mad. Helene Suhlings Biographie 1806. — En Prædiken 1808. — Alle trykte i Bergen, (jfr. Litt. Lex. 95.)

Afskedsprædiken i Korskirken 19 Sønd. eft. Trefoldighed 1820. Bergen 1820. 15 S. 8.

Brudevielse til Assessor B. C. Riis og Frøken M. Pavels. ib. 1824. 12 S. 8.

Ordinationstale, holden i Domkirken i Bergen 4 Mai 1825 for (Sønnen) Joh. Lyder Brun. ib. 1825. 16 S. 8.

Confirmationstale, holden paa 1ste Sønd. efter Paaske. ib. u. A. 1 Ark 8.

Tale ved Prof. og Rector Arentz's Gravfæstelse. ib. 1826. 8 S. 8. (også aftr. i Morgenbl. No. 32 f. A.)

Brudeviel se for Kjøbmand Halven og Frøken Ingeborg Brun, holden paa Forf.s Sølvbryllupsdag. ib. eod.

Det Elskværdige hos de Gamle at give Agt paa. Brudevielse til Skibscapt. C. Schnelle og Jfr. J. Wallem. ib. 1827. 15 S. 8.

Tale ved Pastor Welhavens Gravfæstelse. ib. 1828. ½ Ark 8.

Johan Nordahl Bruns mindre Digte. Udgivne. 2den og forøgede Udgave. Chra 1818. 379 S. 8.

I Bergens Adr. Cont. Efterretn. 1830 No. 45: Bispinde Ingeborg Bruns

Minde eller nogle flere Træk af hendes Charakter. — Ved Catechet Reimers's Gravfæstelse.

Brun, Hans, Søn af nedennævnte Provst Svend Busch B., er født i Strinden 18 Aug. 1820, blev privat dimitteret 1838 og theologisk Kandidat 1847; var i nogen Tid indtil Høsten 1857 constit. Katechet i Kragerø.

De mærkeligste Sagn fra Forfædrenes Gudeverden, til Skolebrug og Folkelæsning. Chra. 1852. 64 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsblad 1852 No. 60).

Korstogene til det hellige Land. (Tredie Tillægshefte til Folkevennen). Chra 1852. 120 S. 8.

I Tidsskriftet Folkevennen I. 14—31: Et Blik paa Norge i det 9de og 10de Aarhundrede, især med Hensyn til det første Forsøg paa Christendommens Indførelse. — I. 49—74: Om Kong Olaf Trygvason. — I. 123—31: Norne-Gjæst. — I. 145—160: Jarletiden og Olafs Hjemkomst.

I Morgenbladet 1850 No. 43: Adam Oehlenschläger. (Digt ved hans Død).

I Daas Tilskuer: Pastor Grundtvigs tilkommende Forfatter-Virksomhed, i 1851 No. 4. Om Mormonerne i No. 7, 8, 11 og 1852 No. 1, 3, 5. Om Prof. Welhavens „Reisebilleder og Digte" og hans Forhold til den norske Folkelighed. ib. No. 2, 4. Anm. af „Religiøs Læsning for Folket" af O. Vig, i No. 9. Skiringsdal paa Vestfold, i No. 10. Ludvig Kristian Müllers Eftermæle, i No. 12. „Folkevennen" (anmeldt) i No. 14a. Wexels, om 3die Artikel (anmeldt), i No. 14b. Upsala, i No. 26. — I 1853: St. Olaf og Raudsønnerne (Digt) i No. 11. Søfuglen (Digt), i No. 12.

I *Idun* 1851 No. 2: Hedin, Helge og Svava (væsentlig efter Edda); No. 5: Damesang og Skjaldskab; i No. 8—12: Troesfrihedssagen i Danmark og Dr. Rudelbachs Skrift om det borgerlige Ægteskab; No. 10: Nordmanden Iver Hesselberg; No. 14 og 16: Om Nordens Forhold til England især i dets Fortid.

I Christiania-Posten 1850 No. 625: Selskabet for Danmarks Kirkehistorie; 1854 No. 2060: Solbjørgs-Fruga (Digt).

I Følgeblad til „For Fattig og Rig" 1851 gjennem flere No.: Om fædrelandsk Oplysning (jfr. Chr.posten No. 980).

Brun (ogsaa **Bruun**), **Johan Christoffer**, Søn af Major og Veimester Johan Mangelsen B. og Helene Frederikke Støren, er født 20 Mai 1794 paa Vestvig i Britstaden. Udgik fra Landcadet-Academiet som Officier 1814, afgik som Secondlieutenant paa Vartpenge 1817, og blev 1827 Overtoldbetjent i Christiansunds Distrikt (bosat i Røren ved Aalesund). * 1. Anne Marg. Irgens Holst, f. 6 Okt. 1799, † 23 Jan. 1841 (D. af Postmester i Inderøen Claus H. og Sophia Randulf). 2. 1846 Agnette Thomine Wrensted, f. i Bergen 5 Mai 1824 (D. af Skolelærer Laurits Jens W. og Ingeborg Marie Schjelderup).

Sange fra Glædens Ven. Nytaarsgave. 1 og 2 Deel. Chra 1834. 62 S. 16.

Zions Messiaden, Høisang i 12 Sange med Indledningssange, Prolog og Epilog, samt Vocal og Instrumental Musikforsøg for Orgel og Pianoforte til Messiadens samtlige lyriske Sange, fra en Nordmand. Christiania 1842. 91 S. 12. m. to Musikbilag.

Det nye Jerusalem. Høisang med Prolog og Epilog item: Paraphrase betræff. den allegoriske Betydning af Salomo Høisang eller Sangenes Sang med Kong Davids Brudesang som Prolog, helliget Israels adspredte Sønner paa Jorden. Eegsæt 1851. 32 S. 8.

Brun, Johan Lyder, Søn af fornævnte Stiftsprovst Christen B., er f. i Bergen 14 Okt. 1802, blev Student fra Bergens Skole 1821, theolog. Candidat 1824 og personel Capellan hos Faderen 1825. I 1832 blev han Sognepræst til Augvaldsnes og 1845 Provst i Karmsunds Provsti, hvorfra han 5 October 1848 forflyttedes til Sognepræst til Norderhov. * 1825 Karen Claudine Ulrika Pavels, D. af Biskop i Bergen Claus P. († 1822) og Maria Fabsland.

Tale ved Augvaldsnæs Kirkes Indvielse. Bergen 1840. 22 S. 8.

I Morgenbladet 1839 No. 126. 172. 191, 1840 No. 9 o. fl. St. findes Artikler af ham ang. de dengang paatænkte Kjøbstadsrettigheder for Kopbervig paa Karmøen, og han er Forfatter „af Erklæring om Kjøbstadsrettigheder for Kopbervig, af Augvaldsnæs Præstegjælds Formænd og Repræsentanter" i s. Bl. 1840, Tillæg til No. 264, 271, 274, 276 og 281.

Brun, Johan Nordahl, Søn af forhenvær. Kjøbmand i Throndhjem, Svend B. og Mette Katharina Nordahl, er født 21 Marts 1745 paa Høiem i Bynesset, hvor Faderen som Landmand levede i smaa Kaar. Han var først bestemt til Landmand, siden til Officier, men blev endelig sat i Throndhjems Latinskole og derfra dimitteret 1763; Aaret efter Huuslærer i Throndhjem hos Kammerraad Meincke, hvis Søn han 1767 fulgte til Sorø og tog selv da theol. Examen; 1772 resid. Capellan til Bynesset, 1774 uden Ansøgning Sognepræst til Korskirken i Bergen, 1793 Stiftsprovst der, 1797 under Biskop Irgens's Blindhed constitueret og 6 Jan. 1804 virkelig Biskop i Bergen. 1810 blev han Ridder og 1812 Commandeur af Danebroge, samt 1813 Danebrogsmand, 7 Jan. 1815 geistligt Medlem af Nordstj. Ordenen og Dagen efter sin Død Commandeur af samme. † i Bergen 26 Juli 1816. * 2 Septbr. 1773 Ingeborg Lind, † 27 Aug. 1829. (Biographi af J. Zetlitz med Portrait i Rahbeks Samling 3 Hefte 1—50, ligesaa af H. T. Winther i Maanedsskriftet „Bien" I., i Skilling-Magaz. 1844 No. 20 af B. Moe, og i „Mærkelige Nordmænd" II. 269—74 af Samme; i „Berømte Nordmænd, No. 10 af P. Botten Hansen (ogsaa særskilt), i Molbechs Anthologie. I. 80—103 og Kofods Conversations-Lexicon XXII. 80—83, Helwegs og Brandts Psalmedigtning II. 377—79. Nekrolog af Rahbek i Tilskueren 1816 No. 62, i Minerva 1816 III, 259—72. Mindedigte over ham af Zetlitz, Sagen, Grundtvig, J. S. Munch o. fl. i Rigstidenden 1816 No. 63, 65—67, 69—71, 74, 86, i Nationalbladet VII. S. 49—57, i Dannevirke I. 290—97, i Morgana 1820, S. 155 og 181, i Snotra 1811 S. 159—163 o. fl. St.; jfr. Steffens „Was ich erlebte" III. 49, 65—71. Wergelands Constitutions-Historie I. Hefte 25—27 og 34. Brockhaus's Conversations-Lexicon, Art. Brun. Dictionaire de la Conversation, Paris 1835 (af N. M. Aalholm), Hoefers Nouv. Biographie univers. (Paris 1853) VII. 595 af P. L. M. — Norsk Penning-Mag. III. 51—55. N. Hertzberg i Overs. af Bretons Reise S. 215. 248 flg. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 102—107.

J. Møllers Theol. Bibl. XV. 358—66. XVI. 367. Nyt Theol. Bibl. XX. 291 ff.)

Af hans mange før 1814 trykte Skrifter, hvoraf de fleste opregnes i Nyerups Lit.-Lex., mærkes: Darine, et Sørgespil. Kbh. 1772. — Einar Tambeskjelver, et Sørgespil. ib. eod. — Til Nordmænd om Troskab mod Kongen, i Anl. af Einar Tambeskj. Thjem 1773. — Tale paa Fattigskolen Christi Krybbe, om hvorvidt private Folks Stiftelse maa forandres. Bergen 1775. — Hellige Taler i Anl. af de Unges Confirmation. ib. 1782. — Vore gamle Kirkeskikke forsvarede mod Dr. Bastholm. ib. 1785. — Evangeliske Sange over Høimessetexterne. ib. 1786. — Om Odelsretten. ib. 1788. — Endres og Sigrids Bryllup, et Syngestykke. Kbhvn. 1791. — Samling af mindre Digte. ib. eod. — Republikken paa Øen, Skuespil. Bergen 1793. — Jonathan, et Digt. ib. eod. — Hellige Taler, 2 Dele. ib. 1797, 1798. Anhang dertil. ib. 1805. 104 S. — Gammelt og Nyt om Stiftelsen Christi Krybbe. ib. 1803. Tolv hellige Taler, ni Præstevielser, to Indsættelser og en Skjærtorsdagsprædiken, alle holdte i Bergen. Bergen 1806. IV. 173 S. 8. — Desuden havde han udgivet en stor Mængde Leilighedstaler og enkelte Prædikener, hvoraf en Tale over hans Stiftsbuch er indført i Willes Saml. af Leilighedstaler S. 293—319, samt meddeelt poetiske og prosaiske Bidrag til forskjellige Tidsskrifter. Hans nyere Skrifter ere:

Den Lyd, som forsamler Mængden. En Tale. Bergen 1814. 24 S. 8.

Tale, holden Fastelavns Mandag 1814. Bergen 1814. 8.

Tale den 1ste Pintsedag 1814. ib. eod.

Den 18 Sept. 1814 festligholdt i Bergens Korskirke. ib. 1814. 8. 2 Oplag.

Advarsel og Trøst mod overvældende Bedrøvelse, i en Tale. ib. 1814. 27 S. 8.

Tale, holden Fastelavns Mandag 1815. Chra 1815. 8.

Broderlig Advarsel mod det menneskel. Hjertes underfundigste Fiende Egennytten. En Prædiken. Bergen 1815. 1 Ark 8.

St. Hans Dag helliget i en Tale 1810. Chra 1816 (udg. af C. W. Hersleb i Anl. af et Forslag i National-Bl. III. 190 f.).

Ordinationstale i Domkirken 3 April 1816 over Ps. 40. 7. Bergen 1816.

Troesbekjendelse, skrevet af ham selv. Chra 1816. 1 Ark 8. (aftr. af Fortalen til hans Hellige Taler.)

Professor og Rector F. C. H. Arentz's Biographie med Portrait. Kbhvn. 1816. 1½ Ark 8.

I Nytaarsgaven Nor for 1815 og for 1816 findes nogle mindre Digte af ham.

Af hans ældre Skrifter ere senere paany oplagte:

Mindre Digte, anden forøgede Udgave, udg. af hans Søn C. Brun, med Forfatterens Portrait. Chra 1818. 379 S. 8.

Evangeliske Sange. Eegset 1834. 95 S. 8. — Bergen 1834, 72 S. 8.

Hellige Taler. 2 Dele. 2det Oplag. Chra 1836. XVI. 948 S. 8. 3die Udgave paany gjennemseet. ib. 1841—43. XII. 476 og VI. 489 S. 8.

Et Brev fra Brun til Biskop Balle er trykt i Balles Levnet (Kbhvn. 1817; jfr. R. Hertzberg i Nat. Bl. XI. No. 40), og et Brev til Prof. Tode er trykt i Øst's Archiv IV. 99—100, ligesom to Breve til Biskop Bech skal findes i Lillehammer Tilskuer 1845.

Et Udvalg af hans Folkesange er optrykt i M. A. Aarflots Norske Almuesangeres Kløverblad, eller Bruns, Frimans og Zetlitz's Sange for den norske Bondestand. Egset 1853.

Brun, Sven, Søn af førnævnte Stiftsprovst Christen Br., er født i Bergen 20 Novbr. 1812, blev Student fra sammes Skole 1832 og Theo-

logisk Candidat 1836; ansattes 1841 som personel Capellan hos Faderen ved Bergens Domkirke, blev 1849 residerende Capellan til Nes paa Romerige og 14 Febr. 1851 Trediepræst i Christiania. * $\frac{1}{11}$ 1838 Johanne Marie Widing, f. 5 Juni 1811, D. af afsked. Oberstlieut. og Pladsmajor paa Agershuus, R. S. O., Herman W.

Afskedsprædiken i Bergens Domkirke. Bergen 1849. 1 Ark 8.

I Maanedsskr. for Afholdsreformen 1850, 88—92: Tale ved 6te Aarsmøde af Foreningen mod Brændeviinsdrik.

Brun, Svend Busch, Søn af Skipper Diderik B. og Anne Elisabet Krenckel, er født i Throndhjem 25 Sept. 1774, blev dimitteret fra Throndhjems Skole 1793 og Candidat i Theologien 1797; blev Jan. 1806 Sognepræst til Snaasen, og 11 Sept. 1817 til Frosten, samt var indtil Novbr. 1822 Provst i Indherreds Provsti. Han var 1814 Storthingsmand fra Nordre Throndhjems Amt, og døde 4 Mai 1826. * 1808 Anne Margrete Finne, D. af Regimentsqvarteermester Johannes F. paa Bakke ved Throndhjem. (jfr. B. Moes Efterretn. om Eidsv. Repr. og Storthingsmænd S. 28, og Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 275—76.)

Observationes nonnullæ ad historiam et usum *linguæ hebrææ* pertinentes. Disput. Havn. 1800.

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. I. 167—224: Beskrivelse over Sneaasens Præstegjeld (anm. i Dansk Litt. Tid. 1814 No. 20).

Bruun, Anders Henrik Julius, Søn af Sti Tonsberg B. og Catharine Frederikke Juliane Hansen, er født i Christianssand 22 Okt. 1820; blev privat dimitteret 1839 og theologisk Candidat 1843; blev 17 Novbr. 1849 Tugthuuspræst i Christianssand, hvorfra han tog Afsked 26 Novbr. 1856, da han ansattes som Lærer ved det praktisk-theologiske Seminarium i Christiania. * 184* Andrea Budde, f. 27 Juli 1825, D. af afd. Commandeurcapt. Ole Christopher B.

Daabens Velsignelse og Forpligtelse. Prædiken. Chrsand 1848. 16 S. 8.

Livet i Gud, to Prædikener. Chrsand 1856. 20 S. 8.

I Prædikener af norske Geistlige (1856) II. 199—224: Prædikener paa Allehelgens Dag og 22de Søndag efter Trefoldighed.

Bruun, Christian Constantius Henrik, Søn af Kjøbmand og Tobaksfabrikant i Laurvig Johan Christian Br. († $\frac{30}{5}$ 1856) og Louise Frederikke Fabricius († $\frac{1}{8}$ 1855), er født i Staværn 4 Marts 1812, blev privat dimitteret 1830, og theol. Candidat 1835, blev 1836 Kirkesanger i Porsgrund, 1837 pers. Capellan sammesteds, 1843 ligesaa i Hole og 1844 i Eidanger, Mai 1848 resid. Capellan til Rollag, Juni 1851 ligesaa til Nes paa Romerike og 25 Aug. 1856 Sognepræst til det nye Sognekald Slemdal. * $\frac{1}{5}$ 1836 Christiane Plesner, D. af Skibsfører Johan P. † 1830 og Juliane Marie Stub, † 1857.

En norsk Borgers Stemme i Anl. af den Welhavenske „Norges Dæmring" m. m. Chra 1835. 2det Oplag s. A. 23 S. 8 (anonymt).

Til Rollags Menigheder (i Anl. af Choleras Udbrud i Bergen). Kongsberg 1849. 8.

Om Rattelsb, Sendebrev til Rollags Menigheder. ib. 1850. — 2det Oplag. Med Forfatterens Samtykke paany udsendt til Sigdals Menigheder af Jørgen Moe. Chra. 1855. 8.

Faderens Bøn ved Sønnens Baare. Kongsberg 1850. 12 S. 8. (trykt som Manuskript.)

I Prædikener af Norske Geistlige (1856). I. 99—106: Prædiken paa 3 Søndag efter Helligtrekonger; 181—89: Prædiken paa Midfaste Søndag.

Nogle Sange i kirkelige og andre Anledninger ere trykte, deels særskilt, deels i forskjellige Aviser.

Brunn, Johan. (Maaske den førnævnte Johan Christopher Brun.)

Nogle gudfrygtige og berømte Personers Meninger om den skadelige Tendents af dramatiske Forestillinger og andre forfængelige Fornøielser. Oversat. Drammen 1819. 22 S. 8.

I Nationalbladet V. (1816) S. 188—190: Beregning, som viser hvad en Capital af 1000 Specier kan opvoxe til i en Tid af 10 Aar, naar den blev brugt til Discontering mod 12 pCt. aarlig Disconto.

Brunech, Gerhard Reiner, f. 30 Novb. 1814 paa Kongsberg, Søn af Jens Severin B., Oberstlieut. og Chef for Christianssandske gev. Musketeercorps (Afsked 1850), og Christine Sophie Blix, blev privat dimitteret 1834 og juridisk Candidat 1840, og var fra 1842 Copist i Revisions-Departementet. † i Christianssand 9 Decbr. 1848.

Geistlig Kalender for Kongeriget Norge. Chra 1843. VI. 25 S. 4.

Han efterlod haandskrevne Samlinger til Christianssands Stifts geistlige Historie, hvilke Faderen har skjenket til Universitets-Bibliotheket.

Bryn, Thomas, f. 9 Marts 1782 paa Kongsberg, hvor Faderen Thomas Thomassen Brynd eller Bryn var Bergmusikus. Han var i mange Aar ansat ved Buskeruds Amtscontor og bestyrede oftere Amtet i Rafns og Grev Wedel Jarlsbergs Embedstid; tog 1805 juridisk Examen i Modersmaalet, blev 10 Juli 1810 Sorenskriver i Østre Robygdelaget, og var som saadan Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold, samt i 1814 og 1815—16 Storthingsmand fra Nedenes Amt. 14 Sept. 1816 blev han Byfoged i Laurvig og Sorenbirkeskriver i Laurvigs Grevskab, var som saadan Storthingsmand fra Laurvigs Kjøbstad 1827, og døde i Laurvig 16 Septbr. s. A. ⚭ 1808 Susanna Lind † 1827, D. af Mads L. i Drammen. (B. Moes Efterretn. S. 38—39. Gravsang i Mgbl. 1827 No. 276.)

Forslag til en Lov angaaende Brændeviinsbrænden og til Ophævelse af Loven af 1 Juli 1816 samt en Deel af Forordn. 8 Marts 1757. Chra 1827. 16 S. 8. (anon.)

Brømel, August Theodor, født 5 August 1799 i Fyrstendømmet Schwarzburg-Rudolstadt, studerede i Jena og Halle, tog theologisk Examen, men maatte som Deeltager i de hemmelige politiske Selskaber ved de tydske Universiteter flygte paa Grund af den preussiske Regjerings Forfølgelse, holdt sig i nogen Tid skjult i Neustadt i Holsten, og kom 1824 eller 1825 til

[illegible] af Informationer, blev se [illegible] Seminarium Fredericianum), derpa [illegible] Aug. [illegible] Adjunkt ved Bergens Kathe [illegible] været constitueret Lærer. Han va [illegible] Museum, hvis 1830—35 Biskop Neuman [illegible] Sognepræst ved Bergens Tydske Kirke, o [illegible] Throndhjem. † i Bergen 18 Janua [illegible] Præstedatter fra Neustadt i Holsten. (Biogr [illegible] 318).

[illegible] Indbydelsesskrift fra Kathedralskolen. Berge [illegible]

[illegible] og dens nuværende Tilstand af A. T. Brome [illegible]

[illegible] en planmæssig Maade forberedes til den egent- [illegible] Afhandling som Indbydelse til Examen ved [illegible] S. 4.

[illegible] Skoleaaret 1840—1841, som Indbydelse til den aar- [illegible] af Br. og Jens Møller. ib. 1841. 13 S. 4.

[illegible] Norwegens in ihrer geschichtl. Entstehung und wei- [illegible] ihren Folgen. I. Entstehung nebst einleitender [illegible] 522 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1842 No. 343 og [illegible] 364.)

[illegible] Gulethinget; 119—132: Om Norges Fiskerier i For- [illegible] 301—21: Indledning til en historisk Fremstilling af [illegible]

[illegible] Stiftstidende fra 1 Januar 1848 til hans Død, [illegible] indførte unavngivne polemiske, politiske og commu- [illegible] hans Optræden i dette Blad i 1848 til Forsvar for Tydsk- [illegible] som han i lang og bitter Strid med „Bergenske Blade." [illegible] 47 48.

[illegible] Norske Videnskab. Selsk.'s mindre Guldmedaille for (utrykt) Be- [illegible] Hvori bestod den Odel, Harald Haarfager skal have berøvet [illegible]

[illegible] Vilhelm Henrik, Søn af Bagermester Wilhelm Frederik [illegible] og Augusta Maria Knudsdatter Lie, er født 9 Febr. 1798 i Christiania, ved hvis lærde Skole han blev Student 1819; theol. Candidat 1825; var først i 8 Aar Sognepræst til Moland i Thelemarken, blev 1834 resid. Capellan til Aker og Oslo og 11 Aug. 1847 Sognepræst til Holden. [illegible] 182[illegible] Louise Riis, f. 10 Juni 1801, † 26 Apr. 1853, D. af Kjøbm. [illegible] Christiania Johan R. og Marie Birgitte Gravengaard. (jfr. Thues Læsebog [illegible] 81; Sammes efterladte Arbeider S. 91).

[illegible] Samlede Digte. 2 Dele. Arendal 1835. VII. 115 og 95 S. 8. (anm. i [illegible] 1836 No. 211 og 216.)

[illegible] Hedstale holden i Kirken for Grønlands District 3 Mai 1839. Chra. [illegible]

I Iduna V. I. Hefte (1823): Den gamle Hagbarth, et norsk Eventyr i 3 Bøger. — Sange afsiungne i Klubben Enigheden 4 Juli 1823.

I Ugebladet Hermoder 3—8de Halvaarg. findes flere af hans Digte, hvoraf de fleste paany ere trykte i hans „Samlede Digte."

I Vestlandske Tidende 1832 No. 2 og 27: 2 Digte, og i No. 51—52: Oversættelse af Delavignes „Slaget ved Waterloo."

Buchholm, Magdalena Sophia, er født 1758 i Skien, hvor hendes Fader Justitsraad Mogens Bentzen da var Lagmand og Borgermester. I sit 19de Aar blev hun gift med Peter Leganger Castberg, † som Sognepræst til Lund og Flekkefjord 1784. Derefter 1785 g. m. Joachim Frederik Buchholm, da Kjøbmand i Flekkefjord, 1798 Toldcasserer i Stavanger og 1806 Toldinspecteur i Kragerø († 1 Mai 1834), hvor hun døde 12 Aug. 1825. (jfr. Birchs Billedgalleri I. 224—26, Litt. Lex. I. 104. Hendes Portrait findes foran hendes 1806 udgivne Poesier.)

Poesier. Kbhvn. 1793. (Lærde Efterretn. 1793 No. 36). 2det forøgede Opl. ib. 1806. m. Portr. (Lærde Eft. 1808 No. 30. En Deel af disse Digte vare forud trykte i „Minerva" 1788—95, i Ugebladet „Samleren" II. III., i „Tilskueren" 1792, 1800 og 1802, samt i Norske litt. Selsk. Skrifter 2det Stykke; jfr. Lærde Eft. 1786 No. 3 og Minerva 1800. III. 344.)

Senere skrev hun nu og da Digte i forskjellige norske Blade og Tidsskrifter, hvoriblandt i Rigstidenden 1815 No. 22 og 46; i Nationalbladet 21de Hefte. S. 129—30, (1821): „Zetlitz's Minde"

Buchholm, Petrea, Foregaaendes Datter, f. i Flekkefjord 1786.

En Faders Vandring med sine Børn fra Kjøbenhavn til Brede. Kbhvn. 1817, med 8 illum. Kobbere.

Smaae Fortællinger af forskjellige Forfattere, udgivne af en Dame. Chra. 1822. 113 S. 8.

Buchholz, Andreas, Efternævntes Broder, er født paa Kongsberg 8 Aug. 1819, blev Secondlieutenant i Christianssandske Brigade 15 Marts 1841 og døde ugift paa Frederikshald 11 Mai 1847.

I Nat og Dag VIII. eller Ny Række III. 1—57: Marie Tromann eller „Den norske Madonna", en sandfærdig Fortælling, meddeelt af hendes Sønnesøn. (Egentlig forfattet af Moderen, men revideret og udgivet af Sønnen under Mærket A . . . . . s.)

Buchholz, Thorvald Rasmus Borup, f. paa Helmen i Gran den 15 Aug. 1813, og Søn af Veiinspektør i Christians Amt, forhenv. Premierlieutenant Carl Christian B. († 19 Aug. 1849) og Anna Jorgensen fra Kongberg († 10 Jan. 1840); blev medicinsk Examinat 1836, Distriktslæge paa Nordmøre 1841 og ligesaa i Hadeland og Land 16 Juli 1845; boer paa Gaarden Helmen, og er Director for Grans Sparebank, ligesom han i flere Aar har været Ordfører i Formandskabet og i 1853 og 1856 Valgmand. * 10/5 1841 Erle Heyerdahl, født 15 Juni 1814, D. af Sognepræst til Gran Hieronymus H. (s. d.)

Antydninger til Reform i den offentlige og kommunale Sundhedspleie. Chra 1857. 80 S. 8. (Medicinalkom. Betænkning herover i Magaz. for Lægevidenskaben 2 R. XI. 104—105.)

I Ugeskrift for Medicin og Pharmaci II. 148—52, 163—65, 177—81: Kort Belysning af den offentlige Sygepleie i Nordmøres Distrikt. — III. 361—65: Betænkning over Medicinal-Lovudkastet af 2den Mai 1844. — IV. 237—50 og 253—68: Medicinalberetning for Nordmøres Lægedistrikt for 1844. — Flere mindre Bidrag.

I Skilling-Magazinet 1839 No. 46—47: Om Aarelabning og dens Misbrug. — 1841 No. 8, 9: Er Menneskets Levetid bestemt, eller kan Livet forlænges ved de Midler, som Naturen og Kunsten tilbyde?

I Morgenbladet 1845 No. 33: Om Tabelværk over Spedalske (jfr. s. A. No. 6). — 1853 No. 92: Om Understøttelsesforeningen for norske Læger og deres Enker. 5 Sp. — 1856 Tillæg No. 19: Dom i Sagen om Pharmacopoea Norvegica. 8 Sp. No. 67: Anmeldelse af E. Sundts Skrift om Dødeligheden i Norge. 6 Sp. — 1857 No. 93: Anmeldelse af De sidste 20 Aar af Pharmaciens Historie af Apotheker Thaulow. 5 Sp. — Desuden flere Artikler i andre Retninger.

I Økonomiske Samlinger udg. af Romsdals Amts Landhusholdningsselskab: Indstilling fra Kommitteen for Fædriften i Nordmøre 184*, samt senere et Par mindre Afhandlinger om Anvendelse af Menneskegjødning og om østlandske Høvogne.

Buck, Ole Edvard, Søn af Handelsmand C. L. Buck og Anna Adler, er født 14 Novbr. 1799 i Throndhjem, blev 1820 Student fra Throndhjems Skole, 1824 Cand. juris, 1825 Copist, 1826 Fuldmægtig og 1828 Bureauchef i Finants- og Told-Departementet, samt 16 Octbr. 1833 Amtmand i Finmarkens Amt, hvorfra han i 1839 var Storthingsmand. Han foretog paa offentlig Bekostning i 1840 en Reise over Stockholm, Finland og St. Petersburg til Archangel, for at undersøge de finmarksk-russiske Handelsforhold og blev 1843 Ridder af Nordstjernen. † 13 Juni 1843 paa Reisomhed ved Molde under et Besøg hos Svigerfaderen. * 182* Christiane Marie Krogh, D. af Hilmar Meincke Krogh (s. d.). Hun ægtede $\frac{23}{8}$ 1853 Toldkasserer Mentz Rynning i Egersund.

Beretning afgiven til det kgl. Finants- Handels- og Told-Departement ang. en i Sommeren 1840 foretagen Reise for at undersøge Handelsforholdene m. v. mellem det archangelske Gouvernement i Rusland og det nordlige Norge. (Trykt som Manuskript). Chra 1843. 126 S. 8.

Hans som Amtmand afgivne Beretning om Finmarkens Amts Tilstand 1830—35 er indført i „Beretning om den oeconomiske Tilstand m. v. ved Udg. af Aaret 1835.“ Chra 1836. S. 306—341.

Han var Medudgiver af Departements-Tidende fra dens Begyndelse 1829 indtil 1833.

Budde, Jan Adolph, Søn af Commandeurcapitain Ole Christopher B. (afsk. 1836 † 17 Mai 1849) og Andrea Frederikke Ottoline Arenfeldt, er født 25 Novbr. 1811 i Frederiksværn, hvor Faderen da commanderede et Krigsskib; blev Student 1829 og theol. Candidat 1834; var i nogle Aar Bestyrer af Skolelærer-Seminariet i Kobbervig i Rysfylke, og senere Bestyrer af Stavangers Amts Landbrugsskole.

Bemærkninger i Anl. af en ved Finants-Dept. bevirket Commissions Betænkning om et Central-Agerdyrknings-Seminariums Oprettelse, indsendt til nærværende Storthing. Chra 1839. VII. 89 S. 8.

Bugge, Andreas, f. i Drøbak, hvor Faderen Ulrik Bugge var Lastehandler; Moderen Anna Frost. Var først Kjøbmand og Lastehåndler i Drøbak, tog i 1820 Borgerskab som Kjøbmand i Christiania, og blev senere Børsbud og Vedemand der. * Trine Andresen (†).

Samlinger i Særdeleshed til Brug for Kjøbmænd og Skippere. Med Prospect af Christiania Børs. Chra. 1831. 22½ Ark 8. (hovedsagelig Courslister.)

Bugge, Elseus Sophus, født i Laurvig 5 Janr. 1833 af Kjøbmand (forhen Lieut.) Alexander B. og Maren Karoline Sartz, D. af Provst J. F. Sartz, Medeier i Fritzø Verk; blev privat dimitteret 1848 og studerer Philologi; foretog Sommeren 1856 med offentligt Stipendium en Reise i Øvre Thelemarken for at samle Kjæmpeviser og andre Folkedigtninger.

I Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Litt. V. 201—16: Om Consonant-Overgange i det norske Folkesprog; VII. 102—121 og 192: Mythologiske Oplysninger til Draumekvædi.

I Zeitschr. für vergleichenden Sprachforschung v. Th. Aufrecht und Adalb. Kühn, II. 382—87: Zur Erklärung der oskischen Sprachdenkmäler; III. 26—34: Altnordische Namen; ib. 34—42: Umbrisches; ib. 418—26: Zur bantinischen Tafel; IV. 241—56: Die Formen der geschlechtslosen persönlichen Pronomina in den germanischen Sprachen; V. 1—11: Oskisches; ib. 59—61: Althochdeutsch und Gotisch.

Til *Svend Grundtvigs* Udgave af *Danmarks gamle Folkeviser* har han meddeelt forskjellige Bemærkninger, trykte blandt „Rettelser og Tillæg" II. 634—82.

Bugge, Frederik Moltke, Søn af efternævnte Biskop Peter O. B., er født i Throndhjem 23 Sept. 1806, og dimitt. fra sammes Skole 1823. Efter i 1829 at have taget philol. Embedsexamen med Udmærkelse og Indstilling, var han fra 1831 Overlærer og Bestyrer for Stavangers lærde Skole, blev 12 Sept. 1833 Rector i Throndhjem og var (fra 1838) i flere Aar Præses for norske Videnskabernes Selskab. I 1836 og 1837 foretog han paa offentlig Bekostning en Reise i Tydskland og Frankrige, for at gjøre sig bekjendt med Skolevæsenet (jfr. Rigst. 1838 No. 169 og Dept. Tid.), og i Aarene 1840—1842 opholdt han sig i Christiania som Medlem af den ved kgl. Res. 17 Octbr. 1839 nedsatte Commission til at revidere Rigets Undervisningsvæsen. Ridder af Vasaordenen 1843, Afsked med Pension 30 Juli 1851, hvorpaa han med Familie flyttede til Bergen, hvor han døde 9 Juni 1853. * 1831 Anne Marie Magelsen, Datter af Farvermester M. i Christiania. (Biographi m. Portrait i „Mærkelige Nordmænd" I. 181—186 og i Illustr. Nyhedsbl. 1853. No. 26 af Jac. Løkke. Charakteristik af hans Virksomhed, i Morgenbl. 1840. No. 322, Tillæg. Portrait, tegnet og lithogr. af Bergslien fol.)

Det latinske Sprogs Kjønsregler, satte paa Riim. Throndhj. 1834. 8 S. 8. —

Om de Hindringer, der i vore Dage fornemlig møde de lærde Skolers Virksomhed. Indbydelsesskrift. Thjem. 1835 49 S. 4. (Anm. i Morgenbl. 1835 No. 248. jfr. Gjenmæle af H. Foss, og Svar herpaa af F. L. Vibe i Morgenbl. 1836.)

Indbydelsesskrift til den offent. Examen i Thjems Skole 1836, indeholdende: 1) Brudstykker af en hexametrisk Overs. af Iliadens 1ste og 2den Bog. 2) Skoleefter-

retninger. Thjem. 1836. 39 S. 4. (Det sidste Afsnit er tillige aftrykt i Univers. og Skoleannaler II. 381—410.)

Blik i vor Tid med særd. Hens. t. vort lærde Skolevæsen, indeholdende: 1) Om de Hindringer, der i vore Dage fornemlig møde de lærde Skolers Virksomhed. 2) Bemærkninger, fremkaldte ved H. Foss's „Gjenmæle" i Anl. af mit Indbydelsesskrift 1835. Thjem. 1836. 231 S. 8. (Anm. af Schweigaard i Den Constitutionelle 1836 No. 302, jfr. hans „Svar til Lector Bibe" ib. 1837. No. 16. 53. 54.)

Grundtræk af det lærde Skolevæsen i Kongr. Würtemberg. Indbydelsesskrift. Thjem. 1838. 40 S. 4.

Det offentlige Skolevæsens Forfatning i adskillige tydske Stater tilligemed Ideer til en Reorganisation af det offentlige Skolevæsen i Kgr. Norge. 3 Bind Chrania 1839. 73 Ark 8. (Anmeldt af C. A. Holmboe i Morgenbladet. 1839. No. 195 Till. og 290, af M. Hammerich i „Fædrelandet 1840. No. 141. 149; af C. F. Ingerslew i (Dansk) Tidsskr. f. Litteratur og Critik III. 427—474. IV. 54—88. Verket er og med Roes omtalt i flere tydske, svenske og danske Tidsskrifter, samt i 1841 belønnet af Kongen af Sachsen med en Guldmedaille; jfr. og J. M. Hansteen „Norges Cultur" i Morgenbl. 1840. No. 244. 264.)

Underviisningsplan for Throndhjems lærde Skole. Indbydelsesskrift 1839. Thjem. 1839. 31 S. 8.

Træk af Tragoediens ældste Historie og det græske Theatervæsen. En Sammenstilling og Bearbeidelse af de nyeste Forskningers Resultater paa dette Gebet. Indbydelsesskrift. Thjem. 1847. 49 S. 4. (Anm. af H. J. Thue i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. I. 410—412 og i Mgbl. 1847.)

Indbydelsesskrift 1848, indehold.: 1) Antydninger til en summarisk rationel Oversigt over Sprogets, navnlig det Latinskes, syntaktiske Bygning. I. 2) Throndhjems Skoles Historie og Forfatning i de 12 sidste Skoleaar. Thjem. 1848. 31 S. 4.

Sophoclis Philoctetes, recognovit, brevi annotatione critica instruxit, *observationes exegeticas lingua vernacula ad calcem adjecit. Nidarosiæ 1849.* 136 S. 8. (anm. af H. N. i Chr.posten 1850 No. 616.) Hertil føiede han: Supplerende Tillæg til F. M. Bugges Udgave af Philoktet. Bergen 1853. 16 S. 8.

Den græske Tragoedie. En Indledning til Studiet af de græske Tragikere. Med et lith. Grundrids af Dionys-Theatret i Athen. Thjem. 1849. 54 S. 8.

Charakteristiske Træk af Biskop Dr. P. O. Bugges Liv og Virksomhed (anonymt). Thjem. 1851 53 S. 8. (anm. af Aug. Holth i Mgbl. 1851 No. 12. og i Chr.posten 18 Marts 1851. jfr. Schwachs Digte III. 127.)

Homers Iliade oversat og i kortfattede Anmærkninger oplyst. 1ste Hefte. 1—3 Bog. Bergen 1852. XII. 58 S. Text og 52 S. Anm. Ogsaa under Titel: Homers Iliades 3 første Bøger, oversatte o. s. v. (anmeldt i Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 31 og af F. L. Bibe i Christ. Posten 1852 No. 1502, 1503 og 1505; jfr. Parodi af Oversættelsen sammest. No. 1512, og R. R. Østgaards Bemærkninger mod Bibe sammest. No. 1534, 1537 og 1538.)

Platons Kriton, udgiven og m. Anmærkninger oplyst. Bergen 1852. 4 Ark 8.

Arndts Konfirmationsgave til Ledsagelse gjennem Livet. Oversat. Bergen 1854. 8.

I Univ. og Skole-Annaler, 2den Række. I. 3—10: Om Oprettelsen af en Central-Auctoritet for Opdragelses- og Underviisnings-Væsenet i Norge; og 11—36: kast til en almindelig Plan for de lærde Skoler; (begge anm. i Den Constitut. 1841 96, hvortil B. svarede i Morgenbl. f. A. No. 106. 4 Sp.). ib. 192—205: Ud- il Lovbestemmelser for de lærde Skolers Lærere. III. 250—264: Motiveret Votum

ang. Anordningen af Prøver for de lærde Skolers Lærere. ib. 323—504: Underviisnings-Commissionen og dens Arbeider. V. 341—78: Throndhjems lærde Skole i de 12 sidste Skoleaar. ($18^{34}/_{35}$—$18^{47}/_{48}$.)

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. III. 101—127: Den constitutionelle Statsform, betragtet i dens Forhold til Samfundets høiere Interesser. En Tale 26 Jan. 1838.

I Nordlyset III. No. 11 og 13: Tale paa Kongens Fødselsdag 26 Jan. 1843 i Vidensk. Selskab i Throndhjem.

I Morgenbladet ere forskjellige, meest anonyme, Opsatser af ham, hvoriblandt i 1837 No. 79—82: Fragment af et Brev fra en reisende Nordmand; i 1840 No. 318, 328, 335, 342: nogle Stykker i Anl. af et i D. Constitutionelle 1840 No. 310—11 indført „Brev til min Ven, Correspondenten i Ausgb. Allg. Zeit."; 1841 No. 106: Ang. den i No. 96 af Den Constit. indeholdte Recension af mine Meddelelser i Skoleannalerne. (4½ Sp.). 1845 No. 85—88 (paa 19 Sp.): Uddrag af et Brev fra en reisende Nordmand, dat. Berlin 31 August s. A., underskrevet F. M. B. Om den religiøse Bevægelse paa det protestantiske og katholske Gebet; samt i No. 105—108: Ang. H. Rissens Bemærkninger ved nogle Punkter i Underviisnings-Commissionens Lovudkast; 1846 No. 145: Om Almuedialekter.

I Christianiaposten 1848 No. 67: Opfordring (i Anledn. af Udgaver af norske Skolebøger) 3 Sp.

Han var i flere Aar Correspondent for Augsburger Allg. Zeitung, og en Beretning af ham i Anledn. af Grev Wedel-Jarlsbergs Død gav Anledning til en skarp Skriftvexel med en Indsender i Den Constitutionelle 1840. No. 310 og 311. jfr. s. Bl. No. 312, 323, 333, 334, 337, 344 og Morgenbl. s. A. No. 322 Till., 323 Till. 328. 335. (jfr. og No. 75. 77.) Ligesaa er af ham i Das Ausland 1839 No. 142—149: Statistische Verhältnisse Norwegens, undertegnet F. M. B . . . e.

Bugge, Peter Olivarius, Søn af den som Sognepræst til Vigstad i 1794 afdøde Søren B. og Gidsken Røring, er f. 2 Decbr. 1764 paa Præstegaarden Solberg i Holt ved Arendal, gik først i Bergens, siden i Christiansands Skole, og dimitteredes derfra 1782; tog 1786 theol. Examen, 1787 Magistergraden og blev s. A. af Kbhvns Universitet valgt til Sognepræst til Skullelev i Sjælland (Bestallingen udfærdiget af Moldenhawer fra Escorial Slot ved Madrid); 1791 blev han Sognepræst til Vanse og Herod paa Lister, blev 1795 Doctor theologiæ i Göttingen, 1799 Sognepræst i Fredericia, og 6 Januar 1804 Biskop i Throndhjems da deelte Stift; viet i Frue Kirke af N. E. Balle 10 Mai s. A. Han var Storthingsmand fra Throndhjem 1815—16, blev i Mai 1815 Ridder og Jan. 1817 Commandeur af Nordstjerneordenen, var fra 1804 til 1815 Vicepræses og fra 1819 til 1820 Præses i Vidensk. Selskab i Throndhjem. I 1809 stiftede han „Det velgjørende Selskab" i Throndhjem, hvis Formand han var, og som gik ind 1813. 8 Aug. 1842 fik han efter Ansøgning Afsked. † i Throndhjem 6 Dec. 1849. * 1787 Catharine Magdalena Koch, Datter af en Præst paa Falster. (Autobiographi i Falleseus theol. Maanedsskr. 1804 III. 670—73. Biographi af Sonnen F. M. Bugge ovenfor. jfr. Nyerups og Krafts Litt. Lex. 105. Erlandsens Nordensj. Geistlighed. 34—36. B. Moe, Eidsv. Repr. og Storthingsmænd 40—41.)

Skrifter ældre end 1814: Wilkinson og Vandrop, et Skuespil, overs. af Tydsk. Kbhv. 1784. — De perversitate hominum morali eiusque origine et ratione universa. Diss. inaug. Gött. 1795. 4. (Gött. Anz. 1796 S. 489.) — Jacobs Brev, overs. m. Anmærkninger. Kbhv. 1799. (L. Eft. 1800 No. 12). — Pauli Brev til de Galater, overs. m. Anm. ib. 1800 (L. Eft. 1802 No. 33). — Pauli Breve til de Corinthier og Brevet til Ebræerne, overs. m. Anm. Fredericia 1803. (L. Eft. 1803 No. 50). — Johannis Evangelium, oversat. ib. 1803. (ib. No. 22.) — Meiners's Betragtninger over Døden og de Gamles Trøstegrunde mod dens Rædsler, oversat. Fredericia 1802. — Ligesaa nogle Leilighedstaler, hvoribl. Sørgetale over Arveprinds Frederik. Thjem 1806.

Hans Navn kom ved en Feiltagelse til at staa paa Udgaven af hans Faders Huuspostille af 1795 (jfr. M. Møllers Repert. V. 131—58 og Norske Intell. Sedl. 1799 No. 19). Feilen gjentoges paa Oplaget af 1808. (Efter Litterat.-Lex.)

Trøstegrunde for Norges sande Venner, fremsatte i en Tale paa Kongens Fødselsdag 18 Sept. 1814. Thjem 1814.

Forslag til en Lov angaaende de geistlige Embedsmænds Lønninger m. m. Chra. 1815. 8.

Indbydelse til Trondhjems Stifts Menigheder til værdeligen at høitideligholde den forestaaende Jubelfest. Thjem 1817. ½ Ark 4.

Ligesaa til den anordnede Jubelfest i Anl. af den Lutherske Reformations Indførelse i Norge. Thjem 1837. 8 S. 4.

Endelig har han oversat forskjellige religiøse Smaa-Afhandlinger (Tractater), udgivne af det Throndhjemske Tractat-Selskab, ligesom nogle af de i den norske Udgave af Repii Postille indtagne Prædikener ere af ham.

Bugge, Søren Bruun, Søn af førnævnte Biskop Bugge, er født i Vanse Prestegaard paa Lister 6 Februar 1798, Student fra Throndhjems Skole 1815, blev 1817 Protocollist og 1818 const. Secretair ved Universitets-Bibliotheket, og tog 1820 philologisk Embedsexamen, efter allerede forud at have holdt Forelæsninger over den latinske Philologi; blev i Decbr. 1820 Lector og i Octbr. 1825 Professor i det latinske Sprog, samt som saadan med Prof. C. A. Holmboe Medbestyrer af Universitetets Myntsamling. 1833 Rector ved Christiania Kathedralskole. I 1847 tog han derefter theologisk Examen, blev 29 Sept. s. A. Sognepræst til Gran, og 14 Juni 1851 Provst i Hadelands Provsti. 1843 blev han Ridder af Wasa-Ordenen, og er Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem. * 1821 Karen Marthea Hals Ingier (f. 1801), D. af Major Christopher I. paa Maastad i Ullensager († 1825) og Karen Schielderup Hals († 1843).

Følgende Universitets-Programmer: [1. betegner Festen paa Kongens Fødselsdag, 2. Reformationsfesten]. Causas neglectæ apud Romanos comoediæ Græcorum veteris ac mediæ ex ipsæ civitatis Rom. forma eruere conatus est. 1823 i Anl. af Kronprindsens Formæling. 12 S. — Observationes in primum Ciceronis Disputt. Tuscul. librum. 1825, 1. 27 S. — Quo animo in sacris libris legendis verus Lutheranus versetur, breviter ostendit. 1825, 2. 24 S. — Nonnulla de appelationibus imperatorum Romanorum. 1826, 1. 14 S. — (De ecclesia Christiana) 1826. 2. 18 S. — De vi et usu Accusativi cum Infinitivo. I. II. 1827, 1, 2. 15 og 31 S. — Hexametris prolusit 1828, 1. 8 S. — Observationes in 2dum Ciceronis Disp. Tusculan. librum. 1828, 2. 23 S. (De Genes. XLVII. 9.) 1829, 1. 9 S. — Duo loca Juvenalis Sat. I. 88. 89. II. 72—74 illustr. 1829, 2. 12 S. —

Interpretatio loci Terentiani, Phorm. V, 3, 15. 1830, 1. 12 S. — (De solennibus, quibus virorum numero adolescentes adscribi solebant; i Anl. af C. Heibergs og J. J. Hjorts Doctorpromotion). 1830. 15 S. — Observationes in Cic. Disp. Tusc. III. 1—5. (1830. 2. 16 S.), in III. 5 & 8 (1831. 1. 11 S.) in III. 11 & 15. (1833. 1. 17 S.) Alle 4to.

Om den protestantiske Kirkes Forfald af L. de Valenti. Oversat i Forening med G. Kielland. Chra. 1824. 100 S. 8.

Bondemandens Datter, en sandfærdig og mærkelig Fortælling i fem Dele. Meddelt af en engelsk Præst. Chra 1825. 64 S. 8. (Udkom i 2det Oplag under Titel: En christen Piges gudelige Liv og salige Endeligt. Chra 1826. 64 S. 8.)

Veiledning til et gudeligt Liv efter christelige Grundsætninger. Overs. af Tydsk. Udg. af Selskabet f. christelige Underv. og Andagtsbøgers Udgivelse. Chra 1826. 77 S. 2det Oplag. ib. 1828. 3die Oplag 1832. 68 S.

En liden Bog for Søfolk. Overs. af Tydsk. Udg. af samme Selskab. Chra 1827. 79 S. 8.

Practisk latinsk Grammatik af C. G. Brøder. Med nogle Forandringer udgiven. Chra 1827. XVI. 456 og 26 S. 8.

Latinsk Læsebog for Begyndere, uddraget af Brøders lectiones latinæ. Chra 1827. IV. 92 S. 8. 2det omarb. Oplag. ib. 1838. VIII. 104 S. 8.

Livets sande Vei, aabnet for alle alvorligt Søgende i Jesu Christo. Enfoldige Betragtninger over alle Søn- og Festdages Evangelier, for største Delen udarb. efter en af L. C. Retzius i Sverige udgiven Postille. (Udg. i Forening med nogle Andre, hvoribl. Biskop P. O. Bugge.) Chra 1828. 639 S. 2det Oplag 1830. 616 S. 3die Opl. 1832. o. s. fr. 8de Oplag 1848. 602 S. 8.

Prædikener af M. Ludv. Hofacker. Oversatte af Tydsk. 1ste Hefte. Chra 1830. 72 S. 8.

Latinsk Grammatik til Brug ved Underviisningen i de lærde Skoler, forneml. udarb. efter Brøder, Ramshorn og Zumpt. Chra. 1835. XII. 562 og 18 S. 8. (anm. af M. C. Hansen i Tillæg til Morgenbl. 1836 No. 6.)

Udtog af det latinske Sprogs Grammatik, til Brug for Begyndere. Chra 1835. IV. 287 S. 2det omarb. Opl. ib. 1840. VIII. 311 S. 8.

Lærebog i de romerske Oldsager, med 5 Steentr. Chra 1837. VIII. 396 S. 8.

Q. *Horatii Flacci Carminum libri IV*, in usum scholarum edidit. Chra 1842. 112 S. 8. Med Tillæg: *Veiledende Oplysninger* til Horats's Oder, til Brug ved Selvforberedelse. ib. eod. XXII. 142 S. 8. (ogsaa særskilt.)

P. Virgilii Maronis Bucolicon liber, in usum schol. edid. Chra 1843. 26 S. 8. Med Tillæg: *Veiledende Oplysninger* til Virgils Hyrdedigte, t. Br. v. Selvforberedelse. ib eod. X. 53 S. 8. (ogsaa særskilt.)

Principer for Underviisning og Disciplin ved Christiania Kathedralskole. Indbydelsesskrift. Chra 1843. 42 S 4. (anm. i Univ. og Skoleannaler II R. II. 627—33.)

Betragtninger over Evangelierne paa 10 og 11 Sønd. eft. Trefoldighed. Thjem 1849. 24 S. 8.

Foruden de ovennævnte Opbyggelsesskrifter har han ogsaa oversat nogle andre mindre Traktater.

Bull, Anders Sandø Ørsted, Søn af afd. Justitiarius i Høiesteret Georg Jacob B. († i Christiania 12 Decbr. 1854, St.-K. af Nordstj. O., K. W. O.) og Barbara Albertine Ørsted, Søster af A. S. og

Bergen, hvor han under Navnet Bremer levede af Informationer, blev senere Lærer ved Realskolen (det forrige Seminarium Fredericianum), derpaa Bestyrer af samme, og 10 Aug. 1835 tillige Adjunkt ved Bergens Kathedralskole, hvorved han i flere Aar havde været constitueret Lærer. Han var stadig Meddirecteur for Bergens Museum, hjalp 1830—35 Biskop Neumann i dennes Forretninger som const. Sognepræst ved Bergens Tydske Kirke, og blev 1843 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem. † i Bergen 18 Januar 1851. * Mariane Olssen, en Præstedatter fra Neustadt i Holsten. (Biogr. Notits i Bergenske Blade 1851 No. 318).

Selskabet for Norges Vel. Indbydelsesskrift fra Kathedralskolen. Bergen 1834. 32 S. 4.

Realskolens nyeste Historie og dens nuværende Tilstand af A. L. Bromel og Jens Møller. ib. 1836. 32 S. 8.

Hvorledes kunne Drengebørn paa en planmæssig Maade forberedes til den egentlige Underviisning? En pædagog. Afhandling som Indbydelse til Examen ved Bergens Realskole. ib. 1840. 10 S. 4.

Realskolens Krønike i Skoleaaret 1840—1841, som Indbydelse til den aarlige offentl. Examen ved Realskolen. Af Br. og Jens Møller. ib. 1841. 15 S. 4.

Die freie Verfassung Norwegens in ihrer geschichtl. Entstehung und weiteren Entwicklung, ihrem Wesen und ihren Folgen. I. Entstehung nebst einleitender Vorgeschichte. Bergen 1842. III. 322 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1842 No. 343 og 345; D. Constit. f. A. No. 363. 364.)

I Tidsskr. Urda I. 73—88: Gulethinget; 119—132: Om Norges Fiskerier i Fortiden (ufuldendt); 305—17 og II. 301—21: Indledning til en historisk Fremstilling af Forfædrenes Vikinge- og Søtoge.

Redaktør af Bergens Stiftstidende fra 1 Januar 1848 til hans Død, og han forfattede de fleste deri indførte unævngivne polemiske, politiske og communale Opsatser. I Anl. af hans Optræden i dette Blad i 1848 til Forsvar for Tydsklands Færd mod Danmark, kom han i lang og bitter Strid med „Bergenske Blade." jfr. bl. A. Berg. Bl. No. 47, 48.

I 1842 vandt han Norske Vidensk. Selsk.'s mindre Guldmedaille for (utrykt) Besvarelse af Spørgsmaalet: „Hvori bestod den Odel, Harald Haarfager skal have berøvet Nordmændene?"

Buch, Vilhelm Henrik, Søn af Bagermester Wilhelm Frederik B. og Ingeborg Maria Knudsdatter Lie, er født 9 Febr. 1798 i Christiania, fra hvis lærde Skole han blev Student 1819; theol. Candidat 1825; var først i 8 Aar Sognepræst til Moland i Thelemarken, blev 1834 resid. Capellan til Aker og Oslo og 11 Aug. 1847 Sognepræst til Holden. * 182* Lovise Riis, f. 10 Juni 1801, † 26 Apr. 1853, D. af Kjøbm. i Christiania Johan R. og Marie Birgitte Gravensgaard. (jfr. Thues Læsebog 551; Sammes efterladte Arbeider S. 91).

Samlede Digte. 2 Hefter. Arendal 1835. VII. 115 og 95 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1835 No. 211 og 216.)

Leilighedstale holden i Asylet for Grønlands District 3 Mai 1839. Chra. 1839. 4 S. 8.

I Iduna V. I. Hefte (1823): Den gamle Hagbarth, et norsk Eventyr i 3 Bøger. — Sange afsjungne i Klubben Enigheden 4 Juli 1823.

I Ugebladet Hermoder 3—8de Halvaarg. findes flere af hans Digte, hvoraf de fleste paany ere trykte i hans „Samlede Digte."

I Vestlandske Tidende 1832 No. 2 og 27: 2 Digte, og i No. 51—52: Oversættelse af Delavignes „Slaget ved Waterloo."

Buchholm, Magdalena Sophia, er født 1758 i Skien, hvor hendes Fader Justitsraad Mogens Bentzen da var Lagmand og Borgermester. I sit 19de Aar blev hun gift med Peter Leganger Castberg, † som Sognepræst til Lund og Flekkefjord 1784. Derefter 1785 g. m. Joachim Frederik Buchholm, da Kjøbmand i Flekkefjord, 1798 Toldcasserer i Stavanger og 1806 Toldinspecteur i Kragerø († 1 Mai 1834), hvor hun døde 12 Aug. 1825. (jfr. Birchs Billedgalleri I. 224—26, Litt. Lex. I. 104. Hendes Portrait findes foran hendes 1806 udgivne Poesier.)

Poesier. Kbhvn. 1793. (Lærde Efterretn. 1793 No. 36). 2det forøgede Opl. ib. 1806. m. Portr. (Lærde Eft. 1808 No. 30. En Deel af disse Digte vare forud trykte i „Minerva" 1788—95, i Ugebladet „Samleren" II. III., i „Tilskueren" 1792, 1800 og 1802, samt i Norske litt. Selsk. Skrifter 2det Stykke; jfr. Lærde Eft. 1786 No. 3 og Minerva 1800. III. 344.)

Senere skrev hun nu og da Digte i forskjellige norske Blade og Tidsskrifter, hvoriblandt i Rigstidenden 1815 No. 22 og 46; i Nationalbladet 21de Hefte. S. 129—30. (1821): „Zetlitz's Minde"

Buchholm, Petrea, Foregaaendes Datter, f. i Flekkefjord 1786.

En Faders Vandring med sine Børn fra Kjøbenhavn til Brede. Kbhvn. 1817. med 8 illum. Kobbere.

Smaae Fortællinger af forskjellige Forfattere, udgivne af en Dame. Chra. 1822. 113 S. 8.

Buchholz, Andreas, Efternævntes Broder, er født paa Kongsberg 8 Aug. 1819, blev Secondlieutenant i Christianssandske Brigade 15 Marts 1841 og døde ugift paa Frederikshald 11 Mai 1847.

I Nat og Dag VIII. eller Ny Række III. 1—57: Marie Tromann eller „Den norske Madonna", en sandfærdig Fortælling, meddeelt af hendes Sønnesøn. (Egentlig forfattet af Moderen, men revideret og udgivet af Sønnen under Mærket A.....s.)

Buchholz, Thorvald Rasmus Borup, f. paa Helmen i Gran den 15 Aug. 1813, og Søn af Veiinspektør i Christians Amt, forhenv. Premierlieutenant Carl Christian B. († 19 Aug. 1849) og Anna Jørgensen fra Kongberg († 10 Jan. 1840); blev medicinsk Examinat 1836, Distriktslæge paa Nordmøre 1841 og ligesaa i Hadeland og Land 16 Juli 1845; boer paa Gaarden Helmen, og er Director for Grans Sparebank, ligesom han i flere Aar har været Ordfører i Formandskabet og i 1853 og 1856 Valgmand. * $^{10}/_{5}$ 1841 Erle Heyerdahl, født 15 Juni 1814, D. af Sognepræst til Gran Hieronymus H. (s. d.)

Antydninger til Reform i den offentlige og kommunale Sundhedspleie. Chra 1857. 80 S. 8. (Medicinalkom. Betænkning herover i Magaz. for Lægevidenskaben 2 R. XI. 104—105.)

I Ugeskrift for Medicin og Pharmaci II. 148—52, 163—65, 177—81: Kort Belysning af den offentlige Sygepleie i Nordmøres Distrikt. — III. 361—65: Betænkning over Medicinal-Lovudkastet af 2den Mai 1844. — IV. 237—50 og 253—68: Medicinalberetning for Nordmøres Lægedistrikt for 1844. — Flere mindre Bidrag.

I Skilling-Magazinet 1839 No. 46—47: Om Aarelabning og dens Misbrug. — 1841 No. 8, 9: Er Menneskets Levetid bestemt, eller kan Livet forlænges ved de Midler, som Naturen og Kunsten tilbyde?

I Morgenbladet 1845 No. 33: Om Tabelværk over Spedalske (jfr. s. A. No. 6). — 1853 No. 92: Om Understøttelsesforeningen for norske Læger og deres Enker. 5 Sp. — 1856 Tillæg No. 19: Dom i Sagen om Pharmacopoea Norvegica. 8 Sp. No. 67: Anmeldelse af E. Sundts Skrift om Dødeligheden i Norge. 6 Sp. — 1857 No. 93: Anmeldelse af De sidste 20 Aar af Pharmaciens Historie af Apotheker Thaulow. 5 Sp. — Desuden flere Artikler i andre Retninger.

I Økonomiske Samlinger udg. af Romsdals Amts Landhusholdningsselskab: Indstilling fra Kommitteen for Fædriften i Nordmøre 184*, samt senere et Par mindre Afhandlinger om Anvendelse af Menneskegjødning og om østlandske Høvogne.

Buck, Ole Edvard, Søn af Handelsmand C. L. Buck og Anna Abler, er født 14 Novbr. 1799 i Throndhjem, blev 1820 Student fra Throndhjems Skole, 1824 Cand. juris, 1825 Copist, 1826 Fuldmægtig og 1828 Bureauchef i Finants- og Told-Departementet, samt 16 Octbr. 1833 Amtmand i Finmarkens Amt, hvorfra han i 1839 var Storthingsmand. Han foretog paa offentlig Bekostning i 1840 en Reise over Stockholm, Finland og St. Petersburg til Archangel, for at undersøge de finmarksk-russiske Handelsforhold og blev 1843 Ridder af Nordstjernen. † 13 Juni 1843 paa Nøisomhed ved Molde under et Besøg hos Svigerfaderen. * 182* Christiane Marie Krogh, D. af Hilmar Meincke Krogh (s. d.). Hun ægtede 23/8 1853 Toldkasserer Mentz Rynning i Egersund.

Beretning afgiven til det kgl. Finants- Handels- og Told-Departement ang. en i Sommeren 1840 foretagen Reise for at undersøge Handelsforholdene m. v. mellem det archangelske Gouvernement i Rusland og det nordlige Norge. (Trykt som Manuskript). Chra 1843. 126 S. 8.

Hans som Amtmand afgivne Beretning om Finmarkens Amts Tilstand 1830—35 er indført i „Beretning om den oeconomiske Tilstand m. v. ved Udg. af Aaret 1835." Chra 1836. S. 306—341.

Han var Medudgiver af Departements-Tidende fra dens Begyndelse 1829 indtil 1833.

Budde, Jan Adolph, Søn af Commandeurcapitain Ole Christopher B. (afsk. 1836 † 17 Mai 1849) og Andrea Frederikke Ottoline Arenfeldt, er født 25 Novbr. 1811 i Frederiksværn, hvor Faderen da commanderede et Krigsskib; blev Student 1829 og theol. Candidat 1834; var i nogle Aar Bestyrer af Skolelærer-Seminariet i Kobbervig i Ryfylke, og senere Bestyrer af Stavangers Amts Landbrugsskole.

Bemærkninger i Anl. af en ved Finants-Dept. bevirket Commissions Betænkning om et Central-Agerdyrknings-Seminariums Oprettelse, indsendt til nærværende Storthing. Chra 1839. VII. 89 S. 8.

Bugge, Andreas, f. i Drøbak, hvor Faderen Ulrik Bugge var Lastehandler; Moderen Anna Frost. Var først Kjøbmand og Lastehandler i Drøbak, tog i 1820 Borgerskab som Kjøbmand i Christiania, og blev senere Børsbud og Bedemand der. * Trine Andresen (†).

Samlinger i Særdeleshed til Brug for Kjøbmænd og Skippere. Med Prospect af Christiania Børs. Chra. 1831. 22½ Ark 8. (hovedsagelig Courslister.)

Bugge, Elseus Sophus, født i Laurvig 5 Janr. 1833 af Kjøbmand (forhen Lieut.) Alexander B. og Maren Karoline Sartz, D. af Provst J. F. Sartz, Medeier i Fritzø Verk; blev privat dimitteret 1848 og studerer Philologi; foretog Sommeren 1856 med offentligt Stipendium en Reise i Øvre Thelemarken for at samle Kjæmpeviser og andre Folkedigtninger.

I Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Litt. V. 201—16: Om Consonant-Overgange i det norske Folkesprog; VII. 102—121 og 192: Mythologiske Oplysninger til Draumekvædi.

I Zeitschr. für vergleichenden Sprachforschung v. Th. Aufrecht und Adalb. Kuhn, II. 382—87: Zur Erklärung der oskischen Sprachdenkmäler; III. 26—34: Altnordische Namen; ib. 34—42: Umbrisches; ib. 418—26: Zur bantinischen Tafel; IV. 241—56: Die Formen der geschlechtslosen persönlichen Pronomina in den germanischen Sprachen; V. 1—11: Oskisches; ib. 59—61: Althochdeutsch und Gotisch.

Til *Svend Grundtvigs* Udgave af *Danmarks gamle Folkeviser* har han meddeelt forskjellige Bemærkninger, trykte blandt „Rettelser og Tillæg" II. 634—82.

Bugge, Frederik Moltke, Søn af efternævnte Biskop Peter O. B., er født i Throndhjem 23 Sept. 1806, og dimitt. fra sammes Skole 1823. Efter i 1829 at have taget philol. Embedsexamen med Udmærkelse og Indstilling, var han fra 1831 Overlærer og Bestyrer for Stavangers lærde Skole, blev 12 Sept. 1833 Rector i Throndhjem og var (fra 1838) i flere Aar Præses for norske Videnskabernes Selskab. I 1836 og 1837 foretog han paa offentlig Bekostning en Reise i Tydskland og Frankrige, for at gjøre sig bekjendt med Skolevæsenet (jfr. Rigst. 1838 No. 169 og Dept. Tid.), og i Aarene 1840—1842 opholdt han sig i Christiania som Medlem af den ved kgl. Res. 17 Octbr. 1839 nedsatte Commission til at revidere Rigets Underviisningsvæsen. Ridder af Vasaordenen 1843, Afsked med Pension 30 Juli 1851, hvorpaa han med Familie flyttede til Bergen, hvor han døde 9 Juni 1853. * 1831 Anne Marie Magelsen, Datter af Farvermester M. i Christiania. (Biographi m. Portrait i „Mærkelige Nordmænd" I. 181—186 og i Illustr. Nyhedsbl. 1853. No. 26 af Jac. Løkke. Charakteristik af hans Virksomhed, i Morgenbl. 1840. No. 322, Tillæg. Portrait, tegnet og lithogr. af Bergslien fol.)

Det latinske Sprogs Kjønsregler, satte paa Riim. Throndhj. 1834. 8 S. 8. — Om de Hindringer, der i vore Dage fornemlig møde de lærde Skolers Virksomhed. Indbydelsesskrift. Thjem. 1835 49 S. 4. (Anm. i Morgenbl. 1835 No. 248. jfr. Gjenmæle af H. Foss, og Svar herpaa af F. L. Vibe i Morgenbl. 1836.)

Indbydelsesskrift til den offent. Examen i Thjems Skole 1836, indeholdende: 1) Brudstykker af en hexametrisk Overs. af Iliadens 1ste og 2den Bog. 2) Skoleefter-

retninger. Thjem. 1836. 39 S. 4. (Det sidste Afsnit er tillige aftrykt i Univers. og Skoleannaler II. 381—410.)

Blik i vor Tid med særd. Hens. t. vort lærde Skolevæsen, indeholdende: 1) Om de Hindringer, der i vore Dage fornemlig møde de lærde Skolers Virksomhed. 2) Bemærkninger, fremkaldte ved H. Foss's „Gjenmæle" i Anl. af mit Indbydelsesskrift 1835. Thjem. 1836. 231 S. 8. (Anm. af Schweigaard i Den Constitutionelle 1836 No. 302, jfr. hans „Svar til Lector Bibe" ib. 1837. No. 16. 53. 54.)

Grundtræk af det lærde Skolevæsen i Kongr. Würtemberg. Indbydelsesskrift. Thjem. 1838. 40 S. 4.

Det offentlige Skolevæsens Forfatning i adskillige tydske Stater tilligemed Ideer til en Reorganisation af det offentlige Skolevæsen i Kgr. Norge. 3 Bind Chrania 1839. 73 Ark 8. (Anmeldt af C. A. Holmboe i Morgenbladet. 1839. No. 195 Till. og 290, af M. Hammerich i „Fædrelandet 1840. No. 141. 149; af C. F. Ingerslew i (Dansk) Tidsskr. f. Litteratur og Critik III. 427—474. IV. 54—88. Verket er og med Roes omtalt i flere tydske, svenske og danske Tidsskrifter, samt i 1841 belønnet af Kongen af Sachsen med en Guldmedaille; jfr. og J. M. Hansteen „Norges Cultur" i Morgenbl. 1840. No. 244. 264.)

Underviisningsplan for Throndhjems lærde Skole. Indbydelsesskrift 1839. Thjem. 1839. 31 S. 8.

Træk af Tragoediens ældste Historie og det græske Theatervæsen. En Sammenstilling og Bearbeidelse af de nyeste Forskningers Resultater paa dette Gebet. Indbydelsesskrift. Thjem. 1847. 49 S. 4. (Anm. af H. J. Thue i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. I. 410—412 og i Mgbl. 1847.)

Indbydelsesskrift 1848, indehold.: 1) Antydninger til en summarisk rationel Oversigt over Sprogets, navnlig det Latinskes, syntaktiske Bygning. I. 2) Throndhjems Skoles Historie og Forfatning i de 12 sidste Skoleaar. Thjem. 1848. 31 S. 4.

Sophoclis Philoctetes, recognovit, brevi annotatione critica instruxit, *observationes exegeticas lingua vernacula ad calcem adjecit. Nidarosiæ 1849.* 136 S. 8. (anm. af H. N. i Chr.posten 1850 No. 616.) Hertil føiede han: Supplerende Tillæg til F. M. Bugges Udgave af Philoktet. Bergen 1853. 16 S. 8.

Den græske Tragoedie. En Indledning til Studiet af de græske Tragikere. Med et lith. Grundrids af Dionys-Theatret i Athen. Thjem. 1849. 54 S. 8.

Charakteristiske Træk af Bisskop Dr. P. O. Bugges Liv og Virksomhed (anonymt). Thjem. 1851 53 S. 8. (anm. af Aug. Holth i Mgbl. 1851 No. 12. og i Chr.posten 18 Marts 1851. jfr. Schwachs Digte III. 127.)

Homers Iliade oversat og i kortfattede Anmærkninger oplyst. 1ste Hefte. 1—3 Bog. Bergen 1852. XII. 58 S. Text og 52 S. Anm. Ogsaa under Tittel: Homers Iliades 3 første Bøger, oversatte o. s. v. (anmeldt i Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 31 og af F. L. Bibe i Christ. Posten 1852 No. 1502, 1503 og 1505; jfr. Parodi af Oversættelsen sammest. No. 1512, og R. R. Østgaards Bemærkninger mod Bibe sammest. No. 1534, 1537 og 1538.)

Platons Kriton, udgiven og m. Anmærkninger oplyst. Bergen 1852. 4 Ark 8.

Arndts Konfirmationsgave til Ledsagelse gjennem Livet. Oversat. Bergen 1854. 8.

I Univ. og Skole-Annaler, 2den Række. I. 3—10: Om Oprettelsen af en Central-Auctoritet for Opdragelses- og Underviisnings-Væsenet i Norge; og 11—36: Udkast til en almindelig Plan for de lærde Skoler; (begge anm. i Den Constitut. 1841 No. 96, hvortil B. svarede i Morgenbl. f. A. No. 106. 4 Sp.). ib. 192—205: *Udkast til Lovbestemmelser* for de lærde Skolers Lærere. III. 250—264: Motiveret Votum

ang. Anordningen af Prøver for de lærde Skolers Lærere. ib. 323—504: Underviisnings-Commissionen og dens Arbeider. V. 341—78: Throndhjems lærde Skole i de 12 sidste Skoleaar. (18³⁴/₃₅—18⁴⁷/₄₈.)

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. III. 101—127: Den constitutionelle Statsform, betragtet i dens Forhold til Samfundets høiere Interesser. En Tale 26 Jan. 1838.

I Nordlyset III. No. 11 og 13: Tale paa Kongens Fødselsdag 26 Jan. 1843 i Videnskab. Selskab i Throndhjem.

I Morgenbladet ere forskjellige, meest anonyme, Opsatser af ham, hvoriblandt i 1837 No. 79—82: Fragment af et Brev fra en reisende Nordmand; i 1840 No. 318, 328, 335, 342: nogle Stykker i Anl. af et i D. Constitutionelle 1840 No. 310—11 indført „Brev til min Ven, Correspondenten i Ausgb. Allg. Zeit."; 1841 No. 106: Ang. den i No. 96 af Den Constit. indeholdte Recension af mine Meddelelser i Skoleannalerne. (4½ Sp.). 1845 No. 85—88 (paa 19 Sp.): Uddrag af et Brev fra en reisende Nordmand, dat. Berlin 31 August s. A., underskrevet F. M. B. Om den religiøse Bevægelse paa det protestantiske og katholske Gebet; samt i No. 105—108: Ang. H. Nissens Bemærkninger ved nogle Punkter i Underviisnings-Commissionens Lovudkast; 1846 No. 145: Om Almuedialekter.

I Christianiaposten 1848 No. 67: Opfordring (i Anledn. af Udgaver af norske Skolebøger) 3 Sp.

Han var i flere Aar Correspondent for Augsburger Allg. Zeitung, og en Beretning af ham i Anledn. af Grev Wedel-Jarlsbergs Død gav Anledning til en skarp Skriftvexel med en Indsender i Den Constitutionelle 1840. No. 310 og 311. jfr. s. Bl. No. 312, 323, 333, 334, 337, 344 og Morgenbl. s. A. No. 322 Till., 323 Till. 328. 335. (jfr. og No. 75. 77.) Ligesaa er af ham i Das Ausland 1839 No. 142—149: Statistische Verhältnisse Norwegens, undertegnet F. M. B . . . e.

Bugge, Peter Olivarius, Søn af den som Sognepræst til Oirstad i 1794 afdøde Søren B. og Gidsken Røring, er f. 2 Decbr. 1764 paa Præstegaarden Solberg i Holt ved Arendal, gik først i Bergens, siden i Christianssands Skole, og dimitteredes derfra 1782; tog 1786 theol. Examen, 1787 Magistergraden og blev s. A. af Kbhvns Universitet valgt til Sognepræst til Skulleløv i Sjælland (Bestallingen udfærdiget af Moldenhawer fra Escorial Slot ved Madrid); 1791 blev han Sognepræst til Vanse og Herod paa Lister, blev 1795 Doctor theologiæ i Göttingen, 1799 Sognepræst i Fredericia, og 6 Januar 1804 Biskop i Throndhjems da deelte Stift; viet i Frue Kirke af N. E. Balle 10 Mai s. A. Han var Storthingsmand fra Throndhjem 1815—16, blev i Mai 1815 Ridder og Jan. 1817 Commandeur af Nordstjerneordenen, var fra 1804 til 1815 Vicepræses og fra 1819 til 1820 Præses i Vidensk. Selskab i Throndhjem. I 1809 stiftede han „Det velgjørende Selskab" i Throndhjem, hvis Formand han var, og som gik ind 1813. 8 Aug. 1842 fik han efter Ansøgning Afsked. † i Throndhjem 6 Dec. 1849. * 1787 Catharine Magdalena Koch, Datter af en Præst paa Falster. (Autobiographi i Fallesens theol. Maanedsskr. 1804 III. 670—73. Biographi af Sønnen F. M. Bugge ovenfor. jfr. Nyerups og Krafts Litt. Lex. 105. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed. 34—36. B. Moe, Eidsv. Repr. og Storthingsmænd 40—41.)

Skrifter ældre end 1814: Wilkinson og Vandrop, et Skuespil, overs. af Tydsk. Kbhv. 1784. — De perversitate hominum morali eiusque origine et ratione universa. Diss. inaug. Gött. 1795. 4. (Gött. Anz. 1796 S. 489.) — Jacobs Brev, overs. m. Anmærkninger. Kbhv. 1799. (L. Eft. 1800 No. 12). — Pauli Brev til de Galater, overs. m. Anm. ib. 1800 (L. Eft. 1802 No. 33). — Pauli Breve til de Corinthier og Brevet til Ebræerne, overs. m. Anm. Fredericia 1803. (L. Eft. 1803 No. 50). — Johannis Evangelium, oversat. ib. 1803. (ib. No. 22.) — Meiners's Betragtninger over Døden og de Gamles Trøstegrunde mod dens Rædsler, oversat. Fredericia 1802. — Ligesaa nogle Leilighedstaler, hvoribl. Sørgetale over Arveprinds Frederik. Thjem 1806.

Hans Navn kom ved en Feiltagelse til at staa paa Udgaven af hans Faders Huuspostille af 1795 (jfr. M. Møllers Repert. V. 131—58 og Norske Intell. Sedl. 1799 No. 19). Feilen gjentoges paa Oplaget af 1808. (Efter Litterat.-Lex.)

Trøstegrunde for Norges sande Venner, fremsatte i en Tale paa Kongens Fødselsdag 18 Sept. 1814. Thjem 1814.

Forslag til en Lov angaaende de geistlige Embedsmænds Lønninger m. m. Chra. 1815. 8.

Indbydelse til Trondhjems Stifts Menigheder til værdeligen at høitideligholde den forestaaende Jubelfest. Thjem 1817. ½ Ark 4.

Ligesaa til den anordnede Jubelfest i Anl. af den Lutherske Reformations Indførelse i Norge. Thjem 1837. 8 S. 4.

Endelig har han oversat forskjellige religiøse Smaa-Afhandlinger (Tractater), udgivne af det Throndhjemske Tractat-Selskab, ligesom nogle af de i den norske Udgave af Repii Postille indtagne Prædikener ere af ham.

Bugge, Søren Bruun, Søn af førnævnte Biskop Bugge, er født i Vanse Prestegaard paa Lister 6 Februar 1798, Student fra Throndhjems Skole 1815, blev 1817 Protocollist og 1818 const. Secretair ved Universitets-Bibliotheket, og tog 1820 philologisk Embedsexamen, efter allerede forud at have holdt Forelæsninger over den latinske Philologi; blev i Decbr. 1820 Lector og i Octbr. 1825 Professor i det latinske Sprog, samt som saadan med Prof. C. A. Holmboe Medbestyrer af Universitetets Myntsamling. 1833 Rector ved Christiania Kathedralskole. I 1847 tog han derefter theologisk Examen, blev 29 Sept. s. A. Sognepræst til Gran, og 14 Juni 1851 Provst i Hadelands Provsti. 1843 blev han Ridder af Wasa-Ordenen, og er Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem. * 1821 Karen Marthea Hals Ingier (f. 1801), D. af Major Christopher J. paa Maastad i Ullensager († 1825) og Karen Schielderup Hals († 1843).

Følgende Universitets-Programmer: [1. betegner Festen paa Kongens Fødselsdag, 2. Reformationsfesten]. Causas neglectæ apud Romanos comoediæ Græcorum veteris ac mediæ ex ipsæ civitatis Rom. forma eruere conatus est. 1823 i Anl. af Kronprindsens Formæling. 12 S. — Observationes in primum Ciceronis Disputt. Tuscul. librum. 1825, 1. 27 S. — Quo animo in sacris libris legendis verus Lutheranus versetur, breviter ostendit. 1825, 2. 24 S. — Nonnulla de appelationibus imperatorum Romanorum. 1826, 1. 14 S. — (De ecclesia Christiana) 1826. 2. 18 S. — De vi et usu Accusativi cum Infinitivo. I. II. 1827, 1, 2. 15 og 31 S. — Hexametris prolusit 1828, 1. 8 S. — Observationes in 2dum Ciceronis Disp. Tusculan. librum. 1828, 2. 23 S. (De Genes. XLVII. 9.) 1829. 1. 9 S. — Duo loca Juvenalis Sat. I. 88. 89. II. 72—74 illustr. 1829, 2. 12 S. —

Interpretatio loci Terentiani, Phorm. V, 3, 15. 1830, 1. 12 S. — (De solennibus, quibus virorum numero adolescentes adscribi solebant; i Anl. af C. Heibergs og J. J. Hjorts Doctorpromotion). 1830. 15 S. — Observationes in Cic. Disp. Tusc. III. 1—5. (1830. 2. 16 S.), in III. 5 & 8 (1831. 1. 11 S.) in III. 11 & 15. (1833. 1. 17 S.) Alle 4to.

Om den protestantiske Kirkes Forfald af L. de Valenti. Oversat i Forening med G. Kielland. Chra. 1824. 100 S. 8.

Bondemandens Datter, en sandfærdig og mærkelig Fortælling i fem Dele. Meddelt af en engelsk Præst. Chra 1825. 64 S. 8. (Udkom i 2det Oplag under Titel: En christen Piges gudelige Liv og salige Endeligt. Chra 1826. 64 S. 8.)

Veiledning til et gudeligt Liv efter christelige Grundsætninger. Overs. af Tydsk. Udg. af Selskabet f. christelige Underv. og Andagtsbøgers Udgivelse. Chra 1826. 77 S. 2det Oplag. ib. 1828. 3die Oplag 1832. 68 S.

En liden Bog for Søfolk. Overs. af Tydsk. Udg. af samme Selskab. Chra 1827. 79 S. 8.

Practisk latinsk Grammatik af C. G. Brøder. Med nogle Forandringer udgiven. Chra 1827. XVI. 456 og 26 S. 8.

Latinsk Læsebog for Begyndere, uddraget af Brøders lectiones latinæ. Chra 1827. IV. 92 S. 8. 2det omarb. Oplag. ib. 1838. VIII. 104 S. 8.

Livets sande Vei, aabnet for alle alvorligt Søgende i Jesu Christo. Enfoldige Betragtninger over alle Søn- og Festdages Evangelier, for største Delen udarb. efter en af L. C. Retzius i Sverige udgiven Postille. (Udg. i Forening med nogle Andre, hvoribl. Biskop P. O. Bugge.) Chra 1828. 639 S. 2det Oplag 1830. 616 S. 3die Opl. 1832. o. s. fr. 8de Oplag 1848. 602 S. 8.

Prædikener af M. Ludv. Hofacker. Oversatte af Tydsk. 1ste Hefte. Chra 1830. 72 S. 8.

Latinsk Grammatik til Brug ved Underviisningen i de lærde Skoler, forneml. udarb. efter Brøder, Ramshorn og Zumpt. Chra. 1835. XII. 562 og 18 S. 8. (anm. af M. C. Hansen i Tillæg til Morgenbl. 1836 No. 6.)

Udtog af det latinske Sprogs Grammatik, til Brug for Begyndere. Chra 1835. IV. 287 S. 2det omarb. Opl. ib. 1840. VIII. 311 S. 8.

Lærebog i de romerske Oldsager, med 5 Steentr. Chra 1837. VIII. 396 S. 8.

Q. Horatii Flacci Carminum libri IV, in usum scholarum edidit. Chra 1842. 112 S. 8. Med Tillæg: *Veiledende Oplysninger* til Horats's Oder, til Brug ved Selvforberedelse. ib. eod. XXII. 142 S. 8. (ogsaa særskilt.)

P. Virgilii Maronis Bucolicon liber, in usum schol. edid. Chra 1843. 26 S. 8. Med Tillæg: *Veiledende Oplysninger* til Virgils Hyrdedigte, t. Br. v. Selvforberedelse. ib eod. X. 53 S. 8. (ogsaa særskilt.)

Principer for Underviisning og Disciplin ved Christiania Kathedralskole. Indbydelsesskrift. Chra 1843. 42 S 4. (anm. i Univ. og Skoleannaler II R. II. 627—33.)

Betragtninger over Evangelierne paa 10 og 11 Sønd. eft. Trefoldighed. Thjem 1849. 24 S. 8.

Foruden de ovennævnte Opbyggelsesskrifter har han ogsaa oversat nogle andre mindre Traktater.

Bull, Anders Sandø Ørsted, Søn af afd. Justitiarius i Høiesteret Georg Jacob B. († i Christiania 12 Decbr. 1854, St.-K. af Nordstj. O., R. W. O.) og Barbara Albertine Ørsted, Søster af A. S. og

H. C. Ørsted i Kjøbenhavn, er født 13 Sept. 1817 i Bergen, blev Student 1835, jurid. Candidat 1839, Copist i Armee-Dept. 1836, senere Fuldmægtig, Bureauchef og 4 Aug. 1854 Expeditions-Secretair i samme Departement. * 1848 Caroline Dahl, D. af Professor Johan Christian Dahl, ved Kunstacadem. i Dresden (s. d.).

Love, Anordninger o. s. v. for Aarene 1850—1852, samlede og udgivne i Forening med Broderen G. C. O. Bull. 3 Dele. Chra 1852—1854. 877 S. 8.

Bull, August Theodor, Søn af Rasmus Rosing B. († som Capitain i Marinen 1834) og Marie Cathrine Grønlund, er født i Kjøbenhavn 3 Aug. 1809, blev Student fra Christiania Skole 1828, theol. Candidat 1836, var i nogen Tid const. Adjunkt ved Drammens Skole, blev 1837 Chordegn i Arendal og Juni 1845 residerende Capellan til Stange. * Theodora Regine Dorothea Madsen, f. 1816, † 17 Mai 1852, D. af Thomas Jost M. i Arendal.

Udtog af E. Pontoppidans Forklaring, med enkelte Forandringer udarbeidet efter den af en kgl. Commission i 1844 udgiven Omarbeidelse. Arendal 1845. 140 S. 12. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 151.)

En Prædiken. Chra. 185*.

Bull, Hans Grøn, Søn af Jens Lemvig B., Sognepræst til Kvernes († 1799) og Anna Johanna Grøn, f. i Christiansund 28 Febr. 1758, blev Student 1777 og theologisk Candidat 1780, person. Capellan hos Faderen i Kvernes 1781, hvem han 1798 desuden adjungeredes som Provst i Provstiet; 1799 Sognepræst til Grib og res. Capellan til Kvernes og Christiansund, 10 Nov. 1818 Sognepræst til Thingvold og 20 Sept. 1828 Provst i Nordmøre, † 26 Januar 1833. * $\frac{1}{1}$ 1784 Presten G. Søroes Enke Anne Marie Kjestrup, f. i Opdal 1753, † 1790. (Nekrolog af C. T. Holtermann i Saml. t. N. Folks og Spr. Historie. I. 564 ff. jfr. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 452.)

Tillæg og Rettelser til L. H. Bings Beskrivelse over Norge. Kbh. 1813. 134 S. 4. (særsk. Aftryk af Norske Vid. Selsk. Skrifter i 19de Aarhund. I. 33—166).

I Topogr. Statist. Samlinger, II. 2. S. 67—92: Noget om Qværnæs og Grib paa Nordmør; ib. 250—274: Et og andet om Edøe Præstegjeld paa Nordmør.

Bull, Johan Randulf, Søn af Capitain Jørgen Andreas B. († 1764) og Dorthe Catharine Wandal Randulf, er født 29 April 1749 i Stod Prstg., blev 1770 Student fra Throndhjems Skole, tog juridisk Examen 17.. og var 1780 juridisk Decanus paa Communitetet. Han blev 1782 Justitssecretair ved Overhofretten i Christiania, 1791 Assessor i samme Ret og Lagmand i Fredrikstads og Tønsbergs Lagdømme, 1794 Justitiarius i Overhofretten, og ved Stiftsoverretternes Oprettelse 1797 Justitiarius i Agershuus Stiftsoverret; 1802 Stiftamtmand i Bergen, samt ved Oprettelsen af Norges Høiesteret i 1814 dennes første Justitiarius. Han blev 1811 Ridder af Danebrog, Januar 1815 Ridder og 1818 Commandeur af Nordstjerne Ordenen; tog Afsked 1827 og døde i Laurvig 28 Februar 1829. * 17..

Mette Johanne Colbjørnsen, D. af Jacob C. paa Sørum, og Søster af Jac. Edvard og Christian Colbjørnsen.

Følgende Disputatser ved Kjøbenhavns Universitet: *De cultu matheseos apud Romanos.* 1771. — *De judiciis Romanorum* part. I. 1772. part. II. 1773. — Theses 1774.

Bull, Nils Rosssing, Søn af Nils Rosing B., Sognepræst til Støren, R. W. O. († 23 Mai 1842), og Christine Elisabeth Hansen († Marts 1845), er født i Størens Prstg. 29 Novb. 1804, privat dimitteret 1823, theol. Candidat 1828, blev 1829 Overlærer og Bestyrer af Stavangers Skole, 3 Aug. 1832 Sognepræst til Lærdal, 4 Decb. 1843 til Fet samt 4 Febr. 1850 Provst i Nedre Romerige. † 25 Oktbr. 1857. * 18.. Azora Wittrup, D. af afd. Overlærer Lorentz W. i Christiania. (jfr. Erlandsens Nordenfj. Geistl. 194.)

I Christiania-Posten 1851 No. 891: Om et Rygte om Folkeuroligheder paa Nedre Romerige og den paatænkte Dampfarts Indflydelse paa Arbeidernes Tilstand der i Egnen. 5½ Sp.

Bull, Ole Christian, førnævnte Hans Grøn B.s Broder, er født 14 Febr. 1762, var først Procurator, blev 1793 Toldkasserer i Molde og 1796 Foged i Søndmøre, hvorfra han i 1804 tog Afsked paa Grund af Blindhed, og døde i Molde 26 Aug. 1814. * 1795 Else Marie Bang (f. 1761, † 1824).

I Topogr.-statistiske Samlinger. I. 1 Deel S. 61—140: Adskilligt om Kjøbstaden Molde.

Bull, Peter Ludvig Munthe, Broder af førnævnte Provst Hans Gr. B., født 14 Oct. 1765, tog juridisk Examen i Modersmaalet, blev 12 Febr. 1812 Foged i Robygdelaget, 1813 i Strinden og 14 Aug. 1818 i Romsdalen; tog Afsked 5 Apr. 1834. Var i 1818 Storthingsmand fra Søndre Throndhjems Amt og 1821 fra Romsdals Amt. † paa Røbek 4 Oct. 1843. * 14/2 1800 Dorothea Zeline Lindemann. (Jfr. Erlandsens Nordenfj. Geistl. 465.)

Veiledning for Almuen i Raabøigdelauget til Jordens Dyrkning, med videre Landhuusholdningen vedkommende. Chrsand 1813.

Bull, Søren Christian Ørsted, Sønnesøn af førnævnte Justitiarius J. R. Bull, og Broder af Anders S. Ørsted B. ovenfor, er født 13 Juli 1810 i Bergen, hvor Faderen da var Assessor i Priseretten og Byfoged. Han blev Student 1829, jurid. Candidat 1838, Copist i Statssecretariatet 1835, 15 Sept. 1849 Protocol-Secretair i Høiesteret og 1855 tillige Stempletpapirs-Commissair.

Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m. m., der vedk. Kgr. Norges Lovgivning og offentlige Bestyrelse, samlede og udgivne: for Aarene 1842—1849, samt 1850—1852 i Forening med Broderen A. S. Ø. Bull. Chra 1843—1854 11 Bind. 8.

Bull, Vincents Stoltenberg, Søn af Sognepræst til Botne Provst Christian B. († 1803) og Karen Stoltenberg, er født paa Botne Præstegaard 13 Oktbr. 1768, blev Student fra Helsingørs Skole 1785 og theol. Candidat 1788; blev s. A. Catechet i Christiania og Lærer ved den mathematiske Skole, 1793 residerende Capellan til Vang paa Hedemarken, Decbr. 1799 Sognepræst til Nes sammesteds, 1816 Provst, og 24 Novbr. 1821 Sognepræst til nysnævnte Vang, hvor han døde 30 Decbr. 1836; blev 1818 geistligt Medlem af Vasa-Ordenen. * 1. 25/8 1793 Susanna Dallas † 1815. 2. Rebekka Schwabe, D. af Lagmand paa Oplandene Johan Fredr. S.

Videnskabernes Fordele i den selskabelige Omgang. En Tale (trykt for Venner). Chra 1791. 8. Optrykt i Nationalbl. XIII. 17 ff.

Prædikener. Kbhvn. 1798.

Catechisationer over nogle af de vigtigste Materier i de befalede Lærebøger, holdte paa en Visitatsreise 1833. Chra 1833. 67 S. 8.

I Minerva 1790. IV. 301 ff. Om Videnskabernes Indflydelse paa den unge Kriger.

I Tidsskr. Hermoder No. 1. 1—62: Generalkrigscom. Prydz's Levnet; IV. 1—17: Roms Sæder, efter Gibbon; VI. 55—68: De romerske Straajunkere, oversat; XV. 36—72: Svar paa nogle Spørgsmaale om Skolevæsenets Forbedring.

Bülow, C . . . . W . . . .

Et Hefte tilskrevet „Aldrende Venner." Chrsand. 1826. 8.

Busch, Carl Frederik, født 1795 i Christiania, hvor Faderen var Slotsudreder; blev Officier 1812 og † som Premierlieutenant i 2den Agersh. Inf. Brigade 16 Decbr. 1837. * Dina Alette Nernst, Enke efter Kjøbmand Wang.

Anviisning til Pianoforters Stemning og Bemærkninger med Hensyn til deres Construktion, tilligemed Forklaring over Temperaturen. Chra 1834. 8.

Buschmann, August Ambrosius, Søn af Overtoldbetjent Johan B. († 1820) og Jørgine Marie Holte († 1838), er født 1803 i Throndhjem, blev 1833 Examinat i Medicinen, og s. A. Distriktslæge i Øvre Thelemarken, derefter Corpslæge ved Throndhjemske Jægercorps, 1843 ligesaa ved Oplandske ridende Jægercorps og Dec. 1849 Distriktslæge i Follo. † i Drøbak 22 Marts 1852. * en Datter af Skibsfører Lagaard i Skien.

I Eyr VIII. 233 ff.: En sjelden Misdannelse af de mandlige Fødselsdele.

Buschmann, Peter Thams, Søn af Augustinus B., † som Sognepræst til Frosten, og Anna Barbara Thams, født paa Nesne Præstegaard i Nordland 6 Decbr. 1762, Student fra Throndhjems Skole 1782, theol. Candidat 1787; s. A. pers. Capellan til Frosten, 1798 Sognepræst til Ulfsteen og 1818 Provst i Søndre Søndmøre; 1 August 1822 Sognepræst til Aure, hvor han døde 6 April 1845. I 1818 var han Storthingsmand fra Romsdals Amt. * 1. Elen Johanne Buschmann † 1806. 2. Christine Schreuder † 1810. 3. Barbara Henrike Wind. (jfr. Moes Efterretn. 42. Landsens Nordenfj. Geistlighed 420).

Tale, holden for Edens Aflæggelse af Ulfsteens og Hareids Menigheder paa den af Regentskabet i Kgr. Norge befalede Bededag. Egset 1814. 8. [Maaskee d. s. s. Tale holden i Hareids Annexkirke 25 Marts 1814. Egset 1814. 8. Nissens Bogfortegnelse 28.]

Bye, Frederik Nannestad, Søn af Stiftamtskriver i Throndhjem Ole B. (Afsk. 1852) og Anne Cathrine Nannestad, er født paa Storfossen Gaard paa Ørlandet 19 Aug. 1818; var først Skibsfører, men efter et Forliis 1832 forlod han Søen, og blev Kjøbmand og Boghandler i Throndhjem. * Hedevig Brøker Nannestad, D. af Overtoldbetjent Frederik N. og Lovise Christiane Holtermann.

Hovednøglen ved Indkjøb og Salg eller den hurtige Regnemester, hvorved man i et Øieblik kan vide, hvormeget 1, 2, 3 indtil 13000 Pund, Alen, Tønde osv. koster fra 1/4 ß til 20 Spd., tilligemed Tabeller over Mynt, Maal og Vægt samt Rentetabel og Agermaaling. Thjem 1856. (uden Sidetal, 290 S.) 8.

Böbert, Karl Friederich, Søn af Bergmester paa Under-Harzen Carl Wilhelm B. († 1840) og Charlotte Wilhelmine Schultze, er født i Hetstedt i Grevskabet Mansfeld 19 Januar 1804, fik sin Forbannelse ved Latinskolen i Bernburg, gjennemgik i 3 Aar et praktisk Arbeidscursus ved forskjellige tydske Bergverker, studerede ved Bergskolen i Clausthal og senere ved Universitetet i Halle og Bergakademiet i Freiberg. I Halle var han Amanuensis ved de mineralogiske Samlinger og assisterede 1824 Prof. Germar ved Udgivelsen af Meineckes Lehrbuch der Mineralogie, hvortil han og skrev Registret. For at gjøres fortrolig med den høiere Administration ansattes han af Overberghauptmand Friherre v. Herder som Auditeur i det kgl. Bergamt i Freiberg. I denne Stilling kaldtes han til Bestyrer af Modums Blaafarveverk, som han tiltraadte i August 1827, efter paa dettes Bekostning at have besøgt forskjellige Landes Bjergverker. 1836—1839 deeltog han i flere kgl. Commissioner ang. Kongsbergs Sølvverk og blev 23 Decbr. 1839 1ste Directeur ved samme, samt 1849 Ridder af St. Olafs Orden. I 1846 foretog han paa egen Bekostning en videnskabelig Reise til Kjøbenhavn, Belgien, Frankrige, Schweitz, Tydskland og Sverige, og var Suppleant fra Kongsberg By til Storthinget 1851. Han er Medlem af det mineralogiske Societet i Jena, den physiograph. Forening i Christiania og af Vidensk. Selskab i Throndhjem. * 1833 Elisabet Magdalena Abel, Mathematikerens Søster, og Datter af den S. 12—13 anførte Søren A. (jfr. A. H. Schmidts Anhaltisches Schriftsteller-Lexicon, Art. Böbert).

Nogle Bemærkninger til Sexes Fremstilling af Driften og Knæet paa Christian VII.s Stoll. Chra 1854. 4. (Trykt paa Storthingets Foranstaltn. som Document Nr. 14 B. S. 139—168. Ogsaa særskilt.)

I *Keilhaus Gæa Norvegica* I. 127—37: Ueber Serpentingebilde im Urgebirge auf Modum. (Desuden har han ifølge Udg.s Forord bistaaet denne ved Verkets Oversættelse paa Tydsk).

I *Nyt Magazin f. Naturvidensk.* V. 1—32: Forsøg til en geognostisk-minera-

logisk Beskrivelse over Modums Koboltgruber, samt nogle alm. Betragtninger over Fahlbaand.

I Den Constitutionelle 1836 No. 104: Historisk Notits om den dybe Georgs-Stoll paa Harzfjeldene i Tydskland; No. 143: Om Bergværksdirectioner. 1837 No. 140, 142: Techniske Bemærkninger ved Bergværksdriften, med speciel Hensyn til Kongsbergs Sølvværk. 1838 No. 67—69: Hist. Overblik over Anvendelsen af varm Blæst ved Hytte- og Hammerværker; No. 74, 79, 80: Mindesteen nedlagt paa Bergmester H. C. Strøms Grav. 1839 No. 182: Om Badeindretningen i Sandefjord.

I Morgenbladet 1845 No. 152, Till.: Om Kongsberg Sølvværk; No. 163, Till.: Om Stanken i Armen Grube; No. 290, 297, 300, 315 og 1846 No. 1, 11, 43: Svar til Hr. Directeur Steenstrup. 1846 No. : Noget om Skydebomuld eller Bomuldskrudt (optr. i R. Rigstid. s. A. No. 153). 1850 No. 230: Svar paa Bergmester Sexes Stykke i No. 221. 1851 No. 51, 56, 58, 59, 62: I Anl. af Sexes Opsats i s. Bl. No. 312 ang. Kongsbergs Sølvværk og Beirvexlingen i Gruberne (med 2 Grubekarter). [jfr. mere herom under Sexe]. 1854 No. 224 Till.: Svar ang. Stollanlægget paa Kongsberg; No. 228: Svar paa Sexes Opsats i No. 196.

I Aftenbladet 1856 No. 44 og 117: I Anl. af et Forslag til en Skatteligningstabel.

I Kongsbergs-Adressen 1849 No. 69: Om Communeskattens Fordeling paa Kongsberg. 1850 No. 58: Svar i Anl. af Sexes Erklæring i No. 47 ang. Beirvexlingen; No. 60: Om Skatteligningen. — 1853, Bilag til No. 32: Om Forholdene mellem Kongsberg By og de offentlige Indretninger sammest.; 1855 No. 66: Om Christians Stolls Gjennemslag til Armen Grube; 1856 No. 2 og 13: Om Skatteligningen.

Til tydske Blade og Tidsskrifter har han, foruden flere tildeels særskilt trykte Ungdomsdigte i Bernburger-Wochenblatt, (hvoribl.: „Gebet des Bergmanns vor der Schacht"), Anhaltisches Magazin, Kolbes Neues Bergreigen-Buch o. fl., leveret følgende Bidrag:

Fra 1823 fast Medarbeider i Karstens Archiv für Mineralogie und Bergbaukunde. Blandt hans Bidrag hertil med og uden Navn, mærkes: 1826: Ueber den Anhalt-Bernburgischen Silberbergbau am Harze. 1827: Ueber die Lagerungsverhältnisse des Grünsteins am östlichen Vorharze. 1827, 1832 og 1840: Ansichten und Erfahrungen aus d. pract. Bergmannsleben. 1827: Ueber das Gebirgsverhalten am östl. Vorharze. 1832: Ueber Grünsteinbildungen in Norwegen; — Ueber die Analogie d. Glanzkoboltlager bei Skuterud auf Modum und bei Vena unweit Askersund in Schweden. 1836, 1838, 1840: Metalproduktion in Schweden in den J. 1834—1837. — 1838: Uebersicht über d. Zustand d. Bergwerken in Norwegen in 1835. — 1839: Bericht über eine v. Director P. Steenstrup construirte Wassersaulenmaschine. — 1847: Ueber das Modumer Blaufarbenwerk in Norwegen.

I Anhaltisches Magazin 1827: Authentische Nachrichten über das Salzwerk Wieliczka in Polen. — Populäre Darstellung d. mannigf. Anwendung v. Wasserdämpfen bei bergmännischen und technischen Anlagen. — Der Heckelmann, eine alte Sage. — Ein Besuch bei Göthe in 1826.

I *Poggendorffs Annalen der Physik und Chemie* XXVIII: en Oversættelse af Hansteens Afh. om Jordens magnetiske Intensitets-System i Mag. f. Naturv. XI.

Desuden har han leveret egne Bidrag, Oversættelser og Referater til forskjellige tydske Journaler, samt modtog kort før sin Ansættelse i Norge Tilbud om at levere Bidrag til Ersch's og Grubers Allg. Encyclopædie der Wissenschaften und Künste.

Bødtker, Christian Bernstorff, Søn af Job Dischington B., † 1/4 1829 som Sognepræst til Inderøen, og Anne Kirstine Thulesius, er født i Christiania 7 Decbr. 1794, blev Student fra Schouboes Institut i

Kjøbenhavn 1813, immatriculeret i Christiania 1815, theol. Candidat 1819, Sognepræst til Vanelven 1820, til Lexvigen 1824, resid. Capellan ved Frue Kirke i Throndhjem 1833 og Sognepræst til Støren 30 Aug. 1842, samt siden 1843 Provst i Søndre Dalernes Provsti. 1836—1839 Secretair i Videnskabernes Selskab i Throndhjem. * $\frac{18}{7}$ 1822 Christiane Charlotte Elster, f. $\frac{15}{2}$ 1800, D. af Amtmand Christen E. († $\frac{11}{3}$ 1833) (jfr. Erlandsens Efterretn. 194—95.)

Dimisprædiken, holden paa Søndag Sexagesima. Chra 1819. 20 S. 8.

Prædikener. Throndhjem 1833. 141 S. 8. (Anm. af Cl. Daae i Vidar No. 73).

Instrux for Lærerne og Læremoderen i Frue Sogns Almueskole i Throndhjem. Thjem 1838. Plan for Underviisningen og Disciplinen i Frue Sogns Almueskole. ib. eod. 4.

Desuden har han skrevet en Plan for Sygehuses Anlæggelse, og ved flere Opsatser i Morgenbladet og Christiania-Posten deeltaget i den offentlige Debat især om geistlige og Almueskolevæsenets Anliggender. Heriblandt mærkes:

I Morgenbladet 1850 No. 119: Om høiere Almueskoler. 3 Sp., jfr. No. 132; No. 350: Om Skolelærernes Uafsættelighed; No. 354: Om letsindige Ægteskaber bl. Landalmuen. — 1851 No. 44: En Berigtigelse i Anl. af nogle Bemærkninger fra Romsdals Amts Skolelærerforening i f. Bl. 1850 No. 337, 40, 43. — 1852 No. 174 og 176: Omgangsskolelærerne; No. 282: Bør Præsterne paa Landet være Ordførere i Fattigcommissionerne? — 1853 Jan.: Replik paa Inseratet i 1852 No. 302; No. 213: Om Skydsvæsenet; No. 237: Om Skolebesøg. — 1855 No. 90: Flere Kirker og flere Præster (jfr. No. 162).

I Christ.-Posten 1850 No. 586 Till. og 588: Forslag til Lov om Almueskolevæsenet paa Landet med tilføiede Bemærkninger af ham samt Sognepræsterne Holtermann og Begtrup. 18 Sp. (jfr. Bemærkninger herved i No. 625 og B.s Svar i No. 665). No. 695: Om de faste Skoler; No. 713: Om Aabodshusenes Istandsættelse paa Præstegaardene.

I Throndhjems Adresse-Avis flere anonyme Opsatser og under Navn førte han 1849 en lang Aviskamp i Den Frimodige mod dens Redaktør A. Bang.

Bødtker, Frederik Waldemar, Foregaaendes Søn, f. i Vanelven 21 Novbr. 1824, dimitteret af Faderen 1843, medicinsk Candidat 1848, nedsatte sig som praktiserende Læge paa Røraas 1850 og blev 3 Juni 1854 Læge ved Throndhjems Sindssyge-Asyl. * 185* Sophie Jensen (f. $\frac{20}{12}$ 1830), D. af Proprietær Anton J.

I *Norsk Magaz. for Lægevidenskaben* 2 Række IV. 744—49: Et Tilfælde af Caries orbitæ. XI. 150—160: Medicinalberetning vedk. Throndhjems Sindssygeasyl 1855.

I Morgenbladet: Et Par anonyme Opsatser vedrørende hans Stilling som Læge.

Bødtker, Job Christian Dschington Elster, Foregaaendes Broder, f. 14 Mai 1823 i Vanelven, Student fra Throndhjems Kathedralskole 1841, philologisk Candidat 1847, Adjunkt ved Skiens Skole 1848 og ved Christiania Kathedralskole 28 Mai 1852. * 1848 Antonette Ulrikke von der Lippe (f. 1811), D. af Kjøbmand Gerhard v. d. L. († 1830).

M. Tullii Ciceronis pro A. L. Archia poeta oratio. Til Skolebrug udgiven. Chra. 1853. 30 S. 8.

G. *Julii Cæsaris* de bello Gallico commentariorum libri VII. Til Skolebrug udgivne. Kra 1857. XIV. 251 S. 8.

Bør *Examen artium* henlægges til Skolerne, og hvorvidt maa dette Spørgsmaal nu ansees modent til Afgjørelse? Indbydelsesskrift til den offentlige Eksamen i Kristiania Kathedralskole. Kra 1857. 105 S. 8. (anm. i Chr. Posten s. A. No. 191 og i Illustr. Nyhedsblad No. 29 af L. L. Daae.)

I Christiania-Posten No. 1054 (1851): Anmeldelse af A. Lassens Udtog af Verdenshistorien, 4de Udgave 1850. 4 Sp. Desuden enkelte anonyme Opsatser i samme Blad og i Morgenbladet.

Bøe, Gunder, Skomagermester i Bergen.

Digte, Sange og komiske Fortællinger paa Riim. 1ste Deel. Bergen 1841. 8.

Bøggild, Peder Top, f. i Aalborg 1803, hvor Faderen Jens B. var Justitsraad og Byfoged, gik en Tid i Randers Skole, lagde sig efter Landvæsen og kom 1835 til Norge, hvor han i nogle Aar var Bestyrer af et Brændeviinsbrænderi paa Borregaard i Smaalenene; blev i 1846 Inspecteur paa Klampenborg Vandkuur-Anstalt ved Kjøbenhavn, var under Krigen Proviantforvalter til Orlogs, og er siden 1852 Forvalter og Kasserer ved Sindssyge-Anstalten ved Aarhuus (jfr. Erslews Forf. Lex. Suppl. I. 283).

I den af Selskabet for Norges Vel i 1844 udgivne „Anviisning til at benytte Potetes til Fodring paa den fordeelagtigste Maade" er af ham: „Bemærkning om mæskede Kartofler", og i Morgenbl. 1840 No. 287 Till.: Til et retsindigt Publikum (i Anl. af en Sag med Borregaards Eiere; jfr. J. A.-Hjelms Svar ib. 1841 No. 38 og fl. No.)

Bøgh, Christopher Benedict, Søn af Provst og Sognepræst til Kjerteminde Nicolai Seidelin B. († 1778, jfr. Nyerups Litt. Lex. 113) og Mette Cathrine Birch, er født sammest. (døbt 5 Febr.) 1773, blev fra Copist i Rentekammeret 1804 Foged i Nordhordland og Voss og 181* Sorenskriver i Nordhordland. Storthingsmand 1815—16 fra Søndre Bergenhuus Amt, hvorfra han og var valgt som første Repræsentant 1818, men afvistes, fordi han var bosat udenfor Amtet. † i Bergen 5 Novbr. 1825. * 180* Andrea Friderikka Dorothea Eleonora Perbøl, der lever som Enke i Kjøbenhavn, f. i Kbhvn. 26 Febr. 1785, D. af Etatsraad Nils P. og Christiane Schultz.

Forslag til en Anordning om Eiendommes Brug og Benyttelse i Norge, af Chr. Falsen og C. B. Bøgh. Chrania 1815. 16 S. 8.

I Storthingsforhandlingerne 1815—1816 ere flere Lovforslag af ham indførte.

Bøgh, Erik, f. i Kjøbenhavn 17 Jan. 1822, af Forældre Hans Henrik B., nu Skolelærer, og Maria D. Møller, blev 1841 dimitteret fra Jonstrups Seminarium og 1842 Skolelærer i Sjælland, men opgav denne Stilling 1844 og reiste til Sverige, opholdt sig i 1848—1849 i Christiania, og har siden været bosat i Kjøbenhavn. * 1850 Andrea Schøyen, Datter af Capitain Aslak S. i Odalen. (jfr. Erslews Suppl. I. 283—286.)

Ægtemandens Repræsentant, Vaudeville i 1 Akt (opført paa Christiania Theater Høsten 1848), trykt, omarbeidet i Kbhvn. 1850 (3die Opl. 1851).

Nytaarsaften 1848—1849, Tryllefarce med Sang i 1 Act. (1ste Gang opført paa Christiania Theater 31 Dec. 1848.) Chra 1849. 72 S. 8. 2det Opl. ib. eod. (anm. af M. J. Monrad i Langes Tidsskr. III. 60—67; af A. O. Vinje i Morgbl. 1849 No. 10; jfr. forskjellige Artikler i Chrpoften No. 198, 252, o. fl. og Morgenbl. for Jan. 1849).

Under Opholdet i Norge skrev han Vaudevillerne „Ingen Mandfolk med i Spillet" i 1 Akt, og „Theaternisserne" i 3 Akter, der ei ere trykte.

I Christiania-Posten 1849 No. 228: Markeds-Skizzer, et Digt, 5 Sp. No. 326: Et lidet Bidrag til Morgenbladets Characteristik, 5 Sp.

Bøgh, Ole, Søn af førnævnte Sorenskriver Christopher B. B., er født i Bergen 24 Januar 1810, blev Student fra Bergens Skole 1827 og juridisk Candidat 1835. Han var en Tid constitueret i forskjellige Embeder i Bergen, blev 1845 Politiadjutant sammesteds og 3 Octbr. 1855 Sorenskriver i Søndhordland. * 1836 Anne Dorothea Sagen († 5 Novbr. 1850), D. af Overlærer Lyder S. (s. d.)

Redigerede med Byfoged C. R. Hansson, Assessor Carl St. Platou og Cand. theol. Alb. Sagen „Bergenske Blade," fra Tidendens Begyndelse 1 Jan. 1848 til 1 Jan. 1853. Blandt hans Bidrag hertil mærkes: I Afhandlingen „Bergen 1847," der fortsattes gjennem 1ste Aargang, ere flere Afsnit af ham.

Børresen, Erik Andreas, Søn af Skipper Lars B. og Karen Flor Robsahm, er født 17 Sept. 1785 paa Bragernæs, hvor han i en Række af Aar har været Kjøbmand og Skibsreder. Storthingsmand fra Drammen 1827. * Anne Hermine Schjoldborg (døbt i Fredriksstad 30 Juni 1791, † i Drammen 10 Jan. 1855), D. af Christian Ancher S.

Forslag til Forøgelse af Norges Bankfond ved frivilligt Indskud. 1827. 8.

Børresen, L . . . .

I Nordlyset 1ste Aarg. No. 88 og 91: Om Bibelen som Grundlag for Undervisningen i Almueskoler.

Børrezen, Bernt, en bergensk Bondesøn, var først Lærer ved Korskirkens Fattigskole i Bergen, blev 1801 residerende Capellan til Vig og 27 Mai 1808 Sognepræst til Etne paa Søndhordland, hvor han døde 1 August 1817, 55 Aar gammel. (jfr. Bergens Beskr. af Sagen og Foss S. 646, 753.)

Taksigelse eller nogle Anmærkninger over Rollof Greves Tanker til nærmere Eftertanke. Bergen 1786.

Liigbegjængelse over den baarlige Skrivesyge i Henseende til R. Greves udkomne Afhandling. ib. eod.

Tale for den i sin Daabes Pagt confirmerede Ungdom. ib. 1792.

Den snaksomme Bergenser, et Ugeblad. 2 Aargange. ib. 1794—95.

Procedure og Dom mellem Major Hammer og Skoleholder Børrezen, udg. med Anmærkninger af den Sidste. ib. 1795. 8.

Nationalsange for Bergensere. ib. 1801.

Bøyesen, August Frederik, Søn af Efternævnte, er født i Vaage 1 Novb. 1804, privat dimitteret 1826 og theol. Candidat 1837; blev 1838 pers. Capellan hos Faderen i Ullensager, var senere forrettende Præst ved

Garnisons-Menigheden i Christiania og fik dette Embede 1ste Marts 1849. * 1838 Ingeborg Sophie Moltzau (døbt i Ullensager 23 Juli 1800), D. af Pastor Hans Christian M. og Salome Kirstine Maar.

Om de falske Profeter. Prædiken 8de Søndag efter Trinitatis i Agers Kirke. Chra 1845. 15 S. 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 315; jfr. No. 207.)

I „For Fattig og Rig." Aarg. No. : Tale ved det Ankerske Waisenhuses Aabning.

Bøyesen, Ulrik Frederik, Søn af Kjøbmand i Christiania Peter Otto B. og Dorothea von Cappelen, er født i Christiania (døbt 26 Jan. 1773), blev Student fra Christianias Skole 1791, theol. Candidat 1800, personel Capellan til Vaage 1803, Sognepræst til Leirdal 1812, resid. Capellan til Domkirken i Bergen 1822, og blev Januar 1825 Sognepræst til Ullensager. 1822 fik han Medaillen for Borgerdaad. † der 18 Octbr. 1841. (Mindedigt over ham i Chrpostèn 1848 No. 161.) * Anna Teilmann, (født paa Modum 28 Sept. 1777, † i Christiania 18 Mai 1849), D. af Sognepræst Christian T. og Anne Elisabeth Finchenhoff.

Taler paa den anordnede høitidelige Bededag, holdne i Leirdals Hovedkirke 18 Marts 1814. Chra 1814. 22 S. 8.

I Tidsskriftet Hermoder XII. 104 ff.: Anmærkninger over Recensionen over Teilmans Anviisning til norske Frugttræskoler.

I Budstikken II. 257—86 og 303—38: Bidrag til en topographisk Beskrivelse over Leirdals Præstegjeld. Et Uddrag, forsaavidt Aardals Kobberværk angaaer, er med nogle Tillæg indført i Ugebladet Den norske Tilskuer. III. (1819) No. 39—40.

I Ugebladet Hermoder II. No. 13 S. 97—104: Om Vettes-Gjelen. (Oversat i Edinburgh Philos. Journal vol. IX. (1823) 299 ff., jfr. Forbes, Norway and its glaciers p. 175. Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 43. Paa Tydsk i Leipz. Conversationsblatt 1823.) III. No. 10: to mindre Digte.

I Den Constitutionelle 1841 No. 81: Strøtanker efter Tidernes Leilighed af B — — n.

C.

Cappelen, Jørgen Wright, Søn af Kjøbmand Ulrik Frederik von C. († 1820) og Benedicte Henriette Aall († 1812), er født i Porsgrund 10 August 1805, blev privat dimitteret 1824, sendtes af det danske Missionsselskab til Seminariet i Basel, for at uddannes til Missionær paa Guinea-Kysten, men opgav dette 1827 paa Grund af Svagelighed, tog 2den Examen s. A., bereiste en Deel af Norge i Missionens Tjeneste, og blev derefter Boghandler i Christiania 1829. * Frederikke Helene Schwirtz fra Helsingøer. (jfr. Dansk Colleg. Tid. 1827 S. 646. Rønne Dansk Religionsbl. 1825 I. No. 31. Erslews Forf. Lex. I. 293 og Suppl. I. 275.)

En Samtale mellem Fader Gotfred og hans Børn, besørget paa Dansk udgiven. Kbhvn 1825. 8.

Det evangeliske Missionsværks Fremgang, forneml. i de sidste 25 Aar, overs. af Tydsk. Kbhvn 1826. 166 S. 8.

Hvad er Aarsagen til Christenhedens nærværende Fordærvelse? Besvaret af C. Zieguener. Efter det Tydske. Udgivet. Chrsand 1826. 40 S. 8.

I Rønnes Religionsblad: Breve i I. (1825) No. 21, 28, 35, 36, 41, 49, II. No. 7, 14, 15, 23, 44, 45. III. No. 18, 48. Opfordring i II. No. 29. Ogsaa i Throndhjem fremspirer et Institut for de forladte Smaa, i III. No. 3.

Cappelen, Nicolai Benjamin, Foregaaendes Broder, er født i Skien 15 Septb. 1795; blev privat dimitteret til Kbhvns Universitet 1813 og juridisk Candidat i Christiania 1817, blev samme Aar Copist i Justits-Dept., men ½ Aar efter Fuldmægtig ved Agershuus Stifts og Amts Contor, 1819 Overrets-Procurator i Chra., 1826 Auditør i 2 Agersh. Inf. Brigade; blev 1831 const. Sorenskriver i Bamble, og s. A. Byfoged i Skien og Porsgrund og 27 Januar 1847 Sorenskriver i Bamble. Han er siden 1835 Medlem af Bankadministrationen og den kongl. Laane- og Diskonterings-Commission i Skien. Han var 1839 Storthingsmand fra Skien og Porsgrund. Ugift. (jfr. B. Moe's Eidsvolds-Repræs. 43).

Nogle Bemærkninger samt tre Lovforslage Bank- og Pengevæsenet vedkommende. Chra. 1827. 64 S. 8.

I Nationalbladet XV. S. 102—112: Kan Kjøbstedskat retteligt paalignes en Person paa flere end eet Sted? — XVII. 155—157: Til Nationalbladets Redacteur, og i XVIII. 115—127: Gjenmæle i Anl. af et Angreb paa ham. — Desuden har han nu og da skrevet forskjellige anonyme Opsatser i de offentlige Blade, fornemlig vedk. Bank- og Pengevæsenet.

Cappelen, Ulrik Frederik, Broder af de Førnævnte, er født i Skien i Mai 1797, privat dimitt. i Kjøbenhavn 1814 og juridisk Candidat ved Norges Universitet 1817; var fra 1819 Sagfører, blev 1823 Fuldmægtig i Kirkedepartementet, 1825 Foged og Sorenskriver i Vestfinmarken og 2 Juni 1829 Amtmand i Finmarkens Amt, hvorfra han var Storthingsmand 1833; 17 Juni 1833 Amtmand i Jarlsbergs og Laurvigs Amt og var 1845 Storthingsmand fra Laurvig og Sandefjord. 1839 Ridder af Nordstj. Han har været Medlem af flere kgl. Commissioner, hvoriblandt den i Decbr. 1843 til Ordning af Forholdene mellem Lapperne paa den russiske Grændse. *Anne Helene Dvre Aagaard, Datter af Kjøbm. Aagaard i Hammerfest. (B. Moe's Eidsvolds Repræs. 43—44.)

I de udgivne Beretninger om Rigets Tilstand er af ham: Beretning om Tilstanden i Jarlsbergs og Laurvigs Amt 1830—1835 med en Række Tabeller (Beretn. f. 1835 S. 80—128); ligesaa fra 1836—40 (Beretn. for 1840 S. 77—90), 1846—1850 under Litr. G 2¼ Ark 4, og for 1851—1855 (Chra 1857) Litr. G. 17 S. 4.

Carpelan, Wilhelm Maximilian, født i Finland 7 Jan. 1787, blev 1804 Fændrik ved Bjørneborgs Reg., 1810 Lieut. og 1814 Capitain i det svenske Ingenieur-Corps's Fältmätnings-Brigade, deeltog i Krigen i Tydskland 1813—14, blev 1823 Oberstlieut. i Armeen og 1820 R. S. O. Han

opholdt sig i nogen Tid i Norge (hvorom han udgav Pittoresk Resa till Norska fjällen. Stockh. 1821), blev 1829 Medlem af Krigs-Betenſk.-Acad. i Stockholm og døde der 19 Mai 1830. * $\frac{3}{8}$ 1824 Emanuela Sophia Scherman.

I *Magazin for Naturvidenskaberne* III. 1—27: Et Besøg i Fjeldstuen 1823. (Med nogle Tillæg og Forandringer optrykt i Ugebladet Hermoder VI. No. 27—29 S. 213—22 og 225—30. jfr. No. 38).

I Budstikken V. 24—32: Om en nærmere og bekvemmere Vei mellem Bergen og Christiania.

Udgav et Prøvekart over Norge (Strinde og Sælbo Fogderi m. m. jfr. Hermoder, V. No. 19, 21 og 23.)

Carlo, Julius, en pseudonym Nordmand. (jfr. Erslew Suppl. 1. 294).

Straffen. En norsk Novelle. Kbhvn. 1843. 8.

De tre Landsmænd. Novelle. Kbhvn 1844. 8.

Caspari, Carl Paul, er født i Dessau i Hertugdømmet Anhalt-Dessau 8 Febr. 1814 af jødiske Forældre, Kjøbmand Joseph C. og Rebekka Schwabe, der begge endnu leve; besøgte til sit 15de Aar den jødiske Skole i sin Fødeby. Afgjort Ulyst til Handel drev ham til 15 Aar gammel at indtræde i Latinskolen i Dessau, hvorfra han efter 1 Aars Privatstudium 1834 gik til Universitetet i Leipzig, hvor han hovedsagelig studerede de østerlandske Sprog, navnlig Arabisk under Professor Fleischer, hvis ældste Discipel han er, og hos hvem han i 2 Aar var Amanuensis. Samtidig hermed drev Lovens Røst ham til Christendommen, han lærte nu for første Gang det Nye Testamente at kjende, fandt heri den Forløsning, han søgte, og døbtes i Leipzig i Pindsen 1838. Nu gik han til Berlin for at studere Theologi under Hengstenberg, vendte efter 2 Aars Studium tilbage til Leipzig, hvor han fortsatte sine gammel-testamentlige og orientalske Studier, tog 1842 philosophisk Doctor-Examen og blev 1844 af Universitetet i Königsberg, i Anledning af dets 3die Jubileum, honoris causa creeret til Licentiat i Theologien. Medens han saaledes levede som Privatlærd i Leipzig, modtog han 1845 Kald til Königsberg som theologisk Professor, hvilket han afslog, da han ei vilde slutte sig til den preussiske Union; derimod modtog han en lignende Indbydelse til Christiania, og blev 11 August 1847 Lector i Theologien; afslog senere, 1850, Kald til Rostock som ordentlig Professor i bibelsk Exegese og de østerlandske Sprog, samt i 1857 et lignende til Universitetet i Erlangen i exegetisk og historisk Theologi, hvorimod han 7 Mai 1857 blev Professor i Theologien i Christiania med extraordinært Gagetillæg af 300 Spd. Han blev 1841 Medlem af det historisk-theologiske Selskab i Leipzig, 1844 af Société asiatique i Paris, 1846 af Deutsche morgenländische Gesellsch. og 1849 af Norske Vidensk. Selskab i Throndhjem. * 1850 Marie Caroline Constance von Zezschwitz (f. i Bautzen 3 Oct. 1830), D. af Appelationsgerichts-Præsident Carl August v. Z. i Herrnhut. (Bio-

graphi i Brockhaus's Convers. Lexikon (det større og det mindre), i Biographie des Orientalistes og i Biographie universelle).

Borhân-Eddini es-sernudji Enchiridion studiosi. Ad fidem edit. Relandianæ necnon trium codd. Lipss. et duorum Beroll. denuo arabice edidit, latine vertit, præcip. lectt. varr. et scholia Ibn-Ismaelis selecta adjecit, textum et scholia vocalibus instruxit et lexico explanavit C. Caspari. Præfatus est H. O. Fleischer. Lipsiæ 1838. S. 4. (Anm. i Heidelb. Jahrbücher 1839. 598 ff.)

Der Prophet Obadja. Ausgelegt. Leipz. 1842. VIII og 145 S. 8. (Anm. i Rudelbachs u. Guerickes Zeitschr. 1843. I. 146; i Rheinwalds Repertor., Evangel. Kirchenzeitung og Berliner literar. Zeitschrift s. A.)

Grammatica arabica in usum scholarum academicarum. Accedit brevis Chrestomathia ex codd. mscr. concinnata. I. II. Lipz. 1844—1848. VIII, 315 og XXIV S. 8. (Anm. i Gersdorfs Repert. 1848. III. 282, i Zeitschr. d. deutsch-morgenländ. Gesellsch. 1849. 477 ff.) — *Zweite deutsche* verbesserte und vermehrte *Auflage.* Leipzig 1858.

Beiträge zur Einleitung in das Buch Jesaja und z. Geschichte d. jesajanischen Zeit. Berlin 1848. VI og 356 S. 8. (Anm. i Rudelb. u. Guerickes Zeits. 1849 129 ff.)

Der syrisch-ephraimitische Krieg unter Jotham und Ahas. Ein Beitrag z. Gesch. Israels in der assyrischen Zeit und zu den Fragen über die Glaubwürdigkeit der Chronik und den Plan des Jesaja. Chra 1849. 101 S. 8. Universitets-Program. (Anm. i Reuter's Repertor. f. d. theol. Literatur u. kirchliche Statistik 1851. 73 B. 21 ff.; i Gersdorfs Repert. s. A. III. 169 f., Rudelbachs Zeitsch. s. A. 141 ff. Hefeles u. Weles theol. Quartalschrift s. A. 491 ff.

Ueber Micha den Morasthiten und seine prophetische Schrift. Ein monographischer Beitrag z. Gesch. d. alttestamentlichen Schriftthums und zur Auslegung des Buches Micha. I. II. Chra 1851—52. 458 S. 8. Universitets-Program. (Anm. i Reuters Repert. 82 B. S. 97 ff., i Gersdorfs Repert. 1852. I. 193 ff., i Rudelb. Zeitschr. 1852. 549 ff. 1854. 360 ff.)

Commentar til Propheten Jesaja. I. 1. 2. Chra 1855. 224 S. 8.

I Theologisk Tidsskrift f. d. Norske Kirke II. 408—435: Forhærdelsens Bog eller Spaadomsrullen i Jesaja 1—6. (ufuldendt).

Medudgiver med G. Johnson og R. Tønder Nissen af *Theologisk Tidsskrift for den evangel.-lutherske Kirke i Norge* (begyndt 1857), hvori af ham: I. 1—93, 191—233: Historisk-kritiske Studier over den kirkelige Daabsbekjendelse (fortsættes); 129—163: Barnedaabens Skriftmæssighed, godtgjort af Marc. 10, 13—16 o. s. v. Første Artikel.

I *Rudelbachs* und *Guerickes Zeitschrift* f. d. gesammte lutherische Theologie u. Kirche. 1841. III. 1—37: Apolog.-kritischer Versuch über Jes. cap. 19, 16—25; ib. IV. 121—153: Widerlegung zweier neueren Ansichten über die vier Weltmonarchien der Buches Daniel, als negativer Beweis, dass die vierte Monarchie die Römische sei. 1843 II. 1—73, 1844 III. 93—118, 1845 II. 76—105: Jesajanische Studien I. II. III. 1857. 634—674: Aus historisch-kritischen Studien über das kirchliche Taufbekentniss. I. Zur Gesch. d. Taufbekenntnisses in der orientalischen Kirche nach der Abfassung des Nicæno-Constantinopolitanischen Symbols. — Desuden i Aargangene 1841 og 1843—1848 en Række korte kritiske Anmeldelser i Tidsskriftets bibliographiske Afdeling.

Castberg, Peter Harboe, Søn af Magazinforvalter paa Fredriksteen, Lieutenant Tycho Diderik C., og Helene Margarete Calmeyer, er født i Nykirken i Bergen 1 Aug. 1794; blev Landcadet 1804 og Secondlieu-

tenant 1808 ved Søndenfj. Inf. Regiment, men ansattes i to Aar som Repetent ved Akademiet, blev 1811 Premierlieut. og overgik 1818 med Regimentet til 1ste Agershusiske Brigade; tog 1823 Examen artium og 1826 theologisk Examen; blev 1827 Sognepræst til Hvidesøe, 12 Sept. 1833 til Laurvig, og 31 Juli 1846 til Sandeherred; var Storthingsmand fra Bratsbergs Amt i 1830 og 1833, samt fra Laurvig i 1836, 1839 og 1842; var et virksomt Medlem af Militaircommitteen, hvis Formand han stadig var, og blev 1846 Ridder af St. Olafs Orden. * Anne Margareta Zimmer Henckel (f. i Danmark 18 Juli 1793, † i Sandefjord 24 November 1854). (jfr. B. Moes Efterretn. S. 44, Wergelands Jødesagen i det norske Storthing 65—66. Hans Portræt i Tableau af (5) Storthingsmænd).

I Morgenbladet 1832 No. 107: Bemærkninger ved en Afhandling i s. Bl. No. 73 og 74 om ubetinget Stillingsret i Hæren og Flaaden, 7 Sp., hvortil svaredes i No. 118 og 119, samt atter af C. i No. 151 og 152, 8 Sp. (jfr. Tilf. i No. 160).

I Rigstidenden 1829 No. 39: Til en agtet dybtsaaret Familie (Digt).

Castberg, Tycho Frederik Edvard, Forriges Søn, født paa Frederikshald 16 Jan. 1818, Student 1834 og medicinsk Candidat 1840, blev 10 Juli 1844 Distriktslæge i Vestre Robyggelaget, hvor han døde 31 Marts 1847. * 184* Petronelle Sophie Hofgaard, f. i Chra 1 Juli 1820, D. af Krigsassessor og Toldkasserer i Laurvig Ambrosius Flor H. († 1854) og Henriette Matthea Tølke.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* I. 26—46: Et Tilfælde af Amblyospie paa begge Øine, ledsaget af en cataracta arida siliquata og en mærkelig Fordunkling i høire bagre Øienkammer.

Christensen, Christen.

Kort Uddrag af Historien om de vigtigste Verdensbegivenheder. Arendal 1838. 142 S. 8.

Historisk Repetitions-Haandbog for Skoleelever. 2det Oplag, gjennemseet og fortsat fra 1814—1839 af Ludv. K. Daa. Chra 1839. IV. 161 S. 8.

Christensen, Christen Thorsen, Efterfølgendes Broder, er født i Drammen 1802, var Handelsfuldmægtig der, senere Landmand; fik i 1843 Reisestipendium for at udvide sin Kundskab i Landøkonomien, var 1848—1851 Bestyrer af Buskeruds Amts Landbrugsskole, og fra 1852 reisende Agronom, først for Selskabet for Norges Vel, fra 1856 med Løn af Staten. * Elise Rist fra Frederikshald.

Catechismus i Agerdyrkningens Chemie og Geologie af J. F. W. Johnston. Oversat. Drammen 1846. 50 S. 8.

Beretninger om Forhandlingerne i Buskeruds Amts Landboforening for 1847—1850. Drammen 1848—1851. 4 Hefter 8.

I Tidsskriftet Folkevennen. IV. 145—174: Om Behandlingen af en Husmandsplads (med Træsnit). Ogsaa særskilt.

I *Polyteknisk Tidsskrift* 1855: Labbeharven (m. Træsnit), i No. 6. Fure- eller Potetes-Harven (m. Træsnit), No. 8. Pigtromlen (m. Tr.), No. 8.

I Illustr. Nyhedsblad II. No. 49: Den norske Rulleharv. (Ogsaa særskilt).

I „*Beretninger* fra Agronomerne Åhlstrøm, Christensen, Hansen, Lindeqvist og Wiel

om de af disse i Aarene 1855 og 1856 i det Offentliges Tjeneste foretagne Reiser, Chra 1857. 8, findes Christensens Reise-Beretning for 1856.

I Morgenbladet 1853 No. 272: Beretning til Selskabet f. Norges Vel om hans Reise i Landet; 1854 No. 353: Anmeld. af 2den norske Udgave af Lindeqvists Haandbog.

Christensen, Ole Holter, Søn af Kjøbmand Lars C. og Margrete Holter, er født i Drammen 8 Marts 1801; blev juridisk Examinat 1823 og 1826 Sagfører i Buskeruds Amt; opgav 1839 Sagførerforretningerne og var Handelsmand i Drammen, men fik 16de Novbr. 1841 paany Ansættelse som Sagfører i Buskeruds Amt. * Johanne Andrea Hansen fra Frederikshald, D. af Kjøbmand Carl H. i Hvidsteen.

Redakteur og Udgiver af: Norsk Ugeskrift. Et Blad for Næringsveienes Fremme. Drammen 1848—1851, fol., hvoraf udkom ugentlig 1 No. (Ark). Af hans mange heri indførte Afhandlinger og Opsatser mærkes: Om Statsstyrelsen og Næringsveiene; Departementet for det Indre og dets Virksomhed; om den paatænkte Reform i Huusmandslovgivningen; om Bank- og Creditvæsenet; om Toldbeskyttelses-Systemet; Nationaløkonomiske Systemer.

I Drammens Adresse 1844 Sommeren: Betænkning over Forslaget til en Omregulering af Kjøbstædernes Skattevæsen, afgivet som Medlem af en derom i Drammen nedsat Committee.

I Morgenbladet 1851 No. 125: Lovudkast om Oprettelse af Privatbanker. Iøvrigt har han Tid til anden leveret Opsatser i forskjellige Dagblade i Drammen og Christiania.

Christensen, S., Skolelærer.

Hvorledes Henrik v. Eckenfels kom til Guds Erkjendelse. Fortælling for Børn og Børnevenner af Osterever. Overs. fra Tydsk. Stavanger 1850. 40 S. 8.

Christensen, Thorstein Alarik, Søn af Overretsprokurator Peder C. og Margareta Wiingaard født Middelthun, er født i Bergen 28 Decbr. 1827, blev Student fra sammes Skole 1845, og theol. Candidat 1848, samt er siden 185* Lærer ved Døvstumme-Institutet i Christianssand.

Med-Udgiver af: Prædikener til hver Søn- og Festdag i Aaret af norske Geistlige, samlede og udgivne af T. A. Christensen og E. F. Eckhoff. 2 Bind. Chra. 1856. 332 og 264 S. 8.

Christie, Hartvig Caspar, efternævnte Vilh. F. K. Christies Broder, er født i Christianssund 12 Juli 1788, blev Seconllieut. i Marinen 1807, Premierl. 1815, Capitainlieut. 1818, Capitain 182* og Commandeur-Capitain 1 Oct. 1841. Han var i flere Aar Chef for Marine-Etablissementet i Throndhjem, blev senere Værftschef og Commandant i Frederiksværn, og tog 3 Marts 1856 Afsked paa Grund af Blindhed. Han var Adjutant hos Kong Carl Johan, blev 1813 Ridder af Dannebroge og 1817 af Sværdordenen. Han var i 1826 Medlem af en Commission, der skulde undersøge Finmarken og foreslaa Midler til dets Opkomst. * 1819 Martha Sophia Sylow (døbt i Skogn 20 Mai 1799), D. af Lieutenant Arnold v. Westen Sylow og Anna Catharina Caroline Hanning.

Forestilling til Storthinget *1833* angaaende Marinens Tilstand og Bestyr-

relse. Chra. 1833. fol. (jfr. Storth.-Forhandl. f. A. Marts 8, 27—28. 196. April 81—89. Aug. No. 1, 263—268).

Christie, Hartvig Caspar, Foregaaendes Søn, er født i Throndhjem 1 Decbr. 1826, Student fra Throndhjems Skole 1844 og mineralogisk Candidat 1848; ansattes 10 Juli 1851 som Amanuensis ved Universitetets metallurgiske Laboratorium, og var den Første, der ved Universitetet tog fuldstændig Embedsexamen for Reallærere 1855; i nogle Aar til Juni 1857 Lærer i Mathematik m. v. ved Nissens Latin- og Real-Skole; erholdt i 1857 et Reisestipendium, for i Udlandet at studere Physik.

I Norsk Tidsskr. f. V. og Litt. VII. 343—45: Anmeldelser af A. Arndtsens Bearb. af Physiken, samt af 7 forskjellige Regnebøger af A. Schiøth, E. Olsen, V. Saxild, H. Larsen, C. A. Hals og L. Smith.

Med-Udgiver og fra Oktbr. 1855 til Juli 1857 Redaktions-Sekretær af *Polyteknisk Tidsskrift*, og heri er af ham: Jordens midlere Tæthed, i No. 11. Fordunstning, Fordampning, Kogning, i No. 23. Friktion, Gnidning i 1856 No. 23.

Christie, Johan, Søn af nedennævnte Toldkasserer Werner Hosewinkel C., er født i Bergen; har studeret ved den polytekniske Skole i Hannover; Civilingenieur.

I *Polyteknisk Tidsskrift*, 1856 No. 22: Om Snefonder, deres Natur og Midler mod deres skadelige Virkninger.

Christie, Johan Koren, Søn af Edvard Eilert C. (Kjøbmand i Christianssund og død som Overtoldbetjent i Bergen $\frac{1}{8}$4 1831) og Gidsken Elisabeth Linde († 22 Decbr. 1830) samt Brodersøn af Efterfølgende, er født i Christianssund (døbt 17 Juni) 1814, Student fra Bergens Skole 1834, studerede Lovkyndighed til 1837, hvorefter han levede som Privatlærer og Huuslærer; tog 1842 theologisk Examen, opholdt sig i nogen Tid paa Røraas og var fra 1847—1851 Bestyrer af Tromsø Borgerskole, og fra Juli 1851 til Juli 1855 constitueret Adjunkt ved Tromsø Skole; blev 27 Juni 1855 Adjunkt ved Bergens Kathedralskole. * 1848 Benedicte Frederikke Sontum, født i Bergen 17 Decbr. 1816 (D. af Kjøbm. Christian Fr. S. og Helene Møller, født Linde), Enke efter Kjøbm. Hansen.

E. G. Fischers mechaniske Naturlære, i Udtog for den høiere Underviisning ved E. F. August. Oversat. I. Chra. 1838. 239 S., II. ib. 1836. 190 S. 8.

Brændeviinsdrikkens Nytte og Skade af Fr. Liebetrut. Omarbeidet og fornorsket. Bergen 1841. 92 S. 8.

De geistige Drikkes og Maadeholdsselskabernes Historie, Væsen og Virkninger i kort Fremstilling. Bergen 1841. 124 S. 12.

Om Briller, med et Anhang om de forbedrede Høremaskiner. Bergen 1841.

Om det norske Sprogs Retskrivning, et Forsøg. Bergen 1843. VIII. 67 S. 8. (anm. af Fr. Brandt i Morgenbl. 1844 No. 85; jfr. C.'s Svar i No. 159).

Alm. theoretisk-praktisk Indledning til Musiken, eller Indbegrebet af Alt hvad der er den begyndende Musiker uundværligt etc. af F. D. Weber. Oversat. Bergen 1845. 94 S. 8. m. 27 lith. Tabb.

Mindetegning over Svea Riges Erkebiskop Johan Olof Wallin af J. H. Schrøder. Fornorsket; med Fortale af J. Neumann. Bergen 1846. 62 S. 8.

Axel, et romantisk Digt af E. Tegnér. Overs. Thjem 1846. 39 S. 8.

Vogter Eder for de falske Profeter. Prædiken efter Tidens Leilighed. Bergen 1846. 19 S. 12.

Æsthetiske Smaablomster fra ultima Thule. (1ste Udgave af Spidsbergsreisen i Bladform). Tromsø 185*. No. fol.

De tydske Verbers Formlære. (I Indbydelsesskrift fra Tromsø Skole 1853).

Spidsbergreisen. Livsskizze i Novelleform. 2 Dele. Bergen 1855 - 56. XII. 228. 244. 8. (Under Hovedtitelen: Æsthetiske Smaablomster fra ultima Thule. I. Saxifraga. I. (Anm. i Aftenbl. 1856 No. 242, hvorpaa C. svarede i No. 260).

Fændrik Staals Fortællinger af J. L. Runeberg. Oversat. Bergen 1856. 102 S. 8. (Anm. i Aftenbl. 1856. No. 242; jf. No. 260 og 1857 No. 81).

Om Sildefiskeriet paa Bergenskysten. Thjem 1856 (skal egentl. være trykt i Bergen 184*).

Redaktør af Toskillings-Blad, til Nytte og Underholdning. Bergen 1856. (jfr. Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 6 og 1857 No. 21).

I Maanedsskr. Nat og Dag, Juli 1842: En vaudevilliseret Oversættelse af Bauerles Lystspil „Vennen i Nøden."

I Urda, II. 322—46, med Tillæg 410—11: Antiquarisk-historisk Skitse af Augvaldsnæs; III. 55 - 62: Harald Haarfagers Grav.

I Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. III. 1—27: Mythiske Sagn i Norge (jfr. Forf.s Bemærkninger i Chr.-Post. 1849 No. 351 og 352). — VI. 353—381: Om de forskjellige Arter af prædikative Attributer i Sætningen.

I Portrætter af Mærkelige Nordmænd med korte Levnetsbeskrivelser (Chr. 1852—53. 2 Bind. 4.) er af ham: L. K. Daa i I. 83—90. og W. F. K. Christie i II. 231—42.

I Norsk Folkekalender 1856, 46—60: Om Folkesagnet.

I Skilling-Magazin 1842 No. 25—28, 40 44: Fædrelandshistoriske Ridsninger (Erling Skjalgsøn, Prinds Guttorm Sigurdsøn, Erik Blodøkse og Dronning Kongemoder), foruden flere andre Opsatser under Mærket J. K.

I Granskeren V. (1842) No. 34, 35, 47 og 48: Polemik mod den i 1840 nedsatte Kobbervig-Commission; No. 42, 43: Anmeldelse af Grønnings Mechanik; No. 59—62: Anm. af Lunds Reise igjennem Nordland og Vestfinmarken; No. 31: „Vaar og Høst," et Digt.

I Morgenbladet 1843 findes forskjellige Bidrag fra ham, og i Begyndelsen af 1843 skrev han Feuilletonsartikler og andre Opsatser i Rigstidenden; i Den Constitutionelle 1844 et Svar til Prof. Dahl ang. Augvaldsnæs-Haugen.

I Nordlyset (i Throndhjem) en Række Oversættelser af Vilhelm v. Brauns og H. Heines Digte, samt en Deel originale Digte under Navn, og ellers Adskilligt.

Redaktør af Tromsø Tidende fra 1 Aug. 1847 til 31 Marts 1851, fra 1 Jan. til 30 Juni 1853 og fra 1 Jan. 1854 til 27 Juli 1855 (Erklæring i Bergensposten Febr. 1856, jfr. Chr.-Post. 19 Aug. 1855 og 5 Marts 1856).

I Bergenske Blade No. 211 (1850): Mindedigt over W. F. K. Christie.

I Bergensposten 1856, i hvilket Aar han var dens Medredaktør, No. 253 og 257: Oversættelse af Runebergs Fændrik Staals Fortællinger.

Christie, Werner Hosewinkel, Efternævntes Broder, er født i Christianssund 11 Febr. 1785; blev Student fra Bergens Skole og juridisk Candidat 1808, hvorpaa han i Juni s. A. gik ind som Fændrik ved Bergenhusiske Regiment, hvori han Decbr. s. A. blev Secondlieutenant og senere Premierlieut., indtil han 1821 blev Toldkasserer for Udgaaende i Bergen. Han var

blandt Stifterne af Bergens Museum, og har den hele Tid bestyret bl. A. sammes Myntsamling. * 1823 Hansine Langsted, f. paa Stordøen og døbt 6 Aug. 1802 (D. af Hans L., Foged over Søndhordland og Hardanger, og Malene M. Christie).

I Urda I. 37—44: Kort Underretning om et Fund af Mynter og Bracteater i Bergens Museum, som ved Tonjums Kirkes Fald ere fremkomne; med Tillæg S. 304; ib. 177—99: Antiquariske Efterretninger om Fund paa Bergenhuus Fæstning 1831—1833. ib. 297—302: Efterretning om Fund af Oldsager.

Christie, Vilhelm Frimann Koren, Søn af Byfoged og Postmester i Christiansfund Johan Koren Ch. († 1823) og Anne Thue Brodtkorb († 1834), er født i Christiansfund 7 Decbr. 1778 (ikke 10 Decbr., Norske Stiftelser II. 376), blev Student fra Bergens Skole 1794 og juridisk Candidat 1799. Fra Undercancellist 1801 blev han 1804 Secretair i Karantæne-Directionen i Kjøbenhavn og Chef for dens Contor, 1805 Cancelli-Secretair, 1808 Sorenskriver i Nordhordland, og bosatte sig i Bergen. Herfra valgtes han til 1ste Repræsentant ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814, hvor han var Secretair og 17 Mai fremtvang Kongevalget; sendtes derpaa med Statsraad N. Aall og Consul P. V. Rosenkilde i en frugtesløs Mission til England; var atter Repræsentant fra Bergen paa det overordentlige Storthing 1814, som hvis Præsident han ledede Underhandlingerne med Sverige, der førte til Foreningen af 4 Novbr. Af Storthinget modtog han ved dets Slutning en Guldpokal og Bergens Borgere stiftede ved hans Hjemkomst et Legat, „Christies Legat" for trængende Enker (Norske Stiftelser II. 376). Efter Storthingets Slutning afgik han til Stockholm som Formand for den Deputation, der paa Rigssalen 14 Decbr. 1814 overrakte Kong Carl XIII Norges Grundlov og aflagde Hyldingseden. Han var fremdeles Storthingsmand fra Bergen 1815—1816 og hele Tiden Præsident i Storthinget, samt 1818, da han var Præsident deels i Storthinget deels i Lagthinget; men senere hindrede hans Helbred ham fra at modtage Valg, og han trak sig fra 1818 ganske tilbage fra det offentlige Liv. Han havde imidlertid efter gjentagen Opfordring modtaget Bergens Stiftamtmands-Embede 25 Mai 1815, samt blev tillige Medlem af Lovcommissionen, men hans Helbred tvang ham dog, efterat han i 1823 havde opholdt sig ved tydske Bade, til at tage Afsked 24 Januar 1825. Da Sommerhjelm døde, tilbød Kong Carl Johan ham Statsminister-Posten, som han afslog, men da hans Helbred var forbedret, søgte han og fik Toldinspecteur-Embedet i Bergen 24de Juni 1828. † ugift 10 Octbr. 1849. Han blev 7 Januar 1815 Ridder og 27 Juli 1816 Commandeur m. Storkors af Nordstjernen, fik 1825 Medaillen for Borgerdaad, og udnævntes ved St. Olafs Ordenens Stiftelse 21 Aug. 1847 til Storkors af samme. Han stiftede i 1825 „Bergens Museum," for hvilket han stedse virkede med sin hele Indflydelse, i Anledning af hvis naturhistoriske Samlinger han førte en udbredt videnskabelig Brevvexling især med Ud-

landets Zoologer, og hvortil han testamenterede sine fleste videnskabelige Samlinger. (Biographi af J. K. Christie, med Portrait i „Mærkelige Nordmænd" II. 231—42, B. Moes Efterretninger 45—46. Nekrolog (af Carl St. Platou og Alb. Sagen) i Bergenske Blade 1849 No. 186, jfr. 187 og 212, optagen i Chrpost. f. A. No. 456. Bergens Addr. Avis 1825 No. 21. Morgenbl. f. A. No. 84. Mindedigte af L. Sagen i Berg. Blade 1849 No. 186, (udgivet med Nekrologen særskilt som Mindeblad over W. F. K. Christie, Bergen 1849. 28 S. 8), af J. F. Wilgohs, ib. 191, af J. K. Christie, ib. 211 og i Mgbl. f. A. No. 306. Portrait af Gertner 1843 lith. af Gemzø 1851, fol. jfr. Idun No. 4).

Forslag til en Anordning ang. Bestemmelse af Reiseomkostninger og Diætpenge for Valgmænd og Repræsentanter samt en Deel andre Udgifter ved Storthingene. Chra. 1815. 18 S. 8.

I Norske Tilskuer I. 125—142: Votum i Anledning af Eidsvoldsgarantien.

Medudgiver af det antiquariske Tidsskrift Urda, hvori af ham: Om en hos Almuesmænd paa Landet herskende Overtro, som gjør at de ikke ville skille sig ved jordgravede Oldsager, og om en sjelden Antiquitet, som, formedelst saadan Overtro, holdes skjult, I. 19—26. Om en Steenring i Bergens Museum, et Forsøg paa at oplyse og forklare denne og lignende Steenringes oprindelige Bestemmelse, med Afb. ib. 45—66. Om to mærkelige smaa Stene, fundne i en Gravhøi, m. Afb. ib. 89—90. Om Helleristninger og andre Indhugninger i Klipper, især i Bergens Stift, m. Afb. ib. 91—97. Om et byzantinsk Maleri i Bergens Museum, m. Afb. ib. 105—18. Beretning om Fund af Oldsager, især i Bergens Stift, m. Afb. ib. 175—197 og II. 181—99, 389—407 (jfr. III. 86—88) og III. 63—86. Udkast til Jagtens og Fiskeriets Historie paa den skandinaviske Halvø af S. Nilsson, oversat med Anm. ib. 249—73. Rokkestene i Norge, ib. 303. Om et mærkeligt Birketræ paa Slinde i Sogn. ib. 318—27. Om Huus-Lagmands-Embedet i Bergens By. ib. 328. Om Rune-Monumenter i Bergens Stift m. Afb. II. 33—53. Inskriptioner fra Middelalderen og de senere Tider, især i Bergens Stift, m. Afb. ib. 54—72. Ylmheims Kirkes Inventarium i 14de Seculum, forsynet med Anmærkn., ib. 78—85. Om Steenkors, m. Afb. ib. 160—80. Sex mindre antiquariske Afhandlinger ib. 353—408.

Christophersen, Elling, Søn af Huusmand Christopher Ellingsen og Joron Jonsdatter, er født i Norderhov 5 Juli 1836 og blev Student 1855.

Jesus, Synderes Ven, oversat fra Svensk. Chra. 1856. 48 S. 8.

Theologia tydsk, som lærer mange skjønne Ting om den guddommelige Sandhed o. s. v. Udg. af Franz Pfeiffer. Oversat fra Tydsk. Chra. 1857. 96 S. 8.

Den store Herrens Dag, frygtelig og forskrækkelig for de Ugudelige. Oversat fra Svensk. Chra 1857. (under Pressen).

Christophersen, C., Typograph.

Underholdningsblad eller Samling af Smaafortællinger, Anekdoter, Gaader, Charader m. m. Samlet og udgivet. Chra 1839. 192 S. 8.

Chrystie, Hans, Kjøbmand paa Moss, født omtr. 1793.

I Anl. af en i Christiania Intelligents-Sedler 1814 No. 74 (16 Sept.) indført Opsats angaaende Commissariatet under Krigen, anlagde Statsraadet mod ham den første Trykkefrihedssag i Norge, hvis Procedure han meddeelte i Nationalbladet III. 129—143, 161—169 og 225—235.

I Morgenbladet 1849 No. 277: Om Forbindelsen mellem Glommen og Mosß Vasdrag. 2½ Sp.

Clausen, Claus Lauridsen, Søn af en Gardmand paa Ærø i Østersøen, var Skriver hos en Forvalter paa Fyen, men reiste siden til Norge, hvor han var Prædikant blandt Haugianerne, og udvandrede med en Deel af disse 1843 til Nordamerica som deres Prest og Skolelærer, og blev 1850 Superintendent for de skandinaviske Menigheder i Wisconsin; drog Sommeren 1853 til Staten Jowa. * 1843 Martha Rasmussen fra Langeland, som døde i Wisconsin 15 Novbr. 1846. (jfr. Erslews Forf.-Lexicon, Suppl. I. 318—319).

I Theologisk Tidsskr. f. den norske Kirke III. 510—22: Uddrag af et Brev til J. W. C. Dietrichson om den norsk-evangelisk-lutherske Kirke.

I Stavanger Amtstidende 1850 No. 33—35: Skrivelse til den theologiske Forening i Stavanger; (optrykt i Chrposten f. A. No. 742, 743. 10½ Sp.)

Hans Forfatter-Virksomhed iøvrigt vedkommer Amerika, hvor han med de norske Prester Preus og Stub i 1851 udgav Maanedstidende og 1852—53 var Redakteur af det norske Blad „Emigranten, et uafhængigt demokratisk Blad, udgivet af den skandinaviske Presseforening." Begyndt i Inmansville 23 Jan. 1852. (jfr. Daas Tilskuer 1853. No. 2. 3. 8.b 9.b 26. jfr. og C.s „Beretning om de norske Nybyggeres Tilstand i Wisconsin" i „Fyens Stifts-Avis" 1847 No. 266, 267, (hvortil Bemærkn. af R. Sørensen i Kjøbenhavnsposten f. A. No. 293).

Clausen, Henrik, Søn af Møllerier Ole C. og Johanne J. Augusta C., er født i Hagested i Sjælland 6 Octbr. 1795, tog Borgerskab i Christiania som physisk og optisk Instrumentmager 1822, blev ansat som Justeermester i Norge 1833 og var fra 1845 i flere Aar Branddirecteur i Christiania. * Birthe Campe, D. af Bogbindermester C. i Christiania.

Om *Reductionspasserens* Construction og Brug. Chra 1823. ½ Ark. 4.

Clausen, H. F., Handelsbogholder.

Chr. Cramer, Udtog af Arithmetica Tyronica, forøget med Exempler af Kjede- og Vexel-Regning, udarb. i norske Specie-Penge til Brug i norske Almueskoler, tillige med et Anhang om Algebra af H. F. Clausen. Chra 1824. 123 S. — 2det Opl. ib. 1829. 136 S. — 3 Opl. ib. 183*. — 4 Opl. ib. 1842. 112 S. 8.

Børnepsalmer til gudelig Andagts Beforbring. Chrsand 1828. 1 Ark 8.

Clausen, Peter Andreas, Søn af Matros Claus Andersen, er født i Drammen 25 Novbr. 1824, gjennemgik et 3aarigt Cursus i Drammens Skoles Handelsclasse og kom 1844 paa et Handelscontor, men valgte kort efter den studerende Bane; blev privat dimitteret 1847, studerede en Tid Philologi og nu til Realskolelærer-Examen.

I Christiania-Posten 1853—54, No. 1882, 1920, 2106, 2106: Katekismus i Ortografi og Ortoepi, en Kommentar til Prof. Munchs Sprogbemærkninger af P. T. Quæstor, 13 Sp.; 1855 No. 2030: Et astronomisk Særsyn; No. 2552: Anmeldelse af J. Løkkes Modersmaalets Formlære, 4 Sp. (jfr. L.s Oplysning i No. 2584 og C.s Svar i No. 2590); No. 2652: Hvad forstaaes ved „skj" og „sj"? (besvaret af J. Aasen i No. 2658).

I Krydseren og Aftenbladet skal han have skrevet flere Retskrivningen vedk. Artikler, hvoriblandt i Krydseren for 15 Jan. 1853: „Sprogslikkerier," 2½ Sp.

Clauson, Hieronymus Johan, Kjøbmand, senere Mægler i Christiania.

Noget om Vexel-Cours, Penge-Cours, Penge-Repræsentativer, Bank etc. Chra 1815. 46 S. 8.

Colban, Adolphine Marie, efterfølgende Adjunkt N. A. Colbans Hustru, Datter af Procurator Peter Nicolai Schmidt († som Skattefoged i Drammen 1846) og Petronelle Sandberg, er født i Christiania 18 Decbr. 1814, døbt paa Kongsberg 7 Aug. 1815, gift 1836 og Enke 1850; opholdt sig Sommeren 1856 i Paris; boer i Christiania.

Silvio Pelico, Menneskets Pligter, oversat. Chra 1854. VIII. 100 S. 8. m. Forf.s Portrait.

Til Tidsskrift for Skjønliteratur (Chra 1853—1857. 8.) Oversættelser af: Katherine af J. Sandeau, Selvdaaben af K. Gutzkow, Paul og Virginie af St. Pierre, samt af de fleste andre oversatte Romaner, undtagen hvad der udkom om Sommeren og Høsten 1856.

Souvenirs d'une voyage en Siberie par Chr. Hansteen, traduits de Norvégien par Mme. Colban et revus par Sédillot et de la Roquette. Paris 1857. XV. 428 p. 8. (anm. i Illustr. Nyhedbbl. s. A. No. 20).

For Christiania Theatre frit bearbeidet Charlotte Corday. (Drama, utrykt).

I Illustr. Nyhedsbl. forskjellige Oversættelser og Bearbeidelser; hvoribl. i 1854 Begyndelsen af Lamartines Tyrkiets Historie, der og særskilt aftryktes uden at komme i Boghandelen.

I Christiania-Postens Feuilleton 1857 oversat: Stello af Alfr. de Vigny. 8. — Den skjulte Sti af Marion Harland.

Colban, Erik Andreas, er født 25 Decbr. 1760 i Throndhjem af skotsk Herkomst og Søn af Skipperborger James William C. og Kirsten Grøn (der siden ægtede Throndhjemsborger John Normann), blev Student fra Throndhjems Skole 1780, forlod Kjøbenhavn med absolverede Examina 1783 og var i 2 Aar Huuslærer hos Grosserer Meincke i Throndhjem, blev 1784 personel Kapellan til Brønø paa Helgeland, 1787 Sognepræst til Bø i Vesteraalen og 19 Sept. 1798 til Vaagen sammesteds, samt 1811 Provst i Vesteraalens og Lofotens Provsti; s. A. Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem, fik 1822 Medaillen for Borgerdaad, tog Afsked 20 Novbr. 1826 og døde i Throndhjem 26 Octbr. 1828. * 14 April 1787 Karen Angell, † i Chra 30 Marts 1853, D. af Skibsfører Nathanael A. og Elen Knudsen. (jfr. Datterens, Kirstine Aas's, Erindringer om Provst E. A. Colban, ovenfor, og Erlandsens Efterr. om Tromsø Geistligh. 94—95).

Læsebog for Begyndere. Kbhvn. 1796. — Tre forskjellige Leilighedstaler, trykte i Bergen s. A. — Afskedsprædiken i Bø og Tiltrædelsesprædiken i Vaagen, trykte i Throndhjem. — En Ligtale over Sognepræst Jens Hersleb.

Salomos Tankesprog, oversat fra det hebraiske Sprog med Anmærkninger og Henviisninger. Bergen 1820. 322 S. 8. (jfr. Norske Tilskuer, Bergen 1820. 4de Aarg. S. 142—44).

Hiobs Bog, oversat fra det hebraiske Sprog med Anmærkninger. Udg. af d. kgl. Norske Videnskabernes Selskab. Throndhjem 1822. 223 S. 8.

Psalmernes Bog, overs. fra det hebr. Sprog med Anmærkninger og Henviisninger for at befordre Bibelens Brug. Bergen 1822. VIII. 515 S. 8.

I Norske Vidensk. Selsk. Skr. i 19de Aarh. II. 1ste Hefte: Forsøg til en Beskrivelse over Lofodens og Vesteraalens Fogderie i Nordlands Amt, med et Situations-Cart. (Ogsaa særskilt: Thjem 1818. 86 S. 4.)

Colban, Nathanael Angell, Foregaaendes Søn, er født i Bø i Vesteraalen 23 Januar 1793 og Student fra Throndhjems Skole 1812; kom siden hjem til Norge, opholdt sig efter Faderens Død i nogle Aar udenlands, især i Paris, og blev 15 Juni 1835 Adjunkt ved Christiania Kathedralskole. † i Chra 14 April 1850. * 1836 Adolphine Marie Schmidt, (næstforrige).

Om det franske Sprogs Udtale. Indbydelsesskrift. Chra 1839. 44 S. 4.

Om Vodssystemet i de Forenede Stater og om dets Anvendelse i Frankrige af G. de Beaumont og A. de Toqueville; oversat. Chra 1840. 66 S. 8. (udgjør 1—2 Hefte af „Udvalg af fremmede Forfatteres Skrifter om Fængsler og Fangepleie." Chra. 1839—41).

Om Vodssystemet og dets Grundbetingelser af Aylies; overs. ib. eod. 82 S. 8. (udgjør 3—4 H. af samme „Udvalg").

Mathilde, en ung Kones Memoirer, af Eugene Sue. Oversat. 6 Dele. Chra 1844. 1036 S. 12.

Djævelens Memoirer, Drama i 3 Acter af E. Arago og P. Vermont. Oversat.

Horace af George Sand (Dudevant). Oversat fra Fransk. 2 Dele. Chra. 1845. 172 og 176 S. 12. (ogsaa under Titel: Bibliothek for den nyere Romanliteratur, 23 og 24 Hefte).

Fransk Læsebog til Skolebrug af A. Autenrieth og N. Colban. Chra. 1849. IV. 324 S. 8.

I Ugebladet Hermoder III. (1823) No. 7 og 9: En i det væsentlige sand Tildragelse fra forrige Aarhundrede.

Collett, Carl Emil, Broder af eftern. Amtm. Johan C. og Prof. P. J. C., er født paa Huseby 19 Juli 1821, blev 1839 privat dimitteret og juridisk Candidat 1845, blev 1846 Copist og 13 Juni 1853 Fuldmægtig i Kirkedepartementet.

I Christiania-Posten var han Referent af den Udenlandske Artikel fra 1 Oct. 1851 til 1 Juli 1853.

Medudgiver af Departements-Tidenden siden 1 August 1855.

Collett, Jacobine Camilla, Datter af afd. Provst Nicolai Wergeland (s. d.) og Alette Dorothea Thaulow, er født i Christianssand 23 Januar 1813, foretog 1834 en Udenlandsreise med sin Fader, og blev i 1841 gift med nedennævnte Professor P. J. Collett. Man tillægger hende følgende anonymt udgivne Arbeider:

Amtmandens Døttre. En Fortælling. 2 Dele. Chra. 1855. 220 og 304 S. 8. (anm. af H. Winter Hjelm i Norsk Tidsskr. VII. 385—397; i Illustr. Nyhedsblad 1855 No. 26 af P. Botten Hansen; i Chrposten No. 2319. (Tilsvar i Aftenbl. 1855 No. 59, 63); 2 Deel anm. i Aftenbl. s. A. No. 136).

I Hjemmet og Vandringen S. 37—76: Kongsgaard, en Skitse.

I Ydale (1851) S. 237—270: Et Gjensyn, en Fortælling.

I Den Constitutionelle 1841 No. 211: En Dag ved Eidsvoldsbrønden. 1842 No. 30: Et Stykke af en norsk Dames Brev til en Dansk (en Kritik over „Nær og Fjern“ af Forf. til en Hverdagshistorie). No. 82 og 83: Nogle Strikketøibetragtninger. (Hertil svaredes: Til Damen i den graae Silkekjole i No. 93, og I Anledning af Strikketøiet, i No. 94). I Aarg. 1843 No. 85: Fuglesang og Huldreæt, (optrykt med nogle Forandringer af Asbjørnsen i Huldreeventyr, 83—93). No. 134 og 135: Badeliv og Fjeldliv.

Collett, Johan Christian, Broder af nedenfor anførte Prof. P. J. Collett, er født paa Huseby ved Drammen 23 Juli 1817, Student fra Christiania Kathedralskole 1834 og juridisk Candidat 1839; blev 1843 Fuldmægtig og 1845 Bureauchef i Finants-Departementets Afdeling for det Indre, i 1849 Expeditionssecretair i Departementet for det Indre, og 25 August 1854 Amtmand i Christians Amt. Ved St. Olafsordenens Oprettelse 1847 blev han Ordens-Cancellist og 1854 Ridder af denne Orden; affendtes i Decbr. 1856 til Kjøbenhavn for paa Norges Vegne at bistaae den svensk-norske Minister ved Underhandlingerne ang. Sundtoldens Ophævelse (Tractat 14 Marts 1857), og blev derefter Commandeur af Dannebroge. * 1846 med Johanne Christine Collett, f. 1822, D. af Justitsraad og Toldkammer-Committeret John Collett i Kjøbenhavn († 1824) og Marie Christiane Rosen.

Udgav i Forening med Peter Collett: Love og Anordninger etc. for Aaret 1841. Chra. 1842, og var fra Juli 1843 til Octbr. 1854 Medudgiver af Departements-Tidenden.

Hans Femaarsberetning om den økonomiske Tilstand i Christians Amt for Aarene 1851—1855 er indtaget i den af Indre-Depart. udgivne Beretning om „Rigets Tilstand“ i disse Aar under Litr. E. 24 S. 4.

Collett, Peter, Søn af Justitsraad og Committeret i General-Toldkammeret i Kjøbenhavn John C. († 1824) og Marie Christiane Rosen (senere gift med Overlærer C. F. Arbo i Drammen), er født i Kjøbenhavn 30te Mai 1820, blev Student fra Drammens Skole 1836 og juridisk Candidat 1840; ansattes 1841 som Copist i Kirkedept., 1845 som Anden Secretair i Kabinettet for den udenrigske Brevvexling, blev 1853 Legationssecretair i Wien, og forflyttedes i 1855 i samme Egenskab til St. Petersburg. Blev Ridder af Danebroge 1848, Kammerherre i April 1856 og Ridder af St. Olafs Ordenen 1857.

Udgav med fornævnte Johan C. Collett: Love og Anordninger etc. for Aaret 1841. Chra. 1842. 13½ Ark 8.

Collett, Peter Jonas, Søn af Johan C., Amtmand i Buskerud († 19 Juni 1827 i Christiania under Opholdet ved Storthinget) og Christiane Birgitte de Stockfleth († 1829), er født paa Huseby ved Drammen 12 Sept. 1813, Student fra Drammens Skole 1831 og juridisk Candidat 1835; foretog 1839—40 med Stipendium af Statskassen en Reise til Tydskland, Frankrige og Italien, for at studere administrativ Ret og Statsøkonomi, hvorpaa han 8 Mai 1841 blev Lector juris og 5 Aug. 1848 Professor i Lovkyndighed. † i Christiania 18 Decbr. 1851. * 1841 Ca-

milla Wergeland (ovenf.). (Nekrolog af Jørg. Moe i Illustr. Nyhedsbl. 1852 No. 15. Portrait, malet af Gørbitz, lith. af Tegner & Kittendorff. fol. Mindesang af A. Munch, Chrposten 23 Decbr. 1851. jfr. Thues Læsebog 610.)

Forelæsninger over den norske Personret, 2den og 3die Deel samt 1ste Deels 1ste Halvdeel (i Kontratryk).

I Forening med Justitiarius Lasson og Prof. Hallager Medlem af den kgl. Commission, der har forfattet de i Trykken udgivne: Udkast til Lov om Arv med Motiver (1847), Betænkning om Forandring i Skifte lovgivningen (1848) og Udkast til Lov om forsvundne og fraværende Personer (1849).

I Norske Univ.- og Skole-Annaler, 2 Række II. 372—78: Beretning om den i Aarene 1839—40 med offentligt Stipendium foretagne videnskabelige Reise i Udlandet.

I Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. II. 408—412: Anmeldelse af A. Munchs Digte 1848.

I Barfods Brage og Idun, I. 626—28: Ragnhild (et Digt). III. 351—55: Juleaften i Paris 1839. ib. 566—68: Paa Nordsøen. Langelegen (2 Digte).

I Aarbogen Hjemmet og Vandringen, S. 205—221: La bella Italia.

I Asbjørnsens Ydale S. 217—358: Breve fra Rom.

I En Nyaarsbog 1854 S. 125—43: Julies Grav i Verona (af hans efterladte Papirer).

I Den Constitutionelle (tildeels under Navn, deels under Mærket C. eller No. 9) i Aarg. 1837: Til Bien, i No. 140, 147, 155, 174, 180. Til Indsf. i Morgenbl. No. 155 og 159: No. 165, 173, 183. Til Forf. af de satiriske Billeder „To Dage i Christiania," No. 267 og 277. Kritik over Kong Sverres Ungdom, Drama af A. Munch, i 290 og 291. Kritik over Samlede Digte af Conrad N.-Schwach, i No. 332 og 334 (jfr. Gjenmæle af S. i No. 348); til C. N. Schwach i No. 350. — I Aarg. 1838: I Anl. af nogle Ytringer mod Recensionen af Schwachs Digte, No. 2 og 9. En halv Time i Theatret, No. 30; Nogle Ord til Konows Angribere, No. 33; Om Henrik Wergeland og Campbellerne, i No. 122, 124, 125, 129 og 130. (hvorimod Bemærkninger i Morgbl. f. No. 145 og 209 Till.). En Silhouette, i No. 152 (i Anl. af hine Bemærkninger) og „Til Indsenderen i Mgbl. No. 155 og 159," i No. 163. — I Aarg. 1839: Om vor nyere Novelle-Literatur, No. 40 og 42 (jfr. Morgbl. No. 62 og 63 f. A.); Noget om Skuespiller Phister, i No. 182; Billeder fra Christiania, i No. 232, 234, 236, 237. — I Aarg. 1840: Nogle Skizzer (fra London) i No. 59 og 61; Om den franske Journalliteratur, i No. 76 og 77. — I Aarg. 1845 No. og (i Forening med Prof. Hallager): Om Universitets-Lærernes Lønning.

Comet, Christian, Pseudonym, se Hansen, C.

Conradi, Andreas Christian, Søn af Apotheker Nils Jørgen C. og Christine Helmer, er født i Tønsberg 1 Juni 1809, blev 1825 Student fra Christiania lærde Skole og 1831 medicinsk Candidat; sendtes i Novbr. f. A. med A. Blehr (s. d.) til Hamburg, for at indsamle Erfaring om Cholera, og kom hjem i Marts 1832 (jfr. Eyr VII. 182—85); var fra April f. A. i noget over et Aar midlertidig Cholera-Læge i Søndre- og Nordfjord, blev 1833 Corpslæge i Cavalleri-Brigaden (bosat i Thrygstad) og i Novbr. 1835 Reservelæge ved Rigshospitalet i Christiania. 1837 foretog paa offentlig Bekostning, efter i Sept. at have taget Licentiatgraden i

Medicinen, en Reise til Berlin, Wien og Paris, for at uddanne sig i praktisk Medicin, især i Pathologi, Therapi og Fødselsvidenskab, og ansattes i April 1841 som Lector i Medicinen ved Universitetet, hvor han 29 Novbr. 1845 blev Professor og fra 1 Juni 1841 Overmedicus ved Rigshospitalet. Siden Juli 1847 har han været Indre-Departementets Consulent i Medicinalvæsenet og fra 1850 Formand i den da oprettede raadgivende Medicinal-Committee. Han blev 1847 Ridder af Danebroge og 1855 af St. Olafs-Ordenen, hvilken han i Juli 1857 modtog i Brillanter, da han havde været tilkaldt til Hans Majestæt under Sammes Ophold ved Badet i Särø. Han er Medlem af Svenska Läkare-Sellskapet i Stockholm, af Verein Badischer Medicinalbeamter, af kgl. Norske Vidensk. Selsk. i Throndhjem, samt af det medicinske Selskab og den physiographiske Forening i Christiania. Deeltog 1857 i Stiftelsen af Videnskabernes Selskab i Christiania. * 1833 Sophie Gorm, D. af Kjøbmand G. i Horsens.

De auscultatione obstetricia. Dissertatio inauguralis. Chræ. 1837. S. 8.

Lunge- og Hjertesygdommenes Diagnostik ved physikalske Tegn, med særd. Hens. til Auscultation og Percussion af Dr. Philipp, oversat af A. Conradi og O. R. Lund. Med et Anhang om Percussion af Underlivet. Chra. 1837. VII. 438 S. 8.

I Eyr IX. 1—15: Bemærkninger over Medicinalvæsenets Tilstand i Søndog Nordfjords Fogderi, med nogle forudskikkede topografiske Notitser.

I *Nor* I. 297—306: Om Homøopathien efter Gazette médicale.

I Ugeskrift f. Medicin og Pharmacie I. (1842) No. 7, 8, 14, 17, 23: Medicinsk Klinik ved Rigshospitalet; No. 45—46: Om medicinske Dilettanter og Qvaksalvere af Philalethes. II. 9, 15—17: Medicinske Breve af M. Practicus; IV. 17—38 findes en af ham i Forening med Proff. C. Heiberg og C. B. Boeck afgiven Betænkning over Medicinalcommissionens Udkast til en Lov om Medicinalvæsenet.

I *Magazin f. Lægevidensk.* VII. 227—278: Oversigt over de ved Rigshospitalets medicinske Afdeling i 1842 behandlede Syge: X. 109—144: Ligesaa i 1843. I *anden Række* V. 557—66: Indstilling til Dept. f. d. Indre ang. Spedalskheden; VII. 100 ff. 236 ff.: Anmeld. af Huss's Alcoholismus chronicus; VIII. 433—460: Cholera i Christiania og dens Omegn 1853; XI. 209—252: Om Spedalskhedens Arvelighed.

I *Förhandl. vid de Skand. Naturforskarnes 3 Möte* (1842) S. 799—808: Om nogle i nyere Tider anbefalede Midler mod Lungesvindsot.

I Morgenbl. 1831—32 ere hans og Blehrs Indberetninger ang. Choleraen i Hamburg trykte.

Conradi, Johan Marinus, Søn af Johan Christian C., Postmester paa Frederikshald († 182*) og Maren Cathrine Haslund, er født paa Frederikshald 4 Sept. 1812, blev Student fra sammes Skole 1828 og juridisk Candidat 1835. Efter Sarpsborgs Oprettelse til Kjøbstad blev han 19 Oktbr. 1840 constitueret Byfoged, Magistrat og Politimester der, blev 1844 Underretssagfører i Smaalenene og 29 April 1854 Sorenskriver i Øvre Thelemarkens vestfjeldske Sorenskriveri. * 1844 Ingeborg Hedevig Vogt,

(f. 15 April 1822) D. af Johan Nilsen B., Sognepræst til Tunø, og Henriette Elisabeth Lorenzine Juhl.

I Bidar No. 79 (1834): Fragment af Andreas Colbjørnsens Notitser betræffende Frederiksbalds Beleiring 1716 (jfr. Moes Actstykker S. 204 ff.)

I Den Constitutionelle 1838 No. 267: Noget om den nye Matrikul og dens Trykning, 4 Sp., hvortil C. Blichfeldt (s. d.) svarede i No. 270 og C. gav Tilsvar i No. 285 (2½ Sp.). Denne Anke gav Anledning til, at den omhandlede Udgave af Matrikulen blev inddragen, og en ny og fuldstændigere besørget udgiven ved B. Plesner og P. A. Börchgrevinck (jfr. kgl. Res. af 11 Sept. 1839).

Conradi, Poul Holst, Søn af daværende Stabscopist, senere Overkrigscommissair og Skattefoged Johan David C. († 1822) og Anne Margareta Bope, er født i Christiania 4 Jan. 1806; blev 1823 Secondlieutenant ved 2den Agersh. Infanteri-Brigade og 1834 Premierlieut.; var fra 1833 ansat som Officier ved Krigsskolen, hvorved han 1836 blev Adjutant; blev Oct. 1839 efter Ansøgning Commandant paa Vardøhuus. † i Christiania 11 Sept. 1852. * Margarete Brodtkorb, (f. 14 Nov. 1821), D. af Factor Andreas Esbensen B. i Vardø og Birgitte Catharina Leinich. (jfr. Låstbom S. 57. Daas Norske Tilskuer No. 40).

I Univ.- og Skole-Annaler I. 221—243. 358—390: Om den kongl. Norske Krigsskole 1796—1832; 283—90: Krigsskolen i 1833; 445—48: Krigsskolen i 1834. II. 378—81: Krigsskolen i 1835, og i 1836. ib. 547—51.

I Militairt Tidsskrift X. 59—122: Forord til en Beskrivelse af Tildragelserne ved Kong Carl den Tolvtes Indfald i Norge 1716 og 1718, (jfr. J. G. Meydells Bemærkninger i 12te Hefte). XIV. 71—99: Krigstildragelser i Norge under den syvaarige nordiske Feide.

Coucheron, Peter Jacob Barthold, Søn af Capitain Iver Otto C. († paa Lillehammer 1856) og Karen Dorothea Holm, D. af Capt. C. H. i Frederiksstad, er født 17 Marts 1828 paa Gaarden Veiklev i Kvam i Gudbrandsdalen, Student fra Christiania Kathedralskole 1846 og theol. Candidat 1850; fra Jan. 1851 til Juli 1856 Hjælpelærer ved Christiania Kathedralskole og 21 Novbr. 1855 Adjunkt ved Throndhjems Kathedralskole, hvilket Embede han tiltraadte Juli 1856.

Theori for den evangeliske Kirkes Kultus, af Dr. Th. Kliefoth, oversat; med Forord af A. Grimelund. Chra. 1853. XII. 232 S. 8. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. f. V. o. L. VI. 392—99).

I *Theol. Tidsskr.* f. d. evang.-lutherske Kirke i Norge I. (1857) S. 234—355: Om Mag. Nils Svendsen Krønikes Stridigheder med Præsteskabet i Christiania 1642—1652.

Crispinus, Pseudonym, se C. P. Riis.

Cron, Truls Lyng, Søn af Dr. med. Bergmedicus Adam C. († 1775), er født paa Kongsberg v. 1774, blev Student fra Chra. Skole 1792 og Alumnus paa Valkendorfs Collegium 1796. Han døde som Lærer ved Arendals Middelskole 1 Januar 1829, 55 Aar gl. (jfr. Erslews Forfatter-Lex. I. 315).

Geographie over Kongeriget Danmark, forfattet af Svend Bruun Juul

og T. L. Cron. Kbhvn. 1816. XXXII. 923 8. (Ifølge Fortalen hovedsagelig udarbeidet af Cron; recens. i Neue allg. geogr. Ephemeriden. II. 1817. S. 506—10).

Desuden har han ifølge Erslew oversat de 4 første Ark af „Anecdoter om berømte Hunde." Kbhvn. 1800, og oversat fra Svensk „Herman von Unna." ib. eod.

Crøger, Johannes, Søn af Peter C., Sognepræst til Andebo, og Olea Sthyr, er født 7 Mai 1753 i Andebo Prestegaard, blev theologisk Candidat 1776, og af Grev Wedel Jarlsberg kaldet til personel Capellan hos Faderen 1778, senere Garnisonspræst i Frederiksværn og 1794 Sognepræst til Hiterdal samt 1825 til Røken, hvor han døde 27 Sept. 1830. * Helle Margrete Neumann.

Formaning til overdaadige Gjæstebuders Afskaffelse, især i Bondebryllupper paa Landet i Norge. Prædiken, trykt og uddeelt til hver Opsidder i Annebo Præstegjeld. Chra. 1781. 8.

Til hver Kvinde og Mand i hele Røgen Præstegjeld fra deres nu her indsatte og nylig hidkomne Sognepræst. Drammen 1826. 23 S. 8.

Crøger, Jonas Wessel, Foregaaendes Søn, er født i Hiterdals Prestegaard 7 Oktbr. 1807, Student 1826 privat dimitteret, theol. Candidat 1833, blev 1834 personel Capellan hos Sognepræst Aabel i Aurland i Sogn, og forrettede siden som ledig Capellan i forskjellige Sognekald, indtil han 26 Aug. 1854 fik Afsked med Vartpenge; reiste Høsten s. A. til Sydamerica, hvorfra han Sommeren 1856 kom tilbage til Christiania, og opholdt sig 1857 som forrettende Prest i Bergens-Egnen.

Bemærkninger ang. den norske Kirke. Chra. 1844. 8.

Tale holden i tydske Menigheds Kirke i Bergen 17 Mai 1844. Bergen 1844. 16 S. 8.

Prædiken, holden paa 4 Søndag i Advent i Vor Frelsers Kirke i Chra. Bergen 1846. 12 S. 12.

Norsk Kirketidende, udgiven. 2 Aargange à 12 Ark. Chra. 1845—1846. fol.

Det nye Testamente, med Forklaringer, Indledninger, en Harmoni for de fire Evangelier, en Tidstavle over Apostelhistorien m. v. af F. G. Lisco, oversat. Chra. 1848—52. 936 S. 8. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. IV. 296—304, hvorpaa Crøger svarede i Chr.-Posten 1852 No. 1290, 4½ Sp. jfr. Tilsvar af M. sst. No. 1297).

Om Forandring i de kirkelige Forholde i Norge. Bergen 1852. 16 S. 8

I Christiania-Posten No. 2410 og 12 (for 1855): En Reise fra Norge til Brasilien. (Dagbog).(Omtalt i Aftenbladet 1856).

Crøger, Olea, Foregaaendes Søster, er født i Hiterdals Prestegaard i Thelemarken omtr. 1800, viste tidlig Interesse for sin Hjembygds Folkeviser og Sagn, og istandbragte ved mangeaarig Flid en betydelig Samling af Viser, Stev m. v. samt Melodier dertil, hvilket Alt hun overlod M. B. Landstad til Afbenyttelse. (jfr. Fortalen til hans Norske Folkeviser S. XIX.) † paa Heigna i Silgjord i Novbr. 1855, ugift.

D.

Daa, Ludvig Kristensen, Søn af Christen Daae († 21 Oct. 1854, Erlandsen, om Tromsø Geistl. 130), Sognepræst til Lindaas, og Elisabet Maria Friis, som endnu lever. Han er født 19 Aug. 1809 paa Fiskevaag i Saltdalen, hvor Faderen da var Sognepræst; privat dimitteret 1826, efterat have gaaet i Bergens Skole i 4 Aar; var et Aars Tid (1827—28) Huuslærer hos Statsraad Christian Krohg paa Munkvold, og derpaa Lærer ved Møllers Institut i Christiania; tog 1834 philologisk Embedsexamen, og var under Professor Steenblochs Sygdom og efter dennes Død, medens R. Keyser opholdt sig i Kjøbenhavn, constitueret Docent i Historie og Geographi ved Universitetet 1835—1837; foretog 1838 en Udenlandsreise til Paris og London, for at studere Statsøkonomi. I Novbr. 1849 udnævntes han til Rector i Christianssand, men tiltraadte ei denne Post, da han i Juni 1850 blev const. Adjunkt og 28 Mai 1852 Overlærer ved Christiania Kathedralskole, hvorfra han i Juli 1855 fik halvandet Aars Tjenestfrihed, for at fuldende et ethnografisk Verk. I denne Anledning foretog han fra Juli—Oct. 1856 en Reise til England og Frankrige. Han har desuden været Statsrevisor fra 1839—1851, og valgtes i 1839 til første Suppleant ved Storthingsarchivet og blev, efter at have fungeret i (Statsraad) Foss's Forfald, i 1845 dennes Eftermand som Storthingsarchivar. Han var Storthingsmand fra Agershuus Amt 1842 og 1845, sidste Gang Præsident i Odelsthinget; valgtes i 1847 til Storthingsmand fra Søndre Bergenhuus Amt, men afvistes ved Storthingets Kjendelse, da han ei var bosat i dette Amt; var 1854 Storthingsmand fra Christiania. Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem, af den physiogr. Forening i Christiania, og 1857 af Vidensk. Selskab sammestedes. * 1. 1840 Julie Henrichsen († 1842), D. af Proprietær Gul H. 2. 1848 Pernille Marie Daae, D. af Overtoldbetjent D. (Biographi (af J. K. Christie) m. Portrait, i Mærkelige Nordmænd I. 83—90. Portrait i Tableau med Blom, Schweigaard, Castberg og Ueland, lithogr. fol.; jfr. Ludvig Kr. Daa (en Karakteristik af O. Richter, særskilt Aftr. af Krydseren 1850); Moes Efterr. om Eidsv. Repræs. 48—49; Thues Læsebog 596; Müggés Reise. R. Bairds Visit to Northern Europa (1841—42) II. 62. R. G. Latham, Norway and the Norwegians 2 voll., er dediceret til Daa og H. Wergeland, og indeholder Oplysninger om D.)

Syttende Mai og Politiet. En politisk Betragtning i Anl. af Christiania Politiretsdom, afsagt 20de Decbr. 1830 over de formedelst Constitutionsdagens Begivenheder f. A. Tiltalte. Chra. 1831. 63 S. 8.

Bør Lærerne paa de høiere norske Skoler *studere Oldnorsk eller Hebraisk?* Et Spørgsmaal fremsat og besvaret i Anl. af Capt. Foss's Forslag om Forandring i Univ.-Fundatsens § 35. Chra. 1836. XII. 36. S. 8. (Først trykt i Morgbl. 1836 No. 19. Till., hvorimod C. A. Holmboe skrev i No. 94 Tillæg, og Daas Svar herpaa er indtaget som et Tillæg til Skriftet).

Udsigt over det *svenske Sprogs Grammatik.* Chra. 1837. 64 S. 16. (anm. i Morgenbl. s. A. 133, med D.'s Svar i No. 149).

Historisk Repetitions-Haandbog af Chr. Christensen. 2det Oplag, gjennemseet og forøget fra 1814 til 1839 af L. K. Daa. Chra. 1839. 161 S. 8.

Svensk-Norsk Haand-Ordbog. 2 Dele. Kra. 1841. XII. 252 og 294 S. 8.

Udtog af Geografien. Kra. 1841. IV. 132 S. 8. (anm. i Morgbl. 1842 No. 52 af M. J. Monrad).

Har Amerikas Erfaring beviist de Pensylvanske Fængslers Fortrinlighed? Et Brev til Hr. Amtmand Møinichen. Kra. 1843. 103 S. 8. (særskilt Aftr. af Granskeren VI. jfr. Morgbl. 1845 No. 146 og 152).

Barsko formedelst den offentlige Stemning og Rebegjørelse i Anl. af 11te ordentlige Storthing. Kra. 1846. 128 S. 8. (anm. i Nordisk Litteratur-Tidende I. (1846) No. 9, under Mærket Jng., i Den Constitutionelle f. A. No. 46, 51, 54 og 60, og i Nordlyset No. 12, 15, 17, 18, 20—22. jfr. „Statsrevisor Daa og Oppositionen“ i Morgenbl. f. A. No. 165 og 166).

Brev til Morgenbladet i Anledning af Skriftet „Barsko.“ Kra. 1846. 62 S. 8. (jfr. A. B. Stabells Svar i Morgbl. f. A. No. 221. 223).

Om de Grundlovsforslage, der ere fremsatte til Afgjørelse paa 12te ordentlige Storthing. Kra. 1847. XXXII. 96 S. 8. (anm. i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. I. 145—77; i Den Constitutionelle f. A. No. 60, 68, 78, 81, 84, 85 og 88).

Om Reformer i Storthingsvalgene. Kra. 1847. XX. 128 S. 8. (anm. i Rigstidenden f. A. No. 82 og 86).

Tale den 17 Mai 1847 i Studentersamfundet. Kra. 1847. 16 S. 8. (særsk. Aftr. af Rigstidenden f. A. No. 87 og 88).

Danmark russisk eller skandinavisk. Aftryk af en Opsats i Chr.-Posten No. 295 ff. Chra. 1849. VIII. 64 S. 8.

Om Prof. Munchs antiskandinaviske Historik. Aftr. af en Opsats i Chr.-Posten No. 375, 376, 382, 385, 391. ib. eod. 84 S. 8.

Danmark og Tydskland. Aftr. af en Opsats i Chr.-Posten (No. 559—62). Chra. 1850. 38 S. 8.

Udsigt over Ethnologien. Indbydelsesskrift fra Christiania Kathedralskole 1855. Chra. 1855. 52 S. 8.

Jordbeskrivelse for den norske Almue. 1ste Afsnit: Jordens Naturbeskaffenhed. Udg. af Selsk. for Folkeopl. Fremme. Tillægshefte til Folkevennen 1857. Kra. 1857. (VIII.) 235 S. 8. (anm. i Jllustr. Nyhedsbl. f. A. No. 39 og Mgbl. 1858 No. 26).

J Samlinger til d. N. Folks og Sprogs Historie V. 485—520: Fem Documenter til Oplysning om Afgifternes Beløb i 17de Aarhundrede.

I Tidsskriftet *Nor* I. 41—107: Sammenligning mellem Bestemmelserne for Trykkefriheden i den engelsk-ostindiske og den nye norske Kriminallov; ib. 270—96: Anmeldelse af Knutzens og Platous geografiske Lærebøger; III. 1 H. 160—167: Om de norske Dialekters Bogstav-System; ib. 2 H. 123—58: Om Universiteternes Grader og Examiner.

I *Nyt Magazin f. Naturvidenskaberne* VI. 292—424: Om den litauiske Folkestammes Forhold til den-slavoniske. (Ogsaa særskilt i faa Aftryk. Chra. 1851. 134 S. 8).

I *Edinburgh New Philosoph. Journal* 1857. V. 1—20: On the tribunal governement of the ruder nations.

I *Transactions of the Philological Society.* London 1857. No. 21: On the affinities between the languages of the Northern tribes of the old and new continents.

Udgav fra Sept. 1840—Decbr. 1843 **Granskeren**, 2 Bind 608 og 494 S. (6 Hefter) 4, hvori alle de Artikler, der ikke ere underskrevne eller forsynede med særskilt Forfattermærke, ere af ham. Heribl. mærkes: Bedømmelsen af Prof. Winter Hjelms Forslag til Lov om Grændserne for Religionsfriheden, I. No. 1—6 og 9—16. Om Sølvskillemynt og Grov Courant. 2det H. No. 18—23 og 27. Historisk-statist. Oversigt over det norske Brandvæsen, i 3 H. No. 12—15, 17, 29—30. Til Sognepræst C. J. Sandberg (i Anl. hans Betragtn. i Morgbl. over tilstundende Storthing) i 4 H. No. 47—49.

Udgav **„Den Norske Tilskuer"** fra 4 Oktbr. 1851 til 25 Juni 1853. Chra. 732 S. 4, hvori næsten alle Artikler uden Mærke eller Navn ere af ham, hvoriblandt: flere Opsatser angaaende Reform i Storthingsvalgene, samt imod den i 1851 besluttede Nedbrydelse af Akers gamle Kirke. (Efter mange Forhandlinger blev den omsider kjøbt af Kristiania Kommune med Tilskud af Selskabet for Fortidsmindernes Bevaring).

I *Forhandlinger ved de Skand. Naturforskeres 7de Møde* i Christiania 1856 (Chra. 1857) S. 552—61: Om Forholdet mellem det gamle og nye Fastlands Beboere. (Fornyet Bearbeidelse af de ovenanførte Afhandlinger paa Engelsk. Ogsaa særskilt. Chra. 1857. 79 S. 8).

I **Morgenbladet**, hvis udenlandske Artikel han redigerede fra Begyndelsen af 1839 til Februar 1847, undtagen i Storthingstiden 1842 og 1845, har han foruden mange mindre Opsatser skrevet: i Aarg. 1839 No. 1, 2, 11, 18, 19, 21, 22, 25, 33, 53, 54 og 59: Nye Kjøbstæder; i No. 94 Till.: Kjøbstæder og Ladesteder med specielt Hensyn paa Kaapervik. — I Aarg. 1840 No. 115, 119, 134—136 og 152: Breve til Lector Schweigaard. (jfr. S.s Svar i „Den Constit." f. A. No. 122, 123 og 151). Brev til Prof. Motzfeldt i No. 149 (jfr. M.s Svar i D. Const. 139). Til Intelligentsedlerne, Christianssandsposten, Drammens Adresse og Mosś Tilskuer, i No. 166 (behandlet i Protokol-Committeen 1842, jfr. Storthings-Forhandl. Sept. 635—47). Aarg. 1843 No. 112: Om de Philadelphiske Fængsler (mod Prof. F. Holst). No. 173 og 175: Om Carl Platous og Ludv. Daas Udtog af Geografien. — Aarg. 1845 No. 27: Om de ringere Justits- og Politisagers Appel; No. 146: i Anledning af N. Bergs Skrift om „Fængselsvæsenets nuværende Standpunkt" (jfr. B.s Svar i No. 152).

I **Rigstidenden** 1847 No. 83 og 84: L. K. Daas Opgjør med Morgenbladet; No. 87 og 88: Tale 17de Mai (særskilt ovenfor); No. 113: Svar til A. B. Stabell; No. 295 og 296: Om de af Naturen anviste Landcommunicationer mellem det østenfjeldske og vestenfjeldske Norge, Foredrag i den tekniske Forening.

Da **Christiania-Posten** stiftedes i Mai 1848, redigerede han dens udenlandske Artikel indtil Septbr. 1851. (jfr. Erklæring i No. 1093), ligesom han fra 1853 til Juli 1856 var dette Blads Hovedredaktør. Flere af hans Opsatser heri ere særskilt aftrykte (ovenfor). (Saavel hans udenlandske Referater, som hans udførligere Oversigter over Tidshistorien i denne og de andre Journaler, i hvis Redaktion han har deeltaget, ere i den nationale og konstitutionel-monarkiske Retning, som i Tydskland har sit Udtryk i Gotha-Partiet og i Norden i det skandinaviske).

Som Storthingets Archivarius har han besørget Trykningen af **Storthings-Forhandlingerne** for Aarene 1842 (i Forening med H. Foss), 1845, 1848, 1851 og 1854. Ligesaa har han som Medlem af Justits-Committeen paa Storthinget 1842 forfattet de i Forhandlingerne for April 121—26, Juni 196—204 og 269—79, Juli II. 148—56 og Aug. 359—72 indførte Committee-Indstillinger; ligesaa 1845 de Constitutions-Committeens Indstillinger, som ere indførte i Forhandling. VII. 269—78, 284—88; i IX. 257—60 et dissenterende Votum angaaende Jury-Sagen, hvilket bevirkede Storthingets Beslutning om Stipendier til Udenlandsreiser for at undersøge

denne Sag. (jfr. S. 263—67, 343—45 og VIII. 164—65 foruden de under hans Navn i Registeret opførte Forslage, fremdeles i Storthingsforhandl. for 1854. VII. S. 259—72 og 561—64; IX. 67—68 og 431—35.

Daae, Claus Nils Holtzrod, Søn af Provst Iver Munthe D., Sognepræst til Fane († 1849), og Edvardine Malene Margarete Fritzner, er født i Fane 20 Decbr. 1806, Student fra Bergens Skole 1825 og theol. Candidat 1828, blev 5 Marts 1834 Sognepræst til Stordøen samt 20 Sept. 1838 tillige Forstander og første Lærer ved det sammestedes oprettede Skolelærer-Seminarium. Var 1848 Storthingsmand fra Søndre Bergenhuus Amt. * 183* Aabel Wibye, født i Bergen 6 Jan. 1813, D. af Søkrigskommissær Diderik W. og Else Ulrika Fritzner.

[En Prædiken i Anl. af Faderens Embedsjubilæum. Bergen 1843.]

Ved Sorenskriver Johan Andr. Budz's Jordefærd 21 August 1845. Bergen 1845. 16 S. 8.

I Vidar No. 73: Recension af C. B. Bødtkers Prædikener.

Daae, Hans, Søn af Sognepræst i Leganger Anders D. og Ollegaard Sophie Lem, er født i Leganger 14 Novbr. 1808, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1825 og theologisk Candidat 1828; var først personel og fra 1837 residerende Capellan til Korskirken i Bergen, og blev 12 Novbr. 1850 Sognepræst til Kragerø. * 183* Anna Johanna Christie, f. i Christianssund 22 Mai 1812, D. af Kjøbmand Eilert Christian C. og Anna Eilertina Brodtkorb.

Tale ved Korskirkens nye Kirkegaards Indvielse. Bergen 1837. 8.

Jubelprædiken paa Reformationsfesten den 5te Novbr. 1837. Bergen 1837. 15 S. 8.

Daae, Ludvig, Søn af Ludvig D., Capitain i Bergenske Brigade, og Barbara Henrikke Wind, er født paa Gaarden Solnør i Borgund paa Søndmøre 24 April 1829, blev Student 1846 og juridisk Candidat 1850; vandt i 1852 Kronprindsens Guldmedaille for Besvarelsen af Universitetets nedennævnte Priisopgave, samt atter i 185* for en juridisk Afhandling, og fik 1856 Autorisation som Overretssagfører; bosat paa Søndmøre.

I Univers. og Skole-Annaler, 2den Række, VI. 529—571: Om Aarsagerne til og Følgerne af de indvortes Krige i Norge i det 12te og 13de Aarhundrede.

Daae, Ludvig (Ludvigssøn), er født paa Aremarks Prestegaard 7 Decbr. 1834 og Søn af personel Capellan Ludvig (Ludvigssøn) D. († 1835) og Sara Jesine Louise Brock (senere gift med Sognepræst til Store-Nes Diderik H. Brochmann), blev Student fra Christiania Kathedralskole 1852, og studerer Philologi. Han var 1856 en Tid const. Lærer ved Skolen, og er siden 1857 const. Adjunkt ved samme.

Albert Peter Lassen. Biographie. Chra 1857. 16 S. 8. (særsk. Aftr. af Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 49).

I Christiania-Posten 1855, 6 og 20 Sept.: Forsvar for Rector Munchs

mod Aftenbl.; 1856, 9 April: Til vore yngre philologiske Studerende; (hvorimod Gjenmæle 16 April og Tilsvar fra D. 20 April).

I *Samfundsblade* 1855 No. 1—3: Bidrag til Kundskab om de ældste norske Studenterforholde (1813—1829). 12 Sp.

I Illustr. Nyhedsblad 1856 No. 45: Anmeldelse af Nosls og Chapsals græsk-romerske Mythologie, overs. af H. Roosen; No. 46: Anmeldelse af C. Müllers Udg. af Sallust, og af Bjørsets og Henrikfens Udg. af Cornelius Nepos. (jfr. No. 51 og Udg.s Svar i Morgbl. 1857 No. 7). 1857 No. 29: Program-Revue 1. (Bødkers); No. 37: Anmeldelse af Monrads Skrift om de classiske Studiers Betydning; No. 49: Overlærer Albert P. Lassens Biographie (ovenfor særskilt). 1858, No. 3: Om Ole Big.

Daae, Peter Severin Jacob, fornævnte Overlærer Ludvig Kr. D.'s Broder, er født i Jølster 11 Juni 1823, blev privat dimitteret 1840 og juridisk Candidat 1844; Kopist i Kirkedepart. 1846 og i Justitsdepartementet 1847, hvori han den 1ste Febr. 1855 blev Fuldmægtig.

Samling af Love, Traktater, Kundgjørelser, Resolutioner, Departementsskrivelser m. m., som siden 1814 ere udkomne, i tidsfølgende Orden og udtogsviis udgivne samt forsynede med alphabetisk Register. VI. 1 og 2 H. for Aarene 1855 og 1856. Chra 1856—1857. 165 S. 8.

Dahl, Carl Theodor, Søn af Cancelliraad og Byfoged paa Frederikshald Carl Adolf D. (✝ 1819) og Johanne Theodore Stang, er født (døbt 12 Sept.) 1802 i Tønsberg, hvor Faderen da var Byfoged; blev 1821 Student fra Christiania Kathedralskole, 1826 juridisk Candidat og 11 August 1831 Auditeur i 1ste Agersh. Infanteri-Brigade; blev 1843 Ridder af Wasaorbenen og var i 1845 Storthingsmand fra Frederikshalds Kjøbstad. * 13/2 1828 Jacobine Mathea Unger, f. 21 Mai 1805 (✝ 1836), D. af Magazinforvalter Johan U. i Christiania (✝ 1840) og A. Wetlesen. (jfr. Moes Efterretn. 50).

Forhandlinger med dertil hørende Betænkning og Indstilling fra den i Frederikshald til paatænkte Forbedringer i Stedets Fattigvæsen nedsatte Committee. Fhald 1844. 381 S. 8.

I Morgenbladet 1841 No. 203 Tillæg: Deduction og Indstilling i Krigsretssagen mod Ingenieurlieut. C. B. Roosen og Flere. 1 Ark. — I 1853 No. 15: Forsvar for Smaalenenes Amts Landhuusholdnings-Selskabs Administration. 5 Sp.

I Den Constitutionelle 1844 No. 88 og 89: Tilsvar til Morgenbladets Redaction (ang. en Stabskrigsretssag). 5 Sp.

Dahl, Hans, Kjøbmand i Bergen.

I Bergens Stiftstidende 1840 No. 43, 44 og 52: Om Behandlingen af vore Fiskeprodukter.

I Den Constitutionelle 1844 No. 23: Dissenterende Votum i den afforbrede Betænkning betræffende Storthingets Beslutning til Lov om Brændeviinsbrænden af 26 Aug. 1842.

Dahl, Jahn Peterin, Søn af Bagermester John D. og Kirstine Nilsdatter, er født paa Kongsberg 11 April 1825, blev Student 1845 og theologisk Candidat 1852.

Laura Temple, en Fortælling for Ungdommen. Oversat fra Engelsk. Chra 1856. 196 S. 12. m. 2 Titel-Billeder.

Dahl, Johan Christian, er født i Bergen 24 Febr. 1788. Hans Fader var en Bondesøn fra Evindvig, der levede i Bergen som Fiskehandler og Færgemand. Han viste tidlig Anlæg til Tegning, en gammel Klokker Kjerrumgaard tog sig af Gutten, for at lade ham studere, men kort før dennes Død kom han i Malerlære, og vakte i sin Læretid saamegen Opmærksomhed, at Overlærer Sagen i 1811 fik samlet et Bidrag hos Bergens Borgere, hvorfor D. sendtes til Kunstakademiet i Kjøbenhavn. Her vandt han Medailler og Opmærksomhed som Landskabsmaler, reiste 1818 til Dresden, hvor han forblev i 2 Aar, fulgte 1820 Prinds Christian Frederik til Italien, og blev 1824 Professor ved Kunstakademiet i Dresden, hvor han siden har været bosat, men har senere oftere besøgt sit Fædreland. Hans Landskabsmalerier ere berømte og findes i de fleste Malerisamlinger i Europa. Han var Medlem af Akademierne i Berlin, Kjøbenhavn og Stockholm, og Æresmedlem af Foreningen til Norske Fortidsmindesmærkers Bevaring, blev 1839 Ridder af Vasa, 1840 af Dannebroge og 1847 af St. Olafs Orden ved dennes Stiftelse, samt Dannebrogsmand. † i Dresden 14 Octbr. 1857. * 1. 1820 Emilie Baronesse v. Bloch † 1827. 2. 1829 Amalie v. Bassewitz † 1830. (Biographi af Henr. Wergeland m. Portrait i Mærkelige Nordmænd I. 119—24, optr. med Tillæg i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 44, jfr. No. 46, og derfra i „Fædrelandet" f. A.; jfr. Brockhaus's Conversations-Lexicon, Bergens Beskrivelse af Sagen og Foss 674—79).

Denkmale einer sehr *ausgebildeten Holzbaukunst* aus den früheren Jahrhunderten in den innern Landschaften Norwegens. 3 Heften. Dresden 1836—1837. fol. 25 lithogr. Tafeln mit Text.

I Urda II. 347—51: Udkast til en Beskrivelse over Altertavlen i St. Mariæ Kirke i Bergen.

I *Antiquarisk Tidsskrift* 1843, 64—67: Bemærkninger over en Stol fra Norges Middelalder (med Staalstik) og: Om Træziraterne paa de gamle norske Kirker.

I Bergens Stiftstidende 1841 No. 104: Indbydelse til Restauration af den gamle Kongehal i Bergen (ogsaa særskilt). 1843: Om Restaurationen af Throndhjems Domkirke (optrykt i Morgenbl. f. A. No. 111).

I Daas Tilskuer 1851 No. 9: Om Restauration af Throndhjems Domkirke. (Optryk af forrige.) 1852. No. 32: Om Akers Kirke.

Dahl, J.

Almeennyttig Handelsregnebog. Throndhjem 1843. 3 Ark 12.

Dahl, Ludvig Vilhelm, Søn af Corpsmajor i Bergenske Brigade Nils Griis Alstrup D. († 10 Juni 1834) og Cecilie Sophie Møller Segelcke, er født i Bergen 18 Octbr. 1826, tog Præliminær-Examen i 1842 og Examen artium i 1845, samt blev 1851 medicinsk Candidat og 29 Aug. 1855 Reservelæge ved Gaustad Sindssyge-Asyl. * 1855 Anne Kathrine Bonnevie, D. af afdøde Borgermester i Throndhjem Honoratus B.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* 2 R. VIII. 386—431: Meddelelser fra det chemisk-pathologiske Laboratorium i Wien. IX. 73—101, 217—44, 384—413, 449—74: Psychiatriske Meddelelser. (anm. i Chrposten 1855 No. 2454). XI. 381—411. XII. 1—19: Beretning om en med kgl. Stipendium foretagen Reise i Danmark, Holland, Belgien og Storbritanien. (Fortsættes).

Dahl, Nils Griis Alstrup, Søn af Premierlieut. Johan Koren D. og Else Alstrup (D. af Cancelliraad Nils Griis A.), er født 1778 (døbt i Ovindherreds Kirke 20 Marts), blev theologisk Cand. 1800, og residerende Kapellan til Evindvig 1804, samt Decbr. 1807 Sognepræst sammesteds og 1823 Provst i Ytre Sogns Provsti. Storthingsmand for Nordre Bergenhuus Amt 1814, 1827, 1828 og 1830; blev 1829 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem, fik Medaillen for Borgerdaad og tog 1847 Afsked som Provst., † i Evindvig 4 Aug. 1852. * 1805 Hylleborg Herzberg (f. i Finaas 1765, † 25 Mai 1848), D. af Jens Nilsen Herzberg og Sophia Kuur. (Gravsang af Th. Erichsen i Chr.-Post. 1852 No. 1414).

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. III. 77—98: Om Beliggenheden af det gamle Gaulom.

I Budstikken V. 489—528: Forsøg paa Besvarelse af Spørgsmaalet: Hvor blev Gulathingsloven given og hvor har Gulathing staaet? — I Bergenske Borgeren 1826 No. 40: Forslag med Hensyn til druknede Menneskers Redning.

Dahl, Nils Nilssøn, født 18 Juli 1806 paa Gaarden Øvste-Dal i Tresfjorden i Vedø Prestegjeld, var Søn af Bonden der Nils Dahl († 1843, 93 Aar gammel, hvis Farfader Student Lars Dahl efter Sagn i Slægten var flygtet did fra Danmark). Nogle af ham i ung Alder forfattede Digte vakte Biskop Neumanns Opmærksomhed, hvorpaa han af denne med Flere, især Prester i Bergens Stift, fik Hjælp til at studere, dimitteredes 1828 af Sognepræst Joh. Greve til Sund, og tog 1830 theologisk Examen. Efter et kort Ophold i Frankrige 1831 blev han 1832 personel Capellan hos Provst N. Dahl i Evindvig, var 1833—38 forrettende Prest i forskjellige ledige Kald, blev 1838 residerende Capellan til Melhuus og 9 Juli 1851 Sognepræst til Eid i Nordfjord, hvorfra han 23 Juni 1854 fik Afsked. Han blev 1843 Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem og var i 1845, 1848 og 1851 Storthingsmand fra Søndre Bergenhuus Amt. † 21 Juli 1854. * Christopha Kirstine Rønneberg. (jfr. Moes Efterretn. 50—51. Erlandsens Norbenfj. Geistligh. 130).

Anviisning til at føre et lykkeligt Liv, en Haandbog for de mere Oplyste blandt Almuens Ungdom. Bergen 1837. 122 S. 8. (Anm. i Morgenbl. 1840 No. 66).

Synden er Ulykkens Moder. Et Skrift til Maadeholdenhedens Fremme, uddraget af et Bind „Fortællinger for Folket." Bergen 1840. 15 S. 2det Oplag. ib. 1847. 16 S. 8.

Fortællinger for Folket. Bergen 1844. 108 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1845 No. 38).

H. Wergelands udvalgte lyriske Digte, udgivne i Forening med C. R. Schwach. Chra 1846. XXIV. 328 S. 8.

Guld-Thor, en Krønike i Vers af Mak-Nikol. Udg. af R. Dahl. Chra 1851. VIII. 208 S. 8. (anm. i Idun No. 15, i Illustr. Nyhedsbl. I. No. 1; af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. V. 265—69; af A. O. Vinje i Andhrimner 3 Kv. No. 12, 13., og af B. Kokk i Krydseren 1851 No. 127).

I Alminb. Norsk Maanedsskrift. II. 30—64: Riimbrev til en Ven paa Landet, indeh. Skildring af Christiania; ib. 261—76: Et Tilbageblik i Tiden. (Digt; bedømt i Morgenbl. 1832 No. 90; jfr. Svar i No. 116 og fra Forf. i No. 128—42, og Tilsvar i No. 166 og 168, samt fra Dahl i No. 205).

I Bangs Menigmands Ven: Flere mindre Bidrag, især digtede Fortællinger.

I Morgenbladet skrev han mange Artikler i bunden og ubunden Stiil, hvoriblandt: Almueoplysningens Tilstand i Norge, dens Hindringer og Midlerne til dens Fremme, i 1837 No. 204, 211, 218 og 224 paa 28 Sp., hvorimod Bemærkninger af „en Geistlig" i No. 312, og af H. S. i No. 323 og 326. Paa D.s Svar i 1838 No. 53 Till., 6 Sp., svarede „en Geistlig" i No. 68 Till. og H. S. i No. 147 m. Till. — Aarg. 1838 (Vinteren): Riimbrev til Dr. Konow. 1849 No. 24: Mindesang over Biskop Neumann. 1850 No. 118: Svar til Rektor Daa. 3 Sp.

I Nordlyset 1843 No. 80: Anmeldelse af „Portræter af mærkelige Nordmænd," 5 Sp. samt i dette, i Statsborgeren, Christiania Tilskuer, Granskeren, Bergens Mercur o. fl. Blade forskjellige Opsatser om Valgvæsenet, Kriminalloven (Mgbl. 1842), Skyds-, Vei- og Sygevæsenet (i Nordlyset), Sparebanker paa Landet. (Statsborgeren 1831.) m. m.

Man ansaa ham almindelig som Forfatter af „Foreningsfesten i Alexandrien af C. & M." Chra 1829. 42 S. 8. med Steentryk; men i Brev til Udg. har han fralagt sig dette Skrift, og oplyst, at han ikkun besørgede det udgivet.

Dahl, Olavus Johannes, er født 31 Octbr. 1811 paa Kongsberg, hvor Faderen var Bagermester. † sammest. 25 Novbr. 1850. * 1838 Nicoline M. Haavie.

Andagtsstunden eller Morgen- og Aftenbøn paa hver Dag i Ugen. Chra 1836. 40 S. 8. — 2 Opl. ib. 1839. IV. 36 S. 12. — 3 Opl. 1842. IV. 36 S. 12.

Hymnen eller christelige Betragtninger paa Jule-, Paaske- og Pindsefesten, samt paa den alm. Bededag. Chra 1837. 31 S. 8.

Kjærligheds Magt eller Slaget ved Solskjel. Et historisk Sørgespil i 3 Acter. Chra 1841. VI. 110 S. 8.

Fama. En Samling af Anecdoter og morsomme Indfald. Udgivet af Olav. Dahl. Chra 1842. 94 S. 8.

Var Redacteur og Udgiver af Kongsbergs Adresse lige til sin Død, og skal have leveret forskjellige Bidrag til Bien.

Dahl, Søren, født (døbt 12 Novb.) 1783 i Landsbyen Østervelling i Jylland, hvor Faderen Jens D. var Sognedegn. Sytten Aar gammel begyndte han at studere og blev dimitteret fra Randers Skole 1805; immatriculeredes ved Universitetet i Christiania 1820 og tog 1822 theologisk Examen; blev s. A. personel Capellan i Land, i 1829 Sognepræst til Nordre Odal og 27 Novbr. 1834 til Grue. * 182* Maren Smith fra Skien (f. 1794 † 16 Jan. 1846).

I Den Norske Huusven II. No. 6: Vaarsang; V. No. 10: 1,8 og 15 Davids

Psalme, oversatte og ledsagede med Betragtninger over Indholdet; V. No. : Ode til Norges Skjalde.

I Morgenbladet 1841 No. 207 Till.: Nogle Ord i Anl. af personel Capellan Rolsdorphs Død; 1843 No. 275: Regulativ for Geistlighedens Indtægter, 5 Sp.

Dahl, Wilhelm Julius, Søn af Toldkasserer i Flekkefjord Wilhelm D., er født i Laurvig, hvor Faderen da boede som Capitainlieut. i Marinen, 14 Decbr. 1829; tog i 1855 Telegraphist-Examen, blev 1 Juni s. A. Telegraphstations-Bestyrer og er som saadan nu ansat i Flekkefjord. * Nora Brincken, D. af Distriktslæge W. i Risøer (s. d.)

Fortsættelse af D. M. Groths Circulair-Samling vedkommende det norske Toldvæsen fra 6 Novbr. 1844—31 Decbr. 1850. Udg. og forsynet med Register. Flekkefjord 1851. 176 S. 16. og 1 lith. Tavle.

Dahl-Gjessing, M., se Gjessing.

Dahle, Ole, Skomagermester i Drammen.

Fornyet Bidrag til Forsøg i Lovforslag for Haandværksdrift. Drammen 1838. 8.

Dahll, Lars Christian, Søn af Gaardbruger Jørgen Martinus D. og Karen Helene Herfordt, er født paa Linnes i Lier 5 Novbr. 1823, blev 1842 Secondlieutenant, og efter bestaaet Examen ved den militære Høiskole ansat 1847 i Artilleribrigaden, hvori han 1853 blev Premierlieutenant og 6 Juli 1857 Stabscapitain. 1856 blev han Ordonnantsofficier hos Kronprindsen og i Sept. s. A. Ridder af Dannebroge. * 185* Siren Marie Gerharda Finne, D. af Toldkasserer paa Mos, R. St. O. O., Henrik F. (affk. 1857).

Om *Hovedstablissementet for den norske Marine* og om en yderligere Forstærkning af Forsvaret af Drøbaks Sund. Chra 1857. 139 S. 8. (Særsk. Aftr. af Militært Tidsskr. 3die R. I. — Anm. i Chr.-Posten s. A. No. 45. Bemærkninger mod Skriftet af Forskjellige i Morgenbl. s. A. No. 74, 88 Till., 95 Till., 106, 110 og 172 og i Aftenbl. s. A. No. 159. D.s Svar i Morgenbl. No. 113 Till. og 122 Till. 15½ Sp., 172 Till. 5 Sp. og 360.

I Militairt Tidsskrift XVI. 400—440 og XVIII. 397—420: Om Træmaterialiers Conservation mod Forraadning, med 1 Lithogr.; XVII. 150—163: Capt. Splingards Papspeil; 365—412: Nogle Ord om vort kjørende og ridende Artilleri; XVIII. 143—174: Om en Armees Forsyning i Felten, efter Baron Phull; ib. 455—483: Anmeld. af kgl. Svenska Krigsvetenskaps Akademiens Handlingar og Tidsskrift. — I 3 Række I: Ovennævnte Afhandling om Marinens Hovedetablissement.

I *Den Militære Tilskuer* (1855—56): Tre Opsatser under Mærket — t — mod K. K. Brandts Afhandling om det militære Befordringssystem.

Dahll, Tellef, Søn af Kjøbm. Johan Georg Dahl, og Maren Rendtler, er født i Kragerø 10 Apr. 1825, tog Præliminærexamen 1843 og mineralogisk Embedsexamen 1846, og er nu Bestyrer af Fossum Jernverk ved Skien; deeltog i Naturforskermødet i Christiania 1856.

I Nyt Magazin f. Naturvidensk. VIII. 213—29 og IX. 19—20 med D. For-

bes: Mineralogiske Iagttagelser omkring Arendal og Kragerø; ib. 230—33: Om Granitens Optræden i de Arendalske Jernleiesteder; IX. 306—333: Profile durch die Gegend von Skien, Porsgrund und Langesund (Tillæg til Th. Kjerulfs Ueber die Geologie des südlichen Norwegens. (ogsaa særskilt. Chra 1857. S. 114—141).

I *Forhandlinger i Skand. Naturforsk.* 7de Møde i Christiania 1856 (Chra 1857. 8.) S. 128—134: Uddrag af hans Foredrag over Silurformationen i Egnen omkring Skien, Porsgrund og Langesund.

Dahm, Jacob Christian, Søn af Oberstlieut. og Bataillonschef i Artilleriet Nils Christian D. († 25/8 1834) og Jacobine Møller, er født i Christiania 10 Jan. 1815, blev Student 1833 og medicinsk Candidat 1840, 1850 Escadronschirurg og s. A. Corpslæge ved Østerdalske Jægercorps samt 7 Febr. 1855 Distriktslæge i Guldalen. * Anneken Lovise Pehrson (f. i Drammen 4 Decbr. 1820), D. af Kjøbm. Ole P. og Lovise Frederike Møller.

I *Magazin f. Lægevidenskaben.* IV. 334—38: Om Eidsvoldsbadet; IX. 36—50: Uddrag af Hares Forsøg ang. Dysenterie; 197—209: Om den relative Indflydelse af Han- og Hunforældre ved Dyrenes Forplantelse.

Danchertsen, Johan Weiner Krohn, Søn af Kjøbmand Danckert D. og Karen Marie Krohn, er født i Bergen 11 April 1824, blev Secondlieut. i 2 Agersh. Inf.-Brigade 1845, og deeltog som Frivillig i den danske Krig 1848, i hvilken Anledning han blev Ridder af Dannebroge. * 185* Janette Dorothea Gade, f. i Bergen 31 Oktbr. 1834, D. af Grosserer F. G. G. paa Frogner ved Christiania og Anne Brunshorst.

I Bergenske Blade 1848 No. 94: De norske Frivillige i den danske Armee; No. 105, 106, 107: Gjensvar foranlediget af Oberstlieut. i den danske Armee v. Ræders Bemærkninger i „Fædrelandet" No. 321 f. A. til mit Inserat i Berg. Bl. (Optrykte i Morgenbl. 1849 No. 19. 21, og i Christiania-Posten No. 169, 212, 215; jfr. No. 168. 174. 190).

Danielssen, Daniel Cornelius, Søn af Uhrmager Bernt Henrik D. og Catharine Frederikke Holberg Ibsen, er født i Bergen 4 Juli 1815. Efter i noget over 4 Aar at have været ansat i et Apothek i Bergen, tog han Preliminær-Examen 1835 og blev medicinsk Examinat 1838. Var et Aars Tid konst. Distriktslæge i Stavanger, begyndte derpaa Vinteren 1839—40 at studere Spedalskheden i St. Jørgens Hospital i Bergen og blev 3 Sept. 1840 Corpslæge ved Nordfjordske Corps og 21 Novbr. 1846 Overlæge ved Helbredelsesanstalten for Spedalske i Bergen. Han blev under Prinds Napoleons Besøg i Bergen 1856 Ridder af Æreslegionen, er correspondenterende Medlem af det anatomiske Selskab i Paris og Medlem af Läkare-Selskapet i Stockholm og det norske Vidensk. Selskab i Thjem. Foretog 1843 og 1853 paa egen og 1847 paa offentlig Bekostning videnskabelige Udenlandsreiser. Om den C. V. Boeck og ham af det franske Academie tilstillede Hæderøgave og dens Anvendelse jfr. Boeck. * Birthe Marie Olsen, f. 1818, D. af Stephen Olsen, Skræddermester i Christiania. (Portræt og Biographi af P. C. Asbjørnsen i Illustr. Nyhedsblad 1854 No. 22 og 25).

Om Spedalskhed af D. C. Danielssen og C. W. Boeck. Udg. efter Foranstaltn. af Dept. f. det Indre. Chra 1847. XII. 516 S. 8. med Atlas af 24 Pl. fol. Ogsaa paa Fransk: *Traité de la Spédalskhed* ou Eléphantiasis des Grècs, traduit du Norvégien sous les yeux de Mr. D. Danielssen par L. A. Cosson (de Nogaret) avec un atlas de 24 planches color. Paris 1848. XXI. 535 p. 8. (jfr. Hjort Om Spedalshedens Arvelighed i Norsk Mag. f. Lægevid. 2 R. X. 639—669, og i Skand. Naturforskeres Forhandl. Chra 1857. S. 401—424. Ang. Recensionerne iøvrigt jfr. C. V. Boeck).

Den spedalske Sygdom, dens Aarsager og dens Forebyggelsesmidler. Et Folkeskrift. Bergen 1853. 32 S. 8. m. 2 Pl. (I Uddrag i Illustr. Nyhedsbl. 1854. No. 27).

Bidrag til Pectinibranchiernes Udviklingshistorie af J. Koren og D. C. Danielssen. Med 4 stukne Tavler. Bergen 1851. 40 S. 8. (anm. af H. Rasch i Norsk Tidsskr. VI. 104 f.) I 1852 *Supplement* dertil. (Disse Arbeider ere saagodtsom i sin Heelhed oversatte i Annales des sciences naturelles 3 Ser. 9 année Tom. XVIII. 258. Wiegmanns Archiv f. Naturgesch. 18 Jahrg. B. 2. S. 275. Tagesberichte über die Fortschr. der Natur- u. Heilkunde. Nov. 1852. Wageners Handwörterbuch der Physiologie, Artikelen Zeugung S. 948).

Med M. Sars og J. Koren: *Fauna littoralis Norvegiæ* II. m. 12 Tavler (jfr. nærmere under Sars), hvori er af ham og Koren S. 47—60: Til Pectinibranchiernes, Holothuriernes og Söstjernernes Udviklingshistorie; 87—90: Nye Actinier; 91—94: Virgularia Christii. (jfr. Forhandl. ved Naturforsker-Mødet i Chra 1856. S. 190—192).

Samling af Iagttagelser om Hudens Sygdomme ved W. Boeck og D. C. Danielssen. 1 Hefte m. 4 illum. Plancher. Chra 1855. II. 25 S. fol. (jfr. Boeck).

I *Magazin f. Lægevidenskaben* I. 255—59: Et Tilfælde af syphilitisk Ophthalmie; i III. 180—85: Bemærkninger i Anl. af Horns Notits om Spedalskhed i Namdal; i V. 131—199: Iagttagelser om Spedalske i St. Jørgens Hospital i Bergen 1841. (Anm. i British and foreign medical Review, London, Okt.-Heftet 1844). I Sammes *2den Række*, III. 1—17: Om Sygdommes Arvelighed med specielt Hensyn paa Spedalskhed; ib. 312—43 og 424—32: Pustula maligna (hvorimod Bemærkninger ib. 520—41, anmeldt m. Bemærkn. i Chr.-Post. 1849. No. 273. 5 Spalter). VI. 1—9. 498—512; Lungegaards-Hospitalets Virksomhed i 1850 og 1851, officiel Indberetning. VII. 833—854: Ligesaa for 1852. IX. 1—16. 761—785: Ligesaa for 1853 og 1854. X. 519—541: Ligesaa for 1855.

I Ugeskrift f. Medicin og Pharm. I. 196—99: Om et Tilfælde af putrescentia uteri compliceret med Peritonitis; II. 33—39: Om Spedalskheden i St. Jørgens Hospital (optrykt i Morgenbl., og hvorom Bemærkninger i „Granskeren" VI. No. 20 og 22); i IV. 85—92 (Fortsættelse), og 127—129: Om Spedalskheden i Bergens Stift.

I *Nyt Magaz. f. Naturvid.* V. 253—273: Zoologiske Bidrag af ham og J. Koren. Oversat i Annales des sciences naturelles, 3 Ser. VII. 347 flg. Paris 1847. Wiegmanns Archiv für Naturgeschichte 15 Jahrgang II. 96 og 16 Jahrg. B. 2 S. 408—28. Jfr. Okens Isis 1848 S. 202; omtales ogsaa af Joh. Müller i hans Skrift über d. Larven u. d. Metamorphose d. Echinodermen.

Han har gjennemseet og anbefalet C. Rudolphs Huuslæge, en Oversættelse efter Neumann. Bergen 1847.

I Bergenske Blade 1848 No. 3: Bergens civile Sygehuus. (Besvaret i No. 9; Tilsvar af D. i No. 13. jfr. No. 19).

I Dansk Ugeskrift for Læger 1844 S. 56 er optaget et Foredrag over den

spedalske Sygdom, holdet paa Naturforskermødet i Chra 1844 (jfr. Forhandlingerne ved Mødet S. 351), hvilket er oversat i Annali universali di medicina, Milano, Oct. 1844 og i Annales des maladies de la peau et de la syphilis. Paris 1844.

I *Annales des maladies de la peau et de la syphilis*, Paris 1845, Marts: Quelques considerations sur l'Eléphantiasis des Grècs.

Darre, Hans Jørgen, Efternævntes Søn, er født i Klæbo Prestegaard 27 Sept. 1803, blev Student fra Throndhjems Skole 1821 og theologisk Candidat 1827; var fra 1828 personel Capellan hos Faderen og fulgte denne i Klæbo Sognekald 1833, hvor han tillige blev Forstander og Førstelærer ved det her 20 Febr. 1838 oprettede Skolelærer-Seminarium, og 1843 Provst i Nordre Dalernes Provsti til 1848, da han herfra tog Afsked; blev 1 Marts 1849 Biskop i Throndhjems Stift, og 21 Aug. s. A. Ridder af St. Olafs Orden. * 30 Oct. 1833 Ida Wilhelmine Desfen (+ 12 Apr. 1849), Datter af Mads M. D., Sorenskriver i Guldalen (jfr. Moes Personalhist. II. 363 og 394. Erlandsens Throndhj. Geistlighed 115).

Kortfattet Udkast for det i Klæbo Præstegjeld oprettede Skolelærer-Seminariums Virksomhed. Thjem 1836. 8 S. 4.

Darre, Jacob Hersleb, Søn af Sogneprest i Overhalden Provst Jørgen D. (+1791) og Anna Heltberg, født i Overhalden 20 Novbr. 1757, blev Student 1776 og theologisk Candidat 1784 og s. A. personel Capellan hos Faderen; 1792 resid. Capellan til Orkedalen og 10 Novbr. 1797 Sogneprest til Klæbo, hvorfra han tog Afsked 12 Marts 1833. Han var Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814 som Repræsentant fra Søndre Throndhjems Amt. + paa Enkesædet Torven 15 Decbr. 1841. * 1795 Lovise Caroline Steenbuch, D. af Sogneprest til Melhuus Hans St. (Jfr. Moes Personalhist. II. 361—62 med den der trykte Attest af P. O. Bugge, og Erlandsens Throndhj. Geistlighed S. 114).

I Nationalbladet III. 119—24: Udtog af en authentisk Beretning over det i Nærheden af Throndhjem ved Tillergaardene i Marts 1816 indtrufne Jordfald.

Davidsen, P., Bogtrykkersvend hos R. Hviids Enke i Christiania.

Samling af Drikkesange, med et Anhang, indeh. National- og Frihedssange, udgivet. Chra 1831. 146 S. 8.

Debes, Peder Gotzen, Søn af Byfoged Jens D., er født paa Thorbensrud ved Moss 20 Sept. 1765, gik nogen Tid i Skole i Helsingør, blev 1790 Procurator og døde paa sin Gaard Klommesteen ved Moss 1814. * ..... Randby, der siden ægtede Lodsoldermand Møller i Christiania.

Hans Skrifter anføres hos Nyerup og Kraft 134 saaledes: Tanker over den platoniske Mening, at Mennesket skulde have tvende Legemer. Chra 1785. — Indlæg for Cancelliraad Wiel i en Sag mellem W. og Cancelliraad Heiberg. ib. 1795. — Kritiske Bemærkninger over Dagens skrivende Patrioter. ib. 1808. 46 S. 8. — Besvarelse paa B. H. v. Munthe af Morgenstjernes Antikritik i Anl. af de Kritiske Bemærkninger. ib. 1809. 8.

Dedekam, Morten Smith, Søn af Johan Collett D. og Sophie Smith, er født i Arendal 31 Januar 1793, og er her Kjøbmand og Stadscapitain samt Maaler, Veier og Vrager (siden 1842); deeltog 1831 i at stifte Arendals Museum. * Margarete Sophie Ebbell (f. 1802 † 27 Sept. 1854), D. af Ole Falch E. paa Tangen Gaard og Cathrine Elisabeth Dedekam.

I Saml. t. Norske Folks og Sprogs Hist. II. 472—76: Nogle Efterretninger om Fru Elen paa Asdal og hendes Datter. (med Tillæg af J. Chr. Berg. S. 477—579).

Deinboll, August Thorvald, Søn af Efternævnte, er født i Holmestrand 14 Juni 1810, dimitteredes af Faderen 1828 og tog theologisk Embedsexamen 1833; var i 2 Aar Timelærer ved Molde Skole, blev 1837 Sognepræst til Øvergberg, 1841 til Qvæbfjord, 1846 til Vigedal og 16 April 1853 til Romedal paa Hedemarken. * Sophie Elisabeth Kullerup, D. af afdøde Postcontrolleur K. og Antonette Deinboll. (Erlandsen om Tromsø Geistl. 154—55).

Thisbiteren Elias af Fr. Krummacher. Oversat (i Forening med O. Blix). 2 Dele. Stavanger 1856. 336, 397 S. 8.

Udgav med Faderen 2den Aargang af „Religionsblad for Menigmand." Molde 1846. 52 No. (Halvark) 8.

I Rigstidenden 1846 No. 30 og 31: Uddrag af Bemærkninger paa en Reise i Sommeren 1846.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 10—12: Johan Gerhard om Ægteskabsstilsmisse.

Deinboll, Peter Vogelius, Søn af Bogholder ved Tallotteriet Christian D. og Karen Christiane Holm, er født i Kjøbenhavn 8 Jan. 1783 og Student fra Metropolitanskolen 1800; blev 1805 Alumnus paa Valkendorfs Collegium, gik senere til Norge, hvor han i nogle Aar var Klokker i Holmestrand, immatriculeredes ved Christiania Universitet 1814 og tog 1815 theologisk Examen, hvorpaa han i Sept. 1816 blev Sognepræst til Vadsø i Østfinmarken. Paa det norske Vidensk. Selskabs Bekostning foretog han 1820 en naturvidenskabelig Reise i de daværende norsk-russiske Fællesdistrikter (jfr. Budst. IV. (1821) 580); blev 1824 Sognepræst til Lauten og 10 Januar 1832 til Bolsø og Molde, og var fra 1844—50 Provst i Romsdals Provsti. Han har fundet flere nye arktiske Planter, og en Planteslægt er efter ham kaldet Deinbollia. Han var Storthingsmand fra Finmarkens Amt 1821 og 1824, og blev ved St. Olafsordenens Stiftelse 21 Aug. 1847 Ridder af denne Orden. * Anna Maria Dorothea Deinboll, D. af Consumtionsforvalter Jørgen D. i Thisted i Jylland. (jfr. Moes Efterretn. 51—52. Erlandsen, Nordenfj. Geistligh. 495. Erslew I. 335 og Suppl. I. 366. Krøyers Naturhist. Tidsskrift I. 393—94).

Om Behandlingen og Tilvirkningen af Saltvandsfisk, en Veiledning for den fiskende Almue, udg. eft. kgl. Befaling. Chra 1839. IV. 53 S. 4.

Tale, holden ved Indvielsen af den nye Skolebygning i Molde 17 Novbr. 1841. Molde 1842. 14 S. 12.

Muttom Laulagak mait Ibmeli Gudnen etc. ɔ: Udvalg af Psalmer oversatte paa Lappisk af C. Welding (Kbhvn 1764) og udgivne af P. V. Deinboll. Chra 1821. 73 S. 8.

Religionsblad for Menigmand. 1 Aarg. udg. i Forening med Jos. Jerwell. 2 Aarg. udg. ligesaa med A. T. Deinboll. Molde 1845—1846. Aargangen 52 No. (Halvark).

Oeconomiske Samlinger, udg. af Romsdals Amts Landhuusholdnings-Selskab; redigerede, I. 1—2. Molde 1846—47. à 24 No. (Halvark). 8. (2det Oplag af 1ste Hefte. ib. 1848). I Rigstidenden 1847. No. 30 og 31 findes optrykt herfra: Om Behandling og Anvendelse af bedærvede Poteter.

I Rigstidenden 1819 No. 15 og 16: Naturvidenskabelige Efterretninger fra Vadsø i Finmarken. 6 Sp.

I Budstikken I. (1818) Sp. 605—8: Udtog af et Brev fra en Embedsmand i Finmarken. V. (1824) 745—49: Om Oprettelsen af en lærd Skole i Nordlands Stift. Ligesaa har han føiet Anmærkninger til de af J. Chr. Berg i s. Aarg. udgivne Afhandlinger af J. Erichsen, Reickter og Rosenvinge om Finmarken og Nordlandene. I Ny Samling II. (1831).: To smaa Afhandlinger om Reensdyrmosens Anvendelse til Rødbrød og om Norsk Mais, samt i III. (1834): Om Forsøg anstillede med Himalayabyg.

I Dansk *Tidsskrift f. Naturvidenskaberne* I. 123—26 har Prof. Hornemann indført Udtog af et Brev fra Deinboll.

I Den Constitutionelle 1845. No. 361 (jfr. No. 339. 360): Om Søormen (efter Romsdals Budstikke).

I Morgenbladet 1851. No. 164: Om Furlandsmyren i Vestnes Prestegjeld i Romsdalen. 3½ Sp.

Delphin, Jens Christian Schandorff, Søn af Farvermester, Stabshauptmand i Christiania Jens Christopher D. (svensk) († 1828) og Maria Schandorff (dansk) † 1840, er født i Christiania 23 Juni 1799, Student fra sammes Skole 1817 og theologisk Candidat 1823; blev 1825 residerende Capellan til Ringsager, i hvilken Stilling han døde 28 Decbr. 1840. * 1829 Frederikke W. .... Wexels (født 10 Mai 1809), Søster af W. A. Wexels (s. d.). (jfr. Ved Pastor Delphins Grav af W. A. Wexels, i Morgenbl. 1841 No. 10. Sørgedigt af H. R. K. Schnitler i No. 44; af J. N. Frantzen i D. Constit. 1841 No. 61).

Fem Prædikener af F. A. G. Tholuck, oversatte og med Fororð udgivne. Chra 1831. 70 S. 8.

Et Sendebrev til Hr. Sognepræst Hesselberg, hans politisk-religiøse Stilling betræffende. Chra 1837. 34 S. 8. (hvorimod udkom Bemærkninger i Morgenbladet No. 245—248. Hertil afgav D.: Svar paa det paa mit Sendebrev til Hr. Sognepr. H. skedte Angreb i Morgenbl. sammest. No. 286—288, 13 Sp., hvorpaa „Gjensvar til Pastor Delphin" i No. 304, 5, 7 og 8).

I Wexels's Tidsskrift for Kirkekrønike og christ. Theologie III. 251—270: Hyrderne paa Marken, et Juledigt.

I Morgenbladet 1821 og 1822 flere Smaadigte med Mærket —n—n; 1840 No. 107, 204 og 257: Tre Mindedigte, over Skolelærer Haavel Kirkerud, Prest Jespersen og Høiesteretsassessor P. Holst.

Dichman, Cornelius, født i Bergen 17**, hvor Faderen var Vedemand; blev Student og var i nogle Aar Lærer ved Frue lærde Skole i Kjøbenhavn, og levede 1818 som Privatlærer i Porsgrund.

Den unge Anarcharsis Reise i Grækenland, forkortet af Meynier. Oversat. I. II. Kbhvn. 1798. 8.

Dietrichs, Carl Georg Halvor, Søn af Kjøbmand David D. († 4 Mai 1825) og Anne Kathrine Poulson († 30 Dec. 1856), er født 12 Juli 1818 i Drammen, tog 1841 pharmaceutisk og 1846 medicinsk Examen i Modersmaalet; fik 1847 Bevilling som Apotheker i Egersund, som han ikke benyttede, men var en Tid praktiserende Læge paa Kongsvinger, og blev 1 Febr. 1855 Apotheker paa Strømsø. * 18 Mette Cathrine Elisabeth Heyerdahl, f. 1826, D. af Sognepræst til Lesje Nils Roth Blix H. († 6 Febr. 1829) og Elise Cathrine Rakstov.

Farvebog, indeholdende Opskrifter til Farvning med indenlandske Planter paa Uld, Bomuld og Liin. Oversat af Svensk med oplysende Tillæg og Bemærkninger. Chra 1843. XV. 186 S. 12.

Misforstaaelser, en Novelle af Fr. Dingelstedt. Oversat. Chra 1844. 80 S. 16.

Veiledning i den qualitative chemiske Analyse, med speciel Hensyn paa de i Pharmacien, Teknikken og Agronomien hyppigst forekommende Legemer i enkelte og sammensatte Forbindelser af C. R. Fresenius; med Fortale af J. Liebig. Overs. efter 4de forøg. Oplag. Chra 1846. XVI. 271 S. 8.

Dietrichs, Christian Ferdinand Frederik, Foregaaendes Broder, er født i Drammen 31 Juli 1811, blev Student fra sammes Skole 1830 og juridisk Candidat 1834. Var en Tid Copist i Finantsdepartementet, blev 1841 Politifuldmægtig i Christiania, Septbr. 1845 Politimester i Drammen, og 8 Octbr. 1850 Sorenskriver i Nordmøre. * Johanne Eriche Søegaard Broch (f. i Frederikstad 22 Febr. 1822), D. af Lieutenant, senere Overtoldbetjent, Lars B. og Susanne Marie Bing.

Thomas Thyrnau (af Henriette v. Paalzow) med Forfatterindens Biographi. Overs. fra Originalsproget. 4 Dele. Chra 1843. 344 S. 8.

I Morgenbl. 1849 No. 249: Politiet i Drammen. 2 Sp.

Dietrichson, Jacob Frederik, Søn af Gabriel Grubbe D. (Capitain i Marinen, Indrulleringschef i Bragernes Distrikt, R. D. O. og Med. af 2 April 1801; Afsked 15 April 1854), og Philippa Aars, er født i Arendal 4 Januar 1806; blev Student fra Christiania Kathedralskole 1823, theologisk Candidat 1827, constitueret Lector i Theologien i 1832, virkelig Lector 1834 samt Professor 6 April 1839. * 1834 Julie Josephine Henriette Aars, f. i Chra 18 Juni 1814, D. af Høiesteretsassessor Nils A. († 1842) og Anne Cathrine Rosoed. (Portrait i Tableau med det theologiske Facultets øvrige Medlemmer. Chra 1856. fol.)

Synchronistiske Tabeller til Prof. Stenersens Kirkehistorie. Chra 1837. 111 S. 4.

Rettelser til første Udg. af Stenersens Kirkehistorie. Chra 1837. 24 S. 8.

De reformatione ecclesiæ Norvegicæ. Chra 1837. 17 S. 4. (Program fra Universitetet til Jubelfesten i Anledning af Reformationens Indførelse i Norge).

Besørgede efter Prof. Stenersens Død 2den (noget forandrede) Udgave af hans Lærebog i Religionen. Chra 1839. 247 S. 8.

Dietrichson, Frederik, Søn af Toldkasserer i Christiania, R. St. O. O. og Sv. O., Job Christian D. og Anne Catharine Smith, er født i Christiansand 2 Novbr. 1807, blev privat dimitteret 1829 og medicinsk Candidat 1836; blev 1838 Compagnichirurg i 2den Agersh. Brigade, 1847 Distriktslæge i Lyngdals Distrikt og 10 Novbr. 1855 ligesaa i Mandal.

I *Magazin f. Lægevidensk.* IV. 320—27: Tilfælde af perforatio spontanea ventriculi og af fungus medullaris ventriculi, og Sammenvoxning mellem Hjertet og Hjertesækken, iagttaget hos den samme Person.

Dietrichson, Johannes Wilhelm Christian, Søn af Sø- og Land-Krigscommissair i Stavanger Frederik D., R. S. O., og Karen Sophie Henriette Rabich, er født (døbt 23 August) 1815 i Frederiksstad, hvor Faderen da var Capitain-Vagtmester; blev privat dimitteret 1832 og theologisk Candidat 1837. Efterat være kaldet til Prest af de til Nordamerika udvandrede Nordmænd, blev han ifølge kgl. Res. 12 Oct. 1843 dertil ordineret i Christiania, afreiste i 1844 til hiint Kald, hvorfra han senere vendte tilbage til Norge, og blev 14 Febr. 1851 Sogneprest til Nerstrand i Ryfylke. * Charlotte Josine Omsen Müller, f. i Slidre 25 Decbr. 1819, D. af Capitain Otto Frederik M. og Wilhelmine Hedevig Bech.

Ledetraad ved den christelige Religionsunderviisning af Th. Fr. Kniewel. Oversat. Chra. 1838. 60 S. 8.

Katechismusprædiken over det første Bud, holden i Tugthuuskirken. Chra 1843. 34 S. 8.

Reise blandt de norske Emigranter i de forenede Nordamerikanske Fristater. Stavanger 1846. 128 S. 8.

Nogle Ord fra Prædikestolen i Amerika og Norge. Stav. 1851. 86 S. 8.

I Theologisk Tidsskrift III. 510—27: Den norsk-evangelisk-lutherske Kirke i Amerika.

I Rigstidenden. 1847 No. 193 og 198: Uddrag af et Brev fra ham fra Amerika. 7 Sp.

Dietrichson, Lorentz Henrik Segelcke, Søn af Bankbogholder i Bergen Frederik D. (f. 1800, † 12 Dec. 1852) og Marie Heiberg Dahl, er født i Bergen 1 Januar 1834, gik i Bergens lærde Skole og dimitteredes 1851 af afsk. Rector F. M. Bugge; studerer Theologi.

Beretning om *den tredie store Sangerfest* i Pindsen 1856 paa Frederikshald. Udgivet af Festcommiteen. Chra 1856. 86 S. 8. m. 1 Træsnit.

Olaf Liljekrands, et Digt. Chra 1858 (ↄ: Kbhvn. 1857). 72 S. 12. (anm. i Mgbl. 1857 No. 278, i Illustr. Nyhedsblad f. A. No. 40 af P. Botten Hansen, i Aftenbl. No. 230, i Chr.-Posten No. 265 og 270, i Dansk Maanedsskrift 1857 for Novbr.)

Samlede og udgav med A. Borchgrevinck og N. A. Nicolaysen: Visebog for

det norske Studentersamfund. Udg. paa Studentersamfundets Foranstaltning. Kra 1856. 124 S. 8. I denne er Sangen No. 63 af ham.

Forskjellige af hans Studenterviser, Festsange m. v. findes trykte særskilt samt i Dagblade og Festberetninger.

Dietrichson, Peter Vilhelm Kreydal, Søn af Oberstlieutenant Erasmus D. og Marie Friman Dahl, er født i Stavanger 4 Febr. 1816, Student fra sammes Skole 1833 og medicinsk Candidat 1841; blev 184* Overlæge ved Nordre Throndhjems Amts Sygehuus i Skogn. * Canute Pauline Ditlevine Due, f. i Throndhjem 28 Oktbr. 1828, D. af Toldinspekteur i Christiania Oluf Christian Due og Anne Catharine Vibe.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie II. 116—22: Om Eidsvoldsbadets Virksomhed i 1842; III. 198—200: Ligesaa i 1843.

I *Magazin f. Lægevidenskaben*, 2den Række II. 73—78: Diphtheritis, epidemisk i Levanger og Skogn i 1847; VII. 770—97: Om den phosphorsure og oxalsure Kalk i Urinen, væsentlig efter Dr. Beneke.

Dietrichson, William Walker, førnævnte Professor Jacob D.s Broder, er født i Arendal 25 Febr. 1813, Student fra Drammens Skole 1831 og theologisk Candidat 1836; var i nogen Tid Timelærer ved Drammens lærde Skole, blev 1843 ordineret Kathehet og Førstelærer ved Borgerskolen i Tønsberg, og 29 Novbr. 1848 residerende Capellan i Stavanger. * Natalie Sophie Augusta Duborgh (f. 8 Oktbr. 1821, † 16 Aug. 1850), D. af Viceconsul, siden Maaler og Vrager, Peter Johan D. i Christiania og Abeline Henriette Charlotte Walter.

Nogle Ord til bedrøvede og bekymrede Sjæle i Menigheden. Stavanger 1850. 16 S. 8. 2det Opl. ib. 1851.

***Diriks, Christian Adolph,** Søn af en i Kjøbenhavn bosat tydsk Skibsfører Bope Dyriks og Marie Elisabeth Stoppel, er født i Kjøbenhavn 11 Novbr. 1775; tog Ex. artium med Udmærkelse 1790 og juridisk Examen 1795, blev 1799 Copist, 1800 Fuldmægtig i Hof- og Statsretten og Sept. 1806 Assessor i Christianssands Stiftsoverret; var under Opholdet her oftere const. Stiftamtmand, bestyrede Laaneindretningen og var Prise-Commissær for den store engelske Convoi, som indbragtes til Christianssand. 1812 blev han Byfoged i Laurvig og Sorenskriver i Laurvigs Grevskab samt Justitsraad; blev 1814 Professor juris ved Universitetet og General-Politidirecteur i Christiania, tilkaldtes af Kong Christian Frederik til de Forhandlinger, som førte til Conventionen i Moss af 14 Aug. 1814, var i Octbr. s. A. en af de Nordmænd, som underhandlede med de svenske Commissairer ang. Forandringerne i Norges Grundlov, og forestod Trykningen af sammes 1ste Kvartudgave; blev 15 Novbr. 1814 Statsraad og Chef for Politi-Depart. (senere Justits- og Politi-Depart.), samt fra 1825—1836 for Kirke- og Undervisnings-Departementet; fik Afsked i Anledning af de ved Storthingets Opløsning 1836 opkomne Rivninger 10 Novbr. s. A.

Han mødte ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold fra Laurvigs By, og valgtes til en af Thingets Præsidenter, var s. A. Storthingsmand fra Christiania; blev 1815 Ridder af Nordstjernen „for hans udmærkede Indsigter, fortrinlige Embedsduelighed og Fortjenester af Politivæsenet," 1818 Commandeur (Storkors) af samme, samt 1815 Ordens-Undercansler; var fra Mai 1814—Jan. 1815 og Aug. 1821 til 1830 Medlem af Lovcommitteen; fra 1817 ligesaa i nogle Aar Bankadministrator i Christiania. 1824 blev han Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. † i Chra 16 Decbr. 1837. * Maren Christine Tax, D. af Brostrup Matthias T., Geschworner ved Kongsberg Sølvverk. (B. Moes Efterretn. 52—54).

Fortegnelse over Stiftelsesbreve og Legater i Norge. 1ste Hefte. Chra 1829. 4. (Aftr. af Budstikken VII.)

Fortegnelse over Stiftelsesbreve og Legater, der vedkomme Nordlandenes og Finmarkens Amter. Chra 1829. 16 S. 4. (Aftr. m. Tillæg og Forandringer i Finmarkens Amtstidende 1832 No. 30—34).

Underretning om offentlige Stiftelser og Legater, vedk. Staden Christiania og Agershuus Amt. Udg. af Kirke-Departem. Chra 1831. 47 S. 4.

— — vedkommende Smaalehnenes, Hedemarkens og Christians Amter. ib. 1832. 51 S. 4.

— — vedk. Stæderne Drammen og Kongsberg samt Buskeruds Amts Landdistrikt. ib. 1835. 30 S. 4.

Om Kirke-Almisser, som Tillæg til Underretning om offentlige Stiftelser og Legater. Chra 1833. 24 S. 4.

Ditten, Hans Selchier, Søn af Bogholder Ernst Hans v. D. og Marie Meitzner, er født paa Kongsberg 1 Mai 1820, tog pharmaceutisk Examen 1841, blev 1843 Amanuensis ved Universitetets chemiske Laboratorium, og fik 1857 Privilegium som Apotheker i Christiania (Hospitals-Apotheket). * Johanna Theodora Døderlein (f. i Chra 27 Marts 1819), Datter af Bankbogholder Johannes Winther D. og Cecilia Catharina Thame.

Veiledning ved den qualitativ-chemiske Analyse, med et Anhang, hvori en kortfattet Beskrivelse over Elemementernes og de vigtigste Forbindelsers Egenskaber. Chra 1853. 128 Sider 8. m. 2 Tabb.

I *Magazin f. Lægevidenskaben*, 2 Række IX. 145—157: Chemisk Undersøgelse af Mineralkilden i Eidsvold, foretagen 1854.

I Christiania-Posten 1857 No. 67. 70: Om Thaulows Skrift, Pharmaciens Historie i Norge; (jfr. T.s Svar i No. 77, 81.) No. 195: Om Jernkilderne i Eidsvold.

Dop, Theodor August, Søn af Sognepræst til Vaale i Jarlsberg Frederik Anton D. og Dorothea Marie Lieungh, er født i Vaale 11 Novbr. 1811, Student fra Skiens Skole 1832 og theologisk Candidat 1837. Han blev 1839 Lærer ved Christiania Borgerskole, 1841 Overlærer og Bestyrer af Moss borgerlige Realskole og 18 Juni 1847 ordineret Kateket i Drammen. * 1841 Ingeborg Christine Huitfeldt, D. af Major Arild Christopher H. til Eskevig og Anne Elisabeth Wiel.

Et Afskedsord til Vaale og Undrumsdals Menigheder Allehelgensdag 1850. Drammen 1850. 22 S. 8.

Bryllupsklædningen og de sidste Ting, Tvende Prædikener, udg. til Fordeel for en paatænkt Stiftelse for ældre ugifte Damer. Drammen 1856. S. 8.

I Mosse Tilskuer forskjellige Bidrag, hvoriblandt: Om Søndagshandelens Afskaffelse; om Tiggeriet paa Moss; om Fordeelagtigheden af Vandsøens Sænkning.

I Christiania-Posten 1854, 17 Decbr.: Nogle Bemærkninger om den religiøse Bevægelse paa Skiens-Kanten.

Dreyer, Jens Gjøde, var Søn af Proprietær Jens Rudolf D., er født 1810 (døbt 14 Octbr.) i Stavanger, blev 1828 Student fra sammes Skole og studerede indtil 1834 Medicin; senere Privatlærer i Stavanger.

Grundrids af det engelske Sprogs Grammatik og Eiendommelighed. Efter Gedike m. fl. Stavanger 1838. 87 S. 8.

[Norsk Grammatik. Stavanger 184*. 8.]

Letfattelig Oversigt over den almindelige Grammatiks Elementer. Udarb. som fuldstændigt Supplement ved M. C. Hansens første Omrids af Grammatiken, forneml. til Brug ved Selvunderviisning. Stavanger 1848. 20 S. 8.

Dreyer, Lorentz, Søn af Lieutenant Nicolai D., er født i Veo Prestegjeld 31 Mai 1801, blev Officier 1821, først i Throndhjemske, siden i 1ste Agerh. Inf. Brigade, hvori han som Capitain 6 Mai 1842 blev Chef for Eidsvoldske Compagni; afsat ved Høiesteretsdom af 28 Jan. 1857. * Maria Hansen (f. 29 Mai 1802, † 1854), D. af Kjøbmand i Throndhjem N. Hansen og Birgitta Molde.

Udtog af „Reglement for Infanteriet af den Kgl. Norske Armee," forsaavidt angaaer Corps- og Compagni-Exercitien. Chra 1838. 192 S. 8.

Keiser Napoleons Historie af A. Hugo. Oversat. Chra 1841. 535 S. 8. m. 15 Staalstik. — 2 Opl. 1845. (De første Ark ere oversatte af P. Chr. Asbjørnsen).

Anviisning til Jordbrugets Forbedring. Sammendrag af de bedst erkjendte Erfaringssandheder i denne Kundskabsgreen og fremstillet i systematisk Orden. Fra det Svenske. 3 Dele. Christiania 1843—45. 172, 131, 256 S. 8.

Om Felttjenestens Øvelse, fremstillet af den Øverstbefalende i 4de Militairdistrikt i Sverrig Aar 1836 [o: Kronprinds Oscar]. Fra det Svenske. Chra 1844. XII. 254 S. 8. m. 4 lith. Pl.

Kong Oscar den Første som Prinds. Efter „Oscar den Förstes Historia af Forf. till Personalier öfver Konung Carl XIV Johann." Chra 1845. 120 S. 8. m. Portrait. (anm. i Morgenbl. 1845 No. 55).

Lærebog i Topographien. Efter det Svenske (af K. Stål). Chra 1845. 98 S. 8. m. 1 Tab.

Udtog af det nye Exerceer-Reglement for Infanteriet af den kgl. Norske Armee. Sammendraget og udgivet under Udarbeidelsen af Hovedreglementet. Chra 1846. XII. 401 S. 16.

Om Folkets Dannelse og Dannelses-Kredsen i Stockholm, dens første Aar af J. Ellmin. Fra det Svenske. Chra 1847. 96 S. 8.

Udgav i Throndhjem 1832—33 Bladet Thrønderen, 3 Hefter, hvori af ham Fremstilling af en mod ham anlagt Krigsretssag, i II. No. 20—25. Ligesaa redigerede han Lillehammers Tilskuer i Aaret 1843, da S. Sivertson var bleven Redaktør af Nordlyset.

I den Nordenfj. Journal II. 155—61: Angaaende hans Udstrygelse af Throndhjems Mandtal.

Dreyer, Rasmus Parelius, Søn af Skipper Peter Albrekt D. i Throndhjem og Andrea Margreta Bing, er født i Throndhjem 14 Septbr. 1779, blev Student fra Throndhjems Skole 1795, theol. Candidat 1800, og blev 1803 Lærer ved Throndhjems Realskole; derefter 1808 resliderende Capellan til Værdalen, og 4 Septbr. 1812 Sognepræst til Ytterøen, hvor han døde 6te Juli 1819. * 26 Oct. 1813 Marie Elisabet Müller, D. af Christen M. i Mosvigen (jfr. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed. 363).

En Sang til Festen 11 Decbr. 1811 er indført i Kjøbenhavns Skilderi 1812 No. 11, og en Skrivelse om Oldsager sst. No. 59; flere poetiske Stykker af ham findes spredte. Han har leveret Melodier til Rahbeks, Nyerups og Abrahamsons Udgave af Kæmpeviserne. Sorenskriver i Aker P. F. Heltzen samlede hans Digte, for at udgive dem; men døde uden at Udgaven kom i Stand.

Duborgh, Peter Johan, Søn af Kjøbmand Dietrich Christian D. og Agneta Charlotte Natalie Dreyer, er født i Reval 24 Juni 1792; kom ung til Norge, hvor han tog Borgerskab som Kjøbmand i Christiania, blev her fransk Viceconsul, og 8 Decbr. 1847 Maaler og Vrager sammesteds. † paa en Badereise ved Leipzig i Aug. 1853. * Adeline Henriette Charlotte Walter (f. 22 Febr. 1802, † i Christiania 17 Sept. 1854), D. af Procurator W. og H. Ewatt.

Constitution du royaume de *Norvége*, Christiania 1814. (Traduite). Gothembourg 1834. 48 S. 8.

Due, Christian, Søn af Kjøbmand i Throndhjem Olaf D. og Pauline Heltzen, er født i Throndhjem 13de Decbr. 1805, blev 1823 Secondlieut. i Marinen, hvori han 1841 blev Capitainlieut., fulgte 1828—30 Prof. Hansteen paa hans Reise til Siberien, ansattes 1833 ved Detailopmaalingen i Nordlandene, blev f. A. Ordonnants-Officier hos Kong Carl Johan, og 1840 ansat som Navigations-Examinator i Throndhjem; blev 19 Apr. 1849 Indrulleringschef og Overlods i Throndhjem. * 1833 Kirstine Marie Hall, D. af Skibsfører Anders H. i Porsgrund († 1816) og Mogensine Sophie Bentzen († 1856 i Christiania).

I Magazin f. Søvæsen II. 283—98: Nær-correspondarende Høider til Tidsbestemmelse til Søes, nær Middag, efter Prof. Hansteen.

Kart (No. 4—9) *over den norske Kyst* (fra Fleina til Tanahorn), trigonom. opmaalt og ved astronom. Observationer verificeret af Broch, Due, Hagerup, Rynning og Kloumann, forf. m. Beskriv. af A. Vibe. Chra 1839—1847. fol.

Hans *magnetiske Iagttagelser* i Siberien ere beregnede af C. Hansteen i *Magaz. f. Naturv.* IX. 183—318.

Dunker, Carl Christian Henrik Bernhard, Søn af churfyrstelig hessisk Bergassessor Wilhelm D'Unker († i Thjem 1844) og Conradine Birgitte Hansteen (Professor C. Hansteens Søster), er født 22 Mai 1809 i Byen Slesvig, hvor Faderen da boede; kom 1810 til Norge; blev Student fra Christiania Skole 1828 og juridisk Candidat 1834; blev 1837

Overretsprocurator i Christiania og 19de Juni 1841 Advocat i Høiesteret. Han blev af Storthinget 1854 valgt til Medlem af den af samme nedsatte Commission til at udarbeide Lovforslag om Juryvæsenet. * 1839 Edle Jasine Theodore Grundt, f. 2 April 1811, D. af afdøde Foged Lars Otto G. i Eidsberg og Helene Dorothea Roll.

Samling af Norge vedk. kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve m. v. fra 1660—1813, forsaavidt de kunne ansees at være af Vigtighed for den Lovstuderende og den juridiske Embedsmand, udtogsviis udgivne af F. Stang og B. Dunker. Chra 1838. 923 S. 8. — Tillæg og Anhang. Udg. af B. Dunker. Chra. 1840. 459 S. 8. — Alphabetisk Register af B. D. ib. 1841. 280 S. 8. (jfr. Morgenbl. 1840 No. 96 og D.s Svar i No. 106).

Om den norske Constitution, Bemærkninger foranledigede ved P. K. Gaarders Fortolkning over Grundloven. Chra 1845. 138 S. 8. (anm. i Den Constitutionelle s. A. No. 259, og Forf.s Slutningsbemærkninger i Bogen aftrykte sammesteds No. 244 og 245. jfr. Gaarder om den norske Constitution).

Justitssagen mod Ole Guldbrandsen Engelstad, saaledes som den i Høiesteret er foredragen af Actor, Adv. D. Chra. 1846. 131 S. 8. m. 2 Steentr.

I Norsk juridisk Tidsskrift I. 214—247: Om Udkastet til en Creditlov, Indberetning til Regjeringen.

I Den Constitutionelle 1838 No. 58: Om Pibningen ved Opførelsen af Campbellerne (jfr. Morgenbl. s. A. No. 60 og D.s Svar i s. Bl. No. 115. jfr. No. 117). 1842 No. 303: En Justitssag fra Voss (Feuilleton); 1844 No. 93 og 95: Noget om Retstidenden. (jfr. No. 98); No. 102: Mere om Retstidenden (besvaret i No. 108); No. 115. 116: Endnu mere om Retstidenden. — Høsten 1845: Om Rigsretssagen imod Statsraad Vogt, 8 Artikler. — 1847 No. 45: Tale ved den første Sagførelse i Høiesterets nye Lokale.

I Christiania-Posten 1848 No. 138. 143. 146. 152. 155. 1849. No. 227 og 233: Den Gaarderske Sag, 7 Artikler. (jfr. D. Kildal i Mgbl. 1848 No. 258 o. fl.) 1851. Juni: Tale ved Studentermødet i Christiania (indtaget i Beretningen om Studentertoget 1851 S. 39—46); 1851—52: Om Akers Kirke, 6 Artikler. — Vinteren 1853—1854: Skulle Domstolene adlyde Lovene? 6 Artikler. (jfr. Tilsvar i Morgenbl. s. A. No. 80. 93); 1855 No. 232 6, 27 og 30: Om Jury-Commissionen.

Dürendahl, Johan, Søn af Sognepræst til Bamble Provst Paul D. og Catharina Gjellebøl, er født 4 Aug. 1813 i Bamble, blev Student fra Skiens Skole 1834 og theologisk Candidat 1838; udnævntes 1842 til personel Capellan hos Sognepresten til Riisøer og blev 18 Oktbr. 1849 Fængselsprest i Bergen, hvor han døde 8 Novbr. 1850. * Lovise Wilhelmine Smith (f. 13 Aug. 1817, D. af Herman S. i Tvedestrand og Wilhelmine Christine Høeg), der 29 Novbr. 1854 igjen blev gift med Kjøbm. Hans Benneche i Christiansand.

I Bladet For Fattig og Rig 1852 No. 28: Afskedstale i Søndeløv Kirke 1ste Søndag i Advent 1849.

Dybdahl, Paul Irgens, Søn af Provst Peder D. († 1829 som Sognepræst til Øjer) og Hanna Irgens, er født i Øjer Prestegaard 17 April 1802, blev privat dimitteret 1822 og theologisk Candidat 1827; blev

182* personel Capellan til Faaberg, 1830 Sognepræst til Trysil, 1842 residerende Capellan i Christianssand og 22 Aug. 1849 Sognepræst til Røken. * Birgitta Maria Irgens (døbt 17 Febr. 1797), D. af Landhandler Henning J. i Romsdal, † 1808, og Helene Sophie Bay. (Irgens's Stamtavle bag Hjorts og Krags Efterretn. om Røraas S. 330).

Nogle Betragtninger over Afholdenhedssagen. Chrsand 1843. 16 S. 8.

En Lærers Fratrædelse fra en Menighed, en Regnskabstid for ham som for den Menighed, han forlader. Afskedsprædiken i Christiansands Domkirke 2 Sønd. efter Paaske 1850. 16 S. 8.

Om Evangeliets Forkyndelse og mulig Omvendelse efter Døden, et Vidnesbyrd, aflagt navnligt m. Hens. til Pastor Wexels's „Aabne Erklæring." Chra 1857. IV. 44 S. 8. (anm. af J—n i Norsk Kirketidende f. A. S. 369—71).

I Prædikener af norske Geistlige I. 216—24: Prædiken paa Langfredag; II. 50—59: Prædiken paa 3 Sønd. eft. Tref.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 19. 20: Har Lammers foretaget en nødig eller unødig Gjerning ved den Stilling, hvori han har sat sig til Absolutionssagen?

Han antages at være den anonyme Forfatter til: Aandelig Lægerecept, en christelig Allegori. Levanger 1850. 23 S. 8. og Glædens Bjerg, en Allegori af christeligt Indhold af Forf. til „Aandelig Lægerecept." Drammen 1856. 25 S. 8.

Dysterud, Ole, Gaardbruger i Odalen.

Sandheden maa frem. Chra 1854. 37 S. 8.

Døderlein, Christian, Søn af Lærer ved Christiania Kathedralskole Christian D. († 180*) og Susanna Frederika Selmer († 1836), er født i Christiania 14 Aug. 1782, og Student fra sammes Skole 1799; blev 1801 ansat som Lærer ved Christiania Kathedralskole, reiste 1803 til Kbhvn, tog theologisk Embedsexamen 1806, blev s. A. Adjunkt og 181* Overlærer i Religion og Hebraisk ved samme Skole. † 2 Januar 1839. * 28 Octbr. 1808 Anne Johanne Ottesen, (f. 1784), D. af Provst og Sognepræst til Fet Otto O. (fra Laaland) og Christine Boyesen.

Medudgiver af Den Norske Rigstidende fra Bladets Begyndelse i 1815 og til sin Død; ligesaa var han Medlem af en omtr. 1812 af Selskabet for Norges Vel nedsat Commission til at udarbeide en norsk Ordbog; men noget Resultat af Commissionens Virksomhed er ikke bekjendt.

Døderlein, Jens Grønbech, Forriges Broder, er født i Christiania 28 Marts 1787, Student fra 1804 og medicinsk Candidat fra 1812; var fra 1807 Underchirurg og senere Candidat ved Frederiks Hospital og Læge ved Vartou Hospital og Fattigvæsenet i Kjøbenhavn, men vendte 1814 tilbage til Norge, hvor han var udnævnt til Landphysicus paa Thoten, hvilket Embede han dog ikke tiltraadte, men praktiserede i Christiania til 2 Juni 1824, da han blev Stadsphysicus sammesteds. 1817 tog han Licentiatgraden i Medicin, blev 1835 Livmedicus hos Kong Carl Johan og 1832 Ridder af Vasaordenen. * 1 Jan. 1813 Eremine Cathrine Holst († 1843), D. af Toldcontrolleur Arnoldus Holst i Kbhvn og Frederikke Selmer.

De theoria catarrhi. Dissertatio. Chra 1816. 64 S. 8. (For en Afhandling over samme Æmne fik han i 1813 Kjøbenhavns Universitets Guldmedaille).

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* er af ham et Par medicinske Notitser i 4de Bind, og Udtog af en Dagbog over en magnetisk Cuur, i V. 102—114.

I Eyr III. 280—283: Om Vaccinationen i Norge fra 1813—1827; IV. 281—89: Kort Beretning om Fattigvæsenets Sygehuus i Christiania for Aaret 1828; X. 53—57: Skrivelse til Kirke-Departementet ang. Vaccinationen.

Dørker, Pseudonym, se David Thrane.

Dørum, Palle Gottfried Olaus, Søn af Fyrværker Ole D. og Marthe Magrete Lindenrad, er født 22 Jan. 1818 paa Frederikshald, blev Student 1839 og mineralogisk Candidat 1845; blev 14 Juni 1851 constitueret Adjunkt ved Molde Middel- og Realskole. * Karen Elisabeth Smith (f. paa Kongsberg 14 April 1818), D. af Møllerforpagter, senere Høker Jonas S. og Helene Christine Kloustad.

Landbrugets naturvidenskabelige Grunde, med specielt Hensyn til Chemi og Geologi, af James F. W. Johnston. Oversat. 1ste Deel. Chra 1850. VIII. 280 S.

I Naturens Bog af Fr. Schoedler. 2det Hefte. Astronomien, 3die Hefte. Chemien, frit bearbeidet paa Norsk. Chra 1851. S. 129—320. 8. m. Træsnit.

E.

Ebbell, Ole Falk, Søn af Ole Falk E. paa Tangen ved Arendal, R. af D., og Catharina Elisabeth Debekam, er født paa Tangen 1 Juni 1813, blev Student 1831 og juridisk Candidat 1835; var fra 1837 Copist, fra 1841 Fuldmægtig og fra 1845 Bureauchef i Kirke-Departementet; blev 5 Aug. 1853 1ste Raadmand i Christiania. * 1838 Anna Sophie Catherine Kloed (f. 13 Novbr. 1811 i Frederiksstad), Datter af Mægler i Christiania Niels Borthig K. († 1850) og Anne Hedevig Sinding.

Alphabetisk Register til de syv første Bind eller 21 første Aargange (1821—1834) af Samlinger af Love, Anordninger m. v. med hosføiede summariske Extracter af de vigtigste i Rigstidenden aftrykte Resolutioner m. v., der ikke ere optagne i Samlingerne. Chra 1837. 159 S. 8. (Fortsat af O. Kaltenborn).

Var i nogle Aar Medarbeider i Den Constitutionelle, hvori han bl. A. anonymt gav Oversigt over de indenlandske Tidenders Indhold.

Ebbesen, Jørgen Tandberg, Søn af Capitain Hans Christian E. og Abigaël Marie Bing, er født paa Rabbethorp ved Frederiksstad 11 Decbr. 1812, blev privat dimitteret 1830 og medicinsk Candidat 1836; nedsatte sig kort efter som praktiserende Læge i Sandefjord, hvor han siden har været Badelæge, og imidlertid i 1845 været udnævnt til Compagnichirurg og i 1848 til Corpslæge i Christianssandske Brigade, fra hvilke Embeder han har taget Afsked, for alene at virke som Badelæge; blev 1855 i Anledning af Kronprindsessens Ophold ved Sandefjords Bad Ridder af Nordstjerneordenen. * 183* Henriette Sophie Frisach (født paa Island

9 Octbr. 1811), D. af Capitain og Landmaaler, senere Krigscommissair Hans F. og Magdalene Frisach.

Sandefjords Bad. Chra 1855. 140 S. 8. m. 4 Steentryk. (anm. i Mag. f. Lægevid. 2 R. X. 268—75; i Illustr. Nyhedsblad 1855 No. 27, i Mgbl. og i Fædrel. s. A. No. 168.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* II. 26—36: Et Tilfælde af morbus granulosus Brightii; IV. 216—228: Om Badet i Sandefjord; V. 303—13: Beretning om Sandefjordsbadets Virksomhed i 1842. — I anden Række I. 13—26, 471—87, II. 265—77, III. 153—64, IV. 273—85, V. 599—611, VI. 545—65, VII. 129—42, VIII. 353—66, X. 441—60, XI. 959—978: Sandefjords-Badet (aarlige Beretninger for 1845—56). IV. 601—14: Om Medusa, dens Anvendelse og Virkninger; IX. 725—49: Bemærkninger og Erfaringer om Behandlingen af syge Børn, af en gammel Berliner-Læge; X. 217—249: Om en i Høsten 1855 foretagen videnskabelig Reise til en Deel af Tydsklands Bade samt Sammenstilling mellem disse og Sandefjords Bad.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie II. 329—33: Nogle Ord om Svovlbadets Anvendelse i Sandefjord; III. 121—28: Sandefjordsbadet i 1843, og i Anl. af F. C. Faye's Bemærkninger herved, et Tilsvar 198—200; IV. 41—47: Sandefjordsbadet i 1844; ib. 189—91: Et Tilfælde af Hjernebetændelse og Spinalirritation.

I *Forhandlinger ved de Skand. Naturforskeres 5te Møde* 1847, S. 766—72: Nogle Ord om Søbadet og Svovlvandet i Sandefjord (forelæst af O. R. A. Sandberg).

I Morgenbladet 1855 (Sommeren — et Forsvar mod H. A. Thaulows Bemærkninger om Sandefjords Bad og dets Bestyrelse).

Eberhardt, D. J., en dansk Skuespiller, som kom til Throndhjem, og senere bosatte sig der.

Oversættelser efter forskjellige tydske Forfattere. Thjem 1831. 42 og 70 S. 12.

Eckhoff, Ernst Frederik, Søn af Provst Christian Martin E. († 16 April 1846 som Sognepr. til Norderhof) og Nicoline Johanne Luytkis, er født paa Nærøen, hvor Faderen da var Prest, 2 August 1823, blev Student 1841 og philologisk Candidat 1847; var i nogle Aar Bestyrer af den Tordenskjoldske Skole i Holmestrand, blev i Juli 1850 constitueret og Marts 1852 virkelig Adjunkt ved Christianssands lærde Skole. * 185* Hedevig Susanne Christiane Eckhoff (f. i Chra 4 Apr. 1830), D. af Oberstl., R. S. O., Mathias Wilhelm E. og Nilsine Ellen Johanne Omsted.

De vigtigste Aarstal i den gamle Historie, bearb. efter den Reventlowske Hukommelseskunst (Mnemoteknik). Til Skolebrug. Holmestrand 1848—49. 64 S. 8.

Udgivet med T. A. Christensen: Prædikener af norske Geistlige. 2 Dele. Chra. 1856. 322 og 264 S. 8.

I Morgenbl. 1850 No. 120: Hukommelseskunsten. (3 Sp.) — I Christianssands Stiftsavis 1853 No. 24: Afholdsreformens Forhold til Christendommen. Foredrag.

Eckstorm, Andreas, Søn af Holtzførster Johan Cornelius E. (fra Tydskland), er født 31 Mai 1765 i Lyngdal, blev Student fra Christianssands Skole 1785, lod sig senere hverve som Korporal ved Livgarden i Kjøbenhavn, kom 1791 i den mathematiske Skole i Christiania, hvorfra han

udgik som Lieutenant; tog senere Afsked af Krigstjenesten og blev 1797 Klokker paa Stromsø, i hvilken Stilling han skal være død.

En Portion Plukkefisk, tillavet af Poesier eller Riim. Kbhvn. 1788. 8.

A. Eckstorms sandfærdige Fortællinger og Hændelser. Chra 1792. 190 S. 8. (Lærde Efterretn. 1793 No. 35).

Eeg, Frederik Andreas, Søn af Sildevrager, Generalkonsul, Erik E. og Anne Cathrine Mischer, er født i Bergen 6 Mai 1814, blev privat dimitteret 1831 og medicinsk Candidat 1842. Døde 1848 som Læge i Bergen.

I *Magazin for Lægevidenskaben* III. 242—46: Syge-Iagttagelser paa Rigshospitalet.

Eege, Ole Christian, er født i Bergen 3 Juni 1807, flyttede 1836 til Flekkefjord, hvor han er Kjøbmand. * Birgitte Thorlaksdatter Eie.

Et Alvorsord om Landets Ulykke. Tale i Flekkefjords Maadeholdsselskabs 2det Aarsmøde 1841. Chrsand 1841. 8.

Morgen- og Aftenbøn paa hver Dag i Ugen, tilligemed smaa aandelige Sange for Ungdommen, samlet. ib. 1841. 8.

Ege, Joachim Jansen Møller, Søn af Kjøbmand og Borger-Capitain Christian E. og Johanne Dorothea Riech, er født i Bergen 4 Okt. 1808, blev Student fra sammes Skole 1829 og juridisk Candidat 1833; blev samme Aar Copist, 1837 Fuldmægtig hos en Høiesteretsadvocat, 1839 Overretsprokurator, 1843 Auditeur ved Bergenske Brigade og 28 Oktbr. 1848 Assessor i Bergens Stiftsoverret. * 1841 Valborg Margrete Smith (f. i Kjøbenhavn 9 Marts 1820), D. af Vagtmester ved Garden til Hest Halvor S. og Ellen Margrete Lundgreen.

I Bergenske Blade No. 228 (1850): Forsvar for Bergens Formandskab i Sygehuus-Sagen. 5 Sp. (jfr. No. 224).

Egeberg, Christian August, Søn af Grosserer i Christiania Westye E. († 27 Febr. 1830, 59 Aar gl.) og Anne Sophie Muus, er født i Christiania 5 August 1809, Student fra sammes Kathedralskole 1827 og medicinsk Candidat 1833. Var under Cholera-Epidemien i Christiania 1833 Overlæge ved Hovedlazarethet, 1835—37 Reservelæge ved Rigshospitalet, blev 1834 Escadronschirurg og 1841 Batterichirurg; deeltog som saadan i Udcommandoen til Skaane 1848, hvor han var Overlæge ved Lazarethet i Malmø; tog Afsked som Militærlæge 3 Decbr. 1853, og er derimod ansat i Inspectionen for Sindssygeasylet paa Gaustad og ved Bodsfængslet i Christiania. Han har oftere paa egen Bekostning foretaget videnskabelige Reiser i Udlandet, og det var efter Opfordring fra ham, at Naturforskere og Læger fra de 3 nordiske Riger første Gang samledes i Gøteborg 1839. (jfr. hans Indbydelse i: Förhandlingar vid Skandinaviska Naturforskares Möte i Göteborg 1839. Brage og Idun III. 10—12). Blev 1856 Ridder af Dannebroge. * 1840 Jeanette Marie Broch, Datter af Oberst m. m. Theodor B. (s. d.) og Josepha Unger.

I Eyr IX. 266—292: Om Cholera i Christiania og Agers Præstegjeld.

I *Magazin for Lægevidensk.* II. 97—106: Om Behandling af impenetrable Stricturer i Madrøret; i VIII. 16—22. Beretning om en ifl. kgl. Befaling foretagen Reise til Leirsamlingen ved Stockholm 1833, ved C. T. Schjøtt og C. A. E. — I 2den Række (anm. i Chrpost. 1850 No. 620) IV. 137—151: Kort Beretning om de for norske Tropper oprettede Lazarether i Malmø, og ib. 201—9: Om den samtidige Forekomst af Struma, Exophthalmos og Hjertesygdom.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharm. II. 321—26, 373—75, 383—84: Exstirpation af et stort Ovarium med ulykkeligt Udfald.

I *Forhandlinger ved de skand. Naturforskeres andet Møde* (1840) S. 136—51: Foredrag om den priesnitzske Vandkur (i Udtog).

Egelandsdahl, S. S., forhen Omgangsskoleholder i Stavanger Amt.

I Morgenbl. 1841 No. 174 Till.: Christelige Tanker om Grændserne for Religionsfriheden, afgivne i Anledning af Prof. Hjelms Lovudkast.

Eger, Christian Conrad, Søn af Kjøbmand i Christiania Christian E. (+ 1827) og Abelone Meyer (+ 1855), er født i Christiania 2 Februar 1814, Student fra Kathedralskolen 1831 og medicinsk Candidat 1837; blev 1841 Kompagnichirurg i 2 agershus. Brigade, s. A. Distriktslæge i Hallingdal, 1847 Kompagnichirurg i Fredriksstad og 18 Febr. 1854 Corpslæge ved Thelemarkske Corps. * 1843 med Wilhelmine Elisabeth Andresen, D. af Consul Nicolai A. i Christiania og Engel Johanne Christiane Reichborn.

Medicinsk og pharmaceutisk Kalender for Norge, med en Oversigt over dets Medicinal-Inddeling. Chra 1850. 56 S. 4.

Medicinsk og pharmaceutisk Kalender for Norge. Chra 1857. 62 S. 4.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. X. 820—37: Bergsons Statistik over Aarsagen til Morbus Brightii og Hjertesygdomme. Oversat. XI: Forskjellige mindre Uddrag af fremmede Skrifter.

Egidius, Georg Johannes, kjendte hverken Fader eller Moder, troede selv at være født i Kjøbenhavn eller Omegn 1763, og blev opdragen hos en Prest i Sjælland paa det danske Hofs Bekostning; blev som Student Toldkasserer paa Frederikshald 1804, og 1815 forflyttet i samme Stilling til Drammen; afskedigedes 1828 og døde paa Hauglo i Asker 25 April 1840. * 1. Christiane Frederikke . . . . . . 2. Helene Margarete Thams. 3. Dennes Søster Marthe Christine Thams.

Haandlexicon i Toldfaget, til Brug for Handelsclassen, udklarerende Skibsførere og det fungerende Toldpersonale, med nogle paa Erfaring grundede Anmærkninger, af Jørgen Wulff og G. J. Egidius. Drammen 1825. 132 S. 8.

Ehrensvärd, Carl Frederik (Gyllembourg), yngste Søn af Generalmajor Carl E. (+ 1770), og Broderson af Feltmarskalk Aug. E., er født 1766; deeltog som Lieutenant i Sammensværgelsen mod Gustav III 1792 og blev derfor landsforviist; bosatte sig under sin Moders Navn Gyllembourg i Kjøbenhavn, hvor han 1801 ægtede P. A. Heibergs (s. d.) fraskilte Hustru Thomasine Christine f. Buntzen (Hverdagshistoriernes Forfatterinde, + 1856).

† i Kjøbenhavn 1815. (Erslews Forf. Lex. I. 539. Wergelands Const. Historie, Samlede Skrifter IX. 212—13. Biogr. Lexikon öfver namnkunn. Svenska Män IV. 199—203. Aalls Erindringer III. 112).

I Rigsforsamlingens Forhandlinger. 2 Hefte 81—97: Bemærkninger og Forslag med Hensyn til en Constitution for Kongeriget Norge. (Efter Wergeland, anf. St., havde Skriftet Titelen: Lidet politisk Rustkomsnusk). [Denne svenske Adelsmand er uden Tvivl den Første, som paaviste Nytten af at gjøre „den interessanteste Dag for Norges nye Skabelse" (17 Mai) til „en national Høitidsdag" — anf. St. S. 82—83].

Eide, Lars Knutsøn, Bonde i Hordangers Prestegjeld.

En mærkelig, dog sandfærdig Tilbragelse med Erika Larsdatter Bogen, 23 Aar gammel, af Lindaas Præstegjeld, som har faaet adskillige Aabenbarelser at vide og see. Skrevet og optegnet efter hendes egen mundtlige Fortælling [o. s. v.] Bergen 1851. 10 S. 8.

Eilertsen, Nils Røyem, Søn af Sorenskriver i Tune Nils Thrap E. og Martine Christine Severine Røyem, er født i Christianssand 7 Febr. 1818, blev privat dimitteret 1835 og juridisk Candidat 1844; fik i 1855 Autorisation som Underretssagfører i Søndre Bergenhuus Amt.

De Betingelser, paa hvilke vi kunne haabe Guds Velsignelse i timelig Henseende. Prædiken af C. A. Carlson. Oversat. Bergen 1848. 8.

Redaktør af Bergenske Blade fra 1 Jan. 1853 og indtil Tidenden gik ind.

Eivjuntson, Eivjunt, formeentlig en Pseudonym.

Anden Julebag i Hallingdal. Et Folkesagn til Nytte og Fornøielse fortalt og nu som Markedsgave for dette Aar udgivet. Laurvig 1842. 17 S. 8.

Elg, Aslak, Pseudonym.

Bergens Sommer, romantisk Skildring fra det 12te Aarhundrede. Chra 1849. VIII. 404. S. 8. (anm. af A. Munch i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. III. 214—18, samt i Morgenbl. 1849 No. 105).

Eliesón, Halvor.

I Nationalbladet VII. 85—92 og 108—112: Om Midlerne til at ophjælpe Norges Handel.

Elieson, Peter, Søn af Justitsraad Peter Elieson til Hafslund og Anna Collett, er født paa Hafslund 28 Decbr. 1770, blev 1793 Eier af den adelige Sædegaard Evje i Smaalenene, fik Krigsasfessors Charakteer og blev 30 Marts 1831 Postmester paa Moss. Han var i 1821 og 1822 Storthingsmand fra Smaalenenes Amt. † paa Evje 7 Juni 1833. * 179* Kirstine Kjønig († 4 Jan. 1848, 78 Aar gl.), D. af Foged i Østerdalen Jens K. og Ingeborg Dorothea Aagaard.

Haandbog for begyndende Landmænd i Norge. Chra 1817. VIII. 71 S. 8. 2det Opl. Chra 1835. 8.

Elleffen, Magnus Andreas Thulstrup, Søn af Kjøbmand Daniel E. og Ingeborg Anneken Hasberg, er født i Christiania 11 Mar 1819, privat dimitteret 1840 og medicinsk Candidat 1846; for Ti-

den praktiserende Læge i Drammen; fulgte for sin Helbreds Skyld 1857 som Skibslæge med Corvetten Ørnen paa dens Togt til Middelhavet.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. VII. 97—100: Kreozot i Blødninger, og Guttapercha som lufttæt Overdrag.

Ellerhusen, Joachim Henrik, Søn af Kjøbmand Johan Henrik E. og Gerhardine Marie Hedevig Schwings, er født i Bergen 26 August 1806. Efterat have dannet sig til Handelen begyndte han 1827 at studere, blev privat dimitteret 1829, theol. Candidat 1833 og udnævntes 13 April 1835 til Sognepræst ved St. Mariæ tydske Kirke i Bergen. † i Bergen 12 Jan. 1857. * Jonette Jonsen fra Throndhjem (død 12 Juli 1801).

I Schwachs Biographi af Jacob Neumann (Bergen 1848) S. 58—59: Tale ved Neumanns Grav (paa Tydsk).

Elstrand, Henrik, Søn af Kammager Jonas E. og Karen Kirstine Holm, er født i Christiania 24 Novbr. 1811, blev privat dimitteret 1831 og theologisk Candidat 1839; var i flere Aar Kirkesanger og Lærer ved Faabergs faste Skole, og blev 1856 Præst ved Gaustads Sindssyge-Asyl ved Christiania. *

I Morgenbladet 1845 No. 51: Om Seminarister og theologiske Candidater (4 Spalter); No. 130: Svar paa nogle Bemærkninger herimod; 1857 No. 14: Om Døvstumme-Undervisningen, 1½ Sp. (jfr. Balchen om Samme i No. 27).

Enger, Johan E., Soldat af det Valdersske nationale Musketeerkorps, var som saadan med blandt de norske Tropper, der 1849—1850 holdt Nord-Slesvig besat.

Fire nye Viser for Norges unge krigerlystne Kjæmpeskare. Lillehammer 1850. 23 S. 8.

Kort Beskrivelse over Soldaternes Indkaldelse og Udmarsch til Slesvig i Aaret 1849, tilligemed Opholdet der og Hjemkomsten efter 1 Aars Forløb. Lillehammer 1851. 23 S. 8.

Engh, Niels, Søn af Maler Engebret E. og Anne Margrete Lind, er født paa Strømsø 7 August 1801, tog Præliminærexamen 1821, var i flere Aar ansat ved Drammens Toldsted, blev 1830 Overtoldbetjent i Christianssund, 1838 i Flekkefjord, og 15 Marts 1841 i Christiania, samt har bestyret Toldinspecteur-Embeder paa forskiellige Steder. * Elina Margrete Wulff (f. i Christiania 22 April 1800), D. af afdøde Toldinspecteur i Drammen Jørgen W. (nedenfor) og Elsine Schønning.

Kjærlighed og Venskab. Tvende Fortællinger, oversatte. Chra 1821. 24 S. 8.

Norsk Toldtidende, redigeret, udg. og forlagt. Chra 1843—46. 4 Aargange a 52 No. (Halvark) 8.

I Ugeskriftet Hermoder: nogle Poesier, hvoriblandt i VI. 28: Haabet.

Erichsen, E., Skolelærer i Skien.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 37: Philip Melanchthons Vidnesbyrd om Barnedaaben; Sp. 37—43: Nogle Ord om Barnedaaben; Sp. 65—83: Nogle Ord

til de Enfoldige i kirkelige Spørgsmaal; Sp. 538—41: Lidt om Olaus Nielsens Selvmodsigelser.

Erichsen, Christian M. W., † i Hamborg 10 Oct. 1847.

Havarivæsen, Commissionsbehandling og Retspleie i Mandal. En historisk Beretning grundet paa tvende Retsindlæg. Chrsand 1841. IV. 137 S. 8.

Enthüllung von Havarie-Umtreiben. Dem Handel und Schiffart zum Nutzen. Altona 1844. 21½ Ark 8.

Erichsen, Helge, Skolelærer.

Udvikling af den hurtige Regnekunst. Drammen 1855. 48 S. 8.

Erichsen, Ole Vilhelm, Søn af Lærredshandler, senere Postfører, Jørgen E. og Johanne Christine Wilhelmsen, er født i Kjøbenhavn 19 Febr. 1793, blev 1811 Secondlieutenant i Marinen, hvori han 1836 blev Capitain; 1816—1821 var han permitteret i Koffardifarten, og i 1826 anskaffede han de første Post-Dampskibe for Norge. Han blev 1822 Ordonnantsofficier og 1832 Adjutant hos Kongen; 1845 Chef for Hortens Hoved-Etablissement for Marinen, og 16 Octbr. 1848 Statsraad og Chef for Marine-Departementet, samt førte fra Decbr. 1853 Commandoen over Marinen. Han har været Medlem af flere kgl. Commissioner, hvoriblandt 1834 af Marine-Commissionen, 1841 af Værnepligts-Commissionen og af Commissionen for at udarbeide en militair Straffelov, samt 1841—1844 af den store Unions-Commission. Han blev 1825 Ridder af Sværdordenen, 1844 af Dannebroge, 1847 Ridder og 1852 Commandeur af S. Olafs Orden; tog 31 Marts 1856 Afsked, og er nu bosat paa sin Gaard Sæm i Borre. * 1. 1815 Ide Thomine Fougner (f. 5 Mai 1796, † 21 Decbr. 1821), D. af Kjøbmand i Christiania Simon F. og Maren Hermane Wang. 2. 18** Abel Marie Isaachsen (f. i Christianssand 12 Novbr. 1803), D. af Grosserer Isaach J. og Hedevig Hansen.

Nogle Ord i Anl. af Hr. Capitain Christies Andragende og det gjennem Advocat Hjelm fra en anonym Søofficier til Storthinget indgivne Skrift. Af nogle Søofficierer. Chra (1833). 32 S. 8. (Conciperet af E., men i flere Henseender forandret af nogle Søofficierer før Udgivelsen).

Tanker om Norges Søværn (No. 1). Chra 1834. 38 S. 8.

Tanker om Norges Søværn No. 2. ib. 1836. 112 S. 8. m. 4 Tabb. i Fol.

Nogle Ord i Anl. af det under Titel af „Orlagsmanden" udkomne Skrift, og den i Morgenbl. No. 221 indrykkede Artikel om Søforsvaret. Af Forf. til „Tanker om Norges Søværn." Chra 1834. 32 S. 8.

Erichsen, Thomas, Søn af Kjøbmand i Bergen Hans E. og Catharine Brun, er født i Bergen 14de Novbr. 1806, blev privat dimitteret 1825 og theologisk Candidat 1830; var fra 1831 personel Capellan til Manger, blev 24 Mai 1839 Sognepræst til Ladvig og 1857 Provst i Ytre Sogns Provsti.

Urner og Krandse, en Digtsamling. Kbhvn 1845. 40 S. 8. (iflg. Erslews Forf. Lex. Suppl. I. 420).

I Børnevennen II. No. 36: Fagrefuglen, et Digt.

I Bladet „For Fattig og Rig" 1852 No. 2: En mærkværdig Prøve paa Psalmedigtning af en norsk Bondepige [Elin Hjelmeland].

Forskjellige religiøse Digte, Gravsange m. v. i Dagbladene, hvoriblandt i Bergens Adresse-Cont. Efterretn. 1838 No. 32 og 55; ved Conrector Windings Grav i Morgenbl. 1843 No. 232. Gravsang over Provst Nils Dahl i Chr.-Posten 1852 No. 1414.

I Christ. Posten 1851 No. 885: Til Grundtvig (Digt, 2 Sp.); 1857 No. 296: Smedens Sønner, en Saga. (Digt, 2 Sp.)

Eriksen, J. N., Proprietair paa Rønnild i Skeberg.

I Morgenbl. 1853 No. 112: Beretning om Jordbrugsforholdene i Skjeberg Prestegjeld fra Begynd. af dette Aarhundrede til nærværende Tid. 4 Sp.

Erlandsen, Andreas, Søn af Stiftsoverretsprocurator og Branddirecteur Ole Iversen († 16 Jan. 1823) og Charlotte Klitzing, er f. i Throndhjem 16 Octbr. 1802, blev tagen i Søns Sted af hans Moders Pleieforældre Kjøbmand Andreas Erlandsen († 1815) og Karen Birgitte Moen († 1838), og antog sin Pleiefaders Navn; blev Student fra Throndhjems Skole 1823 og theol. Candidat 1826; udnævntes s. A. til residerende Kapellan til Stod, 1829 Sognepræst til Aafjorden, og 14 Febr. 1837 Sognepræst til Snarboen, samt 12 Novbr. 1856 Provst i Indhered. Han er Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. * 1826 Henrika Heyerdahl, f. 20 Juni 1808, D. af nedennævnte Sognepræst Hieronymus H.

Biographiske Efterretninger om Geistligheden i Throndhjems Stift. Chra og Levanger 1844—1855. 518 S. 8. (1ste Hefte anm. af Chr. Lange i Litteratur-Tidende 1845 No. 9. 10). — 1. 2 Hefte revideredes og besørgedes trykt af B. Moe; 3die af N. Nicolaysen; 4de (S. 481 ff.) af Udgiveren selv, og trykkes 1855 paa Levanger, hvor Skriftet og gaves ny Hovedtitel (jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 20).

Biographiske Efterretninger om Geistligheden i Tromsø Stift. Chra 1857. 209 S. 8. (Register til begge Skrifter er lovet).

I Christ.-Posten 1850 No. 619: Det kgl. Norske Videnskabers Selskab.

Esmark, Hans Morten Thrane, Efterfølgendes Søn, er født paa Kongsberg 21 August 1801, privat dimitteret 1821, lagde sig under Faderens Veiledning tidlig efter Mineralogi, Geognosi og Chemi, og manuducerede i Studentaarene Bergstuderende, Medicinere og Pharmaceuter; men tog tillige 1825 theologisk Examen. Samme Aar gjorde han paa offentlig Bekostning en mineralogisk Reise til Øvre-Thelemarken, blev 1826 residerende Capellan til Eidanger og Brevig, og 17 Novbr. 1849 Sognepræst til Ramnes. Han har opdaget flere nye Mineralier (Radyolit, 5 Arter af Trilobiter, Thorit, Æginin, Praseolit, Erdmaunit o. fl.), ligesom A. Erdman i Stockholm har opkaldt et nyt Mineral Esmarkit efter ham. I 1841 blev han Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. * 1829 Benedicta Wiborg, D. af Kjøbmand i Brevig Simon W.

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* VIII. 323—25: Beskrivelse over et nyt Mi-

neral Radyolit; XI. 268—70: Om nogle nye Arter af Trilobiter; XII. 277—78: Thoriten, opdaget og beskreven.

Til den physiographiske Forening i Christiania indsendte han i sin Tid sine Bemærkninger paa Reisen 1825, og i 1843 til Selsk. for Norges Vel „Fremstilling af den Theori, hvorpaa Sammensætningen af den mineralske Pulvergjødning grunder sig.“ — Nogle af de af ham opdagede Mineralier ere beskrevne af Erdman i Berzelius's Års-berättelser om Vetenskapens framsteg etc. 1841, S. 130 og 135. — Ligesaa indsendte han til en i Frederiksværn nedsat Commission i Novbr. 1835 Beskrivelse over et af ham opfundet Antændingsmiddel for Percussionsbomber, med Theorien for dets Sammensætning.

I Morgenbladet 1846 No. 273, 274, 362; 1847 No. 103, 128: Om Salts Anvendelse mod Potetesſygdommen.

Esmark, Jens, Søn af Provst Hans Jørgen E., Sognepræst til Houlberg i Aarhuus Stift i Jylland († 180*), og Else Kathrine Lassen, er født i Houlberg 31 Januar 1763, Student fra Randers Skole 1784, studerede først Medicin, men senere Bergvidenskaben, opholdt sig med kongelig Understøttelse paa Kongsberg 1789—90, hvor han tog Bergexamen, og derefter i Kjøbenhavn juridisk og geometrisk Examen, samt blev Landmaaler. 1791 tiltraadte han en Reise til Bergverkerne i Udlandet; studerede først ved Bergacademiet i Freiberg under A. G. Werner, hvis Skole han som Geolog senere udeelt tilhørte, og kæmpede vedholdende for den neptunistiske Lære. Fra Sachsen gik han til Bøhmen, Ungarn og Siebenbürgen, og opholdt sig i længere Tid i Chemnitz. Efter Hjemkomsten 1797 blev han Overbergamts-Assessor paa Kongsberg og 1802 tillige Lector i Mineralogi og Physik ved Berg-Seminariet der. Da Bergamtet ophævedes, blev han 19de Juli 1814 Professor i Bergvidenskaben ved Norges Universitet, men foretog, førend han tiltraadte Embedet, en videnskabelig Reise til England, ligesom han senere besøgte Berzelius i Stockholm. Desuden har han foretaget mange mineralogiske Reiser i Norge. Han kaldtes 1798 til Medlem af Mineralogische Gesellschaft i Jena, 1800 af Videnskabernes Selskaber i Kjøbenhavn og Throndhjem, 1811 af Wernerian Society of Natural History i Edinburgh, 1815 af Physiographiska Sällskapet i Lund og af Geological Society i London, 1817 af Gesellsch. d. Wissenschaften i Marburg, 1818 af Mineral. Gesellsch. i Dresden, 1820 af Philosophical Society i Cambridge og 1825 af Vetenskaps-Academien i Stockholm. I 1832 blev han Ridder af Vasaordenen og døde i Christiania 26 Januar 1839. ⁑ 14 Novbr. 1798 Vibeke Thrane Brünnich († paa Kongsberg 5 Dec. 1811), D. af Over-Berghauptmand Morten Thrane B. og Vibeke Schou. (Biographi af J. Berzelius i Sv. Vetensk. Akademiens Handl. 1839. Portrait, lith. af L. Fehr, Chra 182*. 8. jfr. Steffens „Was ich erlebte“ IV. 204. 212. V. 7. IX. 119. Erslews Forf. Lex. I. 386—87 og Suppl. I. 430—31. Den Constitutionelle 1839 No. 34. Skilling-Mag. 1839 No. 201).

Hans Skrifter før 1814: Noget om Lysstraalernes Brækning og Objecternes Afmaling paa Nethinden i Øiet. Kbhvn 1788. 8. (Disputats i Lodes Societas philiat-

rica). — Kurze Beschreibung einer mineralog. Reise durch Ungarn und den Bannat. Freiberg 1798 (særsk. aftrykt af Köhlers und Hofmans N. Bergmänn. Journal. I. II.; anm. i Gött. Anz. 1799. S. 589. Jen. Allg. Litt. 1799 No. 90 og 1800 No. 100. Skand. Museum 1798. II. 483—499). — Geognostiske Oplysninger om de Kongsbergske Ertsfjelde, i Skand. Mus. 1800. I. 133—55. — Mineral. geognostiske Undersøgelser paa Ringerige, i Topogr. Journal XXVI. 191—92. — Recensioner af Abildgaards og Vibergs Naturkyndighed for Dyrlæger, og af Pihl om Teglverk, i Lærde Efterretn. 1801 No. 19, 1802 No. 5 og 1803 No. 14. — Bemærkninger paa en Reise til Goustafjeldet i Øvre Tellemarken, i Topogr.-statist. Samlinger. I. 2. B. 175—196. — Udtog af et Brev (om Vegetations- og Snelinien i Norge), i Colleg. Tidende 1803. 716—19 og 722—28. — Senere har han udgivet:

Reise fra Christiania til Throndhjem, **samt en Tour til Jæmteland, med et Heidekart. Chra 1829. VI. 81 S. 8.** (oversat paa Tydsk: Reise von Christiania nach Drontheim etc. ib. eod. 83 S. 8. m. 1 Karte).

Norsk Almuebibliothek. I. H. Schrader, Farvebog, Anviisning til Bomulds, Liingarns samt Silketøiers Farvning, oversat. Chra. 1837. 75 S. — II. M. Donowan, Om Ølbrygning, oversat af Engelsk, med Tillæg efter de nyeste Opdagelser. ib. eod. 78 S. 8.

I Budstikken III. (1822) No. 77—90: Om Ølbrygning; VII. (1826) No. 23: Beretning ang. Undersøgelse af en Kobberanviisning i Hylleftad Sogn i Sætersdalen; og i Sammes Nye Samling I. No. 60—68: Oplysninger om den nyere forbedrede Hattefabrikation.

I *Magazin for Naturvidensk.* I. 168—70: Et Ild-Meteor (indtaget i Poggendorffs Annal. VI. 163—64); Barometerstand og Middel-Temperatur for Norge 1816—22, (Tabel); I. 205—15: Om Norit-Formationen; III. 28—49; Bidrag til vor Jordklodes Historie; VIII. 280—89: Nogle geographiske Bestemmelser i Norge.

I Eyr VIII. 235—39: Observationer for 15 Aar over Thermometer- og Barometer-Stand i Christiania.

I Rigstidenden 1823 No. 94: Undersøgelse af det forladte Enigheds Kobberværk ved Stavanger.

I Ugebladet Hermoder VI. No. 15: Om forskjellige Steenarter til Kongeboligens Opførelse.

I Patrouillen 1830 No. 9—10: Om Kongsbergs Sølvverk (recens. af en Anonym i Nyeste Skilderie 1830 No. 14—15, hvortil E. svarede i No. 17 og 18; Allum i No. 26—28 samt 38—39 og E. i No. 30—31).

I Den Constitutionelle 1836 No. 53 og Till.: Bemærkninger ved Indstillingen fra den kgl. Commission til Undersøgelse af Kongsbergs Sølvværk (jfr. No. 61 og Keilhaus og H. C. Strøms Svar i No. 65. 66 Suppl.)

Desuden har han leveret flere Bidrag til fremmede Tidsskrifter, hvoriblandt han har opgivet: Beskrivelse og Analyse af Datholithen, i Danske Vid. Selsk. Skrifter, og Om Obsidion og Pimpstenen i Ungarn, i Bergmänn. Journal. — Description of a new ore of Tellurium, i Transactions of the geol. Society III. 413—415 (ogsaa særskilt: London 1816. 4); Om Gletscherne i Norge, i Edinb. New Philosophical Journ. 1826 Oct. 116 ff.

Esmark, Laurits Martin, Foregaaendes Søn, er født paa Kongsberg 22 Januar 1806, blev privat dimitteret 1827, studerede Medicin, men ved Siden deraf Naturvidenskaberne, især Zoologi, og tillagde sig efterhaanden den fuldstændigste hidtil kjendte Samling af norske Dyrarter, især Fugle,

Krybdyr, Fiske og Insekter, hvilken nu tilhører Universitetet. Efter at have foretaget flere Reiser paa egen Bekostning i Norge og en til Kjøbenhavn, blev han i 1843 Universitets-Stipendiat i Zoologi, og holdt som saadan Forelæsninger over Zoologi og comparativ Anatomi; ansattes 1847 tillige som Conservator ved Universitetets zoologiske Museum, foretog s. A. med offentligt Stipendium en ved Sygdom afbrudt Reise til England; fulgte 1849—1850 Corvetten Ørnen paa dens Togt til Middelhavet, og gjorde paa denne Udflugter i Egnen om Gibraltar, St. Roche, Tanger, Chios, Mytilene, Smyrna, Cos, Alexandria, Kairo og Malta, hvor han forlod Corvetten, undersøgte i 3 Maaneder Sicilien, og vendte hjem over Italien, Schweiz, Tydskland og Danmark. Ligesaa foretog han paa offentlig Bekostning 1851 en Reise i Sverige. Da Storthinget 1854 bevilgede en overordentlig Lectorgage i Zoologi, blev han 18de Novbr. s. A. Lector ved Universitetet og Medbestyrer af dets zoologiske Samlinger. Han er Medlem af British Association for the advancement of science, af den physiographiske Forening i Christiania, samt af Videnskabs-Selskaberne i Throndhjem og i Christiania. 1856 blev han ved Prinds Napoleons Besøg i Christiania Ridder af Æreslegionen. * Anne Maria Olsen (f. 19 Marts 1821), D. af Gjørtler i Christiania Thjostolf Olsen og Johanne Olsdatter.

I *Nyt Magazin f. Naturvid.* I. 255—56: Optegnelser og Bemærkninger til den norske Fauna.

I *Forhandlinger* v. de *Skand. Naturforsk. Møde* i Christiania 1844. (Chra 1847). S. 230—31: Om nogle for den Skandinaviske Fauna nye Fiskearter; S. 232—33: Om de norske *Cephalopoda.* Ved Mødet 1856 (Chra 1857) S. 239—241: Om Galathea tridentata.

I den physiografiske Forening har han holdt flere utrykte Foredrag over af ham opdagede norske Dyrearter og Slægter; heribl. i 1843 om Cadus minitus, som af Nilsson er givet Navnet Pollachius Esmarkii.

Essendrop, Bernhard Ludvig, Søn af Kjøbmand i Christiania Peter E. og Marthe Marie Søeborg, er født i Christiania 21 Decbr. 1812, blev Student fra Christiania Skole 1830, theologisk Candidat 1834; udnævntes 1847 til Sognepræst til Baklandet og 27 Novbr. 1851 til Strinden ved Throndhjem. * 23 Juni 1843 Charlotte Augustine Elisabeth Schenck (f. 16 Novbr. 1814), D. af afdøde Brigadelæge Johan Gustav Ulrik S. i Christiania og Karen Margrete Rønning.

Digte til Udenadslæsning, (samlede af B. Essendrop og J. Moe). Chra 1845. 8.

I Prædikener af norske Geistlige (1856) I. 240—45: Prædiken paa 2 Paaskedag; II. 259—64: Prædiken paa 27 Sønd. eft. Trefoldighed.

Essendrop, Carl Peter Parelius, Foregaaendes Broder, er født i Christiania 6 Juni 1818, dimitteret fra Christiania Kathedralskole 1835 og theologisk Candidat 1839; blev 1843 constitueret Adjunct ved Throndhjems lærde Skole, og 18 Octbr. 1849 Sognepræst til Klæbo, samt Forstander og Forstelærer ved Skolelærer-Seminariet sammesteds. * Karen Ur-

sula Fabritius (f. i Ullensager 2 Sept. 1819), D. af daværende Lieutenant Urban F. og Ursula Andrea Ingier.

Indledning til det nye Testamente. Indbydelsesskrift. Thjem 1845. 29 S. 4.

Ti Prædikener. Throndhjem 1849. 76 S. 8.

I Theologisk Tidsskrift II. 75—126: Om de kirkelige Troesbekjendelsers Nødvendighed og forbindende Magt af C. Sartorius. Oversat.

I Prædikener af norske Geistlige (1856) II. 117—124: Prædiken paa 11 Sønd. eft. Trefoldighed; 169—76: Præd. p. 18 Sønd. eft. Trefoldighed.

F.

Fabricius, Larenus Frederik, Søn af Vice-Admiral, St. K. Sv. O., R. D. O., Jens Schou F. († paa Osebakken 6 April 1841) og Elisabet Marie Schive († 1835), er født i Frederiksværn 1 Marts 1806, blev 1825 Secondlieutenant i Marinen, 1832 Premierlieut., 1848 Capitainlieut. og 2 Mai 1856 Capitain, samt 1857 tillige Værftschef i Christianssand; 1843 Ordonnantsofficier hos Kong Carl Johan og 24 Mai 1844 Kammerherre hos H. Maj. Dronning Josephine. * Ida Sophie Cathrine Motzfeldt (f. paa Molde 16 Marts 1810), Datter af afdøde Høiesteretsassessor Frederik M. og Anna Cecilie Jervell.

Med C. S. Bonnevie, N. C. T. Sørensen og Falkenberg Udgiver af Magazin for Søvæsen, 2 Bind. Chra 1839—43. 8.

Falch, M., Søn af Skibsfører F. i Laurvig, Elev af Agronom Christensen, senere Fuldmægtig i Christiania ved en Fabrik, fik 1854 og 1855 Understøttelse af Selskabet f. Norges Vel for at uddanne sig som Agronom, og ved Reiser i Sverige, England og Skotland gjøre sig bekjendt med Draineringsarbeider, for efter Hjemkomsten at træde i Selskabets Tjeneste som Drainsmester. (jfr. Selskabets Aarsberetninger 1854 og 1855). Han er for Tiden paa Lundestad hos Proprietair Wiel og forestaaer dennes Teglverk.

Forskjellige Erfaringer om Dyrkningen af Turnips og dens Anvendelse af D. F. Jones. Frit oversat. Chra 1854. 62 S. 12. (anm. i Morgbl. 1854 No. 115).

I Beretningen om Selskabet f. Norges Vel, dets Tilst. og Virksomhed 1855 S. 11—24: Beretning om Drain-Væsenet i England og Skotland, afg. til Selskabets Direction; og S. 24—26: Beretning om en Reise i Anl. af Draining i Bærum og Asker. (Aftrykte i Mgbl. 1856 No. 195 og 204).

Falkenberg, Frederik Vilhelm, Søn af Skibskapitain Iver F. og Elisabeth Falkenberg, er født i Laurvig 22 Decbr. 1810, tog 1835 norsk juridisk Examen; blev 1830 Copist, 1838 Fuldmægtig og 1842 Bureauchef i Finants-Departementet, og blev 16 Juni 1848 Foged paa Lister og Byfoged i Farsund, hvor han døde 26 Febr. 1857. * 1. Henriette Margrete Plov (f. 1806 i Danmark), D. af Arvefæster Anton P. og Hanna

Maria Keiserling. 2. Halvordine Nicoline Bjørn (f. 1816), D. af Consul Simon B. (ovenfor).

Med C. S. Bonnevie, K. F. Fabricius og N. E. T. Sørensen Udgiver af Magazin for Søvæsen. 2 Bind. Chra 1839—43. 8.

Falkenberg, Magnus, Søn af Kjøbmand og Mægler Frederik Hesselberg F. og Maria Arlum, er født i Laurvig 27 Marts 1817, blev privat dimitteret 1834 og theologisk Candidat 1839; blev 1847 Adjunkt ved Laurvigs Middel- og Realskole og 1857 Sognepræst til Valle. * Bolette Magrete Søberg, f. i Sandefjord 27 Oktbr. 1830, D. af Kjøbmand S. i Sandefjord.

Om Christi Velgjerning af Aonio Paleario. Oversat. Laurvig 1856. VIII. 80 S. 8. (anm. i Chrposten No. 2975).

Falsen, Carl Valentin, Følgendes Broder, er født i Oslo 27 Mai 1787, blev Student 1803 og juridisk Candidat 1806; var 1808 Copist ved den norske Regjerings-Commission og const. Justitssecretær i den paa Grund af Krigen anordnede Overcriminalret i Christiania; blev s. A. Regimentsqvarteermester og Auditør ved 2 Agersh. Infanteri-Regiment, 1814 By- og Raadstuskriver i Throndhjem, 1822 tillige Byfoged der, 11 Jan. 1826 Sorenskriver i Eger, 1839 Amtmand i Bratsberg Amt og endelig 28 Marts 1846 Stiftamtmand i Christianssand, hvorfra han tog Afsked 13 Jan. 1852. Han blev 1822 Ridder af Nordstjernen og ved St. Olafsordenens Stiftelse 21 Aug. 1847 Commandeur af samme. Han var Medlem af Unionscommitteen i Stockholm 1841—44, og Storthingsmand 1818, 1821 og 1822 fra Throndhjems By, 1830, 1833, 1836, 1837 og 1839 fra Buskeruds Amt, 1842 og 1845 fra Bratsbergs Amt, samt 1848 fra Christianssands Kjøbstad. Han var Præsident i Storthinget 1822, 30, 33, 45 og 48, og iøvrigt 1821 i Lagthinget og fra 1830—42 i Odelsthinget. † i Christianssand 14 April 1852. * 1. 1810 Anna Bruun Kaasbøll † 1822, D. af Kjøbmd. Jens K. i Christianssund. 2. 182* Lovise Caroline Kaltenborn, D. af Generalmajor og Chef for 1 Agersh. Reg. Carl Frederik K. (Biographi med Portrait i Illustr. Nyhedsblad 1853 No. 2. jfr. Moes Efterretn. 59—60, Låstbom, Norges Ståthållare, Stifts-Amtmän etc. 20—21, og Wergeland, Jødesagen i det norske Storthing 51—53. Mindesang af P. Andresen i Chrposten No. 1316).

Bemærkninger ved de paa 6te ordentl. Storthing fremsatte og ved Trykken bekjendtgjorte Constitutions-Forslag, som skulle afgjøres paa 7de ordentlige Storthing. Drammen 1832. 46 S. 8.

Sendebrev til mine Medrepræsentanter ved forestaaende 9de ordentl. Storthing ang. Reglement for Storthingets indre Politi. Chra 1839. 88 S. 8.

Beretning om Lister og Mandals Amt 1846—50 i Beretn. om Rigets Tilstand i dette Femaar Litr. K. 16 S. 4.

I Morgenbladet 1838 No. 327: (Tilsvar ang. en Ytring om Broderen C. M. Falsen), og i Chrposten 1850 No. 603 en Erklæring (ang. hans Forhold som Storthings-Præsident i 1848).

Falsen, Christian Magnus, Søn af Etatsraad Enevold de Falsen, Justitiarius i Christiania Stiftsoverret, Medlem af Regjeringscommissionen i Norge († 18 Novbr. 1808), og Anna Henrikke Petronelle Mathiesen († 1825), er født i Oslo 14 Sept. 1782, blev Student fra Schouboes Institut i Kjøbenhavn 1798, hvorved han som Student en Tid var Lærer, blev 1802 juridisk Candidat og s. A. Volonteur i Danske Cancelli samt Prøveprocurator ved Agershuus Stiftsret, 1804 virkelig Overretsprocurator; 1807 Høiesteretsadvocat og udmærkede sig som Capitain ved Kongens Livcorps (Studentercorpset) under Kjøbenhavns Beleiring 1807; blev 11 Novbr. s. A. const. Generalauditeur ved Overadmiralitetsretten i Christiania, 1808 Sorenskriver i Follo, 1814 Amtmand i Nordre Bergenhuus, 1821 Generalprocureur, 1825 Stiftamtmand i Bergen og Amtmand i Søndre Bergenhuus, og 18 Decbr. 1827 Justitiarius i Høiesteret, samt 22 Nov. 1828 tillige Medlem af Lovcommissionen. Han blev 1820 Ridder og 21 Aug. 1821 Commandeur med Storkors af Nordstjerneordenen. Som Medlem af og Præsident i Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814 stod han i Spidsen for det constitutionel-nationale Parti, og havde maaskee den væsentligste Deel i Grundloven af 17 Mai og Christian Frederiks Kongevalg. Han var Storthingsmand fra Nordre Bergenhuus 1815—16 og fra Bergen 1821 og 1822; hans Valg fra Nordre Bergenhuus Amt i 1818 forkastedes af Storthinget, fordi han ikke var bosat i Distriktet. Paa Rigsforsamlingen 1814 frasagde han sig Adelskabet for sig og Afkom. (jfr. Forhandlingerne 3 H. 46—47). Han var Præsident i Storthinget 1821 og i Lagthinget 1815, samt Ordfører for Storthingets Deputation til Stockholm 1823. † i Lakkegaarden ved Christiania 13 Januar 1830. * 1. 30 Jan. 1804 Anna Birgitta Munch († 24 Novbr. 1810), D. af Justitsraad og Sorenskriver Bartholomæus Fedder M. og Anna Hammer Cudrio. 2. 181* Elisabet Severine Bochmann († 1848), D. Skibsfører Lars B. i Laurvig, og Enke efter Kjøbmand Brede Stoltenberg i Drøbak. (Mindedigte af Foss, Sagen og A. Olsen i Norske Huusven V. (1830) No. 10, 15, 21; jfr. Moes Efterretninger 57—59 og Personalhist. II. 77—78. Aalls Erindringer III. 60—61. H. Wergelands Constitutionshistorie II. 25. „Breve fra Eidsvold" paa mange Steder. Låstbom Norges Ståthållarare m. fl. 27—28).

Hvad har Norge at haabe, hvad har det at frygte af en Forbindelse med Sverige, og under hvilke Betingelser kan denne Forening ene være ønskelig? Chra 1814. 22. S. 8. (jfr. „Prophetier af C. M. Falsen" i Nationalbl. XXI. 273—84, og „Complimenter ved C. M. Falsen," ib. XXII. 1—13).

Udkast til en Constitution for Kongeriget Norge, udarb. af J. G. Adler og C. M. Falsen. Chra 1814. 82 S. 8. (udgjør tillige I. 2 H. af N. Wulfsbergs Journal for Rigsforfatning, Lovgivning og Politik).

Forslag til en Anordning ang. den gavnligste fremtidige Anvendelse af det beneficerede Gods. Chra 1815. 23 S. 8.

Forslag til en Anordning om Eiendommes Brug og Benyttelse i Kgr. Norge af C. M. Falsen og C. V. *Bøgh.* Chra 1815. 16 S. 8.

Forslag til en Lov ang. Odels- og Aasædesretten i Norge. Chra 1815. 15 S. 8.

Norges Odelsret betragtet med Hensyn til Rigets Constitution. Bergen 1815. 74 S. 8. (recens. i Dansk Litt. Tidende 1816. 451—54. jfr. Nogle Bemærkninger ved Amtmand Falsens „Norges Odelsret." Chra 1815. 40 S. 8).

Som man raaber i Skoven faar man Svar, eller *aftvunget Forsvar* i Anl. af en anonym Forfatters Critik over min Afhandling om *Norges Odelsret.* Bergen 1815. 28 S. 8.

Einar Thambeskjelver, Nordens Helt. Bergen 1815. VII. 60 S. 8. (Modskrift mod J. Rynnings Dom over Einar i Minerva Juni 1802, og recens. i Dansk Litt. Tid. 1815 No. 40, S. 625—30).

Nogle Bemærkninger ved Hr. Capt. Mariboes Plan til det norske Pengevæsens Forbedring. Chra 1815. 16 S. 8.

Beviis, at man ikke altid er sine egne Ords bedste Fortolker, eller Svar paa Tiltale til Mariboe. Bergen 1815. 8 S. 8.

Bemærkninger ang. hvilken Procesmaade, den skriftlige eller mundtlige, er bedst skikket til at sikkre Borgersamfundet for vilkaarlig Behandling saavel fra Advocaters som Dommeres Side. Chra 1815. 23 S. 8. (Herimod: Morgenstjernes „Spøg og Alvor" etc. Chra 1816).

Den mundtlige og skriftlige Procedure, eller Kjære Hr. Procurator, hvad har jeg da gjort? Et Lystspil i een Act. Chra 1816. 52 S. 8. (recens. med „Bemærkninger" og „Spøg og Alvor" ovenfor af A. S. Ørsted i Nyt Jurid. Archiv. XVII. 224—28; jfr. Juridiske Samlinger No. 1. 87—97).

Bemærkninger over Skriftet: Danmarks politiske Forbrydelser mod Norge. Chra 1817. 126 S. 8. (Herimod udkom: (N. Wergelands) Tilintetgjørelse af alle fiendtlige Anfald paa . . . Skriftet. 2den Fægtning).

Til Forfatteren af Skriftet: Danmarks polit. Forbrydelser mod Norge, Hr. P. W—d. Bergen 1817. 30 S. 8.

Norges Grundlov gjennemgaaet i Spørgsmaal og Svar. Bergen 1816. VIII. 184 S. 8. (supprimeret af Forf., men Andre udgave 2de Oplag under Titel: Constitutions-Catechismus eller den norske Grundlov fremsat i Spørgsmaal og Svar. Chra 1824. — 3die Opl. Thjem 1829. 2 Ark. 16. (jfr. P. A. Heiberg i Revue Encyclopédique V. 353).

Udtog af Fortidens Geographie. Chra 1819. 183 S. 8.

Geographisk Beskrivelse over Kongeriget Norge og Udsigt over dette Lands ældste Historie og Forfatning, som Indledning til Norges udførligere Historie. Chra (1821). 146 S. 8.

Norges Historie under Kong Harald Haarfager og hans mandlige Descendenter. Chra 1823—24. 4 Dele. 103 Ark 8. med 17 geneal. Tabeller. (recens. med Indledningen i Dansk Litt. Tid. 1825 No. 8 og 9; af C. Molbech i Maanedsk. f. Litt. XI. 420—78. jfr. G. L. Badens Bemærkninger ved de to første Dele af Historien i Budstikken V. No. 5—14).

Aftvunget Forsvar i Anl. af Constitutions-Committeens Bedømmelse af hans paa Storthinget 1821 indleverede Forslag om Forandring i Grundlovens 76 §. Chra 1824. 19 S. 8.

Constitutionsforslag i Anl. af Statsraadernes Deeltagelse i Storthings-Debatterne. Bergen 1826. 1½ Ark 8.

Foreløbigt Svar paa de foreløbige Bemærkninger, Hr. Morgenstjerne har ladet indrykke i Nationalbladet. Chra 1818. 16 S. 8. (antages almindeligt at være af C. M. Falsen. jfr. nedenfor ved „Nationalbladet").

Medudgiver med J. Rein og H. Foss af Ugeblabet Den norske Tilskuer, hvoraf udkom 5 Aargange à 52 No. (26 Ark). Bergen 1817—21. Blandt hans Bidrag hertil mærkes: i Aarg. 1819 No. 28—29: Nogle Ord om Snorros Fordanskning af Grundtvig. (optrykt af G. L. Baden i Smaa-Afhandlinger (I.) 1821. S. 108—121).

I Nationalbladet: Om Grundlovens § 100 og Forordn. 27 Sept. 1799, i I. 193—202; Endnu nogle Ord om Grundlovens § 100, i II. 69—77. (i Anl. af J. A. Hjelms Bemærkninger); ligesaa antages han at være Forf. af Stykket: Om Procesmaaden i Høiesteret, i XI. 19—28 (jfr. Morgenstjernes Foreløbige Bemærkninger i No. 24—27 og (Falsens) „Foreløbige Svar" ovenfor).

I Nytaarsgaven Snotra 1821: Georg Washington, en biographisk Skizze. S. 25—86.

I Morgenbladet 1829 No. 241 fralagde han sig Forfatterskabet til det i s. B. No. 210 indførte Stykke: „Om Rævbælgerne, en nyere politisk Faction i Norge."

I Tiden 1808 No. 7. 13 (ang. Christiania Kaper-Compagni, jfr. No. 11, 12).

Falsen, Georg Benjamin, førnævnte Justitiarius C. M. F.s Søn af andet Ægteskab, er født paa Bollebek i Aas 19 Mai 1814, blev 1833 Secondlieutenant i Bergenske Brigade, ansattes 1834 i Artilleriet, hvor han 26 Novbr. 1850 blev Stabscapitain, efterat han i nogen Tid havde været 2den Officier i Armee-Departementets militaire Expeditionscontor; 1855 Batterichef og 5 Juni 1856 Capitain ved Brigadens Stab; blev 1849 Adjutant hos Kronprindsen og 1856 Ridder af den nederlandske Løveorden. * 185* sit Søskendbarn Julie Falsen (f. 22 Juni 1829), D. af Stiftamtskriver i Bergen Hagbart F. og Alette Fleischer.

L. Hünnersdorffs Anviisning til den letteste og naturligste Maade at dressere Heste. Med et Anhang. Oversat fra Tydsk. Chra 1846. VIII. 312. S. 8.

Fangen, Anton Vilhelm, Søn af Capitain Johan Wilhelm F. og Catharina Tobine Thønnesen, er født i Christianssand 25 Octbr. 1799, Student fra sammes Skole 1817 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1822; blev s. A. personel Capellan til Flesberg, 1824 Sognepræst sammestedes, 1832 Sognepræst til Birid, 1839 til Garnisonsmenigheden i Christiania og 26 Febr. 1847 Sognepræst til Ager. * 182* Oline Christiane Breede, D. af Kjøbmand og Stabscapitain i Chra Ole Christian B. og Conradine Wilhelmine Stenersen. (Svendsen om Kirkerne i Christiania Stiftsprovsti etc. S. 32).

En Tale i Anl. af Kong Carl Johans Død, er trykt i den i Chra 1844 udkomne Samling af Taler og Cantater ved Sørgefesten i Christiania.

Den norske Kirkes symbolske Bøger. Oversatte efter Grundtexten (af Jens M. P. Kaurin, A. V. Fangen og W. A. Wexels) og udg. efter Foranst. af Dept. f. Kirke- og Underv.-Væsenet. Chra 1850. 51 S. 4.

I For Fattig og Rig II. No. 44: Prædiken i Agers Kirke 19 Sønd. eft. Trefoldighed 1849.

Fasting, Claus Lydersen, født i Bergen 1743, var Hører ved Bergens Kathedralskole og blev derefter Klokker ved Domkirken sammestedes, † 4 Novbr. 1827. (Litt. Lex. 164).

Forsøg til en Fortegnelse over de udi Danmark og Norge fra Bogtrykkeriets Indførsel til 1789 Aars Udgang udkomne Danske Skrifter. Bergen 1793. 615 S. 8. (Anm. i Lærde Efterretn. 1794 No. 33. og af Fred. Ekhard i Krit. og Antikr. 1795 No. 46).

Fasting, Povel, Literatus.

En Stemmme fra England om Nordens nuværende Anliggender, især om Norges Afstaaelse. Oversat. Chra 1814. 59 S. 8. (Orig. er af Kjøbenhavneren Andr. A. Feldborg, og udkom anonymt i London 1813 i 3 Oplag under Titel: Cursory Remarks on the meditaded attack on Norway etc. (jfr. Nyerups og Krafts Litt. Lex. 164—65. Erslew I. 421—22).

Faye, Andreas, Søn af Kjømand (senere Mægler) i Drammen Christopher F. og Maren Matthea Borgen, er født paa Bragernes 5 Octbr. 1802, blev Student fra Drammens Skole 1823 og theol. Candidat 1828. Han var fra Jan. 1826—Juli 27 const. Timelærer ved Drammens lærde Skole, blev Jan. 1829 Lærer ved Arendals Real- og Middelskole, og var en af Stifterne af Arendals Museum og offentlige Bibliothek, og foretog 1831 en Reise til Danmark, Tydskland, Italien og Frankrige, paa hvilken han gjorde sig bekjendt med Almueskolevæsenet i Preussen og Sachsen; blev 12 Marts 1833 Sogneprest til Holt og fra 1839 tillige Forstander og 1ste Lærer ved det paa Holts Prestegaard oprettede Skolelærer-Seminarium; fra 1835—41 var han Formand for Nedenes og Robygdelagets Amts Landhusholdnings-Selskab, og i 1842 Storthingsmand fra samme Amt. 1843 grundlagde han den theologiske Forening for Nedenes Provstier, hvis Formand han siden har været. Medlem af Norske Vidensk. Selskab i Thjem 1832 og af det Nordiske Oldskriftselskab i Kjøbenhavn 1837. * 1. 1 Oct. 1835 Ditlevine Madsen (f. 1819 † 1846), D. af Skibsfører i Arendal Thomas M. og Anne Elene Dedekam. 2. 1 Mai 1850 Octavia Knudsen, f. 26 Mai 1828, D. af Præsident Knud Kn. i Christianssand, der † paa Holt 17 Aug. 1852. (jfr. Moes Efterretn. 60—61. Thues Læseb. 553).

Norges Historie, til Brug ved Ungdommens Underviisning. Chra 1831. XII. 279 S. 8. (rec. af P. A. Munch i Maanedsskr. f. Literat. VIII. 78—100; anm. i Morgenbl. 1832 No. 7). — 2det forbedrede Opl. Arendal 1834. XVI. 286 S. — 3die forb. Opl. Chra 1842. VIII. 206 S. — 3die forb. og forøgede Opl. Laurvig 1856. VII. 250 S. — Oversat paa Svensk. Med tillägg af berättelsen om Norriges statshvälfning 1814; ett sammandrag af dess grundlag, samt en blick på Norriges närvarande tillstånd af Fred. B. Cöster. Stockholm 1842. 322 S. 8. (anm. i Aftonbladet 1842, for Febr.). — Bearbeidet paa Tydsk i Bülaus Historische Hausbibliothek. XVIII. Leipzig 1851. jfr. Idun 1851 No. 16.

Norske Sagn, samlede og udgivne. Arendal 1833. XXXI. 256 og 6 S. 8. (anm. af P. A. Munch i Vidar No. 58, jfr. F.s Svar i No. 67. 68; ligesaa anm. i Skiens Ugeblad 1835 No. 16 ff., hvorpaa F. svarede i Vestl. Tidende f. A.) — 2det forøg. Oplag. Chra 1844. VIII. 235. S. 8.

Udtog af Norges Historie. Udarbeidet til Brug i Almueskolerne. Chra 1834. 60 S. 8. — 2det Opl. 1836. — 3die Opl. Chra 1840. — 4de Opl. ib. 1847.

60 S. 16. (anm. af Chr. Lange i Norsk Tidsskrift I. 131—34). — 5te Opl. ib. 1852. 60 S.

Kort Fremstilling af Christendommens Indførelse i Norge, af den Overtro og de Vildfarelser, som i den følg. Tid bleve herskende i den norske Kirke, samt af den lutherske Reformations Indførelse i Norge. Forf. i Anl. af den forestaaende Jubelfest. Chra 1837. 48 S. 8.

Alf Thorsen, den forstandige Bonde. Arendal 1838. 39 S. 8. — 2det Oplag. Chra 1844. 60 S. 12., som No. 6 af „Folkeskrifter."

Landets Ulykke og Folkets farligste Fiende (af J. H. Zschokke). En Fortælling til Advarsel og Lærdom. Efter det Tydske. Chra 1840. 78 S. — 2det Opl. ib. 1841. 61 S. — Oversat paa Svensk. Stockholm 1841.

Aarsmødet i Nedenæs og Raabygdelagets Amts Landhuusholdnings-Selskab 9 Febr. 1841. Arendal 1841. 8.

Den christne Kirkes Historie, til Brug ved Ungdommens Underviisning. Chra 1842. 78 S. 8. (anm. i Mgbl. 1843 No. 283). — 2det Opl. ib. 1850. 80 S. 8.

Almuskolen, eller Vink til at opdrage og undervise Børn, samt ordne og styre en Almuskole. Chra 1853. IV. 162 S. 8. (anm. af K. Gislesen i Norsk Tidsskr. VII. 155—72). — 2det Oplag. ib. 1855.

Statholder Severin Løvenskiold. Efter hans efterladte Papirer, skildret. Chra 1858. 25 S. 12. (særsk. Aftr. af Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 48. 49. Optrykt i Fædrelandet Decbr. s. A.)

Udgav med Forord 3die Deel af Jac. Aalls Erindringer som Bidrag til Norges Historie, hvortil han efter Forf.s Død ordnede hans Haandskrift.

I Samlinger til det norske Folks o. Sp. Historie, III. 182—84: Om Krigsbegivenhederne paa Mosś og paa Ringerige 1716.

I Theologisk Tidsskrift IV. 57—65. 575—92, V. 499—516: Forhandlinger i Nedenæs Provstie theologiske Forening.

I Mærkelige Nordmænd II. 58—64 og I. 27—36: Jacob Aalls og Otto B. Langes Biographier efter deres egne Optegnelser.

I Norske Bibelselskabs 29de Beretning 1845: Det norske Bibelselskabs Oprindelse og Virksomhed til 1844.

I Norsk Kirketidende 1857 S. 161—170: Forhandling i Nedenæs Provstiers theologiske Forening 1855—1856.

I Skilling-Magazin. I. No. 35. 57. III. No. 16. 18.: Om det kgl. Selskab f. Norges Vel; II. No. 75: Om Gaara Kirke i Bø; ib. No. 86: Noget om Florents og dens Domkirke; III. No. 27. 43. ff.: Om Almubogsamlinger; V. No. 42: De norske Kirker; ib. No. 25: Snorre Sturlesons Levnet. 1858: Peder Clausons Liv og Levnet.

Til Bestlandske Tidende forskjellige Bidrag, især vedkommende Amtets Landhuusholdningsselskab, hvoraf Aarsberetningen for 1840 og en Opfordring til at indtræde i Selsk. f. Norges Vel ere særskilt trykte; desuden et Par litterære Anmeldelser (af Derwent Conways Journay trough Norway og B. Moes Aktstykker) samt flere Biographier.

Faye, Frants Christian, Søn af Kjøbmand i Tønsberg Matthias Vilhelm F. († 1811) og Antonette Harmsen († 1832), er født i Tønsberg 20 Decbr. 1806, blev privat dimitteret 1824 og medicinsk Candidat 1831, hvorpaa han strax sendtes til Finmarken som Medlem af den til at træffe Foranstaltninger mod Cholerasygdommen nedsatte Commission i Hammerfest; blev 1836 Corpslæge ved Thelemarkske Corps og var praktiserende Læge i Skien, indtil

han i Januar 1846 blev Lector i Medicin ved Universitetet og Overlæge ved Fødselsstiftelsen; 12 Juli 1850 Professor; fra 1852—1855 Medlem af Inspectionen for Bodsfængslet. Han tog 1841 Licentiatgraden og 1842 Doctorgraden i Medicinen, og udnævntes i Juli 1852 til Livmedicus hos Hs. Maj. Kongen. Han har foretaget flere videnskabelige Udenlandsreiser: 1838 paa 9 Maaneder til Tydskland, Frankrige og England; 1841 med offentligt Stipendium for at studere Hudsygdomme; 1847 paa offentlig Bekostning til Frankrige, Storbritanien og Irland, for at studere Hudsygdomme, Chirurgi og Fødselsvidenskab; 1848 besøgte han den danske Feltarmee og gjorde nogen Tid Lægetjeneste ved Augustenborgs Lazareth; 1849 Stipendium til Udlandet for at besøge de større Sygehuse for Kvinder og Børn m. v., 1851 besøgte han Stockholm og Storbritanien, 1853 det nordenfjeldske Norge for at undersøge Anstalterne mod Spedalskhed, og 1855 foretog han en større Reise til Frankrige, Belgien, England, Italien, Tyrkiet og den franske Hær paa Krim paa egen Bekostning; desuden flere kortere Reiser. Han har deeltaget i de skandinaviske Naturforskeres samtlige Møder undtagen i Stockholm 1842, samt været den norske Afdelings General-Secretair siden 1846. Han mødte fra Norge ved Velgjørenheds-Congresserne i Bruxelles 1856 og i Frankfurt 1857, ved hvilke han redegjorde for Norges Stilling til Sagen. Han blev 1847 Ridder af Dannebroge, 1851 af Nordstjernen, som han i Anledning af Prindsesse Louises Fødsel, hvorved han som norsk Accoucheur var nærværende, fik i Brillanter, og blev 1855 Ridder af St. Olafs Orden. Han er Medlem af det medicinske Selskab i Kjøbenhavn, Svenska Läkare-Sällskapet og kgl. Vetenskaps Akademien i Stockholm, af Videnskabernes Selskab i Throndhjem, af Aerztliche Verein i München, og 1857 af Videnskabsselskabet i Christiania, hvis Stiftelse han foranledigede ved et motiveret Forslag af 2. Mai 1856 til det academiske Collegium, ledsaget af en Gave paa 1000 Spd. * 1842 Sophie Louise Kaltenborn, D. af Generalmajor Carl Frederik Ferdinand Vilhelm Albr. K. (s. d.) (Autobiographi i Univers. Programmet til hans Doctorpromotion 1842).

De vesiculis seminalibus dissertatio (partic. I. II.) Skienæ 1840—1841. 233 S. 8. (anm. i British and foreign medical Review og omtalt i Kaulas Pertes seminales).

Lærebog i Fødselsvidenskaben for Jordemødre. Skien 1844. X. 241 S. 8. m. 31 Fig. i Steentryk. — 2 omarb. og forøg. Opl. Chra 1857. XII. 220 S. 8. m. 39 Træsnit.

Om Forholdene ved flere af *Udlandets Hospitalsindretninger*, hovedsagelig dem for Kvinder og Børn. Chra 1850. 103 S. 8. (særskilt aftrykt af Mag. f. Lægevidensk. 2den Række. IV).

I Eyr VIII. 285—300: Selvmord udført ved et Skudsaar i Brystet; X. 45—52. XI. 1—18: Praktiske Jagttagelser; (oversatte paa Tydsk i Schmidts Jahrbücher, 1 Suppl. B., og i Behrens Repert. der med. chir. Literat. d. Auslandes I, 1836).

I *Magazin f. Lægevidensk.* I. 205—46: Nogle Bemærkninger om Forbindelsen mellem det mentale og animalsk-organiske Livs Ytringer; II. 106—34: **Praktiske** ***Iagttag*****elser og Bemærkninger; ib. 106—34: Om Febris intermittens, chronisk**

Diarrhoe og hurtig Død efter forudgangen Fødsel; V. 1—26: Om et Par endemiske Hudsygdomme i Skotland og Ireland; VI. 1—17: Om Moderkagens Tilbageblivelse efter Fødselen; ib. 17—31: Om nogle Abnormiteter i Muskelsystemet, der kunne give Anl. til praktiske Vildfarelser; ib. 32—101 og 142—242: Recensioner af udenlandske Skrifter om Fødselsvidenskaben; VIII. 16—22: Om Superfœcundatio; ib. 233—51: Om Skien i topographisk-medicinsk Henseende; ib. IX. 215—251: Om Behandlingen af Metrorhagier.

I Sammes Anden Række, hvoraf han er fast Medudgiver, foruden mangfoldige mindre Opsatser, kortere Uddrag af fremmede Skrifter og hans Deeltagelse i Medicinske Selskabs Discussioner: I. 29—37: Obstetricisk Statistik og Anmeldelse af en særegen Behandling af Underarmens Læsioner; ib. 72—84: Om secale cornutum: ib. 97—116: Om medicinsk Praktik, Læger og Qvaksalvere; ib. 238—52: Hydrocephalus acutus; ib. 252—78: Anmeld. af Svenska Läkaresällsk. Nya Handlingar, V.; ib. 282—313: Om Fødselsstiftelsen i Christiania fra dens Begyndelse i 1818 til Udg. af 1846; ib. 375—89 (med A. W. Münster): Anmeldelse af Ilmonis Nordens sjukdomshistoria; ib. 451—67 og 675—91: Anmeld. af Annali universali di medicina 1846; ib. 535—67: Om den praktiske Anvendelse af de nyere Undersøgelser af Blodet m. Hens. t. Puerperal-Affectioner (ogsaa indført i Forhandlingerne ved Naturforskermødet i Kjøbenhavn 1847). — II. 105—10: Om Behandlingen af Arterielæsioner; 321—64: Fødselsstiftelsen i Christiania 1847: 585—93: Praktiske Iagttagelser; 656—74: Encephalomalacie. — III. 26—35: Om Dødsstivheden og Dødstegn i Almind.; 111—19: Om Betydn. af Saliva for Fordøielsen; 165—76: Om Abscesser bag Pharynx og Oesophagus; 218—38: Anm. og Uddrag af Dr. M. C. Retzius om Bäckenforträngning; 433—67 og 497—520: Fødselsstiftelsen i Christiania 1848; 609—14: Hvad forstaaes ved et dødfødt Barn? — IV. 1—55, 65—113: Om Forholdene ved flere af Udlandets Hospitalsindretninger, hovedsagl. dem for Kvinder og Børn; 166—81 og 230—38: Om Sukkerets Frembringelse og Forsvinden i den animalske Oeconomi, efter Magendie; 183—86: Medicinske Selskabs Virksomhed 1849; 457—490 og 521—541: Fødselstiftelsen i Christiania 1849. — V. 35—52: Anmeldelse af Wistrands Afhandling om Svangerskab i medico-legal Henseende; 145—65: Bemærkninger om Cholera; 681—736 og 777—95: Fødselsstiftelsen i 1850 (jfr. Chr.-Posten No. 1142). — VI. 20—35: Om de nyere Fængselssystemers Virkninger i physisk og phsykisk Henseende (Foredrag ved Naturforskermødet i Stockholm 1851, optrykt i Chr.-Posten No. 1226—27); 353—70: Keisersnit, udført formedelst Bækkenforsnevring (af Forf. oversat paa Fransk og optrykt i Moniteur des Hôpiteaux 1852); 425—460 og 481—498: Fødselsstiftelsen i Christiania 1851; 790—800: Forskjellen mellem Phthisis og Tuberculose, efter Virchow. — VII. 665—692, 753—70: Fødselsstiftelsen i 1852; 161—76: Om Betydningen for den legale Medicin af Huden og Navlesnoren hos den Nyfødte, af Hervieux; 414—37: Om Leucocythæmia; 622—642 og VIII. 173—192: Anmeldelse af Wistrands Handbok i Rättsmedicinen. — VIII. 105—27 og IX. 101—114: Anmeldelse af Ilmonis Nordens Sjukdomshistoria II.; 239—50: Undersøgelse af Uterinorganernes Tilstand hos 583 Lig i St. Georges Hospital i London; 259—64: Forvandling af Blæreorme til Bændelorme; 297—324: Anmeldelse af det Svenska Sundhets-Collegii Berättelse for 1851 og Prof. Bergs Indledning til samme; 461—80: Om Nytten af Diegivning og det Skadelige ved at undlade den i Sygdomme, af Dr. Roser; 524—30: Tvende Forgiftninger ved Laudanum; 530—43: Anm. af L. Thurmanns Samling af Love m. v. vedk. Læger; 625—56, 689—720, 769—823: Om Cholera i Norge 1853 udenfor Christiania og Akers Sogn. — IX. 25—36: Anm. af Bennets Pulmonary Tuber-

culosis; 121—28: Om Albumin i Urinen hos frugtsommelige Kvinder; 181—96: Om Fedt i Excreta, af Dr. Reeves; 244—63: Om Varigheden af Svangerskabet af M. Duncan; 361—83: Om Embryotomie; 492—95: Anm. af Mansas Overs. af West om Børnesygdommene; 536—42: Aarsagerne til Alderdomssvækkelse og Død; 633—66 og 697—717: Fødselsstiftelsen i Christiania 1853 og 1854. — X. 1—35, 65—82 og 137—156: Bidrag til Læren om Sygdomme i de kvindelige Sexualorganer. (Et Afsnit deraf: Om Deviationer af Livmoderen, er særskilt aftrykt og det øvrige gjengivet og anmeldt i Schmidts Jahrbücher 1857. Novbr.); 185—91: Meteorologien som Medicinens Hjælpevidenskab af Dr. Göschen; 460—70: Den statistiske Congres i Paris ang. Dødsaarsagernes Statistik. — XI. 411—437, 547—583: Nogle Bemærkninger og Forsøg vedk. Inoculation af Vaccinematerie og Schankermaterie; XII. 20—31: Bemærkninger ang. Betydningen og Behandlingen af enkelte Uterinaffectioner. — Samtlige Beretninger om Fødselsstiftelsen ere særskilt aftrykte samlede, og anmeldte i Zeitschrift für Geburtskunde, ligesom en stor Deel af hans Afhandlinger ere omtalte eller oversatte i engelske, franske og tydske medicinske Tidsskrifter.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie I. 45—48: Indberetning til Kirke-Depart. om hans Udenlandsreise 1841; 277—79 og 285 f.: Om Tenotomi; II. 334—38: Om et Skudsaar i Brystet; 361—73: Om Badet i Sandefjord; III. 57—63: Om Spinalirritation; 145—49: Ang. Ebbesens Beretning om Badet i Sandefjord; 257—62: Betænkning ang. Udkastet til Lov om det militaire Medicinalvæsen.

I *Forhandlinger ved de Skandinaviske Naturforskeres Møder* findes Uddrag af hans paa disse holdte Foredrag, nemlig i *Gøteborg* 1839: Bemærkninger ved et af Prof. Sommer fremsat Forslag til et forandret System i Hudpathologien S. 173—89; i *Kjøbenhavn* 1840: Bemærkninger ved Prof. Bangs Foredrag om Typhus S. 123—25. (oversat i Häsers Repertor. III. No. 5 og i Schmidts Jahrb. 1842 No. 4); Om Scotomata S. 170—79; i *Christiania* 1844: Om Behandlingen af Lungetuberculose, S. 392—400; i *Kjøbenhavn* 1847: Om Grundvolden for en nøie literær Forbindelse mellem Nationerne, S. 149—55; Om den praktiske Anvendelse af de nyere Undersøgelser om Blodet, navnlig m. H. t. Puerperalaffectioner, S. 875—905; i *Christiania* 1856, hvis Forhandlinger han som Generalsecretair har besørget udgivne (Chra 1857. VII. 658 og 34 S. 8. m. 1 Steentr.): Om Brændeviin, Øl og Kaffe S. 486—90; om Forholdsregler mod epidemiske Sygdomme, navnlig Qvarantæne mod Cholera S. 493—503.

I Norsk Tidsskr. f. Videnskab. og Litteratur I. 350—68: Anmeldelse af Forhandl. ved Naturforskernes Møde i Christiania 1844.

I Norsk Folkekalender 1851, 20—50: Om Luften og Lyset som Betingelse for Liv og Sundhed; 1855, 7—13: Dyrenes Huustamhed.

I den aarlige Beretning om Bodsfængslets Virksomhed 1852—1855 er hans særlige Beretninger om de sanitære Forhold i Fængslet trykte.

Som Medlem af Medicinal-Commiteen fra 1850 indtil den i 1857 ophævedes, har han Andeel i sammes Forestillinger og Betænkninger, som findes trykte i Mag. f. Lægevidenskaben.

Forskjellige Leilighedstaler (t. Ex. ved Rector Ørns, Proff. Skjelderups og Sørensens Grave) ere trykte i Dagbladene, i Festberetninger, Aarsbeberetninger o. s. v.

I Christiania-Posten 1852 No. 1297: Nogle Ord i Anl. af Discussionen om Offentliggjørelse af medicinske Gjenstande. 1855 No. 2354: Om Nytten af en Bade- og Badskeanstalt i Christiania. 1857 No. 49: Om Misbrug af Brændeviin bayersk Øl og som Medicamenter.

I *Congres de bienfaisance* à Bruxelles 1856: I. 140—145: Beretning for Norge vedk. de paa Congressen omhandlede Gjenstande. (ogs. trykt i Moniteur Belge, og derfra oversat i Morgenbladet s. A. Hans paa Velgjør. Congressen i Frankfurt 1857 givne Beretning om Norge er under Trykken i Beretningen om Forhandlingerne).

I *Edinburgh medical Journal* Oct. 1857: On Syphilisation.

I *Medical Times and Gazette* Sept. 1857: On the effect of several animal poisons. (Uddrag af et Foredrag i British Association ved dets Møde i Dublin s. A.)

Faye, Gabriel Smith, Søn af Mægler Gabriel Smith F. i Drammen († 1821) og Antonette Anker Dorph († 1823), er født i Drammen 5 Febr. 1806, blev Student fra sammes Skole 1825 og theologisk Candidat 1829; blev Decbr. s. A. Sognepræst til Luro, 1835 residerende Capellan til Stange og 10 Jan. 1845 Sognepræst til Hoiland. * 13 April 1830 Gjertrud Christiane Christensen (f. i Drammen 4 Febr. 1804), D. af Skibsfører Niels Andreas C. og Maren Arctander.

I Morgenbladet 1843 No. 220: Gjenmæle mod Provst Aabels Betænkning og Erklæring i Anl. af Forslag til en forandret Regulering af Geistlighedens Lønningsmaade. 5 Sp. — 1853 No. 119: Atter om Fattigvæsenet. 3½ Sp.

I Børnevennen IV., (1846) No. 13 ff., V. og VI.: Fortsættelse af en af Sagild begyndt „Fædrelandets Historie fra de ældste Tider indtil vore Dage."

Faye, Georg Taylor, foregaaende Sognepræst Andreas F.s Broder, er født i Drammen 1 Septbr. 1804, Student fra sammes Skole 1824 og theologisk Candidat 1830; blev 1831 Adjunkt ved Arendals Middelskole, 1835 residerende Capellan til Ramnes, 1843 Sognepræst til Folden og 28 Mai 1850 til Laurdal i Laurvigs Provsti. * 9 Jan. 1839 Gunvor Marie Taraldsen (f. i Christiansand 7 Aug. 1813), D. af Smed Siddel T. og Anne Cathrine Colbis.

Mærkelige Begivenheder af Historien, oversat af det Tydske efter Koppes Geschichten aus der Geschichte. Drammen 1842. 105 S. 8. — 2den Udg. ib. 1849. 114 S. 8. — 3die forøgede Udg. ib. 1855. 135 S. 8. (anm. i Morgbl. 1858 No. 3).

Faye, Ludvig, Handelscontorist i Bergen.

Leopold. Original Tragoedie i 5 Acter. Bergen 1845. 8. (anon.; skal være af ham).
Literaire Bagateller. Bergen 1846. 52 S. 8.

Fearnley, Carl Frederik, Søn af Kjøbmand paa Frederikshald Thomas F. og Maren Sophie Paus, er født paa Frederikshald 19 Decbr. 1818, blev Student 1837 og mineralogisk Candidat 1844; blev s. A. Observator ved det astronomiske Observatorium, tilstodes 1849 offentligt Stipendium til et længere Ophold ved de vigtigste Observatorier i Europa, for videre at uddanne sig i den praktiske og theoretiske Astronomi; 1852 blev han Universitets-Stipendiat i Astronomi, hvori han fra 1856, da Prof. Hansteen fritoges, holdt Forelæsninger; afslog s. A. Kaldelse til Kjøbenhavns Universitet som Professor i Astronomi, og blev 28 Sept. 1857 udnævnt til Lector i Astronomi i Christiania. 1857 Medlem af det da stiftede Viden-

stabs-Selskab sammesteds. * 185* Vilhelmine Charlotte Emma Mariboe (f. 8 Febr. 1820), D. af Capt. Ludvig M. (s. d.)

Praktisk Geometri med oplysende Figurer og Exempler, for Borger- og Haandværksskoler, Søndagsskoler og anden høiere Almueunderviisning. (m. 68 Træsnit). Chra 1843. 31 S. 8.

Beschreibung und Lage der Universitäts-Sternwarte in Christiania v. C. Hansteen og C. F. Fearnley. Chra 1849. 88 S. gr. 4. m. 3 lith. Planen. (Univers. Program 1849. Affnittene S. 19—32 og 37—88 ere af Fearnley).

Frit oversat paa Norsk Afdelingerne Physiken (S. 1—122 m. 100 Træsnit) og Astronomien (S. 123 ff. med Træsnit og Stjernekart) af Fr. Schoedlers Naturens Bog. Chra 1849. 8. — 2det Oplag under Pressen.

Hans haandskrevne Indberetning om en geognostisk Reise i Gudbrandsdalen 1841 er benyttet af A. Bibe i hans Samlinger af Høidemaalinger i Norge i Gæa Norvegica.

Fearnley, Henry Emil, Foregaaendes Broder, er født paa Frederiksbald i Marts 1813, blev privat dimitteret 1830 og theologisk Candidat 1839. S. A. erholdt han et Stipendium, for i Danmark at gjøre sig bekjendt med enkelte Dele af Skolevæsenet, især Realskoler; oprettede samtidigt i Christiania en Realskole, som han bestyrede til 1847, da han blev Klokker og Skolelærer ved Garnisonsmenigheden sammesteds. Blev 3 Januar 1857 Katechet i Kragerø. * en Datter af Major Grønvold paa Gulloug i Lier.

Om Skolen og Sprogstudierne i 4 Taler af E. Tegnér, en Nytaarsgave for Skolediscciple, Lærere og Skolens Venner; oversat. Chra 1836. VI. 56 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1837 No. 194).

Smaadigte til Udenadlæsning, til Brug ved den første Underviisning. Chra 1840. 50 S. — 2den forøgede Udg. ib. 1842. 78 S. — 3die Udg. ib. 1846. 71 S. — 4de forøg. Udg. ib. 1852. 100 S., alle i 12.

I Morgenbladet 1840 No. 167: Om Opdragelsesanstalter for moralsk fordærvede og fattige forældreløse Børn.

I Den Constitutionelle 1836 No. : Motiveret Forslag, indgivet til Storthinget om Begrundelse af en offentlig Kunst- og Malerisamling.

I Asyltidenden I. No. 1: Historisk Oversigt over Asylers Oprindelse og Udbredelse i forskjellige Lande; No. : Om Opdragelsesanstalterne for moralsk Fordærvede i Hamborg og Danmark.

Fenger, Johannes Ferdinand, Søn af Sognepræst paa Christianshavn Rasmus F. († 1825) og Marthe Hele Meinert, er f. paa Chrhavn 30 Marts 1805, Student 1821, theol. Candidat 1825, og Licent. theol. 1828; 1833 Sognepræst til Liunge og 1854 til Høie-Taastrup i Sjælland. * 1834 Maria Magdalena Boesen, D. af Justitsraad Joh.s B. i Kbhvn. (jfr. Erslews Forf. Lex. I. 424 ff. og Suppl. I. 459 ff., hvor følgende i Norge trykte Arbeide er forbigaaet. Hans Forfatter-Virksomhed iøvrigt tilhører Danmark).

I Wexels's Tidsskrift for Kirke-Krønike og christ. Theologie. III. 338—373: Træk af Heinr. Møwes Liv og Prøver af hans Digte.

Feragen, Andreas Martinus, Søn af Arbeidsmand Svend Andreas F. og Henrika Feragen, er født i Throndhjem 21 Juli 1818, tjente til sit 24 Aar som Haandskriver hos Sognepræst Bendix Støren i Throndhjem, hvem han skylder sin Dannelse; kom 1842 til Holts Skolelærer-Seminarium, hvor han 1843 tog Examen med Udmærkelse; var 1843—46 Almueskolelærer i Christianssand, og blev 26 Juni 1846 Kirkesanger i Holt samt Lærer ved den faste Skole der, og leder som saadan Seminaristernes praktiske Øvelser i Skolen. Han er Ordfører for Provstiets Skolelærerforening og Formand for Holts Missions- og Afholds-Foreninger. * 24 Juni 1846 Elisabet Olsen, D. af Skomagermester Adrian O. i Christianssand.

Opgaver og korte Vink til praktisk Tavleregning for Almueskoler (med Facitbog). Chrsand 1856. 96 S. 8.

Regne-ABC eller Opgaver af de fire Grundregningsarter med eens- og ueensbenævnte Tal, tilligemed korte Vink til praktisk Tavleregning for de første Begyndere. Chrsand 1856. 48 S. 8. (udgjør de 3 første Ark af foregaaende Skrift; begge anmeldte i Morgenbl. 1858 No. 26 af L. W. Schønheyder).

I Den norske Folkeskole II. 193—99 og 232—37: Hvorfor bør en Lærer under sin Virksomhed flittigt kaste Blikket tilbage paa sine egne Barndomsaar? II. 353—63: Nogle Ord om Skolelærerforeninger. III. 129—36: Om Belønning og Straf paa Skoler. IV. 211—13: Om Skriveundervisniug og Forskrifter; 269—73: I Anl. af Spørgsmaalet: Er der nogen Trang til en Regnebog for Almueskolen?

Field, Olaus.

I Morgenbladet 1850 No. 224: Skulle Almueskolelærerne forholde sig passive m. Hens. t. den foreslaaede Almueskolelov, eller hvad bør de gjøre?

Fietzentz, Liv Borch, Søn af Josias F. og Eleonora Hedevig Borch, født i Throndhjem 1768 (døbt 4 Oktbr.), og dimitteret fra Christiania Skole; var fra 1799 resid. Capellan til Norderhov og blev senere Sognepræst til Vaage, hvor han døde 22 Jan. 1830. * Elisabeth Hannestad (døbt i Jevnager 20 Jan. 1779), D. af Ole H. og Anne C. Borch.

Tale, holdt i Norderhougs Hovedkirke ved Nationalfesten 1811 i Anl. af det norske Universitets Stiftelse. Chra 1812. 32 S. 8. (Sangene til Festen findes trykte i Platous Indberetninger om Festen S. 206—8).

Sundheds-Catechismus for unge Mennesker og Menigmand. Et Forsøg. Chra 1821. 76 S. 8. [2det Oplag ud. Tv. af 1823. 7½ Ark].

Forsøg til en Sundheds-Catechismus eller Lyksalighedslærens første Grunde. Til Brug for de lavere Skoler og den huuslige Børneopdragelse blandt Menigmand. 3die rettede og forøgede Oplag. Chra 1830. VIII. 164 S. 12.

Fietzentz, Wilhelm Josias Bech, Søstersøn af Forrige, og Søn af Lieutenant Adam Bech og Eleonore Rosine Fietzentz, er født i Vang i Valders (døbt 14 Juli) 1802; blev Officier 1818, og tog som Premierlieut. i Cavalleriet 1827 Examen artium, samt 1832 juridisk Embedsexamen. I 1830 antog han sit ovennævnte Morbroders og Pleiefaders Familienavn, blev 1835 Politimester i Bergen, 1843 Sorenskriver i Lofoten og Vesteraalen og

i Juli 1847 ligesaa i Soløer. * Christiane Henriette Falsen (f. 20 April 1815), D. af Stiftamtskriver i Bergen Hagbart F. og Alette Fleischer.

I Morgenbladet 1841 No. 140 Tillæg: Oplysninger angaaende Bergens Politie. 5½ Sp.

Finch, Carl Frederik, er født 1777 paa Moss, hvor Faderen var Apotheker; tog pharmaceutisk Examen i Kjøbenhavn 1798, blev s. A. Apotheker i Tønsberg, og 1801 paa Moss, hvor han døde 21 Febr. 1849. 2 Gange gift.

I Nationalbladet III. S. 20—27 og 33—40: Nogle Ytringer i Anledning af Finants-Commiteens 21de Princip.

Finne, Christian Dorph, Søn af Generalmajor Edvard Nicolai F. (affk. Brigadechef 1838. † 30 Aug. 1854) og Marthe Holter Dorph († 10 Mai 1843), er født i Lier 18 Novbr. 1799; blev Officier 1819 i 2den Agershusiske Brigade, 1829 Premierlieut. og 20 Novbr. 1837 Brigadeadjutant, og i en Række Aar efter eget Ønske forbigaaet ved Avancement. Afsked 25 Februar 1857. * Elisabeth Margrete Dietrichson (f. 17 Decbr. 1807), førnævnte Professor theol. Jacob F. D.s Søster.

Forsøg til at bevise den de subalterne Officierer af Staten hidtil viste Tilsidesættelse og vilkaarlige Behandling. Drammen 1834. 8. (anonymt).

Beskrivelse over Landmilitairetatens Chefsgaarde med tilføiede Bemærkninger, samt over de Fæstnings-Officierer og Detachementschefer anviste Embedsboliger. Chra 1842. 212 S. 8. og 2 Tabb. fol.

Finne, Engelbrect, Søn af Sorenskriver i Nedenes Andreas Frederik F., er født ved Arendal 1788, blev Student fra Frederiksborgs Skole 1806 og juridisk Candidat i Christiania 1815; var i mange Aar eedsvoren Fuldmægtig hos Faderen, samt efter dennes Død constitueret Sorenskriver i Nedenes under Forhandlingerne om Embedets Deling; blev 11 Marts 1835 Byfoged i Riisøer, og var Storthingsmand derfra i 1842 og 1845. Ugift.

I Granskeren V. No. 14—15: Forslag til Lov angaaende Norges Flag. (jfr. R. Keysers Undersøgelse om Norges Rigsvaaben og Flag (1842), der forfattedes paa Opfordring af F. og af ham tilstilledes Constitutions-Committeen).

Finne, Johan Edvard, Broder af næstforrige Lieut. C. D. Finne, er født i Lier 1800, blev Secondlieut. i 2 Agersh. Inf. Brigade 1819, Capitain 1827 og Compagnichef 18 Novbr. 1853. Han eiede og bestyrede i flere Aar en lithographisk Anstalt i Christiania. Ugift.

Constantinehs Beleiring og Bestormelse i Octbr. 1837. Uddr. af det danske Militair-Repertorium, med en lithogr. Plan. Kbhvn 1838. 16 S. 8.

Fra sin lithographiske Presse har han selv udgivet: Oversigts-Kart over Tellemarken. Chra 1838. 4, og Reisekart i Omegnen af Mjøsen, forneml. m. Hens. t. Dampfarten. Chra 1845. fol.

Fleischer, Andreas Jørgen, Søn af Capitain og Compagnichef Johan Christian F. († 1818) og Severine Dorthea Mosgaard († 1834),

er født 15 Febr. 1807 (ikke i Octbr. 1806, som feilagtig er indkommet i offentlige Protokoller) i Ramnes Sogn, blev 1825 Lieutenant i 2 Agersh. Inf. Brigade, tog 1827 Examen artium og 1832 theologisk Embedsexamen, hvorpaa han 1834 blev Sognepræst til Alten-Talvig og 16 Marts 1844 til Gausdal. * 1. Christiane Ottilia Teilmann († 1836), D. af Sognepræst i Laurvig Andreas T. 2. Magdalene Margrete Christie (f. i Slidre 31 Jan. 1816), D. af Sognepræst til Slidre Edvard C.

Om Maadeholdenhed. En Tale af W. E. Channing. Oversat af Engelsk. Chra 1839. X. 60 S. 12.

Christelige Børnesange, Læsestykker og Riim til Brug i Asyler, mindre Skoler og ved huuslig Underviisning. Af det Engelske og Svenske oversatte, saml. og udg. Chra 1842. V. 53 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 308).

En Christens saligste Nydelse ved sin Herres Naadebord, en Altergangsbog for Guds Børn af J. Goßner. Fra det Tydske m. nogle Forkortelser og Forandringer oversat. Tromsø 1843. 118 S. 8.

Morgen- og Aften-Bønner til hver Dag i Ugen, med korte Betragtninger over vor christ. Børnelærdom. Lillehammer 1845. 3 Ark 8. 2det Opl. ib. 1854.

Prædiken holden i Follebo Annexkirke 2 Sønd. eft. Helligtrekonger 1846. ib. 1846. 8.

De Helliges evige Hvile, 16 Betragtninger forfattede i Aaret 1649 af R. Baxter. Oversat efter den tydske Udg. 1840. Lillehammer 1847. 211 S. 8.

Om Gjenfødelsen og en gjenfødt Christens hellige og salige Timer. Nogle opbyggelige Betragtninger efter engelske og tydske Andagtsbøger. ib. 1848. 32 S. 8.

Troens Liv af R. Baxter. Efter den ældre danske Overs. paany udgivet. ib. eod. 12.

I Den Constitutionelle 1837 No. 77. 80: Antegnelser ang. Folkets Charakteer, Sæder og Skikke i Alten-Talvigs Præstegjeld i Vestfinmarken, 8½ Sp.; (jfr. Mgbl. f. A. No. 84); i 1841 No. 109, 110, 112, 115, 121: Nogle Optegnelser om Alten-Talvig. 11 Sp.

I Asyl- og Skoletidende 1842 No. : Om det engelske Asylvæsen, uddraget af S. Wilderspins Bog; No. : Beretning om Redningsanstalten Das rauhe Haus i Hamborg.

Fleischer, Baltazar Sechmann, Søn af efternævnte Palle Rømer F., er født 11 April 1810, blev Secondlieutenant i Marinen 1829, Premierlieut. 1834 og Capitainlieut. 1852; blev 30 Marts 1854 norsk og svensk Consul i Archangel og 1857 Capitain à la suite i Marinen. Han var i nogle Aar i fransk og senere i russisk Krigstjeneste, og blev Ridder af Æreslegionen og St. Stanislausordenens 3die Klasse; 1852—1854 var han Marine-Departementets Consulent.

Beskrivelse over det russiske Linieskib Ingermannlands Forliis 30 Aug. 1842 i Nærheden af Oxø paa den norske Kyst. (Af A. J. Sovorof). Oversat fra det Russiske. Chra 1845. XVI. 56 S. 8.

Fleischer, Knud Geelmuyden, Søn af Sorenskriver i Hardanger og Voss Etatsraad Johan Sechmann F. († 28 Febr. 1789) og Catharina Geelmuyden († 1774; jfr. Moes Tidsskr. for Personalhist. II. 217 ff.), er

født paa Voss 13 Decbr. 1749; var først personel, senere residerende Capellan og endelig Sognepræst til Domkirken i Bergen, samt fra 1816 tillige Stiftsprovst. † 19 Marts 1820. * 15 Mai 1781 Christence Jensine Nordahl. † 25 Decbr. 1845, 84 Aar gl. (sfr. Nyerups og Krafts Litt. Lex. 170).

Udgav som Alumnus paa Walkendorfs Collegium i Kjøbenhavn følgende Disputatser: De gravitate poenarum positivarum. 1772. — De vaticinio Esaiæ VII. 16. 1773. — De immortalitate Adami in statu integritatis 1774. — De fide historica Evangelistarum. 1775; alle i 8. — Parentation over Danchwart Krohn. Bergen 1795.

Fleischer, Knud Johan Frederik, Søn af Krigscancelli-Secretair Joachim Nordahl F. og Frederikke Christiane Jacobsen, og Sønnesøn af foregaaende Stiftsprovst F., er født i Kjøbenhavn 3 Novbr. 1814, tog sammesteds pharmaceutisk Examen i 1836, kom til Norge, hvor han 1840 tog Præliminær-Examen og 1844 blev medicinsk Examinat; var i nogen Tid praktiserende Læge i Hof i Jarlsberg, blev 1849 Distriktslæge i Østfinmarken (1855 Varangers Distrikt) og 18 Octbr. 1856 ligesaa i Østre Ramdalen. * 184* Ida Kirstine Marcusen (f. i Kjøbenhavn 18 Sept. 1816), D. af Brændeviinsbrænder Jacob M. og Mette Marie Juul.

Haandbog i den praktiske Pharmacie for Læger og Apothekere. Efter Geigers Handbuch, oversat. 1ste Deel. Anorganisk Chemie. Chra 1840. IV. 616 S. 8.

Medarbeider i Skilling-Magazin 1839—42, hvori han tildeels under Mærket F. har leveret en stor Deel Bidrag, hvoriblandt en Afhandling „Populær Chemi" i Aarg. 1839 og gjennem hele Aargangen 1842.

I *Magaz. f. Lægevidenskaben*, 2den Række. I. 174—79: Praktiske Iagttagelser; ib. 371—75: Nogle Ord om den i Hof i Jarlsberg herskende Mesling-Epidemi; ib. 389—96: Om Hydropsier. II. 465—73: Misceller.

Fleischer, Palle Rømer, Søn af Tøger Christian F., titulair Generalauditeur, Raadmand og Ene-Magistrat paa Moss († 1797), og Alhed Rømer, er født paa Moss (døbt 6 Novbr.) 1781, blev 1796 Fændrik og var ansat ved Norske Jægercorps, hvorved han 1808 fik Compagni, blev efter Foreningen med Sverige Major i Armeen og Adjutant hos Kronprindsen, 1815 Overadjutant i Generalstaben og Under-Commandant paa Agershuus, 1817 Oberstlieutenant og Overcommandant paa Frederikssteen og ved Armeeforandringen s. A. geworben Corpschef i 1ste Agersh. Brigade, i hvilken han 1818 blev Oberst og Chef, 1823 Generaladjutant, 1825 Generalmajor og første Adjutant hos Kongen, 1835 Generallieutenant, og 25 Octbr. 1837 Statsraad og Chef for Armee-Departementet, hvorfra han efter gjentagne Ansøgninger fik Afsked 16 Novbr. 1848. Han blev 1816 Ridder, 1833 Commandeur og 1838 Storkors af Sværdordenen; var 1814 en af Armeens Repræsentanter ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold; arbeidende Medlem af Svenska Krigs-Vetenskaps-Academien, og fra 1836 til han blev Statsraad Medlem af Centralcommissionen for Norges Befæstningsvæsen. † i Laurvig 4 April 1851. * 180* Maria Kirkgaard (f. paa Kongsberg 1776, † 14 Juni 1847), D. af Kjøbmand Hans

K. paa Kongsberg og Enke efter Sorenskriver i Tune Ole Siewers. (jfr. Moes Efterretninger 60—61, Låstbom, Norges Ståthållare, Stifts-Amtmän etc. 44).

I Militairt Tidsskrift 2 H. 97—157: Nogle Brudstykker af Skriftet „Beyträge zum prachtischen Unterricht im Felde" etc., oversatte med en Forerindring; i 4 H. 1—43: Vinterposteringslære, Oversættelse af samme „Beyträge"; ib. 178—83: Nogle Ord angaaende de i 2det Hefte meddeelte Brudstykker; i 5 H. 1—42: Et Posteringsqvarteers Angreb og Forsvar, en Fortsættelse af Vinterposteringlæren.

Flood, Bøye Joachim, Søn af Kjøbmand og Stabscapitain i Skien Peder F. og Inger Jørgine Jørgensen, er født i Skien 10 August 1806, blev Student fra Christiania Skole 1825 og theologisk Candidat 1832, blev s. A. personel Capellan i Rakkestad, 10 Juni 1837 Sognepræst til Finnø og 1842 Provst i Stavanger Provsti, samt 19de Aug. 1844 Sognepræst til Hiterdal. * 1833 Margrete Cubrio Wright (f. 1812, † 1834). 2. Ingerd Laurine Wright, hendes Halvsøster (f. 20 Jan. 1819), begge Døttre af Grosserer, R. D. O., Simon W. i Langesund.

De to Lærebrenge hos en Haandværksmand. Til Opbyggelse oversat og udgiven med enkelte Forandringer. Stavanger 1838. 8 S. 8.

Christelige Raad til unge Mennesker, der skulle træde ud i Verden. Oversat og til Opbyggelse udg. m. nogle Forandringer. Stavanger 1838. 8 S. 8.

Joh. Goßners Skatkiste, indeholdende bibelske Betragtninger med opbyggelige Psalmer til hver Dag i Aaret. Oversat fra Tydsk. 2 Bind. Stavanger 1845. 288. 322 S. 12. (Morgbl. 1846. No. 81).

I Prædikener af norske Geistlige (1856) I. 83—93: Prædiken p. 1 Sønd. eft. Helligtrekonger; II. 31—40: Prædiken paa 1ste Sønd. eft. Trefoldighed.

Flood, Nicolai Benjamin, Foregaaendes Broder, er født i Skien (døbt 5 Juni) 1798, blev privat dimitteret 1818 og theologisk Candidat 1825; s. A. personel Capellan til Vaage; 1827 Sognepræst til Kvikne, 1831 ligesaa til Grong og 5 Octbr. 1835 Sognepræst til Stadsbygden, hvorfra han 14 Aug. 1851 afskedigedes med Pension. * 1828 Elise Christiane Marie Bugge, f. i Fredericia 8 Novbr. 1802. D. af Biskop i Throndhjem Peter O. Bugge (s. d.)

Prædiken paa Mariæ Bebudelsesdag 1848. Thjem 1848. 1 Ark 8.

Flor, Martin Richard, sandsynligviis Søn af Johan Georg F., Præst i Bjerreby paa Thorseng († 1803), er født paa Øen Thorseng ved Fyen 1772 og blev Student fra Odense Skole 1790. Ved Universitetet lagde han sig efter Naturvidenskaberne, kom i 1800 til Christiania som Lærer i Naturhistorie ved Kathedralskolen, blev 26de Juni 1801 Overlærer ved samme og 1802 tillige Lærer ved Landcadetcorpset. 3 Juli 1817 blev han derhos Lector ved Universitetets botaniske Have paa Tøien, og døde i Christiania 24 Febr. 1820 ugift. (jfr. Erslew I. 442 og Suppl. I. 490. Kbhvns Skilderi 1820 No. 94. Aalls Erindringer I. 385).

Nogle Tvivl og Indvendinger, som kunne gjøres imod Naturhistoriens Studium og dens Anvendelse som Læregjenstand i Skolerne. Indbydelsesskrift 1805. 4. (anm. i Engeltofts Annaler. 1806. I. 183—84).

Om Fødemidler, til Almuens Oplysning, efter Regjeringens Foranstaltn. trykt. Chra 1808. 8. — Om Salt af Søvand, (ligesaa). ib. eod. (jfr. Lærde Efterr. 1810. 215—18). — Om Salt af Tang, (ligesaa): ib. eod.

Om Tobaksplantens Dyrkning af J. C. Normann, gjennemgaaet og forøget. Udg. af Selsk. f. Agers Sogns Vel. Chra 1809. 8. (Optrykt i Oecon.-technol. Samlinger, udg. af Selsk. f. N. Vel. I. 1. S. 197—210. Chra 1812; samt atter udg. af samme Selskab sammen med C. C. Wiinholt „om Humleavl" under Titel: Om Tobaksavl. Chra 1817. 30 S. 8).

Veiledning til en for Norge passende Faaerøgt eller om Souer. Udg. af det patriot. Selsk. for Agershuus Stift. Chra 1809. 16 S. 8.

Naturvidenskabens Hjælp for Norge i den fødetrange Sommer 1808. Indbydelsesskrift. Chra 1810. 40 S. 4. (jfr. Engelstofts Annal. 1810. II. 267—74. Dansk Litt. Tid. 1811 No. 29).

Udtog af Catalogen over det kgl. Norske Landcadet-Corpses *offentlige Bibliothek.* Chra 1812. XII. 56 S. 8.

Bidrag til Kundskab om Naturvidenskabernes Fremskridt i Norge. Indbydelsesskr. Chra 1813. S. 4. (anm. i Dansk Litt. 1815 No. 6. S. 81—92).

[Systematisk Fortegnelse paa norske Fossilier. Indbydelsesskrift. Chra 1815. 12 S. 4. (Hertil udgaves senere: Tillæg til Skoleprogrammet for 1815). System. Fortegn. paa nogle Bjergarter i Norge]. Chra u. A. ½ Ark. Disse to Smaaskrifter er det uden Tvivl, som i en Opgave over F.s Skrifter benævnes Indbydelsesskrift om de anorganiske Legemers Classification. Chra 1815. 4, og Kort populær Afhandling om de norske Fossilier, Skoleprogram 1815. 4.

Første Næring for den sunde Menneskeforstand af C. G. Thieme, gjennemgaaet efter Orig. 6te Opl. forandret og omarbeidet m. H. t. den norske Ungdoms Tarv; med nogle Tillæg. Chra 1815. 2 Opl. 1817. 3 Opl. 1827. 4 Opl. 1838. 170 S. 8.

M. Hallagers danske Læsebog for de første Begyndere, forandret og tildeels omarbeidet. Chra 1815. 78 S. 2 Opl. 1817. 4 Opl. 1829. 5 Opl. 1836. 79 S. 8.

K. P. Funkes Naturhistorie for Begyndere til Brug i Skoler og ved privat Underviisning, gjennemſ., omarb. og forøget. Chra 1816. IV. 200 S. 2 Opl. 1831. 3 Opl. 1835. 232 S. 8.

Systematisk Characteristik over de i Christiania Omegn vildvoxende Planter, som have tydelige Blomster, eller de Phanerogame. Indbydelsesskrift. Chra 1817. 92 S. 8. (anm. i Dansk Litt. Tid. 1818 No. 4).

Ledetraad for Begyndere til Kundskab om de almindelige phanerogame Planter i Norge. Chra 1817. VIII. 90 S. 8.

Systematisk Characteristik over nogle Lægebomsplanter. Indbydelsesskr. Chra 1819. IV. 86 S. 8.

I Topogr.-Statist. Samlinger af Selsk. f. N. V. II. 2 B. 229—42: Bemærkninger over nogle medicinske Fjeldplanter, skrevne i 1811 af Prof. C. Smith og efter hans Død udgivne af M. R. Flor; og 243—50: En kort Skizze af Prof. Smiths sidste Reise i Norge i Sommeren 1813.

I Budstikken I. (1817—18) No. 21—26: Landoeconomiske Læresætninger; No. 39—40: Om Frugttrædyrkning; foruden nogle mindre Stykker af økonomisk Indhold. Ligesaa leverede han nogle mindre Bidrag til den ældre Budstikke (1808—1813).

I Den Norske Bondeven (Chra 1815) S. 159—172: Beskrivelse over indenlandske Foderurter.

Flor, Pierre Poumeau, født 25 Sept. 1775 paa Lilleaker ved Christiania, Søn af (tit.) Generalkrigscommissær Jens Lorents F., Auditør

og Regim.-Qvarteermester ved 2 Agersh. Inf. Regiment, ved hvilket Sønnen 1790 blev Lieutenant; han tog 1792 dansk juridisk Examen og adjungeredes 1795 Faderen i hans Embede; tog Sept. 1800 Afsked af Krigstjenesten paa Grund af Sygdom, fik 1812 Krigsraads Titel og levede derefter som Landmand. De uheldige Aar efter Freden berøvede ham hans arvede Formue; han frasagde sig i 1833 sin Rang og Titel som Krigsraad og fik 1845 Pension af Statskassen. Han var Storthingsmand fra Drammens Kjøbstad i 1818, 1821, 1822 og 1842, var 1821 Præsident i Lagthinget og døde i Drammen 8 April 1848. (Belysning af Krigsraad Flors Færd som Storthingsmand og offentlig Mand. Chra 1841. 66 S. 8. B. Moes Efterretninger 62—63. Morgenbl. 1841 No. 304. Nationalbl. XIX. 361—76. Rigstidenden 1820 No. 99. Wergeland, Jødesagen i det norske Storthing 62—65. Et Digt til ham i Granskeren II. 23 af Bjerregaard, i hvis Digtninger (1848) det er optrykt).

Motion i Norges Storthing 17 Marts 1818 med dertil hørende Deduction m. m. Chra 1818. 56 S. 8.

Trykkefriheds-Action, eller beneficeret Sag anlagt af Amtmand Collett mod Krigsraad Flor. Drammen 1820. 8. (i Anl. af nogle i Nationalblad. XV. mod C. brugte Udtryk).

Forslag om en Deel unødvendige Embeders Afskaffelse. Chra 1821. 8. (hvorimod Bemærkninger i Nationalbl. XXI. 369—79).

Tactik eller Theorie for raadslaaende Forsamlingers Forretninger af J. Bentham. Udarb. af St. Dumont; oversat af Tydsk og ledsaget af Forslag til Reglement for Storthinget. Chra 1821. XXVII. 259 S. 8.

Bemærkninger over de paa 3die ordentl. Storth. 1821 fremsatte Constitutionsforslag. Drammen 1823. 251 S. 8.

Critisk Bedømmelse over Udkast til Lov om Formænds Ansættelse i Kjøbstæderne og Ladepladserne. Drammen 1826. 62 S. 8. (Herimod: Bemærkninger i Morgenbl. s. A. No. 249, hvortil Svar af F. i No. 277 paa 3 Sp.)

Recension over „Nutid og Fortid af J. Aall," fornemlig over Afhandlingen om Dagens Tone. Chra 1833. 48 S. 8.

Ligesaa antages han at være Forfatter af: Findes der Trykkefrihed i Norge? Et Brev til min Ven Supplicanten. Drammen 1822. 15 S. 8. — Forslag til nye Handelsprivilegier for Drammen. ib. 1824. 8.

I Topogr.-Statist. Samlinger udg. af Selsk. f. N. Vel I. 2 B. 1—158: Oeconomisk Reise til Lister og Jæderen 1810 paa Selskabets Foranstaltning; og i Neumanns Landvæsens Samlinger II. 19—28: Om Braatebrænding; 28—33: Sammenligning imellem Fordelen af Køer og Faar i Asker Sogn og dets Omegn; 96—101: Et Brev til Udgiveren (Neumann); 101—10: Et Par Ord om Canaler.

I Forening med S. Tybring var han i nogen Tid Redacteur af Drammens Tidende (begyndt 1816); ligesaa Medarbeider og i 1823 Redacteur af Patrouillen, medens den udkom i Drammen; med Henrik Wergeland Udgiver og senere Ene-Redaktør af Folkebladet 1830—32, da det standsede; Redakteur af Drammens Addresse fra Novbr. 1840 til Begyndelsen af 1842. Endelig havde han Deel i Redaktionen af Statsborgeren.

Forøvrigt leverede han jævnlig Bidrag uden Navn til Nationalbladet, Morgenbladet, Nyeste Skilderie, Penning-Magazinet o. fl. Blade, samt i Granskeren II.

No. 5—7: Adelens Afskaffelse i Norge, 12½ Sp. (jfr. Bemærkninger af Øverland i IV. No. 20, hvorimod Flor i No. 45 og 46 skrev: Adelens Afskaffelse. 12½ Sp.)

Flotten, Seminarist fra Klæbo Seminarium, blev Kirkesanger i Lom og senere Jordbruger i Indset paa Dovre (Kvikne).

Fem Prædikener af E. Pontoppidan. Efter Fleres Ønsker paany udgivne. Chra 1849. 100 S. 8.

Flottmann, Johan Baltazar, Søn af Johan Baltazar F. og Anna Formann, er født 14 Novbr. 1786 i Bergen, blev theologisk Candidat 1807; var først residerende Capellan til Voss, blev 1823 ligesaa til Nykirken i Bergen og 26 August 1836 Sognepræst til samme, samt 1843 Stiftsprovst i Bergen. * Harmiche Morritz Linde (f. i Bergen 10 Dec. 1791), D. af Skipper Nicolai Linde og Agnethe Buuhoff.

Prædiken i Vossevangens Kirke Trinit. Søndag 1821. Bergen f. A. 22 S. 8.

Afskedsord i Bergens lærde Skole 1831. ib. f. A. 8 S. 8.

Prædiken i Bergens Nykirke paa Jubelfesten 5 Novbr. 1837. Bergen f. A. 16 S. 8.

Sørgetale paa H. M. Høisal. Kong Carl Johans Bisættelsesdag, holden i Bergens Nykirke. Bergen 1844.

I Den norske Tilskuer. IV. (1820) 17—20: Om Sverrestiens Beliggenhed og Kong Sverres Tog fra Vors 1177.

I Schwachs Biographi af Biskop Jacob Neumann er en Tale af F. trykt; jfr. S. 39. 53.

I Bergens Stiftstidende 1842 No. 88 og 89: Svar til Rector Holmboe ang. Vexelunderviisningsskolen; No. 96 og 97: Brudstykke af et Brev til min Søn Johannes. — Han har ifølge Titelbladet gjennemseet: „Jan Harmsen eller det stakkels forældreløse Barn." Bergen 1841. 12.

Folkestad, Halvor Olsen, Søn af Gaardmand Ole Halvorsen F. og Asberg Augunsdatter, er født i Bø i Thelemarken 28 Novbr. 1807, blev Student 1831 og theologisk Candidat 1836; Sognepræst til Mo i Øvre Thelemarken 1841, og til Hvideseid samt Inspecteur ved Skolelærer-Seminariet der 21 Marts 1849, og 1852 Provst i det Vestfjeldske Provsti. * Anna Dorthea Frederikke Gjør (f. 1 Oktbr. 1797), D. af Rektor i Christianssand Salomon G. og Bolette Sophie Hansen.

I Morgenbladet 1854 No. 106. 107: Hr. Hartv. Nissen i Forhold til Almueskolen. (jfr. Nissens Svar i No. 137); No. 196 Till.: Beiarbeidet som Folkedannelsesmiddel. 3½ Sp.; 1856 No. 35, 42: Til Particip passiv; 1857 No. 81 Till. og 88 Till.: Bemærkninger ved H. Nissens Udkast til Lov om Almueskolevæsenet paa Landet og i Kjøbstæderne. 18 Sp.

Foltmar, Christian Ulrik Ditlev, Søn af Fogeb i Idde og Marker Frederik Christian F. og Birgitte Luth, er født 11 Juni 1804 i Id Prestegjeld, Student fra Christianssands Skole 1823 og theologisk Candidat 1826; blev kort efter personel Capellan til Ager, 1830 Sognepræst til Hvaløerne, og 31 Juli 1846 Sognepræst til Berg i Borgesyssel. * 1830 Golette Laurine Christiane Jacobsen, hvis Fader var Lærer ved Frederikshalds Borgerskole.

Ossians Digte i norsk Oversættelse. Fhald 1854. XII og 422 S. 8. (anm. af P. Botten Hansen i Illustr. Nyhedsbl. 1854 No. 19; i Tromsø Tid. f. A. No. 95 og 96).

I Morgenbl. 1838 No. 52: Mindedigt over Rector Amberg; 1843 No. 98: Mindedigt over Sogneprest J. Sandberg; No. 211: Om Geistlighedens Lønningsmaade, 3 Sp.

I Smaalenenes Amtstidende 1856 No. 101 og 1857 No. 8: Om Methodismen.

Forbes, David, Søn af den bekjendte Skotlænder John Thomas F., er født i Castletown paa Øen Man 21 Octbr. 1825, og Broder af den i 1855 afdøde Conchyliolog Edward F. Han fuldendte 1844 sine Studier med Udmærkelse ved Edinburghs Universitet, hvor han især havde studeret Mathematik og Geologi, og kom 1846 til Norge som Bestyrer af det af Brødrene Evans anlagte Nikkelverk i Espedalen, hvori han senere var Medeier, indtil det 1856 nedlagdes. Samtidigt hermed havde han tillige Overtilsynet med Evans's Verker i Polen, Bøhmen og flere Lande, samt lod i de sidste Aar optage Apathitgruber ved Kragerø, hvor han bosatte sig. For Tiden er han paa en Reise i Peru. Deeltog i Naturforskermødet i Christiania 1856. Ugift.

I *Nyt Magaz. f. Naturvidensk.* V. 425—39: Chemisk Undersøgelse af nogle ved Jernfabrikationen frembragte chrystallinske Slagger; VII. 81—92: Chemisk Undersøg. af spraglet Kobbererts og Kobberkiis, samt Bemærkn. ang. disse Mineraliers Sammensætning; VIII. 213—29 og IX. 14—20 med T. Dahll: Mineralogiske Iagttagelser omkring Arendal og Kragerø; IX. 1—13: Om Parallelstructuren i de ældre Bjergarter; 165—85: Geologiske Undersøgelser over det metamorphiske Territorium ved Norges Søkyst.

I *Forhandlinger ved de Skand. Naturforskeres 7de Møde* i Christiania 1856 (Chra 1857. 8.) S. 140—151: Uddrag af to Foredrag ved Mødet: Geologiske Undersøgelser ved Grændsen af det Forsteningsførende og den saakaldte Urformation; og Om den saakaldte Urformation ved Norges Sydkyst.

Foslund, Halvor, en Bondesøn fra Onsø, er født paa Gaarden Baasums Eie 4 Juli 1775. Efter i 7 Aar at have været Omgangsskolelærer i Aas Pstg., kom han 1800 ind paa Seminariet i Tønsberg, og var derpaa Lærer ved Fossums Jernverks Skole i 2 Aar, samt fra 1804 i flere Aar Medlærer ved Strømsø Borgerskole; gav i sine sidste Leveaar Privatundervisning, og døde i Drammen 1838. (Autobiographi i nedennævnte „Scener" S. 1—12).

Et Par Ord om Almueskolerne og de norske Seminarister, foranledigede ved Proc. Debes's Critiske Bemærkninger. Chra 1809. 16 S. 8.

Forsøg til en Mindetale over den norske Konge Sverre Sigurdsen. Chra 1825. 56 S. 8.

Scener, hentede fra Livets Skueplads, eller en udvalgt Samling af mine trykte og utrykte Afhandlinger af pædagogisk, moralsk og religiøst Indhold. Chra 1829. 124 S. 8.

I Patrioten III. No. 16. 28. IV. No. 17. 18. 20: Om Brændeviinsdrikkens

Skadelighed (under Mærke H. + 5 F + 6) jfr. No. 19. IV. No. 6. 7. — IV. (1825) No. 10. 11. 13—16: Om Almueskolevæsenet. — Ligesaa har han leveret enkelte Bidrag til „Drammens Tidende" fra 1822—32, og i Morgenbl. 1827 No. 359: Den Lancasterske Læremethode eller Vexelunderviisningen (jfr. No. 364. 365).

I Norges Minerva, et Fjerdingaarsskrift, 1809 Juli—Septbr. S. 1—68: De tre Gudinder, en Drøm, (omarbeidet og optrykt i Maanedsskriftet Iduna, VII. 1—75, og i hans „Scener" S. 22—80). I Iduna desuden bl. A.: Kan man ansee Skuepladsen som et moralskt Opdragelsesmiddel, og derfor tilraade at Børn hyppig besøge den? i V. 97—132 (optrykt i Scener 81—113.) og: Tale, holden i Strømsø Borgerskole paa Jubelfesten d. 1 Nov. 1817, V. 224—239. Forskjellige Bearbeidelser efter fremmede Sprog i VII.

Foss, Henrik Herman, Søn af Jakob F., en Bondesøn, der døde som Magazinforvalter i Bergen, og Margareta Meyer, er født i Bergen 17 Sept. 1790, blev 1809 Secondlieut. i Artilleriet i Kjøbenhavn, havde 1810 Commando over nogle Strandbatterier paa Langeland, hvor han hæderlig fegtede mod Englænderne og derfor 1811 blev Ridder af Danebroge; vendte 1813 tilbage til Norge med Station i Bergen, hvor han i 10 Aar var Lærer ved Realskolen; blev 1818 Premierlieut., 1825 Capitain i Armeen, 1827 Stabscapitain, 1830 Batterichef, 1843 Major, s. A. Oberstlieutenant og Bataillonschef, 22 Marts 1845 Statsraad og Chef for Marine-Departementet. Han var Medlem af den i 1839 nedsatte Underviisningscommission og 1841—44 af Unionscommitteen i Stockholm; tillige fra 1839 Statsrevisor og fra 1840 Storthingsarchivar; blev 1832 Ridder af Sværdordenen og 21 Aug. 1847 Commandeur af St. Olafs Orden. Storthingsmand fra Bergen 1827 og 1828, fra Moss 1830 og fra Christiania 1833—45, Præsident i Odelsthinget ved samtlige 6 sidstnævnte Thing; Medlem af Storthingets Deputation til Stockholm i 1827; blev 1831 Medlem af Norsk Vidensk. Selsk. i Throndhjem. Han fik 16 Oktbr. 1848 Afsked paa Grund af nedbrudt Helbred med H. Maj.s „Beklagelse af de Omstændigheder, der berøvede Fædrelandet hans nidkjære og indsigtsfulde Tjeneste;" opholdt sig senere ved forskjellige Bade, og døde i Aker 21 Septbr. 1853. * omtrent 1812 Hanna Nøraae (f. 31 Oktbr. 1789, † 1843). (Hans Biographi m. Portrait i „Mærkelige Nordmænd" I. 91—96. i Illustr. Nyhedsblad 1853 No. 40 og derfra forkortet i Illustr. Kalender 1854. 18—22. Portrait, fol. jfr. Moes Efterretn. 63—64. Thues Læsebog 524. Mindesange i Morgenbl. 1853 No. 271. Chr.-Posten f. 24 Sept. 1853; Wergeland, Jødesagen 8—11).

Bergens Beskrivelse af L. Sagen og H. Foss. Bergen 1824. 786 S. 8. (anm. i D. Litt. Tid. 1826. 737—45 og 753—60; i Revue encyclopédique, Mai 1826. S. 429, af P. A. Heiberg).

Frithiofs Saga af E. Tegnér. Oversat. Bergen 1826. VI. 160 S. 8. (anm. i D. Litt. Tid. 1827. 145—55). — 2det Opl. Chra 1827. VII. 198 S. 12. (m. 8 lith. Tegn. særskilt). Optrykt ib. 1850. 160 S. 32. — 3die Opl. ib. 1857. VI. 182 S. 8. m. 8 Lith.

Sørøveren, Roman af W. Scott, oversat. 5 Dele. Chra 1828—29. 16.

Napoleon Bonapartes Liv og Levnet af W. Scott, oversat i Forening med H. A. Bjerregaard og C. N. Schwach. 9 Dele. Chra 1827—32. 16.

Værnepligten og den væbnede Magt i Norge, sammenlignet med Militærvæsenets nuværende Indretning i Preussen. Chra 1832. 88 S. 8 og Tab. (først trykt i Militairt Tidsskr. IV. 56—139 med Bemærkninger S. 205—6).

J. L. F. v. Liebenstein, Om staaende Hære og Landværn, med særdeles Hensyn til de tydske Stater, oversat. Chra 1832. 70 S. 8.

Bemærkninger ang. de til Afgjørelse paa 7de ordentl. Storthing fremsatte Constitutionsforslag, og hvad der om samme offentlig er yttret. Chra 1833. 88 S. 8. (jfr. F. Stangs Bemærkninger i Vidar No. 31—33).

Tidsnornerne, et Leilighedsdigt. Chra 1835. 81 S. 8. (anm. i Maanedsskr. f. Litteratur XIII. 341—50, i Dannora I. 20—29, i Morgenbl. 1835. No. 89 og 110—111).

Gjenmæle i Anl. af Hr. Rector Fr. M. Bugges Indbydelsesskrift 1835. Chra 1836. 112 S. 8. (anm. af Schweigaard i „Den Constitutionelle" 1836 No. 50. jfr. F. Bibes Universitetstale De classicæ antiquitatis disciplina, 1836, og hans Svar paa Foss's Gjenmæle S. 65 i Morgenbl. 1836 No. 96 m. Till.)

Med C. M. Falsen og J. Rein Udgiver af Ugebladet: Den Norske Tilskuer, 5 Aargange. Bergen 1817—21, hvori flere Opsatser af ham.

Som Litterær-Directeur for Selskabet for Norges Vel forestod han Redactionen af Bladet Budstikken, Ny Samling III. 1832—1834.

Som Storthings-Archivar udgav han: Niende ordentlige Storthings Forhandlinger II—IX. Chra 1840—41, samt Tiende ord. St. Forhandlinger. I—IX. Chra 1844, hvoraf III—IX. i Forening med L. K. Daa.

I Militairt Tidsskrift, foruden ovenanførte særskilt udgivne Skrift om Værnepligten, i 4 Hefte S. 201—4: Nekrolog over Generalmajor C. F. Kaltenborn. (ogsaa særskilt. Chra 1832. 8).

Derhos har han leveret forskjellige Digte til Hallagers Nytaarsgave Snotra for 1821 og 1822, og i Den norske Huusven 1, 3 og 4 Halvaarg. (Chra 1828—29) nogle Sange og Leilighedsdigte, samt i Morgenbladet 1838 No. 47 en Opsats angaaende Opførelsen af Wergelands „Campbellerne."

Fougstad, Carl Andreas, Søn af Landmand Johannes F. og Charlotte Arentz, er født paa Gaarden Alversund i Hammers Prestegjeld ved Bergen 2 Marts 1806, blev privat dimitteret 1823 og juridisk Candidat 1831; ansattes 1835 som Fuldmægtig i Finants-Departementet, hvori han 1838 blev Bureauchef og 1840 Expeditionssecretair i Afdelingen for det Indre; 1845 Politimester i Christiania og 12 Juli 1850 Borgermester sammestedes. Han blev 1843 Ridder af den russiske St. Stanislaus-Ordens 2den Klasse og 1855 R. af St. Olafs Orden. * 183* Caroline Wilhelmine Diriks (f. i Christianssand 1809, † 11 April 1846), D. af Statsraad Christian Adolph D. (s. d.)

Det norske Storthing i 1833. Chra 1834. 72 S. 8. (Særskilt aftrykt med Tillæg og Forandringer af Vidar No. 74, 76 og 77; anm. i Morgenbl. f. A. No. 94 og 95 Till., 18 Sp., hvortil F. svarede i No. 112 og 113 Till., 9½ Sp., der gav Anl. til Recensentens Tilsvar i No. 121 Till. og 221 samt F.s i No. 122 og 225. jfr. s. Bl. 1834 No. 318. 1835 No. 6 og 7. Bemærkninger i Statsborgeren

XIII. No. 17—24. I Schouws Danske Ugeskrift 1ste Række No. 127 og 128 er leveret et Uddrag af dette Skrift, samt Bemærkninger derved i No. 131 og 132. Ligesaa Uddrag i Falck's Neues staatsbürgerl. Magazin IV. 591 ff.

Repertorium for Oplysninger og Undersøgelser vedk. vigtige Gjenstande for 8de ordentlige Storthings Virksomhed, af F. Stang og C. Fougstad. 3 Bind. Chra 1835—36. 57 Ark 8. Heri er af Fougstad I. B. 2. H. 74—95: Bør Statsraaderne deeltage i Storthingets Debatter? (Tidligere trykt i Mgbl. 1833).

Det norske Storthing i 1836, en fragmentarisk Skizze. Chra 1837. 164 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1837 No. 37, og af C. N. David i „Fædrelandet" IV. (1837) No. 154).

I (P. B. Kreftings Nyt) Magazin for Politik, Historie og Literatur (Chra 1828—29. 378 S. 8.). 263—378: Udsigt over de vigtigste politiske Begivenheder i Europa i Aaret 1828 (jfr. Morgenbl. 1829 No. 176, og „Carl Fougstad som Publicist," sammest. 1834 No. 221).

Medudgiver af Vidars 3die Halvaargang, hvori hans ovennævnte Skrift om Storthinget 1833 først er trykt i No. 74, 76 og 77; ligesaa af Den Constitutionelle fra Bladets Begyndelse 1 Febr. 1836 til Udg. af 1837, samt af Departements-Tidende fra 1838 til 1 Juli 1843.

I Morgenbladet 1828 No. 11 og 12 under Mærket F—d: Svar paa en politisk Reflection, oversat af det svenske Blad Granskeren i Rigstid. 1827 No. 103, 7 Sp. 1830 No. 98: Svar paa nogle Bemærkninger i Nyeste Skilderie ang. Forhandlingerne i Studenter-Samfundet om et Forslag til en Værnepligtslov for de akademiske Borgere, 5 Sp. (jfr. Tilsvar i No. 103 og 104); 1834 No. 205: Et Tilsvar i Anl. af en Avisfeide i s. Bl. No. 98, 103, 137, 162 og 200, oprindelig om Kirke-Departementets Chefs (Diriks's) Embedshandlinger.

I Den Constitutionelle 1845 No. 120—24: Om den militaire Høiskole-directions Forslag og Armeecommandoens dertil afgivne Resolution om Optagelse af Elever ved Høiskolens forestaaende 5te Cursus; 13½ Sp.

Frantzen, Johan Nicolai, Søn af Matros Frantz Johansen Preus og Anna Eriksdatter, er født i Christiania 9 Febr. 1808, blev privat dimitteret 1827 og theologisk Candidat 1833; ansattes 1834 som personel Capellan til Vier, 1839 resid. Capellan til Slidre, 1844 Sognepræst til Valle og 1854 Provst i Robygdelaget, samt 25 Aug. 1856 Sognepræst til Orlandet. * Anna Kirstine Hansen, D. af Gartner H. paa Rosenhof ved Christiania.

Christelige Psalmer til Huusandagt og Skolebrug. Chra 1851. 164 S. 8. (anm. i Mgbl. 1851 No. 62. 1852 No. 147).

I Prædikener af norske Geistlige (1856) II. 1—9: Prædiken p. 1 Pindsedag; 232—40: Prædiken paa 24 Sønd. efter Trefoldighed.

I Den norske Huusven II. III. IV. (1828 og 1829) adskillige originale og oversatte Digte.

I Morgenbladet, foruden enkelte Mindedigte, 1838 No. 39: Om Tilstanden i Loms Præstegjeld; No. 44: Om Fjeldnever som Brødsurrogat; No. 356: Til Kong Carl Johan; 1840, Till. t. No. 339 og 343: Erklæring ang. Prof. Hjelms Lovforslag om Separatister og gudelige Forsamlinger. (optr. og bedømt af J. C. Lindberg i Danebroge 1841).

I Den Constitutionelle 1841 No. 61: Mindedigt over J. C. Delphin; 1842 No. 135: For Jøderne.

I Lillehammers Tilskuer 1838: Forslag til Rodestuers Oprettelse.

Freidurheim, Sjugurd, Pseudonym.

Bæddelsbsfeiden eller Hesteyndersoreningens og Sjugurd Freidurheims Opsatser; samlede og udgivne med nogle Bemærkninger, samt endnu et Ord af Sjugurd Freidurheim. Chra 1833. 2 Ark. 8. (Foranlediget af Pseudonymen i Folkebladet 1832 No. 17 og Svar derpaa med Tilsvar i Mgbl. f. A. No. 126 og 145).

Freng, Lars Hanssen, Søn af Gaardmand og Landhandler Hans Christoffersøn Freng og Kari Larsdatter, er født paa Freng i Ringsager 17 Juli 1819, tog Præliminærexamen 1845 og blev medicinsk Examinat 1850. Choleralæge i Christiania 1853.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. VIII. 516—23: Beretning om Sorgenfri Lazaret under Choleraepidemien i Christiania 1853.

Fribert, Lauritz Jacob, Søn af Capitain Lorents F. og Ulrike Eleonore Svane Trojel, er født paa Anneberg Gaard i Sjælland 18 Juli 1808, Student i Kjøbenhavn 1825 og juridisk Candidat 1829, blev 1840 Archivar i den danske Universitets-Direction og fik 1842 Privilegium paa at udgive Bladet „Dagen;" kom i 1843 i Uleilighed som Kasserer for Skolefondet, fik dog Afsked i Naade og drog til America, hvor han nedsatte sig som Kjøbmand i Watertown i Wisconsin. * 1. M. L. Eylardi (separ.) 2. 1847 i Malmø med Rikke Soetmann, D. af Overkrigscommissair Jørgen Ibsen S. (Efter Erslews Forf. Lex. I. 459 og Suppl. I. 511—12).

Haandbog for Emigranter til Americas Vest, med Anviisning for Overreisen, samt Beskriv. af Livet og Agerdyrkningsmaaden, nærmest i Wisconsin. Chra 1847. 96 S. 12.

Frich, Johannes Bjerch, Søn af Sogneprest til Nedre Stjørdalen Geert Jansen F. og Ambrosia Krogh, er født 15 Juli 1835 i Nannestad, hvor Faderen da var residerende Capellan, og blev privat dimitteret 1854; studerer Theologi.

I Illustr. Nyhedsblad 1856 No. 33 og 34: Fra Stjørdalen (en topograph.-antiqvarisk Beskrivelse med 1 Træsnit).

Friele, Christian Frederik Gotfried, Søn af Stadsmægler Ole F. og Lovise Engelke Christiane Bohr, er født i Bergen 22 Mai 1821, blev Student fra sammes Skole 1838 og juridisk Candidat 1851.

Storthings-Efterretninger, indeholdende 15de ordentlige Storthings Forhandlinger, redigerede. Christiania 1857—58. 4.

I Morgenbladet 1854: Referat af 14de ordentlige Storthings Forhandlinger. Senere har han til forskjellige Tider forestaaet Morgenbladets udenlandske Artikel, og fra Begyndelsen af 1857 deeltaget i Bladets Redaction, fra Sommeren 1857 for en væsentlig Deel.

Friele, Joachim, Foregaaendes Broder, er født i Bergen 24 Februar 1828, blev privat dimitteret 1841 og tog 1842 2den Examen.

Norske Land- og Ferskvands-Mollusker, som findes i Omegnen af Christiania og Bergen. Udg. p. Bekostn. af Vidensk. Selskab i Throndhjem. Chra 1853. VI. 66 S. 8. (anm. af H. Rasch i Norsk Tidsskr. VI. 105—6 og af Asbjørnsen i Illustr. Nyhedsbl.)

Friis, Jens Andreas, Søn af Sognepræst til Førde, Søren Hjelm Fr. († 1856) og Charlotte Lovise Cammermeyer, er født i Sogndal i Sogn, hvor Faderen da var Sognepræst, 2 Mai 1821, blev Student fra Møllers Institut 1840 og theol. Candidat 1844; studerede derefter under N. Stockfleths Veiledning Lappisk og Kvænsk, hvortil han fra Juli 1847 til Høsten 1849 havde Univers.-Stipendium, og fik 1849 Stipendium af Schyttes Legat og Oplysningsvæsenets Fond, for under et Ophold i Finland og Finmarken at fortsætte disse Studier. Efter Tilbagekomsten fra denne Reise antoges han 1851 af Kirke-Departementet til at udføre de Stockfleth før paahvilende Forretninger som Docent i Lappisk ved Universitetet og Udgiver af lappiske Skrifter.

Lappisk Grammatik, udarb. efter den finmarkske Hoveddialect, eller Sproget, som det almindelig tales i norsk Finmarken. Chra 1856. IV. 232 S. 8.

Lappiske Sprogprøver. En Samling af lappiske Eventyr, Ordsprog og Gaader. Med Ordbog. Chra 1856. VI. 158 S. 8. (Begge Skrifter anmeldte i Nordisk Univers.-Tidsskrift. III. 3 H. 136—37, og af Stockfleth i Morgenbl. 1857 No. 180).

I Stockfleths Bidrag til Kundskab om de finske Sprogforholde (Chra 1851), er trykt et Uddrag af F.s Indberetning til Kirke-Departementet om Sprogforholdene i Finmarken af Febr. 1851.

I Morgenbladet 1848 No. 177 Till.: Om Finnernes Religionsunderviisning paa Finsk.

I Christiania-Posten No. 403 og 405 (1849): Nogle enkelte Bidrag til Oplysning om Tilstanden i Finmarken for 100 Aar siden til Sammenligning med Forholdene nu, efter Uddrag af en Del til Missions-Collegium 1746—1759 indsendte Breve. No. 2027 (1854): Yderligere Bidrag til Kundskab om Lappiske Sprogforhold. (Tilsvar hertil i Morgenbl. 1854 No. 207 og 213 Till.; hvortil Svar fra F. i s. Bl. No. 278. 3 Sp.)

Frimann, Claus, Søn af Peter Harboe F., Sognepræst til Selø i Nordfjord († 1759), og Sara Colb († 1800; Levnet i Birchs Billedgalleri I. 335—42), er født i Selø Præstegaard 15 Mai 1746, blev i sit 19de Aar Student, men tog efter 2den Examen igjen til Norge som Huuslærer paa Fane Præstegaard, fik theologisk Examen efter Studium paa egen Haand 1768, blev 1771 personel Capellan hos Hans Strøm i Volden, indtil denne 1779 forflyttedes til Eger, blev 1780 Sognepræst til Davigen og senere Provst i Nordfjord; tog 1823 Afsked, og boede siden paa sin Eiendomsgaard Frimanslund i Davigen, hvor han døde 11 Oct. 1829. Han blev 181* Ridder af Danebroge. * Anna Melbahl, D. af Sognepræst M. til Fane. (Biographi af J. S. Welhaven foran hans Udgave af „Udvalg af Claus Frimanns Digte." Chra 1851. jfr. Budstikken VII. Sp. 81—85. Den Danske Digtekunst under Christian VII. S. 199—204. Nyerup-Krafts Litt. Lex. I. 180. Morgenbl. 1826 No. 35. Molbechs Anthologie I. 121—35. Thortsens Udsigt over danske Litteratur 117. Barfods poetiske Læsebog 471—74. Thues Læsebog 291. Mindesange i Norsk Huusven V. af H. C. Hammer og S. O. Wolff).

Hans Skrifter før 1814: Sange over Evangelierne tilligemed 4 Davids Psalmer.

Kbhvn 1780. — Andagtsøvelser til Brug for Almuen. ib. 1785. — Poetiske Arbeider, 1ste Saml. ib. 1788. (L. Eft. 1789 No. 4). — Almuens Sanger. ib. 1790. (rec. i Iris 1791. 108—12. Kritik og Antikr. IX. No. 6 og af Abrahamson i L. Efterr. 1791 No. 36). — Den syngende Sømand. Bergen 1793. (L. Eft. 1794. Neue Bibl. d. schön. Wiss. LV. No. 1). — Søcabinet eller gudelig Haandbog for Søfolk, indehold. Psalmer, Sange, Bønner o.s.v. Kbhvn. 1793. — Nyeste originale Psalmer. ib. 1794. — Hymne efter Horatii carmen seculare. ib. eod. (Optrykt med Falsens „Festen i Valhal," ib. 1797. — I Forsøg til de skjønne Videnskaber 12 Stykke 1777: Fjeldet Hornelen, et Priisdigt (jfr. Minerva 1802. IV. 274). — I Norske Selsk. Samlinger II.: Frederiksborg Egn og Udsigt fra samme. (anm. af Rahbek i L. Eft. 1786. S. 29); og i III.: Hagen Adelsteen. — I Kjøbenhavns Skilderi 1809 No. 100: Sang til Sivert Aarflot, da han blev Danebrogsmand. — I Sandsigeren 1811 No. 25: Phønix. — I Bibl. f. d. smukke Kjøn III.: To Elegier. — I Hist.-philos. Samlinger III. 1. S. 178—92: Panthea eller det kgl. Selsk. f. Norges Vel, et Digt, (ogsaa særskilt. Chra 1811. 8.), og S. 193—208: Phøbe, eller det norske Universitet, et Digt. — Senere er udgivet:

Dido eller den ulykkelige Kjærlighed. En poetisk Oversættelse af fjerde Bog af Æneiden. Bergen 1818. IV. 34 S. 8.

Lensmand og Dannebrogsmand Sivert Aarflots Minde. Egsæt 1819. 20 S. 8. (Udgivet af R. Aarflot).

Poetisk Eftersamling. Bergen 1826. 158 S. 8. (Ogsaa med Titel: Poetiske Arbeider 2den Samling).

Den Bergenske Musea, eller den i Bergen nylig grundlagte Stiftelse for Oldsager samt Kunst- og Naturalsjeldenheder. Et Digt. Chra 1829. 14 S. 8.

Senere udkom: Udvalg af Claus Frimanns Digte. Udg. af J. S. Welhaven. Chra 1851. XX. 96 S. 8. (anm. af J. Moe i Norsk Tidsskr. V. 77—83; i Idun No. 6; i Chrpost. 1851 No. 927).

Et Udvalg af hans Folkesange i M. A. Aarflots Norske Almuesangeres Kløverblad eller Brun's, Zetlitz's og Frimanns Sange for den norske Bondestand. Egset 1853.

Frimann, Johan Cold, Foregaaendes Broder, er født 21 Juli 1751, og Student fra Bergens Skole 1769; blev 1782 Doctor i Medicinen og f. A. Stadsphysicus i Throndhjem, fra hvilket Embede han tog Afsked i Decbr. 1822. † i Throndhjem 8 Febr. 1826.

Examen morbi cutanei epidemice grassantis. Hafn. 1779. — *Observationes* medico practicæ varii argumenti. Dissert. inauguralis. ib. 1782. (anm. i Todes Bibl. IX. 154—61).

Fritzner, Johan, Søn af Overtoldbetjent ved Buk van Raa i Bergens Tolddistrikt Werner Andreas F. og Cathrine Cecilia Christie († 14 Juni 1827), er født paa Myren i Askø Sogn (døbt 14 Juni) 1812, blev Student fra Bergens Skole 1828 og theologisk Candidat 1832; ansattes 1835 som Adjunkt ved Bergens Skole, blev 1838 Sogneprest til Vadsø og 1841 Provst i Østfinmarkens Provsti, 1845 residerende Capellan til Lier og 5 April 1848 Sogneprest til Vanse og Farsund. * 18.. Anne Christine Qvale (f. 1816), D. af Sogneprest til Vægøen Andreas Q. og F. C. D. Heltzen. (Erlandsen om Tromsø Geistl. 36).

I Tidskr. *Nor* III. 4 H. 66—116: Bemærkninger ved N. Stockfleths Grammatik i det lappiske Sprog 1ste Deel. (jfr. Stockfleths Gjenmæle. Chra 1847. 8.); ib. 117—32: Beskrivelse over de i Østfinmarken forekommende hedenske Begravelser, tilligemed nogle Efterretninger om andre i Østfinmarken og tilgrændsende Egne levnede Oldtidsminder.

I Norsk Tidskr. f. Vid. og Litt. I. 117—23: Anmeldelse af Norges gamle Love I.; ib. 385—96: Anmeld. af Munchs og Ungers oldnorske Grammatik. — II. 97—104: Anmeld. af Munchs og Ungers Udgave af den ældre Edda og af Fagrskinna; ib. 109—11; ligesaa af de Sammes oldnorske Læsebog; ib. 280—82; ligesaa af Munchs Nordisk Runeskrift.

I Christiania-Posten 1849 No. 217 og 354: Om Oprettelsen af en særegen Dannelsesanstanstalt for finske Skolelærere. 7 Spalt.

Frølich, Jens Lyster, Søn af Capitain Christian Ulrik F., er født i Orkedalen 1795 (døbt 3 Mai), blev Student fra Throndhjems Skole 1813, og som philologisk Student i 1822 Overlærer og Bestyrer af Frederikshalds da oprettede lærde Skole, samt senere Rector ved samme. * Annina Gunhilde Dahl (f. i Frhald 13 Febr. 1805. † 10 Febr. 1842), ovennævnte Auditør Carl D.s Søster.

I Ugebladet Hermoder II. 22—24: De gode Dage (Digt); og 167—68: Det er fuldbragt (religiøst Digt).

Fylling, Peder Carelius Jonssøn, Søn af Gaardmand Jon Pederssøn paa store Fylling i Skodje Sogn i Borgund paa Søndmøre, er født sammesteds omtr. 1818, og var i nogen Tid Lærer ved den faste Skole i Ørskog Præstegjeld.

I Urda III. 1—38: Historisk-antiqvariske Bemærkninger over Borgunds Præstegjeld paa Søndmøre. (jfr. Norsk Tidskr. II. 218—19. — Han har i 1856 indbudt til Subskription paa en udførligere Beretning om Søndmøre, især Borgunds, Oldtidslevninger).

G.

Gaarder, Peder Krabbe, Søn af Sognepræst til Alstahaug Paul G. og Christine Helene Heltzen, er født 23 April 1814 i Alstahaug, blev privat dimitteret 1831 og juridisk Candidat 1840; blev 1846 Underretsprocurator i de Christianssandske Amter, 26 Febr. 1847 Overretsprocurator i Christiania og af Storthinget 1848 valgt til Statsrevisor. * 1853 Maren Sophie Caroline (f. i Christiania 7 Dec. 1830), D. af Gunder Clemetsen og Elen Marie Olsdatter.

Fortolkning over Grundloven og de øvrige Love, som danne Norges Riges offentlige Ret. Chra 1845. V. 558 S. 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 116 Till. jfr. Dunkers Bemærkninger).

Om den norske Constitution. Modbemærkninger til B. Dunkers Skrift om samme Gjenstand. Chra 1846. 178 S. 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 90, 101, *104 og 109).*

I Morgenbladet 1848 No. 242: Om Amtmand Birch-Reichenwalds Angreb. (Jfr. D. Kildals Forsvar for G. i No. 258, 259, 275, 339—41, 347, 351, 360 og 361, 1849 No. 34, og Dunkers Svar herpaa i No. 262 samt i Christiania-Posten 1848—1849: Den Gaarderske Sag).

Gadowski, Lorenz Justinian, en polsk Læge, født 1783 i Uscie-Solne i Øst-Galizien, studerede i Krakau, og blev 1808 Regimentschirurg ved den keiserlige fransk-polske Garde, var Doctor medicinæ fra Paris og Ridder af Foreningsordenen. Han kom paa en Søreise til England ved Storm til Norge 1816, hvor han forgjeves søgte Ansættelse som Læge, da et af ham udarbeidet specimen clinicum ikke af det medicinske Facultet i Christiania antoges fyldestgjørende, hvorfor han igjen forlod Landet.

I Nationalbladet IV. No. 21—24 indrykkede han en Opsats om den mod ham viste Fremgangsmaade, hvorpaa Facultetet i et Tillæg til f. Bl. No. 29—32 lod hans Specimen m. m. trykke (14 S.)

Galschjøtt, Johan Jacob Braem, Søn af Sognepræst til Hyllested Thomas Braem G., er født i Sjælland 1788, blev Student 1805 og theol. Candidat 1812; var en Tid Lærer ved Christiania Kathedralskole, blev 1813 pers. Capellan til Vinger, 1817 Sognepræst i Trysil og 1818 Biskoppens Vicarius i Enebak, hvorfra han dog afgik samme Aar, da han gjorde Opbud, men fik senere sin Gjæld betalt og blev 1820 residerende Capellan til Thoten samt ved Kaldets Deling Sognepræst til Vestre Thoten 5 Marts 1825, og døde der ugift 13 Januar 1840.

Urim og Thummim eller Lys og Ret. Et Tidsskrift, betræffende Geistlighed og Religion, fornemlig i Norge. I. 1. 2. Chra 1832. 152 S. 8.

I Morgenbladet 1828 No. 25 og 26: Om Nordlys og deres Jagttagelsesmaade, fortsat i 1831 No. 42; i 1838 No. 77 og 83: Om Pasløse og Løsgjængere.

Til den physiographiske Forening i Christiania har han indsendt forskjellige Jagttagelser over Nordlys, og en Beskrivelse over Sol- og Maane-Ringe, seede paa Thoten, hvilke Opsatser ikke ere trykte; jfr. Magaz. f. Naturvidensk. IX. 174 og 352.

Garben, Baltazar Nicolai, Søn af Regimentsqvarteermester i Frederiksstad og Auditeur Wilhelm G. (f. 1759, † 1811) og Bolette Dorothea Randulf, er født i Sparbo Præstgjeld 19 Febr. 1794, blev Officier 1810, ansattes 1812 i Ingenieurbrigaden, hvor han 1816 blev Capitain, 1832 Major i Armeen; blev 19 Febr. 1845 Oberst og Chef for Ingenieurbrigaden og 20 Nov. 1851 Generalmajor i Armeen. Han blev 1818 Ordonnantsofficier og 1833 Adjutant hos Kong Carl Johan, samt 26 Januar 1839 Cabinetskammerherre hos Kongen. Var Medlem af Interimsregjeringen i Stockholm 1852—1853 i Anledning af Kongens Sygdom; ligesaa var han Medlem af den i 1836 nedsatte Centralcommission for Norges Befæstningsvæsen; blev 1823 Ridder af Sværdordenen og 1847 Commandeur af St. Olafs Orden. * Mariane Siewers (døbt i Frederiksstad 9 Mai 1795), Stifdatter af P. R. Fleischer (s. d.) og D. af Sorenskriver Ole S. i Tune og Marie Kirkgaard.

Foredrag af praktisk Mekanik (Bygningsmaterialiers Modstandsevne) af A. Morin. Som Haandbog for Ingenieurer, Architekter og Brugseiere oversat og Formlerne overførte i norsk Maal og Vægt. Chra 1856—57. XVIII. 490 S. 8. og 6 lith. Pl. (anm. af Th. Broch i Mgbl. 1857 No. 356).

I Militairt Tidsskrift XI. 30—138: Forslag til Kjæbebro over Glommen, tilligemed Sammenligning mellem dette Broforslag og andre efter samme Principer udførte Brobygninger, m. 3 Planer.

I *Polyteknisk Tidsskr.* 1857 No. 23: Konstruktion af murede Viadukter.

Garben, Christian Wilhelm, Foregaaendes Broder, er født i Throndhjem 2 Decbr. 1795, blev Officier 1811 i Nordenfjeldske Reg., derfra Premierlieut. i 2den Akersh. Inf. Brigade, og i denne Stilling 182*—183* Lærer ved Drammens lærde Skole i Mathemathik og levende Sprog, 1837 gevorb. Compagnichef og 18 Januar 1854 Inspecteur ved de militære Værksteder, samt har i en Række af Aar været Inspectionsofficier ved den militære Høiskole. * 1831 Janette Blom (f. 16 Sept. 1813), D. af Skibsfører Christian B. i Drammen (s. d.) og Susanna Catharina Blom.

Kortfattet Lærebog i Arithmetik, Geometri og Stereometri for Haandværkere og Elementærskoler, gjennemseet af Prof. Hansteen. Chra 1845. 96 S. 8. m. 3 lith. Tabb. — 2det Opl. med en kort Afhandling om de vigtigste krumme Liniers Construktion. Chra 1852. 118 S. 8. — 3die Opl. m. 4 Lith. ib. 1856. 112 S. 8.

Garmann, Jens Schanche, Søn af Provst og Sognepræst til Alstahaug Christopher G. († 1800) og Maren Elisabet Schanche († 1817), er født i Talvigs Prestegaard i Vestfinmarken, hvor Faderen da var Sognepræst, 29 Sept. 1781, blev Student 1797 og theologisk Candidat 1803 med Udmærkelse, reiste derpaa udenlands som Hovmester for Grev Christian Ahlefeldt-Laurvig, og tog paa denne Reise 1806 den philosophiske Doctorgrad i Leipzig; blev 16 Febr. 1810 første resid. Capellan til vor Frelsers Kirke i Christiania, og døde (ved Badning) 15 Juli 1822. * 1. Anne Cathrine Angell, D. af Major Henrik A. 2. Marthe Marie Smith († 24 April 1852), D. af Kjøbmand Lars S. i Christiania. (Nekrolog af Hersleb i Bibelselsk. 6te Aarsberetn. jfr. Morgenbl. 1822 No. 202).

De opinionibus ac ritibus feralibus in Scandinavia ethnica regnantibus. Specim. inaugurale. Lips. 1806. (L. Efterretn. 1807 No. 2).

Den Lykke, som vort Land har at haabe af Fremtiden under vor hyldede Fyrste. Prædiken paa 1 Sønd. i Faste. Chra 1814. 15 S. 8.

Hvad have vi som Christne at gjøre i disse Farens Dage. Prædiken. Chra 1814. 15 S. 8.

Taler holdne ved Reformationens Jubelfest 1817. Chra 1817. 54 S. 8.

Ledetraad for Skolelærere ved Religionsunderviisningen efter Pontoppidans Forklaring over Luthers Catechismo. Chra 1822. 168 S. 8.

I Budstikken III. (1821) No. 29. 30: Om Skolevæsenets Tilstand i Christiania.

Garmann, Johan, Foregaaendes Broder, født i Talvig 11 Juli 1780, blev Student 1797 og theologisk Candidat 1801, var derpaa i 5 Aar Lærer ved Throndhjems Realskole og i $1\frac{1}{2}$ Aar ved Kathedralskolen, blev 12

Decbr. 1806 residerende Capellan til Orkedalen og 17 Octbr. 1814 Sognepræst til Bynesset. Storthingsmand fra Søndre Throndhjems Amt 1814 og † 4 Febr. 1815 uden at have tiltraadt sit nye Embede. * 1807 Magdalena Elselene Wensell († 1855), D. af Kjøbmand Carsten Tostrup W. i Throndhjem. (Moes Efterretn. 65—66. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 98—99).

Efterretninger om Orkedalens Præstegjeld, i Norske Videnskabers Selskabs Skrifter i 19 Aarh. I. 350—60.

Gedde, Frederik Christopher, Søn af Hans Christopher Gedde, Chef for Ingenieurkorpset († 1817), og Frederikke Christiane Fischer, er født i Frederiksstad 2 Febr. 1781, blev Ingenieurofficier 1796 og 1813 Kanal- og Havne-Inspecteur Søndenfjelds, men forblev i Ingenieurbrigaden som Capitain, blev 1815 Major à la suite; tog s. A. Afsked af Krigstjenesten, blev 1828 Toldinspekteur i Frederikshald, hvor han døde 6 April 1840. Ridder af Sværdordenen 1817. * 1. 1810 Maren Holst († 1821), D. af Kjøbmand Elias H. i Tønsberg. 2. Johanne Andrea Samsing, D. af Kjøbmand Gregers S. Tønsberg.

I *Magazin f. Naturvidensk.* X. 158—178: Udtog af en Indstilling ang. Glommen og Vormen Elves Farbargjørelse fra Indsøen Mjøsen til Rælingsund, med Overslag og Beregning over de Summer, der ville medgaae til Seilbargjørelsen af disse Elve. Med Karter i fol. (jfr. C. J. Schive).

Gedde, Wilhelm Julius Kleist, Foregaaendes Brodersøn og Søn af den som Chef for Ingenieurbrigaden 1833 afdøde Generalmajor Nicolai Wilhelm G. (R. S. O.) og Juliane Frederikke Margrethe von Kleist, er født paa Agershuus 15 Oktober 1818, Student fra Christiania Kathedralskole 1836 og theologisk Candidat 1841; var Universitetsstipendiat i Kirkehistorie 1843—1844, og senere Lærer ved Christiania Borgerskole indtil 1854, da han indtraadte som Medbestyrer i H. Nissens Latin- og Realskole. * 1843 med Mette Marie Hansen, D. af Kjøbmand Jacob H. i Christianssand.

Fortegnelse over de theologiske Candidater og Studenter fra 1831—1843. Chra 1843. 19 S. 8.

Kirke-Historie for alle Stænder af Heinr. Thiele, overs. og i enkelte Stykker omarbeidet. Chra 1844. XII. 462 S. 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 345).

De sidste 16 Aars theologiske Kandidater og deres Befordringsudsigter. Chra 1847. 25 S. 8. (anm. af Chr. Lange i Norsk Tidsskr. I. 377—79).

Regler for norsk Retskrivning. Trykt som Manuskript. Chra 1852. 16 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1852. No. 289, med G.s Svar No. 292). 2den Udg. ib. 1856. 16 S. 8.

I Theol. Tidsskr. f. d. norske Kirke I. 1—47: Ni og firti Theser over Religionsfriheden af Dr. Rudelbach (oversat); 264—292: Skotland og den frie Kirke af W. Chlebus (oversat); 624—630: Nekrolog over Prof. Christian Keyser. II. 255—288: Kirkeanordning for de evang. Menigh. i Westphalen og Rhinprovindsen (overs.); 497—521: Leipziger-Conferentsen 1848 (oversat). III. 128—151: Om den Syrisk-ephraimitiske Krig af Dr. Caspari (oversat).

Prædiken paa 10de Søndag eft. Trin. i Sems Kirke. Chra 1854. 16 S. 12.

Efterretninger om Nissens Latin- og Realskole i Aarene 1853—55. (Program). Af Gedde og H. Nissen. Chra 1855. 48 S. 8. — Ligesaa for 1855—1856. ib. 1856. 65 S. 8.

I Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. II. 457—59: Anmeldelse af Holtermanns Oversættelse af Wallins Prædikener.

I Norsk Folkekalender 1848, 41—59: Kortfattet Udsigt over vort Kirkeaar, dets Fester og Perikoper.

I Christiania-Posten (1848—49) No. 184 og 205: Om Optagelses-Examen ved Krigsskolen (Svar af O. J. Broch og Jørg. Moe i No. 190 og 212).

I Morgenbladet 1857 No. 48, 49 og 66 Till. (med E. Sundt): Om de theologiske Kandidater. 18 Sp.

Geelmuyden, Christian Thorber Hegge, Søn af Kjøbmand og siden Mægler i Throndhjem Hans G. († 185*) og Christence Henriette Sommerschild, er født i Throndhjem 16 Octbr. 1816, blev 1836 Secondlieutenant, 1848 Premierlieut. og 31 Octbr. 1857 Capitainlieut. i Marinen; tog 1836 Examen ved den militære Høiskole, studerede 1837 Bergvidenskaberne ved Falun, og var fra 1841—52 Cadetofficier og Lærer ved Søcadet-Institutet i Navigation og Mathematik, Physik og Chemi; blev 1852 ansat som 1ste Assistent ved de mechaniske Verksteder paa Horten og 1855 tillige som Bestyrer af den techniske Skole sammesteds. Medlem af den 1855 nedsatte Marine-Commission og af den under Vicekongens Forsæde i 1856 nedsatte militære Unionscommission; i 1857 og 1858 Storthingsmand fra Jarlsbergs og Laurvigs Amt. ✱ 1. 1842 Caroline Theodora Hjorth († 16 April 1854), D. af Kjøbmand H. i Tønsberg. 2. 1855 Jensine Sophie Horn (f. 16 Dec. 1825), D. af Toldinspector, R. S. O. og D. O., Hans Jochum H. i Risøer.

Lærebog i Navigationen. 2 Dele. Chra 1845. 154. 520 S. 8. m. 6 Steentrykstavler. 2det gjennemſ. og tildeels omarb. Oplag. ib. 1848. 3die Opl. ib. 1853. (begge 155. 526 S. m. 5 Steentr.) 4de Opl. ib. 1856.

De vigtigste Dele af Naturlæren til Brug ved Undervisningen paa Søcadet-Institutet. Chra 1846. 104 S. 8. m. 2 lith. Tavler.

Mathematisk Cursus for Praktikere. Chra 1855. 80 S. 8. m. 2 lith. Pl.

Geelmuyden, Ivar Christian Sommerschild, Foregaaendes Broder, er født i Throndhjem 8 April 1819, Student fra sammes Kathedralskole 1837 og philologisk Candidat 1844; var i flere Aar Lærer ved Nissens Latin- og Realskole, og blev 28 Mai 1852 Overlærer ved Frederikshalds lærde Skole; 1857 og 1858 Storthingsmand fra denne Kjøbstad. ✱ 1851 Christine Martine Juditte Voss (f. 25 Juni 1824), D. af Bygmester Johan Jochum V. i Christiania og Johanne Laurentze Møller.

Lærebog i Geografien. Chra 1851. 533 S. 8. 2den Udg. ib. 1854. 523 S.

Geografi for Begyndere. Chra 1851. 10 Ark. 8. 2den Opl. ib. 1853. 172 S. 3 Opl. 1856. 172 S.

Engelsk Ordbog, udarb. fornemmelig efter B. H. Smart's Pronouncing

Dictionary of the Engl. Language, med Angivelse af Ordenes Udtale efter Walker's Methode. Chra 1855. 519 S. 8.

Gellina, Pseudonym, se C. L. F. Roscher.

Gjerding, A . . . ., junior, † 1853 som Skibsfører i Bergen.

Fremstilling af Læren om Havarie og Søassurance efter de bedste nyeste Kildeskrifter ved A. Gjerding og A. L. Boye. Stavanger 1857. XVI. 350 S. 8. (udgivet og bearbeidet efter G.s Død af Svogeren B.)

Gjessing, Mads Dahl, Søn af Skibsfører i Grimstad Andreas Sørenssen G. († 1795) og Elen Dahl, er født i Grimstad 21 Marts 1786; var først Contorist, men blev 1809 Lieutenant ved det Vesterlenske Regiment, tog 1813 Officiers-Examen i Christianssand, og tog 1814 Afsked som Premierlieut. Derefter boede han i Christiania, hvor han i nogle Aar var ansat som Extraskriver i Revisions-Departementet og † 2 Novbr. 1833. * Hasille Aabel (f. 3 Juni 1786), D. af Kjøbmand i Christianssand Knud A. og Anna Maria Korsvig.

Baron Ledelin. Et Eventyr. Chra 1820. 45 S. 8.

Smaavers. Chra 1824. 164 S. 8.

Han har leveret forskjellige Bidrag, især Digte, til flere Blade, hvoriblandt i Nationalbladet XXII. 77—80: Til Glemselen. — Om det norske Nationalflag. — Om Mindestøtter. — I Nyeste Skilderi 1828 No. 15: Om Wergelands „Irreparabile Tempus." (jfr. W.s Svar i No. 18 og G.s Tilsvar i No. 49—50). — I Morgenbl. Sange til 17 Mai 1827 og 1828; Til min Ven John i 1827 No. 286 (Svar i No. 294); 1828 No. 333: Salve Nielsen; 1829 No. 178: Balders Død; 1832: Ved General Kaltenborns Grav; 1833 No. 196: Professor Hansteen; No. 258: Til Kronprindsen efter Tilbagekomsten fra Vestlandet; No. 279: Over Statsraad Treschow. — Utrykte ere, foruden nogle Digte: Huldras Friere, Farce i rimede Vers, og Ikke alt Guld glimrer, Comedie i 3 Acter.

Gislesen, Henriette Jakobine Martine, Datter af daværende Amtmand i nordre Bergenhuus Amt, Generalkrigscommissair Nils Andreas Vibe († paa Agershuus 9 Sept. 1814) og Margery Kierulf († paa Eker 3 Jan. 1852, 77 Aar), er født i Bergen 9 April 1809. * 1. 9 April 1829 Christian Frederik Glückstad, (nedenfor; jfr. Geneal.-biographisk Archiv I. 73). 2. 23 Marts 1854 nedennævnte Biskop Knud Gislesen. Hun har ikke navngivet sig i noget af sine Skrifter, hvori hun alene kalder sig „Forfatterinden til en Moders veiledende Ord."

En Moders veiledende Ord til sin Datter. Udgivet efter Opfordring. Chra 1843. 61 S. 12. (anm. af W. A. Wexels i Morgenbl. 1843, No. 103. Oversat paa Engelsk. London 184*. Oversat paa Tydsk af Julie Ruhkopf. Leipzig 1857 (jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1858 No. 1). — 2det Opl. ib. eod. 64 S. — 3die Opl. ib. 1851. 63 S. — 4de Opl. ib. 1857.

Julegave for det barnlige Sind. Chra 1845. 64 S. 8.

Fr. Theremins Reise-Dagbog. Nedskreven i Schweiz 1845. Oversat. Chra 1846. 110 S. 8. (anm. af A. Stenersen i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. I. 187—89).

Julefesten, skjønnest høitideligholdt, ikke i Rigdom, men i Armod. Betragtning af Fr. Theremin. Oversat. Chra 1848. 16 S. 8.

Christi Kors, Prædikensamling af Fr. Theremin. Oversat efter 3die Udgave. Chra 1849. 268 S. 8.

Helligaftenerne. Bibelske Samtaler mellem en Moder og hendes Børn. 1ste Hefte. Chra 1850. 166 S. 8. 2det Hefte. Chra 1851. 177 S. 8.

Kvindens Liv og Opgave i Evangeliets Lys af A. Monod. Efter O. Wildermuths tydske Udgave oversat. Chra 1851. 80 S. 16. — 2det Oplag. ib. 185*.

Liden Sententsbog, indeholdende mangeslags Lærdomme, Formaninger og Trøsteord for Christensjæle af J. Wulff. Oversat. Chra 1852. 70 S. 12. (anm. i Bladet „For Fattig og Rig" V. No. 17).

Det gaaer godt. Troestanker under svære guddommelige Førelser af J. Hill. Oversat med et Anhang: Sneblomster opelskede for Sjæle, som gjerne lade sig erindre om himmelske Ting. Chra 1852. 166 S. 12. — 2det Opl. ib. 1857. 121 og 42 S. 8.

Den kvindelige Virksomhed for Missionen. Et Afskedsord til Søstre. Chra 1853. 92 S. 12. (anm. af Winter-Hjelm i Norsk Tidsskr. VI. (1853) 299—305). Oversat paa Tydsk af H. Sebald under Titel: Die Lilie der Mission. Von einer Norwegerin. Gotha 1854. VIII. og 94 S. 8.

Kirken i Huset. Eller Noget om Huusandagt og christelig Underviisning om Bønnen. Oversat. Chra 1854. 47 S. 16.

Psalmer til Morgen- og Aftenandagt, samlede til Brug for Kirken i Huset. Chra 1855. V. 153 S. 8.

Bekjendelse og Vidnesbyrd i Anledning af Splittelsen i Kirken. Tromsø 1856. — 2det Opl. Chra 1857. 104 S. 8.

I Børnevennen IV. (1846) S. 345—66: Magdalena eller det fangne Indianerbarn. Oversat. S. 401—5: Den lille Anna og hendes Rose, eller det første Juletræ (Digt).

Desuden findes nogle af hendes Digte trykte i Dagbladene. Saaledes i Morgenbl. 1839 No. . .: I Anl. af en i Tydskland udgiven Lov mod Mishandling af Dyrene. „Til Cand. H. Schreuder" i Granskeren V. No. 42—43, undertegn. h. d., hvilket med nogle Forandringer er indtaget i Morgenbl. 1842 No. 206; i Gransk. V. No. 44: Sommerfuglen; ib. No. Til Daa. I Lillehammer Tilskuer 1839: Til Henr. Wergeland. I Børnevennen 1843: Barnet og Duen. I Bladet „For Menigmand" enkelte Digte.

Gislesen, Knud, Søn af Gisle Knudsøn Løxlid, Klokker i Hjertdal i Övre Thelemarken († 185*) og Marie Pedersdatter, er født i Hjertdal 29 Decbr. 1801, var Omgangsskolelærer i sin Fødebygd, tilbragte nogen Tid paa Seminariet i Hvideseid, og begyndte 20 Aar gammel paa egen Haand at studere. Opmuntret af Prof. Hersleb og hjulpen af Flere kom han 1825 til Christiania og blev privat dimitteret 1826; var Alumnus i det philologiske Seminarium og blev 1830 theologisk Candidat, 1831 const. Adjunkt ved Skiens lærde Skole, 12 Dec. 1833 residerende Capellan til Asker og første Lærer ved det s. A. der stiftede Skolelærer-Seminarium. Han foretog 1849—1850 paa egen Bekostning en pædagogisk Reise til Danmark, Slesvig og Holsten, for at gjøre sig bekjendt med Skolelærer-Seminariernes Indretning og en der indført forbedret Lancaster-Methode, blev 184* Medlem af en kgl. Commission for at revidere Udkastet til Lov for Almueskolevæsenet og 1843 geistligt Medlem af Vasa-Ordenen; 8 Juni 1855 Sognepræst

til Gerpen og 21 Novbr. s. A. Biskop i Tromsø Bispedømme, indviet af Biskop Arup i Christiania 18 Mai 1856. * 1. 1831 Sophie Dorthea Finkenhagen, der døde paa Bjerke i Asker 17 April 1847. 2. 1854 ovennævnte Henriette f. Bibe. (Biographi i Norsk Kirketidende 1856 No. 26, og ved P. Botten Hansen i Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 21. Portrait sammest. No. 45).

Dr. Morten Luthers liden Catechismus tilligemed Henviisning til bibelske Fortællinger og med tilføiede Psalmer og Anmærkninger udgiven. Chra 1844. 96 S. 12. — 2den omarb. Udg. Med en kort Forklaring, Henviisning o. s. v. ib. 1845. VIII. 112 S. — 3die Udg. Chra. VIII. 140 S. — 4de Udg. med Forklaring, Bibelsteder og Psalmer. En kortfattet Lærebog i Religionen. ib. 1855. VIII. 144 S.

Lærebog i den christelige Religion, efter den evang. lutherske Kirkes Bekjendelse. Chra 1847. XI. 359 S. 12. (anm. af A. Stenersen i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. II. 438—54, hvortil Forf. gav nogle Bemærkninger i III. 172—74).

Bibelhistorie, fremstillet med Bibelens Ord efter A. C. Preuss. Chra 1853. 284 S. 8.

Søndagsnaade og Søndagsfynder, fire Prædikener af Fr. Ahlfeldt, ledsaget med en Anbefaling. Chra 1854. 60 S. 8.

I Norske Univ.- og Skole-Annaler, 2 Række. III. 309—32: Dissenterende Votum ved Udkastet til Lov for Almueskolevæsenet.

I Norsk Tidskr. f. Vid. og Litt. VII. 155—172: Anmeldelse af Almueskolen af A. Faye.

I Prædikener af Norske Geistlige (1856) I. 41—55: Prædiken p. 1 Juledag; 306—19: Præd. p. 5 Søndag eft. Paaske.

I Morgenbl. 1845 No. 355: I Anl. af Stykket i No. 302: „Seminarister og Almueskoler."

I Daas Norske Tilskuer 1852 No. 16 og 18 Tilsvar til Døvles Opsats: Om Trykning istedetfor Nedskrivning af Lærebøger for Skolelærerseminarierne.

I Christiania-Posten. 1851 No. 934—35: Bemærkninger ved forrige Storthings Beslutning til Lov for Almueskolevæsenet paa Landet. 8 Sp.

Gjør, Herman Frederik Amberg, Søn af Sognepræst i Stavanger Magnus Andreas G. og Martine Elisabeth Schaft, er født 2 Novbr. 1828 i Saude, hvor Faderen da var Sognepræst, Student fra Stavanger Skole 1846 og medicinsk Candidat 1853; vandt 1856 den Skjelderupske Medaille for sin nedenanførte Besvarelse af Priisspørgsmaalet om Callus-Dannelsen, og erholdt 1857 et offentligt Stipendium, for paa en Reise i Udlandet at fortsætte sine medicinske Studier. * Sept. 1857 Valborg Tostrup, D. af Grosserer i Christiania Christopher T. og Camilla Schaft.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 Række. IX. 530—36: Uddrag af Toynbee's Afhandling om Ørets Sygdomme; X. 473—82: Uddrag af Thompsons Lectures of pulmonary consumption; XI. 1—23, 65—95: Om Callusdannelsen, en belønnet Priisafhandling; 584—86: Syphilisation; 774—795, 813—847: Bidrag til Kundskab om de Sygdomme i Nervesystemet, der kunne opstaae som Følge af Syphilis.

Glad, Frederik, Søn af Kjøbmand i Christiania Anders Huus G. og Maria Treschow, er født i Christiania 8 August 1760, blev Student

fra sammes Skole 1777, men opgav Studierne, da han 1779 arvede Nedre-Papirmølle og Gaarden Greffen i Aker, hvilke Brug han overtog; udmærkede sig som theoretisk og praktisk Landmand, hvorfor han 1812 fik Danebrogsmændenes Tegn, og af Rigsforsamlingen 1814 blev valgt til Medlem af Committeen for det Indre. Storthingsmand fra Agershuus Amt 1815—16. † paa Greffen 11 Sept. 1840. (Moes Efterretn. 66—67). * i Mai 1782 Johanne Marie Elisabeth Dallas (f. i Hamburg 1 Marts 1764, † 5 Marts 1837).

I Neumanns Landvæsens Samlinger I. 125—220: Beskrivelse over Jordbruget paa Gaarden Greffen. (skrevet 1806).

Medarbeider af det periodiske Blad Den norske Bondeven, udg. af Selsk. f. Agers Sogns Vel, i hvis 1ste Hefte (Chra 1810) er af ham: Afhandling om Tørvemyrer og Tørveskjæren, der paany er aftrykt i Budstikken, Ny Saml. (1831) II. No. 66—71. Heri er og af ham i Aarg. 1825 S. 175—84: Om Midler til at vedligeholde en god og erholde en forbedret Art af Heste, Fæ, Faar m. fl.

I Christiania Intell. Sedler 1808 No. 40 et Par Opsatser vedkom. Landøkonomien. Som Medlem af „Committeen for det Indre" havde han Andeel i de fra samme til Storthinget 1815 indgivne Beretninger og Forslag.

Glückstad, Andreas Melchior, Søn af Corpsmajor i 1ste Agersh. Brigade og Adjutant hos Kong Oscar Ludvig Michael G. og Elise Catharina Andersen, er født paa Frederikshald 30 April 1829, blev privat dimitteret 1847 og studerede Medicin til 1852; fra 1852—1857 opholdt han sig i Kjøbenhavn. (jfr. Erslews Suppl. I. 571).

Redaktør af *Idun*. Et Blad for Literatur og Kunst. Chra 1851. 17 No. 130 S. st. 4. (Heri ere de fleste Artikler uden Navn eller Mærke af ham, foruden et Par Digte med Navn).

Bør „Dante" opføres? Et Brev til H. Etatsr. Molbech. Kbhvn 1853. 16 S. 8. (Anonymt).

Slottet i Poitou. Lystspil i 4 Acter af J. Sandeau. Overs. (anon.) Kbhvn 1853. (Det kgl. danske Theater-Repertoire No. 175).

Pennetegninger. Kbhvn 1854 (ɔ: 1853). 95 S. 8. (anm. i Dagbladet 1853 No. 275; Flyv.-Post. 1854 No. 109, 115, 118; Fædrel. f. A. No. 113. jfr. 116. 19).

Digte. Kbhvn 1855. 68 S. 8. (anm. i Dagbl. f. A. No. 179. Kbhvnspost. No. 264).

Altfor smuk! Lystspil med Sange i 1 Act, eft. d. Franske. Kbhvn 1856.

Ungkarl og Ægtemand. Lystspil i 2 Acter af Jaime Fils og Delacour. Oversat. Kbhvn 1856. (jfr. „Fædrel" No. 81. 91. og G.s Svar i No. 89).

Et magnetisk Experiment. Farce med Sang i 1 Act, eft. d. Franske. Kbh. 1856. S. 8.

Søndagsblad for æsthetisk Underholdning. Kbhvn 1857. 1 No. om Ugen. (Det ophørte strax efter, da han vendte tilbage til Norge).

Desuden anonyme Opsatser i de Kjøbenhavnske Blade „Fædrelandet" og „Dagbladet," hvoriblandt: Norske Forholde, i Dagbl. 1853 No. 96, 97, 102, 103.

Glückstad, Christen Mamen, Søn af Provst og Sognepræst til Skjeberg Andreas Melchior G., siden Justitsraad og Handelsmand paa derikshald, og hans anden Hustru Catharine Elisabeth Mamen, er 30 Aug. 1806 i Skjeberg, blev privat dimitteret 1824 og theologisk

Candidat 1829; var i omtrent 10 Aar Lærer og Bestyrer af Frederikshalds Borgerskole, blev 20 Octbr. 1842 Sognepræst til Sundalen og 14 August 1851 resid. Capellan til Molde. * 31 Decbr. 1833 Sophie Elisabeth Huitfeldt (f. 14 April 1811), D. af Major Arild Christopher H. til Eslevig og Anne Elisabeth Wiel. (Erlandsen om den Throndhjemske Geistlighed 434).

Norsk Grammatik for Begyndere. Fhald 1842. 34 S. 16.

Glükstad, Christian Frederik, Søn af Raadmand i Christiansand Michael G. († Jan. 1843) og Sara Thaulow, er født i Christiansand 7 Januar 1803, Student fra sammes Skole 1820, juridisk Candidat 1824, Copist 1825, Fuldmægtig 182*, Bureauchef 1827 og Expeditionssecretair 5 Decbr. 1831, alt i Finantsdepartementet. † i Christiania 17 Octbr. 1838. * 1829 førnævnte Henriette Bibe, nu Bispinde Gieleſen.

Medudgiver af Departements-Tidenden fra Mai 1837 til sin Død.

Gløersen, Christian August, Søn af Capitain Christian G. og Karen Wetlesen, er født 13 Juni 1808 i Asak (Bergs Pstg.) ved Frederikshald, blev privat dimitteret 1827, theologisk Candidat 1832, 2den Lærer ved Askers Skolelærer-Seminarium 1838, residerende Capellan til Eker 1845 og 18 Januar 1854 Sognepræst til Elverum. * Marie Olea Randers (f. 10 Decbr. 1818), D. af Sognepræst til Skjeberg Ole Christopher R. og Marie Florentine Dorthea Hofgaard.

Veiledning til methodisk Underviisning i Hoved- og Tavleregning. 1ste Levering. Chra 1845. VII. 99 S. 8.

I Knudsens Tidsskrift „For Almueskolelærere" III. 3die Hefte: Gjenmæle i Anl. af Udgiverens Kritik over sidstafholdte Examen ved Seminariet i Asker.

Gotaas, Johan Olaus, Søn af Sognepræst til Rollag Ole G. († 5 Marts 1826) og Birgitte Johanne Wittrup († paa Kongsberg 3 Juni 1856), er født 11 Decbr. 1819 i Rollags Prestegaard, blev Student 1838 og medicinsk Candidat 1844; var i nogle Aar praktiserende Læge i Høland og blev 8 Juli 1853 Distriktslæge i Indre Søndhordland (Etne). * Elise Janette Salvesen (f. 19 Febr. 1823), D. af Kjøbmand Thomas S. i Mandal.

I *Magaz. for Lægevidensk.*, 2den Række, VI. 35 ff.: Misbrug af Mercurius; VII. 618—21: Om tvende Misfostre.

Gottel, Richard, en tydsk Handelsbetjent, som i nogle Aar omkring 1848 var ansat paa Kjøbmand August Konows Contor i Bergen, og senere vendte tilbage til Tydskland.

Han forsvarede om Sommeren 1848 Tydsklands Færd mod Danmark i forskjellige Opsatser under Mærket R. G. i Bergens Stiftstidende, Bergenske Blade og Morgenbladet (No. 154).

Gram, Johan Georg Boll, Søn af Sorenskriver i Ringerige og Hallingdal, Cancellisecretair, R. N. O., Jens G. († 2 Novbr. 1824) og

Reinholdine Boll, er født paa Aſt i Norderhof, døbt 17 Oktbr. 1809, blev Student 1827, og tog anden Examen 1828, hvorefter han i nogen Tid ſtuderede Lovkyndighed, men underkaſtede ſig 1831 Officiersexamen ved Krigsſkolen, blev ſ. A. Secondlieut. i 2den Agersh. Brigade, 1838 Premierlieut. og 18 Novbr. 1853 Capitain og Diviſionschef i Landværnet. Han var Ordonnantsofficier hos Kronprinds Oscar. * Frederike Severine Mathea Stabell (f. 8 Dec. 1811), D. af afd. Sorenſkriver i Soløer og Odalen Matthias Hagerup S. og Elſe Ridder.

Arrah Neil af P. G. R. James. Overſat. 3 Dele. Chra 1845. 29½ Ark 16.

Haandbog i Jordbruget af N. W. Lundeqviſt. Overſ. fra Svenſk efter 2den omarb. Udgave. Chra 1847. XII. 611 S. 8. med 4 Steentr. (anm. af H. H. Maſchmann i Norſk Tidsſkr. I. 197—200; jfr. Bemærkninger i Morgenbl. 1847 No. 277 og Grams Svar i No. 292, 3 Sp.) — 2det Oplag, gjennemſeet efter Orig. 3die Udgave. Chra 1854. XII. 496 S. 8.

Grave, Immanuel Chriſtian, Søn af den ſom Sognepreſt til Eker 1763 afdøde (tit.) Profeſſor antiquitatum Chriſtian G. og Maria Lerke, er født i Rygge, hvor Faderen da var Sognepreſt, 4 (døbt 8) Jan. 1739, blev Student 1758, theol. Candidat 1760 og 1772 reſiderende Capellan til Gusdal, 1778 ligeſaa til Frederikſtad, 1779 til Frederikshald, og 1783 Sognepreſt til Saude; han var tillige i længere Tid Provſt i Nedre Thelemarkens Provſti og døde paa Saude 31 Decbr. 1820. * 1775 Iſabelle Chriſtine Stockfleth (f. 1750), D. af Provſt Nils St., Sognepreſt i Faaberg, og Eliſabeth Antonette Roſing.

En norſk Hyrdes Indtagelſe i et Bjerg. Kbhvn 1771. 47 S. 8. — Frøken Contoirernes ynkelige Ruin, med Fortſættelſe. ib. 1772. — Poetiſke Tanker i Anl. af 17 Januar af Junior Philopatreias. ib. eod. (jfr. Fortegn. over Skrivefr. Skrifter II. 269. 285—87).

Nationale Fortællinger for den norſke Bondeſtand. Chra 1811. 8. — 2det forøgede Oplag, udg. af Selſk. f. Norges Vel. Chra 1817. 240 S. 8.

Gravanne, Sivert.

Chriſtelig Prædiken af Lars Linderot. Overſat. Thjem 1844. 2½ Ark 8.

Grendahl, Michel Nilsſøn, Eier af Gaarden Haffteen paa Opſtrind ved Throndhjem, var Storthingsmand fra Søndre Throndhjems Amt 1830, 1833, 1836, 1837 og 1842. † 184*.

Om Hans Nilſen Hauges Liv, Birkſomhed og dennes Følger. (Udg. efter Forfatterens Død af C. L. Simonsſen). Thjem 1847. 80 S. 8.

Greve, Arnt Wittendorff, Efternævntes Søn, er født paa Aasthveit i Hamers Preſtegjeld (døbt 18 April) 1798, blev Student fra Bergens Skole 1816 og theologiſk Candidat 1821; ſ. A. perſonel Capellan til Aas, 1822 Aftenſangspreſt og Førſtelærer ved Borgerſkolen i Tønsberg, og 1828 reſid. Capellan til Bergens Domkirke. * Ulrike Eleonore Sigwardt (f. i Vaaler 1799), D. af afd. Biſkop Matthias S. (ſ. d.)

Nogle Ord i Anl. af de ang. Bexelunderviisningsmaaden o. s. v. af Biskop Neumann udgivne Oplysninger. Bergen 1834. 16 S. 8.

Greve, Jan Arntsen, Søn af Proprietær Arnt G. til Aasthveit († 1809), Student og Eier af nævnte Gaard ved Bergen; † paa Aasthveit 17 Novbr. 1840 i sit 66de Aar. * Magdalena Margareta Fritzner, D. af Provst F. (Gravvers af N. Dahl i Morgenbl. 1841 No. 4).

I Nytaarsgaven Snotra 1822, 63—76: Den hvide Due, en Novelle (under Mærket G. p. A.) og 157—160: Til Fru K. p. L. (et Digt).

Grimelund, Andreas, Søn af Gaardbruger i Aker Hans Hansen G. († 11 Juni 1844) og Gunhild Aslaksdatter, er født paa Gaarden Grimelund 27 Januar 1812, blev privat dimitteret 1829 og theologisk Candidat 1835; udnævntes 1844 til residerende Capellan i Ullensager, blev 1851 Lærer i Homiletik, Pastoraltheologie og Lithurgik ved det praktisk-theologiske Seminarium i Christiania, og 31 Marts 1856 Sognepræst til Gerpen. * 9 Aug. 1838 Julie Augusta Kjelsen (f. i Chra 9 Aug. 1819), D. af Overskjærer Jens K. og Johanne Dorothea Larsen.

En god Stjerne paa Aarets første Dag. Nytaarsprædiken. (Udg. efter Opfordring). Chra 1850. 24 S. 8.

Tale i det første offentlige Møde i Foreningen for den indre Mission. Chra 1855. 24 S. 8.

Forelæsninger over praktisk Theologi i kort Sammendrag. Chra 1856.

Tale ved Aabningen af „Pleiestiftelsen for Smaabørn.“ Chra 1856. 12 S. 8.

I Prædikener af norske Geistlige (1856) I. 9—20: Prædiken paa 2 Adv. Søndag; 246—60: Præd. p. 1 Søndag efter Paaske; 272—82: Præd. p. 3 Søndag eft. Paaske.

I *Theologisk Tidsskr.* f. den evang.-luth. Kirke i Norge. I. 94—118: Om Nadverens rette Stilling i den kirkelige Gudstjeneste; 164—190: Om flere Helligdages Optagelse i Kirkeaaret.

Han har skrevet Fortale (12 S.) til Coucherons Oversættelse af Kliefoths Theori f. den protest. Kirkes Kultus, og gjennemseet Oversættelsen af Chra. Udg. 1857 af Hofackers Prædikener.

Grimseth, Jørgen, antog i 1829 Familienavnet Schjelderup, hvorunder han nedenfor er anført.

Grosch, Christian Henrik, Efternævntes Søn, er født 21 Januar 1801 i Kjøbenhavn, studerede fra 1820—24 med Understøttelse af Selsk. f. Norges Vel Bygningskunsten sammesteds, hvor han vandt Akademiets lille og store Sølvmedaille, og blev 15 Marts 1828 Stadsconducteur i Christiania, hvor han har bygget Børsen, Banken, Rigshospitalets chirurgiske Afdeling og Fødselsstiftelse, Universitetsbygningerne, Slagterboderne, Bazaren ved vor Frelsers Kirke samt Brandvagtbygningen. Ligesaa ere flere Kirkebygninger og andre Bygninger omkring i Riget byggede efter hans Tegning og tildeels under hans Ledning. Han er fra 182* Lærer ved og fra 1827 Medlem af Directionen for den kgl. Kunst- og Tegneskole. * 19 Novbr. 1849 Sophie

Charlotte Leuenbach, Datter af Kammerherre, Oberstlieut. L. og Annette Lilienskjold i Horsens.

I Tyr IV. 11—32: Om Badeindretninger, især for Hospitaler.

Som Medlem af den i 1837 nedsatte kgl. Commission ang. Strafanstalternes bedre Indretning, har han Andeel i dennes 1841 udgivne Beretning om Norges Strafanstalter og Fangepleie, med Indstilling om Reform i begge.

Af hans forskjellige Udkast og Forslag til Bygningsarbeider ere følgende udkomne i Trykken:

Udkast til Kirkebygninger, udgivne efter Foranstaltning af Kirke-Dept. Chra 1854. 2 H. stor Fol. 6 Pl. og 3 Blade Text.

Forslag til et Raadhuus i Christiania, med Beskrivelse. Fol.

Grosch, Heinrich August, Søn af Cand. theol. og Klokker i Lybek Friederich Heinrich G., er født i Lybek 26 Febr. 1763, uddannede sig ved Kunstacademiet i Kjøbenhavn, hvorved han 1793 vandt en Medaille, kom 1812 til Frederikshald, hvor han siden levede som Landskabsmaler og Kobberstikker; flyttede 1815 til Christiania, hvor han fra 1819 var Lærer ved den kgl. Kunst- og Tegneskole samt Medlem af sammes Direction. Tog Afsked ved Ubg. af 1840, og døde i Christiania 6 Juli 1843. * 1799 Johanne Margareta Gerhardine Clar († i Chra 11 Sept. 1849), D. af Apotheker C. i Rendsborg. (Nyerups og Krafts Litt.-Lex. 201).

Haandbog til Brodering og Tegning. 2 Dele. Kbhvn 1794. 1805. Tverfol. — Theoretisk Tegnebog for Ungdommen. 1ste Hefte. Kbhvn 1799. — I Minerva 1797 II. 355 ff.: Breve til Haas om de norske Prospekter.

Haandbog for Tegnende. 1ste Hefte. Chra 1816. 30 Tegninger med Beskrivelse.

Ledetraad ved den første Tegneundervisning i Borger- og Almueskoler. Chra 1819. 14 S. 16.

Haandbog i Calligraphien for Borger- og Almueskoler. Chra u. A. afl. 4. 9 kobberstukne Blade uden Text.

Grøth, Ole Martinus, Søn af Kjøbmand Peter G. og Bolette Rasmussen, er født i Christianssand 19 Juli 1815; var i længere Tid Fuldmægtig ved Christiania Toldcontor, blev April 1847 Undertoldbetjent i Throndhjems Tolddistrikt og 23 Mai 1853 Tolder i Bodø. * 3 Mai 1853 Jørgine Petra Lund (f. i Overhalvden 13 Nov. 1827), D. af Capitain Iver C. L. og Martha Hildrum.

Samling af Circulairer, vedk. det norske Toldvæsen i Tidsrummet fra 1814—1844. Udg. og forsynet med alfabet. Register. Chra 1844. 237 S. 12. (jfr. B. Dahl).

Register til Toldlovgivningen. Udarb. til Brug for Handlende, Søfarende og Toldvæsenet. Chra 1846. 67 S. 8.

Grude, Even.

Opmuntring til Raadelivet i Christo ved Troen og Gudfrygtighed, udi nogle Sange og en Bøn. Stavanger 1836. 24 S. 12.

Grundtvig, Nikolai Frederik Severin, Søn af Sognepræst til Udby Otto G. († 1843) og Biskop N. E. Balles Datter Maria

Amalia († 1833), er født i Ubby ved Vordingborg 8 Sept. 1783, blev Student 1800, og theol. Candidat 1803. Ved sin Dimisprædiken „Hvi er Herrens Ord forsvunden af hans Huus?" (1810) begyndte han en Kamp mod Rationalismen, der i forskjellig Form har vedvaret til den sidste Tid; han er siden 1839 Præst ved Vartou Hospital i Kjøbenhavn. * 1. 1818 Elisabet Christine Margr. Blicher. † 1851. 2. 1851 Ane Marie Elise Toft, født de Carlsen. † 1854. 3. 1858 Geheimeraad Holger Reedz's Enke til Palsgaard. (jfr. Erslew. I. 508 ff. Suppl. I. 589 ff.) — I Norge har han udgivet:

Til Nordmænd om en Norsk Høi-Skole. Chra 1837. 24 S. 8. (jfr. Nordisk Kirke-Tid. 1837. 528).

Nordiske Smaadigte. Chra 1838. XXIV. 312 S. 8. (Nord. Kirke-Tid. 1838 No. 32).

I Wexels's Tidsskrift f. Kirke-Kristn. og christ. Theol. II. 277—280: Herrens Ord (et Digt).

Grüner, Hans Jacob Rosenørn, Efterfølgendes Søn, er født paa Christianslund ved Frederiksstad 6 Sept. 1822, blev Secondlieutenant 1842 og efter bestaaet Examen ved Høiskolen ansat i Artilleribrigaden 1848, hvori han 1854 blev Premierlieutenant. * 18 Mai 1857 Eline Charlotte Grüner (f. 8 Marts 1836), D. af Corpsmajor Jens Christian G. til Nedre Foss ved Christiania († 25 Juli 1857) og Birgitte Rosenvinge Kolderup.

I Militairt Tidsskrift XVI. 310—43: Beskrivelse over et electro-magnetisk Apparat efter Navez's System; XVII. 164—75: Om Batteribedækning, oversat af Tydsk.

I *Polyteknisk Tidsskrift* I. No. 22: Photographi.

Grüner, Peter Otto Rosenørn, Søn af Oberst og Commandeur for Nordenfjeldske Regiment Jacob G. († 5 Febr. 1805, Autobiogr. i Saml. t. N. Folks Hist. IV. 324—42) og Benedicta Maria Rosenørn paa Aakjær i Jylland, er født i Kjøbenhavn 24 Octbr. 1783, var ved Armeeforandringen 1817 Capitain og Compagnichef ved Nordenfjeldske Regiment, blev 1825 Toldkasserer paa Frederikshald og 30 Marts 1831 Toldkasserer for Indgaaende i Bergen, hvor han døde 4 Novbr. 1847. * 4 Sept. 1813 Christine Marie Siewers (f. 1795), D. af Krigsraad Hans S. p. Trosvig ved Fredrikstad og Sophia Katharina Susanna Huitfeldt. (jfr. Saml. t. Norg. Hist. anf. St. 338. Moes Tidsskr. II. 84 ff.)

Calender for Norges Riges Told-Etat, samt endeel statistiske Underretninger om ethvert af Rigets 28 Toldsteder. Chra 1823. 59 S. 4.

Grung, L.... J...., Lærer ved Døvstumme-Institutet i Bergen.

Psalmer til Dr. M. Luthers Katechismus, ordnede og udgivne. Bergen 1852. 68 S. 16.

Grøgaard, Hans Jakob, Søn af Student Johannes G., der døde som Klokker og Lærer ved Kathedralskolen i Bergen 1800, er født i Hof i Solør 5 April 1764, blev Student fra Bergens Skole 1781 og theologisk Candidat 1784; derpaa Huuslærer hos Provst Heiberg i Skiold,

hos hvem han 1786 blev personel Capellan, 1789 ligesaa hos Provst Krog i Skudesnes; var 1796 forrettende Prest i Ousted Sogn i Sjælland, blev 1797 residerende Capellan til Dieslad, 1811 Sognepræst til Vestre Moland og 23 Marts 1822 ligesaa til Bergens Nykirke. Var 1814 Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold som 1ste Repræsentant fra Nedenes Amt, blev 1832 geistligt Medlem af Vasaordenen og døde i Bergen 22 Marts 1836. * 1792 Anne Marie Krog (f. 6 Juni 1772, † 13 Aug. 1851), D. af Provst K., Sognepræst til Skudesnes. (Mindeskrift af J. Neumann. Bergen 1836. 4. Biographi af P. Botten-Hansen m. Portrait i Eidsvolds-Galleri I. 52—62. jfr. Rigsforsaml. Forhandl. III. 28—34. Moes Efterretn. 68. Nalls Erindringer III. 46 ff.)

Før 1814 har han udgivet: Prædiken i Anledning af Slotsbranden. Bergen 1794. — En Høstprædiken holden i Skudesnes Kirke. ib. 1795. — Afskedsprædiken for Skudesnes Menighed. ib. 1797.—Om utidig Paaholdenhed paa det Gamle, Prædiken i Anl. af den nye evangeliske Psalmebog. Kbhvn 1803. — I Hansens Archiv for Skolevæsenet II. 277—96: Prædiken ved Bispevisitatsen 1803, og II. 352—57: Om Overtroen iblandt Almuen. — I Hist.-philos. Samlinger III. 2. S. 115—76: Omveien eller Forslag til Oplysningens Fremme i de Norges Egne, hvor faste Skoler ei kunne haves. — Senere er af ham:

ABC. Chrsand 1815. 32 S. 16. — 4de Udg. 1835. 16 S. 12. — 5te Udg. forøget med et Udtog af Skolelærerforeningens ABC. Bergen 1841. 24 S. 12. — ABC-Bog, forøget med Billeder og et Udtog af Skol.-Foren. ABC. ib. 1852. — 7de Opl. tildeels omarb. og forøget af J. A. Anderson. Bergen 1854. 52 S. 12. (desuden uden Tvivl optrykt andenstedes).

Læsebog for Børn, især i Omgangsskoledistrikterne. Chra 1816. 140 S. 8. — 2det Opl. ib. 1821. — 3die Opl. Bergen 1824; 4de Opl. ib. 1825; 5te Opl. ib. 1829; 6te Opl. Chrsand 1832 (anm. i Morgenbl. 1834 No. 71); 7de Opl. Bergen 1836 (anm. i Mgbl. 1837 No. 2); 8de Opl. Stavanger 1840. 12.; 9de Opl. ib. eod. 10de Opl. ib. 1841. 7 Ark; 11te Opl. Bergen 1843. 168 S. 12; 12te Opl. Chra 1845. 168 S. 12; 13de Opl. Bergen 1848. 169 S. 12. — Omarbeidet af K. Jørgensen, Bergen 1850; 2det Opl. Bergen 1853. 172 S. 8.

Om nogle Usømmeligheder i Kirken. Chrsand 1816. 8 S. 8.

Tre Prædikener, nemlig Afskedspræd. i V. Molands og Høivaags Kirker og Tiltrædelsespræd. i Bergens Nykirke. Bergen 1823. IV. 75 S. 8.

En liden Gave for Børn. Bergen 1827.

Om Hukommelsen med Hens. til Kunsten at prædike udenad, og en kort Veiledning dertil. Bergen 1828. 84 S. 8.

Lommebog for gode Børn No. 1. Bergen 1829. 64 S. 32. — 2det Opl. under Titel: Lommebog f. g. B., Psalmer, moralske Fortællinger og bibelske Tankesprog. ib. 1854. 64 S.

I Ugebladet Hermodet II. S. 52: Til vor Moder (Digt).

Grøn, Andreas Frederik Schrøeter, Søn af Kjøbmand Antoni Eriksen G. og Birthe Kirstine Schrøeter, er født i Sandefjord 13 April 1819, blev Student fra Skiens Skole 1838 og medicinsk Candidat 1844; foretog 1849—50 paa offentlig Bekostning en videnskabelig Reise til [illegible] og Paris, var Reservelæge paa Rigshospitalet 185*—185*, og er

nu praktiserende Læge i Christiania. * 185* Maren Birgitte Berg Schrøeter (f. i Oslo 5 Dec. 1827), D. af afdøde residerende Capellan til Aker og Oslo Jens Frederik S. og Dorothea Marie Berg.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2den Række VI. 65—84: Indberetning til Collegium acad. om en med Stipendium foretagen videnskabelig Reise til Wien og Paris i 1849 og 1850.

Grøndahl, Christopher Martin, Søn af Bogtrykker Christopher G. og Maren Marie Bomhoff, er født i Christiania 1810, Student fra Christiania Kathedralskole 1830, og død som theologisk Student 1837. Han grundlagde et Almuebibliothek i Christiania.

Læren om Christi Person og Gjerning, foredragen i populaire Forelæsninger af E. Sartorius. Oversat af Tydsk. Chra 1834. VIII. 123 S. 8. — 2det Opl. (efter Orig. 5te, besørget af W. A. Wexels). ib. 1846. X. 165 S. 8.

Grøndal, Christopher David, Søn af Sergeant David G. og Johanne Marie Evensdatter, er født i Christiania 21 Juni 1812, var først bestemt til Studeringer, men Forældrenes mislige Kaar afbrød disse, og han sattes i Bogtrykkerlære hos sin Slægtning Chr. Grøndahl, og er nu Factor i Laurvig. * 1842 Enke Birgitte Olsen.

Syljusløiten eller Sang og Digt af en Arbeider. 1ste Hefte. Chra 1851. 32 S. 8. m. 4 Musikbilag. (Anmeldt af O. A. Vinje i Ugebladet Andhrimner 1851).

I Morgenbladet ere flere af disse og andre lyriske Digte af ham indførte under Mærket „En Arbeider" eller „David."

Udgiver af Laurvigs Blad, der begyndte om Høsten 1857 og udkommer i Laurvig 2 Gange om Ugen. 4.

Grønning, Andreas Gjerding, Søn af Bogbinder og Boghandler i Bergen Lars G. og Ingeborg Elisabeth Gjerding, er født i Bergen 4 Febr. 1816, blev privat dimitteret 1835 og theologisk Candidat 1841. Bestyrer af en Privatskole i Bergen (1851).

Mekanik eller Veiledning til den praktiske Maskinvidenskab. Efter Chambers engelske Opdragelses-Cursus, oversat. Chra 1842. VI. 101 S. 8. m. 2 lith. Pl. (anm. af J. K. Christie i Granskeren V. No. 42. 43).

I Skilling-Magazin 1842 No. 1, 2 og 4: Sildefiskeriet ved Bergen.

I Bergens Stiftstidende 184* No. 38. 39: Om en technisk Skole i Bergen.

Grøntvedt, Lars, Søn af Foged og Sorenskriver i Vestfinmarken Richard Nicolai Schielderup G. († 29 Juni 1836) og Anna Lucia Stabell, er født i Hammerfest 3 Juli 1827, blev Dec. 1845 Secondlieutenant i 2den Agersh. Inf. Brigade og, efter bestaaet Examen ved den militaire Høiskole, 1 Febr. 1854 ansat i Ingenieurbrigaden.

I *Polytekn. Tidsskr.* III. (1856) No. 21: Den Woltmanske Strømmaaler, med Tegninger; No. 23: Glommens Vandføring, m. Tegn.

Grønvold, Christian August, Søn af Premierlieut. Nicolai G. og Rise Prebensen, er født i Stavern 18 Aug. 1810, blev Student fra Drammens Skole 1830 og theologisk Candidat 1836; blev 1837 Sognepræst til

Bære, og 30 Aug. 1842 ligesaa til Aarstad og Prest ved St. Jørgens Hospital i Bergen. * 183* Marcilia Andrea Frederikke Steen (f. 6 Sept. 1820 i Karlsø), D. af Sognepr. til Karlsø, senere til Bodø, Marcus Frederik St. og Hanna Andrea Schjelderup (jfr. Erlandsens Tromsø Geistl. 98).

Foredrag i Bergens Missionsforenings Møde 3 Decbr. 1849, udg. i et velgjørende Øiemed, Bergen 1849. 8.

Grøttum, A., blev 1838 anden Lærer ved Strømsø Borgerskole.

Norsk Grammatik for Begyndere. Drammen 1843. 8.

Gude, Johan Henrik, Søn af Sogneprest i Elverum Hans G. og Helene Dorthea Hoegh, er født i Nittedalen, hvor Faderen da var Sogneprest, 2 Januar 1795, blev Student fra Christiania Skole 1815 og theologisk Candidat 1819; blev først personel Capellan (hos Svigerfaderen) i Lier, senere resider. Capellan til Modum, Sogneprest til Rygge 1832 og Sogneprest til Drøbak 1 Marts 1849. * 1820 Magdalene Margarete Lechve (f. 28 Aug. 1801), D. af Sogneprest til Lier Thorbjørn L. og Christine Lovise Brock.

I Theologisk Tidsskrift II. 392—407: Forslag, fremsat i Borgesyssels Provstiers geistlige Forening, om theologiske Candidaters praktiske Dannelse.

Gudmundsson, Einar, Søn af Bonde og Billedhugger Gudmund Eyulfsson og Thorgerd Einarsdatter, er født paa Vestmanne under Island i Septbr. 1763; blev Student fra Skaalholts Skole 1783 og theologisk Candidat 1789; blev s. A. Alumnus og senere Inspector paa Borchs Collegium, derefter Pro-Decanus paa Communitetet; disputerede 1793 for Magistergraden og for Doctorgraden i Philosophien; blev 1794 Sogneprest til Holme i Christianssands Stift, 18 Juni 1802 til Sørum, 1813 til Nakskov i Lolland, som han frabad sig, og blev 14 Febr. 1814 Sogneprest til Lauten paa Hedemarken. † 2 Decbr. 1817. * 1795 Christine Sørine Marie Wollum († 2 Decbr. 1857 i Ehra 90 Aar gl.), D. af Premierlieut. ved Nordensj. Regiment W., hvis Enke blev gift med Lagmand i Christianssand Hans Knoph. (jfr. Rigstidenden 1818 No. 16 Till. Erslews Forf. Lex. I. 525 og Suppl. I. 611).

Vindiciæ Diocletiani contra Lactantium. Disput. I—III. Hafn. 1790—92. 8. (Anm. i Krit. Journ. 1793 No. 23). — *Lærdómsbók* í evangeliskum kristilegum trúarbrögðum. Leirárgörðum 1796. (ↄ: Oversættelse af Balles Lærebog i Religionen paa Islandsk, som ved Resc. 25 Sept. 1795 indførtes i Skolerne paa Island). Den er senere flere Gange oplagt paa Island, og i Kjøbenhavn 1816.

Guldberg, Carl August, Søn af Kjøbmand i Frederiksstad Andreas Stillaugsen G. († 1834) og Katarina Margareta Ljunggren († 1854), er født i Strømstad 6 Novbr. 1812 og kom i 1814 med sine Forældre til Norge. Fra 1820 til 1824 gik han i Wadstena Skole, kom Høsten s. A. tilbage til Norge, underviistes fra 1826—28 i Frederiksstads Skole, og blev 1829 privat dimitteret. Tog 1833 theol. Examen,

gjorde en Udenlandsreise og var derefter i flere Aar Medeier i en Boghandel og et Bogtrykkeri i Christiania; blev 8 Decbr. 1847 resid. Capellan til Rannestad. * 1. 6 Novbr. 1835 Hanna Sophie Theresia Bull (f. 28 Sept. 1810. † 27 Octbr. 1854), D. af Kjøbmand i Frederikstad Andreas B. og Marthe Sophie Smith. 2. 20 Jan. 1857 Kaja Sophie Nicolea Stenersen (f. 20 Jan. 1834), D. af Provst Sven S. i Rannestad og Marie Dorthea Lumholtz.

Bondevennen, et Maanedsskrift, udgivet. I. 1. 2. Chra 1835. 174 S. 8.

Historisk Udsigt over Bogtrykkerkunsten fra dens Begyndelse indtil nærværende Tid. Et Indbydelsesskrift til Sekularfesten i Christiania 24 Juni 1840. Chra 1840. 24 S. 4.

Lars Linderots Skriftetaler tilligemed et Brev fra L. L. til nogle opvakte Sjæle af Surteby Menighed. Overs. fra den svenske Orig.-Udg. Chra 1840. IV. 64 S. 8.

Nat og Dag, et Maanedsskrift for Morskabslæsning. I—V. Chra 1840—1842. 16. Ny Række I.—IV. ib. 1843—44. 16; hvert Bind omtr. 360 S.

Folkeskrifter No. 1—3. Chra 1841—42. 12. (No. 1: Bed og arbeid! 48 S. No. 2: J. Åkermann, Anviisning til at brygge sundt og velsmagende Øl, 36 S. No. 3: Om Blegning, efter Prof. Åkermanns Afhandling i „Läsning för Folket." 35 S.)

Lars Linderots Prædikener paa alle Søn- og Helligdage. Oversat af den svenske Originaludgave. 2 Dele. Chra 1843—44. VI. 588. 528 S. 8. 3 Oplag med Forf.s Levnet. ib. 1853. VIII. 426. 388 S. 8.

P. O. Welander. *Norskt (och Danskt) - Svenskt Handlexikon.* Genomsedt och utgifvet. Chra 1844. XVII. 386 S. 8. (Den sidste Trediedeel er udarb. af G.)

Storthings-Efterretninger, indeh. 11 ordentl. Storthings Forhandlinger. Redig. af C. A. Guldberg og O. M. Ræder. Chra 1845. 88 No. 4.

Indledning til Naturvidenskaben. Udarb. til Skolebrug og Selvunderviisning. Chra 1848. VIII. 148 S. og 58 Træsnit i Texten.

Redaktør af Skilling-Magazin fra dette Ugeskrifts Begyndelse 1835 indtil Udgangen af 1856. En stor Mængde Oversættelser og Bearbeidelser ere heri af ham.

I Portræter af Mærkelige Nordmænd ere N. H. Abels og N. B. Stockfleths Biographier af G.

Gundersen, Thorbjørn.

Sandhedens Erfaringer og faderlige Raad til mine Børn og Flere, som ikke imodstaae den Hellig Aands tilberedende Raade. Chrsand 1820, 36 S. — Egset 1835. 36 S. 8.

Gundhuus, Amund, Gaardbruger i Hole paa Ringerige.

Norges utømmelige Korngrube og Landets Frigjørelse for Kornkjøb inden 4 à 5 Aar ere omme. Chra 1845. 16 S. 8.

Gunnerus, Hans Henrik, Søn af Visitør J. M. Schaar i Drøbak, er født 1772 (døbt i Aas Kirke 22 Jan.), antog Navnet Gunnerus; var først Auditeur paa Vardøhuus, havde senere Vartpenge, blev Nov. 1811 Pakhuusforvalter ved Helsingørs Toldbod og titulær Kammerasessor; tog Afsked fra dette Embede og gik til Norge, hvor han i Jan. 1812 blev Toldkasserer paa Frederikshald, men dømtes senere fra dette Embede paa

Grund af Kassemangel og hensattes til Fæstningsarbeide paa Fredrikssteen, hvor han døde 30 Marts 1825. * omtr. 1805 Anna Gotharda Gabebusch (f. i Throndhjem 1781, † 6 Febr. 1848), D. af Ditlev G. og Maren Maria Sommer.

Beskrivelse over Ramsen Elv og Fiskum Fos. Kbhvn 1811.

Underdanig Andragende til Norges Riges ordentlige Storthing i Aaret 1824. Drammen 1824. 24 S. 8.

I Patrioten 1824 I. No. 16, 21 og 22: Nogle Forslag.

I Nationalbladet har han ladet trykke flere anonyme Stykker, ifølge det Oplyste i XIX. 199; jfr. No. 98—104.

Gyldenpalm, Andreas Dedekam, Søn af den 23de Febr. 1781 med Navnet Gyldenpalm adlede Justitsraad og Lagmand i Skien Eiler Hagerup († 1817) og Aasille Andrea Dedekam, er født 4 Juni 1777 i Christianssand, hvor Faderen da var Præsident, blev Student 1791, tog anden Examen 1794 og blev faa Aar efter ansat ved det danske General-Handelscommissariat i Paris, 1801 Legationssecretair i London, 1802 Kammerjunker, og var senere Legationssecretair, i Stockholm 1804, i Madrid 1806 og i Kassel; kom 1814 tilbage til Norge, ansattes i Udenrigs-Departementet i Stockholm, men afgik snart derfra, og døde som Privatmand ugift i Stockholm 24 (?) Octbr. 1832. (Moes Tidsskr. f. Personalhist. I. 80—81).

Le Scandinave, (et Tidsskrift paa Fransk), begyndte han at udgive i Stockholm 1818; men deraf udkom kun faa Nummere.

I Øst's Minerva (1838) I. 73 ff. er aftrykt 6 Breve fra ham fra Paris til Statsraad Chr. Pram.

H.

Haagensen, Haagen, rimeligviis en Pseudonym.

Tale i Anl. af Repræsent. Sebbelows vigtige Forslag til at afhjælpe det norske Folks Nød, og siden at gjøre det stort og lykkeligt. Holden i et Bondebryllup i Christiansands Stift. Norge 1818. 15 S. 8.

Haagenstad, Ole Paalsøn, er født paa Gaarden Harildstad i Kvikne paa Fron 17 Octbr. 1775 og tredie Søn af Paal Thjøstolfsøn, der rimeligviis stammer fra den gamle Ait Gesling, og Gudrid Thordsdatter Bratt fra Bjølstad i Hedalen. Som yngre Søn kom han til sin Morbroder Ivar Thordsøn Bratt paa Haagenstad i Vaage, og arvede Gaarden efter ham. Storthingsmand fra Christians Amt 1814, 1815, 1816, 1818, 1824, 1827, 1828, 1833, 1836, 1837, 1839 og 1842. * 1804 Kari Thordsdatter (Bratt) paa Bjølstad, hans Søskendebarn. (Biographi med Portrait af H. Wergeland (Kra 1842). Moes Efterretn. 69—70).

I Wergelands ovennævnte Biographi er indført forskjellige af hans i Storthinget holdte Taler, samt en Tale, holden 17de Mai 1834, først trykt i Statsborgeren, og derfra i Morgenbl. 1834 No. 186 (jfr. No. 242. 255. 284) og i Kjøbenhavnsposten.

Haanshuus, Ole Andreas, Søn af Fourer Ole H. og Ingeborg Myrrhe, er født i Throndhjem 4 April 1821 og tog pharmaceutisk Examen 1845; fik 4 Juli 1857 Bevilling som Apotheker i Christiania (Hjort-Apotheket paa Grønland).

I Morgenbl. 1854 No. 166: I Anl. af H. Thaulows Artikel i No. 109: Besynderligheder ved den pharmaceutiske Examen. 3 Sp.

von Hadeln, Jens Henrik Iver Preben Christian Gamborg, Søn af Ritmester .... Gamborg og ...... v. Hadeln, er født 1801 (døbt 29 Decbr.), antog Moderens Navn og blev 15 Febr. 1823 Secondlieut. i 2den Agersh. Inf.-Brigade; tog 1826 Examen Artium og 1830 mineralogisk Embedsexamen, blev 1833 Premierlieut., men fik som Sindssvag Afsked 25 Oktbr. 1837. † paa Gaarden Hoffet i Nes paa Romerige 16 Decbr. 1850, ugift.

Da Storthinget i 1827 havde bemyndiget Regjeringen til at sælge Kongsbergs Sølvverk, bød H. paa Auctionen i 1832 det fastsatte Minimum 75000 Spd., men da dette Bud ikke fik kgl. Approbation, angreb han herfor Statsraad Collett som Chef for Finants-Departementet i Bladet Statsborgeren i Aargangene 1832—1833. (jfr. J. J. Bangensten).

Hadeln, Johannes Irgens, formodentlig Søn af Major i 2det Throndhjemske Regiment Jens Henrik v. H. († i Bre Prestegj. 1818) og Ovidia Christiane Irgens, er født 1776, blev 1805 residerende Capellan til Hitterøen under Sogndals Prestegjeld i Christianssands Stift, 1813 Sogneprest til Augvaldsnes og 1825 til Raade, fra hvilket Embede han tog Afsked 10 Juli 1844, og døde ugift i Bergen 20 Marts 1847.

I Wexels's Tidsskrift for Kirke-Krønike og christ. Theologie I. 473—481: Forklaring af Herrens Bøn „Fader vor."

I Granskeren (blandt Mere) V. No. 47—46: en Klage ang. den Raade Præstegaard paahvilende Forpligtelse som Artillerikvarteer; jfr. Capt. Fischers Svar i s. Bl. No. 52—53, Gjenmæle af Hadeln i VI. 261—268, Fischers Tilsvar sammest. 282—84 og Hs. Bemærkninger herved S. 362—364.

Hage, Johannes Dam, Søn af Kjøbmand Christopher Friedenreich H. † 1849 og Christiane Arnette Just, er født i Stege 3 April 1800, blev Student fra Roeskilde Skole 1817, theologisk Candidat 1823, philologisk Candidat 1830; Adjunkt 1827 og Overlærer 1830 ved Roeskilde Skole, hvorfra han fik Afsked 20 Oktbr. 1836. † 15 Sept. 1837. * 1831 Charlotte Bolette Bartholin, † 1834. (jfr. iøvrigt Erslews Forf. Lex. I. 548—50 og Suppl. I. 634 f.) Censurens Tilstand i Danmark foranledigede denne danske Publicist til i Norge at udgive:

Bidrag til Kundskab om den Danske Presfeihedss Tilstand. Chra 1836. 8 S. 8.

Hagemann, Barthold Henrik, Søn af Oberst Christian H., Chef for Smaalenske Dragonregiment († 1812), og Beate Dorthea Lützow, er født 25 April 1788, blev 1807 Cornet ved samme Regiment og 1811 Premierlieut. ved Agershusiske ridende Jægercorps, samt Lærer i Ridning ved Landcadet-Academiet 1814—1816; blev Secondritmester 1818, R. S. O. 1819, Escadronschef 1820, Exerceermajor ved Cavalleri-Brigaden 1821, Oberstlieut. og Chef for Agerh. ridende Jægercorps 1826, Oberst i Armeen 1832 og Interimscommandant paa Agershuus fra Octbr. 1833 til Juni 1836, da han i Henhold til Grundl. § 22 afskediges som Commandant. Afsked af Krigstjenesten 18 Sept. 1849. Medlem af kgl. Sv. Krigs-Vetenskaps-Academien i Stockholm. Ugift. (jfr. Låstboms Norges Ståthållare etc. 39. Mgbl. 1836. Juni).

Nogle Bemærkninger vedk. Cavalleri-Vaabenet i den Norske Armee. Chra 1845. 80 S. 8.

I Krigs-Vetensk.-Ac. Handlingar 1830: Mindetale over Oberst G. G. Weidell.

Hagemann, Ole Christopher Flinck, Søn af Major Bernt Anker H. († 1814) og hans første Hustru Benedicte Catharine Flinck, er født i Nes i Hallingdal 20 Decbr. 1805, blev 1827 Secondlieut. i Bergenske Brigade og efter bestaaet Examen ved den militære Høiskole ansat i Artilleriet, hvori han blev Premierlieut. 1837 og Toicapitain samt Chef for Fyr- og Haandverker-Compagniet i Christiania 10. Jan. 1846. * 1833 Elisabeth Maria Malling (f. 1806), D. af Kjøbm. Michael M. paa Strømsø og Maren Elisabeth Klein.

Begyndelsesgrunde til Statiken. Oversat efter 8de Oplag af L. Poinsot's Élémens de statique. Chra 1844. 151 S. 8. m. 4 Planer.

Hagerup, Augusta, efternævnte Statsraad H. S. Hagerups yngste Søster, er født i Flekkefjord, hvor Faderen da var Sorenskriver, og siden 184* Lærerinde ved Hartv. Nissens Pigeskole i Christiania.

Norsk Læsebog for Begyndere, samlet og udg. nærmest til Brug i de lavere Klasser i Nissens Skole af en Lærerinde ved Nissens Pigeskole. Chra 1856. 260 S. 8.

Hagerup, Edvard, Søn af Biskop i Christianssand Dr. theol. Eiler H. († 1789) og Magdalena Margreta Christie, er født i Christianssand 9 Sept. 1781, blev Student 1797 og juridisk Candidat 1802; ansattes 1807 som Raadstuesskriver i Bergen og blev 1810 tillige surnumerær Assessor i Stiftsoverretten der, 1815 virkelig Assessor, 1822 Amtmand i Nordre Bergenhuus Amt, 1831 ligesaa i Søndre Bergenhuus og 24 Sept. 1834 Stiftamtmand i Bergen, hvor han tillige fra 1832 var Bankadministrator. Han tog 20 Februar 1852 Afsked, i hvilken Anledning hans Medborgere af alle Stænder i Bergen gave ham en Fest 7 Juli s. A. Storthingsmand fra Bergens Kjøbstad 1814, 1824, 1827 og 1828, *Præsident i Lagthinget* 1827 og 1828 og som saadan Præsident i Rigsret-

ten 1827; ligesaa Medlem af Storthingets Deputation til Stockholm, for at hylde Kong Carl XIII og overbringe Grundloven. Han blev 1815 Ridder og 1829 Commandeur af Nordstjernen, samt 1849 Storkors af St. Olafs Orden. †. i Bergen 29 Marts 1853. * Ingeborg Benedikte Janson, D. af Hofagent og Kjøbm. Herman Diderik J. i Bergen (Moes Efterretn. 70. Biogr. Notits med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. II. No. 23).

Hans som Stiftamtmand afgivne Femaars-Beretninger om Staden Bergens økonomiske Tilstand ere trykte i de officielle Beretninger om den økonomiske Tilstand m. m. i Norge, for 1830—35, S. 199—208, for 1836—40, S. 137—147, for 1841-1845, S. 126—37, og for 1846—1850, Litr. N. 14 S.

Hagerup, Eiler, Søn af Stiftsprovst i Throndhjem Dr. theol. Christian Frederik H. († 1797 jfr. Erlandsen Efterretn. 47—48) og Anne Margrethe Catharine Westermann († 1819), er født i Skjerstad i Nordlandene, hvor Faderen da var Prest, 27 Juli 1766; Student fra Throndhjems Skole 1784 og theol. Candidat 178*; ansattes 1789 som Catechet ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn, og 1792 tillige Prædikant ved Harboes Friskole sammesteds, blev 1793 resid. Capellan til Værdalen og 1808 Sognepræst til Aure, fra hvilket Embede han i 1817 blev suspenderet og ved Høiesteretsdom af 30te Octbr. 1821 afsat. † paa Solbu i Orkedal 1 Jan. 1826. * 1795 Michelle Ottilia Andresen (født i Rønne 1769), D. af Gen.-Auditør og Amtsforvalter Christian A. og Michelle Schrøder. (jfr. Erlandsens Efterretn. 419—420. Nyerups og Krafts Litt. Lex. 214).

Betænkninger i Anl. af Riegels's Spørgsmaal og Tvivl ang. Kjøbenhavns Universitet. Kbhvn. 1787. 4. (anm. af Ekhard i Lærde Efterr. f. A. No. 49). — Sagtmodig Conferance med Prof. Elert (i samme Anledning). ib. eod. 4. (anm. sammest. 1788. No. 3). — Om Olaf den Hellige, Norges Konge, en Læsebog for Menig Mand. Kbhvn. 1805. 284 S. 8. (rec. af Baden i Lærde Eft. 1806 No. 5. 6; i Hall. Litt. Zeit. 1808. Juli). — Udkast til en Plan, ved hvis Udførelse den kgl. Casses Indkomst betydelig kunde forøges, af et betroet Haandskrift efter Anmodn. oversat. ib. 1808. — Om Hagen Adelsteens Fostre, Norges Konge. ib. 1811. VIII. 184 S. 8. (anm. i Litt. Tid. 1812 No. 17. Hall. Litt. Z. 1813. S. 86 ff.)

I Fallesens Magaz. VII. 391 ff.: Stiftsprovst C. F. Hagerups Biographie. VIII. 415—22: Om et ungt Menneskes Endeligt; X. 11—25; Om en Selvmorder; XII. 369 ff.: Ligprædiken. — I Sammes Theolog. Maanedsskr. I. 77—80. II. 319—46: Om Bøigdeprædikanterne i Norge; II. 580—87: Et bibelsk Middel til at udrydde Børnekopperne. — I Blochs Throndhj. Blandinger. 26—59, 121—41: Noget, til en Prøve, af en Beskrivelse over Værdalen. (jfr. Dagen 1805 No. 172). — Desuden har han leveret nogle anonyme Bidrag til Morgenposten 1788—89, til M. C. Petersons Litterære Tillæg 1798—99, og til Gunnerus's Pallas den Yngre 1808.

Hagerup, Henrik Steffens, Søn af Borgermester i Throndhjem Caspar Peter H., R. D. O. († 28 Aug. 1840) og Ulrikke Eleonore Steffens, Professor Henrik St.s Søster, er født 23 April 1806 i Kallundborg, hvor Faderen da var By- og Raadstuskriver; blev 1824 Secondlieut. i Marinen, studerede i nogen Tid ved Universitetet i Breslau, blev

1830 Premierlieut., 1841 Capitainlieut. og 1854 Capitain. Han tog 182* Examen ved den militaire Høiskole og var i Aarene 1828—32 og 1835—1838 ansat først som Detailleur og senere som Trigonometrist ved den nordlandske Kystopmaaling, blev 1840 Lærer i Artilleri ved Søcadet-Institutet samt Marinens Toimester, og har været Medlem af forskjellige kgl. Commissioner, vedkommende Marinen, det militaire Undervisningsvæsen, Søfarten og Fyrvæsenet. 31 Marts 1856 udnævntes han til Statsraad og Chef for Marine-Departementet samt General-Adjutant for Marinen, og 5 Juni s. A. til Contre-Admiral. Storthingsmand fra Jarlsberg og Laurvigs Amt 1848, 1851 og 1854. Ridder af St. Olafs Ordenen, R. S. O. 185* og Commandeur af S. O. 1858. Medlem af Norske Vidensk. Selskab i Throndhjem. * Nicoline Kirstine Jensen, (f. 17 Decbr. 1808), D. af Grosserer Mats J. i Throndhjem og Anne Schjelderup Dorenfeldt. (jfr. Steffens, Was ich erlebte, IX, X, paa flere Steder).

Om Chronometret og dets Anvendelse til Søes. Chra 1840. 52 S. 8. (Særskilt Aftryk af Magazin for Søvæsen I.)

Lærebog i Sø-Artilleriet for de norske Søcadetter. Chra 1847. VIII. 216 S. 8. med 17 Tabeller og 18 lith. Pl. fol.

Lærebog i Sø-Artilleriet til Brug ved den sømilitære Corpsskole. Chra 1848. VI. 170 S. 8. m. 17 Tabb. og 18 lithogr. Plader i fol.

De af den geographiske Opmaaling ved A. Vibe udgivne *Karter over den norske* (nordlandske) *Kyst* No. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 og 9 ere grundede paa hans med Fleres Opmaalinger.

Hagerup, Matthias, Søn af Sognepræst Richard H. († 1784) og Malene Dorthea Wagenfeuer (†1786), er født i Bjørnør 1765, blev Student fra Thjems Skole 1785 og jurid. Candidat 1799; var først Lærer i Fransk ved Søcadetacademiet og det milit. Institut i Kjøbenhavn, derpaa Lærer i Natur- og Folkeret samt levende Sprog ved General-Qvarteermesterstaben, og blev 1811 Secretair ved de Reisendes Contor under Kjøbenhavns Politikammer. Han vendte 1814 tilbage til Norge, hvor han blev Expeditionssecretair ved det norske Statsraads Afdeling i Stockholm, 1818 Rigsherold og 1822 Statssecretair ved samme Afdeling. Ridder af Nordstjerne-Ordedenen. † ugift i Christiania 1 Octbr. 1822. (jfr. Thaarups Fædrelandsk Nekrolog I. 122. Erlandsens Throndhj. Geistl. 218).

Hans Skrifter ere anførte i Nyerups og Krafts Litt.-Lex. 214—15, nemlig: Lovtale over Tordenskjold. Kbhvn 1792. — Lovtale over Niels Jul (og Daniel Rantzov). ib. 1795. — Point de vue sur le *rapport politique* entre le Danemarc et la Suède sous le regne de la maison d'Oldenbourg. ib. 1795. — Principes généraux de *la langue danoise*, avec un abrégé des curiosités de Copenhague. ib. 1797. — Anmærkninger over Danismer, med Hens. t. det franske Sprog. ib. eod. — Kort Udsigt over den europæiske Statskyndighed. ib. 1800. 8. — Den norske Bondes juridiske Pligter og Rettigheder. ib. 1803. 3die Opl. Chra 1816. VI. 324 S. 8. — Den danske og norske Lovkyndighed i en sammenhængende Lærebygning. 7 Dele. Kbhvn 1804—5. S. 8. — Raisoneret theoretisk praktisk Sproglære over det franske Sprog. ib. 1806. — Kortfattet fransk Sproglære. I. Den

egentlige Sproglære. ib. 1808. (begge rec. i Lærde Eft. 1808 No. 19). — Øvelsesbog i det franske Sprog. ib. 1809. — Christian IV.'s Minde, et Forsøg i den historiske Veltalenhed ib. 1809. — Danske og franske Samtaler for Viderekomne. 1ste Deel. ib. 1811. — Besørgede 1805 Trykningen af Fenelons Telemaque; skrev i Lærde Efterretn. 1808 No. 15 ff. en Recension over de franske Grammatikker, og i Minerva 1791—92 nogle Digte. — Ligesaa har han udgivet forskjellige Oversættelser, saasom Rousseaus Bekjendelser, Moreaus Krigshistorie, o. fl., der anføres i Litt. Lex. S. 215.

Halck, Carl Jacob Woldemar, Søn af Regimentsqvarteermester og (tit.) Generalauditeur Christian Albrecht H., Eier af Hommelvigs Gods paa Strinden, er født 1791, blev 1811 Secondlieut. og 30 Marts 1814 Premierlieut., afgik 1818 paa Vartpenge og beboede sin Fædrenegaard Hommelvigen; men blev siden nødt til at sælge samme, og var i mange Aar const. Undertoldbetjent i Christiania, hvor han døde 12 Juli 1853. * 1827 Major Anton Ulrik Holtermanns († 1826) Enke Sophie Hersleb Krog, D. af Ove Christian K., Sognepr. til Melhuus, og Albertine Sylow.

Beskrivelse over Glommen Elv med samtlige dens Bielve og Vanddrag, med Oplysning om Elvedragenes Beskaffenhed, Tømmerleverancer, Lændser m. m. fra Glommens Udspring til dens Udfald. Fremdeles om Flaadnings-Vanddragene for Frederikshalds Lastehandel. Optegnet 1847 og tilføiet fuldstændige Oplysninger 1851. Chra 1851. 28 S. 4.

Hald, Nils Christian, Søn af Kjøbmand og Eier af Barbo Nils H. og Inger Marie Fahsland, er født paa Barbo ved Arendal 19 Aug. 1808, blev privat dimitteret 1826 og theol. Candidat 1831; anlagde ifølge Bevilling af 31 Jan. 1832 et Bogtrykkeri i Arendal; blev 1835 personel Capellan til Borre, 1841 Sognepræst til Hegbostad (Øvre-Hvinesdal), 1843 Præst ved Agershuus Fæstnings Slaveri og Christiania Tugthuus, 1854 Præst ved Tugthuset alene, og 6 August 1855 Sognepræst til Ringebo. * 183* Maren Otto Fürst (f. 29 Aug. 1808), D. af Skibsfører Johan Ditlef F. i Arendal og Birgitte Marie Dedekam.

Opmuntring til Omsorg for løsladte Straffanger. Tale holden 18 Febr. 1851 ved Generalforsaml. i Foreningen til Forsorg af løsladte Forbrydere. Chra 1851. S. 8. (ogsaa trykt i Chrpst. f. A. No. 884).

Om og hvorvidt Kirketugt kan anvendes under de bestaaende Forholde. Indledningsforedrag ved Forhandl. i Chra geistlige Forenings Møde 6 og 7 Febr. 1856. Chra 1856. 52 S. 8. (særskilt aftrykt af Norsk Kirketidende No. 6, 7 og 10).

I Prædikener af norske Geistlige (1856) II. 241—259: Prædikener paa 25 og 26 Søndag efter Trefoldighed.

I Afholds-Tidende IV. (1846) 177—81: Foredrag i Afholds-Foreningen i Christiania.

I „For, Fattig og Rig" IV. No. 14: Tale ved Bodsfængslets Aabning 4 Mai 1851. 8 Sp.

Han har skrevet „Forord" til Oversætt. af Lindblads Betragtninger for unge Gjæster ved Herrens Bord. Chra 1856.

Halderen, F., formodentlig en Pseudonym.

Et Ord til almeen Eftertanke for Nutidens Nordmænd. Bergen 1814. 18 S. 8.

Haldorsen, Haldor, Pseudonym.

Sladdersøsterne eller Basunridderne i Christiania. Dramatisk Hvaddudvil i 3 Afdelinger med Sange og Epilog. Chra 1853. 64 S. 8.

Hall, C., en svensk Dandselærer, som i en Række af Aar gav Undervüisning i Dands, og en Tidlang var Lærer heri ved den norske Krigsskole.

Om Baldandse i Almindelighed og franske Quadriller i Særdeleshed. Thjem 1831. 24 S. 8.

Om Baldandse i Alm. og nyeste Franske Quadriller samt Françaiser i Særdeleshed. Chra 1836. 24 S. Drammen 1837. 23 S. 8. — (Paa disse sidste Udgaver kalder han sig A. Hald, der dog er den samme Mand som ovennævnte C. Hall).

Hallager, Georg Frederik, Søn af Toldbetjent i Danmark Andreas H. († 1853) og Hedevig Marie Clausen, er født i Kjøbenhavn 30 Marts 1816, kom 1827 til Bergen, blev Student fra sammes Skole 1833 og juridisk Candidat 1837; ansattes s. A. som Copist og blev senere Fuldmægtig hos en Høiesteretsadvocat, udnævntes 8 Mai 1841 til Lector og 15 Marts 1847 til Professor i Lovkyndighed ved Universitetet. Siden 1848 constitueret extraordinair Assessor i Høiesteret. Medlem af Videnskabernes Selskab i Christiania og Throndhjem og af Oldskriftselskabet i Kjøbenhavn. * 1. 1851 Agnes Martine Vilhelmine Rustad, (f. 14 Decbr. 1823, † 4 Febr. 1856), D. af Major Rustad († 1842) og Else Bech. 2. 1858 Henriette Elise Margrete Rustad, D. af samme Major Rustad og Emilie Maschmann (f. 10 April 1829).

Den norske Obligationsret. Chra 1844 i Contratryk. 3 Dele. — 2det Opl. ib. 1849 i 4 Dele ligesaa. (En omarbeidet trykt Udgave er bebudet 1858).

Kong Christian den Fjerdes *Norske Lov* af 1604. Efter Foranst. af det akad. Kollegium udg. af Fr. H. og Fr. Brandt. Chra 1855. XXVI. 200 S. st. 8.

Som Medlem af kgl. Commissioner har han Andeel i følgende Arbeider: Udkast til Lov om Arv, med Motiver (1847). Betænkning om, hvorvidt Stervboer bør kunne deles uden Mellemkomst af offentlig Autoritet (1848). Udkast til Lov om forsvundne og fraværende Personer (1849). Udkast til Lov om Dødsboskifter, med Motiver (1853). Om Forandringer i Straffelovgivningen, med eller uden Jury. 2 Dele i 3 Bind. Chra 1856—57. (Se P. C. Lasson).

I 1850 var han Medlem af den kgl. Commission, til hvilken det overdroges at revidere det af Amtmand Aall (se denne) forfattede Udkast til Lov om Søfarten. Det reviderede Udkast er trykt i Storthingsforh. 1851. IV. S. 35—67.

Hallager, Laurents, Søn af Skolelærer Nils H. († 1807) og Susanne Foss, er født i Bergen 1777, blev Student fra samme Skole 1795; var Alumnus paa Valkendorfs Collegium, blev Doctor medicinæ 1805, og ansattes 1806 som Læge ved Bergens Sygeg- og Manufacturhuus samt Korskirkens Fattigskole. † ugift i Bergen 2 Febr. 1825.

Fransk Sproglære tilligemed Læse- og Stiløvelser. Kbhvn 1798.

Lecture amusante et instructive. Copenh. 1800.

Norsk Ordsamling eller Prøve af norske Ord og Talemaader, tilligemed et Anhang, indeh. endeel Viser i det norske Bondesprog. Kbhvn 1802. XXIV. 197 S. 8. (anm. i Lærde Eftr. 1806 No. 22. 23; jfr. Fortale til J. Aasens Ordbog S. I.)

Dissertatio inauguralis, sistens nonnulla anatomica et physiologica circa placentam uterinam. Havn. 1805. S. 8. (anm. sammest. 1806 No. 52).

Rousseaus Emil, oversat paa Dansk. Kbhvn.

Hallager, Thorstein, yngre Broder af førnævnte Dr. Laurentz H., er født i Bergen 21 Marts 1783; Student fra Christianis Institut 1805; blev 1826 Chordegn og senere tillige Klokker ved Nykirken i Bergen, hvor han tillige var Boghandler. † i December 1853. * Lovise Brandt. † 1846.

Norsk Visebog, en Samling af Selskabssange, forfattede af Normænd, med et Tillæg af nogle danske Sange. Bergen 1821. X. 228 S. 8.

Snotra, Nytaarsgave 1821, udgivet. X. 204 S.; for 1822. 216 S.; for 1823. 176 S. m. 2 Kobb.; for 1824. 186 S. m. 2 Kobb. Bergen 1821—24. 12.

Brøders Lectiones latinæ eller latinske Læseøvelser for Ungdommen, med philologiske Noter. Bergen 1827. 8.

Halling, Honoratus, Søn af Peter Herman H. († 1825 som Sognepræst til Hof i Jarlsberg) og Nicoline Moe, er født i Nordre Odalen, hvor Faderen da var Sognepræst, 14 Novbr. 1819, blev Student fra Drammens Skole 1839 og theologisk Candidat 1843; personel Capellan til Ager 1847, hvorfra han tog Afsked 1851, for at modtage Ansættelse som Prest for Arbeiderne ved Jernbanen til Eidsvold; erholdt ved kgl. Res. 29 Marts 1854 indtil videre 800 Spd. aarlig, for at virke til Afholdssagens Udbredelse og Befæstelse; var 1855 Skibsprest for den norske Eskadre i Østersøen og erholdt Constitution i det ved kgl. Res. 13 Juli 1855 oprettede midlertidige Garnisonspræstembede paa Horten (Carl-Johansværn). Han stiftede 1850 Enerhaugens Samfund, og var ligetil sin Flytning til Horten sammes Forstander. * 1844 Frederikke Petrine Weyergang (f. 10 Novbr. 1820), D. af Kjøbmand i Mandal Christian W. og Frederikke Andersen.

Christelige Børnesange. Chra 1844. 34 S. 8.

Den *norske Kirkes Lærestand* eller fuldstændig *geistlig Calender* for 1844, med Opgivende af Præstekaldenes Indtægter. Chra 1844. 56 S. 4.

Nogle Ord til Børnene i Eugenias Stiftelse ved dens 18de Aarsfest 8 Novbr. 1843. Chra 1845. 12 S. 8.

Høimesse-Prædiken paa Bededag 1843, holden i Lystleiren paa Ladugårdsgärdet af B. G. Lindgren. Paa Norsk. Chra 1845. 21 S. 8.

Aandelige Guldkorn, en Skat for Hjerte og Forstand, funden hos Kirkens Skribentere. Chra 1845. 83 S. 8.

En liden Postille for Børn. Chra 1846. 512 S. 16. (anmeldt af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. I. 190—96). 2det Opl. 1850, 3die Opl. 1853. 512 S.

Christelig Haandbog for Tjenestetyende af begge Kjøn, bestaaende i Sprog, Bønner, Raad og lærerige Fortællinger. Efter det Tydske udarbeidet. Chra 1847. XV. 240 S. 8. (anm. i Forening med foreg. Skrift).

„Gud med os!" En Andagtsbog for Søfarende. Til Opbyggelse og Veiledning ved Gudstjenesten ombord. Chra 1847. IX. 324 S. 8.

Aandeligt Dagsløb eller en Christens daglige Vandel for Gud under Livets Forholde. Efter det Tydske. Chra 1848. VIII. 85. 191 S. 8.

Bibliothek for lutherske Christne. Udgivet. I. Chra 1854. 504 S. 4. indeholdende: Rambachs Betragtninger over Christi Lidelse.

Biskop Brorsons Svanesang med Forf.s Biografi; udg. Chra 1854. 8.

Brudekronen, en Fortælling for Folket. Chra 1855. 128 S. 8.

Til Folket. Et Folkeskrift i Afholdssagen. Chra 1858. 24 S. 8.

Søndagsbog for Søfarende. Til Brug ved Gudstjeneste ombord i Orlogs- og Koffardifarten, samlet og udgivet. Chra 1858. 368 S. 8.

Udgiver af: Christeligt Søndagsblad for Menigmand. I. Holmestrand 1844. II.—IV. Chra 1845—48. Hver Aarg. 26—30 No. (Ark) 4. — For Fattig og Rig. Et Søndagsblad til opbyggelig Underholdning. 8 Aargange. Chra 1848—1855. 52 No. (Halvark) 4. aarlig. (jfr. E. Sundts Anmeldelse i Mgbl. 1848 No. 353 og 357 og Svar derpaa 1849 No. 72. 77. 83.), med Tillægsblad: Fædrelandets Ven. (fortsat 1856 af Skullerud). — Børnebibliotheket. Et Maanedsskrift. 1ste Aarg. Chra 1854—1855. (Fortsattes af Skullerud).

I Skilling-Magazin 1845. No. 23, 24, 25, 30: Skizzer af de ældste Missionærers Liv og Virksomhed blandt Lapperne i Finmarken.

Hals, Christian August, Søn af Capitain, senere Toldinspecteur i Frederikshald Johan Frederik H. og Mette Marie Olsersen, er født paa Frederikshald 7 Novbr. 1813, Student fra sammes Skole 1833 og theologisk Candidat 1839; Lærer ved Nissens Pigeskole i Christiania i flere Aar indtil 1857, da han blev Førstelærer og Bestyrer af Borgerskolen i Sarpsborg.

Praktisk Regnebog, især til Brug ved Hovedregning. Chra 1853. VIII. 159 S. 8. 2det Opl. 1857. VII. 159 S. — Facitbog til Samme. ib. eod. 48 S. 8. 2det Opl. 1858. 46 S. 8. (anm. af H. Christie i Norsk Tidskr. 1854. 351—55).

Engelsk Læsebog, med Betegnelse af Udtalen efter Walker's Methode, samt en kortfattet *Grammatik* for Begyndere. Chra 1857. S. 8.

Hals, Jørgen Michelet, Efternævntes Broder, er født 1798, blev Officier 1813, senere ansat i 1ste Agershusiske Inf. Brigade, hvor han 1823 blev Premierlieut., 1840 Capitain ved Landeværnet og 31 Marts 1847 Compagnichef. Afsked med Pension 1 Febr. 1855; boer i Thrøgstad.

Kong Half, et Sørgespil i fire Acter. Chra 1829. 82 S. 12. (jfr. Morgenbl. 1830 No. 9 og 13).

Hals, Ove Michelet, Søn af Oberstlieutenant og Commandant i Frederikstad 1814 Nils Christian H. og Johanne Christine Augusta Harboe, er født i Frederikstad 27 August 1807, Student fra Christiania Kathedralskole 1825, theologisk Candidat 1829, const. Lærer ved samme Skole 1833 og Adjunkt 15 Juni 1835, † i Christiania 20 Octbr. 1839. * Caroline Marie Hals (f. paa Bingen i Sørum 3 Oktbr. 1812), en Datter af Oberst, siden Toldinspecteur, Caspar Andreas H. og

Marthe Marie Nilson. Hun er siden gift med Toldbetjent C. J. Aug. Heidenreich.

Uddrag af Modersmaalets Sproglære og Retskrivningslære til Brug ved Underviisningen i nederste Clasße i de lærde Skoler. Chra 1833. 32 S. 8.

Forsøg til en norsk Retskrivningslære. Indbydelsesskrift. Chra 1834. 29 S. 4. (anm. i Vidar No. 92 og 93, hvortil Svar fra Forf. i No. 95).

Om det *norske Sprogs Ordfølge*. Indbydelsesskrift. Chra 1835. 13 S. 4.

Norsk Retskrivningslære. Chra 1836. 44 S. 8.

Norsk Sproglære. Chra 1837. 86 S. 8.

Halseth, Gudbrand, en Bondesøn fra Gaarden Halset paa Hedemarken, var født 1790 og blev 1810 Secondlieutenant ved Sjællandske Skarpskyttercorps; blev 1814 Repetent og Lærer i Kalligraphi ved det norske Landcadetcorps, blev 1822 Capitain i Armeen og 1823 Ordonnantsofficier hos Kong Carl Johan, hvis Gunst han havde vundet ved sin Kundskab i Fransk. Han afgik fra Krigsskolen 1823, ansattes surnummerær i Armeen og opholdt sig i flere Aar i Stockholm, hvor han nød Kongens private Understøttelse og efter Sigende skulde forfatte dennes Historie under Kongens eget Tilsyn. Da dette ingen Fremgang havde, kom han 1828 tilbage til Christiania, hvor han døde 2 Sept. 1839 ugift.

Medudgiver (med Th. Broch) af Ugebladet Hermoders første Halvaargange (indtil 1823), hvortil han leverede forskjellige Bidrag. Han indbød i 1824 til Subskription paa en Oversættelse af Kong Carl Johans Biographi af Chateauneuf, og paa en Sveriges Historie fra Carl den Tolvtes Død til Regjeringsforandringen 1809; men ingen af disse Arbeider udkom.

Hammer, Hans Christian, Søn af Landhandler Abraham Falch H. og Katharina Marie Nimb, er født paa Rogneby paa Thoten 31 Octbr. 1807, blev privat dimitteret 1826 og theologisk Candidat 1837. † Febr. 1839.

I Wexels's Tidsskr. for Kirke-Krønike. I. 372—80: Et Par Prøveblade af en „Kirkekrønike paa Riim" for Børn og Menigmand.

I Den Norske Huusven: Forskjellige Digte i I. No. 18, 22, 26, II. No. 2. (Ludvig og Emma, Novelle), 12, 15, 20, 24, 25. III. No. 4, 11, 16, 20, 24, 25 (over N. Abel), 26. IV. No. 14, 16, 19. V. No. 2 (Cl. Frimann), 9. — Ligesaa findes Digte af ham trykte i Morgenbladet; oprindelig vare hans Digte tildeels indførte i Studentersamfundets haandskrevne Blad.

Hammer, Hans Julius, Søn af Justitsraad og Sorenskriver Andreas H. og Isabelle Christine de Stockfleth, er født i Christianssand 20 Juli 1810, blev Student fra Møllers Institut 1827, og 1829 const. samt 1830 virkelig Adjunkt ved Drammens lærde Skole; tog 1833 philologisk Embedsexamen, blev 1836 Overlærer og Bestyrer af Molde Middelskole, 1840 Rektor i Stavanger og 28 Mai 1852 Rektor ved Skiens lærde og Realskole. * 1835 Caroline Frederikke Münster (f. 16 Sept. 1811), D. af Landphysicus M. i Drammen (s. d.)

Indbydelsesskrift til den offentlige Hovedexamen i Stavangers lærde og Borgerskole 1852. Om Skolens Overgang til combineret lærd og Realskole, samt de i Anl. heraf stedfundne Forhandlinger. Stavanger 1852. 26 S. 8. og 1 Tab.

Indbydelsesskrift o. s. v. i Skiens lærde og Realskole 1853, indehold. nogle pædagogiske Bemærkninger samt Skoleefterretninger. Skien 1853. 42 S. 8. og 1 Tab. — I Indbydelsesskriftet for 1854 (se B. Stoltenberg) har H. leveret Skoleefterretninger S. 25—38. 8.

Indbydelsesskrift o. s. v. 1855. I. Fortegnelse over Skolens Bogsamling S. 1—37. II. Skoleefterretninger S. 38—48 med Tab. Skien 1855. 8.

I Univers. og Skole-Annaler. II. 54—76: Om Drammens lærde Skole 1816—1832. III. 261—80: Beretning om Molde Middelskole 1822—1837. 2den Række I. 357—79: Om Stavangers lærde og Borgerskole 1826—1841.

Nogle Opsatser i Correspondenten, hvoriblandt „Om den falske Aandelighed."

Hammerstein, Peter Georg Christian, Søn af Skipper Carl Christian H. og Diderikke Schiøne, er født i Christiania 25 Jan. 1817, tog Præliminærexamen 1842 og norsk juridisk Examen 1854.

Redaktør af Frederikshalds Budstikke. Paa Grund af en Artikel i dette Blad 1850 No. 1: Tilbageblik paa Fædrelandets politiske Forholde i 1849 i Form af en Almanak, dømtes han af Høiesteret 14 Novbr. 1850 for Overtrædelse af Criminallov. 9 Cap. § 26. (jfr. Norsk Retstidende 1850 S. 733—736).

Hanneborg, Caspar Anton, Søn af Lensmand Ole H. og Mette Sophie Svendsdatter, er født i Urskaug 18 Jan. 1823, tog 1843 Præliminærexamen og studerede Lovkyndighed; boer paa Haugrim i Urskaug.

Jernbaneforslag, indgivet paa 1848 Aars Storthing af H. Hanneborg og Casp. Ant. H. Chra 1849. 38 S. 8. (jfr. Storthings-Forhandl. 1848.)

I Morgenbl. 1849 No. 247: Om Vinterjagt efter Ulv. 1856 No. 280: Om Glommens og Wennerns Jernbanen. 3 Sp.

Hanneborg, Christian, paa Fosser i Høland.

Ideer til Hovedforandringer ved Norges Forsvarsvæsen. Chra 1839. 8.

I Morgenbl. 1849 No. 149: Om Jernbanen fra Christiania til Mjøsen. 1½ Sp. 1853 No. 333: Bemærkninger ved Jernbane-Anlægget, forneml. fra Christiania til Strømmen. 2 Sp. jfr. No. 339.

Hanneborg, H.

Jernbaneforslag (o. s. v. se foreg. C. A. Hanneborg).

Hannestad, Søren Haquin, Søn af resid. Capellan Haquin H. og Ovidia Marie Bigum, er født i Kattegat 7 Octbr. 1808 (døbt 30 Decbr. i Hurdals Kirke), blev privat dimitteret 1827 og medicinsk Candidat 1836; blev 1841 Distriktslæge i Nordhordland (efter Delingen ligesaa i Midthordland); 16 Mai 1854 Landphysicus i Smaalenene og som saadan bosat i Sarpsborg. * 1837 Marie Hasberg (f. 23 Marts 1817), D. af Bergmedikus Hasberg, nedenfor.

I Morgenbl. 1844 No. 252 og 289: Ang. Helbredelsesanstalter for Spedalske; 1845 No. 14 og 90: To Artikler i samme Anledning. (jfr. Dr. Hjorts Tilsvar i No. 160).

Hansen, Andreas, er Kunst- og Handelsgartner paa Rosenhof ved Christiania.

Norsk Havebog, udarb. med særdeles Hensyn til Rigets forskjellige Egne til Huusbrug. 1ste Hefte: Kjøkkenhaven, med et lidet Tillæg om Humlens og Tobakkens Dyrkning. Af G. F. Lundh og A. Hansen. Chra 1836. 112 S. 8. — 2det Hefte: Frugt- og Blomsterhaven. Af A. Hansen og Zarbell. ib. 1837. 144 S. 8. — 2den Udgave, indeh. Kjøkken-, Frugt- og Blomster-Haven. ib. 1849. 188 S. 8.

Hansen, Anton, er født i Arendal 15 Juli 1820, hvor Faderen var Kjøbmand; drog 15 Aar gammel uden Hjælpemidler udenlands, opholdt sig i England, Frankrig og tilsidst i Preussen, hvor han begyndte en Commissionshandel og giftede sig; under Krigen i 1848 var han Sproglærer i Stettin, senere bestyrede han en Commissionshandel i Swinemünde. Om Sommeren 1852 vendte han med Familie hjem til Norge, bosatte sig paa Moss som Sproglærer og Contorist, og underkastede sig 1853 Mæglerexamen i Christiania.

Advarsel mod den farligste Ungdomsfiende og Forklaring over hemmelige Synder, deres Følger, Helbredelse og Forebyggelse, oplyst ved Exempler af Livet etc., grundet paa Erfaring og samlet ved Oversættelser. Chra 1853. VI. 106 S. 8.

Hansen, Caspar, Søn af Undertoldbetjent i Christiania Jakob H. og Karen Kirstine Caspersdatter Holst, er født i Christiania 29 Juli 1808, blev privat dimitteret 1827 og theologisk Candidat 1831; 20 Aug. s. A. personel Capellan i Aal i Hallingdal, 1839 Sognepræst til Rødø og 22 Marts 1858 ligesaa til Jølster. * 1. 1833 Inger Margreta Hansen Grøtting († 25 Juli 1848), D. af Sognepræst i Aal Strøm G. († 30 Aug. 1838). 2. 185* Andrea Amalie Holst (f. 15 Febr. 1832), D. af Kjøbm. paa Kongsberg Johannes H. og Christine Øjermundsen. (Jfr. Erlandsens Tromsø Geistligh. 55).

Ligtale over Gaardmandskone Borgild Nevaal eller Foss i Hovels Kirke i Hallingdal. Chra 1837. 8 S. 8.

I Samlinger til Norske F. Sp. og Historie IV. 610—20: Prøve paa Dialecten i Hallingdal; V. 360—65: Fæsterøllet i Hallingdalsk Dialect med Overs.; ib. 689: Prøve paa de personlige Pronominers Declination i hallingd. Dial.

Hansen, Ditlev Emil Gottfred, Søn af Kjøbmand H. og Amalia Esther Marie Kleinschmidt, er født i Bergen 14 Jan. 1813, privat dimitteret 1832 og theologisk Candidat 1840; blev 1 Jan. 1847 Lærer ved Christiania Borger- og Realskole og Jan. 1857 Inspekteur ved Almueskolerne i Christiania. * en Datter af B. St. Bull (S. 122) og R. Schwabe.

I *Efterretninger* om Christiania Borger- og Realskole 1856 S. 1—22: Om Sprogunderviisningens Ordning og Underviisningsmaaden i Tydsk.

Beretning om Christianias Skolevæsen i Aaret 1857. Chra 1858. 30 S. 8.

Hansen, Eleonore.

Opmuntring for Sindet paa vor Vei gjennem Livet, eller Morgen- og Aftentanker. Overs. af det Tydske. Chra 1830. 148 S. 8.

Hansen, Frederik Christian, Søn af Fuldmægtig paa Stiftskontoret, Raadmand og Hospitalsforstander i Christianssand, Secretair Henrik Frederik H. († 18..) og Jessine Marie Løfting, er født i Christianssand 26 Decbr. 1799, blev Student fra Christianssands Skole 1817, juridisk Candidat 1821, Underretsprokurator i Lister og Mandals Amt 1825, Foged i Lofoten og Vesteraalen 1829, Foged i Laurvig 1834 og Sorenskriver i Helgeland 27 Juli 1842. Han blev 1858 af Høiesteret dømt fra Embede m. m. * 182* Albine Elise Fougner (f. 1801. † 27 Juli 1846), D. af Landhandler i Fron Simon F. og Maren Wang.

Som constitueret Amtmand i Bratsbergs Amt har han afgivet Beretning om Bratsbergs Amts Tilstand 1836—1840, der er trykt i den i 1843 udgivne officielle Beretning om Rigets Tilstand i disse Aar S. 91—102.

Hansen, Frederik Ferdinand, Søn af tit. Oberst m. m. Hans Christian H., forhen Conrector i Helsingør, født 1794, Student 1811, juridisk Candidat 1816; Procurator i dansk Vestindien og siden Eier af Flynderupgaard ved Kronborg. † 5 Jan. 1839. (efter Erslews Forf. Lex. I. 572).

Hvo ere Actiehavere i den danske Nationalbank? Et Contra-Indlæg. Chra 1837. 60 S. 8.

Andet Contra-Indlæg i Sagen mod den danske Nationalbank. ib. eod. 50 S. 8. (For dette Skrift blev Forf. sagsøgt i Danmark).

Hansen, Halvor, Søn af Gaardbruger Hans Knudsson Østenstad og Anne Halvorsdatter, er født i Asker 29 Jan. 1815, udgik fra Askers Skolelærer-Seminarium 1837, og var fra Begyndelsen af 1838 Tredielærer ved samme; tog 1847 Examen Artium, 1852 theologisk Embeds-Examen og blev 28 Sept. 1857 Andenlærer ved nævnte Seminarium. * 1857 Maren Amundsdatter Hvile. (jfr. Morgbl. 1857 No. 285).

Denzel's Udkast til Anskuelsesunderviisning i catechetisk Tankefølge. practisk udført af C. Wrage. Overs. med Forandringer og betydelige Forkortelser. Chra 1842. VI. 176 S. 8. — 2det Opl. ib. 1852.

ABC eller første Øvelsesbog for Børn. Med tilsvarende Tabeller. Chra 1843. 2½ Ark 8. 2det Opl. ib. 1845. 48 S. 8. 5te Opl. 1857. (hovedsagelig bearb. efter Grasmans Fibel.) — Læsetabeller (til samme).

Anskuelses-Underviisning, dens Vigtighed, Regler for dens Anvendelse, tilligemed en Deel Øvelser i fuldstændig praktisk udførte Exempler. Chra 1852. 56 S. 8. (anm. i Chrpost. f. A. No. 1417; i Daas Norske Tilskuer No. 30 af A. O. Vinje).

I den norske Folkeskole 1853 S. 225—30: Om Anskuelsesunderviisningen.

I Morgenbl. 1844 No. 366 og 1845 No. 81 Till.: I Anl. af en Opsats „Om theologiske Candidater og Seminarister." (jfr. Forf.s Tilsvar i 1845 No.). 184* No. : Om høiere Almueskoler. (under Mærk. H.)

I Chr.-Posten 1856: Ere ikke offentlig ansatte Skolelærere ubetinget fritagne for Militairtjeneste?

I Aftenbladet 1857 No. 142: Om Nødvendigheden af endnu et Skolelærerseminarium for Christiania Stift. 2½ Sp.

Hansen, Hans, er født 179* paa Gaarden Pillervіken i Vaage, hvor Faderen var Gaardbruger, blev endnu ikke 20 Aar gammel Skolelærer, hvilket han endnu fremdeles er i Sels Sogn; han er anden Gang gift. (jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 30).

En enfoldig Sjæls sjungende Andagt i nogle gudelige Sange til Sjelens Glæde og Forlystelse i Gud. Lillehammer 1843. 96 S. 8.

Hansen, Hans, Præliminarist. †

Redaktør af Arbeiderbladet i nogen Tid efter M. Thranes Fængsling.

Hansen, Hans Peter Christian, Søn af Instrumentmager Peter H., er født i Kjøbenhavn 25 Octbr. 1817, opholdt sig i Christiania 1835—1836 som Handelsbetjent, og senere fra 1842 i Norge paa forskjellige Steder; besøgte siden forskjellige Lande, og var 1846—1852 i Nordamerika; kom tilbage til Danmark 1852. (jfr. Erslews Forf. Lex. I. 567 og Suppl. I. 683, hvor hans øvrige i Danmark udkomne Skrifter findes).

En Blyantskizze fra Norge af Chr. Comet. Chra 1844. 134 S. 12. (Et Brudstykke heraf: „En Julеaften paa Frederiksteen" findes i Berling. Tid. f. A. No. 4). Udkom siden sammen med 3 Noveller af andre Forfattere under Titel: Fire Noveller af Chr. Comet m. Fl.

I Morgenbl. 1843 No. 64: Digterens Børn (et Digt).

I Norske Rigstidende 1844, 4 April og følg.: En Novelle.

Hansen, Jacob v. d. Lippe Parelius, Søn af Hans Pedersen og Maren Susanne Isaksdatter Fierdal, er født 30 Decbr. 1812 i Solum ved Skien, blev privat dimitteret 1835 og theologisk Candidat 1840; levede senere som Gaardbruger Nordenfjelds, og blev Bestyrer af Nordre Throndhjems Amts Landbrugsskole.

I Morgenbl. 1853 No. 337: Indberetning til Nordre Throndhjems Amtsformandskab om Landbrugsskolens Virksomhed fra 1 Juli 1852 til s. D. 1853. 4 Sp.

Hansen, Jørgen, Søn af Høker Hans Pedersen og Helvig Marie Bank, er født i Christiania 17de Septbr. 1810, blev Student fra sammes lærde Skole 1829 og theol. Candidat 1835, resid. Capellan til Rollag 1844 og 17 Novbr. 1847 ligesaa til Gran. * Gønner Hansen (f. 12 Mai 1812), D. af Gaardmand Hans Christensen paa øvre Døsdal i Nes og Elie Olsdatter.

Amerika. En historisk-politisk Skildring af Amerikas Fortid og nærvær. Tilstand. Chra 1842. VI. 218 S. 16. (særsk. Aftr. af Skilling-Mag. 1841).

Vore kirkelige Spørgsmaale og deres Løsning. Et Forsøg. Chra 1847. 68 S. 8. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. II. 79—97).

I Theologisk Tidsskrift I. 537—81: Skriftens Lære om evige Straffe. II. 1—45: Bemærkninger over Ægteskabet. Et Indlæg i Tvisten mellem Stat og Kirke; 205—234: Den christelige Betragtning af Verdenshistorien.

I Skilling-Magaz. forskjellige Bidrag, hvoriblandt III. (1838) No. 23—26: Reformationen i Norge 1537; IV. No. 12—17: Jødefolket; No. 22—28: Kristkirken, dens Partier og Sekter; V. No. 11, 12, 14, 16, 17: Træskjærerkunsten; VI. No. 49—52: Den lutherske Bibeloversættelse; VII. No. 18—45: Amerika (ovenfor særskilt).

Hansen, Karl, Søn af nedennævnte Overlærer Maurits Chr. H., er født i Christiania 19 Oktbr. 1817, blev dimitteret af Faderen 1835 og medicinsk Candidat 1842; ansattes April 1846 som Distriktslæge i Ryfylke, hvilket Distrikt i Juni 1849 indskrænkedes til Vestre Ryfylke (Karmøen), men fik efter Ansøgning Afsked fra dette Embede 16 Mai 1854. I 1851 reiste han udenlands, og fik 30 Juni 1852 et Stipendium af Statskassen paa 500 Spd., for at fortsætte sit ved Universitetet i Utrecht paabegyndte Studium i Chemi og Mikroskopi. Efter Hjemkomsten 1853 bosatte han sig i Christiania, hvor han blev Lærer ved Borger- og Realskolen og samme Aar Universitets-Stipendiat i Chemi, og har som saadan holdt Forelæsninger over den physiologiske og over den rene Chemi. I Juni 1858 holdt han Prøveforelæsninger for Doctorgraden. * 3 Octbr. 1845 Martinette Johanne Heyerdahl (f. 15 Sept. 1824), D. af Byfoged i Porsgrund Christian H. og Mary Juul Leschly.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2 Række. VII. 528—36: Forsøg ang. Tellurets Virkninger; 643—49: Alm. Methode til at udfinde organiske Alkalier i Forgiftningstilfælde.

I *Polyteknisk Tidsskrift* I. (1854) No. 5 og 13: Om Ernæring og Næringsmidler; II. No. 1. 2: Om Guano.

Et Par Afsnit af en *Lærebog i Chemi* til Skolebrug, indtaget i Christiania Borgerskoles Program 1855, S. 3—15.

Den chemiske Physik. Udgiven i Contratryk for Borgerskolens Elever. 4.

Hansen, Martin, Søn af Kjøbmand i Hvidsteen Carl H. og Johanne Andreasdatter Braate, er født (døbt i Aas Kirke 27 Jan.) 1800, Student fra Christiania Skole 1817 og juridisk Candidat 1821. Han blev 1818 Copist i Finants-Departementet, 1822 Secretair i Hoved-Matriculerings-Commissionen, 1824 Fuldmægtig og 1825 Bureauchef i nævnte Departement, samt 1827 Expeditionssecretair i Marine-Departementet; blev derpaa 1837 Borgermester i Christiania og 1841 Assessor i Høiesteret, fra hvilket Embede han paa Grund af Svagelighed tog Afsked 21 Septbr. 1855. * 9 Decbr. 1825 Ingeborg Elisabeth Faye (f. 26 Septbr. 1801), D. af Kjøbmand p. Frederikshald David F. og Petronelle Sørensen.

Redacteur med J. H. Nye af Budstikken VII. Aargang fra No. 12 til Aarets Udgang, hvormed Bladet ophørte.

I Samling af Bemærkninger ved Udkastet til Lov ang. Forbrydelser (Chra 1832. 8.) S. 64—71: Bemærkninger ved nævnte Lovudkast. (anonymt).

Hansen, Maurits Christopher, Søn af Sognepræst til Skedsmo Carl H. († 1826) og Abigael Wulfsberg fra Tønsberg, er født paa Modum, hvor Faderen da var residerende Capellan, 5 Juli 1794, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1814, og efterat have taget anden Examen, ansat 1816 som Lærer i Modersmaal og Fransk ved Landcadet-Corpset; antog 1820 en Lærerpost ved Throndhjems Borgerskole, blev 1825 tillige Adjunkt ved Kathedralskolen sammestedes, og 1826 Overlærer og Bestyrer af

Kongsbergs Middelskole; søgte omkring 1839 forgjeves den philosophiske Lærerpost ved Universitetet, og døde paa Kongsberg 16 Marts 1842. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem 1821. * 1817 Helvig Leschly (f. i Rakkestad 23 April 1789), D. af Toldkasserer i Christiania, Major Maurits Leschly og Elen Maria Bergwitz. (Hans Levnet i norske Læsefrugter II. 117—24, undert. W.; i Ny Hermoder med Portrait III. 283—88 af H. T. Winther; i Mærkelige Nordmænd med Portr. II. 2—16; foran hans „Samlede Noveller" (Kbhvn 1837) I. 3—12; jfr. Morgenbl. 1839 No. 185 Till.; 1842 No. 79. 91; Den Constit. 1842 No. 86; Rigstidenden f. A. No. 46; Granskeren V. No. 16. Nordlyset I. No. 46 af J. D. Horn; Thues Læsebog 547—48).

Digtninger. Chra 1816. 234 S. 8.

Othar af Bretagne, et Riddereventyr. Chra 1819. VIII. 183 S. 8. (Overs. paa Tydsk, Svensk og Fransk).

Theodors Dagbog, en Fortælling. Chra 1820. 118 S. 12. (særsk. aftr. af Morgana 1820).

Saaledes var det ikke meent, Fortælling af C. Pichler, overs. af en Dame, udg. af M. C. Hansen. Chra 1820. 64 S. 8.

Digtninger, samlede 1825. 2 Dele. Thjem 1825. 255 og 249 S. 8. (Heri foruden Dramaet „Nor og Gor," (hvortil Musik af Falbe), Nationale Fortællinger m. m. Novellen „Keadan eller Klosterruinen." Denne er eftertrykt i Elmqvists Læsefrugter; oversat paa Tydsk med faa Forandringer og udgivet i eget Navn af L. Kruse i „Huldigung der Frauen" under Titel: Die Klosterruine in Norwegen (ogsaa særskilt), og derfra oversat paa Dansk af Th. Schorn i Riises Nyt Biblioth. f. Morskabslæsning VII. (jfr. Norske Huusven IV. (1829) No. 12 og Erslew, Forf. Lex. II. 73, der ikke har bemærket eller oplyst Kruses Plagiat.

Forsøg til en Grammatik i Modersmaalet. Chra 1822. 8. — 2det forbedr. Opl. ib. 1826. 100 S. (jfr. Mgbl. 1826 No. 234). — 3die Opl. med Titel: Grammatik i det danske og norske Sprog. ib. 1828. 112 S. (anm. i Mgbl. f. A. No. 280; jfr. No. 284 ff., samt No. 345, 347 (af Prof. H. Steenbuch?) til Svar paa en Opsats i Kbhns flyvende Post f. A. No. 38. — 4de Opl. under Titel: Norsk Grammatik. ib. 1833. 118 S. 2det Aftryk med Forf.s Samtykke 1840. 3die Aftryk 1846. (S. 112—118 indeholder et Tillæg: Regler for Substantivernes Kjøn af F. Samuelsen). 4de Aftryk 1858. — 5te omarb. Opl. Chra 1837. VII. 210 S. 8.

Praktisk Veiledning i Modersmaalet. Chra 1825. IV. 230 S. 8. (anm. i Mgbl. No. 234). — 2det forbedr. Opl. ib. 1831. XII. 240 S. (anm. i Mgbl. f. A. No. 136, hvortil Svar af Forf. i No. 153). — 3die forbedr. Opl. ib. 1836. VIII. 238 S. — 4de Opl. ib. 1844. (uforandret).

Udtog af Modersmaalets Grammatik til Brug for de første Begyndere og i Almueskoler. Chra 1826. 16 S. 8. (jfr. Mgbl. f. A. No. 234). — 2det Opl. 183*. — 3die Opl. 1838. ib.

Brøders mindre latinske Grammatik for Begyndere. Udg. Chra 1827. 198. 25 S. 8.

Materialier til en epideiktisk Undervilsningsmethode. 1ste Hefte. Methoden anvendt paa Grammatik. Chra 1828. 39 S. m. 8 Tabb. (anm. af A. Schweigaard i Vidar No. 13; jfr. Mgbl. 1829 No. 6). 2det Hefte nedenfor.

Eventyret ved Riggrændsen. Chra 1828. (ɔ: 1827). 291 S. 8. (anm. i Mgbl. 1827 No. 357).

Cornelii Nepotis Vitæ excellentium imperatorum. Grammaticam annotationem perpetuam subjecit. Chra 1829. IV. 134 S. 8.

Institutio syntaxeos latinæ, in qua structura hujus linguæ illustratur figuris, quarum singulæ singulis exemplis grammaticæ Broederi latinæ minoris respondent. Adjicitur constructio capitis I. Iphicratis (Corn. Nep.) figuris eiusmodi explicata. Chra 1830. VIII. 32 p. 8. m. 16 lith. Pl. (Egentlig 2det Hefte af ovennævnte Materialier etc. og anm. i Mgbl. 1831 No. 3).

Første Omrids af Grammatiken, udarb. ogsaa m. Hens. til den indbyrdes Underviisning. Chra 1830. 29 S. 8. — 2det Opl. 183*. — 3die Opl. 1835. IV. 35 S. — 4de Opl. 1842. ib.

Norsk Idyllekrands. Chra 1831. 84 S. 8. (Aftrykt af „Huusvennen.")

Omrids af Geographien, til Brug for Begyndere, især i Borger- og Almueskoler. Chra 1831. 88 S. 8.

Kortfattet latinsk Lexikon, udarb. efter Scheller-Lünemann og Baden. Chra 1831. 398 S. 8.

Den epideiktiske Underviisningsmethode, saaledes som den anvendes ved Kongsbergs Middelskole. Chra 1832. IX. 23 S. 8.

Det latinske Sprogs Syntaxis med en indledende almindelig Grammatik. 1ste Afdeling. (ogsaa under Titel: Almindelig Grammatik som Indledning til og Veiledning ved alt Sprogstudium). Chra 1832. XIII. 67 S. 8. m. 2 Steentr.

ABC instructif pour apprendre aux enfans les élémens de la langue française. Chra 1833. 166 S. 8.

Godmand eller den norske Børneven, en Læsebog for Borger- og Almueskoler, udarb. efter Thiemes Gutmann. Chra 1834. VIII. 224 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 284). — 2det gjennemseede Opl. ib. 1836. XII. 224 S.

Skolegrammatik i det franske Sprog. Chra 1834. VIII. 141 S. 8.

Systematisk Fremstilling af det latinske Sprogs Combinationslære, til Brug i Skolerne ved Siden af hvilkensomhelst latinsk Grammatik. Chra 1834. VII. 78 S. m. 2 Tavler. (anm. i Mgbl. 1835 No. 312 Till., og kritisk recens. af L. Aubert i hans 2det Universitets-Program 1838).

Samlede Noveller. Første Bind. Kbhvn 1837. 283 S. 8.

Tale ved Reformationsfesten 6 Novbr. 1837, holden i Kongsbergs Middelskole. Chra 1837. 20 S. 8.

Halvhundrede Fabler med Billeder for Børn, tildeels Overs. efter O. Specters tydske Udg., tildeels Originaler, med Anhang: De fire Aarstider af M. C. Hansen. Bergen (1838). 54 Bl. 8.

Scener af Reiselivet i Norge, tegnede og lith. af J. Flintoe, med Text af M. C. Hansen. 3 Hefter. Chra 1839.

Mordet paa Mastinbygger Rolffen, kriminal Anekdot fra Kongsberg. Original Fortælling (særsk. Aftr. af „Norske Læsefrugter" V.) Chra 1839. 87 S. 8.

Julies Brevsamling, praktisk Veiledning til Brevstiil for unge Fruentimmer. Chra 1840. 178 S. 8.

Almindelig Verdenshistorie fra de ældste indtil vore Tider, til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Chra. 1841. 575 S. 8. med 80 lith. Billeder.

Udvalg af M. C. Hansens Romaner og Noveller. Gjennemseede og udgivne af Forf. Bergen 1841—43. 12. I. 720 S. II. 700 S. III. 1. (Ophørte med Forf.s Død).

Beskrivelse over Høitideligheederne ved Napoleons jordiske Levningers Optage af Graven paa St. Helena, Tilbagebringelse til Frankrige og Bisættelse i Paris. Oversf. Chra 1841. 80 S. 8.

Fem og tydske Fabler med Billeder for Børn, tildeels Overs. af O. Specters tydske Udg., tildeels Originaler af M. C. Hansen. Bergen 1842. 25 S. 12. m. 25 Billeder.

Forsøg til en hensigtsmæssig Barnets første Bog. Chra 1842. 43 S. 8.

Fremmed-Ordbog eller Forklaring over de i det norske Skrift- og Omgangs-Sprog almindeligst forekommende fremmede Ord og Talemaader. Chra 1842. 366 S. 8. — 2det forøg. Opl. 1851 se Autenrieth.

Tone. M. C. Hansens sidste Novelle. Med et Indledningsdigt af Henr. Wergeland. Kra 1843. 109 S. 8.

Noveller og Fortællinger. Efter Forf.s Død samlede og ordnede af C. N. Schwach. I—VIII. Chra 1855—58 (hvert Bind paa 400—500 S. 8. Slutningen af 8de Bind under Pressen).

Udgiver af Morgana, Nytaarsgave for 1820. Chra. 184 S. 12. (hvori af ham foruden ovennævnte, særskilt aftrykte Novelle „Theodors Dagbog" S. 3—118, er 5 poetiske Stykker). — Samme for 1821 i Forening med C. N. Schwach. ib. 240 S. 12. (hvori af ham: Palmyra, en Novelle S. 97—174; Hovedvandsægget, en Fortælling, S. 175—196, og 4 mindre Digte.

Udgiver af Den norske Huusven, et Ugeblad af blandet Indhold og for alle Stænder. 5 Halvaargange. Chra 1827—30. 1 Ark 4. om Ugen. (Ogsaa heri ere flere af hans Noveller første Gang trykte, samt Idyllerne „Bruden" i III. No. 6 og „Lodsen" i IV. No. 18).

Bragi, Nytaarsgave for 1838, udgiven, 1ste Aargang. Chra XVI. 140 S. 12. (heri af H.: Hakon Athelstan, historisk Drama i 5 Handlinger, S. 1—181. (Anm. i Mrgbl. 1838 No. 3.) — 2den Aargang. 1839. XV. 292 S. 12. (hvori af H.: Bragi paa Nytaarsaften S. VII—XV. og Den Forskudte, en Novelle. Ogsaa særskilt: Chra 1841. 241 S. 12).

Billed-Magazin for Børn. Redigeret af M. C. Hansen og K. O. Knutzen. 2 Aargange à 12 Hefter paa 3 Ark. Chra 1838—39. 8. (jfr. P. Chr. Asbjørnsen).

I Schwachs Nor for 1815 findes H.s første Digte trykte, hvoriblandt „Den forførte Hanna," „Perlen" og „Slangen."

Da Morgenbladet i 1819 begyndte, var dets Søndagsnummer af æsthetisk Indhold, der redigeredes af Hansen. Heri leverede han i Form af „Breve fra Carl" en Cyclus af nationale Fortællinger, hvoriblandt „Luren," „Bergmanden," „Den gale Christian," „Feiltagelserne" og „En Spøgelsehistorie," der alle ere trykte i „Digtninger 1825;" Luren ligesaa i „Samlede Noveller" I. Den eftertryktes i Elmqvists Læsefrugter, oversattes med nogle Forandringer af P. T. Hanson paa Tydsk og tryktes i et tydsk Blad, hvorfra den atter under Sidstnævntes Navn oversattes paa Dansk og paany er indført i de nævnte Læsefrugter (jfr. Mgbl. 1829 No. 246).

Senere har han i Morgenbladet skrevet: 1831 No. 80 og 81: Nogle Ord om Bogen: Udtog af Geometriens første Grunde af J. M. Theiste. 1836 No. 6 Till.: Bemærkninger ved Rector S. B. Bugges latinske Grammatik. 6 Sp. 1838 No. 224 Till.: Gnieren, en Fortælling. 7 Sp.

I Ugebladet Hermoder forskjellige Bidrag, hvoribl.: II. 122—27: De to Søstre, en Fortælling; ib. 177—86: Brøde og Straf, en national Fortælling; ib. 203—5: Anstødsstene for Talentets og Geniets Udvikling til sund Modenhed, en psychologisk Skizze. ib. 257—62: Germanerhelten, et Digt; ib. 289—95 og 297—303: Vicomtens Datter, en Fortælling; III. No. 17: Flytningen, versif. Idyl; ib. No. 24—26: Bekjendtskabet i Spanien, en Fortælling; IV. No. 26—27: Den keiserlige Fredsmægler, en Fortælling.

I Platous Chrestomathie (3die Opl. 1827) findes følgende Digte af ham først trykte: Homeros og Hexametret, en Allegorie S. 16—19, Emil til Vilhelm, en Fortælling, S. 66—70, Norges Frihed, Sang S. 43—45.

I Maanedsskriftet Bien ere mellem 1832—40 følgende Noveller m. v. først trykte: I. 1 H. 7—70, 2 H. 3—70, 3 H. 36—100: Moderen, en Fortælling (anm. af J. S. Welhaven i Vidar No. 11); III. 9—55; Ciciebeatet; IV. 4—67: Tvillingsøstrene; V. 9—65: Schachten; VI. 6—85: Det besvarede Spørgsmaal; VII. 9—59 og VIII. 5—40: Fru Birthe, eller Tapetfiguren paa Fossesholm; IX. 3 H. 3—82: Forlovelserne; XI. 1 H. 7—53 og 2 H. 5—68: De trende Cousiner; XIII. 2 H. 3—46 og 3 H. 9—41: Literatens Begyndelser eller Pleiedatteren; XV. 1 H. 7—62, 2 H. 3—70 og 3 H. 3—68: Familiens Restauration; XVII. 1 H. 7—49 og 2 H. 1—49: Pastelmaleriet; XVIII. 1 H. 5—81 og 2 H. 1—76: Potpurri af min Reiseportefølje, tilligemed min Onkels Historie; XIX. 1 H. 7—31, 2 H. 1—31 og 3 H. 1—41: Lamielamme, en paa et Factum grundet Originalfortælling; XXI. 1 H. 57—92, 2 H. 54—86 og 3 H. 38—75: Datteren; XXIII. 1 H. 9—99, 2 H. 26—107: Hildas Saga; XXVI. 5—48: Kalleidoskopet, et Digt.

Ligesaa i dette Maanedsskrifts Fortsættelse Norske Læsefrugter II. 1 H. 44—96, 2 H. 67—126: Elskovsdrikken, original Fortælling; V. 1 H. 3—90: Mordet paa Rolfsen (ogsaa særskilt aftrykt og anført ovenfor).

I Tidsskriftet Ny Hermoder I. (1841) 1—7 Hefte; Tolderen paa Labelle, original Fortælling.

I Maanedsskriftet Christiania Tilskuer Aug. 1831 S. 83—92: Tale paa Kongsberg Middelskole ved Slutningen af Skoleaaret 1830—31.

I Skilling-Magazin I. (1836) No. 47. 48: Ludvig Holberg (optrykt i Levnetsbeskrivelser af Mærkelige Nordmænd 1).

I det af Prahl udgivne Tableau „Norge, et Erindringsblad" (Bergen 1845): det historiske Afsnit: Det gjenfødte Norge.

I Den Constitutionelle 1836 No. 253 og 254: Et Par Ord om Underviisning i Moralen, tilligemed Anmeldelse af et nylig udkommet moralsk Skrift; samt i 6—9 Supplementblad til s. A.: Jutulskoppen, en norsk Kriminalfortælling. 48 Sp.

I Rigstidenden 1837 No. 153 og 154: Anmeldelse af C. N. Schwachs Samlede Digte; samt senere i s. A. Gjenmæle mod (P. J. Colletts) Recension af samme i Den Constitutionelle.

Hansen, Nicoline Konradine, se N. K. Sundt.

Hansen, Otto Møller, Søn af Lieut., Undertoldbetjent i Drammen, Hans H. og Severine Møller, er født i Asker 19 Octbr. 1826, blev privat dimitteret 1846 og theolog. Candidat 1851; var Lærer ved Grimstads Borgerskole, og blev derpaa anden Lærer ved Porsgrunds Borgerskole. * Marie Leganger Bie fra Grimstad.

Fortegnelse over vort Lands *Geistlighed* og *theologiske Kandidater.* Chra (1851) 63 S. 4. — 2den Udg. ib. 1856.

Hansen, Paul Botten, se Botten-Hansen.

Hansen, Paul Hjelm, Søn af Søfarende Torchildius H. og Anne Christine Pettersen, er født i Bergen 10 Decbr. 1810, tog Præliminærexamen 1833 og norsk juridisk Examen 1834. Efter i flere Aar at have opholdt sig i øvre Thelemarken, først som Sorenskriverfuldmægtig,

derpaa som konstitueret Foged og endelig som konst. Sagfører, var han et Par Aar Copist i Revisionsdepartementet (omtr. 1848). Siden har han levet som Journalist, deels i Christiania, deels i Drammen og Frederikshald. * 1838 Trine Halling, en Søster af ovennævnte H. Halling. (Separeret).

Norges Storthing 1845. Chra 1846. 109 S. 8. m. 1 Ark Tab. (Modskrift til „Ellevte ordentlige Storthing, en Samling af Karakterskildringer." Chra 1845. 107 S. 8).

Nationalhuusholdningens Grundsætninger. Forsøg til en Lærebog i Statsøkonomien. Udarbeidet efter Rau. 1ste Afsn. Chra 1847. 58 S. 8. (Udførligen anmeldt i Rigstidenden for 1847).

Arbeiderforeningernes Petition til H. M. Kong Oscar I. (konciperet for M. Thrane og indført i dennes Arbeider-Blad). Ogsaa særskilt trykt. Drammen 1850. 39 S. 16. (Oversat i flere svenske Blade og oftere omhandlet i Dagbladene for 1850—1851).

Redaktør af „Folkets Røst," der fra 1ste Mai til Udgangen af Juli 1850 udkom 2 Gange ugentlig. Fol. ialt 26 No. I de første 9 No. var Harro Harring (s. d.) Medredaktør. Heri følgende større Artikler: Om Storthingsvalgene i No. 1; Om den norske Nationalkarakter i No. 18—20 (Omarbeidelse af en tidligere og kortere Afhandling i Mgbl., se nedenfor); Anmeldelse af P. C. Lassons Fremstilling af Lovgivningen om Huusmænd i No. 25 og 26; Om det norske Folks økonomiske Tilstand i No. 25 (fortsat i Tiden No. 2). — Ligeledes Redaktør af Tiden (et Ugeblad og Fortsættelse af Folkets Røst). Chra 1850. 5 No. st. Fol. Heri: Om Fattigdommen og Arbeidsklassens Forhold til de øvrige Stænder i No. 1 og 2; ufuldendt. (Gjenmæle mod Morgenbladets og Christiania-Postens Angreb paa Arbeiderpetitionen).

Desuden redigerede han omtr. 1 Aar Drammens Tidende (fra dens Begyndelse som Dagblad 1851), derpaa Smaalenenes Amtstidende og endelig indtil Juli 1857 Frederikshalds Tilskuer, som han grundlagde (1855), og hvori alle originale Artikler uden Navn eller Mærke i Regelen ere af ham.

Desuden har han i Dagbladene leveret flere længere Artikler, saaledes i Morgenbladet: Om Norges og Sveriges gjensidige Handel (1847); Om den norske Nationalkarakter (1849), og om den offentlige Forretningsmaade; i Aftenbladet 1858 No. 54, 56, 60, 64: Tidsbetragtninger, og i No. 69, 78, 82, 84, 85, 88, 90, 97, 101, 103, 108, 109: Storthinget 1857.

Hansen, Rasmus, Søn af Gaardmand Hans Olsen Snorroseggen og Mette Christophersdatter, er født 1797 (døbt 8 Juli) i Opdals Pstgjeld. Var i flere Aar Kontorist hos Foged Aarestrup i Skogn, tog 1832 juridisk Examen i Modersmaalet, blev 1827 Prokurator i Nordre Throndhjems Amt, og Marts 1848 Sorenskriver i Nordre Gudbrandsdalen. Storthingsmand fra nysnævnte Amt 1839 og 1842. * 182* Maren Magdalene Grøn (f. i Throndhjem 13 Novbr. 1794), D. af Markedshandler Peter G. og Elisabeth Grønsæt.

Om Fattigvæsenet paa Landet i Throndhjems Stift. Thjem 1838. 41 S. 8.

Hanson, A. Christian, nedennævnte Hans H.s Broder, er født i Porsgrund, hvor han som Contorist lagde sig meget efter Biavl; blev 1843 Undertoldbetjent i Stavangers Distrikt, hvor han paa Sandnes fortsatte sit Studium af Bikulturen; forflyttedes 1849 til Drammens Toldsted. I 1848

bereiste han understøttet af Selsk. f. Norges Vel de danske Øer, for at gjøre sig bekjendt med Biavlen sammesteds, og har senere med offentlig Understøttelse bereist flere af Rigets Egne, for at undervise Almuen i Birøgten. I 1852 opholdt han sig med Stipendium af Statskassen i Carlsmarkt i Schlesien, hvor en forbedret Birøgt var indført. *

Veiledning til en hensigtsmæssig Biavl, især med Hensyn paa Norge. Kbhvn 1844. 154 S. 8.

Den simpleste og letteste Maade at fordoble Bistader uden at lade Bierne sværme, og at høste Honning uden at dræbe Bierne, samt et Anhang om Skovbirøgten. Chra 1846. X. 56 S. 8. m. 1 lith. Pl. (I Uddrag i Mgbl. 1846 No. 13).

Bikulturen, en Cathechismus. Forøget og forbedret Udgave af de ældre udgivne Skrifter. Chra 1853. X. 132 S. 8.

I Morgenbladet 1850 No. 79: Bikulturen., Noget om en Pestsmitte i Bistaderne; No. 165: Noget om en kunstig Bistades Formerelse, neml. ved Udtromning. (optrykt i Chrpost. f. A. No. 665. jfr. No. 666). I Anl. nogle Bemærkninger om hans Birøgt i 1851 No. 54 gav han Tilsvar i No. 83, 3½ Sp., og Prof. Rasch i No. 88; 1852 No. 201: Om Birøgt.

Hanson, Hans, Søn af Skibsfører Bertel H. og Else Magdalene Skaarbek, er født i Laurvig 18 Sept. 1777, var i sin Barndom i Skole i Bristol, hvorfra han kom hjem 1793, og da hans Lyst til at studere ikke kunde blive opfyldt, kom han paa Contoret hos Grosserer Ulrik Cappelen i Porsgrund, hos hvem han var i 20 Aar, og især benyttedes til Tømmerkjøb i Thelemarken. Senere var han i kort Tid Handelsfuldmægtig i Christianssand og Christiania, og levede fra 1812 som Privatlærer; Andres Underviisning var nemlig i hele hans Liv hans kjæreste Syssel, ligesom Læse- og Lærelyst besjælede ham fra hans tidligste Alder.' † i Langesund 30 April 1837. * Christiane Bagge († 1812), D. af Rasmus B. i Skien. (jfr. Mgbl. 1837 No. 133. Biogr. Notits i Correspondenten. Skien 1857 No. 34).

Norges Dagskjær. Nogle Vink om hvad den gjenvundne Selvstændighed og Frihed opfordrer Nordmanden til at virke. Chrsand 1815. 26 S. 8. (anon.)

Enkelte Smaadigte til Prøve paa en større Samling. Chra 1816. 112 S. 8.

Fire Taler, holdne under mine Elevers Forberedelse til Confirmation. Drammen 1819. 66 S. 8.

Nyeste Conversationsspil til Underholdning i blandede Selskaber. ib. 1819. 22 S. 8. (anon.)

Ridder Siegeswelt, et Eventyr. Nytaarsgave 1820. ib. 30 S. 8. (anon.)

Noras Røst til fine Sønner i Anl. af Borgerfesten i Drammen. Drammen 1820. (anon.)

Sæterpigerne eller St. Hans-Aften paa Stølen, en Nationalfortælling af H—. Chra 1829. 84 S. 12. (særskilt Aftr. af Euphrosyne, Nytaarsgave for 1830). — Nyt Oplag. ib. 1841. 84 S. 16.

En ustuderet Christens Anskuelse af den christ. Religions Hovedlærdomme, m. Hens. p. den Strid mellem Norges lærde Theologer, som nu tildrager sig Publikums Opmærksomhed. Skien 1830. 24 S. 8. (anon.)

Udtog af G. C. Raffs Naturhistorie for Børn, med 12 lith. Plader. Omarbeidet. Chra 1831. 370 S. 12. — 2det Opl. ib. 1839. 408 S. 12.

Minderne (en Digtsamling). Skien 1832. 68 S. 12. med Titelvignet.

Den sande Frihed. Tale paa 17de Mai. Chra (1833). 1 Ark 8.

Den syngende Børneven. 1ste Hefte. Chra 1833. 51 S. 8. — 2det Opl. ib. 1844. 48 S. 8. — 3die Opl. ib. 1848. 48 S. 8.

Den norske Huusmoder i sit Kjøkken og Spisekammer, eller norsk Huusholdningsbog i alphabetisk Orden paa Vers med Anhang. Chra 1833. 68 og 8 S. 8. (anon. i Forening med H. Allum, s. d.)

Den rædselsfulde Pintsedag eller Grue Kirkes Brand. Et Qvad i femten Afdelinger med Epilog. Chra 1836. 70 S. 8.

Tale paa Kong Carl Johans Fødselsdag 26 Jan. Skien 1836. 8 S. 8.

I Schwachs Nor 1816 ere 4 mindre Digte.

I Nationalbladet, deels anon. deels under Navnet Libertus Biedermann: III. 2—9. XIX. 33—37: to Stykker om Trykkefrihed; V. 225—40: Den himmelske Sophia, en Drøm; XVIII. 1—7: De 12 Lyksaligheder i Eldorado, et Digt.

I Ugebl. Hermoder forskjellige Bidrag, hvoriblandt VII. 201: Engelsk Oversættelse af Bjerregaards Nationalsang; 273—307: Langelegen, en national Fortælling; IX. 1—48: Confirmationsgaven, orig. Fortælling.

I Nyeste Skilderi findes ligeledes flere Opsatser af H., og i Jarlsbergs og Laurvigs Amtstidende nogle religiøse Sange, samt 5 Sange i den thelemarkske Dialekt, der ere optagne i Jørg. Moes Samling af Sange, Folkeviser og Stev (1840) S. 43—58, i 2den Udg. S. 38—52.

Desuden efterlod han sig en stor Deel utrykte Arbeider, deels originale deels oversatte, saasom en Travesti af Iliadens 5 første Bøger efter Voss, en Oversættelse af Baggesens Scherneskleifers Epopæ; flere Digtsamlinger: „Bagateller," 2 Bind, „Snurrepiberier." „Ubetydeligheder," „Lidt af hvert," „Skolemestervers og Riimbreve," „Brevigiaden" (en Reise til Brevig) og „Napoleonaden" (i Anl. af et Slagsmaal i Christianssand 15 Aug. 1810). Men alle disse utrykte Sager fortæredes i en Ildebrand hos Broderen 1850.

Hanson, Johannes, Søn af Kjøbmand Hans Petersen og Gunhild Marie Petersen, er født i Arendal 16 Juni 1796, blev Student fra Christiania Skole 1817 og medicinsk Candidat 1826. Efter i nogle Aar at have været Prosector ved Universitetets Anatomikammer, blev han 1829 Stadslæge paa Frederikshald og 5 Decbr. 1831 Stadsphysicus i Christianssand. ∗ 184∗ Malvina Eleonore Lochmann (f. 13 Aug. 1822), D. af Mægler i Christianssand Carl Ferdinand L. og Claudine Olrog.

I Eyr I. 344—47: En anthropologisk Mærkværdighed; II. 124—25: Retentio urinæ, frembragt af en fuldkommen Sammenvoxning af Urinrørets membranøse Deel.

Hanson, Peter Treschow, Søn af Kjøbmand Baltazar H. og Anna Marie Treschow (Statsraad Nils T.s Søster), er født i Laurvig 30 Sept. 1783, men opdroges fra sit 8de Aar i Christiansfeld, hvorefter han studerede ved det herrnhutske Pædagogium i Barby ved Magdeburg, blev efter et Besøg i Laurvig 1806—7 ansat som Lærer i Christiansfeld, men fik derfra Afsked 1811 paa Grund af frisindede Prædikener; derpaa opholdt han sig 1812—15 som Lærer paa Godset Hanerau i Holsten. I 1815

kom han tilbage til Norge, inscriberedes ved Universitetet 1816, uden dog der at tage nogen Examen; blev s. A. Fuldmægtig i Regjeringens 4de Departement, senere i Revisions-Depart., og var tillige fra 1816 til sin Død Lærer i Tydsk ved Krigsskolen. † i Oslo 14 Jan. 1843. * 12 April 1812 Sophie Arndt (f. i Christiansfeld 24 April 1791), D. af Postmester i Christiansfeld Johan Gotfred A. og Sophie Margreta Smidt. (jfr. Litt. Lexikon 224).

Pandora, eine Zeitschr. z. Unterhaltung, insonderheit für die Holsteiner bestimmt. März u. April 1800. — Winterreise durch einen Theil Norwegens und Schwedens nach Copenhagen 1807. Berlin 1808. — Reise durch einen Theil v. Sachsen und Dänemark in den letztverflossenen Jahren. Altona 1813.

Darstellung der interessantesten Scenen und Anecdoten während des Feldzuges der Dänen gegen Englands Alliirte. 1—4 Heft. Hamburg 1814—15. 12 Ark 8.

Gemälde von Norwegen von einen geborenen Normann. Hamb. 1815. 19 Ark 8.

Thuiscon eller tydsk Læsebog, med Ordbog. Chra 1816. 340 S. — 2det Opl. ib. 1820. — 3die forb. Opl. ib. 1836. VIII. 378 S. 8.

Untersuchungen über d. *Magnetismus der Erde v. Chr. Hansteen* übersetzt. Erster Th. Cha 1819. 4. (se Hansteen).

* Engelsk Læsebog til Skolebrug og Selvunderviisning, indeh. en kort Sproglære, 65 Læsestykker og en Ordfortegnelse. ib. 1820. 218 S. 8.

Dronning Carolines Proces og de dermed sammenhæng. Tildragelser. Af engelske Tidsskr. oversat. Chra 1820—21. 1202 S. 8.

P. O. v. Asp, Reise in der Levante. A. d. Schwed. Chra 1822. 145 S. 8.

Tydsk Grammatik for den norske Ungdom. ib. 1826. IV. 105 S. 8. (jfr. Mgbl. 1828 No. 41, 200, 256, 263).

Morten Hallagers ny tydsk Læsebog for Begyndere, omarbeidet. ib. 1828 319 S. — 2 Opl. 1835. — 3 Opl. 1840. — 4 Opl. 1844. 320 S. — 5 Opl. 1848. — 6 Opl. 1853. 310 S. 8. — 7 Opl. 1857.

En svensk Mands Sysselsættelse ang. Nordmændenes Folkefest den 17 Mai. Overs. af Svensk, tilligemed et Par norske Efterretninger samme Dag angaaende. To Oplag. ib. 1828. 16 S. 8.

Von der Art und Weise zusammengesetzter Staaten (von N. Tidemand), übersetzt. Leipzig 1830. 8.

De mærkeligste Tildragelser i Verden siden Catharina den 2dens Thronbestigelse. 1—5 Bog. Chra 1831—32. 1086 S. 8. — De mærkel. Tildr. i Verden siden Julirevolutionen. ib. 1837. 240 S. 8. — De mærkel. Tildr. i Verden fra 1833—1840. ib. 1841. 320 S. 8.

Calila und Dimna, a. d. Arab. übers. v. C. A. Holmboe. Chra 1832. XI. 170 S. 8. (overs. p. Tydsk efter Holmboes norske Manuskript).

Mærkelige Personers Levnetshistorier. 1 Hefte (Titus, Im. Kant). ib. 1835. 80 S. 8.

Exempelsamling til Øvelse i at oversætte fra Norsk i Tydsk med Forklaringer. ib. 1838. IV. 164 S. 8.

Kong Carl Johans Levnet. Efter Touchard-Lafosse. ib. 1838. VI. 322 S. 8.

Fransk-Engelsk-Tydsk-Norsk Parleur af Bergstrøm, P. T. Hanson og C. R. Unger. ib. 1839. 15½ Ark 8. (2det Opl. ved Autenrieth).

Tydsk-Norsk Haand-Ordbog. Chra 1840. XVIII. 690 S. 8. (anm. i Mgbl. 1841. No. 314 Till.)

Norge i Marts 1840. (anon.) ib. 1840. 16 S. 12.

Samling af tydske Digte, med forklarende Anmærkninger (Deutsche Gedichtsammlung m. erläut. Anm. f. d. Norweg. Jugend). Chra 1841. VIII. 189 S. 12. -- (Med omtrykt Titel: Album geschätzter Dichter des Deutschlandes m. Anm. Chra 1848. IV. 189 S.)

Til Keilhaus *Gæa Norvegica* har han revideret Bøberts Afhandling samt oversat Chr. Boecks Afhandling om Trilobiter; ligesaa har han oversat Keilhaus Bemærkninger ved v. Dechens Dom over 1ste Hefte af Gæa (se B. M. Keilhau).

Redaktør af de i Christiania udgivne Blade Tilskueren i 1824 og Patrioten i 1825; ligesaa har han været deels politisk deels historisk Medarbeider i Nationalbladet, Nationalvennen, Morgenbladet, (hvori han fra 1834 til sin Død leverede de maanedlige politiske Oversigter), Handels-Tidenden, Skilling-Magazinet og Tønsbergs Mercur. Et Stykke i Nationalbl. XXI. No. 113, 114 med Overskrift: Non omnia possumus omnes paaførte ham en Trykkefriheds-Action.

Blandt hans Bidrag til Skilling-Magaz. mærkes: 1837—38 (III.) No. 27—45: Napoleon Bonaparte; No. 51: Slaget ved Sehestedt; 1838 No. 2, 3: St. Petersburg; No. 18, 19: Wien; No. 28: Simon Bolivar; 1839 No. 3—5: Den polske Revolution 1830 og 1831; No. 8, 11: Den nuværende Borgerkrig i Spanien; No. 15, 16: Circassien og Tscherkesserne; 1841 No. 46: Zenobia; No. 49: Udsigt over Hannovers Constitutionshistorie; No. 51: Prindsessen af Lamballe; 1842 No. 1—2: Julirevolutionen i Paris 1830; No. 12, 13: Corfits Ulfeld og Eleonore Christine; No. 21: Den belgiske Revolution 1830; No. 31, 32: Vittoria Colonna; No. 48: Revolutionen i Brunsvig 1830.

I Ugebl. Hermoder I. No. 8: Samuel Myggind; No. 25, 26: Luftballonens horizontale Direction.

Han har leveret flere Bidrag, især vedk. Norge, til Brockhaus's Conversations-Lexikon d. neuesten Zeit und Litteratur (bl. A. Artiklerne: Abel, Bjerregaard, Christiania Universität, Hansteen, Krohg, Treschow, Wedel-Jarlsberg), og til hans Con. Lex. der Gegenwart; til „Blätter f. literarischer Unterhaltung," (hvoribl.: Das Storthing 1833), til Zeitung f. die elegante Welt (f. Ex. Frithiof, eine norwegische Saga), til Lit. Blätter d. Börsenhalle (Ausflug von Christiania nach Krogkleven in 1826), og til Leipzig. Allg. Zeitung siden 1836. Om hans Overs. af „Luren" se J. C. Hansen ovenfor. — Desuden har han oversat nogle norske Afhandl. for Poggendorfs Annalen der Physik. — Under Storthingene udarbeidede han for den russiske Generalconsul i Christiania „Bulletins" om sammes Forhandlinger.

I 1841 indbød han til Subscription paa et Maanedsskrift Ravnen, Tidsskrift for Politik og Humanitet, som dog ei udkom.

Hanssen, Christian, født i Danmark og bestemt til Handelen; var senere i nogle Aar Skuespiller og derefter Sproglærer i Throndhjem. * Christian Monsens Enke.

Øieblikkets Børn. Poetiske Forsøg, udgivne som Nytaarsgave for 1853. Thjm. 45 S. 8.

Chr. Monsens Samlede Digte. Udgivne. Thjem 1854. 508 S. 8.

En Drankers Liv og Levnet af Onkel Adam. Oversat. ib.

Religiøse Leilighedsdigte af Lars Linderot. Oversatte. Thjem 1856.

Udgiver af Throndhjems (nye) Stiftstidende, hvoraf udkom en halv Aargang 1855. I sammes (ældre) Aargange 1853—54 findes forskjellige Digte af ham.

Hanssen, Ola, Søn af Huusmand Hans Andersen Skaarer-Eie i Nes paa øvre Romerige, er født sammesteds 1806, tog Præliminærexamen 1827, og døde omtr. 1840.

Norges Storthing 1833. Thjem 1835. 13 S. 8. (anmeldt i Morgenbladet f. A. No. 335).

Udgav Bladet „Folkevennen," hvoraf udkom 1 Aargang fra 24 Dec. 1828 til 19 Dec. 1829. 416 S. 8. og af 2 Aarg. No. 1—6 (24 Dec. 1829 til 3 Marts 1830) 48 S. 8.

Hansson, Christian Rasmus, Søn af Raadmand i Bergen Rasmus H. († 1840) og Magdalene Christence Conradi († 1842), er født i Christiania 23 Mai 1807, blev Student fra sammes Skole 1824 og juridisk Candidat 1832; blev 1825 const. Adjunkt ved Frederikshalds Skole, 1830 Copist, 1835 const. Raadmand i Bergen, 1836 Justitsecretair i Christiansand, 1843 Politimester og 1849 Byfoged i Bergen samt 22 Dcbr. 1853 Sorenskriver i Eker, Modum og Sigdal. * 1. 1834 Emilie Michaeline Falch (f. i Laurvig 1811. † 1835), D. af Kammerraad og Amtsforvalter Michael F. og Nicoline Voigt. 2. 1837 Harriet Marie Mørch (f. 1816), D. af Kjøbmand i Christiansand Peder M. og Harriet Ansley.

Samling af Breve, Proclamationer og Taler af Carl Johan, Kronprinds og senere Konge til Sverrig og Norge. Første Deel. Oversatte fra det Franske. Chrsand 1840. 141 S. 8.

I Christianias Aftenblad 1827 og 1828 og i Morgenbladet 1829 og 30 findes nogle Digte, Theater-Epiloger og andre Bidrag af ham, samt Udsigt over Theatrets Forestillinger.

Deeltog 1837—1842 i Redaktionen af Christiansands Stiftsavis, og var Redaktør med O. Bøgh, C. Platou og A. Sagen af Bergenske Blade fra 1848 til 1850, hvori bl. A. af ham i No. 8: Forsvar for L. Daas Valg til Valgmand i Lindaas.

Hansteen, Christopher, Søn af Consumptions-Inspecteur i Christiania Johannes Matthias H., en Prestesøn fra Tystrup i Sjælland († 1791) og Anne Cathrine Treschow fra Frederikshald, er født i Christiania 26 Sept. 1784; dimitteret fra sammes Kathedralskole 1802, studerede først Lovkyndighed, men fandt sig stedse mere hendragen til de mathematiske Videnskaber, og modtog derfor 1806 Ansættelse som Adjunkt ved Frederiksborgs lærde Skole i Sjælland. Et Tilfælde bragte ham her til at tænke over Jordmagnetismen, og det kgl. danske Videnskabs-Selskab, som imeligviis kjendte hans Undersøgelser herom, udsatte en Priisopgave over dete Emne, som han vandt 1812, hvorpaa han i 1813 bestemtes til Lector i anvendt Mathematik ved det nystiftede Universitet i Christiania, men skulde først foretage en Udenlandsreise, for mere at uddanne sig, og fratraadte ergo Skolen 1 Mai 1813. Krigens Udbrud hindrede denne Reise, i Juni

1814 udnævntes han til Lector, afreiste til Norge i Juli s. A. og blev 4 Marts 1816 Professor i den anvendte Mathematik. Han er tillige siden Generalmajor Auberts Afgang Directeur for Norges geographiske Opmaaling, og var fra den militære Høiskoles Oprettelse til 184* Lærer i anvendt Mathematik ved samme. Blandt hans mange videnskabelige Udenlandsreiser mærkes en til Torneå i 1825 for at anstille magnetiske Jagttagelser, hans siberiske Reise i samme Diemed, hvortil Storthinget 1827 bevilgede Midlerne, fra Mai 1828 til Sommeren 1830, samt en Reise til Altona, Göttingen, München og Wien i 1839, for at undersøge Indretningerne ved de derværende astronomiske Observatorier samt ved det magnetiske Observatorium i Göttingen. Han blev 1826 Ridder af Nordstjernen, 1840 Ridder og 184* Commandeur af Dannebroge, 1843 Ridder af Æreslegionen, ved St. Olafsordenens Stiftelse 21 Aug. 1847 Commandeur og 1855 Storkors af denne Orden; 1853, i Anl. af hans Deeltagelse (som Directeur for Opmaalingen) i den fra Krim til Nordkap foretagne Meridianmaaling, Ridder af St. Anna-Ordenens 2 Kl. m. Brill. 28 Octbr. 1856 feirede han sit 50 Aars Embedsjubilæum, i hvilken Anledning Universitetet lod slaa en Medaille over ham med Indskrift: Splendet in orbe decus (Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 44. Chrposten No. 2927 f.), og H. M. Kongen lod ham overrække Medaillen for Borgerdaad i Guld. Han er Medlem og Æresmedlem af mangfoldige lærde Selskaber, hvoriblandt af Videnskabers Selskaberne i Throndhjem, Stockholm, Kiøbenhavn og Christiania, det Wernerske naturhist. Selskab i Edinburgh, Vidensk. Selskaber i Upsala, Berlin, Petersburg, Gøteborg, Paris, Palermo, Krigs-Vetensk.- og Landbruks-Academierne i Stockholm, det naturvidensk. Selskab i Moskau, det geographiske Selsk. i Petersburg, det geographiske Selsk. i London, Naturforskernes Selsk. i Heidelberg, Academiet i Brüssel, m. fl. * 1814 i Sorø, Johanne Cathrine Andrea Borch (f. 14 Juli 1787, † 23 Decbr. 1840), D. af Professor ved det ridd. Academi i Sorø Caspar Abraham B. og Anna Margreta Rosenstand-Goiske. (Autobiographi m. Portr. i Ursins Magaz. f. Kunstnere og Haandv. II. 128 ff. og i Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 44; Biographi m. Portrait i Skill.-Mag. 1839 No. 240. 241, og i Mærkelige Nordmænd I. 97—106; ligesaa af Welhaven i Norsk Folkekal. 1847. 21—42. Portrait malet af Gørbitz, lith. af Em. Bärentzen & Co. Kbhvn. fol. jfr. Conversat. Lex. d. Gegenwart; Thues Læsebog 518—19).

Untersuchungen über den Magnetismus der Erde (übers. v. P. T. Hanson). 1 Theil. Die mechanischen Erscheinungen des Magneten, mit 5 Kupfertaf. u. 1 Atlas von 7 Karten. Chra 1819. XXX. 502 og 148 S. 4.

Astronomie. (u. Titel, ufuldendt). Chra 182*. 208 S. 8. og 3 Pl.

Begyndelsesgrunde af de mechaniske Videnskaber, udarb. til Brug ved Forelæsninger paa den norske Krigsskole, forneml. eft. G. v. Vega. ib. 1824. 72 S. 8, (ufuldendt).

Om Planeten Merkurs Gang foran Solens Skive og de to Kometer af kort Periode, som i Aar ville indtræffe. Chra 1832. 8 S. 8. og 1 lith. Plan.

Lærebog i Plangeometrie. Chra 1835. XX. 280 S. 8. m. 4 lith. Tab. (anm. af B. Holmboe i Morgbl. 1835 No. 339 og af C. Jürgensen i Maanedsskr. f. Literat. XV. 446—72; jfr. Den Const. 1836 No. 146 og H.s Tilsvar i No. 167, nedenfor).

Belysning af Prof. B. Holmboes Anmeldelse af min Plangeometrie, i Mgbl. 1835 No. 339. Chra 1836. 34 S. 8. (jfr. B. Holmboe og Forf.s Artikler i Den Const. nedenfor).

Lærebog i Mechaniken. 2 Dele. Chra 1836—38. X. VI. 752 S. st. 8. m. 7 Steentryktavler. (I. er anm. i Den Const. 1837 No. 310 og 312; jfr. H.s Svar i No. 338 og 339).

Udkast til en Instrux for Skibsmaaling.

De *mutationibus*, quas subit momentum *virgæ magneticæ* partim ob temporis partim ob temperaturæ mutationes. Chræ 1842. 43 S. 4. c. tab. lap. incis. (Udkom som Univer.-Program under Titel: Disquisitiones de mutationibus, quas patitur momentum acus magneticæ).

Beschreibung und Lage der *Universitäts-Sternwarte* in Christiania v. C. H. und Carl Fearnley; herausgeg. v. H. (Universitets-Program). Chra 1849. 88 S. st. 4. m. 3 lith. Pl.

Souvenirs d'un voyage en Sibérie. Traduits par Mme. Colban et revus par Sédillot et de la Roquette. Paris 1857. XV. 428 p. 8. avec carte. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 20. — De ere en forøget Omarbeidelse af de i Norsk Folkekalender trykte Reise-Erindringer, nedenfor).

Forfatter og Udgiver af Almanaken, beregnet efter Christianias og Throndhjems Horizont, siden 1815.

I *Magazin for Naturvidenskaberne*, hvilket han 1822 var med at stifte og af hvis første 8 Bind han var Med-Udgiver, er af ham, foruden en Mængde mindre Opsatser, meteorol. Dagbøger, Tabeller og Notitser: I. 1—46: Om Antallet og Beliggenheden af Jordens magnetiske Poler. (overs. i Jamesons Edinburgh philosoph. Journal. XII.); 103—6: Bekræftelse af H. H. Maschmanns Iagttagelse af Jordmagnetismens Virkning paa Sølvets Udskillelse (jfr. Gilberts Annal. d. Phys. X. 239—242); 154—64: Iagttagelse af en dobbelt excentrisk Regnbue; 175—204: Opløsning af de Gaussiske Tabeller til Høidemaaling ved Barometer efter Laplaces Formel; 239—50: Om Norges geographiske Opmaaling; 274—320 og II. 72—117: Mathematisk Theori over de af Ørsted opdagede electromagnetiske Phænomener; 328—30 og II. 141—45: Om den Enckeske Comet m. m. — II. 161—204: Udkast til et paa Naturen grundet Maal- og Vægt-System for Norge; 266—88: Geographiske Bestemmelser i Norge. — III. 85—109: Bemærkn. til Scoresby om Gjenopdagelsen af Grønlands Østkyst; 185—206: Ang. N. Hertzbergs Afhandling om Veirligets Forudsigelse; 226—29: Tillæg til Abels Afhandling om Maanens Indflydelse paa Pendulens Bevægelser; 230—48: Beskrivelse over en almindelig Reductionspasser; 249—260: Opløsning af en Opgave i den praktiske Geometrie; 269—298: Foreløbige Resultater af Barometer-Iagttagelser i Christiania samt meteorolog. Dagbog for 4de Qvart. 1823 og 1ste Qvart. 1824. — IV. 107—136: Geogr. Bestemmelser af nogle Punkter i Christianias Omegn; 268—316, V. 1—74 med Tillæg i VI. 282—301 og VII. 342—43: Magnetiske Intensitets-Iagttagelser, anstillede paa forskjellige Reiser i den nordlige Deel af Eu[ropa] (overs. i Poggendorfs Annalen d. Physik). — V. 203—12: Forsøg til et [magn]etisk Heldingskart efter Ross's og Parry's Iagttagelser; 203—212: Bemærk-

ninger ved J. G. Mejdells Afh. om Kanonernes fordeelagtigste Længde (jfr. Borkensteins Betragtn. herover i VI. 74—89); 356—62: Om videnskabelige Reiser i Fædrelandet. — VI. 231—38: Prof. Hällstrøms Bemærkn. om Magnetnaale med flere Poler; 239—44: Arago, om forskjellige Metallers Magnetismus, oversat med Efterskrift; 309—18: Nogle mindre Opsatser. — VII. 76—112: Isodynamiske Linier for den hele magnetiske Kraft; 112—121: Arago, om Indflydelsen af endog fjerne Polarlys paa Magnetnaalen, overs. m. Bemærkn.; 149-83: Mindre Opsatser; 255—94: H. C. Ørsteds Bidrag til at udfinde Loven for Legemernes Sammentrykning, optrykt af danske Vid. Selsk. Skrift. med Bemærkninger; 312—16, 324—33: Mindre Opsatser. — VIII. 45—59: Om Grebbrettets Inddeling paa musikalske Instrumenter; 141—59: Magnet. Intensitets-Iagttagelser langs Sydamerikas Kyster af Capt. Ring, med Bemærkninger; 175—214: Bemærkn. over forskj. Gjenstande, Skudtheorien vedk.; 161—63 og 280—98: Længdeforskjellen mellem Christiania og Frederiksværn, og geograph. Bestemmelser i Norge af forskjellige Iagttagere, beregnede; 299—313: Den magnetiske Intensitets Aftagelse paa forskjellige Steder i Europa; 314—22: Magn. Intensitets Iagttagelser udenfor Europa; 328—56: Mindre Opsatser. — IX. 34—126: Magnetiske Iagttagelser af Forskjellige, beregnede; 283—318: Ligesaa i Siberien af C. Due og Erman. — XI. 1—17: Om Jordens magnetiske Intensitets-System (oversat af K. F. Bøbert i Poggendorffs Annalen. XXVIII.): 263—68: Merkurs Gang foran Solens Skive; 280—300: Om det rette Aar og Dagen for Slaget ved Stiklestad (optr. med Forbedringer og Tillæg ang. Kalenderen i Samlinger til Norske Folks og Spr. Hist. I. 452—77 og II. 157—65. Paa Tydsk i Ergänzungsheft zu den astron. Nachrichten, Altona 1849 S. 42—52 under Titel: Ueber die totale Sonnenfinsterniss den 31 Aug. 1030 bei Stiklestad in Norwegen).

I *Nyt Magaz. f. Naturvidensk.* II. 207—40: Periodisk Forandring i Jordens magn. Intensitet, som er afhæng. af Maanebanens Beliggenhed. III. 1—84, 270—90: Bidrag til Bestemmelsen af forskjellige Constanter for Christiania; 89—114: Magn. Iagttagelser i Middelhavet af Konow og Valeur; 227—69: Magn. Iagttagelser paa en Reise gj. Danmark og en Deel af det nordlige Tydskland 1839; 291—301: Iagtt. i Christianias magnetiske Observatorium; 302—7: Magn. Iagttagelser paa et Togt til Lissabon og de azoriske Øer, meddeelte. — IV. 226—66: Interpolationsformler for Magnetnaalens Misviisning og Heldning for forskj. Punkter i Europa. V. 374—424, VI. 37—41: Meteorol. Constanter for Christiania. VI. 1—29: Kunsten at veie; 30—36: En simpel Methode til nøiagtig at regulere et astronomiskt Pendeluhr. — VII. 93—106: Den totale Solformørkelse 28 Juli 1851. X. 101—138: Den magnetiske Inclinations Forandringer.

I Magazin f. Søvæsen II. 275—83: Kart over Magnetnaalens Misviisning for hele Jordens Overflade.

I *Forhandlinger* ved de *skandinav. Naturforskeres 2det Møde* (i Kjøbenhavn 1840) S. 52—64: Resultaterne af 3 Aars Barometer-Iagttagelser i Christiania; 79—82: Om en periodisk Forandring i den horizontale Deel af Jordens magnetiske Kraft, som synes at staa i Forb. med Maanebanens Knuders nittenaarige Omløb. — *3die Møde* (Stockholm 1842) S. 68—80: Historisk Fremstiling af hvad der fra det forløbne Sekulums Begyndelse til vor Tid er udrettet for Jordmagnetismens Theorie. — *4de Møde* (Christiania 1844, hvor H. var Ordfører) 9—15: Tale ved Mødets Aabning, og 114—15: Slutningstale; 147—67: Resultater af en 18 Maaneders Række af magnetiske Iagttagelser i Christiania; 169—174: Forslag til en alm. Orden ved meteorologiske Iagttagelser. — *5te Møde* (Kjøbenhavn 1847) 42—50: Den midlere *Barometerstand* ved Havets Overflade fra Æqvator til Po-

lerne i det atlantiske Hav; 311—25: Om den midlere Barometerhøide ved Havets Overflade i Landene ved Atl. Hav, samt en Formel for denne som en Function af Iagttagelsesstedets geographiske Bredde. (Meddeelt i Oversættelse af Prof. Forbes i Transactions of the Roy. Society of Edinburgh XVI. Part III.

I *Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie* 1849, 362—64: Rokkestene paa Hovlandsfjeld i Modums Præstegj. i Norge, m. Afb.

I *Danske Vidensk. Selsk.* mathem. og naturhistor. *Afhandlinger* 5te Række IV. 99—167: Den magnetiske Inclinations Forandring i den tempererte Zone; ib.: Den magnetiske Inclinations Forandringer i den nordlige og sydlige Halvkugle (ogsaa særskilt Kbhvn 1857. 46 S. 4.)

I *Svenska Vetensk. Akadem. Handlingar* 1842, S. 283—362: Om de regelmæssige og uregelmæssige Forandringer i Størrelsen og Retningen af Resultanten af Jordens magnet. Kræfter i Christiania. — Under Trykning 1858: Den magnetiske Inclinations periodiske Forandringer. (Omarbeidelse af Afhandlingen i Nyt Magaz. f. Naturvid. X.)

I *Nordisk Univ. Tidsskrift* I. 3 H. 1—15: Om det norske Universitets og dets Observatoriums Oprindelse.

I Norsk Folke-Kalender I. (1847) 11—20: Om Tidsregningen (m. 4 Fig.); 1848, 1—16: Almanakkens Indhold. Festregningen; 1849, 1—20: At bestemme Klokkeslettet ved Hjælp af Fixstjernerne uden Instrument (med Stjernekart); 59—71; 1850, 92—103; 1851, 62—89; 1852, 75—87; 1853, 77—96; 1854, 45—69; 1855, 56—104; 1856, 61—83: Reise-Erindringer fra Sibirien, m. Træsn. (Med en Indledning og nogle Tillæg af Forfatteren oversatte paa Tydsk: Reise-Erinnerungen aus Sibirien, übersetzt v. Dr. Sebald. Berlin 185*); — 1850, 1—18: Planetsystemet, m. Kart; 1851, 1—19: Om Formørkelser i Alm. og den totale Solformørkelse 28 Juli 1851, m. 2 Fig.; 1852, 1—17: Maanen, m. 3 Træsn.; 1853, 1—7: Solen, m. 2 Træsn.; 1854, 1—16: Solens Op- og Nedgang i Norge; 1855, 1—7: Melkeveien, m. 1 Træsn.; 1856, 1—7: At finde Solens Afstand fra Jorden og dens Størrelse, m. 3 Træsn.

En Række af Opsatser af H. ere omtr. fra 1820 af trykte i Astronomische Nachrichten v. Schumacher (senere Peters) i Altona, og en Deel af hans Afhandlinger i Magaz. f. Naturvidensk. ere oversatte i Poggendorfs Annalen der Physik.

Til de la Rive's *Traité de l'Électricité* vol. III. (Genève 1858 under Trykning) har H. paa Opfordring leveret en Afhandling: Sur le système magnétique de la terre, samt en lignende paa Tydsk for Dr. Peters i Altona.

Fremdeles har han oftere leveret Bidrag til norske Ugeskrifter og Dagblade (Morgenbladet undtagen), hvoriblandt siden 1837 ugentlige Meteorologiske Observationer for Christiania, først i Rigstidenden, senere i den Constitutionelle og Christiania-Posten. Blandt hans øvrige Opsatser, i Almindelighed under Navn, mærkes:

I Budstikken III. No. 51—62, 65—70, 79—80, 83—86, 93—96 og 101—102: Bemærkninger og Iagttagelser paa en Reise fra Christiania til Bergen og tilbage i Sommeren 1821. (Uddrag heraf optrykt i Ugebl. Hermoder II. 225—272 under Titel: Reise fra Tinds Præstegjeld i Øvre Thelemarken til Bergen).

I Ugebl. Hermodet VIII. No. 8, 12, 21 og 22: Fragmenter af en Fjeldreise i Sommeren 1822. (anon.)

I Tilskueren 1824, 20 Juli: Om den trigonometriske Opmaaling. (jfr. Patrioten II. No. 21 og H.s Svar herpaa i No. 23).

I Den Constitutionelle 1836 No. 167: Om den mathematiske Underviisning i Skolerne, 4 Sp. (jfr. B. Holmboes Bemærkn. i No. 186, 232 og 234 og Hansteens *Ved til H." i No. 203—6*). 1837, No. 308, 310: Om den nordlandske Kystope

maaling; 1838, No. 6, 8: Scener af en geographisk Landmaalers Dag; 1839 No. 81—83: Er Opmaalingsvæsenet et udelukkende militært Foretagende? 1841 No. 313, 314, 316: Universitetslærernes Virksomhed (i Anl. af Phillipiske Breve i Morgenbladet).

I Christiania-Posten 1848 No. 139, 144, 149, 157, 159: Om Forsørgelses-Anstalter (jfr. Tilsvar af J. H. Nye i No. 166 og 176); 1849 No. 196, 200, 202: Videre om Forsørgelses-Anstalter; No. 308: Astronomiske Notitser, 2 Sp.; 1851 No. 1009, 18, 25, 49, 57 og 59: Om Solformørkelsen 28 Juli; No. 1150, 73, 74: Akers Kirke (jfr. No. 1154 og Mgbl. f. A. No. 324); 1853 24 Jan.: Holbergs Tanker om vort Sprogs Retskrivning. 1855 No. 2317: Om Norges og Sveriges Maal-, Vægt- og Mynt-System; No. 2346: Decimal-Inddeling af Mynt, Maal og Vægt; 1856 No. 2758: Compassets Misviisning paa Norges og Sveriges Kyster.

I Illustreret Nyhedsblad 1856 No. 44: C. Hansteens Ungdomshistorie (foredr. af ham selv ved hans Embedsjubilæum); No. 47: Den forventede Comet; No. 48 og 49: To Anecdoter fra Rusland. 1857 No. 1: Grev Horn; No. 3: Gunder Larsen Strøms Vævemaskine for Messingtraad; No. 12: Scheutz's Regnemaskine; No. 46, 47: Asteroiderne. 1858 No 1: Eventyrlig Redning; Christiania for 60 Aar siden; No. 2: Spøkter, Gyldental og Søndagsbogstaver; No. 6: Laugsceremonier for 60 Aar siden; No. 7: En Embedsmands ustraffede Grusomhed i Siberien; No. 25: Alexander N. Murawieff.

Hansteen, Johannes Matthias, førnævnte Professor H.s Broder, er født i Christiania 19 Juli 1790, blev Student fra sammes Skole 1808 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1814; var fra 1816 resid. Capellan til Hof i Solør, blev Aug. 1822 Sognepræst til Rødenes og 26 April 1832 ligesaa til Lauten. * Marts 1820 Francisca W. B. Dorff.

I Morgenbl. 1840 No. 224 og 264: Norges Cultur (i Anl. af F. M. Bugges Skrift om det offentlige Skolevæsen; jfr. s. Bl. No. 288 og H.s Svar i No. 321).

I For Fattig og Rig IV. (1853) No. 51: Frelserens Raadegjerning ved vor Troes Begynder og Fuldkommer. En Prædiken.

Hansteen, Niels Lynge, Søn af Toldinspecteur Bartholomæus H. og Agathe Margarete Jacobsen, er født i Nestved i Sjælland 1 Januar 1782; tog 1799 dansk juridisk Examen, blev 1805 Copist i Generaltoldkammeret og 1810 Toldkasserer paa Moss, i hvilken Embedsstilling han i et Par Aar fra 1825 var ansat som Controlleur ved Christiania Toldsted; blev 1828 Toldkasserer i Drammen, 1838 Toldinspekteur i Risør og 14 Novbr. 1840 ligesaa i Frederikshalds Distrikt. Afsked 10 Septbr. 1852. * Severine Petronelle Clementin (+ 1829).

I Nationalbladet XIII. 166—73: Om Beskatning. XV. 213—16: Om Sølvudvexling fra Banken. I Rigstidenden 1819 No. 96: Forsøg til en Bedømmelse af nogle Indvendinger mod Sølvets Udlevering fra Banken. (Svar herpaa i Nationalbl. XVII. 115—116, hvortil H. svarede S. 142—45, som gav Anledning til Tilsvar fra begge Parter i samme Bl. XVIII. 11—15 og 145—159).

Hanstein, Samuel Ferdinand, Søn af Chirurg Johan Frederik Engelhart H. og Johanne Sophie Zetzsky, er født 1785 i Cottbus i Nedre-Lausitz. Sin første Dannelse som Læge fik han fra 1803 i Berlin,

og ansattes 1807 som Compagnichirurg ved den norske Armee, samt blev 1808 Bataillonschirurg. Høsten 1812 reiste han til Kjøbenhavn, for at fuldende sine lægevidenskabelige Studier, og tog 1814 chirurgisk Examen sammestedes, blev efter Hjemkomsten til Norge s. A. Regimentschirurg i Armeen og 1815 ansat som saadan ved Agershusiske Skarpskytter-Regiment. I 1816 foretog han paa offentlig Bekostning en Reise til Tydskland, især for at gjøre sig bekjendt med Feltlazaretter og den militære Sygepleie under Krig, blev ved Armeeforandringen 1818 Corpslæge ved Romerigske Corps, og Juni 1823 ligesaa ved det Numedalske Corps, bosat i Drammen, hvor han var praktiserende Læge og døde 5 Marts 1832. * 25 April 1816 med sin Søsterdatter Johanne Sophie Auguste Wiskott. (Nekrolog af F. Holst i Eyr. VII. 187—88).

Afhandling om den indiske eller ondartede epidemiske Cholera; et Almueskrift. Drammen 1831. 58 S. 8.

I Eyr II. 314—18: Bemærkninger over Repositionen af Laarbenets Luxation; III. 107—17: Mærkelige chirurgiske Tilfælde; IV. 299—306: Et mærkeligt Sygdomstilfælde i Svælget.

Harboe, Henrik, Søn af den som Oberst i Kjøbenhavn afdøde Capitain Jacob v. H. og Sibse Marie Meyer, er født i Kjøbenhavn 1785 (døbt 16 Mai), blev Student 1799, juridisk Candidat 1803, og s. A. Auditeur ved den norske Artilleri-Brigade samt tit. Overauditeur, 1814 Foged i Buskerud og 19 April 1837 Amtmand i Nedenes og Robygdelaget. † i Arendal 9 Decbr. 1848. * 1810 Julie Gerthrude Mourier (f. 4 Juni 1790, † 23 Juli 1840), D. af Prof. Ferdinand Louis M. fra Genf, Prest ved den fransk-reformerede Kirke i Kjøbenhavn, og Juliane Marie Spengler.

Beretning om Nedenæs og Raabygdelaugets Amts økonomiske Tilstand ved Udg. af 1840, samt ligesaa for 1841—1845, er indført i Beretningen om Kgr. Norges økonomiske Tilstand i 1840 (Chra 1843) S. 103—111, og for 1841—45 S. 96—101.

Harring, Harro Paul, er født i Ibensdorf ved Husum i Sønderjylland 1798, lagde sig efter Malerkunsten, især Portraitmaleri, i Kjøbenhavn, Dresden (1819), Wien (1820) og tilsidst atter i Kjøbenhavn; drog til Morea for at deeltage i Grækernes Kamp, senere til Rom som Maler; traadte i 1828 i Warschau ind i den russiske Hær, kom 1830 til Tydskland, derfra til Schweiz, hvorfra han som Deeltager i et Tog mod Savoyen bragtes til England; senere levede han paa Helgoland, i Frankrige, England og Brasilien, men vendte efter 1848 tilbage til Europa og kom 1849 til Norge, hvorfra han paa Grund af det nedenanførte Skuespil blev bortviist ifl. høie Resol. af 27 Mai 1840 (jfr. Depart. Tid. s. A. No. 29. Morgenbl. No. 168, 172, 179, 183, 189, 197, 207. Chr.-Posten No. 640—655, 844, 847.) Han førtes af Politiet til Kjøbenhavn, hvor det bragte ham ombord et engelsk Dampskib. Efter Ankomsten til Hull udstedte han en Protest

mod denne Behandling, og begav sig til Amerika. (jfr. Menzel's Deutsche Literatur II. 149. IV. 308). I Norge udgav han:

Testamentet fra Amerika. Originalt norskt Skuespil med Sange i 5 Acter. Chra 1850. 157 S. 8.

Redaktør af Folkets Røst, et Ugeblad, hvoraf udkom nogle No. Det fortsattes af Paul Hj. Hansen (s. d.)

Harris, Anton Theodor, Søn af Skibsfører Nils H. og Anne Henricha Schwingel, er født i Laurvig 5 Juli 1804, Student fra Christiania Kathedralskole 1822 og juridisk Candidat 1829. Efterat have været constitueret Sorenskriver, blev han 1832 const. Protocolsecretair i Høiesteret, 1836 Bureauchef i Kirke-Departementet, 1839 Stiftsoverretsprocurator i Christiania, 1844 Stiftamtmand i det da oprettede Tromsø Stift, og 5 Aug. 1853 Amtmand i Stavangers Amt. * 183* Petronelle Cornelie Winther Rye (f. i Kjøbenhavn 25 Sept. 1811), D. af Høiesteretsassessor (siden Byskriver i Christiania) Johan Henrik R. (nedenfor) og Jacobine Ulrike Alstrup.

I Beretningerne om Rigets økonomiske Tilstand findes hans afgivne Beretning om Tilstanden i Finmarkens Amt 1841—45 S. 192—209; ligesaa for 1846—50 i den samlede Beretning Litr. T, og for Stavangers Amt 1851—55 ligesaa Litr. L. 15 S. 4.

Hasberg, Bernt Jørgen, Søn af Proprietær Haagen H. og Helene Christiane Schøne, er født i Christiania 28 Febr. 1789, blev Student 1807 og medicinsk Candidat 1812, praktiserede derpaa i Christiania indtil 1813, da han blev Physicus i Numedal og Sandsverv samt Bergmedicus (og en Tid Lector chemiæ) paa Kongsberg. Han døde paa Rigshospitalet 14 Juli 1833. * 1812 Anne Marie Henrichsen (f. 1788. † 1 April 1857), D. af Kjøbm. i Christiania Nicolay H. og Margrete Oppen. (Biogr. Notits i Eyr VIII. 379).

I Eyr II. 318—21: Om en i Rollaug 1826 udbrudt Børnekoppe-Epidemie.

Haslund, Frederik Adolf, Søn af Kjøbmand Hans Frederik H. og Adolphine Christine Conradi, er født i Frederikshald 17 Marts 1810, blev Student fra Christianias lærde Skole 1829 og theologisk Candidat 1835, og blev 1 Juni 1839 Inspecteur og Bestyrer for Christianias Borger- (og senere Real-) Skole. I 1842 foretog han med Stipendium af Oplysningsvæsenets Fond en Reise til Tydskland, for at gjøre sig bekjendt med det elementære Skolevæsen sammesteds, ligesom 1847 til Stockholm med Understøttelse af det Offentlige, for at lære Nya Elementarskolen i Stockholm og dens Underviisningssystem at kjende. Han er siden 1845 tillige Forligelses-Commissær i Christiania. * 1. Anne Marie Caroline Sophie Juel († 1848), D. af Lensmand Anders Reiersen J. i Skauge ved Drammen; 2. 1851 Alvilde Hervora Arntzen, D. af Statsraad Andreas A. († 1837) og Maren Elisabeth Juel.

Efterretninger om Christiania *Borger- og Realskole*. Chra 1853. 47 S. 8. —

Ligesaa for 1855 (Skoleefterretninger S. 16—45), 1856. S. 23—50: Skoleefterretninger, og for 1858 S. 17—57: Skolefterretninger 1857—58.

ABC og Læsebog for Begyndere. Første Afdeling. Chra 1843. 43 S. 8. — 2det Opl. ib. 1848.

Haslund, Frederik Gustav, Søn af Kjøbmand Jacob H. og Anne Cathrine Drum, er født i Christiania 13 Mai 1819, blev privat dimitteret 1839 og theologisk Candidat 1845; var først Lærer ved Borgerskolen i Tromsø (1846—1848), dernæst ved en Pigeskole i Christiania, samt Lærer i Engelsk ved Christiania Handelsinstitut, indtil han i Aug. 1853 blev Førstelærer ved Solums Skolelærer-Seminarium. * Gunhild Cathrine Meyer, D. af Capit. og Overtoldbetjent Jacob Christopher M. i Throndhjem.

Den lille Frants. En Samling af lærerige og underholdende Fortællinger for Børn. Oversat af Engelsk. Med Titelkobber. Chra 1851. 12 Ark 8. (anm. Chr.-Post. No. 979).

Ærlighed varer længst. To Fortællinger for Ungdommen. Overs. af Engelsk. Chra 1853. 146 S. 12. m. Titelkobber. (Anm. i Morgenbl. April 1853).

Haslund, Johan David, Søn af Kjøbmand Niels H. og Gunhild Marie Hanch, er født i Christiania 29 Sept. 1812, blev Student fra sammes lærde Skole 1831 og theologisk Candidat 1836; ansattes 1839 som 2den Lærer ved Skolelærer-Seminariet paa Storbøen, forflyttedes derfra 1845 til Askers Seminarium og blev Juli 1849 Sogneprest til Leganger, hvilket Embede han tiltraadte i Juni 1850. * Sophie Conradi, D. af Postmester paa Frederikshald J. C. Conradi, og Søster af J. M. Conradi ovenfor.

Forsøg til en Ledetraad ved Underviisningen i den elementære Regning, udarb. m. H. t. Norges Almueskolelærere. Bergen 1844. 167 S. 12. (anm. i Mgbl. 1846 No. 96).

Fire Taler, holdte paa Skolelærer-Seminariet i Asker 1849. Chra 1851. 40 S. 8.

I Chr.-Posten No. 1000: Ved Efterretn. om de danske og svenske Studenters Ankomst til Christiania (1851. Digt).

Hassel, Carl Frederik, Søn af afd. Klokker og Organist Christian H., er født i Assens paa Fyn 26 Decbr. 1785, var i Apothekerlære i forskjellige danske Byer, og tog 1810 pharmaceutisk Examen; kom 1813 til Elefant-Apotheket i Christiania, og var senere Provisor ved Svaneapotheket der; druknede 1821. Ugift. (jfr. Erslews Forf. Lex. I. 590. Østs Materialier No. 66).

Vexel-Arbitrage-Tabel, til Brug især for Handlende. Chra 1816. 34 S. fol.

Tabel, som viser hvad Renter der bliver at erlægge af Capitaler fra ½ til 1000 Spd. i forskjellige Terminer efter (lovlig) pro Cento. Chra 1817. 27 S. 4.

Norsk Regnebog til Brug i Almueskoler. Chra 1818. 8.

Norsk Regnebog til Brug ved Selvunderviisning og i Borgerskoler. Chra 1818. 192 S. — 2det Opl. 1822. 194 S. — 3die Opl. 1829. — 4de Opl. 1841. 194 S. 8.

Hauge, Andreas, Søn af efternævnte Hans Nilsen H., er født i Aker 12 Decbr. 1814, blev privat dimitteret 1834 og theologisk Candidat 1839; var fra 1843 Lærer ved Realskolen i Throndhjem og fra 1850 det norske Missionsselskabs Secretær; blev Septbr. 1852 Sognepræst til Nordre Undal, og 11 Juni 1857 ligesaa til Skien. * 184* Gabrielle Kjelland, D. af Sognepræst i Lyngdal Gabriel Kirsebom K. (f. d.)

Norsk Missions-Tidende, udgiven paa det norske Missionsselskabs Forlag. Throndhjem 1845—1850. (Begyndt Juni 1845) aarlig 12 No. 8. Fortsat i Stavanger fra Febr. 1850 indtil Marts 1854, derpaa ssdvs. af Hovedbestyrelsens konst. Sekretær Joachim Br. Lund og endelig fra Jan. 1855 (X. No. 7) af P. Blessing.

Psalmer til Brug ved Missions-Sammenkomster. Thjem 1846. — 2det Opl. ib. 1847. — 3die Opl. ib. 1849. 36 S. 16. — Udg med Tillæg No. 1—38. Bergen 1850.

Hundrede Missions-Psalmer, med et Tillæg, indeh. endeel Psalmer til Brug ved Bibellæsninger og andre Andagtsforsamlinger, udgivne. Stavanger 1852. 140 S. 8.

I Prædikener af norske Geistlige (1856) I. 283—89: Prædiken paa Bededag; 327—32: Prædiken paa 6 Søndag efter Paaske.

I Norsk Kirketidende 1857, 255—68: Olaus Nielsens Citat af Luther mod Barnedaaben; 316—20: Circulære ang. en paatænkt revideret Udgave af Guldbergs Psalmebog.

Hauge, Hans Nilsen, Søn af Gaardmand og Lensmand Nils H., fødtes paa Gaarden Hauge paa Rolfsøen i Tune Sogn 3 April 1771, fremtraadte 1795 som Bodsprædikant, og vandrede som saadan omkring i næsten hele Norge, samt var flere Gange tillige i Danmark; nedsatte sig imidlertid som Kjøbmand i Bergen, men blev i 1804, efter gjentagne Klager fra den ifølge Tidsaanden og Universitetsdannelsen i Kjøbenhavn rationalistiske Geistlighed, fængslet i Christiania og hans Skrifter ved Plakat af 5 Juli 1805 lagte under Beslag (jfr. Coll. Tid. f. A. No. 29). Her sad han 10 Aar i Fængsel, medens hans vidtløftige Sag sneg sig frem, og blev endelig ved Overkriminalrets-Dom af 23 Decbr. 1814 frikjendt for videre Tiltale mod Mulkt af 1000 Rd. S. V. og Sagsomkostningerne; det paa hans Skrifter lagte Beslag blev endelig hævet ved kgl. Res. af 26de Juni 1816 (Rigst. f. A. No. 55). Han bosatte sig nu paa sin Eiendom Bredtvedt i Aker, hvor han døde 29 Marts 1824. * 1. 27 Jan. 1814 Andrea Andersdatter, † 19 Decbr. s. A. 2. 22 Jan. 1816 Ingeborg Marie Olsdatter. Han indskærpede især Omvendelse og et stille Levnet, og har store Fortjenester af det christelige Livs Gjenvækkelse i Norge; hans Tilhængere Haugianerne ere spredte over det hele Rige, og staa fremdeles i indbyrdes Forbindelse, samt danne en særskilt Sekt, hvis Medlemmer i alt Væsentligt henhøre til den lutherske Kirke, og derfor ogsaa i de senere Aar mere og mere slutte sig til andre alvorlige Christne. (Autobiographi, nedenfor; Stenersens H. N. Hauges Liv, Virksomhed, Lære og Skrifter i Rudelbachs theol. Maanedsskrift B. VII. og VIII. og derfra særskilt aftrykt. Kbhvn 1827. T. O. Baches Bemærkninger. M. Grendahl, Hauges Liv, Virk-

somhed og dennes Følger; (S. Sivertson) Haugianismen; Vidar No. 85 ff.; Skilling-Magazin 1854 No. 25 og 26; Thaarups Fædrel. Nekrolog 295—302; Yalls Erindringer I. 157; H. N. Hauge og Haugianismen i Morgbl. 1840 No. 277 og 286, samt i No. 315 historiske Oplysninger om ham. Bidrag til Samtidens Dom om ham afgiver bl. A. Fallesens Maanedsskrift I. 77—89. II. 319—46. IV. 463. V. 88—130. VI. 135. 523. IX. 519; Norske Int. Sedler 1799 No. 15 Till., 16, 18, 19, 21; Bergens Addr. Avis 1802 No. 18. 27; Stäudlins u. Tschirners Arch. II. 2 H.; Lærde Efterr. 1805. 480; P. T. Hansons Winterreise durch Norwegen S. 75 ff.; Norsk Rigstidende 1816 No. 55; jfr. Helwegs Danske Kirkes Historie efter Reform., II. 355, 357; C. W. Hjelms Forslag til en Religionslov (1840) S. 19—21, 56, 68 o. fl. St. Nationalbladet III. S. 145—46. IV. 19—20. V. 2—3 og 199).

Forsøg til en Afhandling om Guds Viisdom. Chra 1796. — 2 Opl. ib. 1799. — 3 Opl. Kbhvn 1800. (anm. i Lærde Efterr. 1797 No. 31).

Evangeliske Levnetsreglet, overs. af Tydsk, tillagt en Betænkning over Herrens Bøn Fadervor. Chra 1796. — 2 Opl. Kbhvn 1800. — 3 Opl. Chrsand 1803. Nye Opl. ib. 1816, Stavanger 1841. 16 S. 8. (Evangeliske Levnetsregler, hvorudi paa en kort, eenfoldig og tydelig Maade bliver viist den sande Vei. Chra 1803 og Chrsand 1836, er maaskee det samme Skrift; jfr. og Nissens Bogfortegn. S. 87).

Betragtning over Verdens Daarlighed. Chra 1796. 4 Opl. Kbhvn 1800. 5 Opl. ib. 1801. (anm. i Lærde Efterr. 1797 No. 31).

De Enfoldiges Lære og Afmægtiges Styrke. Bergen 1798. Nyt Opl. Kbhvn 1801. (anm. i L. Eft. 1799 No. 50).

Anviisning til nogle mærkelige Sprog i Bibelen. Bergen 1798.

En Sandheds Bekjendelse om Salighedens Sag. Kbhvn 1798. 3 Opl. Thjem 1799. 5 Opl. Kbhvn 1800.

Betragtning og Forklaring over Herrens Bøn Fadervor. 3 Opl. Kbhvn 1800. 4 Opl. ib. 1804. Nyt Opl. Chrsand 1804.

Christendommens Lærdoms Grunde. 1—2 Hefte. Kbhvn 1800. 3 Hefte. Chrsand 1804.

Christelige Lærdomsregler, uddragne af F. E. Collins voldsomme Indtrængelse i Guds Rige. Kbhvn 1800.

Den christelige Lære, forklaret over Epistlerne og Evangelierne. 1 Deel. Kbhvn 1800. 2 Opl. ib. 1801. 3 Opl. Chra 1836. VI. 516 S. 8.

De sande Christnes udvalgte Psalmebog, samlet. Kbhvn 1801. 4 Opl. ib. 1802.

Jesu Christi Forklaring i Sjælen af F. E. Collin, af Tydsk overs. — 2 Opl. Kbhvn 1801. Nyt Opl. Chrsand 1826. 13½ Ark 8.

Kort Udtog af den berømmelige Dr. Thauleri Omvendelses-Historie, overs. af Tydsk og udg. 4 Opl. Chrsand 1803. 8. Nyt Opl. Bergen 1846. 64 S. 12.

Betænkning til Guds Børns Samtale med sin Skaber Gud under daglige Morgen- og Aftenbønner. Chrsand 1803.

Forklaring over Loven og Evangelium. Chrsand 1804. (Dette Skrift og de fleste ovennævnte ere recenserede af P. E. Müller i Lærde Eft. 1807 No. 37, 38).

Religiøse Sange, samlede. Chra 1815. 2 Opl. med et Tillæg. ib. 1821. 90 og 16 S. 8.

Anmærkninger over de af mig udgivne deels af gamle Skrifter forlagte, deels

af mig selv eller samtidige Medtroende forfattede Skrifter, 14 i Tallet fra 1797 til 1804. Chra 1816. 7 S. 8.

Beskrivelse over H. N. Hauges Reiser, vigtigste Hændelser og Tildragelser, tilligemed en Fortælling om de forskjellige Religionspartier, han paa sine Reiser er bleven erkyndiget om. I 3 Dele beskr. af ham selv. Chra 1816. 128 S. 8. (jfr. Kbhvns Skilderi 1817 No. 37). — Paa Tydsk: Reisen, Schicksale und denkwürdigste Ereignisse u. s. w. von ihm selbst beschrieben. Uebersetzt. Chra 1819. 142 S. 8.

Om religiøse Følelser og deres Værd. Chra 1817. 160 S. 8. — Nyt Opl. og 2 Deel, samt 3 Deel af samme Forfatters Levnetsbeskrivelse. Chrsand 1840.

Livet i Døden. Det er udmærkede Menneskers Endeligt ved en glædelig Død. Chrsand 1818. 35 S. 8.

Udvalgte Psalmer af Troens rare Klenodie og flere af de forrige Christnes Sangbøger; samt tilføiet nogle nye, forfattede af Nutidens Christne. Rettede, forbedr. og forøg. med et Tillæg af nogle paa Sang oversatte Davids Psalmer og nogle andre nye religiøse Sange. Udgivne. 4 Opl. Chra 1819. VIII. 168 og 32 S. — 5 Opl. ib. 1823. VI. 176 S. 8. — Nyt Opl. Chrsand 1843. VI. 182 S. 8. [Ud. Tvivl er ogsaa et Oplag trykt i Bergen 1835. Deichmans Katal. 66].

Betragtninger over nogle bibelske Sprog. Chra 1820. 31 S. 8.

Betragtninger over enkelte Fest- og Helligdags-Texter. Chra 1820. Nyt Opl. ib. 1836. 58 S. 8.

Udtog af Johan Taulers Skrifter. Beforbret i Trykken og tillagt nogle Bemærkninger. Chra 1821. 24 S. 8.

Vidnesbyrd om den christelige Religions Fortrinlighed. Chra 1822. 1 Ark 8.

Huus-Postil eller en Samling af forskjellige Forfatteres Betragtninger over Søn- og Festdages, deels Høimesse- deels Aftensangs-Texter, samlede til en Aargang. . Chrsand 1822. XII. 548 S. II. Chra s. A. 523 S. 8. — 3die Oplag. Chrsand og Chra 1826. — Nye Optr. Chra 1830. Chrsand 1837. VI. 312 og 311 S. 8.

Udtog af Kirke-Historien. Chra 1822. VIII. 264 S. 8.

Anmærkninger over første Corinthier femtende Capitel. Chra 1823. 16 S. 8.

Levnets-Regler til de sex Dage i Ugen. Af en ubekjendt Forfatter, udgivne. ib. 1824. 55 S. 8. Blandt flere senere Oplag er et i Stavanger 1856 ved O. O. Kaltved.

Opbyggelige Samtaler mellem nogle Personer af Almuen. Overs. af Svensk. ib. 1824. 3½ Ark. 8.

H. N. Hauges Testament til sine Venner. Chra 1824. 15 S. 8. Optr. i Tromsø 184*.

Samling af religiøse Breve. Udg. af den Afdødes Venner. Drammen 1829. VIII. 176 S. 8.

Hauge, Niels, Søn af nuværende Raadmand i Bergen Georg Dyver H. og Enke Mathea Elisabet Lude f. Pohl, er født i Aker 15 Marts 1828, blev privat dimitteret 1847, studerede en Tid Theologie, men opgav senere dette Fag, lagde sig efter de levende Sprog og blev ansat som Lærer ved Kragerø Borgerskole. † paa et Besøg i Laurvig om Sommeren 1856. * Vagel, D. af Toldinspecteur V. i Laurvig.

Grammatikalsk Haandbog ved Underviisningen i Modersmaalet ved Elementairskoler og Almueskoler, efter det Tydske. Chra 1852. 80 S. 8.

Macbeth, Tragedie i 5 Acter af W. Shakespeare. Oversat og fortolket. Chra 1855. 44 S. (88 Coll.) 4. (anm. i Tidsskr. f. Vidensk. og Litterat. 1854—55. S. 378—384. Chrposten 1855 No. 2271 og 2310).

A hundred English Lessons. Engelsk Læsebog for Begyndere i 3 Fortællinger med Forklaringer og Henviisninger til Autenrieths engelske Grammatik, tilligem. en ny Betegnelse af Udtalen. Chra 185*.

I Christ.-Posten 1852 No. 1501: Om Underviisning i Modersmaalet. (Svar hertil fra K. Knudsen i No. 1516 og 17). Svar til K. Knudsen i No. 1527 (besv. af K. i No. 1531). — I Morgenbl. 1853 No. 1: Om den Knudsenske Methode. (jfr. Dennes Svar i No. 46).

Hausmann, Christian Frederik, Søn af Regimentschirurg i Christiania Johan Andreas H. († 1832), er født i Rønne paa Bornholm 1795 (døbt 18 Oktbr.), blev Student ved det norske Universitet 1814 og theol. Candidat 1818; i 1819 personel Capellan til Laurvig, og 1820 Sognepræst til Lund samt fra Octbr. 1830 Provst i Dalernes Provsti. † i dette Embede 10 April 1841. * Cathrine Elisabeth Larsen (f. 1796), D. af Kjøbmand i Flekkefjord Christian L.

Afskedsprædiken, holden i Laurvigs Kirke paa 1ste Advents Søndag 1820. Chrsand 1821. 20 S. 8.

Hauvalstad, John R., Farvermester i Stavanger; deeltog i Stiftelsen af en Opdragelsesanstalt i samme By for fattige Pigebørn, hvortil han ved Gavebrev af 12 April 1838 skjænkede en Gaard og en Løkke. (jfr. Norske Stiftelser II. 550 ff.) † 31 Decbr. 1850 i sit 85 Aar.

Opmuntring til en sand levende Tro og et christeligt Levnet. Stavanger 1836. 24 S. 12.

Heber, Carl Vilhelm, Søn af Artillerimajor Ernst Vilh. Ludv. v. H. og Dorothea Rebekka Cecilia Fahrenholtz, er født i Kjøbenhavn 31 Aug. 1771 og blev Student 1788; indtraadte 1790 som Lieutenant i Artilleriet, hvorfra han tog Afsked 1792, tog theologisk Examen 1795 og blev 31 Jan. 1800 residerende Capellan til Eker, hvor han forblev til 1816, da han forlod Norge og 23 Septbr. 1818 blev Sognepræst i Svendborg paa Fyn. † i Kjøbenhavn 31 Juli 1839. * Johanne Marie Hintze († i Kbhvn 1857), D. af Dr. med. Nicolaus H. og Margareta Magnussen. (jfr. Erslews Forf. Lex. I. 602 og Suppl. I. 732).

Hvad udfordres der af et Folk, naar Fædrelandet stædes i Krigsfare? en Prædiken. Chra 1807. — Oplysningens Værd for Borgersamfundet, en Tale paa Universitetsfesten 1811. ib. 1811. — I Fallesens Magazin VII. 1. 310—21, VIII. 320—30: Prædikener; i Sammes Theol. Qvartalsskrift II. 209—36: Bør de residerende Capellaner i Norge virke til Skolevæsenets Fremme? — Digte (mellem 1795 —1808) i Morgenposten, Nordia, Iris og Hebe, Euphrosyne, Poulsens Nytaarsgaver og Tilskueren.

Hegermann, Diderik, Søn af Sø- og Land-Krigscommissair i Christianssand, Oberstlieut. Cai Ditlev H. († 1800) og Anna Esther Stuhlmann (fra Altona), er født i Altona 6 Decbr. 1763, blev Officier 1786, og som Capitain og Compagnichef i 2 Agershus Infant.-Regiment ansattes han i Januar 1790 som anden Officier ved det norske Landcadetcorps og

mod Øiensygdomme; ib. 321—23: Tinctura thebaica mod Polyper; III. 50—54: Om den norske Spedalskhed; ib. 89—102: Erfaring om Chlorkalkens medicinske Nytte; V. 1—23: Om Skjævhed i Ryggen, Prøveforelæsning; XI. 46—50: Chlorzink paa Kræftskader.

Han har besørget en Forerindring til den norske Oversættelse af Petitpierres Anviisning til Synets Vedligeholdelse. Chra 1830. XIV. 100 S. 8. m. 3 Steentr.

I *Forhandlinger* ved de Skand. Naturforskeres andet Møde (i Kbhvn 1840) S. 189—96: Om Hensigtsmæssigheden af at paabyde Revaccination.

I *Magaz. f. Lægevid.* 2 R. I. 278 ff. II. 252 ff.: Beretninger om det medicinske Selskabs Virksomhed i 1846. 1847.

I samme Selskab har han meddeelt Kvartalberetninger om de paa Rigshospitalet udførte chirurgiske Operationer, hvorom Underretning findes i Selskabets i Magazin for Lægevidenskaben trykte Forhandlinger.

Heiberg, Christopher, ovennævnte Professor Chr. Heibergs Broder, er født i Bergen 27 Juli 1811, blev privat dimitteret 1829 og theologisk Candidat 1835; ansattes 1837 som personel Capellan hos Sognepresten i Aas paa Follo, var Feltprest for de norske Tropper i Slesvig 1849, og blev 11 Marts / 16 April 1853 Sognepresten til Laurdal i Thelemarken.

I „For Fattig og Rig" V. No. 45: Tale i Leirsamlingen paa Gardermoen 12 Sept. 1852.

Heiberg, Edvard Omsen, Søn af Edvard Christie H., Sorenskriver i Nordre Østerdalen, og Engel Arentz Scheel, er født paa Moss 11 Juni 1829, Student fra Throndhjems lærde Skole 1847, juridisk Candidat 1852. Han opholdt sig 1852—53 i Kjøbenhavn, hvor han i Geheimearchivet samlede Bidrag til Norges Historie efter 1537. 1854—56 Assistent i Rigsarchivet, 1856 Copist i Justitsdepartementet. * 25 Juli 1856 Augusta Vilhelmine Rode, f. 8 Juni 1836, D. af Justitsraad, Stiftsforvalter og Stiftsskriver ved Vallø adelige Frøkenkloster paa Sjælland, Gotfred Reimer Rode og Jakobine Bartholdy.

Hans Egede (Biografi til „Berømte Nordmænd." 5 Hefte, fol.) særskilt aftrykt sammen med J. Huitfelds og P. Colbjørnsens Biografi af Brødrene Huitfeldt. Chra 1585. 32 S. 8.

Leverede Bidrag til den af Professor Hallager og Fr. Brandt foranstaltede Udgave af *Christian den Fjerdes norske Lovbog* af 1604, vedkommende Lovens Tilblivelseshistorie (nævnte Udg. Indl. XXVI).

Medudgiver af *Studenterblade*, No. 1—9.

Fra Juli 1856 besørger han Christiania-Postens svenske Artikel. I dette Blad har han foruden mindre Bidrag leveret: 1855, No. 2364, 2385, 2386 og 2392: Udsigt over Resultaterne af den svenske Rigsdag i 1854 (efter „1854 Års Riksmøte med dess handlingar och handlande personer, Upsala 1855"). No. 2569: Anmeldelse af Nordisk Universitets-Tidsskrift. 1856, No. 2928, 29 og 30: Den svenske Rigsdag, svenske Forhold. No. 2974 og 2979: De svenske Jernbaner. 1857, No. 91: Skandinavismen (i Anledning af P. A. Munchs Afhandling „Om Skandinavismen" i Norskt Maanedsskrift II. 436 ff.) No. 119: Anm. af Frederik Barfods Fortællinger af Fædrelandets Historie, 2den Udg. No. 129: Anm. af C. Molbechs sidste Skrift „Den skandinaviske Enhedstanke."

Heiberg, Benjamin, yngste Søn af Provst Søren Johan Sognepræst til Skamstrup i Sjælland, og Karen Hornemann, f. i Skamstrup 27de Januar 1782, blev 1796 Student og tog 1803 chirurgisk (examen; blev 1804 Underchirurg ved norske Livregiment i Khavn og Reservechirurg ved det chirurgiske Academi, 1806 Garnisonschirurg paa St. C... og tog 14 Aug. s. A. medicinsk Embedsexamen og 16 Aug. Doctorgrad i Medicin; var fra 3 April 1809 til 11 Mai 1811 Regimentschirurg ved Agershusiske Dragonregiment, og senere praktiserende Læge i Drammen. ... i London 7 Febr. 1816. * 1811 Eleonore Bernhard Cappelen (f. 1794), D. af Grosserer Caspar C. i Drammen. Hun ... 183* Kjøbmand Poppe i Christiania. (Erslews Forf. Lex. I. 611 Suppl. I. 738).

Dissertatio inauguralis sistens nonnulla *de usu encephali.* Havn. 1806. (... i Lærde Efterretn. 1808 No. 10 Jen. Litt. Zeit. 1807. Dec. 356—60. jfr. ... Tidsskr. f. Phrenologi I. 366—367).

I Nyt Biblioth. f. Læger. 1814. I. 57—68: Om to chirurgiske Operati... og S. 82—96: Udtog af nogle i Philadelphia udkomne medicinske Skrifter.

Heiberg, Caspar Cappelen, Søn af forনævnte Dr. med. Benjamin H., er født i Drammen 1814, Student fra Christiania Kathedralskole 1832 og juridisk Candidat 1838; blev 1839 Copist i Revisionsdepartementet og 13 Juli 1855 Fuldmægtig. † i Christiania 27 Novbr. 1855. Emilie Christine Hansine Bjertnæs.

Nogle Betragtninger foranledigede ved J. P. Mynsters Bemærkninger ved C. Ørsteds „Aanden i Naturen." Chra 1853. 36 S. 8.

Heiberg, Christen, Søn af Skibsfører Christopher H. († 18.. og Margareta Heide Fritzner († 1816), er født i Bergen 28 No... 1799, Student fra sammes Skole 1817 og medicinsk Candidat 1822. ... Understøttelse af nogle Venner foretog han 1823 en videnskabelig R... besøgte forskjellige tydske Universiteter, hvor han især studerede Chirurgi... Øiensygdomme, og vendte i Mai 1824 tilbage til Bergen, da han imi... tid i 1823 var bleven udnævnt til Corpslæge ved Nordfjordske Corps; 1825 const. Stadsphysicus i Bergen, og ansattes 1826 som Reservelæ... Christiania ved det da oprettede Rigshospitals chirurgiske Afdeling; t... Decbr. 1827 Licentiatgraden og 1830 Doctorgraden i Medicin; blev 1... Lector i Medicin ved Universitetet, 21 Septbr. 1836 Professor og O... s. A. Overchirurg ved Rigshospitalet. 1853 Ridder af St. Olafs O... * 1825 Johanne Marie Vilhelmine Alida Heiberg (f. 2 Marts 18... D. af Kjøbm. Christen Beyer H. i Elbing i Tydskland og Amalia Wilhel... Silber. (Autobiographi i Univers. Programmet til hans Doctorpro... tion 1830).

De Ceremorphosi. Particula I. II. Chræ 1827—29. 261 p. 8.

I Eyr I. 203—19: Operation af en meget compliceret dobbelt Haremund ... *313—38:* *Cataracto*operation foretagen paa en Blindfødt; II. 57—60: Radix Se...

mod Dienstygdomme; ib. 321—23: Tinctura thebaica mod Polyper; III. 50—54: Om den norske Spedalskhed; ib. 89—102: Erfaring om Chlorkalkens medicinske Nytte; V. 1—23: Om Skjævhed i Ryggen, Prøveforelæsning; XI. 46—50: Chlorzink paa Kræftskader.

Han har streævet en Forerindring til den norske Oversættelse af Petitpierres Anviisning til Synets Vedligeholdelse. Chra 1830. XIV. 100 S. 8. m. 3 Steentr.

I *Forhandlinger* ved de Skand. Naturforskeres andet Møde (i Kbhvn 1840) S. 189—96: Om Hensigtsmæssigheden af at paabyde Revaccination.

I *Magaz. f. Lægevid.* 2 R. I. 278 ff. II. 252 ff.: Beretninger om det medicinske Selskabs Virksomhed i 1846. 1847.

I samme Selskab har han meddeelt Kvartalberetninger om de paa Rigshospitalet udførte chirurgiske Operationer, hvorom Underretning findes i Selskabets i Magazin for Lægevidenskaben trykte Forhandlinger.

Heiberg, Christopher, ovennævnte Professor Chr. Heibergs Broder, er født i Bergen 27 Juli 1811, blev privat dimitteret 1829 og theologisk Candidat 1835; ansattes 1837 som personel Capellan hos Sognepresten i Aas paa Follo, var Feltprest for de norske Tropper i Slesvig 1849, og blev 11 Marts / 16 April 1853 Sognepræst til Laurdal i Thelemarken.

I „For Fattig og Rig" V. No. 45: Tale i Leirsamlingen paa Gardermoen 12 Sept. 1852.

Heiberg, Edvard Omsen, Søn af Edvard Christie H., Sorenskriver i Nordre Østerdalen, og Engel Arentz Scheel, er født paa Moss 11 Juni 1829, Student fra Throndhjems lærde Skole 1847, juridisk Candidat 1852. Han opholdt sig 1852—53 i Kjøbenhavn, hvor han i Geheimearchivet samlede Bidrag til Norges Historie efter 1537. 1854—56 Assistent i Rigsarchivet, 1856 Copist i Justitsdepartementet. * 25 Juli 1856 Augusta Vilhelmine Rode, f. 8 Juni 1836, D. af Justitsraad, Stiftsforvalter og Stiftsskriver ved Valls adelige Frøkenkloster paa Sjælland, Gotfred Reimer Rode og Jakobine Bartholdy.

Hans Egede (Biografi til „Berømte Nordmænd." 5 Hefte, fol.) særskilt aftrykt sammen med J. Huitfelds og P. Colbjørnsens Biografi af Brødrene Huitfeldt. Chra 1585. 32 S. 8.

Leverede Bidrag til den af Professor Hallager og Fr. Brandt foranstaltede Udgave af *Christian den Fjerdes norske Lovbog* af 1604, vedkommende Lovens Tilblivelseshistorie (nævnte Udg. Indl. XXVI).

Medudgiver af *Studenterblade*, No. 1—9.

Fra Juli 1856 besørger han Christiania-Postens svenske Artikel. I dette Blad har han foruden mindre Bidrag leveret: 1855, No. 2364, 2385, 2386 og 2392: Udsigt over Resultaterne af den svenske Rigsdag i 1854 (efter „1854 Års Riksmøte med dess handlingar och handlande personer, Upsala 1855"). No. 2569: Anmeldelse af Nordisk Universitets-Tidsskrift. 1856, No. 2928, 29 og 30: Den svenske Rigsdag, svenske Forhold. No. 2974 og 2979: De svenske Jernbaner. 1857, No. 91: Skandinavismen (i Anledning af P. A. Munchs Afhandling „Om Skandinavismen" i Norskt Maanedsskrift II. 436 ff.) No. 119: Anm. af Frederik Barfods Fortællinger af Fædrelandets Historie, 2den Udg. No. 129: Anm. af C. Molbechs sidste Skrift „Den skandinaviske Enhedstanke."

Ligesaa for 1855 (Skoleefterretninger S. 16—45), 1856. S. 23—50: Skoleefterretninger, og for 1858 S. 17—57: Skolefterretninger 1857—58.

ABC og Læsebog for Begyndere. Første Afdeling. Chra 1843. 43 S. 8. — 2det Opl. ib. 1848.

Haslund, Frederik Gustav. Søn af Kjøbmand Jacob H. og Anne Cathrine Orum, er født i Christiania 13 Mai 1819, blev privat dimitteret 1839 og theologisk Candidat 1845; var først Lærer ved Borgerskolen i Tromsø (1846—1848), dernæst ved en Pigeskole i Christiania, samt Lærer i Engelsk ved Christiania Handelsinstitut, indtil han i Aug. 1853 blev Førstelærer ved Solums Skolelærer-Seminarium. * Gunhild Cathrine Meyer, D. af Capit. og Overtoldbetjent Jacob Christopher M. i Throndhjem.

Den lille Frants. En Samling af lærerige og underholdende Fortællinger for Børn. Oversat af Engelsk. Med Titelkobber. Chra 1851. 12 Ark 8. (anm. Chr.-Post. No. 979).

Ærlighed varer længst. To Fortællinger for Ungdommen. Overs. af Engelsk. Chra 1853. 146 S. 12. m. Titelkobber. (Anm. i Morgenbl. April 1853).

Haslund, Johan David, Søn af Kjøbmand Niels H. og Gunhild Marie Hanch, er født i Christiania 29 Sept. 1812, blev Student fra sammes lærde Skole 1831 og theologisk Candidat 1836; ansattes 1839 som 2den Lærer ved Skolelærer-Seminariet paa Stordøen, forflyttedes derfra 1845 til Askers Seminarium og blev Juli 1849 Sognepræst til Leganger, hvilket Embede han tiltraadte i Juni 1850. * Sophie Conradi, D. af Postmester paa Frederikshald J. C. Conradi, og Søster af J. M. Conradi ovenfor.

Forsøg til en Ledetraad ved Underviisningen i den elementære Regning, udarb. m. H. t. Norges Almueskolelærere. Bergen 1844. 167 S. 12. (anm. i Mgbl. 1846 No. 96).

Fire Taler, holdte paa Skolelærer-Seminariet i Asker 1849. Chra 1851. 40 S. 8.

I Chr.-Posten No. 1000: Ved Efterretn. om de danske og svenske Studenters Ankomst til Christiania (1851. Digt).

Hassel, Carl Frederik, Søn af afd. Klokker og Organist Christian H., er født i Assens paa Fyn 26 Decbr. 1785, var i Apothekerlære i forskjellige danske Byer, og tog 1810 pharmaceutisk Examen; kom 1818 til Elefant-Apotheket i Christiania, og var senere Provisor ved Svaneapotheket der; druknede 1821. Ugift. (Jfr. Erslews Forf. Lex. I. 590. [illegible] Materialier No. 66).

Vexel-Arbitrage-Tabel, til Brug især for Handlende [illegible]

Tabel, som viser hvad Renter der bliver at erlæg[illegible]
1000 Spd. i forskjellige Terminer efter (lovlig) pro C[illegible]

Norsk Regnebog til Brug i Almueskoler.

Norsk Regnebog til Brug ved Selvun[illegible]
1818. 192 S. — 2det Opl. 1822.
194 S. 8.

Hauge, Andreas, Søn af efternævnte Hans Nilsen H., er født i Aker 12 Decbr. 1814, blev privat dimitteret 1834 og theologisk Candidat 1839; var fra 1843 Lærer ved Realskolen i Throndhjem og fra 1850 det norske Missionsselskabs Secretær; blev Septbr. 1852 Sognepræst til Nordre Undal, og 11 Juni 1857 ligesaa til Skien. * 184* Gabrielle Kjelland, D. af Sognepræst i Lyngdal Gabriel Kirsebom K. (s. d.)

Norsk Missions-Tidende, udgiven paa det norske Missionsselskabs Forlag. Throndhjem 1845—1850. (Begyndt Juni 1845) aarlig 12 No. 8. Fortsat i Stavanger fra Febr. 1850 indtil Marts 1854, derpaa s.stds. af Hovedbestyrelsens konst. Sekretær Joachim Br. Lund og endelig fra Jan. 1855 (X. No. 7) af P. Blessing.

Psalmer til Brug ved Missions-Sammenkomster. Thjem 1846. — 2det Opl. ib. 1847. — 3die Opl. ib. 1849. 36 S. 16. — Udg med Tillæg No. 1—38. Bergen 1850.

Hundrede Missions-Psalmer, med et Tillæg, indeh. endeel Psalmer til Brug ved Bibellæsninger og andre Andagtsforsamlinger, udgivne. Stavanger 1852. 140 S. 8.

I Prædikener af norske Geistlige (1856) I. 283—89: Prædiken paa Bededag; 327—32: Prædiken paa 6 Søndag efter Paaske.

I Norsk Kirketidende 1857, 255—68: Olaus Nielsens Citat af Luther med Barnedaaben; 316—20: Circulære ang. en paatænkt revideret Udgave af Guldbergs Psalmebog.

Hauge, Hans Nilsen, Søn af Gaardmand og Lensmand Nils H., fødtes paa Gaarden Hauge paa Rolfsøen i Tune Sogn 3 April 1771, fremtraadte 1795 som Lægprædikant, og vandrede som saadan omkring i næsten hele Norge, samt var flere Gange tillige i Danmark; nedsatte sig imidlertid som Kjøbmand i Bergen, men blev i 1804, efter gjentagne Klager fra den ifølge Tidsaanden og Universitetsdannelsen i Kjøbenhavn rationalistiske Geistlighed, fængslet i Christiania og hans Skrifter ved Plakat af 5 Juli 1805 lagte under Beslag (jfr. Coll. Tid. f. A. No. 29). Her sad han 10 Aar i Fængsel, medens hans vidtløftige Sag sneg sig frem, og blev endelig ved Overkriminalrets-Dom af 23 Decbr. 1814 frikjendt for videre Tiltale mod Mulkt af 1000 Rd. S. V. og Sagsomkostningerne; det paa hans Skrifter lagte Beslag blev endelig hævet [illegible] Res. af 26de Juni 1816 (Rigot. f. A. No. 55). Han bosatte [illegible] sin Eiendom Bredtvedt i Aker, hvor han døde 29 Marts [illegible] Jan. 1814 Andrea Andersdatter, † 19 Decbr. [illegible] Ingeborg Marie Olsdatter. Han [illegible] store Fortjenester [illegible] gere

tog Afsked. Han var Dragoncorpsets 1ste Repræsentant ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814 og Storthingsmand for Nordre Throndhjems Amt 1818, 1821 og 1822 samt fra Hedemarkens Amt 1827 og 1828, samt var Præsident i Odelsthinget 1821 og i Lagthinget 1828, og Medlem af Storthingets Deputation til Stockholm 1818. Han blev ved Kroningen 1818 Ridder af Sværdordenen og i Aug. 1849 Commandeur af St. Olafs Orden. Han eiede Gaarden Kjonerud i Ottestad Sogn paa Hedemarken, hvor han døde 18 Octbr. 1850. * 1810 Anna Catharina Bernhoft Ræder, † 3 Aug. 1858, D. af Oberstlieut., R. D. O., Johan Georg R. (jfr. Mors Efterretn. 74—75).

Hans som Amtmand afgivne Beretninger om den økonomiske Tilstand i Hedemarkens Amt for 1830—1835 med Tabeller, for 1836—1840 og for 1841—1845 ere indførte i de paa Regjeringens Foranstaltning udgivne Beretninger om Rigets Tilstand 1831—1835 S. 25—42, for 1836—40 S. 34—52 og for 1841—45 S. 30—53, 4.

I Anledning af Klager over Udsugelser i Soløer, fik han Regjeringens Paalæg at undersøge Forholdene der om Vaaren 1840, og den af ham afgivne officielle „Betænkning om Forfatningen og Gjældsinddrivelsesvæsenet i Soløer" er trykt i Morgenbladet 1840 No. 246 Tillæg. (jfr. No. 257 og J. C. Omsted i No. 353).

Heiss, Christian Otto, er født i Stokke Sogn, hvor hans Fader var bosat som Capitain, 1764 (døbt 13 August); var først Officier, blev derefter Krigscommissair i Vesterlenske Distrikt og senere ligesaa i Søndenfjeldske Infanteri-Distrikt med Oberstlieutenants Rang og Titel af Over-Krigscommissair. † paa sin Gaard Asak i Skedsmo 1 Aug. 1821. * Maren Sophia Harbou (f. i Skedsmo 1767, † 16 Juli 1848), D. af Oberstlieut. Otto H. og Maria Michelet.

Et Par Ord til Moderlandet Norge. Chra 1815. 14 S. 8. (anonymt).

Helkand, Amund.

Skriftmæssig Anviisning til en ret og Gud behagelig Maade at bede paa af Aug. Herm. Francke. Oversat fra det Tydske. Paany befordret til Trykken. Bergen 1835. 144 S. 8.

Helliesen, Henrik Laurentius, Søn af Toldkasserer i Frederikshald Henrik H. (jfr. Bodøe-Sagen af P. Holst) i hans første Ægteskab med Gurine Laurentze Schanche, er født paa Bodø 20 Decbr. 1824, Student fra Frederikshalds Skole 1842 og juridisk Candidat 1847; ansattes 1849 som Copist i Finants-Departementet, hvor han 1853 blev Bureauchef i Expeditions-Contoret, og 29 Marts 1854 Expeditions-Secretair. * 1855 Thomine Charlotte Petersen (f. 1 Juni 1834), D. af Brigadelæge Sigvard Emil P. paa Frederikshald og Anne Christine Stang.

I *Norske Samlinger* I. 513—24: Udsigt over Beløbet af offentligt Jordegods i Norge i Begyndelsen af det 17de Aarh. med en Tab. i Folio.

I Morgenbladet 1856 No. 319, 320 og 326: Om de ædle Metallers Mængde og Værdi. 20 Sp.

Helseth, H., forhen Skoleholder.

Den lille Tarif. Et Forsøg paa at bevise Skadeligheden ved Indførselen af adskillige fremmede Varer i Norge. Chra 1820. 68 S. 8.

Heltberg, Elias, Søn af Sognepræst til Neset (siden i Edøen) Elias H. og Anne Elisabet Sommerschild († 1776), er født paa Nesets Præstegaard i Romsdal Mai 1769, blev Student fra Throndhjems Skole 1789 og theologisk Candidat 1793; var i 2 Aar Amanuensis hos Biskop Schønheyder, blev 1794 Lærer ved Thjems Realskole, 1800 Sognepræst til Bjørnør, 1809 til Tinn og Provst 1820, samt 24 Novbr. 1821 Sognepræst til Stange, hvor han døde 5 Febr. 1840. * 27 Juni 1800 Clara Margareta Oxholm (f. i Kbhvn 23 Novbr. 1777, † 22 Decbr. 1855), D. af Sølieut., senere Kammerraad, Maaler og Vrager i Throndhjem Lorents O. og Margareta Hedevig Basthølm. (jfr. Erlandsens Throndhj. Geistligh. 218—20).

I Nationalbladet IX. 197—202: Chorographiske Anmærkninger over Tinds Præstegjeld.

Heltberg, Henrik Anton Schjøtt, Søn af Provst og Sognepræst til Ringsager Matthias H. († 1851) og Anne Dorthea Nordahl († 181*), er født 4 Febr. 1806 i Støren, hvor Faderen da var residerende Capellan; blev privat dimitteret 1828, studerede Philologi, og var Lærer ved Møllers Institut i Christiania, indtil dette ophørte, da han 1843 selv blev Bestyrer af en Forberedelses-Skole til Examen artium. * 1842 Marie Herre, efternævnte Bernhard H.s Søster.

I Christiania-Posten 1856 No. 2835 og 37: Lidt om den latinske Grammatik (mod K. Knudsen). 8 Sp.

I Aftenbladet 1857 No. 217: Et Indlæg mod den latinske Stiilprøves Afskaffelse ved Examen artium.

Heltzen, Christian Ernst, Søn af Conferentsraad og Deputeret i Kammercollegiet Paul H. († ved Vordingborg 1772) og Karen Collett fra Christiania († i Sjælland 1785), er født i Kjøbenhavn 12 Sept. 1745, blev efterat have studeret Bergvidenskaberne paa Kongsberg Assessor auscultans ved Overbergamtet der 1764, og fik et Stipendium af Statskassen 1768, hvormed han reiste udenlands; blev 1771 Overbergamtsassessor, 1778 Justitsraad, 1788 Berghauptmand og Bergamtsforvalter Nordenfjelds, 1811 Etatsraad og 21 Octbr. 1812 afskediget med Conferentsraads Titel; var fra 1797—1818 Bibliothekar ved det Norske Videnskabers Selskab. † i Throndhjem 14 Marts 1825. * 22 Aug. 1772 Anne Christine Harthausen (f. 1745, † 16 Decbr. 1815), D. af Commandant paa Frederikssteen, Generalmajor Frederik Gottschalck v. H. og Juliane Dorthea v. Eldern. (Ersløws Forf. Lex. I. 629 og Suppl. I. 757. Thaarups Fædr. Nekrolog 1821—26. S. 372. 508).

Indbydelse, Plan og Convention til et Norskt Skjerper- og Bergbygnings-Selskab. Chra 1782. 4 og 8. — Forsøg til Metallers, Stenes og Minera-

liers Paaskjønnelse. Thjem 1790. 8. — Om Urter, Græs- og Mos-Arter anvendelige i Nødsfald til Menneskers Føde. ib. 1805. 8. — I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter. Nyeste Saml. (1798) I. 137—58: Geologiske og deraf anledigede andre Betragtninger. 1ste Stykke: Jordkloden i Almindelighed.

Heltzen, Iver Ancher, Foregaaendes Søn, er født i Throndhjem 1785, blev Student fra sammes Skole 1804 og theologisk Candidat 1809; blev Januar 1811 residerende Capellan til Hemnes eller Ranen og 17 Oct. 1814 Sognepræst der. † 30 Juni 1842. * Christence Elisabeth Dass, D. af Handelsmand Anders D. † 1831 og Ingeborg Anna Juul Bernhoft † 1827. (jfr. Erlandsen, Tromsø Geistlighed. 43).

Forsøg til en kort Anviisning for Nordlandenes Beboere til at samle, bruge og anvende medicinske og økonomisk nyttige Planter, samlede som vildtvoxende paa Helgeland, samt Anviisning til Hampens Dyrkning. Bergen 1831. 35 S. 8.

Almue-Magazin for Nordlændinge, indeholdende Træers, Planters og Urters Brug og Nytte i økonomisk og medicinsk Henseende som vildtvoxende paa Helgeland. 5 Hefter. Tromsø 1841—46 (fortsat efter hans Død).

I Budstikken. Ny Saml. II. (1831) No. 53—55: Om Ranens Præstegjeld i Nordlandene. III (1834) No. 98. 99: Om Forsøg anstillede med Himalaya-Byg.

Han leverede til Morgenbladet gjennem flere Aar Correspondence-Efterretninger fra Ranen om Aarsvæxt, Veirlig, Næringsveie o.s.v.

Hendel, Gregorius C., Søn af Bergproberer Christian H., er født paa Kongsberg 26 Novbr. 1751, fik som Betjent ved Sølvverket et Reisestipendium 1785, for hvilket han i 3 Aar studerede Hyttedriften i Sachsen og Ungarn, blev efter Hjemkomsten 1788 Hytteskriver ved Sølvverket, og efter dets Gjenoptagelse 1816 tillige Hyttemester og Bergproberer, fra hvilke Embeder han tog Afsked 4 Juni 1828. † ugift. (Autobiogr. i nedenst. Skrift).

Et Par Ord til mine Landsmænd om og fra den gamle Hyttemand. Drammen 1830. 19 S. 4. (med 4 Ark Bilage af Broderen). — Herimod udkom Bemærkninger af Myntmester Kruse i Nyeste Skilderi af Chra og Stockholm 1830 No. 24 og af en Anonym i No. 29. Hendel svarede Kruse i No. 54; hvorpaa denne gav Svar i No. 65 og H. i No. 99—100. (jfr. Baumanns Erindringer ved H.s Skrift i Morgenbl. 1830. No. 79 Till.) Jfr. Broderen.

Hendel, Ole, Foregaaendes Broder, er født paa Kongsberg 1750, blev 1774 Student og lagde sig efter Bergvidenskaben, foretog 1775 en Reise til Island og bereiste 1780 Tydskland, Ungarn og Holland; blev 1783 Lector ved Bergseminariet paa Kongsberg og 1799 Meddirecteur for samme, indtil Seminariet ophævedes 1814; han var tillige Overbergamtsassessor, og i nogen Tid Eier af Omdals Kobberverk i Thelemarken. Ved Sølvverkets Gjenoptagelse i 1816 blev han sammes 1ste Directeur, og s. A. Ridder af Wasaordenen. † paa Kongsberg 21 Decbr. 1824. (jfr. Patrioten 3. No. 30).

Underretning om de Islandske Svovel-Miiner og Svovel-Raffinering (1776). Trykt i O. Olavii Oeconom. Reise igjennem Island. (Kbhvn 1780) II. 663—734 med Pl. (I Uddrag i Islandske maanedlige Tidender 1776. 177 ff.)

Beyläufige Vergleichung der Vortheile d. Amalgamation gegen das gewöhn-

liche Schmelzen, indført i Herbers Skrift „Ueber silberhältige Erze und Schmelzhütteproducten anzuqwicken" etc. (jfr. Thaarups Materialier 3—4 Hf. 82 84).

Kort Oversigt over Ombals Kobberværks og dets Grubers værende Tilstand og Beskaffenhed. Chra 1813. 8 S. 4. (Skal være af ham; jfr. Brünnich om Norges Bergværker S. 7, Budstikken IV. 325).

I Broderens ovennævnte Skrift som Bilag 5: Undersøgning over hvorvidt de saakaldte Ringslieger kunne sig at smelte eller ikke. 10 Bl. 4.

I Rigstidenden 1815 No. 65—67: Noget om Ertsindløsningen ved Smeltehytten paa Kongsberg efter Sølvværkets Nedlæggelse, og dets Resultat til Aarets Udgang 1814.

I Budstikken IV. (1823) No. 39—40 (med W. C. Hendel og P. Steenstrup): Kort Beskrivelse over Ombals Kobberværk.

Henrichsen, Christian, Søn af Overtoldbetjent i Bergen Nils H. († 13 Marts 1855) og Sophie Hoff (fra Danmark), er født 2 Sept. 1825 i Bergen, hvor Faderen da var Postfuldmægtig; blev Student fra Bergens Skole 1843, og, efter hovedsagelig at have studeret ved Kjøbenhavns Universitet, philologisk Candidat 1847; blev 1850 constitueret og 23 Marts 1852 udnævnt til Adjunct ved Bergens lærde Skole. Medlem af Directionen for Bergens Museum. * Helene Marie Skagen (f. i Kinservig 1831), D. af Sorenskriver Jens Madsson Sk. og Marie Ulrike Bergstrøm.

Latinsk Læsebog med en kortfattet Grammatik for de første Begyndere. Omarb. og Udtog af Gedikes latinske Læsebog. Bergen 1851. 123 S. 8.

Udgivet med C. A. Bjørset: *Cornelii Nepotis* liber de excellentibus ducibus etc. Bergen 1856. 170 S. 8. (se Bjørset).

Han har været Medarbeider i Bergenske Blade og deeltaget i Redaktionen af Bergensposten fra sammes Begyndelse indtil nu.

Henrichsen, Joachim Christian, er født paa Næsbyholm i Sjælland, hvor Faderen var Forvalter, og døbt i Næsby Kirke 24 Januar 1788, blev 1808 Lieutenant, kom ved Armee-Forandringen 1817 fra Oplandske Regiment til 2 Agersh. Infanteri-Brigade, i hvilken han 28 Juni 1825 blev Capitain og Chef for Sigdalske Compagni. Fra 1820 var han Lærer og Bestyrer af en Privatskole i Christiania for den Lancasterske Underviisningsmethode. † i Sigdal 4 Mai 1848. * 1820 Menzonia Mille C. Ramm († 9 Marts 1848), D. af Generalmajor og Chef for Ingenieurbrigaden Hans Henrik R. († 1827) og Karen Kirstine Rynning.

I Rigstidenden 1820 No. 28 og 92: To Artikler om den Lancasterske Underviisning og om Udfaldet af Examen ved den Lancasterske Skole. (jfr. Dr. Garmanns Svar i Nationalbl. XIX. No. 65—68 og 81—84).

Han indbød i 1829 til en Oversættelse af Steffens's „Die vier Norweger," som ikke udkom. — Han var i nogle Aar Medarbeider i Morgenbladet.

Herloffen, Edvard Greysel, er født 1766 i Arendal, hvor Faderen var Kjøbmand; blev Student 1785 og theologisk Candidat Octbr. 1791; Catechet i Christiania 1793 og Garnisonspræst i Frederiksværn 1797, fra hvilket Embede han tog Afsked 25 Sept. 1809; drev senere Handelsforret-

ninger i Laurvig, hvorfra han var Storthingsmand 1818, og hvor han døde 11 Novbr. 1833. * en Datter af Generalmajor Otto Henrik de Schleppegrell paa Brunla († 1808), og Søster af den i Slaget ved Idsted 1850 faldne Generalmajor S.

Strøtanker, foranledigede ved Biskop Boisens Plan til Forbedring ved den udvortes Gudstjeneste. Kbhvn 1806. 8. — En Prædiken i Krigstiden i Norge, holden 13 Novbr. 1808. Chra 1809. 8.

Herre, Bernhard Mogens, Søn af afdøde Kjøbmand i Christiania Christian Friederik Gottlieb H. og Maria Haagensen, er født i Kjøbenhavn 22 Novbr. 1812, tog 1834 Præliminær-Examen, og var senere ansat som Copist i Disconterings-Commissionen i Christiania. † ved Vaadeskud paa Jagten 15 Juli 1849; ugift.

En Jægers Erindringer. (Udg. efter hans Udkast af P. Chr. Asbjørnsen og J. S. Welhaven). Chra 1850 (ↄ: 1849). 79 S. 8. (anm. i Mgbl. 1850 No. 10). Oversat paa Tydsk under Titel: Ein Strauß aus Norwegens Wäldern. Aus d. Norweg. übers. von B. Th. Leipzig 1857. 16. (anm. i W. Menzels Lit. Blatt f. A. No. 49).

I Den Constitutionelle som Feuilleton forskjellige Skildringer af Naturen og Jagtlivet.

Hersleb, Svend Borchmann, Søn af Godseier Jørgen Sverdrup H. og Anna Lydia Borchmann, er født paa Nord-Herrø i Alstahaug paa Helgeland 7 Marts 1784, Student fra Throndhjems Skole 1802 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1807; ansattes s. A. ved det kgl. Bibliothek i Kjøbenhavn, blev 1808 Lærer og 1810 Adjunkt ved Metropolitanskolen i Religion og Anthropologi, 16 Jan. 1813 Lector i Theologi og Hebraisk ved Norges Universitet, hvilken Post han s. A. tiltraadte, og blev Professor i Theologien 3 Juni 1814. Ridder af Vasa 1818 og af Nordstjernen 1832. Han var Storthingsmand fra Christiania i 1827 og 1828. † i Christiania ugift 12 Sept. 1836. Til hans og Stenersens Minde stiftedes „det Hersleb-Stenersenske Legat" med Fundats af 12 Febr. 1841. jfr. C. Holst, Frederiks Universitets Legater. S. 29—30. 147. (jfr. S. B. Hersleb, Mindekrands fra hans sørgende Disciple. Chra 1836. 48 S. 8. Moes Efterretn. 75. Morgenbl. 1836 No. 264. Sørgedigte i No. 267, 270, 299. Nekrolog af W. A. Wexels i Tidsskr. f. Kirkekrøn. III. 271—91. Biografi med Portrait i Bien XXI. 111—119, og i „Mærkelige Nordmænd" II. 207—13. Portrait særskilt af Fehr i 8vo og efter Maleri paa Universitetet lithogr. af Bergmann 1836 i fol.

Lærebog i Bibelhistorien udarb. især m. Hens. t. de høiere Religionsclasser i de lærde Skoler. Kbhvn 1812. (rec. i Litt. Tid. 1813 No. 12). — 2det Oplag ib. 1821. 312 S. 3die Opl. ib. 1826. 4de Opl. Ny Udg. gjennemseet af P. C. Lind. ib. 1842. (jfr. (Dansk) Theol. Tidsskrift VII. 179—81).

Kort Udsigt over Bibelhistorien til Brug i de lærde Skolers lavere Classer. Kbhvn 1813. 2den Udg. Chra 1824. 3die Udg. 1826. 4de Udg. 1829. 5te Udg. 1839. 12.

En islandsk Bearbeidelse af disse Bibelhistorier: *Bibliusögur eptir S. B. Hersleb, íslenzkað af Magnúsi Grímssyni.* Reykjavik 1854. 8.

Til mine Landsmænd, et Par Ord i Anl. af H. Strøms Skrift om Forbindelsen mellem Norge og Sverige. Chra 1814. 20 S. 8.

Afforbret Beviis for, at Skriftet: „Sandfærdig Beretn. om Danmarks politiske Forbrydelser mod Norge" fortjener enhver retsindig Normands Uvillie og Foragt. Chra 1817. 71 S. 8.

Lærebog i Bibelhistorien, udarb. til Brug i Almueskolerne. Chra 1832. 2det—4de Opl. 1833. 5te Opl. 1834. 6te og 7de Opl. 1835, og senere i mange Udgaver hos Forskjellige uden Angivelse af Oplag. 95 S. 8.

Grundrids af Indledningen til det gamle Testamente, til Brug ved Forelæsninger. Contratryk 1839 (udg. efter hans Død).

Han har udgivet: 4de Oplag af J. Badens Grammatik. Kbhvn 1812; J. N. Brun St. Hans-Dag, helliget i en Tale. Chra 1816, og J. S. Garmanns Lebetraad ved Religionsunderviisningen. Chra 1822.

I Mindeskriftet: N. St. Schultz (Chra 1832. XVII. 38 S. 8.) er Schultz's Nekrolog (17 S.) af ham.

I Budstikken 1812. V. No. 56—57: (Fortegnelse over de) Islandske Sagaer; i 1814. 266—70: Oversættelse af David 46de og 118de Psalme. — De aarlige Beretninger om Bibelselskabets Virksomhed fra dets Oprettelse 1816 til 1835 ere forfattede og udgivne af ham.

Hertzberg, Christian, Søn af Sognepræst og Provst til Finnaas Peter Harboe H. († 1802) og Christiane Winding, er født paa Finnaas 1767, blev 1789 personel Capellan hos Faderen, fulgte ham i Finnaas Kald 1802 og døde her 8 Marts 1830. * Margreta Schelderup fra Bergen. (Minde over ham af Broderen Nils H. i Morgenbl. 1830 No. 37).

I Budstikken III. No. 15—18: Om Vaarsilden, Tegnene til dens Ankomst og Maaden at fiske den paa.

Hertzberg, Nils, Foregaaendes Broder, født paa Finnaas 13 Aug. 1759, Student fra Bergens Skole 1778, theologisk Candidat 1783, personel Capellan hos Faderen i 1784, Sognepræst til Kvindhered 1786 og til Kinservig (Ullensvang) 18 Marts 1803, Provst i Hardangers Provsti 1810 og Ridder af Danebroge 1811. Storthingsmand fra Søndre Bergenhuus Amt 1814; var i sine sidste Aar blind og tog 21 Decbr. 1832 Afsked som Provst. † 21 Octbr. 1841. * 1. 1786 Maria Elisabet Weinwich, † 1818, D. af Raadmand Jan Nils.n W. i Bergen. 2. 1823 Anna Christine Egede Thomsen. (Autobiographi i hans Oversættelse af Brentons Reise. jfr. B. Mors Efterretn. 76—77. Bergens Stiftstidende 1841 No. 92.

Før 1814 har han udgivet: Ligtale over Kammerraad og Forvalter Elkjær. Bergen 1793. 8. — Ligtale over Bønderfolkene Peder Aga og Hustro. ib. 1803. — Maria Weinwichs Levnetsløb. ib. eod. — Ligtale over Sognepræst G. Kahrs. ib. 1810. — Provst P. H. Herslebs Biographi, i Theol. Maanedsskr. 1803. II. (ogsaa særskilt). — Noget om Vaccinationen i Søndre Bergenhuus Amt, i Nyt Bibliothek for Physik V. 113—132. — Indberetning om Sogneselskaberne i Hardanger og om Fattigvæsenet i Kinservigs Præstegjeld i Budstikken (ældre Saml.) IV. No. 11. 12. — Femten Aars meteorologiske Jagttagelser (4 Tabeller i fol.), i Hist.-philos. Samlinger af Selsk. f. Norges Vel, V.

Senere har han udgivet: Forskjellige Taler og Prædikener, nemlig: Prædiken paa 2den Pintsedag 1821 i Ullensvang. Bergen 1825 24 S. 8 — Afskedsprædiken til Finnaas Menigheder, holden i eget og Søddskendes Navn 1830. Bergen 1830. 32 S. 8. — Sørgetale over Provst Reinertsen. ib. eod. VI. 10 S. 8. — Ligtale over Ægtefolkene Ole L. Helleland og Margreta Mathiasdtr., som samlevede i Ægteskab nær 65 Aar. ib. eod. 15 S. 8. — Prædiken holden i Juli 1831. ib. 1831. 11 S. 8. - Afskedsprædiken i Kvindherreds Menigheder. Bergen 1831.

Brev til Storthinget om Foranstaltning mod Brændeviinsdrikken. Bergen 1833. 8. (Aftrykt efter Morgenbl. nedenfor).

Oversættelse med Anmærkninger af det Interessanteste af: „W. Bretons Excursions in New-South-Wales, Western Australia and van Diemens Land during the years 1830—33." Med Fortegnelse over hvad Oversætteren har ladet trykke og hans Selvbiographi. Bergen 1835. IX. 286 S. 8. (jfr. J. S. Welhavens „Til Provst N. Hertzberg" i Anl. af nogle Yttringer i Selvbiographien, i Morgenbl. 1835 No. 338, samt Bemærkninger dertil i No. 346).

I *Magazin f. Naturvidensk.* III. 120—40 og 161—85: Om at forudsige Veirliget og om hvorvidt gamle Veirspaadomme indtræffe i Søndre Bergenhuus Amt; V. 75—82: Forsøg med en i forskjellige Dybder i Havet nedsænket og tilproppet Flaske; ib. 192—202: Bidrag til Bedømmelse af Luftens Temperatur i S. Bergenhuus Amt; VII. 122—48: Fortsættelse af Meteorologiske Iagttagelser (med Bemærkninger af C. Hansteen S. 149—53); ib. 198—215: Om Naturmærkværdigheder ved Gaarden Ause og Omegn i Gravens Præstegjeld.

I B. Moes Tidsskrift f. norsk Personalhist. 2den Række. 207—23 er trykt: Fem af H. i 1828 forfattede Biographier over Knud Jaastad, Haldor Helleland, Peder Olsen, Etatsraad Fleischer og Prof. H. C. Glahn.

I Nationalbladet, II. 209—15 og 225—37: Noget om Bibel og Bibelselskabet; VI. 193—98: Svar paa nogle i f. Bl. trykte Bemærkninger herved; VII. 34—41 og 54—63: Noget om den historiske Skizze: Danmarks polit. Forbrydelser; VIII. 1—10: Til Zetlitz i Anl. af hans Mindesang over Biskop Brun; X. 146—53: Noget til Lovcommissionens høiere Betænkning; XI. 157—64: En advarende Bekjendtgjørelse; XIV. 221—31 og 235—40: Tanker om Kirketugten; XVIII. 337—44 og 357—67: Om et Forslag til Indskrænkning i Skrivefriheden; XX. 393—408: Om Officerernes Giftermaal.

I Ugebladet Budstikken I. (1817—18) No. 61—66: Om Vaccinationen i Hardanger; No. 86—87; Om Kinservigs Præstegjeld; No. 90, 91: Noget om Snebræen Folgefond; i II. No. 89—94: og III. No. 7—12. 23, 24, 89—96: Tillæg til Kinservigs Beskrivelse, om Bondestandens Levemaade, Sæder, Skikke m. v.

I Ugebl. Bjørgvin f. 1816, No. 25—26: Om levende Gabestokke (en anonym Satire); i Den norske Tilskuer V. (Bergen 1821) S. 113—119: Om Bibellæsning; i Den Bergenske Borgerven for 1826: Prof. Arentz's Minde; og i Hermoder VI. No. 38: Om Veianlæg over Hardangerfjeldene til Bergen.

I Rigstidenden 1815, No. 54 Till.: Opmuntring til at stifte Bibelselskaber i Norge. 1822 No. 41: Bemærkn. ved Virkningen af Orkanen 11 Marts f. A.

Blandt hans mange Bidrag til Morgenbladet mærkes: 1819, No. 149: Om Havraabet, som ved Havkysten mod haardt Veir høres i Luften; i 1822 No. 40: Om Orkanen i Søndre Bergenh. Amt 11 Marts f. A.; i 1826 No. 160—61: Om 17 Mai og sammes Høitideligholdelse, 10½ Spalte; No. 220—24: Om Vigtigheden af at oplæres i Svømning, 10 Sp.; No. 254—55: Noget om Fisketienden, 9 Sp.; No. 317 og 319: Til Storthingsmændene 1827, 6 Sp. — I 1828 No. 336—37: Om *Hardangers Naturmærkværdigheder* og om Folgefonden, 7 Sp.; 1829 No. 73—80: Resul-

tatet af 31 Aars Barometer-Observationer m. Hens. til Temperatur og Veirliget, 12 Sp.; No. 287—94: Om fortjente Jordbrugere i Bergens Stift, 14 Sp., og No. 313—14: Om en mineralsk Kilde i Gravens Præstegjeld, 5 Sp. 1833 No. 124: Brev til Storthinget ang. Brændeviinsdriften (ogsaa særskilt trykt, ovenfor), hvilket Brev gav Anledning til flere Opsatser fra ham f. Ex. i s. Bl. No. 334 og flere No. af følgende Aargang; i No. 291: Overlærer Bohrs Minde. 1834 No. : Beretning om Jordskjælvet i Bergens Stift 17 Aug. og 3 Sept. — 1839 No. 43 Till.: Nekrolog over Johannes Pedersen Aga. 1840 No. 190 Till.: Om Springhvaels Fangst i Sunds Præstegjeld.

I Bergens Adresse-Contoirs Efterretn. findes ligeledes flere Bidrag fra ham, saasom Sendeskrivelse til de Brandlidte i Bergen, i Aarg. 1830; Overlærer Bohrs Minde, i 1833 No. 84; Bidrag til Dr. Monrads Minde, i 1837 No. 12.

I Den Constitutionelle 1841 No. 220: Nogle Ord om Israeliterne, 4 Sp.

En stor Deel meteorologiske og Barometer-Jagttagelser af ham ere indsendte til den Physiographiske Forening i Christiania uden at være trykte (jfr. Mag. f. Naturvid. IX. 173—75 og 355—58).

Han skal være Forfatter af et anonymt Flyveskrift, trykt i Bergen 1814, om at overgaae til Sverige og give Kongen af Sverige Souverainitet.

Hertzberg, Nils Egede, Foregaaendes Søn af andet Ægteskab, er født paa Ullensvang 26 Octbr. 1826, blev Student fra Bergens Skole 1846, theologisk Candidat 1851, og 1 Juli 1853 Lærer ved Krigsskolen i Religion og Norsk.

Den bibelske Historie i Uddrag af den hellige Skrift, efter J. H. Kurtz. Chra 1852. X. 226 S. 8.

Hertzberg, Peter Harboe, næstforrige Nils H.s yngste Broder, er født i Finnaas (døbt 1 Mai) 1775, Student 1792 og theologisk Candidat 1795; var i 7 Aar personel Capellan i Rakkestad, og fulgte 1803 Broderen som Sognepræst til Kvindhered, hvor han døde 28 Septbr. 1830. * 1. Else Marie Knagenhjelm (f. 1781, † 1821), D. af Major Hans K. og Anne Christine Elkier. 2. 1823 Henninge Dorthea Dahl, D. af Krigsraad D. paa Onarheim.

I Budstikken II. (1820—21) No. 21—24: Om Qvindherreds Præstegjæld.

Hesselberg, Andreas, Søn af General af Infanteriet Hans Jacob Henning H. († i Bergen 8 Mai 1809) og Magdalena Smith (fra Drammen), er født paa Agershuus, hvor Faderen da var Generalmajor, Regimentschef og Commandant, 3 Februar 1795, blev Officier 1810 og ansat i Danmark, hvor han avancerede til Major, og hvorfra han først tog Afsked 1830; ansattes 30te Marts 1831 som surnumerair Capitain i Bergenske Infanteri-Brigade, blev 1832 Ordonnantsofficier hos Kongen, fik April 1849 Compagni og blev 23 Juni 1854 Oberstlieutenant og Chef for Søndfjordske Corps; 1858 Ridder af Sværdordenen. * 1. Margareta Birgitte Konow, D. af Kjøbmand og Consul Wollert K. i Bergen. 2. Laura Grieg, D. af Stabscapt. Joachim G. sammest.

I Urda II. 241—256: Bergens By og dens Omegn i Fortiden, med et antiquarisk Kart. (jfr. Chr. Lange i Nor II. 494—510).

Hesselberg, Iver, Søn af Hans Iver H., Sognepræst til Spydeberg († 1800), og Karen Paluban, er født paa Strømsø, hvor Faderen da var residerende Capellan, 16 Decbr. 1780, blev Student 1796 og theologisk Candidat 1804, samt Aaret efter personel Capellan hos Faderen i Spydeberg; blev 12 Marts 1813 (ikke 1811) Sognepræst til Grue og 23 Juli 1834 til Ager. Storthingsmand fra Agershuus Amt 1839. † 19 Aug. 1844. * Alette Preus († 1843), D. af Sognepræst til Haabøl Jakob P. (jfr. Moes Efterretn. 78. Charakteristik af H. Brun i Idun 1851 No. 10).

Tale, holden i Juni 1822, ved deres Grav, som i Grue Kirkes Brand fandt Døden. Chra 1822. 29 S. 8.

Gjenlyd fra Fjeldet af Christkirkens Røst. Fornyet i Anl. af Treschows Bog „Christendommens Aand." Chra 1829. 83 S. 8. (anm. i Maanedsskr. f. Litteratur. II. 366—72, og i Morgenbl. 1830 No. 11).

Herrnhuterne eller de evangeliske Brødre. En Mærkværdighed i det 18de Aarhundredes Kirkehistorie. Chra 1830. 208 S. 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 212, hvortil kom Bemærkninger af R. J. Holm i No. 227).

Indtrædelsesprædiken i Agers Kirke paa 2 Sønd. i Faste 1835. Chra 1837. 15 S. 8.

Prædiken i Agers Kirke paa 6te Sønd. eft. Trefoldighed, 10 Juli 1836. Chra 1836. 16 S. 8. (jfr. C. Delphins Sendebrev (s. d.), Den Constitutionelle 1836 No. 292, 313 og 314: Om den politiske Prædiken paa Agersbakken; fortsat i 1837 No. 7 og 64; jfr. „Statsborgeren" XXI. No. 17, og Hesselbergs Svar i Morgenbl. 1837 No. 44).

Christelig Liberalisme. En Udvikling for Almeenheden af min Idee om vor Tids Frihedsstræben og dens Grund. Chra 1837. 30 S. 8.

Prædiken i Agers Kirke paa 2 Sønd. i Faste 1837 „Om Moderhjertet". Chra 1837. 15 S. 8.

Udvalg af christelige Psalmer til Brug i Almueskoler. Gjennemseet. Chra 1841. 32 S. 8.

I Almindeligt Norsk Maanedsskr. II. 331—340: Erindringer mod Afhandlingen: Hvi strider Menneskeheden saa langsomt frem?

I Samlinger til N. Folks og Spr. Historie II. 1—32: Christian den Anden i Norge.

I Wexels's Tidsskr. f. Kirkekrønike I. 137—68: Bemærkninger vedkommende Presten i vor Tid; ib. 503—4: En Psalme efter det Svenske; II. 18—65: Christendommens Fiender i de sidste Aarhundreder.

I Ugebladet Hermoder skrev han flere Stykker, hvoriblandt I. No. 25: Tria juncta in uno, Gud — Frihed — Fædreland; II. No. 5: Constantinopolis; IV. S. 151: Langfredags Kors, Digt, og S. 301—4: Nekrolog over Lieut. A. Sørensen; V. No. 29: Bemærkninger ved Prof. Stenersens „Christne Kirkes Historie," og VIII. No. 22: Den store Hob. (S. 169—78).

I Ugebladet Den Norske Huusven, I. No. 26 og II. No. 1, 4, 6 og 9: Gustav Adolph, eller den christelige Troes Helt, og IV. No. 1—5: Tyrolernes mærkelige Frihedskamp i 1809.

Hetting, Gabriel Ferdinand, Søn af Søkrigscommissair, Overlods og Indrulleringschef i Christiania Gabriel H. (R. S. O. † 28 Jan. 1826)

og Ferdinanda Augusta Carisius († 16 Jan. 1849 i 2det Ægteskab med Slotsintendant Linstow (s. d.), er født i Christiania 16 Juni 1810, blev 1830 Secondlieutenant og 2 Juni 1836 Premierlieut. i Marinen. † i Frederiksværn 29 Septbr. 1851. * Lovise Margriete Bauvert (f. 1816), D. af Kjøbmand B. i Porsgrund og Margriete Pontoppidan.

Beskrivelse over Premierlieut. G. F. Hettings Forliis i Nordsøen, hans mærkværdige Redning samt Grønlandsreise i Foraaret 1838, fortalt af ham selv. Arendal 1838. 99 S. 8.

Hetting, Magnus Gabriel, Søn af Sorenskriver i Namdalen Cancelliraad Elias Frederik H. († 1826) og Thale Catharina Bull, er født paa Skeide i Overhalden 1811, tog Præliminærexamen 1834 og norsk juridisk Examen 1842, ansattes 1836 som Copist i Revisions-Departementet og blev 1854 Undertoldbetjent i Christiania Distrikt. Fra 1855 er han af Departementet f. det Indre bleven overdraget at lede Forsøgene med kunstig Fiskeudklækning i Norge.

Kortfattet Veiledning for dem, der ville gjøre Udklækningsanlæg for de vinterlegende Ferskvandsfiske. Chra 1856. 13 S. 8. m. 2 Træsnit.

Kortfattet Veiledning for dem, der ville indrette Udklækningsanlæg for de vinterlegende Ferskvandsfiske. 2det Oplag. Chra 1858. 56 S. 8. m. 10 Træsnit.

I Aftenbladet 1856 No. 236, 237 findes Uddrag af hans Indberetning om hans Virksomhed for kunstig Fiskeudklæknings Fremme. Ligesaa i 1857.

Heuch, Peter Andreas, Søn af Kjøbmand i Kragerø Halvor H., er født sammesteds 1755, fortsatte Faderens Handel, blev paa Grund af sin patriotiske Virksomhed Ridder af Danebrog 1809, og døde i Kragerø 5te Decbr. 1825. Han skjænkede 1811 15000 Rd. D. C. til Universitetet, i 1823 og 1824 1000 Spd. (nu steget til næsten 2000 Spd.) til Selskabet for Norges Vel og i 1825 til Eugenias Stiftelse i Christiania 500 Spd. (jfr. Budstikken VII. 745—46. Norsk Rigstidende 1826 No. 1. Thaarups Fædrel. Nekrolog 382. Norske Stiftelser II. 477. III. 39. 52).

I Anledning af Treschows Tanker om et Universitet i Norge. Chra 1793. 3. (rec. af Mangor i Lærde Efterretn. 1795 No. 47).

Nogle Ideer om Norges Pengevæsen. Chra 1815. 16 S. 8.

Han antages at være Forf. af: Bemærkninger ved den provis. Anordning ang. Told- og Consumtionsvæsenet af 7 Decbr. 1818 i Nationalbladet XIV. 97—108, 117—24, 134—41, 159—64; og Svar til Forf. at „Nogle nødvendige Ord" o.s.v. i XV. 65—79, sammest. 146—50 og 156—68. (jfr. Jørgen Wulff).

Heusner, Christian Frederik von, Søn af Oberst og Chef for Vesterlenske Regiment Christian v. H. i dennes 2det Ægteskab med en Datter af Oberstlieut. Fr. Vilh. Gebbe, er født i Stavanger 1758, blev 1780 Lieut. ved Vesterlenske Inf.-Regiment, hvorved han 1806 blev Major og Bataillons-Commandeur, † som Oberstlieut. i Christianssand Juni 1816.

H. v. Krebs's Begyndelsesgrundene i Krigsvidenskaberne, fordansket. Kbhvn 1783. 8.

Hewett, G. J. R., en engelsk Theolog af Irwingianernes Sekt, som en Tid har opholdt sig i Norge, senest i Christiania 1855—1856.

„Paa det de Alle maa være Eet" (Joh. 17. 21). Nogle Ord om Kirkens Enighed. Chra 1855. 38 S. 8.

Heyerdahl, Georg Carl Buonaparte, Søn af Postmester og Stadshauptmand i Christianssand Andreas H. († 1827) og Karen Margrete Stenersen, er født i Christianssand 30 Juni 1798, blev 1815 Secondlieut. ved Vesterlenske Regiment, hvor han blev Premierlieut., overgik senere til Artilleribrigaden, hvori han 1827 blev Stabscapitain og 183* Batterichef, 1848 Major i Armeen og 26 Novbr. 1850 Oberstlieut. og Bataillonschef. Han var i flere Aar Inspectionsofficier ved den militære Høiskole, i 1833 Storthingsmand fra Kjøbstaden Mosé, og 1836 Medlem af Centralcommissionen for Norges Befæstningsvæsen. † i Christiania af Cholera 14 Septbr. 1853. * Antoinette Marie van Kervel (f. 16 Septbr. 1803), D. af By- og Raadstueskriver i Christianssand Johan Henrik v. K. og Barbara Cathrine Isachsen. (Jfr. Familien Heyerdahl af G. S. Faye. Chra 1858. 8.)

I Univers.- og Skole-Annaler 2den Række I. 231—43: Den militære Høiskole fra 1837—40; II. 336—50: Ligesaa i 1841—43.

I Militairt Tidsskrift XVII. 14—132: Om Intendanturforholdene ved den norske Feltbrigade under Campementet i Skaane 1848.

Heyerdahl, Halvor, Søn af næstfølgende Provst Hans Olai H., er født i Atraa Prestegaard i Tinn 11 Juni 1825, kom efter praktisk Uddannelse i Christiania til Sløjdskolen i Gøteborg 1847, var derpaa i 2 Aar ved det technologiske Institut i Stockholm, og siden i 2 Aar paa et mechanisk Verksted i Eskilstuna. Han har senere havt Ansættelse i Sverige deels som Verksbestyrer deels som Assistent, og er nu Bestyrer af Jernbane-Anlægget i Dalarne. * Hilda Haak, D. af Kronolensmand H. i Dalarne.

Historiske Sange fra Norges Fortid. For Folket forfattede. Chra 1848. 62 S. 8. (anm. af Chr. Lange i Norsk Tidsskr. II. 299 f.) — 2det omarb. Oplag til Brug ved Skolerne. ib. 1856.

Forskjellige Digte, trykte i Dagbladene, saasom: i Børnevennen IV. 78—80: Ung Hjalmar; 573—76: Jordskredet; i Morgenbl. 1850 No. 41: En Sommeraften paa Tandalsbakken; i Christ.-Posten 1849 No. 486: Paa Sjøen; 1850 No. 529: Min Følgie.

Heyerdahl, Hans Olai Fremming, Søn af Sorenskriver Halvor H. og Maren Christine Elisabeth Cornisch († 1829), samt efternævnte Sognepræst Hieronymus H.s Halvbroder, er født i Høland 1789 (døbt 7 Decbr.), blev Student 180* og theologisk Candidat 1811; blev Decbr. 1812 personel Capellan i Vardal, 1816 resid. Capellan til Fron, 1822 Sognepræst til Tinn, 1826 Provst, 1829 Sognepræst til Øier, 1836 til Løm og 6 Juni 1840 til Stange. * Marie Margrete Schwabe (f. paa Ringsager 1793), D. af Lagmand Johan Frederik S. og Rebekka Sommerfeldt.

I Prædikener af norske Geistlige II. 66—71: Prædiken paa 5 Sønd. eft. Trefoldighed.

I Rigstidenden 1815 No. 48: Nogle Ord om en formeentlig bedre Maade, hvorpaa Repræsentanter til Storthinget kunne vælges; 1829 No. 42: Minde ved Broderen Nils Roth H.s Grav.

I Morgenbl. 1839 No. 319: Om Tilstanden i Lom, 2½ Sp.; 1844 No. 29—31: Nogle Bemærkninger ved Geistlighedens Lønningsmaade, 8 Sp.

Heyerdahl, Hieronymus, Søn af Sorenskriver Halvor H. (da i Ide og Marker, senere i Søndre Gudbrandsdalen, † 1819) og Marthe Dorothea Basse, er født i Aremark 1773, blev Student fra Christiania Skole 1790, theologisk Candidat 1794; 1795 personel Capellan til Ringsager og 1799 paa Kongsberg, hvor han studerede Mineralogi under J. Esmark; blev 1800 resid. Capellan til Thoten, hvor han 1804 oprettede og til 1807 forestod uden Godtgjørelse et Skolelærer-Seminarium, hvorfor han tilkjendtes Kongens allerhøieste Tilfredshed og 1811 blev Ridder af Danebroge. 12 April 1812 blev han Sognepræst til Stjørdalen og 23 Decbr. 1835 Sognepræst til Gran. Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold fra Nordre Throndhjems Amt. Han blev 1825 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen, og modtog under Kongens Ophold Nordenfjelds i 1835 den svenske Medaille „for medborgerlig Fortjeneste." 1811 Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. † paa Gran 6 Marts 1847. * 1799 Sophia Frederikke Schwabe, D. af Kammerraad Johan Frederik S., Lagmand paa Oplandene. (Moes Efterretn. 79—80. Erlandsens Nordenfj. Geistlighed 341—43).

I Topogr.-statist. Samlinger I. 1. 1—60: Mineralogisk-geognostisk Beskrivelse over Ringsagers og Thotens Præstegjeldc. (anm. i Dansk Litt. Tid. 1812 No. 44).

I Budstikken (1818) No. 94—97: Efterretninger om Størdalens Præstegjeld.

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* VI: Meteorologiske Iagttagelser 1825 i Størdalens Præstegjeld. 2 Tabeller; jfr. S. 310—312.

Heyerdahl, Johan Henry van Kervel, Søn af ovennævnte Oberstlieut. Georg H., er født i Christiania 29de Juni 1825, blev 1843 Secondlieutenant, tog 1844, privat dimitteret, Examen artium, og senere anden Examen, samt ved den militaire Høiskole Artilleri- og Ingenieur-Examen; ansattes 1847 i Artilleri-Brigaden og 12 Juli 1850 i Ingenieur-Brigaden; opholdt sig derefter i nogen Tid i England, for at studere den praktiske Ingenieur-Videnskab. * 1856 Margery Catharine Vibe (f. 12 Octbr. 1835), D. af nedennævnte Rector F. C. Vibe i Christiania.

Den praktiske Mechaniks Elementer, eller en let Veiledning i de almindelige mechaniske Principer, til Brug ved Skoler og Selvstudium. Oversættelse af Ths. Tates *Exercises on Mechanics* med Tillæg og Forandringer. Chra 1852. X. 148 S. 8. m. fl. Træsnit. (jfr. Illustr. Nyhedsbl. I. No. 29).

Heyerdahl, Stener Severin, Broder af førnævnte Oberstlieut. Georg H., er født i Christiansand 1 Octbr. 1811, blev Student fra sammes lærde

Skole 1830 og medicinsk Candidat 1837; ansattes 1838 som Compagnichirurg i Christianssand, blev 1 Mai 1838 Batterichirurg og 1850 Læge ved Sindssyge-Indretningen sammesteds; blev 26 Mai 1855 udnævnt til Landphysicus i Bratsbergs Amt, men tiltraadte ikke Embedet og tog Afsked 6 Aug. 1855. * Valentine Egidia Sem, D. af Stiftamtmand N. A. S. og Søster Wilhelmine Matthea Sibbern.

I *Magaz. f. Lægevid.* 2 R. I. 583—90: Beretning om en Fødsel gjennem Endetarmen efter 13 Aars Svangerskab.

Heyerdahl, Valentin Christian Wilhelm Sibbern, Søn af Stadsveier (forhen Kjøbmand) Christian H. († 1841) og Susanne Riis, er født i Christiania 26 Octbr. 1821, Student fra sammes lærde Skole 1840 og medicinsk Candidat 1847; var 1849—1854 Privatlæge ved Bærums Jernverk og fra 1 Juli 1855—1858 Reservelæge ved Fødselsstiftelsen i Christiania. Tiltraadte i Aug. 1858 med Stipendium en videnskabelig Udenlandsreise.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. II. 674—92: Om Aareladninger ved Betændelser i Respirationsorganerne, af C. Pfeufer. IX. 289—301: Foreløbig Beretning om et nyt Middel til Fosterets Mutilation. (jfr. Forhandl. i medicinsk Selskab. ib. 810—814); 413—35: Forhandl. i medicinske Academie i Paris om Uterin-Deviationer og deres Behandling ved Retnings-Instrumenter (Redressement); 495—97: Om Barselparalyser; XI. 95—103: Om fuldstændig Omkrængning af Livmoderen, efter Montgomery.

Hielm, Børge, Søn af Overretsprocurator i Christianssand Henrik Andreas H. († 1847) og Christiane Marie Louise Irgens, er født i Solvorn i Sogn 21 Juni 1823, blev privat dimitteret 1843 og juridisk Candidat 1853; var Referent ved den danske grundlovgivende Rigsdag 1848—1849, og Storthings-Referent i 1851 for Christianiaposten, 1854 for Krydseren og 1858 for Aftenbladet. * 1855 Janny Mitchell Hielm (f. 9 Febr. 1830), D. af efternævnte Hans Abel H.

Storthings-Efterretninger 1854, indeholdende 14 ordentlige Storthings Forhandlinger, redigerede. Chra 1854. 66, 922 Coll. 4.

Medarbeider fra 1 Januar 1854 af Krydseren og Aftenbladet.

Hjelm, Claus Winter, Søn af en døvstum Prestesøn fra Hjelmeland, Gaardbruger Claus Winter H. og Sirine Gundersdatter Berket, er født paa Ugelid i Strand i Ryfylke 21 Mai 1797, var 1811—1814 Contorist hos Byfogden i Stavanger og 1814—1818 hos sin Svigerfader i Christiania; blev privat dimitteret 1818 og juridisk Candidat med Udmærkelse 1823; var fra Septbr. 1824 til Decbr. 1826 constitueret Docent i Philosophi ved Universitetet, hvilken Post han kun midlertidig havde paataget sig, udnævntes 1826 til Lector og i April 1834 til Professor i Lovkyndigheden, dog uden at fungere som Universitetslærer, saalænge han som Medlem af Lovcommitteen, hvortil han af Storthinget 1827 valgtes, var *sysselsat med forberedende* Lovarbeider til en almindelig Civillov. Da Stor-

thinget i 1842 havde fattet en Beslutning om Lovarbeidet, der foranledigede saavel ham som Lovcommissionen til at fratræde (jfr. Morgenbl. 1843 No. 52. 54.), blev han 19 April 1843 Assessor i Høiesteret. Han blev 1853 Ridder af St. Olafs Orden; Medlem af Videnskabs Selskaberne i Throndhjem 1843 og i Christiania 1857. * 27 Septbr. 1828 Helene Vilhelmine Johanne von Munthe af Morgenstjerne (født 17 Marts 1810, † 16 Aug. 1858), D. af nedennævnte Cancelliraad Bredo Henrik v. M. af M.

(Udkast til en Creditlov, forfattet og udg. 1835 i Henhold til en af ham afgiven Betænkning, trykt i Departements-Tidende 1835 No. 28.)

Udkast til en Lov om Documentation ved Hjælp af Udtog m. m. i Høiesteret, udarb. i Forening med Lovcommissionen. (jfr. Storthings-Forhandl. 1839. Mai. S. 444 ff.)

Udkast til en almindelig borgerlig Lovbog for Konger. Norge. Chra 184*. I. 236 S. II. 243 S. 8. (Endnu ikke udgiven, men recens. af Rolfsen i Norsk juridisk Tidsskr. I. 193—213, besvaret af H. 297—325).

Betænkning og Forslag til en Lov om Grændserne for Religionsfriheden og navnlig om Separatister og gudelige Forsamlinger. Afg. til Kirkedepartementet. Chra 1840. 85 S. 8. (Embedserklæring herover af J. L. Arup (s. d.) og af C. J. Sandberg i Morgenbl. 1840 No. 329, 330; jfr. H.s Svar i s. Bl. nedenfor; anm. i Gransteren af L. K. Daa (s. d.) og i Mgbl. 1840 No. 267 Till. af A. B. Stabell; m. Fl.

Betænkning om Landeiendommenes Udstykning. Chra 1840. S. 8. (optrykt i Mgbl. 1841 No. 3).

Udkast til Lov om Creditvæsenet. (udarb. af C. Arntzen og H.; Lovcommissionens 2det Medlem J. H. Ryes afvigende Stemme er og her trykt). Chra 1842. 234 S. 8. (Bedømt af B. Dunker som Medlem af en Revisionscommission i særskilt Betænkning i Norsk juridisk Tidsskr. I. 214—247; Hs. Svar 326—400).

Udkast med Begrundelse til en almindelig Rettergangslov for Kgr. Norge. I. II. (470 §§. Indledning, Lovtext og Begrundelse). Chra 1849. 807 S. 8. (Resten er for en Deel anvendt i ovennævnte Udkast ang. Creditvæsenet).

Medudgiver med Morgenstjerne og P. Lasson af Juridiske Samlinger (Chra 1826—1831. 4 Bind 8.), hvori af ham: I. 152—192: Om Delegation. (rec. af A. S. Ørsted i Juridisk Tidsskr. XII. 2, hvorpaa H. svarede i Jurid. Saml. I. 370—98, hvortil Duplik af Ø. i Jur. Tidsskr. XV. 2 og Svar af H. i Jur. Saml. IV. 81—88). I. 255—315: Om Læsio enormis (rec. af Ørsted ans. St., besvaret af H. i Jur. Saml. IV. 22—80); II. 381—455: Om Ægtefolks Formue-Fælleskab (rec. af Ørsted i Jurid. Tidsskr. XVI. 1; Svar af H. i Jur. Saml. IV. 156—92); II. 456—532: Om Donationes inter vivos (rec. af Ørsted i Jur. Tidsskr. XVI. 254—277 og 21—44). I I. II. IV: Fortegnelse over juridiske Examina og Forelæsninger ved Universitetet 1825—1830.

Med-Udgiver af Ugeskriftet Vidar I. II. (Chra 1832—33), hvori under Mærket —m i No. 23—25: Om Indretningen af Embedsprøverne i Lovkyndigheden.

Redaktør siden 1849 af Norsk Retstidende. Chra 1836—1858. 52 No. aarlig med Register. 8. (Saagodtsom alle Meddelelser ere af ham. Den redigeredes indtil 1848 af Advocaterne i Høiesteret, og fik fra 1844 Tillægstitel: Ugeskrift for praktisk Lovkyndighed).

I Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. VI. 129—290: Anm. af Munch Ræders Indberetning om Jury-Institutionen. (ogsaa særskilt. Chra 1853. 162 S. 8.)

I Munchs Norsk Maanedsskrift IV. 333—414: Bemærkninger om Kirkens Forhold til Staten.

I Den Constitutionelle 1836 No. 204 og Suppl.: Om Inhabilitets-Exceptionen i Rigsretten; 1838 No. 342, 344—46, 348: Anmeldelse af Lous's Bog, om Dagens indre Strid (jfr. Lous's Svar i Morgbl. 1839 No. 8 ff., H.s Bemærkninger i Den Const. f. A. No. 35, L.s Svar i Morgbl. 45, 48, 52, og H. i f. Bl. No. 51). 1840 No. 241, 245—247, 249: Nogle Oplysninger om vore Separatister og gudelige Forsamlinger. 1842 No. 188—193, Nogle Bemærkninger ang. Lovudkastet om Creditvæsenet.

I Morgbl. 1840 No. 6: Om den philosophiske Universitetslærerpost, 4½ Sp.; No. 217: Optryk af H.s Lovforslag om Separatister (jfr. No. 228); No. 267, 283, 310, 313, 316: Forsvar (mod Arup, Sandberg o. fl.) for Lovforslaget om Separatister; 1841 No. 3 Till.: Om Landeiendommenes Udstykning. 6 Sp.; No. 8, 10, 12, 14: Svar til Arup; No. 71, 73: Gjenmæle mod Arups Belysning, 9 Sp.

I Christiania-Posten 1857 No. 3196 og 99: Bemærkninger ved Committee-Indstillingen om Forslaget til en Rettergangslov i Straffesager.

Hielm, Hans Abel, efternævnte Advokat Jonas Anton H.s Broder, er født i Christianssand 11 Aug. 1792, Student fra sammes Skole 1811 og tog anden Examen 1812; kom med sin Broder 1814 tilbage til Norge, og nedsatte sig s. A. i Christiania som Boghandler, hvor han udgav Nationalbladet, der paaførte ham forskjellige Trykkefrihedssager og Formuestab; levede senere som Landmand paa Bondkald i Ager, og flyttede 1857 til Christiania. * 1818 Jenny Mitchell, D. af Andreas M. fra London, der anlagde Holmens Damphamre i Kjøbenhavn.

Udgiver af Nationalbladet. 22 Hefter først paa 60, siden paa 120 No. (Kvartark). Chra 1815—1821. 8.

Besørgede Udgivelsen af Kommunalblad. Chra, fra 1 Octbr. 1839 til Udgangen af 1840. 60 No. 480 S. 4. (jfr. Mgbl. 1840 No. 165).

Hjelm, Henrik Winter, (skriver sig Winter-Hjelm), Søn af foreg. Assessor Cl. W. H., er født i Christiania 22 Novbr. 1829, Student fra Christiania Cathedralskole 1846 og juridisk Candidat 1851, stiftede 1850 med Fr. Brandt Foreningen til Norske Oldskrifters Udgivelse; var i et Aar Copist, senere Fuldmægtig hos en Høiesteretsadvocat, og fik 2 Januar 1856 Bevilling som Overretssagfører i Christiania.

Strengelege eller Sangenes Bog. Oversat fra Oldnorsk. Chra 1850. 145 S. 8.

Kong Christian V.s norske Lov. Chra 1852. 758 Sp. 8. (Besørget i Forening med Fr. Brandt).

Beretning om den norske Studentersangforenings Tiaarsfest. Chra 1855. 33 S 16. (Særskilt Aftryk af Illustr. Nyhedsblad f. A.)

Med-Udgiver med M. J. Monrad af Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Litt. VI. VII. (1853—55), hvori han foruden Litterære Efterretninger og Norsk Bibliografi har skrevet følg. Anmeldelser: VI. 83—87: af Haandbibliothek f. Sømænd; 87—93: af to Skrifter vedk. Storthinget 1851; 93—97: af Tidsskrift for Skjønlitteratur; 299—305: af Den Kvindelige Virksomhed for Missionen; 324—30: Om det kgl. Nordiske Oldskriftselskab; VII. 172—76: af Fr. Brandts Juridiske Repertorium 1—3; 385—97:

af Amtmandens Døtre, 397—400: af Juridisk Stat, og 401—15: af Norske Oldskrifter. (jfr. ang. Tidsskriftet Oplysninger fra Monrad og ham i Chrpost. 1855 No. 2381.)

I *Nordisk Univers.-Tidsskr.* II. 3 H. 152—55: Anm. af Sveinbj. Egilssons *Ljóðmæli.* I.

I Morgenbladet 1848—53 flere. Anmeldelser af udkomne æsthetiske Skrifter. 1851 No. 277, 278, 291, 297: Opsatser om Studentersamfundet og det norske Theater i Bergen. 1852 Juni: Træk af Ole Bulls Liv (42 Sp.) 1853 No. 280, 292: Anm. af „Berømte Nordmænd."

I Illustreret Nyhedsblad (foruden mindre oversatte Bidrag) 1855 No. 31—35, 39, 40 (25 Spalter): „Rejsebilleder fra Norge af Gudbrand Vigfusson," overs. fra Isl. efter Ny félagsrit, 15de Aargang.

I Aftenbladet 1855 No. 249, 258: Anm. af Martin Arnesens „Norsk Bogfortegnelse 1848—1855." (8 Sp.); No. 297: Anm. af C. R. Schwachs „Digtninger, gamle og nye." 1857 No. 278: Turnforeningen i Arendal; No. 287: Turnbygningens Indvielse i Kristiania.

I Retstidenden 1856 No. 38—39: „Kan Guld- og Sølvarbejdere straffes for at have solgt fra Udlandet indført, ustemplet Arbejde?"

Hielm, Jonas Anton, Søn af Regimentsqvarteermester og Auditeur Børge H. og Hilleborg Abel, er født i Christianssand 30 Decbr. 1782, Student med Udmærkelse 1797 og juridisk Candidat 1800; var en Tid Copist i Generalitets-Collegiet i Kjøbenhavn, blev 1803 Auditeur ved norske Livregiment sammesteds, deeltog som saadan personlig i Kjøbenhavns Forsvar 1807, blev 1811 tit. Overauditeur og 1812 tillige Høiesterets-Advocat, i hvilken Stilling han 1 Novbr. 1814 ansattes i Norge. Her var han tillige fra Febr. 1815 til Octbr. 1816 constitueret Docent i Lovkyndighed ved Universitetet, og var Regjeringsadvocat fra 1820 til 16 Septbr. 1825, da han derfra ved kgl. Resolution afsattes. Han var Statsrevisor fra 1816—1821 og Storthingsmand fra Smaalenenes Amt 1830, 1833, 1836, 1837 (1839 valgt, men benyttede sin Ret til at undslaa sig), og 1842; tog 27 Aug. 1847 Afsked paa Grund af Sygelighed, og døde i Christiania 30 Marts 1848. Han havde ellers stadig boet paa sin Gaard Alby ved Moss. * 1808 Sophia Magdalena Bøgh, D. af Amtsforvalter Nils Sommerfeldt B. i Korsør. (Biographi af P. Botten Hansen med Portrait i Mærkelige Nordmænd II. 289—96. jfr. Moes Efterretn. 80—81).

Til Storthinget ang. min retlige Stilling som Regjeringsadvocat. Chra 1825. 36 S. 8. (jfr. Storth. Forhandl. 1827.)

Forslag ang. en Revision af Lovbestemmelserne om Skydsgodtgjørelse for Embedsmænd m. m., fremsat i Smaalenenes Amtsformandskab 1838. 20 S. 8. (ogsaa indført i Amtsformandsk. Forhandlinger s. A. 103—119).

Om de *sammensatte Staters Regjeringsmaade* (af Oberst N. Tidemand), udgivet med Fortale og en Nekrolog over Forf. Chra 1829. XVI. XXIV. 139 S. 8.

Udgiver med Morgenstjerne, L. Lange og J. H. Vogt af Juridisk Repertorium, 4 Hefter. Chra 1818—23, hvori af ham: Declamation i Høiesteret, da den første Gang aabnedes i Christiania 30 Juni 1815. 1. S. Yderligere Oplysning om en

meddeelt Handels- og Byxelsag, i 3 H. S. (ogsaa særskilt. 103 S. 8. (jfr. Rigstidenden 1820 No. 18).

Udgiver af Almindeligt norskt Maanedsskrift, 3 Bind (18 Hefter). Chra 1831–1838, hvori af ham: I. 123–171: Bidrag til Grundlovens Historie; 241–73: De naturlige Retsprinciperes eller den ideale Politiks Strid med de historisk begrundede Forholde af C. v. Rotteck, oversat; 274–93: Udtog af et Bønskrift til det britiske Parlament i Anl. af de under Krigen 1807–14 confiskerede britiske Fordringer paa norske og danske Undersaatter; 343–369: Instructioner, givne Admiral Platen ved hans Udnævnelse til Statholder i Norge; III. 1–39 og 215–50: Om staaende Hære og Nationalmilits af C. v. Rotteck, oversat; 358–80: Om Hindringer for almindelig Nationalbevæbning. Et sammenlignende Uddrag af A. F. Tscherninge Skrift „No. 2 om det Danske Væbningssystem." Desuden har han heri skrevet nogle mindre Stykker samt Indledningerne til samtlige Bidrag.

I Norsk Nationalblad under Navn: i I. S. 49–58, 81–95, 97–105: Revision af Sorenskriver Weidemanns Forslag til Anordning og Reglement for Høiesteret. (paa hvilket Stykke fulgte Trykkefriheds-Tiltale); ib. S. 204–19 og II. 7–13: Mere om Grundlovens § 100 i Anl. af Amtmand Falsens Afhandling; ib. 129–44: I Anl. af Falsens „Endnu et Par Ord om Grundlovens § 100"; i III. 97–115: Defensions-Indlæg for Boghandler Hielm i den mod ham anlagte Fiskal-Action; IV. 129–153: Dupplik i samme Sag. Iøvrigt ere rimeligviis flere anonyme Opsatser i dette Blad fra hans Haand.

I Granskeren V. No. 24–29: Forslag til Forandring i Storthingets Forretnings-Reglements 9de Capitel, ang. Statsministerens og Statsraadernes Deeltagelse i Storthingets Debatter.

I Den Constitutionelle 1838 No. 287 og Morgenbladet s. A. No. 289 er en Skrivelse fra ham til Valgdistrikterne i Smaalenenes Amt (jfr. Den Const. No. 309 og Mgbl. No. 286 og 294) samt i Morgenbl. 1841 No. 38: Oplysninger ang. P. T. Bøggilds (s. d.) Pamflet i s. Bl. 1840 No. 287 mod Pelly & Comp.

Hjelm, Peder Pavels, Søn af Arent H. og Anne Maria Bauvert, er født i Stavanger 1781 (døbt 26 Septbr.), var først Bestyrer af Gjemsø Gods, tog 1823 juridisk Examen i Modersmaalet og blev 1824 Underretsprocurator i Bratsbergs Amt. † ved Skien 2 April 1846. * Elen Gjesine Saxild (f. 1782, † 12 Septbr. 1838), D. af Forvalter i Solum Hans S. og Anna Cathrine Bendt.

Norsk Nationalsang. (Chra 1821). 1 Ark 8.

Hæderedaaben, en Skizze. [Et Digt om Salve Nilsen]. ib. 1822. 2½ Ark 8.

Oscar og Eugenia eller Tvillingrigets Høitidsdag. Chra u. A. S. 4.

I Nationalbladet: Forskjellige Sørgedigte, hvoribl. over H. A. W. Hielm i I. 130; over Statsraadinde Løvenskjold i XIII. 200–207; over Fru S. A. Wessel, ib. 113–16; over Catharine E. Wedel-Jarlsberg XX. 460–64; over M. C. Resch XXII. 137–52. — Poetisk Epistel til Boghandler Hielm i XVII. 65–76. Desuden flere anonyme Bidrag, jfr. XIV. 95.

Ligesaa har han skrevet flere andre Leilighedsdigte, der tildeels ere trykte i forskjellige Blade, hvoriblandt i Nordlyset 1845 No. 18 et Digt „6 Febr. 1845." Man tillagde ham ligeledes forskjellige satiriske Viser og polemiske Artikler.

Af hans mange Selskabssange findes nogle trykte i (Fr. Brandts) Visebog (1851), saasom No. 22.

Hjelmeland, Elia, Bondepige i Ladvig Sogn.

I „For Fattig og Rig" V. (1852) No. 2—4; tre Psalmer.

Hille, Rasmus, † i Bergen 20 Novbr. 1837, 53 Aar gammel.

Den Bergenske Controllør, et Ugeblad. Udgivet. Bergen 1832.

Hinberg, Andreas, forhen annecteret Lensmand.

Udgav fra Decbr. 1849 Bladet Brevduen fra Dyrø, hvoraf i nogen Tid 1 Halvark udkom maanedlig.

Hirsch, Patroclus, Søn af Premierlieut. Patroclus H. og Bolette Christine Heide, blev Lieutenant i Ingenieurcorpset, 1790 Capit. i Infanteriet og Lærer i de mathematiske og militære Videnskaber ved Landcadet-Corpset i Christiania, i Slutningen af 1805 Major og fik Afsked som Lærer 1808. Han levede siden som Pensionist i Gran paa Hadeland, hvor han døde 16 Octbr. 1828. * Magna Kinck († 1841), D. af Proprietær Mogens K. og Ida Sophie Orning.

Begyndelsesgrunde til den theoretiske Mathematik. Chra 1800. S. 8.

Hiort, Hans Smith, Søn af Victor Kristian H. († som Biskop i Ribe 1818) og Marie Pauline Schjørring, er født i Kjøbenhavn 23 Mai 1807 og Student fra Ribe Skole 1825; blev kort efter Lærer hos Oehlenschlægers og Biskop Mynsters Børn, samt i 1827 tillige Lærer ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn; 1829 Hofmester hos Baron Selby, dansk Gesandt i Brüssel, som han fulgte til Haag; var derpaa 1½ Aar Medarbeider hos Dr. E. Münch, studerede senere i Stuttgart, kom 1832 til Kjøbenhavn og 1835 til Christiania, hvor han oprettede et Pigeinstitut, som nedlagdes 1838; blev s. A. Lærer ved Møllers Institut, og 1846 Lærer ved Nissens Latin- og Realskole. * Sophie Karstadt, D. af Presten K. i Lauenburg (separeret 1839). (jfr. Erslews Forf. Lex. I. 664. Suppl. I. 798).

Den belgiske Revolution. Med en Fortale af Dr. E. Münch. Kbhvn 1831. 269 S. 8. (anm. i Dansk Litt. Tidende 1831 No. 46. 47).

Brev til en Moder om hendes Børns Opdragelse. Chra 1836. 27 S. 8. (anm. i Mgbl. 1836 No. 74 Till.)

Lærebog for unge Haandværkere, Lærlinge og Svende, samt Landmænd og Andre . . . . i Retskrivning, Brevskrivning, Udarbeidelse af Qvitteringer, Bekjendtgjørelser, Attester . . . . o. desl. Chra 1842. 136 S. 8.

Lærebog for unge Haandværkere, Lærlinge og Svende, samt Landmænd og Andre i Retskrivning, Brevskrivning, Udarbeidelse af Qvitteringer, Bekjendtgjørelser, Attester o. desl. Omarbeidet efter det Tydske af Ant. Schjøth og H. Smith Hjort. Chra 1842. 278 S. 8.

Norsk Læsebog for Børn fra 7 til 15 Aar. Efter P. Hjorts danske Børneven og andre Skrifter udgivet. 1ste Afdeling med 14 Afbildn. Chra 1843. VIII. 232. S. 8. — 2det Opl. ib. 1849. VIII. 216 S. 8. — 3die Opl. ib. 1855. 215 S. 8. (De to sidste Oplag ere ikke efter P. Hjorts Børneven).

Norsk Læsebog efter P. Hjorts Børneven med flere gode Mænds Bistand udgivet. 2den Afdeling med 4 Landkort og 32 Afbildn. Chra 1847. X. 23 Ark 8. S.

233—603 fortløbende fra 1ste Afdel. (anm. af K. Knudsen i Norsk Tidsskr. I. 397—401). — 2den gjennemſ. og forøgede Udg. ib. 1854. 392 S. 8.

Tydsk Læsebog for Begyndere med Anmærkninger. Chra 1844. 201 S. 8.

Lys og Mørke eller Drømme, Somnambulisme, Anelse, Spaadomme, Varsler o. s. v., med 156 Fortællinger, som vise Exempler paa Tilværelsen af den menneskelige Anelsesevne. Efter F. Norks og Andres Skrifter med Bemærkninger. Chra 1850. XXXII. 216 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1849 No. 311. jfr. H.s Svar 1850 No. 11).

I Den Constitutionelle 1836 No. 13: Skildring af Underviisningsvæsenets Indretning i Würtemberg.

I Morgenbladet har han Tid efter anden leveret anonyme Bidrag og Anmeldelser af udkomne Skrifter, hvoriblandt 1838 (sidste Halvaar) en Oversættelse af Carl Johans Instrux for Oscar som Vicekonge, efter et forbudet Skrift: les souverains de l'Europe. (Herimod kom i Post- og Inrikes-Tidningar en anden Version af Instruxen; begge oversattes i Hamb. Correspondent). 1840 No. 199: Anm. af A. L. Brocks Skoleprogram (jfr. No. 253).

Anonyme Bidrag til Wergelands Statsborgeren, til Intelligents-Sedlernes Søndagsblad og til Illustreret Nyhedsblad.

I Literaturtidende 1846 No. 19, 20: Anmeldelse af A. Autenrieths Tydsk Grammatik til Skolebrug.

Hjort, Jens Johan, Søn af Otto Christian H., Stiftsrevisor for Agershuus († i Oslo 1823), og Anne Sophie Holbye, er født i Oslo 8 Mai 1798, Student fra Christiania Skole 1816 og medicinsk Candidat 1822; tog 1826 Licentiat- og 1830 Doctorgraden i Medicin, blev 1823 const. Compagnichirurg ved Artilleriet, 1823—1826 Underlæge ved Agershuus Amts Sygehuus, og fra 1826 Brigadelæge ved Cavalleriet; 1847—1853 const. Generalchirurg. Fra 1826—1837 var han tillige Reservelæge ved Rigshospitalets Afdeling for Hudsygdomme, og siden April 1841 Overlæge ved samme. I 1832 foretog han paa offentlig Bekostning en Reise til Norges Vestkyst og i 1837 ligesaa en Reise til Tydskland, Italien og Frankrige, for at udvide sine Kundskaber om Hudsygdommene og deres nyere Behandling, og blev 1843 Ridder af Vasaordenen. Han er Medlem af Videnskabernes Selskaber i Throndhjem og Christiania og af Svenska Läkare-Sällskapet i Stockholm, samt correspondeerende Medlem af det Hufelandske medicinske Selskab i Berlin, af Verein für Aerzte i Hamburg og Verein großherz. Badischer Medicinalbeamte. ⚭ 1. 1826 Lovise Augusta Petersen, D. af Ølbrygger P. i Christiania, † 1837. 2. 1842 Sarine Annette Bolling, D. af Stadshauptmand i Christiania Jacob B., Enke efter Artillerilieut. Ludv. Nørregaard. (s. d.) (Autobiographi i Univ. Program 1830 ved hans Doctorpromotion).

De functione retinæ. Commentatio. I. Chræ 1826. 111 S. 8. (anm. i „Eyr" I. 260—276). II. Chræ 1830. 131 S. 8.

I Eyr II. 205—25: Curmethoden af Syphilis og Lepra i Agershuus Amts nu ophævede Sygehuus i Oslo. ib. 297—312: Om squamøse Sygdomme, efter Duffin; V. 293—388: Om Halvblindhed. En Prøveforelæsning; VI. 301—305: Om en særegen Form af Lepra; VIII. 1—43, 101—16: Indberetning til Kirkedepartementet om

en i Sommeren 1832 i det vestlige Norge foretagen Reise, for at undersøge de der forekommende ondartede Hudsygdomme m. m.

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* IX. (1828) 127—35: Hvorvidt finder en Vexelvirkning Sted mellem begge Nethinder hos Mennesket.

Medudgiver af *Magazin for Lægevidenskaben, 1ste Række*, hvori af ham: I. 1—25: Bidrag til Kundskab om de endemiske Hudsygdomme; 142—49: Recension af Hjaltelins Dissert. inaug. de Radesyge, Lepra et Elephantiasi septentrionali. Kiel 1839. IV. 275—296 og VI. 129—141: Klinik over Hudsygdomme. IX. 97—129: Kliniske Forelæsninger over Syphilis paa Rigshospitalets Filialafdeling. *2den Række* II. 150—75: Recension af Boecks og Danielsens Skrift om Spedalskhed; X. 649—69: Om Arvelighed som Aarsag til den spedalske Sygdom. (anm. i Chrposten 1856 No. 2954). Desuden har han taget virksom Deel i Forhandlingerne i det medicinske Selskab, hvorom nærmere Oplysning findes i de forskjellige Bind af Magazinet.

I Ugeskrift for Pharmacie og Medicin er af ham: Udtog af en Betænkning om Forholdsregler mod Smitsygdomme, 1ste Aarg. 1842. S. 75—76 (der gav Anledn. til Bemærkninger i samme Blad af forskjellige Læger). Betænkning over Lovudkastet om det militære Medicinalvæsen. III. 365—372.

Ved de *Skandinaviske Naturforskeres* Møde i Kjøbenhavn 1840 holdt han Foredrag over „De endemiske Hudsygdommes geographiske Fordeling i Europa," trykt i Mødets *Forhandlinger*. Kbhvn 1841. 67—78, og ved samme Selskabs Møde i Stockholm 1842: Om Diagnosen af Radesygen som selvstændig Sygdom, forskjellig fra Syphilis, hvis Hovedindhold er angivet i de i Stockholm 1843 udgivne Forhandlinger S. 795—796. — Ved 7de Møde i Christiania: Om Arvelighed som Aarsag til den spedalske Sygdom, trykt i Forhandl. S. 401—424.

I Morgenbladet 1845 No. 160: Mere om Foranstaltninger mod den Spedalske Syge. 4 Sp.

Hjortaas, John, er født paa Moss, hvor Faderen da var Toldkasserer, var i en Deel Aar Landmand og Eier af Gaarden Kubberød ved Moss, og blev 29 Juli 1829 Overtoldbetjent i Drammens Distrikt (bosat i Sverdvigen). Afskd 23 Juli 1858. Enkemand.

Forslag til nogle Midlers Anvendelse, hvorved Agerdyrkeren, Fabrikanten, Haandværkeren og Kjøbmanden forhaabentlig ville ophjælpes og Statens Tarv saaledes fremmes i det Hele. (anon.) Chra 1821. 16 S. 8. (Bemærkn. herimod i Nationalbladet XX. 254—62).

Oplysninger om den norske Jorddyrkers Stilling. (Trykt som Manuskript). Chra 1824. 24 S. 8.

I Morgenbl. 1829 No. 226 Till.: Til Norges Landmænd, 8 Sp.; 1851 No. 100: Om Toldkasserertjenesten paa Moss.

Hjøring, Ernst, født 16 Juni 1764, var Kjøbmand i Christiania og senere Branddirecteur der. † 29 August 1849. * 1. Enken Elen Marie Kjoss, f. 1761, † 15 Febr. 1802. 2. Anne Christine Broberg, f. 1769, † 1 Juni 1822.

Maneuvres med en Brandsprøite ved dens bestemte Brandfolk, commanderet af en Brandofficier. Chra 1818. 8 S. 8.

Hofgaard, Hans Jakob, Søn af Amtmand i Smaalenene Andreas H. († 1811) og Maria Gustava Gahn (Søster af den svenske

Oberst G.), er født paa Kongsberg 8 Octbr. 1784, blev Student 1802. Eier og Bruger af Gaarden Sjaastad i Lier. * 1. Karen Rogstad, † 14 Novbr. 1812. 2. Elen Ulrikke Blom, † 18 Juli 1857.

Statsoeconomisk Anskuelse af Norge. Chra 1824. 140 S. 8. (anm. af P. T. Hansson i Tilskueren 1824 No. 22; af Mariboe i Patrouillen s. A.; jfr. Revue encyclopédique 1827 No. 5).

I Folkeblabet 1833 No. 15: Forslag om Revision af Landvæsenet til det nu forsamlede Storthing.

I Morgenbladet 1844 No. 20, 23, 286, 288: Motion til 10de Storthing (om Jordbrugets Opkomst), 20½ Sp.; 1842 No. 22, 23: En Fortælling om Fængselsvæsen, 10 Sp.; No. 76: Forslag til 10de Storthing om Mønstergaarde, 5 Sp.; 1843 No. 3, 5, 8 og 10: Vort Landvæsens Behandling af 10de Storthing, 16 Sp. (Gjenmæle herimod i No. 79, 80 og 161, besvaret af H. i No. 127, 128 og 202); No. 33, 34: Til mine Medborgere paa Landet, 5 Sp.; No. 100, 101: Om Jordbrugets Fremme, 5 Sp.; 1844 No. 8, 10, 12, 16 og 19: Vort Landvæsen i Fortid og Nutid, 18½ Sp. (besvaret af samme Modstander i No. 212, 17 og 19; jfr. Bemærkninger ved H.s Opsatser om det norske Landvæsen i Granskeren VI. No. 29); 1845 No. 5: Hvorfor er vort Oplands Interesse aldeles forsømt, medens der er gjort saameget for Kystlandet? 6 Sp.

Hoffmann, Jacob Ludvig, Søn af Forvalter Justin Gottfried H. og Anne Margarete Jørgensen, er født 8 Febr. 1795 paa Odalens Jernverk, tog 1816 Præliminær-Examen, og blev 1820 medicinsk Examinat, blev kort efter Distriktschirurg i Søndmøre, 1825 Distriktslæge i Ringerige og Hallingdal, og 1837 ligesaa i Romsdal samt Læge ved Reknes Hospital. Ved Embedsdistriktets Omregulering blev han 26 Mai 1855 Distriktslæge i Ytre Romsdal. * 182* Hanne Gabriele Steenbuch.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie I. 269—70: Om et desorganiseret Ovarium; III. : Nogle Ord om Spedalskheden.

Hoffmann, Thomas Severin Heiberg, Søn af Overlæge ved Søetaten Poul Henrik H. († 1849) og Anne Jacobea Elisabeth Heiberg, er født i Tønsberg 31 Marts 1811, tog 1832 Præliminærexamen og blev 1838 medicinsk Examinat; han bosatte sig kort efter som praktiserende Læge i Brevig, hvor han fremdeles er. * Frederikke Christine Heiberg Wirsching (f. i Frederiksværn 9 Jan. 1814), D. af Bataillonschirurg Ludvig Theodor W. og Gunilda Heiberg.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* IV. 83—85: Usædvanlig Virkning af indvendig Brug af Brækviinsteen i store Doser, anvendt mod Ledevatersot.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharm. I. 343—45: Om en Læsion af Rygmarven.

Holbye, Poul Christian, Søn af Gaardbruger i Vardal Jacob Bye og Cecilie Holbye, er født i Vardal 1793, tog 1816 Præliminær-Examen, blev 1823 juridisk Examinat, og var i nogle Aar Copist i Statssecretariatet.

De formeentlige Aarsager til den norske Landmands uheldige Skjebne siden 1814. Chra 1836. 63 S. 8. (jfr. Den Constitutionelle s. A. No. 238).

Nogle Ord om 17 Mai og 4 Novbr. Chra 1836. 11 S. 8. — Tre Smaasange.

Holck, Ole Elias, maaske Søn af Capitain ved 1 Bergenhusiske Regiment Hans Henrik Hornemann v. H. (afsk. 1786), er født i Ladvig i Sogn Januar 1774, blev Lieutenant 1789, ansat ved Bergenhusiske Inf. Regiment, forflyttedes 1808 til Kronens Regiment i Danmark, men kom 1812 som Compagnichef tilbage til Bergenhusiske Regiment, fra hvilket han var Repræsentant ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814; blev 1815 Major og Commandeur for Sognske Bataillon, 1 Jan. 1818 ved Armeeforandringen Oberstlieut. og Chef for Søndfjordske Corps, 1828 Oberst i Armeen og 1834 Generaladjutant; tog 12 Febr. 1841 Afsked. Han blev 1818 Ridder af Sværdordenen og fik da Krønings-Medaillen i Guld, og var Storthingsmand fra Nordre Bergenhuus Amt i 1818, 1824 og 1839. † paa Gaard Alværn i Ladvig 14 Juli 1842. * Karen Sophie Hansen. (jfr. Moes Efterretn. S. 82).

I Budstikken V. (1824) No. 34—35: Noget om Gulethinget.

I Urda I. 273—88: Nogle historiske Bemærkninger om Norges tidligere Indvaanere. Dets sandsynlige Folkemængde før den sorte Død; II. 78—80: Fortegnelse over Ylmheims Kirkes Inventarium i det 14de Seculum.

Holen, O. O., en Bonde i Nessets Prestegjeld i Romsdalen.

Nogle Ord imod vor Tids Lærere og deres vrange Lærdom (osv.). Forklaring over de Tegn, som skal skee for Christi Doms-Dag. En Anke over Storthingsraadet (osv.) En Skildring om hvorledes vi paa en anden Maade kunne faae udvalgt et bedre Hyrdeskab (osv.) Forklaret i Spørgsmaal og Svar. Molde uden Aar (ved 1845) 29 S. 8.

Holler, Carl Frederik August, Søn af Toldkasserer i Drammen Frederik Christian H. († 22 Febr. 1845) og Karen Sophie Hedevig Lützow († 23 Juli 1847), er født paa Strømsø 20 April 1818, blev privat dimitteret 1835 og philologisk Candidat 1850; Bestyrer af den Tordenskjoldske Skole i Holmestrand.

I Morgenbladet 1853 No. 52: Nogle Oplysninger til et Stykke i s. Bl. No. 18: Holmestrandsposten og den Tordenskj. Skole. 5 Sp.

Holler, Claus Vilhelm, Foregaaendes Farbroder, var i flere Aar Mægler i Christiania, hvor han døde omtrent 1825.

I Nationalbladet XI. (1818) 1—19: Underdanigst Forslag til Oprettelsen af en Børs i Christiania.

Holm, Christian, er født i Kjøbenhavn 1783 og kom 13 Aar gammel til Norge; studerede 1807—1811 Bergvidenskaberne deels ved Kjøbenhavns Universitet deels ved Akademiet i Freiberg, og uddannede sig praktisk paa Reiser i Sverige og Tydskland; var fra 1815 Forvalter ved Næs Jernverks Oplag i Tvedestrand, og i 1833 Storthingsmand fra Nedenes Amt.

Kort Anviisning til Urte- og Frugthavgers Anlæg. Udg. af Nedenes Amts Landhuusholdnings-Selskab. Arendal 1837. 8.

I *Magazin for Naturvidenskaberne*, III. 111—115: Fortegnelse over de i Omegnen af Arendal forekommende Fossilier.

Holm, Julius Trolle, † som Kjøbmand paa Kongsberg 1836, 63 Aar gammel.

Klar og fuldstændig Oplysning om en mærkværdig Høiesteretsdom i Myntmester J. M. Krufes og 8 Overskjønsmænds Faveur, med underhørigt Andragende til 8de ordentlige Storthing i 1836 om at sætte vedk. høie Dommere under Rigsrettens Tiltale til forventet Skadeserstatning for den Forurettede. Chra 1835. 108 S. 8.

I Statsborgeren XI. No. 1—2 for 1833: en Opsats om de af Myntmester Kruse myntede slette Penge.

Holm, Niels Johannes, Søn af en Skrædder i Nærheden af Christiansfeld, er født paa den frisiske Ø Sylt, var Lærer paa Drengeinstituter i Tydskland og England, og blev 182* Forstander for den evangeliske Brødremenighed i Christiania, i hvilken Stilling han forblev til 1835, da han vendte tilbage til Danmark, og døde 1845 i Christiansfeld, hvor hans Enke endnu lever.

Tanker paa Hjemveien i korte Sange over adskillige Sprog af den hellige Skrift. Chra 1825. 48 S. 8.

Jerusalems Krønike i Riim for Børn til Hjælp i den bibelske Historie. Udg. til Fordeel for Eugenias Stiftelse. ib. 1827. 34 S. 8.

Jesu Hyrdetroskab. En Lignelse. Overs. af Tydsk. ib. eod. 16 S. 8. 2det Opl. ib. 1827. 16 S. 8.

Patriarchen Josephs Historie for Børn. ib. 1827. 60 S. 8.

Harpen, en Psalme-Bog. Chra 1829. XII. 331 S. 8. 2det Opl. Stavanger 1841. 400 S. 12. 3die Opl. ib. 1854. 400 S. 12.

Om Omvendelse til Christum og Bliven i ham. Af det Tydske. Chra 1829. 15 S. 8.

At vorde som Børn, hvad er det? En Betragtning over Jesu Ord i Matth. 18. 3. ib. 1832. 15 S. 8.

De fire Evangelisters Harmonie, d. e. Menneskens Søns, vor Herres og Frelsers Jesu Christi Levnetsbeskrivelse, sammendragen i een Fortælling, i Særd. for Ungdommen og til Forelæsning ved Familie-Andagt. ib. 1833. XVI. 156. S. 8. (2det Opl.) ib. 1843. XII. 155 S. 8.

Menneskens-Søns sidste Dage, fra hans Lidelses-Uge af indtil hans Himmelfart. ib. eod. (særsk. Aftryk af forrige Skrift).

Christus, de Fangnes Trøst. Prædiken over Evang. paa 3 Søndag i Advent. Stavanger 1837. 20 S. 8.

Udgiver af Det Norske Missionsblad (Chra 1 No. maanedlig 4.) fra sammes Begyndelse 1827 indtil Udgangen af 1835, da J. H. Møhne overtog samme.

I Wexels's „Tanker over Treschows Bog Om Christendommens Aand eller den evang. Lære." S. 80—123: Breve fra Peter til Martin.

I Wexels's Tidsskrift for Kirke-Krønike II. 297—362: Forsøg paa en Forklaring af Luc. 18. 8.

Fremdeles skal han være Forfatter af følgende Skrifter:

Om Troens Frugt. En Betragtning over Joh. 15. 4. Stavanger 1849. 12 S. 8.

Missions-Betragtning over Matth. 6. 10. Stavanger 1849. 12 S. 8.

I Christiansfeld redigerede han: Missionsblatt aus der Brüdergemeinde, og paa Dansk en Missionstidende.

Holm, Ole Rein, Søn af Grosserer Ener H. (f. 22 Mai 1755, † 24 Mai 1817) i dennes andet Ægteskab (1790) med Margarete Rein († 1815), Jonas R.s Søster, er født i Christiania 1795 og blev Student 1812 samt tog 1813 anden Examen ved Norges Universitet; studerede der en Tid Lovkyndighed, men overtog ved Faderens Død dennes Trælasthandel, som han drev i de for samme uheldigste Aar, og maatte i 1826 gjøre Opbud. Senere var han Skuespiller ved Christiania Theater. † i Christiania 1832. * en Datter af Kjøbmand Valle Thorsen i Christiania. (Mindedigt af C. N. Schwach i Morgenbl. 1832 No. 253).

Bostonpartiet, Farce i 2 Acter. Chra 1830. 52 S. 8.

I Morgenbladet 1828 og 1829 under Mærket R. og „Ingen" ugentlige Kritiker over de paa Christiania Theater opførte Stykker; 1829 No. 9: Nekrolog over Waldemar Thrane. — Ligesaa var han i Christiania Aftenblad Theater-Recensent.

Holm, Peder, var Committeret i Økonomi- og Commerce-Collegiet, blev 1767 Amtmand i Nordlands Amt, 1771 i Bratsbergs Amt og 3 April 1773 i Listers og Mandals Amt, hvorfra han tog Afsked 20 Decbr. 1805 og døde som Etatsraad i Christianssand 1817. * Anne Laurence Hvass.

I *Topr. Journal* VIII—XIII: Forsøg til en Beskrivelse over Lister og Mandals Amter.

Han har efterladt sig betydelige Samlinger til et dansk-norsk Adelslexicon, hvilke bevares paa Universitets-Bibliotheket.

Holmboe, Bernt Michael, Søn af Sognepræst til Eidsberg Jens H. og Catharine Holst, D. af Proprietær Hans H. paa Ø. Stabek i Bærum (begge Forældre døde i samme Døgn 24/25 April 1823), er født 23 Marts 1795 i Vangs Præstegaard i Valders, hvor Faderen da var Præst; blev Student fra Christiania Kathedralskole 1814, 1818 Adjunct og 1821 Overlærer i Mathematik ved samme Skole, samt 1826 Lector og 5 April 1834 Professor i den rene Mathematik ved Universitetet. Ligesaa foredrog han under Prof. Hansteens Reise i Siberien Astronomi ved Universitetet i Aarene 1829—30, samt var Lærer i den høiere Mathematik ved den militære Høiskole fra dens Oprettelse 1 Aug. 1826 til sin Død. Han var Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem, Krigs-Vetenskaps-Academien og kgl. Vetenskaps-Academien i Stockholm og af kgl. Vetenskaps-Societetet i Upsala. Han blev 1843 Ridder af Vasaordenen og døde i Christiania 28 Marts 1850. * 1. Nicoline Antonie Finkenhagen, † 22 Novbr. 1839, D. af Sognepræst F. paa Kongsberg. 2. 184* Ingeborg Catharina Hannestad, D. af afd. resid. Capellan til Voss Haquin H. og Enke efter Procurator Thorp paa Kongsberg.

Forsøg paa en Fremstilling af Mathematikens Principer samt af denne Videnskabs Forhold til Philosophien. Indbydelsesskrift. Chra 1822. 12 S. 4.

Lærebog i Mathematiken. Første Deel: Indledning til Mathematiken og Begyndelsesgrunde til Arithmetiken. Chra 1825. VIII: 274 S. 2det Opl. ib. 1844. 265 S. 3die af Forf. gjennems. og forbedrede Opl. 1850. 257 S. 4de Opl.

1856 (gjennemseet og udg. af J. Odén). S. 8. — **Anden Deel: Begyndelsesgrunde til Geometrien.** Chra 1827. 155 S. med Steentr. 2det Opl. ib. 1833. 158 S. 3die Opl. med nogle Forandringer og Tillæg udg. af J. Odén. ib. 1851. 170 S. 8. og 10 Steentr.

Kort Fremstilling af *Nils Henrik Abels Liv* og videnskabelige Virksomhed. Chra 1829. 23 S. 8. (Særskilt Aftr. af Mag. f. Naturv. IX.)

Stereometrie. Chra 1833. 121 S. 8 med 4 Steentr.

Plan- og sphærisk Trigonometrie. Chra 1834. 64 S. 8. m. 1 lith. Pl.

Gjenmæle fremkaldt ved Hr. Prof. Hansteens Belysning af min Anmeldelse af hans Lærebog i Geometrien. Chra 1836. 43 S. 8. (jfr. C. Jürgensen i Maanedsskr. f. Litteratur. XV. 446—72, samt nedenfor i Bladliteraturen).

De evolutione functionum cos. nx & sin. nx. dissertatio. Chræ 1836. 16 p. 4. (Program til Festen i Anl. af Universitetets 25aarige Stiftelsesdag 2 Sept. 1836).

Tabel over Solens Declination for Aarene 1819—1831, og for Aarene 1835—1848, hver Tabel ½ Ark 4.

Besørgede Redactionen af N. H. Abels efterladte Skrifter og Opsatser, som han udgav med Fortale 1839 under Titel: *Oeuvres complètes* de N. H. Abel, avec des notes et développements rédigées par ordre du Roi. 2 Tomes. Chra 1839. XVI. 479, 294 p. 4.

Lærebog i den høiere Mathematik. 1ste Deel. Chra 1849. 193 S. 4.

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* (foruden Abels Levnet ovenfor) VI. 61—73: Om Legemernes absolute og relative Kraft; XI. 275—279: Formen af den Function, som fyldestgjør Ligningen F(x+y)+F(x—y)=a F(x)F(z); i XII. 279—85: Analytisk Opgave opløst.

I Morgenbladet 1835 No. 339: Om Prof. Hansteens nye Parallellære i hans Lærebog i Plangeometrien, 4 Sp. (jfr. No. 349 og Hansteens „Belysning" (særskilt udg.) samt Holmboes Erklæring i Morgenbl. 1836 No. 5, og i Den Constitutionelle 1836 No. 186: Svar til Prof. Hansteen (i No. 167), og i No. 232 og 235: Svar paa Prof. Hansteens seneste Afsked (i No. 203—206.)

Holmboe, Christian Anker, Foregaaendes Broder, er født i Vang i Valders 28 Febr. 1797, forlod som Officier Landcadetacademiet 1816, belønnet med dets større Medaille, kom ved Armeeforandringen 1818 til 2den Agershusiske Inf. Brigade, hvor han 1826 blev Premierlieut.; blev 1828 Adjoint i Generalstaben, og i denne Stilling Capitain og Landværns-Divisionschef 1841 og Compagnichef 25 Juni 1849; blev 1843 Ridder af Sværdordenen; tog i Anledning af Generalstabens Omorganisation sin Afsked 18 Sept. 1852 (jfr. Morgbl. 1854 No. 69. 72.), efterat han siden 1842 der havde været sysselsat med Forfattelsen af nedennævnte militair-topographiske Arbeider, der i Haandskrift ere afgivne til den commanderende General. Opholdt sig 1857 og til Sommeren 1858 i Udlandet, især i Hamborg.

Militair-topographisk og statistisk Beskrivelse over Kongeriget Norge. 1ste Bind. Smaalenenes og Agershuus Amter. 1843. 577 og XVI. S. fol. med 24 Specialkarter over strategiske og taktiske Punkter. 2det Bind, Hedemarkens Amt, 1845. 516 S. fol. med 12 Specialkarter. 3die Deel, Christians Amt. 1846. 653. S. fol. med 8 Specialkarter. 4de Bind 1849.

I Morgenbladet 1844 No. 158: **Høiskolen; No. 186: Om Avancementerne i Armeen og Høiskolen.**

I Chr.-Posten 1849 No. 269: Indlæg i Sagen ang. fri Stilling i Armeen. 5 Sp. (Et Par Ord herimod i No. 304). No. 332: Om fri Stilling i Armeen. Replik, 4 Sp. (Bemærkninger herimod i 358). No. 379: Replik No. 2. — 1852 No. 1407: Kommunikations-Anliggender. 4½ Sp. — 1853 No. 1669, 70, 72, 74, 75: Om Armee-Organisationen (ogsaa særskilt. Chra 1853. 62 S. 12.); jfr. No. 1790, 91; 1853, 81 og 87, hvor Striden fortsattes).

Holmboe, Christopher Andreas, Foregaaendes Broder, er født i Vangs Prestegaard i Valders 19 Marts 1796, blev Student fra Christiania Skole 1814, tog 1818 theologisk Examen med Udmærkelse, og holdt allerede fra 1820 ved Universitetet Forelæsninger over det hebraiske Sprog. 1821—22 opholdt han sig med offentligt Stipendium i Paris, for under Sylvester de Sacy m. Fl. at fortsætte sine Studier af de østerlandske Sprog, blev ved Hjemkomsten Lector i disse 1822, og 11 Octbr. 1825 udnævnt til Professor. Han har tillige fra 1830 været Bestyrer af Universitetets Myntcabinet, for sammes antike Mynter i Forening med Professorerne F. Bibe og L. Aubert. Paa en Reise i 1834 til Stockholm, Upsala og Kjøbenhavn gjorde han sig bekjendt med de derværende større Myntsamlinger, og indledede en Bytteforbindelse med disse. Han var Medlem af den 1839 nedsatte Commission til Revision af Rigets Undervisningsvæsen, og efter dennes Ophævelse blev det 1842 overdraget ham med Proff. C. Keyser, Schweigaard og daværende Capt. Foss foreløbig at revidere Bestemmelserne om Universitetet og det militære Undervisningsvæsen. Han blev 1822 Medlem af Société asiatique i Paris, 1833 af Videnskabernes Selskab i Throndhjem, 1838 af kgl. Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-Academien i Stockholm og af det kgl. Nordiske Oldskrift-Selskab i Kjøbenhavn, 1841 af the national Institution for the promotion of sciences i Washington, 1843 Æresmedlem af la sociedad arqueologica i Madrid, 1844 correspond. Medlem af Vetenskaps-Societeten i Upsala, Medlem af the numismatic Society i London, og correspond. Medlem af Gesellsch. f. Geschichte und Alterthumskunde i Riga, 1846 Medlem af d. deutsch-orientalische Gesellschaft i Halle og Leipzig, 1849 af det archæologisk-numismatiske Selskab i St. Petersburg og 1850 corresp. Medlem af det americansk-orientalske Selskab i New-Hawen og Boston. Han blev 1843 Ridder af Nordstjerne-Ordenen og 1848 af St. Olafs-Orden. ⚭ 1823 Georgine Charlotte Hermanstorff, D. af Etatsraad H., Contorchef ved Generalitets- og Commissariats-Collegiet i Christiania.

Bibelsk Geographie eller Beskrivelse over de i den hellige Skrift forekommende Lande. Med et Kart over Palæstina. Chra 1828. XXIV. 120 S. 8. og 1 Ark Register.

Tyrkisk Katechismus eller Udtog af Tyrkernes Troeslære, til Brug for Ungdommen forf. af Mahommed Ben Ali Elberkevi. Paa Norsk med Anmærkn. udgiven. Chra 1829. IV. 76 S. 12. (jfr. Nyeste Skilderi 1829. 2det Hefte No. 15 og 17).

Calila und Dimna, eine Reihe moralischer und politischer Fabeln, aus d. Arab. v. Bidpai übersetzt. Chra 1832. XI. 170 S. 8. (anm. i Maanedsskr. f. Litterat. XI. 148—74 af C. T. Johannsen).

Descriptio ornamentorum maximam partem aureorum *et numorum* seculi VIII et IX in prædio Hoen in parochia Eger anni 1834 repertorum, cum 2 tabb. lap. incisis. Chræ 1835. 16 p. 4. (Universitetsprogram til Kongens Fødselsdag, anm. i Berliner Jahrbücher 1835 No. 50, og for de østerlandske Mynters Vedkommende i Journal asiatique 1835, Oct., ligesom Afhandlingens numismatiske Deel med nogle Bemærkninger er indtaget i Dr. Grotes Blätter für Münzkunde. II. 13—16). — Edit. nova et recogn. 1854 i Udg. af Afhandlingen De prisca re monetaria Norvegiæ.

En mærkværdig Samling af Smykker, for største Delen af Guld, og Mynter fra 8de og 9de Aarh., fundne i Aug. 1834 paa Gaarden Hoen paa Eger, beskreven. Chra 1836. 17 S. 4. med 2 Steentr. (en Oversættelse af foreg. Program).

De *numis MD medii ævi* in Norvegia nuper *repertis*. Part I. c. 3 tab. lap. incus. Chræ 1836. Part II. c. tab. lap. inc. ib. 1837. 23 et 40 pagg. 4. (Univers. Programmer til Reform. Festen 1836 og Kongens Fødselsdag 1837. Den første Afdeling er fuldstændig oversat og den anden i Udtog meddeelt i Grotes „Blätter für Münzkunde" III. 137—49 og 257—65, og et Udtog af det Hele af Forf. meddeelt til Urda I. 329—68 under Titel: „Mynter fra Middelalderen fundne ved Egersund." Programmerne ere anm. i Revue Numismatique 1838, 149—51.

Bibelsk Geographi i Udtog, udarb. efter Foranst. af Depart. f. Kirke- og Underv.-Væsenet, til Brug i Almueskoler. Med et Kart over Jødeland. Chra 1838. XI. 55 S. 12. 2det forbedr. Opl. ib. 1847. XIV. 49 S. 8.

De prisca re monetaria Norvegiæ et de numis seculi 12mi nuper repertis. Acced. V. tab. lap. inc. Chræ 1841. 53 p. 4. (Univers. Program til Kongens Fødselsdag; anm. i Köhnes Zeitschrift f. Münz.-, Siegel- und Wappenkunde I. 123—24, i hvilken Aargang tillige findes 351—55 en Afhandling af Udg. om de i Programmet omhandlede ældste Brandenburgske Mynter. Om Programmets sidste Afdeling findes en Rapport i Bulletin de la séance du 7 Janv. 1843 de l'académie royale de Bruxelles). — Editio nova et recogn. c. VII. tab. Chra 1854. 66 pag. 8.

Sanskrit og Oldnorsk, en sprogsammenlignende Afhandling. Chra 1846. VI. 32 S. 4. (Univers. Program, anm. af C. F. B(ergstedt) i Frey 1847 No. 2. 115—20, og af Pott i Hall. Allg. Litt. Zeit. 1848. 284—85; overs. med Slutningsbemærkn. af Garcin de Tassy og Abbé Bertrand i Journ. asiatique, 4me Serie IX. 229—45).

Das älteste Münzwesen Norwegens bis gegen Ende der 14ten Jahrh. Berlin 1846. 48 S. 8. m. 4 Kupfertafeln. (Særsk. Aftr. af Köhnes Zeitsch. VI. Jahrg.)

Fortegnelse over *Den Biermannske Mynt- og Medaille-Samling*. En Gave til det norske Universitet af Joh. Fr. Biermann. Chra 1847. VI. 107 S. 8. (kun 20 Expl. tryktes).

Det *oldnorske Verbum*, oplyst ved Sammenligning med Sanskrit og andre Sprog af samme Æt. Chra 1848. IV. 34 S. st. 4. (Univ. Progr. Anm. af Bergstedt i Frey 1849 No. 2. 116—20, og i Udtog oversat i Journ. asiat. IV. Série XII. 78—85).

Om *Pronomen relativum* og nogle relative Conjunctioner i vort Oldsprog. Chra 1850. 12 S. 4. (Univ. Progr. Anm. af Garcin de Tassy i Journ. asiat. XVII. 94—100. De 3 sidstnævnte Programmer anmeldte P. A. Munch i Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. IV. 346—380, hvortil H. gav et „Gjenmæle" 15 S. 8., der fulgte med samme Tidsskrift; jfr. Fr. Brandts „Flyveblade" No. 1, og en dermed forbunden Polemik i Morgenbl. 1851, af Munch i No. 141, 142, 144, 170; Svar fra Holmboe i Chr.-Posten No. 977. 3 Sp.)

Det *norske Sprogs væsentligste Ordforraad*, sammenlignet med Sanskrit og andre Sprog af samme Æt. Bidrag til en norsk etymologisk Ordbog. Udg. med Underst. af kgl. norske Vidensk. Selsk. Wien 1852. XX. 496 S. 4. (anm. af L. K. Daa i „Norske Tilskuer" 1852 No. 42; af Prof. Brockhaus i Zeitsch. d.

tutsch. morgenl. Gesellsch. VII. 123—24; af Redact. i Journ. des Savans Marts 853; af G. de Tassy i Journ. asiat. V. Série I. 187—88; af Rosselet i Kuhns eitschr. f. vergl. Sprachforschung II. 222—39, med Antikritik af Forf. IV. 77—80. :s Kritik oversat med Bemærkn. af Fr. Brandt i Morgbl. 1854 No. 262, 263, og ilsvar fra H. i No. 267.

Norsk og Keltisk. Om det norske og det keltiske Sprogs indbyrdes Laan. hra 1854. 25 S. 4. (Univers. Program, anm. af Garcin de Tassy i Journ. asiat. . Série. IV. 553—54).

Traces de Buddhisme en Norvège avant l'introduction du Christianisme. Paris 357. 74 S. 8. et 2 pl. (anm. i Revue encycloped. s. A.)

Udgav med Fortale og Anmærkn. *Grammatik for Zulu-Sproget* af H. P. S. chreuder. Chra 1850. VIII. 88 S. 8. (Univ. Progr.)

Udgiver af 1ste Række (I—III.) af Norske Universitets- og Skole-Annaler. Chra 1834—1840. 107 Ark 8., hvori de Universitetet vedkommende Efterretnnger ere af ham. I 2den Række er af ham i II. 441—61: Bidrag til at belyse de assiske Sprogs Værd for den almindelige høiere Dannelse. En Univerf.-Tale; i IV. 28—31: Indberetning om en i Sommeren 1846 i vidensk. Øiemed foretagen Udenmbsreise.

I Samlinger til det Norske Folks og Sp. Historie VI. 69—78: Om orholdet mellem Værdien af Guld og Sølv i Norge i Middelalderen.

I Tidsskriftet Urda, (foruden det førnævnte Uddrag af Programmet om Egernnd-Fundet I. 329—68) i I. 293—96: Beskrivelse over Mynter tilhørende Bergens Museum; II. 73—74: Om nogle smaa Stene fra Orienten, tilh. Bergens Museum; [. 75—78. 190—92: Bemærkninger ang. Præget paa nogle Guldbracteater; III. 105 -131: Bidrag til at belyse Norges Oldtid, øfte af østerlandske Kilder (trykt 1849, en Heftet ikke endnu udgivet).

I Tidsskriftet *Nor*, I. 1—24: De ægyptiske Hieroglypher; 24—40: Prøver af ariris Fortællinger, oversatte; 216—270: Et Blik over det sydøstlige Asiens ultur og Literatur; II. 247—76: Anm. af Stockfleths Lappiske Grammatik; ib. 17—32: Prøver af Schanamah, overs. fra Persisk; ib. 591—96: Anm. af Schwachs dsigt over de Nord. Rigers Myntvæsen. III. 140—60: Om en norsk Ordbog. ›gsaa særsk. aftr. Chra 1844. 23 S. 8.)

I Norsk Tidsskrift f. Vid. og Lit. I. 134—38: Anmeldelse af Hildebrands nglosachsiska Mynt. jfr. III. 413—14, og det ovenfor omtalte Gjenmæle mod P. A. lunch, vedlagt 4de Bind.

Til *C. J. Schives Norges Mynter* i Middelalderen (Chra 1858 fol.) har han crevet en Indledning.

I *Antiquarisk Tidsskrift* 1852—54, 312—13: Runde og ægformige Stene i ravhøie; og S. 313—14: Om Stedsnavne, hvori Ordet Kind forekommer.

I *Mémoires de la société* imp. *d'Archéologie* i St. Petersburg IV. 361—70: rouvailles de monnaies du dixième siècle faites en Norvège en 1848, m. 1 Pl.

I *Numismatic Chronicle* (London) findes enkelte Notitser af ham meddeelte et Numismatiske Selskab, hvoribl.: 1854 Juli, 95—97: On coins of Ethelred II.

I Dr. Grotes Blätter für Münzkunde IV. 62—63: Neueste Norwegische lünzen (med 1 Plade i Steentr.)

I Köhnes *Zeitschrift f. Münzkunde* etc. (foruden den førnævnte særskilt aftr. fhandling) III. 208—10: Polens älteste Münze (med Afbildn.) V. 235—37: ünzfund in Norwegen; og VI. 165—66: Deutscher Goldbracteat, m. Abbild.

I *Journal of the American Oriental Society*, V. No. 2. 427—429: Ideas re›ecting an Alphabet suited to the languages of Southern Africa.

I Morgenbladet 1839 No. 195 Till. og 290: Anmeldelse af F. M. Bugges Skrift om det offentlige Skolevæsens Forfatning i Tydskland. 9 Sp.; 1841 No. 293. 302 Till. og 307 under Mærket A.: Vort Universitets Nutid og Fremtid, 3 Breve til Hr. Philip.

Holmboe, Hans, Søn af Missionskasserer, Foged i Senjen, Jens H. og Anne Margreta Irgens, er født paa Ervig i Throndenes 8 October 1798, blev Student fra Throndhjems Skole 1818 og studerede Philologi, samt var i nogen Tid Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket; ansattes 1824 som Overlærer ved Kongsbergs da oprettede Middelskole, og blev 1825 constitueret Rector ved Bergens lærde Skole; tog 1829 philologisk Embedsexamen og udnævntes 8 Januar 1830 til virkelig Rector. Storthingsmand fra Bergen 1833, 1836—37, 1842, 1848 og 1851, og ved de senere Storthing Kirkecommitteens Formand. Paa Grund af Dienstvaghed frabad han sig Valg til Storthinget 1857. Han blev i Decbr. 1848 Ridder af St. O. O. * 24 Dcbr. 1825 Welgjerd Endriette Løberg (f. 1805), D. af Forvalter L. paa Kongsberg. (Biographi P. A. Jensen med Portræt i Mærk. Nordmænd I. 211—18. Sagens Program 1828).

Noget om Morskabslæsning. Indbydelsesskrift. Bergen 1831. 21 S. 4.

Tale ved Reformationsfestens Høitideligholdelse i Bergens Kathedralskole 6 Novbr. 1837. ib. 1837. 18 S. 8.

Nogle Ord til Publicum som Indbydelse til den off. Examen i Kathedralskolen. (Om Hensigtsmæssigheden af de nærværende Læresag i de offentlige Skoler). ib. 1839. 32 S. 4.

Om det Mangelfulde i Opdragelsens eensidige Retning paa det Intellectuelle. Program til Høitideligheden ved Indvielsen af den nye Latinskole-Bygning i Bergen. Bergen 1840. 4. (Særskilt Aftr. af Neumanns: Indvielsen af den nye Kathedralskole-Bygning; anm. i Univ.- og Skole-Annaler 2 R. I. 275—80).

Tale, holden i Maadeholdsforeningen i Bergen 4 Januar 1841. Bergen 1841. 8 S. 8.

Fr. Wilh. Krummachers Elisa. Atten Betragtninger over 2 Kong. 2, 19—5, 27. Oversat. 3 Dele. Bergen 1846-54. X. 376, 336 og 260 S. 8. m. Titelvignet.

Indbydelsesskrift til d. off. Ex. i Bergens lærde Skole, 1850. (Nogle Forandringer ved og Tillæg til Langes græske Grammatik). Bergen 1850. XIII. 35 S. 8. m. 1 Tab. — Indbydelsesskrift for 1852. (Et Par pædagogiske Bemærkninger). ib. eod. 46 S. 8. m. 1 Tab. — I Indbydelsesskriftet for 1854 (se L. O. Schøning): Skoleefterretninger. — Indbydelsesskrift o. s. v. 1855: Skolens Opgave. Hvorl. har man hos os søgt at løse Skolens Opgave. Skoleefterretninger. Bergen 1855. 75 S. 8. — Indbydelsesskrift o. s. v. 1856. (Mod Rektor U. Fr. Langes Forslag at afskaffe Græsk i Skolerne). Bergen 1856. 45 S. 8. m. 1 Tab. — Indbydelsesskr. 1857: Skoleefterretninger. ib. 1857. 25 S. 8. m. 1 Tab.

I J. Neumanns „Indvielsen af den nye Kathedralskole-Bygning," Bergen 1840 findes S. 1—23 H.s Program ovenfor og „Farvel til Kathedralskolens gamle Bygning."

I Patrioten V. (1825) No. 21, 22: Nogle Ord om Underviisning, især om Lancaster-Methoden. (jfr. No. 29, 30).

I Morgenbladet 1829 No. 280, 281: Et Par Ord om Studenter, Dimissio-

ner m. 9 Sp. (jfr. 315.) 1857 No. 260: Den kgl. Proposition om Forandring ved Examen artium.

Redacteur af Bergens Stiftstidende 1839—1 Juni 1841, og i nogen Tid fra 1 Juni 1842. Blandt hans navngivne Opsatser heri ere: 1841 No. 95, 96: Om Asylet; No. 102, 103: Bedømmelse af H. Wergelands Indlæg i Jødesagen.

I Bergenske Blade 1850 No. 226: Om Salget af Realskolens Bygning, 5 Sp.; jfr. No. 230.

Holmboe, Hans Peter, Broder af fornævnte Professorer Bernt og Christopher H. og den 16de af 17 Heelsøskende, er født i Eidsbergs Prestegaard 20 Januar 1804, blev privat dimitteret 1821, var i nogen Tid Lærer for Grev Wedel-Jarlsbergs Sønner, blev theologisk Candidat 1826 og s. A. Lærer ved Søcadetinstitutet i Frederiksværn i Religion, Norsk, Historie og Geographi, samt 16 Januar 1834 Sognepræst til Sem, hvor han døde 29 Decbr. 1841. Han blev 1832 Medlem af Samfundet til det norske Folks og Sprogs Historie. * 4 April 1831 Maria Gustava Lorange, D. af Skibsfører Johan L. paa Frederikshald. (jfr. Sognepræst H. P. Holmboes Liv og Virksomhed, et Mindeskrift af J. Jacobsen. Tønsberg 1842. 8).

Geographisk-statistisk Tabel over Kongeriget Sverige, især efter officielle Documenter. Chra 1831. 7 S. 4.

Grækernes Frihedskamp efter Pouqueville og tildeels med Aktstykker, fremstillet. I. Chra 1831. VIII. 191 S. 8.

Kongeriget Norge siden 1814. En statistisk Tabel. Fhald 1833. 10 S. 4.

Historiske Smaastykker til Læsning for Menigmand. Tønsberg 1840. 16 S. 8.

Confirmationstale i Slagens Kirke 6 Octbr. 1839. ib. eod. 8.

I Univ.- og Skole-Annaler I. 487—506: Skildring af Søcadetinstitutets Stiftelse og Virksomhed fra 1817—1832. — I Samlinger til Norske Folks o. Sp. Historie II. 246—73: Briternes Krigsforetagender langs Norges Kyster 1808—1814, og III. 628—35: Bidrag til Norges Historie i Aaret 1814. — Han efterlod i Manuskript en ufuldendt „Fremstilling af Kirkegodsets Skjebne i England og Skotland under Reformationens Indførelse."

Holmboe, Jens Andreas, førn. Rector Hans H.s Søn, er født i Bergen 19 Novbr. 1827, blev Student fra Bergens Skole 1845 og medicinsk Candidat 1853; 7 Decbr. 1855 Distriktslæge i Ytre Hardanger, fra hvilket Embede han tog Afsked 1858, da han blev Læge ved Pleiestiftelsen for Spedalske No. 1 ved Bergen.

Medarbeider i *Idun*, et Blad for Literatur og Kunst. Chra 1851—1852. 4., hvori han især skrev om Kunst-Anliggender.

I Christiania-Posten 1850 No. 560: I Anledning af en Maleri-Udlodning, 3 Sp. (under Mærket H.; jfr. No. 561).

Holmsen, Holm, Søn af Postmester paa Frederikshald Andreas H. og Anne Elisabeth Bangensteen, er født paa Døgrum i Enebak, hvor Faderen boede som Lieutenant i Cavalleriet, 7 Mai 1812, blev privat dimitteret 1832 og medicinsk Candidat 1839; blev 1840 Distriktslæge i Fo-

sen, 1852 ligesaa i det nyoprettede Lægedistrikt Nordre Fosen, og 16 Sept. 1854 Distriktslæge i Midthordland (Bergen). * Catharina Elisabet Norby (f. i Frederikshald 1 Juli 1822), D. af Lieutenant, og Toldopsynsbetjent Christian N. og Karen Østrup Gløersen.

I Ugeskrift f. Medicin og Pharm. III. 69—70: Nogle Tilfælde af Spedalskhed, der synes at hentyde paa Sygdommens Smitsomhed; IV. 110—114: Om Spedalskheden i Fosen.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2 Række V. 433—49, 489—500: Indberetning til Departementet f. d. Indre ang. Spedalskheden i Fosen; XI. 129—49: Nogle Iagttagelser og Betragtninger om Spedalskhedens Aarsager og Virkninger. (anm. i Chrposten 1857 No. 103); XII. 321—339: Redegjørelse i Anl. af Discussionen om Spedalskheden i det medicinske Selskab (jfr. C. Boecks Bemærkninger ib. 631—44).

Holst, Axel, Søn af efternævnte Professor Frederik H., er født i Christiania 6 Marts 1826, blev Student fra sammes lærde Skole 1844 og medicinsk Candidat 1850, gjorde som Underlæge i den danske Armee i Hosten s. A. Tjeneste paa Gottorps Lazaret; foretog 1851—1853 og Sommeren 1854 videnskabelige Reiser til Tydskland, Frankrige, Schweiz, Storbritanien og Irland, Belgien og Holland. Han blev 1857 Reservelæge ved Rigshospitalets Afdeling for Hudsygdomme. * 1856 Anna Mathilde Charlotte Flemming (f. 28 Oct. 1832), D. af Geheimemedicinalraad Dr. C. F. Fl. i Schwerin.

I *Norsk Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. VIII. 225—239: Notitser om det britiske Sindssygesystem; 283—296 og 360—86: Notitser fra Wien og Paris; 570—80: Beretning om Pipervigens Lazareth under Cholera-Epidemien i Christiania 1853. X. 278—292: Om det primære syphilitiske Saar og om Chanker i Urinrøret af v. Bährensprung. Oversat. Desuden flere mindre Bidrag, Anmeldelser, Uddrag og Oversættelser.

I *Zeitschrift für Psychiatrie* IX. (1851) 54—61: Zur Statistik der Irren, Taubstummen und Blinden in Norwegen (i Forening med Udgiveren Dr. Flemming).

Holst, Christian, Søn af Sognepræst til Røken Paul Christian H. († 1775) og Benthe Mandahl, er født i Røken Præstegaard 14 April 1743, blev Student 1760 og theologisk Candidat 1766; adjungeredes 19 Novbr. 1772 Faderen som succederende Præst, tiltraadte Embedet 1775 og var tillige indtil 1823 Provst i Drammens Provsti; erholdt 1821 Medaillen for Borgerdaad. † 1824. * 1. 1775 Marthe Grønbech, D. af Sognepræst i Skjeberg Christen G. 2. Marthe Grønvold, D. af Oberstl. G. paa Gullaug ved Drammen.

Lys i Mørket om den bekjendte Hexeproces paa Modum, med et Par Ord til Sognepræsten Hr. Teilman. Kbhvn 1799.

Holst, Christian, Foregaaendes Sønnesøn, Søn af Statsraad, Storkors af St. Olafs og Nordstj. Ord., hædret m. Med. f. Borgerdaad i Guld, Paul Christian H. (f. i Røken 21 Jan. 1776, Afsked 19 April 1848) og Bothilde Cecilie Klinck, er født paa Sindsen i Aker 3 April 1809,

blev Student fra Christiania Kathedralskole 1826 og juridisk Candidat 1832; var fra 1829—1856 Secretair hos Norges Statholdere og Statsraadets 1ste Medlem, siden 1834 som Ene-Secretair, blev 12 Febr. 1841 Universitets-Secretair; var fra 1839 tillige Secretair i Undervisningscommissionen. Ledsagede 1833 som Secretair H. M. den nuværende Konge, da Høistsamme foretog sin Reise til Bergen. Han blev 1833 Kammerjunker, 1839 Kammerherre og 1847 Cancellist ved St. Olafs Orden, 1853 Ridder af samme, 1856 Ridder af Nordstjerneordenen og af den nederlandske Løveorden. Han har i en Række af Aar været Kongens og den kgl. Familiens Privatkasserer i Norge, og siden 1846 Bestyrer af Ladegaardsøens Hovedgaard og Oscarshall. Medlem af Videnskl. Selsk. i Throndhjem 1850.

Universiteterne i Christiania og Upsala. Chra 1836. 102 S. 8. m. 2 Tabb. (Afdelingen om Upsala forhen trykt i Vidar No. 47—50. Denne Afhandling er ovenfor S. 71 urigtig tillagt Amtmand Birch-Reichenwald).

Statistiske Tabeller vedk. det lærde Skolevæsen i Norge, udarbeidede efter officielle Actstykker. (særsk. aftrykte af Univ. og Skole-Annaler III.) Chra 1839. 1 Ark og 20 Tabeller.

Statistiske Tabeller over Undervisningsvæsenets Tilstand ved Udgangen af Aaret 1837, udg. efter Foranst. af Dep. f. Kirke- og Underv.-Væs. Chra 1840. 70 Ark Patent Fol. (anm. i Univ. og Skole-Annal. 2 R. I. 269—74. og i Uddrag under Titel: „Undervisningsvæsenets Statistik" af Schweigaard i Den Constitutionelle 1840 No. 250—253; jfr. P. P. Aabel i Morgenbl. f. A. No. 327).

Om Norges ældste Myntvæsen. 1ste Hefte. Chra 1847. 112 S. 8. m. Træsnit. (trykt som Manuskript; først indført i Skill.-Magaz. 1844 og 45).

Det kgl. norske Frederiks Universitets Legater, samt Actstykker vedk. Universitetets Oprettelse, dets Dotationer m. v. Chra 1853. 295 S. 8.

Beskrivelse over de *nye Universitets-Bygninger*, ved Universitets-Secretairen. Chra 1852. 75 S. 8. m. 12 Plancher.

Beskrivelse over Oskarshall; særskilt aftrykt af Mallings Folkekalender for 1854, er senere oversat paa Tydsk og Engelsk i Tønsbergs Udg. af Oscarshall i Billeder.

Redaktør af Norske Universitets- og Skole-Annaler fra 2 Rækkes 5te Bind. Til dette Tidsskrift har han leveret: 2 R. I. 243—269: Oversigt over Universitetets Legater og Stipendier 1840—41; ib. 351—430: Beretning om Universitetets videnskabelige og økonomiske Forfatning i 1840; ib. 431—44: Universitetets videnskabelige Betjente og deres Forhold til Universitetet; II. 1—118: Beretning om Univ. økon. og vidensk. Forfatning i 1841; ib. 494—560: Samme for 1842; III. 149—250: Samme for 1843; ib. 549—640: Samme for 1844; IV. 1—101: Samme for 1845; ib. 391—482: Samme for 1846; ib. V. 2—103, 378—469, 511—586: Samme for Aarene 1847, 1848 og 1849; VI. 297—370, 435—504: Samme for 1850 og 1851. VII. 1—94, 151—233, 303—335, 447—81: Samme for 1852—1855.

I Norsk Juridisk Tidsskrift I. 99 ff. 185 ff. 282 ff. 342 ff. 441 ff.: Universitets-Efterretninger.

I *Nordisk Univers.-Tidsskrift* I. 3 H. S. 152—165: Academiske Meddelelser.

I Skilling-Magazin 1840 No. 37—44: Om Almueskolevæsenet i Norge. — Om Myntvæsenet (ovenfor).

Holst, Frederik, Søn af Kjøbmand i Holmestrand Hans H. († 1846) og Ingerd Kirstine Backer († 1850), er født i Holmestrand 14 Aug. 1791, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1810 og medicinsk Candidat med Udmærkelse fra Kjøbenhavns Universitet 1815, og var den sidste Nordmand, for hvem Embedsexamen i Kjøbenhavn blev gjældende i Norge. 1813 havde han vundet Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af et Priisspørgsmaal, og 1812—16 var han deels Volonteur deels Candidat ved Frederiks Hospital og Fødselsstiftelsen. Ved det norske Universitet tog han 1816 Licentiatgraden og 1817 Doctorgraden i Medicin, og blev saaledes den første Graduerede ved dette Universitet. S. A. foretog han tildeels med kgl. Understøttelse en Reise til Stockholm og Upsala, for at gjøre sig bekjendt med disse Stæders lægevidenskabelige Indretninger, samt i Aarene 1819—21 paa offentlig Bekostning en Reise til Danmark, Tydskland, Frankrige, Storbritanien og Irland, fornemlig for at studere de til Medicinalpolitiet, Fattig- og Fængselsvæsenet hørende Gjenstande. Imidlertid var han 1818 bleven Stabsphysicus i Christiania, samt holdt s. A. som Privatdocent offentlige Forelæsninger ved Universitetet over Osteologi og Bandagelære; blev 1823 constitueret som Medlem af det medicinske Facultet og 10 Januar 1824 udnævnt til Professor i Medicinen. Han har været Medlem af de fleste kongelige Commissioner vedkommende Sundhedspolitiet, (hvoriblandt af Cholera-Central-Commissionerne i 1831 og 1847), Pharmacopoeens Udgivelse (1824, 1842), Fængselsvæsenet, Medicinalvæsenet, o. fl., og foretog som Medlem af den i 1837 nedsatte Commission til at undersøge Fængselsvæsenets Tilstand i Norge i 1838 paa offentlig Bekostning en Reise til Danmark, Storbritanien, Belgien, Frankrige, Schweiz og Tydskland. Desuden har han i hvert af Aarene 1854—1858 foretaget videnskabelige Udenlandsreiser paa egen Bekostning. Han var Medlem af Directionen for Rigshospitalet fra dettes Oprettelse i 1825 til 1854, samt fra 1822 af Directionen for den kgl. Kunst- og Tegneskole i Christiania. Han deeltog i Naturforskermøderne i Gøteborg 1839, Kjøbenhavn 1840, Stockholm 1842 og Christiania 1844. Ved Gavebrev af 22 Febr. 1856 (conf. 12 Marts) stiftede han et Legat paa 400 Spd. for løsladte Straffanger. (Norske Stiftelser II. 717). Han blev 1832 Ridder af Vasaordenen, 1838 af Nordstjernen og ved St. Olafs-Ordenens Stiftelse 21 Aug. 1847 Ridder af samme Orden. Medlem, correspónderende Medlem eller Æresmedlem af følgende lærde Selskaber: 1820 det medicinske Facultets Selskab i Paris, 1821 kgl. medicinske Selskab i Kbhavn, 1823 Läkare-Sällsk. i Stockholm og chirurg. Selsk. i Berlin, 1824 kgl. Vidensk. Selsk. i Throndhjem, 1831 kgl. Vetensk. Acad. i Stockholm; 1834 keis. medicinske Academi i Paris, 1838 Foreningen af Provindsial-Læger i England, 1841 Statist. Selsk. i London, 1842 Lægeforeningen i Hamborg, de badenske Medicinal-Embedsmænds Forening og *den belgiske statistiske* Central-Commission, 1856 Foreningen i Frankfurt

for Geografi og Statistik og det pharmaceutiske Selskab i Storbritanien, 1857 Videnskabernes Selsk. i Christiania og 1858 Finska Läkare-Sällskapet. Han var en af Stifterne af Lægeforeningen (senere Medicinske Selskab) i Christiania. * 1824 Dorothea Christierne Steffens (f. 5 Januar 1805), D. af Ingenieurmajor Jacob Hansen S., Lærer ved Landcadetacademiet i Kjøbenhavn, og Eva Olavia Schjøtt. (Autobiographie foran N. B. Sørensens Program i Anledn. af hans Doctorpromotion. jfr. Steffens „Was ich erlebte" IX. 191, 195, ff. X. 406. Nyerups Litt. Lex. 266. Callisens Medicin. Schriftsteller-Lexicon. IX. 71—73. XXIX. 35. A. Clausade, Voyage à Stockholm. Paris 1845. p. 442—44).

De acidi nitrici usu medico, dissertatio. Chræ 1816. 136 S. 8. (anm. i Dansk Litt. Tid. 1817 No. 39. Svenska Läk. Säll. Handl. 1817 IV. 490. Hacker, Literatur d. syphil. Krankheit. 1830 S. 86).

Radesyge quinam sit morbus, quanamque ratione e Scandinavia tollendus? Commentatio. Chræ 1817. 157 S. 8. (Dissertats for Doctorgraden, anm. i Sv. Läk. Sällsk. Handl. IV. 451—64. Allg. med. Ann. 1819 S. 1580. Edinb. Med. Journ. XVIII. No. 70 S. 92—116. Journal compl. du Dict. d. sc. med. 1823. XV. 151—56. XVI. 63—70).

Betragtninger over de nyere britiske Fængsler, især med Hens. til Nødvendigheden af en Forbedring i Fangepleien i Norge. Chra 1823. XVIII. 234 S. 8. m. 2 Steentr. (J Udtog i Eyr II. 267—75).

Historisk Underretning om Rigshospitalet i Christiania indtil Udg. af Aaret 1826. Chra 1827. XII. 148 S. 8. og 1 lith. Tavle. (Udtog i Eyr II. 166—78).

Beretning, Betænkning og Indstilling fra en til at undersøge de Sindsvages Kaar i Norge og gjøre Forslag til deres Forbedring i Aaret 1825 nedsat kgl. Commission. Jfl. kgl. Res. udgiven. Chra 1828. XIV. 139 S. 8. 12 Tabb. og 2 Steentr. (Udtog i Eyr IV. 175—186 og i Brit. and for. med. Review 1850. 278—80. Anm. i Mag. d. ausländ. Lit. d. Heilk. 1828. Juli, 10—23; Annales d'Hygiène publ. IV. 339—59).

Om de *sanitaire Forholde i Fængsler* efter nyere Systemer. Chra 1840. 30 S. 8. (særsk. Aftr. af Magaz. f. Lægevidensk. I.)

Om *Sygepleien i Strafanstalterne* i Norge. Chra 1841. IV. 112 S. 8. (særsk. Aftr. af Mag. f. Lægevidensk. II. recens. i. Zeitschrift f. d. gesammte Medicin 1842 No. 10).

Medicinalcollegiets Skjebne. Chra 1848. 47 S. 8. (særsk. Aftr. af Mag. f. Lægevidensk. 2 R. II.)

Som Medlem af den i 1837 nedsatte Strafanstalt-Commission har han betydelig Andeel i dennes „Beretning om Beskaffenheden af Norges Strafanstalter og Fangepleie, samt Betænkning og Indstilling om Reform i begge efter fremmede Staters Mønster". Chra 1841. 707 S. 8. m. 6 lith. Tabb. (anm. i Svenska Biet 1841 No. 274, og i Blätt. f. litterär. Unterh. 1842 No. 26. 27.). Ligesaa som Medlem af Medicinal-Lovcommissionen væsentlig Andeel i: Udkast til Lov ang. Medicinalvæsenet i Norge, med Motiver. Chra 1844. VIII. 187 S. 8. (anm. i (svensk) Hygiea 1844, Octbr. (Dansk) Ugeskr. f. Læger, 2 Række I. No. 12. Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie, 1844, No. 33, 34. 46—48), og i Commissionens Forslag til Lov ang. Medicinalvæsenet i Norge, med Motiver. Chra 1847. 20½ Ark. 4. — Som Medlem af Pharmacopoe-Commissionen har han deeltaget i Udarbeidelsen af Pharmacopoea Norvegica. Chra 1854. 14 Ark 8. (jfr. H. Thaulow).

I *Magazin for Naturvidenskaberne*, i hvilket han med M. Skjelderup i 1824 —25 besørgede en medicinsk Artikel, I. 47—96: Oversigt af den praktiske Lægevidenskabs nuværende Tilstand i Paris. IV. 179—85: En Epidemie af uægte Børnekopper i Smaalenenes Amt 1819; ib. 186—202: Børnekoppe-Epidemie i Christiania og dens Omegn i 1819; ib. 203—207: Børnekoppe-Epidemien i Jarlsbergs Grevskab i Sommeren 1824. (Disse 3 Afhandlinger ere oversatte paa Tydsk i Gerson og Julius: Magaz. d. ausländischen Litteratur d. ges. Heilkunde 1826, Mai og Juni); V. 122—31: Om Caries i Tindingbenet; og 335—39: Om Brugen af Cubeber i Gonorrhoer. Desuden flere Anmeldelser og Uddrag uden Navn.

Han redigerede Eyr, et medicinsk Tidsskrift, (1826—1838, 11 Bind), de 5 første Bind i Forening med M. Skjelderup, senere alene. Af hans mange Bidrag hertil, deels med deels uden Navn: I. 126—155: Nogle i senere Tid opdagede og anvendte Lægemidler af Planteriget. II. 1—31: Nye Systemer i den praktiske Lægevidenskab; 71—73, III. 181—229, 261—89, IV. 193—233, V. 197—239, VI. 177—223, VII. 189—235, VIII. 201—232, IX. 183—217, X. 169—292, XI. 113—137, 205—234: Beretninger om Rigshospitalet og Fødselsstiftelsen for 1826—1836. II. 357—67: Fangepleiens Skjebne i Norge i de sidste 4 Aar. III. 10—24: Udfaldet af Examen for Læger og Gjordemødre i Norge: 66—80: Anm. af Julius's Vorlesungen über die Gefängnißkunde; 83—86: Anm. af Smiths Reise til Congo. V. 127—43: Fyrsten af Hohenlohes Curer; 363—85: Anm. af Hühnefelds die Radesyge. VI. 224—46: Om Agershuus Amts Sygehuus's Overgang til Rigshospitalet; 246—73: Om den ondartede Cholera. VII. 236—44: En Aorta uden subclavia sinistra. (anm. i Journ. d. pract. Heilk., i Journ. of med. and chem. science 1834 No. 12 og i Lond. med. Gazette 1837 p. 708). VIII. 324—52: Om Nødvendigheden af et lægekyndigt Sundhedscollegium. IX. 220—64: Cholera i Christiania og Ager 1833. X. 1—44, 292—316: Sygehuse for vener. Syge, Radesyge o. fl. i Norge. XI. 21—27: Jerntritoxyd, Modgift mod Arsenik; 272—87: Neuralgie i Hovedet af en Hævelse i Hjernen. (anm. i Brit. and for. medic. Review 1838. XI. 226, og i Revue médicale 1838 Sept.) — Desuden kortere Nekrologer over Lundt, Näsbech (VI. 388), Hanstein (VII. 187), Hasberg (VIII. 379), Münster og Rønne (X. 166), og Horn (XI. 108).

Ligesaa *Medudgiver* af *Norsk Magazin for Lægevidenskaben* 1ste Række, (1840 —1845, 10 Bind), hvori blandt Mere: I. 97—126: Om de sanitaire Forholde i Fængsler efter nyere Systemer, Foredrag ved de skand. Naturforskeres Møde i Kjøbenhavn 1840. (ogsaa særskilt ovenfor; i Uddrag i Naturforsk.-Selsk. Forhl. Kbhvn 1841. 43—51, samt i Skill. 1840 No. 48); II. 213—324: Om Sygepleien i Strafanstalterne i Norge (særsk. aftr. ovenfor); III. 175—80: Et mærkeligt Tilfælde af Eklampsia parturientis, og Beretning om et Barn, der blev født i Begyndelsen af Svangerskabets 25de Uge og levede i næsten 3 Dage; V. 110—29: Det skandinaviske Naturforsker-Selskabs tredie Møde i Stockholm 1842. X. 147 —157: Antallet af Sindssvage, Blinde og Døvstumme i Norge 1835; 167—232: Overs. af A. Roches Undersøgelse om Pestquarantainerne.

I *Magaz. f. Lægevidensk.*, *2den Række*, I. 600—50, 655—75: Actstykker angaaende Pestquarantainen med Bemærkninger (ogsaa særskilt). II. 175—80, 247 —49: Actstykker ang. Cholera; 412—17: Sygdomstilfælde efter Nydelsen af Vanilleiis; 417—28; Forgiftning ved ætherisk Bittermandelolie; 489—515, 537—557: Medicinalcollegiets Skjebne (særsk. ovenfor); 692—95: Foranstaltninger i Storbritanien og Frankrige til at erhverve nøiere Kundskab om Cholera; 696—702: Chlorzink som Middel mod Stank og Sygestoffe. IV. 541—58: Til Bedømmelse af Philadelphia-Systemet; V. 66—125: Cholera i Christiania 1850, dens Gang, *Opkomst, Statistik*, og de imod den trufne Foranstaltninger; 518—44: Anmeldelse

og Uddrag af medicinske Skrifter; 585—98: Sindssyge, Blinde, Døvstumme og Spedalske i Norge 1845; 736—42: Om Søsyge; VIII: 530—43: Anm. af Thurmanns Saml. af Love m. v. ang. Norges Medicinalvæsen. X. 250—68: Anm. af Cartellieris Grundzüge d. med. Polizey d. Mineralqvellen; 268—75: Anm. af Thaulows og Ebbesens Skrifter om Sandefjords Bad; 390—407: Anm. af Census of Great-Britain. XII. 177—186: Sindssyge, Blinde og Døvstumme i Norge 1855; 339—77: Anm. af Norges Medicinaltaxt af 1855. — Desuden har han i dette Tidsskr. leveret *Nekrologerne* over Schenck (I. 340 f.), Schandorff (V. 256 ff.), Thulstrup (VIII. 335—41; ogsaa særskilt), J. Keyser (2 R. II. 574—83) og Skjelderup (ib. VII. 693—752, ogsaa særskilt). Ligesaa her og i Eyr kortere Notitser over afdøde norske og fremmede Læger.

I de *Skandinaviske Naturforskeres Forhandlinger* i Gøteborg 1839: Om de nyere Fængselssystemer (Gøteborg 1840 S. 79—101, og aftr. i Skill.-Magas. 1840 No. 16); i Stockholm 1842: Forsvar for Philadelphia-Systemet, i Anl. af de ved Naturforskermødet i Florentz derpaa gjorte Angreb. (Stockholm 1843 S. 113—129, ogsaa særskilt i Stockholm s. A. 17 S. 8.)

I Ugebladet Budstikken II. (1820) No. 5, 6, 9, 10, 17, 18, 65, 66, 69, 70: Udtog af en norsk Reisendes Breve til Hjemmet under hans Ophold i Udlandet; i III. (1822) No. 75—78: Beretning om Opslo Dollhuses nuværende Tilstand, samt Vink til sammes hensigtsmæssigere Indretning, og Forslag til Oprettelse af en ny Helbredelsesanstalt for Sindssvage (heraf et Brudstykke i Hermoder VI. No. 20); i V. No. 25: Bemærkninger ved Sibberns Forslag paa Storthinget 1824 om Oprettelsen af en Helbredelsesanstalt for Sindssvage i Agershuus Stift; i VII. No. 80—89: Om Folketællingen i Norge 1825. (Udtog i Eyr III. 162—70).

I Journal d. praktischen Heilkunde 1819. Octbr. 96—103: Kann man nach den bisher aufgestellten Beweisen annehmen, daß die skandinavische Radesyge von der Syphilis entspringt? — I Bibliothek for Læger II. (1822) 1—12: Om Ophthalmiatrikens nuværende Tilstand i Frankrige. — I *The british and foreign medical Review* 1837. No. VIII. 541—51: On the state of Medicine of Norway (i Udtog i Zeitschr. f. d. gesammt. Medicin 1838 No. 2 S. 282—87 og i Medicinische Unterhaltungs-Bibliothek 1838 II. 138—46).

I Departements-Tidende 1830 No. 21—23 er trykt en af H. forfattet Beretning, Betænkning og Indstilling fra en i 1829 nedsat Commission ang. paatænkt Flytning af Agershuus Tugthuus til Kongsberg.

Desuden har han uden Navn skrevet forskjellige Opsatser i Morgenbladet, Den Constitutionelle og Christianiaposten, hovedsagelig ang. Qvarantaine- og Fængsels-Væsenet. — Hans „Beretning om den iff. kgl. Befaling i 1838 foretagne Fængselsreise i Udlandet," der afgaves til og benyttedes af Strafanstalt-Commissionen (1840. 2 Dele, 300 Ark med Tegninger og Tabeller), forvares utrykt i Justits-Departementet.

Holst, Hans, Søn af Sorenskriver i Helgeland Alexander H. og Anne Maria Bech, er født i Alstadhaug Sogn (døbt 11 Septbr.) 1794, tog 1818 norsk juridisk Examen, blev 1822 adjungeret Faderen i Embedet, 1837 Underretsprocurator i Nordlands Amt og 14 Juli 1842 Foged i Salten. Storthingsmand fra Nordlands Amt 1848. * Johanna Severina Brodtkorb Walnum (f. i Herrø 18 Jan. 1807), D. af Jonas Greger W. og Else Maria Hersleb.

Juridisk Haandbog for den norske Landalmue. Chra (1829) 231 S. — 2

Opl. ib. 1832. — 3 Opl. paany gjennemseet og forøget med et Anhang. ib. 1833. 248 S. (rec. i Vidar No. 75 og 78). — 4 Opl. 1837. — 5 Opl. 1839. — 6te Opl. under Titel: Juridisk Haandbog for den norske Landmand, indeh. hans Pligter og Rettigheder efter den gjældende Lovgivning. ib. 1842. 288 S. 8. — 7 Opl. ib. 1845. 210. XVI. S. — 8 Opl. under Titel: Juridisk Haandbog f. d. n. Landalmue, indeh. korteligen en Deel af Landalmuens vigtigste Pligter og Rettigheder osv. Paany gjennemseet, omarb. og forandret efter den nugjæld. Lovgivning. ib. 1848. 233. XVI. S. 8.

Lovgivningen angaaende Tyendevæsenet i Norges Byer, tilføiet nogle Anmærkninger. Chra 1829. 19 S. 8.

I Morgenbladet 1832 No. 17, 18: Nogle Bemærkninger ved en Opsats i s. Bl. 1831 No. 264, 65 og 67 ang. Betaling for Præsternes uvisse Forretninger.

Holst, Johan Frederik, Søn af Conrector i Throndhjem Mag. Johan Frederik H. († 1813) og Mette Elisabeth Lassen († 1850), er født i Throndhjem 3 Juni 1803, blev Student fra sammes Skole 1821 og theologisk Candidat 1827; blev 1828 Sognepræst til Vadsø og 1835 Provst i Østfinmarken; 1838 Sognepræst til Throndenes, som han ei tiltraadte, da han 1839 blev Præst ved Agershuus Fæstnings Slaveri og Christianias Tugthuus, og 16 Febr. 1843 Sognepræst til Finnaas, samt 1856 Provst i Søndhordland. * 1837 Susanne Marie Anthonette Arbo (f. i Drammen 24 Juli 1811, † 22 Jan. 1838). (jfr. Erlandsen, Tromsø Geistlighed 165—66).

I Søndagsblad for Lutherske Christne 1852 No. 4: Tale holden i Chordøren i Anl. af Samnangers Kirkes Indvielse 16 Novbr. 1851.

Holst, Laurits Friedlieb, Foregaaendes, Provst Joh. Fr. Holsts, Broder, er født i Throndhjem (døbt 8 Mai) 1808, blev Student fra sammes Skole 1826, og studerede Philologi; blev imidlertid 1834 Lærer og 15 Juni 1835 Adjunkt ved Christiania lærde Skole. † i Christiania ugift 11 Febr. 1850. (Mindedigt i Chrpostᴇn s. A. No. 557 (af P. Magnus). jfr. Christiania Skoles Program 1858).

Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Christiania Cathedralskole i Juli 1838: (Forsøg til en Oversættelse af de 2 første Bøger af Phædrus). Chra. 35 S. 8.

Indbydelsesskrift osv. 1848: Commentair til første Bog af Jul. Cæsars Optegnelser om den galliske Krig). Chra. 43 S. 8.

Holst, Morten, Søn af Skibsreder Frederik H. og Cathrine Desen, er født i Holmestrand, uddannede sig til Handelsmand, og er Kjøbmand i Arendal.

Om Nytten og Nødvendigheden af en forbedret Driftsmaade i det arendalske Basdrag. Arendal 1856. 4 Ark 8. (I denne Anledning findes desuden Opsatser af ham i Morgbl. 1853 Aug. og i Christianiaposten 1855 Juli, 1856 Januar (No. 2755 og 66) og Mai.

I Skilling-Magazin 1849 No. 32—35, 37, 39, 41—47: Vandring gjennem Thelemarken i Sommeren 1847, med Træsnit.

Medarbeider og tildeels Redaktør af Jarlsbergs og Laurvigs Amtstidende i Aarene 1848, 1849 og 1850

Anonyme Bidrag i communal Retning til Posttidenden, Porsgrund 1851—52, og til Vestlandske Tidende 1853—1857.

Utrykt er: Dale Gudbrand, Tragedie i 5 Acter, og Medbeilerne, Lystspil i 2 Acter.

Holst, Poul, Søn af Kjøbmand i Drammen Christian H. og Catharina Faye, er født paa Bragernes 6 Novbr. 1789, blev Student fra Kongsbergs Skole 1807 og juridisk Candidat 1811, hvorpaa han ansattes i det Danske Cancelli; kom 1814 tilbage til Norge, blev i Septbr. s. A. Justitssecretair i Høiesteret, 1819 Expeditionssecretair i Kirke-Depart., var fra 1 Jan. 1829 const. Justitiarius i Agershuus Stiftsoverret, og blev 12 Octbr. 1831 Assessor i Høiesteret. Han var tillige fra 1818 Storthings-Archivarius og Storthingsmand fra Christiania 1833, 1836, 1837 og 1839. 1825 Cancellist ved de kgl. Ridderordener i Norge og 1832 Ridder af Nordstjernen. † paa sit Landsted ved Christiania 28 Aug. 1840. * 18.. Maren Karine Poulsson (f. paa Bragernes 1790, † i Chra 16 April 1858), D. af Kjøbmand Halvor P. og Elisabeth Christiana Harmsen. (Jfr. Moes Efterretn. om Storthingsm. 83—84. Morgbl. 1840 No. 241. Mindesange sammest. No. 251, af Henr. Wergeland i No. 254 og af C. Delphin i No. 257).

Som Storthings-Archivar har han udgivet: Registere over Rigsforsamlingens og det overordentlige Storthings Forhandlinger i 1814. Chra 1821. 58 S. 8. — Kgr. Norges ordentl. Storthings Forhandlinger 1815—1816, 5—12 Hefte (1—4 udgaves af Pavels, Lange og Stabel) med Register. Chra 1817—1821. — 2det ordentl. St. Forh. 1818. 6 Dele m. Regist. ib. 1820—1821. — 3die ordentl. St. Forh. 1821. 8 Dele m. Regist. ib. 1821—23. — 2det overordentl. Storth. Forh. i 1822 m. Regist. ib. 1823. — 4de ordentl. St. Forh. 1814. 6 Dele m. Reg. ib. 1825—1826. — 5te ordentl. St. Forh. i 1827. 5 Dele m. Rg. ib. 1828. — 3die overordentl. St. Forh. i 1828, m. Rg. ib. 1829. — 6te ordentl. St. Forh. i 1830. 7 Dele, m. Rg. ib. 1831. — 7de ordentl. St. Forh. i 1833. 7 Dele, m. Rg. ib. 1834. — 8de ordentl. St. Forh. i 1836. 5 Dele. ib. 1836—37. — 1ste overordentl. St. Forh. i 1814. (Ny Udgave). ib. 1835. — 4de overordentl. St. Forh. i 1836—37. 5 Dele. ib. 1837, m. Rg. til dette og 8de St. Forh. ib. 1838. — 9de ordentl. St. Forh. i 1839. 8 Dele (Udg. sluttet af H. Foss). ib. 1840—41; alle i 8.

Bodøe-Sagen. Udg. ifølge Storthingets Beslutning af 16 Juli 1827. Chra 1827. 392 S. 8.

Smaalehnssagen. Udg. efter Storthingets Beslutning af 26 Aug. 1833 af dets Archivarius. ib. 1834. 99 S. 8.

Haandbog i Vævekunsten, udarb. af Gustafva Fr. Beckvall, født Ekenmark. Overs. eft. Foranst. af Selsk. f. Norges Vel. Chra 1835, 63 S. 8. m. 4 lith. Pl.— 2det Opl. ib. 1847. 60 S. 16. m, 4 lith. Pl.

I Samling af Bemærkninger i Anl. af Udkastet til Lov om Forbrydelser (Chra 1832. IV. 408 S. 8.) S. 25—63: Bemærkninger ved Lovcommissionens Udkast til en Lov f. Kgr. Norge ang. Forbrydelser.

Som Formand for den i 1833 nedsatte kgl. Commission ang. Lovgivningen om Brændeviinsbrænden har han væsentlig Andeel i sammes afgivne Betænkning og Forslag til ny Lov om denne Gjenstand. Chra 1835. 88 S. 8.

Holst, Vilhelm Conrad, født i Kjøbenhavn 2 Januar 1807, foer til Søes 1820—1827, gik 1828 til det danske Theater, hvor han 1 Juli 1828 blev kongelig Skuespiller. * 1834 Elisabet Margarita Frederikke Heger, kgl. Skuespillerinde, D. af kgl. Skuespiller Stephen H. (jfr. Erslews Forf. Lex. I. 692, Suppl. I. 842, hvor hans i Danmark udgivne Skrifter tillige anføres).

Zumalla, og Peder Paars paa Anholt, to dramatiske Digninger. Chra 1840. 152 S. 12. (anm. i Den Constitutionelle f. A. No. 86 og i Dagen No. 78).

Holter, Peder, Commerceraad, en Tid Skuespiller ved Strømbergs Theater i Christiania. † i Christjania 6 Marts 1843 i sit 59 Aar. *

Skildring af *Londons Tunnel.* Overs. af d. Engelske. Chra 1828. 40 S. 12. men 15 Steentr.

Holtermann, Adam Odin, Søn af Major Anton Ulrik H. († 1826) og Sophie Hersleb Krog (se Hald S. 229), er født paa Ørlandet 24 Decbr. 1803, blev 1823 Lieutenant i Marinen, 1828 Premierlieut. og 30 Mai 1838 Capitainlieut.; var som Premierlieut. i mange Aar i fransk Søkrigstjeneste, og blev 1833 Ridder af Æreslegionen. † i Christiania 25 April 1845. * Clemence Serré, f. 1819 paa Isle de Bourbon, og 1852 igjen gift i Frankrige.

3½ Aar til Orlogs, med Beskrivelse over Lande, Stæder, Folkeslag, Religion, Skikke, historiske Skildringer etc. 3 Dele. Chra 1842—44. 256, 304 og 343 S. 8. (III. er en Oversættelse af E. Jaquet's Udtog af et anonymt Manuskript om Malabarernes Religion).

Holtermann, Eiler Hagerup, Søn af Proprietair og tit. Krigsassessor Ove Bjelke H. til Østeraad († 1857) og Elisabeth Plade Thrane, er født paa Østeraad 7 Decbr. 1811, blev privat dimitteret 1834 og theologisk Candidat 1840; blev 1845 personel Capellan og 29 Novbr. 1848 residerende Capellan til Lindaas. * Anne Andrine Ruud (f. i Bergen 2 Marts 1815), D. af Kjøbm. Sven R. og Karen Olsdatter.

Har en Guds Engel viist sig for Bondepigen Erika Larsdatter Bogen? En Undersøgelse i Anl. af L. K. Eides Fremstilling af hendes „Mærkelige Tildragelse" (s. d.) Bergen 1852. 24 S. 8.

I Theologisk Tidsskrift V. 417—37: Hvad Betydning bør lægges i Ordet „Helvede?"

I Christiania-Posten 1856 No. 2731: Endnu et Par Ord om Folketællingen, 6 Sp. (jfr. No. 2757).

Holtermann, Michael Tyrholm, Efternævntes Broder, er født i Melhuus 27 Juni 1806, blev privat dimitteret 1829, theologisk Candidat 1835, 1836 Adjunkt ved Throndhjems lærde Skole; 1841 residerende Capellan til Gusdal, 1846 Sognepræst til Holtaalen og 21 Novbr. 1855 residerende Capellan til vor Frue Kirke i Throndhjem. * 1. Elise Frederikke Dahl (f. 19 Juli 1819, † 17 Juli 1838), D. af Proprietær Lars D. i Eidsberg og Helene Kaas. 2. Christiane Nicoline Madsine

Holtermann (f. 30 Octbr. 1843), D. af kgl. Fuldmægtig Christian H. og Else Johanne Marie Nielsen.

Kort Udsigt over den franske Literaturs Historie indtil Revolutionen. Indbydelsesskrift. Thjem 1837. 40 S. 4.

I Nordlyset 1846 No. 18: Om Oprettelsen af Industri-Foreninger. 4 Sp.

I Christiania-Posten 1850 No. 586 Till.: Bemærkninger til Provst Bødtkers Forslag til Lov om Almueskolevæsenet paa Landet. 2 Sp. (jfr. No. 625).

Holtermann, Peter Christian Tyrholm, Søn af Capitain paa Vartpenge Marcus Frederik H. og Janiche Georgine Tyrholm, er født i Melhuus Præstegjeld 18 Novbr. 1802, og var Pleiesøn af Pastor Niels Stockfl. Schultz; blev Student fra Throndhjems Skole 1822 og theologisk Candidat 1827; udnævntes 1828 ved Kvernes Præstegjelds Deling til Sognepræst til Kvernes, blev 1831 Provst i Nordmøre, 1846 residerende Capellan til Frue Kirke i Throndhjem og 13 Juli 1855 Sognepræst til Opdal. 1842 Storthingsmand fra Romsdals Amt. * 20 Juli 1829 Frederikke Dorothea Rambech (f. 13 Juni 1804), D. af afdøde Sorenskriver, R. N. O., Andreas R. (jfr. Erlandsens Thjems Geistlighed 467).

Prædikener paa hver Søn- og Helligdag i Aaret af N. St. Schultz, udg. m. en Fortale, indeh. Udsigt over Forf.s Liv. 2 Dele. Thjem 1838—40. XXX. 416. VI. 456 S. 8. — 2 Opl. Chra 1844. XXVIII. 603 S. 8.

Prædikener over de aarlige Søn- og Helligdages Evangelier af Joh. Olof Wallin, udg. efter hans Død, oversatte m. en udførl. Oversigt over W.s Liv af B. v. Beskow. Chra 1848. XXXII. 744 S. 8. med Forf.s Portrait. (anm. af B. Kleist Gedde i Norsk Tidsskr. II. 457—59).

I Samlinger til N. Folks o. Sp. Historie I. 364—66: Nekrolog over Provst Hans Grøn Bull.

I Communal-Blad 1840 No. 37: Afskedstale til Amtmand Krohg.

Homann, Peter Jakob, Søn af Distriktslæge i Kragerø, R. D. O. Christian Horrebow H. og Boel Cathrine Biørn, er født i Kragerø 11 April 1816, blev privat dimitteret 1832 og juridisk Candidat 1838; blev 1839 Copist, 1843 Overretsprocurator og 13 Januar 1847 Høiesterets-Advokat.

Det angaaende Storthingsvalget i Kragerø i 1844 optagne Forhør. Chra 1845. VII. 88 S. 8.

Et Blik paa vore politiske Forholde. Chra 1845. 49 S. 8. (anon.)

Medudgiver med O. H. Rolfsen af Norsk juridisk Tidsskrift, hvoraf udkom 1 Bind i 4 Hefter. Chra 1844—1846. IV. 446 S. 8. Heri ere følgende Bidrag af ham: 26—39: Om Misligheder ved vor civile Proces, og om Indførelse af mundtlig Procedure ved de underordnede Instancer; 39—49: Om Retten til at forlange Renter af Fordringer, der i Boer ere anmeldte; 105—144: Nogle Bemærkninger vedk. Salg ved tvungen Auction, samt Bidrag til Fortolkn. af Lov af 30 Aug. 1842; 159—176, 248—296, 417—440: Domme, afsagte ved Christiania Stiftsoverret i Uddrag.

I Den Constitutionelle 1844 No. 322: Den sande Sammenhæng med de Thomesenske Valghistorier og hvad dermed staaer i Forbindelse. 7 Sp. jfr. Mgbl. s. A. No. 299 og 317.

Hopstock, Frants Philip, Søn af Overholtsforster Andreas Christian H. († 1750) og Maria Krog, er født paa Kongsberg 15 Novbr. 1746 og blev Student fra Bergens Skole 1764. Han tog theologisk Examen 1772, efterat han alt i Decbr. 1771 var af Grev Wedel kaldet til Sognepræst til Skouger, men fik 1772 Vaale i Jarlsbergs Provsti, hvori han blev Provst; blev 1798 Sognepræst til Tønsberg, hvor han var Meddirecteur ved det derværende Skolelærerseminarium, og 17 Juni 1808 Sognepræst til Thoten. Ridder af Danebrog 1813. † 16 Juli 1824. * Anne Elisabet Lorentzen.

Udkast til Planen for et Skoleholder-Seminarium for Agershuus Stift af Hopstock, J. Wulfsberg og F. Lerche. Kbhvn 17.. 8.

I Tidsskr. Hermoder IV. (No. 11) 1—21: Tale ved Skoleholder-Seminariets Indvielse i Tønsberg 29 Januar 1778.

Horn, Adolf Denis, Søn af Sorenskriver paa Follo Cancelliraad Erik H. og Mariane Adolphine Martin, er født i Aas 9 Febr. 1794, tog 1821 juridisk Examen i Modersmaalet, blev 1825 Procurator i Lister og Mandals Amt, 1830 Overretsprocurator i Christiansand, og 30 Decbr. 1843 Sorenskriver paa Nordmøre. † 14 Juni 1850. Storthingsmand fra Christiansands By 1837 og 1842. * Maria Lovise Cathrine Barth (f. i Lyngdal 1800), D. af Sorenskriver i Moss Ulrik Frederik B. og Johanne Røyem.

I Christiansands Adresse-Cont. Efterretn. 1834 No. 21, 23—26, 61—64, 1835 No. 64—66 og 1838 No. 27—29: Forskjellige Opsatser om Skattelignningen, undertegnede A—n, der gave Anl. til flere Bemærkninger i samme Blad, i hvilket han 1837 ligeledes førte en Avisfeide med Byfoged Thesen.

I Morgenbladet 1841 No. 368 Till.: Om Committeernes Besættelse i Storthinget m. v. 5 Sp.

Horn, Erik Frederik Barth, Foregaaendes Søn, er født i Mandal 29 Octbr. 1829, blev Student fra Throndhjems lærde Skole 1848, tog 1854 theologisk Examen, og er ansat ved Askers Skolelærer-Seminarium. 1854 tilkjendtes ham Accessit for Besvarelsen af den for Kronprindsens Priis-Medaille fremsatte theologiske Opgave: En Fremstilling af første Johannes's Brevs Tankegang og Formaal.

Exempler til Indøvelse af Grammatikens Elementer, tilligemed et Forsøg til en versificeret Retskrivningslære. Drammen 1856. IV. 27 S. 8. (anonymt).

I Illustreret Nyhedsblad 1857 No. 37: Tanker om Musik; 1858 No. 8 og 9: Nye Tanker om Musik.

Horn, Frederik Andreas, er født 1738 i Christiansand, hvor hans Fader var Apotheker, blev Student 1758 og var senere Privatlærer paa forskjellige Steder, indtil han 1782 blev Klokker og Skolelærer paa Moss, hvor han døde 29 Decbr. 1822. (jfr. D. Vogts Beskr. over Moss S. 13, 29).

Beskrivelse over et Navigations-Instrument, Seiladsmaaler kaldet, og et Instrument til at maale Distantser og Høider paa Landet. Med 1 Kobber. Chra 1812.

Horn, Frederik Ludvig, Søn af nedennævnte Dr. med. Hans Iver H., er født i Tønsberg 11 Mai 1803, blev privat dimitteret 1822 og medicinsk Candidat 1829; blev s. A. Compagnichirurg, 1830 Distriktslæge i Ramdalen, 5 Octbr. 1835 i Nedre Thelemarken og 12 Febr. 1841 Amtsphysicus i Smaalenene, bosat i Sarpsborg, † 27 Novbr. 1853. * Olisa Vannebo (f. 1811), D. af Ole Nilsen V. og Margrete Samuelsdatter.

Sundhedsbog for den norske Almue. Chra 1851. XII. 206 S. 8.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* II. 42—47: Om Spedalskhed i Numedalen i Nordre Throndhjems Amt fra 1830—1835.

Horn, Hans Iver, Søn af Archivarius i Rentekammeret, Kammerraad Hans Jochum H. og Karen Bakkevold, er født i Kjøbenhavn 28 Octbr. 1761, blev Student 1778, medicinsk Candidat 1784 og 1785 Physicus i Jarlsbergs Grevskab; tog s. A. den medicinske Doctorgrad; var 1798 til 1802 tillige Medinspecteur ved Skoleholder-Seminariet i Tønsberg, ansattes 1807 til i 6 Aar at reise i Agershuus og Christianssands Stifter, for at modarbeide Radesygen (Bibl. f. Læger I. 165—72, 189), fik s. A. Professors Titel; 1811 Medlem af det norske Sundhedscollegium, og udnævntes 8 Juli 1814 til Overinspecteur over de Søndenfjeldske Foranstaltn. mod Radesygen; holdt 26 Novbr. 1835 sit Doctorjubilæum og † i Tønsberg 13 Marts 1836. * 29 Juni 1787 Johanne Knudsen, † 29 Sept. 1824. (Autobiographi i hans Doctordisputats; Nekrolog af F. Holst i Eyr XI. 108—111. jfr. Erslews Forf. Lex. I. 702).

Dissert. inaugur. *de hydrope.* Havn. 1785. (rec. i Lærde Eftert. 1787. 342; Todes Annalen 2, 36). — Betænkninger over Eggers's Plan til et Universitet for Norge. Kbhvn 1794. (anm. af Mangor i Lærde Eftr. 1795 No. 50). — Epilog, opført paa Christianssands Theater, trykt som Manuskript for Venner. Chrsand 1809. — Kapertoget, et nationalt Syngespil i 3 Acter. Kbhvn 1810. — I Tidsskr. Hermoder IV. (No. 11.) 27—30: Cantate ved Skoleholder-Seminariets Indvielse i Tønsberg. — I Minerva 1785 Sept.: Et Brev; 1802 II. 302—23: Tale paa Seminariet i Tønsberg ved Lærlingernes Afskedigelse. — I Morgenstjernes Chr. August's Mindekrands (Chra 1810) S. 1—20: Fredsfesten, et huusligt Optrin. — Desuden flere mindre poetiske Bidrag til Tidsskrifter og Tidender.

I Tiden 1814: Sang efter Edens Aflæggelse i Oslo Kirke 25 Febr.; Sang i Tønsberg i Anl. af Kong Christian Frederiks Thronbestigelse. — Han har givet den norske Oversættelse til Prof. O. Olaffens i Kbhvn 1830 udgivne latinske Digt i Anl. af Carl Johans Kroning 1818.

Horn, Hans Jochum, Foregaaendes Søn, er født i Tønsberg 29 Juni 1791, blev Secondlieut. i Marinen 1809, Premierlieut. 181*, Capitainlieut. 1823 og Capitain 1834; var i flere Aar Marinens Takkelmester, og derefter 1ste Officier ved Marine-Commandoen samt Navigationsexaminator i Christiania indtil 1844; blev 2 Febr. 1852 Toldinspecteur i Riisøer; 1837 Ridder af Sværdordenen og 1849 af Danebroge. * 182* Anna G. Aas, D. af Sorenskriver J. H. Aas og Kirstine Colban (overs. S. V).

I Den Constitutionelle 1843 No. 182: Om Navigations-Examen (Svar paa Lieut. Rosenqvists Artikel i No. 169); No. 328, 331: Indlæg i Sagen ang. nogle af Lieut. R. fremførte Beskyldninger betræffende Navigations-Examen. 8 Sp. (jfr. Mgbl. f. A. No. 199, 231).

Horn, Johan Olivarius, Søn af Kjøbmand Jan H. († 1836) og Olea Lie († 31 Juli 1858), er født paa Kongsberg 7 August 1810, blev privat dimitteret 1828 og philologisk Candidat 1837; ansattes 1834 som Adjunkt ved Kongsbergs Middelskole, og blev 3 Septbr. 1840 Overlærer og Bestyrer af Molde Middelskole, ved hvis Overgang til Middel- og Realskole han 1851 blev Rektor ved samme. Storthingsmand fra Christianssund og Molde 1845, og mødte 1858 som Suppleant fra Aalesund og Molde. Medlem af Videnskabernes Selsk. i Throndhjem 1849. * 1840 Abigdel Jacobine Abildgaard (f. paa Eker 15 Juli 1816), D. af Toldinspecteur Peter A.

Reise i Sverige 1838 af Samuel Laing. Oversat fra det Engelske. Chra 1840. 341 S. 8. (anm. i Morgbl. f. A. No. 192. 194).

Redaktør af Romsdals Budstikke fra Bladets Begyndelse Juli 1843 til Juli 1846, undtagen i Storthingstiden 1845. Af hans mange Bidrag hertil mærkes en Afhandling „Om Privatbanker, især de Skotske," der gik gjennem den største Deel af første Halvaar 1844, og „Om Penny-Porto."

I Skilling-Magazin 1839 No. 207, 209 og 210: Homer; 1842 No. 15, 16, 18: Kongsbergs Sølvverk.

I Morgenbladet 1851 No. 298. 333: Svar ang. en Adjunktpost ved Molde Skole. (jfr. 291. 311. 315).

Horneman, Christian Hersleb, Søn af Justitsraad Henrik H., Eier af Reinsklosters Gods, og Abel Margreta Hersleb, er født i Throndhjem 1781 (døbt 4 Jan. 1782), blev Student fra Throndhjems Skole 1798 og juridisk Candidat 1802; ansattes 1806 som Auditeur ved 2det jydske Infant.-Regiment og blev 1810 Byfoged i Kragerø, samt 1815 anden og senere første Assessor i Throndhjems Stiftsoverret, fra hvilket Embede han tog Afsked 5 Januar 1856. Han var tillige i en lang Aarrække (indtil 1848?) Directeur for Norges Bank; fra 1829 Vice-Præses og 1833—1839 Præses i Vidensk. Selskab i Throndhjem. Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold og af 1ste overordentlige Storthing fra Kragerø, samt Storthingsmand fra Throndhjems By i 1824, 1827, 1828, 1830, 1836, 1837 og 1839. Ridder af Nordstj. 1835. * Frederike Horneman (f. i Størdalen 1787, † 28 Novbr. 1852), D. af daværende Major Thomas v. H. (jfr. Moes Efterretn. 84—85. Aalls Erindringer III. 98 med Rettelse i 2den Udg.)

I N. St. Schultz's Mindekrands (Thjem 1832. 19 S. 4.) S. 1—12: Sørgetale, holden i kgl. Norske Vidensk. Selskab over dets afdøde Præses N. St. Schultz. (Optrykt i Norske Vid. Selsk. Skrifter III. 2det Hefte 182—196).

Som dette Selskabs Præses besørgede han Udgaven af Skrifternes ovennævnte 3die Binds 2det Hefte. Thjem 1832. 127 S. 4.

I Morgenbladet 1832 No. 24—30, 55, 56: Bemærkninger ved adskillige Pa-

ragrapher i Udkastet til Lov ang. Forbrydelser. (jfr. Svar af J. Chr. Berg i No. 62—67 og H.s Tilsvar i No. 111. Det Hele er optrykt i „Samling af Bemærkninger" osv. (Chra 1832. 8.) S. 145—173, 222—228 og 311—328).

Houen, Kjeld Jacob Georg, Søn af Kjøbmand i Arendal Ole H. og Christiane Margrete Lund, er født i Arendal 11 Febr. 1818, blev privat dimitteret 1835 og tog 1836 anden Examen, opholdt sig 1838—1839 i Kjøbenhavn, hvorfra han reiste til England, for at blive Handelsmand. † i Newcastle 14 Febr. 1841.

To Dage i Christiania. Nogle satiriske Billeder af — e & B —. Chra 1837. 114 S. 12. (anon.)

Kan efter Døden en evig Gjengjeldelse finde Sted? Et philosophisk Forsøg. (anon.) ib. eod. 32 S. 8.

I Bien XXIII. 123: Ringerige, et Digt, og i Nat og Dag II. 359—368: Den gode Genius, et Digt. — Ligesaa enkelte Digte, tildeels under Mærket Georges i de danske Blade: Concordia, Den Frisindede og Portefeuillen for 1838 og 1839.

Houge, Christian Severin Flinthoug, Søn af Nils Holbye H. og Margrete Houge(?), er født i Riisøer 2 Mai 1812, blev Student fra Drammens Skole 1829 og theologisk Candidat 1835; blev 1838 Sognepræst til Bjørnøer, 1845 til Vig og senere Provst i Ytre Sogns Provsti, samt 22 Septbr. 1856 Sognepræst til Homedal. * 9 Febr. 1837 Susanne Marie Theresia Bruun (døbt i Riisøer 19 Januar 1815), D. af Skibsfører Mathias B. (jfr. Erlandsens Throndhjems Geistl. 221—22).

I Nordlyset II. No. 41. 42: Nogle Ord til det sammentrædende Amtsformandskab ang. de incurable Spedalskes og Radesyges nuværende Tilstand i Amtet, samt Fosens Fogderies Forhold til Amtsbudgettet.

Hount, Peter Ulrik Magnus, Søn af Sognepræst til Søgne Jacob H. († 5 April 1793), er født 1769 i Igens Sogn paa Als, hvor Faderen da var Vicepastor; kom med denne 1770 til Norge, blev Student fra Christianssands Skole 1786 og tog 1791 theologisk Examen med Udmærkelse; blev 1793 resid. Capellan til Vose, 1800 Sognepræst til Mose, og 27 Novbr. 1801 ligesaa til Berg ved Frederikshald samt senere Provst i Nedre Borgesyssel. Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold og Storthingsmand fra Smaalenenes Amt 1814 og 1815; s. A. geistl. Medlem af Nordstjernen. † i Christiania faa Dage efter Storthingets Aabning 17 Juli 1815. * 1795 Ollegaard Margrete Jersin (f. 1769, † 1829), D. af Sognepræst til Vose Jacob Christian J. (Biographi i Moes Tidsskr. f. norsk Personalhist. I. 177—181; jfr. Sammes Eidsvolds Repræs. 85—86; Norsk Tidsskr. IV. 23. Wergelands Constitutionshistorie I. 39. Wergelands Breve fra Eidsvold S. 82, 106, 141. Rigsforf. og 1ste overordentl. Storth. Forh. Registret; Nationalbladet I. 15, 47, 80, 176, 223. Litterat. Lex. S. 274. Mindedigt i Chra Intelligents-Sedler 1815 No. 58).

To latinske Disputatser paa Elersens Collegium. Kbhvn 1792 og 1793. — Menneskets Bestemmelse for Tiden og Evigheden. En Tale paa Christi Himmelf.

Dag. Bergen 1799. 8. — En Afhandl. om Borger- og Religionsfrihed. ib. eod. — Prædiken holden for Moss Menighed Nytaarsdag 1802. Kbhvn 1802. 8. — I Lærde Efterretn. 1797. 92 ff.: Brev ang. Literaturen i Bergen. — I Tiden 1809 No. 34: Norges retfærdige og billige Ønsker, (jfr. om en paatænkt Trykkefrihedssag i den Anledning Moes Tidsskr. f. norsk Personalhist. I. 162—176). — I Budstikken II. (1811) No. 42—43: Forslag til en Plan for Skydsvæsenets bedre Indretning; V. (1813) No. 10—11. Indberetning om Bergs Sogneselskabs Virksomhed fra dets Oprettelse 1810 til Udg. af 1812. — I Platous Indberetninger om Universitets-Festen 1811 S. 113—14: Indberetningen om Høitideligheden i Bergs Præstegjeld.

Hovland, Jacob, Søn af Kjøbmand og Tracteur Nils Jacob H. og Bodil Thane, er født i Drammen 1 Novbr. 1811, blev Student fra Drammens Skole 1830 og theologisk Candidat 1841.

G. Drouineau, Resignée, overs. fra Originalsproget. Chra 1843. 138 S. 8.

A. Dumas, Brudeskjolen. Oversat fra Fransk (med Forf. Biographi). Chra 1844. VI. 184 S. 16.

A. Dumas, George. Overs. fra Fransk. 2 Dele. ib. 1845. 175, 168 S. 16.

W. H. Ainsworth, Dronning Annas Hof, overs. fra Engelsk. 2 Dele. ib. eod. 144, 138, 132 S. 16.

W. H. Ainsworth, Windsor Castle. Overs. fra Engelsk. 2 Dele. ib. eod. 168, 176 S. 16.

ABC. Chra 1850. 32 S. 8.

Praktisk Lærebog i det franske Sprog, efter Dr. Ahn. Drammen 1852. 184 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 366).

Hovorsen, Gregers, født 28 Octbr. 1758 og i 42 Aar Klokker i Sondelevs Sogn ved Riisøer, hvor han døde 30 Novbr. 1821.

Bondebog eller Bondepraktik, fire Samtaler om Landvæsenet. Med en Fortale udg. efter Forf.s Død af J. Aas. Chra 1823. 64 S. 8.

Huitfeldt, Helner Antonius Emil Valentin, Søn af Valentin Vilhelm Hartvig H. (nu egentlig Huitfeldt-Kaas, hvilket Navn han dog ei benytter), Stamherre til det Kaasiske Fideicommis, forhen Copist i Armee-Departementet, og Anne Margrete Brochmann, er født i Christiania 21 Juli 1835, og blev privat dimitteret 1852; studerer Lovkyndighed.

Huitfeldt, Henrik Jørgen, hans Broder og Faderens ældste Søn, er født i Christiania 2 Febr. 1834, blev privat dimitteret 1852; studerede i to Aar Lovkyndighed, men har senere opgivet dette Studium for Fædrelands-Historiens.

Disse Brødre have i Forening meddeelt følgende:

I *Norske Samlinger* II. (1858) 91—141: Generallieutenant Christian Gyldenløves Inspectionsreise i Norge 1695 med Anmærkninger.

I *Berømte Nordmænd* No. 6 og 7: Ivar Huitfeldts og Peter Colbjørnsens Biographier. Chra 1854. fol. (Senere optrykte sammen med E. O. Heibergs Hans Egede. ib. 1855. 8.)

I Illustreret Nyhedsblad 1857 No. 17: General Wedel Jarlsbergs 16 Ahner; *No. 33:* Prospecter af Danske og Svenske Herregaarde, anmeldte; No. 43: Om Peder

Colbjørnsens og Peder Tordenskjolds Portraiter. (jfr. No. 44, Aftenbladet f. A. No. 253, 270 og Forf.s Tilsvar i No. 274). 1858 No. 5: C. G. W. Dahlin, Nekrolog; No. 18: Hanna Bergwitz's Compositioner (alene af H. J. Huitfeldt).

Huitfeldt, Ingeborg Kirstine, Datter af Generalmajor Nicolai Frederik Reichwein (+ 1761) og Søster Scavenius (+ 1738) samt Førnævntes Farfaders Moder, er født 27 Febr. 1736. Hun havde Fred. Chr. Eilschow til Lærer, og holdt 1742 den nedenanførte Tale (jfr. Schönaus Danske lærde Fruentimre II. 1217). + paa Moss 16 Januar 1815. * 1755 Valentin Wilhelm Hartvig Huitfeldt til Ellingaard, Generalmajor og Chef for 2 Agersh. Infanteri-Regiment, Kammerherre og Ridder (Storkors) af Danebroge (f. 30 April 1719, + 20 Novbr. 1792).

Kirstine Reichweins Betragtninger over Christi Fødsel, fremsat i en offentlig Tale paa anden Juledag. Kbhavn 1743. 4.

Hutchinson, Robert Dalton, en Skotlænder, som i en lang Række af Aar opholdt sig i Drammen som Handelsmand, og døde 17 August 1843 paa Sundland ved Strømsø. *

Fluefiskeriets Anvendelse i Norge. Drammen 1839. 40 S. med 2 lithog. Pl. (overs. paa Svensk. Gefle 1844. 42 S. 12). — 2det Oplag 1857.

Hveding, Jacob, Søn af daværende Pastor Jens Peter H. (+ 4 Octbr. 1828) i Sund, senere Provst og Sognepræst til Lindaas, og Jørgine Marie Barth (+ 20 April 1854), er født i Sunds Præstegjeld 1810 (døbt 30 Marts), blev privat dimitteret 1829 og theologisk Candidat 1833; blev s. A. personel Capellan hos Sognepræst Hjorthøy i Lindaas, 1844 residerende Capellan til Haus og 29 Juni 1848 Sognepræst til Lindaas samt 1856 Provst i Nordhordlands Provsti. * Alida Maria Fasting Hjorthøy (f. 12 Juli 1813, + 6 Juli 1847), D. af Sognepræst Hugo Laurentius H. og Severine Petronelle Tonning.

I Prædikener af Norske Geistl. I. 123—31: Prædiken paa Søndag Septuagesima; 189—194: Prædiken paa Marie Bebudelses-Dag.

Hvoslef, Frederik Valdemar, Søn af Expeditionssekretær i Marinedepartementet Jens H. og Elisabeth Christine Meilænder, er født i Christiania 17 Marts 1825, blev privat dimitteret 1845, og theologisk Candidat 1850; blev Sognepræst til Kautokeino 20 Novbr. 1851 og Bestyrer og 1ste Lærer ved Tromsø Skolelærer-Seminarium 7 Mai 1857. * Alette Catharina Frost (f. 25 Juni 1825), D. af (tit.) Krigcommissair og Overtoldbetjent i Bergen Johan Carl F. (+ 1848) og Henriette Sophie Tyrholm. (Erlandsen Tromsø Geistl. 17).

I Theolog. Tidsskr. VII. 1—38: Noget om den religiøse Bevægelse i Kautokeino.

I Christiania-Posten 1852 No. 1539: To Breve til Biskop Juell (ang. de religiøse Uroligheder blandt Lapperne; jfr. No. 1542. 1544). Ogsaa i Morgenbl. f. A. No. 357. jfr. No. 360.

Hysing, Ahlert, Søn af Sognepræst til Korskirken og Stiftsprovst i Bergen Augustinus H. († 1843) og Else Elisabet Koren, er født i Kjøbenhavn, hvor Faderen da var bosat som Skibspræst, 5 Septbr. 1793, blev dimitteret fra Bergens Skole 1814 og theologisk Candidat 1819; blev kort efter const. Adjunkt ved Bergens Skole, og 1824 Overlærer og Bestyrer for den da oprettede Middelskole i Laurvig, ved hvis Ombannelse til Middel- og Realskole han 15 Septbr. 1851 blev Rector ved samme. Han var 1830 Storthingsmand fra Laurvig og Sandefjord. * 1. 1825 Caroline Mathilde Koren, † 17 Juni 1840, D. af Assessor Johan Koren og Christiane Dietrichson (nedenf.). 2. 2 Sept. 1841 Elisabeth Fredland (f. 7 Juli 1810), D. af Sognepr. i Søllerød Jens Hansen F. og Anne Christine Niesen.

I Univers. og Skole-Annaler II. 114—134: Udsigt over Laurvigs Middelskoles Tilstand fra dens Oprettelse til Aaret 1834. 2den Række I. 225—230: Samme Skoles Tilstand 1835—1840.

I Afholds-Tidenden VI. (1847) S. 8—15: Udsigt over Resultaterne af, at Detailudsalg og Udskjænkning af Brændeviin ikke har fundet Sted i Laurvig.

Bidrag til Snotra, og anonyme Bidrag, mærket —g, til Morgenbladet 1847 om Dronningens Kroning, og om Universitets-Fundatsen.

Høgstad, Ole, Søn af Christopher Olsen H. og Marie Henriksdatter, er født paa Eker 24 Mai 1821, blev privat dimitteret 1838 og juridisk Candidat 1842.

Religiøse Tanker om Forklaringer i Retten med Anhang, indeholdende den i Slutningen af Chr. V. Norske Lov indtagne Forklaring over Vidne-Eden. Bergen 1857. 40 S. 8.

I Bergens Stiftstidende 1853 No. : En Tale paa 17de Mai. (Et Stykke i den Anledning i Krydseren f. A. foranledigede Tilsvar fra H. i Stiftstid. og en ny Artikel i Krydseren No. 217).

Til Storthinget 1854 indsendte han en Adresse ang. Statsraadernes Adgang til Storthingets Forhandlinger, og desuden 9 Forslag, der samtlige henlagdes (jfr. Forhandl. IX. 16, 102).

Høegh, Ove Guldberg, Søn af Foged i Solør og Odalen Dines Guldberg H. (indebrændt i Grue Kirke Pindsedag 1822) og Pauline Lovise Juell, er født i Grue 23 April 1814, blev Student fra Skiens Skole 1833 og medicinsk Candidat 1840; var i et Par Aar Privatlæge i Nordre Salten og Lofoten, derpaa et Par Aar Læge ved Altens Kobberverk, blev 6 Decbr. 1845 Distriktslæge i Senjen og 28 August 1854 Overlæge for den spedalske Sygdom, og som saadan bosat i Throndhjem. Var Storthingsmand fra Finmarkens Amt 1851 og 1854. * 1. Anne Sophie Schjelderup (f. 4 Juli 1811, † 12 Febr. 1848), D. af daværende Sognepræst til Bø Christopher Andr. S. og Sara Susanne Bing Drejer. 2. Ingeborg Anna Dons (f. 26 Februar 1827), D. af Handelsmand Nic. N. D. i Havnvigen.

Aarsberetning om den spedalske Sygdom for Aaret 1855, afgiven til Depart. f. Indre. (Trykt i Mag. f. Lægev. X. 569—602; anm. i Chrposten No. 2958 2968).

Aarsberetning for 1856 fra Overlægen for den spedalske Sygdom. Chra 1857. 28 S. 8. — Samme for 1857. ib. 1858. 32 S. 4.

Folkets Helse, et Tidsskrift for Menigmand paa Kysten. 1ste Hefte. Throndhjem 1858. 80 S. 8.

Hørbye, Christian Lorentz Ragnholdus, Søn af Premierlieutenant paa Vartpenge Jens Hørbye og Sophie Magdalene Lange, er født i Christiania 29 April 1818, blev privat dimitteret 1838 og medicinsk Candidat 1844. Han har i flere Sommere været Amanuensis hos Badelægen i Sandefjord, 1850 og 1853 Lazarethlæge under Choleraepidemierne i Christiania, hvor han er Fattiglæge og i 1858 const. Stadsphysicus. * 1851 Jenny Abrahamine Elisabeth Høst (f. 13 Aug. 1829), D. af Kjøbmand Ludvig H. i Sandefjord.

I *Mag. f. Lægevidensk.* 2 R. IV. 766—81: Uddrag af fremmede medicinske Tidsskrifter; V. 126—44: Cholera i Christiania 1850, dens Symptomer og Behandling; VIII. 561—70: Beretning om Ankerløkkens Lazareth under Choleraepidemien i Christiania 1853; IX. 497. 610—18, 749: Uddrag af fremmede Tidsskrifter; X. 698—710: Det permanente Vandbad ved Behandling af større Vulnera, især efter Amputationer; ib. 858—65: Om permanente varme Bade, af Fock; XII.: Forskjellige Uddrag af fremmede Tidsskrifter.

Hørbye, Jens Carl, Foregaaendes Broder, er født i Kraakstad 28 Novbr. 1815, blev privat dimitteret 1834 og theologisk Candidat 1842. Han ansattes 1844 som Conservator ved Universitetets mineralogiske Samlinger, og har foretaget i forskjellige Sommere med Stipendium af Universitetet geognostiske Reiser i Norge.

Af Schoedlers Naturens Bog har han frit bearbeidet 4de Hefte, Mineralogien. 92 S. m. Træsnit. Chra 1851. 8.

I Univers.- og Skole-Annaler. 2 R. V. 472—80: Uddrag af Beretning om en med Stipendium i 1848 foretagen Reise til Egnen om Fæmund-Søen.

I *Nyt Magaz. f. Naturvidensk.* VIII. 337—434: Det erratiske Phænomen paa Rigsgrændsen med Kart, og Et Strøg af Rigsgrændsen geognostisk beskrevet. IX. 21—30: Notitser om det erratiske Phænomen i Lofoten, Senjen og ved Tromsø med Kart.

Observations sur les phénomènes d'érosion en Norvège, avec trois cartes et deux planches. (Universitets-Program. 1857. I.) Chra 1857. 56 p. 4.

Høyem, Andreas, en Gaardmandssøn, er født paa Højem i Bynesset 1765, blev Student fra Throndhjems Skole 1780 og var fra 1788 personel Capellan til Bynesset indtil 1798, da han blev Sognepræst til Agerøen, fra hvilket Kald han fik Afsked 1823 og døde paa Agerø Prestegaard 1 April s. A. (jfr. Erlandsens Throndhj. Geistligh. 482).

I Norske Vidensk. Selsk. Skr. i 19de Aarhundr. I. 295—338: Beskrivelse over Bynæssets og Agerøens Præstegjelde.

Høyem, O. J., Seminarist og Skolelærer i Christianssund.

610 Opgaver til skriftlige Udarbeidelser for Skoler. Overs. efter Originalens 2det Opl. og tildeels omarb. og forøget. Kra 1856. 64 S. 8.

J.

Jaabæk, Søren Pedersen, Søn af Gaardbruger Peder Sørensøn Holmesland og Sille Johanne Hansdatter fra Gaarden Lone i Søgne, er født paa Holmesland i Holme Sogn 1 April 1814; viste tidlig stor Læselyst, nød Underviisning af Sogneprest Ross i Holme, og blev 1832 Omgangs-Skoleholder i sin Hjembygd; flyttede 1837 til Gaarden Jaabæk i Mandals Sogn, hvorefter han tog Navn, og blev 1843 Kirkesanger og Skolelærer i Annexsognet Hartmark, hvilken Post han 1845 frasagde sig. Efter Faderens Død 1851 tiltraadte han i 1852 sin Odelsgaard Holmesland. Storthingsmand fra Lister og Mandals Amt paa samtlige Thing 1845—1858, og er Medlem af en kgl. Commission angaaende Markfred, Gjærdehold m. v. * 1837 Elen Gurine Jaabæk, født paa Gaarden øvre Røding i Holme Sogn, D. af Gaardbr. Tolli Aanensen.

I Storthings-Forhandlingerne 1845. VIII. 61—69: Forslag om større Tilskud til Almueskolevæsenet; 1851. VIII. I. 6. S. 533—542: To Lovforslag om Lagrettesmænd som Skjønsmænd og som Retsvidner; VII. No. 56 S. 285: Forslag om aarlig Bevilling til Amtsskoler og høiere Almueskoler. (Ved Forslaget som Bilag vedlagt Forslag til Oprettelse af en høiere Almueskole i Lister og Mandals Amt, trykt i L. og M.s Amtstidende 1850 No. 98, 100, 102, 104 og 1851 No. 2—4; optrykt i Nationalbladet 1852 No. 29 og 31); VII. No. 67 S. 358: Forslag til Bevilling til Almuebibliothekers Oprettelse (Præmisserne ei trykte); 1854. VIII. No. 35 S. 174—196: Andeel i det der trykte Forslag om Jury. 1857. VII. No. 33 S. 250—52: Begrundet Forslag til Lov om Postbeforbringen; No. 40 S. 303—329: Tabellarisk Fremstilling af Kriminalforholdene i de fleste europæiske Lande og i Nordamerika; No. 51 S. 1—11: Om Valg i Amterne til 16de ordentlige Storthing (ogsaa i Morgenbl. 1857 No. 256 Till.); No. 63 S. 51—80: Grundlovsforslag ang. Forandring i Grundl. § 57 og 58).

I Lister og Mandals Amtstidende 1842 eller 1843: Om Sygehuset i Flekkefjord.

I Christianssandsposten 1844 No. 98 og 99: Nogle Ord om Almueskolerne paa Landet.

I Morgenbladet 1849 No. 82: Svar paa Hr. L. Kr. Daas Opfordring i Chrposten 1848 No. 95. (jfr. Mgbl. 134, hvilket Tilsvar J. ikke i sin Heelhed vedkjender sig); 1857 No. 257 og 287: Om Valgvæsenet.

I Folkebladet 1851 No. 1 (Prøve-No.): Bidrag til at godtgjøre Nødvendigheden af en Reform i vort Retsvæsen.

I Nationalbladet 1852 No. 11, 13, 17, 20, 21, 24, 27, 29, 31, 34, 37 og 40: Om Folkedannelse; 1852 No. 7 og 12: Mit Forhold til Folke- og Nationalbladet.

I Christiania-Posten 1857 No. 216, 219, 222 og 243: Om Kriminalfortegnelser (jfr. No. 211); No. 235: Om Grundlovens §§ 57, 58 og 59; No. 258, 263 og 289: Til. H. (i samme Anledning).

I Aftenbladet 1857 No. 197: Til Beibestyrelsen for Lister og Mandals Amt om Bygdeveien gjennem Mandals Dalføre fra Mandal til Aaserald; undertegnet 3.

Jacobsen, Jacob, Søn af Korporal Anfin J. og Ragnbid Aanesdatter, er født i Christianssand 24 Marts 1804, blev Student fra

sammes lærde Skole 1821 og theologisk Candidat 1827; blev 1830 personel Capellan til Ager, 1834 ordineret Kateshet og Bestyrer af Borgerskolen i Tønsberg, og 11 April 1842 Sognepræst til Sem. * 182* Benedicte Caroline Klungeland (f. 8 Decbr. 1806), D. af daværende Skolelærer i Christianssand (senere Klokker i Oslo) Tobias K. og Christine Cathrine Eylersgaard.

Sognepræst Hans Peter Holmboes Liv og Virksomhed. Et Mindeskrift. Tønsberg 1842. 32 S. 8.

Den bibelske Historie i Udtog efter de hellige Skrifter, ledsaget med oplysende Anmærkn. og Forklaringer, samt en kort Beskrivelse over Jødeland, dets Folk, Sæder og Skikke. Med et Kart. Chra 1856.

Jacobsen, Nils Laurits Severin, Søn af Skibskapitain Nils J. og Abelone ...., er født i Aas 6 Juli 1811, tog Præliminærexamen 1830 og blev medicinsk Examinat 1835; blev 1841 Distriktslæge i Nordre Gudbrandsdalen og 9 Januar 1850 ligesaa i Øvre Romerige. * Johanne Georgine Jørgensen (født i Laurvig 20 Oktbr. 1812).

I Ug-skr. f. Medicin og Pharm. IV. 114—16: Om Spedalskheden i Lesjø Prestegjeld.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* 2 Række V. 812—817: Accouchement forcé foretagen med heldigt Udfald for Moderen.

Jacobsen, B.

I *Polytekn. Tidsskr.* 1856 No. 6: Om formede Sandsteenshuse, m. Træsnit.

Jalles, Adam, (hed egentlig Adam Jalles Rønneberg), Søn af Proprietær og Handelsmand Peder Elias Rønneberg, er født i Borgund Sogn paa Søndmøre 3 Juli 1816, og blev juridisk Examinat 1840, samt døde efter flere Aars Sindssvaghed i Aalesund 20 Novbr. 1848. * en Datter af Smed Sternberg.

I Skilling-Magazin II. No. 102: De gamle Skandinavers Ægteskaber; IV. No. 11, 12: Om den Trældom, som fandt Sted hos vore nordiske Forfædre.

Ibsen, Henrik, Søn af Kjøbmand Knud I. og Marie Cornelia Altenburg, er født i Skien 20 Marts 1828, var først Pharmaceut; tog 1850, privat dimitteret, Examen artium, og ansattes Høsten 1851 som artistisk Directeur ved det bergenske Theater, samt foretog med sammes Understøttelse 1852 en Reise til Berlin, Dresden og andre tydske Stæder for at studere den sceniske Kunst. Siden Høsten 1857 er han artistisk Direkteur for Christiania norske Theater. * 18 Juni 1858 Susanna Daae Thoresen (f. i Herø 1836), D. af afd. Provst og Sognepræst til Korskirken i Bergen Hans Conrad T. og .... Daae.

Catilina, Drama i 3 Acter af Brynjolf Bjarme. Chra 1850. 128 S. 8. (anm. i Norsk Tidsskr. IV. 304—312; i Chrposten No. 628).

Gildet paa Solhaug, Skuespil i 3 Akter. Chra 1856. 5½ Ark 8. (opført første Gang paa Bergens Theater 2 Jan. 1856, paa Chra Theater 1 Marts s. A.;

paa det kgl. Theater i Stockholm 1857. Anm. i Illustr. Nyhedsblad f. A. No. 13, i Morgenbl., Chrposten, Aftenbl. og Bergensposten).

Fru Inger til Østeraad, historisk Drama i 5 Akter. Chra 1857. 148 S. 12. (Særskilt Aftryk af Illustr. Nyhedsblad).

Hærmændene paa Helgeland, Skuespil i 4 Akter. Chra 1858. 115 S. 8. (Tillægshefte til Illustr. Nyhedsbl. 1858; ogsaa i Boghandelen. Anm. i Morgenbl. f. A. No. 119 af J. Lieblein; i No. 164. 165; i Chrposten f. A. No. 113 af B. G. Lyng; i Svenska Tidn. No. 107; i Goldschmidts Nord og Syd 1858 sammen med B. Bjørnsons Halte-Hulda; ogsaa aftr. i Morgbl. f. A.)

I Christianiaposten 1850 No. 554: Skalden i Valhal (over Oehlenschlæger).

I Illustreret Nyhedsblad 1851 No. 1: Et Puds (Digt); 1857 No. 19. 20: Om Kjæmpevisen og dens Betydning for Kunstpoesien; No. 22, 24, 27, 30 og 34: Fru Inger til Østeraad (ovenfor særskilt); No. 50: Skuespiller Wiehes Biographi; No. 51 og 52: „Lord William Russell" og dets Udførelse paa Christiania Theater; 1858 No. 4: Til Carl Johans Minde (Digt), optrykt i „Fædrelandet;" No. 9: Kong Haakons Gildehal (Digt); No. 11: Tre Digte; No. 37: Kong Haakons Gildehal, fortællende Digt, første Sang.

I Andhrimner (et Ugeblad, 4. Chra 1851, redigeret af Ibsen, P. Botten Hansen og A. O. Vinje) forskjellige Digte under Pseudo-Navnet Brynjolf Bjarme, saasom I. 29: Svanen; 42: Paa Akershuus; 59: Gutten i Blaabærmyren, 111: Fugl og Fuglefænger; II. 13—16 og 46—48: En Løverdagsaften i Hardanger; 62—64: Edderfuglen. III. 12—16, 24—27 og 42—45: Helge Hundingsbane. II. 137—39 og 156—60: Norma eller en Politikers Kjærlighed, (polemisk) Musik-Tragedie i 3 Akter; III. 75—80: Hattemagerfeiden paa Ringerike i tre Kapitler. Desuden flere Theaterartikler (hvoriblandt II. 28—32: Gutzkows „Haarpidsk og Kaarde" og 182—86: „Huldrens Hjem"), samt enkelte af Artiklerne under „Storthings-Saga."

I Bergens Stiftstidende 1851 en længere Polemik mod „Bergenske Blade" ang. Theatret.

I Bergenske Blade 1854 trykte som Feuilleton en den 2 Jan. f. A. paa Bergens Theater opført Bearbeidelse af Kjæmpehøien, dramatisk Digtning i een Akt, hvilket Stykke i sin tidligere Skikkelse var opført paa Christiania Theater 1850 (jfr. Chrposten No. 744).

I Aftenbladet 1858 No. 58: Et Træk af Christiania danske Theaters Bestyrelse; No. 71 og 76: Endnu et Indlæg i Theatersagen. (Jfr. Chrposten f. A. No. 93 og 94; Illustr. Nyhedsbl. No. 11 og 13; Mgbl. f. 4 Apr. flg. Bergensposten (samtidig, af B. Bjørnson, aftrykt i Aftenbladet No. 78) samt: Theater-Anliggender, et Stridsskrift (af P. Botten Hansen). Chra 1858).

Forskjellige særskilt trykte Prologer og Leilighedsange, hvoriblandt: Hilsen til Kronprindsen, (Bergen 1856. 18 S.), og to Sange ved Studentermødet 1851 (ogsaa trykte i Beretningen S. 38—39).

Følgende Theaterstykker ere endnu ikke trykte: „Sankthans-Natten," Eventyrkomedie i 3 Akter, (opført paa Bergens Theater 2 Jan 1853) og „Olaf Liliekrans," romantisk Skuespil i 3 Akter (opført sammesteds 2 Jan. 1857; jfr. Aftenbl. f. A. No. 22 og 37).

Ibsen, Wolffgang Amadæus, Søn af Kjøbmand, senere Musiklærer Lars Møller I. og Aline Pihl, er født i Christiania 17 Mai 1817, Student 1838 og juridisk Candidat 1843; blev Juni 1844 Lærer i Fransk ved Nissens Latin- og Realskole og 1 Januar 1848 ligesaa ved Krigsskolen. † ugift 23 Septbr. 1853.

I Norsk Tidsskrift f. Vid. og Litteratur II. 104—109: Anmeldelser af

Aalholms og Bresemanns Tydske Stiløvelser og af Aalholms franske Læsebog; 214—18: Anmeldelse af Autenrieths tydske Læsebog. (jfr. A.s Svar i Bilag til samme Bind). III. 211—24: Anmeldelse af Autenrieths og Colbans Franske Læsebog.

Jebe, Herman Gabriel, Søn af afdøde Oberstlieutenant Gabriel Engelhart J. (Afsk. 1852) og Bolette Helene Kresting, er født 1 Juni 1817 i Sandshverv, blev Student 1836 og medicinsk Candidat 1844; blev 26 Februar 1847 Distriktslæge i østre Namdalen, hvorfra han tog Afsked 10 Januar 1848, da han blev privat Læge ved Næs Jernverk ved Arendal. * Thale Marie Annette Cathinka Theiste (f. i Christiania 14 Sept. 1812), D. af Toldkasserer Jens Mogens T. (f. d.) og Berthe Marie Hagen.

J Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie I. 34—35: Om en paa Rigshospitalet udført Scleroticectomie.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2 R. II. 393—403: Diphteritis, epidemisk i Østre Namdalen i 1847 og Begyndelsen af 1848.

Jensen, Christian, Søn af Kjøbmand Jens Johan J. og Johane Marie Prom, født i Bergen 14 April 1823, blev Student fra sammes Skole 1841 og juridisk Candidat 1845; blev 1846 Copist, 1850 Fuldmægtig og samme Aar Bureauchef i Depart. for det Indre, i hvilket han 1 Novbr. 1854 blev Expeditionssecretair. Ridder af Danebroge og den nederlandske Egekrone-Orden. * Birgitte Marie Lord (f. 15 Decbr. 1830), D. af Kjøbmand og Consul i Throndhjem Jens Schive L. og Johanne Caroline Blytt.

Medudgiver af Departements-Tidende siden 16 October 1854.

Jensen, Frederik Nicolai, førnævnte Expeditionssecretair J.s Broder, er født i Bergen 21 Juni 1818, Student fra sammes Skole 1837 og theologisk Candidat 1840; fik 1843 et Reisestipendium af Statskassen for ved et toaarigt Ophold i Düsseldorf at uddanne sig i Malerkunsten; var senere Directeur i Bergens Haandverksforening, og blev 29 April 1854 Sognepræst til Bø i Vesteraalen. * Ursula Schwaighart (f. 13 Aug. 1821), D. af Skomager S. fra München og Ursula Geyer. (Erlandsen Tromsø Geistl. 193).

Prædiken holden paa 1 Sønd. i Fasten i Korskirken i Bergen. Bergen 1846. 15 S. 8.

[Ordinations-Prædiken i Tromsø Kirke]. Tromsø 1854.

J Bergenske Blade 1848 No. 102. 103: Lottospil i Italien.

Jensen, Peder, Søn af Lars Petersen Østbye og Else Rasmusdatter, er født i Kjøbenhavn 5 Marts 1799, blev i sit andet Aar taget i Søns Sted af Hans Jensen i Kbhavn og sat ind i Vordingborgs lærde Skole, hvorfra han gik over til et Apothek i Kjøbenhavn, hvor han 1813—18 var Lærling; tog 1818 chemisk-pharmaceutisk Examen i Kbhavn, blev medicinsk Examinat 1826 og blev i Novbr. 1827 Distriktslæge i Søndmøre; fik i 1830 Corpslæge-Embedet i Sogn, men beholdt efter Ansøgning sit for-

rige Embede og døde i Aalesund 29 Marts 1832. * 1828 Petrine Susanne Cøsendrop (f. 18 Juli 1810, † 19 Septbr. 1854), D. af Kjøbmand i Christiania Peter C. og Marthe Marie Søeborg.

I Eyr V. 239—245: En langvarig Sygdom i den ene Underextremitet, der gjorde Amputation af Laarbenet nødvendig; VI. 291—300: Praktiske Bemærkninger over Brugen af Brækviinsteen; VII. 1—8: Et høist mærkværdigt Sygdomstilfælde for flere Søskende.

Jensen, Peter Andreas, Søn af Kjøbmand Andreas Blomhof J. og Serene Pedersen, er født i Bergen 22 Decbr. 1812, Student fra sammes Skole 1831 og theologisk Candidat 1836; var i nogle Aar før og efter sin Embedsexamen Lærer ved Bergens lærde Skole samt iøvrigt sysselsat med Underviisning og Bestyrer af en Privatskole i Bergen, blev 1843 residerende Capellan til Lindaas og 17 Mai 1848 ligesaa til Aker; foretog 1851 med offentlig Understøttelse en Reise til Danmark og Tydskland, for at uddanne sig i de praktisk-theologiske Discipliner, og ansattes fra Juli 1849 som Lærer i Katechetik ved det praktisk-theologiske Seminarium i Christiania. * 1. 1838 Vilhelmine Dorothea Thrap (f. 29 Aug. 1816, † i Oslo 9 Octbr. 1851), D. af Raadstueskriver i Bergen Laurits Thura T. 2. 27 Aug. 1854 Mette Marie Ridderwold (f. 9 Aug. 1827), D. af Statsraad R. (s. d.)

Et Snees Digtninger. Bergen 1838. 223 S. 8. (anm. i Den Constitutionelle s. A. No. 216, 218, 221).

Læsebog til Brug for vore Skolers nederste og mellemste Klasser ved Underviisningen i Modersmaalet. Bergen 1843. X. 304 S. — 2det forandr. og forøgede Opl. ib. 1849. VIII. 324 S. — 3die betydelig forøgede Udg. ib. 1855. X. 472 S. 8.

Ligtale over Enkegrevinde, Overhofmesterinde Karen Wedel-Jarlsberg, født Anker, holden paa Bogstad 25 Juni 1849. Chra 1849. 13 S. 8.

Blade af min Mappe. Digte. Chra 1849. XII. 271 S. 8. (anm. i Krydseren s. A. No. 15. 16).

Dramatiske Digtninger (Kong Gorm 142 S. — Olaf i Venden 160 S. — Huldrens Hjem 106 S.) Chra 1852. 408 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1852 No. 49, og i Hohlmanns Nordiske Tidsskr. jfr. Chrapost. 24 Jan. 1853).

Tale ved Mindebægeret for Prinds Gustav i Studenternes Fest 13 Jan. 1853. Chra s. A. 8 S. st. 8.

Kongens Magt. Dramatisk Digtning. Chra 1853. 56 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 15).

Er Gud iblandt os ogsaa i disse Dage? Prædiken paa 15 Sønd. eft. Trefold. i Oslo Kirke. Chra 1853. 16 S. 8.

Lærebog i den christelige Religion, bearbeidet efter Dr. L. A. Petri i fri Oversættelse. ib. 1854. 224 og 43 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 15).

Luthers Ihukommelse. Allehelgensprædiken. ib. eod. 16 S. 8.

Freidighed i Herren. Hundrede nye Psalmer. Chra 1855. 243 S. 8. (anm. i Mgbl. 1856 No. 344 og i Chrpost. No. 2544; Ill. Nyhedsbl. 1855 No. 41).

Bibelsk og kirkelig Historie om Guds Rige paa Jorden, udarb. til Brug for den christelige Skole. Chra 1856. 121 S. 8. (anm. i Norsk Kirketidende s. A.

No. 41; i Chrposten f. A. No. 2866). — Ny authoris. Udg. ib. 1857. 121 S. 8. (anm. i Chrposten 1857 No. 7. 296; Morgenbl. No. 310).

En Erindring. Novelle. Chra 1857. 185 S. 8. nyt Opl. f. A. (anm. i Mgbl. 1856 No. 357; i Ill. Nyhedsbl. f. A. No. 51; i Chrposten f. A. No. 2982 og 1857 No. 7).

I Theologisk Tidsskr. f. den norske Kirke III. 188—228 og 455—509: Forsøg i evangelisk Psalmedigtning. VI. 1—143: Indberetning om en med Stipendium i Sommeren 1851 foretagen Reise. (ogsaa særskilt. Chra 1852. 143 S. 8.)

I Mærkelige Nordmænd I. 207—10: Lyder Sagens Biographi. 211—18: Hans Holmboes Biographi.

I en Nytaarsbog (Chra 1854) S. 59—70 fem Digte.

I Prækener af norske Geistlige (1856) I. 69—76: Prædiken paa Nytaarsdag; 208—16: Prædiken paa Skjærthorsdag.

En stor Deel af hans Digte ere første Gang trykte i Dagblade og Tidsskrifter, nemlig i Bergens Stiftstidende, Bergenske Blade, Theateralmanak (Bergen 1832), Christiania-Posten, Norsk Kirketidende, Morgenbladet, Skilling-Magazin o. fl. Blandt de kun saaledes trykte mærkes: I Theater-Alm.: Drikkeball, Studenten som Elsker; i Skill.-Mag. 1858: Digte til Billeder af A. Tidemand; i Morgenbl.: Prolog 4 Novbr. 1856 No. 311; Kirkeaaret, Psalmer til Høimessetexterne, paabegyndt Advents Søndag 1857 og fortsat hver Helligdag. — Flere Leiligheds-Digte ere særskilt trykte, tildeels med dertil componerede Melodier.

I Christiania-Posten 1849 No. 236, 240, 242, 262, 311, 312: Parti af Vestkysten; 1852, 20 Juli: Svar paa en Klage i Arbeider-Bladet.

I Morgenbladet 1856 No. 133, 37, 47, 51: Forklaring over Fattigvæsenet i Aker.

Jensenius, Caspar Holten, Søn af Sognepræst til Hørby i Sjælland Christian Christoffer J. († 1824) og Marie Elisabeth Møller, er født i Hørby Prestegaard 17 Septbr. 1821, maatte i sit 16de Aar paa Grund af Diensvaghed opgive den paabegyndte videnskabelige Bane og lærte Landbruget; tog 1845 Afgangsexamen ved Landbrugsinstitutet paa Haraldslund i Jylland, og kom s. A. til Norge som Lærer ved Bratsbergs Amts Landbrugsskole 1846—1850; var derpaa Medbestyrer af en lignende privat Skole paa Bryn i Aker, undersøgte 1852 for Oplandenes Amtsformandskaber Sæterbruget i Distriktet, og har siden den Tid været i offentlig Tjeneste som reisende Agronom, og i denne Egenskab i 1855 foretaget en Reise til Schweiz. I 1856 deeltog han i Stiftelsen af en Pleiestiftelse for Smaabørn i Christiania, hvis Med-Directeur han er.

Forhandlinger i Bratsbergs Landboforenings Møde Juni 1849 og Februar 1850. Skien 1850. 3 Ark 8.

Økonomisk Beskrivelse over Bratsbergs Amt, ledsaget m. praktiske Bemærkninger samt et Tillæg om Grunddigning. Udg. af Selsk. f. Folkeoplysningens Fremme. (Tillægshefte til Folkevennen). Chra 1852. IV. 149 S. 8. (anm. af C. Boeck i Mgbl. f. No. 163. Afdelingen om Grunddigning særskilt optrykt for Smaalenenes Landhuusholdningsselskab).

Fædriftens og Agerbrugets nærværende Status i vort Land under det sidste Fjerdedeels Seculum etc. To Afhandlinger. ib. 1854. 40 S. 4. og 1 Ark Tabb.

Kort Begreb om Mormonismen. ib. 1855. 16 S. 8.

Mormonernes Lære og de Christnes Tro. Chra 1855. 169 S. 8. (anm.

i Chrposten f. A. No. 2591). — 2det noget forøgede Opl. ib. 1856. (anm. i Norsk Kirketid. f. A. No. 23 og af N. G. Blædel i Berl. Tidende f. A.)

Landbrugsskrift for Folket. 1. Om Koen, Vigtigheden af dens Forædling osv., m. en kol. Tegning og 18 Træsnit. Chra 1857. 34 S. 4.

I Bratsbergs Amtsformandskabets Forhandlinger: Beretninger om Bratsbergs Landbrugsskoles Virksomhed i 1847, 1848 og 1849, ledsagede i sidste Aar med Forslag til Forandring i Skolens Plan. Skien. 4 Ark 4.

I Beretninger om det kgl. Selskab f. Norges Vel for 1854—1857 findes hans Indberetninger om de med Selskabets Underst. foretagne Reiser; ogsaa særskilt: Indberetn. for 1857: Agronomisk Reise i Budskeruds Amt. Chra 1858. 2 Ark 8. (optr. i Mgbl. 1858 No. 199. 200).

I Norsk Landbrugstidende I. (1840): 4 Afhandlinger om Koens Behandling og dens Sygdomme, om Gjødselens Behandling og om Turnips-Dyrkning.

I Ugeskr. for Landmænd 1858 No. 24—25: Agervandingen i Gudbrandsdalen.

I Christiania-Posten 1851 No. 824, 825: Om Engvanding, 8 Sp.; 1854 No. 2080: Nogle Ord om det paatænkte Centralinstitut for Landboenæringen, 3 Sp.; 1855 No. : Om Landboforholdene.

I Morgenbladet 1852 No. 243. 244: Om Jordbruget i Bratsbergs Amt; 1853 No. 128: Oplysninger om den i 1850 nedlagte Landbrugsskole i Bratsbergs Amt; 1855 No. 264. 267: Om den theoretiske Undervisnings Plads i vore Landbrugsskoler; 1856 No. 37, 43: Om Fædriften i Würtemberg og Schweitz; 1857 No. 331: Dyrskuer i Hallingdal; 1858 No. 111: Hemmelig Katholicisme i Christiania, 3 Sp. (herimod No. 124 og Tilsvar fra J. i No. 127. 141. 159. jfr. Lichtle).

I Aftenbladet 1858 No. 5: Fattige Børn bortsatte til omreisende Liniedandsere; No. 130: Mere om katholsk Proselytmageri i Christiania.

Jenssen, Adolph Georg Frederik, Efternævntes Søn, er født i Christiania 15 Aug. 1826, tog Gartner-Examen i Kjøbenhavn, og er Kunst- og Handels-Gartner i Christiania. * Elise Charlotte Sophie Paluban (f. 21 Juni 1831), D. af Prest Paluban i Sæby i Sjælland og Efternævntes Søster Louise Augusta Jenssen.

Norsk praktisk Veiledning til vilde Træers Opdræt, Anvendelse i Lystanlæg samt Dyrkning af Stuevæxter m. m. Bergen 1853. 228 S. 8. med 8 lith. Pl. (anm. i Morgenbl. 1854 No. 165 og i Illustr. Nyhedsbl. No. 1).

Nedennævnte Skrift i Forening med Faderen.

Jenssen, Carl Christian, Søn af Skovriber Jørgen J. og Bolotte Frederikke Nyholm, er født i Kjøbenhavn 5 Juni 1795, tog sammestedes Gartner-Examen, ansattes 1819 som Undergartner ved Universitetets botaniske Have paa Tøien, og blev senere Kunst- og Handelsgartner i Christiania, hvor han tillige var Major ved Borgervæbningen. † paa Grønland Forstad 1 Mai 1856. * Oline Larsen (f. 21 Aug. 1801), D. af Skrædder L. i Christiania og Anne Larsdatter.

Have-Bog for norske Jorddyrkere og Haveelskere af C. Chr. Jenssen & Søn. Chra 1851. 104 S. 8.

Jersin, Georg Burchard, Søn af Sognepræst til Voss Jakob Christian J. († 1807) og Elisabeth . . . . ., er født 20 Jan. 1767

i Leganger Prestegjeld; blev Student fra Bergens Skole, theologisk Candidat 1793, Aaret efter personel Capellan hos Faderen i Voss, 1800 residerende Capellan sammesteds og 8 Januar 1808 Sognepræst der efter Faderen. Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814. † paa Voss 5 Octbr. 1827. * 1795 Maren Finde Ravn (f. 1768, † 29 Aug. 1851), D. af Peter Andr. R., pers. Capellan i Harham. (jfr. Moes Efterretn. om Eidsv. Repræs. 87).

To Prædikener, trykte i Bergen 1798 og 1803 og derefter optrykte i Fallesens Magazin VIII. 299—319.

I Budstikken IV. (1812) 336—42: Indberetning om det i Voss Præstegj. oprettede Sogneselskab samt en af ham ved dets Stiftelse holden Tale.

Jervell, Joseph, Søn af Kjøbmand Jacob J. og Anne Margrete Stephensen, er født i Molde 3 Novbr. 1813, blev 1833 privat dimitteret og theologisk Candidat 1841, samt blev 1842 personel Capellan hos Sognepræst Deinboll til Bolsø og Molde og 3 Mai 1858 Sognepræst til Molde. * Susanne Borchmand Angell Lied (f. i Næsset 13 April 1830), D. af Capitain Frederik Christian Mollerop L. og Gjertrud Susanne Astrup. (jfr. Erlandsens Throndhj. Geistl. 498).

Udgiver med P. V. Deinboll (s. d.) af Religionsblad f. Menigmand. 1ste Aargang. Molde 1845. 52 No. (25 Ark) 8.

Norsk *Almueskole-Tidende*. Et Ugeblad for vor Almueskoles Lærere og Velyndere. Udgivet. 2 Aargange. Molde 1850—51. 52 Halvark aarlig. 4. Heri er bl. Mere af ham: II. No. 27, 28, 30—34, 36, 38, 47, 52: Indledning til Psalmerne. II. No. 39—42: Bemærkninger ved Grundene til Henlæggelsen af Lovforslaget om Almueskolevæsenet paa Landet.

I Eidsvolds-Galleri I. 79—80: Tale over Amtmand H. M. Krohg.

Jespersen, Hans, Søn af Justitiarius i Viborgs Stiftsoverret Jesper J. († 1828) og Mette Marie Bang, er født i Christianssand, hvor hans Fader da var Assessor i Stiftsoverretten, 23 Marts 1803, blev Student fra Drammens Skole 1823 og theologisk Candidat 1827, blev 1828 personel Capellan i Kragerø og 16 Jan. 1833 resid. Capellan i Drammen samt Adjunkt ved sammes lærde Skole. Han foretog 1837 og 1838 paa offentlig Bekostning en Udenlandsreise for at gjøre sig bekjendt med det lærde og Almue-Skolevæsenet. † paa Strømsø 11 Juni 1840. * 1828 Caroline Charlotte Pihl (f. 29 Novbr. 1805), D. af (tit.) Prof. og resid. Capellan i Christiania Ole P. og Anne Catharina Holm. (jfr. B. Wettergreens Optegnelser, indf. i Christel. Samler og derfra optrykt i „For Fattig og Rig" I. 1848 No. 33 ff.)

Den Sygdom, der har hjemsøgt os, betragtet som et Kald fra Gud. Prædiken paa 1 Sønd. i Adv. Drammen 1833. 28 S. 8.

Guds Ords Kundskab den ene nødvendige. Indledningsprædiken til en offentlig Bibellæsning. Udg. med et Forord, navnlig om Lærefriheden i Norge. Drammen 1836. XX. 20 S. 8.

Nogle Ord om de annoncerede Bibler med Billeder og i det Hele om tilkommende Bibeludgaver. (anon.) Drammen. 1837. 16 S. 8.

Tale ved Grosserer Peder Cappelens Jordefærd. ib. eod. 12 S. 8.

Herren hører Bønner. Prædiken (af J. E. Erdmann) fra det Tydske overs. Chra 1837. IV. 10 S. 8.

Den fraværende Lærer og Broder til sine i Herren elskede Menigheder. Drammen 1838. 38 S. 8.

Nogle Ord ved min Ven Skolelærer Haavel Kirkeruds Død. ib. 1840. 24 S. 8.

I Wexels's Tidsskr. for Kirke-Krønike II. 1—17: Hvad forudsætter den christel. Kirkes Stiftelse ved en Korsfæstet?

I Den Constitutionelle 1836, Suppl. No. 116, 117: Brændevinets betydelige Fordyring, den vigtigste Foranstaltning Landets Mænd kunde skaffe, tilegnet Storthinget. 1½ Sp. (jfr. Morgenbl. f. A. No. 168 og D. Const. No. 138. 145.

I Morgenbladet 1840 No. 34 og 83: Noget om Missionssagen, i Anl. af to Opsatser i No. 16 og 58.

Ingemann, Adolph, er født i Jylland 1 April 1809, kom 1823 som Handelsbetjent til Norge og 1829 til Christiania, blev 1836 Tolk og Translateur i Svensk, Tydsk, Fransk, Engelsk og Hollandsk, 28 Juni 1843 Dispacheur og 11te April 1857 tillige Børscommissair i Christiania. Han er ogsaa Consularagent for Hannover og Consul for Oldenburg. * 1839 Elisa Catharina Ludovica Werner, D. af Bataillonschirurg Carl Ludvig W. paa Frederikshald og Johanne Cathrine Marie Smith.

Om Laugsindskrænkninger i Norges Haandværks- og Handelsdrift, tildeels med Hensyn til de under 20 Aug. 1833 emanerede Bestemmelser for Handelen i Christiania. Chra 1835. 55 S. 8. (anm. i Statsborgeren XIII. No. 16—17).

Fortegnelse over Den norske Handelsflaade. Vaaren 1842. Chra 1842. 91 S. 8. (jfr. Den Constitut. f. A. No. 221. 223—225). — Ny Udg. Vaaren 1845. ib. 1845. 97 S. 8. — Ny Udg. Januar 1848. ib. 1848. 106 S. 8. — Ny Udg. 1850. ib. 1850. 125 S. — Ny Udg. 1852. ib. 1852. 96 S. 8. — Ny Udg. 1855. ib. 1855. 143 S. 8. — Ny Udg. 1856. ib. 1856. 160 S. 8.

Almindelig Plan for hamburgske Søforsikringer. Indstilling til Antagelse af Commerce-Deputationen 1846. Oversat. Chra 1847. 48 S. 8.

Almindelig Plan for hamburgske Søforsikringer af Aar 1847. Efter Commercedeputationens Udgave. Oversat. Chra 1849. 48 S. 8.

I Samling af Love og Anordninger vedkommende den norske Søret 1660—1840 (Chra 1841—1843. 8.) er af J. S. 715 ff.: Oversigt og Sammenligning af de alm. Betingelser og Usancer ved Forsikring af Søskade i nogle af de vigtigste Assurancesteder i Europa.

Referent af Morgenbladets Skibs- og Handels-Efterretninger siden 1840, hvortil han iøvrigt har leveret forskjellige Bidrag, hvoriblandt 1850 No. 6: Om Signalflaget og Signalbogen; 1851 No. 114: Bemærkninger i Anl. af Debatten i Odelsthinget om Søfartsloven; 1854 No. 82, 83, 86: Bemærkninger ved nogle Havaribestemmelser i det nu indstillede Udkast til Lov om Søfarten.

Ingier, Frederik, Søn af Major Christopher J. († 21 Februar 1825) og Karen Skjelderup Hals († 28 Januar 1843), er født paa Maastad i Ullensager 9 Febr. 1805, Student fra Christiania lærde Skole 1822 og theologisk Candidat 1825; blev 11 August 1826 Kateket i Skien

og Bestyrer af Borgerskolen der, 1831 Sognepræst til Vinje, 1842 til Ramnes og 18 Juli 1849 til Skedsmo. * 1826 Sara Charlotte Orbing (f. 1804), D. af Kjøbmand O. i Skien.

Nogle Ord i Anl. af Lammers's Afskedsord ved hans Nedlæggelse af Embedet i Statskirken. Chra 1856. 15 S. 8.

Om den religiøse Retning i Skien og Barnedaaben. ib. eod. 40 S. 8.

I Wexels's Tidsskrift for Kirke-Krønike I. 224—38: Anmærkninger i Anl. af Treschows Bog „Om Gud, Idee- og Sandse-Verdenen; III. 181—208: Om pantheistisk Anskuelse af Christendommen; 301—38: Om den augustinske Sætning: fides præcedere debet intellectum.

I Theologisk Tidsskrift f. d. norske Kirke II. 305—71: Om Sandheden og dens Undertrykkelse ved Uretfærdighed; VI. 226—92, VII. 39—88: Om den religiøse Erkjendelse og dens Indflydelse paa Livet; VI. 366—86: Bemærkninger ang. det private og almindelige Skriftemaal.

I Morgenbladet 1843 No. 281, 282: Bemærkninger vedk. Kirkedepartementets Foredrag af 26 Octbr. 1838 med Hensyn til Geistlighedens Lønningsmaade, 12 Sp.; foruden forskjellige tildeels anonyme Opsatser til forskjellig Tid af mindre Omfang.

Ingier, Lars, Foregaaendes Farbroder og Søn af Lieutenant Hans I. og Anne Skjulstad, er født paa Gaarden Ingier i Ullensager 15 Febr. 1760, blev som Officier i den danske Armee ansat ved Veivæsenet i Norge; blev 1787 Major og Generalveimester i Christianssands Stift og 19 Juni 1789 i Agershuus Stift. Eiede og beboede fra 1799 Ljan i Ager, fik 1809 Oberstlieutenants Charakteer og blev 1818 Ridder af Sværdordenen. † paa Ljan 22 Juni 1828. * 1791 Gertrud Maren Juel (født 1773, † 19 Mai 1850), D. af Proprietair Helle I. paa Vestby i Enebak og Else Deichman.

I Budstikken III. (1821—22) No. 99—104: Noget om de i de sidste 30 Aars Tid gjorte Veianlæg m. v. i Agershuus Stift.

Ingier, Lars, Næstforriges Broder, er født paaa Maastad 6 Octbr. 1797 (1795), blev juridisk Examinat 1820; ansattes 1812 som Volontair og 1813 som Cancellist i det norske Commissariats Collegium, overgik med dette til Armee-Depart. 1815; blev 1824 Fuldmægtig ved Armeens Generaladjutants-Expedition, og 2 Mai 1853 Secretair og Archivar ved Generalstaben; tillige siden 1 Januar 1822 Secretair og Casserer ved den kgl. Kunst- og Tegneskole. * 1824 Karen Helene Holm (f. 19 Febr. 1801), D. af Malermester Bendix Andreas H. i Christiania og Karen Lorentzen.

Militair-Calender over den norske Armee og Marine. Udg. af Generalstabens Bureau. Chra 1828. 405 S. 8.

Samling af forskjellige Anordninger m. v. vedk. Landmilitair-Etaten. 3 Dele. Chra 1837—38. XI. 420, 214, XVI. 404 S. 8.

Samling af de fra Armee-Commandoen udgaaede Circulairer fra 4 Novbr. 1814 til 31 Decbr. 1843. ib. 1843—44. XXXII. 381 S. 8. — Sammes Fortsættelse. 1 H. 1844—1848, med Register og 4 Anhang. ib. 1849. XVI. 102 S. 2 H. 1849 og 1850. ib. 1851 S. 3 H. 1851—1855. ib. 1856. S. 8.

Den norske Armees Tjeneste-Reglement [af 1820] med dertilhørende Tabeller

og Tillæg. Ny Udgave. Som Anhang: Den nye Criminallov med Register. Chra 1849. 668 S. 5 lith. Tab. og 136 S. 8.

Militair-Calender over den *norske Armee og Marine* samt Borgerbevæbningen. Udgivet. Chra 1851. IV. 168 S. 4. — Samme for 1854. S. 4. — Samme for 1856. 136 S. 4. — (Ligesaa væsentlig Andeel i de af Schrøder og Sparre udgivne Militair-Calendere).

Johnsen. Johan Christian, Søn af Inspecteur ved Fattigvæsenet John Peter J. († 1825) og Christiane Heede, er født i Christianssand 23 Juli 1815, var fra 1837 til 1854 Kjøbmand i Stavanger, fra hvilken Kjøbstad han var Storthingsmand 1848, 1851 og 1854; blev sidste Aar Statsrevisor og bosatte sig i Christiania. * 1836 Elen Marie Gjesdahl, D. af forhenværende Kjøbmand i Christianssand Ole G. og Christine Andersen.

Redakteur af Stavangers Amtstidende fra Høsten 1843 til Høsten 1846, samt af Stavangeren i 1853.

For Ungdommen. Et Maanedsskrift til Befordring af sand Dannelse. 2 Halvaargange (Bind) à 24 Ark med Træsnit. Stavanger 1846—1847. 4. (En 3die Halvaargang udgaves 1847 af Bogtrykker Dreyer i Stavanger).

Missionsblad for Børn. 1 Ark maanedlig. (udkom omtrent et Aar; kun de 7 første No. ere af J.) Stavanger 1847. 12.

Almuevennen, et Ugeblad til Oplysnings Fremme blandt Menigmand. 1—10 Aargang. Chra 1849—1858. 1 No. (½ Ark) om Ugen med Træsnit. (Fortsættes). Siden Juli 1855 følger som Tillæg: Adresseblade t, i samme Format.

Norsk Folkeblad. Chra 1851. fol. Heraf udkom kun nogle Nummere. (jfr. hans Skriftvexel herom med Ueland i Morgenbl. 1852 No. 8. 40. 43. 82. 85).

Den fattige Henrik. Efter det Tydske. Chra 1857. 12.

Gottfred og Erdmann. Efter det Tydske. ib. 1858. 12.

I Morgenbladet 1852: Nordamerika, dets Folk og Institutioner, 28 Artikler; No. 349. 355: Retsvæsenet i Nordamerika; 1853 No. 133. 137: De politiske Partier i de forenede Stater; No. 252. 255: Skrivelse til Dep. f. d. Indre angaaende Vaarsildfiskeriet. (aftr. efter „Stavangeren" og siden særskilt trykt); No. 328: Nogle Ord om det projecterede Havneanlæg paa Jæderen; 1854: Lynchloven eller den moderne Røveret i de Forenede Stater; Kredit-, Bank- og Pengevæsenet i de For. Stater.

Johnsen, J., formeentlig Johannes Johnsen fra Gaarden Kraabøl i Øier, var en Tid Bogbinder i Drammen, hvor han døde omtr. 1856.

En aandelig og meget opbyggelig Veiledning til en sand Hjertens Omvendelse, Bod og Bedring, uddragen af J. Arendtz's (!) sande Christendom og til Trykken befordret. Chra 1841. 72 S. 16.

En aandelig Sangbog for angerfulde, bodfærdige og troende Sjæle. 3die forøg. Oplag. Drammen 1843. 64 S. 12. Sælges sammen med:

Aandelige og meget opbyggelige Sange af flere Forfattere. ib. eod. 64 S.

Nogle Sandheds Vidnesbyrd til Usandhedens Modbeviisning og Sandheds Stadfæstelse, i Anl. af den omarb. Pontoppidans Forklaring og den derved fremkaldte „Aaben Erklæring om Christi Nedfart til Helvede af W. A. Wexels." Samlet og udgivet med tilf. Bemærkninger. Drammen 1846. 38 S. 16.

Religiøse Digte, forfattede af Johannes Johnsen af Kraabøl i Øier og efter *Venners Ønske til Trykken befordret.* Drammen 1849. 48 S. 8.

Christelig Psalmebog, en Samling af gamle opbyggelige Sange; til Brug ved Huusandagt, samlet. 2det Opl. Chra 1853. 796 og 190 S. 12.

Johnson, Georg Daniel Barth, efternævnte Sognepræst Gisle J.s Søn, er født paa Hitterø 5 Mai 1794, var først Sømand, blev 1811 Underofficier, og 1812 efterat have gjennemgaaet et Cursus ved Landcadetcorpset, Secondlieut. i Oplandske Infant.-Regiment, ansattes 1815 som surnum. Secondlieutenant i Ingenieur-Brigaden, tog Ingenieur-Examen og blev 1819 virkelig Secondlieut. og 1834 Premierlieutenant; var tillige fra 1827 i 14 Aar Veimester i de Christiansandske Amter, og bestyrede i den Tid betydelige nye Veianlæg; foretog paa Statens Bekostning 1838 en Reise til Skotland, England, Belgien, Holland og Sverige, for at gjøre sig bekjendt med de nyere Fremskridt i Vei- og Brovæsenet; blev 1842 Regnskabsfører ved Ingenieurbrigaden og 16 Februar 1843 Canal- og Havnedirecteur, samt 1847 fritagen for Bestyrelsen af Canalvæsenet. * 1821 Vilhelmine Hansen, f. 20 Januar 1800, D. af Kjøbmand i Christiania Christian H. og Dorthea Antoniesen.

Haandbog for Veiofficianter, indeholb. Anviisning til Veianlæg og hvad dermed staaer i Forbindelse. Med 8 lithogr. Planer. Chrsand 1839. 176 S. 8.

Veiledning til at udtørre Myrer, Sumpe og oversvømmet Land, til at sænke Kjern, Vand eller smaa Indsøer, samt til at anslaae Arbeidstiden eller Omkostningerne. Et Uddrag af bekjendte Forfattere og Fremstilling af egen Erfaring. Chra 1848. 73 S. 8.

Nogle Ord om Sneedrev, Sneefog og Sneefonder, med Fremstilling om Maaden, hvorpaa sammes skadelige Virkninger forebygges eller svækkes. ib. 1852. 24 S. 8. m. 22 Fig.

I Morgenbladet 1835 No. 206, 208, 210: Replik i Anl. af nogle i Dept. Tid. indførte Bemærkninger angaaende Veianlægget fra Fedde forbi Flekkefjord.

I Den Constitutionelle 1842 No. 271, 276, 278, 283, 287: Om Veivæsenets Forfatning inden Listers og Nedenes Amter i 1827 og dets senere Fremgang til det Bedre.

I Granskeren VI. No. 47: Om Hovedveiens Omlægning mellem Christiania og Skydsgjordet.

I Skilling-Magazinet 1858 No. 22: Om Fjeld-, Jord- og Sneskred.

Som Medlem af den kgl. Commission til at afgive Forslag til Lov om Kirkers og Kirkegaardes Udvidelse har han Deel i samme Udkast til Lov herom. (Chra 1841. 50 S. 8., anm. i Granskeren IV. No. 12. 13.) — Iøvrigt er han Forfatter af flere anonyme Opsatser i forskjellige Dagblade, især vedk. Communicationsvæsenet.

Johnson, Gisle, Søn af Syselmand i Vadla eller Øfjords Sysel paa Island Jon Jakobsson paa Espehol († 1808, Søn af Jakob Eirikssøn paa Budum, Peturssons Hist. eccl. Isl. 427. Espolins Arbækur XI. XII.) og Sigrid Stephansdatter (Søster af Biskop Sigurd Stephensen og Stiftamtmand Olaf St.), er født paa Espehol, hvorefter hans Brødre Jon og Jakob antoge Navnet Espolin, 6 Januar 1758, blev Student i sit 17de Aar og kom 23 Aar gammel til Kjøbenhavn, for at fortsætte sine Studier; blev 178* residerende Capellan til Sogndal og Hitterø, 1800 Sog-

nepræst til Romsdal og 5 April 1808 til Østre Moland, hvor han døde 20 Mai 1829. * 1791 Charlotte Martine Barth († 1832), D. af Cancelliraad og Sorenskriver i Nyfylke Georg Daniel B. († 1782) og Karen Sybille Røder († 1766).

Nogle Ord om Islands Gjenforening med Norge. Chra 1815. 8. (Dette lille Skrift kom ikke i Boghandelen, da Statholder Greve Essen, som havde faaet det til Gjennemsyn, formaaede Forf. til at tilintetgjøre Oplaget. F.s Grund hertil var maaske den, at Regjeringen ifølge Anmodning fra Storthinget ved denne Tid indledede Underhandlinger med Danmark om Islands, Færøernes og Grønlands Afstaaelse til Norge).

I Nationalbladet XI. XII.: Tre latinske Digte i Anl. af Sognepræst Gudmundsons Død (s. d.), Thveds Præstegaards Brand og Carl Johans Kroning i Throndhjem (XII. 81—84). Ogsaa i andre Blade findes latinske Digte af ham.

Johnson, Gisle Christian, fornævnte Havnedirecteur J.s Søn, er født paa Frederikshald 10 Septbr. 1822, blev Student fra Christianssands Skole 1839 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1845; opholdt sig 1846 og 1847 med Stipendium ved flere tydske Universiteter, især i Berlin og Leipzig, og blev 2 Juli 1849 Lector i Theologien. Medlem af Vidensk. Selsk. i Christiania 1857. * 31 October 1849 Emilie Dybwad (født 15 Sept. 1825), D. af Kjøbmand i Christiania Jacob D. og Christiane Lange.

Nogle Ord om Barnedaaben. Chra 1857. 128 S. 8. (Anm. af Dr. A. G. Rudelbach i „Ugeskr. f. d. evang. Kirke i Danm." 1857. No. 41. 42., aftrykt i „Norsk Kirketid." No. 41. — Ligesaa i „Dansk Kirketid." No. 39 og i „Wäktaren" f. A.) (Oversat paa Svensk i 1858).

Udgiver med C. P. Caspari og R. T. Nissen af *Theologisk Tidsskrift f. d. evang.-lutherske Kirke i Norge,* hvori af ham: II. 1 ff.: Om Præsteeden.

I Univers. og Skole-Annaler, 2 R. IV. 571—581: Indberetning om en med Understøttelse af det Schyttekke Legat foretagen videnskabelig Reise i Udlandet.

I Theol. Tidsskr. for den norske Kirke II. 497 ff. 585 ff., IV. 144 ff., V. 438 ff.: Efterretninger om den evang.-luth. Konferents i Leipzig; III. 229 ff. 572 ff.: Om den evang.-luth. Kirke i Preussen; III. 416 ff.: Om Dr. Morten Luthers Verker; IV. 133 ff.: Om den evang.-luth. Kirke i Nassau; IV. 169 ff.: Om Sveriges kirkelige og religiøse Tidsskrift-Literatur. (Alt anonymt). V. 177 ff.: Andragende om Sammenkaldelsen af en almindelig norsk Kirkeforsamling fra Præstemødet i Bergen (1852), til Hs. Maj. Kongen indgivet af J. Kaurin, G. Johnson og S. Brun; VI. 632—38: Forhandlinger i den geistl. Forening i Chrania.

I Norsk Kirketidende 1857 No. 6. 7: Om Menighedsraad. Indledningsforedrag i den geistl. Forening i Chrania; No. 25: Erklæring. (jfr. to Opsatser i Christianiaposten 1858, Marts og April).

Jordhøy, Jørgen Peder, Søn af Sognepræst til Lesje Peder Alstrup J. († 1820), er født der 1796, var først Handelsbetjent og tog 1822 Kjøbmands-Examen; blev 1826 juridisk Examinat og 31 Januar 1832 Procurator i Romsdals og tilgrændsende Amter; mistede Embedet ved Høiesteretsdom af 30 Septbr. 1857. *

Forsøg til en juridisk Haandbog for norske ulovkyndige Kjøbstædsindvaanere. Chra 1831. XIV. 400 S. 8. (anm. i Vidar No. 92. 93).

Den norske Lensmands vigtigste Pligter og Rettigheder, systematisk fremst. overeensst. m. den gjældende Lovgivning af en juridisk Embedsmand. ib. 1832. VIII. 112 S. 8. — 2den Udgave med Rettelser og Tillæg, der ikke ere af J. ib. 1842. — 2det Opl. (af denne Udg.) ib. 1845. VIII. 183. VI. S. 8.

Den norske Præsts vigtigste Embedspligter som geistlig og verdslig Embedsmand, kortelig fremst. efter den gjældende Lovgivning af en jurid. Embedsmand. ib. 1832. VIII. 128 S. 8.

Irgens, Marcus Frederik, Søn af Biskop i Bergen Ole J. († 1803) og Christiane Bang, er født i Faaberg, hvor Faderen da var Sognepræst, 4 Septbr. 1764, blev 1789 theol. Candidat, 1792 resid. Capellan til Indvigen, 1796 ligesaa til Bergens Domkirke, 16 Octbr. 1812 Sognepræst til Korskirken og 1820 Stiftsprovst i Bergen. † 8 Septbr. 1822. * c. 1792 Sophia de Chezaulx (f. 8 Aug. 1763), D. af Jean Etienne de C., fransk Generalconsul i Bergen og Wencke Jacobine von der Lippe. (jfr. Erlandsens Throndhj. Geistligh. 46).

Confirmationstale. Bergen 1812.

Isachsen, Andreas Hornbech, Søn af Kirkesanger og Skolelærer Anders J. og Helene S. Hornbech, er født i Grimstad 31 Mai 1829, og blev privat dimitteret 1850; debuterede 1852 som Skuespiller ved Bergens norske Theater, hvorved han var ansat indtil 1858, da han blev Maltkontrolleur. * 10 Novbr. 1853 Janny Grip, f. 1835, Skuespillerinde ved Bergens Theater, D. af Kjøbmand G. og Judite Coucheron.

Til Theaters. Dramatisk Umulighed med Sange. Et Paaskeæg til Directionen for Stadstheatret i Chra. Chra 1851. 40 S. 8. (anon. — anm. i Chr.-Posten).

Forskjellige Folke- og Gadeviser, enkeltviis trykte hos Steen.

Correspondent for Drammens Blad 1850 og 1851, og deri desuden leveret: Magyaren (en ufuldendt Digtning) som Feuilleton.

I Illustr. Nyhedsblad 1851 No. 3—4: Kossuths Biographi.

Desuden har han skrevet, oversat eller bearbeidet følgende utrykte Stykker for Christiania Theatre: 1848: „M. S.“ Vaudeville-Bagatel; 1849: Keiserindens Fanger af Bayard; for Bergens Theater 1853: Skuespillerinden, Lystspil af Fournier; Egensindighed; 1854: Raphaele, Drama af Raupach, overs. og omarbeidet; En Nat paa Slottet, Vaudeville; Regentens Datter af Dumas; 1855: Dobbeltgjængeren, original dramatisk Spøg i 1 Act.

Istad, Halsteen Larssøn, er født paa Istad paa Voss 27 Juli 1790, tog Præliminairexamen 1817 og blev medicinsk Examinat 1821; ansattes 1822 som Distriktchirurg i Øvre Thelemarken, hvorfra han 1823 tog Afsked; blev 1825 Distriktslæge i Sogn, 1837 i Lyngdal og 12 Januar 1841 i Søndre Indherreds Distrikt. * 1. Marthe Elisabeth Nielsen (f. i Christiania 1805). 2. Elsebe L. Ravn; begge døde.

I Eyr II., IV., V., VII., IX. og XI.: Forskjellige Jagttagelser og Bemærkninger ved Sygdomstilfælde.

Juell, Frederik Otto, Søn af Placemajor paa Agershuus Christian J. († 1818) og Wilhelmine Christine Neumann, er født i

Christiania 1803 (døbt 5 Decbr.), blev 1825 Lieutenant i 2 Agershusiske Inf. Brigade, 1837 Premierlieut. og 1852 Kapitain, 1 Febr. 1855 Brigade-Intendant i Throndhjem. * Severina Abletha Huitfeldt Crøger (f. i Hitterdal 23 Oktbr. 1805), D. af ovennævnte Sognepræst Johannes C.

I Militairt Tidsskrift XIII. 259—277; Om Commanderingen til Skaane i 1848; XV. 251—57: Bemærkninger ved Infanteriets Bepakning (jfr. S. 258 ff.)

Junghans, Bove Løbes, Søn af Chordegn og Kateket ved Throndhjems Domkirke Melchior Frederik J. († Decbr. 1800) og Stinchen Løbes († 1813), er født i Throndhjem 1769, blev Student fra Throndhjems Skole 1787 og theologisk Candidat 1791; blev[1] f. A. Missionær til Skjervø, 1796 Sognepræst til Hammerø og 23 Septbr. 1808 ligesaa til Skjerstad. † 19 Juli 1841. * Anne Dorthea Preus fra Drammen. (jfr. Erlandsens Tromsø Geistl. 136. Ligtale af J. F. Lampe).

En Christens Sindelav og Trøstegrunde i vore betænkelige Tider. To Prædikener af J. L. Ewald, oversat. Thjem 1799. — I F. Bechs Blad for Religion (Thjem 1799—1801): Nogle oversatte Bidrag.

Justesøn, Halbjørn, Pseudonym, se Hans Allum.

Juul, Louise Augusta, D. af Oberst Nils Juul, Commandant paa Frederikssteen, og Anne Sophie Stabel (begge døde 1808), er født paa Frederikshald 18 April 1806; var 1829—1838 Gouvernante hos Baron Wilhelm Wedel Jarlsberg paa Ellingaard, og bestyrede et Pigeinstitut i Christiania fra 1839—1847; opholdt sig i Paris i Aaret 18 4/8 for Sprogets Skyld, og blev 1850 Bestyrerinde af Prindsesse Eugenias Haandgjerningsskole i Christiania.

Trælqvinden. En Tegning fra Fortiden (af Frederika Bremer). Oversat fra Svensk. Chra 1840. 100 S. 12.

Tre Maaneder i Paris. Af en norsk Dame. Chra 1848. 79 S. 8. (anon).

Samlede Smaadigte. Trykt som Manuskript. Chra 1854. 48 S. 12. (Anm. Illustr. Nyhedsblad 1853 No. 51).

Oversat forskjellige Bidrag til Bien, Munchs Maanedsskrift o. fl.

Iversen, Lars, Missionselev.

Sendebrev til dem, som ere opvakte af Syndens Søvn. Tromsø 1844. 8.

Dødsklokken. En sand Historie. Efter det Tydske. Stavanger 1847. 50 S. 16.

Jæger, Adam Gottlob Ferdinand, er født 1778 (døbt 19 Decbr.) i Udesundby i Sjælland, hvor Faderen var Toldcontrolleur og senere Mølle-Eier, kom efter Faderens Død til Norge 1793 som Kontorbetjent, blev 1811 Mægler og 1814 Dispacheur i Arendal, og var 1818 Storthingsmand fra denne Kjøbstad. † der 28 Febr. 1837. * Dorthea Fürst (f. 1790), D. af Toldbetjent Henrik F. i Bergen og Anne Hedevig Boysen.

Forslag til Forandring i Norges Bankvæsen, indleveret til Storthinget. Chra 1818. 4.

Det simplificerede Bogholderie, eller ny Undervilsningsmethode i det dob-

belte Bogholderie, ... tilligemed en forkortet Methode for Detailhandlere til at holde deres Bøger. Udarb. efter den 17de Udg. af La tenue des livres par Degrange. Arendal 1833. 202 S. 8.

Vexel-Contoiristen eller Haandbog i Cours- og Vexel-Beregninger mellem Norge og de vigtigste Handels- og Vexelpladse. Chra 1839. 120 S. 12.

Jæger, Nicolai Henrich, fornævnte Adam F. Jægers Broder, er født i Udesundby 1780, kom 1794 til Norge og lagde sig efter Sprog og Lovkyndighed, tog 1803 juridisk Examen i Modersmaalet, var derpaa eedsvoren Fuldmægtig hos Byfogden i Arendal i 13 Aar, og fik i Decbr. 1816 dette Embede. † i Arendal 13 Juli 1846. * 18.. Elisabeth Marie Berg († 1856), D. af Byfoged i Arendal, Canceliraad Nils B.

Jule-Cantate 1802, affungen af Helliggeistes Sogns Skolebørn.

Norge i 1814, en poetisk Efterligning af Charlotte Wardles Norway, a poem. Overs. af Engelsk. Chra 1814. 2 Ark. 8.

Opdagelse af *vor Jordklodes tredie Bevægelse* om Magnetpolerne i Syd og Nord, og disses hidtil forborgne Hemmeligheder med deraf følgende Resultater. En populair Afhandling. Chrsand 1825. VI. 168 S. 8. (jfr. Magaz. f. Naturv. VI. 318—20).

Hollandsk Lexicon for Norske og Danske, hvori Prof. M. Siegenbecks nye Retskrivnings-Ordbog er lagt til Grund. (Ogsaa med hollandsk Titel). I. Hollandsk-Norsk eller Dansk. Chra 1826. XIV. 556 S. — II. Norsk- eller Dansk-Hollandsk. ib. 1831. XVI. 412 S. 8.

Hollandsk Grammatik eller Veiledning til med Lethed at lære sig selv det hollandske Sprog, efter P. Wielands Niderduitsche Spraakkunst, med nødvend. Forøgelser og hollandsk Læsebog. Arendal 1835. VIII. 118. IV. 60 S. 8.

I Ugebladet Hermoder IV. No. 17: En Prolog.

Jæger, Nicolai Henrik, Foregaaendes Søn, er født i Arendal 5 Oktb. 1818, blev privat dimitteret 1837 og juridisk Candidat 1842, var fra 1844—1848 Copist i Kirke-Departementet, blev 1851 Politiassistent i Drammen og 21 Novbr. 1855 Politifuldmægtig i Bergen. * Othilie Henriette Elisabeth Foss (f. i Arendal 10 Aug. 1825), D. af Seilmager Ole Henrik F. og Else Marie Truslev.

I Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litteratur VII. (1854) 34—103: Om vor kriminelle Retspleies Trang til Reform.

Jønsberg, Nils, Søn af Gaardmand Simon Christophersen J. og Karen Dorothea Thesen, er født paa Jønsberg i Romedal 1808 (døbt 23 Aug.), blev Student fra Christiania Kathedralskole 1827 og theologisk Candidat 1831; blev 1832 personel Capellan hos Sognepresten i Drøbak, 1835 Sogneprest til Karlsø, 1842 ligesaa til Skjerstad samt 1850 Provst i Søndre Saltens Provsti, og 8 Juni 1855 Sogneprest til Skogn. 1842 Storthingsmand fra Finmarkens Amt. * 1. Caroline Johanne Trosdahl (f. i Vang 24 Mai 1811. † 3 Febr. 1839), D. af Sorenskriver i Senjen og Tromsø Peter T. 2. Sophie Gaarder (f. 18 Febr. 1812),

D. af Provst Paul Frederik G. paa Alstahaug. (jfr. Erlandsens Eftern. om Tromsø Geistl. 137).

Drukkenskabs Følger, i en Prædiken omhandlede. Tromsø 1839. 24 S. 8.

Jørgensen, Elias Winter, var fra 1797 Eier og Beboer af Gaarden Melsom i Stokke og 1815—1816 Storthingsmand fra Jarlsbergs og Laurvigs Amt. † 3 Decbr. 1838. *

Forslag til Anordning angaaende Skydsvæsenet. Chra 1815. 4.

Jørgensen, Knud, Søn af Gaardbruger Jørgen Evensen Baaland og Anne Torjusdatter, er født i Holt 1810 (døbt 30 Septbr.), blev Student fra Frederikshalds Skole 1832 og theologisk Candidat 1837; blev 15 Marts 1845 Sognepræst til Haa og 1849 Provst i Jæderens Provsti. † 10 Marts 1853. * 25 Marts 1840 Anne Ellene Dedekam (f. i Arendal 25 Novbr. 1816), D. af Skibsfører Johan Rasmus D. og Ellen Winth Fürst.

Læsebog for Børn, en Forberedelse til Religionsunderviisningen især i Norges Almueskoledistrikter af Hans Jac. Grøgaard. Omarbeidet. Bergen 1850. 171 S. 8. — 2det Opl. ib, 1851 (anm. af Jervell i Norsk Almueskole-Tidende II. No. 25. 26 og af K. O. Knutzen ib. II. 35—37.) — 3die Opl. ib. 1853. 172 S. 8.

I *Norsk Almueskole-Tidende* I. (1850) No. 32—34: Beretning om et Møde til Almueskolevæsenets Fremme i Jæderens Provsti.

K.

Kaastrup, Paul J., en dansk Mand, som i flere Aar opholdt sig paa forskjellige Steder i Norge og gav Underviisning i Dands.

Veiledning for mine Dandselærlinger. Thisted 1825. Nyt Optryk. Drammen 1829. 2¼ Ark 8.

Til mine Elever for at erindre de 8 forskjellige Francaiser, som de af mig have lært. Thjem 1833. 8 S. 8.

Kallevig, Harald, Søn af Kjøbmand i Arendal, Consul Morten K. og Cathrine Leth, er født sammesteds 15 April 1812, blev privat dimitteret 1829 og medicinsk Candidat 1835; ansattes 1838 som Compagnichirurg i Armeen og 10 Novbr. 1842 i samme Egenskab i 2 Agershusiske Inf. Brigade, samt var fra 1840 Reservechirurg ved Rigshospitalet. † ugift i Christiania 18 Septbr. 1843.

I *Magazin f. Lægevidensk.* II. 135—148: Paracenthesis af Brystet, foretagen i to Tilfælde paa Rigshospitalet. V. 259—302: Oversigt over de paa Rigshospitalet i Aaret 1840 behandlede Pneumonier.

I Ugeskrift f. Medicin og Pharmacie I. 1—2 og 9—11: Om Skarlagensfeber-Epidemien i Christiania; 89—93: Om en Betændelse i Rygmarven og dens Hinder; 293—95: Om et Tilfælde af chronisk Gastrit; 341—43: Acut Tuberkel-Ramollissement.

Kaltenborn, Axel Thjodolf, efternævnte Generalmajor K.s Søn, er født i Christiania 21 Januar 1820, blev 1840 Secondlieutenant i 2 Agersh. Inf. Brigade og 4 Febr. 1850 Premierlieutenant, samt var fra Marts 1849 Officier ved Krigsskolen og senere tillige Adjutant ved Landcadet-Corpset. † i Christiania 19 Marts 1856. * 185* Karen Lorentsen Lous (f. i Frederiksværn 12 Juli 1829), D. af afsk. Overlods i Bergen, Commandeurcapitain Søren Lorentz L., R. S. O., og Karen D. Neergaard; hun blev 23 Juni 1858 atter gift med Skattefoged Bendix Plesner i Bergen. (jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 11).

I Norsk Folkekalender 1853, 17—33 og 1855, 27—34: Om norske Byers Vaaben eller Stadssegl; m. 20 Afbildninger.

Medarbeider i Christianiaposten (Nekrolog i s. Bl. for 28 Marts 1856).

Kaltenborn, Carl Frederik Ferdinand Vilhelm Albrecht, Søn af Generalmajor og Chef for 1 Agerh. Inf. Regiment Carl Frederik v. K. († Christania 25 Marts 1800) og Sophie Catharine Lorentz († i Kbhvn Novbr. 1820), er født i Drammen 7 Novbr. 1784, blev efterat have gjennemgaaet den norske militære mathematiske Skole 1800 Officier, og ansat som Fændrik ved norske Jægercorps, 1802 Secondlieut. og 1803 Premierlieut. ved jydske Skarpskyttercorps, og laa med dette i Holsteen til 1807; ansattes 1808 som Adjutant hos Gouverneuren paa Bornholm, blev Adjoint i Generalqvarteermester-Staben, og kom 1812 som Capitain og Divisionsadjutant i den norske Stab tilbage til Norge, og deeltog som saadan i Felttoget 1814; blev s. A. Major og Overadjutant i Generalstaben, 1817 Oberstlieut., 1818 Oberst, 1823 Generaladjutant og 24 Juni 1828 Generalmajor, Generaladjutant for Armeen og Chef for Generalstaben; han var Kabinets-Kammerherre hos Kongen og Ridder af Sværdordenen, samt Medlem af kgl. Svenske Krigs-Vetenskaps-Academien. † i Christiania 1 Marts 1832. * 1815 Karen Rosenkrantz, Enke efter Amtmand Greve Eggert Christopher Knuth, og D. af Statsraad Marcus Gioe R. (Nekrolog af H. Foss i Militairt Tidsskr. 4de Hefte 201—204. jfr. Morgenbl. 1832 No. 69).

I Militairt Tidsskrift. 1. 69—145 og 158—223: Politisk og militair Skildring af de krigførende Magter, som Indledning til General Foys Værk: Historie om Krigen paa Halvøen under Napoleon. Oversat.

Kaltenborn, Otto Anton Frederik, Foregaaendes Søn, er født i Christiania . . . . . . 1818, blev Student fra sammes Kathedralskole 1836 og juridisk Candidat 1842; var i flere Aar Fuldmægtig hos Regjeringsadvocaten, blev 1854 Fuldmægtig og 6 Decbr. s. A. Bureauchef i Indre-Departementet.

Alphabetisk Register til de 11 Aargange fra 1835—1845 over Samlingen af Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m. v. med hosføiede summariske Extracter af de vigtigste i Retstidenden og Departements-Tidenden aftrykte Resolutioner, Kundgj. og Depart.-Skrivelser, som ei ere optagne i Samlingerne. Chra 1848. 223 S. 8. (jfr. O. F. Ebbell).

Kaltved, O. O.

En aandelig og meget opbyggelig Veiledning. Udgiven. Stavanger 1856. 8.

Levnetsregler til de 6 Dage i Ugen ved H. N. Hauge. Udgivne. ib. eod. S. 8.

Kamstrup, Claus Winther, Søn af Provst og Sognepræst til Stavanger Hans K. og Helena Winther, er født i Stavanger 1759 (døbt 23 Marts), blev 1783 pers. Capellan i Stavanger, 1794 Sognepræst til Haaland, 1806 til Sogndal i Sogn og 10 Octbr. 1818 til Faaberg; tog Afsked 13 April 1835. † i Faaberg 26 Mai 1841. * Anna Margareta Rosenkilde (f. i Stavanger 1763, † 8 Juli 1846), D. af Mynsterskriver Frideric R. og Mette Winther.

Christendommens Kjerne, d. e. Ungdommens christelige Troesbekjendelse efter Luthers Catechismus. Chra 1829. 16 S. 8. (anon.)

Christnes hellige Pligt at bekjende Christum og hans Evangelium. Prædiken. Stavanger 1835. 23 S. 8.*).

Kastrup, Christian Ulrik, Søn af Foged i Jæderen og Dalerne Jacob Jørgen K. og Maren Wahl Bugge, er født i Stavanger 1784 (døbt 5 Novbr.); tog juridisk Examen i Modersmaalet 1808, gik s. A. ind i Armeen og blev Fændrik ved 1 Throndhjemske Infanteri-Regiment, hvorfra han 1811 tog Afsked som Lieutenant, og ansattes s. A. som Regimentets Qvarteermester og Auditeur paa Vardøhuus, samt blev 1813 tillige Toldcontrolleur i Vardø, fra hvilke Embeder han afgik ved 1814; blev 1816 Foged i Nordhordland og Voss, 1828 Amtmand i Finmarkens Amt, 1829 ligesaa i Stavanger og 29 April 1833 Amtmand i Nordre Bergenhuus, hvorfra han afskedigedes 26 Juli 1844. Ridder af Nordstjernen 1832. Han var Storthingsmand fra Nordre Bergenhuus Amt 1821, 1822 og 1824. † paa Røstad ved Levanger 6 Septbr. 1850. * Erika Kirstine Stalin (f. 25 Aug. 1791), D. af Kjøbmand Peder S. i Throndhjem og Rebekka Dorothea Greve. (jfr. B. Moes Efterretn. 88).

I Beretninger om Rigets Tilstand (Chra 1836 og 1843. 4.) findes hans Beretning om Nordre Bergenhuus Amt for 1830—1835 S. 226—232, og for 1836—1840 S. 168—175.

Kaurin, Jens Matthias Pram, Søn af Stiftsprovst i Throndhjem Eiler Rosenvinge K. († 1845) og Christence Susanne Pram, er født 25 Novbr. 1804 i Laurdal i Thelemarken, hvor Faderen da var Sognepræst, blev Student fra Throndhjems Skole 1821 og theologisk Candidat med egregie 1826; blev 1827 residerende Capellan til Sigdal, 1832 Sognepræst til Flesberg, 1838 Lector og 28 Juli 1843 Professor i Theologien ved Universitetet, samt fra Juli 1849 Lærer i Homiletik ved det praktisk-theologiske Seminarium; blev 27 Aug. 1853 Sognepræst til Lier og 2

*) Udgiveren har Formodning om, at disse Skrifter ere forfattede af den som Sognepræst til Hospitalet m. v. i Bergen 5 Juni 1839 afdøde Claus Winther Kamstrup.

Juni 1858 Biskop i Bergens Bispedømme, indviet i Christiania Domkirke 11 Juli s. A. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem 1849. * 1827 Petronelle Lovise Hanna Thomasine Magelsen (f. 17 Aug. 1808), D. af Farvermester i Christiania Christian M. og Anne Marie Gullichsen. (jfr. Erlandsens Eft. om Thjems Geistlige 92—93).

Udtog af Pontoppidans Forklaring, omarbeidet af en dertil naadigst nedsat Commission (C. R. Keyser, J. Kaurin og W. A. Wexels). Chra 1845. 120 S. 8. (mange Udgaver).

Nogle Ord til den norske Kirke i Anl. af et i Drammen udkommet Skrift, betitlet „Nogle Bemærkninger om Pontoppidans Forklaring, Udtoget og den omarbeidede." Chra 1834. 43 S. 8.

Den norske Kirkes symbolske Bøger i Grundtexterne. Udgivne efter Foranstaltn. af Dept. f. Kirke- og Underv.-Væsenet (af Kaurin, A. B. Fangen og W. A. Wexels). Chra 1854. VIII. 104 S. 4.

I Univers. og Skole-Annaler 2 R. IV. 517—21: Nogle Ord ved Immatrikuleringen af de nye akademiske Borgere 2 Septbr. 1847.

I Prædikener af norske Geistlige II. 15—22: Prædiken paa 2 Pintsedag; 71—78: Præd. paa 6 Sønd. eft. Trefold. — Desuden er to Prædikener af ham trykte i „For huuslig Andagt" 1846; en Missionsprædiken i Missions-Tidende 1846 og en Tale ved det norske Bibelselskabs Fest 30 Octbr. 1846 i Selskabets Beretning for d. A.

I Christiania-Posten 1852 No. 1285 og 86: Om den evangelisk-christelige Psalmebog, 9 Sp.; 1853 No. 1626: Tale ved Universitetets Fest 17 Marts 1853 i Anl. af Kongens Helbredelse og Arveprindsens Fødsel. (Oversat i Svenska Tidningen).

Han besørger tilligemed Adjunct Tistedahl den af det norske Bibelselskab med Understøttelse af Oplysningsvæsenets Fond foranstaltede norske Bibeloversættelse, hvoraf de 5 Mosebøger, Josvas, Dommernes og Ruths Bøger, de smaae Propheter, Hjobs Bog og Psalmernes Bog hidtil ere udkomne.

Keilhau, Baltazar Mathias, Søn af Sognepræst til Virid Johan David Bertram K. († 13 Januar 1807) og Johanne Marie Bodom, er født paa Virid Prestegaard 2 Novbr. 1797, blev Student fra Christiania lærde Skole 1816, var den Første, der tog mineralogisk Examen ved Norges Universitet 1821; derpaa forberedte han sig til den praktiske Prøve paa Kongsberg, som han ligeledes var den Første, der underkastede sig 1823, og foretog 1824—25 paa offentlig Bekostning en Reise til Udlandet, for at fortsætte sine Studier; opholdt sig især i Berlin, hvor han hørte Samuel Weiss, og besøgte iøvrigt Bøhmen, Østerrige, det nordlige Italien, Schweiz og Frankrige; blev efter Hjemkomsten 1826 ansat ved Universitetet som Lector i Bergvidenskaberne, „med Forpligtelse til at foretage videnskabelige Reiser i Fædrelandets mindre undersøgte Egne." Disse Reiser begyndte han nordfra med en Reise til Finmarken, med en Udflugt til Spitsbergen og Beeren-Eiland 1827, hvorfra han tillige hjembragte Herbarier, hvoriblandt en ny Plante, der af C. Sommerfeldt er kaldet Potentilla Keilhaui (jfr. Sommerfeldt), og en ny Spirifer, der af L. v. Buch er kaldet Sp. Keilhavii. Nordlandene undersøgtes i Sommerferierne 1828 og 1829, og

senere bleve disse Reiser saagodtsom hver Sommer fortsatte, og saaledes med Bistand af yngre Bergmænd udstrakte over det hele Rige; i 183. foretog han en geognostisk Reise til Normandiet. Han blev 5 April 1834 Professor i Mineralogi, 1838 Ridder af Vasa-Ordenen, 1843 af Nordstjernen og 1848 af St. Olafs Orden. Fra Bergraad C. Colletts Død 1834 var han længe Finants-Departementets Consulent i Bergverks-Sager, og var Medlem af de kongelige Commissioner af 1833 angaaende Kongsbergs Sølvverks Drift, og af 1837 til Udarbeidelse af en Lov om Bergverksvæsenet. Fra 1840—1853 var han Medlem af den Directionen for den kgl. Kunst- og Tegneskole i Christiania. Han var Medlem af Norske Videnskabernes Selskab i Throndhjem (1827), af den physiographiske Forening i Christiania, og kgl. svenska Vetenskaps-Academien i Stockholm (1839), af Société géologique de France i Paris, og af the Wernerian Natural-History Society i Edinburgh. Sveriges Mineralog Erdman har givet et Mineral Navnet Keilhauit. Som Professor bestyrede han Universitetets mineralogiske Museum eller bergvidenskabelige Samling. Hans videnskabelige Hovedformaal, at give en Fremstilling af Bygningen af hele Norges Fjeldlegeme gjennem et geognostisk Kart med Beskrivelse, har han naaet (nedenfor ved Gæa Norvegica), men har mødt mere Modstand end Bifald, idet de Fleste fremdeles hylde det efter Werners saakaldte Neptunistiske Læres Kuldkastelse antagne Vulcanistiske System, medens K. har stræbt at paavise en tredie Dannelsesmaade af de vigtigste Bjergarter, nemlig ved Transmutation (Metamorphisme, Epigenie). Disse Bestræbelsers Værd vil først en upartisk Fremtid kunne bedømme. Tog Afsked 10 Decbr. 1857 og † 1 Januar 1858. * 2 Novbr. 1830 Christine Kemp (N. H. Abels efterladte Forlovede, f. i Kbhvn 25 Jan. 1804), D. af Overkrigscommissair og Contorchef i Admiralitetet K. og ...... Kock. (Prof. K.s Biographie von ihm selbst, nedenfor; deraf Biographi med Portrait i Illustr. Nyhedsblad 1858 No. 5. jfr. Steffens, Was ich erlebte. IX. 244).

Darstellung der *Uebergangs-Formation in Norwegen*, nach d. Manuscripte übersetzt v. Dr. C. Naumann. Leipzig 1826. 166 S. 8. med 7 color. Kobbertavler. (forhen stykkeviis indført i Poggendorffs Annalen).

Reise i Øst- og Vest-Finmarken samt til Beeren-Eiland og Spitsbergen i Aarene 1827 og 1828. Chra 1831. 247 S. 8. m. 4 lith. Pl. (anm. i Mgbl. 1832 No. 8; Uddrag deraf optrykt i Finmarkens Amtstid. 1832 No. 4, 6, 11, 12).

Gæa Norvegica. Von mehreren Verfassern. Herausgegeben. 1es Heft. Chra 1838 145 S. fol. Heri af Udg.: Christiania Uebergangs-Territorium S. 1—126 m. 1 stort Kart og flere mindre Tavler. (anm. af Dr. v. Dechen i Jahrbücher f. wissensch. Kritik 1839 No. 104—105 (optr. af Keilhau foran hans Gutachten nedenfor); i Edinburgh Review 1838, Juli; i Gelehrte Anzeig. d. k. bayer. Akad. 1839 No. 17; i Okens Isis 1839. I. 69 ff.; i Karsten's Archiv XIV. 624—31). — 2tes Heft. ib. 1844. 190 S., hvori af Udg. S. 218—312: Ueber den Bau der Felsenmasse Norwegens, med et Kart under Titel: Erster Versuch einer geognostischen *Karte von Norwegen*, 1er Blatt (tegnet af P. A. Munch). Indledningen til denne

Afhandling er fuldstændig oversat i Edinburgh New Philos. Journal, April og Juli 1844 under Titel: On the mode of formation of crystalline limestone etc.; with prelimenary observation on the present state of geology etc. Anmeldt i Okens Isis (1845) X. 197 ff., i Uddrag i Norsk Litteraturtidende No. 14; af Jameson i Edinb. New Philos. Journal, 1845, 391 ff. — 3es Heft. ib. 1850. 176 S., hvori af Udg. S. 341—463: Ueber den Bau der Felsenmasse Norwegens (Schluss), med 2det Blad af det geognostiske Kart, 1849. (Anmeldt i Hartmanns Berg-Zeit. 1851 No. 32; i Leonhard's Neues Journ. f. Mineralogie 1851 No. 3 af Th. Scheerer; jfr. Naumanns Lehrb. d. Geognosie II. 109, 173, 182 o. fl. St.)

Des Herrn Dr. *von Dechens Gutachten* über das 1ste Heft der Gæa Norvegica mit Anmerkungen (ogsaa med Titel: Einiges gegen den Vulkanismus). Chra 1840. 85 S. 8.

Professor *B. M. Keilhaus Biographie.* Von ihm selbst. Mit 2 Beilagen. Chra 1857. 31 S. 8.

I Budstikken II. No. 47, 48: Til hvilken Høide over Havet dyrkes Kornet i Norge? No. 49, 50: Efterretninger om et hidtil ubekjendt Stykke af det Søndenfjeldske Norge. I Ny Saml. I. (1830) 254—59: Ang. Potetesavling og Haugevæxters Dyrkning i Finmarken.

I *Magazin f. Naturvidensk.* I. 110—153: De skandinaviske Formationers anden Svite, en geologisk Notits; 251—273, II. 1—23 og 303—13: Bidrag til at kjende de nordiske Fjeldmassers tredie Svite, sædvanlig kaldet Overgangsformationen; II. 118—28: Et Par Ord om Geognosi i Norge; IX. 155—65: Bemærkninger over den physiske Beskaffenhed af Vinteren i Talvig i Vestfinmarken; XI. (2 Række I.) 18—160: Reise i Jæmteland og Nordre Throndhjems Amt i Sommeren 1831; XII. (2 R. II.) 82—165: Efterretninger om Jordskjælv i Norge (Uddrag heraf i Bulletin de la Société géologique de France VII. 18—25; og saagodtsom eneste Kilde for A. Perrey's Afhandling: Sur les tremblemens de terre de la peninsule Scandinave, Paris 1845; jfr. og Histoire des progrès de la géologie de 1834—1845 par d'Archiac, I. 612); 169—88: Beretning om en geognostisk Reise i Normandiet; 259—76: Om det forrige Guldværk i Eidsvold.

I *Nyt Mag. f. Naturvidensk.*, hvis *Redacteur* han var fra 1838, I. 1—72: Granitens og de øvrige saakaldte massive Bjergarters samt de krystallinske Skiferes Theorie. (Oversat af v. Dechen i Karstens Archiv f. Mineral. X. (1839) 438—96, og i Jamesons Edinburgh New Phil. Journal 1838. 24' B. 387—403 og 25 B. 80—101; jfr. samme Journal XXVIII. 366—71: Notes explanatory of some passages in Prof. Keilhaus paper on Granite, og ib. 371—78: Remarks on Prof. K.s Theory of Granite by Baron J. Berzelius, der er en Oversættelse af B.s Ytringer om dette Skrift i sin Årsberättelse om framstegen i Physik etc. 1837 360—72); I. 105—254; Undersøgelse om hvorvidt i Norge, saaledes som i Sverige, findes Tegn til en Fremstigning af Landjorden i den nyere og nyeste geologiske Tid. (Fuldst. Uddrag heraf i Comptes rendus des séances de l'acad. des Sciences, 31 Octbr. 1841; anm. i Den Constitut. 1838 No. 263, 264; jfr. Gaimard, Voyage de la Commiss. scient. du Nord, Bloms og Schweigaards Statist. o. fl.) — II. 1—30, 167—205: Geognostiske Bemærkninger over den sydlige Deel af Østerdalen; 333—400: Reise i Lister og Mandals Amt, Sommeren 1839; III. 115—68: Om Mærkerne efter en almindelig Afskuring, som Nordens Klippegrund har været underkastet; 169—225: Reise fra Christiania til den østlige Deel af Christianssands Stift i Sommeren 1840; IV; 267—331: Nogle Forhandlings-Emner for Geologerne ved de Skand. Naturforskeres Møde i Christiania 1844. (Den første

Deel heraf er oversat i Leonhards og Bronns Neues Jahrbuch f. Mineral., Geognosie etc. 1846, 841 fl.) jfr. Mødets „Forhandlinger" (Chra 1847) 297—99.

I *Oken's Isis* 1829, 3 og 4 Hefte: Ueber die geognostische Bildung der Insel Spitzbergen (et Foredrag ved Naturforskermødet i Berlin 1828).

I Den Constitutionelle 1836, No. 66, Suppl.: I Anl. af Prof. Esmarks Opsats i No. 53 (indeh. Bemærkninger ved Indstillingen fra Commissionen ang. Kongsbergs Sølvverk).

I Christiania-Posten 1851 No. 863 og 871: To mindre Opsatser i Bergmester Sexes Sag; jfr. No. 880, 885.

Han har væsentlig Andeel i de fra de kgl. Commissioner, hvoraf han har været Medlem, indgivne Forslag, nemlig: „Indstilling fra Commissionen til Undersøgelse af Kongsbergs Sølvværk m. v. Chra 1835. 198 S. 8. m. 8 Karter," i hvilken han fik samtlige Medlemmer over til den Mening, at Staten skulde drive dette Verk; og „Udkast til en Indstilling ang. en Lov om Bergværksvæsenet." Chra 1840. 122 S. 8. og 20 S. fol. — Ligesaa er Indledningen til Schweigaards Norges Statistik, angaaende Landets naturlige Beskaffenhed, forfattet af K.

Keyser, Christian Nicolai, Søn af Johan Michael K., da Sognepræst til Oslo og Slotsmenigheden († 1 Decbr. 1810 som Biskop i Christiansand), og Kirsten Bangensteen († i Chra Novbr. 1821), er født i Christiania 5 Oktbr. 1798, blev Student fra Christiansands Skole 1814, 1818 Amanuens ved Univ. Bibliotheket, og fulgte Prof. Stenersen paa en Reise gjennem Sverige, Danmark, Tydskland og Schweiz 1820; tog theol. Examen 1822, ansattes 1825 som Overlærer ved Christiansands lærde Skole, blev 1830 Sognepræst til Thved, og 26 Aug. 1836 Professor i Theologien efter Hersleb. I denne Stilling paakaldtes hans Bistand i mange Retninger, især som Medlem af den kgl. Commission af 17 Octbr. 1839 til Revision af Underviisningsvæsenet, og en anden af s. A. for at revidere Luthers Katechismus og Pontoppidans Forklaring; han foretog i 1844 paa offentlig Bekostning en Reise til Tydskland, for at gjøre sig bekjendt med de praktisk-theol. Seminarier der. 28 Febr. 1846 blev han Sognepræst til Aker og Oslo, men døde 21 Juli 1846. ⚭ 1826 Agnes Louise Carlsen († 1839), D. af tit. Overkrigscommissair, Overtoldbetjent C. i Chra. (Nekrolog af B. Gedde i Theol. Tidsskr. I. 624—633).

Nogle Ord ved Prøveasylets Aabning i Christiania 16 Decbr. 1838. Chra 1839. 8. S. 8.

Udtog af Pontoppidans Forklaring, (omarbeidet af C. N. Keyser, J. P. Kaurin og W. A. Wexels). Chra 1844 og oftere. (Mødte Modstand og gav Anledning til lang Avisfeide, hvori K. ei deeltog).

„For huuslig Andagt." Et Ugeskrift udg. i Forening med N. A. Bjørn (s. d.) Chra 1842—1845, da K. fratraadte.

I Univ. og Skole-Annaler. Anden Række I. 347—356: Forslag ang. den militære Opdragelses Forbindelse med den lærde og høiere borgerlige. III. 1—50: Reiseberetning samt Forslag til en Lov for det theologisk-praktiske Seminarium i Christiania, ledsaget med Motiver.

En Tale af ham i Anl. af Kong Carl Johans Død er trykt i de 1844 udgivne „Taler og Cantater ved Sørgefesten i Christiania" i den Anledning S. 3—10

og hans Ord (paa Universitetets Vegne) ved Grev Wedel Jarlsbergs Begravelse er indført i Den Constitutionelle 1840 No. 308.

Keyser, Frederik Wilhelm, Forriges Broder, er født i Christiania 27 Oct. 1800, blev Student fra Christianssands Skole 1818, gjorde fra Mai 1820 Tjeneste ved Univ.-Bibliotheket, ved hvilket han 1825 blev Underbibliothekar og ved Sverdrups Afgang Bibliothekar 1845. (jfr. kgl. Res. 17 Sept. s. A. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem.

Fortegnelse over den *Tilvæxt*, som det kgl. Frederiks *Universitets Bibliothek* har erholdt i Aaret 1837 — og siden aarlig til 1857. 22 Hefter. Chrania 1839—1856. 4.

Keyser, Jacob Johan, Forriges Brodersøn og Søn af Brigadelæge Johan Michael K. († i Christiania 24 Oct. 1839) og Pirgitte Meyer, er født i Throndhjem 11 Juni 1828, blev Student fra Møllers Institut i Christiania 1845 og medicinsk Candidat 1852, fortsatte senere sine Studier i Udlandet, især i Wien og Paris, blev efter Hjemkomsten Assistent ved Christianias Sindssyge-Indretning, hvor han med Cand. Thilesen oprettede en Poliklinik for Øiensygdomme, og er nu Reservelæge ved Fødselsstiftelsen.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2 Række. X. 297—310. 377—387: Om Diagnoser ved Øiespeilet, sammenstillet af Notitser hos Dr. v. Gräfe og Dr. Liebreich.

Keyser, Jacob Rudolf, Biskop Keysers yngste Søn, er født i Christiania 1 Januar 1803, fulgte med Forældrene til Chrsand 1806 og gik i Skolen der; kom med Moderen 1818 til Christiania og dimitteredes fra sammes Skole 1820. Han studerede først Theologi, men opgav dette Studium, for alene at lægge sig efter Historie, især Nordens, og understøttet af Selskabet for Norges Vel opholdt han sig i to Aar (1825—1827) paa Island, for at studere det gamle Sprog (jfr. Budstikken VII. 1826. S. 749, 750), kom hjem i August 1827, blev Januar 1828 const. Docent, og April 1829 Lector i Historie og Statistik ved Universitetet; fritoges i 1834 fra at foredrage Statistik. Fra Mai 1835 til April 1837 opholdt han sig med P. A. Munch i Kjøbenhavn, og fra April—Nov. s. A. i Lund, Stockholm og Upsala for at forberede Udgivelsen af Norges gamle Love. 6 Mai 1837 blev han Professor. Han har fra først af ordnet og siden stedse personlig forestaaet Universitetets Samling af nordiske Oldsager. Han er Medlem af Videnskabernes Selsk. i Throndhjem, Oldskrift-Selsk. i Kbhvn, Wetenskaps-Akademien i Upsala, Vitterhets- Historie- og Antiq.-Acad. i Stockholm, Selsk. for Slesv.-Holst.-Lauenb. Historie i Kiel, Æresmedlem af det islandske lærde Selskab i Reykjavik og Kbhvn, af Foreningen til Norske Fortidsm. Bevaring i Chra og af Wetenskaps-Samhället i Gøteborg; han blev 21 Aug. 1847 Ridder af St. Olafs O. og Sept. 1856 af den franske Æreslegion. (Biographi af P. Botten Hansen med Portrait i Illustr. Nyhedsblad 1857 No. 6. Portrait særsk. lith. efter Photographi 1857. jfr. G. [illegible]

Ferðasaga úr Noregi i Ný Félagsrit XV. S. 69—71. Overs. af H. W. Hjelm i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 40).

Historisk heraldisk Undersøgelse ang. Norges Rigsvaaben og Flag. Chra 1842. 27 S. 8. (jfr. C. Finne).

Norges gamle Love indtil 1387. Ifl. offentlig Foranstaltn. og tillige med Understøttelse af det kongl. Norske Vidensk. Selsk. udg. af R. Keyser og P. A. Munch. I. Lovgivningen før Haakon Magnussøn. Chra 1846. XII. 463 S. 4. (anmeldt af J. Fritzner i N. Tidsskr. f. V. o. L. I. 117—123). II. Kong Haakon Magnussøns Lovgivning og Supplement til I. Chra 1848. X. 523 S. 4. III. Lovgivningen efter 1280. Chra 1849. XV. 310 S. 4.

Om *Nordmændenes Klædedragt* i ældre Tider, meddeelt som Bilag til J. Frichs Afbildninger af norske Nationaldragter. Chra 1847. 21 S. st. 4.

Nordmændenes Religionsforfatning i Hedendommen. Chra 1847. IV. 177 S. 8. (anmeldt af H. J. Thue i N. Tidsskr. f. V. og L. I. 290—304, i Rigstidenden 1847 No. 53 og 55 af M. J. Monrad; i Nordische Telegraph 1849 No. 40). Oversat paa Engelsk af Barclay Renock under Titel: The religion of Northmen. London 1854.

Kongespeilet, et philosophisk-didaktisk Skrift fra Slutn. af 12te Aarh. Tillige med et samtidigt Skrift om den *norske Kirkes Stilling til Staten*. Udg. af det akad. Collegium ved R. Keyser, P. A. Munch og C. R. Unger. Med 2 lith. Facsimile-Aftryk. Chra 1848. XXI. 204 S. 8. (anm. af Th. Møbius i Nord. Telegraph. 1850 No. 73).

Olafs Saga hins helga. En kort Saga om Kong Olaf den Hellige fra 12te Aarh., med et Anhang udg. af R. Keyser og C. R. Unger. Chra 1849. XI. 150 S. 8. (anm. i Forening med foregaaende og de to næstfølgende samt flere andre Oldskrifter af H. W. Hjelm i Norsk Tidsskrift VII. 401—415).

Strengleikar eða Ljoðabók. En Samling af romantiske Fortællinger efter bretoniske Folkesange (Lais), oversat fra Fransk paa Norsk efter Foranst. af Kong Haakon Haakonsson. Udg. af R. Keyser og C. R. Unger. Med 1 Skriftprøve. Chra 1850. XXIV. 129 S. 8. (Oversat af *H. Kinch*, s. d.).

Barlaams og Josaphats Saga. En religiøs-romantisk Fortælling, i fri Bearbeidelse overført paa Norsk af Kong Haakon Sverressøn ved Aar 1200. Udg. af R. Keyser og C. R. Unger. Med 3 Skriftprøver. Chra 1851. XXIV. 263 S. 8.

Den norske Kirkes Historie under Katholicismen. 2 Bind. Chra 1856—1858. IV. 464 S. og (IV.) 910 S. 8. (I. anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 8—10, i „Fædrelandet" 1856 No. 178, af L. Helveg), i Dansk Kirketidende 1856 No. 40, i Nordisk Univ. Tidsskr. II. 3 H. 165—167, i Svensk Kyrkotidn. 1856, i Aftonbladet 28 Novbr. 1857. I. II. anm. (af T. H. Aschehoug) i Morgenbl. 1858 No. 235—238).

Han var en af Stifterne af „Samfundet til det norske Folks Sprog og Historie," og har til Sammes Samlinger leveret: I. 87—128: Thorgils Skarde i Norge, et Bidrag til Sædernes Historie i dette Land i Midten af 13de Aarh.; 305—24: Bidrag til Kong Sigurd Jorsalafarers Historie. VI. 259—462: Om Nordmændenes Herkomst og Folkeslægtskab (ogsaa særskilt).

I Urda I. 230—248. 398—400 og II. 85—96 har han leveret en (ufuldendt) raisonneret Katalog over det norske Universitets Samling af Nordiske Oldsager.

I *Annaler for Nordisk Oldkyndighed*. Kbhvn 1836—1837 S. 142—159: Beskrivelse over tvende Fund paa Ringerige af Oldsager fra Hedenskabets sidste Periode; i Bindet 1838—1839 S. 111—118: Beskrivelse over et Fund af Oldsager ved Nordgaard i Sparboen i Nordre Throndhjems Amt; i 1842—1843 S. 172: Om en i Norge funden Broncefigur.

I *Nor* III. 4de Hefte 1—65: Udsigt over den norske Samfundsordens Udvikling i Middelalderen. Fem Forelæsninger (1847).

I Norsk Tidsskrift for Vidensk. og Litterat. I. 1—34: Brudstykker af Kong Haakon Magnussøns Historie; 114—116: Betænkning afgiven i Marts 1847 om Dronningers Kroning; 305—349: Nordmændenes Boliger og daglige Sysler i ældre Tider; II. 225—253: Nordmændenes Forlystelser i Oldtiden.

Keyser, Jens Jacob, Foregaaendes Fætter, Søn af Kjøbmand paa Tangen (i Drammen) Jens Jacob Krum (egentlig Keyser) og Jacobæa Krum, er født sammesteds 1 Octbr. 1780, og blev opdragen hos sin Farbroder Biskop Keyser; blev Student fra Christiania Skole 1798, og var fra 1801 Alumnus i det pædagogiske Seminarium, hvorved han tog Examen; blev 1806 Lærer ved Frue (Metropolitan)-Skole i Kjøbenhavn og 1809 tillige Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket; tog 1810 latinsk-juridisk Examen, og foredrog 1810—13, under Prof. H. C. Ørsteds Fravær paa en videnskabelig Udenlandsreise, Physik og Chemi ved Kjøbenhavns Universitet; var 1812 bleven Overlærer og fik 24 Marts 1813 Afsked som saadan, for ved en Udenlandsreise at forberede sig til Ansættelse ved Norges Universitet som Lærer i Physik og Chemi. Reisen blev ved Krigen og Adskillelsen 1814 forhindret, men 3 Juni 1814 blev han udnævnt til Professor i de nævnte Videnskaber, og antog 4 Novbr. s. A. fit rette Familienavn Keyser. 1818—1820 foretog han med offentlig Understøttelse den hidtil udsatte videnskabelige Udenlandsreise til Sverige, Danmark, Tydskland, Frankrige og Italien, og opholdt sig 1822—23 i Kjøbenhavn som norsk Commissair i Anledning af Opgjøret med Danmark angaaende Enkekassens Deling og norske Archivsagers Udlevering. Fra den militære Høiskoles Oprettelse 1817 var han Lærer i Physik og Chemi ved samme, indtil han efter Ønske fratraadte i Decbr. 1843 med Tilkjendegivelse af Kongens naadigste Tilfredshed. Han blev 1832 Ridder af Vasaordenen og 1843 af Nordstjerneordenen; 1819 Æresmedlem af det økonomiske Selskab i Cagliari, 1824 Medlem af det Wernerske naturhist. Selsk. i Edinburgh, 1830 af Vidensk. Selsk. i Throndhjem og 1831 af den physiographiske Forening i Christiania. † 18 Januar 1847 paa Løkken Sorgenfri ved Christiania. * 1824 Maria Frances Frederici, født i Edinburgh, opdragen i Demerary. † paa Frogner i Aker 29 Oct. 1829. (Nekrolog af Fr. Holst i Mag. f. Lægevidensk. 2 R. II. 574—83, jfr. den der S. 583 anførte Literatur-Angivelse).

Christianis Leveplan. Oversat. Kbhvn 1805. — Biets Første Grunde af Mathematiken. Omarbeidet. ib. 1806. 2det Opl. ib. 1811. — Linderups Lærebog i Mathematiken. 1ste Deel. Ny aldeles omarb. Udgave. Kbhvn 1813. S. 8.

I *Forhandl. ved de Skand. Naturforskeres Møde* i Kjøbenhavn 1840 S. 267: Om Wheatstones Stereoskop og Clarkes galvanisk-plastiske Maskine; ved Mødet i Christiania 1844, S. 145—47: Om Magnetismens Indflydelse paa Dianatræets Dannelse.

I Morgenbladet 1834 No. 361: Kort Beretning om en Reise til Gudbrandsdalen, for at undersøge om Elvene der føre Platina og Guld med sig.

I Den Constitutionelle 1836 No. 150, 152, 155: Recension af J. Sverdrups Chemie for Landmænd. 1ste Deel (anon.) 1842 No. 108 Bilag: Recension af M. C. Jul. Thauløws Chemiens Anvendelse i Agerdyrkningen. — Desuden ere flere anonyme Opsatser af ham indførte i Christianias Tidsskrifter og Dagblade.

Kielland, Gabriel Kirsebom, Søn af Postmester i Stavanger Jan K. († 1813) og Anna Dorothea Kruse, er født i Stavanger 26 Jan. 1796, blev Student 1816 og theologisk Candidat 1823; blev 1824 Sognepræst til Finnø og 2 Marts 1837 til Lyngdal, hvor han døde 20 April 1854. * 182* Susanna Sophia Carolina Gustava Blom (f. paa Kongsberg 1800), D. af Gustav B., Toldbetjent i Drammen, og Karen Petronelle Stoltenberg.

Haandbog i Verdenshistorien for Skoler og Familier. Udg. af Stavanger-Forlagsforeningen efter Calwer-Forlagsforeningens Handbüchlein der Weltgeschichte. Stavanger 1856. 302 S. 8. (Første Halvdeel heraf er oversat af K., Resten af O. Blix, under hvem denne Bog er anført med incorrect Titel).

Kielland, Jan Theodor, Forriges Broder, er født i Stavanger 15 Decbr. 1803, men opdroges hos sin Morbroder Myntmester Kruse paa Kongsberg, hvorfra han 1821 kom til Christiania, for at studere Bergvidenskaben, men tog 1824 privat dimitteret Examen artium, blev 1829 theologisk Candidat, og 1830 personel Kapellan til Øier, 1834 residerende Kapellan til Melhuus og 29 Marts 1838 Sognepræst til Haa, hvor han døde 1 Decbr. 1844. * 13 Juli 1832 Birgitte Helene Dahl (f. 1811), D. af Kjøbmand i Throndhjem Ole Halvorsen D. (jfr. Erlandsen, Nordenfj. Geistligh. 130).

Bibelhistorie for Børn og Ældre af F. L. Jahn. Bearbeidet. Stavanger 1839. 431 S. 8.

Kort Fremstilling af Missionssagen. Efter det Tydske forandret og tillempet for norske Læsere. ib. 1843. 32 S. 8.

Skovstjernen eller en nulevende svensk Missionair F—s Ungdomshistorie. En Fortælling for christne Børn. Besørget oversat og trykt af nogle Børnevenner. ib. 1844. 81 S. 8.

Kierschow, Peter Christian Hersleb, Søn af Sognepræst til Brønø Rasmus Sundt H. († 12 Febr. 1806) og Benedikte Marie Hersleb, er født i Rødø Præstegjeld, hvor Faderen da var resid. Kapellan, 29 Juli 1796, blev Student fra Throndhjems Skole 1804 og theologisk Candidat 1808; blev 1810 Lærer i Historie og Geographi ved det norske Landcadet-Corps, 22 April 1814 residerende Kapellan til Agershuus Slotsmenighed og Ager, 1823 Sognepræst til Ager og Oslo, 4 Octbr. 1830 Biskop over Nordlandene og Finmarken og 12 Juli 1848 Biskop i Bergens Stift, hvorfra han 28 Novbr. 1857 tog Afsked. Han blev 1832 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen. * Johanne Benedicte Collett, † 3 Decbr. 1850, D. af Bergraad og Sølvværks-Directeur Christian C., R. N. O., † 10 Jan. 1833, og Anne Karine Bie, † 3 Febr. 1856. (Erlandsens Tromsø Geistl. 4—5. *B. Svendsen,* Om Kirkerne i Christiania Stiftsprovsti. 32).

Circulaire til Aggers og den nye Deel af Opsloes Menighed, 7 Nov. 1827. Chra. 4.
I Saml. t. Norske Folks og Sprogs Historie II. 336—338: Statsminister Peder Ankers Personalier, oplæste ved hans Ligbegjængelse.
J. N. St. Schultz's Minde (Chra 1832. 8.) S. 11—21: Farvel til N. St. Schultz, fremsat ved hans Jordefærd 4 Juni 1832. (Optrykt i Norske Vidensk. Selsk. Skrifter III. 171—73).

Kiersta, Lars, en norsk Bondesøn, opholdt sig i mange Aar i England som Skrædder, tog omtr. 1830 Borgerskab som Skræddermester og senere som Kjøbmand i Christiania, hvor han døde omtr. 1840.

Skrædder-Mesterstykket, eller en Beregning, affattet efter systematiske Principer, til at passe den menneskelige Figur, ledsaget af 9 forskjellige Kobbere. Chra 1838. 23 S. 8. med 8 lithogr. Pl.

Kierulf, Christian Thorvald, Søn af Oberstlieutenant og Felttøimester, R. S. O., Christian K. († 1835) og Anne Marie Sophie Winge, er født i Christiania 11 Febr. 1823, Student fra Møllers Institut 1840 og medicinsk Candidat 1846; var i 1847 og 1848 const. Districtslæge, i 1848 Overskibslæge ved den til Skaane commanderede Deel af den norske Skjærgaardsflotille; blev under Cholera-Epidemien i Bergen 1849 ansat som Choleralæge der; deeltog senere 1849 som dansk Militærlæge i Krigen mod Tydskland, og blev ved Afskeden derfra Ridder af Danebroge; gjorde i 1850—1851 som Skibslæge paa Corvetterne Nordstjernen og Ørnen tvende Togter til Østersøen og Middelhavet; foretog i 1851—1852 en videnskabelig Udenlandsreise med Stipendium af det Schytteske Legat, og ansattes fra 1 Juli 1852 som Reservelæge ved Fødselsstiftelsen samt fra 1 Febr. 1855 ligesaa ved Børnehospitalet; 23 Febr. s. A. Secretair ved Medicinal-Committeen; blev 1 Juli 1855 Reservelæge ved Rigshospitalets medicinske Afdeling, samt 28 Novbr. 1857 Expeditionschef for Medicinal-Anliggenderne. ⚭ 1855 Mathilde Marie Hübert, f. i Mandal 10 Decbr. 1830, D. af Procurator Johan Malthe Hübert og Sophie Margrethe Knudtzen.

Actstykker og Bemærkninger til Pharmacopoea Norvegica. Udg. af det medicinske Selskabs Bestyrelse (W. Boeck, Kierulf og Parelius). 1 Hefte. Chra 1855. 121 S. 8.
I *Magaz. f. Lægevidenskaben* 2 Række III. 541—554 og 561—594: Om Cholera i Bergen og nærmeste Omegn; IV. 43—55, 152—66, 210—30: Uddrag af Journalliteraturen for 1849; 285—298, 337—383: Om Reform i det norske militære Medicinalvæsen; VI. 753—787, VII. 1—30, 65—97: En kritisk Fremstilling af de forskjellige Meninger om Rygradskrumningers Aarsager og Behandling (Besvarelse af det medicinske Facultets Priisspørgsmaal, tilkjendt Accessit; jfr. Mag. f. Lægev. VI. 749—51); VI. 224—34: Om Identiteten af Been-Brusk og Bindevævsceller, af Virchow; VII. 142—151: Om Anvendelse af Electriciteten mod Lamheder; 281—326, 361—401: Indberetning om en med Stipendium foretagen Reise i Udlandet; VIII. 824—827: Stenhouse om Trækullenes desinficerende Egenskaber og Beskrivelse af en Kulrespirator; IX. 51—57: Om farveløse Blodlegemers Forhold til de farvede; 320—22: Roche om Contagiositeten af Cholera; 717—25: Stokes's kliniske Forelæsninger over Typhus; X. 681—84: Anmeldelse af Hannovers Oversættelse af Valentins Physiologi.

I *Mittheilungen der naturforschenden Gesellschaft in Zürich.* II. Heft 6, Juli 1852: Einige Versuch über die Harnsecretion.

I *Virschows Archiv für pathol. Anatomie.* (Berlin 1853) V. 13—37: Ueber die norwegische Spedalskhed (Elephantiasis Græcorum).

I Christiania-Posten 1854 No. 2139, 41, 44, 48: Bemærkninger om den offentlige Hygieine i Christiania. 12 Sp. (Anonymt).

Kierulf, Otto Richard, Forriges Broder, er født i Christiania 29 Jan. 1825; blev 1842 Secondlieutenant i Infanteriet og efter endt Høiskolecursus i 1847 ansat i Artilleribrigaden, hvori han 1850 blev Premierlieutenant, 1856 Stabscapitain, 1857 Capitain ved Artilleribrigadens Stab og 1858 fungerende Artillericonstrukteur. Siden 1851 Lærer i Artilleri ved den militære Høiskole, og blev 1856 Adjutant hos H. M. Kongen. 1858 Medlem af det kgl. svenske Krigs-Betenfk.-Academi i Stockholm og 1859 Ridder af St. Olafs Orden. * 1857 Ida Marie Louise Bertelsen (f. 25 Juli 1835, † 16 Oktbr. 1858), D. af belgisk Consul og Grosserer i Christiania Paul Frederik B. († 1844) og Anine Wilhelmine Collstrop.

Forelæsninger over Artillerividenskabens theoretiske Deel; 1ste Afhandling: Læren om Krudtets Antændelse, Forbrænding og Virkning, efter Piobert. (Udgivet i Contratryk).

I Militært Tidsskrift, i hvis Redaktion han siden 1854 har deeltaget, har han meddeelt nogle litterære Anmeldelser samt en Nekrolog over Artillerilieutenant Hauch, der faldt i Affairen ved Langenæs Skandse 9 August 1814, med Beskrivelse over det ham af Artilleribrigadens Officierer paa Spydeberg Kirkegaard 9 Aug. 1853 reiste Monument.

Kjerulf, Theodor, Foregaaendes Fætter, og Søn af Expeditionssecretair og Rigsherold, R. N. O., Peder K. († 7 Febr. 1841) og Elisabeth Maria Lasson, er født i Christiania 30 Marts 1825, blev Student 1843 og tog Embedsexamen i Bergvidenskaben 1847. Med Stipendium deels af Universitetet, deels af Staten har han i 1849, 1850, 1852 og 1853 foretaget videnskabelige Reiser i Norge og Udlandet, og opholdt sig Sommeren 1850 paa Island; fra 1 Januar s. A. Universitets-Stipendiat i Oryktognosi og Geognosi; vandt 1855 Guldmedaillen for Universitetets Priisopgave »om Dannelsesmaaden af de udskiktede Bjergarter i Christiania Overgangsformation,« og blev 10 Mai 1858 (efter Keilhau) Lector i Mineralogi ved Universitetet. Medlem af Videnskabs-Selskabet i Christiania 1857. * 185* Marie Agnes Christiane Anker (f. i Eidsvold 22 Mai 1826), D. af Generalmajor m. m. Erik Theodor A. († 1858) og Betzy Snedorff.

Digte. Chra 1848. 150 S. 8. (anm. i Chrpost. f. A. No. 148 af J. M.)

Bidrag til *Islands geognostiske Fremstilling* efter Optegnelser i 1850. Chra 1851. 70 S. 8. m. 1 Kart. (særsk. Aftr. af Nyt Mag. f. Naturvidensk. VII).

Om *Forholdene* ved *Monzoni* og *Predazzo* i Syd-Tyrol. Chra 1853. 47 S. 8. m. 1 Pl. (særsk. Aftr. af samme Tidsskr. VIII).

Digte. Udgivne. Chra 1854. 132 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 8).

Das Christiania Silurbecken, chemisch-geognostisch untersucht. Herausgege-

ben v. A. Strecker. Chra 1855. 68 S. 4 m. 1 geogn. Uebersichtskarte und Profilen. (jfr. Discussion herom paa Naturforskermødet i Chra 1856, Forhandlingerne S. 136—139. Skriftets Resultater ere benyttede, tildeels efter Breve fra Forf., af R. Murchison i London Philosophical Magazine, Juli 1857).

Ueber die *Geologie des südlichen Norwegens.* Mit Beiträgen v. Tellef Dahll. Chra 1857. 141 S. 8. m. 3 Karten, 5 Profiltafeln und vielen Holzschnitten. (særsk. Aftr. af Nyt Mag. f. Naturv. IX).

I *Nyt Magaz. f. Naturvidenskaberne,* som han har redigeret siden 1857: VII. 1—70: Bidrag til Islands geograf. Fremstilling (ovenfor). VIII. 72—116: Om Islands trachytiske Dannelser; 117—163: Om Forholdene ved Monzoni og Predazzo; 173—96: Beretning om nogle udførte analytiske Arbeider. IX. 31—88: Besvarelse af Universitetets Priisopgave: „At underkaste de forskjellige Theorier, der ere fremsatte om Dannelsesmaaden af de uskiktede Bjergarter i Christiania Overgangsformation en videnskabelig Prøvelse samt veie dem mod hinanden." 193—333: Ueber die Geologie des südl. Norwegens (ovenfor særskilt).

I *Norsk Magaz. f. Lægevidenskaben,* 2 Række X. 387—390: Notitser i Anl. af to jernholdige Kilder i Gudbrandsdalen.

Med-Redaktør fra Oktbr. 1855 til Vaaren 1858 af *Polyteknisk Tidsskrift,* hvori af ham: I. (1854) No. 3: Om et Forhold i Christianiadalen; No. 14, 16, 19: Meddelelser om Christiania-Territoriet. II. No. 13: B. Studer, Om Alperne; No. 19: Guldet i Californien. III. No. 2: Om Alunskifers tekniske Anvendelse og Plads i Norge; No. 4: Nogle Ord om en Opsats af David Forbes. IV. No. 7: Jern og Kobber ved Superior; No. 17, 18: Om hydraulisk Kalk, egentlige og saakaldte Cementer; No. 20, 21: Hvor findes Cement i Norge? No. 21, 22: Om fosforsur Kalk til Gjødning. V. No. 3—6: Naturlige Materialier i Bygnings- og Decorationskunsten; No. 6: Om Wredes Nivelleerspeil ved Høidemaalinger; No. 9, 10: Kortfattet Veiledning for geologiske Undersøgelser i Norge; No. 21, 22: Om Jordbundens Beskaffenhed i en Deel af Romerige og Aker.

I *Forhandl.* ved de *Skand. Naturforskeres Møde* i Christiania 1856, 136—139: Om Silurformationen, og 155—158: Om Profilet fra Mjøsen til Dovre (begge i Udtog).

I *Nordisk Univers. Tidsskr.* II. 4 H. 143—149: En Bemærkning om Durochers geologiske Kart over Sverige og Norge.

I Wøhlers og Liebigs Annalen d. Chemie u. Pharmacie LXXXV. No. 3: Ueber eine isländische quarzführende Abänderung des Trachyts. LXXXVII. 1: Ueber die Zusammensetzung des Cerits (jfr. 86. No. 3. S. 286).

I Leonhards u. Bronns Neues Jahrbuch f. Mineralogie etc. 1854, 299—305: Chemisch-geognost. Untersuchungen über das Christiania Territorium (i Brev til Prof. R. Bunsen i Heidelberg).

Mineralanalyser af ham findes indførte i Bischofs Lehrbuch d. chem. u. physic. Geologie II. 1411, 1418, 1445, 1495, 1583, 1645, 1660, 2025, 2207, 2221, samt i Decken's geognost. Beschreibung des Siebengebirges am Rhein S. 97. 257. 258.

I Hjemmet og Vandringen (1848) S. 99—121: Vandring over Haukeliefjeldet.

I Asbjørnsens Ydale (1851) S. 185—234: Fra Island. (anm. i Idun No. 1).

I Norsk Folkekalender 1859: De ildsprudende Bjerge.

Kildal, Peter Daniel Baade Wind, Søn af Sorenskriver i Søndmøre Ole Severin K. og Karen Friis Wind, er født i Borgund 4 Octbr. 1816, blev Student fra Chra Skole 1834 og juridisk Candidat 1837;

blev 1841 Underretsprocurator i Bratsbergs Amt, 1845 Overretsprocurator i Christiania Stift og 16 Juni 1848 Advokat i Høiesteret. Han har siden 1848 været Statsrevisor, valgtes af Storthinget 1854 til Medlem af den Committee, der til det følgende Storthing udarbeidede Lovudkast om Juryens Anvendelse, og var 1857 og 1858 Storthingsmand fra Christiania. * 1. 184* Lovise Augusta Birkeland (f. i Borgund 18 Septbr. 1818, † 13 Juni 1847), D. af Provst L. B. og Johanne Helene Baade. 2, 185* Christine Aall Lange (f. i Stavanger 15 Juli 1825), D. af Provst Alexander L. (s. d.)

I Morgenbladet 1848 No. 258, 259 (jfr. 262), 275, 339—341, 347, 351, 360 og 361, og 1849 No. 34: Amtmand Birch-Reichenwald og Overretsprocurator Gaarder. (jfr. B. Dunker: Den Gaarderske Sag, i Christiania-Posten 1848—1849).

Kildal, Simon, Søn af Sogneprest til Throndenes Provst Simon K. og Mette Marie Lassen († 1771), er født paa Throndenes Faderens Dødsdag 25 Januar 1761, blev Student fra Throndhjems Skole 1778, var i nogle Aar Huuslærer i Senjen, og blev theologisk Candidat 178*; blev 1784 Missionær i Varanger, 1788 Sogneprest til Maasø, 1791 til Stegen og 5 Mai 1809 til Throndenes; 1813 Ridder af Danebrog og 1817 Provst i Senjen. † paa Sørsand paa en Embedsreise 19 Juli 1822. * 25 Octbr. 1791 Maren Testmann Kaurin (f. 24 Marts 1773, † 14 Mai 1829), D. af Sognepræst til Karlsø Eiler Hagerup K. og Maren Marie Holst. (jfr. „Simon Kildals Minde.“ Thjem 1822. Erlandsens Efterr. om Tromsø Geistl. 164—65, Thaarups Nekrolog 133—35).

Samling af muntre Sange for den nordlandske Ungdom af begge Kjøn. Bergen 1799. 8. (Lærde Eft. 1801 No. 21). — Forklaring over Schønheyders Catechismus. Kbhvn. — Melk for Børn, eller den christelige Religion for Umyndige. Bergen 1806. 3die Udg. til Trykken befordret af Nicolai Normann, med et Anhang (Bønner og kort Bibelhistorie). Bergen 1815. 74 S. 8. (omarb. Udg. nedenfor). — Læsebog for Børn. Thjem. — Udtog af Jesu Syrachs Søns Viisdomsbog. Thjem 1799. 8. — Ligtale over 4 Mænd, som omkom paa Havet i Vinterfiskeriets Tid ved Vaagen, paa 5 Sønd. efter Paaske 1802. ib. 1803. 8. — Natur- og Reise-Psalmer for Unge og Ældre, tilligem. et Anhang af Morgen- og Aften-Psalmer, deels samlede af ældre Forfattere, men for største Deel forfattede af Udgiveren. Bergen 1807. 8. — I Antiquariske Annaler I. 269—277: Beskrivelse over Throndenæs Kirkes Prydelser.

Udførlig Religionslærebog for Confirmantere. En fri Omarbeidelse af den forrige udgivne Lærebog (ↄ: Melk for Børn). Chra 1818. 229 S. 8.

Kildal, Simon Nicolai, Foregaaendes Søn, er født paa Stegen 1 Januar 1796, blev Student fra Bergens Skole 1817 og theologisk Candidat 1822, s. A. personel Kapellan hos Faderen, 1823 Sognepræst til Skjervø og 2 Juni 1824 til Throndenes samt 1825 Provst i Senjen. Storthingsmand fra Finmarkens Amt 1827, 1828 og 1830. † 11 Aug. 1837. * 1829 Dorothea Anthonette Kildal, † 24 Aar gl. 6 Mai 1829. (jfr. Moes Efterretn. om Storthingsm. S. 88 og Erlandsen om Tromsø Geistl. 165).

I Eyr X. 293—299: Beretning om den mærkelige Vanskabning eller Misfosteret Brede Normann Tansen.

Kinck, Hans Ernst, Søn af Ritmester Bernt Magnus K. (afsk. 1829) og Johanne Sophie Unger, er født paa Gaarden Regstad i Stange 2 Februar 1820, blev Student fra Christiania Skole 1839 og philologisk Candidat 1847; blev 1849 Assistent i Rigsarchivet og Decbr. 1853 const. samt 26 Aug. 1854 Adjunkt ved Christiania Kathedralskole.

Barlaam og Josaphat. En religiøs Roman fra Middelalderen. Oversat fra Oldnorsk. Chra 1852. 232 S. 8.

Kjølstad, Gunder Nielsen, Søn af Gaardbruger Nils Amundsøn Spone († 1814) og Ingeborg Maria Nilsdatter Ilen († ved 1833), er født paa Gaarden Kjølstad paa Modum 2 Decbr. 1794, var en Tid Omgangsskoleholder i sin Hjembygd, senere Krambodsdreng i Drammen; tog Præliminærexamen 1820 og blev medicinsk Examinat 1827; var forud ansat som const. Compagnichirurg, blev 1828 Corpslæge ved Hedemarkske Corps, 1833 Stadslæge i Christiansund, hvilket Embede han 1835 nedlagde, bosatte sig paa Lillehammer og blev 18 Mai 1836 Districtslæge i Gudbrandsdalen, hvorfra han 17 Sept. 1845 tog Afsked. Paa Lillehammer oprettede han et orthopædisk Institut efter en ny Theori, hvilket han 1846 flyttede til Christiania og 1857 til Eidsvold. * 1827 Anne Dorthea Warncke (f. 1801) D. af Kjøbmand Adolf Gotfried W. i Christiania. (Biographi af P. Botten Hansen i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 30. Committee-Betænkning om K.s orthopædiske Curmethode i Mag. f. Lægevid. 2 Række VI. 260—66).

Orthopædiske Ephemerider No. 1. Chra 1849. 80 S. 8. (anm. i Mgbl. 1850 No. 13).

I *Forhandlinger v. Skand. Naturforskeres Møde* i Christiania 1844 S. 387: Uddrag af hans Fremstilling af den af ham anvendte orthopædiske Methode og Principerne for samme. 1856. S. 445—68: En nærmere Forklaring over Selvretningsmethoden.

I Morgenbladet 1845 No. 16: Om Kjølstads Behandling af Skjæve. 1850 No. 326: Nogle Ord om den orthopædiske Gymnastik som Beskyttelsesmiddel mod Cholera. 4½ Sp.

Kjørboe, Mathias Bille, Søn af Sorenskriver i østre Robygdelaget Andreas K. († 1821) og Karen Marie Benedicte Bille († 1821), er født 28 April 1794 paa Moss, hvor Faderen da var bosat som Prokurator, blev dimitteret fra Christiansands Skole 1811 og juridisk Candidat i Kjøbenhavn 1815; blev 1819 Prokurator ved alle Retter i Riget, Høiesteret undtagen, og bosatte sig i Christiansand, blev 1829 Assessor i Stiftsoverretten sammesteds, 1843 Sorenskriver i Lyngdal og 7 April 1852 Stiftamtmand i Christiansand og Amtmand i Listers og Mandals Amt. Han var Storthingsmand for Christiansand i 1827, 1828 og 1830, samt fra

Listers og Mandals Amt i 1839, er Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem, og blev 1853 Ridder af St. Olafs Orden. * Berthe Jesfine Simonssen (f. i Søgne 1804), D. af Jacob Simonssen Ørmestad og Mette Marie Nicolaisdatter.

I Beretningen om Rigets økonomiske Tilstand 1851—1855 findes hans Beretning om Listers og Mandals Amt i disse Aar. Litr. K. 11 S. 4.

Som Medlem af en nedsat kongl. Commission har han Andeel i sammes „Udkast til Lov om Kirkers og Kirkegaardes Udvidelse med Motiver." Chra 1841. 50 S. 8. (anm. i Granskeren IV. No. 12, 13. jfr. Morgenbl. 1841 No. 272 og Granskeren No. 29).

I Departements-Tidende 1835 No. 16: Bemærkninger ang. Veianlægget fra Fedde til Sirenes (jfr. G. D. B. Johnson).

I Morgenbladet 1838 No. 127 Till.: Bemærkninger om Skattevæsenet og især Skattens Udredelse efter Ligning.

I Drammens Tidende 1855 No. 99, 101, 105: Forslag med Motiver til en Lov om Skatteligningen. — Han har iøvrigt leveret anonyme Bidrag til forskjellige Blade.

Kjøvigen, Tobias Johannesen, en Bonde fra Stordøen paa Søndhordland.

Sandheds Erfaringer. Stavanger 1835. 15 S. 8.

Klerck, J. C.

Norge, Kjend din Konge, Konge, kjend dit Folk. Bergen 1814.

Klingenberg, Johannes Benedictus, Søn af forhenværende Foged i Strinden Johan Nicolai K. og Benedicte Sommerfeldt, er født i Vedø i Romsdalen 28 April 1817, blev 1836 Secondlieut. i Bergenske Infant. Brigade, hvori han 1837 blev Premierlieut.; overgik efter bestaaet Examen ved den militære Høiskole til Ingenieur-Brigaden, hvori han 1843 blev Secondlieut., 1850 Premierl., 1853 Stabscapitain og 30 Juli 1856 Capitain samt Detachementchef i Frederiksstad. I 1852 fik han et Reisestipendium, for i England og Hamborg at undersøge Brolægnings-, Vandlednings- og Kloakvæsenet, og var fra 1850—1857 Bro-, Vei- og Vandinspecteur i Christiania. Deeltog 185* i Stiftelsen af det norske Theater i Christiania, i hvis Direktion han var til 1857. Han antoges 1858 som Bestyrer af Anlægget af et nyt Vandverk i Christiania. * 31 Jan. 1843 Eleonora Hjortdahl (f. i Bergen 26 Septbr. 1816. † 8 Decbr. 1848), D. af Kjøbmand Dominicus N. H. og Sophie Margreta Orning.

Wren tabt og vundet. Vaudeville i een Akt. (Ikke bestemt til Opførelse paa det danske Theater i Kristiania). Kra 1852. 8 S. (16 Sp.) 8. (anonymt).

Forestilling ang. et nyt Vandverk for Christiania By. Chra 1856. 18 S. fol. med lithogr. Kart og 1 lith. Plade. (Trykt som Manuskript; jfr. Committee-Betænkning af 22 April s. A. af O. J. Broch, Strecker, P. Steenstrup og O. Pihl. 5 S. fol., samt K.s Opsats om dette Vandverk i Dølen 1859. No. 4, 5).

I *Polytekn. Tidsskrift* I. No. 11: Patenterede Vandposter for kolde Lande, med Tegninger; Tillæg hertil i IV. No. 10. III. No. 11—13: Om sanitære For-

anstaltninger i Englands Byer, overs. fra Fransk. (Heraf enkelte særskilte Aftryk, 38 S. 8).

Hans aarlige Rapporter til Magistraten over de udførte Arbeider ere trykte i Christiania Intell.-Sedler og tildeels i Chra-Posten; saaledes 1855 No. 2316, 34 og 41: General-Rapport fra Vei-, Vand- og Brolægnings-Inspektøren for 1854. Desuden har han i Morgenbl. og Chr.-Posten deels anonymt deels under Navn skrevet om og for det norske Theater, f. Ex. i Mgbl. 1852 No. 354 (den norske dramatiske Skole); 1853 No. 90 (Riimbrev); 1854 No. 269 og Chr.-Post. s. A. 29 Sept. og 2 Oct. (3 Artikler om Boetius).

Klingenberg, Ragnvald Michael Raum, Forriges Broder, er født 4 Marts 1813, blev privat dimitteret 1833 og juridisk Candidat 1839—1840; var fra 184* Copist i Revisions-Departementet, hvori han 1846 blev constitueret og 12 Marts 1850 virkelig Fuldmægtig.

I Illustr. Nyhedsblad I. No. 58: Den norske dramatiske Skole i Christiania og dens Theater, m. Prospekt af Theatrets Indre.

I Morgenbladet og Christiania-Posten forskjellige anonyme Opsatser, især ang. det norske Theater i Christiania, saasom i Mgbl. 1852 No. 45, 317; 1853 No. 125; 1854 No. 10, og i de senere Aar oftere, især i Chrposten. — I Morgenbl. 1845 skrev han en Artikel: „Maalet blev dog naaet," i Anl. af de af C. Fougstad (s. d.) paaklagede Misligheder ved den militære Høiskole.

Klouman, Peter, Søn af afdøde Forvalter ved Hadelands Glasverk Hans Henrik Gerhard K. og Pauline Sophie Høffke, er født i Hurdalen 15 Decbr. 1807, blev privat dimitteret 1827 og medicinsk Candidat 1834; ansattes 1841 som Districtslæge i Lyngdal og blev 8 Mai 1847 Berglæge paa Kongsberg. * Julie Magna Elisabeth Hoff (f. i Christianssund 29 Aug. 1812), D. af afdøde Divisionschirurg Samuel H. og Elen Maria Clauson Kaas.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie II. 215—16: Medicinalberetning; 310—12: Om liquor ammonici caustici.

I Morgenbladet 1854 No. 237: Et Blik i Apotheker Thaulows „Blik i vor Pharmacie og Medicinalforholde." 4 Sp.

Klüver, Lorentz Diderik, formodentlig Søn af Oberstlieutenant Lorentz Diderik K. († 1771) og Sille Marie Bøyesen, og i saa Fald Efternævntes Farbroder, var Capitain og Compagnichef i Nordenfj. Skiløber-Bataillon, blev i Januar 1804 Major og Commandeur for Søndenfj. Skiløber-Bataillon; eiede Gaarden Bjertnes i Værdalen, hvor han døde 30 Januar 1820, 70 Aar gl. (jfr. Norske Stiftelser III. 56. 810).

Bondepractica, anvendelig ved Gaardsbrug og huuslig Drift, samlet af Andres Optegnelser og egen Erfaring. Udg. af kgl. Norske Vidensk. Selsk. 1815. 72 S. 8. — 2det Opl. Thjem 1816.

I Dieberichsens Magazin III. 337—396: Den regulerte og passende Agerdyrkning Nordenfjelds i Norge.

Klüver, Lorentz Diderik, Søn af Lieutenant Broder Vilhelm K. († 1816) og Sophie Hersleb Krog († 11 Marts 1848), er født

23 Decbr. 1790, blev Lieutenant ved 1ste Nordenfjeldske Skiløber-Bataillon, senere Adjoint i Generalstaben, 1815 Capitain og Divisionsadjutant i denne Stab, og 1823 Major i Armeen. Fra 1810—1814 optog han efter kgl. Befaling militære Karter over en Deel af Throndhjems Stift, og gjorde under dette Arbeide mange antiquariske Undersøgelser. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem, med hvis Understøttelse han foretog en antiquarisk Reise Nordenfjelds. † i Throndhjem 4 Januar 1825. * 22 April 1813 Anne Birgitte Marie Krog (f. 22 Apr. 1789), D. af Sogneprest til Melhuus Ove Christian K. og Albertine Sylow. Hun ægtede 1837 Oberstl. Jens S. Lund.

Kart over Norges militaire Inddeling 1821, med Beskrivelse.

Beskrivelse til Forfatterens Kart over Slaget ved Stiklestad. Thjem 1822. 8.

Norske Mindesmærker, aftegnede paa en Reise gjennem en Deel af det Nordenfjeldske, og udg. af det kgl. Norske Vidensk. Selsk. Chra 1823. 152 S. 4 med 35 Steentryk.

I Nytaarsgaven Snotra 1821. 97—103: Orm Lyrje og Lundesølen, efter et gammelt Sagn; 1822, 199: En Selskabssang.

I Ugebladet Hermoder III. No. 40: Tvæster Troldmand, efter et gammelt Folkesagn; IV. No. 28: St. Olafs Kilde paa Klingen, efter gamle Sagn.

Til Videnskabernes Selskab i Throndhjem har han desuden indsendt nogle Hefter med „Jagttagelser paa antiquariske Reiser i 1823 og 1824," hvilke ikke ere trykte.

Knudsen, Frederik Tobias, er født 178* paa Gaarden Knivsland i Vanse Sogn paa Lister, hvor hans Fader var Gaardmand og Fabrikant; oplærtes hos Faderen til Farver, og kom 1807 til Bergen, hvor han 1811 blev Kjøbmand; men ødelagdes ved de uheldige Conjuncturer, flyttede til Farsund og derfra til Christiania, hvor han havde en privat Skole og iøvrigt virkede for Missionen og Maadeholdssagen, hvortil han 1844 fik Reisehjælp; han har 1840 stiftet de første Maadeholdsselskaber i Christiania og Christianssand, samt flere Missionsforeninger, hvoriblandt i Drammen og Christianssund. * Aaseline Johanne Marie Lie, † i Bergen.

Maadeholdsselskab, det eneste Middel mod Brændeviinsgiften. En Opfordring til Høie og Lave ved en Tale i Grønlands Asyls Skolelocale. Chra 1840. 8 S. 8.

Hofraad og Prof. H. J. Jungs Besøg i Herrnhut Ugen før og efter Paaske 1803. Uddrag af hans Skrift: „Den graae Mand." Og Missionær H. C. Knudsens Farvel til Norge, sit elskede Fædreland. Udgivet. Chra 1843. 16 S. 8.

Thirza eller Korsets tiltrækkende Kraft. Oversat. Chra 1843. 92 S. 12.

Om den Synd at dandse af Pastor Doering. Oversættelse. Chra 1844.

I Morgenbladet 1840 No. 207: Om Forgiftelsen ved Brændeviin af Hufeland. Oversat.

I Chra Intelligents-Sedler 1841 No. 211 Tillæg: Tale holden paa Børsen om den ægte og uægte Maadeholdssag.

Udgiver af Sønnens, Missionær Hans Christian K.s, nedennævnte Skrifter.

Knudsen, Guul, Søn af Knud Gundersen Tingelstadeie og Sigrid Christensdatter, er født paa Modum 22 Novbr. 1803. Efterat være underviist i Drammens Borgerskole og efter senere at have fun-

geret som Lærer ved denne Skole og ved Christiania Borgerskole, tog han 1829 Examen artium, 1833 anden Examen, og blev i Octbr. 1839 Bestyrer af Opfostringshuset i Christiania.

Norsk Grammatik til Brug i Skoler og ved privat Underviisning. Chra 1837. 155 S. 8. — 2det Opl. ib. 1840. 158 S.

Knudsen, Hans Christian, Søn af Provst og Sognepræst til Jelse Paul K. († 1837), var først Officier, udtraadte af Armeen som Capitain; tog 1819 juridisk Examen i Modersmaalet, blev 1823 Procurator i Stavanger Amt, og døde paa Jelse Prestegaard i August 1824.

I Nationalbladet XIX. 6—20, 126—135: Beretning om det Passerede ved en Borgervagt. (jfr. s. Bl. 42—44, 301—303).

Knudsen, Hans Christian, Søn af ovennævnte Frederik Tobias K., er født i Bergen 1816; forlod 1834 Norge og gik til Tydskland for at uddannes for Missionsvæsenet, og blev 1842 Missionær i Syd-Afrika, hvor han paa sin Station Bethanien i Store-Namaqua har samlet to smaa christne Menigheder. Hans Fader har udgivet:

Missionær H. C. Knudsens Skrivelse til sine Venner i Norge. En Reisebeskrivelse fra Tydskland til London. Chra 1843. 20 S. 8.

Missionær H. C. Knudsens Hilsen fra Afrika til sine Venner i Norge 1842, samt hans senere Skrivelser fra Store-Namaqua i Sydafrika. ibid. eod. 24 S. 8.

En liden Bog for den norske Kirkes Bibelforskere, Lærde og Ulærde. Eschatologi eller noget om de Ting, som snart bør at skee. (Aab. 1, 1.) Chra 1848. 36 S. 16.

Hans „Farvel til Norge" er indtaget i Faderens Oversættelse af Jungs Besøg i Herrnhut S. 13—16.

Knudsen, Hans Julius, Søn af Skibsfører Christian Frederik K. (Søn af kgl. Skuespiller Hans Chr. K.) og Birgitte Lucie Gude fra Elverum, er født i Kjøbenhavn 25 April 1812, kom ved Faderens tidlige Død til sin Mødreneslægt i Norge 1819, blev 1831 Student fra Drammens Skole, 1834 anden Lærer ved Realskolen paa Moss og 1836 theologisk Candidat. 1843 blev han Sognepræst til Karlsø, 1849 ligesaa til Klep og i April 1858 Sognepræst til Borgund. * 31 Jan. 1840 Petra Marie Blom (f. paa Strømsø 2 Decbr. 1814), D. af Skibsfører Christian B. ovenfor. (jfr. Erlandsen Tromsø Geistlighed 174).

Bibelhistorie for Skoler og Familier med 120 Tegninger, efter det 100de Oplag af Calwer-Foreningens „Zweimal 52 biblische Geschichten." Stavanger 1856. S. 8. (jfr. Norsk Kirketidende 1856 No. 32).

Liden Forklaring over de fleste i Bibelhistorien forekommende Personers og Steders Navne. Stavanger 1856. S. 8.

Tidsregister over Kirkens Historie indtil vore Dage. ib. eod. 16 S. 8.

Bibelsk Geographi for Skoler og Familier. Oversat. ib. 1858. VIII. 310 S. 12. m. Kart og 50 Tegn.

Den almindelige Verdenshistorie efter bibelske Grundsætninger, udarb. for tænkende Læsere. Overs. efter Calwer-Forlagsforeningens 5te Oplag. Stavanger.

I Prædikener af norske Geistlige I. 146—57: Prædiken paa Fastelavns Søndag; 163—73: Prædiken paa 2den Sønd. i Faste.

I For huuslig Andagt 1842: Nogle Oversættelser fra Svensk, deels uden Mærke deels med Mærke J. K.

Knudsen, Johan Christian Rømcke, Søn af Cancellist i Kjøbenhavn Peder K. (dræbt i Kjøbenhavns Bombardement 1807) og Lovise Rømcke, er født 4 Decbr. 1796 paa Kongsberg, hvor Faderen da var Bergverks-Procurator; kom som Barn med Forældrene til Nes Jernverk, hvis senere Eier Jacob Aall satte ham i Christiania Kathedralskole; han gik siden til Søes og førte Skib for Aall, blev 1826 Kjøbmand i Arendal, 1844 Fyrforvalter paa Torungen, 1850 tillige Dispacheur og 13 Juni 1853 Overtoldbetjent i Langesund. * 18 Mai 1828 Gunhild Marie Hald, ovennævnte Sogneprest Nils Halds Søster.

Tryk mod Tryk. I. Aabent Brev til „Morgenbladets" Hovedredakteur. II. Tilbageblik. Chra 1847. 48 S. 8. (anonymt).

Sømands-Aarbog for 1856. Arendal 1857. 116 S. 8. (Aargangen 1857—1858 er samlet under Pressen).

For Morgenbladet var han i en Række af Aar Correspondent fra Arendal, og leverede iøvrigt dertil (indtil 1843, ofte under Mærket K., senere uden Mærke) mange især polemiske Artikler, blandt hvilke anføres: 1839, Till. t. No. 342, 359, 361: Om Skibsbygning og Skibsfart; 1840 No 126: Om fri indentigsk Skibsfart for svenske Skibe; 1842 No. 129, 210: Om Tillæg til Lov af 9 Aug. 1839 om Navigationsexamen (jfr. No. 174); No. 152, 198: Om Torungens og Fuglø Fyre; 1843 No. 1: Norges Handel; No. 121, 143: Om Øresundstolden; No. 219, 354: Sydhavsexpeditioner; No. 262, 355, 358—60, 362: Stemninger og Tilstande; 1844 No. 5: Norges Handel 1843; No. 44: Instruction for Skibsmaalingen; No. 184: Havarier i norske Havne; No. 219, 253: Dampskibsfart i Vintermaanederne.

I Handelstidenden 1843 Octbr.: Island og dets Handel.

I Christiansands-Posten efter 1847 forskjellige Bidrag mærkede *.

I Christiania-Posten, hvis Correspondent han har været fra Bladets Begyndelse, først fra Arendal, siden 1853 fra „Skiensfjorden": 1851 No. 948: Om Søfartsloven; 1853 No. 1601 og 2: De indbyrdes Skibsassurance-Foreninger, navnlig i Skiensfjorden og Arendal. Desuden nogle mindre Bidrag mærkede K.

Knudsen, Knud, er født 6 Jan. 1812 under Holts Prestegaard ved Tvedestrand, hvor Forældrene Knud Reidersen og Marte Stigandsdatter vare Huusmandsfolk; var i henved 3 Aar Omgangsskoleholder i Holt, fik Hjælp til at studere og blev privat dimitteret 1832, samt tog philologisk Embedsexamen 1840; ansattes Aug. s. A. som Adjunkt ved Drammens Skole, forflyttedes 1846 til Christiania Kathedralskole, hvorved han 28 Mai 1852 blev Overlærer. Han er en af Stifterne af Christiania norske Theater og Medlem af sammes Bestyrelse.

Et *Par Punkter af Modersmaalets Grammatik*. Indbydelsesskrift. Chra 1847. 65 S. 8.

Haandbog i dansk-norsk Sproglære. Chra 1856. VIII. 486 S. 8. (anm. af O. *Vig* i *Den* Norske Folkeskole IV. 380 ff.)

Lærebog i dansk-norsk Sproglære. Chra 1857. 148 S. 8. (anm. af G. Bergh i Norsk Folkeskole. Ny Række I.)

I Tidsskriftet *Nor*. III. 2. S. 39—122: Om Lydene, Lydtegnene og Retskrivningen i det norske Sprog. (anm. i Fædrelandet 1845, Mai, og i Den Constitut. Juli 1846).

I Norske Univ.- og Skole-Annaler, 2 R. III. 505—534: Om Drammens lærde Skole fra 1834—1844; IV. 175—237: Skoleanliggender. Latin, Modersmaal, Græsk m. m. (jfr. H. Bloms Program 1847, og Anmeld. i Morgenbl. s. A. No. 228, Knudsens „Forsvar" i No. 256—57, 10½ Sp., samt Svar fra Blom i No. 264 og fra Anm. i No. 299). IV. 343—358: Anmeldelse af Thues Læsebog. V. 111—234: Skoleanliggender II. V. 319—340: Høiere Skoler. I. Uddrag af Indberetningerne 1847 fra vore høiere Skoler. (anm. af H. J. Thue i Norsk Tidsskr. III. 209 f.)

I Norsk Tidsskrift f. Vid. og Litt. I. 396—403: Anmeldelse af Smith Hjorts og M. Nielsens Norske Læsebøger. IV. 205—273: Om Norskhed i vor Tale og Skrift. [anm. i Bore, 22 Marts 1851].

I Tidsskriftet Folkevennen I. 193—221 og 241—279: Norge og jeg, eller det hele Folk og den enkelte Borger.

Medudgiver med P. Andresen og O. Vig af de 3 første Aargange af Maanedsskriftet: Den norske Folkeskole, begyndt Juli 1852, hvori af ham: I I. S. 4—22, 70—88, 211—219, 321—33, 370—83: Om Underviisning i Modersmaalet; 308—316: Om Brugen af latinske Bogstaver. II. 129—136: Lydlære. Ordslægtskab. 225—31, 257—63, 289—95 og 321—25: Et og Andet Sproget vedkommende, især om nogle Misligheder ved vor Retskrivning. III. 65—74 og 97—102: Udsigt over Almu-Underviisningens Historie i Sverige efter J. J. Holmberg. IV. 1—16, 70—90: Dansk Sprog. Norsk Bogsprog. Norsk Folkesprog.

I Morgenbladet 1847 No. 256, 57: Forsvar for Afhandlingen om Skoleanliggender. 10½ Sp.; No. 364: Nu til Sagen (om en fast Lærerstand ved de høiere Skoler). 4 Sp. — 1851 No. 223, 27, 30, 34: Regjeringens Forslag til en Lov om Embedsprøve for Realskolelærere. 14 Sp. (jfr. Tilsvar af H. Nissen i No. 248 og K.s Svar i No. 281. 5 Sp.). — 1853 No. 3, 4, 9, 11: Mere om Sprogsagen. 17 Sp.; No. 28, 30, 31: Om Skolen, Modersmaalets Plads i samme m. v., Svar paa en Afhandling i Chrposten 1852, 30 Decbr. 12 Sp.; No. 46: Student N. Hauge, Om den Knudsenske Methode (jfr. Hauge); No. 100, 101: Dansk i Danmark, Norsk i Norge. 10½ Sp. No. 147—49: Om Prof. Munchs Indlæg i Sprogsagen. (jfr. Munch).

I Christiania-Posten 1849 No. 315: Om de latinske Bogstaver; No. 453, 477: Dimissionen til Universitetet. 1850 No. 524: Forslag til at lette Examensbyrden; 1852 No. 1495, 96: Chr.-Postens Theaterreferent; No. 1516, 17: Om Underviisning i Modersmaalet (Svar til N. Hauge; jfr. No. 1501, 27, 31). 1853, No. 1725, 1812, 15, 24, 33, 44, 45, 54 og 1966: Forskjellige Opsatser i „Sprogstriden." 1856 No. 2454: Andenmands Ord om Artiums Henlæggelse til Skolerne. 1856 No. 2667, 70: Fire danske Rectorer erklære sig mod den latinske Stil; No. 2674, 75: Sprogforeningen i Studentersamfundet; No. 2740: Ogsaa en Røst fra Skolen; No. 2824: Den klassiske Opdragelse i England; No. 2830: To Universitetsindstillinger; No 2849, 53, 56: Mærkværdig Erklæring af en Rektor; No. 2880: Ulatinske Studenter; No. 2881: Svenske Skolemænds Fordringer hvad det høiere Skolevæsen angaaer. 1857 No. 16—22: Spor af pædagogisk Protestantisme hos den høiere Lærerstand i Sverige. 12 Sp.

I Den Norske Tilskuer 1852 No. 44: I Anl. af en Opsats i No. 43 om den norske Theaterskole. 5 Sp.

I Aftenbladet 1856, 1 og 3 Dec.: Svenske Avisers Bemærkninger til den nylig

udkomne Forordning om Sveriges høiere Skoler. 1857 No. 8: Videnskabelig og uvidenskabelig Dannelse; No. 979: Statsbidrag til en national Skueplads; No. 1010, 12, 15, 16, 21, 26, 27: Skolen og Tidsaanden, 22½ Sp.; No. 2061—63, 66—69: Latinstilen til Artium, 17 Sp.; No. 2074: Ogsaa i Anl. af Artiumsstilen; No. 2078: Man veed hvad man har, ei hvad man faar. 1858 No. 2196: Overanstrengelse i Skolen m. v.; No. 2252: Tiderne forandre sig; No. 2376, 81: Det danske Dagblad og den norske Bjørnstjerne Bjørnsen, 5 Sp.; No. 2443: Hvad Morgenbladet fortiede; No. 2467: Latinskolespørgsmaalet atter paa Bane i Broderlandet. 1859 No. 2473, 78, 81: De døde Sprog bør udgaa af Skolerne og henlægges til Universitetet, 11½ Sp.

Knudsen, Thormod, en Huusmandssøn, født 8 Febr. 1798 i Hvideseids Prestegjeld, blev af Sognepresten Jens Zetlitz hjulpen frem paa det i Sognet nylig oprettede Skolelærer-Seminarium, hvorpaa han var Omgangs-Skoleholder til 1825, da han blev Kontorbetjent først hos Fogden, siden hos Sorenskriveren i Distriktet indtil 1841. Siden blev han Gaardbruger i Hvideseid, og har været Storthingsmand fra Bratsbergs Amt i 1845, 1848, 1854 og 1857; i 1845 tillige Medlem af Rigsretten. Gift.

Blandede Rimerier. Skien 1846. 48 S. 16.

I Morgenbladet 1848 No. 239: Om vore offentlige Forholde; No. 267: Repræsenterer Regjeringen den fornuftige Folkevillie i Norge? No. 281: Bemærkninger til Brochuren: Norske Oppositionsmænd; No. 301: Den norske Regjering og Skydslovgivningen; No. 310: Ang. Lovbeslutningen om Lensmænds Ansættelse; No. 333: Tidsaandens Indflydelse paa Politiken. 1849 No. 2: En Bondes Tanker om Odelsretten; No. 4: Om Veilovgivningen; No. 8 og 55: Om Handels- og Haandværksloven; No. 35: Christianiapostens Forhold mod Oppositionen; No. 41, 128: Møllarguten; No. 66 og 1850 No. 294: Om Sagbrugsvæsenet; No. 78: Landboforholde, Udvandring; No. 124: Om Geistlighedens Lønningsmaade; No. 148: Bureaukrati og Majoritetsregjering; No. 215: Den demokratiske Forening; No. 225: De Ministerielles Conservatisme; No. 293, 331: Om Norges Jordbrug; No. 317: Kritik og Antikritik; No. 359: Fragment. Udsigt over Aaret 1849 (jfr. 1850 No. 29). 1850 No. 22: Af et Brev fra Landet; No. 44: Om Huusmandslovgivningen; No. 84: Antydn. til Reformer i Skolevæsenet paa Landet; No. 113: Om Stemmeret; No. 123: Om Dyrlægevæsenet; No. 134: Avisliteraturens Indflydelse paa Almeenoplysningen; No. 175: Om Storthingsvalg; No. 322, 361: Ideer til Forandringer i Formandskabsloven og Loven om Fattigvæsenet paa Landet; No. 338: Taxations-, Skjøns- og Meddomsmænd; 1851 No. 47: Retspraxis i civile Sager; No. 153: Bemærkninger ved Lous's Skrift om Huusmandsvæsenet. 1852 No. 129: Nogle Ord til Præsterne; No. 144: Om Straffængsel og Varetægtsarrest paa Landet; No. 160: Om Fund af Ertsanviisninger; No. 173, 207: Om Rentelovgivningen; No. 238: Om Indskrænkning i Udgifterne til Fattigvæsenet; No. 261: Om Forbud mod Ægteskab.

Under Navnet Thormod Knudsen Schedal har han leveret nogle poetiske Stykker i Ugebladet Hermoder, 8de Halvaargang, og i Schwachs Udgave af Zetlitz's Digte findes S. XV—XVI et Digt af ham ved Z.s Død.

Knudssøn, Hakon Vilhelm, Søn af Sorenskriver Ingelbrecht K. (R. N. O. † 21 Marts 1826) og Maria Elisabeth Borck, er født 1810, blev 1836 Copist i Revisions-Departementet og døde i Christiania 9 Mai 1851. *

Samling af Erindringblade, henlagte paa Storthingsmand og Sorenskriver Ingelbrecht Knudssøns syttenaarige Grav. Chra 1843. 160 S. 8. med Portrait. (anon.)

Knudtzon, Broder Lysholm, Søn af Etatsraad og (til 1806) Borgermester i Throndhjem Hans K. (fra Bredstedt i Slesvig, † 1823), og . . . . . . Müller, er født i Throndhjem 178*, hvor han har levet som Grosserer og Literator, og var 1825—1831 Secretair i Norske Vidensk. Selsk. i Throndhjem. (jfr. Norske Stiftelser III. 955).

Thomas Erskines Tale i Anled. af en mod John Stockdale anlagt Trykkefriheds-Action, tilligemed nogle Forhandlinger af Selskabet Trykkefrihedens Venner. Oversat. Thjem 1820. VI. 160 S. 8.

Knutzen, Knud Olaus, Søn af Jernverksbetjent Ole Christian K. og Berthe Maria Warme, er født 16 Septbr. 1805 i Bø i Thelemarken, blev privat dimitteret 1827 og theologisk Candidat 1832; foretog i 1833 og 1837 paa offentlig Bekostning Reiser til Danmark, Sverige og Tydskland, for at gjøre sig bekjendt med Skolelærer-Seminariers Indretning samt med Underviisningsmaaden i Borger- og Almue-Skoler; oprettede 1834 i Christiania en saakaldet „Middelstands-Skole," som han bestyrede til han 14 Novbr. 1840 blev Sognepræst til Evje; ligesaa fik han i Christiania oprettet en „Enkekasse for Almue- og Privatskolelærere i Agershuus Stift," som fremdeles virker. Han blev 1857 Provst i Robygdelagets Provsti. * 1836 Anne Marie Johannesen.

En Faders Ord til sin Datter paa hendes Confirmationsdag, af K. C. G. Rübel. Fra det Tydske overs. Chra 1833. 23 S. 8.

For Almueskolelærere. Udgivet. 3 Bind. Chra 1833—36. I. IX, 186 S. II. 212 S. III. 288 S. 12. (I. anm. i Vidar No. 69—70 af A. Stenersen; jfr. K.s Svar i No. 81, 82, 88 og S.s Tilsvar i No. 83, 84).

De vigtigste Regler i Kateketiken af G. F. Dinter, som Ledetraad ved vordende Borger- og Almueskolelæreres Underviisning. Fra det Tydske oversat. ib. 1835. XVI. 103 S. 8.

Nyeste Billed-ABC for den norske Ungdom. ib. 1836. 3 Ark 8.

Læsebog for Almueskolernes mellemste Klasse. Chra 1836. 96 S. 8. (belønnet med et Gratiale af Statskassen paa 150 Spd.; jfr. Mgbl. 1838 No. 178). — 2det forøg. og forbedr. Opl. ib. 1839. 8¼ Ark. — 3 forøg. og forbedr. Opl. ib. 1843. 128 S. — 4 Udg. ib. 1848 (ɔ: 1847) 136 S. — 5 Opl. 1851. 140 S.

Forsøg til en methodisk Ledetraad ved Underviisningen i Geographien. Chra 1838. 198 S. 8. (anm. af L. K. Daa i Nor I. 270—96). 2 Opl. med Titel: Methodisk Ledetraad o. s. v. ib. 1845. 202 S. 8.

Lærebog i Geographien for de første Begyndere. Chra 1839. 77 S. 12. (anm. af Daa anf. St.) 2 Udg. ib. 1845. 80 S. 3 Opl. ib. 1852. 82 S. 12.

Første Læsebog for Børn. Chra 1840. 72 S. 12. 2den forøg. Udg. ib. 1848 (ɔ: 1849). 96 S. 12.

Christelige Fortællinger, til Brug ved Siden af Religionsunderviisningen i Almueskolerne, samlede og udg. Chrsand 1845. 112 S. 8. (anm. (af O. A. Binje) i Mgbl. 1847 No. 184, 198 Till.; jfr. No. 206 og K.s Svar No. 221. 5 Sp.)

Læsebog for Almueskolernes øverste Klasser. Chra 1853. VIII. 272 S. 8.

Den kirkelige Fattigpleie af Th. Chalmers; efter det Engl. bearb. af O. v. Gerlach. Oversat fra Tydsk. Chra 1857. 216 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 13).

Udgav med M. C. Hansen (s. d.): Billed-Magazin for Børn. 2 Aargange à 12 Hefter à 3 Ark med Træsnit. Chra 1838—1839. 12.

I *Jervells* Norske *Almueskole-Tidende* II. (1851) No. 35—37: Hvad søger man at opnaa ved Grøgaards Bibelhistorie? ib. No. 50—52: Om Nødvendigheden af særskilte Læsebøger i Almueskolen.

Knutzen, Samuel Stub, Søn af Skibsfører Helle C. Knudsen og Karen Kirstine Rendtler, er født i Kragerø 4 Decbr. 1815, blev privat dimitteret 1835 og philologisk Candidat 1842; ansattes 1843 som const. Adjunkt ved Bergens Kathedralskole og blev i Juli 1849 const. og 1850 virkelig Overlærer og Bestyrer (Rector) for Arendals Middel- og Realskole, samt 11 Januar (16 April) 1853 Rector ved Stavangers lærde og Realskole.

Opfordring til Disciplenes Forældre m. Hens. t. Grundlæggelsen af et Bibliothek for Disciplene. Indbydelsesskrift til den off. Examen i Bergens lærde Skole. Bergen 1844. 18 S. 4.

Koefoed, Hans Wølner, Søn af Apotheker K. (fra Bornholm), er født i Skien . . Decbr. 1779, blev juridisk Examinat 1800, og 1806 const. Sysselmand og Herredsdommer i Guldbringe- og Kjosa-Sysler paa Island; 1813 Overbergamtskriver paa Kongsberg og 1814 tillige Byfoged der, samt 22 Marts 1837 Sorenskriver i Numedal og Sandsverv. Fra 1833 var han tillige Meddirecteur ved Kongsbergs Sølvverk og 1822 Storthingsmand fra Kongsberg; var ogsaa valgt 1821 og 1826, men anmeldte Sygdomsforfald; blev 1833 Ridder af Wasa. † paa Kongsberg 8 Juni 1849. * 18.. Jarngerd Julie Sivertsson (f. 1788, † 1824), D. af Kjøbmand og R. D. O. Bjarne S. paa Island. (jfr. Erslews Forf. Lex. II. 47).

Avisum um húsblastilreiðslu, à Leirárgörðum 1807.

Kofod, Bjarne Sivertson, Forriges Søn, er født i Kjøbenhavn 13 Juni 1813, blev Student fra Skiens Skole 1832 og juridisk Candidat 1837; Copist i Finants-Dept. 1844 og 12 Octbr. 1857 Fuldmægtig sammesteds. * 1856 Antonette Helene Johannesen fra Christiania.

Indenlandsk Farvebog eller fuldstændig Veiledning til at farve Uld, Bomuld og Linned med indenlandske Værter o. s. v. af Gustafva Schartau. Overs. Chra 1843. XVI. 184 S. 12.

Lov om stemplet Papir af 9 Aug. 1839 med vedføiede Bemærkninger. (Med omtrykt Titel: Commentar over Stempletpapirloven tilligemed bemeldte Lov in extenso). En Haandbog for Dommere, Retsskrivere, Sagførere m. fl. Chra 1847. 66 S. 8.

Haandbog for Kjøbmænd, Søfarende og Toldofficianter. Samling af Love edk. Handel, Skibsfart og Toldvæsen. ib. 1848. 408 S. 16. (De senere Udgaver ere ikke besørgede af K.)

Fuldstændig norsk-dansk Sproglære, nærmest t. Brug f. Ikkestuderende og ved Selvundervisning. Chra 1849. 127 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1850 No. 336). 2det omarb. Opl. ib. 185*. S. 8.

John Gilpins Landtour. Et komisk Digt af W. Cowper. (Oversat). ib. eod. 15 S. 8.

Kortfattet norsk Sproglære for Almueskoler og Begyndere. Chra 1852. 29 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 152).

Frelserens Banken paa Menneskets Dør af J. Goßner. En christelig Julegave. Oversat. ib. eod. 80 S. 8.

Herrens Bøn Fadervor, udlagt i 9 Prædikener af J. John. Oversat. ib. 1853. 118 S. 8. (anm. i Chrpost. f. A. No. 2281).

Den lille Kempis, eller korte Sprog tilligemed Betragtninger og Bønner, uddragne af Th. a Kempis Skrifter. Til Opmuntring for alle Ældre udgiven. ib. 1855. 126 S. 8.

Christian Scrivers Sjæleskat. I. Chra 1858. S. 4.

Halvhundrede Billeder af det Nye Testamente. Med Text af G. H. v. Schubert. Oversat. Chra 1858. S. 4.

Kokk, Bernhard, Søn af Snedkermester (nu Brandmester) i Christiania Daniel Christophersen K. (f. paa Frederikshald 1798) og Maren Gulliksdatter (f. i Aker 1800, † 1835), er født paa Grønland ved Christiania 28 Mai 1827. Efter at have gjennemgaaet en privat Borgerskole og derpaa i 3 Aar været i Snedkerlære hos Faderen, begyndte han fra Høsten 1845 at studere; blev Student 1848 og theologisk Candidat 1852; var senere Lærer ved Realskoler i Christiania, og blev 20 Febr. 1858 Sogneprest til Lebesby. * 1853 Karen Eliasdatter, D. af Gaardbruger Elias Gundersen Staavi i Berum.

Minde ved Henrik Wergelands Grav. Chra 1845. 1 Ark 8.

Digte. Kristiania 1847. 117 S. 8. (anm. af D. Ræder i Norsk Tidsskrift I. 371—76 samt i de danske Blade Aftenbladet og Kjøbenhavnsposten 1848 No. 14).

I Morgenbladet 1846 No. 19: Anmeldelse af H. Winsnes's Gaader; 1849 No. 39: Ole Bull blandt de norske Studenter; 1854 No. 345: Anmeldelse af Bentsens Lyriske Smaadigte.

I Afholdstidenden IV. No. 3. 1845: Nogle Ord til den opvoxende Slægt i Anl. af Afholdssagen. Et Foredrag; IV. No. 18. 1846: Foredrag i Christianias ældre Afholdsforening.

I Krydseren 1849 No. 4: Noget om Angrebene paa Studentersamfundet; No. 9, 10, 12, 13: Vore Haandværkere; 1850 No. 41: „En Jægers Erindringer af Bernhard Herre," Anmeldelse; 1851 No. 127: „Guld-Thor," Anmeldelse; No. 131: Selskabet til Folkeoplysningens Fremme.

Forøvrigt flere i Dagblade og Tidsskrifter omspredte Smaadigte samt nogle særskilt trykte, hvoriblandt en Haandværkersang (1854).

Kolstad, Thor Henrik, Søn af Hans Henrik Olsen K. og Gjertrud Jacobsdatter, er født i Frederiksstad 8 Mai 1810, blev privat dimitteret 1828 og theologisk Candidat 1836, blev 1845 personel Capellan til Finnaas og 27 Novbr. 1851 Sogneprest til Norddalen, hvorfra han 10 Marts 1852 fik Afsked. (Storth. Forhandl. 1854. VII. 374).

* 1836 Anne Tollevsen (f. i Tønsberg 27 Febr. 1810), D. af Seilmager Tollev T. og Marie Beier.

Prædiken paa 10de Sønd. eft. Trinitatis, holden ved Bispevisitatsen i Ørsteen 30 Juli 1837. Egset 1838. 16 S. 8.

Konow, Hans, efternævnte Dr. phil. Wollert K.s Broder, er født i Bergen 3 Octbr. 1815, blev Student fra Bergens Skole 1833 og juridisk Candidat 1839; kjøbte 1845 Oslo Ladegaard, hvor han boer. * 31 Jan. 1849 Alexandra Christine Steenbuch (f. paa Haalands Prestegaard 9 April 1831), D. af Sognepræst til Enebak Hans Leganger St. († 11 Sept. 1853) og Karen Jensine Henny.

Reise fra Christiania til Bergen over Sogn, Voss og Hardanger, med nogle Anmærkn. til Veiledning for den Reisende. (anon.) Chra 1845. 114 S. 8 og 1 Lithogr, (anm. i Morgbl. 1845 No. 176 Till.)

I Skilling-Magazin 1845 No. 27, 28, 34, 36, 40, 42, 44 og 46: Dagbogsfragmenter fra en Reise i det nordlige Norge i Sommeren 1844, med Træsnit.

Konow, Thomas, Søn af Kjøbmand Frederik Ludvig K. (fra Schwerin) og Anna Hedevig Rieck, er født i Bergen 10 Octbr. 1796, blev 1813 Secondlieut. i Søetaten, 1821 Premierlieut., 1826 Capitainlieut., 1840 Capitain og 21 Octbr. 1857 Commandeurcapitain; ansattes 1818 som Cadetofficier og Lærer i Mathematik og Navigation ved Søcadet-Institutet, hvilke Poster han vedblev til han 1848 blev Chef for Hortens (Carl-Johansværns) Værft; blev 1841 Medlem af kgl. Commission til at udarbeide Tjenestereglement for Søetaten, 1843 ligesaa af Underviisnings-Commissionen, og 1855 af Marine-Commissionen, og har Andeel i disse Commissioners Forslag og Betænkninger. Valgtes 1814 fra Briggen Lolland som 2den Deputeret fra Sødefensionen til Rigsforsamlingen paa Eidsvold, og var 1839 Storthingsmand fra Jarlsbergs og Laurvigs Amt. Blev 1838 Ridder af Sværdordenen, 1845 af Danebroge og 1849 af St. Olafs Orden. * 183* Magdalena Catharina Reichborn (f. 1807, † 1844), D. af Oberst Johan Henrik R. † som Toldinspecteur i Drammen, og Petronelle Hesselberg. (jfr. B. Moes Efterr. om Eidsv. Repr. 92. Biographi ved P. B. Hansen med Portrait i Eidsvolds-Galleri I. 81—82).

Nogle af ham og *C. H. Valeur* (s. d.) paa et Togt i Middelhavet anstillede *magnetiske Iagttagelser* ere meddeelte af C. Hanstoen i *Nyt Magazin f. Naturv.* III. 89—114.

Konow, Wollert, Foregaaendes Brodersøn, og Søn af Grosserer og dansk Consul Wollert K. (f. 8 Novbr. 1779 i Bergen, † 3 Oct. 1839 i Venedig) og Cecilia Katharina Kragh († 1821), er født i Bergen 16 Juli 1809 og Student fra sammes Skole 1827. Efterat have taget 2den Examen foretog han en Udenlandsreise, studerede i Berlin og Gøttingen, og blev her Doctor i Philosophien; opholdt sig senere i længere Tid i Kjøbenhavn, og bosatte sig 1841 paa Gaarden Steen ved Bergen. Storthings-

mand fra Søndre Bergenhuus Amt 1854. * 31 Decbr. 1839 Marie Louise Oehlenschläger (født i Kjøbenhavn 3 Sept. 1818), D. af Digteren Conferentsraad m. m. Adam O. (jfr. Erslews Forf. Lex. II. 51).

Breve. Chra 1839. 206 S. 8.

Skizzer (fra Italien). Kbhvn 1839. 244 S. 8. (anm. af H. M. Flemmer i Tidsskr. f. Litt. og Kr. V. 6—9; jfr. Svar fra K. i Fortalen til „Nord og Syd").

Manfred, Drama i 5 Acter. Kbhvn 1840. 111 S. 8. (anm. af Flemmer anf. Tidsskr. V. 9—15, og besvaret af K. i nævnte Fortale; anm. i Dagen 1841 No. 128).

Nord og Syd. Novelle. Kbhvn 1841. 251 S. 8. (anm. af Flemmer i Tidsskr. f. Litter. og Kritik VI. 454—55; i Fædrelandet 1841 No. 534, 547; jfr. Følgebl. til No. 547 af W. Konow; Morgenbl. 1841 No. 168; Dagen s. A. No. 128.

Nogle Ord om Danmark af en Nordmand. Bergen 1845. 105 S. 8.

Om Partierne i Storthinget og Landet, af Forf. til „Nogle Ord om Danmark." Bergen 1846. 68 S. 8.

Danmark i dets Forhold til Tydskland og til den skandinaviske Halvø. Af en Nordmand. 1ste Afdel. Bergen 1849. 235 S. 8. 2den Afd. ib. 1840. 242 S. 8.

I Den Constitutionelle 1838 No. 17: Andet Brev. 6 Sp. (Herimod s. Bl. No. 27: Om Hr. W. Konows Skildring af Bergen, 4 Sp.; og af Rector Holmboe i No. 34). Svar herpaa af K. i No. 38; jfr. Morgenbl. s. A. No. 23 om K.s 2det Brev af en Bergenser; jfr. No. 30; Svar i Den Const. No. 33. No. 118, 120: Tredie Brev, 5 Sp.; ib. No. 347, 363, 1839 No. 13, 53, 54: Skizzer fra Venedig, 10 Sp.; 1838 No. 350: Critikere og Dilettanter, 3 Sp.

Koren, Arnoldus von Westen Sylow, Søn af Kjøbmand Nils K. og Christine Teting, er født i Bergen 1764, blev Student fra sammes Skole 1784 og juridisk Candidat 1789; s. A. Volontør i Cancelliet, 1795 Sorenskriver i Vestre Nobygdelaget og 18 Octbr. 1799 ligesaa i Hardanger og Voss samt Birkedommer paa Lysekloster; fra 1818 ligesaa paa Rosendals Gods; Afsked 22 Febr. 1840. † i Ullensvangs Prestegaard 8 Octbr. 1854. Medlem fra Søndre Bergenhuus Amt af Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814 og Storthingsmand 1814 og 1818; s. A. Deputeret ved Kongens Kroning i Throndhjem. * Magdalena Margareta Christie, D. af Provst D. B. C. i Sogn († 1842). Ved Testamente af 31 Mai 1834 stiftede de et Understøttelses-Legat fornemlig for trængende Efterslægt (Norske Stiftelser II. 522. III. 682. Biografi af P. B. Hansen med Portr. i Eidsvolds-Galleri I.; jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1854 No. 43; Storth. Forhandl. 1842).

I Rigsforsaml. Forhandlinger p. Eidsvold I. 2 H. S. 53—66: Strøtanker (Materialier til en Grundlov).

I (overordentlige) Storthings-Forhandlingerne 1814: Forskjellige Taler, Vota og Forslag. S. 267, 299, 340, 423, 477 f., 548, 564 ff., 566 ff., 736.

I Den norske Tilskuer (Bergen 1817) I. 305—329: Betragtninger og Tanker i Anledning af Landhandel.

Koren, Christiane, Datter af Jess Dietrichson, en Holstener, der eiede Gaarden Kastrup paa Amager, er født sammesteds 27 Juli 1764; kom 1786 til Norge, og ægtede 1787 Johan Koren, Sorenskriver i Heggen

og Frøland, som 1797 blev forflyttet til Øvre Romerike, og da bosat paa Hofvin i Ullensager, samt tilsidst Assessor i Agershuus Stiftsoverret († 182*). Hun døde paa Hofvin 28 Januar 1815. (Biographie af Fr. Schmidt i Schwachs Nor 1816, 186—93. jfr. Erslews Forf. Lex. II. 52. Oehlenschlægers Levnet I. 200).

Dramatiske Forsøg I. med Fortale af K. L. Rahbek. Kbhvn 1803. — De tvende Brude af A. Lafontaine. Overs. 3 Dele. ib. 1812. 727 S. 8. — Forskjellige Digte i Tilskueren 1801 No. 98, 1803 No. 45; i Minerva 1805. II. 190 ff. (Scener af Thora, eller Den 2 April 1801, et lyrisk Skuespil) og i Poulsens Nytaarsgave 1805 og 1806. Nogle af hendes efterladte Digte ere trykte i Schwachs „Nor" 1816. Ligesaa er i Christiania Intelligents-Sedler 1813 No. 20 et Digt af hende til Presten Hjort i Askim i Anl. af Sønnens Død.

Koren, Johan, Søn af Kjøbmand Claus K. og Johanne Rubach, er født i Bergen 6 Juli 1809, tog Præliminærexamen 1828 og medicinsk Embedsexamen 1836, blev 1833 Compagnichirurg og som saadan Novbr. 1842 ansat i Bergenske Brigade, fra hvilket Embede han tog Afsked 4 Aug. 1854. Han har i en Række af Aar været Conservator ved Bergens Museums naturvidenskabelige Afdeling. Han blev 1849 Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem og 1858 af Vidensk. Selsk. i Christiania. * Rebekka Olberg, Enke efter Diderik Brun († 1839).(jfr. Rasch i Norsk Tidsskr. VI.103—105).

Bidrag til Pectinibranchiernes Udviklingshistorie af J. Koren og D. C. Danielssen. Med 4 stukne Tavler. Bergen 1851. 40 S. 8. (se Danielssen ovenfor).

Med M. Sars og D. C. Danielssen Udgiver af *Fauna littoralis Norvegiæ* II., hvori af ham og Danielssen S. 25—60: Til Pectinibranchiernes, Holothuriernes og Søstjernernes Udviklingshistorie; 87—93: Nye Actinier og Virgulia Christii.

I *Nyt Magaz. f. Naturvidenskaberne* IV. 203—225: Beskrivelse over Thyane fusus og Cuvieria squamata; V. 253—273 (med Danielssen): Zoologiske Bidrag.

I *Svenska Vetensk.-Akadem. Handlingar* 1844 S. 27—210: Ichtyologiske Bidrag. S. 211—28: Om Holothuriernes Hudskelet. S. 229—354: Øfversigt af Skandinaviens Echinodermer. (Alle i Forening med M. W. v. Düben).

Koren, Ulrik Vilhelm, Søn af Skibsfører Paul K. K. († i Vestindien 1842) og Henriette Christiane Rulffs, er født i Bergen 22 Decbr. 1826, blev Student fra Bergens Skole 1844 og theol. Candidat 185*; var fra August 1852 Lærer ved Nissens Latin- og Realskole til 1853, da han blev kaldet til Sognepræst for en af de norske Menigheder i Nordamerika. * 1853 Else Elisabeth Hysing (f. i Laurvig 24 Mai 1832), D. af Rektor i Laurvig Ahlert H. (s. d.)

Digte til Udenadslæsning for Skolernes lavere Klasser, samlede. Chra 1850. 84 S. 12.

Krabbe, Hans Angell, Søn af Oberst, Ridder, Ole K. og Dorthea Maria Angell, er født i Orkedalen 22 Mai 1803, tog 1824 Præliminær-Examen og blev 1835 medicinsk Examinat, 1838 Distriktslæge i Øvre Thelemarken, 1839 i sammes østfjeldske Distrikt og 26 Mai 1855

ligesaa i Follo; boer i Drøbak. * 22 Octbr. 1836 Mathilde Elisabet Tofte (f. 1815), D. af Skibsfører i Svelvigen Knud Birch T. og Birgitte Andrea Nilsen.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharm. I. 66—67: Medicinalberetning for 1841; S. 140—41: En ualmindelig Gang af Vaccineren.

Krabye, Carl Johan, Bonde paa Thoten.

Norges kortfattede Jordbeskrivelse for den norske Almue. Chra 1843. 53 S. 12.

Kraft, Isaach, Efternævntes Broderson, Søn af Kjøbmand og Bankadministrator Jonas Kr. († 13 April 1830) og Anne Catharina Willoch († Marts 1820), er født i Christiansand 24 Septbr. 1817, blev privat dimitteret 1834 og juridisk Candidat 1839. Efter i nogle Aar at have været paa Høiesterets-Advocaters Contor blev han 1845 Stiftsoverretsprocurator og 10 Januar 1849 Advocat i Høiesteret. * 6 Juli 1846 Kathinka Mørch (f. i Christiania 12 Octbr. 1826), D. af Høiesteretsassessor Claus M. og Lovise Meyer.

I Morgenbladet 1853 No. 104, 105, 107, 108 (jfr. 116) og 123: Om Helgebystenen (under Sarpsfossen, hvorom var Proces).

Kraft, Jens Edvard, Søn af Kjøbmand Even Kraft (fra Gudbrandsdalen) og Maria Hjelm fra Stavanger, er født i Christiansand 22 Decbr. 1784, blev dimitteret fra sammes Kathedralskole 1799, men kom paa Grund af Uheld paa Søreisen til Kjøbenhavn først did Aaret efter og tog Examen artium 1800; studerede først Theologi, senere Lovkyndighed, men lagde sig iøvrigt efter Historie, Statistik, levende Sprog og Literaturhistorie, og heldige økonomiske Kaar tillod ham heri at følge sin Tilbøielighed. Han tog dog juridisk Embedsexamen 1808 og vendte hjem til Christiansand, hvor han uventet fik megen Syselsættelse som Translateur ved Priseretten, og meddeeltes 1810 Bestalling som Tolk og Translateur; indtraadte 1817 i Statens Tjeneste som Fuldmægtig i Departementet for det Indre, blev 1822 Bureauchef i Finants-Dept. og 1828 Expeditionssecretair i Revisions-Dept.; blev 29 Februar 1832 Sorenskriver i Mandal; 1838 Ridder af Vasa og 1847 af St. Olafs Orden; 1821 Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem og 182* af Societé de statistique universelle i Paris. † i Mandal 21 Juli 1853. * 1817 Henriette Rosenkilde (f. 1783, † i Christiania, 4 Octbr. 1858), D. af Kjøbmand i Stavanger Børre R. og Anne Wilhelmine Nyrop. (Biographi med Portr. i Mærkelige Nordmænd I. 13—20; i Illustr. Nyhedsbl. 1853 No. 32, tildeels efter Autograph ved P. Botten Hansen. jfr. Litt. Lex. 318. Erslew, II. 470).

Almindeligt Litteraturlexicon for Danmark, Norge og Island, eller Fortegnelse over danske, norske og islandske, saavel døde som nu levende, Forfattere, med Anførelse af deres Levnetsomstændigheder og Liste over deres Skrifter. Ved R. Nyerup og J. E. Kraft. Kbhvn 1818—1819 (Hovedtitel 1820) VIII. 692 S. 4. (anm. i Dansk Litt. Tid. 1820 No. 25; Allg. Hall. Zeit. 1821. I. No. 56, 57; Gött.

Anz. f. A. S. 976. K.s Andeel heri angik hovedsagelig den nyere norske Litteratur).

Topographisk-Statistisk Beskrivelse over Kongeriget Norge. 6 Dele, Chra 1820—1835. 8. I. 689 S. II. 900 S. III. 571 S. IV. 962 S. V. 790 S. VI. 624 S. — 2den omarbeidede Udgave. I—III. Det Søndenfjeldske Norge. Chra 1840. 380 og 360 S. Chrsand 1838. 385 S. IV. I. Det Vestenfjeldske Norge. 1. Chra 1842. 196 S. og 4 Tab.

Statistiske Efterretninger om norske Præstekald. En Haandbog for embedssøgende Geistlige. 1. (Agershuus Bispedømme). Chra 1828. 224 S. 8.

Beretning om Kongeriget Norges oeconomiske Tilstand i Aarene 1836—1840. Efter Finants-Dept. Foranstaltn. udarbeidet og udgivet i Forbindelse med de af Rigets Amtmænd afgivne specielle Beretninger. Chra 1843. 63 S. 4 og 7 Tab. fol. (Krafts Arbeide) og 261 S. 4. (jfr. kgl. Res. 12 Jan. 1838).

Historisk-topographisk Haandbog over Kongeriget Norge. Chra 1845—48. 716 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1849 No. 31).

Norsk Forfatter-Lexikon 1814—1856. Efter Forf. Død ordnet, forøget, fortsat og udg. af Chr. C. A. Lange. Chra 1856—58. 1—3 Hefte. (Fortsættes).

Med-Udgiver af Budstikken 1ste Aargang (1817—18) og af 2den Aargang (1818) No. 1—4, da Bladet standsede, men fortsattes med en ny 2 Aarg. (1820—21), hvis Redaktion han med J. Chr. Berg m. fl. vedblev til 7de Aargang (1826) No. 11, da han fratraadte.

Kraft, Johan Andreas, næstforrige Advocat K.s Broder, er født i Christianssand 25 Marts 1808, Student fra sammes Skole 1825 og medicinsk Candidat 1832; var i nogle Aar Eskadronschirurg og blev 2 Juli 1834 Distriktslæge i Flekkefjords Distrikt. * Frederikke Christiane Weltzin (f. 26 Marts 1819), D. af Overtoldbetjent, Capitain W. i Christiania.

I Eyr IX. 297—309: Om Cholera i Christiania og Agers Præstegjeld.

Kraft, Laurits Nicolai, er født i Danmark 1782, kom som Contorist til Norge, var siden en Deel Aar Kjøbmand i Christiania, hvor han blev Børscommissair, og hvorfra han var Storthingsmand 1827; Statsrevisor til sin Død. † i Christiania 23 August 1834. * Anne Cathrine Carlsen, Enke efter Justitsraad og Foged i Aker Paul Bukier, D. af Kjøbmand i Drøbak Nils C. og Marthe Zachariasdatter.

Lommebog for norske Kjøbmænd, indeholdende Tabeller til Lettelse ved Cours- og Vexelberegninger. Chra 1825. XIV. 35 S. 8.

Krag, Hans Peter Schnitler, efternævnte Provst Peter Schnitler K.s Søn, er født 16 Sept. 1794 i Meldalen, blev Student fra Throndhjems Skole 1814 og theologisk Candidat 1819, samt blev Aug. s. A. residerende Kapellan til Stod, 1821 Sogneprest til Grong og 1828 Provst i Namdalen, 1830 Sogneprest til Vaage, 1842 til Frederikshald, 1844 Provst i Nedre Borgesyssel og 12 Juli 1848 Sogneprest til Eidsvold, hvor han døde 18 Juli 1855. Han fik 17 Mai 1849 stiftet en Forening for at samle Portraiter af Rigsforsamlingens Medlemmer. (jfr. Storthings-Forhandl. 1854). * 1849 Hermana Thomine Rogneby, D. af Major Thomas R. paa Frognøen paa Ringerige og Bolette Andrea Schnitler. (Biographi af P. Botn Hansen i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 30. Mindedigte i Chrpost. f. A.

No. 2474 og 2499. jfr. Erlandsens Throndhjems Geistlighed S. 374. Oplandsposten 1855.

Hovedindholden af Jesu Christi Lære til Brug ved Ungdommens Underviisning. Oversat fra det Tydske. Chra 1831. 48 S. 8.

Sagn, samlede i Gudbrandsdalen om Slaget ved Kringlen 26 Aug. 1612, og udg. i Forb. med hvad Historien beretter om denne Tildragelse. Chra 1838. 70 S. 8. m. 1 Musikbilag.

Nogle Tanker om Opdragelse, af en gammel Opdrager (F. R. Früauf). Overs. fra Tydsk. Chra 1841. 60 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 273 Till.) 2det Oplag ib. 1843. 60 S. 12.

Begrundet Formening om, at Dronninger bør krones i Norge. Bidrag til Besvarelsen af Biskop Riddervolds Spørgsmaal: „Bør Dronningen krones i Norge?" Chra 1846. 12 S. 8.

Kort Underretning om Frederikshalds By og dens Krigshistorie. Chra 1848. IV. 147 S. 16. m. Portrait af P. Colbjørnsen, Kart og 4 Prospecter. (anm. i Mgbl. 1848 No. 73 og af Chr. Lange i Norsk Tidsskrift II. 121—125).

Noget om Mjøsens Omegn, til Underretning for Reisende. Trykt som Manuskript. Chra 184*. 2det Opl. ib. 1853. 30 S. 8.

I Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Litt. IV. 317—334: Begrundet Formening om Carl den Tolvtes Dødssted, som et Indlæg i Sagen om hans Dødsmaade. Med Kart.

Krag, Peter Schnitler, Søn af Major Hans Hagerup K. og Dorothea Schnitler, er født i Surendalen 12 Januar 1759, blev Student fra Throndhjems Skole 1779, theologisk Candidat 1783, og 1786 først personel og strax efter residerende Capellan til Meldalen, 1797 Sognepræst til Røraas og 18 Octbr. 1805 resid. Capellan til Domkirken i Throndhjem. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem 1811 og Ridder af Danebroge 1812. † i Throndhjem 22 Novbr. 1818. * 19 Aug. 1789 Sophie Christine Schnitler (f. 28 Juli 1766, † 21 April 1840), D. af Holzførster Hans Peter S. paa Verpenes i Romsdalen og Marie Elisabet Møller. (jfr. Erlandsens Efterr. om Thjems Geistlighed 56—57).

Nogle Bidrag til en Beskrivelse over Røraas's borgerlige Forfatning, samlede i Septbr. 1804. — trykte i J. Aas's Udgave af P. Hjorts og P. S. Schnitlers Efterretninger om Røraas. (Chra 1846). S. 231—306.

En Confirmationstale. (Udgiven af Sønnen S. C. Krag). Chra 184*. 8.

Krag, Sophonias Christian, Foregaaendes Søn, er født paa Røraas 13 Aug. 1803, og blev, privat dimitteret, Student 1832, efter i nogen Tid at have været Cadet; var senere en Tid Huuslærer og lever nu i Christiania som Colportør af sine Smaaskrifter.

En Samling af *Strøtanker*, uddragne af forskjellige Forfattere. Thjem 1839. 46 S. 8.

Læsefrugter, samlede og udgivne. Bergen 1841. 64 S. 8.

Læsefrugter, samlede og udgivne. Chra 1842. 68 S. 8.

Nye Læsefrugter, saml. og udgivne. Chra 1842. 50 S. 8.

Læsefrugter, samlede og udgivne. Chra 1844. 48 S. 8.

En liden Lystreise paa Havet. Tønsberg 184*.

Noget af Naturlæren. Drammen 1845. 12 S. 8.

Et Udvalg af Presten Andr. Krag Holms Exempelsamling. Chra 1846. 24 S. 8.

Smaa Erindringer. Chra 1846.

Alvorstanker, samlede og udgivne. Chra 1847. 28 S. 8.

Erindringer fra det Forbigangne. ib. eod. 31 S. 12.

Brudstykker af min Dagbog paa en Reise. Chra 1848. 12 S. 12.

Noget om Vinterfornøielserne og Markedet i Christiania 1849. Chra u. A. 12 S. 8.

Erindringer fra Sommeren 1849. Chra 1850. 24 S. 8.

Vinteren 1850. ib. eod. 23 S. 8.

Sommeren 1850. ib. 1851. 32 S. 8.

Sommer og Vinter. Erindringer fra Aarene 1851 og 1852. Chra 1852. 48 S. 8.

Kjærminder fra Kjøbenhavn 1852. Chra 1853. 27 S. 8.

De 7 Septemberdage. En Mindekrands fra en Reise. Hamar 1853. 8 S. 8.

Lystreisen. Smaae Kjærminder fra Hurdalen, Thoten, Hamar og Næs. Hamar 1853. 8 S. 8.

Mindekrandsen fra den skjønne Aarstid. Chra u. A. 16 S. 8.

Løier fra Christiania Marked 1855. Chra 1855. 16 S. 8.

Nogle faa Kjærminder fra Sommeren og Vinteren. Chra 1855. 16 S. 8.

Syv Dage i Lystleiren paa Gardemoen, beskrevet. ib. eod. 14 S. 8.

Jagttageren. Et Blad, der begyndte Jan. 1856, og hvoraf c. 100 No. à 4 S. 4. ere udkomne til ubestemt Tid.

Krefting, Peter Bernt, Søn af afg. Notarius publicus i Bergen Johan K., er født i Bergen 24 Januar 1799 og dimitteret fra sammes Skole 1816, tog 1820 anden Examen, var en Deel Aar Copist i Finantsdepartementet og døde ugift i Christiania 3 Octbr. 1829. (Sørgekvad i Morgbl. 1829 No. 280, 283 og 284; jfr. No. 286, 294).

Magazin for Politik, Historie og Litteratur. (Udgivet anonymt). 4 Bind à 16 Ark. Chra 1826. 8.

(Nyt) Magazin for Politik, Historie og Literatur. (Udgivet anonymt). 1. 1—3. Chra 1828—29. 378 S. 8.

Kreide, Thomas, Pseudonym.

J Maanedsskriftet Nat og Dag V. (1842) 338—345: Slaven, original Skizze; 351—53: Hvalørerne (Digt); VIII. 243—244: Skovens Maimorgen (Digt).

Krog, Axel Christian, Søn af Johan Ernst Gunnerus K., Provst og Sognepræst i Arendal († 1837), og Anne Cathrine Pless, er født i Arendal 21 Octbr. 1817, tog 1841 pharmaceutisk Examen, og blev 31 Mai 1843 Apotheker paa Hammerfest. * Elisabeth Ingebrigtsen, f. 18 Januar 1826.

J Christiania-Posten 1855 No. 2521: Anmeldelse af Apotheker Thaulows Prøve af en Pharmacopoea Norveg. 3 Sp. (jfr. T.s Svar i No. 2526, og K.s Tilsvar i No. 2571 samt Aftenbladet s. A. No. 217); 1856 No. 2656: Til Apotheker Thaulow (i samme Anl.); No. 2730: Noget om Tran som Belysningsmiddel, dens Tillavningsmaade og Raffinering. 3 Sp.

Krog, Frederik Arentz, Søn af Sognepræst til Skudesnes Troels Christian K. og Helene Sophie Meyer, er født sammesteds 28 Octbr.

1769, blev theol. Candidat 1792; blev først residerende Capellan til Eidanger og Brevig, og 1802 Faderens Eftermand som Sognepræst til Skudesnes. Han var tillige en Tidlang Provst i Karmsunds Provsti, under Krigen Divisionschef ved Kystværnet og blev 1813 Ridder af Danebrog. † paa Skudesnes 13 Aug. 1845. * Valentine Birgitte Marie Larsen (f. 1775), D. af Controllør ved Skuespillet Ulrik Frederik L. og Dorothea Lundholm.

I Budstikken I. (1817) No. 27—30: Oeconomisk-statistiske Efterretninger om Skudesnæs Præstegjeld i Stavanger Amt.

Krog, Haagen Andreas Magnus, Søn af Statsraad Nicolai Johan Lohmann K. (f. i Drangedal 6 Juli 1787, † i Christiania 15 Oct. 1856 som R. af Serafimer- og Carl XIII.s Orden og afskediget Statsraad) og Henriette Mathiesen († 21 Jan. 1822), er født i Christiania 26 Septbr. 1813, blev Student fra Møllers Institut 1830 og juridisk Candidat 1835; ansattes 1836 som Copist i Justits-Depart., hvor han 1841 blev Fuldmægtig; senere extraord. og fra 1846 virkelig Protokolsekretair i Høiesteret, blev 1847 Auditeur ved Artilleribrigaden og 17 Nov. 1849 Assessor i Christiania Stiftsoverret. 1858 Ridder af Carl XIII.s Orden.

I Den Constitutionelle 1837 No. 104: De nyere Fængsler.
Var en kort Tid Referent af Justitssager i Retstidenden.

Krog, Hans Jensen, Søn af Amtmand Wilhelm Friman K. og Drude Maria Heiberg, er født i Stavanger (døbt 15 Mai) 1809, blev privat dimitteret 1826 og theologisk Candidat 1832; blev 1841 residerende Capellan til Norderhof og 5 Marts 1850 Sognepræst til Fane. 1859 Storthingsmand fra Søndre Bergenhuus Amt. * Ingeborg Christine Endresen (f. 1813, † 28 Septbr. 1853), D. af Skibsreder i Borre Nicolai E. og Christine Sophia P.

I Prædikener af norske Geistlige. II. 147—154: Prædiken paa 15 Sønd. eft. Trefoldighed.

Krog, Jacob Thode, Søn af Sognepræst til Verdalen Jacob Hersleb K. og Edel Kathrine Thode, er født i Verdalen 19 Sept. 1768 og Student fra Throndhjems Skole 1787; blev 1793 personel Capellan til Gildeskaal, 1799 ligesaa hos Faderen i Verdalen, som imidlertid døde, 1801 Sognepræst til Andenes og 8 Januar 1808 ligesaa til Holtaalen. † 24 Decbr. 1823. * 1802 Henrika Hjort (f. i Thjem 20 Marts 1782. † paa Røraas 28 Aug. 1826), D. af Krigsraad Hans H. i Throndhjem. (jfr. Erlandsens Efterretn. om Thjems Geistl. 149).

Dødens uvisse Time og uvisse Maade, forestillet i en Ligtale over Hans Jakobsen Rochman af Trans. Bergen 1805. 8.

von Krogh, Frederik Ferdinand, Søn af nedennævnte Georg Fred. v. K. og Henriette Schønheyder, er født i Throndhjem 24 Decb. 1806, blev 1825 Secondlieut. i Marinen, 1833 Premierlieut., 1848 Capitainlieut. samt 26 Novbr. 1856 Capitain; han er tillige siden 185* Com-

mandeur for Søcadet-Corpset, ved hvilket han forhen havde været Cadetofficier og Lærer i Sømandskab. Ridder af St. Olafs Orden. * 22 Decbr. 1839 Molly Clasen (f. i Laurvig 1816), D. af Overlæge i Marinen Hans Christian C. og Olive Amalia Ranøe.

Kort Veiledning i Læren om Dampmaskinen, udarb. efter de nyeste Kilder til Brug ved Søcadetternes Underviisning. Chra 1844. 48 S. 8. m. 2 lith. Pl.

Lærebog i Sømandskab. Udarb. til Brug ved de sømilitære Skoler af C. H. Baleur og F. F. v. Krogh. 3 Dele. Chra 1847. 156, 188 og 147 S. 12. m. mange Tabb. og 3 steentr. Pl.

von Krogh, Georg Frederik, Søn af Generallieutenant G. F. v. K. († 29 April 1768) og Hedevig Augusta v. Brüggemann († 1740), er født 7 Octbr. 1732, blev Fændrik 1746, Hofjunker 1752, Capitain og Chef for Bamblesse Compagni 1753, gik 1757 som Volonteur i preussisk Tjeneste, hvor han ansattes i Kongens Stab og deeltog i Slaget ved Prag; kom hjem 1758 og blev Generaladjutant samt 1760 Oberst og Chef f. 1ste Throndhj. Inf. Reg. og rykkede hermed til Holsteen 1762 og ind i Mechlenburg; blev 1768 Kammerherre, 1772 Generalmajor og commandt. General Nordenfjelds, 1774 Ridder (Storkors) af Danebroge, 1781 Generallieutenant, 1793 General, 1801 Ridder af Elefanten. Under Krigen 1807—1814 commanderede han Nordenfjelds, og lod 1809 efter kongelig Befaling et lidet Corps rykke ind i Jæmteland. 1814 nedlagde han alle sine Embeder, blev 1815 Serafimerridder og 1816 Æresmedlem af kgl. Sv. Krigs-Vetenskaps-Acad. † i Throndhjem 3 Aug. 1818. * 1. 1760 Elisabeth Schøller († 1763), D. af Kherre Sti Tonsberg S. i Thjem. 2. 1765 Margreta Lerche († 19 Jan. 1807), D. af Contra-Admiral Christian L. (Mindetale af Tibell, Stockh. 1820. 8., oversat i Moes Tidsskr. f. Personalhist. II. 227—234; i Uddrag i Hermoder II. 27—30, med Portrait, Lith. af Müller i Stockholm. jfr. Moes Tidsskr. anf. St. 241 ff. Hans Levnet i Chrsands Addr. Cont. Efterr. 1821 No. 5 og 8 efter Kjøbenhavns Skilderi. jfr. Lit. Lex. 323).

Tanker i Anledning af Norges nuværende Stilling etc. Chra 1813 *).

I Neue Bellona VIII. 2es Stück: Bidrag til Beskrivelse over Slaget ved Collin 1757. — En Deel af hans Brevverling med Kongen under Krigen 1808—1809 er trykt i Moes Tidsskr. for Personalhist. II.

von Krogh, Georg Frederik, Foregaaendes Søn, er født i Throndhjem 8 Aug. 1777, blev Officier 17.. og commanderede som Capitain og

---

*) Dette Skrift kjender Udg. kun af et fortroligt Embeds-Brev til v. Krogh fra Prinds Frederik af Hessen af 5 Mai 1813, hvori denne skriver: „De fra D. Exc. modtagne „Tanker i Anledning af Norges nuværende Stilling etc" har jeg med Deres Tilladelse paa nogle smaa Forandringer nær, ladet trykke, og giver mig den Ære at vedlægge et Exemplar deraf." Udg. antager, at det er særskilt trykt, da det ei er indtaget i Christianias Tidender for April eller Mai 1813.

Divisions-Adjutant i Generalstaben de norske Tropper ved Indfaldet i Jæmteland 1809, blev paa Grund heraf 1810 Major, Overadjutant og Ridder af Danebroge; 1815 Oberstlieutenant og Generaladjutant, 1818 Ridder af Sværdordenen, og senere surnumerær Oberst i Generalstaben. Som Eier af Lerens Fabrik og Hlade Gaard ved Throndhjem udviklede han stor Virksomhed (jfr. Krafts Norges Beskr. V. 592, 593, 599, 617), og tilsatte under de uheldige Forhold efter Krigen sin hele Formue paa Industri-Anlæg. † 26 Octbr. 1826. * 1. Henriette Schønheyder (f. 1781. † 1809), D. af Biskop Johan Chr. S. i Thjem. 2. 1811 Bergitta Johanne Vibe (f. 7 Decbr. 1789), D. af Generalkrigscommiss. Ditlev V. og Kanuta Pauline Nordahl. (jfr. Moes Tidsskr. II. 243—245).

I Danske Landhuusholdnings Selskabs Skrifter, Ny Saml. I. 361—392: Bemærkninger om Jorddyrkningen i Throndhjems Stift; III. 185—192: Om Fæhuse i Norge.

Krogh, Georg Frederik, Sidstnævntes Søn, er født i Throndhjem 11 April 1802, Student fra Throndhjems Skole 1820 og juridisk Candidat 1824; havde en Tid Ansættelse i et Regjerings-Depart., men opgav al offentlig Stilling, og levede som Journalist. † ugift under en Vandring paa Romerige i April 1841. (jfr. Den Constitutionelle f. A. No. 119, 122).

I Almind. Norsk Maanedsskrift I. 98—122: Universiteternes Forhold til og Indflydelse paa Staterne, med særdeles Hensyn paa Norge. En Tale i Studentersamfundet.

I Granskeren I. No. 17, 18: Om den provisoriske Anordning af 15 Juli 1840, 14 Sp. II. No. 3: Om Den Constitutionelles nye Redaktion; No 4: Rigshospitalets Ekonomi og Politi; No. 9: Kirkedepartementet og Almueskolevæsenet.

Han var en Tid Redaktør af Nyeste Skilderi af Christiania og Stockholm, hvori han iøvrigt oftere skrev, samt i nogen Tid 1839 Redaktør af Bladet Fædrelandsvennen, samt af Statsborgeren fra 22 Hefte af. — I Anledning af en Avisfeide med J. C. Omsted afgav han i Morgenbladet 1840 No. 363 en Erklæring, at han har skrevet en Mængde større og mindre Opsatser i Oppositionsbladene: Statsborgeren, Den nye Statsborger, Fædrelandsvennen, Den nye Fædrelandsven, For Menigmand, Granskeren og Tønsbergs Mercur, samt tildeels i Morgenbladet, næsten udelukkende pseudonymt (Ven af Lov og Ret, Norvagus, Philalethes, Z. og En Oplænding), men tilføier, at nogle Artikler i Den nye Fædrelandsven under Mærket Z. og mange i Mgbl. af „En Oplænding" ikke ere af ham.

Krogh, Matthias Bonsach, Søn af Foged i Lofoten Truls K. og Else Marie Bonsach, er født 4 Octbr. 1754 i Vadsø, hvor Faderen da var Underbetjent ved den kongelige Handel i Finmarken; blev 1768 privat dimitteret og theologisk Candidat 1779; 1781 Sognepræst til Lenvig, 1789 til Vaagen og Provst i Vesteraalens og Lofotens Provsti; 1798 Sognepræst til Ørlandet og 6 Januar 1804 første Biskop i Nordlands og Finmarkens da oprettede Bispedømme; fik 12 Sept. s. A. Alstahaugs Sognekald til Løns Forbedring, som han beholdt til 1812; blev 1810 Ridder af Danebrog, 1815 geistl. Medlem af Nordstjernen og 1817 Commandeur af sam-

me Orden. Storthingsmand fra Nordlands Amt 1815—16. † paa Belsvaag i Alstahaug 2 Septbr. 1828. * 1781 Nicoline Anthonette Møldrup († 1838), D. af Sognepræst til Alstevold Laurits M. (Autobiographi i Morgenbl. 1828 No. 338, 340. Hans Levnet i Fallesens theol. Maanedsskr. Juni 1804; jfr. Iris 1804. III. 260—69; Fallesens Magaz. IV. 608. Morgenbl. 1829 No. 108, Hausmanns Reise 93—95; Moes Efterr. om Eidsv. og Storthings-Repræs. 95—96; Literat.-Lexicon 324; Erlandsens Tromsø Geistl. 3—4).

Dissertatio de probatione existentiæ divinæ e motu materiæ, Havniæ 1778. 4. Poetisk Oversættelse af 8 og 16 Davids Psalme, i Fastings Provindsialblade IV. 9—14. 81—84. — Prøve af en *Oversættelse* af Hjob, i Blochs Trondhj. Blandinger I. 84—87. — En Mindetale i Anl. af Slaget 2 April 1801. Thjem s. A. 8. — To Sange om 2 April 1801 i Minerva 1802. II. 217—20. — I Anledning af Throndhjems Indvaaneres Veldædighed. Thjem 1803. 16 S. 8. — Bønskrift for mine Fattige. Thjem 1804. — Til Almuestanden i Nordland og Finmarken om Skolevæsenet og vore nye Kirkesange. ib. 1806. 34 S. 8. — Oeconomiske Efterretretninger om Lofodens og Vesteraalens Fogderi i Topogr. Journal XXVII. 146—175. — Statistiske Efterretninger om Nordlandene i Colleg. Tidende 1807 No. 16 ff. — Taknemlighed imod Regent og Stat. En Tale. Chra 1811. 8. — Forsøg til Besvarelse af det fremsatte Spørgsmaal om et norsk Universitet, i Hist. philosoph. Saml. II. 2 B. 1—120. — Tale paa Kongens Fødselsdag i Forening med den i Anl. af Norges Universitet anstillede Nationalfest paa Tjøtta samt nogle Sange i denne Anledning, i Platous Indberetning om Festen S. 297—338.

Forslag til Lovgivning for Nordlandenes Vinterfiskerie i Lofoden. (Chra 1815). 4.

Lovforslag ang. Vaabenøvelser m. m. i Nordlandene. ib. eod. 8 S. 8.

Indbydelse til Menighederne i Nordlands og Finmarkens Amter om Reformationsfestens Høitideligholdelse. Chra 1818. 7 S. 4.

Bemærkninger, foranledigede ved § 100 i Grundloven og H. M. Kongens Proposition om et Additament til Rigsacten. Chra 1821. 24 S. 8.

I Rigstidenden 1818 No. 93: Den 7 Septbr. 1818. (Digt i Anl. af Carl Johans Kroning i Throndhjem).

Krogh, Søren Georg Daniel de Fine, Søn af Capitain Gerhard Christoffer v. Kr. († 1844) og Ulrike Frederike Catharina Barth († 1828), er født paa Haakenvig i Vigedal 1 Novbr. 1796, afgik som Secondlieutenant paa Vartpenge 1817, ansattes som Undertoldbetjent i Flekkefjord, og blev 27 Juli 1842 Overtoldbetjent sammesteds. * Dorothea Christine Helene Bing (f. 1805 paa Læsø), D. af Sorenskriver Lars Hess B. (s. d.)

Foredrag holdt i Flekkefjords Afholdsforening 27 Dec. 1850. Flekkefjord 1851.

Djevelen og Brændevinet, Foredrag sammesteds 16 Marts 1851. ib. 1851.

Den første Dram eller Ynglingens første Søreise. Foredrag sammest. ib. 1852.

Synd hed en fører til Maalet. Foredrag sammesteds 2 Januar 1853. Stavanger 1853.

I Agdesidens Budstikke 1851 No. 31, 32: To Digte ved Afholdsagenten *Andresens Død.* Desuden flere i Dagblade spredte Digte, hvoriblandt i Bergensposten

sten 1855 No. 163 og i Stavanger Amtstidende s. A. No. 76 to Digte i Anl. af Dampskibet Norges Undergang.

Krogness, John Richard, Søn af Kjøbmand Erik Rolffen K. og Ingeborg Jensdatter, er født i Throndhjem 11 Marts 1814, blev privat dimitteret 1835, men forlod efter bestaaet anden Examen Universitetet, og lever som Gaardbruger paa Strinden. Han har været Storthingsmand fra Søndre Throndhjems Amt 1854, 1857 og 1858.

Heimdal, en Nytaarsgave 1839, udgivet. Chra 1839. 120 S. 16. med Henr. Wergelands Portrait. (anm. i Intellig. Blad til Norske Læsefrugter 1 Febr. s. A.)

I Bien XXIX. 115—125; Bolivars Død, Digt efter det Svenske.

I Norske Læsefrugter I. 5—37: Den gale Hans, en original Fortælling. — Desuden i begge de nævnte Tidsskrifter forskjellige Digte med Mærket J. R.

Krognæss, Samson, Søn af Kirkesanger Mads J. K. og Karolene Alexandersdatter, er født i Førde 20 Sept. 1830, tog Examen ved Stordøens Skolelærerseminarium 1849, var derefter Skolelærer i Naustdal, siden ligesaa i Kinn og Kirkesanger i Bremanger; blev 1857 Lærer ved Opdragelsesanstalten „Hans Cappelens Minde" ved Skien, og 17 Januar 1859 Lærer ved Bydsfængslet i Christiania.

For den christelige Huusandagt. Bønner og Psalmer til hver Morgen og Aften i Ugen. For største Delen efter ældre christelige Forfattere. Bergen 1854. 127 S. 8.

Psalmer til Brug i Missionsforeninger. Skien 1858.

I For Fattig og Rig, Ny R. II.: Skolens Farvel til dem, der skulle confirmeres i deres Daabspagt. Et Barselsord. 1858 No. 3: Beretning om Opdragelsesanstalten „Hans Cappelens Minde," Aarsdagen 8 Novbr. 1857. (optrykt i Norsk Kirketidende). Forskjellige Oversættelser især fra Svensk.

I Postbudet (Egset) 1853 No. 21, 22: En Opsats mod en Artikel i No. 19 af Sognepræst O. T. Krohg i Vestnes; besvaret af denne i No. 24, 25 og af Krognæss i No. 31, 32, 34, 35.

I Morgenbladet 1855, Febr.: En Deel Fiskere i Søndfjord; et Tilsvar til et Stykke i Chr.-Posten No. 2233.

I Norsk Kirketidende 1858 No. 14, med C. Erichsen: Opfordring til kristeligsindede Brødre i Stavanger.

I Correspondenten (Skien) 1858, 14 April: Nekrolog over Seminarist Olai Skullerud. — Et Par Boganmeldelser. — Forøvrigt anonyme Bidrag til Kirketidenden, Morgenbladet og tildeels til Aftenbladet.

Krohg, Broder Lysholm, efternævnte Hilmar M. K.s Broder og Statsraad Christian K.s Fætter, er født paa Munkvold ved Throndhjem 19 Aug. 1777, blev Cornet ved Smaalenske Dragon-Regiment, og ansattes 11 Febr. 1803 som Beimester à la suite i Norge; udnævntes til Ritmester og var i en lang Aarrække Beimester Nordenfjelds; Ridder af Sværdorden, af Nordstjernen og 1857 af St. Olafs Orden. * Aug. 1810 Magdalena Wensell Schnitler (f. 31 Decbr. 1789), D. af resid. Capellan til Hiteren Peter S. og Maren Elisabeth Wensell. (jfr. B. Moes Tidsskr. f. Personalhistorie II. 262).

F. v. Ekensteens Myrdyrkning i Spørgsmaal og Svar. Oversat efter 3die svenske Opl. Molde 1853. VIII. 18 S. 8. og 2 Træsnit.

I Morgenbladet 1854 No. 15—17: Nogle Bemærkninger i Anl. af en Beretning om Chausseen i Drivdalen. 11 Sp.

I Christiania-Posten 1857 No. 108, 110, 117: Om Dustmyrens Dyrkning.

Krohg, Christian, eneste Søn af Oberstlieutenant og Generalveimester Søndenfjelds Georg Anton Krogh*) († 12 Aug. 1797 paa Ritteberg) og Maren Hofgaard († 30 Jan. 1821), er født paa Ritteberg i Gjerdrum 15 Januar 1777, blev Student fra Kongsbergs Skole 1794 og juridisk Candidat 1797; ansattes 1800 som Adjunkt ved det juridiske Facultet ved Kjøbenhavns Universitet, blev 1801 tillige Lærer i dansk Ret og Folkeret ved Søcadetcorpset, 1803 overordentl. Professor juris og s. A. tillige Auditeur og Regnskabsfører ved Søcadetcorpset. I 1804 blev han 2den og 1805 1ste Assessor ved Throndhjems Stiftsoverret, og var fra 1810 tillige Justitiarius i Priseretten sammest.; var Tid efter anden Medlem af forskjellige Commissioner, saasom til Undersøgelse af Sagen angaaende Lectoratgodset, ang. det throndhjemske Vaisenhuus, ang. Daarekisters bedre Indretning (forfattede Forslaget), ang. Fattigvæsenets bedre Indretning, Tvangsarbeidshuse m. V., ang. Opløbet 5te Mai 1813 i Thjem m. fl.; gjorde paa Forlangende Udkast til nye Statuter for Vid. Selskab; blev i 1812 tilbudt et Professorat i Christiania og udnævntes Juni 1814 til Professor i Lovkyndighed sammest., men modtog ikke dette Kald, ligesaalidt som et ham tilbudt Assessorat i Høiesteret; s. A. valgt til Medlem af den af Eidsvolds Rigsforsamling nedsatte Lovcommittee; blev 18 Novbr. 1814 Statsraad og fratraadte i Januar 1815 Lovcommitteen, mod at ansættes som overordentligt Medlem af samme; søgte i Decbr. 1815 Afsked som Statsraad, hvilken ei blev bevilget, førend i Octbr. 1818, da det paalagdes ham at overtage Udarbeidelsen af en ny Criminallov og indtræde som Formand i Committeen for Norges Lovgivning. I denne Egenskab maatte han foruden sit egentlige Hverv deeltage i Overveielser og Betænkninger om andre Lovgivningsemner. Dette Arbeide i Forening med hans Deeltagelse i langvarige Storthing, hindrede ham i at fuldende sit Forslag til Criminallov. Han eiede Gaarden Munkvold ved Throndhjem, hvortil det stedse var hans Ønske at vende tilbage. Han var Storthingsmand fra Throndhjem 1814 og fra Søndre Throndhjems Amt 1821, 1822, 1824, 1827 og 1828, og Præses i Videnskabernes Selskab i Throndhjem fra 1820; blev 1815 Ridder og 1818 Commandeur af Nordstjernen. † i Christiania 10 Novbr. 1828. * 11 Sept. 1800 Stine Meincke Krohg, hans Sødskendebarn, og efternævnte Amtmand K.s Søster. (Sørgetale af N. St. Schultz (s. d.); Biographi m. Portrait i Bien VIII.

*) En Bondesøns Søn fra Romerige. For at skilles fra den adelige Slægt von Krogh forandredes Familienavnets Skrivemaade i 1800 fra Krogh til Krohg. (Jfr. B. Moes Tidsskr. f. Personalhist. II. 253—255).

121—25; Portrait, lith. af Winther, fol.; jfr. Moes Efterretn. 92—94; Convers.-Lexikon der neuesten Zeit, 1833. 13de Hefte S. 768. Morgenbl. 1833 No. 136. Storth.-Forhandl. paa mangf. Steder. Mindestøtte reist over ham i Christiania ved almindelig Subskription 1833).

Forsøg til en Ledetraad ved Forelæsninger over Folkeretten. Kbhvn 1803. 8.

Juridisk Archiv udgivet. No. 1, 2. Kbhvn 1803—1804. 8. (Heri er af ham 2 Recensioner S. 186—248. — Dette Tidsskrift blev derpaa fortsat af A. S. Ørsted).

Constitutions-Committeens Betænkninger og Indstillinger ang. de paa 3die ordentlige Storthing fremsatte Constitutions-Forslag, der vare udsatte til Afgjørelse paa 4de ord. Storthing. Med et Anhang. Chra 1824. 235 S. 8.

I Juridiske Samlinger IV. 2 S. 1—40: Grundsætninger og Regler, som fornemmeligen blive at følge ved Udarbeidelsen af den nye almindelige Criminallov, indleveret til Lovcommitteen i Decbr. 1814, meddeelt af Morgenstjerne.

Krohg, Georg Anton, foregaaende Statsraad Christian K.s Søn, er født paa Munkvold 13 Marts 1817, blev privat dimitteret 1835 og juridisk Candidat 1842; blev 1844 Copist i Finants- og 1846 i Indre-Departementet, i hvilket han 15 Octbr. 1857 blev Fuldmægtig; deeltog 1848 i det første slesvigske Felttog, og var en Tidlang ansat ved General Schleppegrells Stab. * 3 Aug. 1848 Sophie Amalia Holst (f. 31 Mai 1822), D. af Sognepræst til Elmelunde paa Møen Peder Nicolai H. og Anne Helene Nicoline Tønder-Lund.

Udgiver af den norske Afdeling af *Nordisk Universitets-Tidsskrift.* 4 Hefter. Chra 1855—1859. 166, 192, 168 og 136 S. 8. Heri er af ham i 2—4 Hefte leveret forskjellige anonyme Anmeldelser af islandsk, norsk og dansk Literatur, samt akademiske og Kunst-Meddelelser, m. m.

Udgiver af Den Constitutionelle fra 1 Juli 1846 indtil Bladet i April 1847 indgik og forenedes med Den Norske Rigstidende, hvori han senere, uden at deeltage i Redactionen forøvrigt, redigerede den udenlandske Artikel.

Han var i 1845 og en Deel af 1846 Correspondent fra Christiania til Bratsbergs Amtstidende; har været Medarbeider i de danske Blade *Nordisk Literatur-Tidende* og *Fædrelandet;* Referent af den udenlandske Artikel i Christiania-Posten i en Deel af 1853 og 1854, samt fra 1857 af den svenske Artikel i Aftenbladet, som han fremdeles er. — Forøvrigt har han deels uden deels under forskjellige pseudonyme Mærker skrevet en Mængde Opsatser i Dagbladene, hvoriblandt følgende ere opgivne:

I Den Constitutionelle 1846 No. 193: Om Reisestipendier; No. 195: Om Frifindelse for videre Tiltale; No. 287, 288: Om Dissenteres Adgang til Embeder; No. 296: Om den dansk-tydske Strid; No. 345, 349, 351 og 1847 No. 8 og 10: Om Palmblads norske Statistik. 1847 No. 4: Om Ophævelse af Statholderværdigheden; No. 60, 67, 68, 78, 81, 84, 85, 88: Om Daas Skrift om de til 12te Storthing fremsatte Grundlovsforslag.

I Norsk Rigstidende 1848 forskjellige Stykker om den forestaaende danske Krig og et Par Correspondencer fra Felten. 1849: en Række Artikler som Svar paa Prof. P. A. Munchs Antiscandinavisme; om Teutonismen i Norge og forskjellige andre Bidrag af scandinavisk Indhold. 1850: Slaget ved Fredericia. 1851: En længere Skriftvexel med det svenske Blad Bore om Unionsforholdene m. m. (En længere Artikel af K. i samme Emne findes i det svenske Aftonbladet for 1855).

I Illustreret Nyhedsblad 1855 No. 15, 20, 21: Biographi af Generalmajor Schleppegrell (med Portrait).

I Aftenbladet 1856, 20 Mai Tillæg: Tale i Studentersamfundet 17 Mai; samt desuden 1856—1859 en Række af Afhandlinger, især af skandinavisk og unionelt Indhold, saasom om en skandinavisk Kunstudstilling, om Statholderpostens Ophævelse, Fremstilling af den dansk-tydske Strid efter Krigsaarene (Høsten 1857), Betragtninger i Anl. af 17 Mai 1858, om de forenede Rigers Deeltagelse i Danmarks Forsvar, Anmeldelse af Allens Skrift om de slesvigske Sprogforhold, om Mellemrigsloven (mod Christianiaposten), om Amalgamation m. v.

Krohg, Hilmar Meincke, Søn af Oberst og Generalveimester Nordenfjelds Nicolai Frederik Krogh og Anna Meincke, er født i Throndhjem 1 Januar 1776, blev Student fra sammes Skole 1794 og juridisk Candidat 1798; blev 1800 Undercancellist i Danske Cancelli, men tog Afsked i Slutningen af 1801 med Titel af Cancellisecretair; blev 1807 Amtmand i Finmarken og 1811 i Nordre Bergenhuus, som han ei tiltraadte, da han 18 Sept. s. A. fik Romsdals Amt. Fra Novbr. 1812 til Januar 1814 bestyrede han tillige Throndhjems Stiftamtmands og Søndre Throndhjems Amtmands Embeder. Fra Romsdals Amt mødte han ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold og paa Storthingene 1824 og 1830, og var 1826 Medlem af den Finmarkske Commission; blev 1810 Ridder af Danebrog, 1818 af Nordstjernen, 1832 Commandeur samt 1843 Storkors af Vasaordenen. Han tog Afsked som Amtmand 6 Mai 1840 og døde paa sin Gaard Reisomhed ved Molde 13 August 1851. Molde og Aalesunds Communer lode 1840 slaa en Medaille til hans Erindring, og Romsdals Amt oprettede et Legat til Erindring om hans fortjenstfulde Embedsvirksomhed, samt lod reise et Monument paa hans Grav. (Norske Stiftelser III. 775. Morgbl. 1853 No. 245). * 31 Marts 1803 Cecilia Ædel Sophie Stub (f. 1786), D. af Provst Otto St. paa Hiteren og Anne Ingeborg Hald. (Biographi af P. Botten Hansen med Portrait i Eidsvoldsgalleri I. 73—80; ogsaa særskilt 8 S. 4.)

I Beretning om den oecon. Tilstand i Norge 1830—1836 (Chra 1836. 4.) S. 233—264 findes hans Beretning om Romsdals Amts Tilstand i disse 6 Aar.

I Moes Tidsskr. f. norsk Personalhistorie II. 253—264: Nicolai Frederik Krohg, Oberst og Generalveimester Nordenfjelds.

Krohg, Otto Theodor, Amtmand Hilmar Meincke K.s Søn, er født paa Gaarden Reisomhed ved Molde 15 Marts 1811, blev Student fra Throndhjems Skole 1830 og theologisk Candidat 1835, var en Tid Forstelærer ved Molde Borger- og Almueskole, fra Mai 1838 til Juli 1847 Timelærer ved Tromsø Middel- og Realskole, og blev 10 Juli 1847 Sognepræst til Vestnes i Romsdalen. * 18 Febr. 1838 Anna Vilhelmine Jensen, D. af Handelsmand Jens Jensen paa Kulstadsø i Vefsen. (Erlandsens Thjems Geistl. 518).

Præsten i Loppen. En Novelle. Tromsø 1846. 82 S. 8. (anm. i Rigstid. 1847 No. 155; jfr. Forf. Replik i „Nordlyset," og Gjensvar i Rigst. s. A. No. 186; anm. af C. Lange i Norsk Tidsskr. I. 369—71).

Spydet Selshevner. Saganovelle. Chra 1848. 76 S. 8.

Oplysning om hvad den lutherske Gudstjeneste har været, hvad den er, og hvad Menigheden i samme har mistet. Et Skrift for troende Lægfolk. Chra 1857. 63 S. 8.

Redaktør af „Tromsø-Tidende, et Blad for Nordland og Finmarken," som han grundlagde og redigerede fra Oct. 1838 til 31 Juli 1847. Saagodtsom alle Artikler deri fra denne Tid ere af ham.

I Romsdals Budstikke (Molde), i Postbudet (Egset) og Den Frimodige (Throndhjem) forskjellige Opsatser i 1847—1852, hvoriblandt i Budstikken: Gudstjenestens Indretning og Betydning; Kirkens nærmeste Trang (Menighedsraad); Beskrivelse over Vestnæs Præstegjeld i de sidste 5 Aar (optrykt i Morgenbladet 1851 No. 7, 8 Sp.); Lille Karen (et Angreb paa Læseriet i Novelle-Form).

I Morgenbladet, hvori han senere udelukkende har skrevet, deels under Navn, deels under Mærket L. T. (Lille Theodor): 1852 No. 240: Om Fattigvæsenet paa Landet, 3 Sp.; No. 313: Sabbathen; No. 343: Om „Folk og folkelig" (jfr. 1853 No. 17); 1853 No. 12: Om Skriftsprog og Bygdemaal, 4 Sp.; No. 18: Om Mormonerne, 3½ Sp.; No. 44: Endnu mere om Folkelighed, 3½ Sp.; No. 60: Bør de Geistlige beforderes efter Ancienneteten? 2½ Sp.; No. 85: Om Sprogsagen, 2 Sp.; No. 96: Israel i Egypten, 3 Sp.; No. 118: Om de Geistliges Befordring, 5½ Sp.; No. 123: Om Folkekirke, 3 Sp.; No. 167: Betragtninger ved Storthingsvalget 1854 i Romsdalen, 2 Sp.; No. 172: Uden Episcopat ingen sand luthersk Kirke, 4 Sp.; No. 191: Furland, 3 Sp.; No. 215: Til Indre-Depart. om Postgangen i Vestnæs Præstegjeld, 3 Sp. 1854 No. 10: Mere om Præstedragten, 3½ Sp.; No. 14: Om Jorddyrkning, Temperatur og Mortalitets-Forholde i Vestnæs Præstegjeld 1853, 4 Sp.; No. 31: Om den kvindelige Opdragelse og Underviisning, 4½ Sp.; No. 189: Om Stiftskapellaner (mod Ueland) 2 Sp. — 1855 No. 30: Bidrag til Oplysninger om de Finmarks-russiske Forholde, 6 Sp. (jfr. No. 106); No. 45, 85: Om den indre Mission, 8 Sp. (jfr. No. 63, 72, 85); No. 239: Om den lærde Opdragelse, betragtet fra det christelige Standpunkt, 3 Sp.; No. 259: Menneske-Modi, 3 Sp.; No. 331: Anstaltmagerier, betragtede fra et christeligt og kirkeligt Standpunkt, 2 Sp.; No. 318: Om Udgivelsen af en Kirke-Tidende, 2 Sp. — 1856 No. 48: Oplysninger fra Vestnæs, grundede paa Folketællingerne 1845 og 1855; No. 117: Krigens Fordele; No. 124: Kirkens Forhold til Kjættere; No. 125, 229, 266: Tre Artikler om Festligholdelse af St. Olafs Dag; No. 153: Storthingsvalget i Romsdals Amt, 3 Sp.; No. 165 og 214: Til en Modstander i Aftenbl. No. 108 og 145; No. 200: Afholdssagen, 2½ Sp.; No. 235: Vicekongens Ophold i Vestnæs, 2½ Sp. (jfr. Aftenbl. f. A. No. 202); No. 294: Kvækersamfundets Stifter Georg Fox, og Inderlighedens Gudstjeneste, 3 Sp.; No. 297: Vor Tids Prædikebrødre, 1½ Sp. (jfr. No. 336 og K.s Opsats i No. 351 samt Aftenbl. No. 273); No. 346: Opvækkelse, 2 Sp. — 1857 No. 78: Soldaten som Missionær; No. 100: Om Menighedsraad, 3 Sp. — 1858 No. 46: Den private Gudstjenestes ydre Former. — 1859 No. 90: En Mands Kamp og en Enkes Nød. jfr. No. 139.

I *Norsk Almueskole-Tidende* (af Jervell) I. No. 31 og 36: Pædagogiske Bemærkninger.

Krohn, Peter Frederik, Søn af Major Johan Jørgen K. paa Sjørvold i Norderhov og Anne Marie Selmer, er født sammesteds (døbt 4 Juni) 1811, blev Student fra Christianias lærde Skole 1831 og juridisk Candidat 1836; ansattes 1837 som Copist i Finants- og 1838 i Revisions-Departementet, hvor han 1845 blev constitueret og 27 Decbr. 1849 virke-

lig Fuldmægtig. † i Christiania 3 Aug. 1856. * Louise Marie Hammond (f. i Porsgrund 1816), D. af Kammerraad og Toldinspektør Thomas H. og Adelaide Rasch.

Samling af Reiserouter, der angive Veiene imellem alle Norges Byer samt de vigtigste til Landdistricterne alene førende Veie, udarb. efter de til Justits-Dept. afgivne Indberetninger. Arendal 1846. III. 136 S. 8.

Krum, Jens Jacob, se Jens Jacob Keyser.

Kruse, Christian Skaar, Søn af Stiger Christian K. og Anne Christine, er født i Arendal 12 April 1814, tog Præliminærex. 1836 og norsk juridisk Examen f. A., var en Tid Fuldmægtig hos Sorenskriveren i Voss, senere Copist i Christiania. Autoriseret som Sagfører først paa Frederikshald og siden 1852 paa Kongsvinger. * 8 Sept. 1847 Julie Augusta Münster, D. af Bergmester Christian S. R. M. og C. D. C. Sophie Scheller. (jfr. Optegn. om Familien Münster S. 28).

Hoved-Register til Retstidenden fra 1836—1850 med Ord og Navneregister, udarbeidet. Chra 1851. 42, 627, XIII. S. 8. (anm. i Chrpost. 1852 No. 1224).

Krüger, Conrad, Søn af titul. Assessor Conrad K. og Randine Hoegh, er født paa Mollendal ved Bergen 30 Juli 1812, og har i de senere Aar levet som Particulier i Christiania.

Forslag til Forandring af de for Skatteligningen i Christiania hidtil befulgte Regler. Chra 1856. 34 S. 8.

Om Aagerlovenes Ophævelse. (anonymt). Chra 1857. 103 S. 8.

Krüger, Hans Astrup, hvis Fader var residerende Capellan til Os paa Søndhordland, blev Student, senere Landmand, og eiede Gaarden Fuse i Os, samt blev tilsidst Landhandler paa Gaarden Skjørsand sammesteds.

I Budstikken II. (1820) No. 63, 64, 67, 68: Efterretninger om Ous Præstegjeld i Sundhordlehn 1817.

Krøyer, Carl Wilhelm, Søn af Bogholder og Kasserer Bernt Hansen K. og Johanne Margrete Schrøder, er født i Kjøbenhavn 10 Octbr. 1801, blev 1822 Cand. pharmaciæ sammesteds, og kom som saadan til Norge til Elephantapotheket i Christiania; tog Præliminærexamen her 1829 og blev medicinsk Examinat 1835. 10 Novbr. 1839 udnævnt til Compagnichirurg og i 1842 constitueret som Fuldmægtig i Medicinalbureauet (Medicinalrevisor). † i Christiania 2 April 1855, ugift.

I *Magazin for Lægevidenskaben*. II. 149—157: Om Koers Indpodning med Menneskekoppematerie. (Uddrag af Henkes Zeitschrift für Staatsarzneikunde).

Kyhn, Ludvig, Søn af Lensmand i Eidsvold Jens Christian K. († 1824) og Albertine Philippine Wardrum, er født i Eidsvold 25 Aug. 1817, blev privat dimitteret 1834 og juridisk Candidat 1840; ansattes 1836 som Copist i Kirke-Departementet, hvor han 1843 blev const. Fuldmægtig, 1844 Bureauchef og 1847 Expeditionssecretair; blev 12 Jan. 1856

Amtmand i Hedemarkens Amt. * 184* Laura Eleonore Bernhardine Sissener (f. i Eidsvold 26 Mai 1820), D. af afdøde Oberst og Commandant paa Kongsvinger, R. S. O., Wilhelm S. og Maren Hals.

Medredaktør af Departements-Tidende fra 1 Juli 1843 til 1 Aug. 1856.

Kynsberg, Ole, Søn af Landhandler Ole K. og Sille Gundersdatter, er født i Elverum (døbt 7 Januar 1793), Student fra Christiania Skole 1811 og juridisk Candidat fra Kjøbenhavns Universitet 1815; blev 1817 Lærer i Latin ved Christiania Kathedralskole, hvorved han senere blev Adjunkt og i Juni 1822 Overlærer. † i Christiania i Mai 1840. * 1837 Johanne Birgitte Jansen (eller Johannesen) (f. 1810), D. af Jan Johannesen og Christiane Hermansdatter i Asker. (Mindedigt paa Latin af H. Wergeland i Morgenbl. 1840 No. 131).

De puerilis juvenilisque ætatis apud veteres Romanos institutione et conditione pauca quædam (*Programma*). Chra 1821. 12 p. 4.

Programma. (Om Videnskaber og Kunster hos Romerne paa Augusts Tid). ib. 1827. 8 p. 4.

Programma. (Om den romerske Ungdoms Opdragelse og Underviisning). ib. 1831. 10 p. 4.

Kølle, Christian, Søn af Cancelliraad og Zahlkasserer Jens K. (afskediget; † 1741) og Catharine Hermine Juul († 1772), er født i Christiania 15 August 1736, opholdt sig som theologisk Candidat paa Snarøen i Bærum, hvor han havde Børn til Underviisning, og flyttede siden til Kobbervig ved Drammen. Han døde 1814 paa Gaarden Holmen i Ulvigs Sogn i Hardanger. Gift. (jfr. Nyerups Lit. Lex. 329. J. Neumanns Levnet af C. N. Schwach. 6 ff. 22).

Kort Underviisning for Begyndere i det høitydske Sprog, med Tillæg af en kort Afhandling om den danske Skriverigtighed. Kbhvn 1774. (anm. i L. Efterretn. 1776 No. 27. Krit. Journal f. A. S. 315). — Er det fårnuftigt at have Religion, eller vilken af så mange er den fårnuftigste? Kristiania 1794. 8. (anm. af Høst i Lærde Eft. 1796 No. 29, jfr. S. 496. K.s Svar herpaa fulgte som Bilag med Norske Intell. Sedl. 1797 No. 31, 2 Blade 4, og optrykkes i L. Eft. f. A. No. 33). — Et Forsvar for sin Skrivebrug gav han i Norske Int. Sedl. 1796 No. 37.

L.

Laache, Nils Jacob Jensson, Søn af Gaardbruger Jens Knudssøn og Dorthe Jakobsdatter, er født paa Gaarden Laake i Ullensager 6 Novbr. 1831, var Handelsbetjent i Christiania 1847—49, opholdt sig derefter hjemme og begyndte at studere; tog 1855 privat dimitteret Examen artium, og 1858 theologisk Examen. Han er siden 1859 ansat i den indre Missions Tjeneste i Christiania.

I Mag. Christian Scrivers Sjæleskat. I. (Chra 1856. 4.) har han S. I—XV skrevet S.s Levnet efter Ferd. Braun.

I For Fattig og Rig 1852—1855 har han foruden Oversættelser skrevet flere orig. Betragtninger, Psalmer og mindre Stykker. Fra 1856 (jfr. O. Skullerud) deeltog han stadigen i Bladets Redaction, og blandt hans Bidrag mærkes: Betragtninger over Evangelierne (fra 1856 af); 1858, No. 24, 26, 29, 32—34, 40—42: En Samtale om Englene. Fra 1859 No. 16 er han dette Blads Redacteur.

Laading, Herman, Søn af Kjøbmand (Mægler) Dometius og . . . . . . Laading, er født i Bergen . . . . . 1813, og blev privat dimitteret 1831; var en Tid artistisk Directeur for det norske Theater i Bergen, og er nu Lærer ved en Pigeskole sammesteds.

Nogle Ord i Anl. af Rector Holmboes Yttringer om Lancaster-Methoden i Bergens Mercur. Bergen 1834. 2½ Ark 4. (Særskilt Aftryk af Bergens Mercur f. A.)

Laing, Robert Meason, Brodersøn af Reiseforfatteren Samuel L., opholdt sig i nogle Aar i Norge paa Eker.

I Granskeren III. No. 21: The Bard (Digt, oversat paa Norsk i No. 22 og 27—28); IV. No. 42: Thoughts on the Sules-Peak (Digt, med Overs. i No. 48); V. No. 5: Life, og No. 16: Sørgedigt over Maurits Hansen.

I Morgenbladet 1844 No. 88: The norse Kings Dirge.

Lammers, Amund, Efterfølgendes Broder, er født i Kjøbenhavn 13 August 1804, blev Student fra Christiania Skole 1823 og tog mineralogisk Embedsexamen 1827; opholdt sig 183*—1833 med offentligt Stipendium i Udlandet især i Tydskland; blev 1834 Bergmester Nordenfjelds, 1837 ligesaa i østre søndenfjeldske Distrikt, samt fra 1839 tillige Bestyrer af Modums Blaafarveværk. 17 Mai 1850 udnævntes han til Medlem af Directionen for Kongsbergs Sølvverk, og 22 Sept. 1852 tillige Bergmester i vestre søndenfjeldske Distrikt. * Maria Pauline Schult (f. i Christiania 10 Sept. 1816), D. af Toldkasserer Aage Claudius S. og Magdalena Eleonora Due.

I Morgenbladet 1849 No. 99 og Christiania-Posten No. 287: Angaaende Modums Blaafarveværk. 4½ Sp.

Til den Physiographiske Forening i Christiania har han indsendt følgende utrykte Afhandlinger: Jagttagelser til Høidebestemmelser med Barometer, foretagne paa en Reise mellem Høifjeldene i Agershuus og Bergens Stifter i Sommeren 1827; Bemærkninger paa en Reise til Høifjeldene især paa Grændsen mellem Agershuus og Bergens Stifter, i Sommeren 1827.

Lammers, Gustav Adolph, Søn af Generalmajor m. m. og Commandant i Frederiksstad Ernst Anton L. († 2 April 1847) og Seriane Magdalena Hagen († 14 Juli 1843), er født 26 Mai 1802 i Kjøbenhavn, hvor Faderen da var ansat som Artillericapitain. Han kom i sin Barndom med Forældrene til Norge, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1821 og theologisk Candidat 1825; var i nogen Tid const. Adjunkt ved nævnte Skole, blev 6 Octbr. 1827 Prest ved Hospitalet i Throndhjem, 23 Decbr. 1835 Sognepræst til Bamble og 17 August 1848 til Skien; foretog for sin Helbred 1848—1849 en Reise til Danmark, Tydskland, Frankrige og Italien. Efter Hjemkomsten herfra fremtraadte hans Anskuelser med

større Skarphed; han fandt sin Samvittighed som Sjælesørger ængstet ved at meddele Absolutionen for Nadveren uden forudgaaende privat Skriftemaal, og fik paa Ansøgning 1855 en personel Capellan beskikket, der skulde overtage nogle af Sognepræstens Pligter. Imidlertid søgte og fik han 5 Juni 1856 Afsked i Naade og med Pension indtil videre. Men da han umiddelbart derpaa 1 Juli 1856 udmeldte sig af Statskirken og stiftede en „fri apostolisk-christelig Menighed“ i Skien, ophørte Pensionen ifølge kgl. Resol. Han var Storthingsmand fra Bratsbergs Amt 1839 og 1842. * Henriette Nicoline Rode (f. 30 April 1810), D. af nedennævnte Hans Henrik R., Oberst og Generalkrigscommissair i Norge. (Biographi m. Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 30. Portrait i fol., lith. af Bärentzen i Kbhvn 1850. jfr. Moes Efterretn. 96. Erlandsens Thjems Geistl. 92. L. Helveg i Dansk Kirketid. 1855. 345—59. Om hans Virksomhed i Skien i „For Fattig og Rig VI. (1853) Nr. 31—36. Neues Zeitblatt für die Angelegenh. d. luth. Kirche, 1857 No. 32. Hengstenbergs Evang. Kirchenz. 1858 Maiheftet flg. Norsk Kirketidende 1857, No. 15. 16. Allgem. Kirch. Chronik for 1856, 57, 58 o. fl. St. jfr. Modskrifter af A. C. Andersen, Fr. Ingier, G. Johnson, J. Kaurin og S. B. H. Walnum).

Uddrag af den christne Kirkes Historie. En Oversættelse. Thjem 1834. 320 S. 8. (anm. i Mgbl. s. A. No. 294).

Psalme-Skat. Et Udvalg af gamle Psalmer, uddraget af Kingos, Pontoppidans og Brorsons Samlinger. ib. eod. VIII. 664 S. 8.

80 ældre og nyere Psalmer for de forskjellige Kirkeaarets Tider, især Høitiderne, saml. og udgivne som Tillæg til den evang.-christelige Psalmebog. 2det Opl. Skien 1851. 100 S. 32. 3die Opl. ib. 1853.

Christelig Psalmebog, samle og udgivet. Skien 1852. XII. 324 S. 8. 2det Opl. ib. 1855. XII. 324 S. 8.

Afskedsandragende og Afskedsord ved Nedlæggelsen af Embedet som Sognepræst i Skien. Skien 1856. 32 S. 8. (jfr. Norsk Kirketidende 1856 No. 29, samt iøvrigt s. Bl. 1—3, 6—10, 12, 17, 19—20, 22, 27 o. fl. Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 30.)

Grundtræk af en fri apostolisk christelig Menigheds Forfatning. vedtagen af en Deel af Statskirken udtraadte Personer den 4 Juli 1856 i Skien. Skien 1856. 20 S. 8. Optrykt i Chr.-Posten og flere Provindsaviser samt i Haderslev 1857 ved M. S(ommer). (anm. af Th. C. Bernhoft i Norsk Kirketid. s. A. No. 29 Till. og 30).

Forsvar for den frie apostolisk-christelige Menighed og dens Forfatnings Grundtræk. Skien 1856. 78 S. 8. (anm. i Chrposten 1857 No. 46).

Aandelige Smaasange, samlede og udgivne. Tromsø 1857. 64 S. 32.

Meddelelser til og fra de frie apostolisk-christelige Menigheder. Skien 1859. 1 No. (Ark) maanedlig. 8.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 7—9: Referat af hans Ytringer i Christiania geistlige Forenings Møde i Febr. s. A.; No. 33: Et Brev til Udgiverne.; No. 41: Nogle Bemærkninger ved den tredie Troesartikkels Form i vort Sprog. (jfr. Svar herpaa af W. A. Wexels i No. 45 og af C. U. Suudt i No. 48).

I For Fattig og Rig VI. (1853) No. 28—29: Tale ved det Norske Missionsselskabs 6te Generalforsamlings Slutningsfest i Bergens Domkirke 29 Juni 1852.

I Morgenbl. 1855 No. 11: Et Brev fra ham til Biskop Arup ang. Alterens Sakramente og A.s Svar.

Væsentlig Andeel i Udgivelsen af det Throndhjemske Tractatselskabs Smaaskrifter og af Skiens indre Missionsforenings Traktater.

Lampe, Johan Frederik, Søn af Farver Rasmus L. († 1823) og Elisabeth Hagelin († 1844), er født i Bergen 12 Januar 1811, blev privat dimitteret 1830 og theologisk Candidat 1834; ansattes 1836 som personel Capellan til Skjerstad, 1843 i samme Egenskab til Lødingen, blev 21 Marts 1849 Sognepræst til Kolvereid, 1853 Provst i Namdals Provsti og 18 Novbr. 1856 Sognepræst til Tysnes. * 1. Marthe Susanne Lund († 18 Juni 1849), D. af nedennævnte Borgermester L. i Bergen. 2. Anne Dorothea Sørensen, f. 8 Aug. 1825, D. af Guldsmed Lars S. i Bergen og Nille Andersen. (Erlandsen Tromsø Geistl. 137—38).

Tale holden i Skjerstad Kirke ved Sognepræst B. L. Junghans's Jordefærd 28 Juli 1841. Tromsø 1841 (ɔ: 1843). 8.

I Morgenbladet 1845 (?): To tilforn utrykte Aktstykker om den titulære Biskop Nicolai Christian Friis.

Han arbeider paa en Fortsættelse af Hattings Bergenske Præstehistorie.

Landmark, Jens, efternævnte Sorenskriver L.s Søn, er født paa Tysse i Ytre Holmedal 28 Octbr. 1817, lærte Bogtrykkerkunsten i Bergen og Kjøbenhavn, og nedsatte sig 1843 som Boghandler i Christiania i Forening med Magnus Vogelius Feilberg.

Frugthaven. En letfattelig Anviisning til Frugttræers Opelskning, m. m. af Daniel Müller. Med 23 steentr. Tegn. Efter det Svenske. Chra 1849. 64 S. 8.

Landmark, Johan Daniel Stub, Foregaaendes Broder, er født paa Tysse 14 Mai 1820, blev Student fra Bergens Skole 1841 og theologisk Candidat 1844, samt blev 28 Juli 1849 Sognepræst til Vardø. * Elisabeth Laurentia Rein (f. 26 Juli 1809), D. af Sognepræst til Nykirken Jonas Rein og Anne Frederikke Bergersen.

Hellenerabressen i Studentermødet i Hotel du Nord. Chra 1843. 16 S. 8.

Praktisk Retskrivninglære for Begyndere. Bergen 1846. 24 S. 12. — 2det Opl. ib. 1852. 24 S.

ABC med Billeder. ib. 1847. 48 S. 8.

Regnebog til Skolebrug og privat Underviisning. ib. 1848. 2det Opl. 1852. 47 S. 12. Facitfortegnelse. ib. 1848. 16 S. 12.

Landmark, Nils, Søn af Fabriksvend Nils L. og Karen Andersdatter, er født i Christiania 11 Marts 1775, tog. 1797 juridisk Examen i Modersmaalet; var i længere Tid const. Sorenskriver i Nordfjord og i Søndfjord, og blev 11 Oktbr. 1808 Sorenskriver i Søndfjord. Storthingsmand fra Nordre Bergenhuus Amt 1821 og 1822; blev 1821 Ridder af Vasaordenen og 1851 af St. Olafs Orden, og tog 30. Novbr. 1852 Afsked. * Barbara Henriette Ranzow Heiberg (f. i Gloppen 6 Marts 1779. † 21 Mai 1828), D. af Sognepræst Johan Widding H. og Anna Maria Stub.

I Den Constitutionelle 1843 No. 11 og 69: Om Criminalloven af 20 Aug. 1842 er anvendelig paa Handlinger, foretagne før 1 Januar 1843.

Landstad, Magnus Brostrup, Søn af Sognepræst til Silgjord Hans L. († 1 Octbr. 1838) og Margreta Elisabeth Schnitler († 21 Aug. 1850), er født 7 Octbr. 1802 i Maasø Prestegaard paa Magerøen i Vestfinmarken, hvor Faderen da var Sognepræst, blev privat dimitteret 1822 og theologisk Candidat 1827; blev 1828 residerende Capellan til Gausdal, 1834 Sognepræst til Hvideseid, fulgte 13 Marts 1839 Faderen i Silgjords Kald, blev 28 Octbr. 1848 Sognepræst til Frederikshald og 1854 Provst i Nedre Borgesyssel. Ved kgl. Res. 7 Octbr. 1852 overdroges det ham at udarbeide Forslag til et nyt Psalmeverk for den norske Kirke, i hvilken Anledning han erholdt en af Staten lønnet personel Capellan til Hjælp i Preste-Embedet. Han blev 23 April 1859 Sognepræst til Sandhered. * 6 Mai 1829 Vilhelmine Margreta Marie Lassen (f. 27 Juli 1808), D. af nedennævnte Provst Albert L. i Gran. (Erlandsens Tromsø Geistl. 207).

Hjertesuk til hver Dag i Ugen, Morgen og Aften, saavelsom ved andre Anledninger, samlede, omarb., tildeels ogsaa forfattede. Udg. af Selsk. f. christ. Andagtsbøgers Udgivelse. Chra 1841. 84 S. 8. — 2det noget forandrede Opl. ib. 1846. 80 S. 8. — 3die Opl. 18.. 4de Opl. 1854. 5te Opl. ib. 1855. 80 S.

Næslands Kirke. Et Digt. Fhald 1852. 32 S. 8. (anm. af J. M. i Chrposten 1852 No. 1308; i Daas Tilskuer f. A. No. 18 og i Illustr. Nyhedsbl. No. 31).

Norske Folkeviser, samlede og udgivne. Chra 1853. XX. 867 S. samt 52 S. Musikbilage. 8. (anm. i Mgbl. 1852 No. 63, 66, 67, 241 af P. A. Munch).

M. Luthers aandelige Sange, oversatte og med Anmærkn. ledsagede. Udg. paa Kirke-Dept.s Foranstaltning. Chra 1855. 158 S. 8. (anm. i Chrpost. 1857 No. 48, 50, 56, 60 af g. (O. Vig), i Nyhedsbl. 1855 og Dansk Kirketid. 1856).

Julesalmer, saadanne som de agtes foreslaaede til kirkeligt Brug, samlede og ordnede. Fhald. 1856. 62 S. 8. (anm. med foregaaende).

I Wexels's Tidsskr. for Kirke-Krønike. III. 410—12: En gammel Psalme; 538—40: Cantate og Psalme paa Reformationsfesten 1857 i Hvideseids Kirke (udkom til Festen særskilt for Menigheden).

I Tidsskr. *Nor* II. 289—297: Syv Psalmer.

I Langes Norske Tidsskrift III. 329—75: Prøver af Folkeviser, samlede i Øvre Thelemarken.

I Prædikener af norske Geistlige (1856) II. 59—66: Prædiken paa 4 Sønd. eft. Trefoldighed; 131—37: Prædiken p. 13 Sønd. eft. Trefold.

Hans elegiske og religiøse Digte findes deels med Navn, deels med Mærket M. L. spredte i Bladene: Skilling-Mag., Morgenbladet, For Arbeidsklassen, Ny Hermoder, For huuslig Andagt, For Fattig og Rig, Rigstidenden, Christiania-Posten, Norsk Kirketidende o. fl. — Af hans prosaiske Bidrag mærkes: i Christ.-Posten 1851 No. 1170: Riv ikke de gamle Kirker ned, og byg ikke de nye for store. 4 Sp.; 1852 No. 1216: Om Korset anvendt som Symbol paa Kirkebygninger. 7 Sp. jfr. Morgenbl. 1854 No. 217; No. 1305—6: Brev til en Ven ang. Salmesagen og den paatænkte Indførelse af Wexels's Psalmebog i Vor Frelsers Menighed. 15 Sp. (jfr. Bemærkninger i No. 1434 og 35, samt Gjenmæle fra L. i No. 1449).

I Norsk Kirketidende 1857 No. : Luther om Barnedaaben. 1858 No. 19: Om Kirke-Navne.

I Morgenbladet 1841 No. : Hvorfor skal man fryse i Guds Huus? 1856 No. 335: Ang. vore kirkelige Forholde.

I Smaalenenes Amtstidende 1856 No. 90 og i Frederikshalds Tilskuer s. A. No. 130: Advarsel (i Anl. af Methodisterne i hans Menighed). I Smaal. Amtstid. 1857 No. 82 ff.: Imod Methodisterne.

Han har skrevet Forord (8 S.) til Reformationstale, holdt i Frederikshald 1 Novbr. 1857 af H. W. Brandt, evang. luthersk Prest fra Posen. Fhald 1858. 50 S. 8.

Langberg, Caspar Herman, Søn af Præsident M. S. Langberg nedenfor, er født i Christiansand 1 Mai 1811, blev privat dimitteret 1831 og mineralogisk Candidat 1835; ansattes s. A. som Myntguardein paa Kongsberg; blev i November 1836 constitueret og 13 August 1838 virkelig Myntmester, og foretog 1840 en 4 Maaneders Reise paa Statens Bekostning for at lære Tydsklands forbedrede Myntvæsen at kjende. * 183* Karen Kathrine Kirstine Steenstrup (f. 30 Aug. 1813, † 1858), D. af forrige Directeur ved Kongsbergs Sølvverk Paul S. (s. d.)

Udgav Bergmanden, hvoraf 2 Halvaargange udkom. Kongsberg 1846—47. Heri ere de fleste Opsatser af Udg.

I *Nyt Magazin f. Naturvidensk.* VII. 107—147: Bidrag til Bedømmelse af Ertsforekomsten især paa Kongsberg.

I Skilling-Magaz. III. (1838) No. 38—41: Om Myntningsmethoderne i de forskjellige Lande.

I Den Constitutionelle 1839 No. 324—25: Vedkommende Mynten. 6 Sp.; 1842 No. 110: Om Bøssepenge ved Kongsbergs Sølvverk.

Et af ham og Maschmann optaget geologisk Kart over Hudrum, Eker, Sandsverv, Ringerige og Hadeland er benyttet ved Generalkartet i Gæa Norvegica, og en utrykt Reise af ham i Bergens Stift 1834 har A. Vibe benyttet ved de af ham sammest. meddeelte Høidebestemmelser.

Langberg, Gunder, Søn af Degnen i Odder i Aarhuus Stift . . . . . . L. og Johanne Kirstine Engelbreth, er født i Odder 8 Febr. 1772, Student fra Horsens Skole 1792 og theologisk Examen med egregie 1794; blev 1795 personel Capellan til Laurdal i Jarlsberg, 1798 Lærer ved Skolelærerseminariet i Tønsberg, 1802 Sognepræst til Moss, 1812 til Lyngdal, 1819 til Berg ved Frederikshald og 1822 Sognepræst i Stavanger samt i flere Aar Provst i Provstiet. † i Stavanger 1 April 1844. * Christina Margreta Rein (f. i Jevnager 1776), D. af Ole Rein og Christiane Nannestad, og Enke efter Aftensangspræst og Rektor Fred. Lerche i Tønsberg. (jfr. Erslews Forf. Lex. II. 93).

I Tidsskriftet Hermoder XI. 22—26: Tale i Anl. af Skolelærerseminariets Aabning i Tønsberg. — I Platous Indberetninger om Nationalfesten 1811 S. 178—92: Tale paa Universitets-Festen i Moss (ogsaa særskilt. Chra 1812. 8.) — I Hist. philos. Samlinger udg. af Selsk. f. N. V. V. 1 Bind 139—70: Hvori bør Almuens Ungdom undervises i Skolerne? Et Priisspørgsmaal besvaret.

Langberg, Johan Julius, efternævnte Præsident Malthe S. L.s Søn, er født i Christiania 26 April 1818, blev Student 1838 og medi-

cinsk Candidat 1845; er praktiserende Læge i Ringsager paa Hedemarken. * en Datter af Mægler Bøchmann i Christiania.

I *Magaz. f. Lægevidenskaben*, 2den Række I. 49—66, 407—425: Almindelig Oversigt over den ved Dr. Crusell i Finland opdagede electrolytiske og galvanocaustiske Curmethode; II. 111—119, 219—38: Nogle Ord om Electromagnetismens Anvendelse som Lægemiddel.

Langberg, Lorents Christian, ældste Søn af nedennævnte Præsident Malthe S. L., er født i Christianssand 18 Marts 1810, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1828 og juridisk Candidat 1835; lagde sig tidlig efter Mathematik og Physik, som han 1830 studerede under Ørsted i Kjøbenhavn, og var i nogle Aar Privatsecretair hos Statholder Grev Wedel Jarlsberg. Som Universitets-Stipendiat i Physik erholdt han i 1843 et Reisestipendium af Statskassen, og studerede i to Aar anvendt Mathematik og Experimental-Physik i England, Frankrige og Tydskland (især London, Paris og Berlin). Paa denne Reise deeltog han i det Aarsmøde, som British association 1843 holdt i Cork, og i Berlin udførte han tildeels med Prof. Magnus en vidtløftig physisk Undersøgelse om Varmelæren, ligesom han under Reisen blev optagen som udenlandsk Medlem af British association for the avancement of science, og ordentligt Medlem af Physicalische Gesellschaft i Berlin. Han blev 26 Mai 1847 Lector og 22 Decbr. 1853 Professor i Physik ved Universitetet. Desuden var han Lærer i Physik ved den militaire Høiskole og ved Krigsskolen, ligesom han 1847 var Medlem af en kgl. Commission for at udarbeide Plan for et polyteknisk Institut. I Sommerferien 1852 foretog han atter med offentligt Stipendium en kortere Reise til Udlandet for at gjøre sig bekjendt med de nyere Fremskridt i Experimental-Physiken. † i Christiania 21 Marts 1857. * 184* Andrea Margrete Heyerdahl (f. i Chrsand 1 Decbr. 1827), D. af Kjøbmand Thomas Stenersen H. og Anne Kathrine Smith. (Biogr. Notits i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 13).

Populære Forelæsninger over Astronomien af D. F. Arago. Oversat Chra 1841. VI. 267 S. 8. m. 2 lith. Plader.

Redaktør af *Nyt Magazin for Naturvidenskaberne* fra VII. 2 Hefte til sin Død, og deri udgivet følgende Afhandlinger: I. 390—405: Om Stjernernes Funklen; II. 53—138: Om de isochromatiske Curver og de polariserede Lysstraalers Interferens i combinerte eenaxige Krystaller efter Undulationstheoriens Grundsætninger; III. 402—4: Optisk Notits; IV. 176—195, med Th. Scheerer: Undersøgelse af Gigtgaser fra en norsk Marsovn; ib. 350—68: Om Svovlsyrens specifike Vægt ved forskjellige Fortyndningsgrader; V. 274—98: Iagttagelser over den magnetiske Intensitet paa forskjellige Steder i Europa; ib. 319—31: Den ved de forskjellige Svovlsyrehydraters Forbindelse med Vand frembragte Volumformindskelse og dennes Forhold til den frigjorte Varme (jfr. Bemærkninger herved af J. Lamont, ib. S. 370—73): ib. 425—39: Oversættelse af D. Forbes's (s. d.) chemiske Undersøgelse af nogle ved Jernfabrikationen frembragte krystallinske Slagger; VI. 56—86: Magnetiske Iagttagelser paa en Reise i Christianssands Stift Sommeren 1848. IX. 97—109: Om Indretningen og Brugen af Bunsens Photometer.

I Universitets- og Skole-Annaler, Anden Række IV. 238—51: Indbe-

[illegible] 1843—46 [illegible] Udenlands-[illegible] [illegible] Examen artium og [illegible]

[illegible] Stjernetud.

[illegible] skandin. Naturforskeres Møde i Christiania 1856 holdt han et Foredrag [illegible] om Capillaritetens [illegible] paa [illegible] Legemers Lige-[illegible] Anvendelse [illegible] Areometerskalaen. (Forhandl. [illegible])

[illegible] Armitsen (Univers. Program 1858 II. [illegible] Afhandling Om Capillaritetens Ind-[illegible] Areometerenes Angivelser. S. 1—19.

Poggendorffs Annalen d. Physik u. Chemie. Ergänzungsband 184[illegible] S. — [illegible] Interferentserscheinungen in combi-[illegible] Crystallen. — LX. 56 ff. Specifische Gewicht der Schwefelsäure [illegible] verschiedenen Graden der Verdünnung: [illegible] 154 ff.: Atmospherisch-optische [illegible]: [illegible] 489 ff. Untersuchung [illegible] eines norwegischen Hohofens [illegible] og C. Langberg [illegible] Annales des mines, Decbr. 1844); [illegible] Ueber die Bestimmung der Temperatur und Wärmeleitung fester [illegible] Organ indtaget i Monatsbericht d. Berl. Academie 1845, 268 ff., i [illegible] Fortschritte der Physik im Jahre 1845, S. 355 ff., i L'Institut 1846 [illegible] Philosophical Magazine. London. XXVIII. 161 ff.)

Report of the British association for the advancement of science 1847: On the specific gravity of sulphuric Acid at different degrees of delution, and on the relation between the development of heat and coincident contraction of volum in [illegible] Acid when mixted with water.

Langberg, Malthe Sehested, [illegible] Provst Gunder L.s yngre Broder, er født i Odder i Jylland 1779, blev juridisk Candidat 1806, og [illegible] Secretair ved Christiansands Stiftsoverret, hvorfra han Febr. 1812 [illegible] og blev Procurator ved alle Overretter i Danmark og Norge, Marts 1815 Stiftsoverretsassessor i Christiansand, Decbr. 1816 Høiesteretsassessor og Marts 1825 Magistratspræsident i Christiania, samt s. A. Ridder af Nordstjernen. † i Christiania 16 Febr. 1828 i sit 49de Aar. * 180[illegible] Sophie Kathrine Alfing.

Han antages at være Forf. af en under Mærket L—g i Nationalbladet VII. 113—28 og 129—40 indført Opsats: Om de norske Embedsmænds Kaar. (jfr. Bemærkninger herved af M. Bergh. s. d.)

Lange, Alexander, Søn af Magazinforvalter Christopher Andreas L. († 12 Jan. 1809) og Christiane Holst († 20 Sept. 1812), er født paa Agershuus 5 Juni 1792, blev Student fra Christiania Skole 1810 og theologisk Candidat i Kjøbenhavn 1814; blev 1817 residerende Capellan til Stavanger og 6 Mai 1839 Sognepræst til Asker og Forstander for Skolelærer-Seminariet der; 1854 Provst i Drammens Provsti, 1859 Ridder af St. Olafs Orden. * 1817 Christine Castberg († paa Asker 15 Septbr. 1851), ovennævnte Sognepræst C.s Søster.

Vor Herres og Frelsers Jesu Christi Nye Testamente. Udgivet. Stavanger 504 S. 8.

Afskeds-Prædiken paa 10de Trinitatis Søndag i Stavanger Domkirke, til Stavangers og Frue Sogns Menigheder. Stavanger 1839. 13 S. 8.

Prædiken til Høimesse i Stavanger Domkirke paa 3 Sønd. eft. Trinitatis. ib. 1844. 14 S. 8.

Om Peder Olsen Ringeneie, hans Beredelse til Døden og Henrettelse. Chra 1847. 61 S. 8.

Et Ord om Hungersnød. Prædiken paa 1ste Sønd. i Faste 1847. ib. eod. 16 S. 8. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. I. 196—97).

I Prædikener af norske Geistlige I. 36—41: Præd. p. 1 Juledag; II. 177—184: Præd. p. 19 Sønd. eft. Trefoldighed.

Lange, Alexander, Foregaaendes Søn, er født i Stavanger 17 Jan. 1827, Student 1845 og theologisk Candidat 1849; ansattes 1852 som personel Capellan hos Faderen, og modtog 1856 Kaldelse til Prest for den norske Menighed i Painted Creek i Iowa i de Forenede Stater, men døde paa Asker i Juli 1857, da han var færdig til Afreisen. (Chrpostem f. A. No. 217).

Prædiken over Luc. 2, 40—52. Chra 1857. 16 S. 8.

Lange, Christian Christoph Andreas, foregaaende Provst L.s Brodersøn og Søn af Baltazar Michael L., Landmand († 23 Juni 1812) og Ovidia Margrete Kirstine Messell, er født paa østre Stabæk i Bærum 13 Aug. 1810, Student fra Christiania Skole 1827, og 1833 theologisk Candidat. I Juli 1834 blev han Lærer i Norsk, Religion, Historie og Geographi ved Søkadet-Institutet i Frederiksværn, og blev 30 Sept. 1845 Bureauchef og Archivar for Rigsarchivet samt 13 Octbr. 1851 tillige Stempletpapirs-Controlleur. Han foretog 1843 med Stipendium af Vidensk. Selsk. i Thjem en Reise i Norge for at fuldstændiggjøre sine Samlinger til de norske Klostres Historie, og fik s. A. af Statskassen et Stipendium, for i Nordtydsklands Bibliotheker og Archiver at samle Bidrag til Norges Historie, hvilket skede under Ferierne 1844 og 1845. Ifl. kgl. Res. af 30 April 1850 sendtes han i Mai s. A. til Kjøbenhavn, for at underhandle med den danske Regjering om Norge vedkommende Archivalier i danske Archiver, og afsluttede derom 13 Sept. 1851 med den danske Geheimearchivar, nuværende Conferentsraad m. m. C. F. Wegener, en af begge Regjeringer ratificeret Convention, ifølge hvilken en betydelig Deel norske Archivsager afgaves til Norge. Han blev ved denne Leilighed Ridder af Danebrog. Han har med offentlig Understøttelse foretaget Reiser til Sverige i 1853 og til Belgien, Holland og Nordtydskland i 1857, for at undersøge Archiverne. Medlem af Samfundet til det Norske Folks o. Sp. Historie (1832), af Vidensk. Selsk. i Throndhj. (1843) og Christiania (1857), af Nord. Oldskrift-Selsk. i Kbhvn (1845), corresp. Medl. af Vitt. Historie- och Antiqvitets-Acad. og af Samfundet för Utgifv. af Handskrifter rörande Scandinaviens Historia i Stockholm (1850), Æresmedlem af Foreningen til Norske Fortidsminders Bevaring (1853) og af Kgl. Weten-

flavs- och Vitterhets-Samhället i Göteborg (1858). * 24 Aug. 1836 Maren Kirstine Breda (f. 2 Juni 1816), D. af Oberstlieut. og Chef for Landvigske Corps Halvor Br. (+ 1844) og Ellen Johanne Koch. (Biographi med Portr. i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 21. 24. jf. Ny Félagsrit. XV. 69).

Fortegnelse over de i Norge udkomne Bøger i Aarene 1814 til 1831. Chra 1832. 43 S. 8.

Udtog af Norges, Sveriges og Danmarks Historie. En Omarbeidelse af L. S. Platous Udtog af de Skandinaviske Rigers Historie." Chra 1841. IV. 237 S. 8 (i Forening med C. N. S. Platou).

De norske Klostres Historie i Middelalderen. Bearb. efter utrykte Kilder. Chra 1847. 827 S. 8. og 1 Bl. Rettelser. (1ste Hefte anm. i Aftenbladet 1845 No. 261). — Den omarbeidede Udg. Chra 1856. 567 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 30 af P. A. M.)

Diplomatarium Norvegicum. Oldbreve til Kundskab om Norges indre og ydre Forhold, Sprog, Slægter, Sæder, Lovgivning og Rettergang i Middelalderen. Samlede og udgivne af C. C. A. Lange og C. R. Unger. 1ste Samling 1847—1849. L. 912 S. 8. med 2 Skriftprøver. 2den Saml. 1851—1852. 948 S. 3die Saml. 1853—1855. 935 S. 4de Samling 1857—1858. 910 S. — Registrene til 2den og 3die Samling ere af ham. I 1ste Samling findes desuden af ham: *Hjælpemidler til Beregningen af de i norske Oldbreve forekommende Tidsbestemmelser.* (S. XIII—L.) (Det første Hefte af dette Verk er anmeldt i Morgenbladet 1848 No. 11 og 12 af P. A. Munch, i Tidsskriftet „Frey" (Stockholm 1848. 46de Hefte. S. 167—171 af G. Stephens; i „Nyt histor. Tidsskrift." II. 694—698 af C. Molbech; 1ste Samling er anm. i „Nordischer Telegraph" 1850 No. 76 af Ms., og 1—2 Samling i Gersdorffs Repertorium 1853. IV. 32—35 af Th. Moebius). Fortsættes.

Norsk Forfatter-Lexikon 1814—1856 af J. E. Kraft. Efter Forf.s Død ordnet, forøget, fortsat og udgivet. Chra 1857—1858. 1—3 Hefte. Aabel—Kettler. 336 S. 8. (Fortsættes).

Erindringer som Bidrag til Norges Historie fra 1800—1815 af Jacob Aall. Med Forf.s Biographi af J. C. Aall. Udg. med nogle Rettelser og Tillæg. Chra 1859. VIII. 776 S. 8. (anm. i Chr.-Posten 1858 No. 348. 1859 No. 8. 24).

Om de Staten tilhørende Præstegaarde. Betænkning afg. til Kirke-Dept. Chra 1859. 60 S. 4. (særskilt Aftr. af Storth. Forhandl. 1859—1860).

I Samlinger til Norske Folks og Sprogs Historie er af ham: II. 508—586, III. 66—177, IV. 144—161, 438—513, V. 195—324, 369—478: Statholder Hannibal Sehesteds Copiebog for Aaret 1645, afskrevet og meddeelt. III. 184—188: Efterretninger om Krigsbegivenhederne paa Ringeriget i Aaret 1716. Desuden har han udarbeidet Registrene til 1, 2, 4 og 5te Bind.

I Norske Univ. og Skole-Annaler I. 557—63: Efterretninger om Sæcadet-Institutet i 1833 og 1834; III. 392—402: Søcadet-Institutet 1835—1838. — I 2den Række III. 535—548: Indberetning om en Reise i Nordtydskland. (fuldst. i Nor).

I *Nor*, Tidskrift f. Vid. og Litt. II. 483—516: Historiske Notitser. III. 3. 1—103: Beretning om en videnskabelig Reise til Nordtydskland i Sommeren 1844, med Bilag. (ogsaa særskilt i faa Exemplarer).

I Literaturtidende 1845—1846 har han anmeldt, i No. 9 og 10: Erlandsens Biograph. Efterretninger om den Nordenfjeldske Geistlighed, 1ste Hefte; i No. 18 og 19: Behrmanns Beretning om Kong Oluf Hagensens Død og den falske Oluf.

Udgiver af de 5 første Aargange af Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur 1847—1851. (anm. i Bergenske Blade 1848 No. 50, 62). Deri er af

ham, foruden alle mindre Opsatser uden Navn og Mærke, I. 217—304: Bidrag til Norges Historie under Unionen. II. 162—186, 254—269: Blandede Aktstykker til Norges Historie efter Reformationen; 417—437: De norske Kongers Regjeringsaars Beregning. En chronologisk Undersøgelse. (ogsaa særskilt). IV. 39—95: Historiske Efterretninger om Besidderne af Giske Gaard paa Søndmøre. (ogsaa særskilt). I samme Tidsskrift har han anmeldt i 1ste Bind: Moes Tidsskrift for Personalhistorie, I. Norge i Tegninger. 1. Nor I—III. Fayes Udtog af Norges Historie. Munchs Underholdende Tildragelser af Norges Historie, Oversættelse af Hermes's de europæiske Staters Historie I. 1, og Held og Corvins Verdenshistorie; Andresens Haandbog i Afholdsreformen; Krohg, Presten i Loppen; De sidste 16 Aars theol. Candidater; Menigmands Ven; Holmbergs Bohusläns Beskrivning I—III, og Werlauffs Danske Selskabs Historie. I 2den Aargang: Krags Frederikshalds Historie, Meydell om Hedemanns Rapport og Heyerdahls historiske Sange. I 3die Aarg.: Munchs Norge i Middelalderen, Schjøths Beskrivelse over Norge. I 4de Aarg.: Lassens Lærebog i Historien. I 6te Aarg.: Berømte Nordmænd, 1. Endvidere de i de 5 første Aargange indførte Litterære Efterretninger.

Med-Udgiver af *Norske Samlinger* (Chra 1845—1852), hvori af ham: I. 72—94: Matrikel over Norske Studerende ved Rostocks Universitet 1419—1590. 159—160: Historisk-statistiske Notitser. 134—159 og 384—449: Bidrag til Norges Historie 1716—1719. 362—383: Nye Bidrag til Kalmar-Krigens Historie. — *Udgiver* af sammes 2det Bind (1858—59), hvori er af ham: 81—91: Nedenes Lens Almues Opsætsighed 1658; 141—144 og 316—20: Hist.-statistiske Notitser (anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1858 No. 43—45); 327—335: J. N. Müllers Beretning om Slaget 2 April 1801; 340—470: Prinds Christian Augusts Breve til General Krogh. (Tidsskriftet fortsættes).

I *Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie* 1850. S. 288—91: Notits om St. Michaels Kirkehule i Thelemarken, med 2 Prospecter af Zeuthen.

I *Aarsberetninger* fra det kgl. Geheimearchiv. (Kbhvn 1857. 4.) II. Tillæg. 73—78: En kalendarisk Rettelse (vedk. Festdagen þriðjavaka).

Til 2den Udgave af Krafts topogr.-statist. Beskrivelse over Kgr. Norge meddeelte han forskjellige, tildeels deri omtalte Oplysninger, og besørgede Trykningen af hans topographiske Haandbog (Chra 1848), hvortil han tillige har udarbeidet Registeret.

I Morgenbladet har han oftere skrevet, med og uden Navn; i de sidste 10 Aar under Mærket L. Blandt disse Opsatser anføres: i 1839 No. 84 og 118 Till.: Om offentlige Arbeider som Middel mod den almindelige Nød paa Landet. (jfr. No. 124, 133, 141, 144, 162, 163, 177); No. 159, 1840 No. 127, 163, 1841 No. 49: Om den norske Litteratur og Boghandel; 1839 No. 318: Bemærkninger ved kgl. Ref. 17 Octbr. 1839 (om uexaminerede Søcadetter). — 1841 No. 62: Norsk literær Forening; No. 96: Den Berlingske Tidende og Norges Budgetter. — 1848 No. 85: Om Told paa Bøger. (jfr. No. 91 Till.); No. 140: Har Schleswigholsteinerne Ret? (jfr. No. 124, 134, 148, 150, 151, 154 og 164). — 1851 No. 349: Sporveiens Konsekventser; jfr. No. 361. — 1852 No. 213: Forslag til nye Gadenavne i Christiania. — 1855 No. 5: Bladet Wäktaren om Norges og Sveriges Handel og Søfart.

I Christianiapostens 1ste Aargang enkelte anonyme Smaastykker, hvoribl. i No. 39: Germanisme. Skandinavisme. 3½ Sp.

I Illustreret Nyhedsblad 1857 No. 6: Historisk Underretning om Hellig-Trefoldigheds-Kirke og Kirkegaard i Christiania. 1858 No. 7, 8, 10, 12, 19: Efterretninger om Christiania, m. Karter. 1859 No. 17: Kong Erik af Pomerns Rigssegl, m. 2 Afb.

Lange, Christopher Andreas, Foregaaendes Fætter, og Søn af Kjøbmand Bernt Christopher L. († 1821) og Marthe Marie Bodom,[1] er født paa Frederikshald 10 Sept. 1808, blev 1830 Officier og overgik, efter bestaaet Examen ved Høiskolen, til Artilleribrigaden: 1837 Premierlieut., 1846 Stabscapitain, 1854 Capitain og Batterichef, samt 22 Marts 1858 Oberstlieutenant og Chef for 3die Bataillon i Frederikstad. 1858 Ridder af Sværdordenen. * 4 Jan. 1834 Anne Birgitte Falsen (f. 1812), D. af Justitiarius C. M. Falsen ovenfor.

I Militairt Tidsskrift XII. 1—33, 389—473: Sammendrag af det i artilleristisk Henseende Mærkværdigste ved Beleiringerne af de franske Fæstninger 1808—1813; XVIII. 205—253: Om Kystartilleriets Brug med fiendtlige Fæstninger. (jfr. Meydells Bemærkninger herved i 3die R. I. 21 ff.)

I sammes *3die Række* I. 139—163: Om Søbatterier i Almindelighed og de christianssandske Befæstninger i Særdeleshed. m. 2 lith. Pl. (Bemærkninger herved af H. F. A. Sibbern sammest. S. 327 ff.) II. 95—140: Svar paa General Meydells Bemærkn. til min Opsats om Kystartilleriets Brug. (Svar herpaa fra M. 339—358). 376—85: Om Vognstangsbøilen.

Lange, Frederik Carl, Søn af Sorenskriver og Byfoged Lars L. († 1757) og Rise Margrethe Schultz, er født i Christiansund 1743 (døbt 30 Sept.); opdroges hos sin Farbroder i Sjælland, blev Student fra Kjøge Skole 1761 og theologisk Candidat 1763; blev 1767 pers. Capellan til Kvernes, 1780 resid. Capellan til Vang paa Hedemarken, 1786 Sognepræst til Kragerø og 27 Novbr. 1801 til Aas, hvor han døde 22 Marts 1823. * 10 April 1780 Christiane Lovise Laasen (f. i Kbhvn 1755, † 10 Novbr. 1819), D. af Justitsraad Peder Fielderup L. og Sophia Magdalena Fischer. (jfr. Erlandsens Thjems Geistl. 470).

Et ret grundet Venskabs stærke Kraft og uopløselige Baand betragtet i en Brudevielsestale ved August de Meldals og Anne Dorethea Thunes Copulation. Thjem 1776. 63 S. 8.

Lange, Lorents, foregaaende Sognepræst Frederik C. L.s Søn, er født i Vang (døbt 3 Jan. 1783), Student fra Christiania Skole 1801 og juridisk Candidat 1805; blev 1809 Undercancellist i Danske Cancelli, 1810 Assessor i Christianssands Priseret og senere Stiftsoverretsassessor sammesteds; 1816 Professor i Lovkyndigheden og 14 Octbr. 1825 Assessor i Høiesteret. Storthingsmand fra Christianssand 1814 og 1815 samt fra Agershuus Amt 1833. Han blev 1816 Ridder af Nordstjernen og 1847 Commandeur af St. Olafs Orden; tog 15 Septbr. 1858 Afsked; boer paa sin Eiendom Saxegaard i Oslo. * 1816 Ellen Johanna Giedde (f. 1785, † 16 [illegible] 1855), D. af Forvalter Christian G. og Ragne Angell, samt Enke efter [illegible]stue. (jfr. B. Moes Efterretninger 97).

[illegible]edudgiver med Morgenstjerne, Bogt og Hjelm af Juridisk Repertorium [illegible]r. Chra 1818—1823), hvori af ham: Akademiske Efterretninger.

I Morgenbladet 1839 No. 220, 240 m. Till.: Om Behandlingen af skriftlige Sager i Høiesteret, 10 Sp. (jfr. No. 280).

Lange, Otto Vincent, Søn af Sognepræst til Jevnager Johan Jørgen L. († 1814) og Dorothea Helene Larsen, er født paa Jevnagers Prestegaard 30 Novbr. 1797, blev efter i nogle Aar at have gaaet i Kongsbergs Skole dimitteret fra Christiania Kathedralskole 1814 og tog i 1816 anden Examen; var 1818—21 Huuslærer for Statsraad Nils Aalls Sønner, og blev senere ved gjentagen Sygdom hindret fra at tage theologisk Examen; blev 1823 Bestyrer af Arendals Realskole, og 1824 Overlærer og Bestyrer af den da sammesteds oprettede Middel- og Realskole; 16 Jan. 1834 Toldkasserer i Arendal. Var Storthingsmand fra Arendal og Grimstad ved samtlige Storthing fra 1833 til 1854, og fra 1839 Toldcommitteens Formand; ligesaa Medlem af den kgl. Commission af 1839 til Revision af Toldloven og Toldtarifferne. Udnævntes 7 Octbr. 1854 til Statsraad og Chef for Finants- og Told-Departementet; blev 1843 Ridder af Vasa-Ordenen og ved St. Olafs-Ordenens Stiftelse 1847 Ridder af denne Orden, samt 1857 Commandeur af samme. * 1829 Anne Nicoline Aall, D. af ovennævnte Jacob A. paa Nes Verk. (Biographi ved A. Faye m. Portr. i Mærkelige Nordmænd I. 27—36. Moes Efterretn. om Eidsv.-Repræs. og Storth. 97—98).

I Morgenbladet 1833 No. 199: Bemærkninger ved en Opsats i s. Bl. ang. Besættelsen af Rectoratet ved Throndhjems Skole, 5 Sp. (jfr. Tilsvar i No. 205 og og 208 og L.s Gjensvar i No. 229 Till., 4 Sp.) 1851 No. 204, 307: To Artikler vedk. hans Stilling som Formand i Storthingets Toldcomitee (jfr. No. 205, 272, 316).

Lange, Ulrik Frederik, Forriges Broder, er født i Jevnager 28 Juli 1808, blev Student fra Christiania lærde Skole 1826 og theologisk Candidat 1832; udnævntes s. A. til Overlærer og Bestyrer af den da oprettede Middelskole i Tromsø, forflyttedes 26 Mai 1849 i samme Egenskab til Lillehammers Middel- og Realskole (fra 1853 fuldstændig lærd Skole), hvis første Rektor han blev. Storthingsmand fra Tromsø 1842 og 1845, og fra Lillehammer og Hamar 1854, samt 1857, 1858 og 1859; 1857 Formand for Kirke-Comiteen. Fra 1849 Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. * 183* Stine Charlotte Catharina Blix (f. i Chra 5 Novbr. 1808), D. af Overinspecteur ved Chra Tugthuus Andreas Juul B. og Terbora Margreta Gill.

Lillehammers lærde og Realskole. Indbydelsesskrift til Aarsexamen 1856. Lillehammer 1856. 48 S. 8.

I Norske Univ.- og Skole-Annaler II. 529—546: Tromsø Middel- og Realskole fra dens Oprettelse til Udgangen af 1835.

Som Medlem af den ved kgl. Ref. 16 Oct. 1857 nedsatte Commission ang. Underviisningen i de lærde Skoler og Bestemmelserne for Examen artium, har han Deel i de af samme udgivne Udkast og Forslag. Chra 1858. (se F. L. Bibe).

Larsen, Andrine.

Huusholdningsbog, udgivet efter 30 Aars egen Erfaring. Frederikshald 1846. XV. 125 S. 8.

Larsen, Carl Frederik, Søn af afd. Arsenalforvalter Svend Larsen og Christiane Falk, er født i Christiania 19 Septbr. 1830; privat dimitteret 1847 og medicinsk Candidat 1854. Praktiserende Læge i Christiania.

Dr. N. J. Berlins Naturlære for Almuen. Et af Kongen kronet Priisskrift. Bearb. paa Norsk. Med 40 Træsnit. Udg. af Selsk. for Folkeoplysn. Fremme. Chra 1853. X. 420 S. 8. (2det Opl. og 3die Oplag ere besørgede af Selsk. Bestyrelse, og have ei Oversætterens Navn paa Titelbladet).

Larsen, Herman, Søn af Kjøbmand Peter L. og Johanne Cathrine Sesterfleth, er født i Christiania 31 Aug. 1803, blev Officier 1825 og ansat som Secondlieutenant i Christiansandske Brigade, hvor han 1835 blev Premierlieut., og 1841 Brigadeadjutant, 1849 Capitain og Divisionschef; 1854 Capitainvagtmester paa Frederikssteen og 31 Marts 1856 ligesaa i Frederiksstad. Han var i flere Aar Bestyrer af en Pige- og Forberedelsesskole i Christiansand. * 1832 Ellen Else Marie Oftedahl (f. i Renness 1810), D. af Sogneprest Laurentius Andreas O. (s. d.) og Anne Norberg.

Praktisk Regnebog for Begyndere, udarb. tildeels efter Rabens Regnebog. Chrsand 1840. 116 S. 8. — 2den noget forandrede og forøg. Udg. ib. 1851. 126 S. 8. (anm. af C. H. Christie i Norsk Tidsskrift 1854, S. 354).

Larsen, Ole Peter, Søn af Skipper Lars Hansen og Marthe Andersdatter, er født i Drøbak 9 Septbr. 1808 og Student fra Christiania Kathedralskole 1829 samt medicinsk Candidat 1836; blev 18 Marts 1837 Compagnichirurg i 1ste Agersh. Brigade med Station i Frederiksstad, hvor han fremdeles er i samme Embede som Garnisonslæge. * 8 Aug. 1838 Frederikke Hedevig Sinding (f. i Frederiksstad 9 Septbr. 1815), D. af Apotheker Ulrik Rosing S. og Mette Marie Bang.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* III, 29—31: Operation af Hernia inguinalis externa incarcerata med heldigt Udfald. 2den Række VI. 513—18: Katalepsie iagttaget paa Prof. Skoda's Klinik i Wien.

Larson, E. G., var Lieutenant ved Vesterlenske Regiment og fik i April 1815 Afsked af Krigstjenesten.

Baron Wedelin, et Eventyr af E. G. L. Chra 1819. 32 S. 12. (jfr. Gjessing, Baron Ledelin. Anm. i Morgenbl. s. A., hvortil Forf. svarede i Nationalbl. XVI. 84—88; jfr. S. 192).

Nogle mindre Digte af ham findes i Christiansands Addr. Cont. Efterretn. undertegn. E. G. L., samt i Rigstidenden for 1821. Ifølge Nationalbl. XV. 56 agtede han at udgive et Syngestykke og en Comedie, men de udkom ikke.

Lassen, Albert, Søn af Provst og Sogneprest til Gran Vilhelm Cornisch L. († 1830) og Margrete Marie Vibe, er født paa Kapel-

langaarden Tofte i Gusdal 16 Januar 1781, Student fra Christiania Skole 1798 og theolog. Candidat 1802. Efterat have studeret Bergvidenskaben paa Kongsberg og der taget Examen 180*, blev han 1805 personel Capellan hos Faderen i Gran, samt 12 Oct. 1810 Sognepræst sammesteds ved Faderens Resignation. † i Gran 25 Juni 1835. * 1. 22 Octbr. 1805 Frederikke Christiane Krog (f. 26 Oct. 1781, † 22 Oct. 1806), D. af Provst og Sognepræst til Gran Andreas Christian K., og Statsraad Johan Nic. L. K.s Søster. 2. 22 Oct. 1807 Dorthea Andrea Lange (f. i Christiania 5 Febr. 1789), ovennævnte Provst Alexander Langes Søster.

Nogle af Ciceros Breve, oversatte. Ch.a 1805. 136 S. 8. (recens. af Børge Thorlacius i Lærde Eft. 1806. S. 432—39). En Fortsættelse heraf var færdig og nogle Ark trykkes hos R. Hviid, men intet deraf udkom.

Lassen, Albert James Christian, Sidstnævntes Søn, er født i Grans Prestegaard 19 Decbr. 1820, blev 1841 Officier og 1843 ansat i Cavalleribrigaden, hvor han 28 Octbr. 1853 blev Premierlieutenant; gjennemgik 1847—48 et Arbeidscursus ved Vaabenfabriken paa Kongsberg. * 185* Frederikke Grundt, D. af Gaardbruger G. i Stange.

I Christianiaposten 1849 No. 421: Om de norske Kammerladningsgeværer samt deres Fabrikation, 6 Sp.; (herimod i No. 479 og Svar i No. 497). 1850 No. 541, 546: Tilsvar til Anonymen i Morgenbl. 1849 No. 352 om Kammerladningsgeværet. 7 Sp. (Hertil Svar i Morgbl. 1850 No. 88).

Lassen, Albert Peter, Søn af Cand. theol. og Gaardbruger Hans Christian L. († 1811) og Kirstine Margrete Ortlein († 1798), er født paa Gaarden Narvestad i Eidsberg 1 Januar 1788 (eller 1789) og Student fra Christiania Skole 1808; studerede en Tid Theologi, men ansattes 21 August 1813 som Adjunkt i Historie og Geographi ved Christiania Skole; 1824 Overlærer, samt 1826 Secretair og Archivar ved Skolen; Afsked med Pension 7 Januar 1829. † ugift paa Tomter i Nes paa Romerige 21 Novbr. 1857. (Biographi af L. L. Daae i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 49; ogsaa særskilt).

Forsøg paa en Fremstilling af Historiens Formaal samt denne Videnskabs Stof. Indbydelsesskrift. Chra 1823. 13 S. 4.

G. G. Bredow's Historiske Tabeller. Første Afdeling (til 476 eft. Chr.) Oversat. Chra 1827. 4 Tabb. (Ark) folio.

Kort Udsigt over vort lærde Skolevæsens Forfatning i Fortid og Nutid, samt nogle Efterretninger Christiania Skole vedk. Indbydelsesskrift. ib. 1828. 22 S. 4.

Lærebog i den almindelige Historie, udarb. til Brug for Studerende og de lærde Skolers høiere Classer. I–V. Chra 1830—1842. (1ste Hefte 1829). 8. I. De gamle Staters Historie. XVI. 884 S. (anm. i Morgenbl 1829 No. 241 og 1830 No. 165). II. Middelalderens Historie. 857 S. (anm. i Mgbl. 1832 No. 16. I—III. anm. i Den Frimodige 1833 No. 9, 10 af Henr. Wergeland). III—V. De nyere europæiske Staters Historie. (I. VIII. 837 S. II. XVI. 1074 S. III. XII. 1084 S.)

Udtog af den almindelige Historie til Brug for de lærde Skolers lavere Classer og Borgerskoler. Chra 1829–1843. 1832 S. 8. (Ny Udgave nedenfor).

De mærkeligste Personers Levnetsbeskrivelser og de vigtigste Tildragelser gjennem alle Tidsaldere. En Lærebog i Historien for de første Begyndere. Chra 1834. VIII. 455 S. 8. — 2 forbedr. Opl. ib. 1837. — 3 forbedr. Opl. ib. 1843. VIII. 447 S. — 4 Opl. (besørget af J. Odén) ib. 1850. VIII. 447 S. (anm. af J. C. D. C. Bødtker i Chrpoften 1851 No. 1054).

Udtog af de gamle Staters Historie, udarb. til Brug ved Skoleunderviisningen. 2det aldeles omarb. og meget forøgede Opl. Chra 1838. VIII. 523 S. 8.

Udtog af Middelalderens Historie o. s. v. 2det o. s. v. Opl. ib. 1839. VIII. 512 S. 8.

Udtog af de nyere europæiske Staters Historie o. s. v. 2det aldeles omarb. og meget forkortede Oplag. I. (til den Westfalske Fred). Chra 1841. VI. 241 S. 8.

Kortfattet geographisk-statistisk Beskrivelse over Kgr. Norge i Middelalderen indtil den Calmarske Union. Chra 1845. 110 S. 8. (anm. af P. A. Munch i (Norsk) Literaturtidende 1846 No. 14).

Lærebog i Verdenshistorien til Brug for Latin- og Realskoler. Chra 1850. 8. I. Den gamle og Middelalderens Historie. 500 S. II. Den nyere Historie. 422 S. (Besørget af N. T. Nissen. Anm. af Chr. Lange i Norsk Tidsskr. IV. 381—86. — Denne Lærebog er en forkortet Omarbeidelse af en „Lærebog i Historien for Skolerne," som Forf. (omt. 1841) affendte til Kjøbenhavn i Anl. af en af den danske Regjering udstedt Indbydelse til Concurrence. L. vandt ikke den udsatte Belønning, men Censorerne erklærede hans Arbeide for det bedste af de indkomne Besvarelser).

Lassen, Christian, nedennævnte Justitsraad Nicolai C. Vendelboe L.s Søn, er født i Bergen 22 Decbr. 1800 og blev Student fra Bergens Skole 1818. Efter i 1819 at have taget anden Examen, reiste han til Heidelberg og senere til Bonn, hvor han studerede gammelindisk Sprog og Literatur; foretog med Stipendium af den preussiske Regjering 1823—1826 Reiser til London og Paris; nedsatte sig 1827 som Privatdocent i Bonn, hvor han ansattes 1830 som overordentlig og 1840 som virkelig Professor i den gammel-indiske Literatur ved det derværende Frederik Wilhelms Universitet. Han blev 1847 Ridder af St. Olafs Orden og er desuden Ridder af den preussiske Orden pour le merite for Videnskab og Kunst, af den røde Ørns 4de Klasse, af den græske Frelser-Orden, den sardinske St. Mauritius- og Lazarus-Orden og den bayerske Maximilians-Orden. Han er Medlem af Videnskabs-Selskaberne og Academierne i Upsala, Throndhjem, Kjøbenhavn, Berlin, Petersborg, Göttingen og München, af de asiatiske Selskaber i London, Paris og Calcutta, det orientalske Selskab i Boston, Selskabet for Kunster og Videnskaber i Batavia, af de ethnologiske Selskaber i Paris og New-York, det tydske orientalske Selskab, det nordiske Oldskrift-Selskab i Kjøbenhavn, l'Academie des inscriptions et belles-lettres i Paris, det syro-ægyptiske Selsk. i London, det archæologiske Selsk. i Athen og det nederlandsk-indiske Selskab i Delft. * 15 Sept. 1849 Caroline Auguste Wiggers (f. i Altona 2 Novbr. 1808), D. af Directeur for de danske Hytteverker August Friderich W. og Caroline Sophie v. Zweidorff. (jfr. Convers. Lexicon d. Gegenwart. 1840. III. 245—47. Humboldts Kosmos. Gildemeisters Bibliotheca Sanscrita).

Essai sur le Pali ou langue sacrée de la presqu'ile au-de là du Gange, par '. *Burnouf* et *Chr. Lassen*. Ouvrage publié par la société asiatique. Paris 1826. 22 p. 8.

Chr. Lassenii Norvagi Commentatio geographica atque historica *de Pentapo-mia indica*. Bonnæ ad Rhen. 1827. 91 p. 4.

Hitopadesas, id est institutio salutaris. Textum codd. Mss. collatis recens. terpret. lat. et annot. crit. adj. A. W. v. Schlegel et Chr. Lassen. I. II. ib. 329—31. XVI. 133 og XVI. 204 S. 4.

Gymnosophista, sive Indicæ philosophiæ documenta. I. 1. ib. 1832. XIV. 63 S. 4.

Malatimadhavæ fabulæ Bhavabhutis actus primus; e rec. Chr. Lassen. ib. eod. I. 42 S. 8.

Beyträge zur Deutung der Eugübinischen Tafeln. 1. 2. (Aftryk af Rheinisches .useum nedenfor).

Gitagovinda, Jayadevæ poetæ Indici, drama lyricum. Textum ad fid. Mss. cognovit etc. ib. 1836. XXXVIII. 142 S. 4.

Die altpersischen Keilinschriften von Persepolis, entziffert. ib. 1836. VI. 186 S. samt 2 Skriftaftryk i 4to.

Institutiones linguæ pracriticæ. ib. 1837. X. 488. 93 S. 8.

Anthologia sanscritica, glossario instr. in usum schol. edidit. ib. 1838. XIV. ;8 S. 8.

Zur Geschichte der Griechischen und Indoskytischen Könige in Baktrien, Kabul ıd Indien, durch Entzifferung d. altkabulischen Legenden auf ihren Münzen. . eod. X. 284 S. 8. Paa Engelsk: *Points in the history of the Greek and Indo-ythian kings* in Bactria etc. transl. fr. the German by T. H. E. Roeer and edit. : H. Torrens. Calcutta 1840. 185 S. 8.

Bhagavad-Gitâ sive almi Crishnai et Arjunai colloquium de rebus divinis. ext. recens. annot. criticas et interpret. lat. adjecit A. W. v. Schlegel. Editio tera auctior et emendat. curav. Chr. Lassen. Bonæ 1846. LIV. 298 S. 8.

Indische Alterthumskunde. 3 Bände. Bonn 1847—1858. I. B. VIII. 862. XXXIV. . B. III. B. XII. 1199 S.

Vendidadi, Capita quinque priora emendavit. ib. 1852.

Udgiver af Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes. 4—7 Bind (1844—50). I dette Tidsskr., der begyndte 1837, ere følgende Afhandlinger af ham: 61—86, 341—53, II. 21—70, III. 183—218: Beiträge z. Kunde des indischen lterthums aus dem Mahâbhârata 1. 2; II. 165—177: Die neuesten Fortschritte der Entzifferung der einfachen Persepolitanischen Keilschrift; 419—427: Ueber Gebrauch d. Buchstaben zur Bezeichnung d. Zahlen bei d. Indischen Mathe-atikern; III. 442—466: Ueber einige neue Keilinschriften d. einfachsten Gattung. Desuden I. 103—110, 222—39, III. 152—78, 307—26, 467—89, IV. 233—59, 9—508, V. 444—70, 478—87: Uebersichten und Beurtheilungen. — IV. 87—1, 419—88, V. 337—409: Beiträge z. Kunde des Indischen Alterthums, 3. — IV. 6—201: Ueber eine alte indische Inschrift der königl. Satrapen von Surâhstra; 2—7, 377—97: Neueste Bereicherungen der Griechisch-Baktrischen und Indo-ytischen Münzkunde; 329—41: Bemerkungen zu Whish: Ueber den Ursprung ıd d. Alter des Indischen Thierkreises. V. 232—59: Bemerk. über eine Mit-eilung des Megasthenes in Bezug auf Indische Geschichte. VI. 1—188, 467—0: Die altpersischen Keilschriften nach N. L. Westergaards Mittheilungen (og-a særskilt i Forb. m. W.s Afhandling: Zur Entzifferung d. Achæmenidischen ;ilschrift 2tes Gattung. Bonn 1845). VII. 277—79: Erklärung der Inschrift a. ı. altpersischen Siegel.

I *Rheinisches Museum* für Philologie (Bonn 1833 ff.) I. 171—190: De nominibus quibus a veteribus appellabantur Indorum philosophi; 360—391 og II. 141—66: Beyträge zur Deutung der Eugubinischen Tafeln.

I *Schlegels Indische Bibliothek* III. 1 H. 1—113: Ueber Bopps grammatisches System der Sanskrit-Sprache.

Desuden flere Recensioner af Skrifter over Indiens Historie og Literatur i forskjellige tydske kritiske Tidsskrifter.

Lassen, Hartvig Marcus, Forriges Broder og Søn af Justitsraad N. Chr. L., er født i Bergen 27 Aug. 1781, blev Student fra sammes Skole 1800 og juridisk Candidat 1806; gik 1808 ind i Armeen, blev 1812 Capitain og tog Afsked af Krigstjenesten 1814; blev 1815 sin Fader adjungeret som Toldinspecteur i Bergen, var efter dennes Død 1818 constitueret i Embedet, og blev 1820 Toldinspecteur i Throndhjem, hvor han senere var Repræsentant i Norges Bank og oftere constit. Overretsassessor. † i Throndhjem 17 August 1856. * 1. 1814 Gunhild Kristine Bentsen. 2. 1820 Regine Mathea Gabrielsen (f. i Bergen 17 Mai 1793), D. af Toldbetjent Andreas G.

Empfael eller Naturens Harmonier. Fra det Franske oversat. Thjem 1827. 196 S. 8. (Med omtrykt Titelblad: Zoraide. En Fortælling).

M. T. Ciceros tusculanske Afhandlingers 1ste og 5te Bog, fra det Latinske oversatte og med Anmærkninger forsynede. ib. 1828. 182 S. 8.

Xerxes's Tog til Hellas, eller Storherrens Tog til Grækenland. Efter Herodotos og Æschylos. ib. 1829. 93 S. 8.

Geron og Vesa, eller den falske Fødselsdag, et Digt (ang. 17 Mais Høitideligholdelse; hvorvidt det er trykt, vides ikke. L. var den første, der her i Landet fik Dagen festligholdt, hvorom Mere i Throndhjems Adr. Cont. Efterretn. for 1824).

Lassen, Hartvig Marcus, Forriges Brodersøn og Søn af Borgermester i Bergen Albert L. og Abigael Vogt Monrad, er født i Bergen 9 August 1824, Student fra sammes Skole 1842 og tog Aaret efter anden Examen. Han er siden Januar 1853 Lærer i Norsk og Tydsk ved Nissens Pigeskole i Christiania.

Henrik Wergelands Samlede Skrifter. Efter det norske Studentersamfunds Foranstaltning udgivne (med Fortaler og Anmærkninger). 9 Dele (paa 400—600 S.) Chra 1851—1857, 8. (Et af L. besørget *Udvalg af W.s Skrifter*, Godtkjøbs-Udgave i 1 Bind, er bebudet 1859).

Redaktør af Skilling-Magazin fra Nytaar 1857. Heri af ham, foruden Oversættelser og populære Bearbeidelser af forskjellig Art, i 1857 No. 15: Smaating fra gamle Dage; No. 35 ff.: Udsigt over den norske Missions Virksomhed i Afrika; No. 49 og 1858 No. 3, 18: Reiser i Norge i 17de og 18de Aarh. 1858 No. 21: Wergelands sidste Dage.

I *Idun* 1851 No. 2: Anmeldelse af O. Vigs Norske Bondeblomster. No. 11: (3) Digte af Robert Burns, oversatte.

I Folkevennen V. 169—211, 217—289: Krigen med Rusland. (I 1858 paany udgivet af Folkeskriftselskabet i Haderslev).

I Norsk Folkekalender 1859. 77—93: Med Henrik Wergelands Portrait.

I Krydseren og Aftenbladet fra 1850 af forskjellige Bidrag, hvoriblandt i

I. No. 58: Balvise for norske Romantikere m. Musikbilag: . . Uddrag af Parnassets Politiprotokol, samt literære Anmeldelser under Mærket p. t.

Lassen, Nicolai Christian Wendelboe, Søn af Sognepræst i Skipthvet Albert L. og Kirsten Hansdatter, Enke efter Consumtionsskriver Nicolai Christian Wendelboe i Christiania, er født i Thrygstad 5 Mai 1748, blev Student fra Christiania Skole 1765, 1779 Foged i Nordhordland og Voss, 1781 Generaltoldforvalter i Bergen og 24 Juli 1793 Toldinspecteur sammesteds. Han fik Justitsraads Tittel, blev 1813 Ridder af Danebroge, og døde i Bergen 2 Januar 1818. * Frederikke Elisabet Frisch (f. i Helsingør 1761), D. af Etatsraad og Inspecteur ved Øresunds Toldkammer Hartwig Marcus F. og Jacobine Henriette Henrici.

I Dansk Museum 1782. I. 257—90: Oeconomiske Efterretninger om Bergens Stift. (Overs. p. Tydsk i Materialien zur Statistik der dänischen Staaten I. 251—68).

Lassen, Nicolai Christian, Foregaaendes Sønnesøn og Søn af Borgermester i Bergen Albert L. og Abigael Vogt Monrad, er født i Bergen 15 Decbr. 1813, privat dimitteret 1832 og theologisk Candidat 1838; var i nogle Aar Lærer ved et Pigeinstitut i Bergen, blev 18 Septbr. 1852 Sognepræst til Lebesby og 28 Sept. 1857 ligesaa til Ofoten. * Karen Marie Blichfeldt Rein (f. 8 Juli 1831), D. af Brygger Søren Lange R. og Anne Sophie Lunde. (jfr. Erlandsens Tromsø Geistl. 31).

Opbyggelige Fortællinger for Folket af Legh Richmond. Overs. fra det Engelske. Bergen 1847. IV. 280 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1847 No. 186).

Lassen, Paul Brodahl, Søn af personel Capellan til Bjellands Pstg., senere Sognepræst til Thved, Jens L., er født i Bjelland 1795 (døbt 14 Aug.), blev Student 1814 og theol. Candidat 1819; var Sognepræst til Undal og Provst i Listers Provsti, og blev 30 Novbr. 1841 Sognepræst og Stiftsprovst i Christianssand. * Elisabeth Sophie Arboe (døbt i Tune 17 Jan. 1798), D. af Forvalter Peter A. paa Borregaard og Lovise Irgens.

I Morgenbladet 1839 No. 234: Forslag til Lov ang. fast Gage for underordnede geistlige Embedsmænd m. v.

Lassen, Wilhelm Theodor Alexander, Søn af ovennævnte Provst Albert L. og Dorthe Andrea Lange, er født paa Grans Præstegaard 2 Octbr. 1815, privat dimitteret 1831 og juridisk Candidat 1837; blev 1838 Copist og 1850 Fuldmægtig i Revisionsdepartementets Postcontor; overgik 1853 med dette til Indre-Departementet, hvor han 12 Juli 1856 blev Bureauchef, og er nu som saadan Chef for General-Postdirectionens Revisionscontor.

Han har udarbeidet Registret til 6te Bind af Samlinger til det norske Folks og Sprogs Historie. — Han har givet mange og væsentlige Bidrag til Lengnicks Stamtavler, samt til Fr. Thaarups Efterretninger om Familien Bibe i Geneal.-biographisk Archiv. I. 73 ff.

Lasson, Christian B., er født i Christiansand, hvor Faderen var Overtoldbetjent, gik i Christiansands lærde Skole, lagde sig senere i Danmark efter Forstvæsenet og blev Forstcandidat. Under et Ophold i Norge efter Adskillelsen foretog han, tildeels paa det Ankerske Fideicommis's Bekostning, en Forstreise i Agershuus Stifts Skovtrakter (jfr. Budstikken I. (1817) 643—648), og vendte nogen Tid efter tilbage til Danmark.

Om de norske Træproducters Foraedling og Udskibning af Trælast til Markeb. Chra 1818. 34 S. 8.

I Topogr.-stat. Samlinger. II. 2 D. 129—174: Statist.-historisk Beretning om den fra 1737 til 1746 forfattede oeconomisk-chorographiske Opmaaling og Beskrivelse over Kgr. Norge med en oeconom.-topogr. Beskrivelse over Nedre Tellemarkens Fogderi. Uddragen af det kgl. danske Rentekammers Archiver.

Lasson, Peter Carl, Søn af Administrator for det Ankerske Fideicommis Nils L. († paa Grini i Bærum 1853) og Barbara Bremer, er født 14 Novbr. 1798 paa Grini, blev Student fra Christiania lærde Skole 1818 og juridisk Candidat 1822; blev 1823 const. Protocol-Secretair i Høiesteret, 1825 Overretsprocurator i Christiania, 1828 Høiesteretsadvocat, 1837 Assessor i Høiesteret, 20 Septbr. 1848 Sorenskriver i Aker, og 28 Febr. 1855 Justitiarius i Høiesteret. Under Kongens Sygdom i 1852—1853 var han tilforordnet Statsraad og Chef for Justitsdepartementet, og har forøvrigt været Medlem af forskjellige kongelige Commissioner til Udarbeidelse af Lovarbeider. I Somrene 1853 og 1854 foretog han Reiser til Tydskland og Frankrige, for at gjøre sig bekjendt med det nyere Rettergangsvæsen i Straffesager. 1843 blev han Ridder af Nordstj., 1854 Ridder og 1855 Commandeur af St. Olafs Orden; 1857 Medlem af Videnskabs-Selsk. i Christiania. * 5 Sept. 1826 Ottilia Pauline Christine von Munthe af Morgenstjerne (f. 1804), D. af Canelliraad m. m. Bredo Henrik v. M. af M. (f. d.) (jfr. Fr. Brandts Repertorium for praktisk Lovkynd. I. Forord).

Haandbog i den norske Processes anden Deel. 2 Hefter. Chra 1835—36. XVI. 518. XIX. S. 8.

Supplement til L.s Haandbog i den norske Proces's anden Deel, indeholdende en Saml. af processuelle Bemærkninger og Domme, især af de vigtigste Høiesterets-Præjudicater, ordnede efter den i Hovedværket fulgte Plan, af Forf. 2 Hefter. Chra 1841. VIII. 519—766 S. 8.

Om Eiendomsindgrebene og Straffen derfor. En Sammenstilling af Gammelt og Nyt. Chra 1842. VI. 164 S. 8. (anm. af E. Møinichen i Den Const. 1842 No. 113; jfr. L.s Svar i No. 124 og M.s Tilsvar i No. 134).

Haandbog i den norske Proces's første Deel. En Omarb. af Etatsraad Hurtigkarls Proces, sammenholdt med nyere Forfattere. Chra 1843. XIV. 376 S. 8.

Fremstilling af de gjældende Bestemmelser om Geistlighedens Lønning. Chra 1846. 103 S. 8. (særsk. Aftr. af Commissions-Betænkn. nedenfor).

Haandbog i Criminalretten. I. Den almindelige Deel. Chra 1848. X. 453 S. II. Den specielle Deel. 1. Om Forbrydelser mod det Offentlige. (anm. i Chr.-Post. 1849 No. 246). ib. 1849. V. 367 S. 2. Om Forbrydelser mod Private.

a. med Person. ib. 1850. 246 S. b. med Hensyn til Gods og Formue. ib. 1851. VI. 247—528. 8. — Supplement, ordnet efter den i Hovedværket fulgte Plan. ib. 1858. S. 8.

Fremstilling af Lovgivningen om Huusmænd med Vink til dens mulige Forbedring. Chra 1850. 80 S. 8. (anm. i Chr.-Post. 1850 No. 691; i Morgenbl. s. A. No. 204; i Folkets Røst No. 25, 26).

Med Morgenstjerne og C. W. Hjelm Udgiver af Juridiske Samlinger (Chra 1826—1830. 8.), hvori af ham: I. 128—152: Om Virkningen af Udeblivelse med Panteforbringers Anmeldelse i Boer; 316—369, 497—519: Udvalg af Domme med summarisk Indhold og Bemærkn.; 465—496: Om Kjøbmænds Handel med Bønder; II. 586—613: Om Fortolkn. af Grundlovens § 20 og § 52 a; 614—31: Justits-Depart.s underd. Foredrag ang. ansøgt Benaadning, med summarisk Indhold og Bemærkninger; 632—43: Om Straffen for at eftergjøre de af Norges Bank udstedte Repræsentativer. (5 af disse Afhandl. ere recens. af A. S. Ørsted i Juridisk Tidsskr. 15 og 16 Bind); 644—57: Udvalg af Domme. IV. (1829—30) 1 H. 89—116: Udvalg af Domme; 117—55: Anmeldelse og Prøvelse af nogle i Praxis gjældende Meninger m. Hensyn t. den borgerlige Myndighed; 3 H. 89—99: Critisk Anmeldelse af nogle mærkelige Meninger i Sager angaaende Falsk; 100—130: Udvalg af Domme; 131—38: Om den Skade, der ved Prangning med Seil paaføres et Skib, bø regnes til Grosshavarie; 139—180: Bemærkninger ang. Trælasthandelen og Skovdriften i Norge.

Medstifter og Medudgiver af Norsk Retstidende (begyndt 1836), som han fra Midten af 1837 til Udgangen 1848 ene redigerede. Foruden hans mange heri indførte mindre Bemærkninger om vor Lov og Ret, er han Forf. af følgende Afhandlinger: 1836, 2 ff.: Om Løsgjængeri og lignende Forseelser; 56—60, 65—70: Ang. Handlinger, der belægger med Tyvsstraf uden at høre under Begrebet Tyveri; 243—48, 279—86: Bidrag til Bestemmelsen af Begrebet om liqvide Fordringer, især m. H. t. Lovens 5—13—4 og 36; 500—510: Bemærkn. ang. Inhabilitets-Exceptioner. — 1837, 17—51: Om Execution i Fallitboer; 417 ff.: Om Referentens og Dommerens Functioner i Justitssager ere foreenlige hos Een; 525—35: Om en Foged er forpligtet til som Referent at møde ved Justitsthingsvidner i hans Embedsdistrikt, der optages i Domssager, som behandles udenfor Distriktet. — 1838: 249—60, 297—311: Ang. Virkningen af exceptio incompetentiæ i Justitssager. — 1846, 236—48, 265—274 og 1847, 517—520: Spørgsmaale foranledigede ved Lov ang. Forandringer i den criminelle Retspleie af 6 Sept. 1845. — 1848, 1—12: Om Gjennemførelsen af Grundl. § 96 i den senere Lovgivning. — 1857, 465 ff.: Bidrag til Afgjørelse af Spørgsmaalet om villige Vidner bør aflægge Forklaring i offentlige Straffager.

I Literaturtidende 1845 No. 4—11: Om A. Schweigaards Commentar over den norske Criminallov.

Han har Andeel i følgende Commissions-Arbeider:

Betænkning og Forslag fra den til at revidere Lovgivningen om det stemplede Papir 22 Marts 1837 nedsatte Commission, dat. 3 Sept. 1838 [med A. Schweigaard som Formand]. (Ikke særskilt trykt, men dens Indhold indtaget i Storth. Forh. 1839. V. 410 ff.)

Betænkning og Forslag fra den 21 Jan. 1840 nedsatte Commission til at udarbeide Udkast til Bestemmelse ang. Diætpenge for Officierer og civil-militaire Embedsmænd, dat. 5 Oct. 1841 [Lasson Formand]. (refer. i Storth. Forh. 1842 VIII. 576 ff.)

Betænkning ang. Forslag til en ny Lønningsmaade for geistlige Embedsmænd og Betjente, samt motiveret Udkast til Lov om Forandringer i Geistlighedens Lønning m. v., med en Udsigt over de nu herom gjældende Bestemmelser, ud-

arb. af en 13 Novbr. 1843 nedsat kgl. Commission (hvori L. var Formand). Chra 1846. XII. 544 S. 8. m. 16 Tabb.

Udkast til Lov om Arv med Motiver og Anhang, udarb. af de ifl. kgl. Res. 7 Febr. 1846 dertil naad. bemyndigede Mænd (med L. som Formand). Chra 1847. 157 S. 4. (Udkastet senere omarbeidet til 3 Love, af 1851 om Ægtefællers Adgang til at sidde i uskiftet Bo, 1854 om Arv og 1857 om Forsvundne m. m.)

Betænkning ang. hvorvidt Stervboer bør kunne deles uden Mellemkomst af offentlig Auktoritet, dat. 7 Sept. 1848. (Chra 1849). 48 S. 4.

Udkast til Lov om Dødsboskifter afgivet 16 Aug. 1855. 76 S. 4.

Om Forandringer i Straffeproceslovgivningen med eller uden Jury. Betænkning afg. af den ved kgl. Res. 11 Jan. 1853 nedsatte Commission (Lasson, Hallager, Lous). I. Juryinstitutionen med Anhang. Chra 1856. VII. 432, 205 S. 8. II. Ang. Forandringer uden Hensyn til Jury. I. Om Underretsbehandlingen, med Anhang. ib. 1856. 548, 73 S. II. Om Paaanke og Behandlingen ved de overordnede Retter, med Anhang. ib. 1857. 181, 76 S. 8.

Lau, Daniel, er født 179* i Bergen, hvor han var Kjøbmand i længere Tid. Enkemand.

Erindringer, nedskrevne paa Statens Dampskib Nordcap 29—30 April 1841. Bergen 1841. 10 S. 8.

Protest imod at den af — — Norges Konge — — for Storthinget fremsatte og den af dette udarbeidende Handelslov erholder Sanction. Bergen 1842. 4.

Underdanigst Insinuation til Norges Konge — — fra Daniel Lau, hvori han gjentagende — — anholder om Sammenkaldelsen af et Althing [illegible] Rigsforsamling. ib. eod.

I Den Constitutionelle 1842 No. 220: Daniel Lau forsvarer Bergensernes Adresse.

Leegaard, Frederik Christian, Søn af Toldinspecteur i Porsgrund, Oberstlieut., R. D. O. og S. O., Michael Nicolai L. († 1837) og Petronelle Margrete Juell, er født 25 Septbr. 1815 i Land, hvor Faderen da var Officier, blev Student fra Skiens Skole 1834 og medicinsk Candidat 1839; Distriktslæge i Vestre Nobygdelaget 1840, Compagnichirurg i 2 Agersh. Brigade 1844, samt Reservelæge ved Rigshospitalet, Corpslæge ved Thelemarkske Corps 1846 og Distriktslæge i Laurvig 5 Octbr. 1853. * 1. Magdalene Marie Bryn († 7 Novbr. 1843), D. af Byfoged B. ovenfor. 2. Hanna Diderika Blom (f. i Skien 22 Marts 1827), D. af Kjøbmand Christopher Hansen B. og Marie Elisabeth Cappelen.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie I. 36—39, II. 63—64: Medicinalberetninger; III. 77—83: Exstirpation af hydropisk Ovarium; IV. 117—127, 213—221, 349—353: Beretning om Rigshospitalets chirurgiske Klinik i 1ste og 3die Kvartal 1845.

Leganger, Christopher Munthe, Søn af Sognepræst Hans Schrøder L. († 1780) og Margareta Munthe, er født i Eidsvold 5 Septbr. 1742, blev Student 1761 og theol. Candidat 1764; blev 1773 personel Capellan hos Faderen og fulgte denne som Sognepræst i Eidsvold 12 Marts 1777; fik 1784 Titel af Professor, blev 1791 Provst i Øvre Romerige og døde paa Eidsvold 9 Aug. 1816. * Maren Mandall (f. 1758), D. af

Sognepræst M. i Sørum. (jfr. Aalls Erindringer III. 19, 20, 171. 2 Udg. 386, 450. Wergelands Const. Hist. II. 19).

Erindringstaler over Soldater, holdne i Edsvolds Kirke 1788. Chra s. A. — Til Deliberationen om et norsk Universitet. Chra 1793. 2 Blade 4. (rec. af Mangor i Lærde Efterretn. 1795 No. 47). — I Minerva 1787. III. 173 ff.: Om de beneficerede Gaarders Udlæggelse til Boliger for Compagnichefer i Norge. (Svar i 1788 II. 14 ff. jfr. 1790. III. 1 ff. og Lærde Efterr. 1788 No. 31). — I *Topographisk Journal* I. 23—87: Beskrivelse over Edsvolds Jernverk.

Lehmann, Halfdan, Søn af Forvalter Christian Andreas L. (fra Danmark) og Dorthea Sophia Møller († 1856), er født i Christiania 26 Juni 1825, tog Præliminærexamen 1842, norsk juridisk Examen 1845 samt blev privat dimitteret 1849 og juridisk Candidat 1851; ansattes s. A. som Copist i Kirke-Departementet, hvori han Oct. 1857 blev Fuldmægtig og 7 April 1858 Expeditionssecretair.

Om Aarsagen til Arbeidslønnens Forskjellighed. (Udg. af Selsk. f. Folkeoplysn. Fremme sammen med O. Vigs Afhandl. Om Tidens Værd som særsk. Aftryk af Folkevennen I. 97—123). Chra 1852. 26 S. 8.

I Den norske Folkeskole IV. — : Prøvestykker af en kortfattet Velstandslære til Skolebrug.

I Christiania-Posten 1854 3 Novbr.: Om Skoleudstillingen i London.

I Aftenbladet 1855 No. 282: Modersmaalet i Skolen.

I Illustreret Nyhedsblad V. No. 16: Staten af Bastiat; No. 43 ff.: Private og offentlige Tjenester af Samme. Overs.

Lem, Hans Olaus, Søn af Regimentsqvarteermester Arnold L. og Anne Cathrine Lassen, er født i Frederiksstad 13 Decbr. 1815, blev privat dimitteret 1834 og ansattes 1840 som Copist i Finants-Departementet, hvor han 12 Octbr. 1857 blev Fuldmægtig.

De europæiske Staters Historie efter Wienercongressen af C. H. Hermes. Oversat (med Fortale og et Anhang af P. A. Munch, s. d.) 2 Dele. Chra 1847—48. 284. 528 S. 8. (I. 1. anm. i Norsk Tidsskr. 1. 178—79).

Flere Bidrag til Den Constitutionelle.

Leonard, Pseudonym.

Bergens Mysterier. 1ste Hefte. Bergen 1845. 64 S. 16.

Lerche, Frederik Georg, Søn af Forvalter ved Vallø Saltverk Vincent Stoltenberg L. († 29 April 1820) og Kirstine Friborg († 17 Juni 1842), er født paa Vallø 27 Mai 1807, blev privat dimitteret 1825 og juridisk Candidat 1830; blev 1838 Underretsprocurator i Søndre Throndhjems Amt og 8 Mai 1843 Stiftsoverretsprocurator i Throndhjem. Storthingsmand fra Throndhjem 1851, 1857 og 1858. * 1. Susanne Frederikke Døderlein, D. af Bankbogholder Johannes D. i Christiania. 2. 1851 Julie Josephine Molas (født i Byen Montraichard i Departementet Loir & Cher 23 Decbr. 1823), D. af Sacristan Barthelemy M. og Victoire Chatelain.

Kongeriget Norges offentlige Ret, indehold. Grundloven, Rigsakten m. m.

ordnede efter de forskjellige Materier, tilligemed en Indledning. For den norske Almue og andre ustuderede Folk. Chra 1830. 154 S. 8.

Om Nødvendigheden af Reform i vor Retspleie, med forudskikkede Bemærkninger over Juristeriet. Thjem 1845. 105 S. (jfr. Selmer).

Udsigt over Norges Statsforfatning og Retspleie under dets Selvstændighedsperiode i Middelalderen og sammes Overgang til deres nuværende Forholde. 1ste Hefte. Thjem 1846. 64 S. 8.

Yderligere Bidrage til Juristeriets Charakteristik, eller aaben Skrivelse til Hr. Karel. Arntzen, Stiftamtmand, Den Constitutionelle, Blad, og andre Vedkommende. Thjem 1846 (ↄ: 1847) 134 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1847 No. 175. 180 og i Rigst. f. A. No. 123. 127).

I Schiwes Nyeste Skilderi 1829 I. No. 49. 50: Ang. hans Forhold den 17 Mai. (jfr. Gjerdrums Svar i f. A. II. No. 2 og L.s Tilsvar i No. 3 og 4).

I Statsborgeren var han i længere Tid Medarbeider, og skrev deri bl. A. en længere Afhandling om Frigivelse af Sagfører-Standen. Ligesaa i Granskeren, samt i de Throndhjemske Blade Nordlyset og Den Frimodige. I det sidste leverede han stadig Domme fra Throndhjems Domstole med Bemærkninger.

I Morgenbladet 1848 No. 255, 278: Tilsvar til Toldcasserer Lange og Rector Holmboe. 1849 No. 337: Momenter til Reform i den norske Retspleie (Aftr. af Den Frimodige) 7 Sp. 1851 No. 53: Advarsel til Almuen mod Optøjerne paa Levanger.

I Christiania-Posten 1851 No. 890: Forslag i Jernbanesagen (herimod i No. 893); No. 986. 990: Om Mæglerposten i Throndhjem. (jfr. No. 981. 997.); No. 997. 999: Om Hr. U. Stang, Chr.-Posten og Krydseren (imod Stangs Opsats om L.s Ytringer under Adressesagen m. v. i No. 989; jfr. No. 1001). 1852 No. 1249. 1308: Mere om Brændeviinskontrollen, i Anl. af mine Ytringer derom paa sidste Storthing. (jfr. No. 1267, 1336, 1470 og 1471 af U. Stang, og 1270 af A. Wessel Berg).

Lerche, Jacob, Foregaaendes Farfader, er født paa Langestrand i Septbr. 1738, var fra 1775 kgl. Forvalter ved Vallø Saltverk; blev 1813 Ridder af Danebroge og 1816 af Vasaordenen. Da Saltverket 1819 blev privat Eiendom, afgik han med Pension, og døde paa Osmundrød ved Tønsberg 12 Juni 1826. (jfr. Krafts Norges Beskr. 2den Udg. II. 278). * Maren Stoltenberg (f. i Tønsberg 1742, † 10 Mai 1816).

I Minerva 1794 II. 168—200: Noget om Vallø Saltverks Drift.

Lichtlé, Jean Claude, er født i Elsas 1833 og blev 1854 Prest ved St. Olafs katholske Menighed i Christiania. (Ang. Justitssagen mod ham for urigtig ført Liste over sin Menighed jfr. foruden hans nedennævnte Forsvarsskrift, Jensenius ovenfor samt Christiania-Bladene for April og Mai 1858. Underrets-Dommen i Mgbl. No. 180 med en Forklaring af Dommeren i No. 181. Høiesteretsdom i Norsk Retstidende 1859 No. 14. 15).

Martin Luthers Dom om Pavedømmet og den romersk-katholske Kirkes Lærdomme. Fire venskabelige Samtaler mellem to Lutheranere. Oversat efter det Svenske. Chra 1856. 154 S. 8.

Forsvarsskrift til det norske Publikum, Chra 1858. 106 S. 8.

I Aftenbladet 1856 No. 277: Om den katholske Mission i Finmarken. (jfr. No. 284); No. 295: En Oplysning (i samme Anledning, med Svar fra T. C. Bernhoft i No. 303).

Lie, John Andreas, Søn af den som Sorenskriver i Stør- og Værdalen afdøde Lars L. og Caspara Frederikke Gill, er født 6 Juni 1799 i Høland paa Romerige, og blev privat dimitteret 1819. Som medicinsk Studerende var han i flere Aar Lærer ved Christiania Kathedralskole, og manuducerede i Chirurgie og Anatomie, blev medicinsk Candidat 1848, samt 3 Juli 1850 Batterichirurg i Artilleriet. * 1829 Frederikke Catharine Grønvold.

Lærebog i Akiurgien, som Grundlag ved Forelæsninger og til Brug ved Repetition, af Ernst Blasius. Overs. Chra 1839. VIII. 549 S. 8.

Sygdomme i Børnealderen af A. F. Hohl, oversat. Chra 1852. 80 S. 8. (ogsaa med Tittel: Samling af underholdende og belærende Afhandlinger. 1ste Hefte).

Kortfattet *Anviisning til Dissection* for de medicinske Studerende af Dr. Th. L. W. Bischoff. Overs. Chra 1857. S. 8.

Lie, Mons, Søn af Regimentskvarteermester og Stiftsoverretsprokurator Jonas L. og Idde Sophie Strøm, er født i Inderøen 18 Febr. 1803; efter i 3 Aar at have frequenteret Realskolen i Throndhjem tog han Præliminærexamen 1824, og blev juridisk Examinat 1826; fik 1832 Ansættelse som Underretsprocurator i Buskeruds Amt, blev 1838 Byfoged og Postmester i Tromsø, i hvilken Stilling han 1839—1845 var const. Amtmand i Finmarkens Amt, og blev 6 Decbr. 1845 Sorenskriver i Søndhordland. * Pauline Christine Tiller (født i Throndhjem 1799), D. af Lars T. og Berith Pedersdatter.

Hans som const. Amtmand afgivne Beretning om Finmarkens Amts oeconomiske Tilstand i 1836—1840 er indført i Finants-Dept.s i 1843 trykte Beretning om Rigets Tilstand S. 232—261.

Lieblein, Jens Daniel Carolus, Søn af Skomagermester Johan Martin L. og Anne Karine Hofgaard, er født i Christiania 13 Decbr. 1827, blev privat dimitteret 1855 og studerer Philologie.

Historisk-synchronistiske Tabeller, udarb. nærmest m. Hens. t. A. Lassens Lærebog i Verdenshistorien. Chra 1854. 6 Ark fol.

I Munchs Norsk Maanedsskr. V. 427—453: Dascharathas Død. Overs. fra Sanskrit, med Indledning.

I Skilling-Magazin 1856 No. 25, 26, 27, 28: Om Ægyptens Mindesmærker.

I Illustreret Nyhedsblad 1857 No. 34—36: Om Trælasthandelen. 1859 No. 5: Norsk Sprog og Nationalitet; No. 20, 22, 25: Bidrag til Skov- og Sagbrugsvæsenets Historie. (Fortsættes).

I Morgenbladet forskjellige Opsatser ang. Sprog, Theater o. s. v.

Lieland, Hans Severin Salvesson, Bonde fra Kvinesdals Prestegjeld; har i adskillige Aar draget omkring og holdt Opbyggelser.

Samling af aandelige og opbyggelige Sange af forskjellige Forfattere. Alt i den Hensigt at bidrage til sand Gudsfrygt. Samlet og forlagt. Mandal 1854. 32 S. 8.

Et Brev eller Hilsen til christelige Brødre og Søstre samt nogle Sange

og Riim af H. S. S. Lieland, og nogle Sange af Troens rare Klenodie. I den Hensigt at bidrage til sand Gudsfrygt. Mandal 1855. 24 S. 8.

Lieungh, Joachim Jürgensen, Søn af Kjøbmand i Skien Paul Frederik L. og Alison Kirstine Winther, Enke efter Jochum Jürgensen, er født i Solum ved Skien 18 Juli 1782; blev Student fra Frederiksborgs lærde Skole 1800 og theologisk Candidat 1805; blev 1806 Adjunkt ved Herlufsholms Skole i Sjælland, hvilken Post han nedlagde 1815 og vendte tilbage til Norge, hvor han 9 Novbr. 1816 blev Sognepræst til Oslo og Christianias Tugthuus, 8 Marts 1823 residerende Capellan ved Vor Frelsers Kirke i Christiania og 2 Juni 1846 sammes Sognepræst og Stiftsprovst, samt 24 Aug. 1842 Hofprædikant; s. A. Medl. af Videnskab. Selsk. i Throndhjem; søgte i 1853 Afsked, men døde i Christiania 18 Sept. s. A., førend Afskeden blev bevilget. * Novbr. 1825 Karen Dorothea Heiss (f. 23 Decbr. 1799), D. af ovennævnte Krigscommissair C. O. Heiss. (jfr. Svendsen om Kirkerne i Christiania Stiftsprovsti S. 14).

Tale holden ved den nye Kirkegaards Indvielse i Christiania 13 Novbr. 1833. Chra 1833. 16 S. 8.

I N. St. Schultz's Minde (Chr. 1832) S. 23—30: Afskedsord, helligede Vennen N. St. Schultz ved hans Jordefærd 4 Juni 1832. (optr. i Norske Videnskab. Selsk. Skrifter III. 178—181).

Lihme, Martin Frederik, Søn af Kjøbmand (siden 1851 Mægler) i Christiania Sophus Andreas Lebrecht L. og Johanne Cathrine Holm, er født i Christiania 1 Septbr. 1822, privat dimitteret 1841 og theol. Candidat 1847; blev 1 Aug. 1852 Lærer ved Christianias Borger- og Realskole. † i Oslo 21 Febr. 1855. * Inger Caroline Nielsen, D. af Toldbetjent N. i Drammen.

I Theologisk Tidsskr. f. d. norske Kirke IV. 273—312: Offentlige Forhandlinger ang. Forandringer i den norske Kirkes Forfatning; ib. 126—132: Den apostoliske Bekjendelses Opbyggelighed af Dr. C. Sartorius, oversat; ib. 313—35: Om Kirketugten af Dr. W. F. Besser, oversat; ib. 606—30: Bidrag til den norske Kirkes Statistik.

Lindemann, Jacob Andreas, Søn af nedennævnte Organist Ole L., er født i Throndhjem 26 Septbr. 1805, Student fra Throndhjems Skole 1827 og theologisk Candidat 1832; blev 1839 resid. Capellan til Leganger og 4 Octbr. 1844 Sognepræst til Davigen, hvor han døde 13 Decb. 1846. * 13 Juni 1832 Maria Catharina Aastrup, der nu er Forstanderske for Eugenias Stiftelse i Christiania.

Tvende Litanier til Opbyggelse ved huuslig Andagt. Efter det Tydske. 2det Opl. Chr. 1835. 16 S. 8.

August Hermann Franckes Liv og Levnet tilligemed Udtog af hans Skrifter. Et Mindeskrift af H. E. F. Guericke. Oversat. Chra 1836. XXVII. 341 S. 8. — 2det Opl. Bergen 1843. XX. 340 S. 8.

Choral-Melodier for Psalmodicon til de i Kingos, Guldbergs og den evang.-

christ. Psalmebog forekommende Psalmer, udsatte i Ziffre efter (Faderens) Choral-Bog, tilligemed en Veiledning til Brugen af Psalmodicon. Chra 1841. XXXVI. 141 S. m. 1 Steentryk. obl. 8. — 2den forb. Udg. ib. 1850. XXXV. 147 S. obl. 8.

Veiledning til Brugen af Psalmodicon. (særsk. Aftr. af foreg.) ib. 1840. XXXVI. obl. 8. med 1 Steentr.

Lindeman, Ludvig Matthias, Foregaaendes Broder, er født i Throndhjem 28 Novbr. 1812, blev privat dimitteret 1835, tog anden Examen, ansattes 1839 som Organist ved Vor Frelsers Kirke i Christiania, samt Cantor og Sanglærer ved Waisenhuset og Borgerskolen; 1849 tillige som Lærer i Musik ved det praktisk-theologiske Seminarium. Han fik i 1848 og 1851 Stipendier for ved Reiser i Fjeldbygderne, fornemlig i Thelemarken, at samle Folkemelodier. * 27 Sept. 1848 Aminda Magnhilde Brynie (f. i Chra 9 April 1828), D. af Bureauchef Ole B.

Norske Folkemelodier, harmonisk bearbeidede. 5 Hefter. Chra 1840 fol.

33 Choraler for fire Mandsstemmer. Chra 1846. 34 S. 8.

41 Choraler for to Mandsstemmer, udsatte. ib. 1850. 36 S. 12.

Norske Folkeviser, udsatte for 4 Mandsstemmer. 1ste Række (100) 1—20. Chra 1850. st. 8. (Fortsættes).

Tyve Sange for to Stemmer, Sopran og Alt eller Tenor og Bas, udsatte. 1ste Hefte. Chra 1845. 2det Hefte 1850. 28 S. 8.

Ældre og nyere *norske Folkemelodier*, samlede og bearbeidede for Fortepiano. Chra 1857—1859. 8 Hefter. (Fortsættes).

Melodier til Luthers Psalmer med oprindelige Rhytmer harmoniserede med et Tillæg: Udvalg af de meest brugelige Melodier fra 16de og 17de Aarh. (Under Pressen).

Han har bearbeidet Musikbilagene til Landstads Udgave af Norske Folkeviser (1853), componeret 42 Melodier til H. Heyerdahls Historiske Sange (1853) og O. Vigs Sange og Riim (1854).

I Univ. og Skole-Annaler, 2 R. V. 481—510: Indberetning om en i 1848 med offentligt Stipendium foretagen Reise m. 4 Musikbilag.

I Morgenbladet 1850 No. 358: Mod Brantzeg ang. Orgelet i Kongsbergs Kirke, jfr. 345; 1858 No. 118: Anmeld. af Behrens's Skrift (1857) Om den lutherske Salmesang og dens Gjenindførelse i den norske Kirke. (Herimod Bemærkninger af Forskjellige i Morgenbl. og Aftenbl.); No. 187: Nogle Modbemærkninger i Striden om den lutherske Salmesang. 5 Sp.

I Behrens's Samling af Mandssange ere flere af L. harmoniserede norske Folkeviser optagne uden at hans Navn er anført.

Lindeman, Ole Andreas, Søn af Sorenskriver i Nordmøre Jacob Madsen L. (f. i Christianssand 8 Mai 1735, † 18 Mai 1822) og Anne Christine Tangen († 1823), er født paa Øie Gaard i Surendalen 17 Januar 1769, og var fra 1801 Organist ved Vor Frue Kirke i Throndhjem, hvor han døde 26 Febr. 1857. * 11 Juni 1802 Anne Severine Hichman (født paa Bragernes 11 Decbr. 1782, † i Thjem 7 Mai 1844). (Biographi af M. J. Monrad med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 28).

Choral-Bog, indeholdende de i Kingos, Guldbergs og den Evang.-christelige Psalmebog [illegible] Melodier. Paany gjennemseede og rettede efter Original-

Melodierne og firstemmigt udsatte. Autoriseret til udelukkende Brug ved Gudstjenesten i Rigets Kirker. Chra 1838. 188 S. obl. fol.

Choraler, bearbeidede af O. A. Lindeman. Udsatte i Zifre af L. Roverud. 6 Samlinger i 17 Hefter. Chra 1841—1843. obl. 8.

Lindeman, Peter Tangen, Foregaaendes Søn, er født i Throndhjem 18 Juni 1810, blev privat dimitteret 1834 og mediciníf Candidat 1843; praktiserer i Throndhjem som Læge. * 23 Juli 1848 Lovise Augusta Bauch, f. 11 Mai 1826.

En Pillegrims Vandring fra denne Verden til den tilkommende, af John Bunyan. Overs. fra Engelsk. 2 Dele. Chra 1838. VIII. 398 S. 8. — Optrykt i Ny-York af det Americanske Tractat-Selskab. (uden Aar). 448 S. 8. og 6 Træsnit.

Lindeqvist, Johan, er født i Sverige 1822, studerede i 5 Aar Veterinair-Videnskaben ved Skaras kgl. Veterinair-Indretning, hvor han 1845 tog Examen, var fra 1844—1852, da Institutet nedlagdes, Lærer i den nævnte Videnskab ved Degebergs Landbrugs-Institut, ved hvilket han 1847 tillige tog Examen i Landbrugsvidenskaberne, og var i 1850 og 1851 tillige i nogen Tid Lærer ved Wärmlands Landbrugsskole paa Gårdsjø. I 1851 —1853 foretog han paa offentlig Foranstaltning Reiser i Bratsbergs Amt for at meddele Veiledning i Jordbrug, og fik 1855 Ansættelse som Agronom i den norske Stats Tjeneste.

Beretning ang. Landbruget i Bratsbergs Amt. Skien 1852. 40 S. 8.

Lärobok i Boskapsskötseln för Degebergs Landbruksskola. Stockholm 1853. 8.

Beretning ang. en Reise i Bratsbergs Amt i Sommeren 1852. Skien 1853. 8.

Nogle Ord om Græsvolde. Skien 1853. 8.

Beretning ang. en Reise i Bratsbergs Amt i Sommeren 1854. Skien 1854. 8.

Optegnelser under en Landbrugsreise gjennem det sydlige Norge i Sommeren 1855. Chra 1856. 28 S. 8. og 1 Steentr.

Optegnelser under en agronomisk Forretningsreise i Lister og Mandals Amt i Sommeren 1856. ib. 1857. 36 S. 8. med 21 Træsnit.

Om den norske Qvægavl. Indberetning til Depart. f. det Indre. Chra 1857. 24 S. 8.

Optegnelser under en Landbrugsreise i det sydlige Norge i Sommeren 1857. ib. 1858. 31 S. 8.

Linstow, Hans Ditlev Frants, Søn af Hofjægermester, Overforstmester og Geheimeconferentsraad Christoph Hartvig v. L. († 12 April 1823) og Charlotte Benedicte Eleonore v. d. Lühe († 1837, begge i Hirschholm), er født i Hirschholm paa Sjælland 4 Mai 1788, blev Student 1805 og lagde sig især efter Malerkunst og Architektur; deeltog i Kjøbenhavns Forsvar 1807 og blev juridisk Candidat 1812; kom s. A. til Norge, hvor han i 2 Aar studerede Bergvæsen og techniske Videnskaber paa Kongsberg, ansattes 1814 som Lieutenant i Ingenieurcorpset, og blev Mai s. A. Kammerjunker ved Christian Frederiks Hof; afgik fra Ingenieurerne 1815 og

blev Regimentsqvarteermester og Auditeur ved Agershusiske ridende Jægercorps, samt ved Armeeforandringen 1818 Brigadeauditeur i Cavalleriet og Garnisonsauditeur i Christiania, hvorfra han 1820 tog Afsked; deeltog i Kunst- og Tegneskolens Stiftelse i Christiania 1818 og var i flere Aar Lærer ved samme; overtog 1823 Udarbeidelsen af Byggeplaner for en Kongebolig i Christiania og blev 1825, da Grundstenen lagdes, Slotsbygnings-Intendant; fuldendte Slotsbygningen 1848, blev 1843 Ridder af Wasa og 1849 af St. Olafs Orden. Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem fra 1821. † ved et Ulykkestilfælde under Studentermødet i Christiania 10 Juni 1851. * 20 Novbr. 1827 Krigscommissair Gabriel Hettings Enke Ferdinanda Augusta Carisius fra Arendal († 16 Jan. 1849). (Nekrolog i Chrpost. No. 991. jfr. Erslews Forf. Lex. II. 154).

Beskrivelse over den vordende Kongebolig i Christiania, med 2 Steentr. Chra 1826. 15 S. 8.

Udkast til Kirkebygninger paa Landet i Norge, til Veiledning for de Kirkeeiere, som uden Architects Hjælp ville opføre Kirker, forfattet eft. Foranst. af Kirke-Departementet. Chra 1829. 6 Ark aflang fol. m. 9 lith. Tavler.

Forslag ang. Opførelsen af *et nyt Skuespilhuus* i Christiania, samt dermed i Forbindelse staaende Organisation af Theatret. Chra 1836. 25 S. fol. med 4 Steentr.-Tavler. (anm. i Morgenbl. 1836 No. 86 og i Den Constitutionelle s. A. No. 58. 59, hvorimod udkom Modbemærkninger i Suppl. Blad til No. 80. 5 Sp.)

Forslag ang. en Forbindelse mellem Kongeboligen og Christiania By. Chra 1838. 36 S. 8. m. 2 lith. Pl.

Beiträge zur zweckmässigen Anordnung des Zuschauerraumes in Schauspielhäusern, m. 3 erlaut. Zeichn. Entworfen bei Veranlassung des neu aufzuführenden Berliner Opernhauses. 8 S. 8.

I Budstikken II. (1820) No. 5. 6: Efterretninger om Kunstskolen i Christiania.

I Morgenbladet 1838 No. 256, 257: Oplysninger i Anl. af Angrebene i Bladet „Den nye Statsborger" mod Slotsbygningsarbeidets Bestyrelse, 11 Sp. (Herimod udkom: Bemærkninger ang. Arbeidets Udførelse m. m. paa Kongeboligen og Hr. Slotsintendant Linstows Opsats i Mgbl. 256—57 f. A. Chra 1839. 40 S. 8.); 1849 No. 231: Parkanlægget til Kongeboligen, 3 Sp. jfr. No. 233. — Han antages at have forfattet nogle L.22 underskrevne Opsatser i dette Blad til Fordeel for Danmark under Krigen 1848—49, f. Ex. 1848 No. 144.

I Den Constitutionelle 1838 No. 33, 39, 43, 51, 53: Udkast til en Plan for Christiania Byes Udvidelse, 21 Sp.; 1841 No. 269, 270: Om Concurrence i Projecter til offentlige Bygninger. (jfr. Morgenbl. f. A. No. 292 og L.s Svar derpaa i Den Const. No. 311, 312); 1842 No. 10—21: Om Throndhjems Domkirke, 21 Sp.

I Christiania-Posten 1849 No. 290, 291: Om Kongeboligen i Christiania, 15 Sp. og 2 lithogr. Prospecter; 1850 No. 586: Om Bedømmelsen af Tegningerne til den nye Kirke i Christiania. (jfr. No. 565 og Mgbl. f. A. No. 92, 94); 1851 No. 877: Om Opførelse af Arbeiderboliger som et Middel til at forbedre Arbeidernes Kaar, 5½ Sp. m. Tegn. (jfr. Bemærkn. i No. 882 og 883). Ligesaa er han uden Tvivl Forf. af Opsatsen i f. Bl. No. 50 og 51, underskrevet L 22: Hvad er at vente af Fredstilbudene i den slesvigske Krig?

Desuden behandlede han oftere anonymt i Dagbladene Æmner vedkommende Theater, Maler- og Bygningskunst.

Lochmann, Carl Ferdinand, Søn af Postregistrator Ernst Ferdinand L. og Johanne Christiane Grunert, er født i Leipzig 12 April 1777 og blev Student sammesteds 1790; blev senere Kjøbmand og foretog indtil 1807 Handelsreiser i Østerrige, Italien, Rusland og Danmark; deeltog som Frivillig i Livjægercorpset i Kjøbenhavns Bombardement 1807, og blev haardt saaret i Udfaldet fra Classens Have. Bosatte sig 1815 i Christianssand, hvorfra han fremdeles oftere gjorde Handelsreiser, og døde som Vexel- og Vare-Mægler i Christianssand 4 Octbr. 1845. * 3 Septbr. 1819 Claudine Olrog (f. 25 April 1798), D. af Generalskibsmaaler Peder O. (f. 17 Febr. 1752. † 29 Oct. 1833) og Margrete Glückstad (f. 16 Decbr. 1772. † 15 Jan. 1855. jfr. Lengnicks Stamtavle over Familierne Olrog og Hald. Tab. 3).

Haandbog for Cours- og Vexelberegninger imellem Norge og de meest bekjendte fremmede Handelsstæder. Udarbeidet efter de bedste tydske Kilder af en practisk Kjøbmand. Chrsand 1823. 86 S. 8.

Han er Forfatter af det af S. Bjørn (ovenf. S. 74) oversatte Skrift: „Pligter og Forsigtighedsregler for Skippere," hvis Original udkom anonymt i Hamburg. — Correspondent til Norske Handels-Tidende.

Lochmann, Ernst Ferdinand, Foregaaendes Søn, er født i Christianssand 12 Octbr. 1820, blev Student fra sammes Skole 1838 og medicinsk Candidat med Udmærkelse 1843 (jfr. Mag. f. Lægevidensk. VII. 335); blev 1842 Amanuensis ved det physiske Cabinet, og 1844—45 Universitets-Stipendiat i Fødselsvidenskab m. v.; foretog 1844 med Stipendium af Statskassen en videnskabelig Reise til Tydskland, og holdt under Vacancen efter Thulstrups Død Forelæsninger over Fødselsvidenskaben; blev 20 Decbr. 1845 Compagnichirurg i Christianssandske Brigade og var som saadan Lazareth-Læge i Malmø 1848. Ved Naturforskermødet i Christiania 1856 valgtes han til norsk Medlem af en Committee angaaende en hygienisk Congres, i hvilken han deeltog i Kjøbenhavn 1858, da han blev Ridder af Danebroge. Han er iøvrigt practiserende Læge i Christianssand. * 11 Juli 1851 Charlotte Marie Eleonore Johnsen (f. 4 Febr. 1831), D. af Stadshauptmand og Bankadministrator i Christianssand Hans J. og Charlotte Amalie Loss.

Om Pharmacopoea Norvegica. Chrsand 1855. 22 S. 8. (jfr. Actst. og Bemærkn. til Ph. norv., udg. af det medicinske Selskab. 1ste Hefte. Chra 1855 S. 94).

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie I. (1842) 59—62: Om Snive og dens Smitsomhed paa Mennesker; 230—31: Om et Hygrome patillare helbredet ved udvendig Brug af lapis infern. II. 22—33, 241—44: Oversigt over de vigtigste pharmacologiske Erfaringer i 1842; 390—96, 415—416 og III. 9—10: Gynækologien i 1842, i Udtog efter Kiewisch. IV, 301—5: Anmeldelse af Bergs Årsberättelser 1842—1843.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. I. 323—336: Eidsvoldsbadet i 1845 og 1846.

Desuden i Morgenbladet, Aftenbladet og fl. Blade flere Opsatser om Choleraens Contagiositet, det militære Lægevæsen og Andet, deels anonymt deels under Mærket F. L.

Loge, Ole E., en Sømand fra Gaarden Loge i Flekkefjords Sogn, kom som Krigsfange til England, hvor han indtraadte i Qvækernes Samfund, og opholdt sig efter Freden nogen Tid i Christiansand.

Korte Anmærkninger om Aarvaagenhed og Stilhed af Rich Phillips. Overs. Chrsand 1815. 16 S. 8.

Lous, Johan Christian Vogelsang, Søn af Commandeur-Capitain og Constructeur i Marinen Carl Christian L. († 1837) og Marie Bibekke Reergaard, er født 24 April 1811 i Christiansand, hvor Faderen da var stationeret; blev privat dimitteret 1827 og juridisk Candidat 1831; ansattes s. A. som Copist i Finants-Depart., var Fuldmægtig hos Høiesteretsadvocat Sørensen fra 1836—1838, blev 1839 Stiftsoverretsprocurator i Christiania og 10 Novbr. 1842 Høiesteretsadvocat. Han valgtes af Odelsthinget 1845 til Actor i Rigsretssagen mod Statsraad Vogt, og har været Medlem af kgl. Commissioner, 1844 ang. Brændeviinsbrændingen og sammes Beskatning m. m. og 1853 ang. Forandringer i Straffeproceslovgivningen. * 1846 Charlotte Sophie Maschmann, D. af nedennævnte Apotheker, Prof. H. H. M. (jfr. Nissens Bogfortegnelse S. 89).

Om Dagens indre Strid 1ste Hefte. Chra 1838. 125 S. 8. (anm. (af C. W Hjelm) i Den Const. f. A. No. 342—348, med Svar fra L i Morgen l. 1839 No. 8, 9, 11 og 16; Bemærkn. herved af H. i Den Const. 1839 No. 35, og Yderligere Svar fra L. i Mgbl. f. A. No. 45 og 48).

Om Huusmandsvæsenet, Priisskrift, belønnet af det kgl. Selskab f. Norges Vel. Chra 1851. 108 S. 8. (anm. af Thorm. Knudsen i Mgbl. f. A. No. 153, hvortil L.s Svar i No. 165).

Som Medlem af Straffeproceslov-Commissionen har han med Hallager og P. C. Lasson Andeel i Commissionens Betænkning Om Forandringer i Straffeproceslovgivningen med eller uden Jury. 2 Dele. Chra 1856—57. 432, 205; — 548, 73, 181 og 76 S. 8., samt i Udkast til Lov ang. Rettergangsmaaden i Straffesager med Motiver. (under Pressen 1859).

I Morgenbladet 1838 No. 67, 105, 110, 118: Om Indifferentisme. 1845 No. 303—305: Deductions-Indlæg som Actor i Rigsretssagen mod Statsraad Vogt; 23 Sp. (ogsaa aftrykt i „Rigsretssagen mod St. Vogt" (udg. af C. Motzfeldt) S. 3 — 43). 1859 No. 27: Defension for katholsk Prest Lichtlé (samtidigt trykt i Chr.-Posten).

Lund, Bernt, Søn af Tømmermærker Ole L. og Kassi Danielsdatter, er født i Hof i Soløer 14 Juli 1812 og blev privat dimitteret 1831. Efterat have taget anden Examen 1832, studerede han de militære Videnskaber, tog Examen ved Krigsskolen, og blev 1838 Secondlieutenant i Cavalleri-Brigaden, hvori han 1850 blev Premierlieut. og 10 Novbr. 1855 blev Second-Ritmester. I Aarene 184*—18.. opholdt han sig tildeels med offentligt Stipendium ved Maleri-Academiet i Düsseldorf, hvor han har faaet sin Uddannelse som Landskabsmaler. I de sidste Aar har han forestaaet de nyere Veianlæg i Hedemarkens Amt. * Hedevig Thorine Christine Erichsen (f. 11 Juni 1824), Portrait-Malerske, D. af ovennævnte Statsraad O. W. Erichsen.

Om Brøk i Almindelighed, forfattet med særdeles Hensyn til Underviisningen i Christianias Søndagsskole. Chra 1837. 15 S. 8.

Regnemaaderne med Brøk, et Supplement til „Om Brøk i Alm." ib. 1838. 13 S. 8.

I Bien: Forskjellige Digte, hvoribl. i XII. 123—126: Signekonen.

I Skilling-Magazin II. No. 14—18: Om Primstaven.

I Illustreret Nyhedsblad 1853 No. 17, 27: Horten (m. Afbildn.) 1854 No. 12, 16, 39: Broen over Sarpfossen. (m. fl. Afb.) 1857 No. 47: Beianlægget ved Flisen.

Lund, Frederikke, Datter af Major Rode og Anne Helene Hoen, samt nedennævnte Stiftsprovst Frederik Rodes Faster, er født paa Sæm i Asker 18 Febr. 1786, og blev 23 Novbr. 1805 gift med Skibsfører, siden Kjøbmand paa Bragernæs Povel Lillør Lund (f. 2 Septbr. 1781), nedennævnte Stipendiat Nicolai Lunds Farbroder, og Søn af Kjøbmand i Drammen Nicolai Lund.

Veiledning til de meest yndede og almindelige Blomsters Drivning i Værelser og i det Frie. Chra 1852. 32 S. 16.

Lund, Joachim Brinck, Søn af Capitainlieut., Indrulleringschef og Overlods i Bergen Jochum L., R. S. O. († 1841) og Severine Benedicte Lund, er født i Vanse paa Lister 9 Novbr. 1815, blev privat dimitteret 1835 og theologisk Candidat 1840; var i flere Aar Privatlærer og Klokker i Bergen, senere Klokker og Secretair i Missionsselskabet i Stavanger; blev 1855 Prest ved Agerhuus Fæstnings Slaveri, og 21 April 1856 Tugthuus-prest i Christiania. Han er tillige Lærer ved Nissens Latin- og Realskole. 1858 var han Feltprest for de norske Tropper ved Leiren paa Arvalla-Hede. * Margareta Geelmuyden (f. i Bergen 3 Febr. 1818), D. af Capitain Hans G. og Anne Johanne Zarendtz.

Norsk Grammatik. Bergen 1844. 80 S. 8. — 2det forøgede Oplag. ib. 1850. 146 S. 8.

Redaktør af Norsk Missions-Tidende (jfr. A. Hauge) fra Marts 1854 til Aarets Udgang.

Medudgiver med Walnum og Nygaard af Søndagsblad for lutherske Christne. Bergen 1852. (ugentlig 1 No. Halvark).

I Prædikener af norske Geistlige II. 22—31: Prædiken paa Trefoldigheds Søndag; 40—49: Prædiken paa 2 Sønd. eft. Trefoldighed.

Lund, Johan Henrik, Søn af Kjøbmand Eiler Jonassen L. og Henriette Louise Rampe, er født i Farsund 1803, tog 1826 pharmaceutisk Examen, var Provisor i Laurvig; blev 183* Apotheker i Farsund og 1846 Undertoldbetjent i Christiania, samt i de sidste Aar tillige Brændeviins-Controlleur. * 183* Unni Bull, D. af Capitain i Søetaten Rasmus Rossing B. († i Frederiksværn 1834, R. S. O. Medaille 2 April 1801) og Marie Cathrine Grønlund.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie I. 53—54: Nogle Bemærkninger m. H. t. forskjellige Tilberedninger af Liquor ammonii caustici. (Herimod Bemærknin-

ger af Har. Thaulow i No. 10); S. 156–159: Nogle Bemærkninger ved T.s Recension (besvarede af T. i No. 22); S. 222–23: Nogle Ord i Anl. af T.s Opsats; S. 253: En let Maade at tilberede Voxemulsion.

Lund, Johan Michael, er født i Bergen, blev 1776 Procurator i Bratsbergs Amt, 1786 Lagmand paa Færøerne, hvorfra han omtr. 1804 afgik med Vartpenge, og blev 13 Februar 1807 1ste Borgermester i Bergen; fik 1809 Justitsraads Titel og døde i Bergen 15 Mai 1824. * Anne Margreta Djurhuus.

Forsøg til Beskrivelse over Øvre Tellemarken. Belønnet med danske Landhuusholdn. Selsk. Guldmedaille. Kbhvn 1785. XXII. 274 S. 8. m. Kart.

I Danske Landhuusholdn. Selsk. Skrifter III. 245–287: Om Reensdyrene.

Lund, Nicolai, Søn af Skibsfører, siden Lodsoldermand i Drammen Ole L. og Anne Holmen, er født paa Bragernæs 23 Mai 1814 og blev Student fra Drammens Skole 1832; studerede efter anden Examen først Philosophi og siden Botanik; blev April 1843 Universitets-Stipendiat i sidstnævnte Videnskab, hvorover han holdt Forelæsninger; erholdt 1842 et Reisestipendium for i 5 Maaneder at undersøge Østfinmarken i botanisk Henseende, studerede 1843—1844 og sidste Halvaar 1845 Botanik i Upsala under E. Fries, og afreiste Vaaren 1846 til Sydamerika, ligeledes i botanisk Øiemed. † ugift i Venezuela 21 Febr. 1847.

Reise gjennem *Nordlandene* og *Vestfinmarken* i Sommeren 1841. Chra 1842. VI. 118 S. 8. (anm. i Morgenbl. s. A. No. 217, og i Granskeren V. 235–39 og 241—43 af J. K. Christie).

Haandbog i Christianias phanerogame Flora. Chra 1846. XVII. 334 S. 8. og 1 Tab.

Conspectus Hymenomycetum circa Holmiam crescentium, quem supplementum Epicriseos Eliae Fries scripsit. Chra 1846. 118 S. 8.

I Tidsskriftet *Nor* I. 108–148 og 173–215: Om Frihedens Existens i Naturen og i Besynderlighed i Mennesket; II. 277–288: Om Erkjendelsen af det Absolute.

I Morgenbladet 1841 No. 55, 58, 147, 148: Det orientalske Spørgsmaal.

Lund, Otto Matthias Rumsen, Søn af Sogneprest til Overhalden Anders Dass L. († 1829) og Hanna Petra Stub, er født 31 Jan. 1811 i Hiterens Prestegjeld, hvor Faderen da var residerende Capellan; blev Student fra Throndhjems Skole 1830, medicinsk Candidat 1836, og 1 Mai 1837 Batterichirurg i Artilleriet; foretog paa egen Bekostning i 1839 og 1840 en videnskabelig Udenlandsreise, var efter Hjemkomsten Reservelæge ved Rigshospitalets medicinske Afdeling og senere Overlæge ved Christiania Byes Sygehuus, indtil dette ophævedes og Byens fattige Syge indlagdes i Rigshospitalet; tog 18 Octbr. 1849 Afsked som Militairlæge, og er nu praktiserende Læge i Christiania. * Emma Petersen, D. af Statsraad m. m. Hans C. P. og Christine Marie Thrane.

Lunge- og Hjertesygdommenes Diagnostik ved physikalske Tegn. af P. J.

Philipp. Oversat af A. Conradi og O. R. Lund. Med et Anhang om Percussion af Underlivet. Chra 1837. VII. 438 S. 8.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie I. (1842) 42—43: Om en paa Christiania Byes Sygehuus behandlet Pneumonie; 249—53: Paracentesis thoracis; 345—48: Om en acut Tuberculosis hos et 3 Aars gammelt Barn; 365—67: Om Christiania Byes Sygehuus; 405—408: Om Kjelstads Behandling af Skjævhed i Ryggen.

I *Magazin f. Lægevidensk.* III. 1—29: Kort Beretning om en Reise til Tydskland 1839—1840; IV. 73—83: Et Tilfælde af Caries syphilitica; V. 39—50: Carnification af Lungen med Dilatation af Bronchierne; VI. 268—76: En stor Aabning i Hjertekamrenes Skillevæg; IX. 1—17: Beretninger om de Typhus-Syge, der behandledes paa Christiania Byes Sygehuus 1842 og 1843.

Medudgiver af *Magaz. f. Lægevid.* 2 Række, hvori foruden flere mindre Notitser og Uddrag af fremmede Tidsskrifter: I. 217—31: Om Typhus-Syge, behandlede paa Christianias Sygehuus i 1844; II. 16—29, 129—143, 364—80: Oversigt over de i 1842—1844 paa Christiania Byes Sygehuus behandlede Pneumonier; 51—57: Anmeldelse af Scanzonis Würdigung der Auscultation; III. 353—68: Diagnosen ved fremmede Legemers Indtrængen gjennem Luftrøret; IV. 299—305: Om Choleras pathologiske Anatomie; V. 465—71: Dr. Hannon om Anvendelsen af Cafeincitratet i Migraine; VII. 487—98: Dr. Broy om Behandlingen af typhoid Feber ved Blodudtømmelser og indvendig og udvendig Anvendelse af koldt Vand; VIII. 59—66: Durand-Fardel, om spontan Udvikling af Luft i Blodet, som Aarsag til pludselig Død; X. 676—81: Et Tilfælde af Ruptura aortæ.

Lund, Ole, Søn af Oberst og Corpschef i Throndhjemske Brigade Elias Heltberg L. († 1824) og Anne Frederikke Schive, er født i Beitstaden . . . . . . 1798, udgik 1815 fra Landcadet-Academiet i Kjøbenhavn som Lieutenant, tog kort efter Afsked af dansk Tjeneste og ansattes i Juni 1816 som Secondlieutenant ved 1ste Throndhj. Infanteri-Regiment. I 1819 kom han til Christiania, tog Ingenieur-Examen 1821, og gjorde siden Tjeneste som Ingenieur-Officier paa forskjellige Steder; og blev 28 Novbr. 1836 Hoved-Regnskabsfører ved Ingenieur-Brigaden. † i Christiania 10 Febr. 1837, ugift.

I *Magazin f. Naturvidensk.* IX. 136—154: Anviisning til at forfærdige og opstille den Tholardske Lyn- og Hagelafleder, af A. Tedeschi, oversat.

Lund, Peter Ludvig, Søn af Sognepræst til Østre Moland Johan Grøn Lund, er født i Høiland 18 Juli 1760, var først personel Capellan hos Faderen, blev 1795 Sognepræst til Valle og 1803 til Egersund, samt 1803 Provst i Dalernes Provsti. † i Egersund 3 April 1826. * 1791 Antonette Gertrudine Faye (f. 1769), D. af Sognepræst til Østre Moland Andreas F. og Margrete Karine Flinthoug.

Prædiken i Egersunds Kirke paa Fredsfesten 1 Januar 1815. Chrsand 1815. 15 S. 8.

I Hansens Archiv f. Skoleunderv. og Oplysnings Udbredelse i Christiansands Stift II. 325—358: Tale holden i det Sætersdalske Læseselskab; 358—388: Om de Levninger af Overtro, som endnu findes Sted hos mange af Almuen i Chrsands Stift.

Lundh, Christopher Anker Bergh, efternævnte Professor L.s Søn, født i Christiania 3 Januar 1816, blev Officier 1834, gjennemgik 1839

—1840 et Cursus ved den militaire Høiskole, og var 1839—1846 Inspektionsofficier og Adjutant ved Krigsskolen; blev Premierlieut. i norske Jægercorps 1841; deeltog 1845 og 1846 i Meridianmaalingen i Finmarken, og var 1846—1853 Officier i Armee-Departementets militaire Expeditionscontor; gik 1848 med den norske Feltbrigade til Skaane, og fulgte J. C. Schrøder paa dennes Sendelse til det danske Hovedqvarteer; foretog med offentligt Stipendium i 1849—1850 en militairvidenskabelig Reise til Tydskland, Frankrige, England, Schweiz og Italien, blev 1851 Lærer ved den militaire Høiskole i Krigshistorie, militair Topographi og Administration, 1852 Adjoint af 1 Classe i Generalstaben, 1853 Capitain og Chef for den norske Armeecommandos Expedition i Stockholm, samt 16 Septbr. 1854 Major og Chef for den norske Krigsskole og 11 April 1857 Oberstlieutenant i Armeen. 1853 Ridder af den russiske St. Annæ Orden 3 Kl., 1858 af Sværdordenen og 1859 af St. Olafs Orden. * i London 22 Marts 1855 Maria Beata Tottie, D. af norsk-svensk Generalconsul Carl T., Commandr. W. O., Ridder St. Olafs og Nordstj. O.

Medudgiver af Militairt Tidsskrift 1840—1853 og siden 1856, og deri af ham: IX. 208—18: Videnskabelig Indholdsliste til Tidsskriftets 1ste Række. X. 105—125: Diderik Hegermann; 126—134: Militair-Bibliothekerne i Christiania; 389—433: Det tydske Forbunds Krigsmagt. XI. 214—266: Briternes Krige i Afghanistan, Beludschistan og Sind i 1838—1843. En krigshistorisk Skizze. XII. 474—88: Beretning om et ved Lüttich foretaget Skydeforsøg med riflede Vaaben (i Forening med Th. Sylow). I 3 R. I. 547—55: Beretning om Landcadet-Corpsets praktiske Øvelser i 1856.

I Universitets- og Skole-Annaler 2 R. I. 111—145: Om Krigsskolen 1837—1840.

I Morgenbladet 1858 No. 299: Om den nye Plan for Krigsskolen.

Som Medlem af forskjellige Commissioner har han større og mindre Deel i Planen for Generalstaben, Reglementet for Forpleiningen, Planen og Reglementet for Krigsskolen og det nye Udkast til en Armeeplan, der er ledsaget af et dissenterende Votum af ham og R. Kierulf.

Lundh, Gregers (Fougner), Søn af Sognepræst til Land Peter (Gregersøn) Lund († 15 April 1836) og Anna Maria Fougner († April 1853), er født 15 Mai 1786 i Fron i Gudbrandsdalen, hvor Faderen da var Capellan; blev privat dimitteret 1806, men forlod ved Krigens Udbrud 1807 Universitetet, og ansattes 28 April 1808 som Corporal (kort efter Fændrik) ved oplandske Regiment, hvori han 1 Jan. 1809 blev Secondlieut. og Juni s. A. Premierlieutenant. I 1811 foretog han, paa Bekostning af Selskabet for Norges Vel, en technologisk Reise til Udlandet, og opholdt sig i længere Tid i Danmark. Som Militair steg han 1812 til Capitain og var 1812—1814 ansat i Generalstaben, samt blev Kammerjunker hos Kong Christian Frederik; men efter Conventionen til Moss i August 1814 tog han Afsked af Krigstjenesten, ansattes som Bureauchef i Re-

gjeringens 4de Departement, og blev 25 Octbr. s. A. tillige Lector i Technologi ved Universitetet, ligesom han fra Octbr. 1815 til Decbr. 1826 var Universitets-Secretair, førend denne Post blev særskilt Embede. I 1821 foretog han en videnskabelig Reise til Tydskland, og blev 1 Novbr. 1822 Professor i Landhuusholdningslære, Statsøkonomi og Technologi. Som Universitetslærer holdt han tillige Forelæsninger over Diplomlære, og lagde Grundvolden til Universitetets Diplomsamling, der oprindelig bestod af de fra Bibliotheket afgivne Diplomer, men snart voxte ved betydelige Gaver fra Selskabet for Norges Vel, Justitiarius Berg, Bergraad Petersen o. fl. samt ved Kjøb. I 1829 afreiste han paa Universitetets Bekostning til München, hvor han modtog de af Kongen af Bayern skjenkede nordiske Archivsager, der hidtil vare forvarede i det bayerske Rigsarchiv (den saakaldte Münchenske Diplomsamling). Efter Hjemkomsten anlagde han et Bogtrykkeri i Christiania. Han var Medlem af Vidensk. Selsk. i Thjem, det Skandinaviske Literatur-Selskab, det kgl. Nordiske Oldskrift-Selskab og det Islandske lærde Selskab i Kjøbenhavn, samt corresponderende Medlem af kgl. Vitterhets- Historie- och Antiqvitets-Academien samt af kgl. Samfund för Utgifv. af Handskrifter rör. Skandinaviens Historie i Stockholm. † under Ildebranden paa Gaarden Braanaas i Skedsmo 11 Juli 1836. * 10 Decbr. 1814 Helene Catharina Bergh (f. 7 Sept. 1797), D. af ovennævnte Generalauditeur Christopher Anker B. (jfr. Østs Materialier S. 67. 646. Nyerups og Krafts Lit. Lex. 354. Erslews Forf. Lex. II. 175—176. C. F. Allen i Fortalen til »Breve og Aktst. til Christian II. o. s. v. Historie. Skilderi af Christiania og Stockh. 1830 No. 68. 69. H. Wergeland i Morgenbl. 1836 No. 199).

Christiania eller Bidrag til nøiere Kundskab om denne Stad. Et Brudstykke af v. Buchs Reise i Norge. Overs. og med nogle Anmærkninger ledsaget. Kbhvn 1812. 79 S. 8.

Konsten at brænde Brændeviin, eller Anviisning til et Brænderies Anlæg og Indretning o. s. v. Efter Sv. Brismans Lärobok. Chra 1817. XXIV. 142 og 23 S. 8.

Norræna. En Samling af Forsøg til norske Nationalsange. Chra 1821. 80 S. 8.

Forslag til Anlæggelsen af en Landstad ved Mjøsens Bredder paa Hedemarken i østre Oplandenes Amt. Chra 1824. VIII. 136 S. 8. med 3 Tabb. og 1 Steentr. (jfr. Chr.-Post. 1850 No. 656, 659).

Forslag til Forhøielse af Brændeviins-Afgiften. ib. eod. 4 Ark 4.

Grundrids til Forelæsninger over Technikens System. ib. eod. 14 S. 4.

Specimen Diplomatarii Norvagici, exhibentis monumenta diplomatica, historiam . . . Norvagiæ illustrantia etc. — Prøve af et *Norskt Diplomatarium*, eller Samling af Documenter, henhør. t. Kundsk. om det norske Folks Historie, Sprog, Sæder, Slægter og Rettergang, fra de ældre Tider og til Udg. af 16 Aarhundrede. Kbhvn 1828. 32 S. 4. m. 1 lith. Tavle med Facsim. og Segl. (Anm. i Maanedskr. f. Liter. I. 153—161 (af A. L. J. Michelsen), i Literatur-Tid. 1829 No. 16, i Literatur-Blad No. 16—17 af R. K. Rask; i Berl. Jahrbücher f. wissensch. Kritik 1829. II. 903 f. af C. Homeyer; jfr. Falcks Staatbürg. Magaz. IX. 549).

Bergens gamle Bylov. Efter Membran-Codices, med Indledning, Oversættelse

og Anmærkninger udg. Kbhvn 1829. 138 S. 4. (Anm. i Liter. Tid. f. A. No. 41. 42 af J. E. Larsen; i Maanedsskr. f. Literat. II. 315—34 af Kolderup-Rosenvinge, i Lit. Blad No. 36 af Rask, i Berl. Jahrbücher 1834. II. 646—48 af Michelsen).

Norsk Havebog, udarb. med særd. Hens. t. Rigets forskjellige Egne til Huusbrug. 1ste Hefte. Kjøkkenhaven af G. F. Lundh og A. Hansen. Chra 1836. 112 S. 8. (se Andreas Hansen).

Medudgiver af Budstikken II. I denne Tidende er af ham, foruden flere mindre især technologiske og økonomiske Bidrag: I. No. 11. 12: Om Universitetets Modelsamling; No. 20—34: Om Dampbaade. II. No. 97—104: Om Oplandenes gamle Bye Hammer. III. No. 27—48: Brudstykker af Breve fra Tydskland. — Som literær Directeur i Selskabet for Norges Vel forestod han Redactionen af Budstikken, Ny Samling. I—II. Chra 1829—1832. 4.

Udgav „Den norske Nærings- og Politieven, et Ugeblad for almeen Læsning." Chra 1831, hvoraf udkom 1 Kvartal eller 13 No. 4.

Var en Tid *Redaktør* og senere Medudgiver af *Magazin for Naturvidenskaberne*, i hvis 4 første Bind han har leveret flere Oversættelser af technologisk Indhold, samt I. S. V—VIII: Om Hurungerne.

Med J. Chr. Berg den egentlige Stifter af „Samfundet for det norske Folks og Sprogs Historie" (1832) og Medudgiver af Samlinger til det norske Folks og Sprogs Historie (6 Bind. Chra 1833—1839. 4.) Heri er af ham: I. 23—27: Kong Magnus Erikssøns Valgakt; 34—86: Nye Bidrag til Jæmtelands Historie, med Indledning og en kort Beretning om Herjedalen; samt Anmærkninger S. 177—87. S. 325—451: Breve fra Frederik I.s Tid ang. det norske Landskab Viken (med Indledn. og Anm. af J. Chr. Berg); 478—563: Bidrag til Oplysning om Hr. Peder Cantsler, Mester Knut og Daljunkeren (ligesaa). II. 33—98: Breve til Oplysning af Norges Historie i Aaret 1531 (ligesaa); 124—149: De sidste norske Kongers Tidsregning af Arne Magnusen, med Indl. og Anm. og Fortegnelse over nogle af disse Kongers Kanslere og Klerke; 214—245: Breve til Oplysning af Norges Historie i 1532. (blev ei fortsat); 361—64: Et Tillæg til de Jæmteland vedk. Breve; 365—80: Bidrag til Færøernes Historie under Frederik I. III. 348—69: Nogle Beretninger om Drabsmaal eller Landsvist-Sager. (blev ei fortsat). IV. 135—143: Instruction af 1731 for den hanseatiske Secretair i Bergen.

I Urda I. 288—92: Efterretning om en i Ullensager Prestegjeld i Høsten 1833 undersøgt Gravhøi.

Forøvrigt leverede han stundom anonyme Bidrag til Dagbladene; bl. Andet ifølge Literatur-Lex. til Bladet Tiden i 1813—14.

Lundh, Jørgen Hjort, Forriges Søn, er født i Christiania 25 Sept. 1820, gik til Søes 1834, og foer fra 1839 paa americanske Handelsskibe. I Sommeren 1843 gik han i americansk Orlogstjeneste og deeltog i Felttoget mod Mexico. Efter Freden tog han 1 Febr. 1853 Afsked, opholdt sig 1853—1858 i Norge, og vendte derpaa tilbage til America.

I Skilling-Magazin 1856 No. 41—44: Scener af den nordamerikansk-mexikanske Krig. 18 Sp.

Lundh, Otto Karl Klaudius Gregers Gregerssøn, Forriges Broder, er født i Christiania 28 Octbr. 1833, og blev privat dimitteret 1853. Studerer Lovkyndighed.

I Folkevennen VI. 1—37: Erik af Pommern, tilligemed et Omrids af Begivenhederne i Norge 1319—1412. I. (ikke fortsat).

I Christiania-Posten, hvor han i Slutningen af 1854 var Referent af Lagthingets Forhandlinger, har han været Medarbeider fra Januar 1854 til Novbr. 1857. Heri af ham blandt Mere: 1854 No. 2003: Peder Motzfeldt, Nekrolog. 1855 No. 2426: Anmeld. af Erlandsens Efterretninger om Trondhjems Geistlige; No. 2598: Johan Bernt Krohg, Nekrolog.

I Illustr. Nyhedsblad 1854 No. 3: Juleløierne i Studentersamfundet 30 Decbr. 1853.

I Skilling-Magazin 1855 No. 48, 50: Akers nye Kirke; No. 52: Skanderborg, en Reiseskizze. 1856 No. 9: Gottland og Visby (oversat); No. 26, 28—32: Upsalatoget 1856, 32 Sp. 1857 No. 3: Anna Colbjørnsdatter Ramus og hendes Slægt; No. 9—11: Wilhelm Nassau-Oranien: No. 36, 37: Østraat med nogle Efterretninger om dens Beboere; No. 38, 39: Mag. Kjeld Stub; No. 39: Bidrag til Modernes Historie. 1858 No. 24—26, 28: Hanseaterne i Bergen. 28 Sp. — I Skill. Mag. Tillægsblad 1855 No. 12, 13: Ruinerne paa Hovedøen. 1856 No. 35—39: Nonnen i St. Klara af G. Mellin. Oversat. 29 Sp.

Lundh, Peter Georg Lufton, Forriges Broder, er født i Christiania 10 Marts 1818, blev Student fra Mellers Institut 1836 og juridisk Candidat 1843; ansattes 1838 som Copist i Finants-Departementet, overgik 1846 til Justits-Departementet, hvori han 1 Febr. 1855 blev Fuldmægtig. * 1847 Christiane Augusta Oline Elisabeth Pind, D. af Lensmand P. i Fet.

Juridisk Stat og Kalender for Kongeriget Norge. Chra 1855. 108 S. 4.

I Den Constitutionelle og Christiania-Posten flere anonyme Opsatser.

Lunøe, Niels Erik, er født 1790 i Arendal, hvor Faderen var Handelsmand, og Skibsfører fra denne By.

Den østersøiske Lastdrager eller Cubikudregning af Planker til Brug for Trælasthandlere og Skibsførere udarbeidet. Arendal 1834. 113 S. 12.

Lyng, Georg Vilhelm, Søn af Sognepræst til Faaberg Rasmus L. og Urbine Jacoba Willumsen († 1844), er født i Suldal, hvor Faderen da var Sognepræst, 24 Marts 1827, blev privat dimitteret 1845 og philologisk Candidat 1851; han vandt i 185* Kronprindsens Guldmedaille for nedenanførte akademiske Priisafhandling, var 1852—1855 Medbestyrer af Heltbergs Latinskole i Christiania, og blev 1858 Universitets-Stipendiat i Philosophi, og har som saadan senere opholdt sig i Kjøbenhavn og Berlin.

I Norsk Tidsskrift V. 367—376: Forsøg til en Udvikling af Dionysos-Ideen. VII. 150—55: Nogle Bemærkninger i Anl. af et Par offentl. Blades Anmeldelse af Salomon de Caus (jfr. Morgenbl. 1855 No. 73, 74, 76); 289—327: Om Forskjellen mellem Platons og Aristoteles's Psychologi. Akademisk Prisafhandling.

I *Nordisk Univers. Tidsskrift* IV. 3 H. 64—98: Philosophiske Betragtninger over den nyeste Tids Historie.

I Illustreret Nyhedsblad 1855 No. 51, 1856 No. 10: Philologisk-philosophiske Indlæg i Norskhedsstriden.

I Skilling-Magazin 1857 No. 42, 43: De geistlige Ridderordener; No. 47: Ægyptiske Mumier; No. 48—51: Galilei og Newton.

I Christiania-Posten 1858 No. 69: Grev Essex, tragisk Drama af H. Laube; No. 103: Hertz's Debatten i Politivennen; No. 113: B. Bjørnsons Halte Hulda; No. 165: Ibsens Hærmændene paa Helgeland; alle anmeldte.

Lysholm, Jørgen Bernhoft, Søn af Stadshauptmand og Justitsraad i Throndhjem Nicolai L. og Martha Bernhoft, er født 179*, var Kjøbmand og Brændeviinsbrænder der og Repræsentant for Norges Bank, samt i flere Aar indtil 13 Marts 1839 Stadshauptmand i Throndhjem, hvor han døde i Sept. 1843. * Hedevig Krabbe, D. af Oberst K.

I Morgenbladet 1836 No. 306: Bemærkninger ved Indstillingen ang. d. kgl. Proposition til Lov om Brændeviinsbrænden og Brændeviinssalg. 4½ Sp.

Løberg, Timandus Jonas, Søn af Forvalter og Bogholder Andreas L. og Anne Berg, er født paa Kongsberg 29 Januar 1819, blev privat dimitteret 1838 og medicinsk Candidat 1845; ansattes som Reservelæge ved Lungegaards-Hospitalet i Bergen og blev 10 Decbr. 1857 Overlæge for den spedalske Sygdom i Bergens Distrikter. * Emilie Greve.

Aarsberetning for 1858 fra Overlægerne for den spedalske Sygdom D. C. Høegh og T. J. Løberg. Chra 1859. 56 S. 4.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2 R. III. 177—194: St. Jørgens Hospital i 1847; 271—312: Cholera i Bergen. VI. 217—224: St. Jørgens Hospital for 1851.

Løkke, Jacob Olaus, Søn af Snedker Ole Olsen L. og Hanna Jacobsdatter Bugge, er født i Throndhjem 13 Febr. 1829, blev Student fra Tromsø Skole 1848, philologisk Candidat 1852 samt 28 Febr. 1855 Adjunkt ved Lillehammers lærde og Realskole, hvorved han allerede siden Begyndelsen af 1854 havde været ansat som Lærer. * 2 Jan. 1856 Inger Marie Birgitte Hald (f. i Øiestad 13 Mai 1830), D. af Sognepræst Nils H. ovenfor.

Modersmaalets Formlære i udførlig Fremstilling. Chra 1855. VIII. 208. IV. S. 8. (Anmeldt af P. A. Munch i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 40; af P. A. Clausen i Christ.-Posten f. A. No 2552, (jfr. Forf.s Svar No. 2594 og Anmelderens Tilsvar No. 2590); ligesaa i No. 2604; i Mgbl. f. A. No. 334 af Sophus Bugge; i Fædrelandet 1856 No. 90 (af Lyngby).

Tydsk Grammatik, nærmest bestemt for de Lærde- og Middelskolernes Fællesklasser. Chra 1856. VII. 137 S. 8.

I Indbydelsesskrift til Hovedexamen i Lillehammers Lærde- og Realskole 1857: Tydsk Syntax. I. Casuslære. IV. 101 S. 8.

I Indbydelsesskrift fra samme Skole 1858 S. 25—47: Verberne i Engelsk, schematisk ordnede og inddelte. Ogsaa særskilt. 23 S. 8.

Redaktør af Kristians Amtstidende (2 No. ugentlig i Folio) fra dens Begyndelse 3 Octbr. 1855, hvori, foruden alle Redaktionsartikler og politiske Oversigter: 1855 No. 10: Lidt om Lillehammer (jfr. No. 16); No. 20: Bør Neutraliteten hæves. 1856 No. 4: Lidt om Boghandlere, Bøger og Bogkjøb; No. 9: Et Blik paa Norskheden; No. 49 (fortsat 1857 No. 3, 4): Om Almuskolevæsenet paa Landet; No.

52—54, 56, 59, 60 og 63: Studentermødet i Upsala 1856; No. 66: Fordum og Nu; No. 96, 97, 1857 No. 11: Om Skandinavismen. 1858 No. 10, 15—17, 19, 20: Christians Amts Repræsentanter paa Storthinget 1857.

I Daa's norske Tilskuer 1853 No. 20: Anmeldelse af Autenrieths engelske Grammatik. 1½ Sp.

I Illustreret Nyhedsblad 1853—56 forskjellige deels oversatte, deels originale Bidrag, saasom: 1853 No. 26: Biographi af Fr. M. Bugge; No. 42: Omer Pascha; No. 44; Nicolai Paulowitsch. 1854 No. 11: Thomas Babington Macaulay. 1855 No. 3, 4: Jacob Grimm. 1856 No. 33: Anmeldelse af Aristophanes Comedie Fuglene, oversat af F. L. Bibe.

Løvenskiold, Severin, Søn af Kammerherre Severin L. og Benedicte Henriette Aall, er født i Porsgrund 7 Februar 1777, sendtes 1786 til et Institut i Wandsbeck, kom 1791 til Gymnasiet i Eutin, og studerede fra 1793 Bergvidenskaben i Sachsen og Schlesien, men kaldtes Aaret efter af Faderen til Kjøbenhavn, for at studere Lovkyndighed; blev 1796 juridisk Candidat, besøgte sit Hjem og blev s. A. Auskultant i Rentekammeret og Kammerjunker; 1798 Assessor i Commerce-Collegiet og 1800 tillige i Finantskasse-Directionen, og var som saadan Grev Schimmelmanns Secretair; tog 1802 efter Faderens Ønske Afsked, for at overtage Bestyrelsen af Fossums Jernverk, som han kort efter afkjøbte sin Fader; blev 27 April 1803 Amtmand i Bratsberg, og overtog ligesaa efter Kongens Ønske 1805 Bestyrelsen af Laurvigs Grevskab (til 1811), blev 1804 Kammerherre, gjorde for sin Hustrues Helbreds Skyld i 1807 en Badereise til Pyrmont og Syd-Tydskland; vendte ved Krigens Udbrud hjem til sit Amt, som han ved Anlæg af Kystbatterier og Oprettelse af en privat Provideringe-Commission sikrede mod Overfald og Hungersnød; tog Høsten 1813 Afsked som Amtmand; mødte som første Repræsentant fra Bratsbergs Amt ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814; afslog i Novbr. s. A. at indtræde i Statsraadet, men udnævntes til Statsraad og overdroges i Forening med J. H. Vogt Underhandlingerne i Anledning af Opgjørelsen med Danmark, og opholdt sig i Kjøbenhavn fra April 1815 til Sommeren 1816, da han paa Ansøgning fritoges for dette Hverv; afslog kort efter Tilbudet at blive Gesandt i Madrid, tog 1817 Afsked som Statsraad og levede paa Fossum som Privatmand til 10 Juli 1828, da han blev Statsminister; sattes 1836 under Tiltale for Rigsretten, og søgte efterat Dommen var falden Afsked, som ikke bevilgedes; derimod blev han 27 Febr. 1841 Norges Statholder efter Grev Wedel Jarlsberg, fra hvilket Embede han tog Afsked 10 Aug. 1855, men vedblev efter Kongens Ønske dets Bestyrelse indtil Vice-Kongens Ankomst 17 Mai 1856, da L. afreiste til Fossum, hvor han døde 15 Sept. s. A. Han blev 1815 Ridder af Nordstjernen, 1829 Ridder af Serafimer-Ordenen, 1847 Storkors af St. Olafs-Orden, 1848 Ridder af Elefantordenen, samt fik 1858 Medaillen for Borgerdaad i Guld. Han var Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem, af Samfundet f. Utgiv. af Handskr. rør. Skandinav. Historia i Stockholm og

Fresmedlem af Svenska Landbruks-Akademien. * 9 April 1802 Sophie edevig Comtesse Knuth († 17 Januar 1819), D. af Grev Adam C. Knuth ia Liliendal i Sjælland. (Biographi af P. B. Hansen med Portrait Eidsvolds-Galleri I.; af A. Faye i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 48, 49 igsaa særskilt), jfr. B. Moes Efterretninger 100—101. Aalls Erindr. III. 0, 77, 85. Ang. Rigsretssagen jfr. Morgenbl. og Den Constitutionelle, Sommeren og Høsten 1836).

Bemærkninger i Anl. af den Indstilling, som den af 7de ordentlige Storing til at gjennemgaae Statsraadets Protocoller nedsatte Committee har foregt Odelsthinget, og sammes dertil afgivne Beslutning. Chra 1833. 27 S. 8.

M.

Magnus, Gerhard Heiberg, Søn af Sognepræst til Skjold Moren Henrik M. († 1822) og Anne Dorothea Heiberg, er født i Ierstrand, hvor Faderen da var Sognepræst, 28 April 1802, blev privat imitteret 1825 og tog Aaret efter anden Examen; ansattes 1826 som Tielærer ved Christiania Kathedralskole, hvorved han 15 Juni 1835 blev Adjunkt. Han er tillige Kasserer ved Christiania Stifts geistlige Enkekasse g Bibliothekar ved Deichmans Bibliothek. * 1832 Kirstine Elisabeth Semb . 9 Sept. 1812), D. af afdøde Kjøbmand og Statsrevisor Christian S. i Christiania og Anne Charlotte Catharine Minor.

Nogle Bemærkninger om det norske Sprog. Indbydelsesskrift til Examen ed Chra Skole. Chra 1837. 16 S. 4.

Nogle Bemærkninger ang. Undervisningen i Modersmaalet. Indbydelsesskrift. Chra 1845. 17 S. 4.

Catalog over det Deichmanske Bibliothek. Chra 1850. 387 S. 8.

I Hjelms Alminb. Norskt Maanedsskrift 4de Hefte S. 241—273: De naurlige Retsprincipers eller den ideelle Politiks Strid med de historisk begrundede Forolde, af Rotteck, oversat; S. 308—316: Kosmogonopolitisk Skizze af v. Schirach, overs., og 15de Hefte S. 218—250: Om staaende Hære og Nationalmilits, af Rotteck, oversat.

Fra Oct. 1827 til Oct. 1834 deeltog han i Redaktionen af den udenlandske Artikel i Norsk Rigstidende, og han har forfattet den Udtoget af Bugges latinske Grammatik tilføiede Ordbog.

Magnus, Halfdan, Foregaaendes Søn, er født i Christiania 26 Marts 1833, blev, efterat have gaaet i sammes Kathedralskole, privat dimitteret 1851 g theologisk Candidat 1857.

Chronologisk-synchronistiske Tabeller, udarbeidede efter A. Lassens Lærebog i Historien. Chra 1852. 76 S. 8. (anon.)

Magnus, Jens Zetlitz, næstforrige Adjunkt G. Magnus's Broder, r født i Skjolds Præstegaard 17 Septbr. 1812, blev privat dimitteret 1830 g juridisk Candidat 1835. Han var fra 1832 Copist i Finants-Departemen-

tet, hvori han 1840 blev Fuldmægtig og 1848 Bureauchef; var i nogen Tid const. Assessor i Christiania Stiftsoverret, og blev 23 Mai 1853 Foged i Sønd- og Nordfjord.

Juridisk Stat og Kalender for Kongeriget Norge, (udg. i Forening med Vilh. v. Munthe af Morgenstjerne). Chra 1846. 84 S. 4.

Forskjellige anonyme Bidrag til Den Constitutionelle.

I Christianiaposten 1849 No. 274, 275: Regjeringens Vægring ved at lade Christiania Creditkasses Verler discontere uden andet Endossement end Laantagerens. 8 Spalter.

Major, Herman Wedel, Søn af Robert M., der efter Irernes uheldige Forsøg paa at løsrive sig fra England var flygtet fra Irland til Norge, hvor han bosatte sig som Kjøbmand og Fabrikant i Christiansand († 1839), og Sophie Benedicte Wejdemann, er født i Chrsand 23 Februar 1814, blev privat dimitteret 1832 og medicinsk Candidat 1842; erholdt for 3 Aar 1845—1848 et aarligt Stipendium af 300 Spd. for i Tydskland og Frankrige at studere Sindssygdommene; undersøgte paa Foranstaltning af Indre-Departementet efter Hjemkomsten Norges Indretninger for Sindssyge, og indgav herom en Beretning, ligesom han har væsentlig Deel i de Arbeider, som forberedede Loven af 17 Aug. 1848 og Storthingets Bevillinger til Anlæg af et Sindssyge-Asyl paa Gaustad i Aker. Han deeltog derpaa efter kgl. Res. 18 Juni 1849 i Bestyrelsen af og Tilsynet med dette Asyls Opbygning, og var udseet til at blive Directeur for samme, men forlangte og fik 16 Sept. 1854 Afsked af norsk Tjeneste, og var kort forud med sin Familie afreist over Liverpool til Nordamerica med Dampskibet Arctic, men gik under med dette 26 Septbr. 1854. * Ida Grüning, D. af afdøde Generalconsul i Christiania Andreas G. og Johanna Turretin. (Jfr. O. Sandberg i Morgenbl. 1854 No. 297).

I Ugeskrift f. Medicin og Pharmacie IV. 49—74: Forslag til et Sindssyge Asyl for Norge.

I *Magazin f Lægevidensk.* 2 R. VIII. 26—59: Oversigt over Oslo Sindssyge-Afdelings Virksomhed 1847—1852

I Bergenske Blade 1850 No. 234, 235: Betænkning ang. Mentalsygehusets Organisation og fremtidige Virksomhed i Bergen.

Mandix, Jørgen, Søn af Generalauditeur og Regimentsqvarteermester ved Kongens Livvagt Maurits M. († 1787) og Lucie Marie Ursin († 1759), er født i Kjøbenhavn 15 Januar 1759, blev Student fra sammes Latinskole 1776 og juridisk Candidat 1782; blev s. A. Cancellisecretair, 1783 Copist og senere Cancellist i Danske Cancelli; 1796 Borgermester og Byfoged i Slagelse, 1805 anden Assessor i Throndhjems Stiftsoverret; 1814 Assessor i Norges Høiesteret og 18 Juni 1831 sammes Justitiarius. Afsked 13 April 1835. Han blev 1818 Ridder og 1832 Commandeur m. ork. af Nordstjernen. 1811 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem. †

i Christiania ugift 7 August 1835. (jfr. Erslew Forf. Lex. II. 221. Kjøbenhavnspost. 1835 No. 202).

I Minerva 1806. I. 121—141: Undersøgelse om Nødvendigheden af en Forandring og Forbedring i den danske og norske Lovgivning. (jfr. G. L. Baden sammest. II. 1—18); III. 71—89: Om Vigtigheden af at Underviisning i Musik gives i Skolerne.

I *Skandinav. Literatur-Selskabs Skrifter* 1807. I. 211—23: Om Ordet *djerv* rigtige Bemærkelse. (jfr. Lærde Efterretn. 1809. 158.)

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. I. 1. 225—232: Biographiske Efterretninger om Justitsraad og Generalconducteur Christopher Hammer.

Mannall, Nicolai Gundersen, Søn af Johan Bockmann M., Navigations-Examinator i Christiania, og Netta Gundersen, er født i Christiania 6 Novbr. 1789, foer i 19 Aar til Søes, var derpaa 1807—1810 i engelsk Fangenskab, var derefter Hjælpelærer hos Faderen, og blev 17 Aug. 1821 dennes Eftermand som Navigations-Examinator i Christiania. * 7 Octbr. 1857 Anne Gulbrandsen.

Styrmands-Haandbog, indeholdende Methoder til at finde Polhøiden eller Skibets paaværende Bredde ved Solens Høide o. s. v. Chra 1823. 36 S. 4. — 2det Opl. ib. 1836. 36 S. 4.

Tabeller over Solens Deklination for Aarene 1822, 1823, 1824, 1825 til Christiania Meridian. Chra 1822. 8 S. 4. — Ligesaa for 1826, 1827, 1828 og 1829. ib. 1825. 10 S. 8. — Ligesaa for 1834, 1835, 1836 og 1837. 10 S. 4.

Mansbach, Johan, Søn af Generallieut., commanderende General Søndenfjelds og Commandant paa Frederiksteen, Johan Friederich v. M. (fra Godset Mansbach i Herskabet Fulda, † 1803) og Isabella Oldenburg († i Chra 185*), er født paa Frederiksteen . . . . . . 1794, og blev 1811 Lieutenant ved norske Jægercorps, senere Premierlieut. og Ordonnantsofficier hos Kong Carl Johan; 1818 Capitain i Armeen, 1822 Major og Adjutant hos Kongen samt Compagnichef i Christianssandske Brigade, hvilken Post han ei overtog, da han 1823 blev Chef for den norske Commando-Expedition i Stockholm, i hvilken Stilling han 1825 blev Oberstlieutenant; 1843 Oberst i Armeen. Han var tillige Adjutant og Kabinetskammerherre hos Kong Carl Johan. 4 Octbr. 1844 blev han Chef for Laurvigske Corps, var Ridder af Sværdordenen og blev 1849 Ridder af St. Olafs Orden. Han var udseet til Generaladjutant for Armeen, men tog paa Grund af Dienstvaghed Afsked med Vartpenge 2 Febr. 1852, og døde ugift i Christiania 1856.

I *Svenska Krigsvetenskaps-Academiens Handlingar* 1837, 119—186: Om den kgl. Norske Armees Organisation.

Manthey, Anton Wilhelm, Søn af den som Byfoged og Sorenskriver i Laurvig 1816 afdøde Capitain Samuel Wilhelm M. og Antonette Wilhelmine Elisabeth de Stockfleth († 1857), er født i Stavanger (døbt 16 Juni) 1807, blev 1825 Secondlieut. i 2 agersh. Brigade, blev 1828 privat dimitteret og 1834 juridisk Candidat; ∫. A. Copie

1837 Auditeur ved Christianssandske Brigade, 1843 Assessor i Christianssands Stifts-Overret, samt i nogen Tid const. Stiftamtmand; 1848 Assessor i Christiania Overret, hvilket Embede han ei tiltraadte, da han 26 Mai 1849 blev Assessor i Høiesteret. * Barbara Wilhelmine Borchgrevinck (f. 1811), D. af pers. Capellan til Thoten Otto B. og Johanne Marie Møller.

I den 1847 udgivne Beretning om Kgr. Norges økonomiske Tilstand 1840—1845, er den af ham forfattede Beretning ang. Lister og Mandals Amt trykt S. 102—108.

Manthey, August Christian, Forriges Broder, er født i Rakkestad 14 Februar 1811, blev Student fra Christiania lærde Skole 1829 og juridisk Candidat 1835; blev 1830 Copist, 1838 Fuldmægtig, 1841 Bureauchef i Finants-Departementet, 1845 Expeditions-Secretair i sammes Afdeling for det Indre, med hvilken han 1846 overgik i lige Stilling i Depart. for det Indre; blev 9 August 1849 Amtmand i Hedemarkens Amt og 21 April 1856 Statsraad og Chef for Justits-Depart., senere for Indre-Depart. Han blev 1840 Ridder af St. Olafs Orden og 1858 Commandeur af Nordstjernen. * . . . . . . Matthea Nielsen (f. 27 Aug. 1813), nedennævnte Telegraphdirecteur C. T. Nielsens Søster.

I Beretningen om Rigets Tilstand i Femaaret 1851—1855 er hans Beretning om Hedemarkens Amt trykt som Litr. D. 19 S. 4.

Manthey, Ludvig Johan Carl, Forriges Broder, er født i Rakkestad 1 Septbr. 1809, blev privat dimitteret 1829 og juridisk Candidat 1834; var fra 1838 Lærer i Fransk ved Krigsskolen samt tillige Translateur, og blev 11 Aug. 1847 Justitssecretair ved Bergens Stiftsret og Politiret; 7 Febr. 1855 Byfoged og Byskriver i Tromsø. * Sophie Nielsen (f. 4 August 1815), Søster af Broderens Kone.

Oversigt over de franske Conjugationer. Chra 1839. 36 S. 8.

Mariboe, Ludvig, Søn af Grosserer M. L. Mariboe († i Grätz 1830) og . . . . . . Henriques, begge af den mosaiske Religion, er født i Kjøbenhavn 22 Octbr. 1781, nød en omfattende Underviisning i Christianis Institut, afreiste 1798 til Italien, og blev underveis døbt paa Skibet, tilbragte fra 1798 5 Aar paa et Handelscontor i Livorno, og kom 1805 til Christiania, for at forestaa den udenlandske Correspondance for det Ankerske Fideicommis; bosatte sig her senere som Handelsmand, oprettede under Krigen 1808 et Fricorps Artilleri, hvis Chef han var, og blev som Belønning herfor 1813 Capitain à la suite i Armeen. Han var i en Række af Aar som Trælasthandler, Brugs- og Fabrikeier i en udbredt Virksomhed, ligesom han med Kraft og Interesse deeltog i flere fædrelandske Anliggender. Han gav 4000 Rdl. D. C. til Norges Universitet, og ved Brev af 1 Octbr. 1810 tilstillede han Selskabet for Norges Vel 12000 Rdl. D. C. »til Landhuusholdningens Fremme i Norge« (Norske Stiftelser II. 352. III. 37—39).

nder Krigen 1814 overtog han Opsynet med Armeens Transportvæsen. e ødelæggende Handels- og Pengeforhold før og efter Krigen opslugte hans tydelige Formue, og hans Virksomhed ophørte omtr. 1816; han flyttede 317 til Stockholm, hvor han blev Adjutant hos Kong Carl, og antoges være udseet til Armeens Referent hos Kongen, men han vendte tilbage Norge efterat have i Aug. 1822 taget Afsked af Krigstjenesten, og bosatte ȝ først paa sin Eiendom Eidsgodset i Høland, senere i Christiania, hvor in anlagde et Bogtrykkeri, og paa sin Gaard Økern i Aker. Han var Stor- ingsmand fra Christiania 1830 og fra Agershuus Amt 1833 samt Stats- visor fra 1833—1839. I Aarene 1836—1838 opholdt han sig i Lon- on, hvor han forgjæves stræbte at faa Bodøsagen (se P. Holst) for Parlia- entet. I sine sidste Aar blev han sindssvag og døde 19 Juli 1841 paa Sindssyge-Anstalten ved Slesvig. * 22 Juli 1809 Ragna Huvald (f. 22 uli 1792), D. af Directeur Chr. Fr. Wilh. H. i Kbhvn († 1795) og Do- othea Giede. (Tillæg til Patrouillen, nedenfor. Biographi af H. Wer- land med Portrait i Mærkelige Nordmænd II. 33—44. Digt af Samme Morgenbl. 1839 No. 321. jfr. Moes Efterretn. 101—103. Morgenbl. 841 No. 182, 197. Brage og Idun III. 314. Fædrelandet 1841 No. 73. Nyerups og Krafts Litt. Lex. 375. Erslews Forf. Lex. II. 233. Falls Erindringer I. 351 o. fl. St. samt M.s Breve nedenfor paa flere Steder).

Anmærkninger ved Gjennemlæsningen af Prof. Pihls Plan til en, for hvert Sogn og hver By, anvendelig udvidet Fabrication af Klædesvarer, Værkener og linnede Tøier. Chra 1808. (anm. i Lærde Eftrr. 1809 No. 9).

Nogle Ord om almindelig Værnepligt og et Forslag til, paa den mindst be- ostelige og mindst byrdefulde Maade at underholde et Land- og Søeværn i Norge. Chra 1815. 40 S. 8. (Herimod udkom: Nogle Ord om almindelig Værnepligt m. v. f H. C. Rosen).

Nogle Ord om Rigsforsamlingens Beslutninger ang. Statens Pengevæsen. o. eod. 22 S. 8. (anonymt).

Extract af Ideer om Pengevæsenet, tilegnet Storthinget. ib. eod. 8 S. 8. anonymt).

Forslag til det norske Pengevæsens Forbedring. ib. eod. 20 S. 8. (Heri- mod Skrifter af C. M. Falsen og Sebbelow).

Oplysninger og Tillæg til mit Forslag om det norske Pengevæsens For- bedring. ib. eod. 16 S. 8.

Statsraadets Laane-Project. Chra 1819. 20 S. 8. (Anonymt. Recens. i Norsk Rigstidende s. A. No. 41, hvorimod M. udgav:

Til Recensenten af Skriftet om Statsraadets Laane-Project. ib. eod. 16 S. 8. anonymt).

Om Norges statsoeconomiske Forfatning, samt Forslag ang. Norges Bank, Pengevæsen og dets Finantser. Chra 1821. 153 S. 8. og 1 Tabel.

Formue- og Næringsskattens Ophævelse. Et Tillæg til Skriftet om Norges statsoeconomiske Forfatning. ib. eod. 35 S. 8.

Om Bank og Pengevæsen. Et Udtog af Ricardos Værk om Statsoeconomie og Taxation. ib. eod. 53 S. 8.

Patrouillen (et politisk Tidsskrift, senere Ugeblad), 4 Aargange. Drammen og Chra 1824—1827. 8., og 5 Aargange. Chra 1828—1832. fol. (Med faa Undtagelser er Alt heri forfattet af M. jfr. Breve 1ste Række S. 16).

Tillæg til Patrouillen, [indeholdende Efterretninger om L. M.s statsborgerlige Liv]. Chra 1826. 4½ Ark 8. (i Anl. af en Opsats i Morgenbl. mod M.s Valg til Storthingsmand).

Bemærkninger ved den provisoriske Anordning af 24 Mai 1825 ang. Norges og Sveriges gjensidige Handel og Søfart. (Efter Patrouillen II. 1. 2 H. særskilt udgivet og paany gjennemseet). Chra 1827. 98 S. 8.

Forslag til en Normal Industriskole for unge Fruentimmer af alle Classer. Chra 1828. (jfr. Patrouillen f. A. No. 19 og Kbhvns Skilderi f. A. S. 636).

Den gamle Richards Kunst at blive rig og lykkelig af Benj. Franklin. 3die Opl. Chra 1832. 1 Ark 12.

En Række Breve af politisk og statsoeconomisk Indhold. 1ste Række (12 Breve). 208 S. — 2den Række (12 Breve). 232 S. Chra 1836. 8. Af 2den Rækkes 11te Brev er særskilt aftrykt:

Om Storthingets Opløsning og Odelsthingets Beslutning at sætte Statsministeren under Tiltale. Chra 1836. 36 S. 8.

Appeal to the imperial parliament, containing a narrative of events in the town of *Bodøe* in Norway, and of the diplomatic negotiations between the British and Swedish cabinets consequent upon them: drawn from the official documents. London 1838. 46 S. 8. (anm. i Den Const. s. A. No. 269).

Medarbeider i Nationalbladet (ifølge egen Erklæring i Breve, 1ste R. S. 22).

I Morgenbladet 1826 No. 332: Et Tilsvar i Anl. af J. Chr. Bergs anonyme Advarsel mod Mariboes Valg til Storthingsmand.

Mariboe, Wilhelm Adelsteen, Foregaaendes Søn, er født i Aker (paa Okern) 3 Januar 1814, blev Student fra Møllers Institut 1832 og juridisk Candidat 1837, samt 26 Januar 1843 Stiftsoverrets-Procurator i Christiania. * Hedevig Therese Francisca Sonnleithner, født i Wien 4 Octbr. 1814, D. af Regjeringsraad Joseph S. og Wilhelmine Mariboe, fornævnte Ludv. M.s Søster.

I Norsk juridisk Tidsskrift I. 56—99: En mærkelig Justitssag, meddeelt af M. som Defensor.

Martens, Leonhard, er født i Bergen, hvor Faderen var Bagermester, 1794, blev Student ved Kjøbenhavns Universitet 1813 og theologisk Candidat i Christiania 1818, udnævntes 1822 til Sognepræst til Kvædfjord, men tog herfra Afsked før han fik geistlig Indvielse, og studerede Philologi; var i 2½ Aar const. Adjunct ved Bergens og senere i 2—3 Aar ligesaa ved Christianias Kathedralskole; tog 1830 philologisk Embedsexamen, blev 17 Mai 1834 const. Overlærer og Bestyrer af Stavanger lærde Skole, hvorfra han afgik i August 1840 med Pension, og er nu Kasserer for Biskoppens og Christianssands Skoles Indtægter af Jordegods i Stavanger Amt. * Wilhelmine Petersen, D. af Organist og Kjøbmand Bøje P. (jfr. Erlandsens Tromsø Geistl. 153).

Programma. (Brevis adumbratio ingenii et morum populi Romani). Chra *1832. 16 S. 4.*

Maschmann, Hans Henrik, Søn af Apotheker Johan Heinrich M. . i Hamburg 1719. † i Christiania 1785) og Enkemadame Karen Moe ødt Sverdrup, er født i Christiania 6 Mai 1775, tog 1796 pharmaceuisk Examen, hvorpaa han tiltraadte Elefant-Apotheket i Christiania, og fik 5 Marts 1808 Titel af Professor; overdrog 182* Apotheket til sin Søn and. pharm. Carl Gustav M., og flyttede til sin Gaard Skøien i Aker, ien overtog ved Sønnens Død 1848 atter Apotheket. Han har været Medm af flere kgl. Commissioner vedkommende Medicinal- og Apotheker-Væseet, i en lang Række af Aar Directeur i Selsk. for Norges Vel, og foretog 836 paa offentlig Bekostning en Reise til Frankrige og Tydskland, for at jøre sig bekjendt med Sukker-Fabrikationen af Runkelroer (jfr. Statsborgeen s. A. No. 29–30 og Morgenbl. No. 89 Tillæg). Han blev 1816 Ridler af Vasa-Ordenen og 1853 af St. Olafs Orden. * 1799 Mette Cathrine ;lisabeth de Lilienskjold (f. i Sjælland 22 Juni 1774. † i Aker 20 Oct. 854), D. af Kammerherre Hans Gustav de L. til Skuderup Gaard († 1796) g Sophie Charlotte Heltzen († 1834).

Underviisning for Almuen om at tilvirke raa Salpeter. Chra 1808. S. 8.

Fuldstændig Beretning om Beenmeel som Gjødningsmiddel. Overs. af :ngelsk. Chra 1831. 2½ Ark 8. (Særsk. Aftr. af Budstikken. Ny Samling. I. No. 25).

Veiledning til at tilberede Sirup af Runkelroer. Chra 1838. 43 S. 8. ı. 2 lith. Tavl. (Udgjør 3die Hefte af Norsk Almue-Bibliothek).

Anviisning til at benytte Potatos til Fodring paa den fordeelagtigste Raade, sammendr. af Tidsskrifter og udg. af kgl. Selsk. f. Norges Vel. Chra 18**.— den Udg. Chra 1844. 45 S. 8.

Med-Redacteur af Budstikken III—VII. No. 11. (Chra 1821—1826). I Sam:es Nye Samling I. findes af ham den ovennævnte Afhandling om Beenmeel.

Med-Udgiver af *Magazin for Naturvidenskaberne* I—IV., hvori af ham blandt lere: I. 97—102: Jordmagnetismens Virkning paa Sølvets Udskillelse (paa Tydsk Gilberts Annalen X. 234—38). II. 36—54: Galvaniske Forsøg. III. 299—311: ›m Galvanismens Indflydelse paa metalforhudede Skibe. V. 182—91: Davy om Lidler mod Søvandets tærende Virkning paa Skibes Kobberhud. Oversat. VI. 44—81: Anviisning til Lynafledereres Oprettelse (efter Poggendorfs Annalen 1824). II. 1—20: Schmidt om forskjellige Slags Knaldpulvere, oversat m. et Tillæg.

I Norsk Tidsskrift for Vidensk. og Lit. I. 197—200: Anmeldelse af Grams ›vers. af Lundeqvists Haandbog i Jordbruget, hvortil M. desuden har skrevet Fortan, 12 S.

I Aftenbladet 1855 No. 94: Om den høiere Landbrugsskole paa Aas.

Som Medlem af kgl. Commissioner har han Andeel i de af disse afgivne Betænkinger og Forslag, hvoriblandt Betænkning og Forslag til Lov om Brændeviinsrænden. Chra 1835. 88 S. 8.

Mathiesen, Velly, examineret Gartner.

Practisk Anviisning til Mistbænk-Driverie. Chra 1845. 59 S. 12.

Mathiesen, Hans, var Kjøbmand i Christiania, og boede siden som andmand i Aker.

Handels-Haandbog, indeholdt. Kundskab om de mærkv. Landes og Stæders

Mynt, Maal, og Vægt med sammes nøiagtige Forhold til Norges, samt disse Landes og Stæders Vexelmaader m. m. Chra 1823. 587 S. 8.

Forsøg til nogle velmeente patriotiske Ytringer for Fædrelandets Vel. ib. 1836. 15 S. 8. (anon.)

Mejdell, Christian Henrik Nicolai, Søn af Oberst og Armee-Intendant Gløer Gløersen M. († 1827) og Thorine Cathrine Krog († p. Kongsberg 1859, Statsraad J. R. L. Krogs Søster), er født i Vang paa Hedemarken 21 April 1822, blev privat dimitteret 1838 og tog Examen i Bergvidenskaberne 1843; blev 1849 Secretair og 1850 Hytteskriver ved Kongsbergs Sølvverk samt 27 Aug. 1853 Geschworner i østre Søndenfjeldske Distrikt.

I *Nyt Magazin for Naturvidensk.* VII. 186—212: Nogle geologiske Observationer i Nærheden af Kongsberg. VIII. 197—211: Om den sandsynlige Dannelsesmaade af de kongsbergske sølvførende Gange. IX. 442—464: Geologiske Forholde i Kongsbergegnen.

Hoved-Redaktør af Christiania-Posten fra 1 Octbr. 1858.

I Morgenbladet 1844 No. 79: Bjergmandssang; No. 291, 292, 310, 313: Nogle Bemærkninger om vort Bjergvæsens nuværende Tilstand og Udsigter for Fremtiden, især m. H. t. den private Bjergværksdrift. 1845 No. 53: Fortsatte Bemærkninger om norske Bjergverksanliggender. 1848 No. 325: Sagn, Prøve af en utrykt Samling. 1849 No. 127, 128, 132: Et Indlæg i vore politiske Partistridigheder fra en Demokrat. 1851 No. 54, 66: Svar til Prof. Keilhau paa et simpelt Spørgsmaal (i den Sexe-Bøbertske Strid). 1857 No. 68, 103 og 104: Om Skandinavismen; No. 152: Om Henrik Wergeland og Udgaven af hans samlede Skrifter; No. 280, 291 og 295: Om Reformer i vort konstitutionelle System; No. 319: Anmeldelse af B. Bjørnsons „Synnøve Solbakken." 1858 No. 99: Lidt Politik.

Meidell, Ditmar, Søn af Oberstlieutenant i Artilleriet, senere Toldinspecteur i Christianssand, Christopher Pritzier M. († 1851) og Laura Fogh, er født i Bergen 24 Januar 1826; tog 1844 Præliminærexamen og studerede en Tid Mineralogi. Siden 1849 har han været Journalist i Christiania.

Redaktør af Krydseren, der udkom i Christiania 1849—1854, det første Halvaar 2 Gange maanedlig, senere 1 Gang ugentlig og fra 1854 i udvidet Format 2 Gange ugentlig. Heri har han skrevet det Meste.

Medredaktør af Aftenbladet (en Fortsættelse af Krydseren) et Dagblad. Chra 1855, 1 Folioark daglig; fortsættes.

Meidell, Frithiof Axel, fornævnte Ditmar M.s Broder, er født i Throndhjem 1830 og udvandrede 1852 til Amerika.

I Aftenbladet 1856 No. 238 og 239: Breve fra Amerika.

Mejdell, Thorvald, fornævnte Geschworner M.s Broder, er født i Ringsager 21 Septbr. 1824, blev privat dimitteret 1842 og Candidat i Mineralogien 1847; fik 1852 et Stipendium af Statscassen paa 400 Spd. aarlig i 2 Aar, for i Udlandet at studere Forstvæsenet, og ansattes 1855 i Statens Tjeneste som Forstmester.

Om Foranstaltninger til en mere huusholderisk Behandling af Norges Skove. Chra 1859. IV. 270 S. 8.

I Folkevennen VII. 430 ff.: Om nogle Forsøg til kunstig Opelskning af Skov.

I Morgenbladet 1856 No. 285 Till.: Foredrag paa Landbrugsmødet paa Hamar om Behandlingen af Almindingsskove. 1859 No. 46, 47: Om den projecterede Jernbane mellem Drammen og Randsfjorden. (Bemærkninger herimod i No. 120, 124, 129).

I Aftenbladet 1856 Vaaren: Om Almindingsskovene. 1858 No. 21 ff.: Glommen som Transportvei. Indgivet til Indre-Depart. i April 1856.

Mejlænder, Georg Otto, Søn af forhenværende Armee-Intendant Frederik Waldemar M. og Anna Wilhelmine Nyrup Hvidt, er født i Christiania 19 August 1829, blev privat dimitteret 1848 og juridisk Candidat 1852; ansattes 1854 som Copist i Depart. for det Indre, var under Storthingene 1857 og 1858 constit. Byfoged i Sarpsborg, og blev i April 1859 constitueret Politifuldmægtig i Christiania.

Love, Anordninger, Traktater, Resolutioner, Kundgjørelser, Departements-Skrivelser m. m. for Kongeriget Norge fra 1814—1855, udtogsviis udg. til Brug for den Lovstuderende. 4de Bind 1851—1855. Chra 1857. 684 S. 8. med et Anhang, indeh. bl. m. Capitels-Taxterne 1816—1855. (Heraf ogsaa særskilte Aftryk). Denne Lovsamling paabegyndtes af Jul. Schmidt (s. d.)

Alfabetisk Register til dette Bind. ib. eod. 94 S. 8.

Almindelig norsk Lovsamling. 1667—1860. 1 Hefte. Chra 1859.

I Morgenbladet 1856 No. 143: Om et gymnastisk Central-Institut i Christiania, 5 Sp. No. 185: Turnforeningens Fest paa Lindøen; samt senere flere Opsatser om Legemsøvelser (jfr. Aftenbl. 1857 No. 297, Illustr. Nyhedsbl. 1858 No. 3); No. 206, 213: Om Almueskolevæsenet i Christiania. Ligesaa enkelte Literaturanmeldelser. 1857 No. 13, 53 Till., 55, 70, 200, 212, 224, 225 og 228: Kgr. Norges Handel og Skibsfart i 1855; No. 66 Till., 108: Om Folketællingen i Norge 1855. 1858 No. 5, 74, 162: Om Norges Befolkningsforhold.

I Christiania-Posten 1857 No. 262: Forslag til Reglement for Tømmerflødingen mellem Sarpfossen og Frederiksstad.

Meinertz, Frederik Wilhelm, er født i Kjøbenhavn, hvor Faderen var Mægler, 30 April 1798; toges efter Forældrenes Død i Søns Sted af Stempletpapirforvalter Rougtved i Christiania; blev Decbr. 1814 Secondlieutenant i Oplandske Infanteri-Regim. og kom med dette i 1818 til 2den Bergensh. Infanteri-Brigade, hvori han 1839 blev Stabscapitain, samt 1845 Kompagnichef, siden 15 Apr. 1854 ved Norske gevorbne Jægercorps. * 1848 Caroline Florentine Olsen (f. 30 Marts 1823, † 1853), D. af Toldbetjent Ole O. og Karen Margrete Holter.

I Ugebladet Hermoder I—VI.: Forskjellige, tildeels oversatte, Digte.

Melbye, Poul Christian, født i Jylland, kom som Student til Christiania kort efter Adskillelsen, og blev nogen Tid derefter const. Adjunkt ved Christiania Kathedralskole i Fransk, Tydsk og Engelsk, fra hvilken Post han fik Afsked 1828, hvorpaa han opholdt sig paa Landet, især i Eidsvold, og døde ugift i Christiania 1835.

Forsøg til en kort Fremstilling af den engelske Veltalenheds og Poesies Historie fra 16de ind i 17de Aarhundrede. Indbydelsesskrift. Chra 1824. 12 S. 4.
I Morgenbladet 1828 No. 32 og 134: To franske Digte til Kong Carl Johan.

Meldal, S. P.

Skovmødet. En religiøs Samtale. Bergen 1852. 28 S. 8.

Melle, Lars Knudssøn, forhenværende Skoleholder.

Brødsmuler, nedfaldne fra det himmelske Taffel og Tid efter anden opsamlede af en Fattig i Aanden o. s. v. Bergen 1843. 96 S. 12. 2det Opl. ib. 1853. 96 S.

Meltzer, Frederik, Søn af Kjøbmand Clamer M. († 1815) og Henrikke Stoltz, er født i Bergen 29 Septbr. 1779; uddannedes ved et toaarigt Ophold i England som Handelsmand og blev omtr. 1802 Kjøbmand paa Bryggen i sin Fødeby, fra hvilken han var Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold og af Storthingene 1821, 1822, 1824, 1827 og 1828; var Overfiskevrager og Børscommissair, Bankadministrator og fransk Viceconsul i Bergen. 1821 Ridder af Wasaordenen. † i Bergen 15 Decbr. 1855. * April 1802 Margarete Stub († 1832).

I Den Constitutionelle 1841, 12 og 13 Octbr.: Om vor Sølvskillemynt og Myntindretning; (i Anl. af Granskeren s. A. No. 1). — Forøvrigt skal han have skrevet en eller to særskilt udkomne Flyveskrifter ang. Bank- og Pengevæsenet, hvorover han oftere anonymt har skrevet i Dagbladene, ligesom han som Storthingsmand havde væsentlig Andeel i de Handels-, Bank- og Pengevæsenet vedk. Comitee-Arbeider.

Meltzer, Harald, Foregaaendes Søn, er født i Bergen 7 Marts 1814, blev privat dimitteret 1835 og juridisk Candidat 1841; blev 1840 Copist, 1849 2den og 1851 1ste Politifuldmægtig i Christiania, samt 11 Januar 1853 Politiadjutant. * 1852 Karen Lasson (f. i Christiania 25 Mai 1834), ovennævnte Høiesterets-Justitiarius L.s Datter.

I Christiania-Posten: stadige Meddelelser af Politi-Notitser fra Christiania, hvoriblandt flere udførlige Skildringer, saasom 1848 No. 80: Moer Hansens Blystøbning. 1849 No. 240, 355, 373, 450 (Fantefølger), 486, 489, 491, 492, 494, 495, 497, 500: Ole Høilands Liv og Levnet. Som Feuilleton i 1852 No. 1327, 30—32, 34, 37, 38, 40, 41, 43, 44: Grundset Marked.
I Aftenbladet 1856 No. 167, 170, 173, 177, 179, 182, 187, 196, 198, 207, 213, 222, 226: Smaae Næringskilder i og omkring Christiania.
I Skilling-Magazin 1858 No. 13: Den nye Forstad New-York ved Christiania.

Messell, John Andreas, Søn af Postmester i Christiania, Cancelliraad John Andreas M. († 1806) og Anne Ovidia Bangensteen († 1820), er født i Christiania 24 Decbr. 1789, blev Student fra sammes Skole 1807 og lagde sig efter de levende Sprog; var fra 1812—1816 Lærer i Fransk ved Norske Landcadetcorps; modtog derpaa Ansættelse som Huuslærer i Arendal, og ansattes 1822 som Lector ved Universitetet i Italiensk og Engelsk, samt 1825 tillige i Fransk, og blev 5 April 1834 Professor i disse Sprog. I 1821, 1822 og 1826 foretog han paa egen Bekostning

:eiser til Frankrige, England og Nederlandene. † i Christiania 21 Octbr. 850. * 1823 Margarete Dedekam (f. 7 Jan. 1801), D. af Kjøbmand g Consul i Arendal Anders D. og Anna Sophia Carisius.

Sandford og Merton. En Fortælling for Børn af Day. Oversat af Engelsk. :hra 1838. 194 S. 12.

Saggi dello stile familiare, animato e descrittivo, tratti da' migliori autori. 'hra 1846. 240 S. 8.

Italienske Stiiløvelser. Chra 1851. 103 S. 8.

En Veiledning for Reisende i Norge paa Fransk, som han 1835 næsten avde fuldendt, udkom ikke, fordi et Hefte af Haandskriftet ved Udlaan tabtes, og han 'ke længere var i Besiddelse af de dertil benyttede Materialier. — Ligesaa blev Trykingen af en for Viderekomne bestemt Engelsk Chrestomathie paabegyndt, men ar ved hans Død ufuldendt.

Meydell, Jacob Gerhard, Søn af Sorenskriver i Land og Hadeınd Stephan Barklay M. († 19 Juli 1808) og Cecilia Catharina 3loersen († 22 Octbr. 1834), er født paa Gaarden Skjerstad i Gran 786 (døbt 17 Juli), udgik 1803 fra det norske militære Institut som Seondlieut. ved det danske Artillericorps og tog 1804 Artillerieramen i Kjøenhavn, blev 1808 Premierlieut. og 1813 charakt. Capitain, samt var 1811 —1814 Lærer i Mathematik og Fortification ved det norske Landcadetcorps. 5om Stabscapitain, hvortil han udnævntes 1814, deeltog han i Felttoget .. A., blev 1817 Batterichef, 1827 Major og Bataillonschef, 1831 Oberstieut. i Artilleri-Brigaden og 18 Januar 1839 Oberst og Chef for denne 3rigade samt 19 Mai 1847 Generalmajor. Afsked paa Grund af Blindhed Marts 1854. Fra den militære Høiskoles Oprettelse til 1844 var han ærer ved samme i Krigshistorie og Topographi. Ridder og 1843 Comıandeur af Sværdordenen samt 1853 Commandeur af St. Olafs Orden. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem og Sv. Krigs-Vetenskabs-Akademien Stockholm. * Johanne Marie Jørgensen (f. 4 Aug. 1791), D. af :jøbm. paa Kongsberg Lars Edvard J.

Felttoget i Norge 1814. Af en norsk Officier. (anonymt). Chra 1815. 62 5. 8. (jfr. Nationalbladet I. 42—44 og F. W. Stabell nedenfor).

Forsøg over den hensigtsmæssigste Maade at danne en Armee paa i Fredsider, især m. H. p. den norske, med en Indledning om en passende Organisation f Norges Landværn. Chra 1821. 168 S. 8.

Forsøg til en Lærebygning i Krigskunsten. I. Strategie. Chra 1825. XXXII. 10 S. 8. m. 2 Pl. og 4 Karter. II. Tactik. ib. 1826. II. 313 S. m. Fig. og 5 3laner. (Karter og Planer et Atlas i Folio).

Lærebog i Krigskunsten, især udarb. m. H. t. Forelæsningerne ved den kgl. orske Krigsskole. I. Strategie. II. Tactik. Chra 1837. 95 og 259 S. 8. m. 2 lith. Pl.

Alminbelig Værnepligt, bragt i Overeensst. m. Grundloven, samt en deraa grundet Organisation af Forsvarsvæsenet. (anon.) ib. 1839. IV. 29 S. 8.

Forelæsninger over de forenede Rigers Forsvar eller deres saakaldte mitaire Topographi. (Trykt som Manuskript). ib. 1840. VI. 432 S. 8.

Bemærkninger i Anl. af Generalmajor v. Hedemanns officielle Rapport om

Fegtningen ved Slesvig 23 April 1848. Med 1 Kart. Chra 1848. 23 S. 8. (anm. i Norsk Tidsskr. II. 298 f.)

Om Indretningen af Norges Krigsmagt til Lands med særd. Hens. t. dets Forhold som Unionsrige. ib. 1850. 68 S. 8. (særsk. Aftr. af Militairt Tidsskr.)

Som en af Stifterne af det Militaire Samfund i Christiania, har han ligetil de sidste Aar været Med-Udgiver af Militairt Tidsskrift, hvori er af ham: I. H. 1—49: Om de nordlige norske og svenske Provindsers, især Throndhjems Forsvar. m. Plan over Throndhjems Omegn. (Ogsaa aftrykt i Norske Vidensk. Selsk. Skrifter III. 99—156); ib. 50—68: Artillerie-Forsøg over Knald-Antændelsen, anstillede i Christiania 1829. II. H. 224—252: Forsøg over Granatkanoner, Granatkartætsker og Sprænggranater i 1830. III. H. 98—172, VI. H. 188—123, VIII. H. 31—64, IX. 108—155, X. 150—191: Revolutionskrigen, militairt-kritisk betragtet. IV. 140—177: Bemærkninger i Anl. af Oberstl. Borkensteins Afhandlinger om Artilleriet i II. og III. V. 1—42: Om Infanteriets Slagorden og Fægtemaade. VI. 28—40: Forsøg med en tolvpundig Granatkanon 1831; 63—113: Nogle Ord i Anl. af Borkensteins Svar. VII. H. 110—138: Bemærkninger ved Borkensteins Betragtninger over Fægtemaaden af det engelske Infanteri i Spanien og Portugal. VIII. H. 31—64: Bemærkn. ved Borkensteins Tillæg til Afhandl. om Artilleriets Brug i Felten. IX. H. 67—76: Ligesaa ved Sammes Afhandl. om to og tre Geleder samt om Colonne-Systemet. X. 1—48, XI. 1—80: Betragtninger m. Hens. til Norges Forsvar; ib. 192—98: Et Par Ord om Hensigten af militaire Tidsskrifter, især m. H. t. det norske. XI. H. 102—22: Betragtninger foranl. ved en Opfordring af Borkenstein. XII. H. 30—85: Bemærkninger ved det i X. H. trykte Forsøg til en Beskrivelse af Tildragelserne ved Carl den Tolvtes Indfald i Norge. XVII. H. 213—235: Afdøde Oberst C. F. Borkensteins Virksomhed m. Hens. t. de militaire Videnskaber (ogsaa særskilt, 23 S. 8.) XVIII. H. 1—170: Svar paa Samfundets Priisopgave: En Plan for Norges Armee Organisation og Befæstningssystem m. v. ib. 190—97: Bemærkninger ved „Nogle Ideer om Infanteri og Jægere" af Capt. Scheel. — I samme Tidsskrifts (2den Række) X. Bind 360—388: Bemærkninger ved v. Deckens Afhandling Om Artilleriets Anvendelse ved Warschaus Angreb. XI. 366—373: Aabningstale ved et nyt Cursus af den militaire Høiskole; ib. 451—477: Om en Armees Inddeling og Organisation. XII. 145—189: Betænkning ved Udkast til Lov om Værnepligten og Sessionsvæsenet. XIII. 423—490: Om Indretningen af Norges Krigsmagt til Lands o. s. v. (særskilt ovenfor). XV. 81—92: Om Cavalleriets Opstilling og Fægtemaade. XVI. 347—399: Slaget ved Idsted, m. 1 Kart. XVIII. 53—60: Bemærkn. ved Lieut. Dahlls Opsats om ridende og kjørende Artilleri. (jfr. D.s Svar ib. 266 ff., besvaret af M. i 3 R. I. 315—326); ib. 337—348: Bemærkn. ved Lieut. Brandts Anmeldelse af H. v. Bülows Skrifter (Svar af Br. i 3 R. I. 105 ff. med Tilsvar af M. ib. 532—46).

I Tidsskriftets *3die Række* I. 21—34: Bemærkninger ved C. A. Langes Afhandl. om Kystartilleriets Brug mod fiendtlige Fæstninger (med Svar fra L. i II. 95—140 og fra M. ib. 329—358). II. 40—45: Bemærkn. ved Dahlls Opsats om Sprænggranater; 157—190: Ligesaa ved D.s Afhandl. om Hovedetabl. for den norske Marine. III. 507—553: Bemærkn. ved en Rapport om Agershuus Fæstnings militære Betydning. IV. 1—27: Nogle Ord om Wergelands Bemærkn. til Infanteri-Exerceer-Reglementet.

I *Magazin f. Naturvidensk.* V. 264—271: Om Forsøg for at erfare hvilken Længde af Kanonen giver den største Skudvidde (jfr. Hansteens Bemærkn. ib. 272—283 og Borkensteins Betragtninger over disse i VI. 74—87). VIII. 127—140: Rapport over et ved Frederiksstad foretaget Artilleriforsøg i 1825.

I Norske Vidensk. Selskabs Skrifter i 19de Aarh. III. 99—156: Om de

dlige norske og svenske Provindsers, især Throndhjems Stifts, Forsvar, m. 2 Steentr.

I Morgenbladet 1839 No. 82 Till.: I Anl. af et Stykke i s. Bl. om de i Christiania værende Artilleristers Kaar. 1842 No. 300, 301. 1843 No. 225—227, No: 318, 320 og 325: Skriftvexel med G. Ræder i Anl. af dennes Artikler i Den nstitutionelle 1842 og 1843 ang. Horten som Marinens Hoved-Etablissement. (jfr. om 1855 No. 215).

I Norske Rigstidende 1847 No. 97, 120 og 152: Om Kammerladnings-Gevæ- og Cavalleriets Sabler.

I Christiania-Posten 1849 No. 286: Om Forelæsningerne i Krigshistorie den militære Høiskole, 4 Sp. (Tilsvar i No. 289).

Meyer, Emanuel Grave, Søn af Major ved Dragonerne Jens og Dorothea Neumann, er født paa Thorderud i Aas ...... 00, og blev 1815 Officier, 1829 Capitain i Armeen, ansattes ved den rske Commando-Expedition i Stockholm, blev 1830 Ordonnantsofficier hos ngen og 1837 Divisionschef i Landevæ rnet; fulgte i 1838 den franske enskabelige Expedition til Finmarken og Spitsbergen, i hvilken Anledning a blev Ridder af Æreslegionen; blev 1843 Ridder af Sværdordenen og Aug. 1845 Land- og Sø-Krigscommissair i det Throndhjemske Distrikt. Anne Christine Neumann (f. 1801), nedennævnte Biskop N.s Datter.

Lærebog i Befæstningskunsten, antagen for Artillerie-, Cavallerie- og Interie-Officiers-Examen, af J. A. Hazelius. Oversat fra det Svenske. Chra 1838. 464 S. 8. m. 7 lith. Pl.

I Militairt Tidsskrift VII. H. 1—23 og IX. 30—56: Om imaginaire (indnte) Udtryk og deres Moduli. XI. Bind 391—450: Bemærkninger ved den militre Opdragelse i Almindelighed. (Optrykt i Den Constitutionelle 1845). XII. 34— 99—144: Om Høidemaaling med Barometer.

Meyer, Johan Kjøbke, Søn af Skolelærer Henrik Georg M. og ine Christine M., er født i Bergen 18 Octbr. 1764, var først Prest a Kysten Guinea, siden Sognepræst til Haus, hvor han døde 18 April 25. * Samueline Iveritse Leganger (f. 1786), D. af Sognepræst Saiel L.

Bemærkninger i Anl. af Boisens Plan til en forbedret Gudsdyrkelse. Bergen 1806.

Meyer, B. D.

Qvadrat- og Cubik-Rødder. En Ledetraad og Exempelsamling for Latin- Realskoler samt til Selvunderviisning. Oversat. Bergen 1852. 54 S. 8.

Miller, Jens Peter, er født i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var naahandler; udtraadte 1829 af Generalpostdirectionen, hvor han var Skri-, efterat have i 1827 foretaget en Reise i Sverige ved Understøttelse af Bülow til Sanderumgaard; opholdt sig derefter i nogle Aar som Skuelier i Christiania og Throndhjem, var med C. W. Orlamundt Bestyrer en Skuespillertrop i Throndhjem, og siden Medlem af det Müllerske Selb. (jfr. Morgenbl. 1831 No. 92—98, 117, 118. Kbhvspost. s. A. S. 6. Efter Erslew II. 273, hvor hans i Danmark trykte Skrifter findes).

I Den Nordenfjeldske Journal: Oversættelser af flere især svenske Digte og prosaiske Stykker. I sammes I. S. 109 indbød han til Prænumeration paa „Reiser i Norge og Sverige," der ei udkom.

Moe, Bernt, Søn af Kjøbmand Ole M. († 1834) og Ingeborg Mørch, er født i Christiania 1 Juni 1814, blev privat dimitteret 1832, men fortsatte ikke de akademiske Studier, da han udelukkende sysled med Norges Historie, især i personal-historisk Retning. Han blev 1 Juni 1837 ansat som Assistent i Rigsarchivet, og døde i denne Stilling ugift i Juni 1850.

Beskrivelse over Christiania, i Omrids udgivet. Chra 1838. VIII. 152 S. 12.

Nor, en Billedbog for den norske Ungdom. Indeholdende: Store og gode Handlinger af Nordmænd (af M.); Norske Eventyr og Sagn (af P. Chr. Asbjørnsen). Chra 1838. 16. (anm. af A. Faye i Morgenbl. f. A. No. 52). 2det forøgede Opl. ib. 1843. X. 128 S. 8. med 6 lith. Billeder.

Nogle Ord til Christiania Byes Formænd og Repræsentanter om det Deichmanske Bibliothek. Chra 1839. 56 S. 8. (Et Tillæg hertil af Forf. findes i Christiania Intellig.-Sedler f. A. No. 294 Tillæg. jfr. Morgenbl. f. A. No. 279).

Aktstykker til den norske Krigshistorie under Kong Frederik den Fjerde. 1—3 Hefte. Chra 1838—40. 428 S. 8. (Særsk. Aftryk af Militairt Tidsskr. 15—17 Hefte. En Fortsættelse heraf, som ikke udkom særskilt, findes i samme Tidsskrift X. 207—228).

Tidsskrift for den norske Personalhistorie. 1ste Række. 9 Hefter. Chra 1840—46. 581 S. 8. og 10 Tabb. Ny Række 1—6. Chra 1846—50. 400 S. 8. (Ufuldendt). (Anm. af Chr. Lange i Norsk Tidsskr. I. 53—56 og II. 1—2, i Granskeren IV. 33 og 35).

Greve Peder Griffenfelds Levnet med Portrait og Facsimile af hans Haandskrift. ib. 1843. 52 S. 16. (anonymt).

Kongeriget Norges Stats-Calender for Aaret 1844, udgivet. Chra 1844. 232 S. 8. — For Aaret 1846. ib. 1846. 191 S. 8. — For 1848. 288 S. 16. — For 1850. 298 S. 16.

Biographiske Efterretninger om Eidsvolds Repræsentanter og Storthingsmænd i Tidsrummet 1814—1845. Chra 1845. 194 S. 8.

Veiviser for Reisende i Christiania By og Omegn, tilligemed en Fortegnelse over Reiserouterne fra Christiania til Bergen og Throndhjem. Med Kart over Byen. Chra 1848. 56 S. 12. (anon.)

I Militairt Tidsskrift (foruden ovennævnte Actstykker) XI. 374—390: Om det forhenværende norske Krigsarchiv paa Agershuus Slot.

I Bien: Fædrelandske Biographier: Christian Krohg i VIII., Niels Treschow og Anna Colbjørnsen i IX., Kjeld Stub i X., Niels Lembach i XI., Joh. Herm. Wessel i XII. og Christen Pram i XV.

I Mærkelige Nordmænd: Biographier af J. Kraft, J. Knudsen, S. Sørensen, Rosted o. fl.

I Norsk Penning-Magazin I. (1834) 97: Utstein Kloster; 228: Hovedø Kloster; II. 115: Maridalens Kirke i Aker.

I Skilling-Magazin, (foruden en Mængde mindre Bidrag, især som Materiale til en paatænkt Fortsættelse af Mallings „Store og gode Handlinger," Norge vedk. undertegnede m.) I. No. 12: Sole Thingkreds; No. 23, 24: Om Slaget ved Stiklestad; 35, 40, 52: Om Norges Gravhøie; II. No. 48: Om Carl den Tolvtes ældre Mindestøtte ved Frederikshald; V. No. 2: Antiqvar Arndt's haandskr. Optegnelser om

Throndhjems Domkirke; IX. No. 10—25: Om Munkholms Fæstning og dens Statsfanger.

I Den Constitutionelle 1836 No. 73 og 78: Om det Deichmanske Bibliothek; 1837 No. 34: Om Anna Colbjørnsens Original-Portrait i Norderhougs Kirke.

I Morgenbladet 1840 No. 143, 153, 164: Ang. hans Ansøgning om Rigsarchivarposten; jfr. No. 147, 151, 156, 167, 170.

Han har meddeelt Forfatterne væsentlige Bidrag til Krags Sagn om Slaget ved Kringlen, til Texten i Wergmanns „Norge i lithogr. Billeder," og til A. T. Låstboms Svea og Göta Höfdinge Minne II. (Upsala 1843) til dennes norske Afdeling om Norges Statholdere, Stiftamtmænd, Amtmænd og Commandanter siden 1814.

Han besørgede Trykningen af Erlandsens Efterretninger om Throndhjems Geistlighed, 1—2 Hefte, og berigede dem med flere Tillæg og Rettelser. Ligesaa har han meddeelt mange Bidrag til de Lengnickske Stamtavler, og 1848—1850 forberedede han den officielle Udgivelse af „Norske Stiftelser," hvilket Arbeide ved M.s Død overdroges N. Nicolaysen (s. d.)

Moe, Jørgen Ingebrektsøn, Søn af Gaardbruger i Hole paa Ringerige Ingebrekt Olsen M. og Marthe Jørgensdatter, er født paa Gaarden Moe (døbt 30 Mai) 1813, blev privat dimitteret 1830 og theologisk Candidat 1839; ansattes 1845 som Lærer ved Krigsskolen i Religion, Norsk og Logik, og blev 16 April 1853 residerende Capellan til Sigdal. I 1846 og 1847 foretog han med Stipendium af Universitetet Reiser i Hardanger og Sætersdalen for at samle norske Folkedigtninger. * 1853 Johanne Frederikke Sophie Sørensen (f. i Christiania 21 Octbr. 1833), D. af Generalmajor Frederik Moltke S. og Johanne Vedastine Malthe. (jfr. Thues Læsebog S. 608. Goldschmidt i Nord og Syd 1850 No. 2, optr. i Mgbl. s. A. No. 30, 31).

Samling af Sange, Folkeviser og Stev i norske Almuedialecter. Med en Indledning. Chra 1840. XII. 138 S. m. Musikbilag. — (2den Udg. under Titel: Norske Viser og Stev, ib. 1848. XII. 118 S. og 12 S. Musikbilag, besørgedes af P. A. Munch).

Norske Folkeeventyr, samlede ved P. Chr. Asbjørnsen og J. Moe. Chra 1842—44. I—II. 1 (ufuldendt). 2den forøgede Udg. ib. 1851. jfr. nærmere under Asbjørnsen. Indledningen (68 S.) er af Moe. — Oversat paa Engelsk af George Webbe Dasent. Edinburgh 1858. (Anm. i the Times, overs. i Morgenbl. 1859 No. 44, i the Athenæum No. 1633 (1859), og i Fædrelandet 1859 No. 111).

Digte til Udenadslæsning, samlede af B. Essendrop og J. Moe. Chra 1845. 44 S. 12.

Digte. Chra 1850. 162 S. 8. (anm. i Chrposten No. 493 Till.) Andet (noget forøgede) Oplag. Chra 1856. 165 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsblad).

I Brønden og i Kjernet. Smaahistorier for Børn. Chra 1851. 64 S. 24. (anm. i Chrposten s. A. No. 828).

At hænge paa Juletræet. Nogle faa Digte. Chra 1855. 32 S. 16.

Om Natteløb (af C. C. H. Bruun). 2det Opl. m. Fors.s Samtykke paany udsendt til Sigdals Menigheder. Chra 1855. 16 S. 8.

I Univers.- og Skole-Annaler 2 R. V. 269—272: Indberetning om en Reise i Sommeren 1846 i Hardanger for at samle Folkedigtninger; 272—310: Ligesaa i 1846 i Sætersdalen og Thelemarken.

I Norsk Folkekalender 1847. 43—46: Smeden, som de ikke turde slippe ind i Helvede, Eventyr m. Træsnit. 1849. 76—79: Den retfærdige Fireskilling. 1850. 74—88: Hemings-Viserne; 88—92: Blind-Anne.

I Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Litr. V. 77—83: Anmeldelse af Welhavens Udg. af Cl. Frimanns Digte.

I Hjemmet og Vandringen S. 3—28: Besøg i et Bondebryllup.

I En Nytaarsbog (1854) S. 122—24: „Seer til Lilierne paa Marken." (Digt).

I *Nordisk Univers.-Tidsskrift* I. 4 H. 269—10: Anmeldelse af Sv. Grundtvigs „Gamle danske Minder i Folkemunde."

Digte af ham findes spredte i Tidenderne og tildeels særskilt trykte, hvoribl.: „Han Ola Natteløber" (1857) og flere Mindedigte (over Charlotte Munch i Chr.-Posten 1851 No. 935; over Statsraad Sørensen i Mgbl. 1853 No. 183, begge optrykte i Digte, 2 Opl.).

I Illustr. Nyhedsblad. I. No. 15: Nekrolog over P. J. Collett, m. Portrait.

Moe, Niels, Søn af Kirkesanger Peder Pedersen Moen og Marie Corneliusdatter, er født paa Moen i Hæggen paa Modum 26 Jan. 1813, og blev i 1827 antagen i Gartnerlære ved den botaniske Have paa Tøien, hvor han 1834 blev Gartnersvend, og 14 August 1857 constitueret som Universitetets botaniske Gartner. Han har med Stipendium af Universitetet og Vidensk. Selskab i Throndhjem foretaget flere botaniske Reiser i Norge. * 20 April 1841 Louise Henriette Bang (f. 21 Mai 1821 i Odalen), D. af Capitain Marcus Gjøe Rosenkrantz B. og Vilhelmine Conradine Berg.

De norske Fodervæxter, med et Anhang om Frøblandinger, Skovtræer, levende Hegn, Mærkeplanter, Ugræsplanter, Giftplanter m. v. Chra 1852. VI. 181 S. 8.

I Morgenbl. 1852 No. 363: Om Ugræsfenes Indflydelse paa Kornplanterne. 4½ Sp. 1854 No. 45: Et Bidrag til Oplysn. om nogle af de Feil og Mangler, som hindrer den norske Engdyrknings Opkomst. 5½ Sp.; No. 107: Om Mose i Græslandet.

Mohr, Johan Andreas, Søn af Stadsmusikus Jacob Andreas M. og Wilhelmine Clausen, er født paa Moss 30 Novbr. 1813, blev privat dimitteret 1830 og theologisk Candidat 1835; constitueredes 1841 som Adjunkt ved Kongsbergs Middelskole, hvilken han efter M. C. Hansens Død 1842 i nogen Tid bestyrede; blev 1845 Sognepræst til Suledal og 6 August 1855 ligesaa til Thingvold. * 26 Decbr. 1842 Wilhelmine Frederikke Søegaard (f. i Vaage 22 Febr. 1814, † i Thingvold 21 Novbr. 1857), D. af Sorenskriver i Valders Rasmus S. og Ingeborg Birgitte Munch.

Forsøg til en Fremstilling af den hellige Skrifts Lære om Christi Nedfart til Helvede og Mulighed af Omvendelse efter Døden. Stavanger 1847. 56 S. 8.

I Univers. og Skole-Annaler 2 R. II. 161—172: Udsigt over Kongsbergs Middelskoles Historie.

I Theologisk Tidsskrift IV. 239—272: Lovgivningen om Kirkedisciplinen, dens Gyldighed og Anvendelighed. V. 521—567, 573—620: Om en norsk Kirkeforsamling og Gjenstandene for dens Forhandlinger.

I Den Constitutionelle 1843 No. 187: Om Geistligheden paa fast Løn.

I Morgenbladet 1852 No. 51: Almueskolesagen betragtet nedenfra; No. 124:

Om Almueskolen. Opgjør med H. Riesen. 1855 No. 152: Sendebrev til Sognepræst Lammers. 4 Sp. 1858 No. 212: Et Ord i Saget (om Frafkiltes Giftermaal). 4 Sp. I Christiania-Posten No. 2464: Foredrag i Prestemødet i Christiania 1855.

Monrad, Johan Frederik, Søn af efternævnte Dr. Lars M., er født i Bergen 25 Februar 1799, dimitteret fra sammes Skole 1816 og juridisk Candidat 1821; 182* 2den og 1830 1ste Fuldmægtig samt 15 Marts 1841 Expeditionssecretair ved den norske Regjerings Cancelli i Stockholm og 1852 Foredragende for Hofexpeditionen. Han blev Kammerjunker og 1839 Kammerherre og 1843 Rigsherold, fra hvilket Embede han tog Afsked 1856. Ridder af Nordstjernen, Commandeur af den tyrkiske Medjedje-Orden; Herold ved St. Olafs Orden 1847—1857. * Haldore Frederike Constantine Melstedt (født paa St. Thomas, døbt 3 Jan. 1802), D. af Major Kitil Johnsen M. † 1811.

Indledning til Statsvidenskabernes Studium. Den historiske Deel. I. Fremstilling af den Romerske Statsforfatning til den juliske Lov. Chra 1854. X. 380 S. 8. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr.. VII. 328—343).

(Nyt) Magazin for Politik, Historie og Literatur. (Udgivet anonymt). I. 1—3. Chra 1828—29. 378 S. 8. (jfr. P. B. Kresting).

Monrad, Knud Olaus, Søn af Handelsmand i Skien David M. og Gurine Knudsen, født paa Bratsbergkleven (døbt i Gerpen 9 April) 1809, blev privat dimitteret 1830 og theologisk Candidat 1833; var i flere Aar Lærer ved Skiens Borgerskole, blev 1835 tillige personel Capellan sammestedes, 1844 Sognepræst til Vanelven, og 27 Aug. 1853 ligesaa til Vikedal. * Gunnild Kirstine Schlytter (døbt Skien 4 Jan. 1810), D. af Nils Jørgen S. og Mette Kirstine Boyesen.

Norsk Grammatik til Brug for Begyndere. Skien 1844. 52 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 258). — 2det uforandr. Opl. ib. 1845. 3die Opl. ib. 1848. 51 S.

Monrad, Lars, Søn af Sognepræst i Eidanger Jørgen Herman Monrad († 1763) og .... Strange, er født i Porsgrund, hvor Faderen da var Sognepræst, 8 August 1762, blev Student fra Christiania Skole 1779 og tog Doctorgraden i Medicinen 1787. Samme Aar adjungeredes han Stadsphysicus i Bergen og fik .... 1806 dette Embede, hvilket han 1829 nedlagde tilligemed sin medicinske Praxis, da han arvede Løveapotheket i Bergen, som han siden drev; blev 1832 Ridder af Vasaordenen. † i Bergen 11 Decbr. 1836. * Charlotte Amalie Oppenheim (f. af jødiske Forældre og hed Hanna; døbt 9 Aar gammel i Kbhvn 1779. † 24 Juli 1853). (jfr. Norske Huusven V. No. 14).

Adnotata quædam circa *Pleuritidem.* (Disputats i medicinsk Disputeerselskab). Havn. 1786. — De laude *regiminis frigidi* limitanda. Dissert. inaugur. ib. 1787. (Anm. i Lærde Efterretn. 1788 No. 23; Todes Annalen 2 H. 19).

Monrad, Marcus Jacob, Søn af efternævnte Sognepræst til Moss Peder M., er født 19 Januar 1816 paa Røtere Prestegaard, blev Student

fra Skiens Skole 1834 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1840 (Dep. Tid. 1840 S. 592); var 1841—42 theologisk Stipendiat ved Universitetet, foretog med Stipendium af Statskassen en toaarig videnskabelig Reise til Tydskland, Italien og Frankrige, hvor han især studerede Philosophi og speculativ Theologi; ansattes 1845 som Lector i Philosophien, og blev 11 Jan. 1851 Professor. 1852 Medlem af Norske Vidensk. Selsk. i Throndhjem og 1857 af Vidensk. Selskabet i Christiania. * 27 Octbr. 1844 Julie Smith, f. 4 Juli 1817, D. af afd. Kjøbmand Just Gude S. i Christiania, og Marthe Beate Riis.

Studenten. Samfundsarbeider. Chra 1843. 74 S. 8. med 1 Musikbilag. (ogsaa under Titel: Erindringer fra Studenterdagene; anm. i Rigstidenden s. A.)

Philosophisk Propædeutik, Grundrids til Brug ved Forelæsninger. Chra 1849. 47 S. 8. (anm. af Forf. i Norsk Tidskr. III. 376—87). 2 Opl. ib. 1857.

Psychologie. Grundrids til Brug ved Forelæsn. ib. 1850. 52 S. 8.

Ethik. Grundrids t. Br. v. Forelæsn. ib. 1851. 55 S. 8. (Samlede under Titel: Philosophisk Elementær-Cursus. Chra 1851).

Om det *arvelige Kongedømmes Betydning*. Akademisk Tale, bestemt til Universitetets Fest i Anl. af Arveprindsens Fødsel. Chra 1853. 40 S. 8.

Efterladte Arbeider i Vers og Prosa af H. J. Thue. Udgivne med Forf.s Levnet som Fortale. Chra 1853. XII. 168 S. 8. m. Thues Portræt. (anm. af Udg. i Norsk Tidsskr. VI. 306—308).

Om de classiske Studiers Betydning for den høiere Almeendannelse. Chra 1857. 71 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. af L. Daae; i Nord. Univers. Tidsskr. III. 3 H. 150—152 og af K. Clacson sammest. IV. 4 H. 138—148).

Fragmentariske Studier over A. Munchs Tragødie: Lord William Russell. Chra 1858. 40 S. 8. (Aftrykt efter Morgenbladet).

Tolv Forelæsninger over det Skjønne. Chra 1859. 164 S. 8.

I *Skaaler og Foredrag* i Carl Johans-Forbundet 8 Marts 1858. (Chra 1858). S. 1—27: Indlednings-Foredrag. (Ogsaa særskilt, samt optrykt i Munchs Maanedsskrift V. 54—70).

Udgiver med H. Winter-Hjelm af Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur. VI. og VII. Chra 1853—54. 424, 426 S. 8. Ligesaa besørgede han Udgivelsen af IV. 3 H. under Langes Fravær. Til dette Tidsskrift har han leveret følgende Bidrag: I. 123—29: Anm. af Hjemmet og Vandringen; 190—96: Anm. af Hallings Postille og Haandbog for Tjenestetyende; 196—97: Anm. af A. Lange om Hungersnød; 412—18: Anm. af Wergelands Søcadetterne i Land; II. 79—97: Anm. af J. Hansens Vore kirkelige Spørgsmaal; III. 60—67: Anm. af C. Bøghs Nytaarsaften; 376—87: Anm. af M.s Propædeutik; 405—11: Anm. af Fordum og Nu; IV. 296—304: Anm. af Krøgers Oversættelse af Lisco's Nye Testament (jfr. J. W. Krøger); 310—12; Bemærkn. ved en Recens. af Br. Bjarmes (Ibsens) Catilina; V. 265—69: Anm. af N. Dahls Guldthor; VI. 1—5: Forord; 46—83: Anm. af den norske Overs. af Psalmernes Bog; 295—99: Anm. af Knudsens Læsebog; 306—8: Anm. af Thues Efterladte Skrifter; 337—52: Æsthetisk Betænkning om Medianfiguren paa Universitetsbygningen; 382—92: Anm. af Barners Studier; 292—99: Anm. af Overs. af Kliefoths Kirke-Kultus og Schmids Kirkehistorie; VII. 1—33: Om Theater og Nationalitet og om en norsk dramatisk Skole; 135—38: Anm. af En Nytaarsbog; 138—44: Anm. af Th. Kierulfs Digte; 144—55: Anm. af A. Munchs Salomon de Caus; *328—43*: Anm. af J. F. Monrads Indledn. til Statsvidenskabens Studium; 355—

66: Anm. af Munchs En Aften paa Giske; 366—77: Anm. af Ervingen; 378—85: Anm. af N. Hauges Overs. af Macbeth.

I Tidsskriftet *Nor* II. 152—56: Theologiske Aphorismer; III. 3 H. 104—22: Om Philosophiens Betydning for Nationaliteten. Prøveforelæsning.

I Univers.- og Skole-Annaler 2 R. III. 123—32: Beretning om en med offentlig Understøttelse foretagen Udenlandsreise i Aarene 1842—1844.

I Folkevennen IV. 1—31: Om den norske Kirkes symbolske Bøger.

I Storbonden og hans Sønner, overs. af Østgaard, S. III—XII: En populær Afhandling om digtede Fortællingers Væsen og Øiemed.

I *Theologisk Tidsskrift* f. den evang.-luth. Kirke i Norge II. 279—302: Ogsaa en Betragtning over Barnedaaben.

I Zeitschrift für Philosophie und philos. Kritik von Fichte, Ulrici und Wirth, B. 32, H. 2. 3. Halle 1858: Das Problem der Philosophie und seine geschichtliche Evolution. Eine kritische Betrachtung.

I Heimdal, Nytaarsgave for 1839: Tvende Digte under Mærket —d.

I Thues Anthologie S. 201—203: Henrik Wergeland, et Digt.

I *Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres syvende Møde* i Christiania 49—67: Nogle Bemerkninger om Grækernes naturvidenskabelige Standpunct, dets Forhold til og Betydning for den nyere Videnskab; 632—642: Bemerkninger og Spørgsmaal angaaende Menneskeslegtens Inddeling i Racer.

I Morgenbladet 1838 No. 45: Vink m. Hens. t. Bedømmelsen af Wergelands Syngestykke „Campbellerne." 1842 No. 39: Anmeldelse af Asbjørnsens og Moes Folke-Eventyr. 1844 No. 268, 270, 272: Den skandinaviske Idee, og No. 355: Om historiske Ideer, især m. Hens. paa Skandinavismen, ialt 16 Sp.; No. 327, 330: Anm. af Wergelands „Den engelske Lods" og „Jødinden." 1845 No. 86 og 87 Till.: Kirke og Stat, 10 Sp. 1854 No. 213: Lidt æsthetisk Polemik, 5 Sp.; No. 234: Den æsthetiske Videnskabs Betydning, 2 Sp. 1855 No. 185, 187: Supplerende Vink ang. Folkeoplysningens organ. Udvikling. — Desuden i Aarg. 1842—1845 forskjellige Anmeldelser (af Daas og Platous Geographier i 1842 No. 52 og 167; af R. Lunds Reise i No. 217; af Nor III. 1. i 1845, Juli, af Asbjørnsens Huldre-Eventyr i No. 258 s. A.; af Romerbrevet i Decbr. s. A.) samt Digte (1844 No. 287, 1845 No. 201 o. fl.) I de sidste Aar har han leveret en Deel Opsatser, hvoribl. en Række af Artikler om Forslaget til Latinstilens Ophævelse ved Examen artium; senere: Universitets- og Skole-Anliggender; ang. de kirkelige Stridigheder, Lammers's Frimenighed; Beretning om det skandinaviske Kirkemødes Forhandlinger i Kjøbenhavn; Bemærkninger om Landsmaalet m. m. m.

I Rigstidenden 1847 No. 26, 27: Anmeld. af Munchs og Ungers Norrønasprogets Grammatik; No. 42: Paaskefred! Digt; No. 53 og 55: Anm. af Keysers Nordmændenes Religionsforfatning i Hedendommen; No. 78 og 96: Anm. af Jllustr. Verdenshistorie. 1850 No. 5 og 6: Om norsk Udtale, tilegnet norske Skuespillerinder. 1851 No. 50: Supplement til alle Beretninger om det nordiske Studentermøde.

I Christiania-Posten 1850 No. 788, 793, 799 og 1851 No. 836: Polemiske Opsatser om Embedsmænds Forhold til Trykkefriheden i Anledning af Bergmester Sexes Afsættelse, 10 Sp. 1851 No. 914: Om en Studieplan, især for de philologiske Studerende, 4 Sp. 1852 No. 1252: Om Selskabet for Folkeoplysningens Fremme (jfr. No. 1230), 5½ Sp. 1856 No. 2662: Indledningsord til Mozarts Hundredeaars-Fest (versificeret).

I Daa's Norske Tilskuer 1852 No. 52, 53: Om det Norske Sprog. 1853 No. 14: Alvor og Skjemt, Prolog; No. 22: Lidt Tankespil mens Bordbandsen gaar.

I Illustr. Nyhedsblad V. No. 4: Ved Mindebægeret over Søren Kierkegaard;

No. 7, 8: W. A. Mozart; No. 50: Til Redaktionen (ang. „En norsk Apostat.") VI. No. 28: Ole Andreas Lindeman. Musikalske Recensioner. VII. No. 47: Indlednings-Foredrag til en Række populært-æsthetiske Forelæsninger.

Hans Taler ved Studenterfester og andre Leiligheder ere tildeels trykte i Dagbladene og særskilte Beretninger, saasom i Beretn. om Studenternes nordiske Høitid d. 13 Jan. 1846. Chra 1846, i Chra.-Posten 1849 No. 340: Tale ved Jødefesten, i s. Bl. 1856: Tale ved 4 Novemberfest; m. fl., og i Bladenes Referater af Forhandlingerne paa de senere Aars geistlige Møder findes ligeledes Efterretning om hans Deeltagelse i disse.

Monrad, Peder, Søn af Sognepræst til Vinje Marcus M. († 1808) og Kirsten Steensen († 1838 paa Mosś), er født 22 Sept. 1781 paa Vinje Prestegaard, blev Student fra Christianssands Skole 1801 og theologisk Candidat 1807; deeltog s. A. i Kjøbenhavns Forsvar, og levede her af Informationer til 1814, da han vendte tilbage til Norge, hvor han i nogen Tid var Lærer for flere Familiers Børn paa Valle Saltverk; blev 1816 Sognepræst til Mo i Øvre Thelemarken, og 1822 Provst i Provstiet, 1826 Sognepræst til Hiterdal, 1832 ligesaa til Holden, og 10 Novbr. 1836 til Moss. Storthingsmand fra Bratsbergs Amt 1833. † i Christiania 3 Aug. 1850; begraven paa Moss. * 1814 Severine Elisabeth Ambroe († 184*), D. af Parykmager Jacob A. i Kjøbenhavn og Lovise Gradmann.

Ligtale over Nic. Wessel. Moss 1840. 10 S. 8.

Tale ved Skole- og Asylbygningens Indvielse. ib. 1842. 16 S. 8.

Prædiken paa 2 Sønd. eft. Hellig tre Konger. ib. eod. 16 S. 8.

Prædiken paa 1 Sønd. eft. Trinitatis. ib. 1843. 16 S. 8.

Tale holdt i Afholdenheds-Foreningen i Moss 4 Juli 1845. ib. 1845. S. 8.

I Patrioten IV. (1845) No. 7—9: Om Brændeviinsbrændingen (under Mærke x—y); over samme Emne i Hermoder 1824 No. 32.

I Afholdstidenden V. 97—103: Tale i Moss Afholdsforening 10 Jan. 1847.

Monsen, Christian Martin, Søn af Undertoldbetjent J. C. M. og Anne Johanne Sørensen, er født i Laurvig 18 Juni 1815, tog 1835 pharmaceutisk Examen, og var derefter Redacteur, først i Drammen og senere i Throndhjem, hvor han døde 25 Mai 1852. * Frederikke Herholdt, der siden ægtede Christian Hanssen, ovenfor. (jfr. Thues Læsebog. 616. Mindedigt af A. O. Vinje i Daa's Tilskuer 1852 No. 25).

John Colbanusen. Et Hæderdaads-Minde. Thjem 1840. 20 S. 12.

Verrandi, et Ugeblad for underholdende Emner. No. 1. Chra 1841. 8.

Norges Vaar og Norges Frihed. Syttendemaigave. Chra 1842. 32 S. 8.

Sneklokken. Nytaarsgave for 1842, udg. af H. Wergeland og Chr. Monsen. Chra 1841. 128 S. 12. — Samme for 1843, udg. af Chr. M ib. 160 S. 16. m. 2 Musikbilag. (Heri af Udgiveren: Sæterpigen, en Fjeldskizze. Anm. i Den Constitutionelle 1843 No. 10).

Frithiofs Saga af Esaias Tegnér. Oversat. Chra 1843. 192 S. 12. (anm. i Mgbl. s. A. No. 177). — 2 Opl. ib. 1846. 182 S. 16. — 3 stereotyp. Opl. ib. 1848. 182 S. 16. — 4 Opl. Bergen 1856. 184 S. 16.

Landmanden. Et Blad for Norges Jorddyrkere. No. 1—26. Drammen 1844. 8.

Alpeblomster. En Samling af Digte. Drammen 1846. 234 S. 12.

Dronning Gyda, historisk Roman fra Harald Haarfagers Tid. I. Thjem 1850. IX. 257 S. 8. (Ogsaa under Titel: Historiske Romaner. Første Bind. Anm. af Vinje i Folkets Røst).

Samlede Digte. Udgivne af Chr. Hansen. (Heraf udkom Thjem 1853 1 Hefte med „Forbedringer" af Udg., men da herimod protesteredes, ophørte denne Udgave, og en ny uforandret Udgave udkom). Thjem 1854. 508 S. 8.

De Forsonede. Roman. Udgiven af Chr. Hansen. Thjem 1856. 110 S. 8.

En Dag i Holland. Novelle. Udgiven af Chr. Hansen. ib. 1856. 66 S. 8.

Throndhjems Mysterier. ib. 1856. 43 S. 8.

Gudbrandsdølerne. Drama i fire Handlinger. Chra 1857. 91 S. 8. (Anm. af Henr. Ibsen i Illustr. Nyhedsbl. 1858 No. 1).

Redaktør af Drammens Addresse fra 184*—1845; og af det throndhjemske Blad Nordlyset fra 1845 No. 54 til Udg. af 1846. — Christiania-Correspondent for Christianssands Posten. (jfr. Den Constitutionelle 1843 No 22).

Udgiver af For hver Mand, et Blad. Throndhjem 1852. 2 Gange om Ugen; ophørte kort efter.

I Ny Hermoder III. (17—21 Hefte): Hittebarnet, original Fortælling. 54 S. 4.

I Mærkelige Nordmænd: Biographier af Bjerregaard II. 25—32, M. Hansen, II. 2—16, og H. Wergeland I. 141—180.

I Maadeholds-Tidende I. 105—124: En Drukkenbolts Liv og Død.

I Throndhjems-Posten 1859. 1ste Halvaar: Hævnen, originalt Sørgespil i 4 Akter (opført forud paa Christiania Theater).

Hans Digte findes iøvrigt spredte i Morgenbladet, Drammens Adresse, Bien, Nat og Dag, Asylvennen 1843, Nordlyset o. fl. St.

Monsen, J. A., Udgiver og Colporteur af religiøse Skrifter.

Samling af aandelige og opbyggelige Sange, de fleste af L. Linderot osv., Alt i den Hensigt at bidrage til den sande Gudsfrygt. 2den forøg. Udg. Chra 1851. 16 S. 8. 5te Udg. Samlet og tildeels oversat. Mandal 1852. 16 S. 8.

Aandelige Sange til Opbyggelse. Af norske, danske og svenske Forfattere. Udgivne. Chra u. A. 48 S. 8.

En liden religiøs Samler eller Maanedsskrift. Chra 1855. 1 No. 8. hver Maaned; begyndte Juli 1855. (anm. i Kirketid. 18.6 No. 28).

Montz, Gottfried Johan, er født, eller ialfald opdragen til katholsk Geistlig, i Rhin-Preussen, og kom, efterat en katholsk Menigheds Stiftelse i Christiania var tilladt ved kgl. Res. af 6 Marts 1843, derhen som første Prest ved St. Olafs katholske Menighed sammesteds, hvor han holdt sin Indtrædelse Palmesøndag 1843 og Afskedsprædiken 4de Søndag i Faste 1848, hvorpaa han vendte tilbage til Rhin-Preussen. (Svendsens Oplysninger om Kirkerne i Christiania S. 23).

Religionsundervisning for den katholske Ungdom, efter Canisii Katechismus udgiven. Chra 1846. IV. 190 S. 8.

I Morgenbladet 1843 No. 156: Bedømmelse af de religiøse og kirkelige Forholde i Norge, oversat af et tydsk Blad. 6 Sp. Herimod kom et Stykke i Den Constitutionelle f. A. No. 159, hvorpaa M. svarede i Mgbl. No. 191, 4 Sp.; No. 164: Til Hr. Cand. Schreuder. 4 Sp.

af Morgenstjerne, Bredo Henrik von Munthe, Søn af Conferentsraad og Landsdommer Otto Christopher v. M. af M. til Bekkeskov († 1808) og Christine Bodille Birgitte von Flindt († 1787), er født i Vordingborg i Sjælland 27 Septbr. 1774; blev privat dimitteret 1790 og juridisk Candidat 1795; s. A. surnumerair og 1800 virkelig Assessor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret; 1802 Høiesteretsadvocat, hvilket Embede han ved Høiesteretsdom mistede 1804, hvorpaa han med Familien reiste i Tydskland og Holland og hovedsagelig ernærede sig som Violinspiller. 1806 kom han til Moss, hvor han under Krigen var Sectionsanfører ved Kystværnet og oprettede en privat Skole, som han 1809 flyttede til Christiania. 1 Aug. 1810 fik han kongelig Opreisning og blev Overretsprocurator i Norge, 1811 Cancelliraad, 1814 Søkrigsprocureur og s. A. Advocat i Norges Høiesteret, samt 1816 Regjeringsadvocat og 15 Juni 1820 Sorenskriver i Bamble, fra hvilket Embedes Bestyrelse han fritoges fra Jan. 1829 som Medlem af Lov-Commissionen. 1832 blev han Ridder af Nordstjernen. Han mødte paa Storthinget 1824 som Repræsentant fra Skien og Porsgrund, men afvistes paa Grund af Grundlovens § 62. (jfr. Storth. Forh. 1824. Febr. 73—84). † i Christiania 3 Juni 1835. * 180* Cathrine Elisabeth Fries (født i Præstø 1781. † 1840), D. af Ritmester F. og Pauline Dorothea Paulsen. (jfr. Nyerups og Krafts Literat. Lex. 397. Erslews Forf. Lex. II. 304—306. Østs Materialier No. 29 og J. Kragh Høsts Erindringer 182—183. Statsborgeren XV. No. 15, 16).

En dansk Oversættelse af Farbroderens Caspar Vilhelm v. M. af M.s Skrift: Examen des principes repandus dans l'ouvrage de Mr. Payne: „les droits de l'homme," ou la Defense des Monarchies. Kbhn 1793. — Kjøbenhavns juridisk-practiske Maanedstidende, udg. 2 Bind. ib. 1796. — Medudgiver med Høst, Lassen og A. Ørsted af Juridisk Maanedstidende, Kbhvn 1802—1803, hvori af af ham: 1802. I. 94—101: Svar paa nogle Spørgsmaal betræff. Opsigelsestiden for Regnskabsbetjente; 101—111: Om Virkningerne af Pl. 15 Jan. 1790. II. 67—79: Monbailli, en fransk Criminalhistorie, overs. m. Anm. — Velmeente Raad til den norske Jordbruger, især Almuesmanden, m. Hens. t. nærværende Krig. Chra 1808. 8. (anm. i Neumanns Landvæsens Saml. I. 321—24). — Politik og Historie, et periodisk Skrift. 2 Bind. Chra 1808—10. 8. — Antikritik, eller et Par Ord til Publicum i Anl. af Proc. Debes's Critiske Bemærkn. Chra 1808. 68 S. 8. (jfr. Debes ovenfor). — Nødværge eller aftvungne Erindringer i Anl. af Hr. Anonymus Scandaløse Spørgsmaal i Intelligentsfedl. 1809 No. 4. ib. 1809. 8. — Svar paa Tiltale. ib. eod. — Forsøg over hvilke de rimelige Aarsager vare til de *danske Troppers Sammentrækning i Holsteen* i Aarene 1803 og 1805, og især til Armeens Ophold i Holsteen o. s. v. 1807 etc. Et hist.-politisk Forsøg. ib. 1809. XIV. 94 S. 8. — Norges Minerva, et Maanedsskrift. 3 Hefter. Chra 1809—1810. — Beviis, at Proc. Debes hverken er Philosoph eller Videnskabsmand, eller Erindringer mod D.s . . . Besvarelse af Antikritiken. ib. 1810. — Christian Augusts Mindekrands. ib. eod. VI. 26 S. 12. — Nogle Bemærkninger i Anl. af Norges og Sveriges gjensidige politiske Stilling. ib. 1813. 8. (anm. af N. Wulfsberg i idet Tiden).

Til Storthinget ang. den eidsvoldske Garantie og Norges Pengevæsen. Chra 1815. 15 S. 8. (anon.)

Hvilken Procesmaade i Høiesteret, den skriftlige eller mundtlige, opfylder bedst Fornuftens Fordringer paa en god Retspleie? En juridisk-philos. Afhandl. (i Anl. af en Opsats i Tiden 1814 No. 130). Chra 1815. 72 S. 8. (recens. af Schlegel i Dansk Liter. Tidende s. A. No. 39, og af A. S. Ørsted i Nyt jurid. Archiv XII. 208—244. Denne Recension lod M. optrykke, ledsaget med Forerindring og nogle Bemærkninger. Chra 1816. 75 S. 8., hvorimod Ø. tog til Gjenmæle i N. Jurid. Arch. XVII. 228—242. Herimod er C. M Falsens Bemærkninger. (s. d.)

Spøg og Alvor, eller et Par Ord til Forf. af Skriftet: Bemærkninger ang. hvilken Procesmaade o. s. v. ib. 1816. 46 S. 8. (Anonymt. Herimod udkom Falsens Lystspil: Den mundtlige og skriftlige Procedure. Disse Skrifter ere i Forening recens. af Ørsted i Nyt jur. Archiv. XVII. 224—228. Recens. optryktes af M. med Anmærkninger i Jurid. Repertorium 1818. I. 87—97).

Foreløbige Bemærkninger ved det i Nationalbl. XI. 5—8 indrykkede anonyme Stykke „Om Procesmaaden i Norges Høiesteret." Chra 1818. 16 S. 8. (særsk. Aftr. af Nationalbl. XI. No. 24—37; jfr. C. M. Falsen).

Endeligt Svar paa Anonymens foreløbige Svar, eller: Endnu et Bidrag til Afgjørelse af Striden om den bedste Procesmaade i Høiesteret. ib. eod. 24 S. 8.

Er Udsættelse af Bankens Forpligtelse til at omvexle dens Sedler mod Sølvvaluta, eller Henstand med Rigsbanksedlernes Indløsning, overeensst. m. Retfærdighed og Statsklogskab? Chra 1818. 8 S. 8.

Fremstilling til Christiania Børs- og Handelscommittee af Myer Myers contra Branddirect. Faye m. Fl., samt Committeens i den Anl. afgivne Svar med nogle oplysende Bidrag. Chra 1820. 16 S. 8.

Fremstilling af Sagen mellem den norske Statscasse og Kjøbmand Carstensen, paakjendt i Høiesteret 21 Juli 1816 (ɔ: 1826). ib. 1827. 20 S. 8.

Historisk Beretning om afg. Generallieut. Bernh. Ditl. v. Staffeldts Forhold under det norske Felttog mod Sverige; den mod ham anlagte fiscalske Action, dens Udfald og Staffeldts senere Skjebne. Udg. med autentiske Bilag. I. Kbhvn 1827. XIV. 380 S. II. Chra 1829. X. 302. XI. og XXXIX. S. 8. m. 1 Kart. (Ogsaa indtaget i „Juridiske Samlinger" II. og III. anm. i Morgenbl. 1827 No. 352. jfr. Bemærkn. i s. Bl. 1829 No. 265 og M.s Svar i No. 296. 297).

Bemærkninger over den under 28 Juni 1828 afsagte Commissionsdom i Sagen mod Krigscommiss. Hetting m. Fl. Chra 1828. 118 S. 8.

Betænkning over Commissionsdommen i den mod Hetting m. Fl. anlagte Justitssag, forsaavidt samme angaaer tiltalte Viceconsul Madsen m. Fl. Chra 1830. 47 S. 8.

Om Maaden hvorpaa Straf af eensomt Fængsel ifølge officielle Meddelelser anvendes i de norske Fæstninger og ved Corrections-Indretningerne i Stockholm, samt denne Strafs Virkning o. s. v. Et Bidrag til Lovcommissionens Udkast til Lov for Kgr. Norge ang. Forbrydelser. ib. 1832. 42 S. 8.

Samling af Bemærkninger i Anl. af Lovcommissionens ved Trykken i 1831 bekjendtgjorte Udkast til en Lov for Norge ang. Forbrydelser. ib. eod. VI. 408 S. 8. (De heri indførte Bemærkninger No. VI. XVI. XX. XXX. XXXV. og XXXIX. ere af M. og først trykte tildeels anonymt i Morgenbladet).

Med-Udgiver med L. Lange, J. H. Vogt og J. A. Hjelm af Juridisk Repertorium. 4 Hefter. Chra 1818—23. 180. 173. 184 og 112 S. 8. (anm. af A. S. Ørsted i Nyt jur. Arch. XXVI. 186—235; XXVIII. 176—192). Heri af M.: I.

1—8: Declamation i Norges Høiesteret, da denne første Gang aabnedes i Christiania 30 Juni 1815; 87—97: Danskes Bedømmelse af nogle Skrifter med Anmærkn.; 97—110: I hvilket Tilfælde skal Anticipation.-Bevillinger gives i Sager, indstevnte til Høiesteret; 139—176: Dom i en Sag med Regjeringen, med critiske Bemærkn. og Fremst. af Sagens Gang. II. 1—15: Det juridiske Facultets i Kbhvn. Responsum i en Vexelsag; 16—54: To Høiesteretssager; 55—62: Tale i Høiesteret ved dens Aabning 6 Marts 1817; 105—137: En Handels- og Vexelsag. III. 27—50: Bemærkninger i 2 Breve til en Storthingsmand ved Udkastet til Lov om Forligelsesvæsenet.

Medudgiver med P. Lasson og C. W. Hjelm af Juridiske Samlinger (4 Bind. Chra, Kbhvn og Skien 1826—1831. 8. anm. af Ørsted i N. Jur. Tidsskr. 15 og 16 Bind), hvori foruden Staffeldts Proces (ovenfor) i II. og III. M. har skrevet: I. 1—73: Hof- og Stadsrettens Dom 24 Decbr. 1799 i en Trykkefrihedssag (med P. A. Heiberg) med Bemærkninger; 73—128: Betænkning i en Retssag med Bemærkn. II. 67/—690: Nogle Anmærkn. i Anl. af § 6 i Loven om Høiesteret. III. 87—135: Forestilling fra en kgl. Commission af 25 Sept. 1800, der skulde gjøre Udkast til Grundl. for en ny Criminallov. IV. 2 H. 41—98: Om de franske Edsvorne-Retter af Feuerbach, overs. 170—200: Nogle Bemærkninger om den norske Vexelret før og efter Lov af 12 Sept. 1818. IV. 3 H. 1—71: Udkast til nogle til Criminalloven hørende Capitler for Norge og ligeledes for Sverige.

I Hielms Alm. Norskt Maanedsskrift II. 319—24: Til hvem bør man overdrage Udarb. af en ny Straffelov, og Hvad bør iagttages ved selve Lovarbeidet? Af v. Phitzer. Oversat.

I Rigstidenden 1825 No. 29: Til Publicum, i Anl. af et Stykke i Patrouillen No. 4. 5. om Bamble Sorenskriveri.

I Morgenbladet 1833 No. 226 Till.: Nogle Bemærkninger ved en Opsats i Vidar No. 50 om Appellationsfristen i criminelle Sager. (Herpaa Svar i No. 249. 250. og Tilsvar af M. i No. 277. 278. 280, der atter besvaredes i No. 305 Till.)

af Morgenstjerne, Christian Frederik Jacob von Munthe, Forriges Søn, er født i Bremen 23 Marts 1806 (døbt i Hamburg 28 Mai s. A.), blev 1823 Lieutenant i Cavalleriet og 182* Premierlieutenant; tog 1827 privat dimitteret Examen artium og blev juridisk Candidat 1843. Han var i Aarene 183* ansat som Attaché ved Gesandtskabet i St. Petersborg, i hvilken Stilling han blev Kammerherre (1833) og Ridder af St. Stanislaus-Ordenens 2 Classe. Senere var han Adjoint i Generalstaben, blev 1846 Politifuldmægtig; s. A. Politiadjutant og 22 Octbr. 1850 Politimester i Christiania, og var under Storthinget 1851 const. Amtmand i Agershuus Amt. 1851 Ridder af Nordstjernen og af Danebroge. * 1. Anastasia de Soltikoff (f. i Moskou 21 April 1810, † 10 August 1853), Æresdame hos den russiske Keiserinde, D. af Serge de S. og Alexandrine født Soltikoff. 2. Wilhelmine Christine Petersen (f. 17 Mai 1825), D. af Brigadelæge Sigvart Emil P. paa Frederikshald og Anne Christine Stang.

Nogle Ord til Landmanden med Hens. til Hesteavlen. Chra 1841. 14 S. 8. (anonymt. Anm. i Granskeren I. 483—87 og i Den Constitut. s. A. No. 288).

Christiania Byes Brand-Ordning af 24 Febr. 1714, med Henviisninger Anhang. udg. Chra 1857.

I Beretning om Norges økonomiske Tilstand 1846—1850 findes hans etning om Agershuus Amt for Femaaret under Litr. B. 11 S. 4.

I Christiania-Posten 1849 No. 201: Om Varetægtsfængslerne. 5 Sp. 1851 No. 882: Bemærkninger ved Linstows Forslag til Arbeiderboligers Opførelse. No. 906: Om Arbeiderboliger.

af Morgenstjerne, Wilhelm Herman Ludvig von Munthe, Foriges Broder, er født i Christiania 17 Januar 1814, blev privat dimitteret 1832 og juridisk Candidat 1840; blev 1835 Copist, 1847 Fuldmægtig og 1850 Bureauchef i Departementet for det Indre; han blev 1853 constitueret og 23 Juni 1854 virkelig Assessor i Christiania Stiftsoverret. Han blev 184* Ridder af Stanislaus-Ord. 3die Cl. og 1854 Cancellist ved St. Olafs Orden. * 30 Novbr. 1848 Frederikke Nicoline Wilhelmine Nytaarnia Sibbern (f. 1 Jan. 1823), nedennævnte Statsraad Sibberns Datter.

Juridisk Stat og Kalender for Kongeriget Norge. Udg. af J. Z. Magnus og B. M. Chra 1846. 86 S. 4.

Mortensen, Martin, Søn af Bødkermester Morten Olsen og og Kirstine Rasmussen, er født paa Holsteinborg i Sjælland 2 April 1801 og tog 1821 Gartnerexamen i Kjøbenhavn; kom i 1833 til Christiania, hvor han nedsatte sig som Handelsgartner, overdroges 1838 Slotsparkens Anlæg og Beplantning, og blev i Marts 1849 Slotsgartner i Christiania. Enkemand siden 1827.

Almindelig Norsk Havebog eller kort og letfattelig Anviisning til at anlægge en Urte- og Frugthave. Gjennemgaaet og forøget. Chra 1836. 151 S. 8. m. 1 lith. Pl.

Moss, Dorothea Maria, født Møller, † paa Bragernæs 18 Febr. 1851, 73 Aar gl. (jfr. Christiania-Posten No. 889), var gift med Cand. juris Johan Albert Moss, der døde sammesteds 26 s. M. Han var Storthingsmand for Laurvigs Grevskab 1818, da han indkaldtes som Suppleant. (jfr. Storth. Forhandl. d. A. Registr.)

Psalmer og religiøse Digte til huuslig Opbyggelse. Drammen 1840. 96 S. 8.

Motzfeldt, Carl Frederik, Søn af Generalmajor og Chef for Smaalehnske Dragon-Regiment Carl M. († ved Moss 1816) og Frederikke Elisabeth Wessel († 1857), er født i Rygge 3 April 1808, opdroges i Fætterens Statsraad Peter M.s Huus, blev Student fra Christiania Skole 1827 og juridisk Candidat 1838. Han blev 1834 Copist og 1843 Fuldmægtig i Revisions-Depart. og var Secretair i Unions-Commissionen; blev 1854 Stiftamtmand i Tromsø Stift og Amtmand i Finmarkens Amt, var 1857 og 1838 Storthingsmand fra Tromsø Kjøbstad. og blev 28 Septbr. 1857 Stiftamtmand i Throndhjems Stift og Amtmand i Søndre Throndhjems Amt. * 24 Febr. 1842 Emilie Marie Erneste Birch (f. i Oslo 24 Octbr. 1815) ovennævnte Generalmajor P. H. Birchs Datter.

Rigsretssagen mod Statsraad Vogt i 1845, tilligemed en Udsigt over de foregaaende Rigsretssagers Historie. Chra 1846. 205 S. 8.

Storthings-Efterretninger, indeh. 12te ordentl. Storthings Forhandlinger

1848. Redigerede. No. 1—92. Chra 1848. 4. — Samme for 13de Storthing 1851. Chra 1851. No. 1—139. 1112 og 84 Spalt. 4. — I Storthings-Efterretninger for 1845 (se O. M. Ræder) redigerede han Lovgivnings-Arbeiderne.

Redaktør af Den Constitutionelle 1841—1842, i det sidste Aar i Forening med A. Munch. Af hans mangfoldige Artikler i dette Blad mærkes: 1841 No. 179—181. 190. 193. 194. 197. 202. 216. 217: Unionelle Anliggender.

Med-Udgiver af Departements-Tidende fra April 1847 til 1854 No. 12.

I Norsk Tidsskrift f. Vidensk. og Litteratur I. 145—177: Anmeldelse af L. K. Daa's Skrift om de Grundlovsforslag, der skulle afgjøres af 12te ord. Storthing.

I Beretning om Norges økonomiske Forfatning 1851—1855 (Chra 1858) er indtaget under Litr. T hans Beretning om Finmarkens Amt i Femaaret. 44 S. 4.

I Christiania-Posten 1848 No. 159: Brudstykker af en Dagbog (en Satire), og senere flere anonyme Bidrag.

Motzfeldt, Frederik, Statsraad Peter M.s Fætter, Søn af Major Jacob M. († v. 1816) og dennes anden Hustru Sophie Catharina Mühlenpfort, er født i Børgsesfogn ved Throndhjem .... 1779, blev Student fra Throndhjems Skole 1798 og juridisk Candidat 1801; bestyrede fra 1802 først Molde Byfoged-Embede og senere Søndre Søndmørets Sorenskriveri, blev 1806 const. Byfoged i Molde og Sorenskriver i Romsdalen, hvilke Embeder han erholdt 1808, og var Repræsentant fra Molde ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold. I Sept. 1814 blev han Assessor i Høiesteret, 1832 Ridder og 1843 Storkors af Nordstjerneordenen; var Storthingsmand fra Christiania 1827, 1828 og 1830 samt fra 1821 Statsrevisor; 1827 Medlem af Storthingets Deputation til Stockholm. † i Christiania 2 Januar 1848. * Anne Cecilie Giørwell (fra Finland), † i Chra 5 Jan. 1848, 67 Aar gl. (Biographi m. Portrait i Eidsvolds-Galleri I. jfr. B. Moes Efterretn. 105. Rigstidenden 1848 No. 4).

I Morgenbladet 1826 No. 318 og 335: to Opsatser i Anl. af J. Chr. Bergs Protest mod L. Mariboes Stemmeret i Christiania.

I Den Constitutionelle 1842 No. 346: Er Loven ang. Forbrydelser af 20 Aug. 1842 anvendelig paa Handlinger, foretagne før 1 Januar 1843.

Motzfeldt, Ketil Jonsen Melsted, Søn af Statsraad Peter M. (Seraphimer-Ridder † i Chra 1 April 1854) og Ernefte Birgitte Margrete Stenersen († 1848), er født i Bergen 10 August 1814, blev 1832 Secondlieut. og 1841 Premierlieutenant i Marinen; blev 1852 Expeditionschef for Postvæsenet under Depart. f. det Indre, søgte 1853 Afsked fra dette Embede og blev 14 Novbr. 1857 General-Postdirecteur. 1851 afsluttede han en Post-Convention med Danmark og blev Ridder af Danebroge. Det ved Lov af 24 Sept. 1851 (jfr. kgl. Propos. IV. Litr. S.) paabudne Opsyn med Vaarsildfiskeriet var i 1852—1857 overdraget ham, ligesom han ligeledes om Vaaren 1858 havde Opsynet ved Lofotfisket. Han har været Medlem af og tildeels Formand i kongl. Commissioner angaaende Fiskerierne, Bygningsvæsenet og Storthingsbygningen, og var Storthingsmand fra Christiania

1854—1859; 1857 Formand i Militærcommitteen; f. A. Ridder af St. O. O.

I Departements-Tidende 1852. Tillæg til No. 42. S. 681—731: Indberetning om Vaarsildfisket 1851—1852; 1853 No. 49 Till. S. 795—873: Ligesaa for 1852—1853; 1854 S. 689—706: Ligesaa for 1853—1854; 1855 S. 769—788: Ligesaa for 1854—1855; 1856 No. 50 Till.: Ligesaa for 1855—1856, 16 S.; 1857 No. 50 Till.: Ligesaa for 1856—1857, 15 S. Indberetning om Lofotfisket 1859 (under Pressen).

Som Formand i den ved kgl. Ref. 6 Decbr. 1854 og 26 Mai 1855 nedsatte Commission ang. Fiskerierne i Lofoten har han væsentlig Andeel i dens Betænkning og Forslag til Lov herom, som er lagt til Grund for Lov af 23 Mai 1857.

I Christiania-Posten 1848 No. 181. 194. 1849 No. 209, 212. 1850 No. 823: Forskjellige polemiske Opsatser.

Motzfeldt, Ulrik Anton, Foregaaendes ældste Broder, er født paa St. Thomas i Vestindien, hvor Faderen da var Artilleriofficier, 27 Januar 1807, blev Student fra Christiania Skole 1823 og juridisk Candidat 1826; ansattes 1829 som Lector juris ved Universitetet, hvor han 1834 blev constitueret og Febr. 1839 virkelig Professor, 1842 Assessor i Høiesteret, 1847 Sorenskriver i Rakkestad og 18 Septbr. 1852 atter Assessor i Høiesteret. Han blev 1849 Ridder og 1857 Commandeur af St. Olafs Orden, 1843 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem og 1857 af Vidensk. Selsk. i Christiania. Han har været Medlem af flere kongelige Commissioner til at forberede Lovarbeider ang. Medicinalvæsenet, Dissenterne, Kreditvæsenet m. v., ligesaa 1854 af den af Storthinget nedsatte Commission angaaende Juryvæsenet. Storthingsmand fra Smaalenene 1851 og fra Christiania 1854. 1857—1859. I 1857 og 1858 var han Storthings-Præsident. * 1. 1830 Frederike Julie Nielsen († 4 Febr. 1837, 28 Aar gl.), D. af Agent, R. D. O., Jacob N. i Christiania. 2. 1841 Anne Pauline Georgine Birch, ovennævnte Generalmajor B.s Datter. (Biographi m. Portr. i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 5. jfr. Storthings-Forhandl. 1851, 1854, 1857. Regist.)

Bemærkninger ved det af den ved Ref. 22 Novbr. 1828 befalede Commission forfattede og bekjendtgjorte Forslag til en Lov for Kgr. Norge ang. Forbrydelser. Chra 1833. 84 S. 8.

De vi legum poenalium. (Universitetsprogram 1840). 1. Chra 1840. 12 p. 4.

Veiledning til den juridisk-praktiske Prøve, tilligemed Vink for den begyndende praktiske Jurist. ib. 1842. 98 S. 8.

Den norske Kirkeret tilligemed den øvrige Geistligheden især vedk. Lovgivning. ib. 1844. XII. 412 S. 8.

Lovgivningen om Odels- og Aasædes-Retten fremstillet. ib. 1846. XVI. 195 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 274 og i Nordisk Literat. Tidende No. 37).

I Juridiske Samlinger III. 55—86: Prøveforelæsning over det Thema: Hvilke Forandringer maa den i Chr. V.s Norske Lov grundede Lære om crimen majestatis og sammes Strafbarhed antages at have undergaaet ved vore senere offentlige og private Love? IV. 1—24: Prøveforelæsning over det Thema: Kunne de forskjellige Principer, som man maatte lægge til Grund for Sædelærens Afhandling, tillægges nogen væsentlig Indflydelse paa den almindelige Retslære, og ifald dette antages, hvori bestaaer da fornemlig denne Indflydelse?

Med-Redacteur af Ugeskriftet Vidar II—IV. (1833—1834), hvori af ham under Mærket 11: No. 37—41: Recension af Aalls Nutid og Fortid II. og Bloms Skrift om Bergverkerne. No. 47: Om Grundlovens § 92 b. No. 53—55: Nogle Ord om norsk Grammatik. No. 56—61: Chateaubriands historiske Afhandlinger om Romerrigets Fald, Christendommens Opkomst og Fremskridt, samt Barbarernes Indfald, med en raisonneret Analyse af Frankriges Historie. No. 75, 78: Recension af H. Holsts Juridiske Haandbog. No. 92, 93: Ligesaa af Jordhøys Juridiske Haandbog. No. 95: Anmeldelse af en fransk Oversættelse af Grundloven.

Grundlagde med L. Fougstad og A. Schweigaard Dagbladet Den Constitutionelle, i hvis Redaction han deeltog fra Bladets Begyndelse 1 Febr. 1836 til Udgangen af 1840, fornemmelig som Hovedredacteur. De fleste af Bladets Christiania-Artikler fra hiint Tids um, politiske Oversigter og Raisonnements, Nekrologer (t. Ex. over Statsr. Rosenkrantz) og Beretninger om indenlandske Begivenheder, ere saaledes fra hans Haand.

I Morgenbladet 1828 No. 257. 269: Ang. Forholdet med Salve Nielsen.

I Christiania-Posten 1850 No. 662: En Oplysning i Anl. af Storthingsvalget i Smaalenene.

Mourly, John, et formodentlig i Norge antaget Navn, er efter egen Opgave født i Octbr. 1769 i svensk Nordland; forlod af ukjendte Aarsager Sverige, kom omtr. 1806 som Matros til Throndhjem, hvor han ernærede sig som simpel Arbeider, indtil man tilfældigt opdagede hans Sprogkundskaber, især i de nyere Sprog. Han blev da Sproglærer ved Realskolen i Throndhjem, og 6 Novbr 1810 tillige Adjunkt ved sammes Kathedralskole, ligesom han og var Lærer ved det militaire Institut i Throndhjem, indtil det ophævedes. † i Throndhjem 22 Mai 1827. * Georgine Hiort Petersen (f. i Stavanger 1783, † 2 Juli 1830), D. af Peter Carsten P. og Erica Onsong.

Kort Veiledning til at læse Bøger med Fordeel uden Hjælp af Lærere. Thjem 1820. 156 S. 8.

Munch, Andreas, Søn af efternævnte Biskop Johan Storm M., er født i Christiania 19 Oktbr. 1811 og blev Student fra Christiansands Skole 1830; studerede først Lovkyndighed, og var i nogle Aar til 1845 Copist i Finants-Depart.; foretog 1847—48 en Reise til Frankrige, Italien og Tydskland og 1858—59 en ny Reise til Italien med Stipendium af Statskassen; blev 1850 Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket. For Texten til »Norsk Bondeliv« fik han af Kongen Medaillen memoriæ pignus, blev 1855 Ridder af St. Olafs Orden og 1859 af Nordstjernen. * 1844 Charlotte Amalia Juul (f. i Chra 27 Septbr. 1824, † sammest. 20 April 1850), D. af afd. Kjøbmand i Chra Jacob J. og Inger Margr. Finkenhagen. (Mindedigt over hende af J. Moe i Chrposten No. 935). (Biographi med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 1. Portrait foran Digte og Fortællinger. jfr. Thues Læsebog 598. Nord. Lit. Tid. 1846 No. 19. Steenstrups Dansk Maanedsskrift 1856).

Ephemerer, en Digtsamling. Chra. 1836. 113 S. 8. m. 2 Staalstik. (anm. af

A. Schweigaard i Den Constit. s. A. No. 306. Det Meste atter trykt i Digte og Fortællinger).

Sangerinden, et Digt. Chra 1837. 30 S. 12. (anm. af M. R. i Intelligents-Blad til Bien 1837 No. 3).

Kong Sverres Ungdom, Drama i 3 Acter. ib. 1837. 130 S. 8. (anm. i Den Constit. s. A. No. 290. 291 og i Intelligentsblad No. 7 og 8).

Donna Clara, en Na scene. ib. 1840. 38 S. 16. (Optrykt i Digte og Fortællinger. Oversat paa Tydsk af Har. Thaulow, nedenfor). 31 S. 8.

Den Eensomme, en Sjælehistorie. ib. 1846. 101 S. 8. (Optrykt i Digte og Fortællinger. Anm. i Nord. Literat. Tid. s. A. No. 34, og i Nord. Univers. Tidsskr. IV. 3. 33—49).

Digte, gamle og nye. Christiania 1848. 283 S. 8. (anm. i Norsk Tidsskr. II. 408—12 af P. J. Collett; i Bergenske Blade s. A. No. 66; i Nordischer Telegraph s. A. No. 6).

Billeder fra Nord og Syd. ib. eod. 338 S. 8. (anm. i Norsk Tidsskr. III. 387—96 af H. J. Thue; i Nord. Telegr. s. A. No. 39). — 2 foræg. Opl. ib. 1854. 280 S. 8. m. Prosp. af Hamars Domkirke.

Nye Digte. ib. 1850. 148 S. 8. (anm. i Chrposten s. A. No. 898, i Morgenbl. No. 119).

Legende om de hellige tre Konger. I tolv Romanzer efter G. Schwab. Chra 1851. 44 S. 12. (anm. i Chrpost. s. A. No. 1183).

Sorg og Trøst. Nogle Digte. Chra 1852. 1—3 Opl. 114 S. 8. 4de Opl. 1855.

Salomon de Caus. Dramatisk Digtning. ib. 1854. VI. 194 S. 8. (anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. VII. 144—155; i Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 11 samt i de forskjellige Dagblade i Chra; i Fædrelandet s. A. No. 138. Efter dets Opførelse paa det kgl. Theater i Kjøbenhavn, blev Digtet paany kritiseret i Fædrel. 27 Decbr. 1856, i Dagbl. 12 Jan. 1857). — Paa Engelsk: *Salomon de Caus*; a lyric drama. transl. by John Chapman. London 1855. 56 p. 8. Paa Tydsk: Salomon de Caus. Braunschweig 1857. XIV. 146 S. 8. (med Fortale af J. W. Loebell). anm. i Blätter f. lit. Unterhalt. 1858 No. 27 af R. Gottschall.

Digte og Fortællinger, ældre og nyere. Chra 1855 (ɔ: 1854). 318 S. 8. m. Forf.s Portrait. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1854 No. 51).

En Aften paa Giske. Historisk Stuespil i een Akt. ib. 1855. 67 S. 8. (opført p. Chra Theater 26 Apr. s. A. anm. af M. J. Monrad i Norsk Tidsskr. VII. 355—366; af —en (Bjørnsen) i Aftenbl. s. A. No. 98; i Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 21).

Lord William Russell. Historisk Tragedie i 5 Acter. Chra 1857. 141 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. 18 7 No. 51 og 52 af H. Ibsen; i Chrposten 1858 No. 58, hvorimod M. skrev Sangerprotest i No. 74; i Steenstrups Dansk Maanedsskr. 1858. I.; i Fædrelandet 1857 No. 221; i Nord og Syd 1858. jfr. M. J. Monrads Fragmentariske Studier over Lord W. Russell i Morgbl. 1858 No. 4. 11. 24. 49. — Overs. paa Tydsk af J. H. Burt. Kopenh. 1858. 151 S. 8. anm. af L. Rellstab i Vossische Zeit. 1858. 11 Apr.)

I Asbjørnsens Hjemmet og Vandringen findes af ham Digtene: Paa Tindsøen og Tre Nætter paa Havet.

I En Nytaarsbog 73—80: Et Billede af Jesu Liv (Digt).

I Norsk Tidsskr. f. Videnskab. og Litterat. II. 125—53: Anmeldelse af Asbjørnsens og Moes Norske Huldreeventyr; III. 214—18: Anm. af Bergens Sommer af Aslak Elg.

I Norske Univ.- og Skole-Annaler V. 621 fl.: Cantate ved Universitets-Festen i Anl. af Kronprindsens Formæling.

I Norsk Folkekalender 1854, 50—51: Tiurleg; 53—73: Sagnet om Hil-bal: (Dramatisk Scene. Trykt i Morgenbl. 1849 No. 292, fl. 296, 299.) 1852, 73—74: Refereret Undervisning.

I *Nordisk Univers. Tidskr.* II. 1 H. 188—191: Ann. af Ammandens Døtre.

I *Fr. Barfods Brage og Idun* Kbhvn. II. 247—48 og III. 370—75: Digtene Sarpsborg og Den forladte Kirke.

Han har skrevet den poetiske (norske) Text til Billedværket *Norsk Bondeliv*. Düsseldorf 1851. folio. (2det Oplag) samt flere af Texterne til Tønsbergs *Norske Folkelivsbilleder*.

Medarbeider i Den Constitutionelle, hvis Redakteur han var fra 11 Sept. 1841 til 30 Juni 1846. I dette Blad findes en stor Deel af hans Digtninger trykte første Gang, samt Optegnelser fra hans Ophold i Frankrige og Italien. Da dette Blad gik ind i 1847 og forenedes med Norsk Rigstidende, fortsattes hans Reise-Optegnelser heri. Blandt disse mærkes i Rigstidenden 1847 No. 43, 44 og 49: Theaterkrønike fra Paris (fortsat fra Den Const. f. A. No. 7); No. 77, 84: Afskilligt fra Rom; No. 144 og 147: 17 Juni i Rom; No. 260, 264, 271: München; No. 302, 312: Pius den Niende.

I Ny Hermoder I. (1841) 13de Hefte: Fart paa en Jernbane.

I Bladet *Idun* (1851—52) No. 7: Kongehallen i Bergen. (optr. med Indledning i Chrposten No. 943).

I Christiania-Posten og Morgenbladet ere flere af hans Leilighedsdigte første Gang trykte. I førstnævnte Blad No. 1147: For Akers Kirke. 1859 No. 195: Et Digt ved Kong Oscars Død (først trykt i Svenska Tidningen). Ligesaa findes Digte af ham i særskilt trykte Beretninger om Naturforskernes og Studenternes Møder, i Festprogrammer o. s. v.

I Illustreret Nyhedsblad (foruden forskjellige mindre Digte) 1852 No. 23 og 24: St. Michaels Kirke i Bjerget; 1853 No. 24 og 1854 No. 5: Erindringer fra en Reise i Belgien i Sommeren 1852; 1856 No. 1. 2: Noget om Verdensudstillingen i Paris; No. 41, 42: Kjærlighed udjævner Alt. Et dramatiseret Ordsprog. 1858 No. 1: Marmorløven i Piræus.

Munch, Christian, efternævnte Stiftsprovst Edvard M.s Søn, er født i Gerpen 16 Septbr. 1817, blev privat dimitteret 1835 og medicinsk Candidat 1841; blev 1846 Compagnichirurg i Christianssandske Brigade, 1849 Distriktslæge i Øvre Thelemarkens Bestfjelde, 1850 Escadronschirurg og 26 Mai 1855 Corpslæge ved Østerdalske Corps; bosat i Christiania.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* 2 Række I. 32—34: Et mærkeligt Trilling-Misfoster; 89—90: Eclampsia parturientium. VI. 631—651: Bidrag til Spørgsmaalet om det menneskelige Legemes Selvforbrænding.

Munch, Edvard, efternævnte Biskop Johan Storm M.s Broder, er født i Vaage Præstegaard 7 Februar 1780 og blev theologisk Candidat 1804; var en Tid Huuslærer og fra 1809 Lærer i Tydsk og Fransk ved det norske Landcadetcorps, blev 1813 kaldet af Amtmand (siden Statholder) Løvenskjold til Sognepræst til Gerpen, var fra 1827 Provst i Nedre Thelemarkens og Bambles Provsti, og blev 12 Septbr. 1833 Stiftsprovst og Sognepræst til Vor Frelsers Menighed i Christiania, samt 1839 Hofprædikant. Storthingsmand fra Bratsbergs Amt 1827 og 1828; geistligt Med-

lem af Nordstjerneordenen 1838. Afsked 9 April 1845; † i Christiania 14 Juli 1847. * i Haslum Kirke 1809 Johanne Sophie Hofgaard (født 1796), efternævnte Bispinde Munchs Søster. (jfr. Moes Efterretn. om Storthingsm. 105—106. Svendsen om Christiania Kirker. 14).

Prædikener paa Reformationsfesten 1817. Chra 1819. 2 Ark 8.

Tale ved Kammerherre S. de Løvenskjolds Jordefærd den 3 Decbr. 1818. Chra 1819. 1 Ark 8.

Tale holden ved Pastor L. L. Bremers Jordefærd. Chra 1820. 15 S. 8.

Søndagen, et Skrift for Folket af Fr. A. Krummacher. Oversat. Chra 1822. 144 S. 8. — 2det Opl. ib. 1843. 144 S. 8.

Tale ved Stiens lærde Skoles Indvielse 26 Januar 1824. Chra 1824. 14 S. 8.

Afskedsprædiken holden i Gjerpens Kirke 31 Aug. 1834. Chra 1834. 12 S. 8.

I Herslebs Mindekrands (Chra 1836) S. 21—28: Tale ved Prof. S. B. Herslebs Grav. — I Bladet Tiden findes under Mærket C. en Deel mindre Bidrag af ham, især Oversættelser.

Munch, Johan Storm, (skrev sig en Tid i yngre Aar Munk), Søn af Sognepræst i Land Peter M. († 28 Oct. 1802) og Christine Storm († 13 Jan. 1825), Digteren Edvard St.s Halvsøster, er født i Vaage, hvor Faderen da var Sognepræst, 31 August 1778, blev Student 1796 og theologisk Candidat 1799; blev 1805 residerende Capellan til Ekeberg, 1808 Feltprovst; efter Freden i Jønkøping var han i nogen Tid Lærer ved Institutet Prinds Christian Augusts Minde (nu den lærde Skole) paa Frederikshald, blev 1813 Sognepræst til Sande, 1817 Slotspræst paa Agershuus og Sognepræst til Aker, og 26 Febr. 1823 Biskop i Christiansands Stift. Han blev 1819 geistligt Medlem af Nordstjernen og fik 1821 Medaillen for Borgerdaad. † i Christianssand 26 Januar 1832. * i Haslum Kirke 1809 Else Petronelle Hofgaard (f. 1790), Datter af forrige Sognepræst til Aal, siden til Sigdal, Andreas H., da Eier af Fornebo i Bærum, og Mette Abigael Petersen. (jfr. Nyerups og Krafts Lit. Lex. 403. Thues Læsebog S. 513. Svendsen om Christianias Kirker S. 20—21).

Denons Reise i Ægypten under Napoleons Felttog. Overs. af Fransk. Kbhvn 1804. 8. (Lærde Efterretn. 1805 No. 37). — Forsøg til en metrisk Oversættelse af Virgils Æneide. 2den Sang. ib. eod. (Lit. Tid. 1813 No. 34, 35). — Norges Farvel til Prinds Christian August, Sverriges Kronprinds. Chra 1810. 84 S. 8. — Mindetale over Christian August, holden paa Frederikshald 10 Aug. 1810. ib. eod. 28 S. 8. — Gjenlyd af Sveas Sorg over Nordens store Tab. ib. eod. 8. — Biskop Rosensteins Ligprædiken over Carl August. Oversat. ib. eod. 8. — Prolog paa Prinds Christian Frederiks Fødselsdag. Chra 1813. 8. — Don Carlos af Schiller. Oversat. Chra 1813. 8. — Fjeldblomster. ib. eod. 148 S. 8. (anm. i Lit. Tid. 1813 No. 20).

Nordens Forening. (Et Digt). Chra 1814. 14 S. 8.

Saga, et Fjerdingaars-Skrift. Udgivet. 3 Bind. Chra 1816—1820. 444, 438 og 526 S. 8. Heri er af ham I. 21—38: Ragnvald Jarls Bedrifter paa hans Færd fra Orkenøerne; 185—208: Carl hin Usæles Bedrifter; 209—220, 291—96, II. 205—212: Levninger af Nordens gamle Tungemaal i Norges Provindsial-Dialecter; 273—284;

Overs. af de 4 første Capitler af Egils Saga. II. 213—34: Bisskop Deichmans Forsvarsskrift for de Norske; 419—438: Beretning om Carl XII.s Død. (oversat). Jfr. A. Bonnevie ovenfor og Nationalbladet IX. 208—224.

Athalia, et Sørgespil med Chor af Jean Racine, overs. Chra 1818. 120 S. 8.

Stormen, en Prolog ved det dramatiske Selskabs Forestilling 26 Januar. Chra 1819. 48 S. 8.

Carl Carlson Mørners Minde af Jac. P. de la Gardie. Oversat m. 3 Mindeqvad (af Schwach, Bjerregaard og Udg.) Chra 1821. 32 S. 8.

Tale i det norske Bibelselskabs høitid. Møde i Christiania 21 Oct. 1820. ib. 1821. 22 S. 8.

Farvel til Agershuus Slots og Agers Menigheder. ib. 1823. 20 S. 8.

Præsten i Hallingdal eller Hævnen. (Skuespil). Chrsand 1825. 127 S. 8.

Nogle betimelige Ord om Nødvendigheden af at indskrænke Brændevinets Misbrug og den ved Lov 1 Juli 1816 tilladte Brændeviinsbrænden i Fædrenelandet. ib. 1827. 31 S. 8.

Medarbeider i Wulfsbergs Blad Tiden, og forskjellige Digte af ham ere trykte i danske og norske Blade og Tidsskrifter. Saaledes i Borgervennen 1801 No. 13 en Krigssang; i Minerva 1803. II. 304: Harpespillersken; 1804. IV. 33: Oversættelse af Horats's Oder II. 10. 16; i Budstikken 1811 No. 63, 64: Til Kongen, da han gav Norge Universitetet, jfr. No. 69, 70; i Schwachs Nor 1815 og 1816, i Morgana 1820 og i Ugeskriftet Hermoder 1—4 Halvaargang, forskjellige Digte, saasom i III No. 27, 38. IV. No. 5. Ligesaa findes Leilighedsdigte fra en senere Tid trykte i Christiansands Addr. Cont. Efterretninger. — I Rigstidenden 1825 No. 38: Svar paa en Opsats i No. 24 om Fødte- og Døde-Listerne fra Christiansands Stift.

Munch, Peter Andreas, Søn af førnævnte Stiftsprovst Edvard M., er født i Christiania 15 Decbr. 1810, blev Student fra Skiens Skole 1828 og juridisk Candidat 1834. Imidlertid havde han fra Skolen af hovedsagelig studeret Historie og Oldnorsk, som han under R. Keysers Veiledning fortsatte, og i 1835 valgtes han til at assistere denne ved Forarbeiderne til Udgaven af Norges gamle Love, i hvilket Øimed de opholdt sig i Kjøbenhavn og Sverige 1835—1837. Opholdet i Sverige forkortedes derved, at han efter Steenblochs Død blev Lector i Historie i Mai 1837, og strax maatte overtage denne Lærerpost; 16 Oct. 1841 blev han Professor og 1857 Ridder af St. Olafs Orden. Han har foretaget flere videnskabelige Reiser paa offentlig Bekostning; saaledes 1846 til Storbritanien og Normandie og 1849 til Skotland og de skotske Øer, foruden flere Reiser i Norge, deels i historisk deels i geographisk Øiemed. Storthinget 1857 bevilgede ham et Stipendium af 120 Spd. maanedlig i to Aar, for at samle Bidrag til Norges Historie især i Rom; han tiltraadte denne Reise i Octbr. s. A., opholdt sig til Juli 1858 i Kjøbenhavn, og reiste derfra over Berlin og Wien til Rom, hvor han siden Decbr. s. A. har været. Medlem af det Nordiske Oldskriftselskab (1845), af Norske Videnskabers Selskab i Throndhjem (1849) og Christiania (1857), corresponderende Medlem af det kgl. Videnskabers Academi i Berlin, de geographiske Selskaber i Paris, London og St. Peters-

borg, og af real Academia de la historia i Madrid, samt Æresmedlem af det skotske antiquariske Selskab, det islandske Literatur-Selskab og af Foreningen for norske Fortidsmindesmærkers Bevaring. * April 1835 Natalie Charlotte Linaae (f. i Laurvig 5 Febr. 1812), Datter af Forvalter i Laurvig Hans L. og Karen Frederikke L. (Biographi m. Portrait i Illustr. Nyhedsblad 1857 No. 10. 11 og 14 af P. B. Hansen. jfr. Vigfussons Ferðasaga ur Noregi i Ný Félagsrit XV. overs. i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 40. Illustr. Folkebl. 1856 No. 12. 13. Portrait, lith. af Tegner og Kittendorff. Kbhvn 1856; lith. af C. Bærentsen, foran hans Norges Historie V. jfr. Art. Munch i Brockhaus's Convers. Lex.)

Snorre Sturlesons Norske Kongehistorie. Oversat. 1ste Binds 1ste Hefte. Chra 1833. 107 S. 8. (blev ikke fortsat. Prøver deraf vare trykte i Bidar I.)

Jus nauticum recentius, quod inter Norvegos olim valuit, latine reddidit, pauc. annot. adauxit. Chræ 1838. 41 S. 4. (Universitets-Program 1 Semest. 1838).

Norges, Sveriges og Danmarks Historie til Skolebrug. ib. 1838. 488 S. 8. og 3 Blade Kongerækker. (anm. i F. C. Petersens Tidsskrift for Literatur III. 173—216. 259—291 af C. P. Paludan Müller; i Historisk Tidsskr. I. 488—512 af C. Molbech; jfr. Dagen 1840 No. 88. 101).— En ny omarb. Udgave er under Pressen.

Norges, Sveriges og Danmarks Historie i Udtog. Chra 1839. 98 S. 8. (anm. i Forening med foreg. Skrift).

Norges Historie i kort Udtog til Brug for de første Begyndere. ib. eod. 63 S. 12. — Norges Historie i kortfattet Udtog. 2den omarb. Udg. ib. 1852. 76 S. 12. — 3die Udg. 1856. 74 S. 12. — 4de Udg. ib. 1858. 64 S. 8.

Nordens gamle Gude- og Helte-Sagn i kortfattet Fremstilling. Chra 1840. IV. 212 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1841 No. 121. En ny Bearbeidelse nedenfor).

Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder fra de ældste Tider indtil den franske Revolution i kortfattet Fremstilling. ib. 1840. VI. 727 S. 8.

De nyeste Tiders Historie fra den franske Revolution. ib. 1842—46. 14 Ark 8. (ufuldendt og uden Titel).

Registrum prædiorum et redituum ad ecclesias dioc. Bergensis seculo XIV. pertinent., vulgo dictum Bergens Kalvskind (Bjørgynjar Kálfskinn) edid. et annot. illustr. Chræ 1843. 132 p. 4. c. 2 tabb. lap. incis. (Ogsaa Universitets-Program 1 Semester 1843).

Sagaer eller Fortællinger om Nordmænds og Islænderes Bedrifter i Oldtiden. Overs. fra det gamle norske Sprog. I. Gisle Surssøns Saga. VIII. 62 S. II. Hønse-Thorers Saga. V. 36 S. Chra (1844—) 1845. 16.

Codex diplomatarius monasterii st. Michaelis, Bergensis dioces., vulgo *Munkalif* dicti, conscriptus anno 1427. Ex orig. membr. una cum *Registro prædiorum* editus. Chræ 1845. VI. 220 p. 4. c. 3 tab. lith. (Udkom oprindelig i 2 Dele p. 1—96 og 97—220 som Universitets-Program s. A.).

Fortegnelse over de meest befarede Landeveie og Reiserouter saavel mellem Stæderne som Landdistricterne i Norge m. v. Forfattet til Veiledning ved Brugen af Kortet over Norge, og forsynet med Oplysninger og Tabeller. Chra 1846. IV. 162 S. 8. m. 5 Tabb. (anm. i Morgenbl. s. A. No. 112 Till. med Svar af M. i No. 118 og Tilsvar af Anm i No. 123).

Norges gamle Love indtil 1387. Ifølge offentlig Foranstaltn. og med Understøttelse af det kgl. Norske Vidensk. Selsk. udg. af *R. Keyser* og P. A. Munch. 3 Bind. Chra 1846—49. 4. (*jfr.* nærmere under R. Keyser).

Underholdende Tildragelser af Norges Historie, korteligen fortalte. Chra 1847. 210 S. 8. med 8 steentr. Billeder. (anm. af C. Lange i Norsk Tidsskr. I. 177—78; i Den Constit. f. A. No. 60).

Illustreret Verdenshistorie af Held og Corvin. Bearbeidet. I—II. Chra 1847—1853. 824 og S. 4. m. Træsnit. (I. 1. anm. af Lange i Norsk Tidsskr. I. 179—181, og i Rigst. 1847 No. 78 og 96 (af M. Monrad).

Den ældre Edda. Samling af norrøne Oldkvad, indeholdende Norges ældste Gude- og Heltesagn. Udg. og forsynet med fuldst. Variant-Apparat. Chra 1847. XVIII. 214 S. 8. (Udkom som Univers.-Program 1 Semest. 1847, og er væsentlig besørget af C. R. Unger. Anm. af J. Fritzner i Norsk Tidsskr. II. 97—99).

Nordmændenes Gudelære i Hedenold, tilligemed de vigtigste Heltesagn fremstillede. ib. 1847. 168 S. 8. (En ny Bearbeidelse af „Nordens gamle Gude- og Heltesagn" ovenfor. Anm. af H. J. Thue i Norsk Tidsskr. I. 290—304. jfr. en nyere Udgave nedenfor).

Det oldnorske Sprogs eller Norrønasprogets Grammatik, af P. A. M. og C. R. Unger. ib. eod. VII. 120 S. 8. (anm. af M. J. Monrad i Rigstidenden 1847 No. 26, 27, og af J. Fritzner i Norsk Tidsskr. I. 385—396).

Oldnorsk Læsebog med tilhørende Glossarium. Udg. af *P. A. M.* og *C. R. Unger.* ib. eod. VIII. 219 S. 8. (anm. af J. Fritzner i Norsk Tidskr. II. 109—111).

Fagrskinna. Kortfattet norsk Kongesaga fra Slutn. af 12te eller Beg. af 13de Aarhundrede. Udg. efter Foranst. af det akademiske Collegium ved *P. A. M.* og *C. R. Unger.* ib. eod. XVI. 216 S. 8. (Universitets-Program). (anm. af J. Fritzner i Norsk Tidsskr. II. 99—104).

Kortfattet Fremstilling af den ældste Nordiske Runeskrift og den i de ældste Rune-Indskrifter herskende Sprogform. Chra 1848. 44 S. 8. og 1 Runetavle. (anm. af J. Fritzner i Norsk Tidsskr. II. 280—282; i Nord. Telegr. No. 9).

Speculum regale. Konungs-Skuggsjá. Kongespeilet. Udg. med R. Keyser og C. Unger. ib. eod. (se R. Keyser).

Det gotiske Sprogs Formlære med korte Læsestykker og Ordregister. ib. eod. 115 S. 8. med lith. Skriftprøver. (anm. af Uppstrøm i *Frey* 58 H. (1849 No. 6); i Uddrag i Norsk Tidsskr. III. 414—417).

Sammenlignende Fremstilling af det danske, svenske og tydske Sprogs Formlære. ib. eod. 31 S. 8.

Kort Fremstilling af Krigen mellem Danmark og Tydskland. ib. eod. 15 S. 8.

Almenlæsning. Maanedsskrift for det norske Folk. Udgivet. 1ste (eneste) Bind. Chra 1849. 381 S. 8. Foruden Oversættelser findes her af M. S. 367—381: Om Domkirken i Throndhjem.

Om Skandinavismen. Aftryk af Morgenbladet 1849 No. 73, 76 og 78. Chra (Kbhvn) 1849. 64 S. 8. Samtidigt i Chra f. A. 63 S. 8. (anm. med det følgende Skrift af Jac. Grimm i Allg. Monatsschr. f. Literatur. (Hall. Lit. Zeit. Neue Folge.) I. 1 ff. jfr. Norsk Tidsskr. IV. 288—299. I Anl. af en Slutningsanmærkn. om „Den danske Orlogshæder" udkom: „Den danske Marine og Prof. Munch, eller om Sammensætningen af Mandskaberne paa Flaaden." Kbhvn 1850. 16 S. 8., særsk. Aftr. af Nyt Archiv for Søvæsenet No. 29).

Skandinavismen, nærmere undersøgt m. Hens. t. Nordens ældre nationale og literaire Forhold. Bemærkninger ved J. J. A. Worsaaes Skrift „Om en forhistorisk, saakaldet tydsk Befolkning i Danmark." ib. eod. 48 S. 8. (Disse M.s Skrifter om Skandinavismen foranledigede en vidløftig og langvarig Avisfeide, især i Rigstidenden; Chr.-Posten og Morgenbl. 1849).

Forn-Svenskans och Forn-Norrskans Språkbygnad. Stockholm 1849. L. 144 S. 8. (anm. i *Frey* 1849 No. 7; Uddrag i Norsk Tidsskr. III, 417—419; anm. af Hleifr i. Nord. Telegr. 1850 No. 68).

Historisk-geographisk Beskrivelse over Kongeriget Norge (Noregsveldi) i Middelalderen. Moss (Christiania) 1849. XXI. 256 S. 8. (anm. af Chr. Lange i Norsk Tidsskr. III. 396—405).

Symbolæ ad historiam antiquiorem rerum Norvegicarum e codice inedito, edid. et annott. adjecit. Chræ 1850. VIII. 59 p. 4. maj. c. 2 tab. lith. (Univers. Program til Kronprindsens Bryllup. Anm. i Bergstedts Tidsskr. 1851. 121—124).

Det norske Folks Historie, fremstillet. I. 1. Chra (1851—) 1852. XIV. 804 S. og 1 Kart. (Anm. i Das Ausland 1853 No. 2. De 4 første Afsnit af dette Bind ere oversatte paa Tydsk: Die nordisch-germanischen Völker, ihre ältesten Heimathsitze, Wanderzüge und Zustände. Eine Übersetz. v. G. Fr. Claussen. Lübeck 1853. 264 S. 8. anmeldte i Bilag til Hamburger Correspondent 1854 No. 136). — Das heroische Zeitalter der nordisch-germanischen Völcker und die Wikinger-Züge. Uebersetzt von Claussen. Lübeck 1854. VI. 253 S. — I. 2. Chra 1853. XX. 876 S. 22 Slægttavler og 1 Kart. — II. ib. 1855. X. 1058 S. og 16 Slægttavler. — III. ib. 1857. VIII. 1070 S. og 18 Slægttavl. — IV. 1. ib. 1858. 700 S. m. Forf.s Portrait. — IV. 2. (til Aar 1319). ib. 1859 med Navneregister til I—IV. (under Pressen).

Aslak Bolts Jordebog. Fortegnelse over Jordegods og andre Herligheder tilhør. Erkebispestolen i Nidaros, affattet ved Erkebiskop Aslak Bolts Foranstaltn. 1432—1439. Efter Originalhaandskr. udg. Chra 1852. VII. 142 p. 8. maj. (Univers. Program).

Om den saakaldte nyere historiske Skole i Norge. Chra 1853. 86 S. 8. (Aftrykt af Morgenbladet).

Saga Olafs konungs Tryggvasunar. Kong Olaf Tryggvesøns Saga, forf. p. Latin i 12te Aarh. af *Odd Snorresøn* og siden bearb. p. Norsk. Udg. efter en hidtil ubenyttet Membr. Codex i Stockholm. Chra 1853. XXIV. 112 S. 8. m. 1 Bl. Skriftprøver. (Univers. Program til Arveprindsens Fødsel).

Nordmændenes ældste Gude- og Heltesagn, ordnede og fremstillede. Chra 1854. 186 S. 8. (En ny Bearb. af to ældre Udgaver. Anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1853 No. 49).

Saga Olafs konungs ens helga. Udførligere Saga om Kong Olaf d. Hellige (ved Snorre Sturlesøn). Efter det ældste fuldstændige Pergaments-Haandskrift udg. af M. og C. R. Unger. Chra 1853. XLVIII. 320 S. 8. (Univers. Program).

Runestenen fra Tune. Chra 1857. 8 S. 4. m. Afbildn. (særsk. Aftr. af Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 26. I Udtog i Aarsberetn. 1857 fra Foren. f. Norske Oldtidsm. Bevaring).

Norges Konge-Sagaer fra de ældste Tider indtil anden Halvdeel af 13de Aarh. forfattede af Snorre Sturlasøn, Sturla Thordsøn og flere. Oversatte. I. Chra 1859. XL. 560 S. 8. (ogsaa under Titel: Norges Konge-Sagaer fra de ældste Tider til 1177, forf. af Snorre Sturlasøn).

Throndhjems Domkirke. Udgivet efter Foranstaltning af den Norske Regjering. Text af P. A. Munch. Tegninger af H. E. Schirmer. *The Cathedral of Trondheim.* Published by order of the Norwegian government. Text by M. etc. Chra 1859. 48 S. med Træsnit i Texten og 31 Kobberplader. Imp. fol.

Udgiver af Norskt Maanedsskrift. Chra 1855—1858. 1 Bind (6 Hefter à 6 Ark) 8. halvaarlig. Heri er, foruden oversatte Artikler, af Udg.: I. 1—39: Om Finlands Nationalitet og dens Forhold til den Svenske; 176—242, 391—444: Om

Adelens Oprindelse i de nordiske Riger og Norges nærværende Forhold til denne Institution. (Disse to Afhandl. ere anm. i Nord Univers. Tidsskr. II. 3 H. 154—166); 285—298, 353—54, II. 191 f. 571 f: Sprogbemærkninger. II. 248—288: Bemærkninger ved Lallerstedts Skrift om „Skandinavien og dets Fremtid"; 436—450: Om Skandinavismen i dens nyeste Stiftelse, og fornemlig i Forhold til den svensk-norske Union. Overs. p. Tydsk: Der Pangermanismus. Eine Schrift für Deutschland u. d. nordischen Reiche gegen den dänischen Skandinavismus. Aus d. Norweg. Hamburg 1857 8. III. 1—64, 122—166, 239—274, 346—373, 438—459, 481—498: Om Betydningen af vore nationale Navne tilligemed Vink ang. deres rette Skrivemaade og Udtale; 177—187: Om Benævnelsen af vore Kirker paa Landet, og af Akers Kirke i Særdeleshed. IV. 192—225, 328—34: Yderligere Bemærkninger om de allerede existerende og de paatænkte unionelle Forhold i Norden. (Fra 5te Bind er Udgivelsen, under M.s Ophold i Udlandet, besørget deels af Fr. Brandt, deels af P. B. Hansen).

I *Keilhaus Gæa Norvegica* 503—516: Uebersicht d. Orographie Norwegens. Keilhaus Erster Versuch einer geognostischen Karte von Norwegen er tegnet af M.

For de af det Nordiske Oldskrift-Selskab udgivne *Antiquités Russes* (2 voll. Copenhague 1850—52. fol.) overtog M. efter Finn Magnusens Død 1847 det af denne paabegyndte kritiske Arbeide, især med Indledningerne til de i Verket trykte Saga-Brudstykker m. v. Desuden særskilt af M. II. 115 ff.: Fragmentum Orcadense històriæ Norvegiæ; 452—55: Supplement aux Extraits de Sagas; 455—457: Extraits des anciens lois Norveg. et Svéd.; 458—471: Voyage d'Ottar et Ulfstéin; 471—495: Traités de paix sur les limites de la Suéde, de la Norvége et de la Russie; 495—496: Extraits des diplomes.

I Lems Oversættelse af K. H. Hermes's De europæiske Staters Historie. II. 511—528: Anhang, indeh. Kort Oversigt over Begivenhederne i de 3 nordiske Riger efter Wiener-Congressen.

Fra hans Haand har man følgende *Kart-Arbeider:*

Kart over Kgr. Norge til Brug ved Elementair-Undervisningen. Lith. Chra 1845. fol. 2det Opl. ib. 1857 (jfr. Morgenbl 1848 No. 360 og 1849 No. 1. 13).

Kart over det sydlige Norge, efter de bedste forhaandenværende Kilder . . . . udarb. i Maalest. $\frac{1}{700000}$. Chra 1845. 2 Plader Imp fol.

Kart over det nordlige Norge. (i samme Maalestok). Chra 1852. 2 Plader.

Kart over Kgr. *Norge* etc Kobberstik. 2det Opl Chra 1857. fol.

Desuden mindre Karter til Siewers's Udgave af Löwenbergs Geografisk Børnelærdom og til Smith Hjorts Norske Læsebog.

I Samlinger til Norske Folks og Sprogs Historie. II. 273—335: Brudstykke af en gammel norsk Kongesaga. Oversat. III. 178—181. 217: Størrelsen af vore Forfædres Længdemaal „Røst" (jfr. Bemærkninger af Randklev i V. 180 ff.) V. 72—94: Om de saakaldte „Lendirmenn" i Norge; 95—165: Breve fra Biskop Haakon i Bergen 1337—1341; 333—37: Oplysninger om Erkebiskop Aslak Bolt; 352—359: Et Brev om Gaardetiende; 479—484: To Breve om en Hexeproces; 521—589: Diplomer vedk. Norges Historie under K. Magnus Eriksson. VI. 79—133, 475—524: Geographiske og historiske Notitser om Orkenøerne og Hetland, med 2 Karter; 186—194: Nogle ældgamle, hidtil ukjendte, norske Slægt-Registre.

I *Annaler for Nordisk Oldkyndighed* (Kbhvn) I. (1836—1837) 62—79: Om Beliggenheden af det gamle Grønland, Grenmar og andre Steder, som nævnes i Forb dermed. Med Kart; 1846. 24—67: Om Nordens, især Norges Bebyggelse af vore Forfædre; 81—96: Geographiske Bemærkninger, knyttede til et uudgivet Stykke af den yngre Edda; 150—168: Bemærkn. ved Grændsebestemmelsen mellem Norge og Sverige i 13de Aarh. med 1 Kart; 168—219: Arnmedlinge-Slægten

i Norge; 219—283: Sproghistoriske Undersøgelser om det ældste fællesnordiske Sprogs Udseende; 312—321: Sagnet om Aasgaardsreien. — 1847, 169—216, 388: Om Hr. Hauk Erlendssøn og hans literære Virksomhed (med Facsim.); 337—352, 389: Om Indskriften paa det i Sønderjylland 1724 fundne Guldhorn. — 1848, 216—336: Undersøgelse ang. Danmarks ethnographiske Forhold i de ældste Tider, og om Eensartetheden i Danmarks Befolkning; 353—375: Algorismus eller Anviisning til at anvende de arabiske Tal. — 1850, 273—287: Rune-Indskrifter fra Øen Man og Sydenøerne; 291—358: Kilderne til Sveriges Historie i den førchristelige Tid. — 1852, 44—103 og 1857, 308—381: Geographiske Oplysninger om de i Sagaerne forek. skotske og irske Stedsnavne. — 1857, 230—37: Om Oprindelsen til Benævn. Kylfingar eller Kolbæger i det gamle Gardarike.

I Maanedsskrift for Literatur. (Kbhvn). VIII. 78—100: Recension af A. Fayes Norges Historie; XIV. 287—322: Recens. af Vosgraffs Norriges Krigshistorie I. (jfr. Bemærkninger herved af B. Kbhvn 1837).

I Norsk Tidsskrift f. Vidensk. og Litteratur I. 25—64: Levninger af norsk Old-Litteratur, nylig fundne i Rigsarchivet, med lith. Skriftprøver; 205—209: Anmeld. af „Sydskandinavernas Førstfødslorätt." II. 52—78: Om den rette Beliggenhed af Clemens-Kirken, Kongsgaardene og Marikirken i Throndhjem. (jfr. C. R. Schwachs Bemærkn. herved S. 145 ff.); 131—138: Anmeld. af Schaldemoses Udgave af Beowulf. III. 123—172: Kritiske Undersøg. om vore Kongesagaers Fremstilling af K. Harald Haarderaades Bedrifter i den græske Keisers Tjeneste; 291—302 og V. 56—64: Om Beliggenheden af nogle histor. mærkelige Punkter ved Konghelle. IV. 101—188: Om den gamle vestfoldske Søhandelsplads i Skiringssal, og de vestfoldske Konger af Ynglingaætten; 335—380: Anmeld. af Ivar Aasens og C. A. Holmboes Sprogarbeider. (jfr. H.s Gjenmæle, Bilag ved dette Bind, og Munchs Bemærkninger hertil i Morgenbl. 1851 No. 141 ff.). V. 1—45: Undersøgelse om de ældste kirkelige Forhold i Norge; 46—55: Om den foregivne Kong Frode i Jylland; 269—296: Anmeld. af Worsaaes Minder om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland; 305—366: Om Grændsetraktaterne mellem Norge, Sverige og Rusland i 14de Aarhundrede. (Heraf nogle særskilte Aftryk).

I *Norske Samlinger* I. 450—512: Samtidig Beretning om Prindsesse Annas Giftermaal med Kong Jacob VI. af Skotland og paafølgende Kroning. Meddelt med Indledn. og Anm.

I Norsk Folke-Kalender 1848. 17—40: Om vore Forfædres ældste Tidsregning, Primstaven og Mærkedagene, m. 2 Træsn.; 106—11: Styr og Berserkerne m. Træsn.; 111—120: Bryllupper og Branden paa Flugumyre, m. Træsn. 1849. 50—59: Aron Hjørleifssøn i Norge; 80—89: Om de nu brugelige Personsnavne og om at holde vore nationale Navne i Agt og Ære. 1850. 18—36: Om de norske Kongers Hylding og Kroning, med 7 Træsn.; 36—45: De gamle norske Loves Bestemmelse om Jagten. 1852. 17—42: En Udflugt til Staffa og Icolmkill. 1853. 8—34: Erindringer fra Orkenøerne, m. 1 Træsn. 1854. 33—45: Fremdeles om Valget af Personsnavne. 1856. 25—46: Om Throndhjems Domkirke i dens ældste Skikkelse, m. 10 Træsn. — Ny Række 1859. 1 ff.: Om Kalenderens Indhold, Indretning og Brug. (Ogsaa optrykt i Mallings Huus-Kalender 1859).

I Illustreret Kalender 1854. 49—52: Christiania for 200 Aar siden.

I *Nordisk Universitets-Tidsskrift.* II. 1 H. 24—35: Hvilket var Erkebiskop Absalons rette Navn? og Hvor gammel er Kjøbenhavn? IV. 1 H. 30—45: Om Stedet, hvor Kong Magnus den Gode døde.

I Die Gegenwart, eine encyclopæd. Darstellung d. neuesten Zeitgeschichte. XI.

286—308, Artikelen: Norwegen in seinen physischen, socialen und politischen Verhältnissen.

I Nordisk Conversationslexicon. I. Kbhvn 1858, har han forfattet de Norge særligt vedk. Artikler. Han fratraadte med Bogstav E.

Med-Udgiver af Vidar (1832—1834), hvori af ham, deels under Navn, deels med Mærket —h: No. 1. 2: Norsk Sprogreformation. No. 3: Prøve af en Oversættelse af Heimskringla. No. 4: Eriksmaal, oversat. No. 11—13: Om den gamle norske Digtekunsts Charakteer og Metrik. No. 25: Thorbjørn Hornklofes Kvad om Harald Haarfager og hans Kæmper. No. 58: Anmeldelse af A. Fayes norske Sagn. (F.s Svar i No. 67. 68). No. 59: Fortælling om Guld-Aases Thord. No. 60: Fortæll. om Thorvard Krageneb. No. 61: Fortæll. om Ølkofre. No. 79 ff.: Brudstykker af Ljosvetninga-Saga.

I Skilling-Magazin, VI. Ny Række I. (1840) No. 38. 39. 41. 45. 47. 50: Nordmændenes Deeltagelse i Korstogene.

I Literaturtidende (1845—1846) No. 1—4: Bemærkninger ved det i Danmark stiftede kgl. nordiske Oldskrift-Selskabs Virksomhed med Hens. til gammelnordisk Literatur og Historiographie. (Svar af F. Magnusen i No. 7). No. 11: Anmeld. af Svenska Folkets Sago-Häfder af A. A. Afzelius, I—V. No. 14: Anm. af A. Lassens Beskrivelse over Norge i Middelalderen. No. 18: Anm. af K. Gislasons, Um frumparta ísl. tungu. (jfr. Gislasons Bemærkninger i Kjøbenhavnsposten 1846 No. 254 og M.s Svar i Literat. Tid. No. 20).

I *Idun* (1851) No. 12. 13; Anmeldelse af F. Schiern, Europas Folkestammer I. 17 Spalt.

I *Monatsbericht der Berliner-Academie* 1848: Ueber die goldenen Hörner (med Bemærkn. af Jac. Grimm; jfr. Müllenhof i Nordalb. Studien).

Af Biographierne til „Berømte Nordmænd," Fol.: Cort Adeler; Peder Tordenskjold. (Optrykt sammen med Anna Colbjørnsdatter af M. Birkeland. Chra 1854. 54 S. 8).

I Den Constitutionelle 1841 No. 171. 172: Om G. Munthes Kart over det gamle Norge før 1500; 1842 No. 153. 154: I Anl. af Protokolcommiteens og Odelsthingets Behandling af den Welhavenske Sag. 1843. No. 145. 146: Gjenmæle mod C. B. Roosens Ytringer i Mgbl. No. 115, og Bedømmelse af hans Kartarbeider, især Kartet over det nordlige Norge. (Fortsat i s. Bl. 1845 No. 141). 1845. No. 181. 186: Om Indførelsen af en forbedret Retskrivning i vort Folkesprog.

I Morgenbladet, i hvis Redaktion han deeltog under Storthingene 1851 og 1854, har han nærmest udfoldet sin historisk-politiske og kritiske Virksomhed i de sidste 10 Aar. Blandt hans mange, tildeels anonyme Opsatser i dette Blad, mærkes: 1835 No.   : For Norges Dæmring. 1848 No. 11. 12: Anmeld. af Diplomatarium Norveg. I.; No. 61: Om Grændseforholdene med Rusland i ældre og nyere Tider; No. 97: Anm. af Schjøths Skrift om Golfstrømmen; No. 122: Danmark maa hjælpes; No. 137: Svar til „En Stemme fra Landet" (i No. 134 Till.) ang. Krigsspørgsmaalet. (jfr. No. 148. 150. 151. 154); No. 161: Erklæring i den danske Sag. (jfr. No. 161). 1849 No. 1. 13: Ang. hans Kart over Norge; No. 59. 62: Anmeld. af E. Auberts Skrift om Juryvæsenet; No. 73. 76. 78: Om Skandinavismen (særsk. ovenfor; herimod i Rigtidenden s. A. No. 81. 85. 89. 94. 95. 101, og af H. J. Thue i Chr.-Posten No. 286. 288 Till.); No. 118. 120: Mere om Skandinavismen; No. 142. 145: Bemærkn. ved Daas Skrift: „Danmark russisk eller skandinavisk." (jfr. No. 176: Et Sendebrev, og M.s Svar i No. 213. 243); No. 191. 194: Bemærkninger ved Worsaaes *Skrift* om en forhistorisk tydsk Besolkning i Danmark; jfr. et Svar til W. i No.

252); No. 226. 228. 231. 232: Om L. K. Daas skandinaviske Polemik. 1850 No. 179. 182: Om Mag. Allens Protest mod Udlevering af norske Archivsager i Danmark; No. 214: Gjensvar til Mag. Allen (Fædrel. No. 159. 160); No. 301: Anm. af Kartet over Christians Amt; (jfr. No. 305, Hansteens Svar i Chr.-Post. No. 779. 787. 788 og M.s i Mgbl. No. 318). 1851 No. 141. 42. 44: Svar til C. Holmboe (jfr. Norsk Tidsskr. ovenf. og H.s Svar i No. 170); No. 287: Anmeld. af Worsaaes Minder; No. 355: Anm. af Wilsons Archæology of Scotland. 1852 No. 226: Anm. af Fabritius's Lærebog i Danm., Norges og Sver. Historie; No. 325: Om mine foregivne Synder mod Skandinavismen; No. 335. 341. 342. 346. 356. 361: Om den saakaldte nyere historiske Skole i Norge (ogsaa særskilt, ovenfor). 1853 No. 8. 27. 39. 53: Sprogbemærkninger; No. 114. 115: Fortsatte Sprogbemærkninger; No. 186: Overlærer Knudsens Polemik. 1854 No. 93: Protest i Anl. en Ytring om hans Historie; No. 277: Om Navnet paa den nye Kirke ved Ullevaal.

I Illustr. Nyhedsblad I. No. 5. 10. 12. 25. 28: Om Domkirken i Throndhjem, m. fl. Træsn.; No. 15. 47: Akers Kirke m. Prosp.; No. 23: Williams-Festen i Falaise; No. 52: En nordisk Runesteen, funden i London; No. 53. 54: Arthur Wellesley, Hertug af Wellington. — II. No. 2. 3: Abdul Medschid. — V. No. 18: Bidrag til nærmere Bestemmelse af det Sted, hvor Carl XII. faldt udenfor Frederiksteen, m. Kart; No. 30: Anmeld. af Langes Klosterhistorie, 2 Udg. — VI. No. 16: Visen om Axel Thordsøn og Skjøn Valborg; No. 26: Runestenen fra Tune, m. Afb. (ogsaa særskilt); No. 44. 45: Carl-Johans-Forbundet. (ogs. særskilt 24 S. 8.)

Munk, Hans, Søn af Justitsraad og Contorchef i General-Postamtet Søren Munch († 1801) og Johanne Munk († 1810), er født i Kjøbenhavn 20 Juli 1770, blev Student fra Frue Skole 1787, tog 1791 chirurgisk og 1792 medicinsk Examen, samt blev 10 Sept. 1793 Doctor medicinæ; 1794 Stadslæge og eventuel Garnisonschirurg i Korsør; foretog fra 1796 i $1^1/_4$ Aar paa offentlig Bekostning en Reise især i Christianssands Stift, for at undersøge Radesygen og de for samme oprettede Sygehuse; nedsatte sig i Marts 1798 som Privatlæge i Stavanger, og blev 1799 Landphysicus sammesteds, 1803 ligesaa i Buskerud, 1806 i Smaalenene og endelig 13 Decbr. 1817 Physicus i Bratsbergs Amt. Fra 1811 var han Medlem af Sundheds-Collegium i Norge, indtil dette 30 Juni 1815 ophæves, og blev 1815 Ridder af Vasaordenen. S. A. overdrog Regjeringen ham at udarbeide Udkast til en ny Medicinalanordning for Norge, hvilken han s. A. fuldendte, og opholdt sig i Anledning af dens Revision i nogen Tid i Christiania. Han blev 1814 Medlem af Svenska Läkare-Sällskapet og 1817 Æresmedlem af Sundhedscollegiet i Stockholm. Han gjorde 1835 en Reise til Tydskland og 1839 til England og Frankrige. † i Skien 5 Febr. 1848. * 1798 Karen Femmer (f. 1775, † 1834), D. af Præsident i Christianssand Carl F. og Sophie Amalia Suhm. (Autobiographi bag hans Doctordisputats; Nekrolog af F. Holst i Mag. f. Lægevidensk. 2 R. 195—200; jfr. Callisens Med. Schriftsteller-Lexicon XIII. 366—67. XXX. 493. II. Erslews Forf. Lex. 314—15).

Specimen inaugurale de restringendo simplicium numero. Hafn. 1793. 8. (anm.

i Todes Sundhedsjourn. 1793 No. 55. 56, i Hartenkeils Medic. Zeit. 1795 II. No. 40. Beil. S. 279—80).

Love for Medicinalvæsenet eller Forordninger, Placater, Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve, som vedkomme Medici, Chirurgi, Apothekere og Gjordemødre i Danmark og Norge. Samlede. Kbhvn 1804. S. 8. (Paa Opfordring forfattede han Supplement og Fortsættelse til denne Samling, der skulde været bekostet trykt af Fondet ad usus publicos, men Krigsaarene hindrede dette, og Manuskriptet findes formeentlig endnu hos det kgl. Sundheds-Collegium i Kjøbenhavn).

Alphabetisk Register over de for Norges Medicinalvæsen gjeldende Lovbestemmelser, med Udtog af de, som ikke findes i de trykte Lovsamlinger. Chra 1834. VI. 60 S. 8.

Diagnostisk Udsigt over Hudsygdommene, efter franske Forfattere. Chr. 1841. 46 S. 8. (Særsk. Aftryk af Norsk Mag. f. Lægevidensk. III. 115—158).

I Todes Med. chir. Journal V. 1. S. 62—83: Nachricht wie sich die Radesyge in dem Krankenhause zu Stavanger im 1799 gezeigt und wie sie behandelt worden. (En Beretning til Collegium medicum oversat af Tode. I Udtog meddeelt i Allg. medic. Annalen 1800. 768—70).

I *Kgl. Vetenskaps Acad. Handlingar* 1815 S. 1—30: Om den Norska Radesygen. (ogsaa særskilt. Stockholm s. A. 30 S. 8. jfr. Eyr VI. 3, hvor flere slemme Trykfeil og Oversætterfeil ere anførte. Anm. i Svenska Läk. Sällsk. Handl. III. (1816) 549).

I *Svenska Läkare-Sällsk. Handlingar* II. 2 H. S. 76—89; 3 H. 342: (Om Diætkuren i Syphilis). III. 116—121: Udtog af to Breve til Prof. Trafvenfelt; jfr. Eyr VI. 4.

I *Magaz. f. Naturvidensk.* VI. 159—160: Lyd ved Nordlys.

I Eyr I. 219—239: Om de meest herskende Sygdomme i og omkring Skien. II. 31—45: Forsøg til en Beregning over Muskelkraften, med Figurer. VI. 1—16: Om Bratsbergs Amts Sygehuus i de sidste 12 Aar (1818—1829) med 5 Tabb. (i Uddrag i Magaz. d. ausländ. Heilkunde. XXIII. 557 ff.) IX. 211—20: Betragtninger over Livet. Excerpt.

I *Norsk Magaz. f. Lægevidensk.* III. 115—158 (ovenfor); VIII. 109—137: Anmærkninger ang. Hudsygdommene (dat. hans Embedsjubilæums Dag 25 April 1844).

Munk, Hans, Foregaaendes Sønnesøn og Efternævntes Søn af andet Ægteskab, er født i Solum Prestegjeld 24 Octbr. 1834, blev Student fra Skiens Skole 1851 med Udmærkelse, tog 1856 juridisk Embedsexamen og blev 1857 Copist i Kirkedepartementet. * 20 Juli 1858 Severine Alette Blom (f. 4 Novbr. 1835), D. af Byfoged i Brevig Søren Martinus B. og Gertrud Christiane Wessel.

For Christiania-Postens Feuilleton 1857 har han oversat: Min tabte Alice af Dickens; Hr. og Fru Frank Berry af Thackeray, og Dennis Haggarthys Kone af Samme.

Deeltog med Chr. Friele i Redactionen af Storthings-Efterretninger for 1857, ligesom han har leveret forskjellige Bearbeidelser og Oversættelser til Skilling-Magazin 1853—1854 og til Illustr. Nyhedsblad 1854—1858.

Han var Morgenbladets Referent ved det overordentl. Storthing 1858.

Munk, Søren, næstforrige Dr. Hans M.s Søn, er født i Stavanger, opdroges til Søen, og blev 1821 Skibsfører og Skipperborger i Skien;

opgav Søfarten 1841 og blev Kjøbmand og belgisk Viceconsul i Skien, hvor han døde 15 April 1847. * 1. Febr. 1832 Christiane Myhre, † 5 Aug. s. A., D. af Underfoged i Skien Gudmund Frederik M. og Klaudia Stub. 2. 21 Decbr. 1833 Marie Pauline Plesner (f. 11 Mai 1812), D. af Kjøbm. Nicolai Pl. († 1842) og Anna Winther Jørgensen († 1846).

Fransk-Norsk og Norsk-Fransk Ordbog for Sø-Udtryk. Skien 1832. 72 S. 8. Kubiktabeller for at beregne Trælast efter fransk Metermaal. Skien 1842.

I Morgenbladet 1843 No. 152: Om Norges Trælasthandel med England og den nye engelske Toldtarif.

Munthe, Gerhard, Søn af den som afskediget Major i 1830 afdøde Hartvig Kaas M. til Ytre-Kroken i Sogn og Bolette Christine Pavels, er født paa Kroken 4 Januar 1795, blev Officier 1811 ved Bergenhusiske Infant. Regiment, ansattes 1815 ved den topographiske Opmaaling og blev 1816 tillige Lærer i Kalligraphi, Tegning og Kartskrift ved Krigsskolen; blev 1825 Stabsadjutant og Capitain i Armeen, udgik 1830 surnumerair, og tog 31 Octbr. 1845 Afsked paa Grund af Øiensvaghed, der allerede forud havde afbrudt hans videnskabelige Virksomhed. Han har siden 1841 boet paa sin Fædrenegaard Kroken, blev 1839 Ridder af Sværdordenen og 1847 ved Ordenens Stiftelse af St. Olafsordenen. Han var Medlem af Directionen for Selskabet for Norges Vel og for Kunst- og Tegneskolen, var en af Stifterne af Samfundet til det norske Folks og Sprogs Historie, er Medlem af det Nordiske Oldskriftselskab i Kjøbenhavn, af Société de statistique universelle i Paris og af Videnskl. Selskaber i Throndhjem og i Christiania. * 1. 1830 Thorberg Hansen († 1842). 2. 1843 hendes Søster Ragnilde Susanne Hansen († 15 Apr. 1853), Døtre af Handelsmand Tøger H. paa Leirdalsøren og Marie Ritter. 3. 1855 Catharine Pauline Suhrland, D. af Sognepræst til Sælbo Gerhard Busch S. og Mariane Hausmann. (Biographi af P. B. Hansen med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1859 No. 1 og 6).

I Samlinger til det Norske Folks og Sprogs Historie I. 27—33, 129—176: Oplysninger om de i Valgacten af 1319 forekommende norske Rigsraader; 264—304, 553—563, II. 171—213: Bidrag til de Osloiske Biskoppers Historie indtil Reformationen (ufuldendt). II. 99—123: Nogle Undersøgelser om de Gamles Raumarike (ufuldendt). III. 333—348, IV. 100—134, 530—613: Heraldisk-historiske Optegnelser, eller Tillæg og Rettelser til det i 1782—1813 udgivne Adels-Lexicon, med 8 Plader Vaaben-Segl (ufuldendt). III. 583—627: Et og Andet til Oplysning om norske Slægter og Personer i Middelalderen, især om Beboerne af Finne paa Voss. IV. 343—377: Trende Actstykker til Norges Statsret under den calmarske Union, med Indl. og Anmærkn. 378—386: To Skjøder af 1669 vedk. Ludvig Holbergs Fader, med Indl. og Anmærkn. af J. Chr. Berg.

I Urda I. 372—390: Undersøgelse om det gamle Høvdingesæde Thornberg (Monsspinæ) og dets Beboere; med Afbildn.

Han er Forfatter af de geographiske Anmærkninger til Jacob Aalls Oversættelse af Norges Konge-Sagaer, hvorved han brød en aldeles ny Bane i den geo-

graphiske Oldforskning. Til denne Oversættelse udarbeidede han ogsaa et antiquarisk Kart: *Noregr. Det gamle Norge* før Aar 1500. Efter gamle Sagaer, Jordebøger og Skindbreve udarbeidet. Chra 1840. st. fol.

Historisk Oversigtskart over de 3 nordiske Riger i Middelalderen. Til Skolebrug udarbeidet. Chra 1842. fol.

I Forening med afdøde Capt. N. A. Ramm forfattede han under Opmaalings-Directionens Bestyrelse de første Karter over Norges Amter, nemlig: *Smaalenenes Amt* 1826, *Agershuus Amt* 1827, *Hedemarkens Amt*, 3 Plader, 1828—1829 og *Grevskabernes Amt* 1832, alle stukne i Paris. — Ligesaa har han tegnet Norges Situation paa Forsells store Kart over Scandinavien.

Munthe, Jacob Lund, Søn af Sognepræst til Agerøen Anders Borch M. († 1770) og Sara Susanna Lund († 1810), er født i Bod i Romsdalen 1749, blev Student fra Throndhjems Skole 1771 og theol. Cand. 177*; udnævntes 1778 til Katechet paa Guinea, men kom ei did, da han 1779 blev Hospitalspræst i Kjøbenhavn; 1783 nederste Capellan ved Holmens Menighed sammesteds og 1796 Sognepræst til Ullensager, hvor han døde 2 Octbr. 1824. * 1. ved 1780 Sophie Amalia Bredahl. 2. S. C. A. Meyer. (jfr. Erlandsens Efterretn. I. 480. Worms Lexicon III. 555—56. Nyerup-Krafts Lexicon 404).

Sex Prædikener. Kbhvn 1779. — Afskedsprædiken til Holmens Menighed. ib. 1796.

Musæus, Johannes, Søn af Sognepræst til Melhuus Carl Frederik M. († 1839) og Maren Marie Mesch († 1838), er født 30 Aug. 1802 i Stavanger, hvor Faderen da var Skolelærer, blev privat dimitteret 1822 og philologisk Candidat 1830; ansattes 1829 som Adjunkt ved Frederikshalds lærde Skole, hvor han 1832 blev Overlærer; blev 1834 Overlærer og Bestyrer af Arendals Middelskole, 1843 Rektor ved Skiens Skole og 22 Octbr. 1850 ligesaa ved Christianssands lærde Skole. Han indbød med Rektor Femmer i Danmark til det Møde af Skolemænd, som i Juli 1851 afholdtes i Kjøbenhavn. Ved Høiesteretsdom af 18 Decbr. 1857 afsattes han fra sit Embede, paa Grund af Criminallovens 24 Cap. § 27, 28 og 30, men blev ved kgl Res. 3 Mai 1858 benaadet med Afsked og tilstodes i Juli s. A. Pension. Opholdt sig en Tidlang i Marseille og har senere været bosat i Paris. * Alette Johanne Normann (f. 2 Jan. 1807), D. af Provst og Sognepræst i Asker Nils N. og Christiane Marie Musæus. (jfr. Erlandsens Throndhj. Geistlighed S. 126; Tromsø Geistl. S. 171. Norsk Retstidende 1858 No. 7. 8).

Nogle Ord ang. Universitetet, foranled. af det til Norges 6te ordentlige Storthing indgivne Forslag til Opbyggelse af Locale for Universitetet. Chra 1830. 28 S. 8.

Den femte Paragraph i Forordn. af 7 Novbr. 1809, eller de gamle Sprogs Forhold til Undervisningen i de lærde Skoler. En Afhandl. i Anl. af den paatænkte Forandring i Lovgivningen ang. Skolevæsenet. Fhald 1833. 16 S. 8.

Prolegomena til en vordende Lovgivning ang. Religionsfriheden. Et Forsøg. Arendal 1840. 132 S. 8. (anm. i Morgenbl. 1841. No. 93 Till.)

Tale i Arendals Afholdsforening ved Aarsmødet 25 Juli 1841. ib. 1841. 8.

Det norske Sprogs Grammatik. Chra 1843. IX. 192 S. 8.) (Ogsaa under Titel: Det danske Sprogs Grammatik. Kbhvn 1843. Anm. i Journal for Litteratur og Kritik II. 129—47 af R. Schmidt).

Indbydelsesskrift til den offentl. Examen ved Skiens lærde Skole 1845. I. Om Antallet af de lærde Skoler. II. Skoleefterretninger. Skien 1845. 30 S. 4. — Ligesaa 1846: I. Menneskets physiske Opdragelse. II. Skoleefterretninger. Skien 1846. 29 S. 4. — Ligesaa 1851: I. Om den forestaaende Sammenkomst af Philologer og Skolemænd fra de tre nordiske Riger. II. Skoleefterretninger. Skien 1851. — Ligesaa til den offentlige Examen ved Christianssands Kathedralskole 1852: I. Tvende Skoletaler. II. Skoleefterretninger. Chrsand 1852. 35 S. 8. — Ligesaa 1853 og de følgende Aar: Skoleefterretninger. Chrsand 1853 ff.

Redakteur i nogen Tid af Kristianssandsposten, der begyndte 1856. 2 Gange om Ugen. Desuden oftere Bidrag til Christianssands Stiftsavis.

I Morgenbladet 1841 No. 71: I Anl. af en Beretning i s. Bl. No. 22 om Arendals Skole. — 1851 No. 108: Om Finnerne bør have det norske Sprog eller eget Modersmaal til Kirke- og Skolesprog. Desuden flere anonyme Bidrag til dette Bl.

I Granskeren V. No. 38: Jødesagen (i Anl. af et tydsk Skrift imod Jøderne).

I Christiania-Posten 1857 No.   : I Anledning af hans Grundlovsforslage (Storth. Forh. 1857 VII. 29 ff.)

I Aftenbladet og Chr.-Posten, Sommeren 1859: En Række Correspondentsartikler fra Paris.

Muth-Rasmussen, Paul Diderik, Søn af Organist R. og Wibeke Pauline Muth, er født i Kolding 1806, blev Student fra sammes Skole 1825 og tog 1826 anden Examen; valgte 1831 Musikken til Levevei og antoges 1827 som Syngemester ved Christiania Theater, hvorfra han 1839 tog Afsked; foretog senere musikalske Reiser i sit Fødeland, og blev 1844 Organist og Stadsmusikant i Horsens. (Efter Erslews Forf.-Lex. II. 317, hvor hans Skrifter og Compositioner findes). I Norge udgav han:

Quartetten. En Episode. Chra 1838. 80 S. 8.

Musik-Journal. 1ste Hefte. Chra 1839. Med Følgeblad: *Cecilia,* et musikalsk Hefteskrift. No. 1—3. Chra (1838—1839). 24 S. Noder og 24 S. Text. 4.

Han skal og her have udgivet: Samling af Sange for 3 Børnestemmer, til Skolebrug indrettede. 1ste Hefte; og Samling af fiirstemmige Sange. Ligesaa har han componeret Chor af A. Munchs „Kong Sverres Ungdom."

Muus, Bernt Julius Ingebrigtsen, Søn af Landhandler Ingebrigt M. og Birgitte Magdalene Rynning, er født i Snaasen 15 Marts 1832, blev Student fra Throndhjems Skole 1849 og theologisk Candidat 1854; kaldtes i Juni 1859 og blev 8 Juli s. A. i Christiania viet til Prest ved Goodhue Countys norske Menigheder i Minnesota i de Nordamerikanske Fristater. * 12 Juli 1859 Oline Christine Pind, D. af Lensmand i Fet J. C. Pind og Lovise Paulsen.

Parabler fra Naturen af Alfred Gatty. Oversat fra Engelsk. Chra 1857. 83 S. 8.

Med-Udgiver indtil Juni 1859 med Th. C. Bernhoft af Norsk Kirketidende (Chra. 1 No. ugentlig siden 1856. 4.), hvori han bl. andet har meddeelt: 1856 No. 1: Forord; No. 1—3: Beviis for Barnedaabens guddommelige Gyldighed, efter Rambach; No. 21: Om Nordpol-Missionen; En Røst fra og til Norge; No. 23, 25, 26: Om den katholske Mission. 1857 No. 11: Et Tilsvar; No. 1, 20, 21, Følgebl. No. 4: Referat af Lægmandsmødet i Sarpsborg; No. 42 ff. og 1858 No. 16 ff.: Om Diakonissevæsenet i den christne Kirke. 1859 No. 25: Lidt om den 10de tydske evang. Kirkedag i Hamborg.

Myhre, Edvard Munch, Søn af Kjøbmand i Skien Christian M. og Mathilde Munch, Professor P. A. Munchs Søster, er født i Skien 3 Octbr. 1836, blev Student fra sammes Skole 1853, studerede en Tid Philologi, men gik 1857 over til Theologiens Studium, og vandt 1859 Kronprindsens Guldmedaille for Besvarelse af den theologiske Priisopgave om Christi Nedfart til Helvede.

Den ældste Søns Død af Cesar Malan. Oversat fra Fransk. Chra 1856. 80 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. og Norsk Kirketidende).

I Morgenbladet 1858, Decbr.: L. T. og Middelting. — Medarbeider i Norsk Kirketidende fra Vinteren 1858.

Mülertz, Johan Carl, er født paa Taarupgaard ved Odense 3 Marts 1751, tog 1780 pharmaceutisk Examen og blev Provisor samt senere Apotheker i Skien, hvor han døde 1814. *. (Erslews Forf. Lex. II. 331).

Bidrag til Oplysning om Radesygens Natur og bedste Lægemaade. Kbhvn 1799. (anm. i Todes Sundhedstid. f. A. No. 8, i Lærde Efterr. 1800 No. 49. 51 og i Phys. Biblioth. XVI. 405).

I Danske Landhuusholdn. Selsk. Skrifter VII. 39—64: Beretning om nogle Forsøg med og Nytten af adskillige norske vilde Bær. (Særsk. Aftr. Kbhvn 1804). Belønnedes 1782 og 1784 med Selskabets 2den og 1ste Sølvmedaille).

Müller, Carl Arnoldus, Søn af Apotheker Jørgen Carsten M. (født i Ribe 1773; † 1845) og Caroline Jacobine Sylow, er født i Throndhjem 20 Decbr. 1818, blev Student fra sammes Skole 1837, tog philologisk Examen 1844; var Lærer ved Nissens Latin- og Realskole i Christiania fra dens Oprettelse til Udgangen af Aaret 1851; fra August 1850 konst. Adjunkt ved Christiania lærde Skole; 20 Novbr. 1851 Rektor ved Throndhjems lærde Skole. * Arnoldine v. Westen Kjeldsberg (f. i Christianssund 3 Juni 1824), Datter af Apotheker og Postmester Peter Kjeldsberg († 1833) og Elisabeth Christine Paus Sylow. Hun var først gift med Prokurator Nicolai Reinhold Müller, † 1848.

De syv første og den *treogtredivte Sang* af *Dantes Inferno* (la divina commedia), oversatte i Originalens Versemaal. (Som Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Christiania lærde Skole 1851). Chra 1851. 93 S. 8.

Indbydelsesskrift til den off. Examen i Throndhjems lærde Skole i Juni og Juli 1853. 1. Bør den latinske Stiil ophøre at være Examensgjenstand ved Examen artium? 2. Skoleefterretninger. Thjem 1853. 60 S. 8.

C. Sallusti Crispi Catilina et Jugurtha. Bearbeidede til Skolebrug. Chra 1856. (Anm. af L. L. Daae i Illustr. Nyhedsbl. Novbr. 1856).

Indbydelsesskrift til den off. Examen i Throndhjems Kathedralskole i Juli 356. 1. Katalog over Skolens Bibliothek. 1ste Afdeling. 2. Skoleefterretninger. hjem 1856.

Skoleefterretninger i Indbydelsesskrifter fra Throndhjems Skole i 1857 og 1858.

I Illustr. Nyhedsblad 1857 No. 40 og 42: Ægtemand og Frier. Lystil i 1 Akt i rimede Vers. Opført paa Christiania Theater i 1857.

Desuden flere Leilighedssange, trykte deels i Aviser deels særskilt.

Müller, Erik Christian, en dansk Skuespiller, som døde i Throndjem 10 April 1831, 39 Aar gammel.

Critiker i Christiania Aftenblad, prøvede ved Anticritiker. Chra 1828. 39 S. 8.

Lad de Døde hvile! Lystspil i 3 Acter efter E. Raupach. Thjem 1830. 112 S. 8.

Müller, Hans Henrik, Søn af Kjøbmand J. Peter M. og Corelia Susanna Peterson (Datter af efternævnte Math. Conr. P.), er ødt i Throndhjem 14 Novbr. 1817, Student fra sammes Skole 1838 og hilologisk Candidat 1843. Efter i Skoleaaret $18^{41}/_{42}$ at have vicarieret ed Throndhjems Skole i Rektors Sted, blev han 1844 constitueret Adjunkt ed samme, udnævnt til Adjunkt 1852 og til Overlærer 18 Novbr. 1853. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem 1845, sammes Kasserer 1849, Assistent ved Bibliotheket 1850 og Bibliothekar 1857. Han erholdt i 1858 f Vidensk. Selsk. i Throndhjem en Understøttelse til et Ophold i Christiania or at forøge sine Samlinger til Throndhjems Historie, men angrebes af Sygdom, foretog derfor s. A. i Sommeren en Badereise til Carlsbad, og døde fter Tilbagekomsten til Christiania 17 Sept. 1858. * Rebekka Margareta Elisabeth Vig (f. 28 Novbr. 1820), D. af afdøde Foged i Inderøen Paul Johan V. og Ingeborg Kirstine Gill. (Biographisk Notits i Illustr. Nyhedbl. 1858 No. 39).

Bidrag til Throndhjems Kathedralskoles Historie indtil 1809. Indbydelsesskrift. Thjem 1855. 98 S. 8. (jfr. Chr.-Post. 1858. No. 41).

I Skolens Indbydelsesskrift 1857: Bemærkninger og Aktstykker vedk. Thjems Kathedralskoles Bygninger i ældre og nyere Tid. (Thjem 1857. 8.) 27 S.

Kontinuations-Katalog No. 3 og 4 over det kgl. norske Vidensk. Selsk. Bibliotheks Tilvæxt 1848—1852 og 1853—1857. Thjem 1853 og 1858. 4.

I Morgenbladet 1851 No. 304 og Chr.-Posten No. 1126: Indberetning m Udgravningen af Tauterøens Kirkeruiner Sommeren 1851. (jfr. Aarsberetning fra Foreningen til N. Fortidsm. Bevaring).

I Illustr. Nyhedsbl. 1858 No. 14. 16. 17: Throndhjemske Forholde i Aarene 723—1726. (Optrykt i Thjems-Posten s. A. No. 28 ff.)

Münster, Andreas Wendelboe, Søn af nedennævnte Amtsphysicus Jørgen Andreas M., er født i Kjøbenhavn 14 Febr. 1810, blev Student ra Drammens Skole 1829 og medicinsk Candidat 1838; var fra 1836 nsat som const. Compagnichirurg og blev 3 Sept. 1840 Batterichirurg, samt r siden 1843 Secretair i det medicinske Facultet; tillige fra 1845 til Juni 848 og fra Aug. 1849 til Aug. 1850 Reservelæge ved Rigshospitalet; fra

1854 Forstander for den offentlige Vaccination i Christiania. * 22 Januar 1853 Kirstine Margrete Hofgaard (f. i Drammen 11 Novbr. 1817. † i Chra 6 Novbr. 1853), D. af Kjøbmand og Viceconsul Paul H. og Marie Josepha Hofgaard.

Optegnelser ang. Justitsraad *Thomas Georg Münster* og hans Slægt i nedstigende Linie. (Tr. som Manuskr. og udg. i Forening med Broderen Emil M.) Chra 1858. 32 S. 8. og 1 Tavle.

Medudgiver af *Norsk Magazin f. Lægevidenskaben* 2den Række, hvori han, foruden Efterretninger om Examina, har leveret: I. 375—79: Armeldelse af Ilmonis Nordens Sjukdomshistoria (med F. C. Faye). IV. 239—49: Om Schrøder v. d. Kolks Opdagelse af elastiske Fibrer i Expectoratet hos Phthisici.

Münster, Christian Andreas, Forriges Broder, er født i Kjøbenhavn 5 Marts 1803, blev dimitteret af Faderen 1821 og theologisk Candidat 1827; blev 1828 Sognepræst til Bygland, 1840 til Dybvaag og 18 Januar 1854 til Enebak. * 29 Decbr. 1828 Mariane Ording (f. i Skien 12 Novbr. 1804), D. af Procurator Realf Boyesen O. og Birgitte Sophie Margrete Fabricius, begge døde i Skien i Mai 1805.

Tale, holden ved Hyllestads Annexkirkes Indvielse den 30te Juni 1839. Chrsand 1840. 14 S. 8.

Iblandt „Taler holdne ved Afsløringen af Monumentet for de Faldne paa Kampbagen ved Lyngøer, samt en kort Beretning om Høitidelighederne ved samme Anledning. Udg. af L. Risum. Øster-Risøer 1848," er ogsaa hans Tale trykt.

Münster, Emil Bertrand, Foregaaendes Broder, er født i Drammen 10 Jan. 1816, blev privat dimitteret 1834 og tog Bergexamen 1840; var fra d. A. til Juni 1844 Amanuensis ved det astronomiske Observatorium, og opholdt sig derpaa i 2 Aar med Stipendium af Statskassen i Udlandet for at studere især Hyttevæsenet; var efter Hjemkomsten 1846 Aspirant ved Kongsbergs Sølvverk, indtil han i Januar 1849 blev Stipendiat ved Universitetet i Metallurgie og constitueredes Octbr. 1850 som Lector i denne Videnskab, hvortil han udnævntes 1 Febr. 1854. Medlem af Videnskabs-Selsk. i Christiania. * 8 Jan. 1852 Andrea Sophie With (f. paa Kongsberg 21 Decbr. 1829), D. af Kjøbmand der Borger W. († 1849) og Sophie Dorothea Rømcke († 1837).

I *Nyt Magazin f. Naturvidenskaberne* III. 308—312: Bidrag til Bestemmelsen af Throndhjems Middeltemperatur. IV. 78—90: Meteorologiske Observationer paa Christianias Observatorium. VI. 89—119: Om roterende Blæsemaskiner; 120: Om amorph Svovl, erholdt uden foregaaende Smeltning.

Münster, Jørgen Andreas, Søn af Foged i Jæderen Thomas Georg M. († som Justitsraad og Amtsforvalter i Aalborg 1799) og Dorthea Maria Wendelboe († 1830), er født i Egersund 30 Decbr. 1775, blev Student fra Aalborgs Skole 1792 og medicinsk Candidat 1797, var et Par Aar practiserende Læge i Lyngby paa Sjælland, blev derpaa Districtsmedicus i Kjøbenhavns Amt og 31 August 1809 Landphysicus i Buskeruds Amt; var bosat i Drammen og blev 1817 Ridder af Dannebr-

nen. † paa Høvig ved Drammen 18 Januar 1835. * 24 Juni 1800 Henriette Louise Christiane Colding (f. i Kbhvn 31 Jan. 1780, † i Bergen 23 Decbr. 1847), D. af kgl. Dandser Christian Andreas C. og Anne Sophie Jacobsen. (jfr. Nekrolog af F. Holst i Eyr X. 166).

I *Magazin for Naturvidenskaberne* IV. 208—215: Herniotomie med paafølg. Ruptura intestini helbredet. V. 329—335: Embryotomie uden Perforation.

I Eyr VIII. 117—176: Om Cholera i og ved Drammen.

Münster, Thomas Georg, Landphysicus Jørgen Arbr. M.s ældste Søn, er født i Lyngby 23 Decbr. 1801, blev Student fra Christiania Skole 1820 og theologisk Candidat 1825; udnævntes 1826 til Sognepræst til Vang i Valders, 1830 til Frederiksværn og 16 Decbr. 1846 til Laurvig, samt siden 1845 Provst i Laurvigs Provsti. * 2 Sept. 1826 Alette Fleischer (f. i Brøndby-Vester i Sjælland 9 Juli 1804), D. af ovennævnte Statsraad Palle Rømer F.

Intimations-Tale ved Tjøse Kirkes Indvielse den 8de August 1850. Trykt som Manuscript. Laurvig 1850. 7 S.

Prædiken paa Takkefesten for Choleras Ophør 1853, indført i Ugebladet „For Fattig og Riig."

Møhne, J. . . . H. . . . , Søn af Missionær J. Møhne og E. Sørensen, er født 8 Mai 1795 i Ny-Herrnhut i Grønland, var selv Missionær i Grønland 1817—1820, derefter Lærer i flere Drenge-Institutter og siden Octbr. 1834 ansat i Christiania som Forstander for Brødre-Societetet. 2 Gange gift. (jfr. Christ.-Posten 1857 No. 218).

Udgiver af Det Norske Missionsblad (se N. J. Holm) fra 1836—1847, da det ophørte.

I Morgenbladet 1840 No. 290 Tillæg: Beretning om Brødremenigheden med Hens. til Prof. Hjelms Oplysninger om Separatister m. m. 1 Ark.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 29. 30: Kort Beretning om den evangeliske Brødremenighed og dens Indgang i Norge. (En forøget Udgave af Opsatsen i Mgbl.)

Møinichen, Erik Røring, Søn af daværende Byfoged i Throndhjem, senere Sorenskriver i Søndre Gudbrandsdalen Thomas M. († 18..) og Ingeborg Birgitte Røring, er født 15 Decbr. 1797 i Throndhjem; blev Student fra sammes Skole 1816 og juridisk Candidat 1824; blev 1827 Copist, 1829 Fuldmægtig og 1831 Bureauchef i Justits-Depart., 1837 const. og 1839 virkelig Expeditionssecretair i Revisions-Depart. og Marts 1843 Amtmand i Agerhuus Amt, samt 15 Januar 1855 Statsraad, og har som saadan bestyret deels Justits- deels Finants-Departementet. I 1846 foretog han paa offentlig Bekostning en Reise til Tydskland for at gjøre sig bekjendt med de nyere Fængslers Indretning, og i 1850 til England i Anledning af et Jernbaneanlæg i Norge. Han var i 1851 Storthingsmand fra Christiania, blev 1843 Ridder af Nordstjernen, 1849 af St. Olafs Orden samt 1857 Commandeur af samme. * 183* Laura Emilie Sørensen (f. i Skien 15 April 1812), D. af nedennævnte Prof. med. N. B. S.

Om det af Statsrevisor Daa udgivne Skrift: „Har Americas Erfaring beviist de pensylvanske Fængslers Fortrinlighed?“ Chra 1845. 55 S. 8. (Optryk af Morgenbl. 1843).

Med-Udgiver af Departements-Tidende fra dens Begyndelse 1829 til Juli 1843.

Som Medlem af den i 1837 nedsatte Commisssion ang. Strafanstalternes bedre Indretning har han havt den væsentligste Deel i Sammes „Beretning om Beskaffenheden af Norges Strafanstalter og Fangepleie, samt Betænkning og Indstilling om en Reform i begge efter fremmede Staters Mønster. Chra 1841. 707 S. 8. med 7 Steentryk.

I Den Constitutionelle 1836 No. 321, 323: Indstillingen om Udgiftsbudgettet betræff. Strafanstalterne. 1842 No. 113: Om Strafanstalts-Reformen (ogsaa trykt i Morgenbl. s. A. No. 30 og Till. i Anl. af nogle med Reformen fremkomne Bemærkninger, jfr. P. C. Lassons Svar i No. 124); No. 134: Mere om Strafanstaltsreformen.

I Morgenbladet 1843 No. 96: Om Bodsfængselsstraffen.

I Christiania-Posten 1848 No. 15: Om Veiloven, 6 Sp.

Møller, Christian Asmus, Søn af Kjøbmand Asmus Jacobsen M. og Maren Hansen, er født i Throndhjem 1785; blev 1807 Student fra sammes Skole, ved hvilken han 1810 blev Adjunkt og 1816 Overlærer; fra 1816—1825 Secretair i Vidensk. Selskab. † ugift i Throndhjem 1 Mai 1837.

Bidrag til det kongl. norske Videnskabers-Selskabs Historie. Thjem 1827. 22 S. 4. (Indbydelsesskrift til Examen ved Throndhjems Skole).

Møller, Hans (døbt Jb), Søn af Rebslager ved Holmen Hans Jørgensen og Marie Mauritzdatter, er født i Kjøbenhavn (døbt 11 Oct.) 1778, kom 14 Aar gl. som Contorist til Norge, tog 1804 juridisk Examen i Modersmaalet, blev 1805 Prøveprocurator og 1806 Underretsprocurator i Christians Amt, 1814 Overretsprocurator i Christiania og 15 Juni 1822 Sorenskriver i Romsdalen, hvor han døde 31 Decbr. 1840. * Anne Sophie Gamborg (f. i Eidsvold 1768, † 13 Aug. 1855), D. af Thomas G. og Anne Sophie Werner. (Om hans Processer jfr. Brandts Repertorium ved Høiesteretsdomme af 13 Juli og 11 Novbr. 1836, 6 Oct. 1837, 15 Juni 1838 og 28 Juni 1841).

Om Dueller. Nogle Spørgsmaale og Forslag i Anl. af disse Dages Tildragelser. (anonymt). Chra 1819. 36 S. 8.

Forsøg til en Straffelov for Kongeriget Norge. ib. 1820. 232 S. 8.

Kritisk Bedømmelse af Brændeviinsloven, udgiven paa 5te ordentlige Storthing 1827. ib. 1828. 32 S. 8.

Om Fordærveligheden af umaadelig Nydelse af Brændeviin. En philosophisk, historisk og moralsk Afhandling. ib. 1828. 36 S. 8.

Hvilken af 17 Mai eller 4 November 1814 er Dagen, hvorpaa Norges nugjældende Grundlov blev given, og hvilken af dem bør vi, naar enten af dem skal feires, at feire som Nationalfest? En historisk-juridisk Undersøgelse. Chra 1829. 8. (blev supprimeret af Forfatteren. Bedømt i Nordensk. Journal I. 33—44, hvorpaa M. svarede i II. 89—96. jfr. Morgenbl. 1832. No. 122).

Oplysning om den Romsdalske nye Veiinddeling m. m. samt ang. Hr.

ıstitiarius Rolls i samme Anledning afholdte Undersøgelsesforretning. Chra 1830. X. ›7 S. 8. m. 2 Steentryk. En Fortsættelse paa 6 Foliosider fulgte med Rigstidenden 334, samt som Bilag ved s. Bl. No. 107 atter et Folioark (nærmest mod Jordhøi).

Documenteret Beviis for, at jeg under Justitssagens Behandling mod ımbour K. E. Tokle og Kone ikke har gjort mig skyldig i nogensomhelst Brøde, samt ink til Forandring i Høiesteretsloven af 12 Sept. 1818 m. m. Chra 1833. 48 S. 8.

En af de mærkeligste Domme, der er oplæst i Throndhjems Stiftsoverret April 1836 i Sagen Kn. Sigerseth mod E. Roaldseth og Sorenskr. Møller. Et lindeskrift for Nutid og Eftertid. Chra 1837. 8. (jfr. Brandts Repertorium II. 443 -45 og Rigstid. 1837 No. 124 Tillæg).

I Morgenbladet 1830 Febr. (og flere Blade): En Opsats af 28 Jan. s. A. ıg. et Overfald paa M. af Synnestvedt. I Throndhjems Adresseavis 1832 o. 10: Er N. L. 1—4—1 fremdeles gjældende, eller er den ved Referentloven af ›27 sat ud af Kraft. (I Anl. af denne Opsats anlagde Sorenskriver Schlytter Injuriesag mod M.) I Rigstidenden 1831 No. 115 og 1832 No. 7 førte han en enneseide mod Wisløff.

I Norsk Retstidende 1837, S. 397, 509 og 605: Bemærkninger ang. Høiesteretsdom af 20 Marts 1837.

Møller, H. Thiis, Kjøbmand i Molde.

I Christiania-Posten 1856 Till. til No. 2855: Til den norske Nation (ang. ›yrdyrkning). 16 Sp. (jfr. A. Bang i Morgenbl. 1855 No. 211).

Møller, Jens, Søn af Postmester og Færgemand i Svinesund Ole l. og Malene Pedersen, er født i Svinesund 27 Januar 1805, blev 323 Secondlieutenant, 1832 Premierlieutenant og 1843 Capitain i Bernske Infanteri-Brigade samt 28 Octbr. 1853 Brigade-Intendant i 1ste gershus. Infant.-Brigade, og blev 1858 Ridder af Wasa-Orden. Medens ın var bosat i Bergen var han i flere Aar Bestyrer af den med Realskolen rbundne Vexelunderviisnings-Klasse, senere Lærer ved og Medbestyrer af ealskolen. * 1833 Magdalene Christine Nicolaysen (f. i Bergen 9 Novbr. 313), D. af Grosserer Nicolay N. og Bolette M. B. Lexau.

Han har i Forening med A. Th. Brømel udgivet disse Indbydelsesskrifter til ramen ved Bergens Realskole:

Realskolens nyeste Historie og dens nuværende Tilstand. Bergen 1836. ! S. 8.

Realskolens Krønike i Skoleaaret 1840—41. ib. 1841. 13 S. 4.

Møller, Nicolai Benjamin, ældste Søn af Kjøbmand i Porsgrund ans M. og Inger Aall, er født paa Gaarden Aakre i Gerpen 7 Sept. 302, blev 1820 privat dimitteret af nuvær. Biskop Arup, tog 1824 theotisk Examen i Bergvidenskaberne og Aaret efter praktisk Examen paa Kongs·rg; fortsatte derpaa sine Studier i Berlin og Freyberg, samt bereiste i 1¼ ar Tydskland, Østerrige, Italien, Tyrol, Schweiz og Frankrige. Efter Hjemımsten bestyrede han i 2 Aar Snarums Koboltverk og i 8 Aar Ulefos ernverk, constitueredes 1836 som Geschworner og Markscheider ved Kongs:rgs Sølverk samt som Bergmester i Østre Søndenfjeldske Distrikt, i hvilket

Embede han 16 April 1853 fik fast Ansættelse. 26 Marts 1840 blev han Medlem af Sølvverks-Directionen og var 1842 Storthingsmand fra Kongsberg. * Bertholine Kirstine Maria Bomhoff (f. 2 Juli 1815), D. af Proprietær i Holden Bertel B. og Maria Henrika Gartner.

I Ugeskriftet Hermoder VII. 217—36: Bidrag til videre Kjendskab til det Indre af Thelemarken.

I *Magaz. f. Naturvidenskaberne* VI. 174—80: Om Akmit fra Eker; 226—30: Tre norske Mineralier, analyserede og bestemte af Prof. Berzelius; VII. 192—98: Om nogle nøiere bestemte norske Mineralier; VIII. 263—72. Mineralogiske Bemærkninger om Langesundsfjorden; 325—27: Beskrivelse over et nyt Mineral Steatoid; IX. 331—34: Om Kjærnerostningen ved Agardo Kobberverk i Overhalien; XI, 218 ff.: Om Steatoidens chemiske Sammensætning.

I *Nyt Mag. f. Naturv.* II. 404—9: Nogle Bemærkninger om Gangene i Kongens Grube paa Kongsberg; VIII. 164—73: Nogle Bemærkninger om Akmit; IX. 186—92, X. 228—31: Mineralnotitser.

I *Poggendorffs Annalen* d. Phys. u. Chemie 1825 og 1827: Endeel mineralog. Notitser om Akmit og Steatoid.

I Morgenbladet 1845 No. 72: Oplysning i Anl. af Besættelsen af en Einfahrerpost ved Sølvverket; jfr. No. 48 og 103.

Møller, Peter, Søn af Bygmester Jochum M. († 1842) og Petronelle Kolbeinsson Aas († 1806), er født paa Røraas 26 April 1793; tog 1822 pharmaceutisk Examen, var fra 1821 Provisor ved og fra 1829 Eier af Svaneapotheket i Christiania. Han var i 21 Aar Medlem af den pharmaceutiske Examens-Commission, og har været Medlem af forskjellige kongelige Commissioner samt har deeltaget i Udarbeidelsen af Pharmacopoea Norvegica og Medicinal-Taxten. 1843 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem og 18.. af Läkare-Sällskapet i Stockholm. * 16 Decbr. 1829 Christiane Sophie Peckel, D. af Apotheker i Christiania Frantz P. († 1821) og Christiane Sophie Rogstad.

Anviisning til at behandle Poteter, foranlediget af den i de senere Aar paa denne Væxt indtrufne Beskadigelse „Tørraadenhed." Udg. paa Foranst. af Finants-, Handels- og Told-Depart. (anon.) Chra 1838. 17 S. 4.

I Eyr III. 102—107: Maaden paa hvilken Chlorkalken tilberedes paa Apothekerne i Christiania.

I *Norsk Magaz. f. Lægevidenskaben* I. 51 ff.: Tilberedning af Jernjoder. 2den R. III. 363—66: Om Anvendelse af Guttapercha til Urinbeholdere.

I *Forhandl. v. Skandinav. Naturforskernes* 3die Møde (i Stockholm 1842) S. 476: Undersøgelse om Lavarterne ved Christiania; 4de Møde (Christiania 1844) S. 193: Opdagelse af nogle chemiske Bestanddele hos Lichenerne; 7de Møde (Christiania 1856) 539—548: Om Tilvirkningen af Torskelever-Tran i Alm. og om en ny Maade for Tilvirkningen af Medicintran. (Ogsaa særskilt. Chra 1857. 12 S. st. 8.)

Møller, Ulrik Vilhelm, Søn af Kulfoged ved Røraas Kobberverk Andreas M. og Anne Kirstine Feldmann, er født paa Røraas 7 April 1791, blev Student fra Throndhjems Skole 1811, og studerede Theo-

logie, indtil Begivenhederne 1814 afbrøde hans Studier. Han vendte tilbage til Norge, og blev i Novbr. s. A. ansat som Lærer i Norsk, Historie og Geographie ved Landcadet-Academiet (nu Krigsskolen), hvorved han 8 Decbr. 1821 blev Overlærer. I 1822 oprettede han en privat Latin-Skole, „Møllers Institut,“ som han med sjeldent Held bestyrede i 28 Aar, og derpaa hævede. Han blev 1839 Ridder af Vasaordenen. † i Christiania 23 Novbr. 1853. * 8 Novbr. 1818 Bentha Regine Mathea Kauffeldt (f. 1797, † i Chra 27 Octbr. 1858), D. af Glasverkseier Caspar Henrik K. paa Gjøvig. (Biographi (af H. S. Hjort) med Portrait i Norsk Folkekalender 1855, 52—56. Portrait særsk. Folio).

Redaktør (med J. Chr. Berg, J. E. Kraft og H. H. Maschmann) af Budstikken 3—6 Aarg. Chra 1821—1825 samt No. 1—11 af 7de Aarg. 1826.

I Morgenbladet 1834 No. 334: Gjenmæle mod Lieut. Angells Opsats i No. 304 om den norske Krigsskole, 6½ Sp. (jfr. A.s Svar i 354).

N.

Nansen, Hans Leierdahl, Søn af Sorenskriver i Ytre Sogn Ancker Anthoni N. († 1765, Sønnesøns Sønnesøn af Præsident Hans Nansen, jfr. Gjessings Jubell. II. 1. Stamtavlen S. 235) og Petrikke Johanne Leierdahl, er født paa Kirkebø i Vig i Sogn 17 Sept. 1764, opdroges i Danmark og blev Student fra Roeskilde Skole 1784 og juridisk Candidat 1789; var fra 1797 Vice-Landsdommer i Laaland og Falster samt Birkedommer i Frederiksværks og Halsnæs Birk i Sjælland, blev Sept. 1809 Sorenskriver i Guldalen og 14 April 1813 ligesaa i Jæderen og Dalerne; bosat i Egersund. Storthingsmand fra Stavangers Amt 1814, 1815—1816 og 1821, og døde under dette Storthing i Christiania 15 Mai 1821. * 1. 1796 Albertine Christine Hassler (separeret; hun er nu Priorinde ved Estvadgaard-Kloster). 2. 1810 Lovise Wendelia Christine Møller, D. af Hofbogtrykker M. i Kbhvn. (Gravskrift med Sang, 2 Bl. 4; jfr. Thaarups Fædrel. Nekrolog 1821—1826 S. 42, 493. Moes Efterr. om Eidsv. Repr. 107—108. Fr. Hammerich i Historisk Tidsskr. 3 Række I. 257—259. jfr. Registrene til de ovennævnte Storthing).

Tal på Norriges Storthing den 14 Octbr. 1814. Öfwersat. Stockholm 1814. 8. (Hans Tale er indtaget i 1ste overord. Storthings Forhandl. (Chra 1835) S. 92—107).

Bemærkninger over det, den svenske Rigsdags Constitutions-Comitees Bemærkninger som Bilag tilføiede Dictamen af A. G. Silfverstolpe. Chra 1815. 44 S. 8.

Tvende Motioner, fremsatte paa Norges ordentlige Storthing 2 Aug. 1815. Chra 1815. 16 S. 8. (jfr. Om Nansens Motioner i Nationalbl. I. 33—42, og J. Chr. Berg om Holsts Ansættelse).

Passiar, holden paa Maskeraden i Moss 2 Januar 1816. Chra 1816. 8 S. 8. (et anonymt satirisk Digt).

I Bladet Tiden 1814: Lykønskningsvers til Norges Forening med Sverige; (ba-fra indtaget i svenske Blade).

I Norske Tilskuer II. 353—60: En Drøm (Digt). III. 49—53 og 172—176: Sange. III. 81—95: Tale i Egersund paa Kongens Fødselsdag. V. 1—16: De norske Nationalsange, med et Forsøg til en saadan.

Han antages at være Forf. til „Nogle ringe Tanker om Universitetets Forflyttelse" i Nationalbladet V. 1—16. Blandt hans Leilighedsdigte er en Selskabssang trykt i Fr. Brandts Visebog (1851) No. 511.

Natvig, J. C. C.

Sandfærdig Underretning om paa hvilken Maade og hvorledes vi ere fratagne vores Fædrene Byrsel- og Rydnings-Ret til et Jordstykke under Oddernæs Kongsgaard. Indsendt til Norges Storthing. Chra 1818. 23 S. 8.

Neergaard, Jon Gundersson, Lensmand i Gimnes Thinglag paa Nordmøre. Storthingsmand fra Romsdals Amt 1827, 1828, 1833, 1836, 1837, 1839, 1845, 1848, 1851 og 1854.

Han skal være Forfatter, eller i det Mindste Hovedforfatteren til:

En Odelsmands Tanker om Norges nærværende Forfatning tilligemed en Samtale, indeholdende Veiledning for Bønder til en rigtigere Fremgangsmaade ved Udkaarelsen af Valgmænd og Repræsentanter. Chra 1830. 32 S. 16. Optrykt i Stavanger 1835. 15 S. 8.

Ligesaa har han ifølge Nordlyset 2 Aarg. No. 82 paany udgivet: Sælbobog eller Samtale om politiske Gjenstande i Sælbygsproget.

Nelle, Frederik Christian, Søn af Regimentsfeltskjær og Stadschirurg i Christiania Peter Christian N. († 1800) og Elisabet Ulrica ...., blev 1793 Chirurg i Holbekske Distrikt i Sjælland, s. A. Doctor medicinæ i Göttingen, og var tilsidst praktiserende Læge i Skien, hvor han døde 28 Marts 1821.

De febre scarlatina in Norvegiæ oppido Frederichshald annis 1783 et sequ. observata. Hafn. 1793. (anm. i Gött. Anz. 1794. 2050. L. Efterretn. 1793. No. 31. 1794 No. 12. Krit. 1795 No. 34, Norske Intell. Sedl. 1798 No. 5).

Neumann, Jacob, Søn af Kjøbmand Hans N. († som Toldofficiant i Kjøbenhavn 1789) og Annichen Johanne Blom († 1773), er født i Drammen 13? (døbt 20) Juli 1772, blev 1787 Student fra Helsingørs Skole og 1796 theologisk Candidat; vandt 1798 Universitetets Medaille for den theologiske Priisopgave, blev 1799 Doctor philosophiæ og i Decbr. s. A. residerende Capellan til Asker, 1805 Sognepræst sammesteds, 1819 Provst i Drammens Provsti og 6 Juni 1822 Bisktop i Bergens Stift. Han blev 1811 Ridder af Danebroge, Januar 1815 geistligt Medlem af Nordstjerne-Ordenen og 1826 Commandeur (Storkors) af samme. Som Medlem af det overordentlige Storthing 1814 deeltog han i dettes Deputation til Stockholm for at hylde Kong Carl XIII. som Norges Konge. Han var Medlem af kgl. Samfundet til Udgivn. af Handskrifter ver. Skandinaviens Historie, en af Bergens Museums Stiftere og Bestyrere. † i Bergen 25 Januar

1848. * 1 Febr. 1800 Justine Marie Agnete Brun († 184*), D. af Apotheker B. i Güstrow i Mecklenborg. (Autobiographi indført i Taler ved hans Bispevielse S. 26–32. Jacob Neumann, biographisk skildret af C. Schwach, med Portrait. Nekrolog i Rigstid. 1848 No. 33. Mindesange af L. Sagen og S. W. Thorne i Bergenske Blade No. 8. 12, i Morgenbl. 1848 No. 46, og af C. N. Schwach i Morgenbl. 1848 No. 44).

Hans fleste Skrifter før 1814 anføres hos Nyerup og Kraft: Danskes Reiseiagttagelser udgivne. 2 Dele. Kbhvn 1798—1799. 8. (anm. i Lærde Eft. 1799 No. 45. Allg. Litt. Zeit. f. A. No. 415). — *Historia primatus Lundensis*. (Dissertatio inauguralis). Havn. 1799. X. 180 S. 8. (anm. af P. E. Müller i Lærde Efterretn. f. A. No. 45 og i Allg. Lit. Zeit. f. A. No. 415). — Taler efter Tidernes Leilighed. Chra 1801. — Jesu Lærerduelighed og Læremaade af C. G. Winckler. Oversat. Kbhvn 1806. (Efterr. 1808 No. 9). — Norsk Landvæsens Samlinger, udgivne. 2 Bind. Chra 1809—1812. Heri bl. M. af ham: II. 1 ff.: John Collett som Landmand, en Mindetale (ogsaa særskilt. Chra 1810. 18 S. 8.) — Plan til et Bygdemagazin for Askers Præstegj. Chra 1810. 8. — Luthers Catechismus, paany fordansket og med Tillæg forøget. Chra 1811. S. 16. (anm. i D. Litt. Tid. 1813 No. 11. Denne rationalistiske Oversættelse negtedes Autorisation, jfr. J. P. Mynsters Blandede Skrifter V. 278—79). — I Hermoder VIII. 73—86, IX. 24—43, XI. 84—103, XIII. 55—68: Fragmenter af Smaareiser, i Breve til Venner. — I Fallesens Magazin VII. 253—264: En Valgprædiken. — I Sammes Maanedsskrift IV. 225—268: Et Document til Pietismens Historie under Christian VI; V. 106—121: Om Hans Hauges Lære; IX. 202—45: Undersøgelse i Anledning af Boisens lithurgiske Plan. — I Minerva 1802. II. 142 ff.: Tale holden i Skolen paa Bærums Jernverk. — I Egeria 1 Aarg. II. 28—74: Om Skolevæsenet paa Landet i Norge: 235—519: Plan for den i 1802 nyorganis. Skole paa Bærums Jernverk, (ogsaa særskilt. Kbhvn 180* og rec. i L. Eft: 1805 No. 23). 2 Aarg. I. 21—38: Beretning om hvad Præsten Holst har gjort til Skolevæsenets Fremme i Røgen. — I Lunds Landvæsens Magazin 1802 Oct. 33—51, 1803 April 39—88, Mai 113—150: Characteristik af de fortrinligste Jordbrugere i Christiania Omegn. (Heraf særskilt: John Colletts Landbrug paa Ullevold. Kbhvn 1804. 101 S. 8. og 7 Tab. fol., der bekostedes af C. og ei kom i Boghandelen; rec. i Lærde Eft. 1805 No. 3 og i Hall. Ergänz. Bl. 1807. 344). — I Den norske Landboven 1809 ff.: forskjellige mindre Bidrag. — I Platous Indberetninger om Universitetsfesten 1811 S. 158—78: N.s i Asker Kirke holdte Tale. — I Bladet Tiden 181* No. : En Tale i Selskabet for Askers Prægstegj. Vel 1808. — Senere har han udgivet:

Oeconomiske Blandinger. Christiania 1814. 374 S. 8. (Kun ny Titel til: Norske Landvæsens Samlinger 2det Bind; anm. i Dansk Lit. Tidende 181* No. S. 430—32).

Hjemvei til Tarvelighed. Tale i det kgl. Selskab for Norges Vel. Chra 1817. 19 S. 8.

Mindeskrift over Landmanden Johan Reinhold Grauer. ib. 1820. 14 S. 8.

Sørgetale ved Sognepræst Thorbjørn Lechves Jordefærd. ib. eod. 14 S. 8.

Taler holdte i Vor Frelsers Kirke i Christiania 1 Sept. 1822 af Biskopperne Bech og Neumann, da denne blev indviet til Biskop over Bergens Stift. ib. 1822 32 S. 8.

En evangelisk Christens hellige Følelser ved Tanken om at Jesu Lære har seiret over Vildfarelserne. Prædiken. Bergen 1822. 23 S. 8.

Tale ved Høitideligheden i Nykirken Palmesøndagsaften 1823. Bergen 1823. 23 S. 8.

Prædiken paa Allehelgensdag. ib. eod.

Prædikener og Taler 1. 2 Samling. Bergen 1825—26. 256 og XVI. 256 S. 8. (1ste Saml. anm. i Patrioten VI. No. 5; jfr. N.s Svar i Morgenbl. 1826 No. 22).

Haandbog for Lærere i Omgangsskoler. Bergen 1825. 82 S. 8. (anm. i Dansk Lit. Tid. 1826. 257—63, 280—88). 2 forøg. Opl. ib. 1828. 84 S. 8.

Parentation over afd. Rector F. H. Arentz. ib. 1826. 12 S. 8.

Christian Frederik Bohr, et Mindeskrift. ib. 1833. 48 S. 8.

Oplysninger ang. Vexelunderviisningsmaaden i Almindelighed og Vexelunderviisningsskolen paa Christi Krybbe i Særdeleshed. Bergen 1834. VI. 96 S. 8. (jfr. A. W. Greve).

Hans Jacob Grøgaard, et Mindeskrift. ib. 1836. 40 S. 8.

Varselsord til de udvandringslystne Bønder i Bergens Stift. Et Hyrdebrev. Bergen 1836. 2 Opl. ib. 1837. 16 S. 8.

Indbydelse til Menighederne i Bergens Stift, at de værdigen skulle høitideligholde Secularfesten i Anl. af den lutherske Reformations Indførelse i Norge, ledsaget af en kort historisk Udsigt over Anledningen til Festen. Bergen 1837. 12 S. 4.

Evangeliets Kamp og Seier. Prædiken paa Secularfesten 5 Novbr. 1837. ib. eod. 19 S. 8.

Indvielsen af den nye Kathedralskole-Bygning i Bergen 31 Oct. 1840. Bergen. 1840. 8. (Heri S. 25—43 af Udgiveren N. en Indvielsestale om Skolens Formaal).

Udgav med Bech og Arntzen: Norges (første) overordentlige Storthings Forhandlinger i Aaret 1814, udg. efter Hoved-Protokollen. Chra 1815. 509 S. 8. — 2det Oplag. Chra 1834, udgaves af P. Holst.

Med-Udgiver af Urda, et norsk antiqvarisk-historisk Tidsskrift. I—III. 1. Bergen 1837—1847. 4. Heri er af ham: I. 27—36: Kong Balders Grav, m. Afb.; 67—72: Bigerøren; 98—100: Gildestuen i Kingservig; 101 ff.: Ousehougen; 103—104: Kirken paa Kind; 133—155: Antiquariske Excursioner i Sogn, m. Afb.; 201—229: Bjerghulerne i Bergens Stift. II. 1—11: Gravurnerne i Bergens Museum; 11—33: Antiqvar. Excursioner i Fjordafylke, m. Afb. og Tillæg S. 409—10; 97—102: Reminiscenser af en Reise til Throndhjem; 103—109: Antiquariske Excursioner paa Vors; 129—159: Antiqv. Excursioner paa Søndmør, m. Afb.; 193—212: Oldtidsminder ved Boknesund i Rygfylke, m. Afb. og Rettelse III. 86—88; 213—240: Oldtidsminder paa Karmøen, m. Afb. III. 41—54: Antiqvariske Excursioner i Søndhordlehn og Hardanger; 94—98: Oldtidsminder paa Bro i Rysfylke; 99—104: Østreimshaugen i Etne.

I J. St. Munchs Saga II. 138—204: Reise til Stockholm i Vinteren 1814—1815. (Herimod C. N. Schwachs „N.s Offer paa Sagas Alter, vurderet," hvortil N. svarede i Nationalbladet IX. 229—231).

I Budstikken I. (1817) No. 63—72: Bidrag til statistisk-oeconomisk Kundskab om Askers Præstegjeld. II. (1818 — en paabegyndt Aarg., hvoraf udkom 4 No., som ere yderst sjeldne at overkomme; 2den Aarg. er ellers for 1820—1821) No. 1—2: Ulfgrytstenene, et Sagn; No. 3—4: Om Jerncontoret i Stockholm. III. No. 81—82. 97—98: Efterretninger om Selsk. for Askers Præsteg. Vel. V. No. 47—53 og 67—73: Bemærkninger paa en Reise i Sogn og Søndfjord 1823. VI. No. 70—77, VII. No. 8—11: Bemærkninger paa en Reise i Søndmør og Nordfjord. VII. No. 41—52: Bemærkninger paa en Reise i Nordhordlehn, Søndhordlehn, Hardanger og Vors i 1825.

I Budstikken, Ny Samling I. (1830) No. 18: Om Landbo-Bogsamlinger. III.

1833) No. 39—40: M. C. Skøldbergs Antegnelser til Statsminister Peder Ankers Charakteristik.

I Oeconomiske Annaler udg. af J. Sverdrup. I. (1819) 87—96: Om Landbrugsacademiet i Stockholm og en statist. Udsigt over det svenske Landbrug; 190—192: Om det kgl. Landhuusholdningsselskab i Nerike; 376—80: Om et lignende Selskab i Vermeland.

I Samlinger til d. N. Folks og Sprogs Historie VI. 463—469: Et nordisk Gravminde i Wenden.

I Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed (Kbhvn 1836) III. 248—279: Efterretninger om Oldtidsminder i Bergens Stift.

Bidrag til forskjellige Blade, saasom: Allmänna Journalen 1815 No. 49. 51. 53. Breve til Udgiveren Wallmark; Norsk Nationalblad VI. 128—42. 453—59: Bedømmelse af Allums Digt „Gjæringen;" i Rigstidenden 1819 No. 31 Till.: Ang. Sverdrups Afhandling om Kartoffeldyrkningen; i Bergens Stiftstidende forskjellige Bidrag, hvoriblandt : Om Pietisterne i Bergen henimod Midten af forrige Aarhundrede. — Han har skrevet Fortale til J. K. Christies Oversættelse af J. H. Schrøders Mindetegning af J. O. Wallin. Bergen 1846.

Nicolaysen, Nicolay, Søn af Bankadministrator i Bergen og Børscommissair Lyder Wenzel N. og Sophia Siewers († 1826), er født i Bergen 12 April 1817, blev efterat have gjennemgaaet Bergens lærde Skole privat dimitteret 1835 og juridisk Candidat 1841; var 1845—1850 Copist i Revisions-Departementet, overdroges af Kirke-Departementet efter B. Moes Død 1850 at samle Materialier til og udgive „Norske Stiftelser," i hvilken Anledning han opholdt sig i Kjøbenhavn 1855—1856, og ansattes efter Verkets Fuldendelse i Decbr. 1858 i Rigsarchivet. Han har fra Decbr. 1849 været Medlem af Directionen for Foreningen til norske Fortidsmindesmærkers Bevaring, er siden Decbr. 1851 Directionens Formand og siden 1853 tillige dens Secretair.

Mindesmærker af Middelalderens Kunst i Norge. Chra 1853—1854. 5 Hefter Overfolio med 10 Steentryk. Udg. af Foren. f. N. Fortidsm. Bevaring. (anm. i Morgenbl. 1854 No. 341 af P. A. Munch; i Dansk Kirketidende 1855; af Fr. Kugler i Deutsches Kunstblatt 8 Mai 1856, og af Gordon i the Ecclesiologist 1858 No. 124. 125, hvoraf Uddrag i Illustr. Nyhedsbl. 1858 No. 44. 45).

Arkæologisk-historisk Fortegnelse over *Norges Levninger af Kunst og Haandværk* fra Middelalderen. Chra 1855. 160 S. 12.

Norske Stiftelser. Samling af Fundatser, Gavebreve og Testamenter, vedk. offentlige milde Stiftelser i Norge. Udg. efter Foranst. af Dept. for Kirke- og Underviisnings-Væsenet. 3 Bind. Chra 1855—1858. I. II. Diplomatarisk Deel, 798 og 766 S. III. Historisk-statistisk Deel. XXIV. 1072 S. 8.

Motiveret Forslag til faste Navne for Bergens Gader og offentlige Pladse, udarb. 1855 efter Overdrag af Bergens Magistrat. Bergen 1857. 32 S. 4. (Trykt i Bergens Formandskabs Indstilling om Sagen til Repræsentantskabet).

Norske Magasin. Skrifter og Optegnelser angaaende Norge og forfattede efter Reformationen. Samlede og udgivne. I. Chra 1858. XXXIV. 180 S. 2. ib. 1859. 160 S. (Dette sidste Hefte indeholder Begyndelsen af Absalon Pedersens Bergenske Capitelsbog, der ogsaa udkommer særskilt).

I Norsk Tidsskrift f. Videnff. og Litteratur II. 1—51: Bidrag til Bergens

ældre Topografi. III. 303—11: Bemærkninger ved R. Keysers Fremstilling af Husenes Sammensætning og Udseende hos Nordmændene i Fortiden. VI. 5—45: Bidrag til Throndhjems Domkirkes Historie og Byens Topografi.

I *Norske Samlinger* I. 1—72: Uddrag af Edvardssøns Bergens Beskrivelse; 221—283, 321—36: Uddrag af Bergens Raadstueprotokol 1592—1594; 283—290: Skrivelse til Gyldenløve om Bergens Takmark; 513—25: Oplysninger ang. Mag. Absalon Pedersens Enke; 525—49: Forslag og Betænkning ang. Lettelser for den norske Almue 1693; 564—77: Indberetninger om Veivæsenets Tilstand i Norge 1739—1740; 577—92: Dom ang. Hollændernes Handel i Bergen 1636; 609—636: Om Bygningernes Tilstand paa Throndhjems Kongsgaard, Bergenhus og Agershus, fornemlig i 17de Aarh. II. 311—16: Historiske Notitser; 321—26: Stenviksholm Slot i 1774 efter G. Schøning, m. Grundplan; 481—502: Herredagsdom af 1609 ang. Tydskernes Opløb i Bergen 1523.

I Folkevennen, 8de Aargang S. 263—288: Skildringer af Folkelivet i Norge.

I Aarsberetninger fra Foreningen f. Norske Fortidsm. Bevaring for 1848 10—12: Jagttagelser paa en Reise i Sommeren 1848; for 1852. 25—32: Om Bornfundet; for 1856. 23—49: Beretning om en i Sommeren 1855 med offentligt Stipendium foretagen antikvarisk Reise; 49—67: Et Par Ord om vore archæologiske Forhold og særligt om endel Antikviteter vedk. Throndhjem og dens Domkirke; for 1857. 22—27: Om Levninger af Norges Urfolk.

I *Nordisk Universitets-Tidsskrift* I. 4 H. 175—201: C. Schnaase om Middelalderens Arkitektur i de tre nordiske Riger.

I Christiania-Posten 1848 No. 169: Norske Steenbygninger fra Middelalderen, Træbygninger og Modelkirker. 1849 No. 340 og 349: Til Morgenbladets Kunstanmelder (i denne Anledning). 1851 No. 962. 967. 970: Om Restaurationen af Kongehallen i Bergen. 1852 No. 1235: Om Akers Kirke.

I Daas Norske Tilskuer 1852 No. 8: Prof. Munch om Akers Kirke.

I Aftenbladet 1855. Jan. og Febr.: Om Throndhjems Domkirke og dens Restauration. 1859 No. 85, 101: Om Storthingsbygningen.

I Illustreret Nyhedsblad 1855 No. 47: Hvor blev Holberg født? 1859 No. 9: Om en ny Kirke i Christiania; No. 10: Kirken paa Ruselækbakken; No. 14: Fr. Kuglers Geschichte der Baukunst; No. 15: Bergens Museum; No. 18: Et Bergensk Anliggende; No. 47 ff.: Throndhjems Domkirke og Munchs Verk derom.

Nicolaysen, Niels Aars, Søn af Foged i Jarlsberg Johan N. og Emilie Frederikke Andrea Aars, er født i Christiania 20 Novbr. 1832, blev Student fra sammes Kathedralskole 1850 og juridisk Candidat 1854. Han er siden 1858 Overretssagfører i Christiania og tillige til 1859 Fuldmægtig hos Høiesteretsadvocat Dunker. * 26 Septbr. 1859 Julie Clara Charlotte Eleonore Fougstad, D. af Borgermester F. ovenfor.

Medudgiver af *Visebog for det norske Studentersamfund* (Chra 1856), hvori No. 42 og 61 ere af ham.

Min Stjerne, Lystspil i 1 Act af Scribe, oversat for Christiania Theater.

Flere anonyme Viser, især for Studentersamfundet og forøvrigt under Mærket —?—. Flere anonyme Bidrag til Krydseren og Aftenbladet.

Nielsen, Carsten Tank, Søn af Agent og Administrator for det første Fideicommis, R. D. O., Jacob N. († 1822) og Johanne So-

phie Christine Berg, Justitiarius B.s Søster, er født i Christiania 18 Decbr. 1818, blev 1838 Secondlieutenant og 1852 Premierlieut. i Marinen, og var i en Række af Aar Assistent hos Fyrdirecteuren, i hvilken Stilling han forestod Opførelsen af Torungernes, Listers og flere Fyre, samt gav Forslag og Tegning til de nyere norske Fyrtaarne af Jern. Da Anlægget af en Statstelegraf i Norge besluttedes, overdroges de foreløbige Undersøgelser til ham, i hvilken Anledning han foretog flere Reiser til Udlandet; senere bestyrede han Telegraf-Anlæggene og blev 1855 Telegraf-Directeur fra 1 Januar 1856. Ridder af Sværdordenen 1856. * 1842 Alvilde Olsen (f. i Bergen 26 Octbr. 1821), D. af nedennævnte Byfoged Andreas O.

Reglement for den norske Statstelegraf, approb. af Depart. for det Indre ifl. kgl. Res. 28 Nov. 1857. Chra 1858. 28 S. og 16 Bilage. 4.

Den norske Statstelegrafs Statistik for 1858. Indberetning til Depart. f. d. Indre. Chra 1859. 7 S. 4. og 7 Bilage i fol. og 4. (De foregaaende Aarsberetninger for 1856 og 1857 ere trykte i Departements-Tidenden 1858 No. 23. 24).

Veilængder fra Telegrafstationerne til Steder i deres Omegn. ib. 1859. 15 S. 8.

I Militairt Tidsskrift XV. 93—121: Om Telegraphvæsenet. Indberetning til Depart. f. d. Indre. — I 3die Række I. 258—67: Nogle Ord om Telegraphiens Anvendelse i Norge til Feltbrug.

I *Zeitschrift d. deutsch-oesterreich. Telegraphen-Vereins* (Berlin) 1855—1859: Meddelelser ang. de norske Telegrafliniers Anlæg, Drift og Statistik, samt desuden 1859: Versenkung submarine Telegraphenkabeln in Norwegen, med Tegninger; og Versuch über Conservirung von Telegraphenpfäle in Norwegen. (Paa Norsk i Polytekn. Tidsskr 1859 No. 10).

Nielsen, M., Skolelærer.

Norsk Læsebog for Borger- og Almueskoler, samlet og udgivet. Chra 1846. VIII. 230 S. 8. (anm. af K. Knudsen i Tidsskr. f. Bid. og Literatur. I. 401—408).

Nielsen, N., forhen Sergeant, indgik som Frivillig i den danske Armee 1848. (jfr. Chr. Posten f. A. No. 184).

Redaktør af Christianssands-Posten i nogen Tid efter Reiersens Fratrædelse.

Dansk Undertrykkelse og norsk Sympathi. Et Indlæg i den dansk-slesvig-holstenske Strid. Chra 1850. 48 S. 12. (jfr. Christ. Post. f. A. No. 736).

Han antages at være Forfatter til Skriftet: Om almindelig Stemmeret eller: er Arbeidsklassen berettiget til at fordre alm. Stemmeret og vil, i bekræftende Fald, den virke velgjørende paa dens Kaar? Chra 1850. 36 S. 8.

Paabegyndte 1854 paa Lillehammer en Tidende Speideren, hvoraf kun nogle Nummere udkom.

Nielsen, Olaus, født omtr. 1810, var Forvalter (Leverandeur) hos en Sagbrugseier paa Frederikshald, og har senere virket som Lægprædikant i sin Egn. Gift.

Kort Udsigt over Kirken. Forf. i Spørgsmaal og Gjensvar. Et Udtog af en Bog kaldet Kirken (nedenfor 2 D. 4de Cap.) Fhald 1842. 18 S. 8.

Nogle Ord om Veien til Livet o. s. v. m. Hens. t. W. A. Wexels's Aabne Erklæring til mine Medchristne. 2det Opl. Fhald 1846. IX. 71 S. 8.

Kirken eller hellige Menneskers Samfund, fremstillet i Betragtninger over den tredie Artikel. Frederikshald 1847. XXIII. 511 S. 8.

Luthers lille Katekismus, ordret aftrykt efter et Exempl. trykt i Chrsand 1833. Fhald 1850. 5 Ark. (jfr. Norsk Kirketid. 1857. 538—41).

Gode Raad for opvakte, men raadvilde Sjele, eller en opvakt Sjels Veiledning forbi de Dødes Begfakler og til Livets Lys og Jesus Christus. ib. eod. 128 S. 8.

Enchiridion. En liden Catechismus af Dr. M. Luther. Paany (saa forkortet) til Trykken befordret. ib. 1851. 2 Ark 16.

Bibelen eller den ganske Hellige Skriftes Bøger. Gjennemseet og corrig. eft. en Bibeludgave af 1744. Fhald 1853. 1216. 350 S. st. 8. (jfr. Bibel-Selsk. Beretn. 1856—57 S. 18 ff. og Odelsthingets Committee-Indst. 1854 S. 271—272). Ny Udg. ib. 1858. 1216. 350 S. st. 8.

Luthers Fortaler til de Bibelske Bøger. Ordret aftr. efter Bibeludg. af 1589. Fhald 1853. 92 S. 8.

Register eller en Haandbog for den hellige Skrifts Læsere over de Troesartikler o. s. v. samt Laster og Udyder o. s. v. Overs. af Svensk. (Fhald) u. A. 207 S. 8.

Om Methodismen og Om Udtrædelse af Statskirken. Fhald 1857. (Særsk. Aftr. af Kirkelig Tidende).

Udgiver af Kirkelig Tidende. Udkommer med 1 No. (2 Ark) maanedlig siden 1849. Fhald 1849—1859. 8. (Heri det Meste af N. selv. jfr. Theol. Tidsskr. II. 574—78).

I Morgenbladet 1849 No. 344: Svar paa en Opsats i No. 320 om det Nye Testamente. 6 Sp. 1850 No. 71: Nogle Ord til Hr. Skolelærer Monsen, 6½ Sp. 1852 No. 284: Anmeldelse af „Trende Breve verlede mellem O. Nielsen og Nogle i Throndhjem. (jfr. A. Solem). 1857 No. 328: Om det norske Bibelselskabs Beretning (ang. et nyt Oplag af Bibelen; med Svar fra O. F. Ebbell og A. M. Hille i No. 332).

Nilsen, Nils Christian, Søn af Hattemager Christian N., er født i Hjørring i Jylland 1773 og kom som Contorbetjent til Norge, hvor han 1797 blev Procurator ved Overretterne Søndenfjelds, var fra 1804 constitueret Overbirkedommer, Overinspecteur og Auctionsforvalter i Jarlsberg Grevskab, og blev 1 August 1822 virkelig Overbirkedommer i Grevskabet. Fra 1819—1821 var han constitueret Amtmand i Laurvigs Grevskab. Storthingsmand fra Jarlsberg og Laurvigs Amt i 1815—16, 1818, 1827, 1828 og 1830; 1818 Ridder af Vasaorden. † paa Berg i Sæm 18 Januar 1842. * Johanne Petronelle Winge Plathe, D. af Overinspecteur i Jarlsberg Hans P. (jfr. Moes Efterretn. om Storthingsm. S. 111).

Bemærkninger over den Eidsvoldske Garantie, fremsatte i Lagthinget 23 Novbr. 1815. Chra 1815. 16 S. 8.

Nilssen, Hans Nicolai Olaus, Søn af Kjøbmand Peter N. og Karine Nielsen, er født paa Strømsø 1 Decbr. 1812, blev Student fra Drammens Skole 1834, theologisk Candidat 1838 og 5 Decbr. 1849 residerende Capellan til Nedre Størdalen. * 1841 Anna Beate Steen, Cand. theol. Theodor Rynnings Enke, D. af Sognepr. til Verdalen Lars St. og Pauline Broch (jfr. Erlandsens Thiems Geistl. 349).

Sendebrev til christelige Forældre og Almueskolelærere om Nødvendigheden af Almueskolens Ombannelse i vort Fædreland. Bergen 1852. 26 S. 8.

Anmærkninger til Pontoppidans omarb. Forklaring for Almueskolelærere og Forældre. ib. 1853 (ↄ: 1852). 108 S. 8.

Anviisning til at gjennemgaa de 5 Parter i Luthers Kathechismus, for Almueskoleholdere som ei have seminaristisk Dannelse og for Forældre. ib. 1853 80 S. 8.

Veiledning til at forberede Børn til den egentlige Religionsunderviisning for Hjemmet og Almueskolen. Bergen 1855. 36 S. 8.

„De sidste Dages Helliges Proklamation" eller om og mod Mormonismen. Throndhjem 1857. 16 S. 8.

Nissen, Christian Heinrich, Søn af Smedemester Paul Christian N. og Dorothea Margrete Hempel, er født i Wilster i Holsten 11 Novbr. 1802, tog 1825 Examen ved Veterinærskolen i Kjøbenhavn, 1829 Præliminærexamen i Christiania, og blev 1833 medicinsk Examinat; 1834 Distriktslæge i Salten, 1838 ligesaa i Jæderen og Dalerne, og 6 Mai 1840 ligesaa i Tromsø Distrikt, hvorfra han 1853 forflyttedes til Laurvig, men forblev efter Ansøgning i sit forrige Embede. * Fajette Hendrine Georgine Orbech, D. af Lars Bagger O., Forstskriver paa Falster, og Pauline Marie Amalie Glahn (jfr. Lengnick, Egedes Stamtavle).

I *Magazin f. Lægevidensk.* IV. 305—309: Operatio empyematis af høire Bryst med heldigt Udfald. — 2den Række I. 651—55: Om Extraction og Udskrællen af nekrotiserede Phalanger paa Fingre og Tæer.

Nissen, Martinus, Søn af resid. Capellan til Melhuus Christian Nicolai N. († 20 Jan. 1826) og Helene Dorothea Tønder, er født i Melhuus 23 August 1817, blev privat dimitteret 1834 og studerede Philologi; ansattes 1841 som Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket, foretog 1846 paa offentlig Bekostning en Reise i linguistisk-antiqvarisk Henseende til det Vestenfjeldske, og fik 1849 et Reisestipendium af Statskassen for i Udlandet at fortsætte Studiet af Bibliothek-Videnskaben, men døde pludselig i Christiania 12 Juni 1850, før han tiltraadte Reisen. Ugift. (jfr. Erlandsens Throndhj. Geistl. 129).

Amerikanske Antegnelser af Charl. Dickens (Boz). Oversatte med A. Autenrieth. 1ste Deel. Chra 1843. 192 S. 8.

Norsk Bog-Fortegnelse 1814—1847. Med Anhang og Videnskabeligt Register. Chra 1848. VIII. 215 S. 8. (anm. i Nord. Telegraph. No. 1).

Udgiver af Universitets- og Skole-Annaler. 2 Række. IV. Chra 1846—48. 618 S. 8. (jfr. C. A. Holmboe, C. Holst og H. J. Thue).

I Norsk Tidsskrift for Vidensk. og Litt. (hvis 4de Binds 2det Hefte han besørgede udgivet) III. 177—207: Statistisk Udsigt over den norske Litteratur fra 1814—1847.

Nissen, Niels Christian, Søn af nedennævnte Provst Peter Schjelderup N., er født i Melhuus 2 April 1803, Student fra Throndhjems Skole 1821 og theologisk Candidat 1825; blev 1826 residerende Capellan til Melhuus, 1833 Sognepræst til Stod, og 26 August 1836 Sognepræst til

Øier samt 1844 Provst i Gudbrandsdalen. Storthingsmand fra Christians Amt 1854. * 27 Marts 1827 Maren Dorothea Nielsen (f. 1800), D. af Sognepræst til Rødenes Ludvig Carl N. og Nicoline Marie Smith, der senere ægtede Sorenskriver i Guldalen Mads M. Desſen. (jfr. Erlandsen, Throndhjems Geistlighed S. 328—329).

Prædiken over Esaias 60. 1—3. Lillehammer 1840.

Forslag til Oprettelse af en Middel- og Realskole i Lillehammer. ib. 1841. 8.

I Morgenbladet 1839 No. 103 Till.: Udtog af Beretningen om Tilstanden i Øyers Prestegjeld. 1840 No. 91: Bemærkninger om Arbeidsklassens Tilstand i Øyer og Omegn; No. 302: Rigshospitalet, Communernes Ruin. — Desuden Bidrag til forskjellige Blade, navnlig til Lillehammer Tilskuer.

Nissen, Ole Hartvig, efternævnte Provst Peter S. N.s Søn, er født i Melhuus 17 April 1815, blev Student fra Throndhjems Skole 1835 og philologisk Candidat 1843. Han stiftede s. A. i Forening med nuvær. Prof. O. J. Broch en Latin- og Realskole i Christiania, der bærer hans Navn, og som han efter Brochs Udtrædelse har bestyret deels alene og deels i Forening med R. T. Nissen (nedenfor) og V. K. Gedde. Ligesaa oprettede han 1849 en større Pigeskole i Christiania, og var fra 1850—1854 Kirke-Departementets Consulent i Skoleanliggender, i hvilken Post han 7 April 1852 fik kgl. Ansættelse. Fra 1850—1854 var han tillige Docent i Pædagogik ved det praktisk-theologiske Seminarium. Han besøgte i 1852 Skotland, for at gjøre sig bekjendt med Almueskolevæsenet der, ligesom han var norsk Affending ved Skole-Udstillingen i London 1854. I 1851 deeltog han i Stiftelsen af Selskabet til Folkeoplysningens Fremme, i hvis Bestyrelse han var Formand i de 5 første Aar. Som Medlem af de af vedkommende Departementer nedsatte Commissioner har han Deel i at 11 af Rigets 14 høiere Skoler omdannedes til forenede Latin- og Realskoler, og i de i 1857 og 1858 foretagne Forandringer i Planerne for Krigsskolen og Søcadet-Institutet. 1852 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem. * Karen Magdalena Aas (f. i Tromsø 26 Octbr. 1820), D. af Sorenskriver Johannes Henriksen A. og Kirstine Colban (ovenfor S. 9).

Bør Latin være Underviisningsgjenstand i den høiere Borgerskole, og i hvilken Orden bør Sprogene læres? Tvende Spørgsmaal besvarede. Indbydelsesskrift. Udg. i Forening med O. J. Broch. Chra 1845. 75 S. 8. (Afhandlingerne særskilt. 50 S. 8.)

Oplysninger om Latin- og Realskolen i Christiania. ib. 1846. 51 S. 8. (i Forening med O. J. Broch).

Om kvindelig Dannelse og kvindelige Underviisnings-Anstalter. I det Væsentl. Aftryk af en Afhandl. i Chr. Posten. Chra 1849. 36 S. 8.

Grundtræk af en Plan for Ombannelsen af Almueskolen paa Landet. Chra 1851. 78 S. 8. (anm. i Morgenbl. s. A. No. 356. 1852 No. 90. I den Frimodige 1851). 2 Udgaver.

Om Almueoplysningen og Almueskolen. For en væsentlig Deel Aftryk af en Afhandl. i Morgenbl. Chra 1852. 87 S. 8.

Beskrivelse over Skotlands Almueskolevæsen, tilligemed Forslag til rskjellige Foranstaltninger til videre Udvikling af det norske Almueskolevæsen. En ndberetning i Anl. af en efter offentlig Foranstaltn. foretagen Reise. Chra 1854. II. 482 S. 8.

Efterretning om Nissens Latin- og Realskole i Aarene 1853—1855. (Indbydelslsesskrift, udg. i Forening med V. K. Gedde). Chra 1855. 48 S. 8. — Ligesaa Aaret 1855—1856. 65 S. 8. — Ligesaa for 1857—58 i Indbydelsesskrift for 358 S. 53—95.

Udkast til Love om Almueskolevæsenet paa Landet og i Kjøbstæderne, med egrundelse. Chra 1856. 59 S. 8. (anm. i Aftenbl. f. A. 5 og 6 Sept., i Illustr. yhedsbl. No. 33; i Chr.-Posten No. 2862, 66, 72 af g (O. Vig); i Christians mtstid. 1857 No. 3; i Morgenbl. 1856 No. 234 og 1857 No. 34). 2 Udgaver.

Beretning om Christianias Almueskolevæsen, afg. af Byens Almueskolecommission (W. A. Wexels, F. Rode, Boyesen, H. Nissen, J H. Schwensen, F. D. estye. Forfattet af N.) Chra 1856. 46 S. 8. (1ste Tillægshefte til Folkevennen 1856).

Om Anvendelsen af sidste Storthings Bevilling til Lønsforbedring for ælige og veltjente Almueskolelærere. Et Brev til Norges Amtsformandskaber. Chra 357. 30 S. 8.

I *Nor* II. 1—26: Brahmanens Klage, overs. fra Sanskrit, med nogle indleende Bemærkn. (anm. i Den Constit. 1841 No. 93); 157—212: Om den samenlignende Sprogvidenskab.

I Norsk Tidsskrift for Vid. og Litt. II. 459—467: Anmeldelse af Siewers's eographisk Børnelærdom.

I Norske Universitets- og Skole-Annaler 2 R. IV. 167—74: Tale, holden ved Aarsfesten i Latin- og Realskolen 6 Juli 1846. VII. 399—418: Norges kolesystem. Overs. af nedennævnte Skrift paa Engelsk; 435—446: Om Skolens, navng Almueskolens Forhold til Livet, og om Tidens i dette Forhold begrundede Krav til ere Almueskoler. (Optryk af en Afhandling i Morgenbl. 1855 i Anledn. af H. Holmes Program d. A.: „Skolens Opgave.")

I Storthings-Forhandl. 1857. Docum. No. 63. S. 35—50: Om aarlige torthing, Grundlovsforslag fremsat paa 15de ordentl. Storthing.

I *Journal of the Society of Arts* 1854, 6 Oct.: The educational System of orway.

I *Bragi og Idun* II. 225—35: Damajanti, Savn og Liren, tre Digte.

I Folkevennen V. 148—163: Om Skolen.

I Morgenbladet 1843 No. 314: Boghandlerforeningen i Kjøbenhavn, et Moent i den skandinaviske Sag, 7 Sp. 1845 No. 64, 65, 77: Bemærkninger ved nogle unkter i Undervisnings-Commissionens Lovudkast, 11 Sp. (jfr. F. M. Bugges Svar No. 105, 107, 108). 1846 No. 343: I Anl. af Hr. Aug. Arctanders Afhandl. om eform i det norske Skolevæsen efter nogle svenske Skolers Mønster. 1848 No. 204: emærkn. ved Kirkecommitteens Indstilling ang. Gagereglement for de lærde Skoler. 850 No. 148, 153: I Anl. af H. L. Smiths Svar til N. 1851 No. 248: Bemærkninger ang. Lovforslaget om Embedsprøver for Realskolelærere (mod K. Knudsen i No. 23 ff. og 281). 1852 No. 3. 4. 22. 23. 53. 55. 65. 67: Om Almueoplysningen og lmueskolen; No. 163—165: Anmeldelse af Siljeströms Resa i Førenta Staterna. 854 No. 137: Tilsvar til Provst Folkestad (i No. 106. 107). 1855 No. 159: Om kolens Forhold til Livet og om Tidens herved begrundede Krav. 1856 No. 112: en danske Lov om Almueskolevæsenet (Redaktionsartikel). 1857 No. 267. 292: Om xamensstilen og Artiums Henlæggelse til Skolerne. 1858 No. 121: Kirke-Depart.s ndstilling ang. Bevilgningen til Lønsforbedring for Almueskolelærere.

I Christiania-Posten 1849 No. 210. 214. 222. 231: Om kvindelige Underviisningsanstalter; No. 423, 24: Om de høiere Specialskolers Berøringspunkter med det almind. Skolevæsen; No. 483. 485: Om Skolens Anliggender I. Artiums Henlæggelse til Skolerne. 1850 No. 514. 15: Ligesaa II. Skolevæsenets Administrationsforholde; No. 612. 664. 665: Ligesaa III. Om Døvstumme-Underviisningen. IV. Om en polytecknisk Skole; No. 616: Anmeld. af Bugges Udgave af Philoktet.

I Aftenbladet 1856 No. 297. 305. 1857 No. 28: Om aarlige Storthing og etaarige Budgetter (mærket nn).

I *Norsk Almueskole-Tidende* II. (1851) No. 9: Tale ved den pædagogiske Forenings første Møde i Christiania i Novbr. 1849.

I Throndhjems Avis 1837, Portefeuillen og Den Frisindede for 1839 (mærket Norvagus) samt Den Constitutionelle 1840: Enkelte Digte.

Nissen, Peder Schielderup, Søn af Justitsraad Martinus N. og Riborg Schielderup, er født i Throndhjem 17 Decbr. 1775, blev Student fra sammes Skole 1792 og theologisk Candidat 1796; blev 1798 residerende Capellan til Melhuus, 9 Juli 1813 Sognepræst sammesteds, og 1817 Provst i Dalernes Provsti. 1811 Medlem af Videnskabs-Selskab i Throndhjem. † i Melhuus 9 Juli 1826. * 12 Juni 1797 Bolette Margrete Rusæus (f. i Thjem 3 Mai 1774), D. af Sognepræst til Ytterøen Johannes M. og Alette Kirstine Mosling. (Arentz's Provst P. S. Nissens Minde; Erlandsens Thjems Geistlighed 125—26; Nyerup-Krafts Lit. Lex. 431).

I Norske Vidensk. Selskabs Skrifter i 19de Aarh. I. 341—43: Om Melhuus Præstegjeld.

Nissen, Rasmus Tønder, fornævnte Martinus N.s Broder, er født i Melhuus Prestegjeld 14 Januar 1822, blev Student fra Throndhjems Skole 1839 og theologisk Candidat 1843, var først Lærer ved Nissens Latin- og Realskole i Christiania, ved hvilken han fra 1850 var Inspecteur, og som han bestyrede medens H. Nissen 1850—1854 var Consulent i Kirke-Departementet; og blev 7 Januar 1856 Lector i Theologi ved Universitetet efter i 1½ Aar at have været constitueret som saadan. 1857 Medlem af Videnskabs-Selskabet i Christiania.

Lærebog i Verdenshistorien til Brug for Latin- og Realskoler af Alb. Lassen (s. d.) 2 Dele. Chra 1850. (Udgivelsen besørgedes af N., hvem flere Rettelser og Forbedringer skyldes).

Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder i fragmentarisk Fremstilling. Chra 1852. 394 S. 8. — 2det Opl. ib. 1855. VI. 396 S.

Efterretninger om Nissens Latin- og Realskole i Aarene 1846—1853. Indbydelsesskrift. Chra 1853. 42 S. 8.

Med-Udgiver med C. P. Caspari og G. Johnson af *Theologisk Tidsskrift f. d. evang.-lutherske Kirke i Norge*, hvori han har leveret Akademiske Efterretninger.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 50. 51: Om den katholske Propaganda. Indledningsforedrag ved Præstemødet i Christiania.

Som Medlem af den i 1857 nedsatte Commission ang. de lærde Skoler og Examen artium har han Deel i sammes Udkast og Forslag. Chra 1858. (jfr. F. L. Siden

Nord, Martin Edvard, Søn af Malermester Anders N. og Anne Jansdatter, er født i Laurvig 9 Mai 1817, blev Underofficier i Artilleriet 1839, tog i 1847 Præliminærexamen og blev s. A. Bestyrer af Bøiens Mølle ved Christiania. * 1840 Jacobine Severine Andersen.

I Skilling-Magazin 1856 No. 1—3, 5, 8, 12, 48, 49 og 51: Om Fabrik-Virksomheden i Akers-Elven, (med Grundrids og 6 Prospekter).

Nordhuus, Jon Andersson, Gaardbruger i Brønø, Storthingsmand fra Nordlands Amt 1833.

Beskrivelse over Brønøe Hovedsogn. Topographisk, historisk og geographisk skildret. Bergen 1848. 100 S. 12.

Nordvi, A . . . . G . . . ., Søn af Kjøbmand Christian Andreas N. og Anne Sophie Lidemark († i Kjøbenhavn 25 Aug. 1854), studerede Zoologi i Kjøbenhavn under Prof. Jap. Steenstrup og er Handelsmand paa Mortensnes i Varangerfjorden.

I *Oversigt over Danske Vidensk. Selskabs Forhandlinger* i 1853 S. 120—134: Undersøgelser af ældre hedenske Gravsteder i Østfinmarken.

I Illustr. Nyhedsblad 1858 No. 51: Bautastenen paa Mortensnes ved Varangerfjorden, med Afbildn.

Norgrenn, Frederik Wilhelm Weidemann, Søn af Capitain Johannes N. og Anne Marie Weidemann, er født i Eidsvold 11 Novbr. 1818, blev privat dimitteret 1835 og juridisk Candidat 1841; var derpaa Fuldmægtig hos forskjellige juridiske Embedsmænd, blev 1845 Copist, 1849 Sagfører i Buskeruds Amt, og 5 Januar 1855 Foged og Sorenskriver i Tanen. * 24 Octbr. 1846 Emilie Christiane Heidenreich (f. 15 April 1819), D. af Provst og Sognepræst i Thrygstad Carl Frederik H. og Johanne Christine Augusta Holst Michelet.

I Bien, Ny Saml., forskjellige Digte, hvoriblandt i VII. 1. S. 126 f.: Skjønhedens Rest. VIII. 3. S. 120—25: Christianias Omegn. X. 3. S. 124—26: En Phantasie.

I Norske Læsefrugter (Biens Fortsættelse) ligesaa enkelte Digte.

Norman, J. E., Gartner hos Peder Anker paa Bogstad ved Christiania.

Om Tobaksplantning i Norge. Chra 1809. S. 8. (Særskilt aftrykt af Oeconom. technol. Saml. udg. af Selsk. f. Norges Vel. I.)

Norman, Johannes Musæus, Søn af Næstfølgende i dennes andet Ægteskab, er født paa Asker 28 Octbr. 1823, blev Student fra Møllers Institut 1840 og medicinsk Examinat 1847; foretog 1849 med Stipendium af Universitetet en botanisk Reise i Gudbrandsdalen, i 1852 ligesaa i Vestfinmarken, og fik 1852 et Reisestipendium af Statskassen paa 600 Spd. for at studere Botanik, opholdt sig 1853—54 i Wien, og 1854 paa Sicilien, samt fik s. A. 200 Spd. af Schyttes Legat til et fortsat Ophold i Udlandet.

Kirken eller hellige Menneskers Samfund, fremstillet i Betragtninger over den tredie Artikel. Frederikshald 1847. XXIII. 511 S. 8.

Luthers lille Katekismus, ordret aftrykt efter et Exempl. trykt i Chrsand 1833. Fhald 1850. 5 Ark. (jfr. Norsk Kirketid. 1857. 538—41).

Gode Raad for opvakte, men raadvilde Sjele, eller en opvakt Sjels Beiledning forbi de Dødes Begfakler og til Livets Lys og Jesus Christus. ib. eod. 128 S. 8.

Enchiridion. En liden Catechismus af Dr. M. Luther. Paany (saa forkortet) til Trykken befordret. ib. 1851. 2 Ark 16.

Bibelen eller den ganske Hellige Skriftes Bøger. Gjennemseet og corrig. eft. en Bibeludgave af 1744. Fhald 1853. 1216. 350 S. st. 8. (jfr. Bibel-Selsk. Beretn. 1856—57 S. 18 ff. og Odelsthingets Committee-Indst. 1854 S. 271—272). Ny Udg. ib. 1858. 1216. 350 S. st. 8.

Luthers Fortaler til de Bibelske Bøger. Ordret aftr. efter Bibeludg. af 1589. Fhald 1853. 92 S. 8.

Register eller en Haandbog for den hellige Skrifts Læsere over de Troesartikler o. s. v. samt Laster og Udyder o. s. v. Overs. af Svensk. (Fhald) u. A. 207 S. 8.

Om Methodismen og Om Udtrædelse af Statskirken. Fhald 1857. (Særsk. Aftr. af Kirkelig Tidende).

Udgiver af Kirkelig Tidende. Udkommer med 1 No. (2 Ark) maanedlig siden 1849. Fhald 1849--1859. 8. (Heri det Meste af N. selv. jfr. Theol. Tidsskr. II. 574—78).

I Morgenbladet 1849 No. 344: Svar paa en Opsats i No. 320 om det Nye Testamente. 6 Sp. 1850 No. 71: Nogle Ord til Hr. Skolelærer Monsen, 6½ Sp. 1852 No. 284: Anmeldelse af „Trende Breve vexlede mellem O. Nielsen og Nogle i Throndhjem. (jfr. A. Solem). 1857 No. 328: Om det norske Bibelselskabs Beretning (ang. et nyt Oplag af Bibelen; med Svar fra O. F. Ebbell og A. M. Hille i No. 332).

Nilsen, Nils Christian, Søn af Hattemager Christian N., er født i Hjørring i Jylland 1773 og kom som Contorbetjent til Norge, hvor han 1797 blev Procurator ved Overretterne Søndenfjelds, var fra 1804 constitueret Overbirkedommer, Overinspecteur og Auctionsforvalter i Jarlsberg Grevskab, og blev 1 August 1822 virkelig Overbirkedommer i Grevskabet. Fra 1819—1821 var han constitueret Amtmand i Laurvigs Grevskab. Storthingsmand fra Jarlsberg og Laurvigs Amt i 1815—16, 1818, 1827, 1828 og 1830; 1818 Ridder af Vasaorden. † paa Berg i Sæm 18 Januar 1842. * Johanne Petronelle Winge Plathe, D. af Overinspecteur i Jarlsberg Hans P. (jfr. Moes Efterretn. om Storthingsm. S. 111).

Bemærkninger over den Eidsvoldske Garantie, fremsatte i Lagthinget 23 Novbr. 1815. Chra 1815. 16 S. 8.

Nilssen, Hans Nicolai Olaus, Søn af Kjøbmand Peter N. og Karine Nielsen, er født paa Strømsø 1 Decbr. 1812, blev Student fra Drammens Skole 1834, theologisk Candidat 1838 og 5 Decbr. 1849 residerende Capellan til Nedre Størdalen. * 1841 Anna Beate Steen, Cand. theol. Theodor Rynnings Enke, D. af Sognepr. til Verdalen Lars St. og *Pauline* Broch (jfr. Erlandsens Thjems Geistl. 349).

Sendebrev til christelige Forældre og Almueskolelærere om Nødvendigheden af Almueskolens Ombannelse i vort Fædreland. Bergen 1852. 26 S. 8.

Anmærkninger til Pontoppidans omarb. Forklaring for Almueskolelærere og Forældre. ib. 1853 (ɔ: 1852). 108 S. 8.

Anviisning til at gjennemgaa de 5 Parter i Luthers Kathechismus, for Almueskoleholdere som ei have seminaristisk Dannelse og for Forældre. ib. 1853 80 S. 8.

Veiledning til at forberede Børn til den egentlige Religionsundervisning for Hjemmet og Almueskolen. Bergen 1855. 36 S. 8.

„De sidste Dages Helliges Proklamation" eller om og mod Mormonismen. Throndhjem 1857. 16 S. 8.

Nissen, Christian Heinrich, Søn af Smedemester Paul Christian N. og Dorothea Margrete Hempel, er født i Wilster i Holsten 11 Novbr. 1802, tog 1825 Examen ved Veterinærskolen i Kjøbenhavn, 1829 Præliminærexamen i Christiania, og blev 1833 medicinsk Examinat; 1834 Distriktslæge i Salten, 1838 ligesaa i Jæderen og Dalerne, og 6 Mai 1840 ligesaa i Tromsø Distrikt, hvorfra han 1853 forflyttedes til Laurvig, men forblev efter Ansøgning i sit forrige Embede. * Fajette Hendrine Georgine Orbech, D. af Lars Bagger O., Forstskriver paa Falster, og Pauline Marie Amalie Glahn (jfr. Lengnick, Egedes Stamtavle).

I *Magazin f. Lægevidensk.* IV. 305—309: Operatio empyematis af høire Bryst med heldigt Udfald. — 2den Række I. 651—55: Om Extraction og Udskrællen af nekrotiserede Phalanger paa Fingre og Tæer.

Nissen, Martinus, Søn af resid. Capellan til Melhuus Christian Nicolai N. († 20 Jan. 1826) og Helene Dorothea Tønder, er født i Melhuus 23 August 1817, blev privat dimitteret 1834 og studerede Philologi; ansattes 1841 som Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket, foretog 1846 paa offentlig Bekostning en Reise i linguistisk-antiqvarisk Henseende til det Vestenfjeldske, og fik 1849 et Reisestipendium af Statskassen for i Udlandet at fortsætte Studiet af Bibliothek-Videnskaben, men døde pludselig i Christiania 12 Juni 1850, før han tiltraadte Reisen. Ugift. (jfr. Erlandsens Throndhj. Geistl. 129).

Amerikanske Antegnelser af Charl. Dickens (Boz). Oversatte med A. Autenrieth. 1ste Deel. Chra 1843. 192 S. 8.

Norsk Bog-Fortegnelse 1814—1847. Med Anhang og Videnskabeligt Register. Chra 1848. VIII. 215 S. 8. (anm. i Nord. Telegraph. No. 1).

Udgiver af Universitets- og Skole-Annaler. 2 Række. IV. Chra 1846—48. 618 S. 8. (jfr. C. A. Holmboe, C. Holst og H. J. Thue).

I Norsk Tidsskrift for Vidensk. og Litt. (hvis 4de Binds 2det Hefte han besørgede udgivet) III. 177—207: Statistisk Udsigt over den norske Litteratur fra 1814—1847.

Nissen, Niels Christian, Søn af nedennævnte Provst Peter Schjelderup N., er født i Melhuus 2 April 1803, Student fra Throndhjems Skole 1821 og theologisk Candidat 1825; blev 1826 residerende Capellan til Melhuus, 1833 Sognepræst til Stod, og 26 August 1836 Sognepræst til

i Drangedal 13 August 1796, blev i sit 16de Aar Almueskolelærer i sin Hjembygd, hvilken Post han 1819 fratraadte og gik til Søes; tog 1820 Navigationsexamen i Christianssand; kom 1821 til Christiania, for at studere Mathematik og Astronomi, blev 1824 privat dimitteret og tog 1825 anden Examen; fik i Marts 1826 Constitution som Adjunkt ved Christiania Kathedralskole, og blev 12 Novbr. 1831 virkelig Adjunkt ved samme. Han er tillige Skolens Sekretær og siden Juli 1850 Medlem af Directionen for Statslaanet af 1848. Ligesaa har han under Vacancer fungeret som Skolens Rector. Medlem af Vidensk. Selskab i Christiania 1858. * 6 Novbr. 1829 Magdalene Sophie Sell (f. 7 Decbr. 1809), D. af Kjøbmand i Christiania Johan Henrik Ditlef S. og Johanne Østensen.

Regnebog til Brug for Almueskolerne i Norge. Chra 1831. 53 S. 8. 2 foreg. og forbedr. Opl. ib. 1837. 84 S. 3 Opl. ib. 1856.

Bemærkninger over enkelte Dele af Geometrien. Indbydelsesskr. til Ex. v. Chra Skole. Chra 1844. 66 S. m. 1 lith. Pl.

B. Holmboes Lærebog i Mathematiken. II. Begyndelsesgrundene af Geometrien. 3die Opl. m. nogle Forandringer og Tillæg af J. Odén. Chra 1855. 170 S. 8. og 10 lith. Pl.

Geometrisk Behandling og Construction af *den regulære 17kant.* Indbydelsesskrift. Chra 1854. 25 S. 4. m. 1 lith. Pl.

Om Cirkelliniens Deling i n ligestore Dele, samt Anvendelse af en ny Methode til at reducere denne Opgave o. s. v. Indbydelsesskrift. Chra 1856. 70 S. 8.

Besørgede 4de Udgave af A. Lassens Mærkeligste Personers Levnetsbeskrivelser. Chra 1850. (se Lassen).

Odén, P., Kirkesanger i Skouger.

I Morgenbladet 1850 No. 262: Nogle Ord i Anl. af Søndfjords Provsties Skolelærer-Forenings Opsats i No. 218 om Skoleloven. (jfr. Tilsvar af E. Titlie i No. 351). 1851 No. 17: Om Elias Titlies Forsvar for Lovforslaget om Søndagsforsamlinger.

Ostedahl, Laurits Andreas, Søn af Tøihuuslieutenant Lars Larsen O. og Ellen Andersdatter, er født 15 Mai 1781 i Kjøbenhavn, hvor Faderen da var Fyrværker, kom som Barn med Forældrene til Christianssand og blev Student fra sammes Skole 1796 samt theologisk Candidat 1801; ansattes s. A. som Hører og 1805 som Adjunkt ved Christianssands lærde Skole, blev 1809 Sognepræst til Rennesø, 1817 residerende Capellan og 1825 Stiftsprovst i Christianssand og 15 Januar 1831 Sognepræst til Eker. Mødte fra Stavanger Amt paa Rigsforsamlingen paa Eidsvold; blev 1832 geistligt Medlem af Wasa-Ordenen. † 17 Marts 1843. * Anne Norberg (f. i Christianssand 7 Jan. 1789), D. af Thomas Jensen N. og Else Marie Michelsen. (jfr. B. Moes Efterr. om Eidsv. Repræs. 112).

Virgilii udvalgte Idyller. Oversatte. Chrsand 1809. — Tale i Stavangers Kirke ved Universitetsfesten 11 Decbr. 1811, i Platous Indberetninger om Univ.-Festen. S. 266—283.

Forklaring over Luthers Katechismus. Chrsand 1814. 70 S. 8.

Almindelig Grammatik som Indledning til Undervisning i alle Sprog, fremsat efter en ny Methode. ib. 1820. 64 S. 8.

Menneske! Vil du være hædret og lykkelig i Verden, da brug din Ungdom vel. Prædiken. ib. 1822. 16 S. 8.

Latinsk Grammatik. ib. 1822. 230 S. 8.

Formeentlige Mangler ved Indretningen af Fattigvæsenet i Christiansand, fremsatte til modnere Overveielse. ib. 1826. 28 S. 8.

Om Foranstaltninger til Betleriets Afskaffelse, eller Udkast til en Lov for det almindelige Fattigvæsen, et Forsøg helliget Chrsands Indvaanere. ib. 1828. 71 S. 8. (Bemærkninger herimod i Morgenbl. 1829 No. 117).

I Budstikken II. (1820—21) No. 53—58: Om Rennesø Præstegjæld. — I Chrsands Adressecont. Efterretn. 1821 No. 63: Tale ved Indvielsen af den nye Kirkegaard i Christiansand.

Ostedahl, Svend Nilssøn, Søn af Nils Svendssøn O. og Marie Thorsdatter, Bondefolk i Høilands Præstegjeld, er født paa Gaarden Kjøllesø 2 Febr. 1814, var Skoleholder 1829—1835, senere Betjent hos Sorenskriveren i Karmsund og Hesby til 1838, da han tog Præliminærexamen, og blev 1840 juridisk Examinat; var senere Fuldmægtig hos forskjellige Sorenskrivere og Fogder, 1851 og 1852 Forvalter og Foged paa Lyse-Klosters Gods, 1835 const. Foged i Nordhorland og Vinteren 1853—54 Fiskedommer; siden Aug. 1855 autoriseret Overretssagfører i Bergen.

Landabridgi eller de gamle Norske Loves Bestemmelser for Tilfælde af Forandringer i Landeiendomsforholdene, med Oversættelse i vestlandsk Bygdemaal samt nogle Bemærkninger om Landboforholdenes Historie. Bergen 1856. 40 S. 8. (Anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 8).

Nogle Bemærkninger om Landboforholdenes Historie. Bergen 1856. 40 S. 8.

I Morgenbladet 1844, August: Om Foged- og Sorenskriver-Embedernes Forening (nærmere Udvikling af en ældre Opsats af ham i Christianssandsposten). — 1852 No. 84. 85. 87: Om Arveretten, Aasædesretten og Arveskifte.

I Christiania-Posten 1850, No. 806, 809: I Anledning af Motionerne om Forandring i Forvaltningen af nogle underordnede Grene af den offentlige Myndighed. 1854, først paa Aaret: Om nogle Kommuneanliggender; samt nogle mindre Opsatser under Mærket s.

I Bergens-Posten 1856, Vaaren: Om Bankvæsen og Forsikringsindretninger.

I Stavangers Blade ere flere større og mindre Bidrag fra ham for Aarene 1844—48; han redigerede Bergens Stiftstidende i de 8—9 første Maaneder af 1855 og var i sidste Halvaar 1856 Medarbeider af Bergens Tidende.

I Aftenbladet 1857 No. 146, 149, 150, 152, 155, 157, 158, 164, 167: Om Jordudskiftningen; No. 185 Till.: Udkast til Bestemmelser om Jordudskiftning paa Landet. 14 Sp.

Ohlsen, Ole, født i Norge (han vidste ikke selv hvor) 23 Marts 1769, udgik som Lieutenant fra det militære Institut i Christiania, hvorved han siden var Repetent; tjenestgjorde derefter ved Thelemarkske Regiment; benyttedes ved Islands Opmaaling, kom derfra hjem 1804 og overdroges i April 1805 den økonomiske Opmaaling af Laurvigs Grevskab; blev 1807 Capitain, 181* Major, og 1809 Ridder af Danebroge. † 18 Juni 1814.

* Ulrikka Eleonora Bibe (døbt i Frederiksstad 24 Jan. 1789), D. af Capitain Joachim Christian B. og Ingeborg Christine Hirsch.

I Vidensk. Selskabs Skrifter 1805—1806. I. 233—246: Om Vandspringene Geiser og Strok i Island.

I Nyt phys. Bibliothek V. 89—92: Beskrivelse over Bygningsmaaden i Island. (Bemærkninger herved i VIII. 404—408).

Olafsen, Christian, Søn af nedennævnte Professor Olav Olavsen, er født paa Kongsberg (døbt 8 Aug.) 1811, blev privat dimitteret 1829 og juridisk Candidat 1835: var ansat som Copist fra 1832 til 1841; blev 1847 Underretsprokurator i Lister og Mandal og 1850 Underretssagfører i Stavanger Amt. * Nicoline Hasberg (f. 3 Septbr. 1814, † 20 Octbr. 1851), D. af Bergmedicus paa Kongsberg Bernt Jørgen H. og Anne Marie Henriksen.

Hougsunds Mysterier. Drammen 184*. S. 8. (anonymt).

Veiledning til Forstaaelsen af Lov om Vaarsildfiskeriet af 24 Sept. 1851, for den fiskesøgende Almue. Stavanger 1852. 28 S. 8.

I Den Constitutionelle 1840 No. 117: Recension af H. D. Bloms „Den hjemkomne Søn." (jfr. Svar af B. i No. 121 og 129, og af O. i No. 125 og 135).

Olafsen, Jørgen, en Bondesøn fra Lesje, blev tidlig omgaaende Skoleholder, og 1844 Lærer ved Bods faste Skole; stiftede 1848 en Skolelærer-Forening i Romsdalen, hvis Formand han blev, og ansattes 1849 som Lærer og Kirkesanger ved Veø Hovedkirke. 1859 Storthingsmand fra Romsdals Amt. Gift.

I *Norsk Almueskole-Tidende* I. (1850) No. 12: Nogle Ord om Ønskeligheden af Skolelærer-Foreningers Oprettelse (først trykt i Romsdals Budstikke 1847 No. 44). jfr. No. 13—16. 20—23. 37. II. No. 2 ff., hvor hans Virksomhed i Romsdals Skolelærer-Forening omhandles. II. No. 29: Om Søndags-Catechisationer.

I Morgenbladet 1850 No. 337. 340. 343: Bemærkninger til den intenderede Lov om Almueskolevæsenet paa Landet.

I Aftenbladet 1857 No. 46. 48: Skolesagen og Almueoplysning.

Olavsen, Olav, er født paa Thveraa i Skagafjords Syssel paa Island 1753, blev dimitteret fra Holar Skole 1773 og s. A. ansat som Contorist hos Amtmand O. Stephensen; tog Examen artium i Kjøbenhavn 1777 og blev 1782 juridisk Candidat; stiftede 1779 det Islandske Literatur-Selskab (Lærdómslista-félag), vandt 1781 2 Sølvmedailler ved Kunstacademiet i Kjøbenhavn for Bygningskonst, og blev 1783 Tegnelærer og Lector i Mathematik ved Bergseminariet paa Kongsberg; 1787 tillige Lector i Lovkyndighed, 1794 titulær Professor og 1803 tillige Auctionsforvalter sammesteds, fra hvilken By han 1818 var Storthingsmand. Han blev 1822 Ridder af Wasaordenen. Afsked som Auctionsforvalter 1822, efterat hans Lærerposter ved Seminariet vare bortfaldne ved dettes Ophævelse 1814. † i Christiania 20 Januar 1832. * Berthe Margareta Willemann. (jfr. Erslews Forf. Lex. II. 484. Weinwichs Kunstner-Lexikon 134. Kbhvns Skilderi 1830 No. 77).

I *Rit þess Islenzka Lærdoms-Lista Félags* I. 76—86: Um Lagvad. III. 205—215: Um Ála-veidar (m. Kobberst.); 216—29: Um Fuglaveidina vid Drangey (m. Kobb. Overs. p. Dansk. Kbhvn 1784. 22 S. 8.) VI. 175—86: Cm Lax-Veidina vid Hellufoss i Dramselfunni (m. Kobb.); 234—48: Um nockrar Limtegundir. X. 149—60: Um Liaá-Dengslu á Islandi. XI. 170—85: Um Pottösku-sudu. XII. 173-215: Um Matar-tilbúning af Mjólk, Fiski og Kjöti á Islandi.

I Iris 1792. IV. 187—89: Indberetning om en Gave til Holum Skole. — I Thaarups Materiale II. 57—76: Betænkning om Bergseminariet (med O. Heuckel).

Carmen in memoriam diei, quo *Carolus XIV Johannes*, Norvagorum et Sveor. Rex, in æde Christi Nidarosiæ solenni et sancto ritu *inaugurabatur* anno 1818 d. 7 Sept. (Med norsk og fransk Oversættelse). Hafn 1830. 24 S. 4. (Den norske Overs. er af H. J. Horn ovenfor).

I 1ste overordentlige Storthings Forhandl. 1814 (1ste Udg.) 435—440: Et seculariskt sapphiskt Digt paa Latin i Anl. af Rigernes Forening. (Er ikke optrykt i 2den Udg.) — Forskjellige latinske Mindedigte af ham findes spredte; deriblandt i Rigstidenden 1817 No. 31 over Prof. Chr. Smith (ogsaa foran hans „Dagbog"); 1818 No. 16 over Dr. E. Gudmundson.

Olrik, Bernhard, Pseudonym, se Bernhard Roggen.

Olsen, Andreas, Søn af daværende Prokurator, senere Raadmand og Politimester i Bergen Rulf (Rolf) Olsen og Karen Catharina Morup, er født i Bergen 16 Febr. 1791, blev Student fra sammes Skole 1810 og juridisk Candidat 1813, og vandt i Kjøbenhavn Kunstacademiets Sølvmedaille for Fremskridt i Malerkonsten; vendte i 1814 hjem til Norge, hvor han blev Sagfører, og 1818 Protocol-Secretair, 1820 Justitssecretair i Høiesteret, samt 1819 tillige Dispacheur; blev 1823 Byfoged i Bergen og 2 Juli 1831 Byfoged i Laurvig og Sandefjord samt Sorenskriver i Laurvigs Distrikt. 1830 Storthingsmand fra Bergen og 1833 fra Laurvig, begge Gange Præsident i Lagthinget. Valgtes 1836 fra Laurvig, men frasagde sig Valget. † i Laurvig 3 April 1845. * 29 Novbr. 1816 Anna Hedevig Bohr (f. i Bergen 15 Novbr. 1797, † 5 Septbr. 1851), D. af Overlærer B. ovenfor. (jfr. B. Moes Efterretninger om Storthingsmænd 113—114).

Vaarblomsten, en Samling af Ungdomsarbeider. Chra 1814. 163 S. 8. (anm. i Dansk Lit.-Tid. f. A. No. 46).

Önskeqvad til Fædrenelandet paa Nytaarsmorgen 1816. Bergen 1816. 16 S. 8.

Digte. Første Bind. Chra 1816. 293 S. 8.

Sange for Almueskoler, samlede og udgivne. Bergen 1818. 68 S. 8.

Polybius. Lystspil i een Act. Chra 1822. 46 S. 8.

Sangbog for Bergens Søndagsskole. Bergen 1827. 8.

Forskjellige Digte af ham findes iøvrigt spredte i Samtidens Blade, saasom i Nationalbladet II. 1—5: Til Kronprinds Carl Johan; 145—147: Nationalsang; i Rigstidendens første Aargange (1817 No. 12: Sang paa Carl Johans Fødselsdag, No. 26: Ved Prof. C. Smiths Død); i Norske Tilskuer 1817 S. 36—38: Ossian; i Morgana 1820, Snotra 1821 flere Digte, og 1822 S. 27—60: Portraiterne, en Fortælling, og 145—52: Taaren, Oliegrenen og Christi Blodsdraabe, tre Legender; i Ugebladet Hermoder 1—11te Halvaarg. forskjellige Digte, hvoribl. II.

94—96: Salve Nielsen; i den Norske Huusven I. og V., en Prolog, og Digt ved C. M. Falsens Grav.

Olsen, A., Skolelærer.

En Skolelærers vigtige Kald og Bestræbelse, samt hvor tungt og besværligt det ofte bliver o. s. v. Chra. 1855. 24 S. 8.

Olsen, C., Skolelærer i Nes paa Romerike.

Nyeste Farvebog, indeholdende Farve-Recepter. Chra 1844. 8 S. 12. Nyt Oplag 1849.

Psalmebog for Børn, nærmest bestemt til Morgen- og Aftenandagter i Almueskolerne paa Landet. ib. 1846. 20 S. 12.

Ungdomsvennen ved Menigmands Arne. En Læsebog nærmest bestemt for den norske Almu-Ungdom. ib. 1849. VIII. 110 S. 12.

Hyrdebrev til alle Forældre, i Besynderlighed Mødrene i Norges Land, af H. Wergeland. Paany udgivet. ib. 1851. 16 S. 16.

Olsen, Erik, ovennævnte Byfoged Andreas Olsens Farbroder, er født 1761 i Bergen, hvor hans Fader var Skipper, blev Student fra sammes Skole og 1787 Kathehet ved Holmens Menighed i Kjøbenhavn, samt s. A. Capellan til Vartov Hospital sammesteds. 1789 blev han Prest ved almindelig Hospital i Kjøbenhavn og 1792 Sognepreſt til Stordøen, fra hvilket Embede han ved Høiesteretsdom i Januar 1833 blev dømt. † paa sin Gaard Sæverhagen paa Stord 4 Febr. 1834.

Faa Tanker til grundigere Eftertanke om mulige Forbedringer paa almindelig Hospital. Kbhvn 1791. — Kort Underretning som Udkast til Plan for Skoleanstalten paa alm. Hospital. ib. 1792. — Underretning om det Passerede paa alm. Hospital. ib. eod. — Kort Underretning om Hellebrud og Hellernes Behandling og Nytte. Bergen 1797. (anm. i Lærde Efterretn. 1799. No. 51).

Forestilling til Norges Regjering, om hvorledes han er bleven behandlet af mægtige Contraparter, med underd. Bøn om Beskjærmelse. Bergen 1815. 19 S. 8.

Prædiken holden i Bergens Domkirke. ib. 1823. 15 S. 8.

Nogle Ord i Anl. af Fisketiende-Forpagteren Berles Indrykkelse i Bergens Addr. Cont. Efterretninger No. 13, 1825. Bergen 1825. 4 S. 8.

I Iris 1798. I. 300—346: Om Mangel paa Storøen af Districtschirurger og Jordemødre. 1799. IV. 81—112: Om den saakaldte Bygselret i Norge. 1801. I. 49—104: Forsøg til en Skoleindretning paa Storøen. IV. 193—240: Noget om Odelsretten.

Olsen, Erik, Foregaaendes Sønnesøn, og Søn af Landmand Ole O., født 2 April 1816, blev Student 1838, theologisk Candidat 1846 og 18 Septbr. 1852 Adjunkt ved Christianssands lærde Skole. * Bolette Rebekka Meldal Arentz (f. 22 Febr. 1815).

Ledetraad ved Underviisningen i den elementaire Regning for Borger- og Real-Skolers lavere og midlere Klasser. Chra 1850. 138 S. 8.

Samling af Opgaver i den elementaire Regning for Borger- og Realskoler. Chra 1851. 78 S. 8. — Facitbog til Samme. ib. eod. 32 S. 8. (Disse Regnebøger ere anmeldte af H. Christie i Norsk Tidsskrift VII. 361 ff.)

Program til en høiere Dannelses-Anstalt for Damer. Chra 1851. 8 S. 8.

Olsen, Frederik Messell, Søn af Bordskriver Halvor O. († i Chra 1826) og Anne Cathrine Biltzing († 1853), er født i Christiania 5 Octbr. 1814, Student fra Møllers Institut 1830 og philologisk Candidat 1836. Han var 1830—1837 Lærer ved Møllers Institut og fra 1837—1839 vicarierende Lærer ved Drammens Skole, blev 1840 Adjunkt ved Christiania Kathedralskole, 1846 Overlærer og Bestyrer samt 17 Novbr. 1849 Rektor ved Drammens lærde og Real-Skole. Storthingsmand fra Drammen 1854.

Nogle Bemærkninger, fremkaldte ved enkelte Punkter i Skolekommissionens Udkast til Lov og Plan for de lærde Skoler. Indbydelsesskrift. Chra 1842. 24 S. 4. (anm. af H. J. Thue i Univ.- og Skole-Annaler, 2den Række I. 384 ff.)

I Indbydelsesskrift til Examen ved Drammens lærde og Realskole i 1859 (Drammen 1859. 47 S. 8.) S. 31—47: Skoleefterretninger.

Som Medlem af en kgl. Commission ang. Underviisningen i de lærde Skoler m. v. har han Deel i sammes Udkast og Forslag (se F. L. Vibe).

Olsen, G.

I Morgenbladet 1856 No. 203: Forslag til en forandret Lønningsmaade for Almueskolelærerne paa Landet.

Olsen, Hans Resenius, fra Danmark, opholdt sig i 1832—1833 i Bergen som Skuespiller. (Formodentlig den i Erslews Forf. Lex. II. 496 uden nærmere Oplysning nævnte Udgiver af Aalborgs Mandagspost 1827, der paadrog ham Mulkt).

Theater-Almanak. Nytaarsgave for 1833. Bergen 1832. 100 S. 12.

Olsen, J., Lensmand i Hudrums Thinglag; boer paa Gaarden Inglingstad.

I Morgenbladet 1856 No. 64—65: Femaars-Indberetning for Hurum 1851—1855.

Olsen, Jens Ludvig Carl, Søn af Klokker i Oslo Jens O. og Dorthea Sigvardt, er født i Oslo 15 Sept. 1816, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1833 og theologisk Candidat 1837; blev 1841 Tredielærer ved Stordøens Skolelærer-Seminarium, og 3 Aug. 1850 Sognepræst til Sogndal i Sogn. * Bally Marie Caroline Juell (f. 15 Febr. 1832), D. af Procurator Frederik J. og Aminda Gottliebine Collett fød Ramm.

Begreber, vigtige med Hens. til Religionsunderviisning og Forstandsøvelse i Almueskolerne. Kort oplyste til Veiledning for Skoleholdere og Seminarister. Bergen 1843. 48 S. 8. (anonymt).

I Morgenbladet 1850(?) No. : Om Veien fra Øvre Thelemarken over Røldal til Odde.

Olsen, Lorents Frederik, Søn af Ole O. og Karen Margrete Holter, er født i Christiania 24 Novbr. 1815, blev privat dimitteret 1832 og theologisk Candidat 1839; ansattes 1845 som tredie Lærer ved Holts Skolelærer-Seminarium og blev 16 April 1853 Sognepræst til Grytten.

† 7 Octbr. 1858. * Nicoline Michaelevna Dorothea Prahl Harbitz (f. i Askevold 20 Mai 1827), D. af Sognepræst Georg Prahl H. og Maren Mariken Larsen.

Opgaver og Veiledning til Hovedregning i Almueskoler. Arendal 1845. 123 S. 8. — 2det Oplag. Chrsand 1852. (anm. i Norske Folkeskole 1854, Mai).

Olsen, Marie.

Anviisning til paa den simpleste og meest fordeelagtige Maade at yste de fleste Sorter inden- og udenlandske Oste, og kjerne og opbevare Smør, samt Behandling af Melkekør og Kalve m. m. Chra 1854. 38 S. 12.

Olsen, Rolf, førnævnte Byfoged Andreas O.s Søn, er født i Bergen 13 Febr. 1818, blev Student fra Skiens Skole 1836 og juridisk Candidat 1841; ansattes 1846 som Copist i Depart. for det Indre, fik i Novbr. 1852 Autorisation som Underretssagfører i Nedenes Amt og bosatte sig som saadan 1853 i Riisøer, hvorfra han var Storthingsmand 1854, 1857, 1858 og 1859; blev i Januar 1856 autoriseret som Overretssagfører. * 26 Mai 1859 Therese Birgitte Tharaldsen (f. i Riisøer 3 Juli 1830), D. af Kjøbmand Poul Peter Th. og Louise Malmsten.

Den sidste Viking. Tragoedie i 5 Akter. Chra 1840. 155 S. 8. (Opført paa Chra Theater første Gang 8 April 1840. Anm. af L. i D. Constitut. f. A. No. 115; jfr. No. 128, 142, 143, 148, 152).

Salonen eller Intriguen i Kræmmerhuset. Vaudeville i een Akt. Chra 1848 (ɔ: 1847). 96 S. 8. (1ste Gang opført p. Chra Theater 7 Novbr. 1847. Anm. i Rigst. 1847 No. 2[illegible] og 275; [illegible]).

[illegible] Vaudeville i een Akt. Chra 1849. 86 S. 8. (Opført paa Chra Theater første Gang 26 Decbr. 1848. Anm. i Rigstid. f. A. No. 3[illegible]).

Sidste ordentlige Storthing, en politisk Afhandling. ib. 1850. VIII 142 S. 8. (For en Deel særsk. Aftr. af Morgenbl. 1849).

Anna Colbjørnsdatter, nationalt Skuespil i tre Akter med Sange og Chor. ib. 1852. 96 S. 8. (Opført 1ste Gang 7 Marts 1852. Anm. i Chra-Posten f. A. No. 1253 og Morgenbl. f. A. No. 69).

Søkadetterne i Land, Syngestykke i 1 Akt, Omarbeidelse for Scenen af H. Wergelands Lystspil af samme Navn, Musiken af H. Kjerulf, opført første Gang paa Chra Theater 9 April 1855 (ikke trykt).

Studenterløier, Vaudeville i 1 Akt, Ideen efter et tydsk Lystspil, første Gang opført paa det Norske Theater 7 Novbr. 1855 (ikke trykt). Anm. i Chra-Post. No. 2579.

Redaktør af Nationalbladet. Chra 1852. (1 Ark fol. 2 Gange ugentl. Fratraadte Redaktionen i Mai s. A., hvorefter Bladet ophørte ved Halvaarets Udgang). Heri bl. A. af ham: Nationalbladet og Pressen; Om Storthinget i 1851; Striden om Akers Kirke; Om Grundlovsreformer; Sidste Storthings politiske Resultater (som Svar paa en Afhandl. i Morgenbl. under samme Titel); Recension af „En Fjeldbygd" af Østgaard samt „Huldreeventyret" af P. B. Hansen.

I Den Constitutionelle 1842 No. 81: Recension af Asbjørnsens og Moes Norske Folke-Eventyr, mærket 45; No. 86: Mindedigt over M. C. Hansen; No. 94: I Anledning af Strikketøiet. 1845, Januar—Marts: Jægerens Søn, Novelle; No. 223: Ved min Faders Grav, Digt.

I Norske Rigstidende 1843, Januar: Hersens Wt, Novelle; Artikler om Theatret (mærket 45); Notitser af den skjønne Literaturs Historie i Sverige. 1844: Blade af en Reisedagbog, en Fortælling.

I Morgenbladet, hvori han fra Oktbr. 1846 til Novbr. 1851 har været Medarbeider for den indre Politik, har han foruden enkelte Digte (Polypen, Høst, Conversationsthee, Hængebirken, Sommeraften) og forskj. mindre politiske Artikler, skrevet, 1846 No. 152 og 158: Om den norske Retsvidenskab; No. 138 og 201: Christiania Theater; Novbr.—Decbr.: Politiske Tilstande, en publicistisk Afhandling. (Polemik herom i 1847, Jan.—April): No. 256: Sammenhæng og Grundighed i offentlige Foranstaltninger. 1847 No. 21: Om Hjemmet og Vandringen; 175. 180: Recension af Lerches Bidrag til Juristeriets Charakteristik; No. 269. 281. 298. 319: Politiske Partier (overs. i Gøtheborgs Tidn.); No. 347. 348. 351: Om Indførelsen af en local Vaudeville paa vor Scene. 1848 No. 71. 73: Om Universitetslærernes Gager. (Herimod skrev F. L. Vibe: Morgenbladet og Universitetet. jfr. Chrposten No. 1482. 1488. 1493. og Mgbl. 1852 No. 296); No. 195. 272: Partiernes Stilling (oversat i Aftonbladet); No. 350: Norske Forholde i svenske Blade. 1849 No. 16: Om Oprettelse af et nyt Studentersamfund; No. 44, 52, 67: Christianiaposten og Oppositionens Program; No. 95. 96. 113. 125. 142. 160. 190. 236. 237: Tolvte ordentlige Storthing (særskilt ovenfor). 1850 No. 87: Regjeringen og Toldprocenterne; No. 31: Recension af „Til Sæters“ af Riis; No. 60: Ole Bull og Politiet i Bergen; No. 165: Journalpressen og Partierne; No. 110. 119. 137: Om Arbeiderpetitionen; No. 168. 172. 179. 183. 188. 197. 207: Den norske Regjerings Færd mod Harro Harring. (jfr. No. 244. 251. 259); No. 232, 236. 252. 263: Det forestaaende Storthingsvalg i Christiania; No. 320. 343: Den nye constit. Høiesteret i Pressesager. 1851 No. 17. 27: Den norske Regjerings Færd mod Bergmester Sexe; No. 236: Oplysning og Rettelse. 1852 No. 296: Til Rector Vibe (ang. Ansættelsen af en artistisk Theater-Directeur).

I Literaturtidende 1845—1846, No. 12, 13, 14: Bemærkninger ved J. S. Welhavens Nyere Digte; No. 15. 16: Anmeldelse af Thues Læsebog i Modersmaalet. (Paa T.s Svar i No. 17 fulgte O.s Oplysninger i No. 18 Tillæg: En privat Sag, oplyst og fuldstændiggjort 16 S. 8, jfr. No. 18 og 20).

I Daas Norske Tilskuer (1852) No. 39. 40: Theater-Interessentskabets Beslutn. om Ansættelse af en artistisk Directeur. (jfr. No. 42 og Chr-Posten f. A. No. 1460, 64, 69).

I Christiania-Posten 1853 No. 1656: Altertavlen i Østerriisøers Kirke; No. 1865. 1883: Morgenbladet og Storthingsvalget i Christiania; No. 1905: A. B. Stabell og Morgenbladet. 1854 No. 1923: Svar til Stabell. (Alle optrykte af Østerriisøers Blad); No. 1975: Om diplomatiske Sagers Behandling i Storthinget. 1855 No. 2594: Theatrene. 1857: Sang ved Storthingets Fest i Eidsvoldsbygningen den 17 Mai 1857, særskilt trykt og indført i Aftenbladet for 18 Mai f. A.

I Kjøbenhavns Morgenblad, 1840, Aug.: Forskjellige Digte.

I Kjøbenhavnsposten, 1848: Om det norske suspensive Veto.

Omholt, Thollef, Trælasthandler i Arendal.

Tabeller til Brug ved Factureren, Fragtberegning og Calculation af Trælast. Chra 1844. VI. 263 S. 8.

Indhold af Rund-Last i Steres etc. Arendal 1848. 21 S. obl. 8.

Bidrag til Handelsvidenskabens Forklaring. ib. 1851. 8 Ark 16.

Omsen, Christopher Frimann, er født i Bergen 11 Decbr. 1761, blev Student 1783 og tog først dansk og derpaa 1791 latinsk juridisk Exa-

men, blev s. A. Procurator ved Overhofsretten og fra 1797 ved Aggershuus Stiftsoverret. 1811 Hoiesteretsadvocat og 9 Juni 1815 Assessor i Hoiesteret. Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold. Stiftede med sin Hustru 1828 et Legat „Rector Arentz's Minde" paa 2000 Spd. til Stipendier for Studenter. † paa Blindern i Aker 25 April 1829. ⚭ Anne Sophie Wolff († Marts 1836). (jfr. Norske Stiftelser III. 73. 997. Aalls Erindringer III og Wergelands Const. Hist. p. fl. Steder. Moes Efterretn. om Eidsv. Repræs. 111).

Udgivet med Sverdrup og L. St. Plateu af Den Norske Rigsforsamlings Forhandlinger paa Eidsvold. Chra 1814. 2 Dele, 275 og 343 S. 8.

Omsted, Gabriel, Søn af Kjøbmand Ellef Barchmann O. og Ambrosia Breus, er født paa Bragernæs 27 Decbr. 1814, blev dimitteret efter Tentamen 1831, og 1843 Secondlieutenant, samt 10 Mai 1852 Premierlieutenant i Cavalleribrigaden, hvoraf han 19 Januar 1857 afskediges. ⚭ Anne Sophie Bremer (f. i Skogn 21 April 1831), D. af Corpslæge Ludvig Ferdinand B.

Supplement til Norges Statskalender for 1843. Chra 1843. 131 S. 8.
Udgav i nogen Tid en Tidende Den Ministerielle, i Contratryk.

Omsted, Jørgen Cappelen, Søn af Kjøbmand Jørgen Cappelen O. til Fossesholm og Marthe Kirstine Bang, er født paa Eker 24 August 1811, blev privat dimitteret 1831 og tog 1835 juridisk Examen i Modersmaalet. Han bosatte sig derefter i Soløer, hvor han en Tid var paa sin Svigerfaders Contor, og iøvrigt driver Trælasthandel og Pengeforretninger. ⚭ 1. 183. Ovidia Caroline Andrea Arntzen (f. 1810, † 1851), D. af Sorenskriver, før Præsident i Christiania, Arne A. og Karen Anker. 2. . . . . Rynning, D. af Provst Ole Gaarder R., Sognepræst til Vinger.

I Morgenbladet 1840 No. 353 Tillæg: Forsvar mod de mod ham som Incassator fremkomne Beskyldninger. 2 Ark. (jfr. Heidmann ovenfor, Morgbl. s. A. No. 246 Till. og 363).

Oppen, Gunner Andreas Colling, Søn af Generalkrigscommissair Knud O. og Mette Kirstine Colling, er født . . . . 177. uden Tvivl i Christiania, blev Lieutenant i Cavalleriet, men fik Afsked paa Grund af Sindssvaghed; opholdt sig senere i og omkring Christiania og i sine sidste Leveaar paa Øvre Romerige. † paa Kongsvinger 9 Octbr. 1836. Gift.

Astrologiske Jagttagelser af de ældre Tiders Lærde. Chra 1825. 64 S. 16.

Ottesen, Otto, Søn af Kjøbmand Lars O. og Margareta Thorstensdatter Gynther, er født i Rødby paa Laaland 31 Mai 1743, blev Student fra Roeskilde Skole 1760 og theologisk Candidat 1766; udnævnt '69 til personel Capellan i Skien, 1775 Sognepræst til Hoiland og Is

Novbr. 1791 til Fedt, og blev senere Provst i Nedre Romerige. Han tog i Febr. 1818 Afsked og døde 27 Novbr. 1819. * Christine Realfsdatter Ording (døbt i Skien 2 April 1755), D. af Realf Boyesen. (jfr. Nyerup-Kraft, 445. Erslews Forf. Lex. II. 510).

Uskyldige Tanker om Fornuft-Lysets Misbrug i Guds Kirke. Kbhvn 1786. — Underretning om Skorsoner-Roden, dens Avl og Behandling til Skorsoner-Kaffe. ib. 1791. 32 S. 8. (Anm. i Lærde Efterretn. f. A. No. 28; Kritik og Antikrit. IX. 203—5; jfr. Ottesens Oplysn. i Norske Intell. Sedl. 1798 No. 46. — Et Udtog af Skriftet er optrykt i Neumanns Landvæsens Samlinger II. 218—232).

I Lærde Efterretninger 1796 No. 5: Stille Brevvexling om det norske Universitet. (Herimod en Opsats i Polit. og physisk Magazin VIII. 583—598; jfr. Hermoder VII. 87—89. „Apologi" fra O. i Norske Int. Sedl. 1796 No. 17, med Svar i No. 22; og af J. Rosted i Lærde Eft. f. A. No. 16 Tillæg).

Ottesen, Peder Martin, Søn af Forrige, er født (døbt 24 Sept.) 1782 i Høilands Prestegaard, blev Student 1804 og juridisk Candidat 1807; var 1807—1810 Bureauchef ved den norske Regjerings-Commission, blev 1811 Cancellisecretair og 1813 Sorenskriver i Inderøen, 1818 Assessor i Agershuus Overret, 1826 Amtmand i Stavanger Amt, 1828 Borgermester i Christiania og 14 Febr. 1837 Assessor i Høiesteret. Han var 1818 Storthingsmand fra Nordre Throndhjems Amt, blev 1831 Ridder af Nordstjernen og 1851 af St. Olafs Orden. † i Christiania 18 Marts 1852. * Inger Andrea Riis, Datter af Kjøbmand Johan Ludvig R. i Christiania og Maria Birgitta Gravengaard.

Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m. v. vedk. Kgr. Norges Lovgivning og offentlige Bestyrelse. Samlede og udgivne: for Aarene 1820—1825. (jfr. Arntzen, Collett, Bull og Vogt). Chra. 1823—1827. 8.

Otto, Carl, Søn af Kammerraad Johan Traugott O. og Albertine Vilhelmine Fred. Conradi († 1844), er født paa St. Thomas 20 Mai 1795, blev Student 1813, medicinsk Candidat 1818, og tog Doctorgraden i Medicinen 1819. Han er siden 1832 Professor i Pharmakologi og Retsmedicin ved Kjøbenhavns Universitet, og Ridder af Danebroge. * 1827 Anna Friis, D. af Kjøbmand Hans F. i Kbhvn. (Efter Erslews Forf. Lex. II. 511 ff., hvor udførligere Oplysninger om hans Levnet og Skrifter findes).

Om Brændevinets fordærvelige Virkninger paa Menneskets Legeme og Aand. Et Foredrag i Christiania Maadeholdsforening 17 Juli 1844. Chra 1845. 27 S. 8.

Oxholm, Jacob Frederik, Søn af Capitain i Søetaten Lorentz O. († 1795) og Margrete Hedevig Basthholm, er født i Kjøbenhavn(?) Januar 1782, kom med Forældrene til Throndhjem, hvor han opdroges til Handelen; var en Tid Handelsmand paa Hammerfest, og derefter Kjøbmand i Throndhjem, hvor han 1816 blev Bankdirecteur, og hvorfra han var Stor-

thingsmand 1815—16, 1821, 1822, 1824, 1827, 1828 og 1830. Han var tillige const. Magazinforvalter og Børscommissair i Throndhjem. † 25 Septbr. 1832. * 1808 Anne Marie Wille, D. af Stiftsprovst Hans Jacob W. og Anne Dorthea Walther.

Forslag betræffende Oprettelsen af et Reservefond ved Norges Bank. Chra 1827. 14 S. 8.

P.

Paludan, Hans Koefoed, Søn af afdøde Foged i Nedre Thelemarken Hans P. († 1842) og Elisabeth Marcher († 1857), er født i Drammen 12 Septbr. 1817, blev Student fra Skiens Skole 1836 og juridisk Candidat 1840. Senere gjennemgik han et Cursus i Stenographi i Stockholm, ansattes 1848 som Hurtigskriver ved den danske grundlovgivende Rigsdag, foredrog derpaa Stenographi i Kjøbenhavn og blev Chef for Hurtigskriverne ved det danske Folkethings følgende Møde; har senere efter offentlig Foranstaltning holdt forskjellige Cursus i Hurtigskriverkunsten i Christiania, og var paa Storthingene 1857, 1858 og 1859 Hurtigskrivernes Formand. Han ansattes 1849 som Overretssagfører i Christiania, 1856 tillige som Referent ved Christiania Stiftsoverrets 2den Afdeling og Consistorialretten, og blev 15 Mai 1858 Kammerherre ved det norske Hof.

Norsk Hurtigskrift eller Stenographi. Med 6 lith. Tabl. Chra 1852. 44 S. 8. (anm. i Daas Norske Tilskuer No. 31).

I Morgenbladet 1850 No. 50: Om Stenographien (Uddrag af en Afhandling af ham i det danske Blad Fædrelandet).

Som Hurtigskriver-Formand redigerede han Storthingstidende 1857, samt udarbeidede Register til samme. Ligesaa for 1858 og 1859.

Paludan, Jens, Søn af Sognepræst til Stordøen Hans P. og Christine Lønborg, er født paa Kaarevig i Søndhordland 15 Marts 1769, ansattes 1792 som Religionslærer ved Waisenhuset i Kjøbenhavn, blev 1796 residerende Capellan til Rakkestad, i 1806 Sognepræst til Høland, 1816 Provst i Nedre Romerige, og 19 Juli 1820 Sognepræst til Eker, hvor han døde 29 Septbr. 1830. * Dorthe Cathrine Hertzberg († 15 Sept. 1842).

I Budstikken I. (1818) No. 88. 89: Efterretninger om Hølands Præstegjeld i Nedre Romerige.

Paludan, Joh.

Nogle Afhandlinger om Børneopdragelse. Udg. efter Forfatterens Død. Chra 1828. 120 S. 8.

Paludan, Julius Frederik, Søn af residerende Capellan til Freborg Johannes P. og Ane Elisabeth ......, er født i Freborg 22 Decbr. 1787, blev theologisk Candidat 1810 og fra personel

Capellan 1819 residerende Capellan til Ranneſtad, 1822 Sogneprest til Aamot, 1828 til Tønset og senere Provst i Østerdalen, samt 17 Juli 1837 Sogneprest til Nes paa Hedemarken, hvor han døde 16 Novbr. 1851. * 1. 1820 Gurine Elisabeth Thesen (f. 1797 i Thrøgstad), D. af Lieutenant Johan Frederik T. og Karen Roll. 2. 1829 Thomine Elisabeth Junghans Aschenberg (f. i Mo i Thelemarken 26 Juni 1800), D. af ovennævnte Provst Svend A.

Tale holden i Aamodt Kirke ved Begravelsen af 2de myrdede svenske Handelskarle. Chra 1826. 14 S. 8.

Parelius, Jacob von der Lippe, Søn af Proprietair og Kjøbmand Rasmus P. og Dorthea v. d. Lippe, er født paa Hiteren 4 Mai 1744, blev Student fra Throndhjems Skole 1762 og theologisk Candidat 1764; Amanuensis hos Throndhjems Biskopper Gunnerus og Bang 1766—1774, da han blev residerende Capellan til Frue Kirke i Throndhjem, og Secretair i Vidensk. Selskab 1786—1793; blev 20 Decbr. 1793 Sogneprest til Meldalen, 1801 Provst i Dalerne, 1813 Ridder af Danebroge, og nedlagde sit Embede 26 Octbr. 1818. † 25 Septbr. 1827. * 26 Septbr. 1775 Margrete Schjødt Mørch (f. i Thjem 16 Novbr. 1753, † 26 Marts 1824), D. af Jens M. og Anne Benedicte Leth. (Efter Erlandsens Efterretn. om Thjems Geistligh. 158—159; jfr. de der anførte Skrifter).

Kort Underretning om den i Thjem oprettede borgerlige Skole. Thjem 1783. 4.

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter IV. 417—22: Om Graafalken; 123—28: Beskrivelse over nogle Korstrold.

Parelius, Niels Rosing, Forriges Sønnesøn og Søn af Sogneprest i Meldalen Jacob v. d. Lippe P. og Margareta Elisabeth Parelius, er født i Meldalens Prestegaard 13 Juni 1824, blev privat dimitteret 1843 og medicinsk Candidat 1849; gik som Militairlæge i dansk Tjeneste 1849 og blev ved sin Afgang derfra Ridder af Danebroge; ansattes derefter som Reservelæge ved Rigshospitalets chirurgiske Afdeling, foretog 1858—1859 en videnskabelig Udenlandsreise, og er for Tiden praktiserende Læge i Christiania.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. IX. 318—20: Anm. af Pirogoffs osteoplastiske Forlængelse af Crus ved Exarticulation af Foden.

Parelius, Rasmus Borchmann, Forriges Broder, er født i Meldalen 27 Mai 1818, blev Student 1835 og theologisk Candidat 1841; blev senere ansat som Lærer ved Aalesunds Borgerskole, derefter personel Capellan hos Faderen i Meldalen, og 28 Novbr. 1857 Sogneprest til det ny oprettede Rindals Sognekald paa Nordmøre. * Caroline Margrete Fuhn (f. 15 Aug. 1815), D. af resid. Capellan til Størdalen Matthias Frederik F. og Johanna Colbjørnsen Parelius.

E. Sartorius's Bidrag til Forsvar for den evangeliske Rettroenhed. Oversat. 2 Hefter. Aalesund 1845: X. 124 og VI. 80 S. 8.

Paulsen, Nils, forhenværende Skolelærer paa Eker, hvor han har stiftet en særskilt luthersk Frimenighed.

Det indre Kald eller den Helligaands Kaldelse og Salvelse til Prædikeembedet. Drammen 1855. 72 S. 8. (anm. i Morgbl. f. A. No. 252 og i Chr.-Pst. No. 2059).

Et Blik paa Kirken. Drammen 1858. 8.

Factiske Oplysninger i Anl. af Katekot Dops Skrift om „Udtrædelse af Statskirken." Haugsund 1859. 48 S. 8.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 51: Hvilke Bibeludgaver ere de bedste?

Pavels, Claus, Søn af resid. Capellan Claus P., (der døde før Sønnens Fødsel) og Karen Tostrup (1780 atter gift med Generalmajor Jac. Ulr. Hoelfeldt, og † 1813), er født paa Kjøresfjord i Vanse 1 August 1769, opdroges i Morfaderens Huus, blev Student fra Christianssands Skole 1785 og theologisk Candidat 1789, privatiserede i Kjøbenhavn, blev 1793 residerende Capellan i Eidanger (Brevig), 1796 Sognepræst til Hirschholm i Sjælland, 1799 2den og 1802 første residerende Capellan ved Nicolai Menighed i Kjøbenhavn; 1805 Slotspræst til Agershuus og Sognepræst til Ager, samt 26 April 1817 Biskop i Bergens Stift. Han blev 1813 Ridder af Danebroge, 1815 Ridder og 1819 Commandeur af Nordstjerneordenen, og døde i Bergen 16 Februar 1822. * 23 Decbr. 1799 Marie Fahsland (f. i Arendal 1781), D. af Kjøbmand Engebret F. Hun ægtede 1838 Oberstlieutenant og Placemajor paa Agershuus, R. S. O., Herman Widing. (Kort Autobiographi i Efterretn. om hans Bispevielse 27 Juli 1817. S. 24—28; en udførligere paabegyndt i Norsk Tidsskr. IV. 1—38; Biographi i Thaarups Nekrolog 137-140; jfr. Tilskueren 1821 No. 75. 84. 102. Nyerup-Krafts Litt. Lex. 453—454).

Fem Prædikener. Kbhvn. 1793. 8. (anm. i Lærde Eft. 1796 No. 38). — Samling af Prædikener. 2 Dele. ib. 1800—1803. 2det Opl. 1807. 8. (anm. i Hall. Ergänz. Bl. 5te Jahrg. II. 501 ff.) — Smaaskrifter. ib. 1805. 342 S. 8. (anm. sammest. 1810 No. 98 og i L. Efterr. 1809 No. 29). — Prædiken om det Syndige i Kjønsdriftens uordentl. Tilfredsstillelse ib. 1800. — Medudgiver 1803—1805 af Borgervennen, hvori bl. A. af ham: 1803 No. 5—9: Aarsager til ulykkelige Ægteskaber (ogsaa særskilt); No. 30—36: Naturens Glæder og det selsk. Livs Forlystelser. 1804 No. 4—7: Om Underviisnings-Institutter betragtede fra den moralske Side. 1805 No. 35—40: Om Fordomme. — I Minerva forskjellige Digte (jfr. Registrene): 1796 Mai: Bemærkninger over Wincks Priisafhandling; Septbr.: Noget om Lithurgien, af en norsk Præst; Octbr.: Anm. over den udkomne Prøve af en evangelisk Psalmebog. samt 1806 I. 272 ff. II. 160 ff.: Anmærkninger ved Boysens lithurgiske Plan. — Desuden Bidrag til Rahbeks Tilskuer og Politievennen. — I Iris 1794. II. 237—59: En Tale i Brevig. — I For Sandhed. IV. 193—223: Tale i det Westens Institut. — I Fallesens Magaz. VII. 239—252: En Valgprædiken. — Digte af P. deels under Navn, deels anonymt under Mærke v. s., findes spredte i Danske Tilskuer, Nytaarsgave for Damer, Charis og fl. af Tidens æsthetiske Nytaarsgaver. Ligesaa var han 1797—99, 1803, 1805 og 1807 æsthetisk samt i 1797—1799 theologisk Recensent i Lærde Efterretninger. (jfr. Baggesens Riimbrev „Taksigelsen"). — Mindetale over Ridder John Collett. Chra 1811. 16 S. 8. (Bilag til

Norsk Bondeven 1810 No. 13. i hvilket Blad han og var Medarbeider). — Tale den 28 Januar 1812. ib.

Prædiken paa 2den Søndag efter Paaske. Chra 1813.

Prædiken holden i Agershuus Slotskirke Nytaarsdag 1814. Chra 1814. 16 S. 8.

Taler og Sange i Agershuus Slotskirke paa den anordnede Bededag 25 Febr. 1814. ib. eod. 22 S. 8. (Overs. paa Tydsk i Aktenstücke und Aufsätze die neueste Geschichte Norwegens betreffend. sine loco Juni 1814. 8. S. 16—22).

Prædiken paa Fredsfesten den 1 Januar 1815. ib. 1815. 16 S. 8.

Tale holden i Vor Frelsers Kirke paa Foreningsfesten 4 Novbr. 1815. ib. eod. 16 S. 8.

Tale holden den 4de Juli 1817. Chra 1817.

I „Bispevielse i Vor Frelsers Kirke i Chra 27 Juli 1817, da Hr. Biskop Bech ordinerede Biskop Hr. Cl. Pavels" (Chra. 60 S. 8.) findes S. 24—28 P.s Biographi og S. 40—55 hans Prædiken.

Indbydelsesskrift (i Anl. af Reformationens Jubelfest). Bergen 1817. 4 S. 4.

Prædiken i Bergens Domkirke paa Jubelfesten 31 Octbr. 1817. Chra 1817. 16 S. 8.

Tale holden i Bergens Domkirke 27 Marts 1820 ved Stiftsprovst K. G. Fleischers Jordefærd. Bergen 1820. 15 S. 8.

I Nytaarsgaven Nor 1815 S. 110 og 1816 S. 114 en Sang og en Prolog.

I Den Norske Tilskuer (udg. i Bergen) II. No. 7. 8: Om Gavnligheden af den hele Bibels Udgivelse som Almuelæsning; (herimod i No. 12. 13). — Mindre Bidrag til Christiania Intelligents-Sedler, Nationalbladet og Morgenbladet.

Peckel, Ditlev Wilhelm Falkenberg, Søn af Apotheker i Christia= Frantz P. († 1821) og Christiane Sophie Rogstad, er født paa Kongsberg, hvor Faderen da var Apotheker, 13 Septbr. 1788, blev opdraget i Kjøbenhavn og Student fra 1806; ansattes 1809 som Copist ved den norske Regjerings=Commission, 1811 ligesaa som Fuldmægtig ved det da oprettede Statholderskabs Secretariat, og fik 1813 Titel af Kammerassessor. 6 Marts 1814 blev han Sportelcasserer ved den norske Regjering samt Bureauchef og Archivarius i Statssecretariatet. * 1833 Frederikke Kirstine Selmer (f. i Christiania 13 Marts 1794), D. af Frederik S. og Kirstine Holst.

Kongeriget Norges Hof- Stats-Calender for 1815. Chra 1815. 150 S. 4. (anm. i Nationalbl. II. 1816. 21—27). Ligesaa for 1816. ib. 1816. 250 S. — For 1820. 177 S. — For 1824. 292 S. — For 1826. 286 S. — For 1829. 317 S. — For 1832. 334 S. — For 1834. 327 S. — For 1837. 316 S. — For 1840. 290 S. Alle trykte i Christiania. 8. (jfr. Bernhoft, B. Moe og S. Petersen).

Peckel, Frantz, Foregaaendes Broder, er født i Kjøbenhavn 14 Novbr. 1798, blev Student fra Christianias Skole 1817 og medicinsk Candidat 1825, var 1825—1840 Militærlæge, blev 26 Marts 1840 Landphysicus i Buskeruds Amt og 3 Januar 1857 Postmester paa Kongsvinger. * 1847 Mathea Dorthea Zeiner (f. 24 Novbr. 1815), D. af Hammerforvalter Peder Z. paa Kongsberg og Helle Marie Sunne.

I Ugeskr. for Medicin og Pharmacie II. 153—163: Uddrag af Geoffroy St. Hilaires Verk om Monstrositeter, især med Hensyn til hans Fremstilling af Acephali.

I *Magaz. for Lægevidensk.* 2 R. I. 6—13: Hydrocephalus acutus.

Pedersen, Otter.

Kortfattede Regler for Begyndere i Læsning og Skrivning. Til Brug i de faste Skoler og Omgangsskolerne paa Landet. Chra 1847. 8 S. 8.

Petersen, Andreas Leonhard Peter, Søn af Kjøbmand i Christiania Morten P. og Anne Marie Roverud, er født paa Store-Stabæk i Bærum (døbt 16 Novbr.) 1811, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1831 og juridisk Candidat 1837; blev derpaa Copist i Finants-Depart., 1841 Undertoldbetjent i Christiania og 1858 constitueret Forstander for Oslo Hospital. *

Beskrivelse over Norges offentlige Brevposter, udg. efter Foranst. af Finants-Departm. I. 34 S. II. 35 S. Chra 1838. 4., med 2 Postkarter.

Brevpost-Tabel for Christiania fra Begynd. af Aaret 1839. Chra. 16 S. 16.

Petersen, Hans Christian, Søn af Stiftsphysicus, R. D. O., Claus P. († 181*) og Christine Vilhelmine Lakier, er født i Christianssand 11 August 1793, blev Student fra sammes Skole 1810 og juridisk Candidat i Kjøbenhavn 1814; blev s. A. Protokolsekretair i Norges Høiesteret, 1817 Høiesteretsadvokat; 1830—1834 tillige Regjerings-Advokat; 1837 Stiftamtmand over Agershuus Stift og 17 Octbr. 1839 Statsraad, i hvilken Egenskab han siden Decbr. 1858 er Regjeringens første Medlem. Han blev 1834 Ridder og 1843 Commandeur med Storkors af Nordstjerneordenen, samt 1851 Ordens-Secretair og Ceremonimester ved St. Olafs Orden. 1846 Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. * 181* Christine Marie Thrane (f. i Chra 1796), D. af Justitsraad Paul T. og Juditha Abigael Clausen.

I Actions- og Defensions-Indlæg i Rigsretssagen mod Statsraad Collett (Chra 1827. 151 S. 8.) S. 62—150: Tilsvar for Statsraad Jonas Collett i den mod ham anlagte Rigsretssag.

Protest og Exceptions-Skrift for H. Ex. Statsminister Løvenskiold i den mod ham anlagte Rigsretssag. Chra 1836. 34 S. 8.

I Realitets-Procedure og Dom i Rigsretssagen mod . . . Løvenskiold (ib. eod.) er P.s Defensionsindlæg særskilt trykt 76 S. 8., samt Defensors Duplik ligesaa. (Ogsaa trykte i Den Constitutionelle f. A. No. 214—218 og 228—229).

Udgiver med P. C. Lasson af Norsk Retstidende, 1ste Aargang 1836. Fratraadte Aaret efter, da han blev Stiftamtmand.

Petersen, Morten Smith, Søn af Kjøbmand Frederik Anton P. og Inger Cathrine Pharo, er født i Grimstad 15 Septbr. 1817, blev privat dimitteret 1834 og juridisk Candidat 1839, fik i Mai 1849 Autorisation som Underretssagfører i Nedenes Amt, og er iøvrigt Grosserer og Skibsreder i sin Fødeby. Storthingsmand fra Arendal og Grimstad 1857, 1858 og 1859. * 1844 Catharine von der Lippe (f. i Skonevig 1821), D. af Biskop Jacob v. d. L. i Christianssand.

I Morgenbladet 1846 No. 268 og 1847 No. 172: Noget om en parlamentarisk Regjering hertillands.

Petersen, Peter, (i Skole-Matriklen med Tilnavn Altona efter Faderens Fødested i Lervigen), Søn af Snedkermester Peter Erikssen og Jonetta Jonsdatter, er født i Throndhjem 9 Juli 1767 og blev Student fra sammes Skole 1784; ansattes som Lector (i Mathematik) ved Ingenieurcorpset i Kjøbenhavn og studerede tillige Mineralogi; fik 1793 et kongeligt Stipendium for i Sverige at studere Bergvidenskaberne; opholdt sig i 4 Aar i dette Land, især i Falun og Stockholm, og blev efter Hjemkomsten udnævnt til Bergmester 20 Decbr. 1797. Kort efter blev ham af Administrationen for Laurvigs Grevskab overdraget Bestyrelsen af Fritzø Jernverk og underliggende Brug, hvilken Post han vedblev indtil Juni 1815, da Grevskabet blev solgt. I 1810 blev han Bergraad. Fra 1817 til 1824 opholdt han sig i Kjøbenhavn, tildeels for at opgjøre sine vidtløftige Regnskaber med det danske Rentekammer, boede siden deels i Laurvig, deels paa sine Gaarde Haneval og Eide i Laurdal, var 1827 og 1828 Storthingsmand fra Jarlsbergs og Laurvigs Amt; fik af Storthinget 1848 Pension af den norske Statskasse. 1820 Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem. † i Sandefjord ugift 19 Octbr. 1850. (jfr. Storth. Forhandl. 1848. Morgbl. 1842 No. 216 og 1848 No. 91 Till. (af J. Chr. Berg) og 96. B. Moes Efterretninger 116—117).

(Stålswerds) Grundsätze zu Vorlesungen über regulaire Fortification, aus d. Schwed. Kopenhagen 1788. 8. — I Minerva 1788. I. 151 ff.: Om Krigsopfindelserne have mere Geniet end den ved Flid skjærpede Forstand at takke for deres Fuldkommenhed. — I Thaarups Materialier . . . . . : Om Norges Bergverker. — I Tillæget til Katalogen over den Geussiske Bogsamling (Kbhvn 1787): Prof. Geus's Biographi.

Betænkning over (1ste) „Udkast til Lov ang. Bergverkerne med Undtag. af Sølvværket af Lovcommiteen 1818." Med Berganordning for Kgr. Norge, rettet efter Rigets Grundlov. Chra (ɔ: Kbhvn) 1824. 530 og 26 S. 8.

Betænkning over (2det) „Udkast til en Lov ang. Bergverkerne, Chra 1824," med forudskikket Forklaring over Grundlovens Principer. ib. (ɔ: Kbhvn) eod. DXCV. S. 8. (Bemærkninger herved af Prof. R. Rask i Kbhvns Morgenbl. 1825 No. 32 og 33 ere optrykte i Mgbl. 1825 No. 154).

Bedømmelse af Constitutionsforslag, fremsatte til Afgjørelse paa Storthinget 1824, med særeget Hensyn til Norges Odels- og Ridderværdigheds-Indstiftelser og Kongens suspensive Veto. ib. (ɔ: Kbhvn) eod. VI. 234 S. 8.

Udkast til Statuter for den norske Riderværdighed, affattede i Overeensst. med § 23 i Norges Grundlov. Chra 1827. 3/4 Ark. 4. (anonymt).

Forslag til en Lov om Bergverkerne, indgivet til 6te ordentl. Storthing. ib. 1830. 126 S. 8.

Historisk-heraldisk Fremstilling af Kgr. Norges Vaaben og Sammes Afbildning i Bannere, Flag, Mynter og Sigiller. 1ste Afdeling. (Chra — Ufuldendt og yderst sjelden, da ingen Exempl. kom i Boghandelen, kun faa uddeeltes under Trykningen, og Oplaget senere er forkommet).

Petersen, Peter Christian, Søn af Kjøbmand Jens P. og Ingeborg Marie Dilleben, er født paa Frederikshald 9 Juli 1804; gik

nogen Tid i Christiania lærde Skole, var derpaa Handelsbetjent, og blev Skuespiller ved Strømbergs Theater; lagde sig senere efter Tegning, er siden 1834 bosat i Gøteborg som Lithograf og Bogtrykker, og der gift.

Rochus Pumpernickel, Lystspil i 3 Acter af Stegmayer, oversat og uddraget. Chra 1828. 85 S. 8.

Aurora, et Maanedsskrift, udgivet. I. Bind. 6 Hefter. Chra 1830—31. 278 S. 8.

Romantiske Skildringer af Wasa-Familien af R. Bücker. Overs. fra Tydsk. Bergen 1833. 8.

Fader Helmuths Samtaler med sine Børn, overs. af Tydsk m. 12 ill. Steentr. Fhald 1833. 16.

Musikalsk Lexikon.

Redactør af Smaalehnenes Amtstidende et Aars Tid omtr. 1833.

Petersen, Peter Munch, Søn af Capitain Ole P. og Christine Munch, er født i Land, hvor Faderen da var Lieutenant, 6 Febr. 1800; udgik 1816 fra Krigsskolen, blev 1826 Premierlieutenant i 2 Agersh. Infant. Brigade, 1839 Capitain i Armeen, 1840 Divisionschef i Landværnet, 1839—1852 Compagnichef ved Krigsskolen, 1848 Compagnichef og 6 Aug. 1855 Corpsmajor i norske gevorbne Jægercorps. Fra 1829—1841 var han tillige Lærer i Gymnastik og Fægtning, og fra 1846—1854 i Krigskunst ved Krigsskolen. 1827 Ordonantsofficier hos Kong Carl Johan og 1854 Ridder af Sværdordenen. * 20 Juni 1834 Elisabet Christiane Faye, f. 15 Juni 1808, ovennævnte Professor Dr. Fr. C. Fayes Søster.

Reglement for Bajonetfægtning. Overs. fra det Svenske (under Armee-Commandoens Tilsyn). Chra 1837. 2 Afdelinger, hver m. 2 Tabeller. 46 og 42 S. 8.

Reglement for Gymnastik. Overs. fra Svensk. ib. eod. 106 S. 8. m. 8 Tabb. og 3 Steentr.

Haandbog i Manceuvrene for Compagni og Corps. Chra 1842. 232. XIV. S. 8.

Soldat-Undervisning for den norske Armee. Chra 1850. 64 S. 8.

I Militairt Tidsskrift 4 H. 44—55: Hist. Beretning om Gymnastiken, anvendt ved Troppernes Dannelse. Overs. af Fransk. 15 H. 51—70: Grundprinciper for almeen Krigsdannelse. (Herimod i Morgenbl. 1839 No. 316; P.s Svar derpaa i No. 356 med Tilsvar 1840 No. 22).

Til Afholds-Tidenden III. 161 ff. 169 ff.: Om Afholdenhed som den af Tidens Behov høist paakaldte Reform. — Desuden i de følgende Aargange forskj. Bidrag, især oversatte fra Svensk.

Petersen, Richard, Søn af ovennævnte Statsraad Hans Chr. P., er født i Christiania 10 Juni 1821, blev Student 1839 og juridisk Candidat 1846; ansattes 1853 som Copist i Kirkedepartementet, og har fra 1858 under Directeur Norums Fravær været const. Directeur for Bodsfængslet i Christiania. * 185* . . . . Mariboe, D. af Prof. Carl R. Ferd. M. i Kjøbenhavn og Frederikke Wesselу.

I *Visebog* for det norske Studentersamfund. (Chra 1856) er No. 17 og 70 af ham. — Desuden forskjellige særskilt trykte Leiligheds-Digte.

I Beretning om Bodsfængslets Virksomhed 1858 (Chra 1859. 8.) er hans Beretning indført S. 8—21.

Anonyme Bidrag til Christiania-Posten, især vedkommende Theatret.

Petersen, Siegwart Peter Blumenthal, Søn af forhenv. Lieutenant Johan Frederik P. († 6 Sept. 1836 som Lærer ved Throndhjems borgerlige Realskole) og Mine Sophie Frederikke Prahl, er født i Stavanger 1 Juni 1826, blev Student fra Throndhjems Skole 1846 og philologisk Candidat 1853; var Aug. 1847 til Decbr. 1848 const. Adjunkt ved Tromsø Skole, 1849 til Sommeren 1854 Lærer ved Nissens Latin- og Realskole i Christiania, og ansattes fra 1 Januar 1854 som Lærer i Historie og Geographi ved Krigsskolen, og var fra Aug. s. A. til 31 Octbr. 1859 tillige Assistent i Rigsarchivet. I Sommeren 1856 benyttede han Archiverne i Kjøbenhavn, og Sommeren 1858 Archiverne i Stockholm og Upsala. Fra 1858 Medlem af Norske Theaters Bestyrelse.

Momenter til Støtte for Hukommelsen ved den mundtlige Underviisning i Historie. Med Kart. Chra 1851. 12 S. 4. (anm. af G. Bergh i Chr. Post. s. A. No. 96). — 2det Opl. Momenter o. s. v. Underviisning i Norges Historie. 28 S. 8. (uden Kart).

Norges Historie, Læse- og Lærebog for Almue-, og Borgerskoler. Chra 1858. 88 S. 8. (Anm. i Chr. Post. s. A. No. 74 og 91; i Morgenbl. No. 89 af L. Schønberg; i Illustr. Nyhedsbl. No. 14; i Norske Folkeskole s. A. af M. Trøan; i Folkevennen VII. 176 af E. Sundt. — 2det Oplag under Pressen).

Kongeriget Norges Statskalender for 1859. Chra 1859. 361 S. 12.

I Norsk Folke-Kalender 1851. 51—62 og 1852. 42—73: Udsigt over vore Forfædres Gudelære.

I Smith-Hjorts Norske Læsebog II. 2den Udg. 273—312: Fortællinger af Fædrelandets Historie.

I Morgenbladet 1859 No. 222, 226, 229, 236, 243: Uddrag af Bjerregaards Antegnelser til Norges Historie efter 1814; No. 248. 264. 268. 274. 282: Statsraad Colletts Rapporter til Carl Johan. (Paa Grund af disses Trykning blev han afsat fra Rigsarchivet); No. 256. 263. 271: Om Nordiskhed og Danske Boghandlere. (Tilsvar af L. K. Daa i No. 260. 267).

I Illustr. Nyhedsblad 1859 No. 37: To Breve om Carl XII.s Død.

Han har oversat Lipmansons Tale ved H. Wergelands Grav 1849; besørget Correcturen af Munchs Oversættelse af Snorre Sturlassøns Kongesagaer, og udarbeidet Registret til Keysers Norges Kirkehistorie og til Diplomatarium Norvegicum, 4de Samling.

Peterson, Matthias Conrad, er født i det Slesvigske 1761, kom tidlig til Throndhjem, hvor han var Handelsbetjent og senere Kjøbmand; blev 1801 Borgercapitain og var fra 1816 og indtil sin Død Medlem af Directionen for Norges Bank. † i Throndhjem 14 Febr. 1833. * ved 1789 Sara Johanna Dons, D. af Major D. (jfr. Granskeren III. No. 23. 24).

Udgav fra 1795 af de Throndhjemske Tidender, hvortil han fra 1798 af føiede Qvartbladet, 1 No. om Ugen. 1798 45 No., 1799 No. 1—21 (fra 7 Marts 1798 til 28 Novbr. 1799. jfr. Lærde Efterr. 1798 No. 9. Osts Litteraturblade s. A. No. 46 og 1799 No. 3. 4).

Medarbeider i Throndhjems Budstik 1798—1810.

Bemærkninger over adskillige, paa det ordentlige Storthing i Aaret 1821 fremsatte, Constitutionsforslag. Drammen 1823. 48 S. 8. (anonymt).

Justitsaction mod M. C. Peterson i Trondhjem. Med alt hvad som i Sagen er passeret for Retterne. Drammen 1823. 186 S. 8.

Nogle Ord i Anledning af det absolute Veto. Thjem 1826. 40 S. 8.

I Nationalbladet XXII. 193—224. 230—32: Om Indskrænkninger i Trykkefriheden. (I Anl. heraf anlagdes ovennævnte Justitsaction mod ham).

I Den lille Throndhjemske Tilskuer (begyndt Febr. 1815) findes flere Bidrag af ham deels betegnede M. C. P., deels x—u. (jfr. Rigstid. 18152 No. 2).

I Bladet Thrønderen 1833 II. 29—35: Endnu nogle fornødne Ord om 17de Mais Festligholdelse.

Pettersen, Carl.

I Morgenbladet 1851 No. 159: Om en enkelt Deel af Finmarkens Indland. 5 Sp. (af Tromsø Tidende).

Pettersen, Petter Michael, Søn af Kjøbmand Michael P. († 1847) og Lovise Appleby († 1852), er født i Christianssand 16 Octbr. 1812, gjennemgik sammes lærde Skole og blev privat dimitteret 1832, samt studerede i flere Aar Medicin; men opgav senere Brødstudiet og har siden 1842 været Correcteur og tildeels Medarbeider i Morgenbladet.

En Christens Arv; eller en udvalgt Samling af den hellige Skrifts Forjættelser. Til Trøst og Opmuntring for alle Troende. Efter S. Clarkes engelske Original. Chra 1837. X. 116 S. 8.

I [illegible] (ib. eod. VIII. 18[illegible] S. 8.) er Anhanget en [illegible]

[illegible] Johans [illegible] ib. eod. 52 S. 16., er Tiderummet fra hans [illegible] af P.

[illegible] 1838. 2[illegible] S. 12.

Robinson Crusoes mærkværdige Hændelser, Reiser og Eventyr. ib. 1839. 54 S. 16.

Den første Altergang. Christelige Raad og Anviisninger for Vandringen gjennem Livet. Confirmationsgave af P. L. Gagner. Oversat. Chra 1840. 8.

Kortfattet Lærebog i Religionen eller akroamatisk Forklaring over Parterne i Luthers Katechismus, af Edv. Straubel. Oversat. ib. eod. IV. 105 S. 8. m. 1 Steentr.

ABC for Forelskede og Giftefærdige af Pigernes Jens. (Oversat). Tønsberg 1842. 48 S. 16.

Taskenspilleren eller den berømte Døblers og Fleres Kortkunster. En Anviisning til let udførlige Kortkunster. Chra 1842. 80 S. 8.

Selskabsmanden eller en udvalgt Samling af interess. Anekdoter og vittige Indfald. 3die og 4de Hefte. Chra 1842—43. à 48 S. og 1 Titelk. 16.

Hydriotherapi eller Anviisning til uden Medicamenter at helbrede det menneskelige Legeme for Sygdomme ved Diæt, Bad, Svedning, Luft og Bevægelse, samt ved en fornuftig Levemaade at forebygge dem. Af K. Munde. Med nogle Forkortn. overs. Chra 1843. 176 S. 8.

Skibslægen eller Anviisning til at forekomme og behandle de Sygdomme, som alm. indtræffe under Søreiser, af Carl Nordblad. Overs. ib. eod. 233 S. 12.

Anviisning til Haarets Vedligeholdelse af Fr. Woolstone. Overs. eft. 16de Opl. Chra 1843. 38 S. 8.

Ubedrageligt Middel mod Gigt og Rheumatisme af Cadet de Vaux. Overs. Chra 1845. 78 S. 16.

Anviisning til at forebygge og helbrede Hæmorrhoider af J. W. Frank. Overs. fra Tydsk. ib. eod. 76 S. 8.

De ydre Kjendetegn paa Kjøernes Mælkeevne af Tr. Guénon. Overs. fra Tydsk. ib. 1846. 71 S. 8. og 9 lith. Pl.

En fornøielig Historie om den skjønne Magdelone o. s. v. — En skjøn Historie om de syv vise Mestere. — Krønike om Keiser Carl Magnus. Alle i Chra 1847. 8.

Prædikener paa alle Søn- og Helligdage af L. Linderot. Paany overs. efter 2det Opl. Chra 1847. XII. 835 S. 8. — Nyt Oplag tilligemed Skriftetalerne. ib. 1853. 816 S. 8.

Bondepraktika for Ager, Eng og Buskap af N. W. Lundequist. Overs. fra Svensk. Chra 1847. 183 S. 12.

Catechismus i Agerdyrknings-Chemie, Jordbunds-Kundskab og Gjødningslære. En Bog for Landmænd, Lærere og Skoler af W. Hamm. Eft. det Tydske. Chra 1848. 91 S. 8.

1848. En hist.-chronol. Oversigt over Aarets Begivenheder. Efter det Svenske, Chra 1849. 95 S. 8.

Robinson, en underholdende Fortælling for Ungdommen efter Campes „Robinson der Jüngere." ib. eod. 186 S. 8.

Anviisning til at anstille Skjærpning efter nyttige Metaller og Ertser m. m. Et Brudstykke af C. Hartmanns „Der treue Fürer beim Schürfen." Overs. ib. eod. 45 S. 12.

Ei bare Spøg. ib. eod. 37 S. 8.

Dagenes Perle eller Søndagens Betydning. Især for de arbeidende Klasser, af en Arbeiders Datter. Oversat fra Engelsk. Chra 1850. 113 S. 16.

Religionen i sin fulde Sandhed, eller den hellige Skrift anvendt paa det daglige Liv, af Forf. til „Dagenes Perle." Overs. ib. eod. 114 S. 12.

Prædikener over de aarlige Søn- og Helligdages Evangelier af H. O. Wallin. Ny Aargang. Chra 1853. 570 S. 8.

Opstanden i China fra dens Begyndelse indtil Indtagelsen af Nanking. Efter Skildring af Franskmændene Callery og Yvan. Chra 1854. 220 S. 8.

Haandbog i Jordbruget af N. W. Lundequist. Overs. fra Svensk. 2det Opl. ib. eod. XI. 496 S. 8.

Prædikener paa alle Søn- og Helligdage, tilligemed andre Taler af Ludv. Hofacker. Overs. (Gjennemseet af A. Grimelund). ib. 1857. XLIII. 914 S. 8.

Redaktør af Almuevennen under Storthinget 1851. (jfr. J. C. Johnsen).

I *Norsk Magaz. f. Lægevidensk.* begge Rækker har han leveret flere Uddrag og Oversættelser, samt forfattet *Sagregistrene* til samtlige Bind. 1840—1859.

Desuden har han leveret oversatte Bidrag til Norsk Penningmagazin, Bien (i 1836, 1837), Journal for Nærings- og Haandværksdrift (1843—1845), Nat og Dag (9 Bind, 1840—1844), Skilling-Magazin (1836—1844, under Mærket P.), Magazin for Ungdommen, Børnemagazin, Morgenbladet (siden 1842), i hvilket han og stundom har redigeret den svenske Artikel o. fl.

Han har oversat forskjellige Afsnit af Helds og Corvins Verdenshistorie, samt forfattet Sagregistret til sammes 2det Bind, der dog ikke er udkommet.

Pihl, Abraham, Søn af Sognepræst til Gusdal Andreas P. og Marthe Christine Flinthoug, er født i Gusdal 3 Octbr. 1756. Han

privat dimitteret 1778 og theol. Candidat 178*; blev 1783 Sognepræst til Lund og Flekkefjord og 1789 ligesaa til Vang paa Hedemarken, samt siden Provst og 1809 Ridder af Danebroge. Fra 1785 var han astronomisk Observator i Norge (Wolffs Journal 1812. II. 14—16). Medlem af kgl. Vidensk. Selsk. i Kjøbenhavn og Throndhjem. † paa Vang 20 Mai 1821. * Anna Cathrine Neumann, D. af Jacob N., Eier af Haasel Jernværk. (jfr. Blochs Reiseiagttag. 39—40. Kbhvns Skilderi 1807 S. 542).

I Maanedsskr. Iris 1795. 288—301: Om Brændeviinsbrænden paa Landet i Norge. — I Danske Vidensk. Selsk. Skrifter 1803—1804. S. 279—95: Maaden at tillave den hemmeligholdte engelske Guldferniß, og hvorledes Messing-Instrumenter dermed bør overdrages; 1805—1806, 2 H. 1—40: Om Chronometrets Anvendelse til at finde den geographiske Længde paa det faste Land. — I Oecon.-techn. Samlinger, udg. af Selsk. for Norges Vel. I. 163—180: Veiledning til at hugge Filer og Raspe.

Pihl, Ole, Foregaaendes Broder, er født i Gusdal 25 Mai 1766, blev privat dimitteret 1785 og theologisk Candidat 178*; blev 1790 resid. Capellan til Vang paa Hedemarken og 1792 ligesaa ved Vor Frelsers Kirke i Christiania. Han fik 1807 Titel af Professor, (som det antages ved en urigtig Expedition, da denne Ære skal have været Broderen tiltænkt), og tog 25 Sept. 1809 Afsked; fik 1811 Bevilling som Grosserer i Christiania, hvor han døde 24 Juli 1834. * Holm.

Anviisning til paa en ny og forbedret Maade at drive Teglværk. Kbhvn 1802. 8. (Paa Tydsk, ib. eod. — Anm. i Lærde Eft. 1803 No. 14. Allg. Deut. Bibl. 80 B. 521).

Plan til en for hvert Sogn og hver By anvendelig udvidet Fabrication af Klædevarer o. s. v. Chra 1808. 2det Opl. ib. eod. 48 S. 8. (Lærde Eft. 1809 No. 9).

Anviisning til Standhaftighed paa Rødens Dag. En Prædiken. ib. eod.

I Hefteskr. *Hermoder* No. 9: Hvorved forøges Solstraalernes Kraft til at afgive Varme for vor Klode?

Et Forslag af ham i 1808 om at brygge Øl af Birkesaft gav Anledning til meget Skriveri i Christiania Intelligents-Sedler; jfr. Debes's Critiske Bemærkninger S. 9. 38 ff.

Platou, Carl Nicolai Stoud, efternævnte Statssecretair Ludvig P.s Søn, er født i Christiania, (døbt 21 Juli) 1809, blev privat dimitteret 1827 og juridisk Candidat 1832, ansattes 183* som Copist i Justitsdepartementet, hvor han 1839 blev constitueret og 1841 virkelig Fuldmægtig, 1844 Brigade-Auditeur i Christianssand, 1846 Assessor i Bergens Stiftsoverret og 23 Mai 1853 Borgermester i Christianssand, fra hvilken Stad han var Storthingsmand 1857 og 1858. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem 1849. * 184* Christence Dorothea Plade Nielsen (f. 29 Marts 1817), D. af Sorenskriver i Søndre Jarlsberg Bothel N. og Else Catharine Stranger.

Ludv. St. Platous kortfattede Jordbeskrivelse til Brug for Almueskoler. Udgiven. Chra 1831. 8. 2det Opl. 1834. 5te Opl. 1843. 54 S. 6te forbedr. Opl. 1848. 60 S. 7de Udg. 1854. 64 S. 8., alle trykte i Chra. (Carl Platou er fra først af Forfatteren, da Faderen hertil kun laante sit Navn). Overs. paa Svensk. Stockholm 1838, paa Islandsk, Videy 1843, og paa Grønlandsk, Aalborg 1848.

Ludv. St. Platous Udtog af Geographien for Begyndere. 9de Opl. udgivet. Chra 1834. 10 Opl. 1837. (Overs. paa Svensk af P. B. Stöldberg. 4de Uppl. Stockholm 1843.) 11 Opl. 1842. 12 Opl. 1846. 143 S. 13 Opl. 1852. 156 S. 14 forøgede Opl. 1856, alle 8. og trykte i Chra. — (11te Oplag anm. i Morgenbl. 1842 No. 167, med Svar af P. i 1843 No. 85; af L. K. Daa i Granskeren V. No. 11, besvaret af P. i Morgenbl. 1843 No. 148, 150, 158 og 169, hvortil D. svarede i s. Bl. No. 173 og 175, med Tilsvar fra P. i No. 208 og fra D. i No. 209).

Lærebog i Geographien. Chra 1840. VI. 1040 S. 8. (anm. med forrige af L. K. Daa i Nor I. 270—296). Afsnittet om Norge særskilt aftrykt. ib. 1835.

Udtog af Geographien for Mellemklasserne. 2den forøg. Udgave: Chra 1844. 254 S. 8. — 3die forøg. Udg. (med Titel: Geographi for Mellemklasserne). ib. 1854. 322 S. 8.

I Chr. Lange's Udtog af Norges, Sveriges og Danmarks Historie, en Omarbeidelse af L. St. Platous Udtog af de Scandinaviske Rigers Historie (Chra 1841), har P. hovedsagelig skrevet Danmarks Historie før Unionen, Unionshistorien, samt Kongerne Frederik I, II, III og Christian III.s Historie.

I *Norske Samlinger* I. 290—320: 25 Skrivelser fra Frederik VI. til Prinds Christian August 1807—1809. II. 145—273 og 336—39: Bidrag til Norges Historie 1807—1809 (Prinds Christians Rapporter til Kongen m. m.; ogsaa særskilt); Christies Dagbog fra Rigsforsamlingen paa Eidsvold (under Pressen).

Grundlagde med Alb. Sagen og O. Bøgh Bergenske Blade (Bergen 1848, 2 No. om Ugen, fol.), hvori han bl. A. har leveret: 1849 No. 186: Nekrolog over W. F. K. Christie (med A. Sagen); optr. i Chr.-Posten No. 456 og i Mindeblade over C. Bergen 1849. 28 S. 8. 1850 No. 233: Om Allens Danmarks Historie, 4de Opl.

I Morgenbladet 1841 No. 239 Tillæg: Hvorledes fik Norge sit Universitet? (Heri flere af Faderen meddeelte nye Oplysninger).

Platou, Ludvig Stoud, Søn af Sognepræst til Øster-Egitsborg i Sjælland Provst Frederik Christian P. († 1815) og Cathrine Stoud, er født i Slagelse 28 Marts 1778, blev Student fra Vordingborg Skole 1795, studerede Æsthetik og Historie, og blev 1801 Alumnus paa Borchs Collegium; vandt s. A. Universitetets Guldmedaille for Priisspørgsmaal i Æsthetiken (hans Afhandling i Minerva nedenfor), samt blev Lærer ved Schouboes Institut i Historie og Geographi; tog 1803 Skoleembedsexamen, blev s. A. Adjunkt ved Christiania Kathedralskole og 1806 Overlærer; stiftede s. A. i Forening med Flor og Arnesen et Forberedelses-Institut i Christiania (Stadens senere Borger- og Real-Skole), hvortil han skrev Planen; deeltog i Stiftelsen af Selskabet for Norges Vel 1809, og blev dets Klasseformand og Secretair, samt fra 1822 dets Vicepræses; var i Krigsaarene 1807—1809 tillige Lærer i Historie ved Landcadet-Academiet, og blev 16 Januar 1813 Professor i Historie og Statistik ved Norges Universitet, hvis økonomiske Bestyrelse (Qvæstorat) han ligeledes senere overtog. I Novbr. 1815 blev han tillige Expeditions-Secretair i 4de Departement (for det Indre), samt var 1817—1821 constitueret Statssecretair, til hvilket Embede han virkelig udnævntes 16 Septbr. 1825, men vedblev fremdeles ved Universitetet som Professor i Statistik. Da Selskabet for Norges Vel reorganiseredes i 1829, blev

han dets Vice-Præses. Han blev 1812 Ridder af Danebroge, 1818 af Nordstjernen og 1832 Commandeur af Vasaordenen. Af Rigsforsamlingen paa Eidsvold var han udnævnt til Medlem af den af samme nedsatte Comitee for det Indre, og var 1824 Storthingsmand fra Agershuus Amt. 1825 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem samt Medlem af det kgl. Nordiske Oldskriftselskab i Kjøbenhavn og af forskjellige landøkonomiske Selskaber i Sverige. † i Oslo Ladegaard, som han siden 1820 havde eiet, 30 Novbr. 1833. * 1808 Karen Lumholtz, (f. 8 Octbr. 1785, † 1833), D. af Stiftsprovst (tit. Biskop) i Christiania Nicolai L. og Kirsten Eudrio. (Nekrolog i Budstikken, Ny Saml. III. No. 79. jfr. Erslews Forf. Lex. II. 567—569. Moes Efterretn. om Storthingsm. 117—18).

Kortfattet Jordbeskrivelse for Borger- og Almue-Skoler. Kbhvn 1803. 2 forbedr. Opl. ved J. Kierulf. ib. 1805, og fremdeles nye forbedrede Oplag. besørgede uden Forf.s Deeltagelse eller Samtykke af Kierulf, Rahbek og Nielsen, indtil 17de Oplag 1842. — Dansk Chrestomathie eller Læse- og Declamations-Øvelser for Ungdommen. Chra 1806. (anm. i Kiel. Lit. Zeit. 1810 No. 24). 2 Opl. ib. 1813. 3die forøg. Opl. under Titel: Chrestomathie eller Læse- og Declamations-Øvelser i Modersmaalet for Ungdommen. Chra 1827. VIII. 636 S. 8. (anm. i Schives Nyeste Skilderie 1829 No. 4). — Historisk Udsigt over Norges Skjebne i den syvaarige nordiske Krig. Et Indbydelsesskr. t. d. off. Examen i Chra Kathedralskole 1808. Chra. 30 S. 4. (anm. i Engelstofts Univ. Annal. 1809. I. 102—109). — Haandbog i Geographien til Brug ved Skoleunderviisning. I. Chra 1809. 2det Opl. ib. 1812. II. ib. 1812. (3die Oplag nedenfor). — Geographie over Fædrelandene Danmark og Norge. ib. 1809. VI. 98 S. 8. — Fredshaabet eller Tvillingsøstrene i Nord. En Prolog. Musiken af H. Falbe. ib. eod. 20 S. 8. (Særsk. Aftr. af Hist. philos. Samlinger. III. 1 D. S. 161—78). — Udtog af Geographien for Begyndere. ib. 1810. 8. 2det Opl. ib. 1812. 8. 3die Opl. 1816. 8. 4de Opl. 1818. 12. 5te Opl. 1821. 8. 6te Opl. 1824. 8. 7de Opl. 1827. 8. 8de Opl. 1830. 8. (9de og følg. Oplag besørgedes af Sønnen Carl P. (s. d.) — Epilog i det dramatiske Selskab i Grændsehaven. Chra 1810. 8. — Indberetninger om Nationalfesten den 11 Decbr. 1811 i Anl. af H. M. Kong Frederik VI.s Befaling om et Universitet i Norge. Udg. af Selsk. for Norges Vel. Chra 1812. XLVI. 338 S. 8. — Udgiver af Ugeskriftet Budstikken I—V. (Chra 1810—1813).

I Minerva 1801. II. 290—335. III. 10—58: Var det gavnligt for vor skjønne Litteratur, om den gamle nordiske Mythologie blev indført, og af vore Digtere almindelig antaget istedetfor den græske? Besvarelse af Univers. æsthetiske Priisafhandling; 1802. II. 26—48: Kort Undersøgelse om Rimenes første Opkomst og Uddannelse, især hos vore nordiske Forfædre; 1803. III. 318: I en Stambog. — I Historisk-philos. Samlinger, udg. af Selsk. f. Norges Vel. III. 1 B. 71—112: Historisk Undersøgelse om Saltsydning og Salthandel i Norge; 161—78: Fredshaabet (ovenfor særskilt). — I Dagen 1813: Sang paa Prinds Christians og Cantate paa Dronningens Fødselsdag.

Enevold Falsens Skrifter, samlede og udgivne. Chra 1821. 2 Dele. XXIV. (F.s Levnet) 567 og 576 S. 8. (anm. i Dansk Lit. Tid. f. A. 785—91).

Lærebog i Geographien. Chra 1822. 651 S. 8.

E. Munthes Lærebog i Historien for Begyndere. Omarbeidet. Chra 1825. 365 S. 8. — 2det Oplag. ib. 1832. 416 S. 8.

Udtog af de Skandinaviske Rigers Historie. Chra 1825. 148 S. 8. og 1 synchron. Tabel. — (Omarb. Udg. 1841, se Chr. Lange).

Lærebog i de gamle Staters Historie for Ungdommen. I. Chra 1829. 308 S. 8.

Lærebog i Historien. 2det forøgede Oplag (af G. Munthes Historie ovenfor, fuldstændig omarbeidet). Chra 1840. VIII. 572 S. 8.

Beretning om det kgl. Selskab for Norges Vel, dets Tilstand og Virksomhed i Aaret 1829, oplæst i Selskabets Baarmøde 1830. Chra. 18 S. 4.

Udgiver med C. Omsen og G. Sverdrup af Den Norske Rigsforsamlings Forhandlinger paa Eidsvold. Chra 1814. 2 Dele. 8.

Medudgiver af Budstikken, et Ugeblad af statistisk-økonomisk Indhold. I—II. Chra 1817—21, hvortil han leverede forskj. Bidrag, især vedk. Universitetet og Selskabet for Norges Vel, samt saagodtsom ene Udgiver af Budstikkens Nye Samling I—II. Chra 1829—32. 4.

I Schwachs Nor, Nytaarsgave 1815: Forskjellige Digte. — Adskillige Festdigte af ham ere særskilt trykte.

Plum, Frederik, Søn af Biskop i Fyn Dr. Frederik P. († 18 Jan. 1834) og Marie Sophie Munk († 18 Febr. 1829), er f. 16 Aug. 1801 i Slagelse i Sjælland, hvor Faderen da var Sognepræst, blev 1821 Student fra Roeskilde Skole, og tog 1822 anden Examen; blev 27 Juni 1825 constitueret og fik 17 Febr. 1827 Bestalling som Adjunkt ved Skiens lærde Skole. † i Skien 8 Jan. 1848. * 1831 Nicoline Dorothea Raben (f. 1808), D. af nedennævnte Dr. medic. Christian R.

Ethnologisk-synchronistisk Oversigt over Perioden i Middelalderens Historie fra Longobardernes Indvandring i Italien 568 til Korstogenes Begyndelse 1095. Skien 1833. fol.

Billedlig Fremstilling af Perioden i Middelalderens Historie fra 568—1095 efter Straufs's „Strom der Zeiten." Skien 1833. Lithogr. og illum. fol.

Ethnologisk-synchronistisk Omrids af Verdenshistorien fra Staternes Begyndelse indtil vore Dage, udarb. til Brug ved Underviisningen i Historien. Skien 1834. 5 illum. Ark fol.

Kort Oversigt over den græske og romerske Konst og Literatur, som Anhang til det univers. Omrids af den gamle Historie. Skien 1834. 1 Ark 8.

I Univ.- og Skole-Annaler. 2 Række. I. 206—24: Skiens lærde Skole fra dens Oprettelse til Udg. af 1840.

I Skiens Avis og tildeels særskilt ere forskjellige, især elegiske Digte af ham trykte.

Poulsen (Paulsen), Bastian, Søn af Proprietær Hans Arnt P. og Sara Elisabeth Bergstrøm, er født i Vingers Prestegjeld 6 Januar 1799; blev Officier 1818, Premierlieutenant i Cavalleriet 1826 samt Second-Ritmester 1838; tog 1834 juridisk Examen i Modersmaalet, og blev 29 Decbr. 1838 Brigaderegnskabsfører ved Cavalleriet, hvilket Embede han fradømtes 4 Juli 1848. Har siden privatiseret i Christiania. * Susanne Tambs (f. i Frederikhald 7 Juni 1806), D. af Kjøbmand Hartvig T. og Susanne Kjørboe.

Haandbog for Forretningsmænd. Chra 185*. 8.

Udgiver af Friskytten. Et Ugeblad. 1 No. om Ugen. Begyndte 1854. 4to.

Poulsen, Sømand i Bergen.

I Folkevennen III. 1[illegible]3—1[illegible]7: Noget om Fiskeriet ved Finmarken.

Praem, Jens Obel, Søn af Sognepræst Oluf Bagger P. (÷ 1802) og Sophie Dancke Obel, er født i Sæby i Aalborg Stift i Jylland 6 Januar 1796, blev 1816 juridisk Examinat i Kjøbenhavn og kom s. A. til Norge, hvor han 1822 ligeledes tog Embedsexamen i Modersmaalet, blev 1823 Underretsprocurator i Agershuus Amt og 1837 Overretsprocurator, 1839 Foged i Østerdalen, 1843 ligesaa i Nedenæs, 1849 Byfoged i Arendal og 21 Decbr. 1855 Byfoged i Drammen. * 1. Hedevig Augusta Krogh (f. i Eidsvold 29 Juni 1805), D. af Oberstlieut. Christian Georg Frederik v. Kr. og Elisabeth Dahl (separeret, hvorpaa hun ægtede Ritmester Henrik v. Krogh). 2. 18 Sept. 1844 Ovie Obel fra Aalborg. (jfr. Erslews Forf. Lex. II. 552).

I Morgenbladet 1827 No. 21 Till.: Bør Kongen have det absolute Veto? 1828 No. 197 (og Rigstid. s. A. No. 59): Til de juridiske Embedsmænd og især Sagførerne (om Stiftelse af en Pensions- og Understøttelses-Indretning). — Desuden flere anonymt, hvoribl. imod en Mindestøtte over Statsraad C. Krohg.

Pratté, Antoine Edouard, en fransk Musiklærer, der i nogle Aar opholdt sig i Christiania, hvor han i 1842 oprettede et Sang-Institut. Gift.

Upartisk Dom over Violinspilleren Hr. Ole Bulls i Christiania 10 Decbr. 1842 givne Concert, saavel hvad hans Compositioner som hans Spil angaaer, samt nogle Reflexioner over Kunstneren, betragtet som saadan. Chra 1843. 16 S. 8. (jfr. Den Constitutionelle s. A. No. 15, 35 og 38, og Morgenbl. s. A. No. 25, 28, 31 og 35).

I Den Constitutionelle 1842: Nogle Opsatser ang. hans Sang-Institut.

Preus, Frederik Vilhelm, Næstfølgendes Broder, er født i Christianssand 25 Juli 1815, Student fra sammes Skole 1833 og medicinsk Candidat 1840; ansat 1842 som Companichirurg i Christianssandske Inf. Brigade, hvorfra han 1844 tog Afsked; fik ved kgl. Res. 19 April 1849 et Stipendium paa 300 Spd. af det Schytteske Legat, som Bidrag til en videnskabelig Udenlandsreise, under hvilken han især opholdt sig i Paris; efter Hjemkomsten blev han fra 1 Januar 1852 Reservelæge ved Rigshospitalets Afdeling for Hudsygdommene, og 29 April 1854 Batterilæge i Artilleribrigaden og practiserende Læge i Christiania. * 1853 Anna Waleska Keyser († 1853), D. af Professor Chr. Keyser (ovenfor).

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. VIII. 73—105, 137—173: Indberetning til Collegium academicum om en med Stipendium foretagen videnskabelig Reise i Udlandet.

Preus, Johan Jacob Keyser, Søn af Overlærer ved Christianssands lærde Skole Poul P. og Anne Rosine Keyser, Biskop Keysers Datter af første Ægteskab, er født i Christianssand 27 Octbr. 1813, Student fra sammes Skole 1830 og medicinsk Candidat 1838; blev 3 Septbr. 1840 Escadronschirurg i Cavall. Brig.; foretog med Stipendium af Stats-

kassen en videnskabelig Reise til Udlandet, og var efter Hjemkomsten Reservelæge ved Rigshospitalet. † ugift i Christiania af Cholera 13 Sept. 1853. (Mindedigt i Mgbl. No. 273 f. A.)

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. I. 434—451 og II. 277—81: Indberetning til Dept. f. Kirke- og Underv.-Væsenet om en med Stipendium foretagen Reise i Udlandet. (Den förste Deel heraf er ogsaa trykt i *Univers.- og Skole-Annaler* 2 R. IV. 603—618).

Pries, Kunstgartner, havde i flere Aar opholdt sig i Norge, og døde i Kjøbenhavn 1822.

Norsk Haugebog. Chra 1822. 85 S. 8.

Printz, Hans Christian, Søn af Kjøbmand Peter P. og Johanne Catharine Petronelle Bay, er født paa Frederikshald 13 April 1817, blev Student fra sammes Skole 1838 og medicinsk Candidat 1847, efter i længere Tid desuden at have studeret og manuduceret i Botanik. Han foretog i 1844 og 1846 med Stipendier af Statskassen Reiser for i botanisk Henseende at undersøge forskjellige Egne i Norge. Han er for Tiden praktiserende Læge i Land. * en Datter af afdøde Foged i Valders, Land og Hadeland Jens Christian Meinich og Lise Berg.

Kort Udtog af Botaniken til Brug for de medicinske og pharmaceutiske Studerende. Chra 1844. IV. 215 S. 8.

Pristroph, Christian Danielsen, er født i Aure Sogn 2 Marts 1828, var fra 1846 til 1851 hvervet Soldat ved 2det Compagni i Throndhjem, og skal senere have opholdt sig i Nordland eller paa Nordmøre. * Elen Anna Wiig.

Hyrderne og Krybben, en Julegave for Børn. Thjem 1853. 32 S. 16.
Livet i Christo, en Gave til Juul og Nytaar for Børn og Voxne. ib. 1855 32 S. 16.

Q.

Qvam, Peder Olsen, Søn af Gaardbruger Ole Pedersen og Ingeborg Jonsdatter, er født paa Gaarden Kvam paa Strinden 14 Juli 1811, blev 1827 Skolelærer i Lade Sogn og 1834 ved Ilens Almueskole i Throndhjem. * 25 Febr. 1854 Johanne Nicoline Moe, D. af Undertoldbetjent Tarald M.

Methodisk ordnet ABC med Forskrifter og veiledende Bemærkninger. Thjem 1852. XII. 50 S. 8.

Qvarme, Nils Johan, Uhrmager, indviklet i M. Thranes Arbeideruroligheder. Gift. (jfr. Norsk Retstidende 1855 S. 493 ff.)

Maidagens Magt. Dramatisk Digtning af Dr. Hjælp. Chra 1855. 31 S. 8.

Qvellmann, W.

Min Reise fra Lübeck til Rio di Janeiro i Aaret 1840 og mit femaarige Ophold i denne Stad. Tilligemed nogle velmeente Raad til dem, der agte at udvandre til Brasilien. Chra 1848. 27 S. 12.

Qvinsgaard, A.

Haandtulle ved Havariforretninger. Brevig 1853. 16 S. 8.

Qvist, Paul, Søn af Sognepræst til Skevinge i Sjælland Erik Vilhelm Q. († 1779) og Catharine Marie Møller († 1830), er født sammesteds 2 Juli 1766, blev Student fra Frederiksborgs Skole 1788 og theologisk Candidat 1792; ansattes 1795 som Præst paa Kysten Guinea, men fordreves ved Storm til Norge; blev 1797 Sognepræst til Kistrand, og 28 Marts 1806 ligesaa til Nesodden, hvor han døde 13 August 1814. * Martha Pauline Coucheron (født 30 Decbr. 1771. † i Chra 2 Marts 1854), D. af Toldinspekteur i Langesund Justitsraad Anton C. og C. M. Paus. (jfr. Erlandsens Efterretn. om Tromsø Geistl. 21. Erslews Forf. Lex. II. 593).

Fire Prædikener, holdte i Throndhjem. Thjem 1798. 65 S. 8. (jfr. Østs Literaturbl. f. A. No. 21. 22. 46 og Petersens Qvartblad f. A. No. 24. 25).

R.

Raabe, Frantz Christian, Søn af Distriktslæge paa Thoten, Brigadelæge Johan Andreas Gotthilf R. († 1858) og Anne Magdalene Bruun, er født i østre Thoten 27 Septbr. 1820, blev Student fra Møllers Institut 1838 og medicinsk Candidat 1845; ansattes 1851 som Escadronslæge ved Cavalleriet og blev 27 Octbr. 1858 Faderens Eftermand som Distriktslæge i Thotens Distrikt. * Mathilde Augusta Donata Friis (f. 2 Aug. 1827), D. af Foged paa Thoten Jens Mørch F.

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 Række. II. 78—81: Diphteritis, epidemisk paa Thoten i Slutningen af 1846.

Raben, Christian, Søn af Sognepræst Nicolai R. († 1811) og Marie Dorothea Staal, er født i Slangerup i Sjælland 30 Decbr. 1782, blev Student 1800 og tog 1804 medicinsk og 1805 chirurgisk Examen samt disputerede 1806 for Doctorgraden i Medicin; blev 1809 const. Physicus i Jarlsbergs Grevskab og 1815 Landphysicus i Bratsbergs Amt. † i Skien 10 Sept. 1817. * 1807 Vilhelmine Hammond (f. 1782, † 19 Octbr. 1859), D. af Postmester Bastian H. og Anne Dorthea Reiersen. (jfr. Erslews Forf. Lex. II. 595—596).

De diabete mellito. Dissert. inauguralis. Havniæ 1807. S. 8.

Ramm, Nicolai Hersleb, er født 1756 i Furnes paa Hedemarken, hvor Faderen boede som Capitain ved Oplandske Dragonregiment; var først Lieutenant ved Dragonerne; blev 1785 Skov-Inspecteur ved Røraas-Kob-

berverk og boede paa Gaarden Moen i Tønset. Fik 1821 Medaillen for Borgerdaad. † 11 Septbr. 1830. * 1785 Anne Endresen.

I Bibliothek for Physik XV. 173—178: Jagttagelser over Kuldegraden og Qvæksølvets Frysning om Vinteren 1799 ved Tønsæt (optrykt i Topogr. Journal. 2 H. 179—184).

I Topogr.-Statistiske Samlinger II. 2 B. 175—228: Reise udført efter kgl. Befaling til Undersøgelse af Bardu-Skoven udi Senjens Fogderi i Nordland.

I *Magaz. for Naturvidenskaberne* V. 171. 172 og VII. 177: Om Lyd ved Nordlys.

I Budstikken II. (1821) No. 85. 86: Maaden, hvorpaa en animalsk Olie, tjenlig til alleslags Uhre, kan tilberedes.

Randers, Johan Vilhelm, Søn af Sognepræst til Skeberg, Provst Ole Christopher R. († 24 Mai 1856) og Marie Florentine Dorthea Hofgaard, er født paa Skebergs Præstegaard 15 Mai 1813, Student fra Frederikshalds Skole 1833 og medicinsk Candidat 1839; ansattes 23 April 1842 som Corpslæge ved Hallingdalske Musketeercorps, var i nogle Aar Reservelæge ved Rigshospitalets medicinske Afdeling, og i 1853 Cholera-Overlæge i Christiania; blev 21 April 1855 Medicinal-Revisor for den civile Læge-Etat, og er iøvrigt Bylæge i Christiania.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie I. 367—71: Om et Tilfælde af Pneumothorax; III. 401—4: Chronisk Bronchit, lobulær Pneumonie, feilagtig Diagnose, Tuberculosis pulmonum.

I *Magazin f. Lægevidensk.* IV. 296—308: En kort Oversigt over de paa Christiania Byes Sygehuus i 1841 behandlede Pneumonier. *2 Række.* I. 337—350: Om Ætherens Anvendelse til Indaanding. V. 795—812, VI. 145—184, VII. 30—49: Rigshospitalets medicinske Afdeling.

Randklev, John Iverssøn, Søn af Gaardbruger Iver Gundstad, er født paa Gaarden Gundstad i Ringebo (døbt 17 Febr.) 1796, tog 1819 Præliminærexamen og 1821 juridisk Examen i Modersmaalet; blev 1823 Underretsprokurator i Agershuus Amt, 1830 Overretsprokurator i Christiania og 29 Decbr. 1841 Sorenskriver i Mellem-Gudbrandsdalen. † paa Hundorp i Fron 8 Febr. 1859. * Anne Olsdatter Tofte, senere Høistad (f. i Ringebo 20 Decbr. 1791).

I Saml. t. Norske Folks og Sprogs Historie. V. 180—185: Korte Bemærkninger om Længdemaalet „Røst" og om Hvide-Søndag (i Anl. af P. A. Munchs Afhandling).

Randulff, Peder Andreas Rosted, Søn af Overkrigscommissair, Toldkasserer Peter Nicolay R. og Christopha Lucie Hammond, er født i Borgund paa Søndmøre 28 August 1808, tog 1829 Præliminær-Examen, blev medicinsk Examinat 1836 og ansattes 20 September 1838 som Companichirurg i Throndhjem, hvor han døde 8 Juli 1848. * Eleonore Birgitte Lorck (f. 7 April 1817), D. af Consul og Grosserer Lorentz L. og Nicoline Ferdinandine Frølich.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie I. 286—87: Om Vaccinematerie, op-

bevaret i flydende Tilstand paa hermetisk lukkede Kolber. II. 43—46: Et Tilfælde af Stivkrampe helbredet.

Rasch, Halvor Heyerdahl, Søn af Ritmester Michael R. (født 19 April 1769, † 19 Decbr. 1849) og Edle Valentine Heyerdahl, er født paa Mustorp i Eidsberg 8 Januar 1805, blev Student 1821, lagde sig efter Naturvidenskaberne, og blev 1825 Amanuensis ved Universitetets zoologiske Kabinet og Conservator ved Museet. I 1833 foretog han en naturvidenskabelig Reise langs Norges Bestkyst, og i 1840 med offentligt Stipendium en lignende til Holland, Belgien, Frankrige og Tydskland, nærmest for at undersøge de vigtigste naturhistoriske Museer paa Fastlandet, og paa hvilken han opholdt sig 8 Maaneder i Leiden. Efter Hjemkomsten 1842 blev han fra April 1843 Universitets-Stipendiat i Zoologi, blev Febr. 1847 Lector og 2 Febr. 1852 Professor i samme Videnskab. Han er Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem, af Société Cuverienne og Société entomologique i Paris, samt af den physiographiske Förening og Vidensk.-Selskabet i Christiania.

Delphinus Leucopleurus. Nova species descripta. Chra 1843. 4 p. 4. cum tabb. 2 lap. inscriptis. (ikke i Boghandelen).

Jagten i Norge, indeh. en Skildring af dens nuværende Tilstand, samt Motiver og Forslag til Lovbestemmelser for at fremme dens hensigtsmæssige Udøvelse. Chra 1845. 38 S. 8. (Gav Anledning til Lov om Jagten af 4 Aug. 1845; jfr. Storthingsforhandl. for 1845. Morgenbl. f. A. No. 41).

Indledning til Zoologien med en kortfattet alm. comparativ Anatomie og Physiologie til Brug for de Studerende. Chra 1845. 150 S. 8. (Er udsolgt, og bruges ved Lunds Universitet af dem, der forberede sig til Magisterprøven).

Om Gjødselens Tilberedning og dens Anvendelse paa forskjellige Jordarter. Extr. af A. Foots Priisafhandling. Foredrag i Selsk. f. Akers Sogns Vel 4 Juli 1848. 15 S. 8. (ikke i Boghandelen. Paany optrykt med et nyt Foredrag om samme Gjenstand 3 Oct. f. A. ib. eod. 32 S. 8.

Om Den kunstige Fiskeformerelse og om Biavlen. Andet Tillægshefte til „Folkevennen" I. Chra 1852. 54 S. 8.

Af Schödlers Naturens Bog omarbeidede han aldeles den zoologiske og Stensteparten af den botaniske Afdeling.

Om Midlerne til at forbedre Norges Laxe- og Ferskvandsfiskerier. Med 1 lith. Pl. Chra 1857. 136 S. 8.

I *Magazin for Naturvidenskaberne* XII. 285—326: Naturhistoriske Notitser fra en Reise i Sommeren 1833. I *Nyt* Mag. f. N. I. 356—89: Fortegnelse og Bemærkninger over de i Norge forekommende Fugle. IV. 1—10: Beskrivelse over en Flaggermuus henhørende til Slægten Thiroptera. ib. 97—125: Beskrivelse over en i Christianiafjorden fanget ny Delphinart. ib. 168—175 og V. 33—48: Supplementer til Norges Ornithologi.

I Norske Univ.- og Skole-Annaler, 2den Række II. 173—186: Beretning om den med offentligt Stipendium i 1840—41 foretagne Reise i Udlandet. V. 235—44: Prøveforelæsning over de fornemste Eiendommeligheder i de nyere Continentets Dyrformer. ib, 470—72: Beretning (med C. Boeck) om en zoologisk Reise 1843 langs Romsdals og Søndre Thjems Amts Kyster.

I *Forhandl. v. de skand. Naturforskeres 4de Møde* (Christiania 1844) S. 256-62: Et Foredrag om Dyrelivet paa Fiskegrundene udenfor Søndmørs Kyst.

I Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. I. 287—90: Anmeldelse af Blytts Norske lora. I.—IV. 98—111: Alm. Udsigt over vor zoologiske Litteratur i de sidste De-nnier, samt Anmeldelse af de vigtigste i denne Periode udkomne zoologiske Skrifter og fhandlinger.

I *Polyteknisk Tidsskrift* 1856 No. 3: Erfaringer ang. den kunstige Fiskefor-erelse.

I *Nordisk Univers.-Tidsskrift* III. 2 H. 136—157: Om Midlerne til at forbedre orges Laxe- og Ferskvandsfiskerier.

I Morgenbladet 1853 No. 17: Om den nye Birøgtningsmethode, 2 Sp.; No. 5 og 26: Om den kunstige Fiskeformerelse, 11½ Sp.; No. 61. 62: Om den kunstige iskeavls nuværende Standpunkt i Frankrige, efter Journ. des Débats. 1855 No. 215: ndberetning til Selsk. f. Norges Vel om kunstig Fiskeformerelse 1854. 1856 No. 236 ill.: Om Guanoens Brug og Virkning. 1859 No. 44: Om bundne Fiskeredskaber og m Walsøes Garnbindingsmaskine.

I *Revue zoologique* givet en Extract af Beskrivelsen af Delphinus leucopleurus.

Rasch, Markus Gjøe Rosenkrantz, Søn af Toldkasserer Jakob ilhelm R. og Catharine Elisabeth de Gyldenpalm, er født i Pors-rund 29 April 1812, blev Student fra Drammens Skole 1831 og juri-isk Candidat 1835, var 1837—38 Sorenskriver-Fuldmægtig i Nordre Sønd-øre og blev 1839 Copist i Finants-Departementet. I et Anfald af ond-rtede Børnekopper mistede han Helbreden, og Sygeligheden udviklede sig til n Sindssvaghed, under hvilken hans nedennævnte Skrifter ere forfattede. † gift i Christiania 22 Juli 1857.

En Bog uden Titel. Fastelavnsgotter. Sælges til Fordeel for Redningsanstal-n Tostes Gave. Chra 1845. XXII. 48 S. 8.

Professor Munchs Lærdom garderet af Morgenbladet, tilligemed Uddrag af berst Tidemands Afhandling om en tydsk Forbundsmarine. Et Flyveskrift. ib. 1848. IV. 13 S. 8.

Om det norske suspensive Veto. (ib. 1849) 2 Ark 8.

Naturens vigtigste Mysterium. En Dithyrambe til Forvaringen. (Trykt som lanuskript). ib. 1851—52. 228 S. 8. (Oplaget blev tilintetgjort af Forf.s For-ynder).

I Rigstidenden 1837 No. 51: Om Nødvendigheden af Statholderpostens Be-ttelse til enhver Tid, forsaavidt ingen Vicekonge er beskikket.

I Ugeblad for Skien og Omegn 1839 No. 40—44: Om den actuelle In-ectionsmyndighed i Porsgrunds Distrikt.

Forøvrigt forskjellige Bidrag til Morgenbladet, Statsborgeren, Intell.-Sedlerne o. . Blade.

Rasmussen, Jørgen S.

Minerva, Nytaarsgave for 1831. Med et Prospekt af Christiania. Chra. 1831. 80 S. 12.

Rasmussen, Paul Diderik Muth, se Muth-Rasmussen.

Rasmussen, Søren, Søn af Byfoged og Politimester i Christians-nd Rasmus Sørensen († 1798) og dennes første Hustru Emerentze

Middelthon, er født 15 Decbr. 1768 i Bergen; blev Student fra Christianssands Skole 1787, og udnævntes 1797 til Overlærer i Mathematik ved Christiania Kathedralskole. 1809 var han blandt Stifterne af Selskabet for Norges Vel, og Medlem af Directionen 1809—1814. Ved Universitetets Oprettelse blev han 16 Januar 1813 Professor i theoretisk Mathematik, med Forpligtelse til indtil videre ogsaa at læse over Physik, og var tillige Administrator i Enkekassen; blev 11 Octbr. 1825 Zahlkasserer; Afsked herfra 13 August 1838. Storthingsmand fra Christiania 1815—1816 og Bankadministrator 1816—1835, da han frasagde sig denne Post. 1825 Ridder af Nordstjernen. † i Christiania 26 Juni 1850. * 1810 Sophie Dorothea Arbin (f. i Ehra 1 Aug. 1782, † 20 Aug. 1859), D. af By- og Raadstueskriver i Christiania Peter A. og Gjertrud Juel. (jfr. B. Moes Efterretn. om Storthingsm. 120).

Følgende Programmer fra Christiania Skole ere af ham: Om Vigtigheden af den mathematiske Videnskabs Foredrag i enhver større Underviisningsanstalt. 1803. S. 4. — Om Fremgangsmaaden ved Underviisningen i Regnekonsten, hvorved den kan blive et Bidrag til Tænkekraftens Udvikling. 1807. S. 4. — Om Øiemedet og Vigtigheden af offentlige Skoleexamina. 1812. S. 4.

Medredaktør efter Storthingets Valg af Efterretninger om Forhandlingerne i Norges ordentlige Storthing i Aarene 1814 og 1815. 101 No. 4.

Rathke, Jens, Søn af Kjøbmand og Boghandler Caspar Elias R. og Margarete Schultz, er født i Christiania 14 Novbr. 1769, blev Student fra sammes Skole 1787; var i nogen Tid (omkr. 1789) Lærer ved Kongsbergs Latinskole, og blev theologisk Candidat 1792; lagde sig derpaa efter Naturhistorien, hvori han underkastede sig Examen ved Naturhistorie-Selskabet i Kjøbenhavn, bereiste 1795 og 1796 Nordlandene for at undersøge Fiskerierne, opholdt sig fra Octbr. 1798 til Mai 1799 paa Øen Madeira, hvorfra han over Portugal og Nord-Spanien, Frankrige og Holland hjemkom til Danmark 1800. Han var imidlertid 1799 bleven Overlærer ved Kathedralskolen i Christiania, og sendtes 1801 paa Statskassens Bekostning til Nordlandene og Finmarken, for at undersøge Fiskerierne og gjøre Forslag til Forbedringer ved samme, og vendte over Archangel og St. Petersborg tilbage. 1810 blev han Professor i Zoologi ved Kjøbenhavns Universitet; foretog atter 1811 paa Regjeringens Befaling en Reise til Nordland i Anledning af Nordlands Gjældsforhold og paatænkte Handelsfrihed, og blev 16 Januar 1813 Professor i Naturhistorie ved Universitetet i Christiania. Han blev i Aug. 1820 Ridder af Nordstjernen, og var Medlem af Videnskabs-Selskaberne i Kjøbenhavn, Throndhjem og Stockholm, det medicinske Selskab og det skandinav. Literatur-Selskab i Kjøbenhavn, de physiographiske Selskaber i Lund og Christiania samt af det Wernerske naturhist. Selskab i Edinburgh. Han tog Afsked 19 August 1845 og døde ugift i Christiania 28 Febr. 1855, efterat have testamenteret sin Formue (omtr. 15000 Spd.)

til Universitetet som et Legat for naturvidenskabelige Reiser i Norge. (Biographi i Svenska Wetensk.-Acad. Handlingar for 1854 S. 509—13, i Aftenbladet 1855 No. 54. 55 (af Bjørnst. Bjørnson) og af P. B. Hansen i Ill. Nyhedsbl. f. A. No. 10. Sørgedigt af Th. Erichsen i Chr.-Post. No. 2348. jfr. Boies Tagebuch in Norwegen 1817. (Schlesw. 1822) S. 17. 307).

Ascanii Icones rerum naturalium. fasc. V. Hafn. 1805. (Udgaves af R. jfr. Lærde Eft. 1806 No. 49). — I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter. Nyeste Saml. I. 255—274: Beskrivelse over den knudrede Flodskildpadde. — I Naturhist. Selsk. Skrifter III. 61—148: Jagttagelser henhørende til Indvoldsormenes og Bløddyrenes Historie; 191—207: Entomologiske Jagttagelser; 208—21: Ang. Dyrplanterne; ib. 2 Hefte 138—147: Om de for Sædearterne skadelige Insecters Naturhistorie; IV. 1 H. 139—79, 2 H. 173—85: Om Dammuslingerne (jfr. Lærde Efterr. 1798 S. 79 f.) — I Physisk Bibliothek XVI. 105—111: Om Brændeviinsbrænden paa Landet i Norge; XVII. 348—52: Et Brev fra Paris. — I *Skand. Literatur-Selsk. Skrifter* 1807. S. 360—88: Iagttagelser over Norges ældre Landhuusholdning og Handel. — I Bibliothek f. Læger III. 1—29: Midler til at holde stillestaaende Vand i sund Tilstand. — Recensioner i Lærde Efterretninger 1802 No. 49. 50 og 1804. No. 36. 37. — Bidrag til Müllers Zoologia Danica vol. IV. og til et Par Biografier i Lahdes Mindesmærker. — En af R. skreven Fortale til 6te Bind af Naturhist.-Selsk. Skrifter, indeholdende en Biografi over Etatsraad Nils Tønder Lund, trykt 1810, tilbageholdtes af Prof. Viborg, og da Skriftet udkom 1818 var Fortalen borttaget. Et Expl. deraf skal dog findes i Botaniske Haves Bibl. i Kbhn. (jfr. Samlinger til N. Folks og Sprogs Hist. V. 688. Forhandl. ved Skand. Naturforskeres 4de Møde 179).

Enumeratio plantarum horti botanici universitatis reg. Freder. Christianiensis. Chræ 1823. 8.

Hortus Christianeus. ib. 1829. 8.

I *Magazin for Naturvidenskaberne* II. 129—35: Om det kgl. norske Frederiks Universitets botaniske Have. (jfr. VII. 161—63. 316—24).

I Finmarkens Amtstidende I. (1832) No. 12: Om Finmarkens Kaal og Salat. — Han har skrevet Fortalen til C. Smiths Dagbog paa en Reise til Congo.

Som Medlem af den paa Eidsvold i 1814 nedsatte Comitee for det Indre har han Deel i sammes 1815 afgivne Beretninger, og er Forfatter af dens Indberetning og Forslag om Havfiskerierne ved Norge.

Reginald, Theodor, Pseudonym, se R. M. Aalholm.

Rehbinder, Gustav Christian, Søn af Major Frederik Christian v. R. og Dorothea von Cappelen, er født i Skien 29 Novbr. 1797, blev Officier 1814 og ansattes senere i Artilleribrigaden, hvori han 1827 blev Stabscapitain, 1830 Capitain og Batterichef og 1845 Oberstlieut. og Bataillonschef, samt 12 Januar 1858 Oberst og Commandant i Frederiksstad. Han blev 182* Ordonnantsofficier hos Kronprindsen og 1844 Adjutant hos Kongen. Han var i flere Aar Chef for den norske Commando-Expedition i Stockholm, blev 1836 Ridder at Sværdordenen og er Ridder af Stanislaus-Ordenens 2 Klasse. * Cárine Mathæa Thrane (f. 5 April 1803), D. af Justitsraad Paul T. i Christiania og Judithe Abigael Clauson.

I Militairt Tidsskrift, 8 H. 209—235: Underretning om det svenske Artil-

leries Organisation og Materielle. (Af Forf. oversat paa Fransk og meddeelt i Journal de sciences militaires 1835. Mars, 328—357 under Titel: Notice sur l'organisation du personel et du matériel de l'artillerie svèdoise, avec planche. 9 H. 161—176: Kortfattet Afhandling om det norske Artilleries Organisation og Materielle. (Ogsaa indført i Kgl. Svenska Krigs-Vetensk. Academiens Tidsskrift 1834, og oversat paa Fransk af Forf. i nysnævnte Journal, Fevr. 1835, 150—169 under Titel: Notice sur l'organisation etc. . . norvègienne. — XI. 81—101. XII. 96—144. XIII. 112—176. XIV. 44—70: Bemærkninger i Anl. af Grundlovens § 109 m. Hens. t. Organisationen af Statens Krigsmagt. XVI. 1—15: Om Baron Zallers nye Feltartillerisystem i Bayern. XVIII. 171—189: Om Infanteriets Undervüsning i Bajonetfegtning.

Reichenwald, Christian Birch, se Birch-Reichenwald.

Reichwein, Ingeborg Kirstine, se Huitfeldt.

Reiersen, Chr. S.

Norge og Amerika. Et maanedligt Flyveblad. (Udg. af R. og E. Tvede). 2 Aargange paa 12 No. (Ark). Chra 1845—1847. 8.

Reiersen, Johan Reinert, Søn af Kirkesanger i Holt Ole R. og Kirsten Gjerulfsdatter, er født i Vestre-Moland 24 April 1810, gik et Aars Tid i Arendals Middelskole, og blev privat dimitteret 1832, men begav sig samme Aar til Kjøbenhavn, hvor han indtil 1839 ernærede sig som Sproglærer og Oversætter; anlagde derpaa et Bogtrykkeri i Christiansand og udvandrede 1843 til Amerika, hvorfra han i Vinteren 1844—45 var paa et Besøg i Norge.

I Kjøbenhavn udgav han følgende oversatte Skrifter: Scener af Frankriges Historie i Noveller. 3 Dele. Bulwers Devereux, 3 Dele; Den Fornægtede. 2 Dele; Pilegrimene ved Rhinen og Arasmanes; Falkland; Blomsterpigen, 2 Dele, og Cola di Rienzi, 2 Dele. — Steffens's Familierne Walseth og Leith, 3 Dele; De fire Nordmænd, 3 Dele; Malkolm, 2 Dele, og Revolutionen, 2 Dele. — Almindelig Verdenshistorie i Billeder, 1—14 H. — Familien Rowland af Banim, 2 Dele. Bucanieren af Mrs. Hall, 3 Dele. Nina af Fr. Bremer, 2 Dele. Asien og dets Beboere med Afb. 3die Oplag. Marryats Sørøveren. Valentine af G. Sand, 2 Dele. Crichton af Ainsworth, 3 Dele. — Ligesaa var han her Udgiver og Redacteur af: Magazin for Natur- og Menneskekundskab. 1ste Aarg. No. 1—26. Kbhvn 1837. (fortsattes af E. C. Mentrath). — Phønix, et Ugeblad for Dannede. ib. eod. (kun No. 1 udkom). Familiebibliothek (hvori flere af de ovennævnte Romaner). — Kjøbenhavns Læsesalons literaire og critiske Ugeblad. No. 1—8. Kbhn 1837. (Mere om hans Virksomhed i Danmark i Erslews Forf. Lex. II. 656—58).

Redaktør af Christiansands-Posten (2 Gange ugentlig, fol.) Chrsand 1839—1843. Redaktionen overtoges fra 1843 No. 48 af H. R. Thane (s. d.)

Hemmelige Memoirer om det danske Hof under Frederik den Sjette. Chrsand 1841. 8. (Fulgte med Chrsands Posten, og skulde udgjort 20 Ark, hvoraf dog kun 2 udkom. Det var en ny Bearbeidelse af en i Bladets første Aargang indført Beretning om det danske Hof).

Torje Holtsmyren, biographisk Skizze. Chrsand 1843. 4. (Aftryk af samme Blad som første Hefte af Vademecum af Christiansands-Posten).

Veiviser for norske Emigranter til de forenede Nordamericanske Stater og :exas. Udarbeidet efter egne Jagttagelser. Chra 1844. XXX. 166 S. 8. (jfr. Mgbl. 846 No. 97).

I Morgenbladet 1845 No. 7: Pastor Dietrichson og Udvandringsvæsenet.

Reimer, Johan Christian, Søn af Stadschirurg Joh. Chr. R. og johanne Elisabeth Goeltsch, er født i Friedland i Østpreussen 17 Octbr. 1781, tog Præliminair-Examen i Christiania 1816 og blev medicinsk Examinat 1817. Han var i 1824 Distriktschirurg i Ager, Follo og Nedre Romerige, og siden 1827 praktiserende Læge paa Mos. † paa Mos 25 Novbr. 1855. * Ingeborg Boll, D. af Sorenskriver paa Ringerige Peter Georg B. og Maren Christine Wang.

I Eyr IX. 323—24: Om Cholera i 1833 paa Mos. XI. 138—141: Søebaet ved Mos i Sommeren 1836.

Reimers, Claus Severin Frimann, Søn af Catechet ved Domkirken i Bergen Hieronymus R. og Catharine Frederikke Holberg lrentz, er født i Bergen 24 April 1808, blev Student fra sammes Skole .825 og theologisk Candidat 1829; 1830 personel Capellan til Kinservig, 832 ligesaa ved Bergens Domkirke, 1841 Prest ved Hospitalet og Sogneprest til Aarstad, 1842 ligesaa til Fjeld og 14de Juni 1851 residerende Capellan til Korskirken i Bergen. * Severine Catharine Lem (f. i Frederiksstad 12 Septbr. 1814), D. af Regimentsqvarteermester Arnold L. og Anna Catharina Larsen.

I Prædikener af norske Geistlige I. 26—36: Prædiken paa 4 Søndag i Advent; 106—16: Prædiken p. 4 Søndag efter Helligtrekonger.

Rein, Jonas, Søn af senere Sogneprest til Jevnager Ole R. († 1792) og Margreta Hansdatter Ros († 11 Febr. 1760), er født i Surendalen 30 Januar 1760, blev privat dimitteret 1777, og tog først (1780) theologisk og derpaa (1789) philologisk Embedsexamen; blev 1791 Sogneprest til Kautokeino, men tiltraadte ei dette Kald, da han 1792 af Generalauditør O. Chr. Wessel kaldtes til residerende Capellan til Skeberg; blev 1800 Sogneprest til Eidanger og 1 April 1808 til Nykirken i Bergen, fra hvilken Stad han var Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold. † 21 Novbr. 1821. * 1. 1791 Anna Cathrine Arboe († 1794). 2. 1796 Anne Frederikke Bergersen. (Nekrolog i Norske Tilskuer V. 337—64; Biographi af H. T. Winther med Portr. i Bien II. 127 f. og i Mærkelige Nordmænd II. jfr. Moes Efterretn. om Eidsvolds-Repræs. S. 120—121 og Tidsskr. for Personalhist. I. 250. Molbechs Anthologie II. 315—30; Hesperus V. 390—408; Thaarup Fædrelandsk Nekrolog 56—58, 497 .; Bergens Adresse-Avis 1821 No. 119; Nyerups og Krafts Literat. Lex. 148; N. Wergelands Breve fra Eidsvold, H. Wergelands Const. Hist., Aalls Erindringer og Rigsforsamlingens Forhandlinger paa forskj. Steder).

Poulson, Lensmand i Bjørnør.

I Folkevennen III. 103—107: Noget om Folkelivet ved Sjøkanten.

Praëm, Jens Obel, Søn af Sogneprest Oluf Bagger P. († 1802) og Sophie Tanche Obel, er født i Øsløv i Aalborg Stift i Jylland 6 Januar 1796; blev 1816 juridisk Examinat i Kjøbenhavn og kom s. A. til Norge, hvor han 1822 ligeledes tog Embedsexamen i Modersmaalet, blev 1823 Underretsprocurator i Agershuus Amt og 1837 Overretsprocurator, 1839 Foged i Østerdalen, 1843 ligesaa i Nedenes, 1849 Byfoged i Arendal og 21 Decbr. 1855 Byfoged i Drammen. * 1. Hedevig Augusta Krogh (f. i Eidsvold 29 Juni 1805), D. af Oberstlieut. Christian Georg Frederik v. Kr. og Elisabeth Dahr (separeret, hvorpaa hun ægtede Ritmester Henrik v. Krogh). 2. 18 Sept. 1844 Onse Obel fra Aalborg. (jfr. Erslews Forf. Lex. II. 582).

I Morgenbladet 1827 No. 21 Till.: Bør Kongen have det absolute Veto? 1829 No. 197 (og Rigtst. s. A. No. 58): Til de juridiske Embedsmænd og især Sagførerne (om Stiftelse af en Pensions- og Understøttelses-Indretning). — Desuden oftere anonymt, hvoribl. imod en Mindestøtte over Statsraad C. Krohg.

Pratté, Antoine Edouard, en fransk Musiklærer, der i nogle Aar opholdt sig i Christiania, hvor han i 1842 oprettede et Sang-Institut. Gift.

Upartisk Dom over Violinspilleren Hr. Ole Bulls i Christiania 10 Decbr. 1842 givne Concert, saavel hvad hans Compositioner som hans Spil angaaer, samt nogle Reflexioner over Kunstneren, betragtet som saadan. Chra 1843. 16 S. 8. (jfr. Den Constitutionelle s. A. No. 15, 35 og 38, og Morgenbl. s. A. No. 25, 28, 31 og 35).

I Den Constitutionelle 1842: Nogle Opsatser ang. hans Sang-Institut.

Preus, Frederik Vilhelm, Næstfølgendes Broder, er født i Christianssand 25 Juli 1815, Student fra sammes Skole 1833 og medicinsk Candidat 1840; ansat 1842 som Companichirurg i Christianssandske Inf. Brigade, hvorfra han 1844 tog Afsked; fik ved kgl. Res. 19 April 1849 et Stipendium paa 300 Spd. af det Schytteske Legat, som Bidrag til en videnskabelig Udenlandsreise, under hvilken han især opholdt sig i Paris; efter Hjemkomsten blev han fra 1 Januar 1852 Reservelæge ved Rigshospitalets Afdeling for Hudsygdommene, og 29 April 1854 Batterilæge i Artilleribrigaden og practiserende Læge i Christiania. * 1853 Anna Waleska Keyser († 1853), D. af Professor Chr. Keyser (ovenfor).

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. VIII. 73—105, 137—173: Indberetning til Collegium academicum om en med Stipendium foretagen videnskabelig Reise i Udlandet.

Preus, Johan Jacob Keyser, Søn af Overlærer ved Christianssands lærde Skole Poul P. og Anne Rosine Keyser, Biskop Keysers Datter af første Ægteskab, er født i Christianssand 27 Octbr. 1813, Student fra sammes Skole 1830 og medicinsk Candidat 1838; blev 3 Septbr. 1840 Escadronschirurg i Cavall. Brig.; foretog med Stipendium af Stats-

kassen en videnskabelig Reise til Udlandet, og var efter Hjemkomsten Reservelæge ved Rigshospitalet. † ugift i Christiania af Cholera 13 Sept. 1853. (Mindedigt i Mgbl. No. 273 f. A.)

I *Magaz. f. Lægevidensk.* 2 R. I. 434—451 og II. 277—81: Indberetning til Dept. f. Kirke- og Underv.-Væsenet om en med Stipendium foretagen Reise i Udlandet. (Den förste Deel heraf er ogsaa trykt i *Univers.- og Skole-Annaler* 2 R. IV. 603—618).

Pries, Kunstgartner, havde i flere Aar opholdt sig i Norge, og døde i Kjøbenhavn 1822.

Norsk Haugebog. Chra 1822. 85 S. 8.

Printz, Hans Christian, Søn af Kjøbmand Peter P. og Johanne Catharine Petronelle Bay, er født paa Frederikshald 13 April 1817, blev Student fra sammes Skole 1838 og medicinsk Candidat 1847, efter i længere Tid desuden at have studeret og manuduceret i Botanik. Han foretog i 1844 og 1846 med Stipendier af Statskassen Reiser for i botanisk Henseende at undersøge forskjellige Egne i Norge. Han er for Tiden praktiserende Læge i Land. * en Datter af afdøde Foged i Valders, Land og Hadeland Jens Christian Meinich og Lise Berg.

Kort Udtog af Botaniken til Brug for de medicinske og pharmaceutiske Studerende. Chra 1844. IV. 215 S. 8.

Pristroph, Christian Danielsen, er født i Aure Sogn 2 Marts 1828, var fra 1846 til 1851 hvervet Soldat ved 2det Compagni i Throndhjem, og skal senere have opholdt sig i Nordland eller paa Nordmøre. * Elen Anna Wiig.

Hyrderne og Krybben, en Julegave for Børn. Thjem 1853. 32 S. 16.
Livet i Christo, en Gave til Juul og Nytaar for Børn og Voxne. ib. 1855 32 S. 16.

Q.

Qvam, Peder Olsen, Søn af Gaardbruger Ole Pedersen og Ingeborg Jonsdatter, er født paa Gaarden Kvam paa Strinden 14 Juli 1811, blev 1827 Skolelærer i Lade Sogn og 1834 ved Ilens Almueskole i Throndhjem. * 25 Febr. 1854 Johanne Nicoline Moe, D. af Undertoldbetjent Tarald M.

Methodisk ordnet ABC med Forskrifter og veiledende Bemærkninger. Thjem 1852. XII. 50 S. 8.

Qvarme, Nils Johan, Uhrmager, indviklet i M. Thranes Arbeiderurolígheder. Gift. (jfr. Norsk Retstidende 1855 S. 493 ff.)

Maidagens Magt. Dramatisk Digtning af Dr. Hjælp. Chra 1855. 31 S. 8.

Valg, første Gang i Henhold til kgl. Res. af 28 Mai 1841), samt 19 April 1848 Statsraad og Chef for Kirke-Departementet. Han har været Storthingsmand fra Frederiksstad 1827, 1828, 1830 og 1833, fra Frederikshald 1836, 1837, 1839 og 1842, samt fra Throndhjem 1848 (modtog ikke Valg 1845) og var ved flere af de senere Thing Storthings-Præsident. Han blev 1839 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen og 1847 ved Ordenens Stiftelse Commandeur af St. Olafs Orden samt 1859 Storkors af samme. Fra Marts 1839 til Juli 1841 var han Medlem af Unions-Commissionen i Stockholm. * 1822 Anna Maria Bull (f. 12 Januar 1803), D. af Kjøbmand i Frederiksstad Andreas B. og Marthe Smith. (Biographi med Portrait i Mærkelige Nordmænd 15de Hefte; jfr. Moes Efterretn. om Storthingsmænd S. 121—22 og Erlandsens Throndhjems Geistlighed 36—37. Wergeland Jødesagen i det norske Storthing).

Bør Dronninger salves og krones i Norge? Tvende Skrivelser til det kgl. Kirke-Depart. fra Trondhjems Biskop. Thjem 1846. 16 S. 8. (jfr. Krag ovenf. S. 361; R. Keyser: Betænkning i Norsk Tidsskrift I. 114—116, og (A. Stenersens) Afhandling om Kroningsaktens Betydning, sammesteds 85—114).

I Schwachs Nor, Nytaarsgave 1815: Mindesang over B. D. Prahl og tre Epigrammer.

Rieck, Jacob, Søn af Kjøbmand (siden Mægler) Jacob R. og Frederike Müller, Viceadmiral Jochum Nicolai M.s Søster, er født i Bergen 15 Jan. 1797, Student fra sammes Skole 1814 og juridisk Candidat 1818; blev 1823 Protocolsecretair og 1826 Justitssecretair i Høiesteret, samt 15 Juni 1840 Byfoged paa Frederikshald, hvor han døde 21 Juni 1851. * 182* Karen Sophie Aars (f. 1810) ovennævnte Sognepræst Jens A.s D.

I Ugebladet Hermoder, II. og III.: Enkelte prosaiske Smaastykker.

I Liunges Repertorium for Morskabslæsning III. 273—76: Prøvet Troskab, orig. Reiseskizze (formeentlig optrykt af Hermoder eller Huusvennen).

I Rigstidenden 1825 No. 33: Ang. et i et Bryllup i Valders begaaet Drab.

Riis, Claus Pavels, Søn af Justitiarius i Bergens Stiftsret Boye Christopher R. († 14 Juli 1851) og Mariane Pavels, Biskoppens Datter, er født i Bergen 19 Februar 1826, og Student fra sammes Skole 1844; opgav efter nogle Aars Ophold ved Universitetet Studeringerne, tilbragte et Aars Tid i Kjøbenhavn, og bosatte sig som Landmand paa Hovland i Tysnes ved Bergen; i 1859 antoges han som reisende Amtsgartner i Søndre Bergenhuus Amt. * Marie Elisabet Weinwich Hertzberg, ovennævnte Provst Nils H.s Datter.

Literær Polemik af Crispinus. Chra 1848. 43 S. 8.

Viser og Vers af Crispinus. ib. 1849. 48 S. 8.

Til Sæters. Dramatisk Idyl med Sange. Chra 1850. 70 S. 8. (anm. i Mgbl. f. A. No. 31 og i Bergenske Blade No. 232). 2den Udg. s. A. 77 S. 8. (opført paa Christianias Theater, Christianias norske Theater, Casino-Theatret i Kjøbenhavn og i Stockholm). — 3die Udg. ib. 1859.

Samfundsarbeider af Crispinus. For Studentersamfundets Medlemmer udg. Chra 1851. 112 S. 8.

Julegjæsten eller Lykken bedre end Forstanden. Lystspil i 3 Acter. Chra 1852. 128 S. 8.

I Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Literatur. IV. 1—38: Uddrag af Claus Pavels's Autobiographie.

I *Visebog* for det norske Studentersamfund (1856) er No. 12, 14, 36, 59, 62 og 68 af ham.

I Christiania-Posten 1849 No. 281: Et Par Vers til Morgenbladisten Spinus, af Crispinus. — Enkelte af hans Digte ere trykte i dette Blad.

I Bergenske Blade 1849 No. 176: To Riimbreve; No. 183: Confirmationsvers.

Riis, Frederik, Forriges Farbroder og Søn af Kjøbmand Johan R. og Maria Birgitta Gravengaard, er født i Christiania (døbt 3 Febr.) 1789, blev Student fra sammes Skole 1806 og juridisk Candidat 1809; blev 1810 Politifuldmægtig og 1813 Politisecretair i Christiania; fungerede 1814—15 tillige som Secretair ved Overadmiralitets-Retten og som Assessor i Agershuus Stiftsoverret, indtil han i Aug. 1815 blev constitueret og 1816 virkelig Byfoged i Christiania; 1831 Amtmand i Nordre Bergenhuus Amt, 1832 Stiftamtmand i Throndhjems og 21 Jan. 1840 Stiftamtmand i Agershuus Stift og Amtmand i Amtet, hvilket sidste Embede fragik ved Udgangen af 1842. Han blev 1825 Ridder af Vasaordenen og 183* af Nordstjernen. † i Christiania 22 Octbr. 1845. * 1. Anne Smith, Datter af Kjøbmand Lars S. i Christiania og Magdalene Gude; 2. Henriette Collett (f. 1799, † 19 Febr. 1857), D. af Statsraad Jonas C. og Maren Kirstine Collett.

I Beretning om den økonomiske Tilstand i Norge 1830—1835, S. 265—277: Beretning om Søndre Throndhjems Amts Tilstand i Femaaret, og i Beretningen for 1836—1840, S. 17—25 ligesaa om Agershuus Amt.

I Samling af Bemærkninger ved Udkast til Lov ang. Forbrydelser (Chra 1842. 4.) S. 84—96: Oplysninger ang. Straf af Fængsel paa Vand og Brød m. v.

Riis, Marie.

Farvebog. Anviisning til Uld-, Bomulds- og Silketøiers Farvning. Moss 1833. 32 S. 8.

Rode, Carl Ferdinand, død som Bogtrykker i Drammen.

Procedure og Domme udi trende Processer eller Trykkefrihedsactioner i Anledning af tvende Indrykkelser i Drammens Tidende No. 69 for 1821. Udgivne. Drammen 1822. 176 S. 8.

Udgiver af Drammens Tidende fra dens Begyndelse 1817 til 1 Juli 1833.

Rode, Frederik, efternævnte Generalkrigscommissair R.s Søn, er født i Kjøbenhavn 23 Septbr. 1800, blev privat dimitteret 1819 og theologisk Candidat 1824; ansattes 1825 som Lærer ved Christiania Kathedralskole, blev 1826 Sognepræst til Alten-Talvig og kort efter Provst i Vestfinmarkens Provsti, 1834 Sognepræst til Gjerpen, 1843 Provst i Bamle Provsti, 1854 Stiftsprovst i Christiania og 23 April 1859 Sognepræst til Lier. Han var

1833 Storthingsmand fra Finmarkens Amt, blev 1853 Ridder af St. O. O. og 1855 Hofprædikant. * 1 1826 Olava Holter (f. 1807, † i Talvig 1828). 2 Anne Lucie Holter (f. 1809), Døtre af Overtoldbetjent i Drammen, R. D. O., Iver Holter og Elen Dorothea Lange, ovennævnte Provst Alexander L.s Søster. (jfr. Erlandsen, Tromsø Geistl. 9—10. — Portrait, lith. 1857).

Forklaring til Dr. M. Luthers Catechismus, en kortfattet Omarbeidelse af Pontoppidans Forklaring. Skien 1840. 79 S. 12.

Liigtaler over Viceadmiral J. S. Fabricius og hans tidligere afdøde Hustru Elisabeth Marie f. Schive. ib. 1841. 12 S. 8.

Optegnelser fra Finmarken, samlede i Aarene 1826—1834 og udg. som et Bidrag til Finmarkens Statistik. Med 5 Karter. ib. 1842. 340 S. 8. (Anm. i D. Constit. f. A. No. 353).

I Prædikener af norske Geistlige I. 173—81: Prædiken paa 3die Søndag i Faste.

I Budstikken. Ny Samling III. (1832) S. 21—30: Om Jordbruget i Finmarken.

I Morgenbladet 1828 No. 147: Uddrag af et Brev ang. Capt Brookes usandfærdige Beretning om Finmarken. 4 Sp. 1841 No. 140. 141: Om Kirkedepartementets Fortolkning af Loven om Almueskolevæsenet paa Landet. (Svar i Den Constit. f. A. No. 168, og Tilsvar fra R. i No. 217. 218).

Rode, Hans Henrik, Søn af Major Georg Frederik R. († 1 Marts 1786) og Wilhelmine Stockfleth, er født i Frederikshald 9 Sept. 1767, gjennemgik Landcadet-Academiet i Kjøbenhavn, og var senere ansat som Officier og Lærer ved Landcadet-Academiet i Rendsborg, blev Overadjutant 180* og fulgte 1809 Prinds Frederik af Hessen til Norge som Generalqvarteermester-Lieutenant. Under Felttoget i 1814 commanderede han som Oberst og Generaladjutant-Lieutenant en Reservebrigade paa Hedemarken, og blev 13 Octbr. 1814 General-Krigscommissair for Land- og Søetaten. 1817 Ridder af Sværdordenen. Medlem af det kgl. Svenske Krigs-Vetenskaps-Academie. † paa sin Gaard Hellerud i Aker 29 Decbr. 1830. * 179* Caritte Wilhelmine Holst (f. 10 Juni 1778).

I Dansk Krigsbibliothek. I. 208 ff. 319 ff. II. 44 ff. 171 ff. 233 ff. III. 233 ff. IV. 77 ff.: Recruterexercering (jfr. V. 128).

I 1ste overord. Storthings Forhandlinger 1814 (2den Udg.) 172—178: Bemærkninger ved det Spørgsmaal: Kan Krigen med Sverige fortsættes til Fordeel for Norge?

Rode, William Walker, Forriges Broder, er født paa Frederikshald 3 Septbr. 1765; var 1798 Premierlieutenant, og døde som Capitain à la suite i Infanteriet. * 1798 Catharina Calmeyer (f. i Birid 20 Decbr. 1772, † 1853), D. af Bogholder C.

Felttjenesten for subalterne Officierer, især af Infanteriet af v. Krohn. Fordansket. Chra 1813. X. 262. 8.

Rodtwitt, Laurits (Laurentius) Augustinus, Søn af Major Otto Christopher R. († 1799) og Else Lund Melbal, er født paa Gaar-

den Ørstenvig i Volden paa Søndmøre 11 Juli 1773, blev Student fra Bergens Skole 1794 og theologisk Candidat 1799; ansattes 1800 som personel Capellan i Volden, var 1802—1813 Hjælpepræst paa forskjellige Steder i Bergens Stift, senest i Leirdal, og blev 16 Juli 1813 Sognepræst til Vanevlen, fra hvilket Kald han som sindssyg entlediges 13 Januar 1820, og døde i Bergen 18 Febr. 1829. * 17 Septbr. 1801 Abelone Catharina Schiønning Bødtker (døbt 25 Januar 1780), D. af Sognepræst i Skien, senere til Volden, Frederik Adrian B. († 1801).

Ligtale over Provst Bødtker. Bergen 1801. — Prædiken paa Fredsfesten 1 Januar 1802. ib. — Prædiken paa 20 Sønd. eft. Trefoldighed. ib. 1803. — Sørgetale over Provst Nørdam. Kbhvn 1803. — I Hefteskriftet Hermoder IX. 12—24: Æreminde over Prof. Hans Strøm; X. 119—123: Æreminde over P. A. Bernstorff; XIII. 37—50: Liedals-Hornet, et Digt; desuden flere Digte sammesteds. — I Minerva 1798. III. 272—78, 1799. I. 85—90: Efterretninger om S. K. Aarflot. — I *Topogr. Journal* XXII. 80—113. 189—92: Bergen og omliggende Egn, et Digt med Anmærkninger; jfr. F. C. H. Arentz's Svar paa R.s Beskyldninger i XXV. 166—193. — I Aarflots Norske Landboblad 1811 No. 25. 26 o. fl.: Fortegnelse over Leirdalske Ord og Talemaader.

Nogle enkelte Prædikener af ham skal være trykte i Bergen.

Roggen, Bernhard, Søn af Kjøbmand Ole Beyer R. og Henrikke Lucie Danchertsen, er født i Bergen 5 Marts 1825, blev Student 1847 og studerede i nogle Aar Theologi, hvilket han har opgivet, og er Lærer ved en Privatskole i Christiania.

Forsøg i Critik og Æsthetik. Vang paa Hedemarken 1848. 44 S. 8. (anon.)

Fortællinger af *Bernhard Olrik.* Chra. 1851. 185 S. 8. (anm. i Chr.-Post. No. 778; jfr. No. 794. 798).

Ordklasser og Sætningsdele. Trykt som Manuskript. Kra 1858. S. 8. (anm. i Chr.-Post. f. A. 4 Marts af Martin Arnesen).

I Norske Tilskuer 1851 No. 33: Anmeld. af Aftnerne paa Egelund; No. 38: Studentermødet (Digt); No. 39: Anm. af Jensens Digte. 1852 No. 23: Fra Akers Kirke (Digt); No. 37: Noget om Theatrets Repertoire; No. 42: Lidt om Norskheden; No. 43: Prolog i norske Theaterskole; No. 50: Anm. af Munchs Sorg og Trøst; No. 51: Om Nationaliteten i vor Poesi. 1853 No. 4. J. L. Runeberg; No. 17: Skjønliteratur; No. 18: Livets Stemninger (3 Digte).

I Christiania-Posten 1853 No. 1714 ff.: Om Romanlæsning og dens Forhold til Skolen; No. 1729: Kongshavn (Digt); No. 1778: Sirenernes Ø. 1854 No. 1910, 11: Om Theater-Repertoiret. 1855 No. 2310: Anm. af Hauges Macbeth; No. 2330: Om norske Skuespillerinder ved den danske Scene; No. 2360: Om det danske og norske Theater; No. 2346: Et Fiskerhjem. 1856 No. 2669: Til Spørgeren i Anl. af det norske Theater; No. 2704: Anmeld. af Thorarin og Valgerd; No. 2799: Det norske Theater og Hr. Brun; No. 2904: Thekla Knøs.

I Morgenbladet 1858 No. 234: To Breve om Pigebørns Skoleundervíisning.

Rohde, Ernst, en Tydsker fra de russiske Østersø-Lande, var i flere Aar Handelsmand i Christiania samt russisk Viceconsul og fra 1822 russisk Consul sammesteds; kjøbte senere Hafslund Gods i Smaalenene, hvor han

nogen Tid var bosat, og døde paa Lille-Frogner ved Christiania 12 Marts 1832, 59 Aar gl. *

I Nationalbladet XX. 9—27: Hvorledes kan den herskende Pengemangel afskaffes? (Herimod Bemærkninger af C. N. Scavenius i s. Bl. XXI. 217—232).

Rolfsen, August Konow, Broder af Følgende, er født i Bergen 15 Octbr. 1818, var først Handelsmand, studerede siden Agronomi i Sverige og i Hohenheim ved Stuttgart, og var 1850—1854 Bestyrer af Søndre Bergenhuus Amts Landbrugsskole paa Sandvigen i Kvindhered. † ved Bergen 1855.

Besuch eines Systems der Staatsøkonomie. Stuttgart 1847. IV. 74 S. 8.

Nogle Bemærkninger fra økonomisk Standpunkt mod Odelsrettens Ophævelse og om Aasædesretten. Chra 1849. 55 S. 8.

Rolfsen, Ludolph Johan, Søn af Skibsbyggmester Tønnes R. og Sophie Marie Konow, er født i Bergen 16 Marts 1814, blev 1839 Secondlieut. i Bergenske Infant.-Brigade, 1842 Premierlieut., 1854 Capitain og Divisionschef i Landvæernet samt 4 Aug. s. A. Chef for Strynske Compagni.

Originalt Foredrag af den *rene Matematik.* 1ste Hefte. Bergen 1841. 87 S. 8.

Rolfsen, Ole Hansen, Søn af Kjøbmand Jørgen R. og Susanne Marie Hansen, er født i Mandal 5 Juni 1808; blev Student 1827, var fra Juni 1829 til Octbr. 1831 constitueret Adjunkt ved Christiansands Skole, blev juridisk Candidat 1833; Copist i Justitsdepartementet 1834; ansattes 1839 som Underretsprocurator i Buskeruds Amt, men tiltraadte ei denne Post, da han s. A. blev const. Fuldmægtig i Justits-Depart. 1841 blev han Overretsprocurator og 13 Septbr. 1844 Advocat i Høiesteret. * Magdalene Reimert Hemsen (f. i Christiansand 7 Septbr. 1811), D. af Overtoldbetjent Carl Frederik H. og Birgitte Reimert.

Retslærens Begreb. Chra 1836. 32 S. 8.

Formularbog, indeholdende Regler og Formularer for de forskjellige Contracter, Documenter, Ansøgninger m. v. ib. 1838. X. 456 S. 8. 2det Opl. ib. 1839. S. 3die forøg. og forbedr. Opl. ib. 1842. XI. 478 S. — Supplement til R.s Formularbog, 1, 2 og 3 Udgave. Chra 1843. 16 S. 8. 4de Udgave 1859.

Om Umyndige og Værger samt hvad dermed staaer i Forbindelse. Chra 1839. VI. 154 S. 8.

Almindelig Huusret eller Haandbog i den norske Lovkyndighed til Brug for alle Stænder. I. Chra 1839. 384 S. 2det forbedr. Opl. ib. 1840. IV. 384 S. — II. ib. 1841. 685. X. S. 8. (jfr. Morgenbl. 1840. No. 13. 37. 38). — Tillæg til Rolfsens almindelige Huusret. ib. 1843. IV. 132 S. 8.

Om Formandskaberne paa Landet og i Kjøbstæderne. Chra 1841. IV. 216, 79 S. 8.

Den norske Landmands juridiske Pligter og Rettigheder eller Norsk Landboret. Chra 1843. XX. 355 S. 8. — 2det Oplag med Supplement af L. Thurmann. (35 S.) Udg. under Forf.s Tilsyn. Chra 1850. 389 S. 8.

Udgiver med J. Homann af Norsk juridisk Tidsskrift. 1 Bind (Chra 1846), hvori af ham: 1—26: Grundrids af Criminalprocessen i England og Frankrig, sammenlignet med den criminelle Retspleie hos os; 49—56: Bemærkn. ang. en

paatænkt Forening af Foged- og Sorenskriver-Embederne; 144—148: Ang. Lov om Forligelsesvæsenet § 80; 193—214: Bemærkninger ved Hjelms Udkast til en alm. borgerlig Lovbog; 401—17: Om særskilte Handelsretter.

I Den Constitutionelle 1842 No. 360: Bør formildende Straffelove gives tilbagevirkende Kraft?

I Morgenbladet 1846 No. 89: Bemærkninger ved en i Bl. indført Extract af en Overretsdom. 1848 No. 3: Om et forandret Laanesystem (heri et Forslag til Oprettelse af Creditkassen). 1849 No. 4: Om særskilte Handelsretter. 1850 No. 201: Nogle Ord om at Christiania Huuseiere bør udtræde af den alm. Brandforsikrings-Indretning.

I Aftenbladet 1856 No. 71. 91: Nogle Ord om de unionelle Anliggender.

Roll, Jacob, Søn af Proprietair Nils R. og Helene Restingen (der senere ægtede Generalmajor Lund), er født i Spydeberg 17 Mai 1783, blev Student fra Christiania Skole, og juridisk Candidat 1804; blev 1805 Regimentsqvarteermester og Auditeur ved Smaalenske Dragon-Regiment, var som saadan Medlem af Overcriminalretten, samt Krigsfiskal 1814—1815; blev 1815 Assessor og 10 Decbr. 1828 Justitiarius i Throndhjems Stiftsoverret, hvorfra han tog Afsked 14 Aug. 1855. Han har tillige været Bankdirekteur fra Norges Bank stiftedes og indtil 185*, og Storthingsmand fra Throndhjems By i Aarene 1833, 1836 og 1840; han er Ridder af Nordstjernen og St. Olafs Orden. * 1. Emilie Pihl, D. af ovennævnte Prof. Ole P. 2. Ovidia Motzfeldt, ovennævnte Assessor Frederik M.s Søster, samt Enke efter Kjøbmand Frich i Throndhjem. 3. Nicoline Selmer, D. af tit. Generalauditeur S. i Throndhjem.

I Morgenstjernes Beretning om Staffeldts Forhold I. 32—48: Actions-Indlæg mod Generallieut. Staffeldt; 82—87: Replique paa Defensors Indlæg.

Roll, Wilhelm Gottlieb, Søn af Brigadelæge i Throndhjem Christian Gottlieb R., R W. O. († 1844) og Albertine Ovidia Krag, er født i Throndhjem 9 Febr. 1817, blev privat dimitteret 1833 og medicinsk Candidat 1838; ansattes 1840 som Compagnichirurg i Armeen, og blev 26 Octbr. 1843 Bataillonslæge i Artilleribrigaden, med Station i Throndhjem. Han deeltog i Naturforskermødet i Kjøbenhavn 1847. * 1. Johanne Sophie Munch (f. 4 Marts 1821, † 1 April 1853). 2. Josephine Munch (f. 20 Decbr. 1824), Døtre af ovennævnte Stiftsprovst Edvard M.

I *Magazin f. Lægevidensk.* I. 47—48: Brud af Underkjæven, helbredet. 2den Række I. 496—510: Det skand. Naturforsker-Selskabs 5te Møde i Kjøbenhavn, hovedsagel. hvad dets medicinske Sections Virksomhed angaaer. II. 1—15: Beretning om en Epidemie af Angina diphtheritica i Throndhjem; 201—212: Om Reform i vort militaire Lægevæsen.

I *Militairt Tidsskrift* 3 Række IV. 471—482: Hvorledes kan den norske Armee i den nærmeste Fremtid sikre sig et paalideligt Lægevæsen for Krig og Fred?

Rolland, Peder Larsen, Søn af Gaardbruger Lars Johannessøn R. og Magdalena Olsdatter, er født paa Gaarden Rolland i Haus

Prestegjeld 1827, var fra 1845—1854 Handelsbetjent i Bergen og nedsatte sig 1854 som Boghandler sammesteds. * 1855 Cecilia Lohmann, D. af Rebslagermester L. i Bergen.

Det gyldne Klenodie, Psalmer samlede og udgivne. Bergen 185*. 6te Opl. Bergen 1858. 120 S. 8.

Varsler om Dommedag, aandelige Sange. Bergen 1856. 6te Opl. ib. 1858. 62 S. 12. Nyt Opl. 1859. ib. 64 S. 12.

Andagtsbog for Land- og Sømænd. ib. 1857. 80 S. 8.

Aandelige Leilighedssange for Livet fra Vuggen til Graven. ib. 1858. 144 S. 8.

Han er Forfatter af forskjellige Viser i sin Hjembygds Maal, og har leveret Bidrag til flere Blade, hvoriblandt Norsk Kirketidende.

Roosen, Carl Bonaparte, Søn af Kjøbmand, Commerceraad Herman R. og Johanne Dorthea Testrup, er født i Arendal 27 August 1800, blev 1816 Secondlieutenant ved Vesterlehnske Regiment, overgik 1819 til Ingenieurbrigaden, hvori han 1837 blev Premierlieutenant, 1842 Stabscapitain og Januar 1846 Capitain. Han er siden 1845 Chef for Throndhjems Ingenieur-Detachement. * 1849 Camilla Marie Thrane (f. i Ager 12 Juli 1813), D. af Administrator ved Rigsbanken David T. og Helene Sophie Bull.

Frederikssteen — Kongsvinger Fæstning. Nogle Ord til Besvarelse af de 2de Spørgsmaale: 1. Hvad militairt Værd har Fæstningerne F. og K.? 2. Kan Norges forandrede politiske Forfatning gjøre en Sløifning .... nødvendig? Chra 1827. 26 S. 8. (Anm. af P. M. Vosgraff i Militairt Tidsskr. I. Svar fra R. i Morgbl. 1831 No. 164).

Christiania og Omegn. Beskreven især til Veiledning for Reisende (m. Plan). Chra 1828. VI. 71 S. 8.

Betragtninger i Anl. af Nordmændenes Folkefest den 17 Mai. Af en Nordmand. (anon.) Chra 1829. 36 S. 8.

En Normands Alvorstale i Anl. af Svenskeren G. Djurbergs falske Geographie for Begyndere m. Hens. til Norge. Fhald 1833. 24 S. 8.

En Normands Alvorsord i Anl. af Begivenhederne ved Krohgstøttens Afsløring 17 Mai 1833. Fhald 1834. S. 8.

Norges og Sveriges Geographi for Begyndere. Chra 1839. 32 S. 8.

Norwegen und Schweden. Ein geographisches Abriss. Chra 1841. VI. 30 S. 8.

Mathematisk-geograph. Beskrivelse over Generalkartet over Kgr. Norge 1849. Thjem 1849. 8 S. 4.

Den franske Armees Militair-Administration, fremstillet efter Foredrag i Paris for Generalstabens Officerer. Thjem 1856. S. 8.

Om Throndhjems Domkirkes saakaldte Restauration og dens fremtidige Istandsættelse og Afbenyttelse. Thjem 1857. 11 S. 8.

Sebastopols Beleiring. Uddrag af det i Paris udkomne Værk Journal des Opérations du génie, par le général du génie Niel, med et Kart over Beleiringen. Thjem 1859. 88 S. 8.

Følgende Kartarbeider ere af ham:

Kart over Norge. Chra 1824. 2 lithogr. Pl. fol. — 2den omtegnede Udg. Chra 1829. 2 lith. Pl. — Kart over *Christiania* med nærmeste Omgivelser. Chra 1830.

2den Udg. 1843. 4. — Kart over *Norge* til Brug ved Borger-, og Almueskoler. 1835. — Kart over *det nordlige Norge*. 1841.

Frederikshald med Fæstningen *Frederikssteen* og Omegn. Chra 1830.

Kart over Norge og Sverige. Chra 1839. — *General-Kart* over den *nordlige Deel* af *Kgr. Norge* (Noregr). Grundet paa de tilendebragte astron. og geodæt. Iagttagelser m. m. Kra 1845 (Staalstik. Paris.) fol. — Ligesaa over den *sydlige Deel*. ib. 1848. fol. (Anm. af N. St. Wergeland i Norsk Tidsskr. III. 28—33; jfr. IV. 100. R.s Svar i Morgenbl. 1849 No. 289. 345 og 1851 No. 96. 129. jfr. No. 106. 130. Nyt Oplag under Arbeide).

I Morgenbladet 1834 No. 48: Betragtninger over Rodes, Langes og Holmboes Beforbringer; jfr. 53; 1835 No. 65: Betragtn. ved nogle i den senere Tid besatte Embeder. 1836 No. 11: Om Kongsvinger Fæstning og de i Forbindelse med samme forefaldne Tildragelser i Aaret 1835. (Denne Artikel paadrog ham Krigsretssag, hvorom mere i Morgenbl. s. A. paa flere Steder, saasom R.s Forsvars-Indlæg i Till. No. 101. 104; jfr. Sagen i Fr. Brandts Repertorium for praktisk Lovkyndighed II. 208—217). 1837 No. 88: Om Djurbergs Geographi för begynnare. 1840 No. 12 Till.: Tredie og sidste Akt af Kongsvinger-Dramaet, eller Kongsvingersagens Anhængiggjørelse for 9de Storthings Odelsthing (jfr. Storthingsforhandl. 1839. Juli I. 516). 1841 No. 69. 70 Till.: Drama fra Frederikssteens Fæstning. 1851 No. 210: Militaire Forholde (jfr. Chr.-Post. No. 1057). 1856 No. 277: Om Skandseværket i Throndhjem.

Roosen, Herman Nicolai, Efternævntes Søn, er født i Holden 22 Juli 1817, Student fra Skiens Skole 1836, theologisk Candidat 1840 og juridisk Candidat 1843 (44 og 45); ansattes 1846 som Lærer i Religion, Historie og Geographi, samt senere tillige i Norsk ved Søcadet-Institutet i Frederiksværn, og fik 1 Febr. 1855 kongelig Udnævnelse som saadan.

Lærebog i den græsk-romerske Mythologi til Oplysning af klassiske Forfattere, Digtere og Kunstværker. Efter Nosl og Chapsal overs. m. nogle Forandringer. Chra 1856. S. 8. (Anm. i Morgenbl. s. A. No. 296 og i Illustr. Nyhetsbl. No. 45 af L. L. Daae).

Reizeskizzer fra Syden af H. R. Kjøbenhavn 1857. 244 S. 8.

Reiseskizzer fra Norden af H. R. Chra 1858. 205 S. 8.

Nogle Minder fra 1858 af H. R. Chra 1859. 103 S. 8.

I Morgenbladet 1852 No. 327. 328 og følg. No.: Reiseskizzer fra Syden af en Dagbog (jfr. ovenfor).

I Christiania-Posten 1855 No. 2275 f. 2481, 86, 88, 92: Reiseskizzer fra Syden af en Dagbog.

Roosen, Johannes Classen, fornævnte Ingenieur-Capitain Carl B. R.s Broder, er født i Arendal c. 1790, Student 1808, Ex. ved det chirurgiske Academie 1813, chirurgisk Candidat paa Frederiks Hospital 1812—13; blev Distriktslæge i Nedre Thelemarken, fra hvilket Embede han 1835 tog Afsked for at modtage privat Ansættelse i Porsgrund og Osebakken, og blev 12 Febr. 1841 Distriktslæge i Laurvig, hvor han døde 2 Juli 1852. * Henriette Petrine Wismer († 30 Marts 1858).

I Eyr IX. 333—39: Om Qvaksalvere. X. 119—146: Om Halshugning (Decollatio).

I *Magazin for Lægevidenskaben* V. 50—94: Om Gastromalacie hos Børn. VII. 97—109: Om Børneskriget som Symptom i Børnesygdomme.

Roscher, Carl Ludvig Theodor, Søn af Friederich Christian Gotthilf R., der 182* ansattes som Inspecteur ved Modums Blaafarveverk, og Augusta Elisabetha Hubbauer, er født 12 Novbr. 1818 i Hoenberg i Baden, Student fra Møllers Institut 1837 og medicinsk Candidat 1845; praktiserende Læge i Lillesand fra 184*—185*, og derpaa ligesaa i Mandal. * . . . . Nielsen.

En Tvivlers Blik i Naturen, et Digt af Gellina. Chra 1838. 22 S. 12.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2 R. I. 165—71: Embryotomie; II. 649—56: Beskrivelse af en Abort.

Rosenkilde, Adolph, Søn af kongelig Skuespiller Christian Nyman R. og M. Christensen, er født i Kjøbenhavn omtr. 1817, tog Examen artium sammesteds, og blev senere Elev ved det kgl. Theater; ansattes 1839 som Skuespiller ved Christiania Theater, hvilket han forlod 1850, da han fik Ansættelse ved Casino-Theatret i Kjøbenhavn, og blev senere kongelig Skuespiller sammesteds. * Anna Paaske, Skuespillerinde.

En Jøde i Mandal, Vaudeville i een Akt. Chra 1849. 110 S. 8. (anm. i Chr.-Post. No. 213. jfr. No. 221. 224).

Rosenkrantz, Marcus Gjøe, Søn af Oberstlieutenant og Commandant paa Vardøhuus Otto Christian R. og Karen Rønnow, er født paa Gaarden Vigvold i Thvet 25 Januar 1762, blev 1784 juridisk Candidat og samme Aar Hofjunker; 1785 overordentlig Assessor ved Overhofretten i Christiania, hvor han forblev til 1790, da han flyttede til et i Jylland kjøbt Gods; foretog en Udenlandsreise, og blev 1794 Præsident i Christiania Magistrat, hvilket Embede han nedlagde 1797 og flyttede til sin Hustrus Godser Hafslund og Borregaard; blev 1804 Amtmand i Smaalenene, s. A. Kammerherre; 2 Septbr. 1807 tillige Medlem af den interimistiske Regjeringscommission i Norge (til dens Ophævelse), Januar 1810 Stiftamtmand i Agershuus samt senere Medlem af Overcriminalretten og Finantscasse-Directionen i Norge; nedlagde Stiftamtmandsembedet Novbr. 1812, og blev Januar 1813 Directeur for Rigsbankens norske Afdeling. Han blev 1809 Commandeur og 1812 Storkors af Danebroge samt Danebrogsmand. Indtraadte 1814 som Medlem af Regentskabsraadet og blev i Mai s. A. Statsraad, i hvilken Egenskab han fra 14 Aug. til 4 Novbr. 1814 stod i Spidsen for Norges Regjering. Nedlagde sine Embeder i Januar 1815, da han blev Commandeur af Nordstjernen. Storthingsmand fra Smaalenenes Amt 1818 og fra Frederikshald 1824, 1827 og 1828. Blev 1818, da han var Formand for Storthingets Deputation til Stockholm i Anledning af Carl Johans Thronbestigelse, Ridder af Serafimerordenen. † i Christiania *11 Mai* 1838. * 1. Amalia Tugendreich v. Barner, † 179*. 2. 21 Juni

1796 Maren Juel (f. 1749 i Christiania, † sammesteds 20 Jan. 1815, D. af Justitsraad og Assessor Hans J. og Else Sophia Dorothea Rasch), Enke efter Zahlkasserer Peder Holter og Generalauditeur Ole Christopher Wessel. (Autobiograpi nedenfor. Nekrolog i Morgenbl. 1838 No. 133 og i Den Const. s. A. No. 134, jfr. Norske Huusven I. No. 9. Moes Tidsskr. I. 253 og p. fl. St. Aalls Erindringer, 2 Udg. især S. 100. Morgenbl. 1832 No. 251. Budstikken IV. 451. VII. 777. 791).

Nogle Ord om Saugbrug og Saugbrugs-Privilegier. Chra 1815. 16 S. 8.

I Hermoder II. (1822) No. 36. 37: Skizze af M. G. Rosenkrantz's Levnetsløb. (Med Portrait).

Rosenqvist, Einar Thambeskjelver, Søn af Sogneprest til Bolden Johannes Emilius R. († 1854) og Eleonore Frederikke Claesen (fra Elbing, † i Christiania 1856), er født i Christianssand 7 Februar 1817, blev Secondlieutenant i Marinen 1836, Premierlieutenant 1849 og Capitainlieutenant 23 Januar 1858; var i flere Aar Navigations-Examinator i Christianssand, overdroges 1852—53 af Marine-Departementet at undersøge Lodsvæsenet langs Kysten, og blev 1856 constitueret Overlods Søndenfjelds. Storthingsmand fra Christianssand 1851. * 1845 Birthe Nemine Marie Breda (f. 12 Novbr. 1820), D. af Oberstlieutenant Halvor B. og Elen Johanne Koch.

I Den Constitutionelle 1843 No. 136. 207. 269: Om Navigations-Examen. (jfr. H. J. Horns Svar i No. 182, 328, 331. og Morgenbl. s. A. No. 199. 231).

Et af ham i Forening med Premierlieut. Hugo Lous udarbeidet Forslag til Lov om Lodsvæsenet blev som kongelig Proposition forelagt Storthinget 1860.

Rosenvinge, E. C., (formodentlig Ebbe Carsten, og da) Søn af Eiler R. og Karen Margrete Coldevin, døbt i Frosten 6 Marts 1770; var 1804 Premierlieutenant i 1ste Throndhj. Infanteri-Regiment og gift med Else Margrete Monrad (f. paa Strinden 1779), D. af Generalkrigs-Commissair M. og Bolette Sommer.

Paalidelig Kunst at fange Ræve. Thjem 1847 (?). 8. (i forseglede Exemplarer).

Rosing, Anton, Søn af Fabrikeier Christen Wilhelm R. og Margery Vibe Scheel, er født i Frederiksstad 15 August 1828, tog Examen i Chemie ved det polytekniske Institut i Kjøbenhavn, fik 1855 et Reisestipendium af Statskassen, har senere opholdt sig i Tharand i Sachsen, i Paris, London og Edinburgh, og er bestemt til efter Hjemkomsten at ansættes som Lærer i Agrikulturchemie ved den høiere Landbrugsskole paa Aas.

Med-*Redaktør* af *Polyteknisk Tidsskrift*, hvori bl. M. af ham: I. (1854) No. 1: Om Aluminium; No. 3, 6, 15: Chemiske Elementer; No. 10: Om den chemiske Beskaffenhed af Overrrislingsvand; No. 23: Arsenik. II. No. 4: Midler til at skjelne mellem Lin og Bomuld; No. 5: Referat af nyere Opdagelser i Chemien.

I Norsk Folke-Kalender 1853. 62—77: Om Forbrændingen, m. 3 Træsnit. 1854. 81—102: Om Flammen og dens Anvendelse, m. 8 Træsnit.

I Illustr. Nyhedsblad 1853 No. 8. 9: Zinkhvidt.

I *Comptes rendus* des séances de l'Académie des Sciences. (Tomes 44 et 45. Paris. June, Aug., Jan., Fevr. 1857. 1858. 4.): Recherches sur l'acide pyrogallique; Quelques essais dans la série nitro-acetique; Note sur l'action du cyonhydrate d'ammoniaque sur l'alloxane; Note sur l'action de cerchlorure de phosphore sur chlorure de benzole (de 3 sidste i Forening med L. Chichkoff).

Rosted, Jacob, Søn af Sognepræst i Høland Jacob R. og Gerthrud Petronelle Hofgaard, er født i Hølands Præstegaard 23 Octbr. 1750, blev Student 1766 og theologisk Candidat 177*; blev 1777 Hører, 1780, efterat have taget Magistergraden, Subrector, 1781 Conrector og 7 Octbr. 1803 Rector ved Christiania Kathedralskole. Han fik 1805 Titel af Professor, blev 1811 Ridder af Danebroge, 1825 af Wasaordenen og 1832 af Nordstjernen. 1820 Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem. I 1827 høitideligholdt han sit 50aarige Embedsjubileum, og stiftede hans Disciple »det Rostedske Legat« til hans Minde. Han tog Afsked 26 Novbr. 1832 og døde i Christiania 8 Octbr. 1833. * 23 Juli 1783 Anne Elisabeth Lovise Rosted (døbt i Hersølge Kirke 18 Mai 1759, D. af Amts- og Stiftsforvalter Kammerraad Jens R. paa Billesborg og Cathrine Reiersen. (Biographi (af H. T. Winther) med Portrait i Bien VII. 120—26 og i Mærk. Nordmænd II. Portr. særskilt i Kobb. Kbhvn 181*. Mindedigt af W. H. Buch i dennes Saml. Digte 77—80. jfr. Forhandlinger ved J. Rosteds Jubileum af St. J. Stenersen. Erkjendtlige Disciples Afskedsord til J. Rosted ved hans Jordefærd. Chra 1833).

Rosenmüllers christelige Underviisning for Ungdommen. Overs. Kbhvn 1774. 8. — Afhandling om borgerlig Frihed. Program. Chra 1781. 8. — Beskrivelse over den paa Pergament skrevne Bibel i det Deichmanske Bibliothek. ib. 1786. 4. — Om det Danske Kongehuses Ælde. Chra 1790. 4. — Indbydelse til en Sørgefest over Herman Colbjørnsen og Ole Christopher Wessel. ib. 1795. fol. — Om Christiania Kathedralskole og dens Midler i forrige Forfatning. (Program). Chra 1800. 4. — De sædvanlige Aarsager, hvorfor saa Mange bestemmes til Studeringer, som ikke have naturlig Beqvemhed dertil. (Program). Chra 1801. 8. S. 4. — De lærde Sprogs Vigtighed i vor Opdragelse (Program). Chra 1802. 4. — Indbydelse til en Fest p. Kong Christian VII.s Fødselsdag. ib. 1806. fol. — Underviisning i Modersmaalet som en meget vigtig Deel af den stud. Ungdoms Underviisning i Skolen. (Program). Chra 1806. 4. — Indbydelse til en Fest i Anl. af Kong Frederik VI.s Thronbestigelse. Chra 1808. fol. — Forsøg til en Rhetorik i Udtog af Hugo Blairs Forelæsninger over Rhetoriken. Chra 1810. 8. S. (2den Udg. nedenfor). — Om Patriotisme. Chra 1811. 4. — Om Orden som det bedste Middel til at befordre og vedligeholde Sædelighed hos Ungdommen. (Program). Chra 1811. 10 S. 4.

Redaktør af *Topographisk Journal f. Norge*, udg. af det topographiske Selskab (34 Hefter. Chra 1792—1808. 8.), hvori af ham: 3 H. 1—74: Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Alunverket ved Opslo. 15 H. 83—92: Om den i Egnen af Christiania foretagne Boring efter Steenkul. — Redaktør af Tidsskriftet Hermoder No. 8—15 (Chra 1797—1800. 8.), hvori af ham: IX. 66—87: Svar paa Wilses Nogle Ord til det norske Publicum; XIV. 71—103: Undersøgelse om det er rigtigt

at i ethvert Land Agtelsen for Forstandsevner tiltager. — I Egeria. II. Aarg. I. 72—92: En Skoletale 1 Octbr. 1804. — I Engelstofts Univers.- og Skole-Annaler 1806. II. 205—23, 1811. I. 161—78. II. 1—19 ere R.s ovenfor anførte Programmer fra 1806 og 1811 optrykte. — I Budstikken 1812 No. 1—6: Tale om de gjensidige Fordele Universitetet og Selskabet for Norges Vel kunne have af hinanden. — I Hist. philos. Samlinger af Selsk. f. N. Vel, III. 2 B. 237—55: Om den Skik at høitideligholde sin egen og Andres Fødselsdag, dens moralske, og med Hensyn til Fyrsternes Fødselsdage, ogsaa politiske Værd.

Efter 1814 udgav han:

Indbydelsesskrift. (Om de gamle Sprogs Rigdom paa Former og Fordelen deraf). Chra 1814. 11 S. 4.

Indbydelsesskrift. (Kort Udsigt over det norske Sprog m. H. t. de Forandringer, det har undergaaet). Chra 1816. 13 S. 4.

Indbydelsesskrift. (En pædagogisk Undersøgelse om det Hensyn, der bør tages til Elevernes forskjellige Evner). Chra 1818. 10 S. 4.

Indbydelsesskrift. (Om Vigtigheden af Smagens Dannelse for Underviisningen). Chra 1820. 9 S. 4.

Forsøg til en Rhetorik i et Udtog af Hugh Blairs Forelæsninger over Rhetoriken, m. H. t. Underv. i de lærde Skoler. 2det noget forb. Opl. Chra 1824. X. 192 S. 8.

Indbydelsesskrift. (Om Forholdet mellem Staten og Opdragelsen). Chra 1826. 10 S. 4.

Første Bog af Xenophons Cyropædie, oversat af det Græske. Chra 1833. 68 S. 8.

I Nationalbladet X. (1818) 81—96: Nogle Anmærkninger ved Udkastet til en Lov ang. de lærde Skoler, affattet af Lovcomiteen.

Roverud, Lars, er født i Christiania, hvor Faderen var Kjøbmand, og blev Student fra sammes Skole 1794; var i en lang Aarrække Musiklærer i Christiania; foretog 1828 med privat Hjælp en Reise til Stockholm, for at studere den elementaire Vocalmusik, og havde i nogle Aar offentlig Understøttelse til Reiser omkring i Riget for at veilede Skolelærere i Kirkemusik og Brugen af Psalmodicon. † i Christiania 26 Februar 1850. * Marie Eger, D. af Kjøbmand Ole E. i Christiania og Anne Marie Nielsen.

Et Blik paa Musikens Tilstand i Norge, med Forslag til dens alm. Udbredelse i Landet ved et Instituts Anlæg i Christiania. Chra 1815. 30 S. 8.

Viser og Sange med Accompagnem. af Piano-Forte. Samlede og udgivne. ib. 1818. 8 Ark 8.

Choraler, bearb. af O. A. Lindeman. Udsatte i Ziffre. 6 Samlinger i 17 Hefter. Chra 1841—1843. obl. 8.

Rude, Henriette, en Søster af Bogbinder R. i Christiania, hvor hun lever som Huusbestyrerinde.

544 veiledende Opskrifter i Kogekunsten til Brug saavel i store som smaa Huusholdninger. Med 10 Træsnit. Frstad 1846. XII. 236 S. 8.

Rudolph, C., er født i Kjøbenhavn, hvor han blev Student; kom 1826 til Norge som Skuespiller, tilsidst ved en Theatertrup i Bergen, hvor

han siden anlagde et Steentrykkeri og Bogtrykkeri. * 1832 Mette Margrete Roepstorff, f. 11 Januar 1799, D. af Oberst Knud Adolph Gyldenstjerne v. R. († 1824) og Marie Sigersted († 1829).

Sandhedens Røst til Hr. Literatus Bloch=Løren. Kbhvn 1829.

Den lille Fortæller. Et Blad.

Et Par Ord om Maadeholdsforeninger til Eftertanke for Menigmand i Norge. Oversat. Bergen 1841.

Den lille Potætbog, og Potæt=Kogebog for Rig og Fattig, eller Anviisning til Potæternes mangfoldige Anvendelse o. s. v., deres udbredte Nytte for Oeconomien og techniske Anvendelse o. s. v. Oversat. ib. eod. XVIII. 133 S. 8.

Om Kjødets Opbevaring, enten ved Nedsaltning og Røgning eller tørret i fersk Tilstand til Forsendelse, samt Øttingers forbedrede Røgemethode for Kjød og Fisker. Samlede og udg. ib. eod. 24 S. 12.

Søndagslæsning for oplyste Christne. Et Blad, hvoraf 11 No. udkom. Bergen 1841.

Andagts=Timer for Ynglinge og Piger efter Indtrædelse i de modne Christnes Samfund. Confirmationsgave og Bidrag til Huus=Andagten af Dr. M. F. Schmaltz. Overs. Bergen. 1842. V. 246 S. 12.

Klædevasken er intet Arbeide længer, eller den nys opfundne Dampvask saavel for smaae som store Huusholdn. Fremst. og forklaret ved 3 Plantegn. Efter det Tydske. Bergen 1843. 16 S. 16.

Om Fernis=Kogning. Praktisk Anviisn. f. Malere, Vognmagere m. a. fl. af W. Neill. Overs. ib. eod. 18 S. 8.

Leopold, original Tragedie i 5 Acter. Udgivet. Bergen 1844. 80 S. 12.

Ledetraad til Selvundervisning i det engelske Sprog. Emigrantens Tidsfordriv paa Amerika=Reisen. Fra Tydsk udarb. og udgivet. ib. 1848. VIII. 72 S. 8.

Huuslægen eller letfattelig Underretning til Sundhedens Vedligeholdelse, Raad og Hjælpemidler mod de i enhver Alder forek. Sygdomme af K. G. Neumann. Frit overs. Gjennems. af Overlæge Danielsen. Bergen 1847. XII. 363 S. 8. — 2det Opl. ib. 1856.

Miniatur Real=Haandbog for Elementair=Undervisning. Til Brug for Almueskolen og Ungdommen i Alm. Fornorsket. ib. 1847. 77 S. 12.

Sex Prædikener af L. Hofacker. Oversat eft. 12te Udg. ib. 1854. 80 S. 8.

Redaktør af Underholdningsblad for Menigmand, hvoraf 1 No. udkom hver Uge i st. 4. 6 Aargange. Bergen 1850—1856.

Desuden flere Smaaskrifter, som: Recepter til Pariser=Segllak; Viinprøven eller hvorl. Vinens Forfalskning opdages; Om Beitser for Snedkere og andre Træarbeidere, alle i Bergen 1842. Flere af Dr. Schmaltz's Prædikener, oversatte og udg. enkeltviis.

Rye, Johan Henrik, Søn af Oberstlieutenant Matthias Andreas R. og Elisabeth Johanne Lind, er født i Bø i Thelemarken 21 Novbr. 1787, blev Student fra Christiania Skole 1804; indgik i Mai 1808 som Fændrik ved Marine=Regimentet i Kjøbenhavn, hvori han blev Premierlieutenant, og tog juridisk Examen 1812; fik April 1814 Afsked af dansk Krigstjeneste med Krigsassessors Titel, vendte tilbage til Norge, og blev i Sept. s. A. Auditeur ved Fredriksværns Værft. 1816 Expeditionschef i Marine=Departementet, 1822 ligesaa i Finants=, Handels= og Told=Depart.,

og udtraadte paa Grund heraf som Medlem af Hoved-Matriculeringscommissionen, hvortil han i Januar s. A. var udnævnt; blev 1828 Byfoged og Sorenskriver i Laurvig, 1831 Amtmand i Jarlsberg og Laurvigs Amt, 1833 Assessor i Høiesteret, 1835—1843 Medlem af Lovcomiteen, og blev 14 Juni 1844 Byskriver i Christiania. Foruden de nævnte Commissioner har han været Medlem og tildeels Formand for flere kongelige Commissioner, afsluttede 1846 en Postconvention med Danmark, og har været Storthingsmand fra Christiania i 1836, 1837, 1839, 1842 og 1845, men har senere undslaaet sig for at komme paa Valg. Han blev 1825 Ridder af Nordstjernen, 1847 paa Stiftelsesdagen Ridder af St. Olafs Orden og 1847 af Danebroge. * Jacobine Ulrika Alstrup (f. i Throndhjem 10 Marts 1784, † 19 Marts 1851), D. af Postmester Cancelliraad Hans Bartmann A. og Tale Marie Motzfeldt. (jfr. Moes Efterretn. om Storth. 123—124).

I Lovkomissionens Udkast til Lov om Creditvæsenet (Chra 1842). S. 172—77: Afvigende Stemme af R. med Hensyn til Commissionens og Assessor Hjelms Forslag til en Lov om Creditvæsenet; 178—182: Udkast til Lov om Indførsel i gjældbundne Boer og om saadanne Boers Skiftebehandling; 183—86: Udkast til Lov om Bekjendtgjørelser af tvungne Auctioner m. v.; 187—189: Udkast til Lov ang. smaa Gjældsfordringers Inddrivelse.

Med M. Hansen Redacteur af Budstikken VII. (1826) fra No. 12 til Aarets Udgang.

I Christiania-Posten 1848 No. 166, 176: Om Livrenteforeningen (mod Prof. Hansteen). 1852 No. 1489: Noget om Arbeiderboliger i Chra. jfr. No. 1492.

Rynning, Frederik Benjamin Kraft, Søn af Sognepræst Mentz R. i Vinger († 1788) og Engelke Irgens, er født i Vinger Prestegaard 3 Juli 1774, blev Student 1792 fra Christiania Latinskole og theologisk Candidat 1795; ansattes 1808 som Feltprest, blev 1809 residerende Capellan til Eidanger og 7 Mai 1813 Sognepræst til Moss, samt Provst i Vestre Borgesyssel 1833. † 8 Juni 1836. * 28 Decbr. 1808 Anne Karine Nimb, D. af Lieutenant N. og Annette Marie Neumann.

Taler ved Oberlieutenant Ræders og Capitain Halcks Jordefærd 1809.

Rynning, Jens, Søn af Foged i Senjen og Tromsø, Overauditeur Ole R. og Golla Hveding, er født paa Kastnes i Tranø 30 Mai 1778, blev Student fra Throndhjems Skole 1796 og theologisk Candidat 1800; var derpaa Lærer ved Søndagsskolen i Throndhjem, blev 18 Octbr. 1805 residerende Capellan til Ringsager og 1 Novbr. 1824 Sognepræst til Snaasen, hvor han døde 11 Juni 1857. * 17 Juli 1806 Severine Cathrine Steen, f. 17 Juni 1786, D. af Landhandler Bernt Anker S. i Ringsager og Anne Beate Broch. (jfr. Erlandsen Throndhjems Geistl. 402—403. Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 28. Nyerups Lit. Lex. 511—12).

Til Almuen i Norge om Aarsagen til den nærværende Mangel o. s. v. Thjem 1804. — Tanker om Tangbrændingens Indflydelse paa Fiskerier og Agerdyrkning. ib. eod. (Optrykt i Dietrichsons Nyt Magaz. 6 H. 180—92). — I Mi-

nerva 1802. II. 245 ff.: Om Odelsretten. — I Handelstidenden 1804 No. 32: Et Brev til Begtrup. — I Nord. Landvæs. Magazin. III. 169 ff.: Elementær Indledning til de chemiske og mechan. Videnskaber, saavidt de have Indflydelse paa Landbruget. — IV. 205 ff.: Om Kjældere over Jorden; Om Fæstaldes hensigtsm. Indretning.— I *Blochs Thjemske Blandinger* (1804) 71—80: Om Tangbrændingen (jfr. Rafns Nyt Bibl. VIII. 227); 278—82: Om et Par Tærske- og Harvemaskiner. — I Hist. philos. Samlinger udg. af Selsk. f. Norges Vel. IV. 2 B. 1—178: Om Odelsrettens Indflydelse paa Nationalcharakteren og Velstanden i Norge. Besvarelse af et af Selsk. fremsat Priisspørgsmaal.

Einar Thambeskjelver, saadan som Snorro Sturlesson, den ældste norske Historieskriver vi have, lærer os at kjende ham. Chra 1817. 51 S. 8.

I Morgenbladet (hvortil han gjennem mange Aar sendte Beretninger fra Snaasen) 1839 No. 283: Om Forholdene i America, med et Brev fra H. Barlien. 1840 No. 286: Om Veien over Snaaseheien. 1847 No. : Om Anlægget af Namsos Kjøbstad.

Rynning, Ole, foregaaende Sognepræst Jens R.s Søn, er født i Ringsager 4 April 1809, blev privat dimitteret 1830, og udvandrede om Vaaren 1837 til America, hvor han døde i Septbr. 1839.

Sandfærdig Beretning om Amerika, til Oplysning og Nytte for Bonde og Menigmand forfattet af en Norsk. Chra 1839. VI. 40 S. 8.

Ræder, Johan Christopher, Søn af den 1808 som Oberstlieutenant paa Kongsvinger afdøde Johan Georg R. (R. D. O.; jfr. Aalls Erindr. 2 Udg. S. 140, 636 og 639) og Catharina Margareta Lind († 1820), er født i Kjøbenhavn, under Forældrenes midlertidige Ophold der paa en Reise, 26 Nov. 1782; blev Officier 1799 og 1805 ansat i Ingenieurcorpset, i hvilket han 1814 var Capitain, blev Major i Ingenieur-Brigaden 1818, Oberstlieut. i Armeen 1828 og i Brigaden 1834, samt 26 Januar 1843 Oberst i Armeen. Han var først stationeret paa Kongsvinger, og Storthingsmand fra Hedemarkens Amt 1814, og 1815—1816; derpaa fra 1816 i Throndhjem og tilsidst ved Brigadens Stab i Christiania. 1818 Ridder af Sværdordenen. † i Christiania 16 Juli 1853. * 1810 Karen Hedvig Sophie Munch, D. af Ole Munch, Major og Kommandant paa Hals Skandse, og Katrine Margrete Harbou.

Bemærkninger over Storthingets 3die Committees Indstilling og Odelsthingets derpaa grundede Lovforslag til en Pengeforordning med fornødne Forandr. til at fremlægges i Lagthinget. Chra. 1815. 43 S. 8.

Militaire Betragtninger over Marine-Etablissementet paa Horten. Thjem 1827. 52 S. 8. m. 1 Kart. (Herimod Bemærkninger af Th. Broch, s. d.)

Gjensvar paa de Bemærkninger, som ere udkomne mod de udgivne Betragtninger o. s. v. ib. eod. 40 S. 8.

Nogle Oplysninger vedk. den nye *Bankbygnings Opførelse* i Throndhjem. ib. 1830. 38 S. 8.

Tanker om Norges Bank- og Pengevæsen. ib. 1833. 32 S. 8.

Frimodige Bemærkninger ved Hr. Havnedirectør Johnsons Skrivelse (o. s. v.) vedk. en Havnedæmnings Anlæg til Baadhavn paa Thjems Byes nordøstre Kyst, med Forslag til, hvorledes berørte Havneanlæg kunde udføres o. s. v. Chra. 1847. 37 S. 8.

Motiveret Klage over den norske Regjering og Armee-Departementets Chef i Anl. af Chefspostens sidste Besættelse i Ingenieurbrigaden (o. s. v.), tilsendt Norges 12te ordentlige Storthing til constitutionel Undersøgelse, Behandling og Paakjendelse. Chra 1848. 16 S. 8.

Bemærkninger ved Jernbaneforslagene. ib 1851. 16 S. 8. (jfr. Forf.s Oplysning i Chr.-Posten s. A. No. 912).

I Militairt Tidsskrift XII. 249—371: Nyt motiveret Project til et Fort paa Smaaskjær i Drøbaksund, med andre hensigtssvarende Indretninger og Foranstaltninger mod fiendtlige Skibes Passage. Med 2 Plader.

I Illustr. Nyhedsbl. 1859 No. 29. 30 ere to Breve fra ham af 28 og 30 August 1814 trykte.

Ræder, Johan Georg, Forriges Søn, er født paa Kongsvinger 21 Marts 1814; gik i 5 Aar i Throndhjems Kathedralskole, blev 1831 Landcadet og 1833 Secondlieutenant, ansattes 1834 surnumerær i Artilleribrigaden, tog 1837 Examen ved den militære Høiskole saavel i Artilleri- som Ingenieur-Disciplinerne, og ansattes s. A. i Ingenieurbrigaden, hvor han 1845 blev Premierlieutenant, 1846 Brigadeadjutant og 13 Juni 1853 Capitain. Han blev 1850 Adjutant hos Kong Oscar, og 1855 Ridder af St. Olafs Orden. I 1844 forfattede han et motiveret Forslag til Anlæg af en Locomotiv-Jernbane fra Christiania til Mjøsen, hvilket forelagdes Storthinget 1845, og blev s. A. Medlem af den herom nedsatte kgl. Commission; s. A. ligesaa Medlem af en Commission om Ansættelse i Armeen, 1849 af en kgl. Commission ang. en polytechnisk Læreanstalts Oprettelse, 1850 af Værnepligtscommissionen, 1851 af Controlcommissionen for Mjøs-Jernbanens Anlæg, 1853 Medlem af Jernbane-Directionen, 1858 af Storthingsbygnings-Commissionen og 1859 af Commissionen for Ordningen af de offentlige Arbeiders Administration. * 1845 Thora Caroline Munch (f. i Kbhvn 30 April 1819), D. af R.s Morbroder Major Hans M.

I Militairt Tidsskrift X. 45—104: Notitser ang. den svenske Landkrigsmagt; 135—163: Om det Anvendelige i Montalemberts Befæstningsforslag; 229—342: Om Ingenieurvaabenets Udvikling og nærv. Betydning, og den derpaa grundede Nødvendighed at reorganisere den norske Ingenieurbrigade. (Anm. i Sv. Krigsvetensk. Acad. Tidskrift 1844. 81, 155, 200). XVI. 32—112, 132—238: Om Norges væbnede Landmagt. XXI. 227—447 (*Tredie Række* III): Nogle Ord fremkaldte ved Oberst Wergelands Bemærkninger ang. Exerceer-Reglementet af 24 Novbr. 1848. XXII. 318—470, 483—538: Bidrag til at fremskynde en tidsmæssig Ordning af Norges Forsvarskræfter.

I Skilling-Magazin (under Mærket G. R. og r—r) III. (1837) No. 4—6: Om Krudtets Opfindelse og de første Skydevaaben. No. 132. 133: Om den polytekniske Skole i Paris. IV. (1838) No. 5—7, 9: Oversigt over Befæstningskunstens Fremskridt og nuværende Standpunkt.

I Den Constitutionelle (under Mærket G. R.) 1838 No. 193. 194: Om Ruslands militære og politiske Magt. 1839 No. 14. 18. 21. 23. 25. 28. 65. 66. 70. 78: Om Norges Forsvarsvæsen. (jfr. Bemærkninger af C. Hansteen i No. 81—83 og af en Anonym i No. 85). Svar fra R. til H. i No. 90—92 (Tilsvar af H. i No. 103. 106) og til Anon. i No. 98. 101. — 1840 No. 66: Om Sammensætningen af

Commissionen for det almindelige Undervisningsvæsen. — 1842 No. 159. 160. 167. 169: Betragtninger ang. forskjellige militære Gjenstande. No. 138. 143. 150: Om Horten som Marinens Hovedetablissement, Fæstning og forstandset Leir. I. (Herimod Bemærkninger i Morgenbladet s. A. No. 258. 259. 263). No. 293. 294. 297: Om Horten o. s. v. II. (som Svar til Forf. i Morgenbl. Herimod skrev en anden Anonym i s. Bl. No. 300. 301 (jfr. J. G. Meydell ovenfor) med Svar fra R. i No. 322 og en Anonym (A. Vibe) i 1843 No. 10. — 1843 No. 155. 157. 162. 163: Om Horten o. s. v. III. (hvorimod M. i Morgenbl. s. A. No. 225—227). No. 253. 255—57. 260: Belysning af Hr. Generaladj. Meydells Svar o. s. v. (M.s Svar herpaa i Morgenbl. No. 318. 320. 325). No. 349. 351. 352: Svar paa sidstnævnte Opsats.

I Morgenbladet 1842 No. 11. 13: Bemærkninger i Anl. af den forventede nye Veilov. (Uddrag af en til Storthingets Justits-Comitee indgiven Afhandling). 1847 No. 327, 1848 No. 25: Om Militaires Ansættelse i civile Embeder og Poster; No. 70. 72: Om Værnepligtsloven; No. 82. 177: Om det militaire Pensions- og Lovgivningsvæsen. 1855 No. 61. 78. 79. 91. 92 (mærket G. R.): I Anl. af Hr. R. W.s Opsats i No. 44; No. 153 Till.: I Anl. af —a's Angreb i Aftenbladet paa G. R. (indeholder mange Oplysninger til hans literære Virksomhed).

I Christiania-Posten 1849 No. 203. 204. 235. 236. 307. 308: Om Rettigheden for de Værnepligtige at stille en anden i sit Sted. (jfr. No. 253. 336 og af J. J. Broch i Morgenbladet 1849 No. 29).

Hans dissenterende Votum i Værnepligtscommissionen 1850 er trykt i Storthings-Forhandl. 1851 IV. D. (2) 14—129, og hans yderligere Forsvar for samme besørgedes trykt af samme Storthings Militair-Comitee. Chra 1851. 50 S. 4.

Ræder, Nicolai Ditlev Amon, Forriges Broder, er født ved Kongsvinger 16 Septbr. 1817, blev Student fra Throndhjems lærde Skole 1836 og juridisk Candidat 1842; blev s. A. Copist, 1852 Fuldmægtig og 1854 Bureauchef i Kirke-Depart., samt Oct. 1856 (6 Febr. 1858) Foged i Hallingdal. * 3 Mai 1852 Johanne Catharine Scheel, D. af Toldinspekteur S. i Skien.

I Norsk Tidsskrift f. Vidensk. og Litteratur I. 129—131: Anmeldelse af Markedsgjæsterne og Samfundsballet, og 371—76: Ligesaa af B. Kokks Digte.

I Mærkelige Nordmænd I.: P. Fouchalds og G. P. Bloms Biographier.

I Den Constitutionelle 1846 og 1847 forskjellige Opsatser; saaledes 1847 No. 50: Kirkedepartementets Expeditionssecretairpost; No. 50. 53: Throndhjems Domkirke; No. 74: Om Sagkyndighed i Kirke- og Undervisningsdepartementet.

I Den Norske Rigstidende fra Marts 1847 til October 1848 først Medarbeider og senere Redacteur. I dette Blads Feuilleton, No. 126, 133 og 140: St. Hans Dags Aften.

Medarbeider i Christiania-Posten fra Novbr. 1848 til Febr. 1850.

Medarbeider i Den norske Tilskuer fra Februar 1852 til Juni 1853.

Ræder, Ole Munch, de Forriges Broder, er født paa Kongsvinger 3 Mai. 1815, blev Student fra Throndhjems Skole 1832 og juridisk Candidat 1839; blev s. A. Copist i Revisions-Departementet, hvorfra han 1840 overgik til Justits-Departementet, hvor han 1848 blev Fuldmægtig, og havde imidlertid fra Høsten 1842 til Vaaren 1844 bereist Danmark, Tydskland, Frankrige, Schweiz og Italien. I 1846 tiltraadte han med Stipendium af Statskassen en Reise til de forenede Stater i Nordamerika for at gjøre sig

bekjendt med Jury-Institutionen, og kom hjem i Januar 1849, hvorpaa han 10 Decbr. 1850 blev Expeditions-Secretair i Marine-Departementet.

Storthings-Efterretninger, indeholdende 9de ordentlige Storthings Forhandlinger. Chra 1839. 192 S. 4. — Ligesaa for 10de ordentl. Storthing. ib. 1842. 342 S. 4. — Ligesaa for 11te ordentl. Storthing. ib. 1845. 88 No. (Halvark). 4. (jfr. Sivertson, C. Motzfeldt, C. Friele og B. Hjelm).

Samling af Lovbestemmelser vedk. Fattigvæsenet i Norge. 1ste Hefte (Agershuus Stift). 2det Hefte (Bergens Stift). Chra 1840. IV. 136 S. 16.

Den norske Statsforfatnings Historie og Væsen. Kjøbenhavn 1841. 229 S. 8. (Anm. i Petersens Tidsskrift for Literatur VI. 243—382, og i Kjøbenhavnske Dagblade fra denne Tid; i Morgenbl. 1841 No. 136 og i den Constitut. No. 119. 124. 126. 129. 131).

„Om Storthingsvalg. Nogle Ord til Norges stemmeberettigede Borgere." Modbemærkninger. (Mod et f. A. udk. anon. Skrift af P. P. Soelvold). Chra 1841. 79 S. 8. (Særskilt Aftryk af Den Constitutionelle. Anm. i Mgbl. f. A. No. 169. 197 Till.)

Jury-Institutionen i Storbritanien, Canada og de forenede Stater i Amerika. Indberetning i Anl. af en efter offentlig Foranstaltning foretagen Reise. 3 Dele. Chra 1850—1851. XVI. 696, 828 og 432 S. 8. (Anm. af C. W. Hjelm i Norsk Tidsskr. VI. 129—290; ogsaa særskilt; I. anm. i Morgenbl. 1850 No. 266; ligesaa f. A. i Fædrelandet).

I Bien XX. 108—119: Henrik Steffens's Biographi. XXII. 111—21: N. Abels Biographi. — Desuden æsthetiske Anmeldelser i de Bien ledsagende Intelligentsblade No. 2, 3, 7, 8.

I Mærkelige Nordmænd I. 1—12: A. Schweigaards Biographi.

Med-Redaktør af *Nor*, Tidsskrift for Videnskab og Literatur. I—II. Chra 1840—43. 8.

I Rotteck's og Welckers Staatslexicon XI: Artikelen Norwegen.

I *Concordance* entre les lois hypothécaires étrangères et francaises par *Anth. de St. Joseph* (Paris 1847) p. 93 ff. 165 ff.: Artikelen *Norwège*, og ligesaa i Sammes *Concordance* entre les codes civils étrangers et le code Napoléon (2 edit. Paris 1856) III. 1—20: Artikelen *Norwège*.

I Skilling-Magazin II. No. 39—43: Aaret 1836, et historisk Overblik; No. 40: Vestfjorddalen. III. No. 1—5; Tredivecaarskrigen og dens Helte; No. 16: Storthingssalen; No. 19, 21: Malstrømmen i Lofoden; No. 27—36: Algerien; No. 29: Laxefiskeriet ved Søstrand; No. 33. 36—38: Kronborg; No. 43. 44: Lafayette. IV. No. 1. 4: Røraas.

I Den Constitutionelle 1841 No. 26—50: Om Storthingsvalg (særskilt ovenfor); No. 106—147, 200—204, 210: Grundlovens § 94, Lovkomiteen og Lovcommissionen; No. 258—294: Auctionsfondet i Christiania; No. 275, 318, 319: Valget i Romsdals Amt. 1841 No. 3, 4, 7: Medaillen for Borgerdaad og den norske Orden; No. 12: Retfærdighed mod Hr. Pallesen; No. 14: Bemærkninger om Ansvarlighed og personlig Regjering; No. 92. 93: Anmeldelse af Tidsskriftet Nor; No. 103. 105: Om Statholderpostens Besættelse; No. 163. 188: Skorsteensfeiersagen. 1844 No. 175: Marc Fournier og Scandinavismen; No. 226. 227: Bemærkninger i Anledning af Udvandringerne; No. 309. 313: Om Forbindelsen med Sverige; No. 333: Norge ligeoverfor Udlandet. 1845 No. 52. 61: Om en norsk Orden; No. 147. 149. 153. 191. 192. 194. 195: Om Bomuldstold og Bomuldsindustri; No. 159: Om Generalprocureur-Posten; No. 169—173: Om den nye Sagførerlov; No. 208. 10. 13. 14: Anm. af Et Blik paa vore politiske Forhold. 1846 No. 303. 305: Noget om Postreformen.

I Norske Rigstidende 1847 No. 258. 261. 264—68. 272. 73. 75. 78. 81. 82; 1848 No. 11. 17. 45. 49. 62. 171—178. 185: Uddrag af Breve fra America. (jfr. M.s Opsats herom i Morgenbl. 1849 No. 179).

I Christiania-Posten 1849 No. 230. 231: Bør den nye danske Grundlov tilstaa Kongen et absolut eller suspensivt Veto? (Optrykt med nogle Ændringer af Forf. i Dansk Tidsskrift III. 170—208). 1853 No. 1672. 1734: Partierne i de forenede Stater. 1856 No. 2698: Advarsel mod blindt hen at grunde Formeninger om amerikanske Forhold paa engelske Domme.

I Morgenbladet 1854 No. 200: Hans Grunde for ei at ville være Medlem af Storthingets Jury-Commission. 1860 No. 2: Statholdersagen og det overordentlige Storthing i 1814.

Han var i nogle Aar indtil Slutningen af 1846 Christiania-Correspondent for Leipziger Allgem. Zeitung.

Røe, M. A., Skolelærer.

De hellige Apostlers Levnetsbeskrivelser. Molde 1856.

Rønnau, Cornelius Thomas, er født i Christianssand, hvor Faderen var Skipper, 16 Septbr. 1752, blev Student fra sammes Skole 1772 og theologisk Candidat 1777; var fra 1784—1787 Præst paa et Chinaskib, blev 1787 residerende Capellan og 1794 Sognepræst til Beitstaden, 1801 Provst over Vestre Indhered, og 18 Juni 1802 Sognepræst til Opdal; var 1814—1816 constitueret Provst i Dalernes Provsti. Han blev 1804 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem, 1809 Ridder af Danebroge, fik 1821 Medaillen for Borgerdaad, og tog 17 Juni 1822 Afsked. † i Throndhjem 11 Novbr. 1828. * Karen Christine Ford, D. af Sognepræst til Beitstaden Willum F. og Mette Dorothea Randulf. (Nekrolog i Thjems Adresse-Cont. Efterretn. 1828 No. 95; jfr. Erlandsens Throndhjems Geistlighed 175—76).

I Fallesens Magazin XII. 243—54: Religiøse Høitideligheder i Norge. — I Pallas den yngre: Et Par Sange.

Et ungt Menneskes bedste Beslutning paa Confirmationsdagen. Til Eftertanke for Confirmantere i Opdal. Thjem 1803. 8. 2det Oplag. ib. 1829. 16 S. 8. (Bagi Deichmanske Bibliotheks Exemplar findes nogle særskilt trykte Sange af R., hvoriblandt Cantater, opførte Tid efter anden i Solbergs Kirke i Vedstaden. Thjem 1801. Deichm. Katalog 1850. S. 70).

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. I. 344—49: Om Opdals Præstegjeld.

I Budstikken II. (1820) No. 15. 16: Efterretninger om Opdals Præstegjeld.

Leverede endeel Melodier til Rahbeks og Nyerups „Udvalgte danske Viser fra Middelalderen."

Rønne, Carl Vilhelm, efternævnte Brigadelæge R.s Søn, er født i Christianssand 11 October 1809, blev dimitteret fra sammes Skole 1828 og medicinsk Candidat 1836, samt ansattes 2 Marts 1837 som Corpslæge i Marinen med Station paa Horten (Carljohansværn).

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie III. 202—207. 209—13: Beskrivelse af et Par acute Cerebraltilfælde, med Bemærkninger.

Rønne, Hans Nicolai, Søn af Klokker og Maler Albert R. († 1799) og Bolette Lumholtz († 1831), er født i Fredericia 21 Marts 1769, Student fra sammes Skole 1789 og theologisk Candidat 1795; blev s. A. residerende Capellan til Rødø, 1804 Sognepræst til Hjørendfjord og 23 Septbr. 1808 ligesaa til Stadsbygden samt 1824 Provst i Fosens Provsti. † 17 Mai 1829. * 1794 Margrethe Cathrine Preuss fra Kongsberg (f. 1776. † 7 Octbr. 1835. jfr. Erlandsens Thjems Geistlighed 244—45).

Tale i Jøringfjords Kirkes Chordør 3die Søndag efter Paaske 1808. Bergen 1808. (optrykt i Thjem s. A.) — Tale holden i Stadsbøigdens Kirke 28 Januar 1810. Thjem. 1810.

I Nationalbladet XI. 223—33: Om Fosens Fogderies Ligning til Afdragsskatten. XVIII. 222 ff.: Om Fiskerierne i Fosens Fogderie.

Rønne, Marcus Clod, Forriges Broder, er født i Fredericia 30 April 1771, blev privat dimitteret 1792 og blev som medicinsk Student Underlæge 1796; chirurgisk Candidat 1800 og s. A. Underchirurg ved Almindeligt Hospital i Kjøbenhavn, 1802 Reservechirurg ved chirurgisk Academie, og 18 Mai 1804 Regimentschirurg ved Vesterlenske Regiment; overgik som saadan ved Armeeforandringen 1818 til Brigadelæge ved Christianssandske Brigade. † i Christianssand 26 Januar 1835. * Frederike Catharina Schleisner, f. 1787, D. af Carl S., Graveur ved Kattunfabriken i Kjøbenhavn. (Biogr. Notitser i Callisens Med. Schriftstell. Lex. XIV. 239—40 og (af F. Holst) i Eyr X. 167. Erslews Forf. Lex. II. 741).

I Physicalsk Biblioth. XVIII. 377—425: Om Feber og dens Behandling i Almindelighed, efter C. G. Reich.

I Eyr I. 239—42: Om en medfødt Urinfistel, med Tegn. (i Uddrag i Otto's Hygæa 1827, 123—124 og i Gerson u. Julius's Magaz. d. ausl. Heilkunde XIV. 64).

Rønne, Matthias Lumholtz, Forriges yngre Broder, er født i Fredericia 177*; Student fra sammes Skole 1797 og chirurgisk Candidat 1806; var 1809—1812 const. Regimentschirurg ved 3die jydske Regiment, blev 1812 Districtschirurg i Lemvig, hvorfra han 15 Aug. 1815 tog Afsked; var derpaa i nogen Tid praktiserende Læge ved Frederikssund i Sjælland; blev 1825 Translateur i Fransk og Engelsk i Kjøbenhavn, og opholdt sig derpaa i flere Aar i Christianssand og Christiania som Sproglærer. Senere vendte han tilbage til Danmark. * Anna Henriksen Kiib. (Efter Erslews Forf. Lex. II. 741, hvor hans i Danmark udgivne Skrifter tillige findes).

Tydsk Præpositionslære eller Bestemmelse af de Præpositioner, som visse tydske Verber, Participier, Adjectiver og Adverber alm. afbenytte. Chra 1834. 160 S. 8.

Stammetavler af 15 Oldtidens græske Stammefædre. ib. eod. 43 S. 8.

Thuiscon minor eller nogle af de vanskeligste Steder af den i Christiania 1820 anden Gang oplagte tydske Læsebog: Thuiscon kaldet [af P. T. Hanson]. ib. eod. 16 S. 8.

Øvelsesbog for dem, der ønske at lære Tydsk. ib. eod. 8.

Rørdam, Jakob Thomas, Søn af Overtoldbetjent (før Artillericapitain) Jakob R. († 10 Juni 1852) og Kirsten Wright Larsen, er

født paa Brunlanes 12 Mai 1825, tog Præliminærexamen 1845, studerede i nogle Aar Bergvidenskaben og bestod 1847 Prøven i Probeerkunsten; blev 1851 Lærer ved den Tordenskjoldske Skole i Holmestrand. I 1849, 1850 og 1854 har han med offentligt Stipendium foretaget geologiske Undersøgelser om de erratiske Phænomener i Christianiafjorden.

Krigssang, tilegnet Christiania frivillige Nationalkorps. Chra 1848. (Med Musik for 4 Mandsstemmer af J. G. Conradi, særskilt udg. s. A.)

Ungdomsforsøg. Chra 1856. 128 S. 8. (anm. i Aftenbl. s. A. No. 165 af p. t.)

I *H. Thaulows* Die Schwefelquellen und *Seebäder bei Sandefjord* (Hamburg 1855) er S. 132—156 af ham: Ueber die geologischen Verhältnisse der Umgegend von Sandefjord.

I Folkevennen 1854. 73—77: Om Halfdan Svarte og Skjøn Ragnhild (anon.); 1856. 211: Paaskepsalme for Confirmander.

I Norsk Folke-Kalender 1859 94—111: Dronning Ragnhilds Saga (Digt).

Med-Redaktør af Krydseren 1ste Halvaargang (1849 No. 1—9). I dette Blad ere disse anonyme Bidrag af ham: No. 1: Literatur; No. 2: Intelligentsen og Erik Bøgh; No. 9: Henrik Wergeland og Frihedsdagen; Opsang; No. 13: Noget om Philisteri; No. 15: Ogsaa en Theaterartikkel; No. 44: Morgenbladet som Taskenspiller; No. 48: Goldschmidt om de norske Digtere; No. 63: En videnskabelig Undersøgelse. — Desuden nogle af Bladets første „Revuer."

I *Idun* No. 15: Tre Digte; No. 16: Fem Digte.

I Holmestrandsposten 1853 No. 33 ff.: N. F. S. Grundtvig i Norge i Sommeren 1851. (anonymt).

Iøvrigt har han leveret Digte til Dagbladene. Blandt dem, som ikke ere optagne i hans „Ungdomsforsøg", ere: I Morgenbladet 1843, Januar: Vinternattanker; 1847: Paa Fribedsdagen, Lyderhorn, O'Connell; 1856 No. 91: Sympathi for Polen. I Rigstidenden 1847: Sang til L. K. Daa 9 Juni; Bølgen i Hvile, Farlig Slummer, Vilde Blommer; 1848: Til Danmark; Tunsberg og Tønsberg. I Christiania-Posten 1848: Flere Smaadigte. Jan. 1856: Til Conrad Schwach; Juni: Norges Kronprindsesse; No. 2834: Til en syg Moder. — Ligesaa poetiske Bidrag til En Nytaarsbog (1854), Illustr. Kalender og Illustr. Nyhedsblad.

S.

Sagen, Albert Peter, Efternævntes Søn, er født i Bergen 2 Mai 1816, blev Student fra Bergens Skole 1833 og theologisk Candidat 1838; var i 12 Aar Bestyrer af et Pige-Institut i Bergen og Lærer ved Bergens Realskole og blev 9 Januar 1850 residerende Capellan til Domkirken i Christianssand. * 1. 1850 Benny Tuxen Mechlenburg, D. af Indrulleringschef og Overlods i Christianssand Henrik Gustav M., R. S. O. 2. 1856 Andrea Frederikke Dorthea Eleonora Bøgh (f. 25 Juli 1837), D. af ovennævnte Sorenskriver Ole B.

Uddrag af H. Müllers aandelige Hviletimer. Oversatte. Bergen 1855. 8.

Tale ved Jordfæstelsen af de ved Dampskibet Norges Forliis Omkomne. Chrsand 1855. 8 S. 8.

Begyndte i 1839 med Rector Hans Holmboe Udgivelsen af Bergens Stiftstidende, hvis Redaction han vedblev til 1 Juli 1841. Blandt hans Bidrag hertil mærkes: 1840, Foraaret: Erindringer fra en Reise i Bergens Stift; No. 37: St. Hans-Aften, en Skizze; 1841 No. 105: Juleminder; desuden Literatur-Anmeldelser i de to første Aargange.

Medredacteur med C. R. Hansson, O. Bøgh og Carl Platou af Bergenske Blade fra dette Blads Begyndelse 1 Jan. 1848 til 1 Jan. 1850. Blandt hans Opsatser her mærkes: i Artikelen „Bergen 1847," der fortsættes gjennem Aargangen 1848, er den almindelige Indledning og Afdelingen: „Kirkelige Tilstande" af ham; ligesaa „Tidens Tegn" i No. 29—32 (for Universitetet mod R. Olsen).

I Den Constitutionelle 1844 No. 259. 260. 266: Billeder fra Wien.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 49: Om den Christianssandske Psalmesag. 12 Sp. (jfr. No. 2, 4, 5, 31, 32, 40, 44 og 49).

Sagen, Lyder Christian, Søn af Kjøbmand Albert Peter S. († 1830) og Lydia Catharina Middlethun, er født i Bergen 13 Marts 1777 og blev Student fra sammes Skole 1797; han var i 5 Aar Lærer ved Christianis Institut ved Kbhvn, blev 1805 Adjunkt og udnævntes 16 Febr. 1815 til Overlærer ved Bergens Kathedralskole. Han har Deel i og har tildeels været Ophavsmand til enhver dannende Indretning, som i de sidste 50 Aar er kommet istand i Bergen, hvoriblandt Realskolen (1806), Tegneskolen, Museet, Kunstforeningen; blev 1834 Ridder af Wasaordenen og 12 April 1850, paa hvilken Dag han erholdt Afsked, Ridder af St. Olafs Orden. † i Bergen 16 Juni s. A. * 1807 Anna Maria Hansen († 18 Marts 1839), en Kjøbmandsdatter fra Kjøbenhavn. (Portrait af Berg, lith. af Bærentzen, af Kn. Bull, lith. i Tydskland, og af Gertner, lith. af Gemsøe. Biographi (af P. A. Jensen) i Mærkelige Nordmænd I. 207—10. Nekrolog i Bergenske Blade 1850 No. . Thues Læsebog 511).

Før 1814 har han udgivet (jfr. Litt. Lex. 515): Lucians Samtaler i de Dødes Rige, overs. Kbhvn 1803 (anm. i Lærde Efterr. 1805 No. 28). — Polychorda, Nytaarsgave for 1805, ogsaa under Titel: Digte efter det Græske og Latinske. ib. 1805. (L. Efterr. s. A. No. 14). — Dansk Læse- og Declamations-Øvelsesbog for Ungdommen. Bergen 1808. 8. — Dansk Stilebog. ib. 1811. 8. (begge nedenfor). — I Minerva 1800. IV. 277 ff.: Bidrag til Norges Konsthistorie; 1805. II. 135 ff.: Geble Pedersen, Biskop i Bergen; samt flere enkelte Digte. — I „For Sandhed": Nogle af Anacreons Sange, oversatte i V., og Tyrtæi Krigssang i VI. — I Rahbeks „Tilskueren" adskillige Digte i Aarg. 1800 No. 1—2, 57, 96; 1801 No. 21, 1804 No. 3—4. — Ligesaa i Charis for 1801—1806 og i Dagen 1809 og 1813. — I Nyerups Idunna 1812: Om de bergenhusiske Militaires Fest i Bergen 8 Marts 1810, og om norsk Bondepoesie, S. 55—85. — Senere:

Dansk Læsebog for Børn og Ungdommen til Brug ved Underviisningen i Modersmaalet. 2det forøg. Oplag. Bergen 1820. — 3die forøg. Opl. ib. 1834. XIX. 662 S. 8.

Dansk Stilebog eller Stof til skriftlige Forstands- og Sprogøvelser for Børn og Ungdommen. 2det forøg. Oplag. Bergen 1821. 16½ Ark 8. — 3die forøgede Opl. ib. 1833. XII. 279 S. 8.

Holbergs Minde helliget, da Comedien „Den politiske Kandestøber" blev givet i Bergen 11 Jan. 1822. Bergen 1822. 1 Ark 4. (optrykt i Rahbeks Hesperus).

Bergens Beskrivelse af L. Sagen og H. Foss. Bergen 1824. XXII. 786 S. 8. m. Kart. (anm. af C. Molbech i Dansk Litt. Tid. 1826. 737—45 og 753—60; rec. af P. A. Heiberg i Revue encyclop. Mai 1826. p. 429).

Confirmationsdagen, et Digt af E. Tegnér, overs. fra Svensk. Bergen 1826. 31 S. 8. (anm. i Dansk Litt. Tid. 1827. 505—11).

Om Bergens Latinskole, Indbydelsesskrift. Bergen 1828. 50 S. 4.

Prolog, fremsagt paa Bergens Privattheater ved Skuespillene, som gaves til Bedste for de meest trængende Brandlidte. Bergen 1830. ¼ Ark 8.

Festligheden paa Bergens Privattheater ved Kronprindsens Nærværelse 13 Aug. 1833. Bergen 1833. 28 S. 8.

Fabler for Unge og Gamle. Samlede, oversatte og tildeels bearbeidede. Chra 1835. XXIV. 304 S. 8.

(Fastingiana). Udvalg af Cl. Fastings forhen trykte og utrykte Skrifter, med Bidrag til hans Biographie. Med Portrait og Prosp. af hans Lystgaard. Bergen 1837. 96, 414 S. 8.

Pomona eller moralske Læsefrugter, af mange Bøger samlede. Bergen 1839. 16 Ark 8.

I Urda I. 1—2: Urda (Indledningsdigt); ib. 156—75: Antegnelser, Bergen og Bergens Stift vedk.; II. 257—95: Historisk Vandring i Bergen og dens nærmeste Omegn.

I Den norske Tilskuer (Bergen 1817—21) forskjellige Bidrag, især Digte, hvoriblandt: I. 360—65: Cantate paa Reformationsfesten; III. 249—54: Epilog i dram. Selskab og Sang i Anl. af Statholder Sandels's Nærværelse; V. 337—368: Nekrolog (tildeels) over Jonas Rein og Choral ved hans Jordefærd.

Forøvrigt findes hans mange Sange, Leilighedsdigte og andre Poesier spredte i vore Blade og Tidsskrifter, hvoriblandt i Schwachs Nor for 1815, i nysnævnte Norske Tilskuer, i Bergens Adresse-Contors Efterretn., i Rigstidenden (1816 No. 67: Sørgecantate over Biskop J. N. Brun; 1830 No. 47: Ved Rahbeks Død), i Norske Huusven, i Vidar No. 68, i Hansens Nytaarsgave Bragi 1838, 216—23 og 1839, 242—48, i Bergens Stiftstidende, hvoriblandt 1840 to prosaiske Bidrag: Om vore Psalmebøger, og Om Tegneskole og Kunstforening i Bergen), i Bergenske Blade (Mindesang over Biskop Neumann i No. 8, over Christie i No. 186), og i Christiania-Posten. — I Visebog for det norske Studentersamfund 1856 er No. 47 hans Drikkesang „Diogenes vranten og stolt" optrykt.

Salvesen, Jacob Asmus Møller, Søn af Sognepræst Salve Salvesen og Anne Marthea Møller, er født i Rennesø 1 Octbr. 1820, tog Præliminær-Examen 1838 og blev medicinsk Examinat 1844, var derefter praktiserende Læge i Bergen, hvor han i Octbr. 1847 oprettede et orthopædisk Institut, og blev 12 Januar 1856 Distriktslæge i Vestre Robygdelaget, hvorfra han tog Afsked 15 Juli 1857. * Petrine Ernestine Caroline Kjos (f. 28 Septbr. 1820), D. af Kjøbmand i Christiania Peter K. og Mathea Schartau.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2 R. IX. 157—172, 301—18: Det orthopædiske Institut i Bergen.

Samsing, Jens, Søn af Sognepræst til Thjølling Clemens Thue S. († 1797) og Elisabet Paulsdatter Post († 1794), er født paa Elgestad i Nøtterø, hvor Faderen da var personel Capellan, 22 Mai 1758,

blev privat dimitteret 1781 og theologisk Candidat 1784, blev 1785 Faderen adjungeret og succederende Prest til Thjødling og 16 Mai 1800 Sognepreſt til Brunlanes; var en Tidlang Provſt i Laurvigs Provſti, ſamt 1815—16 Storthingsmand fra Laurvigs Grevſkab. † paa Tanum Preſtegaard 22 Marts 1829. * Octbr. 1792 Kirſten Grønhof Harris (f. 17 Mai 1765), D. af Hans Nilſen, Borger i Laurvig.

I Tidsskriftet *Hermoder* XV. 72—102: Om Skolevæsenets Forbedring i Norge.

I Nationalbladet IV. 51—55: Circulaire til Laurvigs Grevſkabs Valgmænd.

Sandberg, Chriſten Juel, Søn af følgende Provſt Ole R. A. S. i hans andet Ægteſkab, er født paa Onsø Preſtegaard 16 Juni 1805, blev opdragen hos ſin Faſters Mand Overlærer Bohr (ovenfor), Student fra Bergens Skole 1822 og theologiſk Candidat 1826; blev kort efter Sognepreſt til Haa paa Jæderen og 20 Novbr. 1837 til Frederikſtad, hvor han døde 17 Marts 1843. * 1830 Marie Catharina Roſenkilde (f. 12 Marts 1802), D. af Kjøbmand Peter Valentin R. i Stavanger og Charlotte Sophie Winsnes. (Sørgedigte af Foltmar, Arup og Landſtad i Mgbl. 1843 No. 98, 99 og 120).

Meddelelſer angaaende ſværmerſke og ſecteriſke Vildfarelſer i vort Fædreland. Chra 1836. 180 S. 8. (ſærſkilt Aftryk af Wexels's Tidsſkr. f. Kirke-Krønike III.)

Afſkedsprædiken til Haae Præſtegjelds Menigheder, holden i Norbøe Kirke 10 Juni 1838. Stavanger 1838. 20 S. 8.

Om Maadeholdsſagen og den chriſtelige Frihed. Chra 1841. 60 S. 8.

I Tidſkrift for Kirke-Krønike III. 1—166: de ovennævnte Meddelelſer om ſect. Vildfarelſer med et Anhang af W. A. Wexels S. 167—180; ib. 209—230: Yderligere Oplysninger om Tractatſelſkabet og Miſſionsforeningen i Stavanger.

I Morgenbladet 1840 No. 160, 163 og 165: Om Pſalmeſagen, Welhaven og Wexels, 15 Sp.; No. 329, 330: Uddrag af hans Erklæring over Prof. Hjelms Forſlag ang. Grændſerne for Religionsfriheden, 9 Sp. 1841 No. 18: Nytaar 1841, Digt; No. 325, 328, 331: Betragtninger i Anl. af tilſtundende Storthing, 17 Sp. (jfr. Forſkjellige Bemærkninger herved i No. 343, 346, 348; 1842 No. 31; Granſkeren IV. No. 47—49). 1842 No. 57, 60, 67: Forſvar for mine Betragtn. i Anl. af tilſt. Storthing, 19 Sp. 1843 No. 57—59: Om Trangen til et forandret Forhold mellem Kirke og Stat, 20 Sp. — Desuden ſkal han være Forf. af en anonym Opſats i ſ. Bl. 1841 No. 241: Kan det med Rette kræves af Præſterne i Landet, at de ſkulle opſtaae ſom Stiftere af Maadeholdsforeninger? 5 Sp.

Sandberg, Ole Rømer Aagaard, Søn af Klokker paa Frederikshald Hans S. og Antonette Chriſtine Grøn, er født i Chriſtiania 27 Novbr. 1762 og Student fra ſammes Skole 1778; blev 1785 Katechet ved vor Frelſers Kirke i Chriſtiania, 1788 reſiderende Capellan til Aas paa Follo, 1793 Sognepreſt til Skibthvet, 1795 Sognepreſt til Oslo og Lærer i Religion og Moral ved den militære mathematiſke Skole, ſamt 1801 tillige Tugthuuspreſt i Chriſtiania, og 25 Novbr. 1803 til Onsø; ſenere Provſt i Provſtiet. † 8 Januar 1817. * 1. Sara Qvisling. 2. Jørgine Suſanne Flood, D. af Krigsraad Jørgen F. paa Tøien ved Chriſtiania og

Inger Susanne Herloffen. (jfr. Svendsen om Kirkerne i Christiania Stifts-provsti S. 23. 28).

Prædikener over nogle af de sædvanlige Høimesse-Texter. Chra 1788. — En Tale ved Fru Bispinde Schmidts Jordefærd. Kbhvn 1798. — I Minerva 1800. III. 96 og 1802. IV: To Taler. — I Iversens Nytaarsgave 1784: Efterligning af Horats 2 Bogs 16de Ode. — I Tidsskr. Hermoder I. 100. 105: To Elegier; III. 78—101: Noget om Tidens Aand; V. 42—70: Anmærkninger i Anl. af M. Møllers Repertorium; XII. 1—24: En Tale paa den militære mathematiske Skole. — I Hist.-philos. Samlinger af Selsk. f. Norges Vel. II. 2 B. 121—162: Forsøg til Besvarelse af Priisspørgsmaalet om et Universitets Oprettelse i Norge.

I Budstikken I. (1817) 36—40: Et Par Ord om Onsøe Præstegjæld i Smaalehnenes Amt.

Sandberg, Ole Rømer Aagaard, Foregaaendes Søn, er født i Onsø Præstegaard 9 Mai 1811, blev ved Faderens Død taget i Søns Sted af Major Jens Werenskjold paa Kjølberg, Student fra Frederikshalds Skole 1829 og medicinsk Candidat 1836. Under Cholera-Epidemien i Frederiksstad 1834 forrettede han der som Lazarethlæge, blev 1836 Corpslæge i Marinen, 1841 Corpslæge ved Hedemarkske Corps, som han ei tiltraadte, da han i 1842 blev Compagnichirurg i 2 Agersh. Inf. Brigade, og saaledes fremdeles forblev som praktiserende Læge i Frederiksværn, hvorfra han 1845 flyttede til Laurvig som Corpslæge ved Laurvigske Corps, og blev Juni 1848 Landphysicus i Bratsberg Amt. 1849 foretog han med Stipendium af Statskassen en videnskabelig Udenlandsreise, for at studere Hudsygdommene og dermed beslægtede Affectioner; ligesaa opholdt han sig paa offentlig Bekostning 1854—55 i Udlandet, især i Tydskland, for at studere Psychiatrien og gjøre sig bekjendt med Sindssyge-Asylernes Indretning og Administration, og blev imidlertid 16 September 1854 udnævnt til Directeur for Sindssyge-Asylet paa Gaustad ved Christiania. Han er Medlem af Verein badischer Medicinalbeamter og af det medicinske Selskab i Christiania. Han deeltog i 1858 i den hygieniske Congres i Kjøbenhavn og blev da Ridder af Danebroge. * 24 Septbr. 1837 Johanne Emilie Barth (f. 31 Decbr. 1815), D. af Sorenskriver i Moss Ulrik Frederik B.

Om stærke Drikkes Virkning paa Legemet. Foredrag 25 August 1844 i Laurvig. Drammen (1844). 16 S. 8. (Optrykt med Forf.s Samtykke af Jarlsbergs og Laurvigs Amtstidende.)

Generalberetning fra Gaustad Sindssygeasyl for 1856. Chra 1857. 43 S. 4. 2 Pl. og 3 Tabeller. Samme for 1857. ib. 1858. 48 S. 4. og 2 Tabb. Samme for 1858. ib. 1859. 57 S. 4. og 2 Tabb.

I Eyr XI. 259—63: Fissura intestini, helbredet uden Operation; 263—69: Amaurosis af en organisk Hjernesygdom.

I Ugeskr. for Medicin og Pharmacie, foruden nogle mindre Meddelelser, I. 50—52: Om Sandefjords Svovlbad; 77—81: Om Barns Skrig i Moders Liv; 177—79 og 185—187: Marvsvamp i Hjernens og Næsens Huulhed; II. 17—27: Om Peritonitis; III. 129—36: Acut Hjernevatersot; 137—39: Et Forgiftningstilfælde ved Kuldamp.

I *Magazin f. Lægevidensk.* I. 247—54: Ædocoitis gangrænosa; III. 159—75: ompliceret Brud af Rygraden; VII. 279—327: Om Blæreskadefistlers Behandling, fter Dr. Würtzer; VIII. 251—73. Om de i Frederiksværn i 1843 herskende Sygommo. — I Sammes *Anden Række* I. 153—65: Linaac-Brønden i Laurvig; III. 3—89: Om Typhus; V. 181—210 og 229—291: Vandcuren; 613—63: Indberetning til Kirke- og Underv.-Depart. om en med Stipendium foretagen Reise i Udındet; X. 542—56: Retsmedicinens og Psychiatriens Berøringspunkter, efter Røler; XI. 161—182: Anmeldelse af v. Willebrands Afhandl. om Betydelsen af mårtor i Hjertgropen. XII. 385—97: Et Tilfælde af Sindssygdom med Kramper.

I Morgenbladet 1840 No. 32, Till. No. 72, 110: Medicinal-Anliggender (jfr. No. 5. 101). 1854 No. 297: Herman Major (Nekrolog). 1855 No. 206: Gaustad Sindsygeasyl. (I Anl. af Aftenbl. for 31 Mai; jfr. No. 172. 173). 1857 No. 11: Om Oluf Brock. 1860 No. 6, 7, 17: Anmeldelse af Dahls Skrift om Sindssyge i Norge, jfr. Bergsager i No. 28, S.s Svar i No. 41, og senere Opsatser i No. 55. 87).

I Rigstidenden 1847 No. 148, 149: Virkningen af Brændeviinssalgets Ophør Laurvig.

Sandberg, Vilhelm, Forriges Broder, er født i Onsø 11 Octbr. 809, blev privat dimitteret 1827 og theologisk Candidat 1834; ansattes 847 som Sognepræst til Lenvig, og 15 Octbr. 1855 ligesaa til Skjærstad. 13 Juni 1838 Christiane Andrea Nyegaard (f. 11 Septbr. 1807), D. f Kjøbmand i Frederikstad Morten N. og Anne Florentine Zahn. (jfr. Erlandsens Tromsø Geistl. 137).

Foredrag i Christianssands Afholdsforening ved Aarsmødet 19 Decbr. 847. Chrsand 1847. 14 S. 8.

Sandvig, Thorbjørn Gunderssen, Gaardbruger fra Søndre Bergenhuus Amt.

Sandheds Erfaring og fordeelagtige Raad etc. Chrsand 1820. 2¼ Ark 8.

Sanne, Jens, Søn af Michel S. og Sara Wærn, er født i Ross (døbt 4 Juni) 1760; var i mange Aar Kjøbmand i Christianssand, g døde der 29 Mai 1827. * Martha Maria Skaarbek (f. i Borre 18 Aug. 1762), D. af Ole Larsen S. og Else Larsdatter Wright.

Christiansands Districts Forhandlinger fra Juli 1810 til Decbr. 1811. Chrsand 1811.

I Chrsands Adresse-Cont. Efterretn. 1825 No. 35—38: Om Indqvarteringsvæsenet. (Besvaret af J. J. Broch i No. 39. 40).

Sanne, Ole Michael, Foregaaendes Søn, er født i Christianssand 1796, blev Student fra sammes Skole 1813, og efterat have taget anden Examen, Handelsmand i Lillesand.

Norges Dagskjær. Nogle Vink om hvad den gjenvundne Selvstændighed og Frihed opfordrer Nordmanden til at virke. Chrsand 1815. 26 S. 8. (Anonymt. Dette Skrift, der af Kraft anføres under denne Forfatter, er af H. Hansons Bekjendte anseet som dennes Arbeide og saaledes opført ovenfor S. 214).

Sars, Johan Ernst Welhaven, Efternævntes Søn, er født i Kinn 1 Octbr. 1835 og blev dimitteret fra Bergens Skole 1853. Efterat have

taget anden Examen har han hovedsagelig studeret nordisk Historie, vandt i 1856 Universitetets Priismedaille for nedenanførte Afhandling, og har i Somrene 1858 og 1859 opholdt sig i Kjøbenhavn med Understøttelse af de til Forarbeider til Norges Historie bevilgede Midler.

I *Nordisk Univers. Tidsskrift.* III. 3. S. 1—86: Udvikling af de Forholde og Omstændigheder, som fremkaldte Calmarunionen, og navnligen af Norges Stilling før og efter Indtrædelsen i samme. (ogsaa særskilt i nogle Aftryk). — IV. 3. 50—63: Norge under Foreningen med Danmark. I.

I *Norske Samlinger* II. 1—40: Udvalg af norske Herredagsdomme. Ligesaa ere de her S. 41—80 og 273—310 meddeelte „Nye Bidrag til Kalmarkrigens Historie" trykte efter hans i Kjøbenhavn tagne Afskrifter.

For Nordisk Conversations-Lexicon (Kbhvn 1857 ff.) har han skrevet de særlige norske Artikler fra C—E.

I Illustreret Nyhedsblad 1855 No. 44: Om Bergen og Bergenserne, I. 1857 No. 8—10: Anmeldelse af Keysers Norske Kirkes Historie.

I Christiania-Posten 1858 No. 55: Anmeldelse af A. Munchs Lord William Russell. No. 348, 1859 No. 8. 24: Anmeldelse af Aalls Erindringer ved Lange. 1859 No. 78: Anm. af Petersens Bidrag til Dansk Literaturs Historie IV.

Sars, Michael, Søn af Skibsfører Michael S. (af tydsk Herkomst) og Divert Henrikke Heilmann, er født i Bergen 30 August 1805, begyndte allerede som Skolediscipel at studere Zoologi paa egen Haand, blev Student fra Bergens Skole 1823, theologisk Candidat 1828 og 1830 Sognepræst til Kinn; foretog med Stipendium af Statskassen 1837 en Reise til Frankrige og Tydskland for at studere Zoologi, blev 1839 Sognepræst til Manger, fik 1846 Æresdiplom som Doctor philosophiæ fra Universitetet i Zürich, foretog atter med offentlige Stipendier zoologiske Reiser til Nordland og Finmarken 1849, Triest 1851, til Neapel og Sicilien i Vinteren 1852—1853 og atter til Nordland og Finmarken i 1857. Efterat Storthinget 1854 havde bevilget den foreslaaede Gage, blev han 7 August s. A. udnævnt til overordentlig Professor i Zoologi ved Universitetet. Han blev 1856 Ridder af St. Olafs Orden og er Medlem af Norske Vidensk. Selsk. i Throndhjem, Gesellschaft naturforschender Freunde i Berlin, Naturwissenschaft-Verein i Hamburg, Preuss. Akademie der Wissenschaften i Berlin, Naturhist. Verein Lotos i Prag, Kongl. Svenske Vetenskaps-Akademien i Stockholm, Videnskabsselskabet i Christiania. En ny Medusaslægt er af Lesson kaldet Sarsia.

* 1831 Maren Katharina Welhaven, nedennævnte Professor W.s Søster. (Biographi af P. Chr. Asbjørnsen med Portr. i Illustr. Nyhedsbl. 1851 No. 3, 5 og 7, (derefter paa Tydsk i Illustr. Zeitung 1856.) jfr. Bulletin de l'Academie Royale de Belgique XIV. No. 15 p. 11).

Bidrag til Sodyrenes Naturhistorie. 1ste (eneste) Hefte. Bergen 1829. 60 S. 8. med 6 Steentryktavler. (anm. af Prof. J. Reinhardt i Maanedsskrift f. Literat. III. 558—72. Paa Tydsk i Uddrag af Dr. Thienemann i Okens Isis 1833 S. 221 ff. Om S.s følg. Skrifter anm. af H. H. Rasch i Norsk Tidsskr. VII. 98—104).

Beskrivelser og Iagttagelser over nogle mærkelige eller nye i Havet ved den

Bergenske Kyst levende Dyr af Polypernes, Acalephernes, Radiaternes, Annellidernes og Molluskernes Classer, med en kort Oversigt over de hidtil af Forf. fundne Arter. Bergen 1835. XII. 81 S. 4. m. 15 Steentr. (Anm. af Oken i Isis 1837, S. 453 ff.; af Wiegmann i Archiv f. Naturgesch. (Berlin 1836). II. 172 ff. I Udtog paa Fransk af Gervais i Annales d'Anatomie et de Physiologie (Paris 1838) II. 8. sqq. jfr. Agassiz, Contribution to the Natural History of the Acalephæ in North-America p. 224).

Fauna littoralis Norvegiæ oder Beschreibung und Abbildungen neuer oder wenig bekannten Seethiere nebst Beobachtungen über die Organisation, Lebensweise und Entwickelung derselben. I. Chra 1846. 94 S. fol. mit 10 Kupfertafl. (Anm. i Hall. Allg. Liter. Zeitung 1846 Dec. S. 998 f.; i Neue Jen. Lit. Zeit. 1848, No. 100 af Voigt. jfr. Forbes's Monography of the British naked-eyed Medusa (London 1848) p. 15). II. Bergen 1856 (i Forening med D. Danielssen og J. Koren) 101 S. fol. m. 12 Kupfertaf. Heri er af S. 1—19: Nye Annelider. 61—62: Om en ny Søstjerne. 63—79: Nye Polyper.

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* IX. 319—327: Zoologiske Iagttagelser. — I *Nyt Mag. f. Naturv.* (hvis *Redakteur* han er siden 1858), II. 139—166: Undersøgelser om nogle lavere Dyrs Udvikling. (Paa Tydsk og med Afbildn. i Wigmanns Archiv, nedenfor). VI. 121—211: Beretning om en i Sommeren 1849 foretagen zoologisk Reise i Lofoten og Finmarken. (Ogsaa særskilt. Chra 1850. 91 S. 8.) — VII. 367—397: Bemærkninger over det adriatiske Havs Fauna. (Ogsaa særskilt. ib. 1853. 31 S.) — IX. 110—165, X. 57—155: Bidrag til Kundskaben om Middelhavets Littoral-Fauna, Reisebemærkninger fra Italien, m. 4 Pl. (Ogsaa særskilt. Chra 1857).

I *Forhandlinger ved de Skand. Naturforskeres 7de Møde* i Christiania 1856 findes (tildels i Uddrag) hans Foredrag over 3 nye norske Krebsdyr (S. 160—175); Antheacheres Dübenii (S. 175—182); Bemærkninger om Søfjærenes Udvikling (S. 192): Corynactis mediterranea (193); Om Hydroider (193—201); Bemærkninger over Brisinga endecacnemos og Comatula Sarsii (209—16); Om Medusernes Udvikling (232—38).

I *Forhandlinger i Vidensk. Selskabet i Christiania* 1858, 34—87: Bidrag til en Skildring af den arctiske Molluskfauna ved Norges nordlige Kyster; 122—163: Oversigt over de i den norsk-arctiske Region forekommende Krebsdyr; 167—70: Om Antallet af Holothurider i den samme Region; 170—79: Tre nye Holothurider.

I *Iagttagelser over den postpliocene eller glaciale Formation i en Del af det sydlige Norge* af M. Sars og Th. Kjerulf. (Univers. Program 1860. I. Chra 1860. X. 66 S. 4. og 1 illum. Kart) er S. 51—66 om de i denne Formation forekommende Mollusker af S.

I *Okens Isis* 1835, 323—340: Ueber einige neue oder unvollständ. bekannte Trilobiten; 340— : Bemerkungen über die untere Seite von einigen Trilobiten, m. 2 Pl.

I *Wiegmanns Archiv für Naturgeschichte.* 1837. 3die Aarg. 402—407: Zur Entwickelungsgeschichte den Mollusken und Zoophyten. (Et Foredrag ved Naturforskermødet i Prag 1837). 1840, 196—220: Beitrage zur Entwickelungsgeschichte der Mollusken, m. 2 Pl. 1841. I. 9—34: Ueber die Entwickelung der Medusa aurita und der Cyanea capillata, m. 4 Kupfertaf. (Oversat paa Fransk og Engelsk og Afbildningerne optrykte i Annales des sciences naturelles, 1841 Vol. 16. S. 321—348, Tabb. 15—17; jfr. Annals and Magaz. of Natural History 1848. I. ser. 2. p. 25 ff.) 1844, 169—178: Ueber die Entwickelung der Seesterne, (overs.

paa Fransk i Annales des sciences naturelles 1844. II. 190 ff.) 1845 1—4: Ueber einen Eingeidewurm in einer Acalephe; 4—11: Zusätze z. d. Entwickelung d. Nudibranchien; 11—19: Zur Entwickelung d. Anneliden; (alle tre m. Afb. jfr. Annales d. sciences natur. 1845. III. 180 og Annals of Natural History 1845 m. Pl. 1857 117—124: Einige Worte über die Entwickelung der Medusen.

Saxe, Jens, Søn af Provst og Sognepræst til Undal Jens Jensen S. og Trine Maria F...., er født i Undal 23 Novbr. 1802, blev Student fra Christianssands Skole 1823 og theologisk Candidat 1828; blev 1829 Sognepræst til Nedre Kvinesdal og 22 Febr. 1840 til Flekkefjord samt 19 Aug. 1848 Provst i Listers Provsti. * 1. 1829 Lovise Fogh (f. i Christianssand 1799, † 23 Febr. 1850), D. af Skipper Ole Aanensen F. og Anne Dorthea Holmboe. 2. Nicoline Hansen (f. 14 April 1810), D. af afd. Sognepræst til Øiestad Jacob H. og Charlotte Eleonore Meldal.

Foredrag, holdt i Flekkefjords Afholdsforening 15 Marts 1851. Flekkefjord 1851. 8.

Saxild, Erik Nicolai, Søn af Kjøbmand Ole S. fra Landsbyen Saxild ved Aarhuus, hvoraf han tog Navn, († 1794), og Dorothea Dillerud († 1826), der senere ægtede Oberst A. R. Michelet, er født i Christiania 6 Novbr. 1787, blev Student fra sammes Skole 1804 og juridisk Candidat 1808; s. A. Volonteur i Danske Generalcommissariats-Collegium samt const. Auditeur ved Prindś Ferdinands Dragon-Regiment; 1809 Bevilling som Overretsprocurator i Agershuus Stift, hvilken han dog lidet benyttede, da han deels var const. Sorenskriver i Ager, deels manuducerede til juridisk Examen, ligesom han antog Ansættelse som Inspecteur og Førstelærer ved den nyoprettede Borgerskole i Christiania. 15 Juni 1820 blev han Raadmand i Christiania og 1822 tillige Maaler og Vrager sammesteds; Afsked som Raadmand 15 Decbr. 1827. Iøvrigt virkede han meget især for Skolevæsenet, deels som Medbestyrer og Lærer ved Christiania Søndagsskole fra 1813—1841, deels som Medstifter og Secretair i det norske Bibelselskab, som Medstifter og Lærer ved et Handelsinstitut, hvortil han i 1816 lagde Grunden, samt for Stadens første Børneasyler (1839). † i Christiania 2 Novbr. 1846. * 1810 Margareta Grimstad, D. af Lars G., Fabrikmester ved Ljans Krudtmølle.

Udvalg af Psalmer, fornemlig efter Kingos og Guldbergs Psalmebøger. 2den tildeels forandrede og forøg. Udg. med en Fortale af S. B. Hersleb. Chra 1819. 96 S. 8. (1ste Opl. ib. 1816. 74 S. 8. udgaves af Søndagsskolens Bestyrelse). 3die Opl. ib. 1839. 112 S.

Jule- og Nytaarsgave for Børn, Chra 1823. 62 S. 16. — 2 forøg. og tildeels omarb. Udg. ib. 1831. 80 S. 16.

Christiania Byes andet Jubilæum, høitideligholdt 27 Sept. 1824. Chra 1825. 58 S. 8.

[Gravskrift over hans Moder]. Chra 1826. 2 Bl. fol.

Hvormeget de offentlige Skoler kan bidrage til d. christ. Religions Udbredelse og Vedligeholdelse. Tale paa Reformations-Jubilæet 1 Novbr. 1817. Chra 1826. 30 S. 8. (Trykt som Manuskr. for Venner).

Veiledning til Passions-, Paaske- og Pintse-Betragtninger for Børn. Chra 1830. IX. 64 S. 8. — 2 forøg. Udg. ib. 1839. VIII. 66 S. 8.

Bidrag til Professor Stener Johannes Stenersens Biographie. Chra 1835. 38 S. 8.

Kortfattet Fremstilling af den Lutherske Reformation og dens Indførelse i vort Fædreland, for Menigmand og Almuen. Chra 1837. 84 S. 8. med Luthers Portrait i Staalstik.

Forsøg til en liden Brevbog, tilligemed en kort Veiledning til andre skriftlige Opsatser o. s. v. Med nærmest Hensyn til de norske Almue- og Søndagsskoler samt til Veiledning for Ældre af Almuestanden. Chra 1839. 32 S. 12. — 2det meget forøg. og tild. omarb. Oplag. ib. 1842. VIII. 82 S. 12.

Tvende Taler, holdne paa Grønlands Asyl i Christiania 3 Mai og paa Søndagsskolen 4 Juli 1841 [da han fratraadte Skolen]. Chra 1841. 32 S. 8.

Kortfattet Oversigt over sal. Biskop Chr. Sørenssens Liv og Virksomhed. Chra 1845. 1 Ark 4. (Aftr. af Chra Intelligents-Sedler f. A. No. 222. 229 og 231.

I Nationalbladet III. (1816) S. 169—174: Et Par Ord om Fængselsstraffens hensigtsmæssigere Indretning.

I Christiania Intelligents-Sedler stadige Bidrag især ang. det lavere Skolevæsen, deriblandt flere Forslag til Børneasylers Oprettelse i Aarg. 1836, 1837 og 1841; 1841 No. 253 Tillæg: En Tale i det yngre Maadeholdsselskab om Adgang for Almuesmanden til ædlere offentlige Fornøielser, især Musik og Lecture.

I Børnevennen III. (1843) No. 8 (og senere fortsat): Fædrelandets Historie fra de ældste Tider, indtil vore Dage. (En ufuldendt Bearbeidelse af mundtlige Foredrag over Fædrelandets Historie for Menigmand, som han 1842 og 1843 holdt, og hvortil han indbød i Wergelands Ugeskrift „For Arbeidsklassen" 1842 No. 9).

Forskjellige mindre Bidrag til Morgenbladet.

Saxild, Vilhelm Jens Gram, Søn af Premierlieutenant og Sagfører, senere Justitssecretær ved Throndhjems Overret, Jens Ludvig S. og Maren Sabine Støren, begge døde, er født i Norderhov 18 Novbr. 1825, toges af Morbroderen Sognepræst Henrik Eilert Støren i Søns Sted, tog 1842 den for Bergstuderende anordnede Præliminær-Examen og 1846 Berg-Examen; studerede i 2 Aar Hyttedriften paa Kongsberg, og blev 7 Octbr. 1854 Adjunkt ved Kongsbergs Middel- og Realskole. Storthingsmand fra Kongsberg 1859—60. * 1858 Johanne Catharine Støren (f. i Norderhov 24 Aug. 1833), D. af Premierlieutenant Peter Johan S.

Regnebog for Borger-, Real- og Sømandsskoler. Chra 1853. 208 S. 8.

En Trigonometri for Sømænd. Laurvig 1856. 30 S. 8. (anonymt).

Afsnit af en mekanisk Fysik til Skolebrug, 78 S. m. 2 lith. Pl. (i Indbydelsesskrift fra Kongsbergs Middel- og Realskole 1856. Kongsberg. 8.)

I Illustr. Nyhedsbl. I. No. 49: Noget om Jernet og dets Tilvirkning.

Scavenius, Claus Nicolai, † paa Kongsberg 1845.

Oplysning om hvorledes det norske Pengevæsen kan komme paa en fast og varig Fod, Norges Bank forøges til flere Millioner uden Byrde for Folket o. s. v. *Chra 1818. 8 S. 8.*

I Nationalbladet XII. 77—80: En Opsats i samme Anledning. XXI. 217

—32: Om det norske Pengevæsen. (Tildeels imod E. Rohdes Opsats sammest. XI. No. 3—8).

Til Storthinget 1815 indgav han: Betragtninger over det norske Pengevæsen, og Forslag til Pengevæsenets Forbedring.

Schanche, Carsten Henrik, Søn af Kjøbmand Herman Garmann S. og Cecilia Catharine Garmann, er født i Bergen 12 Sept. 1810, blev privat dimitteret 1830, og theologisk Candidat 1838; var i nogen Tid Privatlærer i Bergen, blev 1851 Sognepræst til det nyoprettede Kald Sortland i Vesteraalen og 1 Septbr. 1858 Sognepræst til Skaanevig. * Anne Hedevig Lund (f. i Bergen 6 Febr. 1821), D. af Rebslager Eilert G. L. og Anna Elisabet ..... (Erlandsens Tromsø Geistl. 204).

Kortfattet Ledetraad for Skole- og Confirmations-Underviisningen i de Lærdomme, hvori de fire christelige Hovedpartier afvige fra hinanden, af F. W. Bodemann. Oversat. Bergen 1844. IV. 55 S. 8.

Schandorff, Andrine Maria, Datter af Overtoldbetjent i Christianssand Jens Constantin Lasson († 1830) og Margrete Elisabeth Schaar († 1828), er født i Drammen, hvor Faderen da var Kjøbmand, 22 Januar 1784, og blev i 1816 gift med næstfølgende Bureauchef Jacob C. S. Hun var Bestyrerinde af den ved hendes utrættelige Stræben i 1827 oprettede Eugenias Stiftelse for fattige Pigebørn i Christiania, til hvilken hun og Mand ved Testamente af 1842 skjænkede deres hele Formue. (jfr. Norske Stiftelser II. 590 ff. III. 104 ff.) † i Christiania 27 Sepbr. 1848. (Christiania By reiste dem 19 Febr. 1852 en Mindestøtte paa deres Grav. Marie Schandorff, et Mindeskrift af C. U. Sundt. jfr. Morgenbl. 1842 No. 281, 1848 No. 280. 284. 314).

Om Børnevenner. En Prædiken af J. A. Hermes. Oversat af et Fruentimmer og ledsaget med en Bøn for de smaae Børn, som ingen Venner have paa Jorden. Chra 1825. 32 S. 8. (jfr. Morgenbl. 1826 No. 37).

Beretning om Eugenias Stiftelse fra dens Oprettelse til Aaret 1835. Chra 1836. 118 S. 8. (Om denne Stiftelse afgav hun iøvrigt aarlige Beretninger i Morgenbladet).

Sendebrev til Eugenias Stiftelses Velgjørere og Venner. (Chra 1840) 4 S. 4.

Dagens Løsen. En Skatkiste for Unge og Gamle, Fattige og Rige, indeholdende 497 Bibelsprog med tilsvarende Vers, hvoraf eet til hver Dag i Aaret. Chra 1843. 128 S. 8.

Sange, skrevne for Børnene i Eugenias Stiftelse. Chra 1847. 20 S. 12.

I Morgenbladet 1823 No. 12: Plan til en Læreanstalt for qvindelig Virksomhed. 1825 No. 9: Om Oprettelsen af en slig Læreanstalt, 6 Sp. — Senere jævnlige Efterretninger om Eugenias Stiftelses Virksomhed m. v. — I Norsk Rigstidende (bl. A. 1818 No. 10), Morgenbladet og andre Blade findes forskjellige Leilighedsdigte og religiøse Sange af hende.

Schandorff, Jacob Christlieb, er født i Kjøbenhavn, hvor Faderen var Boghandler, 18 Mai 1775; Moderen hed Johanne Westberg (?

1821). Han kom 179* som Pharmaceut til Norge, tog pharmaceutisk Examen 1799 og bestyrede 1801—1802 Elefant-Apotheket i Christiania, hvor han siden tog Deel i et Eddikkebryggeri; blev Mai 1813 Secretair i det norske Sundhedscollegium, og da dette ophævedes, blev han 1815 Fuldmægtig og 20 Mai 1816 Bureauchef i Medicinalcontoret, først under Justits- siden under Kirke-Departementet. Han virkede meget for Selskabet for Norges Vel, Bibelselskabet, hvis Kasserer han var, og for sin Hustrus Stiftelse (ovenfor). † i Christiania 5 Octbr. 1842. * 1816 ovennævnte Maria S., født Lasson. (Nekrolog i Norske Bibelselskabs 27de Aarsberetn. 1843 S. 11—12. jfr. Mag. f. Lægevidensk. V. 257. Nyerups og Krafts Lit. Lex. 526. Norske Stiftelser II. 590. III. 110. 1017).

De i Christiania Intelligents-Sedler, Handelstidenden og Budstikkens ældre Samlinger leverede techniske og økonomiske Smaastykker ere af S., ligesom han efterlod i Haandskrift en udførlig „Undersøgelse om hvilke Regler der hensigtsmæssigst anvendes for at stipulere Medicinaltaxten for Norge.

Schanke, Jørgen Christian, Søn af Rebslager Albert S. og Riborg Margrete Wold, er født i Throndhjem 4 Novbr. 1795; ansattes 1820 som Copist i Finants-Depart., blev s. A. Fuldmægtig i den norske Enkekasse og 1828 tillige Copist i Statssekretariatet. * 1822 Maren Dorthea Bay (f. c. 1800), D. af Politibetjent i Christiania Ole Peter B. og Jacobie Bromann.

Veiledning for dem, der gjøre Indskud i Norges almindelige Enkekasse. Chra 1828. 28 S. 8.

Schavland, Lorents, Søn af Vagtmester Einer S. († 1766) og Inger Larsdatter Schelven († 1809), er født i Sparbo 14 Marts 1765, blev Student fra Throndhjems Skole 1785 og theologisk Candidat med egregie 1790; s. A. Kateket ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, 1794 resid. Capellan til vor Frue Kirke i Throndhjem og 21 Decbr. 1808 Sognepræst sammesteds. Han var 1804—1807 Secretair i Norske Vidensk. Selskab. † 9 Septbr. 1814. * 9 Mai 1794 Helene Bolette Kock fra Kjøbenhavn (f. 1777. † 11 Januar 1832). (Efter Erlandsens Throndhjems Geistl. 72).

Efterretninger om den borgerlige Realskole i Throndhjem. Thjem 1805. (Optrykt i Egeria, 2 Aarg. II. 201—33 og 407—30).

Schedal, Thormod Knudsen, se **Knudsen**.

Scheel, Frederik Wilhelm, Søn af Amtmand Frederik Otto S. († 1805) og Dorothea Dedekam, er født i Stavanger 23 August 1795, opdroges til Militær og blev fra 1 Januar 1814 Secondlieutenant i Norske Jægercorps; overgik 1818 til Artilleri-Brigaden, hvori han 1823 blev Premierlieutenant, senere Brigadeadjutant, 1830 Stabs- og Tøi-Capitain, 1839 Batterichef og 15 April 1854 Oberstlieutenant og Chef for det Ba-

taillon (i Christianssand). Han foretog i 1823 en Reise til Sverige for at lære at kjende de derværende Geværfabriker, Kanonstøberier og andre til Militairetatens Materiale henhørende Indretninger; opfandt senere en egen Art Kammerladningsgeværer (jfr. herom Morgenbl. 1841 No. 57. 59. 79. 82), og foretog 1842 en Reise til Tydskland, Belgien, Frankrige, Holland og England for at gjøre sig bekjendt med Fabrikationen af Geværer og Haandvaaben i disse Lande. Efterat det var bestemt at forsyne den norske Hær med Kammerladningsgeværer, opholdt han sig 1846 og 1847 ved Fabrikerne i Liège og Herzberg, for at have Tilsyn med Fabrikationen, og blev 1849 Ridder af St. Olafs Orden. * (sin Søsterdatter) Magdalene Elisabeth Tyrholm (f. 19 Novbr. 1810), D. af Kjøbmand paa Moss Magnus Israel T. og Catharine Christine Scheel.

Ruinerne eller Betragtning over Rigernes Revolutioner. Samt Naturloven. Af *C. F. Volney*. Overs. efter 9de Udgave. Chra 1823. XXIV. 481 S. 8. (Heraf gav han Uddrag i Ugeskr. Hermoder, 3die Halvaargang)

Nogle Ideer om Infanterie og Jægere i en sammentrængt Fremstilling. Chra 1841. 83 S. 12. m. 3 lith. Pl. (Anm. i Den Constitut. f. A. No. 36 og Mgbl. No. 42).

Han skal og være Forfatter og Oversætter af følgende Maadeholds-Skrifter: Foredrag (om Maadeholdsforeningers Hensigtsmæssighed). I Udtog eft. d. Svenske. Chra 1841. 8 S. 8. — Uddrag af en Tale i det britiske og udenlandske Afholdsselskabs første Møde i London 1831. ib. 1841. — En Drankers Liv og Død. Sanfærdig Hændelse, fortalt af en Læge. Overs. af Svensk af en Fædrelandsven. ib. 1843. 19 S. 8. — Til Norges agtværdige Bondestand samt nogle Ord til vore Skolelærere, Sjælesørgere og Norges Storthingsmænd i Anl. af den for Norge saa grusomt ødelæggende og nedværdigende Brændeviinsdrik. ib. 1844. 8 S. 8. — Capt. Ross's Vidnesbyrd om Brændevinets Skadelighed under alle Zoner. ib. 184*.

I Militairt Tidsskrift 7 H. 150—169: Forsøg om Hensigtsmæssigheden af Geværer med Percussionslaase; efter Hannov. Journal; 8 H. 83—105, 9 H. 77—94: Ideer om Riffelskytternes Anvendelse og Fordeling i Fegtning, oversat; 10 H. 123—149: Om Roberts og Lefaucheux's Geværer og deres Sammenligning, oversat; 11 H. 156—202 og 12 H. 1—29: Om Dannelsen af en Armee i Fredstider til krigersk Dygtighed, oversat; 13 H. 54—88: Om den franske Armee, efter H. L. Bulwer; X. 1—44: Om Artilleriets Anvendelse ved Warschaus Angreb og Forsvar 1831, af v. Decker, oversat. (Bemærkn. herimod af J. G. Meydell. ib. 164 ff.)

I Morgenbladet 1841 No. 183: Beretning om Maadeholdssagens Begyndelse og Fremskridt i Christiania.

I Den Constitutionelle 1841 No. 304. 305: Nogle Ord fra en gammel Soldat. (jfr. No. 332).

Forøvrigt anonyme Opsatser om Maadeholdssagen i Morgenbladet og Intelligents-Sedlerne.

von Scheel, Georg Christian, Søn af Generalmajor og Commandant i Frederiksstad Hans Jacob v. S. og Catharine Christine v. Brüggemann, er født sammesteds 14 Juni 1761; var først Cadet og blev senere Examinatus juris, dog uden at indtræde i Embedsstilling, og døde paa Moss, hvor han i mange Aar havde opholdt sig, 5 Mai 1837.

Lessings Philotas. Oversat. Kbhvn 1793. — Betragtninger over den franske Revolution og Frihedssværmeriet. Overs. ib. eod. (Lærde Efterr. f. A. No. 43. Kritiker 1794 No. 44. 45. M. Møllers Repertorium I. 162. 270—76.) I Østs Archiv 1799. 88—90: Ønske om flere Bogtrykkerier i Norge.

Julegave, (indeholdende) Kong Stanislai Leczynskys Tanker over forskjellige Gjenstande. Overs. af det Franske. Chra 1820. 46 S. 8.

Dialogue entre un maitre et un élève *sur les termes*, ou le général de la *grammaire française*. Chra 1831. 46 S. 8.

Scheel, Hans Henrik, Søn af Toldinspecteur i Skien Anton Henrik S. og Petronelle Margarete Blom, er født i Christiania, hvor Faderen da var Officier, 13 Octbr. 1818, blev Student 1836 og medicinsk Candidat 1840; ansattes 1846 som Distriktslæge i Vestfinmarken og 22 Septbr. 1856 ligesaa i Indre Hardanger, men døde paa Hammerfest 18 Decbr. 1856. * Thora Lagertha Heyerdahl (f. 1817), D. af Stadsveier i Chra Ole H. og Else Marie Roll.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie IV. 133—34: Et Tilfælde af Episioneus sangvineus.

Scheen, Christopher Winther, Søn af Kjøbmand Halge S., er født i Riisøer 27 Januar 1809, Student fra Drammens Skole 1828 og theologisk Candidat 1833; blev 1836 residerende Capellan til Vedø, 1840 Sognepræst til Leirvigen og 1849 ligesaa til Porsgrund. Han var Storthingsmand fra Nordre Throndhjems Amt 1845 og 1848. † i Porsgrund 9 Septbr. 1850. * 1. Maria Sophie Elise Wleugell (f. 1811, † 1844), D. af Toldkasserer og Postmester Johan W. i Østerriisøer. 2. Maria Dorothea Rannestad (f. 14 Aug. 1819), D. af Proprietær Frederik R. og Lovise Kirstine Holterman. (jfr. Erlandsens Throndhjems Geistl. S. 295).

Tiltrædelsestale paa Mariæ Bebudelsesdag 1850. Porsgrund 1850. 13 S. 12.

Han skal være Forfatter af de paa Storthinget 1848 fra Justitscomiteen No. 2 afgivne Indstillinger ang. Bodsfængsel ved Christiania og om Afskaffelse af Tateres og Fantefølgers Omstreifen.

Scheerer, Carl Johann August Theodor, Søn af Kjøbmand Johan Jacob S. og Christiane Louise Thiele, er født i Berlin 28 August 1813, studerede 1830—1833 Bergvidenskaberne i Freiberg og Berlin, kom 1833 til Norge som Hyttemester ved Modums Blaafarveverk, men vendte 1839 tilbage til Tydskland for at fortsætte sine Studier, og blev 1840 Doctor philosophiæ i Berlin; udnævntes 15 Marts 1841 til Lector (i Mineralogi, Metallurgi, Probeerkunst og Fabriklære) ved Universitetet i Christiania, hvilken Post han fratraadte 1 August 1847 (ifølge Afsked af 15 Marts f. A.), og vendte atter tilbage til Tydskland, hvor han har modtaget Ansættelse som Professor ved Bergacademiet i Freiberg. Han blev 1854 Ridder af St. Olafs Orden. * Augusta Louise Freißleben (f. 26 Decbr. 1810), D. af Johan Carl F., kgl. sachsisk Berg-Commissionsraad i Freiberg.

Stauf, ein Dichtung. Berlin 1838.

Fortunat, ein Gedicht in zehn Bildern. Leipzig 1842.

De fossilium *Allanit*, *Orthit*, *Cerin*, *Gadolinitque* natura et indole. (Dissert. inaug.) Berolini 1840. (Paa Tydsk i Poggendorffs Annalen 51de Bind).

I *Nyt Magazin f. Naturvidenskaberne* I. 425 f.: Notits om to forskjellige Slags Kobolderts fra Skutteruds Gruber; II. 46—52: Om en Methode til at skille Koboldoxyd, Nikkeloxyd og Manganoxydul fra Jernoxyd, Arsenik og Arseniksyrling. (Paa Tydsk i Poggendorffs Annalen, 42 B. 104 ff.); III. 319—389: Nogle Bemærkninger og Forsøg ang. Athomtheorien; IV. 49—53, 333—49: Om Gigtgassernes Benyttelse til Masovne; 54—77: Om den varme Blæsts Effect; 91—96: Om Nikkelens Forekomst i Norge; 126—164: Geogn.-mineralogiske Skizzer, samlede paa en Reise i 1842. (Paa Tydsk i v. Leonhards og Bronns Jahrbuch 1843. 631—670); 165—67: Wöhlerit, et nyt Mineral. (Paa Tydsk i Poggendorffs Ann. 59 B. 327—36); 176—185: Undersøgelse af Gigtgaser fra en norsk Masovn (sammen med Chr. Langberg. Paa Tydsk i Poggendorffs Ann. 60 B. 489 ff.); 196—201. 333—49, V. 171—214: Bidrag til Kundskab om norske Mineralier; 369—389: Nikkelertsskjærpene i Espedalen (Brudstykke af en Reiseberetning 1843); 405—432: Resultater af en mineralogisk Reise i Thelemarken; 433 f.: Notits om et nyt Manganertsfindested i Thelemarken; V. 171—214: Om en egen Art af Isomorphie.

I Keilhau *Gæa Norvegica* (hvis 2det Hefte han har oversat paa Tydsk) 313—340: Ueber den Norit und die auf der Insel Hiterøen in dieser Gebirgsart vorkommenden mineralienreichen Granitgänge.

I *Forhandlinger ved de Skdnd. Naturforskeres* 3die Møde (1842 i Christiania) S. 373—86: Chemisk Undersøgelse af Gadoliniten fra Hitterøen, og et andet Mineral fra samme Sted, samt chemisk-analytiske Erfaringer ved deres Analyse; 511—18: Om Gadolinitens Findested paa Hitterøen (i Uddrag).

I Den Constitutionelle 1842 No. 289: Om Norges Mineralrigdom (jfr. Morgenbl. f. A. No. 326. 347).

Hans øvrige Forfattervirksomhed vedkommer ikke Norge. Vi bemærke kun, at han under Opholdet her leverede Bidrag til Poggendorffs Annalen, og til Erdmans og Marchands Journal, ligesaa „Ueber die Bildungsgesetze des Gneuses" i Karsten's Archiv 1841 S. 1—58, og fra 1843 blev Medarbeider af Liebigs, Poggendorffs og Wöhlers Wörterbuch der Chemie. — Ligesaa afgav han i Christiansand Aug. 1844 en paa Tydsk affattet Betænkning over de af Consul G. F. Reinhardt paabegyndte Kobbertsskjærper paa Strømsheien og Bø i Sætersdalen. (Trykt som Manuskript. 4 S. 4.)

Schive, Claus Jacob, Søn af Regimentsqvarteermester og Auditeur i Bergen, Overauditeur Johan Conrad S. og Malene Henriette Berg, er født i Bergen 1 Septbr. 1792, blev 1808 Officier ved Prinds Christians Regiment i Danmark, ansattes 1814 som Premierlieutenant ved Agershuusiske Skarpskytter-Regiment, hvormed han 1818 overgik til 1 Agersh. Infanteri-Brigade, men gjorde fra 1815 Tjeneste i Ingenieur-Corpset; blev 1819 Premierlieut. i Ingenieur-Brigaden og 1833 Capitain i Armeen; constitueredes 1829 som Canal-, Havne- og Fyr-Inspecteur, fast ansat 1833, og blev 14 Novbr. 1840 Toldinspecteur i Stavanger. Han blev 1838 Ridder af Sværdordenen og 1855 af St. Olafs Orden. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem 1833 og i Christiania 1858. * Betsy Marie Delphin (f. i Christiania 21 Juni 1797), Søster af ovennævnte Prest Christian D.

Kortfattet Beskrivelse over Fyre og Dagmærker paa de norske Kyster, m. Figurer. Chra 1839. 16 S. 8. — Ny Udgave ib. 1840. 16 S. 8.

Norges Mynter i Middelalderen. Samlede og beskrevne. Med Indledning af *C. A. Holmboe.* Chra 1858. 2 Hefter, 42 S. og 12 Mynttavler. Folio. (Fortsættes).

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* X. 1—180: Foreløbig Undersøgelse om Vormen og Storelven eller Glommen, hvorvidt de ere eller kunne blive skikkede til Flodskibsfart. Med en Atlas i Fol. (ogsaa særskilt). — I *Nyt Mag. f. Naturv.* III. 390—401: Beretning om Vandstandsmærkers Anbringelse paa nogle Steder af den norske Kyst i Sommeren 1839.

Schiwe, Frederik Vilhelm, Foregaaendes Søn, er født i Christiania, var i nogle Aar i Bygmester-Lære, senere Sproglærer i Throndhjem, og døde i Kjøbenhavn 1856.

Wergeland som Digter af F. W. Chra 1847. 16 S. 8.

Digte. Chra 1849. 92 S. 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 343 og i Chrposten No. 455).

Digte. Anden Samling. Chra og Thjem 1854. 96 S. 8. (anm. i Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 32).

Norske Digteres Vilkaar. Thjem 1855. 20 S. 8.

Schiwe, Jørgen, Søn af Sognepræst til Græsted i Sjælland Peter S. og Anne Marie Jørgensen, er født sammesteds 5 Decbr. 1795, Student fra Kjøbenhavns Universitet 1816; kom 1820 til Norge, hvor han i Moss oprettede en privat Skole; nedsatte sig 1827 som Boghandler i Christiania og anlagde der 1830 et Bogtrykkeri. * 1824 Anna Cathrina Tordenskiold (f. 28 Decbr. 1803), D. af Ritmester Peter Schnitler T. og Maren Wright Bruun.

Copie af det Salve Nielsen til Underskrift sendte Regnskab, tilligemed en Fortale til Publicum og et Par Ord til Hr. H. Falsen. Chra 1828. 16 S. 8. (I samme Anledning skrev han Adskilligt i Morgenbladet 1828 2det Halvaar).

Kunsten at drive Ræve ud af Huse. Et Priisskrift af Skipper Børre. Chra 1829. 1 Ark 8. (Anon.)

Euphrosyne, Nytaarsgave for 1830. Udgivet. Chra 1829. 116 S. 12.

Christiania Tilskuer, et Maanedsskrift af politisk og statsoekonomisk Indhold. Udgivet. 1 Bind i 3 Hefter. Chra 1831—1832. 298 S. 8.

Sverige Aar 1809 og 1832 (af A. Lindeberg). Oversat fra det Svenske. Chra 1832. 128 S. 8. (Er 3die Hefte af Chra Tilskuer).

Et Brev til en Ven i Stockholm om de saakaldte Constitutionelles Machinationer og Cabaler. Christiania 1836. 8 S. 8. (Anonym).

Den Finmarkske Basun. Chra 1837. 24 S. 12.

Christiania Trompet. 4 No. Chra 1841. 16. — Secunda Trompet til Den Constitutionelles prima ditto. ib. eod. 16.

Brev til Redacteuren af Bladet Granskeren. Chra 1842. 8.

Brev til Henr. Wergeland. Chra 1842. 8.

Pebernød til Juul. Tale i de Conditioneredes Samfund 3 × 7 Dage efter Caffee Royals Aabning. Chra 1842. 16 S. 8. (anon.)

En Kjøbstædborgers Tanker om Norges nærværende Forfatning tilligemed en Samtale indeholdende Veiledning for Kjøbstædborgere til en rigtigere Fremgangsmaade ved Udkaarelsen af Valgmænd og Repræsentanter. Chra 1847. 32 S. 8.

Udgiver af Nyeste Skilderie af Christiania og Stockholm. Et Ugeblad. 4 Hefter. Chra 1828—1831. 4.

Schive, Søren Martinus, Søn af Capellan i Bjelland Søren S. og Johanne Cathrine Viborg, der siden ægtede Chirurg Matthias Schlytter, er født i Christianssand 27 Decbr. 1771, blev Student fra sammes Skole og theologisk Candidat 1793, og strax efter Prædikant ved Christianssands Tugthuus samt Hører ved Kathedralskolen; blev 1797 residerende Capellan til Meldalen, 1803 Sognepræst til Lund og Flekkefjord og 26 Febr. 1813 til Ringebo samt 1823 Provst i Gudbrandsdalen; 1803 Medlem af Videnskabernes Selskab i Throndhjem og 1811 Ridder af Danebroge. † under et Besøg hos Sønnen paa Kramperud i Øier 18 Juli 1827. * 18 Sept. 1790 Helene Frederike Dockedal (f. i Chrsand 16 Sept. 1773), D. af Skibsfører Lars D. og Marthe Marie Bøhn. (jfr. Erlandsens Throndhj. Geistl. 162—63).

Mindetale over Provst Hans Henrik Thaulow. Chra 1826. 13 S. 8.

I Nationalbladet VII. 145—58: Efterretninger om Ringebo Præstegjeld i økonomisk og statistisk Henseende. (jfr. IX. 108—10, X. 135—38, 167—76).

Schjelderup, Georg Elias, efternævnte Oberstl. Jørgen S.s Søn er født paa Hofvin i Ullensager 20 Januar 1821 og juridisk Candidat 1841; blev 1845 Copist i Kirkedepartementet og fik 1850 Autorisation som Overretssagfører i Christianssands Stift, og er tillige Referent ved Overretten.

I Rigstidenden 1847 en Række af Feuilletons hovedsagelig ang. Theater og Musik, hvoriblandt: No. 50: Anmeldelse af Operaen Hertugen af Olonne, 9 Sp. No. 134: Tre Abonnementsaftener i Theatret; No. 155: Anmeldelse af Krohg's Presten i Loppen: No. 190: Hr. Telleffsens Concert; Theater og Musik; No. 201: P. Bulls Concert; No. 211, 225, 235: Theaterkronik; No. 247, 252: Holberg paa vor Scene; No. 261: Om Pibning i Theatret; No. 275: Anmeldelse af R. Olsens Salonen. Desuden enkelte Smaadigte m. v.

For Christiania Theater oversatte han forskjellige Stykker, hvoriblandt: Rebekka Vaudeville i 2 Acter (1846), Obersten, Den anonyme Ægtemand, Noemi, Helene eller Kunstens Uafhængighed, Ægtemanden paa Landet, Jeannette og Jeanetton, Overraskelserne, En gammel Jomfru, Chevalier de Grignon m. fl.

Schjelderup, Jørgen, Søn af Gaardbruger Jørgen Olsen Grimseth og Elisabeth Schjelderup, er født paa Gaarden Grimset paa Hedemarken (døbt 22 Novbr.) 1789, blev Officier 1808, og overgik ved Armeeforandringen 1818 som Premierlieut. ved Nordenfjeldske Regiment til 1 Agersh. Inf. Brigade, og blev Stabsadjutant; antog 1829 sit Mødrenenavn Schjelderup; blev 1832 Compagnichef, 1844 Oberstlieutenant og Chef for Stavangerske Corps og 26 Aug. 1854 ligesaa for Christianssandske geworbne Corps; 1853 Ridder af St. Olafs Orden. Afsked 12 Juli 1856. * Anne Marie Randulf Koren (f. paa Hofvin i Ullensager, † 31 Octbr. 1827, 31 Aar gammel), D. af Sorenskriver Johan K. og ovennævnte Christiane L. født Dietrichson.

I Budstikken V. (1824) No. 23. 24: Beskrivelse over Drangedals, Nissedals og Førresdals Præstegjelde i Thelemarken samt Ombli Præstegjeld i Raabygdelaget.

Schjeldrop, A. N.

Bønnebog for Land- og Søemænd til hver Dag i Ugen, med nogle hosføiede Psalmer, samt Bønner og Sange for de indfaldende Høitidsdage i Aaret. Samlede. 3die Opl. Bergen 1847. 166 S. 12.

Schjøth, Anton Christian Gunnerus, Søn af Kjøbmand Erik S. og Thorine Christine Holst, er født i Laurvig 6 Febr. 1807, maatte ved Faderens Død 1824 afbryde de paabegyndte Studier, og kom paa et Handelscontor, som han paa Grund af tiltagende Tunghørhed maatte forlade efterat have taget Handels-Examen; tog 1829 Præliminærexamen, blev 1830 Copist i Revisions-Departementet, 1833 juridisk Examinat, 1839 constitueret og 15 Januar 1842 kgl. Fuldmægtig i samme Departement. Ligesaa har han siden 1829 været Lærer i Handelsvidenskaberne ved Christiania Handelsinstitut. * 1838 Barbara Maria Wyller, D. af Stadshauptmand og Bundtmager W. i Christiania.

Moral for unge Kjøbmænd, i Breve fra en Fader til sin Søn. Omarb. efter det Tydske. Chra 1834. 32 S. 8. (anon.)

Vexel-Cours-Tabel, tilligemed de vigtigste europæiske Landes Mynt, Maal og Vægt samt disses Forhold til Norges ib. 1835. 1 Ark 8. 2 meget forøg. og forbedr. Udg. ib. 1838. Tableau.

Anviisning for de Personer, som lide af Søvnløshed, til at forskaffe sig en blid og sund Søvn m. v. Oversf. ib. 1836. 16 S. 16. (anon.)

Tabel for Udregning af Tømmer, Planker, Steen etc. i Cubikmaal med Forklaring. ib. 1837. 1 Ark 8.

Underretning om Norges Mynt, Maal og Vægt, i Forhold til de vigtigste europæiske Landes og Staters Pengevæsen, Maal- og Vægt-Eenheder. ib. 1837. 48 S. 12.

Haandbog for Handlende, en systematisk Fremstilling af Handelsvidenskaberne. Udarb. efter de nyeste og bedste Kilder og grundet paa Erfaring. 2 Dele. ib. 1837—1843. 369 og 255 S. 8.

Lærebog for unge Haandværkere, Lærlinge og Svende, samt Landmænd og Andre, som uden Lærer ville øve sig i Regning, Retskrivning, Brevskrivning, m. v. Omarb. efter det Tydske af A. S. og H. Smith Hjort. ib. 1842. 278 S. 8.

Soldaten og Brændevinet. En kort og grundig Belæring for den norske Krigsmand. Omarbeidet og fornorsket efter Dr Fr. Liebetrut. ib. 1843. 32 S. 8.

Lærebog i Handels-Arithmetik. 2 Dele. ib. 1843. 396 og 218 S. 8.

En chemisk Fremgangsmaade at smelte Talg uden at efterlade Fedtgrever og slem Lugt m. v., samt at rense og hærde Talgen saa Lysene deraf faa samme Egenskaber som Vorlys, af Ch. Lefebre. Overs. (af A. Schjøth), og forsynet med oplysende Anm. af en praktisk Chemiker. ib. eod. 24 S. 12.

Hvorfor og Fordi: Spørgsmaal og Svar om de vigtigste Tildragelser i Naturen. For Ulærde. Overs. efter 5te Opl. ib. eod. 83 S. 12. (anonymt).

Tabel over Laste- og Fyrpengenes Beregning efter Toldtarifferne Litr. C. B. og Litr. D. A. ib. (1844.) Tabl.

Guld-Ringen. En Fortælling til Maadeholdssagens Fremme. Overs. fra det Tydske. ib. 1844. 16 S. 8.

Læren om enkelt og dobbelt Bogholderi. Udarbeidet tildeels efter den i Tydskland brugelige Methode. Chra 1846. VI. 114 S. 8.

Om enkelte af Havets Phænomener og navnlig den mejicanske Golfstrøms Løb, samt dens Indflydelse paa endeel af Norges Naturforholde. Physisk-geographiske Skizzer. ib. 1849. 74 S. 8. (anm. af P. A. Munch i Morgenbl. f. A. No. 97).

Geographisk Beskrivelse over Kgr. Norge. ib. 1849. VIII. 224 S. 8. (anm. af Chr. Lange i Norsk Tidsskr. III. 411—13, i hvilken Anl. S. skrev en Opsats „Om Studiet af Norges Geographi" i Chrpoften No. 546 og 550).

Tabel for Thara, samt Toldberegning af Vine og Brændevine m. m. Chra 1849.

Anviisning til hurtig practisk Regning i de 4 Species og Reguladetri til Skolebrug og Selvunderviisning. ib. 1853. IV. 83 S. 8.

Veildning for Reisende i Christiania Stift i Norge. ib. 1856. 59 S. 12. og 3 Tabeller. (anonymt).

Redaktør af Afholds-Tidende. Udg. af Afholdsforeningerne i Christiania 3—6 Aarg. Chra 1844—1847. 2 No. st. 8. maanedlig. (jfr. K. N. Andresen). I disse Aargange ere de fleste Opsatser af S., deels originale deels oversatte.

Redaktør af Christiania Intelligents-Sedler fra 1834 til 185*. Heri har han foruden andre mindre Stykker skrevet flere Leilighedsdigte.

I Huusvennen 1829 No. : Den talende Skat. En Novelle, oversat af Hollandsk.

I Morgenbladet 1834 No. 18: Hvad gavner det at have Religion? et Digt. (Optr. med forandret Titel i Norsk Folkekalender 1841; recens. i Den Constitutionelle f. A. No. 34; besvaret af S. i Morgenbl. f. A. No. 350). 1841 No. 242 og 245 Till.: Til Hr. Smith Hjort ang. Brændeviinsdrik; Svar af H. i No. 256.

I Illustr. Nyhedsblad 1851 No. 9: Christiania Apostelkirke (ↄ: Trefoldighedskirke) m. Prosp. 1852 No. 52: Arbeidsboliger i Christiania. 1854 No. 2. 10. 13. 16. 25. 39: Om Landene i og ved det nordlige Polarhav samt om Opdagelsen af den nordvestlige Gjennemfart; m. Kart.

Desuden flere anonyme Bidrag til Morgenbladet og andre Dagblade.

Schiøtt, Carl Thorvald, Søn af Oberst i Artilleriet Nils S. († 1824) og Elisabeth Marie Arbin (der 1826 ægtede Statsraad Nicolai Joh. Loh. Krog), er født i Christiania 4 Decbr. 1811, blev Student 1828 og medicinsk Candidat 1834; s. A. Corpslæge ved Søndfjordske Corps, hvorfra han 1837 tog Afsked og sattes surnummerair i Armeen som constit. Corpslæge ved Agershusiske Musketeercorps i Christiania, var i nogle Aar constitueret Brigadelæge ved 2 Agersh. Infanteri-Brigade og blev 5 Octbr. 1853 ansat som saadan. 1858 Ridder af Wasaordenen. * 1. 1836 Frederikke Vilhelmine Regine Sverdrup (nedennævnte Prof. Georg S.s Datter; † 1839, 25 Aar gammel). 2. 1841 Marie Henriette Redelin (f. i Hamburg 28 Jan. 1824), D. af Kjøbmand Johan Henrik Ludvig R. og Dorothee Henriette Wilhelmine Haupt.

I Eyr IX. 309—317 (i Forening med H. Steffens): Om Cholera i Christiania og Agers Præstegjeld.

I *Magazin f. Lægevidensk.* I. 140 f.: Atresia ani completa; III. 246—53: Notitser fra Rusland paa en Reise 1839; VIII. 1—16 (med C. A. Egeberg): *Beretning* om en ifl. kgl. Befaling foretagen Reise til Leirsamlingen ved Stockholm i

1843. — I *Ny Række* III. 241—62 (med de Besche): Den norske Feltbrigades Medicinalvæsen under Opholdet i Skaane; V. 449—464, 501—17 (med Samme): Et Besøg ved det østerrigske Armeecorps i Holsteen 1851.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie I. 3—4: Om et Aneurisma; 11—12: Et Beenbrud i Hovedet; 27—28: Om Stivelsebandage; 379—80: Bidrag til Kundskab om Kjølstads (s. d.) Behandlingsmaade af Skjævheder i Rygraden.

Schjøtt, Ole Herstad, Søn af Skipper Niels Madsen S. og Anne Herstad, er født i Løkken i Jylland 9 April 1805, kom med Forældrene til Christianssand 1808 og blev 1822 Student fra sammes Skole samt theologisk Candidat 1827; blev 1829 Sognepræst til Heggebostad, 1832 til Dybvaag, 1840 til Porsgrund og 16 Juli 1845 til Skien, hvor han døde 9 Mai 1848. * 1828 Anne Jacobine Olrog (f. 1801), D. af Generalskibsmaaler i Christianssand Peter O. og Margrete Glükstad.

Afskedsord i Dybvaag Hovedkirke 9de Trinitatis-Søndag 1840. Skien 1840. 11 S. 8.

Tale i Maadeholdsselskabet for Gjerpen Sogn og Omegn under en Samling paa Gaarden Meen 4 Juli 1841. Skien 1841. 8.

I Wexels's Christelig Psalmebog skulle to No. være af ham.

Schjøtt, Peter Olrog, Foregaaendes Søn, er født i Dybvaag 29 Juli 1833, blev dimitteret fra Skiens Skole 1851, men tog paa Grund af Sygdom først 1852 Examen art., dimitteret fra Christianssands Skole, og blev 1859 philologisk Candidat.

I Morgenbladet 1856 No. 141: Tale ved Krohgstøtten 17de Mai 1856.

I Christiania-Posten 1858 No. 322, 325, 329: Nogle Ord i Anledning af den ledigblevne Lærerpost (i Græsk) ved Universitetet.

Schiøtz, Eiler Hagerup, Søn af Sorenskriver i Søndhordland, Cancelliraad Søren S. og Johanne Margarete Petersen, er født i Stavanger, hvor Faderen da var Byfoged, 15 Novbr. 1775, og blev juridisk Candidat 1800; blev 1807 Sorenskriver i Søndfjord, 11 Octbr. 1808 ligesaa i Karmsund og Hesby, og 20 Novbr. 1837 Maaler og Vrager i Stavanger. Storthingsmand fra Stavanger By 1815 og 1816. † i Stavanger 9 Decbr. 1855. * 1806 Axeliane Christine Kjelland (f. 1786, † 28 Febr. 1856), D. af Kjøbmand i Stavanger Gabriel Schanke K. og Johanne Margarete Bull.

Forslag til nogle nødvendige Bestemmelser i Grundlovens 57, 58 og 59 §§, som paa dette Storthing ifølge Grundloven skal afgjøres. Chra 1815. 15 S. 8.

I Morgenbladet 1832, No. 100—102: Bemærkninger ved Lovcommissionens Udkast til Lov ang. Forbrydelser (optrykt i Lovcommiss. Samling af Bemærkninger o. s. v. Chra 1832 S. 288—311. jfr. Mgbl. s. A. No. 114. 115.) 1834 No. : Beskrivelse over brændebesparende Skorsteensindretninger; No. : Anviisning til at gjøre Bilæggerovne ligesaa sunde som Vindovne (jfr. Budstikken, Ny Saml. III. 383). 1835 No. 52: Er det gavnligt for Staten, at Land- og Kjøbstadskatten ophæves? 1842 No. 19 Tillæg: Om Bygningsmaaden i Norges Kjøbstæder, m. H. t. Ildebrande (1 Ark); No. 73: Bemærkninger ved Forslag til Lov om den alm. Brandforsikring.

1844 No. 210: Hvad er Aarsagen til den tiltagende Forarmelse, og hvorledes kan samme afhjælpes?

I Stavanger Avis 1843: Bemærkninger ved Udkastet til Plan for den norske Livrenteforening.

Schjøtz, Søren Daniel, Forriges Brodersøn, og Søn af Sognepræst til Tysnes Peder S. († 1805; jfr. Nyerups Literat. Lex. 532) og Sophie Christine Fochel, er født i Thingvold (døbt i Finnaas 15 Marts) 1796, tog 1816 Præliminærexamen og blev 1818 juridisk Examinat; var først Copist, derpaa i 3 Aar constitueret Sorenskriver og blev 29 Novbr. 1830 Foged i Jæderen og Dalerne. * Charlotte Petronelle Rosenkilde (døbt i Stavanger 25 April 1800, † 20 Mai 1850), D. af Consul Peder Valentin R. og Charlotte Sophie Vinsnæs.

Veiledning til en forstandig og christelig Børneopdragelse. Overs. fra Tydsk. Stavanger 1833. 176 S. 8.

Om tvende Børns Levnet og Hjemgang. ib. u. A. 16 S. 16.

Dr. Mart. Luthers Forklaring over Christi ypperstepræstelige Bøn eller det 17 Cap. af Johannes Evang. [Kbhvn 1754]. Ny Udg. ib. 1836. 88 S. 8.

Historisk Udtog af det gamle Testamentes Bøger. Overs. fra Tydsk. 3 Dele. ib. 1847. X. 613 S. 8.

Jævnlige Bidrag til Norsk Missions-Tidende (jfr. A. Hauge).

Schmar, J. H., en gammel Kunsthandler, se under Henr. Bergeland.

Schmidt, Carl, havde i 1854 været Navigationslærer i 10 Aar.

Den mundtlige Navigation eller Spørgsmaal med tilføiede Forklaringer over de vigtigste Dele af Navigationen. Trykt som Manuskript. Chra 1854. 40 S. 12. (anm. i Morgenbl. 1855 No, 1; jfr. No. 6).

Schmidt, Frederik, Søn af Biskop i Agershuus Christen S. († i Oslo 6 Octbr. 1804) og Petronelle Sørensdatter Lemmich († 1798), er født i Asminderød i Sjælland, hvor Faderen da var Sognepræst, 27 Mai 1771, blev Student fra Christiania Skole 1787 og theologisk Candidat 1791; blev 1792 Tugthuuspræst i Christiania, foretog 1794 med Stiftamtmand Fr. Moltke en Reise til Nordtydskland, og blev 1 Decbr. 1797 Sognepræst til Eker samt 1808 Provst i Kongsbergs Provsti. 1813 Ridder af Danebroge og 1814 Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold og det overordentlige Storthing. Forlod 1817 med kongelig Tilladelse sit Embede, opholdt sig 1½ Aar i Kjøbenhavn, og bereiste derpaa 1818—1819 Tydskland, Frankrige, Schweiz og Italien; søgte derpaa og fik 27 Decbr. 1819 Afsked som norsk Embedsmand, hvorpaa han en kort Tid opholdt sig paa Eker, og blev 27 Septbr. 1820 Sognepræst til Himmelev i Sjælland; blev 1826 Doctor theologiæ og døde 16 Febr. 1840. * 10 Jan. 1799 Maren Elisabeth Matthea Oppen (f. 1778, † 1841 i Kbhvn), D. af Generalkrigscommissair i Christiania Knud O. og Mette Kirstine Colling. (Erslews Forf. Lex. III. 69, hvor yderligere Henviisninger findes. Nekrolog i Geneal. og biogr. Ar-

chiv [Kbhvn 1840] I. 119—124. jfr. Moes Efterretn. om Eidsvolds Repr. 125—26; Aalls Erindringer, især 2 Udg. 405. H. Wergelands Const. Hist. og N. Wergelands Breve fra Eidsvold p. forskj. St.)

Prædiken paa Søndag mellem Juul og Nyeaar 1795. Chra 1796. 31 S. 8. (L. Eft. f. A. No. 25). — Danmarks Hæderskamp med Brittens Overmagt. Et poetisk Forsøg. Kbhvn 1801. — Prædiken paa Allehelgensdag 1807. Chra 1807. — Mindetale over Klokker Hans Backer. ib. 1809. — Samlede Digte. Kbhvn 1811. 224 S. 8. (anm. i Lærde Tid. f. A. No. 33). — Redacteur af Tidsskriftet Hermoder I—VII. Chra 1795—96. (Fortsat af J. Rosted). — I Falsens Magazin VIII. 376—94: Indtrædelsesprædiken paa Eger 10 Sønd. efter Trinitatis 1798. — I Platous Indberetninger om Nationalfesten 1811, 212—219: Indbydelsesskrift til og Cantate ved Høitideligheden i Drammen 11 Decbr. 1811 i Anl. af Univers. Oprettelse. — I Sandsigeren 1811 I. No. 13: Nogle Ideer om Nationalfeste. — Desuden Digte, spredte i Danske Tilskuer, Iris, Hermoder, Minerva, Samleren, Poulsens Nytaarsgave, Charis, Dagen, Christiania Intell.-Sedler (f. Ex. 1789 No. 39: Tanker ved en Fritænkers Dødsleie, oversat) o. fl.

Taler, holdne i Egers Hovedkirke paa den anordnede Bededag 4 Marts 1814. Chra 1814. 20 S. 8.

Trende Religionstaler, holdne ved private Andagter for Danske og Norske i Rom og Neapel. Kbhvn 1819. 4½ Ark 8.

Afskedsprædiken holden 17 Sønd. eft. Trinitatis i Hougs Kirke. Drammen 1820. 28 S. 8. (jfr. Nationalbl. XIX. 298, 342, 435).

Jean Paul Fr. Richter, Mai-Krandsen. Et Udvalg af hans Værker. Chra 1820. 96 S. 8.

Historia Paulicianorum orientalium. Dissertatio inaug. Havn. 1826. S. 8. (Anm. af A. G. Rudelbach i Theol. Maanedsskr. V. 273—94 (Svar fra S. i Litt. Tidende 1826 No. 31 Till.) og af Gieseler i Theol. Studien u. Krit. 1828. IV. 895. 1829. I. 79. 165).

Prædiken paa Jubelfesten 14 Mai 1826. Kbhvn 1826.

Pentatuchens poetiske Stykker, rhytmisk oversatte med tilføiet Commentar. ib. 1827. (Anm. i Theol. Stud. u. Krit. 1828. IV. 885).

Urania af C. A. Tiedge. Overs. og ledf. med en Epilog. ib. 1830.

Nye samlede Digte, med Forf.s Portrait. Roeskilde 1835.

I Schwachs Nor 1816. 186—193: Christiane Korens Biographie; i 1815 og 1816: Et Par Digte.

I Dansk Minerva 1817. Decbr. 34—90: Virgils Æneide 4de Sang, oversat. — I Rahbeks Tilskuer 1818 No. 12: Fromhed og Fromladenhed, efter det Tydske. — I Rahbeks Hesperus I. 220—43: Om den nyeste italienske Litteratur med en Oversættelse af Tasso (med Till. af Udg.); 358—61: Tredie Sang af Dantes Inferno, overs. V. 285—309: Om Romernes private Disciplin, oversat. — I Rahbeks Tritogenia II. 10—24: Den danske Prinds Svends Død, af Tassos befriede Jerusalem VIII. 6; oversat.

I J. Møllers Nyt theologisk Bibliothek IV. 178—213: Metrisk Oversættelse af 1 Moseb. 49, 1—27. Med Prøve af en Commentar. (anm. af R. Møller i Litt. Tid. 1824 548 ff. jfr. S. 720); IX. 255—65: Bemærkninger om Religiøsiteten i Italien og Spanien; XIV. 322—43: Psalmer, forfattede til nogle af de anordnede evang. Perikoper. (anm. i Litt. Tid. 1829. 426).

Forskjellige Digte i danske Tidsskrifter og Blade efter 1814.

Schmidt, J. G.

Kort Anviisning til at benytte det russiske Dampbad. Thjem 1834. 38 S. 8.

Schmidt, Julius August Sommerfeldt, Søn af nedennævnte Statsraad Olaus Michael S., er født i Christianssand 21 Januar 1822, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1839 og juridisk Candidat 1843; fortsatte sit juridiske Studium og manuducerede 1844—1856 juridiske Studerende; concurrerede i Sept. 1852 til en Lectorpost i Lovkyndighed, og blev fra 1 Januar 1856 Referent ved Christiania Stiftsoverrets første Afdeling, i hvilken han siden 1850 jevnlig har fungeret som constit. Assessor. Siden 1859 er han derhos Revisor ved de nye Jernbane-Anlæg.

Rescripter, Resolutioner og Collegial-Breve for Kgr. Norge 1660—1813. Til Brug for den Lovstuderende udtogsviis udgivne. 2 Dele. Chra 1847. I. (1660—1784) VIII. 655 S. II. (1784—1813) 688 S. 8. (Anm. af Fr. Brandt i Langes Tidsskrift. I. 404—9). — Register til Samme. ib. 1849. 214 S. 8.

Love, Anordninger, Tractater, Resolutioner, Departements-Skrivelser, Circulærer m. m. for Kgr. Norge 1814—1848. Til Brug for den Lovstuderende udtogsviis udg. 2 Dele. Chra 1849—1851. I. (1814—1831) 794 S. II. (1832—1848) 1185 S. 8. III. (1849—1851) S. 8. (Anm. af Fr. Brandt i Chr.-Posten No. 462). — General-Register til Samme 1. Den chronologiske Deel. 2. Den alphabetiske Deel. Chra 1852. 448 S. 8.

Forordninger, aabne Breve, Placater m. m. for Norge fra 1648—1813. Til Brug for den Lovstuderende udtogsviis udgivne. 2 Bind. Chra 1851—52. I. (1648—1770) 728 S. II. (1771—1813) 728, 46 S. 8. (I. anm. af Fr. Brandt i Mgbl. 1851 No. 265).

Commentar over den norske Criminallov af A. Schweigaard. 2den Udgave. I. Chra 1860. 343 S. 8.

I Norsk Tidsskr. f. Vidensk. og Litt. IV. 274—96: Anmeldelse af C. Auberts Skrift om mundtlig Rettergang og Edsvorne.

I Norsk Rigstidende 1847, Oct.: Bemærkninger ved den kgl. Commissions Udkast til Lov om Arv. 1848 No. 60. 61: Tale holden ved de norske Studenters Mindefest for Kong Christian Frederik.

I Morgenbladet 1855 No. 153 Till. 154. 157. 166: Opgjørelse med „Wäktaren" ang. Forholdet mellem Norge og Sverige. — Desuden fra Mai 1856 til Juli 1858 Referent af Bladets svenske Artikel, ligesom han i dette Blad, som tidligere i Rigstidenden og Christianiaposten, jevnlig har meddeelt Redaktions-Artikler vedk. Indlandet og Sverige.

Schmidt, Michael Ursin, nedennævnte Børscommissair Peter S.s Søn, er født i Throndhjem 28 Septbr. 1808 og Student fra sammes Skole 1826; studerede Philologi, og ansattes 183* som Timelærer og 1843 som constitueret Adjunkt ved Christianssands Kathedralskole, hvorfra han tog Afsked i Marts 1850, da han blev Overlærer og Bestyrer af den Tankske Realskole i Bergen. * Henriette Schmidt, D. af Kjøbm. Josias S. i Chrsand.

Engelsk Læsebog for Begyndere efter T. Robertsons Leçons pratiques de la langue Anglaise. Bergen 1852. 212 S. 8.

Redaktør af Christianssands Maadeholdstidende, der begyndte med *Slutningen* af 1842.

Schmidt, Olaus Michael, Søn af Kjøbmand Claus Pedersen S. (fra Flensborg, † 1831) og Johanne Christine Beck († 1840), er født i Throndhjem 11 Juli 1784, blev Student fra sammes Skole 1801 og theologisk Candidat med egregie 1806; ansattes s. A. som Adjunkt ved Throndhjems lærde Skole, hvor han forblev til 1810, da han atter reiste til Kjøbenhavn, hvor han 1812 tog juridisk Embedsexamen; blev s. A. Auditeur og Regimentsqvarteermester ved Søndenfjeldske Dragonregiment, 1817 Assessor i Christianssands Stiftsoverret, 1828 Justitiarius i samme, 1829 Assessor i Høiesteret, og 22 Januar 1838 Statsraad og Chef for Justits-Departementet. I 1846—1847 var han Chef for Finants- og Told-Departementet, og tog 19 April 1848 Afsked med Tilkjendegivelse af H. M. Kongens Anerkjendelse af hans nidkjære Embedsførelse i forskjellige vigtige Embeder. Han var Storthingsmand fra Christianssand 1827 og 1828. Han blev 1832 Ridder og 1839 Storkors af Nordstjerneordenen. † paa en Badereise i Töplitz 5 Juli 1851. * 25 Aug. 1816 Sophie Magdalene Carithe Sommerfeldt (f. 25 Aug. 1800, † 13 Jan. 1848), D. af Amtmand Christian S. og Anne Sophie Hagerup.

I Christiania-Posten 1851, Jan.: Om Jernbanesagen.

I *Aftonbladet* 1846, Januar: Nogle Berigtigelser i Anl. af dette Blads Bemærkninger ved Rigsretsdommen af 8 Novbr. 1845.

Schmidt, Peter, Statsraad S.s Broder, er født i Throndhjem (døbt 22 Juni) 1782, opdroges til Handelen, og var Kjøbmand i Throndhjem; blev 1833 Børscommissair sammesteds, fra hvilket Embede han tog Afsked 22 Decbr. 1842, og blev tillige 6 Mai 1840 Veier, Maaler og Vrager i Throndhjem. Han var desuden constitueret Tugthuus-Inspecteur. Han var Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold. † i Throndhjem 5 Marts 1845. * Anne Sophie Grundt (f. 1781), D. af Stadsmusicus Otto Jacob G. (jfr. Aalls Erindringer, 2 Udg. 419. 749).

Om Kjøbmandens Opdragelse, et Fragment, oversat af det Tydske. Thjem 1829. 86 S. 8. (jfr. Morgenbl. s. A. No. 250).

Schmidt, Peter, Søn af Skattefoged i Drammen Peter Nicolai S. og Petronelle Marie Sandberg, er født i Christiania, hvor Faderen var Procurator, 27 Juli 1812, blev Student fra Christiania Kathedralskole 1831 og theologisk Candidat 1837; var 1837—1847 Bestyrer af Tromsø Borgerskole, senere Lærer ved Nissens Skole i Christiania og er siden 1852 Bestyrer af en Forberedelsesskole i Christiania. * 1837 Christine Moe, ovennævnte Bernt M.s Søster.

I Asbjørnsens Huldre-Eventyr og Folkesagn. I. 2den Udg. ere: Skarvene paa Utrøst og Tuftefolket paa Sandflæsen meddeelte af S. (Anm. i Aftenbladet 1859 No. 234).

I Morgenbladet 1851 No. 343. 346: Skizze af en Tour til Aadalen. 1859 No. 219. 220. 222: Tromsø som Krigshavn.

I Aftenbladet 1860 No. 52. 55. 61. 64: Om Fiskeavlen.

[illegible]

[illegible]

Schou, Johan Frederik. Søn af [illegible] Diderik Hansen S. og [illegible] er født i [illegible] 1 Febr. 1794. [illegible] Infant. Regiment i [illegible] 1825 [illegible] i Armeen, 1832 Stabs[illegible] og 1842 [illegible] 5 August 1853 Toldkasserer i [illegible]. Han blev 1843 Ridder af [illegible]. * 1823 Lovise Ambrosia Lintrup (f. i Vang p. Hedemarken 3 Octbr. 1800), D. af Amtsphysicus Dr. L. og Johanne Margrete Heidfeldt.

Den norske [illegible] Chra 1829. 95 S. 8.

de Schouboe, Oluf Borch, Søn af Etatsraad og Stiftamtmand i Bergen Christian de S. († 1789) og Anna Magdalena Müller, er født i Bergen 5 Juni 1777, blev Student 1795 og juridisk Candidat 1801; s. A. Byfoged i Nykjøbing i Sjælland samt Cancellisecretair og 1805 Kammerraad, 1806 Byfoged i Helsingør, 1807 Canceliraad, senere Justitsraad, 1810 Amtmand i Stavanger Amt, 1812 Stiftamtmand i Christianssand og Amtmand i Nedenes og Robygdelagets Amt, hvilket ved den nye Fordeling af Overøvrighedsembederne i 1815 ombyttedes med Listers og Mandals Amt. 10 Novbr. 1836 blev han Statsraad og Chef for Kirkedepartementet. 1813 Ridder af Danebroge, 1815 Ridder og 1832 Commandeur (Storkors) af Nordstjernen. † i Stockholm 21 Decbr. 1844. * 6 Jan. 1799

Frederikke Kirstine Dorothea v. Munthe af Morgenstjerne (f. 18 Mai 1773, † 1835), D. af Stiftamtmand i Lolland Caspar Wilhelm v. M. og Anna Petra Cathrine de Flindt. (Nekrolog i Rigstid. 1845 No. 2; Mindedigt af H. L. Bernhoft, 1844, No. 362. Låstbom, Norges Ståthållare etc. 23).

I Finants-Departementets Beretning om Rigets økonomiske Tilstand ved Udgang. af 1835. S. 154—176: Indberetning om Tilstanden i Listers og Mandals Amt.

de Schouboe, Ulrik Frederik Anton, Forriges Broder, er født i Bergen 5 Juni 1782, blev Student 1801 og juridisk Candidat 1804; blev 1807 Undercancellist i Danske Cancelli, 1809 Hofjunker, 1811 Kammerjunker og s. A. Cancellist, i hvilken Stilling han fra 1810 var const. Assessor i Kjøbenhavns Søret; 1812 Broderens Eftermand som Amtmand i Stavanger, April 1814 Amtmand i Lister og Mandals Amt, hvilket 1815 ombyttedes med Nedenes Amt; 14 Januar 1837 Statssecretair, hvorfra han tog Afsked 31 August 1859. Han var 1823—1834 Administrator ved Bankafdelingen i Christianssand; blev 1825 Ridder og 1836 Commandeur (Storkors) af Nordstjerneordenen. * Ottilia Christophorine Jacobine Morgenstjerne († 6 April 1829), Søster af Broderens Hustru.

I Finants-Departementets Beretning om Rigets Tilstand 1830—1835, S. 140—153: Beretning om Nedenæs og Raabygdelagets Amts oeconomiske Forfatning i de nævnte Aar.

Schreuder, Hans Paludan Smith, Søn af Overretsprocurator Otto S. († som Foged i Lister 19 Novbr. 1835) og Anne Cathrine Smith († 25 Juni 1832), er født i Sogndal i Sogn 18 Juni 1817, blev privat dimitteret 1835 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1841. Af et indre Kald hendragen til Missionens Tjeneste, modtog han af det netop stiftede „Norske Missionsselskab" Understøttelse til at gaa som Missionær til Sydafrika, og blev ifølge kgl. Res. 8 Decbr. 1842 dertil ordineret; han forlod 9 Juli 1843 Norge og gik over England til Port-Natal paa Sydostkysten af Kaplandet, hvor han har stiftet en Mission og fremdeles opholder sig. * . . . . Løwenthal. (Portr. m. kort Biogr. i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 37. Lithogr. Portr. i Kbhvn 1857).

Nogle Ord til Norges Kirke om christelig Pligt med Hensyn til Omsorg for Ikkechristne Medbrødres Salighed. Chra 1842. 24 S. 12. (anm. i Mgbl. s. A. No. 114 Till.)

Noget om Martha Lassedatter Heggestad eller Syne-Martha paa Beitestrand i Haffslo i Sogn, efter personlig Samtale fremstillet. Bergen 1842. 36 S. 12. (jfr. H. Wergelands Bemærkninger i „For Arbeidsklassen" s. A. No. 21, og S.s „Oplysende Gjensvar" i Morgenbl. 1843 No. 47. 7 Sp. jfr. s. Bl. No. 157 og 164).

Hvo som ikke er med mig, er imod mig, og hvo som ikke samler med mig, adspreder. Missionsprædiken af A. F. Souchon. Oversat med nogle faa Forandringer. Chra 1843. 16 S. 8.

Talsmanden skal vidne om mig; men ogsaa I skulle vidne. Afskedsprædiken i Sønd. eft. Paaske. Udg. til Bedste for den schreuderske Mission. Chra 1843. 15 S. 8.

Schmidt, Peter Christian Sophus, fornævnte Bøxscommissair S.s Søn, er født i Throndhjem 25 Mai 1813, blev Student fra sammes Skole 1830 og philologisk Candidat 1843. Senere har han tildeels været Huuslærer paa forskjellige Steder.

Latinsk Læsebog for Begyndere. Med Ordforklaringer og Paragraf-Henviisninger til Madvigs latinske Sproglære. Chra 1856. IV. 146 S. 8.

Naturhistorie for Børn med 240 Afbildninger. Oversat fra Tydsk. Chra 1856.

Schnitler, Brostrup Müller, Søn af Holtsførster Hans Peter S. († 1803) og Marie Elisabeth Müller († 1816), er født paa Fædrenegaarden Gjære (ɔ: Gerde) i Grøtten i Romsdal 11 Septbr. 1776, blev 1791 Underofficier og Elev af den mathematiske Skole i Christiania, 1795 Fændrik, 1796 Dessinateur ved Ingenieurcorpset i Rendsborg, 1797 Secondlieutenant og 17 Novbr. 1814 Major i Ingenieurbrigaden, hvorfra han afgik med Vartpenge ved Armeeforandringen 1818. † paa Schnitlerhytten ved Frederikshald 9 Febr. 1839. * 1812 Barbara Margrete Brochmann (f. 1790, separ. 1819, † 1829), D. af Capt. Diderik Hegermann B. paa Abildsø i Aker og Marie Ring.

Frederiksteen i Beleiringen 1814. En officiel Rapport med historiske Bemærkninger, af en norsk Officier. Chra 1826. 55 S. 8. (anonymt).

Betragtning over Fædrelandet Norge som selvstændig Stat uden nogen forholdsmæssig Vaabenmagt. ib. 1828. 24 S. 8. (anon.)

Schou, Johan Frederik, Søn af Toldbetjent Diderik Hansen S. og Anne Ludovica Wittrog, er født i Christiania 1 Febr. 1794, blev Officier 1810, og afgik som Lieutenant ved Oplandske Infant. Regiment i 1815 til Ingenieur-Corpset, blev 1823 Capitain i Armeen, 1832 Stabscapitain og 1842 Capitain i Brigaden, samt 5 August 1853 Toldkasserer i Frederiksstad. Han blev 1843 Ridder af Sværdordenen. * 1823 Lovise Ambrosia Lintrup (f. i Vang p. Hedemarken 3 Octbr. 1800), D. af Amtsphysicus Dr. L. og Johanne Margrete Holefeldt.

Den norske Last-Drager eller Bord-Reduction. Chra 1829. 95 S. 8.

de Schouboe, Oluf Borch, Søn af Etatsraad og Stiftamtmand i Bergen Christian de S. († 1789) og Anna Magdalena Müller, er født i Bergen 5 Juni 1777, blev Student 1795 og juridisk Candidat 1801, s. A. Byfoged i Nykjøbing i Sjælland samt Cancellisecretair og 1805 Kammerraad, 1806 Byfoged i Helsingør, 1807 Canceliraad, senere Justitsraad, 1810 Amtmand i Stavanger Amt, 1812 Stiftamtmand i Christianssand og Amtmand i Nedenes og Robygdelagets Amt, hvilket ved den nye Fordeling af Overøvrighedsembederne i 1815 ombyttedes med Listers og Mandals Amt. 10 Novbr. 1836 blev han Statsraad og Chef for Kirkedepartementet. 1813 Ridder af Danebroge, 1815 Ridder og 1832 Commandeur (Storkors) af Nordstjernen. † i Stockholm 21 Decbr. 1844. * 6 Jan. 1799

Frederikke Kirstine Dorothea v. Munthe af Morgenstjerne (f. 18 Mai 1773, † 1835), D. af Stiftamtmand i Lolland Caspar Wilhelm v. M. og Anna Petra Cathrine de Flindt. (Nekrolog i Rigstid. 1845 No. 2; Min-edigt af H. L. Bernhoft, 1844, No. 362. Låstbom, Norges Ståthållare etc. 23).

I Finants-Departementets Beretning om Rigets økonomiske Tilstand ved Ud-gang. af 1835. S. 154—176: Indberetning om Tilstanden i Listers og Mandals Amt.

de Schouboe, Ulrik Frederik Anton, Forriges Broder, er født i Bergen 5 Juni 1782, blev Student 1801 og juridisk Candidat 1804; blev 1807 Undercancellist i Danske Cancelli, 1809 Hofjunker, 1811 Kammerjunker og f. A. Cancellist, i hvilken Stilling han fra 1810 var const. Assessor i Kjøbenhavns Søret; 1812 Broderens Eftermand som Amtmand i Stavanger, April 1814 Amtmand i Lister og Mandals Amt, hvilket 1815 ombyttedes med Nedenes Amt; 14 Januar 1837 Statssecretair, hvorfra han tog Afsked 31 August 1859. Han var 1823—1834 Administrator ved Bankafdelingen i Christiansand; blev 1825 Ridder og 1836 Commandeur (Storkors) af Nordstjerneordenen. * Ottilia Christophorine Jacobine Morgenstjerne († 6 April 1829), Søster af Broderens Hustru.

I Finants-Departementets Beretning om Rigets Tilstand 1830—1835, S. 140-153: Beretning om Nedenæs og Raabygdelagets Amts oeconomiske Forfatning i de nævnte Aar.

Schreuder, Hans Paludan Smith, Søn af Overretsprocurator Otto S. († som Foged i Lister 19 Novbr. 1835) og Anne Cathrine Smith († 25 Juni 1832), er født i Sogndal i Sogn 18 Juni 1817, blev privat dimitteret 1835 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1841. Af et indre Kald hendragen til Missionens Tjeneste, modtog han af det netop stiftede „Norske Missionsselskab" Understøttelse til at gaa som Missionær til Sydafrika, og blev ifølge kgl. Ref. 8 Decbr. 1842 dertil ordineret; han forlod 9 Juli 1843 Norge og gik over England til Port-Natal paa Sydostkysten af Kaplandet, hvor han har stiftet en Mission og fremdeles opholder sig. * .... Løwenthal. (Portr. m. kort Biogr. i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 37. Lithogr. Portr. i Kbhvn 1857).

Nogle Ord til Norges Kirke om christelig Pligt med Hensyn til Omsorg for ufchristne Medbrødres Salighed. Chra 1842. 24 S. 12. (anm. i Mgbl. f. A. No. 14 Till.)

Noget om Martha Lassedatter Heggestad eller Syne-Martha paa Veitestrand i Hafslo i Sogn, efter personlig Samtale fremstillet. Bergen 1842. 36 S. 12. (jfr. H. Wergelands Bemærkninger i „For Arbeidsklassen" f. A. No. 21, og S.s „Oplysende Gjensvar" i Morgenbl. 1843 No. 47. 7 Sp. jfr. f. Bl. No. 157 og 164).

Hvo som ikke er med mig, er imod mig, og hvo som ikke samler med mig, adspreder. Missionsprædiken af A. F. Souchon. Oversat med nogle faa Forandringer. Chra 1843. 16 S. 8.

Talsmanden skal vidne om mig; men ogsaa I skulle vidne. Afskedsprædiken 5 Sønd. eft. Paaske. Udg. til Bedste for den schreuderske Mission. Chra 1843. 15 S. 8.

Grammatik for Zulu-Sproget, forfattet. Med Fortale og Anmærkn. af C. A. Holmboe. (Univers. Program). Chra 1850. VIII. 88 S. 8.

I For huuslig Andagt I. (1842) No. 42: Den værdige Omgængelse med Guds himmelske Kald i Christus. Prædiken.

Beretninger om hans Missions-Virksomhed og Breve fra ham ere trykte: i Morgenbladet 1844 No. 66, 1848 No. 23, 27 og 28; i Christiania-Posten 1855 No. 2402, 2443 og 54, samt iøvrigt i Norsk Missionsblad.

Schrøder, Bendix Wahl, Søn af Undertoldbetjent Johannes S. og Anne Marie Pedersdatter, er født i Arendal 16 Marts 1804, tog Præliminærexamen 1819 og blev juridisk Examinat 1825; Copist i Finants-Departementet 1820, Fuldmægtig 1826 og Bureauchef 1830; blev 1832 Foged i Nordhordland og Voss og 21 Marts 1843 anden Raadmand i Bergen, hvor han døde 7 Januar 1846. * Helene Tandberg (f. i Chra 1803), D. af Høker Lars Abrahamsen T.

I Beretning om Rigets økonomiske Tilstand 1830—1835, S. 221—25 findes hans som const. Amtmand afgivne Beretning om Tilstanden i Nordre Bergenhuus Amt, og i Beretningen 1836—1840, S. 156—162 en Beretning om Nordhordland og Voss Fogderi.

I Morgenbladet 1843 No. 218: Forsvar for sin Embedsførelse mod Proprietair Koren.

Schrøder, Frederik, Søn af Kjøbmand Christian Frederik S. og Maren Cathrine Thorstenson, er født i Christiania 17 Febr. 1799, blev 1818 Secondlieutenant i Throndhjemske Brigade, tog 1822 norsk juridisk Examen, og blev 1827 Underretsprocurator; var i 7 Aar constitueret Auditeur i Throndhjem, blev 1834 Overretsprocurator sammesteds og 5 Octbr. 1848 Foged i Nordmøre. † 5 April 1858. * Hermichen Margrete Klingenberg (f. i Thjem 1800).

I Den Nordenfjeldske Journal I. 33—44: Anmeldelse af H. Møllers Skrift om 17 Mai (ovenf. S. 460).

I Nordlyset 1845 No. 5. 8. 10: Til mine Medborgere (jfr. K. Arntzen ovenf. S. 28); No. 30. 32: Svar til Stiftamtmand Arntzen. (optrykt i Morgenbl. s. A. No. 42 Till. og No. 97).

Schrøder, Johan Christopher, Søn af Skibsfører Hans S. og Anna Elisabet Amalia Schiøtz, er født i Ærøskjøbing om Høsten 1794, kom som Handelsbetjent omtr. 1810 til Norge, hvor han ansattes som Copist ved General-Commandoen, tog 1819 norsk juridisk Examen og blev 23 Juni s. A. Fuldmægtig i Generalstabens Bureau. † i Christiania 3 Juli 1824. * 1823 Christine Sophie Unger († 1857), D. af Magazinforvalter i Drammen Hans U. Hun ægtede siden Bureauchef Marcus Frederik Berg († 1855).

Militair Calender, som viser samtlige til den norske Armee og Marine henhørende Officierers og Betjenters fulde Navn, Stilling o. s. v. Udgiven. Chra 1824. 393 S. 8.

Den unge Werthers Glæder. Werthers Glæder og Lidelser som Mand (af Fr. Nicolai). Oversat. Chra 1820. 48 S. 8.

Calender over den norske Armee og Marine. Chra 1823. 329 S. 8.

I Juridisk Repertorium No. 4: Noget om Vold som Misgjerning efter Christian den Femtes Lov.

Schrøder, Johan Christopher, Forriges Søn, er født i Christiania 16 Juli 1824, blev privat dimitteret 1844, lagde sig efter Landbrugsvæsenet, og eier nu Gaarden Voll i Bærum.

Om Guano, dens Virkning, Behandling, Anvendelse og Undersøgelse, af *Hjalmar Nathorst.* Oversat. Chra 1856. 14 S. 8. (Tillægshefte til Polyteknisk Tidsskr.)

Landbrugsmødet paa Hamar 8—11 Juli 1856. Chra 1856. 44 S. 8.

Kunsten at tæmme vilde Hester af J. S. Rarey. Efter det Engelske. Chra (1859), 43 S. 8.

Gaardsregnskab for den norske Bonde med et sammenhængende femaarigt Regnskab over navngiven Gaard. Chra 1860. 5½ Ark 8.

Udgiver af Ugeskrift for Norske Landmænd. Chra 1857—1860. (1ste Aarg. 1 Halvark, senere 1 Ark om Ugen, 4. med mange Træsnit). De fleste originale Bidrag uden Navn eller Mærke ere af Udgiveren. (Fortsættes).

Schrøder, N. G.

Den erfarne Matros. Lærebog for unge Sømænd. Holmestrand 1849. 120 S. 12.

Schult, Aage Claudius, Søn af Hytteskriver ved Gulstad Kobberverk Jens Nicolai S. († 1843) og Maren Marie Schavland († s. A.), er født i Sparbo 28 August 1790; var 1808—1814 Proviantforvalter ved Søetaten og blev 1814 Chef for Marine-Departementets Revisionscontor, og 1822 ved Contorets Overgang til Revisions-Departementet Bureauchef i samme, samt 29 Juli 1829 Toldkasserer i Throndhjem. * 10 Septbr. 1815 Magdalene Eleonore Due (f. 3 Sept. 1798), ovennævnte Indrulleringschef Christian D.s Søster.

Physisk og moralsk Toiletspeil. En Nytaarsgave for Qvindekjønnet. Overs. af Tydsk. Chra 1825. 71 S. 8.

Veitabel over alle Norges Hovedveie med Udtog af Skydsloven m. v. 2det Opl. Chra 1827.

I *Magazin f. Naturvidensk.* IX: 236—40: Beskrivelse over et af ham construeret Isfartøi. (Først trykt i Rigstid. 1827 No. 24).

I Nordlyset 1845 No. 57—59: Til Redaktionen af Nordlyset (ang. hans Forhold som Medlem af Repræsentantskabet).

I Morgenbladet 1846 No. 181: Om Toldkassererens Forretninger. — I Aarene indtil 1830 skrev han oftere anonymt, især i Morgenbladet. — Love for det musicalske Lyceum (Chra 1828. 8.) ere conciperede af ham.

Schult, Peter Ascanius, Foregaaendes Broder, er født i Sparbo 7 Octbr. 1798, tog 1824 mineralogisk Embedsexamen, og blev s. A. const. Adjunkt ved Kongsbergs Middelskole til Udgangen af 1826; foretog med Stipendium af Statskassen 1827 en videnskabelig Reise til England, og bereiste

1828 tildeels med Stipendium Sverige og Norge; ansattes 1828 som Directeur ved Røraas Kobberverk, blev 26 Marts 1840 Bergmester Nordenfjelds, men tog s. A. Afsked herfra og forblev i sin forrige Stilling, indtil han for et Par Aar siden paa Grund af Sygelighed tog Afsked. 1829 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem. * Julie Mathilde Hansen (f. i. Thjem 1812), D. af Grosserer Peter Arnet H. og Kirsten Andrea Aagaard.

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter III. 25—76: Beretning om Kobberverks-Driften i Cornwall og Wales.

I *Magaz. f. Naturvidenskaberne* flere mindre Bidrag, saasom: VII. 158—59: Om Bisole med farvede Ringe. VIII. 272—79: Nogle maalte Fjeldhøider i det nordlige Norge; 326—27: Om en Mærkværdighed ved Ougna Elv i Sparboen.

I Morgenbladet 1838 No. : Om Jerntraadliner. 1850 No. 222. 287. 334: Om Skolevæsenet ved Bergverker og Fabrikker. (jfr. No. 316).

Til den Physiographiske Forening i Christiania har han indsendt: „Bemærkninger paa en Reise til de nordenfjeldske Bergverker 1825," og „Mineralogiske Bemærkninger ang. Halvøen Cornwallis."

Schultz, Niels Stockfleth, Søn af residerende Capellan i Eigdal Ole S. († 1796) og Anne Kirstine Stockfleth († 1785), er født paa Olberg i Krødshered 14 Marts 1780, tingedes ved Faderens Død i Skomagerlære, men fik Hjælp til at studere, blev 1799 Student fra Christiania Skole, og 1802 theologisk Candidat. I Kjøbenhavn levede han derpaa af Informationer, deeltog i Stadens Forsvar 1801 og 1807, sidste Gang som Capitain ved Studentercorpset, og blev 19 Mai 1809 residerende Capellan ved Vor Frue Kirke i Throndhjem. Storthingsmand fra Throndhjem 1814, 1815, 1816, 1818, 1824, 1827, 1828 og Præsident ved flere Thing; valgtes og i 1821 og 1830, men benyttede da sin Ret til at undslaa sig. Tiltagende Sygelighed og nærmest en Øiensygdom gjorde, at han i 1830 reiste til Christiania, hvor han døde 30 Mai 1832. Han var Secretair i Vidensk. Selsk. i Throndhjem 1814—1815, Vicepræses 1815—1829 og Præses 1829—1832. * 19 Novbr. 1808 Anne Lovise Frederikke Rohleder (f. 1 Febr. 1782), D. af Skræddermester i Kjøbenhavn Carl Frederik R. og Maria Magdalena Runde. (Levnet foran Holtermanns Udgave af S.s Prædikener. Nekrolog i N. S. Schultz's Mindekrands (Thjem 1832, 4. udg. af Vid. Selsk.); jfr. N. S. Schultz, Minde ved hans Grav 4 Juni 1832; Morgenbladet s. A. No. 152, 156, 159, 170; Patrouillen No. 43; Moes Efterretn. 127—128; Erlandsens Thjems Geistlighed 78—80. Storthingets Medlemmer reiste en Mindestøtte paa hans Grav. Om hans Storthings-Virksomhed give dets Forhandlinger i de ovennævnte Aar Oplysning).

Praktisk Engelsk Sproglære, udarb. efter Ebert og Fick. Kbhvn 1807. 8. — En Prædiken. ib. 1808. — I Platous Indberetn. om Universitets-Festen S. Cantate i Throndhjems Domkirke 11 Decbr. 1811.

Tale holden i det kgl. Vidensk. Selsk. paa Kongens Fødselsdag 26 Jan. 1828. 24 S. 8. 2 Oplag s. A.

Det Nye Testamentes Kalk som et Forsoningsbæger. En Skjærthorsdags-Prædiken. Thjem 1820. 20 S. 8.

Tale holden i Vidensk. Selsk. 26 Jan. 1821. Thjem 1821. 20 S. 8.

Tale holden i Throndhjems Søndagsskole ved Skoleaarets Slutning 16 Decbr. 1821. ib. 1822. 16 S. 8.

Christelig Ydmyghed og Kjærlighed og Ærefrygt for ham, som er Alles Herre, raader til Fordragelighed og Enighed i Troessager. Aftensangsprædiken. ib. 1823. 16 S. 8.

Prædikener. Thjem 1823. XII. 430 S. 8. 2 Opl. Chra 1835. XII. 483 S. 8.

En Forglemmigei paa sal. Frue Oberstinde Krohgs Grav, helliget hendes Barn og Efterslægt af en Ven af Familien. ib. 1823. 23 S. 8. (anon.)

Kortfattet norsk Sproglære, udarb. til Brug for Søndagsskolen i Throndhjem. ib. 1826. 2 Opl. ib. 1831. S. 8. (anonymt).

Sørgetale i Vidensk. Selsk. i Throndhjem 22 Decbr. 1828 over dets Præses Chr. Krohg, tilligemed den i s. Anl. opførte Cantate. Thjem 1829. 24 S. 4. (Optrykt i Vid. Selsk. Skr. III. 1—24).

Taler og Vota paa Kgr. Norges Storthinge 1814, 1815, 1818, 1824, 1827 og 1828. Thjem 1834. 99 S. 8.

Prædikener til hver Søndag og Helligdag i Aaret, udg. af P. C. Holtermann (s. d.) 2 Dele. Thjem 1838—1840. 2 Opl. Chr. 1844.

Schultze, Hans Henrik Schreiber, Efternævntes Søn, er født paa Gaarden Borg i Hof i Soløer 10 Juli 1823, blev privat dimitteret 1842 og juridisk Candidat 1846; blev 1852 Copist og fik 1854 Autorisation som Overretssagfører i Christianssands Stift, som han ei benyttede; senere Sagfører i Hedemarkens Amt og bosat i Vaasnes. * 26 Decbr. 1852 Elise Arntzen Høegh (f. paa Møistad i Soløer 16 Septbr. 1819), ovennævnte Overlæge Ove H.s Søster.

Redaktør af Hedemarkens Amtstidende fra Sommeren 1847 til Vaaren 1848.

Redaktør af Christiania-Posten under Storthinget 1854. Heri bl. M. af ham: 1852 No. 1461, 63, 66, 67, 69, 71, 73: Fra Lofoten. No. 1522, 1523: Økonomiske Forholde i Lofoten; og senere Correspondent-Efterretninger fra Soløer.

I Morgenbladet 1849 No. 224: Republikanerens Død, et Digt.

I Skilling-Magazin 1853 No. 37—39, 41—46, 50: Billeder af Livet i Lofoten. 1854 No. 1. 2. 4. 6: Soløer.

Schultze, Therkel Kleve, Søn af Klokker i Kragerø Christian Ernst Wilberg S. (Nyerups og Krafts Lit. Lex. 542) og Elen Maria Henny, er født i Kragerø 26 Marts 1791, tog 1816 Præliminær-Examen og 1820 norsk medicinsk Embedsexamen; blev 1822 Corpslæge ved Østerdalske Jægercorps og 24 Septbr. 1825 Distriktslæge i Soløer og Odalen. † paa Langeland ved Kongsvinger ved 4 Novbr. 1847. * 1822 Anne Margareta Kathrine Schreiber (f. i Laurvig 26 Juli 1794).

I Eyr II. 45—51: En særdeles mærkelig gravitas abdominalis.

Schwach, Anne Margrete, Datter af Skibsfører Christian Heide († 1827) og .... Benedichs († omtr. 1804), er født i Amsterdam 5 Juni 1793, kom efter Moderens Død med sin Fader til Norge, og blev

20 Octbr. 1820 gift med nedennævnte Conrad N. Schwach. † i Throndhjem 12 Aug. 1836.

Gaader og Charader, samlede og udgivne af en Dame. Chra 1835. 30 S. 8.

Schwach, Conrad Nicolai, Søn af Sognepræst til Solum Immanuel S. († 1833) og Elisabet Dorothea Nielsen († 1813), er født 28 Marts 1793 i Ringsager, hvor Faderen da var residerende Capellan. Hans Farfader Samuel Conrad S. († 1781) var født i Stettin, kom som Bogtrykkersvend til Christiania, hvor han ægtede Bogtrykker-Enken Berg og i 1767 begyndte Norges ældste Avis «Norske Intelligentsfedler.» S. blev Student 1812, vendte 1813 tilbage til Norge og tog 1817 juridisk Examen, blev 1818 Sagfører ved alle Rigets Over- og Underretter; som saadan 1818—21 bosat i Christiania og 1821—30 i Arendal; blev 1830 Assessor ved Throndhjems Stiftsoverret, og var under Opholdet der næsten stadig Secretair i Norske Videnskabers-Selskab; blev 18 Decbr. 1848 Sorenskriver i Nedre Thelemarken. Medlem af Vidensk. Selskab i Thondhjem og det kgl. Nordiske Oldskriftselskab i Kjøbenhavn. * 1820 Anne Margrete Heide (næstforan). (Biograpi med Portrait i Mærkelige Nordmænd I. 107—112. jfr. Thues Anthologi 216 og Læsebog 533).

Nor. Et Digt (af E. Tegnér). Fra det Svenske overs. Chra 1814. 1½ Ark 8.

Nor. En Samling af Smaadigte ved norske Forfattere. Udgiven. Chra 1815. 180 S. 8. m. 2 Musikbilag (anm. i Journ. f. Konster, Moder och Seder. Stockh. 1815 No. 13, og i Nordiske Tilskuer. Kbhvn f. A. No. 37. 38).

Nor. En poetisk Nytaarsgave 1816. Udgiven. Chra. X. 196 S. 8.

Dr. Neumanns Offer paa Sagas Alter, vurderet. Chra 1817. 32 S. 8. (jfr. N.s Svar i Nationalbl. IX. 229—31, og Digt til Sch. i X. 113—123, samt Neumanns Biographi af Schwach, nedenfor).

Cantate ved Høitideligholdelsen af Jubelfesten 1 Novbr. 1817 paa Christiania Cathedralskole. Chra 1817. ½ Ark 8.

Poetisk Anhang til Catalogen over norske Kunstsager, udstillede i Chra 1818. ib. 16 S. 8.

Jens Zetlitz's Samlede Digte (udgivne). 2 Dele. Chra 1825—26. XVIII. 347. IV. 338 S. 8.

Napoleon Bonapartes Liv og Levnet af W. Scott. Oversat i Forening med H. A. Bjerregaard og H. Foss. Chra 1827—32. 9 Dele 16.

Det danske Hofs hemmelige Historie fra Frederik V.s Formæling 1752 til Caroline Mathildes og Struensees Fald 1772, med et Anhang, indeh. hemmelige Træk af det svenske Hofs samtidige Historie samt en foreløbig Udsigt over Statsreformen 1660. Efter John *Browns Northern Courts*, oversat. Chra 1832. 224 S. 8. (Mgbl. s. A. No. 297).

Samlede Digte. Chra 1837. I. X. 320 S. m. 8 Musikbilag. II. VI. 324 S. m. 8 Musikbil. (anm. af M. C. Hansen i Rigstidenden f. A. No. 153 og 154. og recens. af P. J. Collett i Den Constitutionelle f. A. No. 332—334, jfr. No. 348 og 350, hvorimod Hansen svarede i Rigstid. og en Anonym i Den Const. 1838 No. 2). III. Thjem 1846. VIII. 240 S. 8. m. 2 Musikbil. (ogsaa under Titel: Digtninger. Anm. af C. Monsen i Nordlyset f. A. No. 93—101).

Throndhjems Domkirkes Historie og Beskrivelse i kort Udtog. Thjem 1838. 40 S. 4. m. 6 Steentr.

Udsigt over de tre nordiske Rigers Myntvæsen fra de ældste Tider til nuværende, samt Grundrids af Heraldiken. Thjem 1842. 170 S. 8. m. 6 Steentryk. (anm. af Dr. Köhne i hans Zeitschr. f. Münzkunde; af C. A. Holmboe i Nor II. 591—96; af L. K. Daa i Granskeren VI. No. 3 og 6, hvortil Sch. gav Tilsvar i s. Bl. No. 14; jfr. sammest. No. 15, 16, 21, og Den Const. 1843 No. 45).

Junker Hans. En Fortælling, skreven som Text til 6 Karrikaturkobbere. Bergen 1843. 1 Ark 8. m. 6 Lithogr.

Udsigt over det kgl. norske Videnskabers Selskabs Historie fra dets Oprindelse til Udg. af 1844. (Særsk. aftr. af Selskabets Skrifter IV. 1.) Thjem 1845. 28 S. 8.

Ny og sandfærdig Vise om Peder Paars i Aarhuus af Cornelius Svendsen, Bager paa Levanger. Trykt i dette Aar. (Chra 1845). 96 S. st. 8. m. 3 Lith. i Tontryk. (Begyndelsen blev først trykt under samme Titel i Ny Hermoder 1842. 9de og 10de Hefte).

Udvalgte lyriske Digte af Henr. Wergeland. Udgivne af R. Dahl og C. N. Schwach. Chra 1846. XXIV. 328 S. 8. m. W.s Portrait.

Genrebilleder af forskjellige Mestere. Oversatte af Cornelius Svendsen. Thjem 1848. 24 S. 12.

Jacob Neumann, Biskop over Bergens Stift, biographisk skildret. Bergen 1848. 67 S. 8. m. N.s Portrait.

Poetiske Fremstillinger af nogle Malerier og andre Kunstgjenstande i Bergens Museum. Bergen 1848. 20 S. 8.

Digtninger af H. A. Bjerregaard. Udgivne. Chra 1848. VIII. 400 S. 8.

Farvel til Throndhjem. Digtsamling. Thjem 1849. 80 S. 8. m. 1 Musikbil.

Digtninger, gamle og nye, i et af Forf. redigeret Udvalg. Chra 1856. 445 S. 8. m. Portrait og 4 Musikbil. (anm. i Aftenbl. 1855 No. 297 og i Chr.-Posten No. 2623).

M. C. Hansens Noveller og Fortællinger, efter Forf.s Død samlede og ordnede. 8 Bind. Chra 1856—59. 8.

Magistraten under egen Forsegling eller Formandskab og Djævelskab. Vaudeville. Skien 1855. 74 S. 8.

Udgav med M. C. Hansen: Morgana, Nytaarsgave for 1821. 240 S. 12. (nedenfor).

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. IV. 1—28: Kort Udsigt over Selskabets Historie (ovenfor); 29—52: Comparative Bemærkninger om det Nordenfjeldske Norges Temperatur.

I Langes Tidsskr. f. Vidensk. og Litt. II. 145—61: Bemærkninger ved Prof. Munchs Afhandl. om den rette Beliggenhed af Clemenskirken m. m. i Throndhjem; 454—57: Anm. af S. Sivertsons Udvalgte Digte.

I Urda III. 2 Hefte (som ikke hidtil er udkommet): Om Jutulstuen i Rennebo m. Afbildn.; om Kongehornet sammestedsm. Afbildn.

I Norsk Retstidende I. (1836) No. 11: Om hvorvidt §§ 20 og 21 i Forordn. 7 Sept. 1812 ere hævede ved Grundloven; : Om en fast Maalestok for Salarier i Justitssager.

Blandt hans øvrige mange poetiske og prosaiske Bidrag til Nytaarsgaver, Digtsamlinger, Tidsskrifter og Dagblade mærkes følgende: I Nytaarsgaven Morgana 1820 S. 127: Kong Hake, en Romance; i 1821: Den sorte Cither, et Eventyr, S.

1—94; 7 Smaadigte og to prosaiske Digtninger S. 216 og 218. — I Nytaarsgaven Snotra (Bergen 1820—23) enkelte Digte. — I Nationalbladet 1815—1822 forskjellige anonyme, især polemiske Artikler. — I Ugebladet Hermoder forskjellige poetiske Bidrag, saasom „Hedals Kirke" i I. 208; de fleste i VIII. — Ligesaa i Den norske Huusven, 1 og 2 Halvaarg. (1828). — I Morgenbladet (foruden polemiske Artikler vedk. Dagens Spørgsmaale) 1830 No. 339: En Time paa Dovre, Digt; 1835 No. 20 og 21: Til mine Medborgere (i Anl. af at han sagsøgtes som Inspecteur ved de Angelske Stiftelser); No. 33: Om Tidens Tone i Dommen over Oehlenschläger; 1846 No. 211: Anmeldelse af P. L. Møllers Aarbog Gæa. Desuden Leilighedsdigte til forskjellige Tider. — J. M. C. Hansens Bragi 1838 og 1839, samt i Monsens Snekkoffen 1843, nogle Digte. — I Skilling-Magazin 1840 No. 40—42: Kort Udsigt over det Norske Videnskabers Selskabs Historie og Forfatning. — I Den Constitutionelle 1836 No. 119, 120: Nogle Ord om det norske Rigsvaaben og et svensk-norsk Unionsvaaben. 1845 No. 291: Om et nyt Universitet i Norge (Ironi); 1846 No. 257: Om Dronningers Kroning. — I Nordlyset 1846 (?) No.: Tonearternes Charakteristik; No. 38: Beretning om Norske Vidensk. Selskabs Virksomhed i 1841 og 1842. 1849 No. 79 med Till.: Texter til en Deel Malerier m. v. i den Throndhjemske Kunstforenings første Udstilling, 13 Sp. — I Bratsbergs Amtstidende 1850—1852: Thelemarkiske Optegnelser (gjennem flere No.); Septbr. 1855: Overs. en Deel af Byrons Beppo. — I Morgenbladet 1854 No. 313: Til de danske Brødre; No. 327: Til Krydseren; No. 358: Til Rungolf; No. 361: Den engelske Officier for Sebastopol, Digt overs. af Engelsk.

Schwartz, Hugo, Pseudonym, se Hanna Winsnes.

Schweigaard, Anton Martin, Søn af Kjøbmand Jørgen Frederik S. og Johanne Marie Dahl, er født i Kragerø 11 April 1808, mistede 10 Aar gammel sine Forældre og bestemtes først til Søen siden til Handelen, sendtes 1822 til Prest Köppen i Westerholt i Ostfriesland, for at lære Sprog, og bestemtes efter dennes Anbefaling til at studere; blev Student fra Skiens Skole 1828 og juridisk Candidat 1831 med Udmærkelse (jfr. Depart. Tid. 1832 S. 427), var i 1833 den første, som fik et videnskabeligt Reisestipendium, studerede i Tydskland, Schweiz og Frankrige fremmede Lovgivninger og Statsøkonomi, og kom hjem 1835, da han 13 Mai blev Lector juris; overtog 1840 tillige Statsøkonomi og Statistik og blev 11 Aug. s. A. Professor i disse Videnskaber. Deels som Universitetslærer, deels som Medlem af forberedende Lovcommissioner (Stempletpapirs-Lovgivningen, det høiere Underviisningsvæsen, Handelen, Toldloven og Tarifferne, Mjøs-Jernbanen m. fl.) og som Repræsentant fra Christiania paa samtlige Storthing siden 1842, har han udøvet gjennemgribende Indflydelse paa det juridiske Studium, Lovgivningen og Rigets indre Udvikling. Siden 1845 er han tillige Bankadministrator i Christiania. Han blev 1843 Ridder af Wasa-Ordenen, 1847 paa Stiftelsesdagen Commandeur af St. Olafs-Ordenen, som norsk Afsending ved den statistiske Congres i Paris 1855 Officier af Æreslegionen, 185* Commandeur af Nordstjernen og 1857 Storkors af St. Olafs Orden. Formand for Storthingets Deputation ved Kroningen \

Stockholm 1860. * 1835 Caroline Magnine Homann, ovennævnte Høiesteretsadvokat H.s Søster. (Biographi med Portrait i Mærkelige Nordmænd I. 1—12, i Illustr. Kalender og i (Dansk) Illustr. Tidende I. No. 4; Portrait malet af Gørbitz, fol.; Buste i Marmor af Glosimodt. jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1859 No. 40. 43. Moes Efterretn. 128—129. Thues Læsebog 593).

Om Norges Bank- og Pengevæsen. Chra 1836. 8. (Særskilt Aftr. af Den Constitutionelle f. A.)

Norges Statistik. Første Halvdeel. Chra 1840. 208 S. 8.

Den norske Handelsret, bearbeidet. Chra 1841. 187 S. 8. (Særskilt Aftryk. Oprindelig Bilag til den i 1838 nedsatte kgl. Commissions Betænkning og Udkast til en Lov om Handelen).

Forelæsninger over den norske Proces. 3 Dele. Chra 1844. 183 Ark i Contratryk.

Commentar over den norske Criminallov. 2 Dele. Chra 1844—1846. 427. 549 S. 8. — 2den Udgave besørget af J. A. S. Schmidt. I. Chra 1860. (ovenf.)

Den norske Proces fremstillet. I. Chra 1849. 808 S. 8. 2det Oplag. ib. 1854. 720 S. (3die Udgave lovet). — II. ib. 1858. 568 S. III. 1. ib. 1858. 114 S. 8.

Medudgiver indtil sin Udenlandsreise af Ugeskriftet Vidar, hvori af ham, mærket —d: No. 1. 2: Om Nødvendigheden af at indskrænke Sprogstudiets Omfang i den lærde Underviisning. (Herimod Bemærkn. i No. 5—8); No. 7: Bemærkninger ved § 54 i Udkast til Lov om Værnepligten; No. 10: Anmeldelse af Alm. Norsk Maanedsskrift 16de Hefte; No. 13: Anm. af M. C. Hansens Skrift om den epideiktiske Underviisningsmethode; No. 15: Om den literaire Antidanskhed; No. 20. 21: Recension af Aalls Nutid og Fortid I. og (som Svar paa nogle Bemærkninger herved i No. 27 og 28) No. 34. 35. 37: Fortsatte Bemærkninger over Bankens uforanderlige Vexlingsforhold. (jfr. No. 45. 46).

Medudgiver af Den Constitutionelle fra Bladets Begyndelse 1836 til Udgangen af 1846. Foruden mindre Opsatser mærkes: 1836 No. 17—19: Anm. af W. Sverdrups Logik; No. 26: Anm. af F. L. Vibes Tale om Ringeagten for den classiske Underviisn.; No. 32: Om Bankcoursens Nedsættelse; No. 50: Anm. af Foss's Gjenmæle mod F. Bugge; No 97—101: Indførselstolden og dens Historie; No. 248. 250. 251: Om Bankens Overgang i Interessenternes Hænder; No. 302: Anm. af F. Bugges „Blik i vor Tid" (Protest herimod af F. L. Vibe i Morgenbl. f. A. No. 354); No. 306: Anm. af A. Munchs Ephemerer; No. 330. 331: Statistik. 1837 No. 16: Svar til Lector Vibe. (V.s Svar i Mgbl. f. A. No. 39. 42.); No. 53. 54: Yderligere Svar til Lector Vibe; No. 346. 347. 348. 349. 350. 364. 365: Om Norges Myntvæsen. 1838 No. 338—40: Undersøgelser vedkommende vort Bankvæsen. 1839 No. 89. 91. 92: Om de fremsatte Forslag til Udvidelse af Bankens Virksomhed; No. 164. 165: Om Statsudgifternes Stigen. 1840 No. 37. 41. 48: Den Berlingske Tidendes Artikel om Tilstanden i Norge; No. 122. 123: Ang. L. K. Daas Breve i Morgenbladet.

I Juridisk Tidsskrift (Kbhvn 1834) XXIII. 292—340: Betragtninger over Retsvidenskabens nærværende Tilstand i Tydskland.

I Christiania-Posten 1850 No. 680: Svar paa en Opsats i No. 674 om hans Virksomhed som Lærer i Statsøkonomi.

I *Révue étrangère de législation.* 1834. I. en Afhandling om Kvindens Retstilstand efter norske Love.

Schübeler, Frederik Christian, Søn af Handelsmand Gregers Frederik S. og Louise Christine Engestrøm (begge døde), er født i Frederiksstad 25 Septbr. 1815, blev privat dimitteret 1833 og medicinsk Candidat 1840; blev 28 Marts 1846 Corpslæge i Bergenske Brigade, som han fratraadte 3 Octbr. s. A. Fra 1851 har han været Stipendiat i Botanik og blev 1852 Conservator ved Universitetets botaniske Museum samt Bestyrer af den økonomiske Forsøgsdyrkning i den botaniske Have. I 1848—51 foretog han, med Stipendier af Selskabet for Norges Vel og Statskassen, Reiser i de tydske Stater, Schweiz, Belgien og England, for at studere Dyrkningen og Behandlingen af Skov- og Frugttræer, samt for at gjøre sig bekjendt med Havedyrkningens Tilstand i det Hele, og senere har han med offentlig Understøttelse foretaget botaniske Reiser i Norge. Siden 1852 har han foranstaltet aarlige Udstillinger i Christiania til Havedyrkningens og Landhuusholdningens Fremme. 1859 Medlem af Vidensk. Selsk. i Christiania samt correspondenrende Medlem af Société d'horticulture Liègoise og Schles. Gesellsch. für vaterländische Cultur. Fra 1 Juli 1860 Secretair i det kgl. Selskab for Norges Vel. * 17 Aug. 1851 Hanna Augusta Holtermann († 31 Mai 1853), D. af Capitain Marcus H. i Orkedalen. (Biographi i Männer der Zeit. I. S. 764—65. Ill. Nyhedsbl. 1860 No. 19).

Tabellarisk Oversigt over de vigtigste Modgifte. Chra 1844. 16 S. 16. (Særsk. Aftr. af Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie III. No. 7).

Haandbog i Havedyrkningen. I. Om Dyrkning og Behandling af Kjøkkenvæxter. Med et Tillæg om Nytte, Anlæg og Behandling af levende Hegn. Chra 1850. X. 298 S. 8. (Anm. af H. H. Maschmann i Morgenbl. 1851 No. 145 og af Wikström i Årsberättelse om botaniska arbeten och upptäckter 1850. S. 399—400. Tillægget om levende Hegn er optrykt i A. Aarflot's norske Landbrugstidende. III. No. 31—37).

Om Poteten. Chra 1853. 56 S. 8. m. 25 Træsnit. (Særsk. Aftr. af Illustr. Nyhedsbl. 1853 No. 1—7).

Om Forædling af Træer. Chra 1854. 26 S. 8. m. 24 Træsnit. (Særsk. Aftr. af Illustr. Kalender f. 1854).

Havebog for Almuen. 1. Kjøkkenhave. Udg. efter Opfordring og m. Understøttelse af Selsk. f. Norges Vel. Chra 1856. 32 S. 8. m. 12 Træsnit. (Anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 22). 2det Opl. ib. 1856. 32 S. m. 21 Træsnit. (Anm. i Arrhenius's Tidsskrift 1857. S. 189). 3die Opl. ib. 1859. 32 S. 8. m. 40 Træsn. (Anm. i Morgenbl. 1859 No. 135 samt af Ed. Otto i hans Hamburger Garten- u. Blumenzeit. 1859 S. 476).

Ueber die geographische Verbreitung der Obstbäume und beerentragenden Gesträuche in Norwegen. Hamburg 1857. 40 S. 8. (Aftr. af Hamburger Gart. u. Blzeit. 1857. Anm. af Lindley i The Gardener's Chronicle 1857 No. 49, af Schlechtendal i Botanische Zeitung 1847 No. 47, af Lucas i hans Monatschrift für Pomologie und prakt. Obstbau 1858 S. 31, af Edmund v. Berg i Allgem. Forst- u. Jagdzeit. 1858 S. 48, af Bentzien i hans Danske Havetidende 1858 No. 22. 23, og i Illustr. Trädgårdstidning II. 76—78).

Om Gulerøden og dens Nytte for Landhusholdningen i Norge. Chra 1858. 27 S. 8. med 16 Træsnit.

Medudgiver af de 5 første Aargange af *Polyteknisk Tidsskrift* (begyndt 1854; 2 No. maanedlig), hvori han, foruden mange mindre Notitser, har skrevet: I. No. 1: Italiensk Raigræs m. Tegn.; Farvede Cocons; No. 2: Panamahatte; No. 13: Sæbeplanter: No. 15. 16: Rhabarberplanten; No. 18: Den europæiske Dvergpalme (Chamærops humilis): Notitser om Victoria regia; No. 20: Et nyt Slags Silkeorm; No. 21: Jericho-Rosen; No. 24: Patchoulyplanten. II. No. 2: Lindseerten (Cicer arietinum); No. 6: Capersplanten m. Tegn.; No. 6. 7: Varigheden af enkelte Træsorter og Midler til at bevare Træ mod Forraadnelse; No. 10: Nye eller mindre kjendte Træsorter; V. No. 2: Om Lindsen (Ervum Lens).

Medudgiver med P. Chr. Asbjørnsen, P. O. Boyesen og C. T. Christensen (den sidste kun for 1ste Aarg.) af Budstikken, et Maanedsskrift, udg. af Selsk. for Norges Vel (begyndt 1859, 3 Ark maanedl., st. 8.) Heri har han, foruden en Mængde mindre Notitser, skrevet: 1859, S. 7—24 og 74—93: Mangold, Rødbede og Runkelroe; 39—42: Hortensia (overs. paa Svensk i Bergelins Tidskrift 1859); 49—56: Om Trillebaaren m. Tegn.; 140—44: Temperaturen i fri Luft og i en vis Dybde under Jorden; S. 145—86: Den 7de Udstilling i Christiania til Havedyrkningens og Landhusholdningens Fremme; S. 259—61: Potetkogning; S. 350—68: Hvilke Husflidsgrene er det tilraadeligt at søge bragt til alm. Udbredelse og Udvikling her i Landet; 463—75: Agerbønner, Hestebønner eller Bauner; 496—509: Georginen; 514—10: Blomsterpotter m. Tegn.; 523—29: Syrinen. II. (1860) S. 37—42: Hylletræet; 61—74: Pastinaken; 83—88: Gammelost og Myseost; 132—39: Græskar; 139—43: Reseda.

I Illustr. Kalender 1853 S. 83—87: Islandsk Mos og Tang som Fødemidler. 1854 S. 53—74: Forædling af Træer (særskilt ovenfor).

I Norsk Folkekalender 1856 S. 84—87: Dyrkning af Bringebær m. Tegn. 1859 S. 117—128: Om Pebberroden med Tegn.

I *Forhandlinger i Videnskabs-Selskabet i Christiania* 1858 S. 21—30: Om den Hvede, som Nordmændene i Aaret 1000 fandt vildtvoxende i Viinland. (Aftrykt med nogle Tillæg i Budstikken 1859 S. 556—64. Oversat paa Tydsk i Mohl's og Schlechtendal's Botan. Zeit. 1859 No. 36, hvoraf senere Uddrag i andre tydske Journaler).

I Beretning om Landbrugsmødet i Eidsvold. (Chra 1853. 162 S. 16.) S. 51—107: Om Havedyrkningen. (Optrykt i Morgenbl. 1853 No. 308—9).

I Beretning om Selskabet for Norges Vel's Tilstand og Virksomhed i Aaret 1854, Bilag 6: Tørvemoserne paa Karmøen og Jæderen og de i samme fundne Levninger af Trævegetation, sammenlignede med Tørvemoserne i Danmark, saaledes som disse ere beskrevne af Steenstrup og Vaupell.

I Eduard Otto's Hamburger Garten- und Blumenzeitung, foruden flere mindre Notitser: XV. S. 450—71: Bericht über die vom 20 bis 25 October 1858 in Christiania abgehaltene Ausstellung zur Beförderung der Landwirtschaft und des Gartenbaues in Norwegen.

I Illustr. Nyhedsblad 1852 No. 5: Om Landskabsgartneri; No. 8: Dyrkning af Hyacinther; No. 12. 13: Hvidtornens Anvendelse til levende Hegn; No. 20. 34. 45: Bidrag til Kundskab om Havedyrknings- og Landhusholdningsredskaber; No. 38: Cactus grandiflorus; No. 54: Bør man indskrænke Dyrkningen af Poteten, og hvilke Næringsmidler kunne da træde istedenfor denne (optrykt i Morgenbl. 1852 No. 286); No. 61: Forebygge Stank i Privetgruber. 1853 No. 1—7: Om Poteten (særskilt ovenfor); No. 36: Simaba Cedron som Middel mod Slangebid; No. 37: Om de spiselige Tangarter; No. 38: Blomsterpotter.

I *Morgenbladet 1853 No.* 227. 230: Om nogle af Tangarternes Forekomst

og Anvendelse (optrykt i A. Aarflot's norske Landbrugstid. VI. No. 28—31); No. 234: De for Bialens Fremme hensigtsmæssigste Planter; No. 245: Straafletning som Gjenstand for Husflid; No. 269—71: Tobaksplanten (optr. i Aarflot's Landbr.-Tid. VI. No. 34—36); No. 275: Kapning af Træer; No. 297: Hons som Gjenstand for Landbonæring (optrykt i Aarflot's Landbr. Tid. VI. No. 40. 41); No. 326: Græskar som Føde for Mennesker og Dyr; No. 332: Opdræt af Blodigler som Landbonæring. 1854 No. 27. 30. 31: Skovenes Betydning i Almindelighed og den biermærke Skovdyrkning i Særdeleshed; No. 100. 101: Om Maisplanten; No. 104: Hvilke Industrigrene Landbonæringen vedk. kunne med Nytte søges indførte eller udviklede for at modarbeide Fattigdom; No. 301: Tomato (Lycopersicum esculentum); No. 359: Kurvfletning som Gjenstand for Husflid. 1855 No. 2, 4, 5, 6, 9: Sukker og Sukkerrøret; No. 50: Sennep som Grønfoder; No. 52: Frugttræers Formering af Stiklinger; No. 92, 94, 95: Kaffe og Kaffetræet; No. 137: Om Gulereden; No. 180: Lærebøger for Landbrugsskolerne; No. 320. 323. 324, 1857 No. 143 og 1858 No. 56. 61: Beretninger om de aarlige Udstillinger; No. 327: Asphodilplanten. 1856 No. 45: Chile-Salpeter; No. 77: Vigtigheden af Træplantning og levende Hegn; No. 295: Quinoa; No. 317: Et billigt og sundt Fødemiddel i forntrange Aar; No. 327: Svar paa et Angreb i Aftenbladet No. 261; No. 349. 352 og 1857 No. 28: De nyere indiske Spindeemner Jute, Ramée eller China Grass eller Sunn Hamp. 1857 No. 1: Tang til Gjødsel; No. 31: Hvorledes virker Veiting eller Draining paa Jorden; No. 131: Agerbønnen; No. 191: Midler til her i Landet at fremme Havedyrkningen; No. 207: Straafletning som Husflidsarbeide; No. 266—68: Svar paa flere Angreb i Aftenbladet. 1858 No. 4: Hatfletning som Husflidsarbeide; No. 25: Gips og Salt som Gjødsel.

Schydtz, Christian Lottrup, Følgendes Broder, er født i Kjøbenhavn 5 Febr. 1798, blev Student fra Bergens Skole 1815 og theologisk Candidat med egregie 1820; blev s. A. personel Capellan ved Nykirken i Bergen og 30 Septbr. 1823 Sognepræst til Garnisonskirken og Tugthuuspræst i Christiania samt 1825 Hofprædikant. † 15 Juni 1837. * 182' Jacobine Frederikke Aars (f. 30 Aug. 1806, † 18 Mai 1853), ovennævnte Overstor Harald A.s Søster. (Svendsen om Kirkerne i Christiania S. 21).

Nogle Efterretninger om Borgerskolen i Christiania, tilligemed en Tale af Biskop Sørensen. Chra 1825. 24 S. 8.

I Saxilds Beretning om Christiania Byes 2det Jubilæum S. 31—54: Tale i Garnisonskirken 27 Novbr. 1824.

Schydtz, Jens, Forriges Broder og Efternævntes Søn, er født i Kjøbenhavn 14 Mai 1792, blev Student 1809 og juridisk Candidat 1814; blev 1815 Politifuldmægtig i Bergen, 1816 Fuldmægtig ved Stiftamtmands-Embedet sammesteds, 1828 Assessor i Stiftsretten, s. A. Borgermester i Bergen, 1834 Amtmand i Søndre Bergenhuus Amt, 1850 Toldinspecteur i Bergen og 10 Mai 1852 Stiftamtmand sammesteds. 1843 Ridder af Nordstjernen og 1848 af St. Olafs Orden. Storthingsmand fra Bergen 1833, 1836, 1837, 1839, 1842, 1845, 1848, 1851 og 1854; valgtes og til Storthinget 1859, men døde i Bergen 25 Mai s. A. * 1832 Maren Christine Frøchen (f. 1790, † 13 Marts 1852), D. af Kjøbmand i Ber-

Jacob Krøpelin F. og Karen Lampe. (Biographisk Notits i Illustr. Nyhedsbl. 1859 No. 22 og i Bergensposten i Mai s. A. (af B. Bjørnson).

Søndre Bergenhuus Amtsformandskabs Forhandlinger i Aaret 1840. Efter Medlemmernes Begjæring udgivne. Bergen 1840. 33 S. 4. — Samme for 1841. ib. 1841. 22 S. 4.

I Beretning om Rigets økonomiske Tilstand 1836—1840 findes S. 148—151 hans Beretning for Søndre Bergenhuus Amt. — I Samme 1851—1855 Litr. I: Beretning om Bergens By. 18 S. 4.

I Morgenbladet 1854 No. 149: Modbemærkninger i Anl. af Medicinal-Comiteens Bemærkn. ved Lagthingets Grunde mod Lovforslaget om Forbud mod Spedalskes Giftermaal. 4 Sp. (jfr. No. 153).

Schydtz, Jørgen Lottrup, de Sidstnævntes Fader, er født paa Orriggaard ved Veile, hvor Faderen da var Skovfoged, 12 Novbr. 1756, blev Student fra Odense Gymnasium 1776 og juridisk Candidat 178*; ansattes 1790 som Assessor ved Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn, blev 1797 Assessor og 13 Febr. 1807 Justitiarius i Bergens Stiftsoverret, samt 1813 Etatsraad. Han var tillige Bankadministrator i Bergen, og blev 1818 Ridder af Nordstjernen. † i Bergen 19 Septbr. 1832. * 1790 Anne Margreta Ursin.

Brev til en Bonde i Fyen, i Anl. af T. Rothes Skrift om den danske Agerdyrkers Kaar. Udgivet. Kbhvn 1784. 8.

Schytte, Arnoldus, Søn af Sognepræst til Bodø, Prof. theol. Provst Erik Gerhard S. († 26 Juli 1808) og Anna Jentoft († 1818), er født i Buksnes, hvor Faderen da var Sognepræst, 1769, blev privat dimitteret 1788 og theologisk Candidat 1791; personel Capellan hos Faderen 1793, og 13 Januar 1797 denne adjungeret som Successor (1808); 1818 Provst i Salten. Storthingsmand fra Nordlands Amt 1822, 1824, 1827 og 1830. † barnløs 27 April 1834. Ved Testamente af 26 April 1834 gav han sin Bogsamling og beholdne Formue (omtr. 13000 Sp.) til Norges Universitet. * Kirsten Berg, Enke efter Andreas Hoff, Sognepræst i Saltdalen, † 1803. (Erlandsens Tromsø Geistl. 117—118. Norske Stiftelser III. 59. 78. 826).

I Budstikken 1817 No. 55. 56: Om Bodøens Præstegjeld i Nordlandene.

Schäffer, Abraham Ottmann Herman, Søn af kgl. Overberider Friderich Christian S. og Frederikke Marie Christiane Wienicke, er født i Kjøbenhavn ved 1774, var kgl. Berider 1796—1808; fik den Titel af Krigsassessor og lagde sig efter Saltsyderi og Brændeviinsbrænding. † i Paris 20 Mai 1835. (Efter Erslews Forf. Lex. 131—132).

12, siger og skriver tolv af Prof. H. C. Ørsteds Bestræbelser for at gavne Fædrelandet. Chra 1825. 31 S. 8.

Trykkefriheden i Danmark, praktisk erfaret og fremstillet. ib. eod. 11 Ark 8.

Schønheyder, Lorents Wittrup, Søn af Sognepræst til Lexvigen Carl Reinhold S. († 1820) og Christiane Marie Wittrup, er

født 27 Febr. 1807 i Haus Prestegjeld, hvor Faderen da var residerende Capellan, blev Student fra Throndhjems Skole 1825, og theol. Candidat 1830, blev s. A. const. Adjunkt ved Throndhjems Skole, 1832 personel Capellan hos N. St. Schultz ved Frue Kirke, 1838 virkelig Adjunkt, og 15 Juli 1840 Sognepræst til Urskog. Han mødte for 1ste Suppleant fra Agershuus Amt paa Storthinget 1858, og er Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. * 1. 1836 Hanna Monrad Hegermann (f. 1805. † 1837), D. af Generalmajor Frederik Chr. Otto H. († 1841) og Hanna Monrad. 2. 1839 Louise Hegermann, hendes Søster (f. 1807). (Erlandsens Thjems Geistl. 82—83).

To-Skillings Læsebog for Almueskolen. No. 1: ABC med Stave- og Læseøvelser. Chra 1854. 2de Oplag. 32 S. 16. (anm. i Morgenbl. s. A. No. 73). 3die Opl. 1855. 4de Udg. 1856. 6te Opl. 1859.

Godtkjøbs Læsebog for Almueskolen No. 2: Bibelhistorie med lidt af Kirkens Historie for Begyndere til Grundlag for den mundtlige Underviisning. Chra 1854. 64 S. 16. — 2det Opl. 1856. — 3die Opl. 1859.

Læsebog for Almueskolen No. 3: Himmellegemerne eller Veiledning til at kjende de større Stjerner, Jordens og Maanens Bevægelser m. v. Gjennemseet og anbef. af Prof. Hansteen. ibd 1857. m. Træsn. 37 S. 8. (anm. i Chr.-Post. s. A. No. 292). — 2det Opl. 1859.

Læsebog at lægge til Grund for Underviisningen ved Forberedelse til Confirmationen, indeh. Luthers Katechisme med Bibelsprog og Anmærkninger. Chra 1854. 80 S. 8.

I Morgenbladet 1849 No. 153: Indbydelse til Nordli-Mødet; No. 204: Beregninger over Jernbane og Kanal; No. 327: Om Hestejernbane. 1850 No. 123: Mod en Bog om Communicationsanlæg mellem Christiania og Mjøsen. jfr. No. 168. 1851 No. 32: Om Nordli-Mødet og Jernbanen. 1858 No. 26: Anm. af Feragens Regnebog og hans egne Skolebøger for Almuen; No. 187: Om Voteringsmaaden i Storthinget. — Forskjellige Anmeldelser og Bemærkninger om Bøger for Almueskolen.

I Den norske Folkeskole: Nogle mindre Opsatser, især om Skolebøger.

Schøning, Lars Olai, Søn af Handelsmand Arnt S. og Johanne Normann, er født i Stegens Sogn i Nordland 18 Januar 1819; blev dimitteret fra Tromsø 1839, philologisk Candidat 1844 og theologisk 1855; 1848 const. og 1852 virkelig Adjunkt ved Bergens Kathedralskole, s. A. Overlærer ved Throndhjems og 11 Januar 1853 ligesaa ved Bergens Skole. * Catrine Helena Normann (f. i Christianssund 2 Octbr. 1817), D. af Capitain Martinus N.

Phædri Augusti Liberti Fabularum Æsopiarum libri V. Udgivne til Skolebrug med Anmærkninger. Bergen 1851. IV. 78 S. 8. (Anmeldt af L. C. M. Aubert i Norsk Tidsskrift V. 243—64).

I Indbydelsesskrift til den off. Examen ved Bergens Kathedralskole 1854 (Bergen 8.) S. 1—35: Oplysende Anmærkn. til de 2 første Bøger af Ovids Metamorphoses.

Sebbelow, Wincents Lassen, er født i Danmark 14 Novbr. 1770, var Lieutenant ved Fynske Infant.-Regiment og tog 1792 dansk juridisk Examen. Senere opholdt han sig en Tid i Bergen, og bosatte sig derefter

Christiansſand, hvor han drev Handel, og 1810 fik Titel af Overkrigscommissair, som han siden frasagde sig. Var 1818, 1821 og 1822 Storthingsmand fra Christiansſand og blev 8 Decbr. 1821 Sø- og Land-Krigscommissair i det Vestre Søndenfjeldske Distrikt. † i Laurvig 19 April 1841. * Margretha Arctander (f. i Christiansſand 22 Juli 1763, † 24 Febr. 1826), D. af Capitain Just A. og Margretha Schmyth. (Nyerup-Krafts Litt. Lex. 549. Erslew. III. 146—47).

Kort Beskrivelse over Statsfangen Magnus de Beringskjolds Transportreise fra Bergenhuus Fæstning til Stavanger. Bergen 1796. 8. — Det Spørgsmaal: Kan der ifølge vore Love gjøres Execution i et Fallit- eller Opbudsboe, efter Domme før Debitor gjorde Opbud? negativ besvaret. Chrsand 1807. — Om Kapere og Priser. ib. 1808. — Hvad bør Nationen ønske, enten Krig eller Fred med Engelland? Nogle Biedrag til dette Spørgsmaals Besvarelse. ib. 1810.

Svar paa det fremsatte Spørgsmaal om Norges tilkommende Regjeringsform. Chra 1814. 70 S. 8.

Norges Hæder og Held. Nogle Ord i den Anledning og om Norges Bank m. m. Chrsand 1815. 45 S. 8.

Kong Christian Frederik mishandlet. Beviiser derfor i aftvungne Ord om Capellanen Hr. Wergeland og hans Flyveblad „Et Ord til Publicum.“ ib. eod. 66 S. 8.

Nogle Ord i Anl. af Hr. Capt. Mariboes Forslag til det norske Pengevæsens Forbedring. Chra 1815. 8 S. 8.

Om en Justitiarius i en Stiftsoverret bør være Forligelses-Commissair. Chrsand 1816. 8 S. 8.

Indsigelser og Protest imod Execution for det i Chrsand uretfærdeligen ilignede Bidrag i Sølv til den tvungne Bank. Chrsand 1817. 18 S. 4.

Forslag til at afhjælpe det norske Folks Nød, Frygt og Pengetrang ved uopholdelig at give det tilbage Alt, hvad det har været aftvunget til den tvungne Banks Fond o. s. v. Chra 1818. 30 S. 4. (Herimod Bemærkn. i Rigstid. f. A. No. 28 (med Svar fra S. i No. 30); af J. H. Vogt i No. 30. 34 (med Svar fra S. i No. 32); i samme Anledning udkom: Et Blad eller Bemærkninger i Anl. af Sebbelows Forslag til en Nationalbank o. s. v. samt Haagen Haagensens Tale ovenfor S. 224).

I Nationalbladet II. 115—20: Endvidere nogle Ord om Bank- og Pengevæsenet (i Anl. af et Forslag fra ham i Chra Int. Sedler 1815 No. 102). V. 138—44: Mod N. Wergelands Skrift om „Danmarks politiske Forbrydelser.“ (Formodentl. de samme Bemærkn., som han har meddeelt i Kjøbenhavns Skilderi 1817 No. 2). — Desuden flere mindre og maaskee nogle anonyme Bidrag til dette Blad.

Segelcke, Lorents Henrik Müller, Søn af Premierlieut. i Cavalleriet og Bestyrer af Bærums Jernverk Christen Arentz S. († 9 Febr. 1837) og Sophie Therese Bonnevie (der 16 Novbr. 1840 ægtede N. A. Thrap nedenfor), er født i Asker 14 Novbr. 1829, blev Secondlieutenant 1848 og efter at have fuldendt Examen ved den militaire Høiskole ansat i Ingenieurbrigaden 28 Octbr. 1853; erholdt 1856 et Stipendium af Statskassen for i Udlandet at studere Jernbanevæsenet. Efter Hjemkomsten ansattes han som Ingenieur ved Kongsvinger-Jernbanen. * Christine Augusta

født 27 Febr. 1807 i Haus Prestegjeld, hvor Faderen da var residerende Capellan, blev Student fra Throndhjems Skole 1825, og theol. Candidat 1830, blev s. A. const. Adjunkt ved Throndhjems Skole, 1832 personel Capellan hos R. St. Schultz ved Frue Kirke, 1838 virkelig Adjunkt, og 15 Juli 1840 Sogneprest til Urskog. Han mødte for 1ste Suppleant fra Agershuus Amt paa Storthinget 1858, og er Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. * 1. 1836 Hanna Monrad Hegermann (f. 1805. † 1837), D. af Generalmajor Frederik Chr. Otto H. († 1841) og Hanna Monrad. 2. 1839 Louise Hegermann, hendes Søster (f. 1807). (Erlandsens Thjems Geistl. 82—83).

To-Skillings Læsebog for Almueskolen. No. 1: ABC med Stave- og Læseøvelser. Chra 1854. 2de Oplag. 32 S. 16. (anm. i Morgenbl. s. A. No. 73). 3die Opl. 1855. 4de Udg. 1856. 6te Opl. 1859.

Godtkjøbs Læsebog for Almueskolen No. 2: Bibelhistorie med lidt af Kirkens Historie for Begyndere til Grundlag for den mundtlige Undervisning. Chra 1854. 64 S. 16. — 2det Opl. 1856. — 3die Opl. 1859.

Læsebog for Almueskolen No. 3: Himmellegemerne eller Veiledning til at kjende de større Stjerner, Jordens og Maanens Bevægelser m. v. Gjennemseet og anbef. af Prof. Hansteen. ibd 1857. m. Træsn. 37 S. 8. (anm. i Chr.-Post. s. A. No. 292). — 2det Opl. 1859.

Læsebog at lægge til Grund for Undervisningen ved Forberedelse til Confirmationen, indeh. Luthers Katechisme med Bibelsprog og Anmærkninger. Chra 1859. 80 S. 8.

I Morgenbladet 1849 No. 153: Indbydelse til Nordli-Mødet; No. 204: Beregninger over Jernbane og Kanal; No. 327: Om Hestejernbane. 1850 No. 123: Mod en Bog om Communicationsanlæg mellem Christiania og Mjøsen. jfr. No. 168. 1851 No. 32: Om Nordli-Mødet og Jernbanen. 1858 No. 26: Anm. af Feragens Regnebog og hans egne Skolebøger for Almuen; No. 187: Om Voteringsmaaden i Storthinget. — Forskjellige Anmeldelser og Bemærkninger om Bøger for Almueskolen.

I Den norske Folkeskole: Nogle mindre Opsatser, især om Skolebøger.

Schøning, Lars Olai, Søn af Handelsmand Arnt S. og Johanne Normann, er født i Stegens Sogn i Nordland 18 Januar 1819; blev dimitteret fra Tromsø 1839, philologisk Candidat 1844 og theologisk 1858; 1848 const. og 1852 virkelig Adjunkt ved Bergens Kathedralskole, s. A. Overlærer ved Throndhjems og 11 Januar 1853 ligesaa ved Bergens Skole. * Catrine Helena Normann (f. i Christianssund 2 Octbr. 1817), D. af Capitain Martinus N.

Phædri Augusti Liberti Fabularum Æsopiarum libri V. Udgivne til Skolebrug med Anmærkninger. Bergen 1851. IV. 78 S. 8. (Anmeldt af L. C. M. Aubert i Norsk Tidsskrift V. 243—64).

I Indbydelsesskrift til den off. Examen ved Bergens Kathedralskole 1854 (Bergen 8.) S. 1—35: Oplysende Anmærkn. til de 2 første Bøger af Ovids Metamorphoses.

Sebbelow, Wincents Lassen, er født i Danmark 14 Novbr. 1770, var Lieutenant ved Fynske Infant.-Regiment og tog 1792 dansk juridisk Examen. Senere opholdt han sig en Tid i Bergen, og bosatte sig derefter i

Christianssand, hvor han drev Handel, og 1810 fik Titel af Overkrigscommissair, som han siden frasagde sig. Var 1818, 1821 og 1822 Storthingsmand fra Christianssand og blev 8 Decbr. 1821 Sø- og Land-Krigscommissair i det Vestre Søndenfjeldske Distrikt. † i Laurvig 19 April 1841. * Margretha Arctander (f. i Christianssand 22 Juli 1763, † 24 Febr. 1826), D. af Capitain Just A. og Margretha Schmyth. (Nyerup-Krafts Litt. Lex. 549. Erslew. III. 146—47).

Kort Beskrivelse over Statsfangen Magnus de Beringskjolds Transportreise fra Bergenhuus Fæstning til Stavanger. Bergen 1796. 8. — Det Spørgsmaal: Kan der ifølge vore Love gjøres Execution i et Fallit- eller Opbudsboe, efter Domme før Debitor gjorde Opbud? negativ besvaret. Chrsand 1807. — Om Kapere og Priser. ib. 1808. — Hvad bør Nationen ønske, enten Krig eller Fred med Engelland? Nogle Biedrag til dette Spørgsmaals Besvarelse. ib. 1810.

Svar paa det fremsatte Spørgsmaal om Norges tilkommende Regjeringsform. Chra 1814. 70 S. 8.

Norges Hæder og Held. Nogle Ord i den Anledning og om Norges Bank m. m. Chrsand 1815. 45 S. 8.

Kong Christian Frederik mishandlet. Beviiser derfor i aftvungne Ord om Capellanen Hr. Wergeland og hans Flyveblad „Et Ord til Publicum." ib. eod. 66 S. 8.

Nogle Ord i Anl. af Hr. Capt. Mariboes Forslag til det norske Pengevæsens Forbedring. Chra 1815. 8 S. 8.

Om en Justitiarius i en Stiftsoverret bør være Forligelses-Commissair. Chrsand 1816. 8 S. 8.

Indsigelser og Protest imod Execution for det i Chrsand uretfærdeligen ilignede Bidrag i Sølv til den tvungne Bank. Chrsand 1817. 18 S. 4.

Forslag til at afhjælpe det norske Folks Nød, Frygt og Pengetrang ved uopholdelig at give det tilbage Alt, hvad det har været aftvunget til den tvungne Banks Fond o. s. v. Chra 1818. 30 S. 4. (Herimod Bemærkn. i Rigstid. s. A. No. 28 (med Svar fra S. i No. 30); af J. H. Vogt i No. 30. 34 (med Svar fra S. i No. 32); i samme Anledning udkom: Et Blad eller Bemærkninger i Anl. af Sebbelows Forslag til en Nationalbank o. s. v. samt Haagen Haagensens Tale ovenfor S. 224).

I Nationalbladet II. 115—20: Endvidere nogle Ord om Bank- og Pengevæsenet (i Anl. af et Forslag fra ham i Chra Int. Sedler 1815 No. 102). V. 138—44: Mod N. Wergelands Skrift om „Danmarks politiske Forbrydelser." (Formodentl. de samme Bemærkn., som han har meddeelt i Kjøbenhavns Skilderi 1817 No. 2). — Desuden flere mindre og maaskee nogle anonyme Bidrag til dette Blad.

Segelcke, Lorents Henrik Müller, Søn af Premierlieut. i Cavalleriet og Bestyrer af Bærums Jernverk Christen Arentz S. († 9 Febr. 1837) og Sophie Therese Bonnevie (der 16 Novbr. 1840 ægtede N. A. Thrap nedenfor), er født i Asker 14 Novbr. 1829, blev Secondlieutenant 1848 og efter at have fuldendt Examen ved den militaire Høiskole ansat i Ingenieurbrigaden 28 Octbr. 1853; erholdt 1856 et Stipendium af Statskassen for i Udlandet at studere Jernbanevæsenet. Efter Hjemkomsten ansattes han som Ingenieur ved Kongsvinger-Jernbanen. * Christine Augusta

Bonnevie (f. i Christiania 12 Juni 1833), D. af Borgermester i Throndhjem Honoratus B. og Sophie Augusta Baumann.

I *Polyteknisk Tidsskrift* 1856 No. 4. 5: Udsigt over de under Arbeide værende og sandsynlig i nærmeste Fremtid forestaaende nye Vei- og Broarbeider.

Sejersted, Johannes, Søn af Oberstlieutenant ved Throndhjemske Dragoncorps Jens S. og Dorothea Catharina Klingenberg, er født nogle Mile fra Throndhjem 1761, blev 1781 Officier og 1795 Capitain; 1807 Major og Generalqvarteermester-Lieutenant ved den Søndenfjeldske Generalcommando, forblev i Staben ved dennes Omorganisation i Januar 1808, blev s. A. Oberstlieutenant, 1810 Oberst og 1811 Ridder af Danebroge. I Mai 1814 udnævntes han til Generalmajor, forrettende Generaladjutant og Chef for Generalstaben; efter Conventionen i Moss commanderende General Nordenfjelds og Commandant i Throndhjem; 1815 Chef for 2det Throndhjemske Infanteri-Regiment, og ved Armeens Inddeling i Divisioner i April s. A. Chef for den Throndhjemske Division; 1817 Chef for Throndhjemske Brigade og 3 Decbr. 1818 Generallieutenant; Novbr. 1814 Ridder, Januar 1815 Commandeur og 1817 Storkors af Sværdordenen. † ugift i Throndhjem 17 Septbr. 1823. (jfr. J. G. Meydell i Munchs Maanedsskr. VI. 357 o. fl. St.)

Forsøg til en Defensionsplan for den sydlige Deel af Kongeriget Norge i Tilfælde af at samme blev angrebet af Naboriget (forfattet Aug. 1813), er trykt i Morgenstjernes Beretning om Staffeldts Forhold. I. 113—143.

Sell, Johan Andresen, Søn af Kjøbmand Johan Ditlef S. og Johanne Jørgensen, er født i Christiania 4 Febr. 1818, blev Student fra sammes lærde Skole 1837 og mineralogisk Candidat 1842; ansattes 1847 som Geschworner i Nordenfjeldske Distrikt, reiste udenlands med Stipendium af Sølvverkets Kasse, og blev 23 Juni 1854 Bergmester ved Kongsbergs Sølvverk. * Maria Susanna Cold (f. i Throndhjem 1 Mai 1832), D. af Lieutenant Otto Herman Arentz C. og Caroline Magdalena Mathilde Klingenberg.

I Den Constitutionelle 1843 No. 224: Uddrag af en Beretning om en efter offentlig Foranst. foretagen mineralogisk Reise i Øvre Thelemarken og Robygdelaget.

Sellevold, Augustinus Johannessøn, Søn af Johannes Ingebriktsøn og Beret Augustinusdatter, er født paa Gaarden Bø i Dvergbergs Præstegjeld i Nordland 3 Mai 1803, og kjøbte i 1837 Gaarden Sellevold sammesteds, hvor han driver Jordbrug og Fiskeri. Storthingsmand fra Nordlands Amt 1845 og 1848. * 1830 Ingerd Caroline Olsdatter.

En christelig Betragtning eller et alvorligt Klagemaal over de meest herskende Laster, som gaae i Svang i vore Tider. Bergen 1830. 8 S. 8.

Sørgesang over Andreas Urke Nielsen. Bergen 1832. 8 S. 8.

Forskjellige Digte, hvoribl.: „Tidens Røst" i Maadeholds-Tidende 1845 No. 9; „Et Suk til H. Wergeland paa Sygeleiet," i Chra Intellig. Sedler 1845, 24 April; „Pastor Krogs Minde" i Tromsø Tid. 1847.

Selmer, G. B., en dansk Skuespiller, som indtil 1847 var Skuespiller-Directeur i Throndhjem.

Fornøden Belysning af Et og Andet i Overretsprocurator Lerches udgivne Brochure „Om Nødvendigheden af Reform i vor Retspleie." Thjem 1846. 40 S. 8.

Sem, Niels Arentzen, Søn af Sognepræst til Fron Egidius S. († 1805) og Birgitte Truine Arntzen, er født i Ringebo, hvor Faderen da var personel Capellan, ... 1782, blev privat dimitteret 1801 og juridisk Candidat 1806; s. A. Overretsprocurator i Christianssand, 1810 Auditeur ved Oplandske Infant.-Regiment; var som saadan 1811—1812 Lærer i militær Lovkyndighed ved norske Landcadetcorps og fik Titel af Overauditeur; 1812 Procurator ved alle Overretter i Danmark og Norge, 1815 Høiesteretsadvocat, 1821 Sorenskriver i Jæderen og Dalerne, 1828 Amtmand i Buskeruds Amt, 1831 Stiftamtmand i Agerhuus Stift og Amtmand i Agershuus Amt, 1837 Stiftamtmand i Christianssand og 3 Januar 1846 atter Stiftamtmand i Christiania Stift, fra hvilket Embede han tog Afsked 30 Marts 1857. Storthingsmand 1824, 1827 og 1828 fra Stavangers Amt, 1830 fra Buskeruds Amt, og 1842 fra Christianssands By; Storthings-Præsident 1830 og 1845. Han blev 1831 Ridder og 1839 Commandeur (Storkors) af Nordstjernen samt 1843 Ridder af den russiske St. Stanislausordens 1ste Classe. † i Christianssand 19 Decbr. 1859. * 1823 Søster Wilhelmine Matthea Sibbern (f. 7 Febr. 1804. † 1 Novbr. 1827), D. af nedennævnte Statsraad S. (B. Moes Efterretn. om Storthingsm. 130. Illustr. Nyhedsbl. 1860 No. 5).

I Beretning om Norges oeconomiske Tilstand 1836—1840 S. 112—127: Beretning om Lister og Mandals Amt. — Ligesaa 1846—1850, Litr. A.: Om Christiania By. 11 S. 4. — Ligesaa 1851—1855 Litr. A. Ligesaa. 8 S. 4 og 1 Tabel fol.

de Seue, Christian, Søn af Major Christian de S. († 1842) og Karen de Seue, er født i Rakkestad 17 Mai 1810, blev 1823 Secondlieutenant i 2 Agersh. Brigade, tog 1829 Examen artium og blev theologisk Candidat 1832. Han var derpaa i flere Aar Bestyrer af Borgerskolen paa Moss, og blev 15 Juli 1840 Sognepræst til Røddenes, hvor han døde 21 April 1843. * 23 Juli 1834 Dorothea Benedicte Ulrikke v. Schlanbusch (f. i Skien 18 Juni 1809), D. af Cancelliraad og Byskriver i Skien Frederik Legaard v. S. og Birthe Marie Eydorff.

Den Almægtiges Raade over vort Fædreneland, synlig i Minderne fra de svundne og i Forhaabningerne for de kommende Aarhundreder. En Tale i Anl. af Secularfesten til Minde om den Lutherske Religions Indførelse i Norge. Moss 1837. 16 S. 8.

Prædiken, udarb. over Colos. 3. 2. og holden i Opslo Kirke paa Ordinationsdagen 2 April 1841. Moss 1841. 16 S. 8.

I Asyl- og Skoletidende 1843 No. 5: Nogle Ord ved Aabningen af Asylet i Moss 1 Novbr. 1840.

de Seue, Werner Nicolai, Søn af Generalmajor og Chef f. 2det Agersh. Infant. Regiment Peter de S. (f. 1694, † 1772) og Hellehuus Werenskjold, er født paa Gaarden Vestby i Rakkestad 29 August 1742, blev 1755 Corporal, 1759 Fændrik, ansattes 1761 i Grenadeergarden i Kjøbenhavn til den i 1763 ophævedes, blev Compagnichef i Nordenfj. Regiment 1773, deeltog som Major og Bataillonschef i Felttoget 1788, blev 1796 Oberstlieutenant, 1800 Oberst og 19 Aug. 1803 Chef for 1ste Agersh. Infant. Regiment. Under Krigen 1808 commanderede han de ved Kongsvinger samlede Tropper, men efter Affairen ved Lier blev han afløst herfra, og fik efter Ansøgning Afsked som Generalmajor 30 Juni 1808. † paa Solitude ved Christiania 18 Juni 1823. * 1776 Maren M....... Fyhn, D. af Justitsraad og Politimester F. i Christiania.

Kgl. dansk Generalmajor Werner Nicolai de Seues Levnetsløb og Tidshistorie. Forfattet af ham selv. Chra 1811. VIII. 174 S. 8. — Militaire Afhandlinger over vigtige Sandheder for Soldaterstanden. ib. 1813. 151 S. 8. — Svar paa nogle Anmærkninger, hvilke ere meddeelte anledigede af Skriftet Militaire Afhandlinger. ib. eod.

Hans Rapport om Affairen ved Lier 18 April 1808 er trykt i Aalls Erindr. I. 451—55, 2den Udg. S. 632—34.

Sexe, Sjurd Aamundssøn, Søn af Gaardmand Aamund Sjurdssøn S. og Brita Thorsteinsdatter, er født paa Sexe i Hardanger 14 August 1808, blev Student efter Tentamen fra Bergens Skole 1834 og tog Examen i Bergvidenskaberne 1840; blev 1841 Geschworner i det Nordenfjeldske Distrikt, hvori han tillige forrettede som Bergmester. Fra Septbr. 1843 til Aug. 1844 foretog han med Stipendium af Statskassen en videnskabelig Reise til Sveriges og Tydsklands Bjergverker, og ansattes 16 Decbr. 1846 som Bergmester ved Kongsbergs Sølvverk, af hvilken Tjeneste han opsagdes Decbr. 1850. Storthinget 1851 tilstod ham 800 Spd. aarlig i Vartpenge, og han har siden levet i Christiania uden offentlig Ansættelse, indtil han 16 Mai 1860 blev overordentlig Lector i Bergbygningslære og physisk Geographi ved Universitetet. * Anna Severine Sivertsen (f. i Bergen 29 April 1818), D. af Høker Willak S. og Ingeborg Christine Møller.

En Fremstilling af Driften og Knæet paa Christian VII.s Stol, ledsaget af et Profilrids. Chra 1853. 69 S. 8.

I *Nyt Magazin f. Naturvidenskaberne* V. 335—369: Om Vandets Bevægelse og dets sandsynlige Indflydelse paa Jordklodens Form. (Optrykt i Chr. Posten 1849 No. 236—38).

I Folkevennen II. 95 f.: Gjætluguten (paa Harangurmaal), Digt. III. 121—42, 337—75: Noget om Geognosi og Geologi, med Træsnit.

I *Polyteknisk Tidsskrift* I. No. 4: Bemærkninger om Skikter som opstaa ved mekanisk Bundfælding i stillestaaende Vand; No. 4: Horizontale Banker af Sand, Gruus og Rullesteen i det Indre af Fjordene i Bergens Stift. II. No. 16—18: Varme og Brændsel i den norske Husholdning.

I Norsk Folke-Kalender 1856. 8—24: Nogle Vink om Landmaaling, med 49 Træsnit.

I Langbergs Bergmanden — : En Opsats for Markscheidere.

I Morgenbladet 1850 No. 221: Ang. Veirvexling i Kongsbergs Gruber (jfr. i det Hele K. F. Bøbert); No. 312: Om Veirvexlingen i Kongens og Armen Gruber. 18 Sp. med Grubekart (jfr. Chrposten No. 783). 1851 No. 40. 41: Til Storthinget og Publicum; No. 66: Foreløbigt Svar til Bøbert; No. 151 Till.: Om Sølvværks-directionens og Direct. Bøberts Svar; No. 173: Et Træk af Bøberts Polemik; No. 186: Bøberts Kommentar i No. 183. (jfr. Chrposten s. A. No. 832. 836. 871. 875. 877); No. 255: Om Sølvanbruddet i Lyfedybgangen; No 262: Christiania-Posten og Lysedybet. 1854 No. 196 Till.: Min og Andres Stilling til Stollsagen; No. 214: Om Stollsagen; No. 233: Om Sølvverket; No. 240. 261: Til Hr. Proviantskriver K. Olsen (om Stolknæet).

I Nationalbladet 1852 No. 16. 25: Om Optagelse af gamle Gruber.

I Christiania-Posten 1856 No. 2989, 1857 No. 3: Nogle Bemærkninger om Mortalitetsberegninger og hvad man har at grunde dem paa for Norges Vedk.

Iøvrigt anonymt adskillige Smaadigte og prosaiske Opsatser i forskjellige Blade.

Shillitoe, Thomas, en Udsending fra det britiske og udenlandske Bibelselskab i London, der i nogen Tid opholdt sig i Christiania.

Til de Forbrydere, som ere hensatte til offentligt Arbeide paa Agershuus Fæstning. Chra 1822. 16 S. 8.

Sibbern, Carl, Efternævntes Søn af første Ægteskab, er født paa Værne Kloster 10 April 1809, blev privat dimitteret 1828 og juridisk Candidat 1832; Copist i Justits-Depart. 1833 og 1ste Fuldmægtig ved Statsraadsafdelingen i Stockholm 1837, samt 1838 Kammerjunker; blev 1847 Foged i Jarlsberg og 6 August 1855 Amtmand i Smaalenenes Amt. Storthingsmand fra Smaalenenes Amt 1857—58 og 1859—60. * 1839 Agnes Louise Kjerulf (f. 16 April 1821), ovennævnte Expeditionschef K.s Søster.

I Beretning om Norges økonomiske Tilstand i 1851—1855 findes hans Beretning om Smaalenenes Amt under Litr. C. 13 S. 4.

Sibbern, Valentin Christian Wilhelm, Søn af Major Georg Christian S. til Værne Kloster i dennes andet Ægteskab med Søster Huitfeldt fra Ellingaard, er født paa Værne Kloster 9 Septbr. 1779; fik 1783 i sit 4de Aar Secondlieutenants Charakteer og blev 1796 virkelig Lieutenant ved Smaalenske Dragonregiment og 1800 Premierlieutenant; 1802 tog han juridisk Examen i Modersmaalet, blev 1809 Ritmester, ansattes 1811 i det da oprettede Agershusiske ridende Jægercorps, hvorved han 1812 blev Major, og fra hvilket han mødte ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814, hvortil han og var valgt som 1ste Repræsentant fra Smaalenenes Amt. Novbr. 1814 blev han Amtmand i Smaalenene, 1822 tillige constitueret og 1823 virkelig Stiftamtmand i Agershuus Stift og Amtmand i Agershuus og Smalenenes Amter, samt 8 Novbr. 1830 Statsraad; tog Afsked 30 April 1850; indtraadte i Statsraadet 1852 som Medlem af Interimsregjeringen under Kongens Badereise til Kissingen. Han var Storthingsmand fra Smaa-

lenene 1815, 1816, 1818, 1821 og 1822, samt fra Christiania 1824, og ved Thingene fra 1818 Storthings- eller Lagthings-Præsident, og modtog af sine Medrepræsentanter 1821 en Hædersgave af Sølv. Han blev 1818 Ridder og 1821 Commandeur af Sværdordenen, 1825 Storkors af Nordstjernen samt Ordens-Skatmester, og ved St. Olafsordenens Stiftelse 1847 ogsaa denne Ordens Skatmester. † paa Værne 1 Januar 1853. * 1. 1801 Alethe Margrete Aagaard († 1810), D. af Sognepræst til Hjørendfjord Matthias Aagaard og Bodel Marie Creutz. 2. 1811 Anne Catharine de Stockfleth, D. af Viceadmiral William Walker St. og Johanne Georgine Vieth. (Biographi med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1853 No. 20. Portrait særskilt. fol. lith. af Tegner og Kittendorff. Jfr. Moes Efterretn. om Eidsv. Repræsentanter 131; Aalls Erindringer og Wergelands Breve p. fl. St. samt de ovennævnte Storthings Forhandlinger, Registrene).

(Forslag til de Forandringer i Grundloven, som blive nødvendige ved en Forening med Sverige). Chra 1814. 14 S. 8. (uden Titel).

I Nationalbladet XVIII. 370—77: Bemærkninger ved en Opsats i f. Bl. om Tilladelse for Gaardbrugerne til at betale Skatterestancer med Korn.

Siebke, Johan Heinrich Spalckhaver, Søn af Universitetets botaniske Gartner Johan S. († 14 August 1857) og Maren C. Juell, er født paa Tøien ved Christiania 1816, blev Student 1835 og medicinsk Candidat 1843; fortsatte derefter sine naturhistoriske Studier, fik 1848 Reisestipendium af Statskassen for at anstille zoologiske Undersøgelser især i Østerdalen, og ansattes . . . . 1849 som Conservator ved Universitetets zootomiske Museum, ligesom han tillige er Lærer i Naturhistorie ved Nissens Realskole.

Kortfattet Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie til Skolebrug. Med 231 i Texten indtrykte Tegninger. Chra 1851. 464 S. 8.

Tabeller over Dyrerigets Klasser og Ordener til Brug for de Studerende. ib. 1852. 16 S. 8. (begge anmeldte af H. Rasch i Norsk Tidsskr. VI. 110.)

Haandbog i Zoologien tilligemed en kortfattet Beskrivelse over Norges Hvirveldyr. Med 210 i Texten trykte Tegninger. ib. 1855. 396 S. st. 8.

Siewers, Hans, Søn af Overretsprocurator Carl S. († i Christiania 1843) og Ellen Marie Larsdatter Høyem, er født i Frederikstad 30 Januar 1821, og blev privat dimitteret 1840; studerede Philologi og er Bestyrer af en Pigeskole i Christiania samt Lærer ved Nissens Latinskole. * 1851 Jacobine Breda (f. i Laurvig 11 Febr. 1826), D. af Overtoldbetjent i Farsund Jacob B. og Mette Marie Singdahlsen.

Geographisk Børnelærdom, bearb. eft. Löwenbergs „Länderfibel" med 21 af Prof. Munch tegnede Karter, samt Text i Vers. Chra 1848. 39 S. obl. 4. (anm. af H. Nissen i Norsk Tidsskr. II. 459—67 og i Chrposten f. A. No. 153).

Om Democratiet i Frankrige af Guizot. Overs. fra Fransk. ib. 1849. 61 S. 8.

Enkelte Digte, hvoribl.: Erindringen i Morgenbl. 1844 No. 105; Præsten Stenn i Laurdal, i Chrposten 1850 No. 567.

Siful Sifadda, Pseudonym, se Henrik Wergeland.

Sigholt, Johan Georg, Søn af Toldinspekteur i Christiansand, Justitsraad, R. D. O. Peter Lorentz Sidelmann S. († 1835) og Maren Anna Wittrup, er født paa Gaarden Berg i Støren, hvor Faderen da boede som Compagnichef, 3 Octbr. 1804, blev 1824 Secondlieutenant i Marinen, var i fransk Søkrigstjeneste 1831—1835 og blev da Ridder af Æreslegionen; 1832 Premierlieutenant og 1845 Capitainlieutenant; reddede som Chef for Dampskibet Nordcap en Deel af Besætningen paa det ved Christiansand i 1842 forliste russiske Linieskib Ingermannland, og blev derfor s. A. Ridder af St. Stanislausordenens 3die Klasse. † ugift i Frederiksværn 9 Novbr. 1849, Dagen efter at han i Høiesteret var dømt fra sit Embede m. v. (jfr. Norsk Retstidende 1849 S.741—68; ogsaa særskilt. J. Sandberg i Morgenbl. s. A. No. 327. jfr. No. 338).

Orlogsmanden. Et Blik paa Norges Søforsvar. Chra 1834. 24 S. 12. (Herimod O. W. Erichsens „Nogle Ord" o. s. v. (s. d.) og Morgenbl. s. A. No. 267. 279, undertegnet 2'4", besvaret i No. 221. 223 og af S. i No. 235 og følg. Skrift).

Orlogsmanden No. 2. ib. eod. 70 S. 8. (anm. med foreg. og følg. Skrift i Morgenbl. 1836 No. 8).

Forslag til Lov ang. Kgr. Norges Flag, af J. G. S., indgivet til Norges 10de ordentlige Storthing. Bergen 1842. 19 S. 8.

I Stangs og Fougstads Repertorium for Oplysninger og Undersøgelser vedk. vigtige Gjenstande for 8de Storthings Virksomhed (Chra 1835—36) II. 2. S. 33—93: Bemærkn. ved Marinecommissionens Beretning og Indstilling ang. den norske Marines nuværende Styrke. (jfr. Morgenbl. 1836 No. 8. 50 og Den Constitut. s. A. No. 98 Till.)

I Skilling-Magazin I. (1836) No. 40. 41: Et Skib; No. 66: Om Søsyge.

I Morgenbladet 1837 No. 45—52: Om det norske Flag; No. 60 Till.: Hvad er et Flag? Hvad ønskes det at være? 1840 No. 174. 184. 191. (Jfr. 196) 200: Unionskommiteen og Flaget.

Sigwardt, Matthias, Søn af Sognepræst til Borre Søren S. og Ulrikke Eleonore Weinwich, er født i Borre 13 Octbr. 1770, blev Student fra Christiania Skole 1791 og theologisk Candidat 1795; 1796 personel Capellan og 1798 residerende Capellan til Vaale, 1799 Aftensangspræst og Førstelærer ved Tønsbergs Skole, 1804 Sognepræst til Oslo og Christianias Tugthuus, 1816 ligesaa til Tune, og 15 Juni 1820 Stiftsprovst i Christiania. Som saadan blev han 1821 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen og 1825 Hofprædikant. 11 Octbr. 1832 blev han Biskop i Christiansands Stift og 1839 Commandeur af Nordstjernen. † i Christiansand 8 Octbr. 1840. * 1. 179* Lovise Cathrine Juliane Hopstock, D. af ovennævnte Provst H. († i Oslo 1815); 2. Stiftsprovst, Biskop Nicolai Lumholtz's Enke Karine Næskil (f. 5 Decbr. 1776), D. af Skibsfører Jon N. i Christiansand og Anna Lund. (jfr. Svendsens Oplysninger om Christianias Kirker S. 14).

I Tidsskr. Hermoder XV. 113—124: Tale holden paa Stokholder-Seminariet

i Tønsberg. — Bidrag til den norske Bondeven. — En Christens vise og værdige Forhold da, naar det ængstelige Spørgsmaal paatrænger sig: Hvorfra skulle vi faae Brød. Prædiken. Chra 1813.

Taler holdne paa den almindelige Bededag den 25 Febr. 1814. Chra. 24 S. 8.

Taler holdne paa den anordnede Takke- og Bedefest den 22 Mai 1814. Chra 1814. 18 S. 8.

Erklæringer og Oplysninger i Anl. et af sal. Organist Dagnes forfattet Skrift ang. hans Orgelspil 15 Juni 1828, tilligemed samme Skrift selv. Samlet og efter off. Opfordring udg. Chra 1828. 59 S. 8.

Indbydelse til Christiansands Stifts Menigheder at høitideligholde den anordnede Jubelfest i Anl. af Reformationens Indf. i vort Fædreland. Chrsand 1837. 7 S. 4.

I Schultz's Minde (Chra 1832) S. 1—9: Tale i Vor Frelsers Kirke ved R. St. Schultz's Jordefærd. (Optr. i Norske Vidensk. Selsk. Skrifter III. 165—69).

Sinding, Matthias Wilhelm, Søn af Postmester og Apotheker Ulrik Rosing S. og Mette Marie Bang, er født i Frederikstad (døbt 2 Aug.) 1811, blev privat dimitteret 1831 og mineralogisk Candidat 1835; fik 1838 et Reisestipendium for i 2 Aar i Udlandet at studere den praktiske Bergverksdrift, især Hyttedriften; blev 12 Febr. 1841 Bergmester i det Nordenfjeldske Distrikt, men var samtidig hermed en Tidlang Hyttemester paa Kongsberg; 1845 Medlem af Vidensk. Selskab i Throndhjem. † paa Lillehammer 11 Febr. 1860. * Cecilie Marie Mejdell (f. i Thrøgstad 30 Juli 1817), ovennævnte Geschworner Nicolai M.s Søster.

Lærebog i Chemien efter *Wøhler*. Chra 1838. X. 270 S. 8.

I Skilling-Magazin III. No. 151. 152: Om Salpeteret og dets Dannelse.

I Bergmanden 1847 No. 3: Marmoranviisninger Nordenfjelds; det Skaudalske Kobberværk; No. 4: Gulstads og Moks Gruber; No. 5: Kiesertserne og deres Benyttelse.

Sivertson, Ole, Efternævntes Broder.

Udvalgte Digte af Sylvester Sivertson, samlede og udgivne. Chra 1848. 176 S. 8. med Forf.s Portrait. (Anm. af C. R. Schwach i Norsk Tidsskrift II. 454—457; i Chr.-Posten f. A. No. 111).

Sivertson, Sylvester, er født i Lom, hvor Faderen, en streng Haugianer, var Gaardmand, i Septbr. 1809, blev privat dimitteret 1835 og var senere sysselsat som Publicist, først i Christiania, senere i Lillehammer, Throndhjem og Drammen, hvor han døde ugift 6 Decbr. 1847. (Kort Biographi med Portr. foran Broderens Udgave af hans Digte. jfr. Thues Læsebog 591—92; Nordlyset 1847 No. 101).

Haugianismen, dens Historie og Væsen samt Forhold til Herrnhuttismen, fremstillet af en Sandhedsven. Chra 1833. 123 S. 8. (anonymt. Anm. af A. Stenersen i Vidar No. 85—88. 90).

For Statsborgere mod „Statsborgeren." Chra 1835. 48 S. 8. (anon.)

Svea, et Digt af E. Tegnér. Som et Modstykke til Skriftet „Norges Dæmring" oversat ib. eod. 15 S. 8.

Storthings-Efterretninger, indeh. 5de ordentlige og 4de overordentlige Storthings Forhandlinger samt Rigsretten i 1836. Redigerede. ib. 1837. 331 S. 4.

Om et nyt Foreningsforbrag mellem Sverige og Norge, tilligemed e

historisk Udvikling af den lange Strid mellem de norske Statsmagter. Overs. og ledsaget m. et Anhang. Chra 1837. 168 S. 8.

Stillinger og Forholde, behandlede i Breve (af M. J. Crusenstolpe). Overs. fra det Svenske. Chra 1839. 316 S. 8.

Sorg og Haab, lyrisk Digtning i to Afdelinger, i Anl. af H. M. Kong Carl Johans Død og Kong Oscar I.s Thronbestigelse. Af Urdsongis. Thjem 1844. 8 S. 8.

Maji-Tanker. Et Digt af Urdsongis. ib. 1845. 8 S. 8.

Udvalgte Digte af Sylvester Sivertson, samlede og udgivne af Ole Sivertson. (ovenfor).

Syttendemai-Sange, særskilt trykte for forskjellige Aar.

Redaktør af Lillehammer Tilskuer fra dens Begyndelse 1841 til Dec. 1842, af Nordlyset, fra sammes Begyndelse (Thjem 1843) til 1845 No. 52, hvori flere af hans Digte findes, og af Drammens Addresse fra 2 Halvaar 1845 til sin Død.

I Bien: Stadige poetiske Bidrag, fordetmeste med Navnet Urdsongis, hvoriblandt VIII. 3. 118—125: Qveldstunder, helligede Fortiden. IX. 1. 126; 2. 121, X. 2. 125: Mindre lyriske Digte. XII. 2. 116—26: En Ynglings Drømmerier ved Krohgsstøtten. XVI. 3. 124: Tricoloren (efter Byron).

I Nye Hermoder III. 312: Paa Justedalsbræen; 380—84: Moses Død.

I Skilling-Magazin III. No. 118. 119: Om Kvindens Dannelse.

I Statsborgeren, Morgenbladet, Nordlyset o. fl. Dagblade: Digte af Urdsongis.

I Begyndelsen af 1837 indbød han til Subscription paa „Den norske Statsforfatnings Historie. Et Hefteskrift for Udsigt over samtlige Storthings Forhandlinger samt Norges politiske Tilstand siden 1814," og paa et Tidsskrift „Det nye Norge" (jfr. Mgbl. 1838 No. 7), men ingen af dem udkom.

Skjelderup, Jens Christopher Henrik, efternævnte Professor S.s Søn, er født i Kjøbenhavn 27 Juni 1806; var i nogle Aar Søcadet; blev privat dimitteret 1827 og medicinsk Candidat 1833; ansattes 1834 som Corpslæge i Marinen, hvorfra han 1836 tog Afsked, blev 1840 Distriktslæge i Vestre Nedenes, 1857 Postmester i Skien og 1 Septbr. 1858 ligesaa i Frederikshald. * 16 Novbr. 1833 Catharine Theodora Conradi (f. 25 Marts 1803), D. af Postmester paa Frederikshald Johan Chr. C.

Kort *Anviisning* til *Sygebehandling inden Skibsborde.* Arendal 1845. 31 S. 8. 2den forb. Udg. Chra 1852. 32 S. 8.

I Ugeskrift f. Medicin og Pharmacie I. (1842) 93—94: Bemærkninger ved Hjorts Betænkning ang. Udryddelsen af Fnat. II. 60—63: Medicinalberetning (Bemærkn. herved i s. Bl. besvaredes af Skj. S. 122—25); 137—140: Practiske Meddelelser. III. 393—400, 407—8: Om „Udkast til Lov om Medicinalvæsenet i Norge." — Desuden Correspondance-Efterretninger.

I Ugebladet Hermoder XI. 200—207: Vikingen Hagbart Stærke, orig. Fortælling. XII. 225—36: Astrid, en Scene fra Erik Blodøxes Tidsalder.

Skjelderup, Michael, Søn af Sognepræst til Hof i Jarlsberg Jacob Worm Sk. († 1787) og Barbara Holst, er født paa Hof 22 Octbr. 1769, nød kun ringe Underviisning i sin Barndom, da han var meget stam og derfor ei kunde sættes i nogen Skole, blev 1785 Lærling ved Frederiksstads Apothek, reiste 1789 til Kjøbenhavn, tog 1794 Examen ved det chirur-

giske Academie, og var allerede forud en af de meest søgte Manuducteurer; blev 1795 Underchirurg ved Prinds Frederiks Regiment, 1796 Reservechirurg ved det chirurgiske Academie, 1797 tillige Prosector ved Universitetets Anatomikammer og desuden 1799 Regimentschirurg. 1800 indskreves han som academisk Borger og blev 1801 Adjunct i Anatomie ved det medicinske Facultet; meldte sig 1803 til medicinsk Examen, men fritoges derfor, da han alt var ansat Lærer ved Facultetet, og tog s. A. Doctorgraden i Medicinen; blev 1805 Professor extraordinarius og 5 Juni 1813 Professor i Medicinen ved Christiania Universitet, og blev ved Ankomsten til Norge 1814 tillige Medlem af Sundhedscollegiet indtil dets Ophævelse 1815. Han blev 1815 Ridder af Nordstjernen, og da han 10 Januar 1849 efter Ansøgning fik Afsked med fuld Gage i Pension, s. D. Commandeur af St. Olafs Orden. Han var Medlem af det medicinske Selskab (1803), af Veterinair-Selsk. og af Skandinav. Literat. Selsk. (1808) i Kjøbenhavn; af Svenska Läkare-Sällskapet (1814) og Vetenskaps-Academien (1822) i Stockholm, af Norske Videnskabers Selskab i Throndhjem (1818) og Æresmedlem af det svenske Sundhedscollegium 1816, samt var 1833 en af de 16 Stiftere af Lægeforeningen (siden 1847 det medicinske Selskab) i Christiania. 1849 (oprindelig 1828) stiftede han „M. Skjelderups Legat,“ paa 1000 Spd., hvis Renter anvendes til Priismedailler for Besvarelse af medicinske Priisspørgsmaale (Norske Stiftelser. III. 76 ff.) † i Christiania 16 April 1852. * 1801 Marthe Catharine Hoelfeldt (f. i Banse 19 Septbr. 1776, † i Ehra 21 Octbr. 1847), D. af Major Christopher Henrik H. til Lunde. (Autobiographi i Programmet til hans Doctorpromotion. Biographi af F. Holst i Nyt Mag. f. Lægev. VII. 693—752, og særskilt; Biogr. i Svenska Vetensk. Acad. Handlingar 1850. 509—10, og med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1852 No. 32. jfr. 1858 No. 46. Portrait særskilt, malet af Gerbitz).

Dissertatio inaug. medico-practica, sistens *vim frigoris incitantem*. Hafn. 1803. 160 S. 8. (anm. i Lærde Efterr. 1804 No. 13, i Leipz. Lit. Zeit. 1805. 1028 ff.; i Nord. Archiv f. Natur- und Artzn. Wissensch. 1803, III. 157 ff. af C. Pfaff; i Journ. général de Medicine. XXIV. No. 109 af F. Double. — 2den Udg. under Titel: *Vis frigoris incitans*, theoria et experientia firmata. Hafn. 1808. S. 8. (anm. i Allg. Med. Annalen s. A. 92—93. — Paa Tydsk i Schönbergs Beiträge z. Kenntniss d. Medicin in Norden. (1829) I. 2 Art. S. 59—192). — Anatomisk-physiologiske Forelæsninger for Anthropologer. 2 Dele. Kbhvn. 1807—8. 224, 231 S. 8. (anm. i Bibl. f. Læger II. 212—21). — Paa Tydsk: Anatomisch-physiol. Vorlesungen für Anthropologen. Mit d. Verf. Verbesserungen übers. v. J. C. W. Wendt. I. Copenh. 1813. (jfr. Ösis Supplementblade 1839 No. 36). — Paa Svensk: *Föreläsningar i physiologiska Anthropologien, öfvers. af L. Tidén.* Skara 1815. 2 Delar. 8. (anm. i Sv. Läkare-Sellsk. Handl. III. 550). — *Historia studii anatomici* in universitate regia Hafniensi. (Program til Reformationsfesten ved Kbhvns Univ. 1811. 4. Anm. i Bibl. f. Læger IV. 182. Dansk Lit. Tid. 1814 No. 14. — Meddeelt af Forf. i forkortet Oversættelse: „Udsigt over Anatomicens Historie i Danmark“ i Engelstofts Univ.- og Skole-Annal. 1811. 161—197). — I *Skandin. Lit.*

Selsk. Skrifter 1809. S. 84—106: Nogle physiologiske Betragtninger over det absorberende System fra diætetisk Standpunkt. 1812. 98—130: Physiologiske Betragtninger over Oldingens Død. (I Udtog i Bibl. f. Læger IV. 182 f.) 1813. 387—403: Nogle Betragtninger over de indvortes inciterende Potentser m. Hens. t. Menneskets physiske og intellect. Velbefindende. — I Bibliothek for Læger II. 2—24: Betragtninger over Forskjellen mellem den vegetative og animalske Incitabilitet. — I Lærde Efterretninger 1806 No. 44: Anmeld. af N. B. Sørensens Dissertats for den medicinske Doctorgrad: Neurologia narium internarum, og s. A. No. 52: ligesaa af L. Hallagers: Nonnulla anatomica et physiologica circa placentam uterinam.

Forelæsninger over den legale Medicin. Chra 1838. VII. 212 S. 8.

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* (hvis Aargange for 1824 og 1825 optog en af S. og F. Holst redigeret medicinsk Afdeling) IV. 51—85: Om Søvnen, Fragment af physiol. Forelæsninger. Desuden anonymt: Bedømmelser af Responsa medica, Uddrag og Anmeld. af medicinsk Literatur.

Med Fr. Holst i de første Aar Udgiver af Eyr, et medicinsk Tidsskrift (Chra 1826—1838. 8.), hvori der, foruden flere Anmeldelser, Kritiker, Responsa medica og Afhandlinger uden Navn, er af ham: I. 1—26: Anat.-physiol. Betragtninger over Forbindelsen mellem Fosteret og Moderkagen.

I Budstikken 1824 No. 26—33, 1827 No. 73—79: Det medicinske Studium ved Norges Universitet.

I *Acta reg. societ. medicæ Hafniensis* V. (Act. nova I. 1818) 130—144: De trepanatione ossis sterni et apertura pericardii. (Udtog i Nouv. Journ. de Méd. 1819 Juillet. 188 ff. og i Frorie's Notizen I. No. 6. 94 f.)

Af hans utrykte Skrifter anfører Fr. Holst i S. Biographi bl. M.: Om Pyramidebruskernes Virksomhed under det rolige Aandedræt. (Indsendt til Svenska Läkare-Sällsk. jfr. dets Aarsberetn. 1828); Universitetstaler i Kjøbenhavn og Christiania 1811, 1817, 1818, 1830 og 1836, samt Afhandlinger, oplæste i det kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn.

Skullerud, Olai Hanssøn, Søn af Gaardbruger Hans Christensøn og Anne Andreasdatter, er født paa Gaarden Skullerud i Høland 1 Marts 1829, dimitteredes 1847 fra Askers Skolelærer-Seminarium, blev 1849 Lærer ved Opdragelsesanstalten „Hans Cappelens Minde“ ved Skien, som han fratraadte om Høsten 1855, da han flyttede til Christiania for at redigere H. Hallings nedennævnte Blade. † i Christiania ugift 12 April 1858. (Nekrolog af Bernhoft i Norsk Kirketidende 1858 No. 17; af S. M. Krognæs i Den Norske Folkeskole s. A. No. 9; jfr. Skiens Correspond. s. A. No. 30; For Fattig og Rig No. 44).

A B C. Skien 1852. 48 S. 8.

Livssamfundet med Herren, der er nødvendigt, for at vi kunne bære Frugt. Foredrag i Foreningen for den indre Mission i Chra og udg. af samme. Chra 1857. 28 S. 8.

Redaktør af Bladet For Fattig og Rig (se H. Halling) fra Høsten 1855 til sin Død. I dette Blads 6te, 7de og 8de Aargange ere ligeledes flere Bidrag fra ham, deels anonyme deels mærkede O. S., hvoribl.: Om Lammers's Virksomhed i Skien, Religiøse Digte, Om „Hans Cappelens Mindes“ niaarige Virksomhed; Vægtervers. Fra 1 Jan. 1856 med den Nye Rækkes Begyndelse var han navngiven Red-

aktør, og har leveret religiøse Afhandlinger f. Ex. 1857 No. 7—11: Om Daaben (jfr. Lammers's Forsvarsskrift S. 6—7), Betragtninger, Sange o. s. v. Efter hans Død overtoges Redaktionen af Cand. theol. C. H. Müller og derefter af R. J. Paache (s. d.) jfr. Kirketidende 1857 No. 52.

Udgiver af Børnebibliothek (efter Halling) fra 1855—1858, hvori Fortællinger, Sange og mindre Stykker ere af ham. I II. No. 3 flg. har han givet en Skildring af sin Barndom.

I Den Norske Folkeskole III. No. 1 og 2: Er den Bibelhistorie Du bruger i din Skole af det rette Slags?

Small, James, en engelsk Gasingenieur, der ledede Anlægget af det af James Malam overtagne Gasverk i Christiania.

Nogle Ord om Gasbelysningen. Chra 1848. 15 S. 16.

Smith, Axel Christian, Søn af Kjøbmand Anders S. og Sophie Amalie Prahl, er født i Stavanger (døbt 15 Mai) 1744, blev 1773 Capellan til Elverum, 1780 Sognepræst til Trysil, da dette Kald fraskiltes Elverum, 1787 ligesaa til Elverum og s. A. Provst i Østerdalen, 1785 Sognepræst til Øiestad, samt senere Provst i Nedenes. † 20 Juni 1823. * 1. Mette Dopp († 1791). 2. 1792 Hilleborg Dopp (f. 1755), Dotter af Oberst Hans Wilhelm D. og Anne Margrete Grüner. (jfr. Thaarup, Fædrel. Nekrolog 240).

Afhandling om Børnekoppernes Indpodning, trykt paa Danske Landhuush. Selskabs Bekostning. Kbhvn 1773. (anm. i Todes Bibl. VIII. 70).

I *Topographisk Journal for Norge* XIX. 1—97. XX. 1—70. XXI. 1—111. XXII. 1—79. XXIII. 1—144: Beskrivelse over Tryssild Præstegjeld.

Smith, Axel Christian Rosenkrantz, Søn af Kjøbmand Ditlef Pentz S. og Helene Smith, er født i Kjøbenhavn, hvor Faderen en Tid var Handelsmand, 31 August 1813, blev efter Tentamen Student fra Christiania lærde Skole 1832, tog 1839 philologisk og 1840 theologisk Examen, og blev 1841 const. Adjunkt ved Stavangers lærde Skole, 1852 virkelig Adjunkt og 1853 Overlærer; 10 Septbr. 1853 Rektor ved Arendals Middel- og Realskole. * 1. Karen Amalie Johanne Kløcker (f. i Kragerø 25 Novbr. 1820, † 18 Febr. 1854); 2. Anne Sophie Amalie Kløcker (døbt 24 Jan. 1824), begge Døttre af Toldinspecteur i Arendal Johannes Nicolai K. og Johanne Munch.

Fransk Grammatik. Chra 1840. IV. 158 S. 8.
Tydsk Grammatik. ib. eod. IV. 115 S. 8. — 2den Udg. ib. 1845. VI. 121 S. 8.
Tydsk Grammatik for Begyndere. ib. 1845. 39 S. 8.

Smith, Christen, Søn af Proprietair Anders S. († 1813) og Alhed Stillesen, er født paa Gaarden Strøm ved Drammen 17 Octbr. 1785, blev Student fra Kongsbergs Skole 1801, studerede Medicin og Botanik, ansattes som Reservelæge ved Frederiks Hospital i Kjøbenhavn og blev Licentiat i Medicinen. I Aarene 1803, 1807, 1810, 1812 og 1813 foretog han botaniske Reiser i Norge; ved Adskillelsen fra

Danmark reiste han hjem, og blev 3 Juni 1814 Professor i Botanik og Statsøkonomi ved Norges Universitet, hvilken Post han dog ikke tiltraadte, da han i Juli s. A. for Botanikens Studium reiste til England, fulgte i April 1815 Leopold v. Buch til de Canariske Øer, hvorfra han i Decbr. s. A. kom tilbage til England. I 1816 deeltog han i den fra England til Kongofloden udsendte videnskabelige Expedition og døde paa Kysten af Kongo 22 Septbr. s. A. Hans Plantesamling skjænkede hans Arvinger til Universitetet, ligesom disse frafaldt den ham tilstaaede Reisehjælp af Statskassen, hvorpaa deraf 9 Septbr. 1822 stiftedes „det Smithske Legat.“ (Biographi med Portrait foran hans nedennævnte Dagbog; ligesaa i Bien XXIII. 1. 100—107 og i Mærkelige Nordmænd II. 276—82. Sørgedigte i Rigstidenden 1817 No. 26. 31. i Nationalbladet VII. 11—14. jfr. Norske Stiftelser II. 503. III og 73 ff. 1026. Rigstidenden 1815 No. 49. 50. 104. 1816 No. 2. Budstikken 1812 No. 45. 46.; L. v. Buch's Physical. Beschreib. der canarischen Inseln S. 109, og Tuckeys nedennævnte Narrative paa fl. St.)

Dagbog paa en Reise til Congo i Afrika. Christiania 1819. XVIII. 164 S. 8. m. Portrait. — Paa Engelsk efter Forf.s Dagbog: *The Journal of Prof. Smith* i Narrative of an expedition to explore the river Zaire in South-Africa in 1816 under the direction of Capt. *J. K. Tuckey*. London 1818. 4.

I Topogr.-Statist. Samlinger II. 2. 1—62: Nogle Jagttagelser, især over Iisfjeldene, paa en Fjeldreise i Norge 1812; 63—66: Høideobservationer med Barometret i Sommeren 1812; 229—42: Bemærkninger over nogle medicinske Fjeldplanter; udg. af M. R. Flor; 243—50: Et Brev om hans Reise i Norge 1813, udg. af Samme.

Smith, Christen, Forriges Brodersøn og Søn af Capitain Gabriel S. og Petronelle Bang, er født paa Sundland ved Drammen 1 Januar 1819, blev Student fra Drammens Skole 1837 og medicinsk Candidat 1844; ansattes 1849 som Corpslæge ved Nordfjordske og 31 August 1855 ved Romsdalske Musketeercorps. 1857 blev han antagen som Læge ved den nyanlagte Vandkuur-Anstalt paa Greffsen ved Christiania, og foretog med Understøttelse af Anstaltens Bestyrelse en Reise til Tydskland, men fratraadte Høsten 1859 sin Stilling som Læge ved Greffsen og nedsatte sig som Privatlæge i Christiania. * Hanna Jørgine Magelsen (f. 13 Febr. 1821), D. af Farvermester Christian M. og Anne Marie Gullicksen.

Martin Chuzzlewits Liv og Hændelser af Boz. Oversat fra Engelsk. 1ste Hefte. Chra 1843. 64 S. 8.

Smith, Lars, Søn af Kjøbmand Herman S. og Wilhelmine Christine Hoegh, er født i Tvedestrand 11 Juni 1815, blev 1835 Student ved Kjøbenhavns Universitet, immatrikuleredes i Christiania Aaret efter, og blev theologisk Candidat 1841; fik 1841 af Throndhjems Døvstumme-Instituts Midler et Reisestipendium af 1000 Spd., og blev 12 August 1846 Forstander for samme. (jfr. Dep. Tid. s. A. No. 43). * Bredine Sophie Ridderwold (f. i Frederiksstad 29 Mai 1823), D. af Statsraad Hans R.

Skrive- og Læse-ABC med Billeder og en Anviisning. Thjem 1849. 1 lith. Ark og 10 S. Text. 8. — Ny Udgave.

Opgaver til Hovedregning i Hjemmet og Skolen. Thjem 1853. 80 S. 8.

I Morgenbladet 1846 No. 103: Den svenske Døvstumme Pehr Pehrsons Hændelser. 6 Sp.

Smith, Peter Hersleb, Søn af Jernverkseier og tit. Generalkrigscommissair Hans S. og Magdalene Marie Clasen, er født paa Frolands Jernverk 29 Januar 1799, blev Student fra Christianssands Skole 1817 og juridisk Candidat 1821; blev 1823 Fuldmægtig i Kirke-Departementet, 1825 Politifuldmægtig i Christiania, 1827 Protokolsecretair i Høiesteret, 18.. tillige const. Forstander for Oslo Hospital, 1837 Assessor i Agershuus Stiftsoverret, hvorved han i længere Tid havde været constitueret, og blev 8 Mai 1841 Assessor i Høiesteret. Han var tillige Statsrevisor 1848—1854. † i Christiania 19 Septbr. 1854. * 182* Caroline Valeska Carlsen (f. 9 Novbr. 1805, † 26 Aug. 1837), D. af Overtoldbetjent, tit. Overkrigscommissair Carl Andreas C. og Doris Mathiesen.

Kongelige Forordninger og aabne Breve samt andre trykte Anordninger fra 1670 til 1814, vedk. Kgr. Norges Lovgivning. 3 Dele. Chra 1823—1826. I. 762 S. II. 706 S. III. 518 S. 8. Register. Chra 1828. 135 S. 8.

Soelberg, Lars Nilssøn, er født 29 Juli 1822 i Sognedalens Sogn i Støren (Guldalen), hvor Faderen var Lensmand, var Elev paa Klæbo Seminarium, blev derpaa Skolelærer paa Verdalsøren til 1847, da han paa egen Haand og næsten uden Understøttelse begyndte at studere; blev privat dimitteret 1849 og theologisk Candidat 1852; fik 1854 offentlig Ansættelse som Maadeholdsagent, men døde 3 Febr. 1856. (Biogr. Notits i Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 7).

I Illustr. Nyhedsbl. 1853 No. 29. 30. 32. 33. 34: Klædedragt og Levemaade fra Guldalen.

Soelvold, Peder Pederssøn, var i sin Ungdom Skoleholder, levede i Aarene 182* som Privatlærer i Nærheden af Christiania, og virkede senere deels ved Skrifter deels ved Reiser omkring paa Landet for Embedsmænds Udelukkelse fra Storthinget, men traadte i Octbr. 1835, paa Grund af en ham overgaaet Tremarksdom i en Trykkefrihedssag, tilbage fra offentlig politisk Virksomhed.

Nogle Ord om Storthingsvalg, for Lægmanden. Chra 1832. 28 S. 12.

Om Storthingsvalg. Nogle Ord til Norges stemmeberettigede Borgere. ib. 1840. 73 S. 8. (Herimod Modbemærkninger, se O. M. Ræder; anm. i Morgenbl. 1841 No. 169 og 197 Till.)

Grundlagde Bladet Statsborgeren. Chra 182*. (No. ugentlig 8.) Fratraadte Redaktionen i Octbr. 1835.

I Den norske Huusven II. No. 14. III. No. 8. 15. 16. 18. 22. IV. No 6. 10. 13. 14. V. No. 18: Forskjellige, tildeels oversatte, Digte samt nogle oversatte prosaiske Stykker. — Budstikken, Ny Saml. I. 201 ff.: Om Ablevin.

Solberg, Even, Søn af Sergeant Peder Hundloe og Gudrine Mortensdatter, er født paa Gaarden Hundlo i Stod 2 Marts 1787, opdroges hos Provsterne Rønnau og Midelfart paa Solberg Prestegaard i Beitstaden, hvorefter han tog Navn; var i yngre Aar deels Huuslærer, deels Skolelærer, sidst ved Christiania Opfostringshuus og Borgerskole, tog 1816 Præliminæreramen og 1819 norsk juridisk Examen, blev s. A. autoriseret Fuldmægtig hos Regjeringsadvocaten, 1820 Copist i Finants-Departementet, 1821 Underrets- og 1823 Overretsprocurator i Throndhjem, 1840 Raadstueskriver i Bergen og 21 Septbr. 1853 By- og Raadstueskriver i Throndhjem. * 1822 Abel Marie Brun (f. i Sparbo 1787, † i Bergen 8 Septbr. 1840), D. af Major og Veimester Johan Magelsen B. og Abel Marie Møllmann.

Nogle Foredrag holdne i Bergens Maadeholdsforening. Bergen 1846. 112 S. 8.

Aphorismer, eller Indfald, Tanker, Meninger og Ideer i korte Opsatser af Ernst. (Pseudonym). ib. 1847. 8.

I Bergens Stiftstidende 1841: Om en Forening til moralsk forvildede Børns og unge Menneskers Redning; samt senere: Veiledning ved et Athenæums Oprettelse i Bergen; Sang til 17 Mai.

I Bergens Maadeholdstidende 1842: Forskjellige Opsatser.

I Throndhjems nye Stiftstidende 1855 No. 8: Norges Skatte; No. 18: Jorden bliver saa liden nu.

I Throndhjemsposten I. No. 1 og 2: Macaulays Tale ved Indvielsen af et Bibliothek i Edinburgh. Oversat.

Solberg, Ole Endresen, Søn af Kjøbmand Jens Sørensen og Cathrine Olsdatter, er født paa Bragernæs 11 Januar 1817, blev Student fra Skiens Skole 1835 og medicinsk Candidat 1840; 1843 Corpslæge i Marinen, hvorfra han tog Afsked 17 Novbr. 1849, og blev 3 August 1850 Escadronschirurg i Cavalleribrigaden, i hvilken Stilling han har været Reservelæge ved Rigshospitalet. * Wilhelmine Elisabeth Müller (f. 27 Mai 1830), D. af Capitain Otto Frederik M. og Wilhelmine Hedevig Møller.

I *Magazin for Lægevidenskaben* 2 Række, foruden en Mængde mindre Uddrag af fremmede Skrifter: IV. 407-27, 490—510: Chemiens Forhold til den practiske Medicin. V. 746—53: Kosso eller Brayera anthelmintica. VI. 382—400: En engelsk Retssag ang. lovstridig medicinsk Praxis. X. 415—23: Rygmarvens Physiologi; 602-6.., 685-97: Nervephysiologiens og Nervepathologiens nuværende Standpunkt, af Eckhard; 746—793: Uddrag af Vogels kliniske Undersøgelser ang. Stofvexelen hos syge og sunde Mennesker, med særd. Hensyn paa Urinen.

Solem, A.

Trende Breve verlede mellem O. Nielsen i Frederikshald og Nogle i Throndhjem. Thjem 1852. 40 S. 8. (indeholder to korte Breve fra N. og et vidtløftigt Svar af A. Solem og J. Iversen.

Sommerfeldt, Hakon Adelsteen, Søn af Procurator, senere Sorenskriver i Moss, Hans S. († 1823) og Olava Frederikke Weidemann, er født i Gusdal 25 Januar 1811, blev 1830 Secondlieutenant og 1836 Premierlieutenant i Marinen, samt var fra 183* Skibbygnings-Assistent,

opholdt sig 1837—1839 med offentligt Stipendium i England og Frankrig, for at gjøre sig bekjendt med disse Landes Orlogsværfter og Skibsbyggeri, blev efter Hjemkomsten constitueret som Skibsbygnings-Inspecteur i den norske Marine, og fik 28 Febr. 1846 fast Ansættelse som saadan; blev 1854 Ridder af St. Olafs Orden. * 183* Sophia Amalia Nielsen, D. af Sorenskriver i Søndre Jarlsberg Bothel N. og Else Stranger.

Om Handelsskibes Construction. Chra 1845. 39 S. 4. m. 7 lith. Plader.

Lærebog i praktisk Skibsbyggeri, udarb. for Marinens Haandværksskole. Chra 1856. 46 S. 4. og 29 lith. Plader.

I Magazin for Søvæsen I. 172—79: Rapport om hans Reise til Udlandet 1837—39 for at erhverve Kundskab i Constructionsvæsenet.

Sommerfeldt, Ole Hannibal, Søn af Canceliraad og Sorenskriver David S. og Bente Christine Hoff, er født paa Thoten 5 Marts 1753; var som juridisk Candidat først Lensmand i Gusdal og i 10 Aar constitueret Sorenskriver, blev 1783 Foged i Finmarken, 1787 Amtmand i Finmarkens Amt, 1800 ligesaa i Romsdalen og 28 Juli 1811 efter sin ældre Broder Christian S. Amtmand i Christians Amt. Han var Storthingsmand fra sit Amt i 1814, blev 1813 Ridder af Danebroge, 1815 af Vasa- og 1818 af Nordstjerneordenen; tog 21 Febr. 1821 Afsked og døde paa Christianslund i Birid 6 April s. A. * 1. en Bondepige fra Gaarden Bø i Gusdal. 2. 2 Juli 1801 Anne Cathrine Lemvig Bull, Enke efter Provst J. Aussig i Stangvig. (Jfr. J. Chr. Berg i Samlinger til Norske Folks Hist. V. 677—78; Moes Efterretn. om Storthingsmænd S. 132; Nyerups og Krafts Litt. Lex. 566).

I Ugeskriftet Samleren III. (1790) 257—62: Et Par Ord (ved Overleverelsen af et til en Fin skjænket Sølvbæger). — I Minerva 1793. I. 322—34: Brev fra en Nordmand (ang. Brændeviinsbrænden paa Landet). — I *Topogr. Journal* XXIV. 101—179: Beskrivelse over Finmarken.

Sommerfeldt, Søren Christian, Forriges Brodersøn og Søn af Amtmand Christian S. († 1811) og Anne Sophie Hagerup, er født paa Thoten 9 April 1794, blev Student ved Kjøbenhavns Universitet 1811 og inscriberedes ved Christianias 1816, tog theologisk Examen s. A., og blev 1818 Sognepræst til Saltdalen, 1824 resid. Capellan til Asker og 18 Decbr. 1827 Sognepræst til Ringebo. Han var Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem (1822), af Wetenskaps-Academien i Stockholm, det medicinsk-botaniske Selskab i London og det physiographiske Selskab i Lund. † 23 Decbr. 1838. * 27 Mai 1818 Jørgine Marie Krohn, D. af Major Johan Jørgen K. og Bodil Marie Magelsen. (Erlandsen om Tromsø Geistl. 131—32).

Supplementum Floræ Lapponicæ, quam edidit Dr. *G. Wahlenberg.* Cum tab. col. III. Chræ 1826. XII. 331 S. 8. (Anm. i Dansk Lit. Tid. 1827 S. 81—89; i Uddrag i Mag. f. Naturv. VIII. 166—70; jfr. Budst. VII. S. 751).

Centuria prima plantarum cryptogamarum Norvegicarum, quas collegit ediditque. Chra 1826. — *Centuria secunda.* ib. eod.

I Norske Vidensk. Selsk. Skrifter i 19de Aarh. (Thjem 1827. 4.) II. 2 1—148: Physisk-oeconomisk Beskrivelse over Saltdalen i Nordlandene.

I *Magazin f. Naturvidensk.* II. 69—71: Bidrag til den norske Ornithologie. [. 151—54: Beskrivelse over to mindre bekjendte grønlandske Planter. IV. 248 53: Om den røde Snee. VII. 295—99: Tre nye cryptogame Planter. VIII. 3—66: Tillæg og Rettelser til ovennævnte Supplementum Fl. Lap.; 170—73: e Planter, opdagede og beskrevne; 246—271 og IX. 1—33: Bemærkninger paa botanisk Excursion til Bergens Stift. XI. 232—52: Bidrag til Spitsbergens Beeren-Eilands Flora efter Keilhaus Herbarier. XII. 80—81: Aspidium oretum, en ny Bregneart.

I Budstikken VI. No. 94: Bemærkninger ved det i Budstikkens 5te Aarg. Indkkede om Nordlandene.

Sommerhjelm, Matthias Otto Leth, Søn af Major ved Husane Otto Matthias Sommer (1764 adlet Sommerhjelm) og Anna Leth, er født i Kolding 22 August 1764, blev Student 1782, juridisk andidat 1785; blev 1786 Procurator ved Kjøbenhavns Hof- og Stadsret mt Rigernes Overretter, 1789 Assessor i Overhofretten, og ved dennes Opevelse 1797 Assessor i Agershuus Stiftsret, 1801 Generalauditeur, 1802 lige Deputeret i det norske Commissariats-Collegium, 1810 Amtmand i maalenene og Conferentsraad, samt en kort Tid Medlem af Regjerings-ommissionen i Norge; 1814 Regjeringsraad, i Novbr. s. A. Statsraad og Juli 1822 Statsminister. Han var Eier af Thom Herregaard, blev 812 Ridder af Danebroge, 1815 Ridder og 1817 Commandeur af Nordernen, 1818 Undercantsler ved Hs. Maj.s Ordener i Norge, og 1823 Seafimerridder. † i Stockholm 15 Novbr. 1827. * 1. Frederikke Dorothea Sehested († 1797), D. af Jens Fred. S. til Rodsteenseie og Charlotte Amalie v. Osten. 2. Henriette Hermine Fuglberg (f. i Laurvig 1 Marts 1778, 1 April 1819), D. af Salomon F. og Dorthea Kruse. 3. 182* Grevide Christine Marie Lewenhaupt (f. i Alingsås 21 Januar 1790, † 1845). fr. Norske Stiftelser II. 445—55. III. 254. 1027).

Efterretning ang. det Aggershusiske patriotiske Selskabs Tilstand. Chra 1793. 6 S. 8.

Som Chef for Justitsdepartementet udarbeidede han 1820—21 et Forslag om undtlig Procedure i Høiesteret. jfr. Nationalbladet I. S. 51.

Sparre, Hans Jacob, født 14 Octbr. 1794 i Asker, Søn af Draonlieut. Ole Jacob Broch og Else Jørgine Sparre, og antog Familienavnet Sparre efter Moderen. Han blev 1810 Lieutenant ved Opndske Regiment, blev senere Capitain og Compagnichef i 1ste Agershusiske rigade, men forrettede stadig Tjeneste som Adjoint i Generalstaben, blev 843 Major i Armeen og 27 Novbr. 1851 Sø- og Land-Krigs-Commisir i det Bergenske Distrikt. 1839 Ridder af Sværdordenen. * 22 Octbr. 822 Henriette Catschuisca Marguerite Rosalie George fra Bordeaux (f. 14 Octbr. 1798, † 21 Aug. 1845).

Calender over den norske Armée og Marine. Udgiven. Chra 1835. 419 S. 8. ib. 1837. 150 S. 4. ib. 1839. 160 S. 4. ib. 1842. 167 S. 4. 1849. 159 S. 4.

Spørck, Johan Henrik, Søn af Assessor, Foged i Hedemarken Christian Ludvig Spårck og Else Kirstine Juul, er født i Kjøbenhavn, hvor Faderen da var Landinspecteur, 15 Juni 1778, udgik fra Landcadet-Academiet i Kjøbenhavn 1795 som Lieut. ved Søndenfjeldske Rediment, udmærkede sig som Premierlieut. ved samme i Krigen 1808, fik Capitains Charakteer, blev kort efter gevorben Compagnichef og 1809 Ridder af Danebroge. 1804—17 Inspecteur og Lærer ved Underofficiersskolen paa Frederikshald; overgik 1818 til 1ste Agershusiske Infanteri-Brigade, hvori han 1819 blev Oberstlieutenant og Corpschef, 1823 Oberst og 1828 Generaladjutant. 1832 Generalmajor og Chef for Generalstaben og 10 Juli 1847 Commandant i Frederiksstad. Han var Formand for den i 1825 til Finmarken sendte Commission ang. Fællesdistrikterne (jfr. Stockfleth i Rigstid. 1826 No. 30) og iøvrigt senere Medlem og deels Formand i flere militaire Commissioner, angaaende Armeens Reorganisation 1826, ang. Værnepligten 1832, Marinens Reorganisation 1833—35 og ang. ny Plan for Krigsskolen. Han blev 1818 Ridder, 1835 Commandeur og 1843 Storkors af Sværdordenen. 1827 Ridder af den russiske St. Anna-Ordens 2 Classe. Han var første Adjutant hos Kong Carl Johan og Medlem af Kgl. Krigs-Vetenskaps-Academien i Stockholm, 1ste Classe. † i Frederiksstad 26 Decbr. 1849. * 5 Febr. 1803 Magdalene Wiel (f. i Frederikshald 1784, † i Chra 1840), D. af Cancelliraad Truls W. og Elisabeth Sophie Arboe. (Biographi i Selmers Nekrologiske Samlinger II. (1849) 615—618).

Om Tjenesten i Felten for Underofficierer af General Ewald. Overs. Chra 1802.

Stabell, Adolf Bredo, Søn af Graver ved Domkirken Nicolai Bredo S. og Karen Bolette Grøgaard, er født i Throndhjem 19 Novbr. 1807, blev privat dimitteret 1827 og juridisk Candidat 1830; var i nogle Aar Copist og blev 11 Juni 1834 Fuldmægtig i Revisions-Departementet, hvorfra han tog Afsked 1 Octbr. 1841, var fra 1845—1848 Statsrevisor, og blev 1848 Medlem af Bankadministrationen i Christiania, hvilken Post han nedlagde 1857, da han ansattes som Chef for den (private) Norske Kreditbank. Han har været Storthingsmand fra Agershuus Amt 1845, 1848, 1851, 1854 og 1857—58, men frabad sig at vælges fra Christiania til Storthinget 1859. Ved de tre sidste Storthing var han Præsident i Odelsthinget og Formand i Budgetcommitteen, og blev 1857 Ridder af St. Olafs Orden. * 1. Caroline Birgitta Knutzon (f. i Throndhjem 5 Octbr. 1805, † 5 Apr. 1848), D. af Kjøbmand Frederik Nicolai K. og Maria Sophia Lorck. 2. 1860 Theodora Egidius, ovennævnte Toldkasserer E.s Datter. (Kort Biographi med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1854 No. 36. jfr. 1859 No. 1 og Moes Efterretn. S. 134).

Om den Indflydelse, som statsoeconomiske Kundskabers tilkommende Fremgang og Udbredelse vil have paa Nationernes Skjebne, af G. B. Say. Oversat. Chra 1830. 36 S. 8.

I Lundhs Den norske Nærings- og Politiven 1831 No. 6—8: Bidrag til Bedømmelsen om Communeafgifternes eller Byskatternes Fordeling i de norske Kjøbstæder.

Hovedredaktør af Morgenbladet fra 1831 til 1857, i hvilken Egenskab han deels har foranlediget deels deeltaget i den offentlige Drøftning af de fleste politiske og communale Anliggender, Bank- og Pengevæsenet m. v.

Blandt hans navngivne Opsatser kan anføres: 1848 No. 126. 131. 148: Om Addresse-Sagen. 1849 No. 58, 61, 68: Om Skipper Iversen og Christiania-Posten. 1850 No. 6; Om Renten ved Akers Sparebank (jfr. No. 29); No. 203: Om Akers Sparebank. 1852 No. 90, 94: Lidt om Aageri; No. 112, 116: Om Disconto-Præmien. 1853 No. 42, 1854 No. 242: Om Akers Kirke. 1860 No. 18, 22, 27: Ole Gabriel Ueland. (jfr. U.s Svar i Aftenbladet s. A.)

Stabell, Eleonore Wilhelmine, nedennævnte Toldkasserer Lars S.s Søster, er født 28 Mai 1810.

Den gode Datter. (Et Skuespil). Chra 1843. 32 S. 8.

Stabell, Frederik Wilhelm Bruenech, Søn af Holzførster Lars Bastian St. og Lucie Marie Bruenech, er født i Hole paa Ringerige 25 Mai 1763, blev Officier 1786, ansattes siden ved det 1788 oprettede Norske Jægercorps, udmærkede sig som Major ved samme under Felttoget 1808, og blev s. A. Ridder af Danebroge. Ved Oprettelsen af det Agershusiske Skarpskytter-Regiment 1810 blev han Bataillons-Commandeur ved samme, 1811 Oberstlieutenant; var sammes Repræsentant ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold, og havde under Felttoget 1814 en selvstændig Forpost-Commando. 1815 blev han Ridder af Sværdordenen, Oberst og tjenstgjørende General-Adjutant for Armeen, 1817 tillige Chef for 2 Agersh. Infanteri-Brigade, 1818 Generalmajor, 1821 Generallieutenant, 1823 Storkors af Sværdordenen, 1825 Chef for Kongens Stab samt første Adjutant hos Kongen. 1828 fratraadte han som Generaladjutant for Armeen, blev 1829 høistbefalende General for den norske Armee, 16 Octbr. 1833 General og 1835 Serafimer-Ridder. Han var fra 1820 Æresmedlem af kgl. Svenske Krigsvetenskaps-Academie i Stockholm. † i Christiania 2 Juni 1836. * Helene Voigt, D. af (jfr. B. Moes Efterretn. om Eidsvolds-Repr. 133—134. Østs Materialier 1836. 589. Dagen s. A. No. 139 og Kjøbenhavnsposten No. 107. Wergelands Constitutions-Historie og Aalls Erindringer fl. St.)

Bemærkninger ved Skriftet „Felttoget i Norge 1814," forsaavidt angaaer Oberstlieut. Stabells havte Commandoe. Chra 1815. 24 S. 8.

Stabell, Lars Bastian Ridder, Foregaaendes Brodersøn, Søn af Sorenskriver i Soløer og Odalen Matthias Hagerup S. († 1824) og Else Ridder, er født i Kjøbenhavn 27 April 1798, opdroges til Militair

og blev 1814 Secondlieutenant ved Agershusiske Skarpskytter-Regiment, tog 1817 Examen artium og 1821 juridisk Embedsexamen; blev 1825 Auditeur i Cavalleri-Brigaden, 1834 Amtmand i Nordlands Amt og 8 Decbr. 1847 Toldkasserer i Kragerø. Han var 1842 Storthingsmand fra Nordland og blev 1843 Ridder af Nordstjerneordenen. † i Kragerø 13 Januar 1860. ⚭ 21 Octbr. 1825 Caroline Andrea Elieson (f. 1 Marts 1800), D. af ovennævnte Krigsassessor Peter E.

I Femaarsberetningerne om Rigets oeconomiske Tilstand 1830—1835 S. 294—303, 1836—40, S. 223—231 og 1841—1845, S. 180—191 findes hans Beretninger om Tilstanden i Nordlands Amt i de nævnte Femaar.

Stabfors, A. P., Almueskolelærer.

Læsning til Tidsfordriv for Almuen. En Samling af morende og lærerige Fortællinger. Bergen 1847. 60 S. 12.

Stave- og Læsebog for Begyndere i Læsning. Bergen 1847. 24 S. 12.

Stalsberg, Frederik, født paa Kongsberg, var Handelsbetjent først i Christiania og senere paa Kongsberg.

I Den norske Huusven I. No. 12. 19. 26. II. No. 2. III. 5. 10: Nogle mindre Digte, deels under Navn, deels mærket F. S. — I Morgenbladet 1825 No. 26: Sang paa Kongens Fødselsdag.

Stang, August, Statsraad Frederik S.s Broder, er født i Stavanger (døbt 14 Octbr.) 1815, blev privat dimitteret 1834 og juridisk Candidat 1842; blev 1840 Copist i Justits-Departementet, 1853 1ste Politifuldmægtig i Christiania og 22 Decbr. 1858 Sorenskriver i Nedenes.

Samling af Love, Tractater, Kundgjørelser m. v. for Aaret 1843 (Samlingens III. 4. Chra 1844); for Aarene 1844—1846 (Samlingens IV. 1—3). Chra 1845—1847. 8. (jfr. Norum).

Stang, Frederik, Søn af Sorenskriver i Nordhordland Lauritz Leganger St. († 14 Juni 1836) og Johanne Margrete Conradi, er født paa Gaarden Raastad i Stokke, hvor Faderen da boede som Procurator, 4 Marts 1808, blev Student fra Bergens Skole 1824 og juridisk Candidat 1828; 1829 const. Fuldmægtig i Justits-Departementet; s. A. const. Docent i Lovkyndigheden ved Universitetet og 1831 Lector juris; blev 1834 Høiesteretsadvocat, 1837—1839 tillige Regjeringsadvocat og 1837 Medlem af Revisions-Commissionen ang. Forslaget til en ny Criminallov. 6 Decbr. 1845 Statsraad og Chef for det da oprettede Departement for det Indre, fra hvilket Embede han paa Grund af en Nervesygdom i 1855 fik Tjenestefrihed og 21 April 1856 Afsked med Tilkjendegivelse af H. M. Kongens Beklagelse over, at Sygdom saa tidlig berøvede Staten hans nidkjære og fortjenstfulde Virksomhed. Under et Ophold hovedsagelig i Schweiz gjenvandt han tildeels sin Helbred, vendte tilbage til Christiania, og var i 1857 Medlem af den paa Grund af Kongens Sygdom tilforordnede interimistiske Regjering, samt Repræsentant fra Christiania paa Storthinget 1859—60. Han

blev ved St. Olafs Ordenens Stiftelse 1847 Commandeur af denne Orden, 1849 Storkors af Danebrogsordenen, 1852 Commandeur af Nordstjernen, 1853 Ridder af den russiske Stanislaus-Ordens 1ste Klasse, 1855 Storkors af St. Olafs Orden, og benaadedes 1857 med Medaillen for Borgerdaad i Guld. Han blev 1846 Medlem af kgl. Norske Vidensk. Selsk. i Throndhjem og 1857 af Videnskabs-Selskabet i Christiania. * 1833 Julie Augusta Georgine Munthe af Morgenstjerne (f. 1812), ovennævnte Canselliraad M.s Datter. (Biographi med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1853 No. 53 og Illustr. Kalender 1854. 10—12. Portrait fol., malet af Görbitz, lith. af Bärentzen; jfr. Aftenbl. 1855 No. 132. 161).

Systematisk Fremstilling af Norges constitutionelle eller grundlovbestemte Ret. Chra 1833. 646 S. 8. (Anm. af Orla Lehmann i Maanedsskr. f. Literatur XII. 289—360: Bemærkn. af —10— i Morgenbl. 1834 No. 351. Till. — En ny Udg. under Arbeide).

Repertorium for Oplysninger og Undersøgelser vedk. vigtige Gjenstande for 8de ordentl. Storthings Virksomhed af St. og C. Fougstad. 3 Bind. Chra 1835—36. 57 Ark. 8. Heri er følgende Arbeide af St. I. 3. 1—96: Om Statsraadernes Deelagtighed i Storthingets Forhandlinger. (Optrykt i F. Barfods Bragi og Idun. I.87—175).

Samling af Norge vedk. kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve m. v. 1660—1814, udtogsviis udgivne af St. og B. Dunker. Chra 1838. 923 S. 8.

Medredakteur af Ugeskriftet Vidar No. 1—31 og 79—95 (Chra 1832—34), hvori er af ham under Mærket —g: No. 16—19, 23—24, 29—31: Om de til Afgjørelse paa forestaaende Storthing fremsatte Constitutionsforslag. (Herimod i Morgenbl. 1833 No. 8—10: Nogle Ord ang. den i Vidar No. 16. 17 foreslaaede Behandlingsmaade af Constitutionsforslage, og i No. 178. 180: Endnu nogle Ord i samme Anledning); No. 31—36. 38: Bemærkninger i Anl. af de Erindringer, forskjellige Forfattere have fremsat mod foranførte Afhandling. (jfr. H. Foss, Bemærkninger ang. Constitutionsforslagene. Chra 1833).

I Rigsretssagen mod Statsraad Vogt (Chra 1846) S. 43—116 er hans Forsvar for Statsraaden trykt.

I Den Constitutionelle 1836 No. 62 Till.: Gjenmæle mod en Afhandling i Mgbl. s. A. No. 79 Till. om Statsraadernes Deeltagelse i Storthingets Forhandl. 1838 No. 42. 44: Om „Campbellerne“ og dets Udpibning; No. 65: Bemærkn. ved et Tilsvar af Foss. 1842 No. 225: Bemærkning ved to §§ i Odelsthingets Beslutning til Lov om gjældbundne Boer.

I Morgenbladet 1840 No. 242. 243: I Anledning af H. Baggers Opsats i No. 235.

Stang, Thomas, Foregaaendes Broder, er født i Tønsberg, hvor Faderen da var constitueret Byfoged, 17 Juli 1804, blev Student fra Bergens Skole 1824 og theologisk Candidat 1827; s. A. resid. Capellan til Meldalen, 1831 Sognepræst til Vang i Valders, 1837 til Nes i Hallingdal og 31 Juli 1846 til Botne. * 9 Septbr. 1827 Marthe Regine Gleersen (f. 24 Marts 1804), D. af Major Christian G. og Karen Wetlesen. (Efter Erlandsen Thjems Geistl. 163—64).

Love, Anordninger, Resolutioner m. m. som angaae den Norske Geistl-

lighed, Kirker, Skoler, Hospitaler m. v. I. Juli 1809 til 1829. Chra 1835. 550. XII S. 8. II. 1. 1830—1835. ib. 1839. 144 S. 8.

Den norske Huusmandsklasses Tilstand, tilligemed Undersøgelse om de bør bevirkes Forandring i Lovgivningen om Huusmandsvæsenet. Chra 1851. 5¼ Ark 8.

I Morgenbladet 1849 No. 352: Om den Tordenskjoldske Skole i Holmestrand (jfr. No 329 og 1850 No. 52).

Stang, Ulrik, Forriges Broder, er født i Stavanger 27 Juni 1818, blev juridisk Examinat 1842, ansattes senere som Controlleur ved Brændeviinsbrændingen og blev 1853 Undertoldbetjent paa Kongsvinger. * 1854 Eleonore Dorthea Marie Bagge, D. af Postmester paa Frederikshald Halvor B. († 1843).

I Christiania-Posten 1849 No. 470: Ang. en Opsats i Morgenbl. om Brændeviinsjagten i Vinger og Soløer. 1851 No. 989, 1852 No. 1001, 4, 6, 1267, 1336. 1470, 1471: Forskjellige Artikler mod F. Lerches (s. d.) Beskyldninger mod Brændeviinscontrollørerne.

I Morgenbladet 1857 No. 46. 53. 95. 96: Bemærkninger ved Commissions-forslaget om Mellemrigshandelen.

Stangeland, Elias, udvandrede til Amerika, og kom tilbage derfra for at formaae Landsmænd til Udvandring.

Nogle veiledende Vink for norske Udvandrere til Amerika. Chra 1853. 76 S. 8.

Steen, Johannes Vilhelm Christian, Søn af Sorenskriver John Svaboe St. og Christine Fleischer, er født i Christiania, hvor Faderen da var kgl. Fuldmægtig og Inspecteur ved Rigshospitalet, 22 Juli 1827, blev Student fra Tromsø Skole 1844 og philologisk Candidat 1848; ansattes 1850 som Adjunct ved Bergens lærde Skole, og blev 1 Novbr. 1854 Overlærer ved Tromsø lærde og Realskole. Storthingsmand fra Tromsø og Hammerfest 1859. * Elisa Henriette Stoltenberg (f. paa Tromsø 28 Mai 1826), D. af Kjøbmand Ole Hannibal Sommerfeldt S. og Maren Reinert. (jfr. W. Reehorsts Bergens Cathedralskoles Hist. siden 1826).

Bemærkninger til nogle af Nutidens Anker mod Skolen. Indbydelsesskrift til den off. Examen ved Bergens lærde Skole. Bergen 1853. 53 S. 8.

I Norske Univ.- og Skole-Annaler 2 R. VII. 419—435: Indberetn. om en i 1854 med offentlig Understøttelse foretagen Reise til Skoleudstillingen i London.

Redaktør af Bergens-Posten fra dens Begyndelse til han forlod Bergen.

Steenberg, levede som afskediget Lieutenant i Christiania.

Paaske- og Confirmationsgave, skrevet til christelige og veltænkende Mennesker. Chra 1834. 8.

Steenbloch, Cornelius Enevold, Søn af residerende Capellan til Bynesset Cornelius St. († 26 Juli 1772) og Karen Barhow († i Throndhjem 21 Octbr. 1810), er født i Bynesset 27 Febr. 1773, blev Student fra Throndhjems Skole 1794 og studerede Theologi; vandt 1798 Universitetets Guldmedallie for en historisk Priisopgave, blev 1806 Adjunkt og 3 August 1814 Overlærer ved Frederiksborgs lærde Skole, samt 14 Juni

1816 Professor i Historie ved Norges Universitet; blev ved Kroningen 1818 Ridder af Wasaordenen. Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem og af Danske Selskab til Fædrelandets Historie og Sprog. † ugift i Christiania 31 Octbr. 1836. (Nyerup-Krafts Litt. Lex. 573. Erlandsens Throndhj. Geistl. 102. Erslews Forf. Lex. III. 221).

Frederikshalds Beleiring 1716, en dramatiseret Historie i 5 Acter. Kbhvn 1808. 130 S. 8. (jfr. Rahbeks Tilskuer 1808. 389). — Om de gamle Scandinavers Vaaningshuse. Indbydelsesskrift. Kbhvn 1814. 41 S. 4. (Optrykt i Molbechs „Athene" s. A. Anmeldt i Litteratur-Tidende 1815 S. 49—60. Oversat paa Tydsk i Falcks Neue Staatsbürgerl. Magazin VI. 491—523). — I Nyerups Nytaarsgave Idunna 1812: Et Eventyr; i Frigge; Nytaarsgave 1813. S. 60—111: Guri Kunnan, et Eventyr; i Dansk Literaturtidende 1814 No. 19—21: Recension af H. G. Bulls Tillæg til Bings Beskrivelse over Norge. — Han har leveret flere Melodier til Abrahamsons, Nyerups og Rahbeks Danske Viser fra Middelalderen, (jfr. Fortalen til V. S. XIII. ff.) og en Deel Beskrivelser til Lahdes Prospecter af Stæder og Slotte i Danmark.

[*Dissertatio de variis ritibus sepulcralibus*]. Universitetsprogram til Sørgefesten over Carl XIII. (uden Titel). Chræ 1818. 14 S. 4.

I Hertha, Nytaarsgave 1817. (Kbhvn) 38—42: Bjergmanden i Dovre, en Folkesang.

I W. M. Carpelans Pittoreska Resa till norska Fjällen (3 Hefter, Stockholm 1821) havde St., ifølge I. 6, Andeel i den historiske Text.

Han skal og være Forfatter til en Afhandling i Nordlyset 1845 No. 63—66: Sjælland og de Danske 1807, af en Afdøds Breve.

Steenbuch, Frederik Christian, Søn af Sognepræst til Melhuus Provst Hans S. (hed egentlig Leganger, † 1800) og Anne Margreta Lorentzen († 1809), er født i Melhuus 25 August 1763, blev Student fra Throndhjems Skole 1782 og theologisk Candidat 1785; blev 1786 personel og s. A. residerende Capellan til Melhuus, 1798 Sognepræst til Bolsø og 1820 Provst i Romsdalen; 1819 geistligt Medlem af Vasaordenen; tog Afsked 30 August 1831 og † 10 Septbr. s. A. * 1 Aug. 1799 Maren Johanne Krog († 8 Aug. 1828), D. af Sorenskriver Nicolai Christian K. († 1818) og Anne Johanne Kierulff. (Efter Erlandsens Throndhj. Geistl. 123. 495).

I Minerva Septbr. 1800: Tale ved Etatsraad og Amtmand E. Hammers Grav. — I Platous Indberetninger om Universitetsfesten S. 81—86: Tale paa Universitetsfesten 11 Decbr. 1811.

Steenbuch, Henrik Nicolai, Forriges Broder, er født i Melhuus Prestegaard . . . . 1774, blev Student fra Throndhjems Skole 1793 og juridisk Candidat 1810; blev derpaa Prøve-Procurator i Helsingør, men vendte 1814 tilbage til Norge og blev s. A. Overretsprocurator i Throndhjem, Marts 1816 Lector og 12 Febr. 1818 Professor i Lovkyndighed ved Universitetet. Han var Storthingsmand fra Christiania 1827 og 1828, samt Statsrevisor 1826—27. Medlem af Videnskabernes Selskab i Thrond-

hjem. † ugift i Christiania 11 Octbr. 1839. (jfr. Erlandsens Thjems Geistl. 123, Moes Efterretn. 134—135. Morgenbl. 1839 No. 285.)

Bemærkninger over Norges Grundlov af 4 Novbr. 1814. Thjem 1815. XXX. 170 S. 8.

Bemærkninger ved Constitutionsforslagene 1815 og 1816, et Bidrag til Grundlovens Fortolkning. Chra 1817. 9½ Ark 8. (særskilt Aftryk af Norske Nationalblads 8—10 Hefte).

Et Par Ord i Anl. af Regjeringsadvocat Morgenstjernes Undersøgelse, om Udsættelse med Bankens Forpligtelse til at omvexle deres Sedler med Sølvvaluta o. s. v. er overeensst. med Retfærdighed og Statsklogskab. Chra 1818. 16 S. 8.

[Dissertatio *de coronationibus regum Norvegiæ antiquiorum.*] Chræ 1818. 22 S. 4. (Universitets-Program, uden Titel, til Carl Johans Krøning i Throndhjem).

Angaaende Ophævelse af Grundlovens 79de §. Chra 1823. 32 S. 8. (anonymt).

Critiske Bemærkninger over Præmisserne til den ved Christiania Bythingsret 18 Jan. d. A. afsagte Dom i Justitssagen mod Advocat J. A. Hjelm. ib. eod. 38 S. 8. (anonymt).

Svar paa de hos Lehmann udkomne Bemærkninger om Kongens Veto. Chra (1824). 24 S. 8. (Anonymt. Herimod udkom: Nogle Ord i Anledning af Svaret paa Bemærkningerne o. s. v. ib. eod.)

Svar paa det fra Lehmanns Bogtrykkeri udkomne Skrift „Nogle Ord o. s. v. om Kongens Veto." Chra 1824. 48 S. 8. (anonymt).

Gjendrivelse af Skriftet: Nogle Ord om Grundlovens § 17. Chra 1827. 8. (jfr. J. Chr. Berg).

Om Formænd og eligerede Mænd i Landdistrikterne. ib. eod. 31 S. 8. (Aftr. af Budstikken 1826 No. 53—55 Antages forfattet af St.)

I Juridisk Repertorium III. 51—75: Er Norges Bank berettiget til at sælge dens Panter uden at iagttage Forordn. 26 Novbr. 1731?

I Hjelms Alm. Norskt Maanedsskrift 11 H. 389—420: Er en Debitor efter thinglæst Forlig berettiget til at contrahere nyt Forlig med en Anden o. s. v. (skal være af St.)

I Samlinger til Norske Folks og Sprogs Historie II. 379—507: Afhandling om hvilke Benævnelser Norges Land, Folket og Sproget findes tillagte. (Anonymt. Heraf udkom enkelte særskilte Aftryk. (Chra 1843. 16 Ark 4.) Afhandlingen er oprindelig, noget kortere, trykt i Morgenbladet 1833 og 1834).

I Nationalbladet XXII. No. 25—28: Om Forskjellen mellem Regjerings-Foranstaltninger og Lovgivning, eller Grændserne mellem den lovgivende og executive Magt. – Desuden mange anonyme Bidrag til dette Blad.

I Morgenbladet har han skrevet mangfoldige større og mindre anonyme Opsatser af juridisk og politisk Indhold. Deriblandt 1822 No. 211. 213. 260: Om en bestemt Termin for Speciesedlernes Ombytning med Sølv; No. 282, 83, 86 og 87: Om Optagelse af et udenlandsk Laan; No. 293—297, 314, 317—19: Er det nødvendigt, at Norges Bank uden længere Henstand indløser sine Sedler med Sølv, og ville de deraf flydende Fordele opveie Skaden? 1823 No. 346, 348, 361, 62, 64, 65, og 1824 No. 3, 6, 7, 58: Om Repræsentantvalget i Drammen. 1824 No. 89: Om Kongens Veto; No. 160: Aandeligt Politi. 1825 No. 18. 137: Om Anskaffelsen af nogle offentlige Bygninger; No. 116, 117, 123: Forklaring ang. Cours-Væsenet. (I Anl. af Patrouillen f. A. No. 7—9. Svar derpaa i No. 123. 124); No. 207—209: Om Statsforeninger. (En forkortet Omarbeidelse af R. Tidemands Skrift (s. d.), der

da ei var bestemt til Trykning); No. 308: Om kgl. Privilegium er fornødent til Anlæg af Bogtrykkeri; No. 319: Om Bogtrykkerne ere forpligtede at afgive 4 Expl uden Betaling til offentlige Autoriteter. 1826 No. 108, 140: Om Constitutions-Festen; No. 207, 210, 214: Om Lærebrenge i Kjøbstæderne; No. 298, 305, 306: En Valgmands Egenskaber. 1827 No. 3, 6, 9, 10 og 20: Kritik over Hof- og Stats-Kalenderen; No. 32, 33, Tillæg: Om Kongens Veto, i Anl. af Constitutionsforslagene; No. 54, 76 og 83 Tillæg, 111, 112, 114, 118: Om Storthingets Inddeling i Comiteer. (Efter et Haandskrift af N. Tidemand); No 251, 265: Om Borgerskab i Lillehammer. 1829 No. 2, 3: Om Storthingets Ret til at nedsætte Comiteer til at udarbeide Lovudkast efter dets Opløsning; No. 263, 264: Om Constitutions-Eden. 1830 No. 38, 43—46: Ere Personer, som før 4 Novbr. 1814 have aflagt Ed til Constitutionen, uden ny Ed stemmeberettigede? No. 205, 239, 240: Om Toldtariffen og dens samt andre Skattepaalægs Behandling i Storthinget; No. 213, 242: Om Indenbyes Vexler. — Ligesaa ere mange uopgivne Artikler af ham i de foreg. og følg. Aargange af dette Blad, hvoriblandt 1828 No. 20—28: Om Norges, Folkets og Sprogets Navn (ovenfor. Herimod skrev R. K. Rask i Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn s. A. No. 19, hvortil S. svarede i Morgenbl. s. A. No. 116: Mere om Benævnelsen Norsk Sprog (jfr. M. C. Hansen, ved hans Gramatik i det danske og norske Sprog). 1834 No. 22: Anmeldelse af den Kjøbenhavnske Udgave af Graagaasen. 1839 No. 278 Till.: Nogle Ord om den i Stockholm nedsatte Unions-Comitee; hvilket var hans sidste Arbeide.

Steensrud, Hans Thordssøn, Søn af Huusmand Thord Hanssøn og Marie Hansdatter, er født i Vaage 10 Decbr. 1812, blev 19 Aar gammel Skoleholder i sin Fødebygd; privat dimitteret 1840 og theologisk Candidat 1845; ansattes i April 1846 som Kateket ved Strafanstalterne i Christiania og blev 18 Novbr. 1853 Prest ved Bodsfængslet sammesteds. † i Christiania 2 Decbr. 1858. * Severine Christiane Sophie Cappelen (f. i Flekkefjord 5 Aug. 1822), D. af Toldkasserer Severin C. og Christiane Lose. (Biographi af P. Botten Hansen i Illustr. Nyhedsbl. 1858 No. 50 og af O. Arvesen i Aftenbladet s. A. No. 287).

Nogle Ord talte i Eugenias Stiftelse 28 Novbr. 1852, Stiftelsens 25de Aarsdag. (Ehra 1852). 8 S. 8.

I Prædikener af norske Geistlige I. 1—9: Prædiken paa 1 Sønd. i Advent; 56—62: Prædiken paa 2 Juledag.

Forskjellige Bidrag til „For huuslig Andagt," Christeligt Søndagsblad og Kristeligt Folkeblad.

Steenstrup, Peter Severin, efternævnte Directeur S.s Søn, er født paa Kongsberg 29 Novbr. 1807, blev Secondlieutenant i Marinen 1828, Premierlieutenant 1834 og Capitainlieutenant 10 August 1850; anlagde i 1839 et mekanisk Verksted i Christiania, og tog som sammes Bestyrer Afsked af Marinen 8 Febr. 1854. * 2 April 1835 Sophie Augusta Collett (f. 9 Febr. 1811), ovennævnte Professor Jonas C.s Søster.

Medudgiver af *Polyteknisk Tidsskrift*, hvori foruden mindre Artikler af ham: I. (1854) No. 8: Apparater til Kogning af Kreaturfoder m. Afb.

I Morgenbladet 1856 No. 277. 313: Om Dampskibet Færdesmanden. (jfr. 286. 312. 344). 1857 No. 55: Om de indenlandske Maskinværksteders Vilkaar og Stilling.

Steenstrup, Poul, Søn af Proprietair og Landvæsens-Commissair Hans Severin St. og Charlotte Sophie Resen, er født paa Hovedgaarden Kjeldkjær ved Veile 10 Decbr. 1772, blev Student fra Koldings Skole 1790 og studerede en Tid Medicin, men senere Naturvidenskaberne, især Mineralogien, og tog 1800 Bergexamen paa Kongsberg; opholdt sig 1802—1804 med offentligt Stipendium ved Bergverkerne i Tydskland, Bolen, Ungarn og Østerrige; blev 1808 Bestyrer af det ved Sølvverkets Nedlæggelse oprettede Jernverk paa Kongsberg, blev 1811 Bergmester, fik senere Titel af Directeur, og anlagde Uldmanufacturet og Vaabenfabriken paa Kongsberg. Da Jernverket i 1824 solgtes, afgik han med Vartpenge, undersøgte derefter paa Kong Carl Johans Anmodning dennes Jernverker Selet og Gellivare i Lapmarken, og var fra 1833 første Medlem af Sølvverksdirectionen, hvorfra han tog Afsked 23 Decbr. 1839. Han blev 1816 Ridder af Vasaordenen, og var som Deputeret fra Kongsberg Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold og af Storthingene 1814 og 1824. * 1806 Matthea Bernhardine Collett († 1847), D. af Peter C. paa Buskerud og Johanne Henriette Ancher. (Biographi af P. Botten Hansen med Portrait i Eidsvolds-Galleri I. 37—44. jfr. Storthingsforhandl. 1845. Kgl. Propos.; Erslews Forf. Lex. III. 228).

I *Magazin f. Naturvidensk.* IX. 168 f.: En skotsk Maade at lade Borehuller.

I Ursins Magazin f. Kunstnere og Haandv. IV. No. 127: Patentmaskine til at drive Skibe frem. (jfr. No. 134; Tvende Spørgsmaale i No. 139); No. 165: Svar paa Bredsdorffs Indvendinger (S. 342—46).

I Den Constitutionelle 1836 No. 64—66: Om Kongsbergs Sølvværk; jfr. s. Bl. No. 16 Till. af H. C. Strøm; No. 69: Gjenmæle mod J. Esmarks Opsats i No. 53. 1837 No. 201 og Supplementblad: Beskrivelse over en Vandsøilemaskine, med Tegn.

I Morgenbladet 1845 No. 242. 265: Til Publicum (i Anl. af Bøberts Opsats i No. 152; jfr. denne).

Steffens, Henrik, Søn af Ingenieurmajor Jacob Hansen St. († i Hirschholm 20 Aug. 1815) og Eva Olavia Schiøtt († 1817), er født i Kjøbenhavn 9 Juli 1809, kom efter Faderens Død til sin Farbroder Professor Henrik St. i Breslau, hvor han blev Student 1829; gik 1830 til Berlin, og blev 1832 immatriculeret i Christiania, hvor han blev medicinsk Candidat 1834; var 1834—1850 Escadronschirurg i Cavalleribrigaden og i 3 Aar Reservelæge ved Rigshospitalet. Han har tillige været Medlem af Medicinal-Comiteen siden dens Oprettelse ved kgl. Res. af 12 Juli 1850 og til den 1857 ophævedes, samt Directeur for Rigshospitalet siden 1855, og i de to sidste Aar Directionens Formand. Ligesaa er han Medlem af Medicinal-Taxt-Commissionen. Han foretog 1842 en indenlandsk Reise for at studere Hudsygdommene; blev 8 Juni 1859 Stadsphysicus i Christiania og 1860 Ridder af St. Olafs Orden. * 1839 Helene Martine Marie Krog (f. 16 Mai 1816), ovennævnte Assessor Haagen Andr. Magnus K.s Søster.

I Eyr IX. 309—17: Om Cholera i Christiania og Ager (i Forening med Th. Schiøtt); XI. 253—58: Et Tilfælde af ruptura uteri.

I *Magazin f. Lægevidenskaben*, II. 1—8: Om Contagiositeten af de secundære syphilitiske Sygdomme; 8—25: Ricords Inoculationsforsøg. VI. 233—264: Indberetning om en i Sommeren 1842 her i Landet foretagen Reise for at undersøge den spedalske Sygdom. VIII. 138—156; Accouchement forcé med heldigt Udfald for Moderen.

I Norsk Tidsskrift f. Vidensk. og Lit. II. 187—97: Anmeldelse af Danielsens og Boecks Skrift om Spedalskhed.

I Bladet „For Arbeidsklassen" 1841 No. 1: Advarsel om den veneriske Sygdom

Stene, Hans Tønnesen.

En mærkelig Omvendelses-Historie, som viser, hvilke forunderlige Veie Herren undertiden maa gaae o. s. v. Chra 1848. 72 S. 12. 4de Opl. ib. 1854. 58 S. 8.

Beretning om en 3 Aars Reise i Amerika, foretagen 1849—1852 blandt de norske Emigranter i de forenede Stater i Nordamerika. 2det forbedr. Opl. Bergen 1854. 24 S. 8.

Stenersen, Andreas Nicolai Hesselberg, Søn af Sognepræst til Jevnager Provst Jonas Henrik S. og Anna Nicolaja Hesselberg, er født i Nittedals Præstegaard 20 Febr. 1809, blev privat dimitteret 1825 og theologisk Candidat 1830; manuducerede i nogen Tid i Christiania og blev 1836 residerende Capellan til Ullensager samt 16 Mai 1847 Trediepræst ved vor Frelsers Menighed i Christiania; 1849 blev han tillige Lærer ved det praktisk-theologiske Seminarium i Lithurgik, Pædagogik og Methodik. † i Christiania 25 Mai 1850. * Cathrine Elisabeth Borchsenius (f. 31 Decbr. 1811), D. af Kammerraad og Sorenskriver i øvre Romerige Laurentius B. og Frederike Rasn. (jfr. Svendsen om Christiania Stiftsprovstiets Kirker S. 16).

Blive vi i Christo og han i os, da skal han og forherlige sin Fader i vor Svaghed. Ordinationsprædiken. Chra 1836. 18 S. 8.

Motiveret Protest imod Skriftet: „Forsvar for det norske Folk og udførlig Kritik over det berygtede Skrift Norges Dæmring." Chra 1836. 108 S. 8. (Anonymt. Herimod udgav Forf. (N. Wergeland): Tillæg til „Forsvar" o. s. v. eller Svar paa „Motiveret Protest." se N. Wergeland).

Med-Udgiver af Ugeskriftet Nidar III. IV. (hvori han skrev under Mærket ς—). Heri er af ham: No. 65—68: Mysticismens forskjellige Potenser og Grader, efter Matthæi Der Mysticismus; No. 69. 70: Recension af K. O. Knudsens Skrift „For Almueskolelærere." (jfr. K.s Svar i No. 81. 82, med Svar i No. 83. 84 og Tilsvar i No. 88): No. 85—88, 90: Recens. af „Haugianismen, dens Historie og Væsen" (af S. Sivertson)

I Norsk Tidsskr. f. Videnskab og Litteratur I. 85—114: Om Kroningsaktens Betydning i vor Kirke; 181—87: Anmeldelse af Wexels's Udsigt over Jesu Liv paa Jorden, og 187—89: Anm. af Fr. Theremins Dagbog. II. 438—454: Anmeld. af Gislesens Lærebog i Religionen. III. 312—20: Anm. af Wolffs Oversættelse af Katechetisk Haandbog for Religionslærere.

I Morgenbladet 1834 No. 361: Om de norske Klopfægtere i Skumringen.

I Den Constitutionelle 1841 No. 48—68: Om Psalmesagen. (Mod Be-

mærkn. herimod i No. 86 og 88 svarede S. i No. 99—101; jfr. L. Chr. Arup ovenfor). 1843 No. 285, 286, 288: Om Geistlighedens Lønningsmaade.

Stenersen, John Anton Christian Nicolaus, efternævnte Professor Stenersens Søn, er født i Oslo 11 Mai 1832, blev privat dimitteret 1851 og theologisk Candidat 1856, samt ansattes 1857 som Tredielærer ved Askers Skolelærer-Seminarium.

Udgivet Faderens Lærebog i Religionen. 3die Oplag (nedenfor)

I Christiania-Posten 1854 No. 2240: Om en Norsk Kirketidende; No. 2254: Anmeldelse af Silvio Pellico om Menneskets Pligter.

I Norsk Kirketidende 1858 No. 21: Anmeldelse af B. Vogts Bibelhistorie. I.

I Morgenbladet 1859 No. 133: Et Par Ord om vore Lærebøger i Religionen.

Stenersen, Stener Johannes, Søn af Proprietair John S. og Karen Tanche Anker Borch, er født paa Mo i Jævnager 18 August 1789, blev dimitteret fra Christiania Kathedralskole 1807 (fik paa Grund af Krigen først 1808 Examen artium), og blev theologisk Candidat 1811 med egregie; 1812 Catechet ved vor Frelsers Kirke i Christiania og omtrent samtidigt Timelærer ved Kathedralskolen; 1814 Lector og 12 Februar 1818 Professor i Theologien ved Universitetet. I Aaret 1819 foretog han for sin Helbreds Skyld en Reise til Tydskland, og blev 1832 Ridder af Nordstjernen. † 17 April 1835. Til hans og S. B. Herslebs Minde samlede Studenter-Samfundet et Stipendie-Fond ved Universitetet (Norske Stiftelser III. 80—81). * 1821 Johanne Abigael Breede (hans Søskendebarn, f. i Chra 20 Jan. 1798), D. af Kjøbmand og Stadscapt. Ole Christian B. og Conradine Wilhelmine Stenersen. (Stener J. Stenersen. Mindekrands af hans sørgende Disciple. (Chra 1835. 46 S. 8.); Saxilds Bidrag til Prof. Stenersens Biographi, m. Portrait, i Bien XIII. 111—118. jfr. Østs Materialier 1835 No. 31).

Universitetsaarene, betragtede som den vordende Embedsmands Dannelsesperiode. Nogle Ord om en Stipendie-Indretning ved det Norske Universitet Chra 1815. VIII. 38 S. 8.

Universitets-Program til *Reformationsfesten* 1817. (Uden Titel.) [Lutheri reformationem communis illorum temporum mentis et renati humanitatis studii non solum esse filiam]. Chræ 1817. 18 p. 4.

Cantate afsjungen ved den luth. *Reformations Jubelfest* 3 Novbr. 1817 af det kgl. Norske Frederiks Universitet. (Musik af Falbe). Chra 14 S. 8.

Udsigt over den lutherske Reformation, med en Indledning om Kirkens Tilstand før samme. 2 Dele. Chra 1818—1819. XVI. 400. 424 S. 8.

Den christne Kirkes Historie i Udtog. 2 Dele. Chra 1823. 60 Ark 8 (jfr. J. Hesselbergs Nogle Ord i Hermoder V. No. 29, og en Anonyms Bemærkn. i VI No. 22. med S.s Svar i No. 24 og 27). — Anden gjennemseede og rettede Udgave. 2 Dele. Chra 1834—1835. 388. 487 S. 8. (jfr. Rettelser til første Udg. ved J. F. Dietrichson. f. d.)

Forhandlinger ved Professor, Rector J. Rosteds Jubilæum 7 Mai 1827. Udgivne. Chra (1827). 70 S. 8.

Hans Nielsen Hauges Liv, Virksomhed, Lære og Skrifter. Kbhvn 1827. 16

S. 8. (Særskilt Aftryk af Rudelbachs Theolog. Maanedsskr. 1826 Novbr.—Decbr. — Anm. i Maanedsskr. f. Lit. II. 175—85. Bemærkn. mod Skriftet af T. O. Bache (s. d.), besvarede af S. i Morgenbl. 1829 No. 9. 10).

Forsøg til en Lærebog i Religionen til Brug for de lærde Skolers høiere Classer. Chra 1827. 279 S. 8. (En Bemærkning ved denne Bog af C. U. Sundt i Wexels's Tidsskrift for Kirke-Krønike II. 243 48 besvaredes af S. ib. 280—83). — Anden efter Forf.s Død besørgede Udgave (ved J. F. Dietrichson). Chra 1839. 247 S. 8. — Tredie Opl. udg. af John Stenersen (ovenfor). Chra 1860. XI. 234 S. 8.

Epistolæ Paulinæ, perpetuo commentario in usum juventutis studiosæ illustratæ. vol. I. Epistola ad Romanos. Chræ 1829. XVI. 454 p. 8. (Anm. af H. C. Clausen i Maanedsskr. f. Literatur VI. 537—559). — vol. II. Prior ad Corinthios epistola. ib. 1830. 484 p. — vol. III. a. Posterior ad Corinthios epistola. ib. 1832. 283 p. — III. b. Epistola ad Galatas. ib. 1834. 216 p. 8.

De katholske Breve, til Brug for de theologiske Studerende og andre dannede Christne efter Grundtexten forklarede. 1 Deel. (Ogsaa under Titel: Jacobs Brev, til Brug o. s. v.) Chra 1829. VIII. 232 S. 8.

De authentia epistolæ Judæ et posterioris epistolæ Petri. (Universitets-Programmer 1831. 2, 1832. 1, 2). I—III. Chræ 1831—32. 23, 21, 16 pagg. 4.

Nogle faae Bemærkninger i Anl. af den i det danske Maanedsskr. f. Literatur leverede Recension af min Commentarius in ep. Paulinas. vol. I. Chra 1832. 16 S. 8.

I Wexels's Tidsskr. f. Kirke-Krønike I. 169—200, 257—306: G. E. Lessings theologiske Virksomhed; 385—434: Bemærkninger ved Afhandlingen: „Ere vi ved Daaben indlemmede i den ægte christelige Kirke?" II. 380: Svar til Sundt (nedenfor); 384—92: Sørgeqvad ved Prof. Hagbergs Grav, oversat fra Svensk. (S.s sidste Arbeide).

I Platous Chrestomathie 3die Oplag. 165—170: Skribent-Classerne.

I Rigstidenden 1816 No. 40: Forslag til Læseselskabers Oprettelse.

I Nationalbladet I—V. forskjellige Opsatser angaaende N. F. S. Grundtvig, hvilke gave Anledning til en længere Strid i dette Blad, f. Ex. III. No. 37—40. IV. No. 5-8 og V. No. 1—5. — I Schwachs Nor 1815 S. 132: Ved Jørgen Sandbergs Grav.

Stengel, Christian, Søn af Kjøbmand Christian Frederik S. og Cathrina Holling, er født i Wevelsfleth i Holsten 8 Marts 1794, studerede Medicin ved Kjøbenhavns Universitet, og blev 1812 Compagnichirurg, og kom som saadan til Norge 1814; tog 1816 Præliminærexamen i Christiania, blev 1821 medicinsk Examinat og ansattes s. A. som Berglæge paa Røraas. * Henningea Lovisa Aschenberg (f. paa Røraas 28 Decbr. 1806), D. af Provst S. A. (ovenfor) og Gjertrud Pauline Junghans.

I Eyr I. 347—52: Beretning om et mærkeligt Sygdomstilfælde hos fem Søskende. II. 134—37: Udfaldet af et tiaarigt Svangerskab. III. 229—30: Beretning om en Absces, hvori fandtes en Synaal.

Stephani, Johan Karl Ludvig, Søn af Skoleholder Johan Henrik S. og Anne Cathrine Hansen, er født i Helsingør 23 Novbr. 1801, blev Student ved Kjøbenhavns Universitet fra Helsingørs Skole 181*, og efter fuldendt anden Examen Huuslærer i Danmark; overtog 183* Lærerposten ved en privat Skole i Frederiksværn, og blev 183* constitueret og 1845

fast Lærer i de levende Sprog ved Søcadetinstitutet, samt 21 Novbr. 1855 Overtoldbetjent i Sandesjord. * 185* Andrea Christiane Henriette Hjorth (f. 23 Novbr. 1823, † 17 Novbr. 1852), D. af Kjøbmand i Tønsberg Henrik H. og Margrete Sophie Horn.

I Morgenbladet 1856 No. 161. 220: Til Marinecommissionen (ang. Søcadetinstitutets Organisation); No. 296: I Anl. af Marinecommissionens Indstilling ang. Søcadetinstitutet.

I Christiania-Posten 1857 No. 89. 99. 106: Søkrigsskolens Reform. (Svar af C. Geelmuyden i No. 92).

I Aftenbladet 1859 No. 99 Till., 111 Till., 120, 22 og 27 Till.: Søkrigsskolens Reform.

Sternberg, M. H., Kjøbmand i Throndhjem, og siden Lærer i Tydsk og Handelsvidenskaberne.

Den lille Contorist, som giver fuldstændig Underretning om Vexler, Cours, Mynt o. s. v. i de fornemste Handelsstæder, tilligemed Anviisning til at formere Bankregning. Chra 1832. 75 S. 8.

Stillesen, Christen Smith, Søn af Apotheker i Drammen Morten S. og Wilhelmine Margrete Jahn, er født paa Bragernes 6 Febr. 1818, blev Student fra Drammens Skole 1835 og medicinsk Candidat 1840. † i Drammen 3 Septbr. s. A.

I *Magazin for Lægevidensk.* III. 31—40, 47—56: Nogle praktiske Iagttagelser ved Sygdomstilfælde paa Rigshospitalet.

Stockfleth, Nils Joachim Christian Vibe, Søn af Stiftsprovst i Christianssand Nils St. († 1794) og Anne Johanne Vibe († 1805), er født i Christiania, hvor Faderen da var Tugthuuspræst, 11 Januar 1787, blev Student fra Christianssands Skole 1803, studerede under Sygdom og Trang Lovkyndighed, opholdt sig 1806—1807 i Norge, og havde netop besluttet at lære Snedkerhaandverket i Kjøbenhavn, da han om Baaren 1808 udnævntes til Lieutenant ved Slesvigske Infanteri-Regiment, deeltog med dette i den danske Hærs Tilbagetog fra Holsten 1813, og blev efter Slaget ved Sehested Ridder af Danebroge. 1814 tog han Afsked af dansk Tjeneste som Capitain, og vendte tilbage til Norge; blev 1818 Compagnichef i 2den Agershuus Infanteri-Brigade; tog Afsked af Krigstjenesten i Novbr. 1824, blev i Decbr. s. A. theologisk Candidat, Marts 1825 Sognepræst til Vadsø og 7 Mai 1828 ligesaa til det mindre Kald Lebesby, men ogsaa dette Embede nedlagde han 11 Septbr. 1839, for udelukkende at virke for lappiske Sprogarbeider og Lappernes Oplysning i det Hele, i hvilke Øiemed han 1831—1833 opholdt sig deels i Christiania deels i Kjøbenhavn hos Prof. R. K. Rask. Fra Juli 1833 til Septbr. 1836 var han atter i Finmarken og fortsatte sit praktiske Sprogstudium ved Reiser blandt Lapperne, bosatte sig derefter i Christiania, for med offentlig Understøttelse at udgive lappiske Skrifter; bereiste 1838 og 1840 Finland, og opholdt sig atter til Foraaret 1845 i Finmarken

n; fik ved kgl. Res. 24 Febr. 1848 og 30te Januar 1851 fornyede Un-rstøttelser af Statskassen, og holdt fra 1847 Forelæsninger ved Universitetet ›er Lappisk og Kvænsk. 11 Marts 1853 tog han Afsked, og bosatte sig i ›andefjord. Han blev 1838 geistligt Medlem af Nordstjerneordenen, og er ledlem af det finske Literaturselskab i Helsingfors. * 21 Marts 1825 Sara ornelia Koren Christie (f. 8 Mai 1802), D. af Sognepræst i Slidre dvard C. (S.s Virksomhed i og for Finmarken af W. A. Wexels i hans idsskr. f. Kirkekrøn. III. 437—93. Stockfleths nedennævnte »Dagbog.« iographi m. Portr. i Mærkelige Nordmænd I. 113—18. Erlandsens romsø Geistl. 30—31; jfr. Finmarkens Amtstid. I. (1832) No. 1. 3. 27. ›udstikken, Ny Saml. III. 110. 349. For Fattig og Rig 1851 No. 49 -53. Kgl. Resol. 27 Juli 1830, 25 Aug. 1832, 12 Octbr. 1833, 1 Marts 836, 14 Febr. og 25 Octbr. 1837, 29 Decbr. 1838, 11 Septbr. 1839, Juni og 14 Novbr. 1840, samt de ovenanførte. Dansk Kirketidende VII. 8—110 af R. T. Fenger).

Finske Stave- og Læsetabeller. Chra 1837.

Abes ja Låkkam-girje (ABC og Læsebog). Kristianiast 1837. 48 S. 8. — Oversettelse af den finske ABC og Læsebog. ib. eod. 16 S. 8.

Dr. Morten Luther Utseb Katekismusashj. (Luthers liden Catechismus). ib. eod. 7 S. 8.

Bibelhistoria, mailme sivnedume vejast Moses jabmem ragjai, bibel jesthjas ›niguim muittaluvvum; ja 22 David psalmak. (Bibelhistorie fra Verdens Skabelse indtil Moses Død, fortalt med Bibelens egne Ord, og 22 af Davids Psalmer). ›. 1840. 360 S. 8.

Utseb asatuvvum Altar-girjashj. (Den lille autoriserede Alterbog). ib. eod. 42 S. 8.

Rokkus-ja Oappo-Girje. (Bønne- og Lærebog efter Wexels's Andagtsbog for Menigmand). ib. eod. 209 S. 8.

Grammatik i det lappiske Sprog, saaledes som det tales i Norsk Finmarken. ste Deel. Bogstav- og Formlære. Chra 1840. 200. 10 S 8. (Anm. af J. Fritzner i for III. 4 H. 66—116 og af C. A. Holmboe i Norsk Tidsskr. II. 247—76).

Hærramek ja bæsstamek Jesus Kristus åddha Testament. (Det nye Testamente). ›. eod. 1152 S. 8. — 2det Oplag. ib. 1850. (Anbefalet af Castrén i Skrivelse til orske Bibelselskab).

Nogle religiøse Breve. Udgivne med Forf.s Tilladelse. Chra 1845. 108 S. 8.

Gjenmæle i Anl. af de i Tidsskriftet Nor III. fremsatte Bemærkninger ved ›in lappiske Grammatik. Chra 1847. 32 S. 8.

Buollevine anekottaivuodha Katekismus. Samas jorggali St. (En Omarbeidelse f K. Andresens Afholds-Catechismus). Kristianiast 1847. 16 S. 16.

Bidrag til Kundskab om Finnerne i Kongeriget Norge. I. Chra 1848. VIII, 25 S. 8.

Bidrag til Kundskab om Qvænerne i Kgr. Norge. ib. eod. 94 S. 8.

Sendebrev til DHr. *Repræsentanter* ved 12te ordentlige Storthing, som stem-›ede for Forslaget at lade Lapperne lære Norsk. ib. eod. 60 S. 8. (jfr. N. F. J. lars ovenfor).

Oadnedubme Dr. Erik Pontoppidan tshilgitusast. Asatuvvum oappogirje. (Udtog f Pontoppidans Forklaring, autoriseret Udgave). Kristianiast 1849. 176 S. 8.

Yderligere Bidrag til Kundskab om de finske Sprogforholde i Finmarkens og Nordlandenes Amter. Chra 1851. 122 S. 8.

Norsk-lappisk Ordbog. Chra 1852. IV. 802 S. 8. — (Den lappisk-norske Ordbog, i Udkast af St., forbereder *J. A. Friis* (ovenfor) til Trykken).

Kan Du tro, skal Du see Guds Herlighed. Prædiken i Tromsø Kirke 25 Juli 1852. Chra 1852. 18 S. 8.

Utsa Bibbalhistoriashi papast *W. A. Wexels*. Samas jorggali. Oftanaga damgiela tekstain. (Wexels's Liden Bibelhistorie for Børn. Oversat paa Finsk med tilordnet norsk Text). Kra 1854. 303 S. 8.

Om Afholdsreformen og dens Foreninger. Laurvig 1856. 30 S. 8.

Dr. Martin Luther loge passion-sarnek. (L.s ti Passions-Prædikener). Kra 1854. 101 S. 8.

Dr. Martin Luther kristalas postille. (L.s christelige Postille over Evangelierne). ib. 1857. 707 S. 8.

Dagbog over mine Missionsreiser i Finmarken. 1ste Hefte. Chra 1860. 108 S. 8. (Slutnin en m. 2 Portr. under Pressen).

I Rigstidenden: Correspondencer fra Finmarken 1825 og 1826; samt 1826 No. 30: Om Oberst Spørcks Forhold i Finmarken. 1847 No. 265: Om Loppens Præstegjeld.

I Thrønderen 1834 No. 6—11: Andragende til Storthinget om Finmarken.

I Den Constitutionelle 1842 No. 175. 176: Beretninger ang. Finmarken. 1843 No. 43, 47, 54, 61: Uddrag af en Reisedagbog i Finland; No. 28 til Aaret ud: Uddrag af St.s Dagbog i Finmarken 1841—1844; No. 169. 176: Noget mere om Kvænerne i Finmarkens Amt, og deres Stilling.

de Stockfleth, William Walcker, Søn af Assessor i Overhofretten, Etatsraad Frederik de St. († 1748) og Anne Cathrine Walcker, er født i Christiania (?) 16 April 1736, blev 1755 Secondlieutenant i Søetaten, 1760 Premierlieutenant, 1767 Capitainlieutenant, 1770 Capitain, 1781 Commandeur-Capitain, 1790 Commandeur, 1797 Contre-Admiral og 6 April 1804 Viceadmiral. Han blev naturaliseret som dansk Adel 1779, førte 1801 Commandoen over Søværnet i Norge, blev 1808 Ridder (Storkors) af Dannebroge og afgik med Pension 25 Marts 1814. † i Vestby Prestegaard 1 April 1818. * Johanne Georgine Vieth (f. 1749, † 1797), D. af Capitain i Marinen Johan Georg V. og Cathrine Nicoline Brygmann. (Efter Erslews Forf. Lex. III. 251; jfr. B. Moés Tidsskrift f. Personalhist. II. 289—90).

I Danske Vidensk. Selsk. Skrifter. Ny Saml. III. 110—116: Skrivelse af 3 Octbr. 1784 til den i Videnskabernes Selskab nedsatte Commission over de Armandske Sø-Uhre.

Stoltenberg, Vincent, Søn af Grosserer og Ridder Carl St. og Karen Matthea Bull, er født i Tønsberg 9 Febr. 1814, blev privat dimitteret 1832, og philologisk Candidat 1840; blev efter nogle Aars Conditution i 1852 Adjunkt og 11 Januar 1853 Overlærer ved Skiens lærde og Realskole. * Benedicte Bertemine Arnesen (f. 1806 i Solum), D. af Forvalter Erik A.

I Indbydelsesskrift til Examen i Skiens Skole 1854. (Skien f. A. 38 S. 8.) S. 1—24: 4de Bog af Iliaden metrisk oversat.

Storm, Frederik Elias, Søn af Stadsmusikant og Organist Johan Frederik St. og Else Marie Malthe, er født i Christianssand 21 August 1803, blev Student fra sammes Skole 1822 og theologisk Candidat 1829; var i nogle Aar Chordegn i Arendal og blev 27 Mai 1837 Prest til Hospitalet i Throndhjem. Han var fra 1839 i nogle Aar Vicepræses i det Throndhjemske Videnskabs-Selskab og senere sammes Secretair. ' 1. Catharine Marie Emilie Rønne (f. 26 Aug. 1811, † 1847), ovennævnte Brigadelæge R.s Datter. 2. 1851 Cecilia Johanne Charlotte Krüger (f. i Odense 15 Aug. 1823), D. af Apotheker Frederik Theodor K. og Christiane Lovise Lassen. (jfr. Erlandsens Throndhjems Geistlighed S. 93).

Samling af Digte og Sange til Brug i Skolernes nederste Classer. Thjem 1841. 84 S. 12.

Tale ved Sørgefesten 26 April 1844, holden i Throndhjems Hospitalskirke. Thjem 1844. 16 S. 8.

Drukkenskabs Følger. Efter det Svenske. ib. eod. 24 S. 8.

Kjærlighed og Ukjærlighed i det huuslige Liv. Prædiken af J. O. Wallin. Oversat. Thjem 1844. 16 S. 8. (Ogsaa med Titel: Læsning af religiøs-moralsk Indhold No. 1).

Oplysninger og Bemærkninger til den norske Kirkes Alterbog og Ritual. Thjem 1845. VIII. 160 S. 8. m. 1 Musikbilag. (Heraf 1ste Hefte særskilt: Træk af den religiøse Musiks og Orgelets Historik med Bemærkninger. 79 S. og 1 Musikbilag).

Om Fattig- og Understøttelsesvæsenet i Trondhjem. Thjem 1846. 32 S. 8.

Om Asylet, eller Pleieskolen for smaae Børn i Trondhjem. En Opfordring til fattige Forældre af Arbeidsklassen. Thjem u. A. 8 S. 8.

I Den Constitutionelle 1838 No. 47: Nogle Ord om Straffe-Anstalterne.

I Skilling-Magazin V. (1839) No. 198. 199: Efterretning om Institutet for Døvstumme i Trondhjem.

I Morgenbladet 1841 No. 37: Om de offentlige Anstalters Præster. 1844 No. 252: Om Døvstummes Behandling og om en ubekjendt Døvstum.

Stray, Svend Olai, Handelsfuldmægtig og Huuseier i Christianssand. Storthingsmand fra denne Stad 1851, 1859—1860.

Foredrag i Afholdenheds-Foreningen i Christianssand, sigtende til Udbredelse af Begrebet om denne Forenings Hensigt og dens Gavnlighed. Chrsand 1844. 14 S. 8.

Strecker, Friedrich Adolph Ludvig Ewald, Søn af storhertugelig Archivraad Friedrich Ludvig S. og Henriette Amalie Koch, er født i Darmstadt 21 Octbr. 1822, studerede først ved Gymnasiet og den polytechniske Skole sammesteds, derpaa Naturvidenskaberne ved Universitetet i Giessen, hvor han 184* blev Doctor philosophiæ. Efter i 4 Aar at have været Lærer ved den polytechniske Læreanstalt, blev han 1846 Professor Liebigs Assistent i Giessen, og optraadte 1848 som Privatdocent sammesteds. 28 Mai 1851 udnævntes han til Lector i Chemie ved Universitetet i Christiania, fik som saadan 1853 et aarligt Gage-Tillæg af 300 Spd., og blev 1856 Ridder af St. Olafs-Ordenen; fratraadte i Mai 1860 sit Embede

Norge (Afsked 11 Februar 1860), da han var bleven Professor i Chemie ved Universitetet i Tübingen. 1857 Medlem af Videnskabs-Selskabet i Christiania. * 1. Caroline Auguste Natalie Weber (f. i Giessen 22 Novbr. 1831, † i Christiania 13 Decbr. 1853), D. af Dr. med. Georg Friedrich W. og Frederikke Schöpt. 2. 1855 Carlonina Christina Johanna Strecker (f. i Mainz 16 Mai 1835), D. af Dr. jur. Viinhandler Peter Christian Georg S. og Caroline Julie Friederike Bansa.

Untersuchungen üb. d. chemische Constitution der *Hauptbestandtheile der Ochsengalle.* Giessen 1848. 56 S. 8.

Das chemische Laboratorium der Universität Christiania und die darin ausgeführten chemischen Untersuchungen. Chra 1854. 104 S. 4. m. 2 Pl. (Univers' Program 1854. 2.)

Kurzes *Lehrbuch der Chemie*, von Vict. Regnault, bearbeitet. Braunschweig 1851. XXIII. 682 S. 8. — 2te verbess. Aufl. Selbständig bearb. ib. 1853. XXIV. 684 S. 8. m. Holzschn. — 3te verbess. Aufl. (Lehrb. d. anorganischen Chemie). ib. 1855. XXII. 783 S. 8. m. 182 Holzschn.

Kurzes *Lehrbuch der organischen Chemie.* Braunschweig 1853 XIX. 417 S. 8. m. 44 Holzschn. (Zugl. als zweiter Band zu Regnault-Streckers kurzem Lehrbuch d. Chemie). — 2te Aufl. 1857. XXI. 503 S. 8. — 3te Aufl. ib. 1860. XXIV. 665 S. 8. m. Holzschn.

Theorien und Experimente zur Bestimmung der Atomgewichte der Elemente. Braunschweig 1859. VIII. 146 S. 8.

I *Forhandlinger ved de Skand. Naturforskeres 7de Møde* i Christiania 1856. S. 266 f.: Acetamid, dets Forbindelser og Forvandlinger; 272 f.: Om Metionsyre.

I *Forhandlinger i Videnskabs-Selskabet i Christiania* 1858 (Chra 1859. 212 S. 8.) S. 12: Kjødmelkesyrens Forvandling til Melkesyre; Piperins chemiske Constitution; 31—33: De metalholdige organiske Radicaler og deres Forbindelser; 87—89: Om et Sarkin lignende Stof i Menneskers Urin; 110—112: Resultatet af en Undersøgelse om Guanin (jfr. 166—167); 180—82: Om Alloxans Forandringer i Berørelse med Cyanvandstofsyre eller Cyanmetaller; 182—184: Result. af Undersøgelser om Cetraria vulpina; 185: En af F. Møller udført Undersøgelse af et Mineral fra Langesundsfjorden I *Aarg.* 1859. (Chra 1860. 271 S. 8.) S. 105—7: Om Guanins Forvandlinger ved Chlorets Indvirkning; 107—8: Piperinsyrens Forvandling ved Smeltning med Kalihydrat; 184—89: Moslings Undersøgelser over Benzoeanhydrids Forvandlinger; 267: Fortsatte Undersøgelser af Svinegalden; 265—69: Om den vandfrie Svovlsyres Indvirkn. p. Melkesyre og Alanin. (jfr. og S. 58. 189. 269).

I Wöhlers und Liebigs *Annalen der Chemie und Pharmacie* (som han i nogen Tid redigerede), LIX. 265 ff.: Über d. Atomgewichte des Silbers und Kohlenstoffs. LXI. 216 ff.: Über d. Reaktion af Milchsäure, nach Pelouse; 219 ff.: Über Barreswil's Trennungsmethode des Kobalts von Mangan. LXIV. 346 ff.: Bemerkungen zur Untersuch. des Behenöls von Völcker. LXV. 1 ff. LXVII. 1 ff.: Untersuchung über der Ochsengalle. LXV. 130 ff.: Notits über d. Spaltung d. Cholsäure in Glycocoll und stickstofffreie Säuren. LXVIII. 47 fl.: Bemerk. über d. gepaarten Verbindungen und das Sättigungsvermögen derselben; 54 ff.: Über stickstofffreie Säuren aus Hippursäure und Leucin; ib. 108 ff.: Bemerk. z. Stenhouses Abhandl über Alpha- und Beta-Orcin; ib. 338 ff.: Bemerk. z. Laurents Abhandl. üb. Sylvin- und Pimarsäure. LXX: 10 ff.: Über d. Constitution des

Styracins; ib. 149 ff.: Beobacht. üb. d. Galle verschiedener Thiere. LXXII. 89 ff.: Notits üb. d. Zusammensetzung des Leucins. LXXIII. 59 ff.: Über Nitromannit; 70 ff.: Üb. ein Zersetzungsprodukt des Tyrocins; 339 ff.: Fundamentalversuche üb. d. Bestimmung der unorganischen Bestandtheile organischer Körper. LXXIV. 112 ff.: Zusammensetz. des Styracins; 184 ff.: Notits üb. d. chem. Formel des Phloridzins. LXXV. 27 ff.: Üb. d. künstl. Bildung der Milchsäure m. m.; 46 ff.: Üb. d. neue Bildungsweise des Aethylamins. (Desuden i LX. 105, LXII. 205 og LXXV. 1, Afhandlinger sammen med Unger, Gundelach og Wolff). *Neue Reihe* I. 331 ff.: Notits üb. salpetrigsaures Aetyloxyd. IV. 17 ff.: Untersuchung einiger aus d. Hippursäure entstehenden Producte (mit N. Socoloff). V. 247 ff.: Über d. Milchsäureäther u. d. Constitution d. Gerbsäure. XIV 328 ff: Untersuch. d. Galläpfelgerbsäure. XV. 155 ff.: Untersuch. üb. d. Constitution des Chinins; 3 9 ff.: Über einen neuen aus Aldehyd-Ammoniak und Blausäure entstehenden Körper. XVI. 75 ff.: Üb. einige Verbindungen von Hydrargyräthyl und Hydrargyromethyl; 80 ff.: Über eine eigenthüml. Bildungsweise d. Propionsäure und einige Salze derselben. XIX. 177 ff.: Das Schwefelwasser von Sandefjord in Norwegen. XXIV. 199 ff.: Über die Methionssäure. XXVII. 321 ff.: Über einige Verbindungen und Verwandlungen des Acetamids. XXIX. 299 ff.: Vermischte Notitsen. XXXI. 228 ff.: Über das Arbutin und seine Verwandlungen. XXXII. 129 ff: Über das Sarkin. XXXVII. 47 ff.: Über d. Zersetzung des Aloxans durch Einwirkung der Cyanüre; 56 ff.: Chemische Untersuchung der Vulpinsäure (m. Frantz Møller; læst i Vidensk. Selsk. i Chra 1860).

Strecker Herman, Forriges yngre Broder, kom nogen Tid efter denne til Christiania, hvor han studerede Chemi, og er nu ansat som Fabrikmester ved Frederikshalds Sukkerverk.

I *A. Streckers* ovennævnte Skrift: *Das chemische Laboratorium* findes S. 67 og 101 Analyser af ham.

I *Polyteknisk Tidsskrift* I (1854) No. 15: Om Sammensætningen af Christianias bayerske Øl; No. 22: Undersøgelse af Christianias Drikkevand.

Strøm, Adolf Julius, Søn af Kjøbmand Hans Michael S. († 1834) og Antonette Wesby († 1829), er født i Throndhjem 11 Decbr. 1824; var først ved Handelen, blev privat dimitteret 1847 og theologisk Candidat 1854, og derpaa Huuslærer i Orkedalen, hvor han døde 25 April 1860.

I Den Norske Folkeskole II. 108—16: Eftermæle (P. Andresens Biografi); 185—190, 199—205: Anmeld. af Wexels's Pastoraltheologie.

Udgiver af Halvor Heyerdahls Historiske Sange. 1ste Udg. 1848, og Forfatter af de historiske Anmærkninger heri.

Nogle Digte, saasom i Nordlyset 1845: Drøm ved en Bæk; i Rigstidenden 1848 No. 135: Til Kamp; i Morgenbl. 1852, Febr.: Throndhjems Domkirke; i Krydseren 1852, 17 Mai: Norges Mai; i Christiania-Posten 1852: Indledningsdigtet Sif ved Studentermødet; i Folkevennen II. 241: Tak til Gud.

Strøm, Frants Wilhelm, Efternævntes Broder, er født paa Kongsberg 1792, blev Student ved Kjøbenhavns Universitet 1814 og juridisk Candidat i Christiania 1818. † paa Kongsberg 21 Juni 1821.

I Nationalbladet V. 180—185: Om Skriftet „Danmarks politiske Forbry-

delser;" (besvaret i VI. 54—55, og Gjensvar fra S. 104—107). XX. 159—166: Hvorledes er den sidste Afdeling af Grundlovens 63de § at forstaae?

Strøm, Henrik Christian, Søn af Magazin-Forvalter Claus Pedersen St. og Jacobea Margarete Schwingel, er født paa Kongsberg 1784 og dimitteret fra sammes Skole 1799; studerede Mineralogi og kom som Bergcandidat til Norge 1806, som han dog kort efter forlod for videre at uddanne sig for Bergfaget i Tydskland, fornemlig paa Bergacademiet i Freyberg. Under Opholdet her blev han 8 August 1812 udnævnt til Geschworner Nordenfjelds, og i 1813 deeltog han i Krigen mod Frankrige som frivillig Jæger i Lützows Corps; kom tilbage til Norge i Mai 1814, tiltraadte 1815 Geschworner-Posten, blev 1818 Bergmester Nordenfjelds, og 12 Septbr. 1833 forflyttet til det Østre Søndenfjeldske Distrikt. Han bereiste efterhaanden de fleste Egne af Norge i mineralogisk Henseende, og foretog 1826, 1834 og 1835 videnskabelige Reiser til Frankrige, det vestlige Tydskland og England. † ugift i Christiania 28 Juli 1836. (Mindedigt af J. S. Welhaven i Den Constitutionelle 1836 No. 186; Fremstilling af hans Virksomhed som Embeds- og Videnskabsmand af C. F. Bøbert samme st. 1838 No. 74, 79, 80).

Bergværkskundskabernes Omfang og Afdeling eller Skizze til en Encyclopædie af Bergværksvidenskaben, af A. G. Werner. Oversat. Thjem 1829. 16 S. 8.

Fielding og Smollet af Walter Scott. Efter Lindaus tydske Overs. Chra 1829. IV. 104 S. 16. (Anm. i Nyeste Skilderi f. A. No. 49—52, hvorefter Oplaget inddroges og S. besørgede uden Navn en ny Oversættelse „efter Originalen og Lindaus tydske Overs." ib. 1834. 86 S. 8.)

Techniske og historiske Betragtninger af Principerne for, samt Forslag til en Bergværkslov for Kgr. Norge. Chra 1830. VIII. 110 S. 8.

Supplement til det i 1830 udg. Forslag til en Bergværkslov. ib. 1833. 24 S. 8.

Politiske og oeconomiske Betragtninger og Forslag. 1ste Række. Chra 1833. IV. 116 S. (indeh. bl. A. Om Bergværkernes Overbestyrelse, Hvalfangst i Finmarken, Sølvværket, Pengevæsen, Skovvæsenet). — 2den Række ib. 1835. XII. 129 S. 8. (heri bl. A. Skandinaviens Stater, en kort efter Adskillelsen fra Danmark skreven Afhandling, der oversat paa Tydsk af Prof. Weiss i Berlin tryktes anonymt i et tydsk Tidsskrift; Statholderens Embede; Svar paa Bemærkninger ved 1ste Række).

I *Magazin f. Naturvidensk.* V. 229—263, VI. 190—215, VII. 66—72: Geognostiske Bemærkninger over Værkerne i det Nordenfjeldske Bergværksdistrikt. VII. 73—75: Et nyt Fossil, formod. Granit; 185—91: Om Harmotomens Chrystalformer. VIII. 60—105: Skizzer om Bergværksdriften i det mellemste Frankrig, Rhinpreussen og Harz, samlede under en flygtig Reise 1826. IX. 172—235: Techniske og geognost. Bemærkninger under Reiser i Throndhjems og en Deel af Romsdals Amt. XI. 161—204: Om Altens eller Kaafjordens Kobberværk i Finmarken; 219—31: Geognostiske Reminiscentser, især om Graniten (ogsaa særskilt). XII. 200—250: Forsøg til et Grundrids af Mineraliernes Climatologie.

I Hjelms Alm. norskt Maanedsskr. II. 277—318: Beretning om en efter Befaling ved det nedlagte Aardals Kobberværk i 1821 foretagen Undersøgelse, med 3 Karter. III. 381—404: Om Bergværkernes Overbestyrelse.

I *Leonhards Taschenbuch f. d. ges. Mineralogie* VIII. (1814): Über die Ge-

Eine geognostische Untersuchung m. besond. Hersicht auf die bey Freiberg rkomm. Formation im J. 1812 (S.s første Arbeide).

I *The Mining Review* No. VII.: Sketch of a Parallel between the British d the Continental methode of Copper-smalting. (Skrevet i England 1835).

I Budstikken I. (1817) No. 43. 44. 47: Beretning om Skjærpningsforsøg ved lstad i Baaze. II. No. 37. 38: Beretning om Bjergværksdriften i det Nordenldske Bergmester-Distrikt 1819; No. 59—62, 65—66: Beretning om Qværnsteensubbene i Sælboe. III. No. 3—6: Om den ved kobberholdige Svovelkiese brugelige ærnerøstning og Skeidning; No. 97: Om et nedlagt Kobberværk i Gudsdal; No. 99. 0: Om Christiansgave eller Lilledals Kobberværk i Søndhordlehn.

I Ugeskriftet Vidar No. 67. 68: Meteore paa den literaire Himmel, efter Goethe.

I Den Constitutionelle 1836 No. 29, 31, 39: Om Kongsbergs Sølvværk.

Han skal være den hovedsagelige Forfatter af Udkastet til Loven ang. Røraas Kobrværk af 12 Septbr. 1818.

Strøm, Peter, Forriges ældre Broder, er født omtrent 1780 paa ongsberg, hvorfra han blev Student 1797; blev juridisk Candidat 1802 studerede derpaa Bergvidenskaberne. I 1815 erholdt han et Stipendium Statskassen, for at foretage en mineralogisk Reise i Sverige, ansattes i ecbr. 1816 som Bergmester i østre Søndenfjeldske Distrikt, hvorfra han 22 lai 1833 forflyttedes til det vestre. Han blev 1832 Ridder af Wasaordeen, og var i nogle Aar Medlem af Sølvverksdirectionen, hvorfra han 1836 g Afsked. Som Bergmester afgik han 30 Juni 1852, og lever nu ugift Tydskland. (jfr. Storth. Forh. 1854. VII. 36).

Om Forbindelsen mellem Norge og Sverrig Chra 1814. 30 S. 8.

I Jerncontorets Annaler 1823 : Om Hammerslaggens Anvendelse m Malm.

Stub, Paul Jensenius, Søn af Skibsfører Gerhard Heiberg S. og Anne Dorothea Ravn, er født i Bergen 14 Decbr. 1819, og lev Student fra Bergens Skole 1836. Hans Universitets-Studier sinkedes ed Informationer og svagelig Helbred, og fra Høsten 1841 til 1844 opoldt han sig i Tydskland, Frankrige og Italien; senere i Bergen til 1847, a han vendte tilbage til Christiania og 1850 tog philologisk Embedsxamen. Han blev 1852 Adjunkt ved Kongsbergs Middelskole, 1854 ved Throndhjems og 14 April 1860 ved Bergens Kathedralskole. * 185* Pauine Schauer Bruun Solberg (f. i Throndhjem 1 Febr. 1823), D. af vennævnte By- og Raadstuskriver Even S. og Abel Marie Bruun.

Indtryk af en Fodvandring, nedskrevne i 1852. Chra 1858. 110 S. 8. anm. af P. B. Hansen i Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 24).

I Indbydelsesskr. til Examen i Throndhj. Skole 1857 S. 1—16: Om Chaakteergivningen ved Drengeskoler.

I Morgenbladet 1837 No. 278: Frihed og Kunst, et Digt. 1845 No. 327: Ved Henr. Wergelands Død. 1847 No. 276, 284: Mørke Timer; 297: Ved Gjensyet af Bergen; desuden enkelte mindre Digte, deels under Navn, deels mærket S. 1849 No. 63, 70, 77, 84, 95, 140, 154, 161: Forskjellige Digte. 1850 No. 239: Prolog

mod den mod Cand. Oluf Brock anlagte Trykkefrihedsaktion for hans Ytringer i Antiskepsis. (jfr. B.s Tilsvar i No. 245).

I Den Constitutionelle 1838 No. 216, 218, 221: Et Snees Digtninger af P. A. Jensen, Recension. 1839 No. 28: I Anl. af Welhavens nylig udkomne Digtsamling. 1846 No. 331: En Søndag Eftermiddag i St. Marcus-Kirken i Venedig; No. 334: St. Marcus-Pladsen.

I Bergens Stiftstidende 1844 No. 64, 66, 70, 86, 92, 99; 1845 No. 83, 84: Forskjellige mindre Digte og Sange. En Julesang for en Privatskoles Elever er særskilt trykt i Bergen 1845. — Desuden Digte i Bergenske Blade og Bergens Adresse-Avis.

Stuwitz, Peter, Søn af Bagermester Anders St. og Lydia Fasting Geelmuyden, er født i Bergen 10 Novbr. 1806, blev Student fra sammes Skole 1832 og theologisk Candidat 1837, men studerede iøvrigt Naturhistorie, især Zoologi; fik 1838 et Stipendium for paa en Kystreise fra Bergen til Throndhjemsfjorden at undersøge især de lavere Sødyr, og afsendtes ifl. kgl. Res. af 30 Mai 1838 til Nord-Amerika, for at undersøge de New-Foundlandske Fiskerier, men døde efter 2 Aars Ophold der i St. John 21 Juni 1842. Hans videnskabelige Samlinger ere senere indlemmede i Universitetets zoologiske Samling. (jfr. H. Rasch i Norsk Tidsskr. f. 1853, S. 103. Departements-Tid. 1843 No. 16. 17. Den Const. f. A. No. 110, 113, 114, 118).

I *Magaz. f. Naturvidensk.* XII. 76—79: Doris areolata, nova species, beskreven; 251—58: Bemærkninger over 2de nye Sødyr. — I *Nyt Mag. f. Naturv.* I. 406—423: Beskrivelse af en ny Fiskeart Blennius gracilis. II. 277—96: Efterretninger om en til Bergens Museum fra Nordland indsendt Trachypterus.

Støen, Bertel Jonssøn.

Fem religiøse Smaaskrifter. Chra 1835—36, hvert ½ Ark fol.

Støren, Henrik Eilert, Søn af Sognepræst til Størdalen, Provst Johan S. og Maren Sebine Wessel, er født i Bjørnøer 4 Novbr. 1755, privat dimitteret 1778 og theologisk Candidat 1781, 1782 personel Capellan til Klæbo, 1789 Sognepræst til Holme, 1794 til Bolsø, 1795 Stiftsprovst i Christianssand, og 24 Septbr. 1804 Sognepræst i Stavanger, hvor han døde 24 April 1822. * 1784 Christine Marie Eiberg, Enke efter Sognepræst i Klæbo Mag. Hans Bull, og D. af resid. Capellan i Kvinesdal Peder E. (Efter Erlandsens Thjems Geistl. 338. 493—94).

En Confirmationstale, holden i Holme Kirke. Chrsand.

Advarsels-Ord af Jesu, fremstillet i en Prædiken i Chrsands Domkirke 2 Sønd. i Advent 1797. Chrsand 1798. 8.

Suhrland, Rasmus, Søn af Sognepræst Gerhard Busch S. og Anne Houmand, er født i Stegens Præstegjeld 30 Novbr. 1813, blev privat dimitteret 1834 og Bergcandidat 1843, var derefter Hyttemester ved Modums Blaafarveverk; blev i Mai 1849 Hyttemester ved Kongsbergs Sølvverk, og døde der 3 Januar 1850.

Hans Høidemaalinger paa Reiser i det Nordenfjeldske i 1841 og 1843 ere benyttede af A. Vibe i hans „Höhenmessungen Norwegens" i Gæa Norvegica.

Suhrs, Asmus Asmusen, født i Holsteen, levede 1826 som Privatlærer i Porsgrund, og opholdt sig senere i Skien.

Norsk Handels-Arithmetik, med et Anhang om Qvadrat- og Kubik-Regning til Brug for øvede Regnere i Borger- og Privatskoler. Skien 1838. 110 S. 8.

Sundt, Christian Ulrik, Søn af Oberstlieutenant Michael Andreas Sundt († i Christiania 1815) og Catharine Winge Grüner († 1816), er født i Christiania 21 Juni 1797, blev Officier 1812 og ansat som Repetent ved Landcadet-Academiet, senere Lieutenant ved norske Jægercorps, studerede fra 1821 til Examen artium, som han privat dimitteret tog 1823, stod derpaa surnumerær i 2 Agersh. Inf. Brigade, og blev 1827 theologisk Candidat; tog derpaa i Januar 1828 Afsked af Krigstjenesten, blev s. A. residerende Capellan til Gran, 1840 Sognepræst til Røken og 26 Mai 1848 til Rygge. * 1829 Johanne Sophie Augusta Delphin (f. 1 Septbr. 1802), D. af afdøde Stadshauptmand og Farvermester i Christiania Jens Christopher D.

Et Alvors-Ord og Varsels-Raab fra en Søn af det gamle Norge til sin Moder og hendes Børn. Chra 1831. 22 S. 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 236; jfr. No. 237, 251, 256, 273, samt den Nordensj.. Journal II. 169—75). Optrykt paa Egset 1834. 24 S. 8.

Afskedsprædiken til Grans Præstegj. Menigheder, holden i Grans Hovedkirke 1 Sønd. efter Helligtrekong. 1841. Chra s. A. 16 S. 8.

Religiøse Sange af Asfar Lindeblad. Oversatte. Drammen 1843. 106 S. 8.

Ni Syttende-Mai Sange. Drammen 1844. 8.

Krigserklæring mod Brændevinet. Et Opraab til Kirkens og Christendommens, Menneskekjedens og Fædrelandets Venner Drammen 1845. 209 S. 8. (anm. i Maadeholds-Tid. f. A. og af W. A. Wexels i Morgenbl. f. A. No. 139, jfr. S.s Modbemærkninger i No. 194, 195, 209, 216, 226, 228 og 237, 22½ Sp. Moss Tilskuer No. 35).

Religiøse Sange af Carl Wilhelm Böttiger. Oversatte. Chra 1845. VIII. 60 S. 8.

Fader-Vor, en Andagtsbog for enhver Christen. Samlet paany og ledsaget med et Forord af Frz. Delitzsch. Oversat. Chra (1846) 348 S. 8., m. 8 Staalstik. — 2det Opl. ib. 1857. 346 S. 8.

Hanna og Kyllingerne af A. G. Eberhard. Oversat efter Orig. 9 Oplag. Chra 1848. 115 S. 8. m. 10 Staalstik. (anm. i Chr.-Post. No. 126; jfr. S.s Svar i No. 430).

Maria Schandorff. Et Mindeskrift. Fors. est. Anmodn. fra Directionen for Eugenias Stiftelse og udgivet paa Stiftelsens Bekostning. Chra 1849. 92 S. 12. (anm. i Chr.-Posten No. 263).

Kirke-Psalmer over Søndags-Evangelierne i Kirke-Aaret. Chra 1855. 178 S. 8. (Anm. i Tidsskr f. Vidensk. og Lit. VII. 417, i Den norske Folkeskole 1856 No. 11 og i Folkevennen IV. 354—55).

Kirke-Psalmer over Søndags-Epistlerne i Kirke-Aaret. Chra 1859. 156 S. 8.

I Wexels's Tidsskrift for Kirke-Krønike II. 169—256: Anmeldelse og Prø-

ver af Bogen: „Die Bibel, eine Werk gottl. Weisheit," med Anmærkn. (jfr. Stenersens Bemærkninger herved, sammest. 380 ff.)

I Langes Norsk Tidsskr. III. 38—60: Fru Hanna Winsnes som Forfatterinde.

I Theologisk Tidsskrift II. 436—78: Anmeldelse af H. Winsnes's Bibelhistorie paa Vers. IV. 409—49: Rudelbachs Vidnesbyrd om den kirkelige Anskuelse, meddeelt med et Forord.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 48: Svar til G. A. Lammers. (jfr. 1857 No. 2).

I Morgenbladet 1836 No. 157: Fra Gran. 1838 No. 167: Om Tilstanden og Sædeligheden i Gran paa Hadeland. 1839 No. 85: Om Drukkenskab i Gran (jfr. No. 94). 1841 No. 65, 66: Erklæring over Prof. Hjelms Lovforslag om Religionsfriheden. 1843 No. 108: Om H. Schreuders Mission til det sydlige Africa; No. 176 og 269: To Digte (jfr. No. 337 og S.s Svar i No. 365). 1844 No. 82: Kongens Død, et Digt. 1857 No. 43: Sørgedigt over Provstinde Hammer.

I For Huuslig Andagt 1844 No. 26—29, 40: Digte af Tegnér og Wallin, oversatte.

De i Chr. Johnsens Maanedsskrift For Ungdommen (Stavanger 1846—1847) optagne Digte ere alle Oversættelser fra Tydsk af S.

I Drammens Adresse 1847 No. 23—42: Tilsvar til Chr. Monsen i Anl. af S.s Beretning om Nykterhedsmødet i Stockholm 1846. — Desuden fra Septbr. 1843 til Marts 1845: 64 Digte af 31 svenske Digtere, oversatte.

I Christiania-Posten 1848—1856 ere mange Leilighedsdigte af ham trykte, saasom i No. 96, 117, 168, 407, 687, 1021, 1327, 1432, 1864, 1999, 2223, 2271, 2775. Ligesaa ere Leilighedsdigte trykte i Drammens Tidende 1848 No. 90, 1849 No. 50 og 93, i For Fattig og Rig 1853 No. 3 o. fl. St., ligesom flere særskilt trykte.

I Maanedsskr. f. Afholdsreformen. 1850 65—69: Sange og Tale ved Tiaarsfesten i Moss.

Sundt, Eilert Lund, Søn af Skibsfører og senere Posterpediteur Lars S. (f. i Egersund 1762, † 1850) og Karen Bing Dreier, ovennævnte Rasmus D.s Søster, er født i Farsund 8 August 1817, blev Student fra Stavangers Skole 1835 og theologisk Candidat 1846 med Udmærkelse. Han var Lærer ved Nissens Skole fra dens Oprettelse til Udgangen af 1850, og fra 1845 tillige Hjælpelærer ved Christiania Tugthuus. I 1848 gjorde han med offentlig Understøttelse en Reise i Landet for at undersøge „Fantefolkets" Sæder og Forhold, var 1849—1850 Universitets-Stipendiat i Kirkehistorie, men fratraadte denne Stilling, da han ved kgl. Res. af 10 Decbr. 1850 fik Understøttelse af Statskassen for at undersøge de lavere Samfundsklassers Forhold, hvilken Bevilgning ved Beslutninger af Storthingene 1851—1860 er fortsat og forøget (jfr. Storth. Forhandl. 1848. VI. 452, 1851, VII. 543, 1857. I. No. 3. 133, 1859. I. S. No. 3. 29—32). Han blev 1853 Medlem af det finske Literatur-Selskab i Helsingfors, 1857 af Videnskabs-Selskabet i Christiania og 1858 af Norske Vidensk. Selskab i ondhjem, og er siden 1857 Formand i Selskabet for Folkeoplysningens mme. * 5 Febr. 1850 Nicoline Conradine Hansen, nedenfor. (Om

hans Virksomhed for de lavere Folkeklasser gav F. C. Fåye Oplysning paa Velgjørenheds-Congressen i Bruxelles 1856 og i Frankfur 1857; se Beretningerne om disse I. 140 og I. 103).

Beretning om Fante- eller Landstryger-Folket i Norge. Bidrag til Kundskab om de laveste Samfundsforholde. (Udg. p. offentlig Foranstaltning). Chra 1850. VI. 394 S. 8. (Anm. af T. H. Aschehoug i Norsk Tidsskrift V. 65—67; i Idun No. 4; af Dr. Pott i Zeitschrift d. deutschen morgenl. Gesellsch. VII. 390. 392; i Suomi 185* . . . . . . ; i Wäktaren 1859 No. 40. 41). — 2det Oplag. ib. 1852. VI. 394 S. 8.

Om Dødeligheden i Norge. Bidrag til Kundskab om Folkets Kaar. Udg. af Selsk. f. Folkeoplysningens Fremme som Tillægsheste til Folkevennen IV. Chra 1855. 206 S. 8. og 9 Tabb. 4. (Anm. i Morgenbl. 1856 No. 67 af „Gout," i Chr.-Posten s. A. No. 2718 og i The british and foreign medico-chirurg. Review. XVII. April).

Om Giftermaal i Norge. Bidrag til Kundskab om Folkets Kaar og Sæder. Udg. af samme Selskab som 2det Tillægsheste til Folkevennen. Chra 1855 223 S. 8. (Anm. i Chr.-Posten 1856 No. 2638, 2727. — Disse to Skrifter ere og særskilt udgivne paa Foranst. af Kirke-Departementet).

Om Sædelighedstilstanden i Norge. Chra 1857. XXIV. 326 S. 8. (anm. i Chr.-Posten s. A. No. 26, 27, 31, i Morgenbl. No. 26, i Illustr. Nyhedsbl. No. 3. 6; i Fædrelandet No. 241, og i Wäktaren 1859 No. 40—41).

Om Pipervigen og Ruseløkbakken. Undersøgelser om Arbeidsklassens Kaar og Sæder i Christiania. 2det Tillægsheste til Folkevennen VII. Chra 1858. 90 S. 8. (Anm. i Chr.-Posten s. A. No. 57 og i Morgenbl. s. A. No. 96).

Om Røros og Omegn. Reiseberetning. Trykt som Manuskript til Brug for Røros Værks Vedkommende. Thjem 1858. 110 S. 8.

Om Ædruelighheds-Tilstanden i Norge. Udg. p. Foranst. af Kirke-Departementet. Chra. 1859. 120 S. 4. (Anm. i Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 13. 14, og i Wäktaren ans. St.)

Fortsat Beretning om Fantefolket. Hvad der er udrettet med de Penge, som Storthinget har bevilget til „Forsøg paa at skaffe Fanter og andre deslige omstreifende og hjemstavnsløse Personer en lovlig Næringsvei, og deres Børn en ordentlig Opdragelse." Udg efter offentl. Foranstaltning. Chra 1859. 228 S. 8. (Anm. i Aftenbl. s. A. No. 277. jfr. Morgenbl. 1860 No. 264).

Efter O. Vigs Død Udgiver af Folkevennen VII. VIII. (1858 og 1859) og fra 1860 i Forening med Hartv. Lassen ovenfor (jfr. Folkev. VIII. 436). Heri er af ham: VII. 17-56, 73—115, 189—233, 280—286: Bygdeskikke; 56—64: O. Vigs Minde; 266--274: Om det norske Sprog; 258: Anmeld. af „Folkets Helse" af O. Hoegh; 329—424 og VIII. 2—46: Harham, et Exempel fra Fiskeri-Distrikterne. (Anm. i Morgenbl. 1859 No. 11). VIII. 87—127: Om Selvundervisning og Almuebiblotheker; 173—78: Fra Romsdals Amt; 327—371: Livingstones Missionsreiser; 371—76: Mere om Almuebibliotheker; 376—91, 440—475: Om Overtro; 392—400 og IX. 39—62, 339—55, 405—23: Videnskab og Kunst (populære Anmeld. af Krafts Forf. Lexikon, Davids Skrift om Selvmord i Danmark, Mürers Tidsskrift for Almenvel, Dahl om Sindssyge i Norge, Norske Samlinger, T. Kierulfs Program om den glaciale Formation, Schives Myntverk, Läsning för Folket o. s. v.)

I Minde ved Henr. Wergelands Grav (Chra 1845. 20 S. 8.): Tale ved hans Baare.

I Den Constitutionelle 1845 No. 182: Tale ved Studentermødet i Kjøbenhavn

I Morgenbladet 1848 No. 353. 357: Anmeld. af Hallings Blad „For Fattig og Rig" (jfr. 1849 No. 72, 77, 83); 1855 No. 65. 66: Om Mormonerne i Christiania, 16 Sp. 1856 No. 136. 143 Till.: Usæder i Landet (optrykt som 1ste Kapitel i Beretn. om Sædeligheds-Tilstanden); No. 143 Till.: Nordherreds-Marken, i Lom. 1857 No. 48. 49. 66 Till. (med W. K. Gedde): Om de theologiske Kandidater.

I Christiania-Posten 1849 No. 320: Tale paa Eidsvold 17de Mai; No. 443—44: En Synders Liv (jfr. No. 447).

Sundt, Johan Laurids, Forriges Brodersøn og Søn af Skibsfører Peter Albrecht S. og Ingerd Oline Nielsen, er født i Staværn 14 April 1828, kom som Barn til Farsund og opdroges til Handelen, og bereiste som Handelsagent for flere tydske og engelske Huse 1850—1856 Norge og Tydskland; kjøbte Gaarden Markerud i Nitedal, hvor han anlagde et større, paa Aktier grundet Ysteri, og siden har været bosat. * 24 Septbr. 1852 Mathiane Charlotte Olivia Trepka, D. af Skibsfører Emil T. († som Feierinspecteur i Christiania 1859) og Marie Storm, ovennævnte Sognepræst Frederik S.s Søster.

Thorarin og Valgerd, Drama i 5 Acter. Chra 1856. 97 S. 8. (anonymt. Anm. i Chr.-Posten 1856 No. 2704 af B. Roggen; i Berl. Tid. s. A. No.).

Christkirken i Nidaros. Digtning. Chra 1859. 272 S. 12. (anon. Anm. i Chr.-Posten 1858. Decbr. I Aftenbl. 1859. Jan., i Illustr. Nyhedsbl. s. A. No 1, i Fædrelandet s. A.)

Niels Lykke, Drama i 5 Akter. Chra 1860. 178 S. 8.

I Christiania-Posten 1843—1846: Correspondent-Artikler fra Farsund. — I Jarlsbergs og Laurvigs Amtstid. og i Nordlyset 1847—1848: Leiligheds-digte, tildeels under Mærket „Thjodolf."

I Budstikken, Aftenbladet og Morgenbladet: Forskjellige Efterretninger om Nitedalens Ysteri. I Morgenbl. 1855 to Opsatser, mærket X, mod Jernbanebestyrelsen, og 1858 No. : Et Forsvar for sin Stemmegivning i Amtformandskabet.

Sundt, Nikoline Konradine, Datter af Overlærer Maurits Christopher Hansen (s. d.), er født i Throndhjem 2 Mai 1822. * 1850 Eilert Sundt ovenfor.

Morgenbønner for Bergfolk af Ch. F. A. Scharfe. Oversat. Kongsberg 1842. IV. 48 S. 8.

I Nytaarsgaven Snekloffen af Chr. Monsen 1842 S. — : Tre Digte af en ung Pige.

I Illustreret Nyhedsblad 1854 No. 29 og 30: Størst-Anne og Vesle-Anne, Idyl af N.

Suur, Jacob Rosted, Søn af Kjøbmand Bernt S. og Mette Rosted (Rectorens Søster), er født i Drammen 10 April 1777, blev Student fra Christiania Skole 1796 og theologisk Candidat 1802; var først Capellan i Jevnager, blev 1813 residerende Capellan til Slidre, 1817 Sognepræst til Hvaløerne, og 2 Decbr. 1823 ligesaa til Borre, fra hvilket Embede han tog Afsked 21 Oct. 1844. † 13 Juli 1850. * Margareta Elisabet Bøyesen († 1857).

I Platous Indberetninger om Universitetsfesten S. 196—206: Tale paa Festen 11 Decbr. 1811 i Jevnager Kirke.

Svanøe, Ole Thorgeirsson, kjøbte i 1804 Svanøens (Bro) Gods i Søndfjord, og var 1827, 1836 og 1842 Storthingsmand fra Nordre Bergenhuus Amt. Han fik 1821 Medallien for Borgerdaad. † 1859.

Catechismus Prædikener, hvori Luthers liden Catechismi fem Parter til en grundig Opbyggelse . . . ere forhandlede. Overs. af det Tydske. Nu paany udg. Chra 1836. 43 Ark 8.

Den aandelige Aarvaagenhed i sin sande Beskaffenhed og høie Fornødenhed fremst. af H. H. Neuchs. Ny Udg. Bergen 1837. 184 S. 8. (Optryk af Udg. 1760 i Kbhvn og 1824 i Chra).

Svee, Nils Olsen, Skolelærer i Strandens Prestegjeld.

Sange til Opbyggelse. Bergen.

Christelig Tidsfordriv; fremstillet i endeel Sange. Bergen 1845. 178 S. 12.

Svendsen, Bastian, Søn af Sagmester Svend Olsen og Karen Madsdatter, er født paa Engelsrud under Brække i Maridalen (Ager) 6 Juni 1795, var 1818—20 Omgangslærer i sin Fødebygd, blev 1820 fast Almueskolelærer i Christiania og 1 Mai 1828 Klokker ved Vor Frelsers Menighed sammesteds. * 1. 26 Febr. 1822 Elen Evensen († 4 Decbr. 1844), D. af Skibstømmermand E. i Drøbak. 2. 29 Aug. 1846 Karen Elisabet Christensen, Enke efter Barbeer C. i Christiania. (Fraskilt).

Oplysninger ang. saavel nedlagte som nu ibrug værende Kirker i Christiania Stiftsprovsti. Chra 1851. 36 S. st. 4. (Aftryk af Christiania Intellig.-Sedler 1850).

I Den norske Folkeskole II. 237 ff.: Oplysning om Christiania Skolelærer-Forening.

I Den Norske Tilskuer 1851 No. 10: Beskrivelse over Akers Kirke.

Hans Efterretninger om Agershuus Stifts Geistlighed, hvortil han i mange Aar har samlet Materialet, er han nu sysselsat med at bearbeide til Trykken.

Svendsen, Cornelius, Pseudonym, se **Conr. N. Schwach.**

Svendsen, Leopold Theodor, se **L. T. Barner.**

Swensen, David, Søn af Sogneprest til Hole Thomas S. († 1843), Gaardbruger i Aadalen paa Ringerige, og Bestyrer af en Landbrugsskole i Buskeruds Amt.

Anviisning til Gjødningens Opsamling, Behandling og Anvendelse. Chra 1848. 32 S. 8.

I Norsk Landbrugs-Tidende (Egsæt 1848—1854) findes forskjellige Meddelelser fra ham, navnlig hans Foredrag og Oplysninger ved Landbrugsmøder.

I Alm. Norsk Landbrugstid. (Chra) I. 59—64. 189—92: To Afhandlinger.

Svenungsen, G.

Den unge Styrmand, eller Veiledning til at kjende de vigtigste Pligter i Coffardifarten. Skien 1845. 28 S. 8.

Sverdrup, Georg (døbt **Jørgen**), Søn af Godseier Peter Jacob S. og Hilleborg Margrete Schultz, er født paa Gaarden Laugen i Nærø Prestegjeld i Namdalen 25 (ikke 2) April 1772, blev Student fra

Throndhjems Skole 1789 og tog philologisk Embedsexamen med Udmærkelse 1798; reiste s. A. udenlands og studerede $1\frac{1}{2}$ Aar Philologi og Philosophi i Göttingen; blev efter Hjemkomsten 1799 Overlærer ved Kathedralskolen i Christiania, 1803 ligesaa ved Kjøbenhavns Skole samt Adjunkt og Examinator i græsk Philologi ved Universitetet; 1805 tillige Lærer i den historiske Klasse ved det pædagogiske Seminarium, s. A. Professor i det græske Sprog ved Kjøbenhavns Universitet, og 16 Januar 1813 Professor i græsk Philologi ved Norges Universitet, Universitets-Bibliothekar og fra 1818 Bestyrer af det philologiske Seminarium. I Juni 1831 overgik han til Professor i Philosophie, som han forhen 1817—1824 havde foredraget, ligesom han ligetil 1821 foredrog Latin under Godtgjørelse; tog 25 August 1841 Afsked som Universitetslærer, men vedblev som Bibliothekar til Febr. 1845. Han var Medlem og tilsidst Præsident i Rigsforsamlingen paa Eidsvold 1814 og Storthingsmand fra Christiania 1818, paa hvilket Thing han var Præsident, og 1824. Han blev 1818 Ridder af Nordstjernen og 1847 ved Ordenens Stiftelse Commandeur af St. Olafs Orden. Medlem af flere lærde Selskaber, hvoriblandt Norske Vidensk. Selsk. i Throndhjem 1812. † i Christiania 8 Decbr. 1850. * 29 Juni 1804 Marie Petronelle de Treschow († 8 Febr. 1849), D. af Conferentsraad, Amtmand Michael de T. (Biographi af Fr. Barfod med Portr. i Skand. Folkekalender 1845 121—141 og „Nordmanden“ No. 1; Portrait i Kobberstik. Dresden 1813; jfr. Moes Efterretn. om Eidsvolds-Repræs. 136—37; H. Steffens Was ich erlebte IX. 189; Granskeren 1841 No. 21; N. Wergelands Breve, H. Wergelands Constit. Historie, Aalls og Oehlenschlægers Erindringer p. fl. St. Nyerups og Krafts Lit. Lex. 593).

Elegia Callini notis illustrata. Dissertatio. Havn. 1795. 8. (anm. i Kritiker s. A. No. 55). — *Lectiones latinæ* coll. Chr. G. Broederus. In usum schol. excudi curav. G. Sv. Hafniæ 1799. 166 p. 8. Nye Oplag 1802 og senere. — Heerens Haandbog i de gamle Staters Historie og Geographie. Oversat. Kbhvn 1800. 576 S. 8. — C. G. Brøders Practisk Latinske Grammatik eller Anviisning til at lære sig selv det latinske Sprog. Overs. Kbhvn 1802. 2det Oplag. ib. 1807. 3die Opl. med Forandr. og Tillæg af F. Chr. Olsen. Kbhvn 1827. 488 S. 8. — Sammes mindre latinske Grammatik for Begyndere. Overs. Kbhvn 1803. 2det Opl. ib. 180* (3die forandrede Oplag ved Bugge. Chra 1827). — *Hesiodi Theogonia* et scutum Herculis, in usum prælectionum edid. Hafn. 1806. (L. Eft. 1807 No. 6). — *Thucydidis. Platonis* et *Lysiæ Orationes funebres*, *Æschinis* in Ctesiphontem et *Demosthenis* pro corona orationes. In usum schol. ed. Havn. 1809. — *Platonis* libri VIII (Apologia Socrates, Crito, Alcibiades uterque, Meno, Hippias major, Symposium, Phædrus). In us. schol. ed. Pars I. Hafn. 1811. 442 S. 8. — *Æschyli Tragoediæ* in us. schol. I. Agamemnon, Choephoræ, Eumenides. ib. 1812. — I *Skand. Litt. Selsk. Skrifter* 1807. II. 192—275. 1813 53—142: Hist. polit. Udsigt over den græske, især den atheniensiske Handel indtil Alexander den Stores Tid. (Anm. i Allg. Leipz. Lit. Zeitung. 1814. No. 164).

Med Platou og Omsen Udgiver af Den norske Rigsforsamlings For-

handlinger paa Eidsvold i 1814. Chra 1814. I. 67, 104, 104 S. II. 108, 107, 128 S. 8.

Som Medlem af Constitutions-Comiteen paa Storthinget 1824 conciperede han dennes Indstilling angaaende den kongelige Proposition om det absolute Veto.

Sverdrup, Harald Ulrik, nedennævnte Jacob S.s Søn, er født paa Jarlsberg 18 Februar 1813, blev privat dimitteret 1831 og theologisk Candidat 1837; var Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket og Lærer i Religion og Tydsk ved Nissens Latin- og Realskole; blev 1845 residerende Capellan til Leganger og ved Kaldets Deling 1 Marts 1849 Sognepræst til Balestrand. Storthingsmand fra Nordre Bergenhuus Amt 1851, 1854, 1857, 1858 og 1859—60, Medlem af Storthingets Deputation til Kroningen i Stockholm 1860. * Caroline Suur, ovennævnte Sognepræst S.s Datter.

Haandbog i Kirkehistorien af H. E. F. Guerike. Oversat efter 4de Opl. 2 Dele. Chra 1842-1843. 600, 569 S. 8.

I Wergelands For Arbeidsklassen : Skolelæreren, frit oversat fra det Franske (Cormenin). Optaget i Jensens Norske Læsebog.

Sverdrup, Jacob, foranførte Professor S.s yngre Broder, er født paa Laugen 8 Februar 1775 og blev Student fra Throndhjems Skole 1794 (Ex. art. April 1795); var i flere Aar Lærer ved det Schouboeske Institut i Kjøbenhavn og blev 5 Decbr. 1806 Overlærer ved Kongsbergs Skole. Da denne i 1812 nedlagdes, overtog han Bestyrelsen af Jarlsbergs Hovedgaard, oprettede 1825 paa Gaarden Sæm ved Jarlsberg et Agerdyrknings-Seminarium (jfr. Departements-Tid. 1829 No. 1), som han alt havde grundlagt paa Jarlsberg; senere bestyrede han Laurvigs Grevskab for dets nye Eier Conferentsraad Fr. W. Treschow, og døde i Laurvig 15 Mai 1841. Han blev 1822 Medlem af Vidensk. Selsk. i Throndhjem og 1832 Ridder af Wasaordenen. * 1801 Gundelle Jean (f. i Sjælland, † 1820). (jfr. Morgenbl. 1843 No. 80, 127, 161. Granskeren VI. No 29).

Oeconomiske Annaler. Udg. 2 Aarg. Chra 1819—1820. 380. 388 S. 8.

Botanisk-oeconomisk Afhandling om Rugen. Chra 1823. 72 S. 2det Opl. ib. 1828. 63 S. 8.

Anviisning til at koge Sirup og Sukker af Kartoffelstivelse. Chra 1824. 1 Ark 8. (Særsk. Aftr. af Budstikken V.)

Et lidet kostbart og let tilgjængeligt Fodermiddel, meddeelt i Morgenbladet, og særsk. udg. af Selsk. f. Norges Vel. Chra u. A. 4 S. 4.

Det første en Landmand behøver at vide for at drive Jordbruget. Chra 1825. 79 S. 8.

Om Hvede og Hvedesæd. ib. 1826. 16 S. 8.

Om Jordsmonnet. ib. 1827. 48 S. 8.

Magazin for Landmanden. Udgivet. 7 Bind. Chra 1828—1832. Hvert Bind omtr. 200 S. 8. De fleste Bidrag ere af Udgiveren.

Lærebog i den norske Landhuusholdning. Udarb. især med Hens. til Bondestanden. 2 Dele. Chra 1832—1834. 8. (Anm. i Morgenbl. 1835 No. 225). — 2det forbedr. Oplag. ib. 1836—37. 2 Dele. 390 S. 8.

Veiledning til Anlæg og Bebyggelse af Præstegaarde paa Landet i Norge. Efter Foranst. af Kirke-Depart. Chra 1835. 32 S. 4. m. 7 lith. Tegninger.

Chemie for Landmænd. 1ste Deel. Chra 1836. X. 169 S. 8. (Anm. i Den Constitutionelle f. A. No. 150—155; jfr. Morgenbl. No. 98, samt i Halds Tidsskr. for Landsøkonomie V. Kbhvn 1837).

Den erfarne Landmand. Et agronomisk Blad. 2 Aargange. Arendal 1837—1839. — 2det Oplag. Chra 1844. 186 S. 8.

I Budstikken V. (1824) No. 34—35: Anviisning til at koge Sirup og Sukker af Kartofler (særskilt ovenfor). — Ny Samling I—III. en Samling af mindre landoeconomiske Bidrag.

I Rigstidenden 1819 No. 28: Nogle Ord om Kartoffeldyrkning. (jfr. Bemærkn. af J. Neumann i No. 31).

Sverdrup, Michael, ovennævnte Professor Georg S.s ældste Søn, er født i Kjøbenhavn 14 August 1806, kom med Forældrene til Norge 1813, blev privat dimitteret 1824 og juridisk Candidat 1830; blev 1831 Copist og 1835 const. Fuldmægtig i Justits-Departementet; 1834 extraordinair, 1836 const. og 1838 virkelig Protocolsecretair i Høiesteret, samt 15 Marts 1841 Justitssecretair i samme Ret. I 1848 udnævntes han til Assessor i Agershuus Stiftsoverret, men forblev efter Ansøgning i sit forrige Embede. * 183* Augusta Aars, D. af Høiesteretsassessor Nils A. og Anne Cathrine Kofoed.

Medarbeider i Norsk Retstidende fra Mai 1837 til Udgangen af 1840.

I Morgenbladet 1840 Septbr. til Juni 1848, og siden Midten af 1858: Referent af de i Høiesteret paadømte civile Sager, og i Christianiaposten ligesaa Referent af de mærkeligste i Høiesteret paadømte criminelle Sager. — Desuden, især i Morgenbladet og i den senere Tid tildeels i Christiania-Posten, Adskilligt af juridisk, politisk og religiøst Indhold. Enkelte Artikler vedkommende Faderen ere under Navn.

Sverdrup, Peter Jacob, fornævnte Overlærer Jacob S.s ældste Søn, er født i Kjøbenhavn Novbr. 1802, lagde sig under Faderens Veiledning efter Landvæsen, og blev 1826 Lærer ved dennes Agerdyrknings-Seminarium, hvilket han fra 1837 bestyrede som privat Skole paa sin Gaard Rise i Sæm, indtil 184*, da Amtet oprettede en offentlig Landbrugsskole. Han er siden 1843 Lensmand i Sæms Thinglag. * Ursulla Thurmann, nedennævnte Lars T.s Søster.

I Sverdrups Magazin for Landmanden II. 56—76: Geometri for Landmanden. (Ogsaa særskilt, Chra 1828. 8.); 127—30: Anviisning til at lave god Ost af skummet Melk; 148—172: Oplysning om Agerjordens chemiske Sammensætning.

I Morgenbladet 1855 No. 309: Nogle Bemærkninger ved Jensenius's Opsats i No. 264 og 267 om Lærebøger i Landbrugsskolerne.

Sverdrup, William Frederik Benedict Peter, ovennævnte Professor Georg S.s yngste Søn, er født i Kjøbenhavn 7 Octbr. 1809, blev privat dimitteret 1827 og theologisk Candidat 1832, blev 1834 Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket, 1840 residerende Capellan til Gran, og 5 *Mai 1847* Sognepræst til Frederiksværn. * 7 Juni 1834 Elise Palæmona

Treschow, hans Sødskendebarn, D. af Geheime-Conferentsraad Frederik Wilhelm T. og Jensine Palæmona Aagaard, Maanedslieut. Rosenkildes Enke.

Dødstraffens Uretmæssighed viist, og Conferentsraad A. S. Ørsteds Grunde for dens Retmæssighed prøvede. Et philosophisk Udkast. Chra 1836. 116 S. 8.

Logik. Chra 1836. VII. 128 S. 8. (Anm. af Schweigaard i Den Const. f. A. No. 17—19).

Tidens Tarv og Tidens Brøst af N. F. S. Grundtvig (Brage og Idun, Sommerheftet 1839). Betragtet. Chra 1840. 65 S. 8. (jfr. Morgenbl. f. A. No. 238).

Pauli Brev til Romerne Cap. 1—8, folkelig udviklet. Chra 1844. 80 S. 8.

Sylow, Thomas Edvard von Westen, Søn af Regimentsqvarteermester og Auditeur ved Throndhjemske Dragon-Regiment Peter Ludvig S. († 1819) og Elisabet Christine Weinwich, er født i Snaasen 3 August 1792, blev 1809 Secondlieutenant ved nævnte Regiment, 1820 Premierlieut. og Regnskabsfører ved Agershusiske ridende Jægercorps, 1825 Secondritmester i Armeen, 1826 Depotforvalter under Armee-Intendantskabet og 1833 Inspecteur ved de militaire Verksteder. Fra 1826 var han tillige Lærer i Artilleri m. m. ved Krigsskolen og fra 1839 ved den militaire Høiskole; ansattes 1846 som Chef for det da midlertidigt oprettede militaire Expeditions-Contoir i Armee-Departementet, og blev 16 Novbr. 1848 udnævnt til Statsraad og Chef for samme Departement, søgte og fik 26 Septbr. 1854 Toldcasserer-Embedet i Laurvig, som han imidlertid efter Ansøgning fratraadte 24 April 1858 og flyttede til Christiania, hvor han oprettede en polytechnisk Skole. Han blev 1843 Ridder af Wasaordenen, 1847 ved St. Olafsordenens Stiftelse Ridder, og 1853 Commandeur af denne Orden. ⚭ 1831 Magdalena C. Meydell, D. af afdøde Sorenskriver paa Ringerige Johan Ernst M. og Frederikke Kierulf.

Kortfattet Fremstilling af Projectilernes Bane, udarb. m. nærmest Hens. t. Underviisn. i Artillerie ved den norske Krigsskole. Chra 1836. 22 S. 8. m. 1 lith. Pl.

Kortfattet Fremstilling af Skydsets sandsynlige Træffen. Udarb. o. s. v. (som ovenfor). ib. eod. 16 S. 8. m. 1 lith. Pl.

Forelæsninger over Artillerie-Videnskaben ved den kgl. norske militaire Høiskole. (Trykt som Manuskript). Chra 1840. 748 S. 8. m. 17 lith. Pl. — 2 Opl. *Foredrag af Artillerie-Videnskaben* ved den milit. Høiskole (I.) (Trykt som Manuskr.) Chra 1846. 469 S. 8. og 5 lith. Pl.

Om Haandskydevaabenets Indskyden, Bedømmelsen af dets Skudsikkerhed og om Soldatens Skydefærdighed m. v. Chra 1844. 128 S. 8. m. 2 lith. Pl.

Forelæsninger ved d. milit. Høiskole over Pontonneer-Konsten (i Contratr.) [*Foredrag af Artillerie-Videnskaben i Udtog* til Brug for den kgl. norske Krigsskole.] Chra 1846. 124 S. 8. (uden Titel og ufuldendt).

I Militairt Tidsskrift (i hvis Redaktion han deeltog indtil 1848) V. 67—92: Om Projectilernes specifiske Vægt. VI. 153—187: Forsøg til en Theori for Metaltykkelsen om Krudladningen ved det svære Skyds. (Herimod Bemærkn. af Borkenstein i VII. 179—213). X. 343—359: Om Udmaaling af Krudtets Kraft. m. Tegn. — 2den Række II. 139—168: Sammenligning mellem Styrken og Drivekraften af det norske og det franske Krud.

Søbring, Hans Thomas, Søn af Agent Christopher S. og Frederikke Fridsch, er født i Bergen 8 Septbr. 1810, blev Student fra Aalborg Skole ved Kjøbenhavns Universitet 1828, immatriculeret i Christiania 1829 og juridisk Candidat 1835; Copist i Indre-Departem., men maatte paa Grund af Blindhed tage Afsked, og er nu bosat i Kjøbenhavn. * en Datter af dansk Generalconsul i Norge Andreas Christian Gjerlew.

Therese Dunoyer af Eugene Sue. Oversat fra Originalsproget. Chra 1842. 147 S. 8.

Sørensen, Anders, født i Danmark, kom til Christianssand som Contorbetjent, og blev senere Stadsmægler sammesteds, i hvilken Stilling han døde.

Kjøbmænds og Søemænds Assistent. Chra 1817. 64 S. 8.

Sørensſen, Christian (døbt **Christen**), Søn af Grovsmed Søren Christensøn og Christence Abrahamsdatter Just, er født i Christianssand 25 Septbr. 1765, og blev Student fra sammes Skole 1782. Efterat have taget philologisk Embedsexamen blev han 1784 Hører ved sin Fødebyes Skole, og var som saadan en kort Tid constitueret Rector. Efter Faderens Ønske tog han 179* theologisk Embedsexamen, blev 1791 Aftensangsprest paa Strømsø, 1798 Sogneprest til Risøer, 1805 Sogneprest og Stiftsprovst i Christianssand, 11 Mai 1811 Biskop i Christianssand, og 27 Febr. 1823 Biskop i Agershuus, samt 1825 Overhofprædikant og 1840 tillige Universitetets Procansler. Han blev 1811 Medlem af Norske Vidensk. Selsk., 1812 Ridder af Danebroge og 1815 Commandeur af Nordstjernen, og var Storthingsmand fra Christianssand 1814, 1815 og 1816. I Aarene 1818 og 1819 opholdt han sig i Tydskland, Frankrige, England og Italien. † i sin Vogn paa en Embedsreise i Smaalenene 16 August 1845. * 1. Sophie Vilhelmine Fangen († 1793). 2. Antonette Wilhelmine Fangen († 1833), begge Døtre af Regimentsfeltskjær F. i Christianssand. (Biographi af B. Moe med Portr. i Mærkelige Nordmænd. Biogr. Notitser i Univ. Annal. 2 Række I. 98—100. Moes Efterretn. om Storthingsmænd 139 —140; Morgenbl. 1841 No. 155. 156; Mindesange sammesteds 1845, Aug. og Septbr.)

Tale ved Dr. Gislesens Bryllup. Chra 1795. 8. — William Blighs Reise til Sydhavet. Overs. af Engelsk. Kbhvn 1800. 8. — Minots Mindetale over Washington. Overs. af Engelsk. Chrsand 1805. . — Robertsens Undersøgelse ang. de Gamles Kundskab om Indien. Overs. af Engelsk. ib. 1806. 400 S. 8. — Ligtale over Biskop Keyser. Chrsand 1810. — Redigerede og udgav Bladet Bellona. (Høsten 1807 til Høsten 1809). ib. — I Platous Indberetninger om National-Festen 1811 S. 249—58: Tale ved Universitets-Festen i Christianssand. — I Chra Intell.-Sedler 1793 No. 29: Erindringer til Publica Bona (ang et Universitet i Norge, jfr. Wergelands Mnemosyne I. 17). — Leiligheds-Digte i forskjellige Blade.

Prædiken holden i Christiansands Domkirke Nytaarsdag 1814. Chrsand *1814. 16* S. 8.

Tale ved Fredsfesten i Christiansands Domkirke Nytaarsdag 1815. ib. 1815. 15 S. 8.

Indbydelse til Christiansands Stifts Menigheder i Anl. af den forestaaende Jubelfest. Chrsand 1817. 2 Bl. 4.

Det Lancasterske Underviisnings-System med Hens. t. dets Anvendelighed i Norges Almueskoler, fremstillet i Korthed. ib. 1821. VI. 72 S. 8.

Udvalg af Psalmer, uddragne af den evang.-christelige Psalmebog til Brug for den skolesøgende Ungdom. Udg. eft. Foranst. af Kirke-Departementet. Chra 1831. 4¼ Ark 8., og senere i flere Optryk paa forskj. Steder.

Indbydelse til Agershuus Stifts Menigheder i Anl. af den forestaaende Jubelfest. Chra 1837. 8 S. 4.

I Saxilds Beretning om Christianias andet Jubileum. (Chra 1825) S. 13—27: En Tale i Vor Frelsers Kirke; ligesaa i C. L. Schydtz's Efterretning om Vexelskolen i Chra. (ib. 1825.) En Tale.

I Herslebs Mindekrands (ib. 1836) S. 29—34: Tale ved Prof. Herslebs Grav; i Taler og Cantater ved Sørgefesten i Christiania i Anl. af Kong Carl Johans Død. (Chra 1844) S. 13—25: En Tale i Vor Frelsers Kirke.

Sørensen, Mauls.

Practisk Anviisning til det dobbelte italienske Bogholderi. Oversat fra 5te tydske Oplag, og Myntsorten omsat til norsk. Chra 1846. 97 S. 12.

Sørensſen, Nicolai Emanuel de Thygeson, Biskop S.s yngste Søn, er født i Christianssand 26 Septbr. 1809, blev dimitteret af Faderen 1828 og juridisk Candidat 1832; blev 1833 Copist, 1836 Fuldmægtig og 1841 Bureauchef i Marine-Depart., 1845 Auditeur ved Frederiksværns Værft, 1850 Assessor i Christiania Stiftsoverrets 2den Afdeling og 10 Novbr. 1855 Sorenskriver i Thrygstad. * 183* Marie Fangen, D. af Generalmajor i Artilleriet Christian Vilhelm F. († 1838) og Margrete Nideros († 1852).

Med-Udgiver med C. S. Bonnevie m. fl. af Magazin for Søvæsen. 2 Bind. Chra 1839—1843.

Sørensſen, Nils Berner, førnævnte Biskop S.s Broder, er født i Christianssand 14 Juli 1774, blev Student fra sammes Skole 1790, og var som medicinsk Student ansat som Candidat ved Frederiks Hospital; tog 1804 Doctorgraden i Medicinen, blev 1807 const. Physicus i Jarlsbergs Grevskab, 1809 Physicus i Bratsberg og 3 Juni 1814 Professor i Medicinen ved Norges Universitet. Ved Oprettelsen af Rigshospitalet blev han Overlæge ved sammes medicinske Afdeling, men tog Afsked fra sine Embeder 11 August 1840. † i Christiania 19 Juni 1857. Han var Ridder af Wasa- og Nordstjerne-Orden. * 13 April 1807 Elisabeth Dorothea Augusta Wejdemann (f. 14 Aug. 1787), nedennævnte Amtmand Lars W.s Søster. (Nekrolog af P. B. Hansen i Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 27).

Dissertatio inaug. anatom. sistens neurologiam narium internarum. Havn. 1804. 65 p. 8. (Anm. i Lærde Eft. 1806 No. 44; jfr. Pfaffs Nord. Archiv IV. 2 St.)

Programma. [De affectione quadam faucium ulceribus syphiliticis simillima]. Chræ 1817. 16 p. 4. (I Anl. af Fr. Holsts Doctorpromotion, hvis Autobiographi er indtaget S. 9—16).

Sørensen. Søren Anton Wilhelm, Søn af ovennævnte Biskop S., er født i Drammen 22 August 1793, blev privat dimitteret 1812 og juridisk Candidat ved Norges Universitet 1816; ansattes 1817 som Fuldmægtig i Statssecretariatet, blev 1819 Overretsprocurator i Christiania og 1822 Advocat i Høiesteret; 1839 Sorenskriver i Aker; 1827—1848 var han tillige Statsrevisor, og var Storthingsmand fra Christiania 1830, 1833, 1836, 1837, 1839, 1842 og 1845. Han var Odelsthingets Actor i Rigsretssagerne 1827 og 1836, og var paa de senere Thing Storthings-Præsident. Han blev 1839 Ridder af Nordstjernen og 1847 Commandeur af St. Olafs Orden. 19 April 1848 blev han Statsraad, og var som saadan 1852—1853 Medlem af den under Kongens Sygdom anordnede Interimsregjering i Stockholm. † i Christiania (det første Offer for Cholera) 28 Juni 1853. ⚭ Inger Frederikke Malthe, D. af Kammerraad og Foged i Ovre Romerige († som Byskriver i Christiania) Christopher M. og .... Bretteville. (jfr. A. Moes Efterretn. om Storthingsmænd S. 140. Portrait, lith. fol. Biographi med Portr. i Mærkelige Nordmænd II. Ligesaa af P. B. Hansen i Illustr. Kalender 1854. 13—17).

Actors Tilsvar i Anl. af Defensors Exceptions-Indlæg i den mod H. E. Statsminister Løvenskjold anlagte Rigsretssag. Chra 1836. 51 S. 8.

I Actions- og Defensions-Indlæg i Rigsretssagen mod Statsraad Jonas Collett (Chra 1827. 151 S. 8.) S. 3—51: Actors Deductions-Indlæg.

I Realitets-Procedure og Dom i Rigsretssagen mod . . . Løvenskjold. (ib. eod. 33. 36. 73 S. 8.) findes hans Actorat i denne Sag (jfr. Morgenbl. f. A No. 254 m. Till. og Den Constitutionelle No. 218—222).

T.

Taarvig, Hans Andreas, Søn af Lieutenant Andreas B. T. og Birgitte Marie Dedekam, er født i Arendal 1 Juni 1820, blev privat dimitteret 1849 og studerede en Tid Lovkyndighed.

Det franske Sprogs Udtale, kortfattet for Begyndere og Viderekomne. Chra 1847. 18 S. 8.

Tandberg, Jørgen Johan, Søn af Provst og Sognepræst paa Modum Johan Christian T. († 1860) og Andrea Heyerdahl Lyche, er født i Tønsberg 3 Juni 1816, blev privat dimitteret 1833 og theologisk Candidat 1838; Lærer ved Christiania Borgerskole 1840, resid. Capellan til Haus 1848, og 8 Juni 1848 Tredieprest ved Trefoldigheds Kirke i Christiania. ⚭ Marie Theodora Frølich (f. p. Fhald 13 Marts 1828), D. af Rector Jens Lyster F. og Annine Gunhilda Dahl.

Veiledning for Lærere ved Underviisning i Regning til de første Begyndere, tilligemed de fornødne Oplysninger til mine Regneopgaver. Chra 1843. 16 S. 8.

Opgaver til Zifferregning for de første Begyndere. (Efter Scholtz og Heutschel). Chra 1843. 24 S. 8.

I Theologisk Tidsskrift for den norske Kirke II. 169–204: Om de symbolske Bøger og navnlig den augsburgske Confessions 28de Artikel „om kirkelig Magt," samt dennes Anvendelse paa vore Forholde. (jfr. 235 ff.) IV. 66–106: Om kirkeligt Skriftemaal samt Forberedelse til Nadveren. VI. 599—604, VII. 193—206: Om Absolutionen.

I Prædikener af norske Geistlige I. 195—201: Prædiken paa Palmesøndag; 231—39: Prædiken paa Paaskedag.

Tandberg, Matthias Vilhelm, Forriges Halvbroder, i Faderens andet Ægteskab med Ulrike Eleonore Faye, er født i Tønsberg 2 Mai 1820, blev privat dimitteret 1840 og medicinsk Candidat 1847. Practiserende Læge i Laurvig. * Møller, D. af Grosserer Hans Eleon. M. i Porsgrund, og ovennævnte Sølvverkdirecteur M.s Broderdatter.

I *Magazin for Lægevidenskaben* 2 Række. IV. 113—132: De seneste Undersøgelser om mikroskopiske Organismer i Athmosphæren, af Ehrenberg; 305—320: Om Choleras Smitsomhed.

Tank, Carsten, Søn af Kjøbmand Nils T. og Sophie Catharine Leuch, er født paa Frederikshald 24 April 1766, opdroges til Handelen og var Grosserer i sin Fødeby, da han 2 Marts 1814 af Christian Frederik udnævntes til Regjeringsraad og Medlem af 1ste Departement for Finantserne; blev 19 Mai s. A. Statsraad, men tog om Sommeren Afsked, og vendte tilbage til sin Handelsvirksomhed. Han var Storthingsmand fra Frederikshald og Frederiksstad 1815 og 1816, samt fra Frederikshald 1821 og 1822, og døde 28 Januar 1832. * 10 Aug. 1796 Cathrine v. Cappelen (f. i Skien 1772, † 1837), D. af Kjøbmand Diderik v. C. og Petronelle Juel. (jfr. Moes Efterretn. om Storthingsm. 140 og hans Tidsskr. for Personalhistorie I. 433—434; Aalls Erindringer fl. St).

Om Rigsbanksedlernes Inddragelse og en privat Banks Oprettelse m. m. Chra (1815.) 11 S. 4.

Udtog af Forslag til Rigsbanksedlernes Inddragelse og en privat Banks Oprettelse. Chra 1815. 8 S. 8.

Individuelle Tanker, fremsatte paa Norges ordentlige Storthing 14 Juli 1815. Chra 1815. 8.

Et Lovforslag ang. Formuesskattens Erlæggelse. Chra 1815. 6 S. 8.

Forslag ang. Pengevæsenet, indgivet til Norges Storthing 23 Januar 1816, tilligemed senere tilføiede Tillægsanmærkninger. Chra (1816) 7 S. 4.

Tannæs, Arne Christophersson, Søn af Gaardbruger Christopher T. og Kari Hansdatter, er født paa Gaarden Tannæs i Nordre Odal 3 Marts 1814, blev privat dimitteret 1839 og theologisk Candidat 1844; var senere Lærer ved Bodsfængslet ved Christiania, og blev 25 August 1856 Prest ved Agershuus Fæstnings Strafanstalt. * Marie Udnæs, D. af Gaardbruger U. i Ager.

Bidrag til Sandhedens Forsvar i Anl. af et i Drammen udkommet Skrift.

under Titel: „Nogle Bemærkninger om Pontoppidans Forklaring. Udtoget og især den Omarbeidede etc." Chra 1846. 72 S. 8.

Teilman, Christian, Søn af Sognepræst i Drammen Hans T. († 1765) og Anna Brøsting, er født i Hole paa Ringerige 14 Juni 1743, blev Student 1757 og theologisk Candidat 1763; blev 1771 residerende Capellan til Modum, 1788 Sognepræst til Borge i Smaalenene og 1791 Sognepræst til Modum; tog 25 Juni 1813 Afsked og døde paa Heggen Prestegaard 27 Octbr. 1821. * (jfr. hans Skrift om Frugttræskoler S. 11—182. Nyerups og Krafts Litter.-Lexikon 599).

Christian Braunmann Tullins Samtlige Skrifter. Første Bind. Kbhvn 1770. 388 S. 8. — Anviisning til norske Frugttræskoler. Kbhvn 1797. 538 S. 8. (Anm. i Lærde Eft. f. A. No. 44; jfr. T.s Svar i f. Skr. 1797 No. 51, samt Anmærkn. i Hermoder No. 12. 104—128). — Tilbørlig Tak til Hr. C. Holst for hans Lys i Mørket. Kbhvn 1800. 8. — I Neumanns Annaler II. 61—74 og 234: Om Frugttræplantning. — I Intelligentsedlerne flere Efterretninger om hans Frugttræplantning.

Teilman, Christian Finkenhof, Forriges Søn, er født paa Modum 22 Januar 1775, blev Student fra Christiania Skole 1795 og theologisk Candidat 1799; ansattes 1800 som personel Capellan til Stokke, blev 1801 residerende Capellan til Ramnes og 23 Octbr. 1815 Sognepræst til Laurdal i Jarlsberg, hvor han døde 28 Decbr. 1827. * 1. Anna Dorothea Røder. 2. Magdalena Stibolt, D. af Skibsreder i Drammen Iver St.

I Fallesens Maanedsskrift VI. 379—402: Et Par Ord om Landsbypræsten og hans Pligter; 523—34: Hvorledes det gaaer til, at Hans Hauge kan gjøre saa stærke Fremskridt.

Telleffen, Johan Christian, Søn af Skibsfører Johan Cornelius T. og Ida Margareta Neumann, er født i Throndhjem 6 Octbr. 1774, blev Student fra Throndhjems Skole 1794, og 1808 Organist ved Throndhjems Domkirke, samt fra 1825 Bibliothekar ved Videnskabernes Selskabs Bibliothek. † 9 Novbr. 1837. * 1808 Anne Cathrine Stibolt († 1860), D. af Søcaptein Lorents Peter S. og Mette Alette Due.

Continuations-Catalog over det kgl. Norske Vidensk. Selskabs Samlinger, Bøger og Haandskrifter. Thjem 1831. 176 S. 4. — Ligesaa ere de aarlige *Tilvæxt-Cataloger* af ham.

Telleffen, Johan Cornelius, Forriges Søn, er født i Throndhjem 14 Januar 1816, blev privat dimitteret 1835 og theologisk Candidat 1840. Ansattes i Marts 1846 som Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket. * 1845 Abigael Marie Schrøder (f. i Meldalen 1818), D. af Capitain Hans Christian S. og Gertrud Aas.

Fortegnelse over de academiske Borgere ved Norges Universitet 1813—1850 i *alphab.* Orden med Anførsel af Alder, Dimission, Examina, Charakteer og an-

værende Stilling. Chra 1851. 44 S. st. 4. (Anm. af H. W. Hjelm i Mgbl. s. A. No. 174. 192; jfr. T.s Svar i No. 184).

I Morgenbladet 1857 No. 93: Om den ældste Udgave af Dorthea Engelbrektsdatters Sangoffer.

I Illustr. Nyhedsblad 1859 No. 19: Tyge Nielsens Almanak.

Testman, Peter.

Kort Beskrivelse over de vigtigste Erfaringer under et Ophold i Nord-America og paa flere dermed forbundne Reiser. Stavanger 1839. 27 S. 8.

Thaasen, Johan Edvard, Søn af Garver Søren T. († 1843) og Marthe Marie Haslum († 1841), er født i Laurvig 16 Octbr. 1825, blev Student fra Christiania Skole 1844, philologisk Candidat 1851, samt fra 1 August 1852 Adjunkt ved Christiania Kathedralskole; fik 1859 Tjenestefrihed og Reisestipendium for ved Ophold ved udenlandske Universiteter at uddanne sig til Universitetslærer i Græsk, hvorpaa han constitueredes som Lector i Græsk fra 1 Aug. 1860. 1857 Medlem af Videnskabs-Selskabet i Christiania.

Indbydelsesskrift til den offentlige Examen i Christiania Kathedralskole 1852. (1. Om Flertalsformerne i vore Intetkjønsord. 2. Antydn. til en ny Lære om vort Modersmaals Tidsformer). Chra 1852. 40 S. 8.

I Norske Univ. og Skoleannaler VI. 378—399: Danske Skoleprogrammer for 1851.

I Langes Norske Tidsskrift V. 168—193: Anmeldelse af P. H. Tregders Græske Formlære.

I *Nordisk Univers.-Tidskrift* I. 3. 88—144, II. 3. 88—169 og 4. 94—122: Er Ygdrasilmythen af christelig Oprindelse? III. 3. 138—39. 150—52: Anmeldelser af Holmboes: Traits de Budhisme en Norvège, og af Monrads: Om de classiske Studiers Betydning; 162—164: Aarsberetning fra Studenter-Samfundet.

I Morgenbladet 1857 No. 218, 226, 230, 237: Examen artium og den kgl. Proposition. (Om Afskaffelsen af latinsk Stiil og Indførelsen af Engelsk).

Tre Festtaler af ham, til Hansteen Octbr. 1856, paa 17de Mai 1857 og For Norge 4 Novbr. s. A., ere trykte i Chra Tidender.

Thaulow, Hans Henrik, Søn af Cancelliraad og Lagmand Andreas Hansen og Anna Thaulow, er født paa Kubberød ved Moss 10 Januar 1754, blev Student 1770 og theologisk Candidat 1776; personel Capellan til Moss 1779 og Sogneprest der 1790; blev 1800 Sogneprest til Stadsbygden, 1806 ligesaa til Sandsvær, som han ei tiltraadte, da han 1 Marts 1808 blev Sogneprest til Gusdal; fra 1818 til Juli 1823 var han Provst i Gudbrandsdalen. † 29 Septbr. 1823. * 1. Margreta Elisabet Stabell († 1789?), D. af Provst Johannes Bruun St. i Onsø. 2. Marie Magdalena Elisabet Wilde († 26 Marts 1811), D. af Klædefabrikant W. paa Moss. 3. Gunhild Marie Schmidt, Søster af Skattefoged Sch. i Drammen (Ovens. S. 557. Erlandsens Throndhjems Geistl. 243).

Tanker om Alterens Sacramente. Kbhvn 1782. 8. (Anm. i Lærde Eft. s. A. No. 45. Hertil udgav T. et Svar. ib. eod.) — Et Raab imod Brænde-

viin. Kbhvn 1795. — Psalmebog til Kirkeandagt. Thjem. — Skrivelse til Almuen i Stadsbøigdens Præstegjeld ang. den nye Psalmebogs Indførelse. Thjem 180*. — I Fallesens Maanedsskrift V. 88—106: Efterretning om det i Norge ved Hans N. Hauge udbredte Sværmerie. — I Christiania Intell. Sedler 1793 No. 27: Svar til Publica Bona (ang. et Universitetet i Norge. jfr. H. Wergelands Mnemosyne I. 16).

I Norsk Nationalblad, under Navnet Haaken Haraldsen Thorsklubbe, flere mindre Stykker, hvoribl. I. 147—150: Om Norges Fordringer paa Danmark; II. 13—16: Om Landvrang; 122—24: Om Odelsrettens Oprindelse, en Conjectur; XXII. 73—76: Om Danmarks Behandling mod Norge.

Thaulow, Hans Henrik, Forriges Søn, er født i Stadsbygden 6 August 1802, blev privat dimitteret 1823 og juridisk Candidat 1829; blev s. A. Copist og senere const. Fuldmægtig i Justits-Departementet, og var samtidig fra 1830 const. Protocolsecretair i Høiesteret; blev 1832 Auditeur i 2den Agersh. Infanteri-Brigade, 1838 Expeditionssecretair i Armee-Departementet og 3 Januar 1846 Sorenskriver i Laurvig. I 1850 blev han Medlem af en kgl. Commission angaaende Værnepligten og Sessionsvæsenet. * Emma Andrea Krefting (f. i Bergen 6 Novbr. 1809), D. af Notarius publ. Johan K. og Frederike Lovise Frøchen.

Fuldstændig Samling af Love og Anordninger m. v. vedk. den Norske Søret, fremstillede i tidsfølgende Orden fra 1660—1814 med Register, samt en kort Oversigt og Sammenligning af Usancer ved Forsikringer mod Søskade (se A. Ingemann). I. Chra 1841. 760 S. 8. II. 1. ib. 1843. 143. 126 S.

Hjelpekilder ved Gjennemgaaelsen af Criminalloven, indeholdende Revisions-Commissionens og Storthingets Forh. samt Justits-Dep. Foredrag. Chra 1848. 328 S. 8.

I Militairt Tidsskrift 2 Række II. 169—213, 267—365: Bemærkninger ved det af den militaire Lovcommission udarbeidede Udkast til en ny Straffelov for Norge. (Ogsaa særskilt. Chra 1844. 142 S. 8.)

I Beretningen om Rigets oeconomiske Tilstand i 1841—1845 (Chra 1847. 4.) S. 71—83: Hans som const. Amtmand afgivne Beretning om Tilstanden i Jarlsbergs og Laurvigs Amt.

I Den Constitutionelle 1836 No. 332. 335, 1837 No. 63. 65. 67. 72. 74. 79: Nogle Bemærkninger vedk. Værnepligten og Sessionsvæsenet, fornemlig i Henhold til det Lov-Udkast, der forelagdes 7de ordentlige Storthing.

I Christiania-Posten 1849 No. 301, 418, 420: Om den militaire Lovgivn.

Thaulow, Harald Conrad, Følgendes Broder, er født i Slesvig 30 Juni 1815, blev Student i Kiel 1836, og kom samme Aar til Norge som Amanuensis ved Universitetets chemiske Laboratorium; tog 1841 pharmaceutisk Examen, og fik 1843 kongelig Bevilling til Anlæg af Løve-Apotheket i Christiania. Han tilkjendtes 1853 Kronprindsens Guldmedaille for en akademisk Priisafhandling „Om den Indflydelse, som Kundskaben om Isomerien og Isomorphien har udøvet paa Naturvidenskabernes Udvikling;“ var Medlem af Apothekertaxt-Commissionen 1854, og stiftede 1858 Apotheker-Foreningen i Christiania. Æresmedlem af Apotheker-Verein i Hamborg, og Doctor philosophiæ fra Kiel. * 1844 Nicoline Munch, D. af afdøde Kapitain og Kunstmaler Jacob M. og Emerentse Barclay.

Veiledning ved qvalitativ-chemiske Analyser. For Læger og Pharmaceuter. Chra 1840. 116 S. 8. (Anm. i Den Constit. 1842 No. 64).

Om Naturvidenskabernes Studium af J. Liebig. Oversat. Chra 1841. VIII. 45 S. 8.

Donna Clara. Eine Nachtscene. Von A. Munch. Uebersetzt. Chra 1841. 31 S. 8. (Optrykt i Gutzkows Telegraph für Deutschland 1842).

Jolanthe, die Königstochter. Ein lyrisches Drama v. Henr. Hertz. Aus dem Dänischen übersetzt. (Metrisk). Altona 1847. 103 S. 8. (Anm. i Rigst. f. A. No. 138).

Ninon de Lenclos. Schauspiel in fünf Acten von H. Hertz. Als Manuskript gedruckt. (Metrisk Oversættelse). Chra 1850. 158 S. 8. Nyt Oplag. Leipzig 1852. [Erslew].

Udkast til en Pharmakopø for Norge. Prøvehefte. Chra 1855. 46 S. 8. (Anm. i Arch. f. Pharmacie VIII. 284—88, 410—25, i Chr. Post. 1855 No. 2431, med Svar fra T. i No. 2436 og Tilsvar i No. 2440; jfr. No. 2656).

Actstykker og Bemærkninger angaaende Pharmacopoea norvegica. Chra 1855. VIII. 119 S. 8. (Anm. i Morgenbl. 1855 No. 19; jfr. T. i No. 298. 346. jfr. Aktstykker og Bemærkn. til Pharm. Norv. udg. af det medicinske Selskabs Bestyrelse. I. Chra 1856. 121 S. 8.; Forhandl. ved Skand. Naturforsk. Møde i Christiania 1856. S. 513—530. Artikelen om den medicinske Blaasyre er optr. i Archiv for Pharmacie VIII. 527).

De sidste 20 Aar af Pharmaciens Historie i Norge. I. Chra 1856. 115 S. 8. (Anm. i Morgenbl. 1857 No. 93 og i Chr.-Post. f. A. No. 67. 70. jfr. No. 77. 81).

Om Rabat paa Medikamenter til offentlige Pleiestiftelser. En Forestilling til Indre-Departementet. Chra 1858. 23 S. 8.

Sendebrev til Budgetcommiteen ang. kgl. Proposition til Lov om *Examina for Pharmaceuter.* (Trykt som Manuskript). Chra 1859. 30 S. 8. (Anm. i Morgenbl. f. A. No. 328, og i Chr. Posten No. 324).

Storthingets Forhandlinger og Beslutninger betræffende *Apothekervæsenet.* I. Lov om Examina for Pharmaceuter. Chra 1860. 48 S. 8. (Anm. i Morgenbl. f. A. No. 124; jfr. Skriftets S. 37—38).

Om en ny *Plan* for en *Lærebog i Pharmacien.* Med et Anh. Chra 1860. 16 S. 8.

I *Magaz. f. Lægevidenskaben.* 2 Række. I. 93: Om Tilberedning af Aqua chlorata; 94: Ligesaa af Calcaria chlorata; 145: Analyse af den amerikanske Perlaske. II. 141—150: Om Potio Riverii; 281—95: Nogle Bemærkninger om Gifterne; 307 ff.: Om Bevaring af nogle Lægemidler i Ætherdamp; 436 ff.: Om Elexir pectorale. VIII. 843: Om Chloroform. IX. 751 ff.: Om Apotheker-Privilegier.

I *Forhandl. v. d. Skandinav. Naturforskeres tredie Møde* (i Stockholm 1841) S. 357—72: Om Cyansølvets Decompositionsevne; 449—50: Kviksølv-Oxychloryr; 451—75: Om Svovlsyrens Indvirkning paa Ferrocyankalium, og om den medicinske Blaasyre. (Ogsaa trykt i Ugeskr. f. Med. og Pharm., nedenfor).

I Wulfsbergs Beretning om Landbrugsmøder (Chra 1853) S. 26 ff.: Om Drainingens chemiske og physiske Virkning.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie I. (1842) S. 6 ff.; Om Amygdalin; S. 81—84. 93. II. 224: Om Liquor ammonii caustici; 105—108: Om Pharmacopøer i Alm. og den vordende Pharmacopoea Norvegica i Særdeleshed; 125—27, 129—31: Om Blaasyren og Amygdalin; 145—49, 153—56, 161—65, 169—74: Udsigt over Pharmaciens Historie; 261—67: Om Cyansølvets Decompositionsprodukter. (Overs. i Erdmans Journal f. Chemie 1843); 271 ff.: Om Qviksølvoxychloryr; 287—92. 301—7: Svovlsyrens Indvirkning paa Ferrocyankalium og om d. medicinske Blaasyre; 385—88: Chemisk Undersøgelse af en Vesicovaginal-Steen; 413—420: Om

Tilberedning af Planteextracter. II. (1843) S. 131—36: Anm. af Forshaells Forelæsninger over Hufelands Receptformler; 326—28, 338—44, 368, 377—83, 385—90: Udsigt over Pharmaciens Fremskridt i 1841, frit bearb. eft. Martius; 340 ff.: Om Sulphur præcipitatum. III. (1844) S. 52—54: Om pharmaceutiske Lærebøger.

I Morgenbladet 1844 No. 274. 275. 281 o. fl.: (Sex) Chemiske Breve af Liebig, frit oversatte. (Overs. i Stockholms Literaturblade 1845); No. 291: Chemikeren Liebig. 1845 No. 182: Om Grahams chemiske Lærebog; No. 189: Om Birkesaftens Anvendelse til Champagner. 1846 No. 216: Om Christianias Sangforeninger. 1848 No. 17: Et nyt Anæsthesieringsmiddel; No. 45: Det ferske og salte Kjøds nærende Egenskaber, efter Liebig. 1854 No. 44: Om en norsk Pharmacopoe; No. 109: Besynderligheder ved den pharmaceutiske Examen (Bemærkninger herved af D. A. Haanshuus i No. 165 Till.); No. 155: Et Blik i vor Pharmacie og Medicinal-Bestyrelse; No. 213. 224. 237. 244. 260. 261. 314: Den pharmaceutiske Examenscommission; No.324: Rosenbergs Lokke. 1855 No. 35. 109: Om Pharmacopoea Norvegica; No. 161: Om Christianias Muurgrændse. No. 298, 346: Anmeldelse af Aktstykker og Bemærkninger til Pharm. Norv. 1856 No. 27: Om den nye Medicinaltaxt.. 1858 No. 298, 311: Et Statscoup i Sandefjord. 1860 No. 195: Nyt fra Naturforskermødet i Kjøbenhavn. — Flere mindre Bidrag.

I Christiania Intelligents-Sedler 1845 No. 100. 112. 113. 175: Om Undersøgelsen af Gasbelysnings-Olien. (jfr. No. 86, 87. 49. 105. 106).

I Aftenbladet 1852 No. 140: Om Svangstrandsveien.

I *Polyteknisk Tidsskrift* I. (1854) No. 1: Om Svovlsyrens Anvendelse til Rengjøren af Metaller: No. 2: Om Anvend. af Kjøkkensalt i Landøkonomien.

I Christiania-Posten 1857 No. 94. 96: Arsenik i Medikamenter. 1859 No. 280 Till.: Om Doctor Jacob Dampe.

I *Fædrelandet* 1859 No. 172: Beretning om Forhandlingerne i den danske Apothekerforenings Generalforsamling.

Thaulow, Heinrich Arnold, Søn af Amtsforvalter Johan Frederik T. (født i Christiansand, † i Apenrade 30 Jan. 1833) og Caroline Henriette Tugendreich Loofft, er født i Slesvig 10 Juni 1808, blev Student i Kiel 1829, og kom i Octbr. 1830 til Christiania som Amanuensis i Chemi og Physik ved Universitetet, hvor han 1832 blev medicinsk Examinat; blev 1833 Læge i Sandefjord, hvor han istandbragte et Svovlbad, 1839 Læge ved Modums Blaafarveverk og 10 Mai 1849 tillige Distriktslæge i Ringerige og Modum, hvor han 1857 anlagde St. Olafs Staalbad. * Jan. 1834 Nicoline Andrea Margarete Vibe, Bispinde Gislesens Søster.

Die eisenhaltig-salinischen *Schwefelquellen und die Seebäder bei Sandefjord* im südlichen Norwegen in ihren Heilkräften und eigenthüml. Bademethoden u. s. w. Mit 12 Prospecten, naturhist. Zeichn. und Karten. Hamburg 1855. XII. 156 S. 8. (Anm. af H. Zeise i Hamb. Lit. und Krit. Blätter f. A. No. 43; i Magaz. f. Lægevidensk. X. 268—275; i Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 27, Morgenbl. f. A. No. 204, Fædrelandet No. 168; i Allg. med. Central-Zeitung 1855 No. 101; i Medicin. Jahrbücher 1856 No. 7, og i Drammens Tid. f. A. Jan.)

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie 1842 No. 26: Om Svovelvandet ved Sandefjord; No. 27: Om Medusa-Sliim.

I *Mag. f. Lægevidensk.* 2 R. X. 809—20: Om St. Olafskilden paa Modum. (jfr. Forhandl. herom i Medicinske Selskab X. 200—205). XIII. : Om St. *Olafs*-Kildens Badeanstalt og de i 1857 og 1858 her opnaaede Curresultater.

I Morgenbladet 1839 No. 119: Om Svovlvandet og Svovlbadet i Sandefjord. 1855 No. 178: Beretning om Sandefjords Bad. (Besv. i No. 196, med Tilsvar af T. i No 229. 230, 330; jfr. No. 314, 319, 330, 332, 341). 1860 No. 73: Om Nødvendigheden af Brugen af Jernbade samt om St. Olafs-Kildens Badeanstalt paa Modum. (jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1857 No. 32. 33).

Thaulow, Johan Friederich Andreas, Forriges Broder, er født i Byen Slesvig 19 Decbr. 1804, blev Student i Kiel 1824 og immatriculeret ved Universitetet i Christiania 1831. Efterat være naturaliseret af Storthinget 1833, blev han juridisk Candidat 1837, derpaa Copist og 1843 Fuldmægtig i Finants-Departementet, samt 18 Octbr. 1849 Toldkasserer i Sandefjord.

Vorschlag zu einem Strafgesetzbuche für das Königreich Norwegen. Auf Veranstaltung der Gesetzgebungs-Commission aus d. Norw. übersetzt. Chra 1834. 160 S. 8. — Revidierte Ausgabe. ib. 1835. 168 S. 8.

Motive zu das im 1832 herausgeg. Vorschlage zu einem Strafgesetzbuche f. d. K. Norwegen. Auf Veranstaltung u. s. w. übersetzt. Chra 1835. 439. LXXIX. S. 4.

Das Strafgesetzbuch für d. Königreich Norwegen. Uebersetzt. Chra 1843. 110 S. 8.

Thaulow, Moritz Christian Julius, Forriges Broder, er født i Slesvig 19 Novbr. 1812, gjennemgik Latinskolen i Flensborg til 1829, var derpaa i 2 Aar paa et Apothek i Oldenborg i Holsteen, og studerede 1831 en kort Tid i Kiel; kom 1832 til Christiania som Amanuensis ved Universitetets chemiske Laboratorium og physiske Cabinet, tog 1833 her anden Examen, og fik 1837 Stipendium af Statskassen for at studere Chemie og Physik i Udlandet. Han opholdt sig især i Berlin, Giessen og Paris, og tog her 1838 Examen ved den kongelige Mynt som Essayeur. Ved Hjemkomsten 1839 blev han Lector i Chemie ved Universitetet, og 10 Juli 1844 Professor. Han var tillige Medlem af den pharmaceutiske Examenscommission, og Lærer i Physik og Chemie ved den militære Høiskole. Han deeltog 1839 i det første Møde af skandinaviske Naturforskere i Gøteborg, og foretog s. A. og 1846 med offentlig Understøttelse Reiser til Sverige, Frankrige, England og Holland, for at gjøre sig bekjendt med Chemiens praktiske Fremskridt. Han var Æresmedlem af Apothekerforeningen i det nordlige Tydskland og Medlem af Videnskabs-Selskabet i Throndhjem. † i Christiania 20 Juli 1850. * 1839 Margareta Elisabet Juell (f. i Kongsberg 25 Febr. 1822, † i Chra 21 Oct. 1850), D. af afdøde Lieut. J. og Sophie Elisabet Bülow.

Chemiens Anvendelse i Agerdyrkningen. Chra 1841. 88 S. 8. (Anm. af J. Keyser i Den Const. 1842 No. 108 Till.)

Den qvalitative chemiske Analyse. Et Compendium til et praktisk Cursus i Univers. Laboratorium. Chra 1847. 36 S. 4.

I *Nyt Magaz. for Naturvidensk.* IV. 11—48: Chemisk Undersøgelse af Mineralkilden i Eidsvold.

I Univers. og Skole-Annaler 2 R. IV. 500—16: Indberetning om de med offentlig Understøttelse foretagne Reiser i Udlandet.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharm. IV. No. 20: Analyse af Hvalens Blod.

I *Poggendorffs Annalen* der Physik und Chemie 41 B. (1837) 216 ff.: Analyse eines Antimonerzes (Boulangerit) von Lapland; 635 ff.: Chemische Untersuchung des Bergholzes von Sterzing in Tyrol. 42 B. 571 ff.: Ueber d. chem. Zusammensetzung der Periklin.

I *Annalen d. Chemie und Pharmacie* XXVII. 1 ff.: Ueber d. Zusammensetzung der Rhodisonsäure; 113 ff.: Ueber die Zukkersäure. (Ogsaa i *Poggendorffs Annalen* 44. S. 497, og paa Fransk: Sur l'acide saccharique. Paris 1838); 197 ff.: Zusammensetzung des Blasenoxyds; 333 ff.: Ueber das Atomgewicht der Citronensäure. (Ogsaa i *Archiv der Pharmacie*. 1838. 16).

I Morgenbladet 1842 No. 250: Noget om Rhuëma. 1843 No. 306. 323: Om Belysning med det saakaldte Gasfluidum; No. 342: Om den nye Belysningsmethode; No. 344: Om Vandværket i Christiania. 1844 No. 9: Om Gaslampens Construction. 1849 No. 61: Om de chemiske Forelæsninger ved Universitetet (i Anl. af en Anke i No. 53).

I Den Constitutionelle 1841 No. 143 (jfr. Morgenbl. f. A. No. 144): Om Sundhedsbrønden i Eidsvold. 1842 No. 108. 111. 256. 269: Opsatser om Eidsvoldskilden; No. 273: Svar paa et Spørgsmaal i No. 270.

Theiste, Jens Mogens Aalborg, Søn af Ritmester ved Smaalenske Dragonregiment Lars Christian T. († 1822) og Anne Cathrine Aalborg, er født i Rakkestad 19 Juni 1793, blev Officier 1810 og som Premierlieutenant ved Agershusiske Skarpskytter-Regiment 1815 Adjoint i Generalstaben, samt 1821 Capitain i Armeen. Fra 1813 var han Lærer i Mathematik, Landmaaling og Fortification ved Krigsskolen, hvor han senere blev Overlærer, og blev 1838 sat surnumerær i Armeen. Han blev 1837 Ridder af Sværdordenen og 17 August 1843 Toldkasserer i Skien. Arbeidende Medlem af svenske Krigs-Vetenskaps-Akademi. * 1819 Berthe Marie Hagen (f. i Vinger 1798), D. af Sergeant Knud H.

Theoretisk-practisk Regnebog til Brug i Borgerskoler og ved Selvunderviisning. Chra 1829. (Anm. i Morgenbl. f. A. No. 248). — 2det Oplag ib. 1835. — 3die Oplag. ib. 1842. 144 S. 8. — 4de Oplag. ib. 1850. 144 S. 8.

Udtog af Geometriens første Grunde. Til Brug for Begyndere. Chra 1830. 79 S. 8 og 2 lith. Pl. (jfr. Nogle Ord af M. C. Hansen i Mgbl. 1831 No. 80. 81).

De første Grunde af den geometriske Landmaaling til Brug ved Underviisningen for Cadetterne ved den norske Krigsskole. Chra 1834. 120 S. 8. m. 3 lith. Pl.

Geometrie, aftrykt som Manuscript, til Brug for den norske Krigsskoles Cadetter og Eleverne ved det militaire Forberedelses-Institut. 1ste Deel. Planometrie, m. 3 lith. Pl. Chra 1835. 152 S. 8. 2den Deel. Stereometrie. ib. 1836. 78 S. 8.

Thesen, Guldbrand, Søn af Gaardbruger Christopher Olsen T. og Aase Gudbrandsdatter, er født paa Gaarden Thesen i Næs paa Romerige (døbt 22 Juli) 1792, blev Student fra Christiania Skole 1811 og juridisk Candidat 1815; blev 1819 Overretsprocurator, 1823 Høiesteretsadvocat, 1834 Byfoged i Christianssand og 14 Novbr. 1840 Amtmand i Romsdals Amt, fra hvilket Embede han tog Afsked 3 Mai 1853. * Frederikke Elisabeth Smith (f. i Laurvig 11 Septbr. 1803, † 6 Febr. 1839).

I Beretningen om Norges økonomiske Tilstand 1841—1845 findes hans

Beretning om Romsdals Amt S. 146—163; ligesaa i Beretningen 1846—1850 Bogstav P. 18 S. 4.

I Norsk Landbrugs-Tidende VII. (Egsæt 1854) No. 33 ff. findes hans Meddelelser paa Landbrugsmødet i Molde 1853.

I Den Constitutionelle 1836 No. 187. 196 Suppl.: Om Norges statistiske Inddeling. 1841 No. 260: Om en ny Stiftsdeling (i Anl. af en Opsats i No. 242).

I Christiansands Addr. Cont. Efterretn. 1836 No. 56. 57: Om Storthingets Opløsning („Protest" herimod i No. 58, Th.s Svar i No. 61; jfr. D. Const. f. A. No. 170. 177, samt flere Opsatser der og i Morgenbl.) 1837, No. 62. 64. 69. 79: Forskjellige polemiske Bidrag. (jfr. Mgbl. f. A. No. 251. 268). 1838 No. 9—12: Bemærkninger i Anl. af det Passerede 3 Januar d. A. — Forøvrigt flere tildeels anonyme Bidrag til dette Blad.

I Christiania-Posten 1855 No. 2447: Nogle Ord om Bestræbelserne for Landbovæsenet i Romsdals Amt.

Thilesen, Guttorm, Søn af Thile Eriksøn og Bodel Marie Guttormsdatter, er født (døbt 5 April) 1789 i Glemminge ved Frederiksstad; blev Corporal og 1809 Fændrik ved Søndenfjeldske Regiment, 1811 Premierlieut. i Christiansandske Brigade samt Brigade-Adjutant og 1828 Capitain i Armeen; 1832 Overtoldbetjent i Christiansand og 18 Januar 1839 i Christiania, hvor han døde 12 Januar 1847. * 181* Agnete Marie Olrog (f. i Chrsand 20 Octbr. 1788, i Chra 21 Marts 1853), D. af Generalskibsmaaler Peder Olrog og Johanne Cathrine Mørch.

Efterretning om de Franskes Krig i Spanien af Alb. J. M. Rocca. Oversat. Chrsand 1821. 260 S. 8.

Felttoget til Moscow i 1812. Forf. efter en Samling af officielle Actstykker af R. J. Durdent. Oversat. ib. 1822. 88 S. 8

Felttoget 1815 eller Efterretninger om de militaire Operationer, som fandt Sted i Frankrige og Belgien under de hundrede Dage, af G. Gourgaud. Oversat. ib. 1822. 211 S. 8.

Han indbød med J. J. Broch (ovenfor) til Subskription paa en Oversættelse af de 24 første Bind af Victoires, conquêtes, désastres etc. des Français de 1792 à 1815, hvilken af Mangel paa Understøttelse ei udkom.

Thilesen, Peter Christian Frederik Kraft, Forriges Søn, er født 24 Decbr. 1828 i Christiansand, blev privat dimitt. 1846 og medicinsk Candidat 1854. Deeltog i 1858 som Skibslæge i Dampcorvetten Nornens Togt.

I *Magazin f. Lægevidensk.* 2 R. IX. 328—37: Om Anvendelse af Jod i Lungetuberculose, af Piorry; 477—92, 513—30, 569—86: Nogle Tilfælde fra Rigshospitalets chirurgiske Afdeling; 587—91: Svovlvand i Christiania. XIV. 429—44: Histologisk-ophtalmoscopiske Notitser af Dr. Liebreich.

Thjodolf, Pseudonym, se **Johan Laurits Sundt.**

Thistedahl, Ole Christian, Søn af Skolelærer Johannes T. og Karen Klungeland, er født i Christiansand 15 August 1813, blev Student fra sammes Skole 1830 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1834; tilbødes 1835 en Lectorpost i Theologi ved Universitetet, som han

afflog, og blev 1842 const. Adjunkt ved Christiansſands lærde Skole, fra hvilket Embede han i Octbr. 1846 tog Afsked, for udelukkende at beskjæftige sig med en ny Oversættelse af Bibelen (jfr. Bibel-Selskabets Aarsberetninger og Storth. Forhandl. 1851. VII. 71 ff.)

Udkast til en ny Oversættelse af det Gamle Testamente er (med Undtagelse af Mosebøgerne og Psalmerne, der udarbeides af Kaurin) besørget af T., og derpaa gjennemgaaet af Professorerne C. A. Holmboe, Caspari og J. P. Kaurin (nu Biskop). Oversættelsen af de kanoniske Skrifter er færdig fra T.s Haand, og af Revisionen staaer nu kun Halvdelen af Esaias, Jeremias, samt Ezechiel og begge Krønikernes Bøger tilbage. De reviderede kanoniske Bøger ere alle trykte, undtagen Daniel.

Thomas, Stephan Henry, født i England omtr. 1815, Bestyrer af Kaafjordens Kobberverk i Alten; blev Storthingsmand fra Finmarkens Amt 1857, men erholdt 5 Juni Storthingets Tilladelse til at fratræde, da han havde modtaget Ansættelse som Bestyrer af et engelsk Selskabs Gruber i Chile, og saaledes forlod Norge.

Om Jernbaner og den elektriske Telegraf. Tromsø 1852. 158 S. 8.

Thomasen, Th.

Vidnesbyrd og Bekjendelser om nogle Puncter i vor christelige Troeslære til Sandhedens Stadfæstelse og Usandhedens Modbeviisning. Chra 1851. 54 S. 8.

Thorar fra Thjøttø, Pseudonym.

For arme Brødre. Chra 1847. 23 S. 16.
Unge Hjerter. Digt. ib. eod. 24 S. 16.

Thoresen, Edvard T.

Guldstjernen, en Samling af Eventyr. Udgivet. Chra 1843. 88 S. 12.

Thoresen, Hans Conrad, Søn af Bødker Herman T. og Anne Sophie Albertine Wather, er født i Tønsberg 28 Juli 1802, blev privat dimitteret 1821 og theologisk Candidat 1825; blev 1826 Sognepræst til Stranden paa Søndmøre, 1828 ligesaa til Herrø, s. A. Provst i søndre Søndmøre, og 14 Juli 1843 Sognepræst til Korskirken i Bergen. † 11 Juni 1858. * 1. 30 Decbr. 1826 Marie Dorothea Sophie Münster († 1827), D. af Provst Morten Wendelboe M. p. Voss og Henriette Antonette Melchior. 2. 3 Juni 1830 Sara Margrete Daae (f. 1 Apr. 1806, † 10 Mai 1841), D. af Sognepræst i Veø Johan Christopher Haar D. og Susanna Gryten. 3. Anna Magdalena Kragh fra Danmark.

I Prædikener af norske Geistlige. II. 87—94: Prædiken paa 8 Søndefter Trefoldighed; 147—154: Prædiken p. 23 Sønd. eft. Trefoldighed.

Thoresen, Nils Windfeldt, Søn af Sognepræst til Borge i Borgesyssel Thore T. († 1850) og Ida Møller, er født i Kirkegroven i Hvideseid, hvor Faderen da var Seminarielærer, 8 Mai 1823, Student fra Skiens Skole 1842 og medicinsk Candidat 1848; blev kort derefter praktiserende Læge og Badelæge i Eidsvold.

I *Magaz. f. Lægevidenskaben* 2 R. V. 301—16: Eidsvoldsbadet (1850); VI. 330—53: Eidsvoldsbadet 1851; VIII. 273—83: Eidsvolds Bad 1852 og 1853. XII. 545—59: Beretning om Eidsvoldsbadet i 1857.

Thorne, Johan Frederik, Søn af Kjøbmand Amund Linnæs T. († 1827) og Frederikke Vilhelmine Schwencke († 1820), er født paa Bragernes 23 Septbr. 1801, blev 1827 Kjøbmand i sin Fødeby, fra hvilken han var Storthingsmand i 1833, 1839, 1845 og 1848, og deeltog i 1841 som norsk Befuldmægtiget i at afslutte en Tractat med Danmark angaaende Øresundstolden, i hvilken Anledning han 1842 blev Ridder af Nordstjernen og af Danebroge. Han var 1837—1843 Stadshauptmand i Drammen, og en af Stifterne af Buskeruds Landboforening og af Drammens og Holmestrands Søassuranceselskab. Han var tillige dansk og hollandsk Vice-Consul i Drammen, men maatte i 1848 standse sin udbredte Virksomhed som Handelsmand og Brugseier. † i Drammen 7 Marts 1854. * 1. 1825 Henriette Dorothea Schive († 183*). 2. 1842 Rine Johanne Paasche fra Kjøbenhavn.

Forslag til en forandret Korntoldlov. Chra 1830. 13 S. fol. (jfr. J. L. Arups Bemærkninger ovenfor).

Forslag til Nedsættelse i Udførselstolden paa Trælast. ib. 1833. 8 S. fol.

I Norsk Handelstidende 1828 No. 261. 262: Om de engelske Toldloves Virkning paa Norges Trælasthandel.

I Morgenbladet 1828 No. 361. 362: Om Brandfeil i Ildebrandstilfælde. 1838 No. 308 Till.: Om Bankbestyrelsen og den nærværende Discontering. 1859 No. 18: Om Bankens Discontering.

I Nyeste Skilderi af Christiania 1829 No. 3—6: Noget angaaende Trælasttolden. No. 97. 98: Ang. Kornpriserne.

I Den Constitutionelle 1836 No. 59. 60: Underhandlinger om den engelske Trælasttolds Forandring; No. 208: Bemærkninger i Anl. af General Grev Bjørnstjernas Skrivelse til Statsraad Grev Wedel Jarlsberg.

Forskjellige Taler, Sange og Leilighedsdigte af ham ere deels særskilt udgivne, deels trykte i Drammens og Christianias Dagblade, deels utrykte.

Thorne, Søren Wilhelm, Foregaaendes Broder, er født i Drammen 29 Mai 1804, blev Student fra sammes Skole 1823 og theologisk Candidat 1829; blev i Juli s. A. Timelærer ved Drammens Skole, blev 1831 Sognepræst til Haaland, 1840 til Leganger, 1847 Provst i Ytre Sogns Provsti og 12 Juli 1848 Sognepræst til Kongsberg, fra hvilken Stad han var Storthingsmand 1854, 1857, 1858 og 1859. * 1. Alette Christine Stillesen (f. p. Bragnes 22 Aug. 1805, † 21 Septbr. 1849). 2. 1853 Thale Caroline Schriver (f. i Land 9 Juni 1825), D. af Districtslæge Henrik S. og Sophie Sylow.

I Ugeskrift f. Medicin og Pharmacie IV. No. 16. 17: Om Spedalskheden i Legangers Præstegjeld Octbr. 1844.

I Norsk Rigstidende 1848 No. 48. 52: Billeder fra Sogn (Feuilleton).

Digte af ham findes trykte i Ugebladet Hermoder V—VII.; i Morgenbl. 1827 No. 321. 1841 No. 95; Chr. Posten No. 172: Gaader og Charader i Børnevennen V. og VI. o. fl. St.

Thorson, Einar, formeentlig en Pseudonym.

Nytaarsgave for Friheds- og Fædrelandsvenner. Udgivet. Chra 1831. 3 Ark. 8.
Sange for Venner af Frihed og Fædreland. 1ste Hefte. Udgivet. ib. 1832. 8.

Thoschlag, Friederich Wilhelm, født 1813 i Elmshorn i Holsteen, kom 1833 til Norge og er siden 1834 Stadsmusicus og Musiklærer i Arendal.

Musikalsk Søndagsblad No. 1—26 (Aug. 1839 til April 1840). Arendal.

Thrane, David, Søn af Kjøbmand, Justitsraad Paul Th. († 1830), er født i Christiania, var selv Kjøbmand sammestedes, og blev derefter Meddirecteur i Norges midlertidige Rigsbank, ved hvis Bestyrelse han begik Underslæb, der opdagedes 1817. † i Drammen 1832. * Helene Sophie Bull.

Udkast til en nærmere udarbeidende Plan for Indløsningen af den nærværende Seddelmasse og Oprettelsen af en ny Bank. Chra 1815. 29 S. 8. (anon.)
Et Par Ord om Sølvværdie. ib. eod. 13 S. 8. (anonymt).

Thrane, David, Forriges Søn, er født i Christiania 26 August 1814, og blev privat dimitteret 1833; tog derpaa Officiersexamen, og blev 1836 Secondlieutenant i 2 Agersh. Inf. Brigade, 1843 Premierlieutenant og 3 Juni 1854 Compagnichef. * Gurine Marie Nielsen (f. i Christiania 24 Septbr. 1810), D. af Skræddermester Halvor N. og Cathrine Marie Galschiøt.

Rentes-Regning. Til Brug for Krigsskolens og det militaire Forberedelses-Instituts Elever af Dørker (ɔ: D. Thrane.) Chra 1836. 16 S. 8.

Thrane, Marcus Møller, Forriges Broder, er født i Christiania 14 Octbr. 1817, blev privat dimitteret 1840 og studerede Theologi. Han var imidlertid Medbestyrer af en Skole i Christiania, senere Privatlærer paa Lillehammer, i Aasgaardstrand og Modum; begyndte efterhaanden at virke paa den arbeidende Klasse og organisere Arbeider-Foreninger, men da Agitationen, især under et Centralmøde paa Ladegaardsøen ved Christiania i Juni 1851, blev truende, blev han tilligemed flere Hovedmænd fængslet, og med disse af Høiesteret 25 Juni 1855 dømt til Strafarbeide. Efter udstaaet Straf ernærer han sig som Photographist. * 1841 Josephine Buch. (Biogr. Notits i »Nordmanden« 1855 No. 14—15. jfr. Norsk Retstidende 1855 No. 28—33).

Redaktør af Drammens Adresse fra 1 Aug. 1848 og til Begynd. af 1849.
Redaktør af Arbeider-Foreningernes Blad. For Arbeidsmandens Oplysning og bedre Fremtid. (Begyndte i Drammen 5 Mai 1849, fortsat i Christiania. 1 No. 4. om Ugen. Fratraadte Redaktionen 1 Januar 1851; jfr. Th. Abildgaard).
Rundskrivelse til Arbeiderforeningerne. Chra 1852. 8.
I Morgenbladet 1848 No. 134, 150, 151: Om Schleswig og Danmark. (jfr. No. 137 (af P. A. Munch), 140 (af Chr. Lange). 144).
I Daas Norske Tilskuer 1852 No. 41: Om Arbeidernes Ministerium.
I Christiania-Posten 1852 No. 1251, 1280, 81: Tvisten mellem M. T. og Centralbestyrelsen om Arbeiderforeningernes Blad. (jfr. No. 1235, 40, 60, 94).

Thrane, William, Søn af Kjøbmand og Justitsraad Paul T. og Juditha Abigael Clausen, er født i Christiania 2 Febr. 1807, blev

privat dimitteret 1827 og theologisk Candidat 1843. Nedsatte sig 1848 som Bogtrykker i Brevig. *

Alphabetisk Register til Langes græske Grammatik. 2den Udgave (1830. Uden Aar og Trykkested). 17 S. 8.

Betragtninger over Skolevæsenet, tilligemed nogle Forslag til sammes Forbedring af S. F. Chra 1832. 68 S 8. (anm. i Morgenbl. f. A. No. 333).

Første Bog af Homers Odyssee, oversat til Veiledning for dem, der forberede sig til examen artium. Chra 1835. 32 S. 8.

Platons Dialog Crito udgiven. ib. eod. 24 S. 8. — Platons Dialog Kriton, med grammatikalske og historiske Oplysninger oversat. Chra 1844. 32 S. 8.

Bion og Moschus. Idylliske Digte. Udgivne. Chra 1836. 36 S. 8. — Idylliske Digte af Bion og Moschus. Til Veiledning for Studerende oversatte. ib. 1848. VII. 48 S. 8.

Kortfattet alphabetisk-topografisk Ordbog over Norge. Chra 1841. IV. 80 S. 8.

I Morgenbladet 1838 No. 349. 358. 360. 362: Nogle Ord om en ligelig Fordeling af Skoleholdet paa Landet.

Ligesaa har han i Huusvennen (?) leveret Prøver af en Oversættelse af Sappho, og i Den Frimodige en Chorsang af Sophokles.

Grundlagde 1848 Brevigs Adresse-Tidende, som han siden den Tid har udgivet.

Thrap, Daniel Smith, Søn af Byfoged Nils Andreas T. († 9 Novbr. 1856) og Maren Kirstine Bonnevie († 1838), er født i Frederiksværn 18 Septbr. 1832, blev privat dimitteret 1851 og theologisk Candidat 1856, hvorpaa han ansattes som Lærer ved en Skole i Bergen. * 17 Septbr. 1858 Giertrudine Thrap Hagelsteen (f. i Bergen 14 Juli 1836), D. af Kjøbmand Johan H. og Laura Katarina Thrap.

O. v. Gerlach, Bibelen eller Den hellige Skrift. 2den Deel. Det gamle Testamentes Skrifter. II. Oversat ved C. Nicolaysen og D. Thrap. Chra 1858. 364 S. 8. (T. har oversat 2 Sam., 1 og 2 Kong., 1 og 2 Krøn. Bøger, Esras, Nehemias, Esther, Job, Psalmerne, Høisangen og Ordsprogene).

I Christiania-Posten 1856: Anmeldelser af norske og danske religiøse Skrifter, hvoribl. i No. 2754, 2983, 3036, 3049; No. 2813: Nekrolog over H. D. G. Barth. No. 2932, 2939: Om Daabstvistighederne i Danmark. 1857 No. 3036: Om Intollerance.

I Skilling-Magaz. 1856 Decbr.: Philip Melanchton. 1857 Jan.: Bernt Anker.

I Aftenbladet 1857, 4 og 16 April: Om Universitetets Forhold til de theologiske Studenters christelige Livsudvikling. (Mod Norsk Kirketidende, hvori B. Muus svarede).

Throndsen, Knud, Søn af Gaardbruger Thrond Gudbrandssøn Hodne (Horne), † 1856 i America, og Thora Olsdatter Draker, er født paa øvre Lommen i Slidre 22 Octbr. 1830, blev 1848 dimitteret fra Askers Skolelærer-Seminarium, og tog, privat dimitteret, Examen artium 1860.

Bibelske Fortællinger og Riim for Smaabørn Chra 1855. VIII. 104 S. 8. (anm. i Morgenbl., i Illustr. Nyhedsbl. f. A. No. 49 og i Vigs Norske Folkeskole).

„Den kjære Bog“ eller Barnet i Alvor og Spøg, i Billeder og Riim af A. Thienemann. Oversat. Chra 1855. S. 8. (anm. i Ill. Nyhedsblad f. A. No. 50).

Udvalgte Fabler med Billeder for Børn. Overs. efter O. Speckters tydske Original. Chra 1856.

Christelig Tankealmanak af Syrén. Oversat af Svensk. Sarpsborg 1856. 66 S. 8.

Et Alvorsord til de Troende i Anl. af de farlige Tider. Sarpsborg, 1856. (Særskilt Aftryk af „Sarpen,“ hvori tillige et Angreb paa Skriftet og et Forsvar af Forfatteren).

I Folkevennen II. 108: Et Sagn paa Bygdemaal.

I Den Norske Folkeskole I. 219: Anmeldelse med Svar fra Sognepr. Knudsen.

I Morgenbladet forskjellige Opsatser, deels med Navn deels med Mærke K. T. eller 20, samt Digte (1855 No. 235. 263. 273).

I Sarpen 1855 Correspondancer fra Christiania; No. 70: Ravnekongen, Digt. — Forskjellige Bidrag til Illustreret Folkeblad.

Thue, Henning Junghans, Søn af Kjøbmand Nicolai T. og Catharine Bugge, er født i Grimstad 9 Novbr. 1815, tog examen artium 1834 og philologisk Embedsexamen 1840, begge med Udmærkelse; blev derefter Universitets-Stipendiat, og studerede som saadan ved Kjøbenhavns Universitet i ½ Aar, og foretog derpaa 1842 med offentligt Stipendium en Reise til Tydskland, Italien, Frankrige og England, for at studere klassisk Archæologie og de nyere Sprogs Literaturhistorie. Efter Hjemkomsten 1844 blev han constitueret som Overlærer og Bestyrer af Arendals Middel- og Realskole. Decbr. 1848 blev han Lector i Græsk ved Universitetet, og døde ugift i Stuttgard 15 Januar 1851. (Hans Levnet af M. J. Monrad samt Portrait foran dennes Udgave af hans Efterladte Arbeider).

Troubadourpoesien og Troubadourerne. (Særsk. Aftr. af *Nor* II.) Kra 1843. 184 S. 8.

Læsebog i Modersmaalet for Norske og Danske tilligemed en Exempelsamling af den svenske Literatur, og med æsthetiske og literaturhistoriske Oplysninger. Kra 1846. XXII. 804 S. 8. (anm. af K. Knudsen i Univers. og Skole-Annal. 2 R. IV. 343—58, og af R. Olsen i Liter. Tid. No. 15. 16. (jfr. T.s Svar i No. 17, Till. til No. 18 og No. 20).

Norsk Anthologi, udgiven. Kbhvn 1847. 224 S. 8.

Efterladte Arbeider i Vers og Prosa. Udg. med Forf.s Levnet som Fortale af M. J. Monrad. Chra 1853. XII. 168 S. 8. med T.s Portrait. (anm. af Udg. i Norsk Tidsskr. VI. 306—8).

Udgiver af Norske Universitets- og Skole-Annaler 2den Række I—III. (Chra 1841—46. 8. 488, 640 og 640 S. jfr. Den Constit. 1841 No. 96 og 201), hvori af ham: III. 741—86: Beretning om hans i 1842—44 foretagne Reise i Udlandet.

I Tidsskriftet *Nor* II. 87—98: Om Pytheas fra Marseille og hans Reiser til det nordlige Europa. (anm. i Den Const. 1841 No. 93); 299—482: Om Troubadourene og Troubadourpoesien. (Særskilt ovenfor).

I Norsk Tidsskrift for Vid. og Lit. I. 203—5: Anmeld. af Th. Reginalds Novelle Lys og Skygge; 290—304: Anm. af Keysers Nordmændenes Religionsforfatning og af Munchs Nordm. Gudelære; 410—12: Anm. af F. Bugges Træk af Tragediens ældste Historie. III. 208—10: Anm. af Univers. og Skole-Annaler. 2 R. V.

I Den Constitutionelle 1839 No. 321: Anm. af H. O. Bloms Den hjemkomne Søn.

I Bladet Tiden 1840 No. 87, 90, 91, 100, 120, 130: Skizzer af vore Universitetsforholde; No. 174: Anm. af A. Munchs Donna Clara. 1841 No. 16: En latinsk Disputats; No. 45: Prøveforelæsninger; No. 73: Athenæslaget.

I Morgenbladet 1841 No. 43, 44, 46, 61, 73, 123: Skizzer af Hovedstadsvet; No. 92: Anm. af Wergelands Constitutions-Historie; No. 124: Anm. af Munchs Nordens Gudelære; No. 136: Anm. af Munch-Ræders Constitutionshistorie. 1844 No. 01. 308: Reiseskizzer fra Italien.

I Afholds-Tidende IV. (1846) 129—136: Tale ved Arendals Afholdsforenings Aarsmøde 1845.

I Christiania-Posten 1849 No. 193. 196: Demokratiets Udvikling i Hellas til og med Solon: No. 286. 288: Ang. P. A. Munchs Angreb paa Skandinavismen; No. 302: Harald Haarfager, Dronning Margreta og Gabriel Ueland.

Digte af ham findes spredte i Morgenbladet, Den Constitutionelle, Portefeuillen, Heimdal, Wergelands Visebog for Sømænd, Studentersamfundets Sangsamling, Nat og Dag, Forhandlinger ved de Skand. Naturforskeres 3die Møde, o. fl. St.

Thulstrup, Magnus Andreas, Søn af Justitsraad og Raadmand i Kjøbenhavn Jørgen Th. († 1794) og Cecilie Catharine Walbom († 80 Aar gl. 1815 og nedstammede i lige Linie fra M. Luther), er født i Kjøbenhavn 13 April 1769, blev Student fra Roeskilde Skole 1786, blev 1787 chirurgisk Reservecandidat og 1788 chirurgisk Candidat ved Frederiks Hospital, tog 1791 chirurgisk Examen, blev Reservechirurg og 1793 Underchirurg ved nævnte Hospital, 1797 Regimentschirurg ved Norske Jægercorps og Chirurg ved det militaire Institut i Christiania. I 1800 og 1801 besøgte han med kgl. Tilladelse Tydskland og Frankrige, for at studere Krigsmedicinen, blev 1801 Regimentschirurg ved Oplandske Regiment og Stabschirurg ved den norske Armee; 1809 tillige første Medlem af det kgl. norske Sundheds-Collegium, 1813 Medlem af Directionen for Norges militaire Medicinalvæsen, 3 Juni 1814 tillige Professor i Chirurgi og Fødselsvidenskab ved Norges Universitet; 1817 Doctor medicinæ ved Æresdiplom fra Kjøbenhavns Universitet. Ved Armeeforandringen 1818 afgik han som Regimentschirurg, men blev staaende som Armeens øverste Læge, fra 1819 med Benævnelse General-Chirurg. 1818 blev han første Livlæge hos Kong Carl Johan, og var som saadan nærværende ved Kong Oscars Børns Fødsel; blev 1815 Ridder af Wasa, 1825 af Nordstjernen (senere i Brillanter), 1832 Commandeur og 1839 Storkors af Wasa, samt ved Naturforskermødet i Kjøbenhavn 1840 Commandeur af Danebroge. Han var fra Rigshospitalets Oprettelse Medlem af dets Direction samt Overchirurg, Overlæge ved Fødselsstiftelsen og Bestyrer af Jordemoderskolen indtil 1836, da han nedlagde disse Embeder, og har forøvigt været Medlem af forskjellige kongelige Commissioner, Medicinalvæsenet vedkommende. I 1842 festligholdtes hans 50aarige Embedsjubilæum. Han blev 1814 Medlem af Svenska Läkare-Sällskapet, Æresmedlem af det svenske Sundheds-Collegium 1818, Medlem

af kgl. medicinske Selskab i Kjøbenhavn 1817, af kgl. Gøteborgske Vetenskaps- och Witterhets-Samhälle 1819, af Kgl. Krigs-Vetenskab-Academien i Stockholm 1820, og er en af Lægeforeningens Stiftere i Christiania. † i Christiania 18 Mai 1844. * 19 Juni 1799 Eleonore Clausen-Kaas († i Christiania 11 Septbr. 1833 som Statsfrue), D. af Conrad C., Eier af Bærums Jernverk († 1786) og Kirsten Nielsen, der siden ægtede Geheime-Statsminister og Cancellipræsident Frederik Julius Kaas. (Autobiographi i Kbhvns Acta solennia ved Univers.-Festen 1817, 28—30. Nekrolog af F. Holst i Norsk Mag. f. Lægevidensk. VIII. 335—341, hvoraf Biographien i Erslews Forf.-Lex. III. 379—80. Portrait, malet af Vigneron, lith. af Thierry. fol. jfr. Callisens Schriftst.-Lexicon XIX. 233—34; XXXIII. 31. Eyr XI. 321—22; Ugeskr. f. Medicin I. 166—68. o. fl. St. Magaz. f. dansk Adelshistorie I. 186).

I Physs.-oecon. og medico-chirurg. Bibliothek I. 400-403: Beskrivelse over en betydelig Hævelse i Æggestokken; 403—407: Beskrivelse over et efter Anseende ubetydeligt, men dog dødeligt Hovedsaar. II. 121—33, 353—71, III. 26—40: Kort Udsigt over Operationen af Bandbrok.

I *Magaz. f. Naturvidensk.* V. 90—101: Moderens Bristning under Fødselen.

Hans *Autobiographi* i ovennævnte Acta solennia Univers. Havniens. 1817. 28—30.

Thurmann, Lars, Søn af Sogneprest Lars T. († i Hof 1821) og Aasille Agathe Bacher, er født i Hof i Jarlsberg 3 Juli 1802, blev blev privat dimitteret 1827, juridisk Candidat 1835, samt fra 1836—185* Copist i Finants-Departementet, og opholder sig nu paa Røraas. * Kirsten Damsgaard.

Handels-Correspondence eller Veiledning i at skrive Handelsbreve. En Haandbog for vordende Kjøbmænd. Chra 1840. IV. 148 S. 8.

Supplement til O. H. Rolffens norske Landbo-Ret. Udg. under Forf.s Tilsyn. Chra 1850. 35 S. 8.

Samling af Love, Forordninger, Rescripter og Resolutioner m. v. vedk. Læger, Apothekere, Dyrlæger og Gjordemødre i Kgr. Norge. Samlet og udgivet. Med alfab. Register. Chra 1851. 375 S. 8.

Forretningsbog for Handlende og Søfarende. En Samling af de senere Love og Resolutioner vedk. Handel og Søfart, tilligemed de fra 1 Juli 1854 gjældende Toldtariffer, samt de nyeste Handels- og Sø-Usancer. Chra 1854. 112 S. 8.

Tidemand, Emil, Søn af Kammerraad og Toldinspecteur Christen T. († 1838) og Johanne Henriette Haste († 1859), er født i Mandal 4 Mai 1812, blev Student fra Christiansands Skole 1829 og juridisk Candidat 1837, samt 1838 Copist i Finants-Departementets Afdeling for det Indre. Han opholdt sig i 3½ Aar 1850—53 i Udlandet, især i Düsseldorf, samt fra Høsten 1854 til Høsten 1856 i Paris, var Norges Commissair ved Kunst-Udstillingen sammesteds, og blev ved den Leilighed Ridder af Æreslegionen. 12 Octbr. 1857 blev han Fuldmægtig i Departementet for det Indre.

Siden 1843 Medarbeider i Morgenbladet, især vedk. norsk Kunst. Af hans jævnlige Bidrag i denne Retning kan her alene nogle af de vigtigste anføres. 1843 No. 352. 353. 1844 No. 7. 8. 46. 195: Om en Altertavle til vor Frelsers Kirke (jfr. 1849 No. 242); No. 100. 101: Om Bygningsvæsenet i Christiania; No. 171 og Den Constitut. 1845 No. 49. 83: Om et Monument for Carl Johan; No. 204. 217. 245. 246: Om de nye Universitets-Bygninger (jfr. D. Constitut. s. A. No. 258 og T.s Svar i No. 267); No. 259: Om Gudes første Billede; No. 323, 24, 26: Kunstforeningens Billeder 1843—44. 1845 No. 23, 24, 26: Wilh. Kaulbach og hans Hunner-Slag; No. 111. 115: Om Forholdet mellem Kunst og Haandverk; No. 176: Anm. af (Konows) Reise fra Chra til Bergen; No. 177: Morgenvisit i et Maler-Atelier; No. 317. 18. 21: Kunstforeningens Billeder 1844—45. 1846 (i Aarets Løb) Breve fra Düsseldorf; No. 283. 1847 No. 59. 96. 100. 166. 227. 243. 1848 No. 16. 44. 58. 72. 79. 93. 121. 132. 191. 198. 205. 212. 226. 235. 247. 254. 262. 275. 296. 303 319. 324. 354. 359. 1849 No. 6. 22. 50. 79. 89. 91. 95. 97. 145. 150. 152. 166. 169. 173. 182. 189. 208. 211. 231. 232. 248. 250. 270. 287. 292. 294. 344. 1850 No. 6. 10. 13. 18. 53. 57. 62. 125. 1853 No. 349. 355. 1854 No. 15 21. 29. 36. 57. 72. 82. 87. 101. 113. 134. 143. 204. 212. 236. 274. 285. 293. 295. 320. 323. 1858 No. 119. 130. 131. 142. 160. 176. 177. 182. 208. 266. 271. 278. 294. 305. 341. 1859. No. 3. 35. 76. 112. 149. 150. 157. 187. 254. 264. 268. 269. 271. 282. 288. 303. 320. 1860 No. 19. 36. 38. 48. 78. 92. 115. 142. 145: Kunst-Notitser og Anmeldelser. 1846 No. 335 Till.: Kunstforeningen 1845—46; No. 362: Reise-Erindringer. 1847 No. 166: Vigna Campana, et Dagbogsfragment; No. 271. 294: Om Slotsfaçadens nye Midtparti; No. 332. 33: Kunstforeningen 1846—47; No. 339: Anmeld. af R. Olsens Salonen. 1848 No. 293: Om et Monument for Henr. Wergeland; No. 332. 333: Kunstforeningen 1847—48. 1849 No. 18. 32. 89. 173. 185: Om norske Steenbygninger, Trækirker m. m. (jfr. Chr.-Post. No. 169); No. 37: Hans Johnsen Budal; No. 169. 175: Frants Bøe; No. 158. 166. 181. 302. 1850 No. 29. 65. 92. 94: Om Tomten for Christiania nye Kirke; No. 219. 233: Om Slotsparken; No. 336. 343. 350: Bemærkn. ved en Kunstanmeldelse i Rigstidenden; No. 354: Kunstforeningen 1848—49. 1850 No. 26: Asyl for fattige Haandverkere; No. 128: Et Bygverks Indre og Ydre. 1850—53: Correspondencer fra Udlandet, især vedk. Kunsten. 1853 No. 341. 358. 1854 No. 176. 224: Akroteriet paa Universitets-Bygningen. 1854 No. 235. 242: Tomt for Storthingsbygningen. 1858 No. 108. 112. 114: Om planmæssig Bebyggelse af de afbrændte Kvarterer i Christiania; No. 315: Storthingsbygningens Overdragelse til Prof. Hansen; No. 317. 325. 329. 332. 346: Om Genresculptur og Genremaleriets Væsen. 1859 No. 11. 17. 23: Ungkarlboliger; No. 89, 117, 25, 26, 68: Storthingsbygningen; No. 125. 128—31. 136. 140: Storthingsbygnings-Sagen; No. 163. 173: Nekrolog over Billedhugger Michelsen.

I Skilling-Magazin 1844 No. 45—49: Paaskefesten i Rom.

I *Fædrelandet* 1845, 12, 13 Marts, 4 Juni: Om norske Kunst- og Byggeforholde.

I Den Constitutionelle 1846 No. 122. 24. 28: Vesuv og dets Krater.

I Norsk Rigstidende 1847 No. 112. 119: En Nonne-Indklædning; August: St. Peters-Kuppelen og dens nærmeste Omgivelser; No. 148. 154. 170: Villaerne Borghese, Miliz, Albani og Torlonia; No. 207: Træplantning i Christiania; No. 301. 308. 1848 No. 15. 45. 62. 94: En Udflugt til Albaner- og Sabiner-Bjergene. 1848 No. 201. 213. 228, 262. 295. 319. 357. 1849 No. 19. 32 68: Kunstnotitser; No. 273: Om Slagterboderne.

I Tønsbergs *Norske Folkelivsbilleder* (Chra 1854. fol.) har han skrevet Indledningen om Scheurens Titelblad til samme.

I Aftenbladet 1857 Jan.: Nogle Bemærkn. ved Paastanden om vore Kunstneres Denationalisering ved Ophold i Udlandet. 1858 No. 23. 36. 54: Trefoldigheds-Kirkens Altertavle.

Tidemand, Nicolai, Søn af Forvalter ved Kongsbergs Magazin i Drammen Christen T. og Antonette Friisenberg, er født i Drammen 30 August 1766; mistede i Barndommen sine Forældre, og indtraadte 1782 i det Nordenfjeldske Infanteri-Regiment, hvori han 1784 blev Secondlieutenant og deeltog 1788 som Brigade-Adjutant i det korte Felttog i Sverige. Herfra fulgte han Kronprinds Frederik til Kjøbenhavn, hvor han blev Lieutenant i dennes Regiment, forflyttedes 1792 til 1ste jydske Regiment, ansattes 1795 ved den topografiske Opmaaling i Danmark, og blev 1799 Capitain. 1801 overdroges ham Befæstningen af Kyholm paa Samsø, 1803 og 1805—1806 laa han med sit Regiment i Holsteen og blev 1806 Major; overdroges 1807 at istandsætte Nyborgs forfaldne Fæstningsværker, og havde derpaa 1807—1810 Commandoen paa Samsø; 1811 blev han Bataillons-Commandeur i 2det jydske Regiment og kort efter Oberstlieutenant, 1812 Ridder af Danebrog og s. A. Commandeur for Regimentet, i hvilken Stilling han forblev, til han 6 Juni 1815 tog Afsked af dansk Tjeneste som Oberst, og vendte hjem til Norge. Her blev han Adjutant hos Kongen og 4 Novbr. 1815 Oberst à la suite, samt 1816 Ridder af Sværdordenen, men hans Forventning om Ansættelse i activ Tjeneste opfyldtes ikke. † i Drammen 12 April 1828. * 1800 Christiane Jensen, hvis Fader var Oberst i dansk Tjeneste. (Nekrolog af J. A. Hjelm foran T.s Skrift Om sammensatte Staters Foreningsmaade. I Uddrag i Morgenbl. 1829 No. 103. Gravsang af H. A. Bjerregaard i Rigstidenden 1828 No. 37).

Scharnhorsts Tactik Oversat. Kbhvn 1792. 8.

Om sammensatte Staters Foreningsmaade tilligemed et politisk Blik paa Regjeringsformerne. Af en Normand (Udg. af J. A. Hjelm). Chra 1829. XLVI. 137 S. 8. (Et Par Uddrag i Morgenbl. 1825 No. 207—209). — Oversat paa Tydsk. Leipzig 1830.

I Hjelms Norske Maanedsskrift I. —164: Om den nærvær. militaire Forfremmelsesmaade eller Vilkaarlighedssystemet. (jfr. Nyeste Skild. af Chra 1831 No. 1); 177—229: En Krigsmarine bør udgjøre Hovedforsvaret i den Skand. Halvøes Defensivsystem (før trykt i Morgenbl. 1826 No. 322—340); 371—428: Politisk Epistel. II. 341—388: Militair.-histor. Sammenligning mell. den naturl. Beskaffenhed af Grækenlands fordums og den Skand. Halvøes nuværende Krigsskueplads, samt deraf flydende Overeensstemmelse i Grundprinciperne for begges Krigssystem. III. 40—76: Korte Bemærkn. om Brugen af Dampkraft paa Krigsskibe; 174—214: Om en tydsk Forbundsmarine; 437—505: Betragtninger over Nødvendigheden af Norges og Sveriges Forening.

I Morgenbladet 1827 No. 54, 76, 83 Till., 111, 112, 114, 118: Om Storthingets Inddeling i Comiteer. (jfr. H. N. Steenbuch).

Tillisch, Christian Flemming Carl Ferdinand, Følgendes Søn, er født paa Kongsberg 12 Juni 1822, blev privat dimitteret 1838 og juri-

disk Candidat 1842; constitueredes 1852 som Bogholder og Kasserer ved Hortens Værft, og blev 1857 const. Garnisons-Auditeur i Frederiksstad. * Sept. 1847 Laura With (f. p. Kongsberg 28 Jan. 1827), D. af Kjøbmand Borger W.

Juridisk Calender for Kongeriget Norge. Chra. 1852. 50 S. 4. (Anm. i Chr.-Post. s. A. No. 1486).

Tillisch, Henrik Vilhelm, Søn af Major Frederik Vilhelm T. og Ide Christiane Crizius, er født i Throndhjem 27 Febr. 1788, kom som Barn med Forældrene til Holsteen, blev Forstcandidat og 1810 Forst- og Jagtjunker; kom s. A. til Norge, blev 1813 Kasserer ved Fattigvæsenet paa Kongsberg og senere Oberbergkasserer sammesteds, samt 13 April 1816 Overførster ved Sølvverket, samt fra 1827 tillige const. Magazinforvalter. Han var 1833 Storthingsmand fra Kongsberg, tog Afsked 10 Mai 1858, og døde paa Kongsberg 21 Juni 1860. * 19 Decbr. 1810 Sophie Magdalene Lewetzow (f. i Kbhvn. 19 Febr. 1783, † p. Kongsberg 2 Jan. 1856), Enke efter Capitain Fries og D. af Amtmand etc. Henrik v. L. og F. L. Comt. Schaffalitzky de Muckadell.

Veiledning til ved Besaaning at opelske Fyrre-, Gran-, Birke- og Ore-Skove. Udg. af Selsk. f. Norges Vel. Chra. 1844. 15 S. 8.

I Den Constitutionelle 1836 No. 33—37: Bemærkninger ved Commissionsforslaget ang. Kongsbergs Sølvværks fremtidige Drift. 1839 No. 137 og 139: Bemærkn. ved kgl. Res. af 28 Juli 1838. 1841 No. 25: Bemærkn. ved Forslaget til Lov om Bergværksvæsenet.

Timme, Gottfried Christian Frederik, Søn af Lieutenant, Sorenskriver i Strinden Fredrik Daniel T. og Christine Magdelene Halck, er født i Farsund 6 Sept. 1818, blev privat dimitteret 1834 og juridisk Candidat 1839, 1840 Copist og 4de August 1845 Overretsprocurator i Throndhjem. Directeur i Throndhjems Privatbank.

Kongel. Forordninger, aabne Breve og andre trykte Anordninger for Norge, udkomne 1648—1814. Udgivne i Udtog. 2 Dele. Chra. 1841—1842. V. 628. 600. 43 S. 8. (Anm. i Morgenbl. 1842 No. 361).

Juridisk Calender for Kgr. Norge. Chra. 1843. 23 S. 8. (anonymt).

Tischendorff, Gottlieb Linstow, Søn af Capitain Carl August Ferdinand Theodor T. (født i Berlin 1778, † i Throndhjem 1820), og Elisabeth Dorothea Marie von Linstow, er født i Stadsbygden 26 Decbr. 1811, blev privat dimitteret 1830 og theologisk Candidat 1835; var derefter Huuslærer, en Tid Redacteur af Drammens Adresse (nedenfor) og stiftede her 1850 en demokratisk Forening; blev i 1858 Lærer ved Aalesunds Borgerskole, hvilken Post han fratraadte 1860.

Tolvte ordentlige Storthings og in specie Akershuus Amts Repræsentanters Færd i Adressesagen, Almueskolesagen og nogle andre Sager. Nogle frimodige Ord. Drammen 1851. 20 S. 8. (Optrykt af Drammens Adresse).

Redacteur af Drammens Adresse fra Marts 1849 til Udgangen af 1850. (Ved en længere Afhandling i 1850 No. 3: Det nye Marine-Drama, paadrog han sig en Trykkefriheds-Action, og dømtes Novbr. s. A. af Høiesteret

til 96 Dages Fangsel). Af hans øvrige Bidrag nævnes: 1851 No. 18: Den demokr. Forenings Ansøgning om Oprettelse af et Assistentshuus; No. 23—24: Om et tredie Apothek i Drammen.

I Skilling-Magazin 1845 No. 21. 25. 26 o. fl. 1846 No. : Oversigt af Statsøkonomien.

Tischendorff, Niels Ulrik Collin, Forriges Broder, er født i Stadsbygden 9 Jan. 1816, blev 1833 Student fra Throndhjems Skole, blev Bergcandidat 1844, og tog den practiske Examen paa Kongsberg 1846; levede derpaa som Journalist paa forskjellige Steder, senest paa Levanger, hvor han 1851 blev Lærer ved den der oprettede Borgerskole, forflyttedes 1855 til Lærer ved den Dahlske Skole i Grimstad, og blev fra 1 Jan. 1860 Bestyrer af Svelvigs Borgerskole. * Mai 1860 Anne Kristine Thue, ovennævnte Lector T.s Søster.

Udførlig Beretning om Henrik Wergelands Mindefest, feiret i Stockholm 22 Oct. 1847. Efter det Svenske. Chra. 1847. 24 S. 8.

Cholera morbus. Et historisk Overblik, fremstillet efter de paalideligste Kilder. Levanger 1849. 16 S. 8.

Medudgiver af Kometen, et Ugeblad. Chra. 1843.

Redacteur af Folkebladet, udgivet af et Interessentskab. Holmestrand 1846 og 1847.

Redacteur af Nordre Throndhjems Amtstidende fra dens Begyndelse Høsten 1848 til Begyndelsen af 1850, og senere den hovedsagelige Medarbeider, indtil han forlod Levanger i 1855.

I Kongsbergs Adresse 1845: De fleste originale Artikler.

I Drammens Adresse 1846 og 1847: Om Storthinget i 1845; samt adskillige mindre Bidrag.

I Stavanger Tilskuer 1847: Correspondent-Artikler fra Christiania.

Flere Sange og Viser, tildeels særskilt trykte paa Levanger, hvoribl.: Oprøret paa Levanger 8—10 Febr. 1851; Sange før og efter Talen ved Examens Slutning i Levangers Borgerskole 1853.

Tobiesen, Jacob Peter Christian, Søn af Capitain-Vagtmester, Oberstlieutenant Christian Schifter T. († 182*) og Elen Johanne Tobiesen († 1857), er født i Christiansand 13 August 1818, privat dimitteret 1837, medicinsk Candidat 21 Octbr. 1844. I Aarene 1846—1850 Districtslæge Krafts Assistent i Flekkefjord, 1850—1862 practiserende Læge i Farsund, 8 Octbr. 1862 udnævnt til Berglæge paa Kongsberg. * 13 Aug. 1851 Anne Malene Beer († 1858) D. af Viceconsul J. H. B. Flekkefjord.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie No. 3: Om en Tumor sebaceus.

I *Magaz. f. Lægevidenskaben*, 2 R. X. 82—89: Et Par Tilfælde af toniske Kramper i Hænder og Fødder. XII. 111—18: Nogle Bemærkninger om Lungetuberculose; 705—24: Om Diagnosen af Morbus Brightii; 724—27: Om Behandlingen af Croup.

I Morgenbladet (Febr. 1860, Tillæg): Om Religiøsitet som Aarsag til Sindssygdom.

Tommelstad, Ole, Søn af Gaardbruger Johannes T., er født paa Tommelstad i Vang paa Hedemarken (døbt 3 Octbr. 1787), havde

Ansættelse som Copist ved Statsraadsafdelingen i Stockholm, blev derpaa Copist i Statssecretariatet i Christiania, og 27 Decbr. 1833 Postmester paa Kongsvinger, hvorfra han tog Afsked 4 Septbr. 1843. * Helvig Olsdatter, D. af Huusmand Ole Gotaas-Eie i Furnes.

Det muntre Raiseselskab eller 600 morsomme Anecdoter og vittige Indfald. Oversat. 3 Dele. Stockholm 1830—1831. 8.

Tydelig Underretning om hvorledes man med Lethed og ringe Bekostning kan tilberede Gryn, Meel, Stivelse, Brød, Smør, Ost, Edike m. m. af Poteter. Oversat fra Svensk med Forandringer og Tillæg. Stockholm 1831. 77 S. 8. m. 2 lith. Pl.

Moralen anvendt paa Politiken af V. J. E. de Jouy. Overs. efter Originalens 2det Oplag. 2 Dele. Chra. 1832—1833. XIV. 364. XVIII. 367. 8. m. Forf.s Portrait.

Tostrup, Hans, Søn af Capitain Nicolai T. og Thale Reesen Hoelfeldt, er født i Hjelmeland 2 Octbr. 1799, var først Landcadet, siden paa Sorenskriver Stangs Contor, tog 1823 Præliminærexamen og blev 1824 juridisk Examinat; blev 1826 Student og 1830 juridisk Candidat; havde imidlertid havt Ansættelse i Kirkedepartementet, hvor han 1829 blev Fuldmægtig; blev 1832 Universitets-Secretair, 1837 Auditeur i Søetaten, 1844 Amtmand i Nordre Bergenhuus Amt, og 7 April 1852 ligesaa i Christians Amt, fra hvilket Embede han tog Afsked 29 April 1854; Storthingsmand fra Nordre Bergenhuus Amt 1848 og Formand i Gage- og Pensions-Committeen. † i Christiania 27 Jan. 1856. * 183* Frederikke Christiane Schaft, D. af Justitsraad og Zahlkasserer i Christiania Andreas S. og Petronelle Nicoline Green. (Biogr. Notits i Illustr. Nyhedsbl. 1856 No. 8).

I Beretningen om Rigets øconomiske Tilstand findes 1840—1845 (Chra. 1847) hans Beretning om Nordre Bergenhuus Amt S. 138—145; ligesaa i Beretningen for 1846—1850. (Chra. 1853). Litr. O. 9 S. 4.

Trampe, Adam Johan Frederik Poulsen, Greve af, Søn af Stiftamtmand i Throndhjem, Dr. jur. Frederik Christoffer Greve af T. († 18 Juli 1832) og Sophie Frederike v. Heinrich (Enke efter Baron Heinr. v. Bolten), er født i Kjøbenhavn 10 Septbr. 1798, blev Student fra Throndhjems Skole 1818 og juridisk Candidat 1821; blev 1826 constitueret Politimester i Throndhjem, 1828 Kammerjunker, 1829 Amtmand i Nordlands Amt, 1832 Kammerherre og 12 Septbr. 1833 Amtmand i Nordre Throndhjems Amt, fra hvilket Embede han tog Afsked 19 Jan. 1857. Han blev 1835 Ridder af Nordstjerne- og 1851 af St. Olafs Orden, samt 1860 Øverste-Kammerjunker. * 4 Juli 1828 Angelique Christiane Pihl, (f. i Christiania 19 Aug. 1800), ovennævnte Professor Ole P.s Datter.

I Beretning om Norges økonomiske Tilstand ved Udg. af 1835 (Chra. 1836. fol.) S. 281—294: Beretning om Nordre Throndhjems Amt, med Tabeller; ligesaa for 1836—1840 (Chra. 1843. 4.) S. 217—222 med 7 Tabeller; ligesaa for 1840—1845 (ib. 1847. 4.) S. 180—182, 211—237, for 1846—1850 (ib. 1853. 4.) Litr. R. 49 S., og for 1851—1855 (ib. 1858) Litr. R. 36 S.

Thorson, Einar, formeentlig en Pseudonym.
Nytaarsgave for Friheds- og Fædrelandsvenner. Udgivet. Chra 1831. 3 Ark. 8.
Sange for Venner af Frihed og Fædreland. 1ste Hefte. Udgivet. ib. 1832. 8.

Thoschlag, Friederich Wilhelm, født 1813 i Elmshorn i Holsteen, kom 1833 til Norge og er siden 1834 Stadsmusicus og Musiklærer i Arendal.
Musikalsk Søndagsblad No. 1—26 (Aug. 1839 til April 1840). Arendal.

Thrane, David, Søn af Kjøbmand, Justitsraad Paul Th. († 1830), er født i Christiania, var selv Kjøbmand sammesteds, og blev derefter Meddirecteur i Norges midlertidige Rigsbank, ved hvis Bestyrelse han begik Underslæb, der opdagedes 1817. † i Drammen 1832. * Helene Sophie Bull.
Udkast til en nærmere udarbeidende Plan for Indløsningen af den nærværende Seddelmasse og Oprettelsen af en ny Bank. Chra 1815. 29 S. 8. (anon.)
Et Par Ord om Sølvværdie. ib. eod. 13 S. 8. (anonymt).

Thrane, David, Forriges Søn, er født i Christiania 26 August 1814, og blev privat dimitteret 1833; tog derpaa Officiersexamen, og blev 1836 Secondlieutenant i 2 Agersh. Inf. Brigade, 1843 Premierlieutenant og 3 Juni 1854 Compagnichef. * Gurine Marie Nielsen (f. i Christiania 24 Septbr. 1810), D. af Skræddermester Halvor N. og Cathrine Marie Galschiøt.
Rentes-Regning. Til Brug for Krigsskolens og det militaire Forberedelses-Instituts Elever af Dørker (o: D. Thrane.) Chra 1836. 16 S 8.

Thrane, Marcus Møller, Forriges Broder, er født i Christiania 14 Octbr. 1817, blev privat dimitteret 1840 og studerede Theologi. Han var imidlertid Medbestyrer af en Skole i Christiania, senere Privatlærer paa Lillehammer, i Aasgaardstrand og Modum; begyndte efterhaanden at virke paa den arbeidende Klasse og organisere Arbeider-Foreninger, men da Agitationen, især under et Centralmøde paa Ladegaardsøen ved Christiania i Juni 1851, blev truende, blev han tilligemed flere Hovedmænd fængslet, og med disse af Høiesteret 25 Juni 1855 dømt til Strafarbeide. Efter udstaaet Straf ernærer han sig som Photographist. * 1841 Josephine Buch. (Biogr. Notits i »Nordmanden« 1855 No. 14—15. jfr. Norsk Retstidende 1855 No. 28—33).
Redaktør af Drammens Adresse fra 1 Aug. 1848 og til Begynd. af 1849.
Redaktør af Arbeider-Foreningernes Blad. For Arbeidsmandens Oplysning og bedre Fremtid. (Begyndte i Drammen 5 Mai 1849, fortsat i Christiania. 1 No. 4. om Ugen. Fratraadte Redaktionen 1 Januar 1851; jfr. Th. Abildgaard).
Rundskrivelse til Arbeiderforeningerne. Chra 1852. 8.
I Morgenbladet 1848 No. 134, 150, 151: Om Schleswig og Danmark. (jfr. No. 137 (af P. A. Munch), 140 (af Chr. Lange). 144).
I Daas Norske Tilskuer 1852 No. 41: Om Arbeidernes Ministerium.
I Christiania-Posten 1852 No. 1251, 1280, 81: Tvisten mellem M. T. og Centralbestyrelsen om Arbeiderforeningernes Blad. (jfr. No. 1235, 40, 60, 94).

Thrane, William, Søn af Kjøbmand og Justitsraad Paul T. og Juditha Abigael Clausen, er født i Christiania 2 Febr. 1807, blev

privat dimitteret 1827 og theologisk Candidat 1843. Nedsatte sig 1848 som Bogtrykker i Brevig. *

Alphabetisk Register til Langes græske Grammatik. 2den Udgave (1830. Uden Aar og Trykkested). 17 S. 8.

Betragtninger over Skolevæsenet, tilligemed nogle Forslag til sammes Forbedring af S. F. Chra 1832. 68 S 8. (anm. i Morgenbl. s. A. No. 333).

Første Bog af Homers Odyssee, oversat til Veiledning for dem, der forberede sig til examen artium. Chra 1835. 32 S. 8.

Platons Dialog Crito udgiven. ib. eod. 24 S. 8. — Platons Dialog Kriton, med grammatikalske og historiske Oplysninger oversat. Chra 1844. 32 S. 8.

Bion og Moschus. Idylliske Digte. Udgivne. Chra 1836. 36 S. 8. — Idylliske Digte af Bion og Moschus. Til Veiledning for Studerende oversatte. ib. 1848. VII. 48 S. 8.

Kortfattet alphabetisk-topografisk Ordbog over Norge. Chra 1841. IV. 80 S. 8.

I Morgenbladet 1838 No. 349. 358. 360. 362: Nogle Ord om en ligelig Fordeling af Skoleholdet paa Landet.

Ligesaa har han i Huusvennen (?) leveret Prøver af en Oversættelse af Sappho, og i Den Frimodige en Chorsang af Sophokles.

Grundlagde 1848 Brevigs Adresse-Tidende, som han siden den Tid har udgivet.

Thrap, Daniel Smith, Søn af Byfoged Nils Andreas T. († 9 Novbr. 1856) og Maren Kirstine Bonnevie († 1838), er født i Frederiksværn 18 Septbr. 1832, blev privat dimitteret 1851 og theologisk Candidat 1856, hvorpaa han ansattes som Lærer ved en Skole i Bergen. * 17 Septbr. 1858 Giertrudine Thrap Hagelsteen (f. i Bergen 14 Juli 1836), D. af Kjøbmand Johan H. og Laura Katarina Thrap.

O. v. Gerlach, Bibelen eller Den hellige Skrift. 2den Deel. Det gamle Testamentes Skrifter. II. Oversat ved E. Nicolaysen og D. Thrap. Chra 1858. 364 S. 8. (T. har oversat 2 Sam., 1 og 2 Kong., 1 og 2 Krøn. Bøger, Esras, Nehemias, Esther, Job, Psalmerne, Høisangen og Ordsprogene).

I Christiania-Posten 1856: Anmeldelser af norske og danske religiøse Skrifter, hvoribl. i No. 2754, 2983, 3036, 3049; No. 2813: Nekrolog over H. D. G. Barth. No. 2932, 2939: Om Daabstvistighederne i Danmark. 1857 No. 3036: Om Intollerance.

I Skilling-Magaz. 1856 Decbr.: Philip Melanchton. 1857 Jan.: Bernt Anker.

I Aftenbladet 1857, 4 og 16 April: Om Universitetets Forhold til de theologiske Studenters christelige Livsudvikling. (Mod Norsk Kirketidende, hvori B. Muus svarede).

Throndsen, Knud, Søn af Gaardbruger Thrond Gudbrandssøn Hodne (Horne), † 1856 i America, og Thora Olsdatter Draker, er født paa øvre Lommen i Slidre 22 Octbr. 1830, blev 1848 dimitteret fra Askers Skolelærer-Seminarium, og tog, privat dimitteret, Examen artium 1860.

Bibelske Fortællinger og Riim for Smaabørn Chra 1855. VIII. 104 S. 8. (anm. i Morgenbl., i Illustr. Nyhedsbl. s. A. No. 49 og i Vigs Norske Folkeskole).

I Skandinavisk Museum: Bidrag til en Theori om Nattevandren eller Somnambulisme i Aarg. 1803. II. 2 H. p. 126—46. — Philosophisk-politiske Betragtninger over Rangs og Titlers Værd og Anvendelse i monarkiske Stater i Aarg. 1806. I. 239—81. — Nogle Betragtninger over de Spørgsmaale: er en almindelig og evig Fred ønskelig? er den ogsaa muelig? 1807. I. p. 413—58. — Om Sprogenes Oprindelse og Fremgang. 1809. p. 233—80.

I Hermoder: Aphorismer om Statssygdomme og almindelige Grundsætninger om deres Helbredelse, i No. V. 15—40, (rec. i l. Eft. 1796 p. 190). Oversættelse af B. Ankers Plan pour une banqve locale a Christiania, i VI. p. 26—36. Tale i Anledning af Christiania Cathedralskoles nye Indretning, i XV. 1—36.

Nogle Recensioner i lærde Efterr.

Fortalen foran den 1ste Deel af Topographisk Journ.

Universitets-Program i Anledning af Kongens Fødselsdag 28 Jan. 1814. Chra. 1814. 1 Ark i Folio.

Hvorvidt ere de almindelige Rets- og Morallove, der i borgerlige Selskaber og for eenslige Personer i deres private Forhold unægtelig ere gyldige, ogsaa anvendelige paa offentlige Personer samt hele Nationers og Staters indbyrdes Forhold, der endnu leve i deres saakaldte naturlige Tilstand i Henseende til hveranbre? Kbhvn. 1816. 4. (Særskilt Aftr. af Bib. S. Skr.)

Politisk Catechismus. Stockholm 1817. 94 S. 8. (anonym).

Lovgivnings-Principer eller om Staten i Forhold til Religion, Sæder og Cultur. Chra. 1820. 8. VIII. og 464 S. — — eller om Staten i Forhold til offentlig Velstand, Næringsveie, Handel, Fattigvæsenet, samt Penge- og Skatte-Væsenet m. m. Chra. 1821. 8. 422 S. — — eller om Staten med Hensyn til Justits- og Forsvarsvæsenet, Statsforfatning og Staters Forhold til hverandre. Chra. 1823. 8. 502 S. (1ste Deel anm. i Ugebl. „Den norske Tilskuer" 4 Aarg. 1820 S. 65—80 og i Revue encycl. 1824, 31 B.)

Den philosophiske Sædelæres første Grunde, til Brug ved Forelæsninger. Chra. 1824. 8. 238 S. (Anm. i Revue encycl. 1827).

Mindetale over D. h. o. Br. H. E. Statsminister P. Anker i L. St. O. t. d. h. L. Chra. 1825. 23 S. 8.

De liberorum cum parentibus similitudine. (Universitetsprogram i Anledning af Prinds Carls Fødsel). Chra. 1826. 15 S. 4.

Christendommens Aand eller den evangeliske Lære. Frimodig og upartisk bestreven. Chra. 1828. 8. VIII. og 266 S. (Herimod udkom et Gjenmæle af W. A. Wexels, og begge ere anm. i d. Maanedsskrift f. Lit. 2 Bd. 1829 S. 339—366).

Anhang til Bogen om Christendommens Aand, som Svar paa det af Hr. Pastor Wexels udg. Skrift derimod. Chra. 1828. 8. 24 S. (Herimod udg. W. A. Wexels Bemærkninger etc. Chra. 1829. Jfr. J. Hesselbergs Gjenlyd fra Fjeldet af Christ-Kirkens Røst etc. Chra. 1829).

Evangeliet efter Johannes tilligemed de otte første Capitler af Pauli Brev til de romerske Christne i en forklarende Oversættelse med Anmærkninger som Bilage til Bogen om Christendommens Aand af N. Treschow. Chra. 1829. 8. 244 S. (Anm. i Morgenbl. 1830 No. 27 og senere i en anonym Afhandl.: „Om det johanneiske Logos" i Alm. N. Maanedsskr. 1 Bd. S. 295—306 og 2 Bd. S. 65—72).

Om Gud, Idee- og Sandseverdenen samt de førstes Aabenbarelse i den sidste. Et philosophisk Testament, tilligemed Forf.s Levnet som Fortale. 1ste

til 3die Bog. Chra. 1831—32. 8. I. L. og 317 S. II. 378 S. III. 368 S. (1 Bog anm. i Morgenbl. 1832, og det Hele kortelig i s. Bl. f. 1833 No. 56).

Om Norges Grundlov. Udgivet efter Forf.s Død. Med et Tillæg, indeh. Forf.s Udkast til en Constitution, Grundtræk til en Statsform og om National-Velstand med Hensyn paa Norge. Chra. 1834. 318 S. 8. (Jfr. Niels Tr. som Politiker og hans sidste Værk „Om Norges Grundlov" i Fædrelandet, et Tidsskr., udg. af C. N. David. 1 Aarg. 1835 No. 17 Sp. 262—72).

I Hermoder, 1ste Bind (Chra. 1795. 8): Æren efter Døden som en ingenlunde tom og forfængelig Udsigt, en Tale holden 19 Jan. 1795 i Anledning af H. Colbjørnsens og O. C. Wessels Død.

I L. St. Platous Chrestomathie, 3 Opl. S. 203—208 „Om Religion."

I *Magaz. f. Naturvidensk.* 6 Bd. S. 1—55: Beviis at de i Naturen virkende Aarsager eller Kræfter tillige ere Ende- eller Endemaals-Aarsager. 7 Bd. S. 216—254: Om Atomer. 8 Bd. S. 215—245: Om Varmestof, latent Varme og Varme-Capacitet.

I Holmboes Norske Universitets- og Skole-Annaler 1 Bd. S. 341—348: Tale ved de første academ. Borgeres Optagelse i 1813.

I Eyr 2 Bd. S. 187—205: Philosophiske Bemærkninger over den af Physiologer og Læger tidt omhandlede Livskraft.

I Bemærkninger i Anledning af Lovcommissionens Udkast til Lov angaaende Forbrydelser. Chra. 1832. S. 3—25 har T. meddeelt „Bemærkn. til det efter Kgl. Bef. forf. Udkast til en Criminallov for Norge."

Trucks, Elisabet, født i Christianssand, boede i længere Tid i Christiania, hvor hun holdt table d'hote; ugift.

Huusholdnings- og Kogebog. Chra. 1843. 303 S. 8.

Opskrift paa Bouillonkager. Chra. 1850.

Trønnes, Niels Halvorsen, Søn af Gaardbruger Halvor Botolfsen T. og Kari Halvorsdatter, er født paa Gaarden Trønnæs i Aamot 1 Juli 1821, blev privat dimitteret 1840, og begyndte at studere Lovkyndighed, men hendroges stadigen mere til Studiet af de germaniske Oldsprog, og ansattes om Vaaren 1851 som Assistent i Rigsarchivet, men døde 22 Juni s. A. paa en videnskabelig Reise i Hedalen i Valders, paa hvis Kirkegaard hans Venner reiste ham en Mindesteen. (Sørgedigt af P. Andresen i Chr.-Posten s. A. No. 1007. Nekrologisk Notits i samme No. Digt af H. Brun i Morgenbl. s. A. No. 229).

I Norsk Tidsskrift for Vidensk. og Lit. I. 65—84: Udledelse af nogle norske Steds- og Folkenavne. Ligesaa leverede han heri en Deel af Bibliographien for 1850.

Tvede, Elise Amalie, Datter af Sognepræst til Holt Nikolai Seiersløv T. († 1832), og Elisabeth Meldahl († 1839), er født paa Holt 19 Febr. 1815; var en Tid gift med Skibsreder Sv. Foyn i Tønsberg, men efterat dette Ægteskab var hævet, optog hun igjen sit Fadersnavn og udvandrede til Amerika. † 1839.

Opfordring til alle ædle Mænd og Kvinder at forene sig i Maadeholdsselskaber for at udrydde Brændeviinsdrik og Drukkenskab m. m. Af en Dame. Chr.sand 1843. 25 S. 8.

Norge og Amerika. Et maanedligt Flyveblad. (Udg. af Chr. S. Reiersen og E. Tv.) 2 Aargange à 12 No. (Ark). Chra. 1845—1847. 8.

Tvethe, Maximilianus Brauu, Søn af Overtoldbetjent i Stavanger Nils Magnus T. (÷ 1841) og Anne Marie Saabye, er født i Christiania 12 Octbr. 1824, blev Student fra Stavangers Skole 1842 og juridisk Candidat 1846; blev 1847 Copist i Departementet for det Indre og Fuldmægtig (i Tabel-Contoret) 16 Oct. 1857. * 4 Jan. 1850 Christence Nathalie Henrichsen, D. af Kjøbmand i Christiania Gudbrand H. og Ambrosia Omsted.

Norges Statistik, fremstillet. Chra. 1848. VI. 399 S. 8. (Anm. af F. H. Aschehoug i Norsk Tidsskr. II. 198—214; i Rigstidenden 1848 No. 147; i Morgenbl. f. A. No. 337; i Chr.-Posten 1849 No. 342; i Aftonbladet f. A. No. 210).

Toldtarifferne fra 1 Juli 1857 til 1 Juli 1860. Chra.

I Norske Samlinger, I. 1 og 4 H.: Bidrag til Kundskab om Skovenes Tilstand i det 17de Aarh."

I Norsk Folkekalender f. 1851: „Om Norges Handel og Skibsfart i de sidste Aar." — f. 1852: „Om Norges Bankvæsen." — f. 1853: „Norges Industrie." — f. 1854: „Om den Indflydelse, som Opsamlen af Capital har paa den almene Velvære."

I Rigstidenden f. 1847 No. 46. 47. 57 og 59: „Om Korntolden." — I No. 247 Anm. af Nationalhuusholdningens Grundsætninger etc., udarb. efter Rau. — f. 1848 No. 66: „Et Par Ord om vore politiske Partier", No. 220: „Norges Bank."

I Følgebladet til „For Fattig og Riig" 1851 No. 12—15: Om Skatterne og disses Anvendelse. No. 19—39: Storthinget i 1851.

I Fædrelandets Ven (Forts. af nysnævnte Følgebl.) for Aarene 1852—54 flere Artikler.

I Chr.-Posten for 1849 No. 267: Norges Banks Status ved Udgangen af 1848; — f. 1850 No. 583: Bankens Status ved Udgangen af 1849; No. 609: Statsregnskabet for 1848; No. 683 og 684: Om Rentefoden; No. 737: Anmeldelse af Amtmand P. G. Bloms Skrift: „Om den directe og indirecte Skat med særdeles Hensyn paa vort nuværende Beskatningssystem"; — f. 1851 No. 829: Oversigt over Sparebankens Status; No. 842: Om Saugbrugsdriftens Frigivelse; No. 889: Om Bankens Status ved Udgangen af 1850; No. 964: Oversigt over Statsregnskabet for 1849; No. 1165 og 1166: Oversigt over Ægteviede, Fødte og Døde i Aarene 1846—1850; — f. 1852 No. 1198: Oversigt over Statsregnskabet for 1850; No. 1255: Bankens Status ved Udgangen af 1851; No. 1359, 1365, 1408, 1410 og 1411: Om Jordudstykning, hvilken Artikel væsentlig er et Uddrag og Oversættelse af Kay's Værk On the social condition and education of the people; No. 1449, 1450, 1453 og 1455: Mere om Jordudstykning; No. 1474: Sparebankens Status ved Udgangen af Aaret 1851; No. 1515: Nogle Ord i Anledning af Tilskuerens sidste Afhandling om Jordudstykning; — f. 1853 No. 1569 og 1570: Om Indflydelse paa Menneskehedens økonomiske Velvære af Maskinernes Anvendelse (Foredrag i den techniske Forening) No. 1626: Bankens Status ved Udgangen af 1852; — f. 1854 No. 2057: Bankens Status ved Udgangen af Aaret 1853; — for 1855 No. 2322, 2324, 2331, 2332, 2356 og 2382: Norges Handel og Skibsfart i 1853; No. 2399, 2406 og 2414: Bankens Status ved Udgangen af Aaret 1854; No. 2513: Norges Handelsflaade i Aarene 1777 og 1778; — f. 1856 No. 2644, 2645, 2671, 2684, 2686 og 2701:

Norges Handel og Skibsfart; No. 2730: Trælastindførselen fra Rusland til Frankrig og Storbritanien før den nu endte Krigs Begyndelse; — f. 1857 No. 3112, 3113, 3119, 3120, 3131 og 3132: Den mellemrigske Handel og Søfart; No. 3168: Om Rentefoden.

Tybring, Søren, Søn af Biskop i Christianssand Hans Henrik T. († 1798) og Elisabet Vilhelmine Lemvig, er født i Kjøbenhavn, hvor Faderen da var øverste Capellan ved Holmens Kirke, 6 Nov. 1773, blev Student fra Herlufsholm 1790 og theologisk Candidat 1796; blev 1791 Hører ved Christianssands Skole og s. A. personel Capellan ved Domkirken, 1798 Aftensangspræst og Rector ved Borgerskolen paa Bragernes, 1802 Sognepræst til Karleby paa Falster, men 31 Decbr. s. A. Sognepræst til Drammen, hvorfra han 1814 var Storthingsmand. † 19 Novbr. 1822. * Petronelle Nicoline Rode, († 23 Mai 1815, 31 Aar gl.), ovennævnte Generalkrigscommissair Hans Henr. R.s Søster. (Jfr. J. Barfod: Den falsterske Geistl. Personalhist. I. 183 og II. 326).

Tale ved Høitideligheden i Drammen 11 Decbr. 1811 i Anl. af Universitetets Oprettelse. Chra. 1812. 8.

Taler holdne i Drammens Hovedkirke paa den anordnede Bededag 25 Februar. Chra. 1814. 8.

Lilia Funduna eller den gode Datter. Oversat. Drammen 1821. 8.

Med P. P. Flor (ovenfor) Redacteur af Drammens Tidende, som han grundlagde sidst i 1816, (jfr. Nationalbl. V. No. 21). — I Nationalbladet skrev han under Mærket 17—8, saasom IV. No. 45—48: Om H. Allum som Digter, (jfr. V. No. 1 og 25. VI. S. 93. VII. No. 41—44); i VI. No. 17: Nogle Ord til nærmere Eftertanke. (Bemærkninger herved i No. 41).

Tyrholm, Magnus Israel, Søn af Thomas T., Kjøbmand i Son, og Magdalene Israelsen, er født 1781, var en Tidlang Kjøbmand paa Moss, hvor han gjorde Opbud, og levede senere i Christiania. † 1847 paa Moss. * Catharina Christine Scheel, (f. 17 Aug. 1788), D. af Amtmand Fred. Otto S. i Stavanger og Dorothea Dedekam.

Oplysnings-Skrift om et til Norges 10de ordentlige Storthing indgivet, men formedelst manglende Beviisligheder m. m. henlagt Andragende. Chra. 1842. 23 S. 8.

Tønnesen, E., privat Skolelærer i Stavanger.

Nogle Bemærkninger til Forsvar for Pontoppidans Forklaring, „Sandhed til Gudfrygtighed" i Anl. af enkelte Forandringer, Udeladelser og Tillæg i den udarb. nye Forklaring. Stavanger 1847. 112 S. 8.

Tønsager, Lars Thorstensen, Søn af Thorsten Larsen T., (f. 16 Decbr. 1737, † 17 Aug. 1801), og Marthe Olsdatter, (f. 4 Marts 1754, † 5 Marts 1844), er født 14 Novbr. 1788 paa Gaarden Tønsager paa Øvre Romerige, Gaardbruger i Eidsvold og Storthingsmand fra Agershus Amt i Aarene 1830, 33, 39, 42, 45, 48 og 51, i hvilket sidste Aar han blev valgt til Formand i Bankcommitteen. * Christine

Alfsdatter (f. 21 Febr. 1789, † 21 April 1851). (Om ham see Foug-stad det norske Storthing 1833).

Til Storthinget i 1833 forfattede han et motiveret Forslag om Forøgelse af Bankens Sølvfond og Seddelstok. I Aarene 1830—1851 strev han flere Op-satser om forskjellige Gjenstande, og navnlig om Bankens indskrænkede Virksom-hed og Status, hvilke deels anonyme og deels med Mærket T. have været trykte i Morgenbladet, Granskeren o. fl. Blade. (Deriblandt i Granskeren V. 32. 33. Forslag til 10de Storthing om Bankvæsenet. 13 Spalter).

Tønsberg, Nils Christian, født i Bergen 7 Decbr. 1813 af For-ældre, forhenværende Maanedslieutenant, senere Extraskriver Johan Christian T. († 1830) og Anne Marie Dahl († 1837), var fra sit 14de Aar og indtil 1839 ansat ved Stiftsoverrettens Justitscontor og Byskrivercontoret i Bergen; forestod ved Siden heraf i flere Aar en ulønnet Lærerpost ved Bergens Søndagsskole; 1834—1839 tillige autoriseret Assistent hos Byfogden i Bergen. Flyttede 1839 i August til Christiania og var i nogen Tid ansat som Copist i Finantsdeparte-mentet; havde senere Ansættelse hos flere Høiesteretsadvocater og be-fattede sig tillige med Afholdelsen af Auktioner; tog 1845 norsk juridisk Embedsexamen med bedste Charakteer til begge Prøver. Oprettede s. A. en Forlagsboghandel for udelukkende norske Værker, hvilken fremdeles fortsættes; blev 1854 udnævnt til Bayersk Consul i Norge, 1855 Ridder af den spanske Carl III.s Orden og senere af den Badenske Zähringer Løve-orden, den Würtembergske Fredriksorden, den Neapolitanske Frants I.s Orden, Dannebrogsordenen, den Hannoveranske Guelpheorden og den Bayerske St. Michaelsorden; 1856 tillige Mechlenburgsk Consul i Christiania; 1858 Mechlenburgsk Generalconsul for Norge; 1 Aug. 1861 Toldkasserer i Tvedestrand. * 1 Mai 1835 Maren Dorothea Bødtker, D. af Stadsmægler H. B. i Bergen.

Christiania og Omegn. Tolv lithographerede Billeder med oplysende Text (af A. Autenrieth, H. Heljesen, Lange, Linstow, A. Munch og Udgiveren). Udg. af Chr. Tønsberg. Chra. 1850. Fol.

Norske Nationaldragter, tegnede af forskjellige norske Kunstnere og ledsagede med en oplysende Text (af D. Ræder, A. Holst, A. O. Vinje og Udgi-veren). Udg. af Chr. Tønsberg. Chra. 1851—1852. Fol.

Norge fremstillet i Tegninger, med oplysende Text (af P. Chr. As-bjørnsen, P. A. Munch og Udgiveren). Udg. af Chr. Tønsberg. Ny Udgave. Chra. 1853—1855. Fol.

Desuden forskjellige Avisopsatser.

Udvig, Jørgen Martinus Knudsen, født af fattige Forældre i Borgund Sogn paa Søndmøre 14 Juni 1819, var Almueskolelærer indtil 1847, da han af Provst Deinboll dimitteredes til Universitetet; deeltog i 1848 som Frivillig i den danske Hær i Krigen mod Tydsk-land, studerede senere Theologi og Philosophi. † i Christiania 16 Sept. 1852. (Livsløb og Gravsang af A. O. Vinje i Daas Tilskuer 1852 No. 40; Sørgedigt i Mgbl. s. A. No. 284).

Til Daas Norske Tilskuer skal han have leveret forskjellige Bibrag, hvoriblandt i 1852 No. 25: Om Bogsendingen til Slesvig og Rødding Høiskole. — Ligesaa til Rigstidenden.

Ueland, Ole Gabriel, Søn af Gabriel Aasmundsen (f. 1760, † 1844) og Ingeborg Aasmundsdatter Skaaland († 1816), er født paa Gaarden Skaaland i Lunde Sogn i Dalerne 28 Octbr. 1799. 1817 blev han Omgangsskoleholder i Lunde Sogn og 1825 Kirkesanger og Omgangsskoleholder i Hæskestad, hvilket han vedblev at være til 1852, da han blev Lensmand sammesteds, men maatte i Marts 1855 frasige sig dette Hverv paa Grund af sin Deeltagelse som Medlem af den af Storthinget 1854 nedsatte Jurycommission. 1840 Forligelsescommissær. Storthingsrepræsentant fra Stavanger Amt, 1833 og senere paa alle efterfølgende Storthing. Af Storthinget valgtes han til Medlem af dets Kroningsdeputation til Stockholm 1861 og til Medlem af den s. A. nedsatte Skattecommission, ligesom han ogsaa i 1862 var med i Deputationen ved Gøteborg-Jernbanens Aabningsfest. * 1. 1825 Marthe Guria Aasmundsdatter Ueland, af Hæskestads Sogn, Annex til Lunde, († 1847). 2. 1850 Enken Anne Svensdatter Olestad. (Biogr. ved P. Botten Hansen med Portr. i Ill. Nyhedsbl. 1862 No. 1 og 2; Moes Eidsvolds-Repræsent. og Storthingsmænd S. 142—44; jfr. Morgenbl. 1846 No. 68, 75, 82, og 1860 No. 18 o. ff.; Dølens Artikel: Napoleon og Ueland; L. K. Daa's Tilskuer 1852 No. 7).

I Kommunalbladet 1840 No. 34 (S. 271) findes en Tale af ham.

I Den Constitutionelle 1845 No. 184: Til Amtmand Thesen. (Sml. 1845 No. 209).

I Morgenbladet 1854 No. 66 Till.: Forslag til Lov om Retsmænd (Juryer), (ogsaa i Storthingsforhandl. 1854 D. VI. No. 2); i No. 199 et Tilsvar til O. Th. Krogh; 1863 No. 73: Tilsvar til Regjeringsadvocat Dunker.

I Aftenbladet 1860 No. 7: Gammelt og Nyt. (5 Sp.); jfr. den ovenanførte Artikel i Morgenbl. f. 1860 No. 18 ff.

Ullitz, J. F.

Et Blad eller Meninger fremsatte i Anledning af Hr. Sebbelows Forslag for Nationalbank. Chra. 1818. 15 S. 8. (Anonymt).

Ulnæs, Nils Olsen, Søn af Gaardmand Ole Thoresjøn U., er født paa Ulnæs i Nordre Aurdal omtr. 1817, og bosat i Christiania som Boghandler, Bogbinder og Forlægger af religiøse Skrifter. * 1854 Anne Bredesdatter fra Haakenstad paa Hadeland.

Den aandelige Aarvaagenhed i sin sande Beskaffenhed af H. H. Reuch. Paany udgivet. Chra. 1850. 192 S. 12.

En Prædiken paa 1ste Pintsedag af Mag. J. O. Hoof. (Overs. fra Svensk). Chra. 1855. 48 S. 8.

Den udødelige Sjæls betænkelige Reise igjennem denne korte Tid og ind i den uendelige Evighed. (Overs. af Svensk). ib. 1856. 32 S. 8.

En mærkelig Prædiken paa 22 Søndag eft. Trinitatis af J. O. Hoof. Oversat. ib. eod. 24 S. 8.

Unger, Carl Richard, yngste Søn af Magazinforvalter paa Agershuus Johan U. († 1840) og Anne Marie Wetlesen, er født i Christiania 2 Juli 1817, og blev Student fra Møllers Institut 1835. Efterat have taget anden Examen, opofrede han sig udelukkende for Sprogstudier, og blev i April 1841 Universitets-Stipendiat i nordisk Philologi; opholdt sig 1841 og senere oftere i Kjøbenhavn samt i 1843 især i Paris, og blev 3 Novbr. 1851 Lector ved Universitetet i germanisk og romansk Philologi samt 1 Marts 1862 Professor. Han er Medlem af Nordiske Oldskr. Selsk. i Kjøbenhavn (1845) og Vidensk.-Selsk. i Christiania (1857); (Biographi med Portr. i Ill. Nyhedsbl. 1863 No. 16; jfr. G. Vigfussens Ferðasaga úr Noregi i Ny Félagsrit XV.; Illustr. Nyhedsbl. 1855 No. 40).

Fransk-Engelsk-Tydsk-Norsk Parleur, indeh. en Samling af lette og i det daglige Liv forekommende Samtaler. Ved Bergstrøm, P. T. Hansen og C. R. U. Chra. 1843. 203 S. 8.

Det oldnorske Sprogs eller Norrøna-Sprogets Grammatik, fremstillet af P. A. Munch og C. R. U. Chra. 1847. VIII. 120 S. 8.

Oldnorsk Læsebog med tilhørende Glossarium. Udg. af Munch og C. R. U. ib. eod. X. 222 S.

Den ældre Edda. Samling af norrøne Oldkvad, indeh. Nordens ældste Gude- og Heltesagn. Udg. af P. A. Munch. ib. eod. XVIII. 214 S. 8. (Udgaven er ifølge Fortalen besørget af Unger).

Fagrskinna. Kortfattet norsk Kongesaga fra Slutn. af 12te eller Beg. af 13de Aarhundrede, udg. af P. A. Munch og C. R. Unger. ib. eod. XVI. 216 S. 8 m. 2 Facs. Aftr. (Ang. disse 4 Skrifter jfr. nærmere Oplysninger ovenfor ved P. A. Munch).

Diplomatarium Norvegicum, Oldbreve til Kundskab om Norges indre og ydre Forhold, Sprog, Slægter, Sæder, Lovgivning og Rettergang i Middelalderen. Saml. og udg. af C. A. Lange og C. R. Unger. I—V Samling. Chra. 1847—1861. L. 4620 S. 8. — VI Saml. 1ste Halvdeel, udg. af C. R. U. og H. J. Huitfeldt, ib. 1863. 400 S. 8. Fortsættes. (I dette Værk besørger U. nærmest det philologiske Arbeide; jfr. iøvrigt ovenfor under Lange).

Alexanders Saga. Norsk Bearbeidelse fra 13de Aarh. af Philip Galtiers latinske Digt Alexandreis. Med en Ordsamling udg. Chra. 1848. 240 S. 8.

Kongespeilet m. m. Udg. med R. Keyser og P. A. Munch. ib. 1848. XXIX. 204 S. 8. m. 2 Facs. Aftr.

Olafs Saga hins Helga m. v. Udg. med R. Keyser. ib. 1849. XI. 150 S. 8.

Strengleikar eða Ljóðabók. En Samling af romantiske Fortællinger efter Bretoniske Folkesange (Lais). Udg. med R. Keyser. ib. 1850. XXIV. 139 S. 8. m. 1 lith. Skriftprøve.

Barlaams og Josaphats Saga. En religiøs-romantisk Fortælling i fri Bearbeidelse. Udg. med R. Keyser. Med 3 Skriftprøver. ib. 1851. XXIV. 263 S. 8. (Ang. de 4 sidsnævnte Udgaver see nærmere ved Keyser).

Dideriks konungs Saga af Bern. Fortælling om Kong Diderik af Bern og hans Kjæmper i norsk Bearb. fra det 13de Aarh. efter tydske Kilder. Udg. ib. 1853. 381 S. 8. (Anm. i Ill. Nyhedsbl. 1853 No. 51).

Saga Olafs konungs ens helga. Udførligere Saga om Kong Olaf den Hellige, efter det ældste fuldst. Pergamentshaandskr. i Stockholm. Udg.

med P. A. Munch. Chra. 1853. XLVIII. 320 S. 8. m. Facsim. (Fortalen er væsentlig af M.; Anmærkningerne af U. (Anm. i Ill. Nyhedsbl. 1853 No. 51).

Stjórn. Gammelnorsk Bibelhistorie fra Verdens Skabelse til det Babyloniske Fangenskab. Udg. ib. 1853—1862. XV. 654 S. 8. (Jfr. Ill. Nyhedsblad 1862 No. 52).

Flateyjarbók. En Samling af norske Kongesagaer med indskudte mindre Fortællinger om Begivenheder i og udenfor Norge samt Annaler. Udgiven efter offentlig Foranstaltning. I. Bind. Chra. 1860. 583. II. Bind. ib. 1862. 701. Fortsættes. (Udgaven besørges af U. efter Gudbr. Vigfussons Afskrift af Originalen).

Karlamagnus Saga ok Kappa hans. Fortællinger om Keiser Karl Magnus og hans Jævninger. I norsk Bearbeidelse fra det 13de Aarhundrede. Udgivet af U. Chra. 1860. Med. 8. CVI. 568 S. med Facsim. (Univ.-Program til 1ste Sem. 1859). (Anm. i Ill. Nyhedsbl. 1861 No. 9).

I Tidsskr. *Nor* II. 533—569: Beviser for at Adskillelsen af korte og lange Vokaler har fundet Sted i det gamle Norske. III. 3. 123—30: Norske Dialectord, uddragne af en Reisendes Optegnelser.

I Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie 1846, 67—81: Fragment af en allittereret Angelsaxisk Homilie med Oversættelse.

I Norsk Tidsskr. f. Vid. og Litt. I. 138—142: Anmeldelse af Fridrikssons Islandske Læsebog.

Urdsongis, Pseudonym, se Sylvester Sivertson.

Usgreen-Ussing (Tage), Søn af Provst Henr. Ussing og Anna Algreen, er født 11 Octbr. 1797 i Lille Lundby Prestegaard. General-Procureur og Conferentsraad i Kjøbenhavn. (See Erslews Forfatterlexicon III. S. 442).

Napoleon den Eneste, af Sandhedselskeren. Chra. 1817. (Skrevet som Skole-Discipel). 7 Ark 8. (See Kjøbenhavnsposten 1834 No. 95).

Vedeler*), Christian Frederik, Søn af Handelsforvalter Joachim V. og Ellertine Ryland, er født i Bergen 2 April 1826, dimitteret fra Bergens Lat. Skole 1846 og philolog. Cand. 1854. 13 Aug. 1861 Adjunct ved Throndhjems lærde Skole.

Den kananæiske Kvinde af F. W. Krummacher. Overs. Bergen 185*.

Prædikener af F. W. Krummacher. I. Advendtsbogen. Oversat. Bergen 1856.

Vedeler, Georg Ferdinand, Søn af Kjøbmand Bernd Christian V. og Divert. H. Krohn, er født i Bergen 20 Jan. 1825. Cadet 1842, Lieutenant Decbr. 1846. Gjennemgik den militære Høiskole (1849—1852) og blev Ingenieur-Officier 10 Juli

*) Udgiveren har troet at gjøre rettest i kun at opføre de Personer under dette tydske Bogstav, hvis Navne virkelig udtales efter tydsk Læsemaade (Fogt, Foss), medens alle øvrige opføres under W., om end mange skrive sit Navn med V.

1862. Beskjæftiget ved de civile offentlige Arbeider siden 1853 (i Veivæsenet til 1854, senere i Kanalvæsenet).

I *Polyteknisk Tidsskrift* II. (1855—1856) No. 9. 10. 14: Om de Kanalarbeider, der ere eller i den nærmeste Fremtid ville komme under Arbeide.

Vogt, David, efternævnte Statsraad Jørgen Herman V.s Broder, er født i Drammen 2 Mai 1793; var først Assistent ved General-Post-Directionens Revisions-Contor, senere Lotto-Assistent i Kjøbenhavn, hvor han 1815 tog dansk juridisk Examen; kom s. A. tilbage til Norge, og fik Ansættelse i Finants-Departementet; blev 1818 Procurator ved alle Over- og Underretter i Riget, og bosatte sig i Christiania, samt blev 30 Marts 1831 Byfoged i Mosს, fra hvilken Kjøbstad han har været Storthingsmand 1836, 1837, 1839, 1842, 1845 og 1848. Han har været Medlem af flere Commissioner, f. Ex. 1844 ang. Brændeviinsbrændingen. † 6 Juni 1861. * 19 Septbr. 1819 Marie Magdalene Juhl, (f. 2 Febr. 1797), D. af Consistorialassessor og Sognepræst til Førsløv i Sjælland Lorentz J. og Charlotte Würtzen. (Nekrolog i Ill. Nyhedsbl. 1861 No. 25). Jfr. B. Moes Efterretninger om Eidsvolds-Repræsent. og Storthingsmænd S. 150).

Beskrivelse over Kjøbstaden Moss. Med et lith. Kart. Moss 1834. 72 S. 4. (Tillæg dertil udgivet efter V.s Optegnelser, udkom. Moss 1853. 13 S. 4).

I Morgenbladet 1845 No. 147, Tillæg: Ang. Brændeviinsbrænder-Lovgivningen.

I Ill. Nyhedsblad 1856 No. 32: Mosse Kanal.

Vogt, Henrik Ludvig Volrath, Søn af Sognepræst til Tune Johan Nielsen V. (Statsraad J. H. V.s Broder, † 1859) og Henriette Elisabet Lorentzine Juhl († 1846), er født i Neersløv i Sjælland, hvor Faderen da var Sognepræst, 14 Febr. 1817, blev privat dimitteret 1834 og theologisk Candidat med Udmærkelse 1838; ansattes 1839 som Timelærer ved Christiania Kathedralskole, hvor han 6 Mai 1840 blev const. Adjunct, 23 Marts 1852 virkelig Adjunct og 28 Mai 1852 Overlærer. Han foretog 1845—46 en Udenlandsreise til Tydskland, Italien, Frankrige og England og 1851—52 til England, Frankrige, Spanien og Italien. 1863 er han paa en Reise til Syrien og Palæstina.

Nogle indledende Ord til det Nye Testamentes historiske Skrifter, til Brug for Disciplene. Indbydelsesskr. til Ex. v. Chra. Kathedralskole 1841. Chra. 1841. 23 S. 4. (Anm. i Univ.- og Skole-Ann. 1842 S. 380 ff.)

Udtog af Kirkehistorien, nærmest til Brug ved de lærde Skoler. Chra. 1843. 61 S. 12. (Anm. i Morgenbl. s. A. No. 283).

Forklaring af Mathæi Evangelium til Skolebrug. Indbydelsesskr. til Exam. 1849 (ogsaa med særskilt Titel). Chra. 1849. 76 S. 8.

Forklaring af Johannes Evangelium til Skolebrug. Chra. 1856. 102 S. 8.

Bibelhistorie med lidt af Kirkens Historie. Med 1 Kart. Chra. 1858. 92 S. 8. 2det Oplag. ib. 1859. 92 S. 8. 3die Oplag. ib. 1861. 98 S. 8. 4de Oplag. ib. 1861. 100 S. 8. 5te Oplag. ib. 1863 (ↄ: 1862). 100 S. 8. (Ved kgl. Resol. af 6 Marts 1858 autoriseret til Brug i Almueskl.) Anm. i N. Kirketid. 23 Mai 1858, i den N. Folkeskole 1 Juni 1858 og i Morgenbl. 1858; i „Folke" 1860 S. 379—384).

En større Bibelhistorie. (I.) Det gamle Testamente. Indbydelsesskr. til Examen ved Christiania Kathedralskole 1859. Chra. 1859. 170 S. 8, og 2 lith. Karter. (Anm. i Chr.-Posten 1859 No. 247). — (II.) Det Nye Testamente. Indbydelsesskrift 1860. Chra. 175 S. 8. (Anm. i N. Kirketid. 1859 No. 36, 1860 No. 39; i Morgenbl. 1859 No. 231; i Chr.-Posten 1859 No. 186; i Barfods „Folke" 1860).

En større Bibelhistorie med Beskrivelse af det hellige Land. Chra. 1861. 349 S. 8. (Indbydelsesskr. 1859 og 1860, udgivne efter uforandret Plan, men med mange Forandringer). Anm. i N. Almueskolet. Juli 1861.

Bibelhistorie for Borger- og høiere Almueskoler. Med Beskrivelse af det hellige Land. Chra. 1862. 203 S. 8. (Anm. i Almueskolet. Juni 1862).

I Christiania-Posten 11 Febr. 1853: Anm. af Kurtz's bib. Historie ved Hertzberg. 12 April 1853: Udflugt fra Madrid til Escurial. Lidt fra en Reise i Spanien.

I Norsk Kirketidende 1858 No. 47: Skal ἄνωθεν Joh. 3, 3. oversættes ved „paany" eller ved „fra oven?" — 1860 No. 44: Hvorledes skulle Joh. 21, 15—17. og 2. 4. oversættes? — 1861 No. 39: Johannes den Døbers Spørgsmaal til Jesus. (Matth. 11, 2—6; sml. Lucas 7, 18—23).

I Morgenbladet 1861. 18 og 20 Aug.: Lidt af og om Biskop Kierkegaards Foredrag i Universitetets Festsal 9 Aug. 1861. — 1862 15 Apr., 13 og 14 Juni: Om nogle Bøger, som have oplevet mange Oplag.

Vogt, Jørgen Herman, Søn af Sorenskriver i Nordfjord Niels Nielsen V. († 1809) og Abigail Monrad, er født i Drammen, hvor Faderen da var Kjøbmand, 21 Juli 1784, blev Student fra Kongsbergs Skole med Udmærkelse 1800 og juridisk Candidat 1806; blev 1801 Copist og 1807 Fuldmægtig i Finants-Collegiets Secretariat, og fulgte som saadan den Afdeling af de kgl. Collegier, som i Novbr. Ledsagede Kongen til Rendsborg; blev 1809 Faderens Eftermand som Sorenskriver i Nordfjord, 1812 Assessor i Finantskasse-Directionen samt Archivar i Finants-Collegiet og 1813 tillige Auscultant i Finants-Collegiet; tog 1814 Afsked af dansk Tjeneste, blev s. A. constitueret Referent i det norske Statsraad og Expeditionssecretair under den norske Regjering. I 1815 opholdt han sig i Kjøbenhavn som en af Norges Commissairer angaaende Opgjøret af den dansk-norske Statsgjæld, men blev tilbagekaldt i Begyndelsen af 1816; 1818 Medlem af Committeen for Rigets Lovgivning, 1822 Statssecretair og 16 September 1825 Statsraad og Chef for Justits-Departementet; men var fra 1829 til 1836 tjenstfri som Medlem af Lovcommissionen. 1836 indtraadte han atter i Statsraadet som Chef for Finants-, Handels- og Told-Departementet, og var fra 1856 Re-

gjeringens første Medlem. Afskedigt 6 Decbr. 1858. Han blev 1818 Ridder og 1827 Commandeur af Nordstjerne-Ordenen, 1843 Ceremonimester ved de kongl. Ordener, s. A. Ridder af den russiske St. Anna Ordens 1ste Classe, ved St. Olafs-Ordenens Stiftelse 1847 Ordens-Secretair og Ceremonimester, 1851 dens Skatmester, 1857 Storkors, og 1853 Ridder af Serafimer-Ordenen. 1856 fik han Medaillen for Borgerdaad i Guld. Han var i en lang Aarrække Medlem af Directionen for Selskabet for Norges Vel og siden 1833 sammes Præses. † 12 Jan. 1862. * 1. 21 Jan. 1810 Ingeborg Marie Lorentzen, D. af Kjøbmand i Drammen Jacob L. og Karen Rosenberg Stranger († 1821). 2. 1822 Hedevig Louise Frølich, (f. i Aaret 1787), D. af Ritmester Greve Adolf Frederik F. og Hedevig Eleonore Hummelhjelm. (Biogr. m. Portr. i Ill. Nyhedsbl. 1853 No. 29, jfr. m. 1858 S. 224 og 1862 S. 16, og i dansk Ill. Tidende 1862 No. 124. Nekrolog ved P. Botten Hansen i Budstikken, December-Heftet for 1861 (ogsaa særskilt). Chra. 1862. Characteristik i Aftenbladet 1858 No. 300 ff. og i Morgenbl. 1862 No. 16. Portr. fol. lith. af Bærentzen & Co.)

Udsigt over det danske Monarchies Skattevæsen. I. 1ste Hefte. Kbhvn. 1815. 124 S. 4. (Anm. i dansk Lit.-Tid. f. A. S. 433—36).

Bemærkninger i Anl. af det norske Pengevæsen. Chra. 1815. 16 S. 8.

Underretning om Matriculskylden, som Maalestok for Skat af Jordeiendomme i Norge. Chra. 1816. 40 S. 8 m. 21 Tabb.

Nogle Ord i Anl. af Hr. Sebbelows Forslag til strax at afhjælpe det norske Folks Nød, Frygt og Pengetrang o. s. v. Chra. 1818. 26 S. 4.

Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m. m. vedk. Kgr. Norges Lovgivning og offentlige Bestyrelse for Aaret 1819, samlede og udtogsviis udgivne. Chra. 1820. 164 S. 8. (Jfr. P. Vogt, Arntzen, Birch-Reichenwald, Bull, Collett, Ottesen og N. P. Vogt).

Medudgiver med Morgenstjerne, Lange og Hielm af Juridisk Repertorium, hvori af ham: I. S. 27—44: Om Nødvendigheden af, ved Lov at ophæve §§ 3—8 i Forordn. 5 April 1811 om Odelsindløsningen; S. 44—80: Sagen anlagt af P. W. Berg i Gothenborg ang. en prioriteret Fordring i Vallø Saltværk; S. 81—86: Skifte-Decision i Stervboet efter Gen.-Maj. A. Chr. Krogh; S. 110—138: Undersøgelse, hvorvidt en domfældt Forbryder bør have Ret til at vælge mellem den af Kongen under Form af Benaadning bestemte Straf og den idømte, og hvorvidt Grundlovens § 20 bør forandres, for at betage Forbrydere denne Ret. (Disse Bidrag ere recens. af A. S. Ørsted i Nyt jurid. Archiv. XXVI., og den sidste Afhandl. oversat paa Svensk af P. J. Ödman i Svea, Tidsskrift f. Vetenskap och Konst. Upsala 1820. 3die H. 149—72). I No. 2, 164—73: Nogle Ord m. Hens. t. Forpligtelsen for Interessenterne i de midlertid. Laane- og Disconto-Indretninger at modtage Indretningernes Repræsentativer i Betaling. I No. 3, 1—26: Hvorvidt de Tractater endnu ere gjældende for Norge, som dets forrige Konger have indgaaet med fremmede Magter.

I Samling af Bemærkninger i Anl. af Lovcommissionens Udkast til en Lov ang. Forbrydelser (Chra. 1832. 4) 133—139: Erindringer ved nogle Be-

mærkninger i Folkebladets No. 50. 51. (Optrykt af Morgenbl. 1832 No. 3); 383—389: Svar paa en Kritik i Statsborgeren s. A. No. 21—24. (Optrykt af Mgbl. s. A. No. 360. 361.

Medudgiver af Den Norske Rigstidende, som han grundlagde med P. C. Holst, N. Wulfsberg og C. Døderlein, fra dens Begyndelse 1 Jan. 1815 til No. 88, samt for Aarene 1819 til Sept. 1825, og leverede i denne Tid oftere Bidrag til Bladet, tildeels med Mærket J. H. B. Desuden i 1818 No. 30: Nogle Indsigelser mod Sebbelows udgivne Plan for Rigets Bank- og Pengevæsen; No. 34: Bemærkninger ved S.s Svar herpaa; No. 56 Till.: Om Inddrivelse af Bankens Sedler.

I Budstikken I (1817), No. 13—17: Fordelingen af den ved Lov af 14 Juni 1816 paabudne Skat paa Formue og Næring. No. 49—52: Fortegnelse, som viser Fordelingen ved Ligning af Indskudbene til den ved Fundation af 14 Juni 1816 oprettede tvungne Bank. No. 82. 83: Extract af Beretningen om Laane- og Disconto-Indretningen i Christiania fra 1 Oct. 1816 til 31 Decbr. 1817.

I Nationalbladet XI. No. 52: Om Bankindskudenes Betaling og Ombytning af Bankens Sedler mod Sølv.

I Maanedsskrift for Afholdsreformen 1851, S. 85—88: Mindetale over Kjeld N. G. Andresen. (Optr. i Chr.-Posten No. 1127).

I Illustr. Nyhedsblad f. 1862 No. 18 (S. 80) en af Vogt med Bemærkning meddeelt Forestilling mod Opførelsen af Drammens Bro.

I Manuskript efterlod han sig en Statistik over norske Personnavne, og Memoirer, udarbeidede i de sidste Aar af hans Liv.

Vogt, Lorentz Juhl, førnævnte Byfoged David V.s Søn, er født i Christiania 28 April 1825, blev Student 1844 og juridisk Candidat 1849; var 1851—1853 edsvoren Fuldmægtig hos sin Fader, blev derpaa Copist i Finants-Departementet, hvor han 1858 constitueredes og 1860 udnævntes til Bureauchef (i Toldcontoret). Var Medlem af den ved Kongl. Resol. af 8 Juni 1858 til Revision af Toldtarifferne nedsatte Commission, hvis Indstilling blev lagt til Grund for de ved Storthinget 1859—60 besluttede Tariffer. * 19 Septbr. 1855 Olava Caroline Juell, D. af Procurator Hans Lemmich J.

Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m. M. vedk. Kgr. Norges Lovgivning og offentlige Bestyrelse for Aaret 1853, samlede og udtogsviis udgivne. Chra. 1856. 255 S. 8. — Ligesaa for 1854. ib. 1857. 466 S. 8. — Ligesaa for 1855. ib. 1858. 464 S. 8. — Ligesaa for 1856 i Forening med Edw. Mørch. ib. 1858. 229 S. 8. — Ligesaa for 1857, 58, 59 og 60, de 2 første Aar i Forening med E. Mørch. ib. resp. 1860, 1861, 1861 og 1862. 591 S., 363 S., 377 S. og 508 S.

Vogt, Niels Nielsen, den yngste Broder af ovennævnte Statsraad V., er født paa Kongsberg 1798, blev Student 1817 og theologisk Candidat 1823. 1825 residerende Capellan paa Eker, 1830 Sognepræst til Findaas Præstegjeld i Søndhordlen, 1842 Sognepræst til Mandal og 1843 Provst i Mandals Provsti. 1856 Sognepræst til Eidsvold. 1839 Storthingsrepræsentant. fra Søndre Bergenhuus Amt. * Petra Petersen, D. af Kjøbmand i Christiania Morten P.

Som Medlem af den Commission, der nedsattes i 1839 for at anstille Un-

forfølgelser og afgive Betænkning om, hvorvidt Kobbervik eller et andet Sted i Nærheden burde meddeles Handelsrettigheder, har han forfattet den fra bemeldte Commission indgivne Betænkning og derpaa grundede Forslag.

Vogt, Niels Petersen, Søn af nedennævnte Expeditionssecretær Peter V., er født i Christiania 15 April 1817. Student fra Frederikshalds Skole 1835, juridisk Candidat 11 Jan. 1839. 1841—42 const. Byfoged i Stavanger. 1845 Stiftsoverretsprocurator og s. A. Bureauchef i Justitsdepartementet. 1847 Expeditionssecretær sammest. 1850 Amtmand i Søndre Bergenhuus Amt og 4 Jan. 1860 Stiftamtmand i Christianssand. Storthingsmand fra Bergens Kjøbstad 1857 og 1858, fra Christianssand 1862—63, samt begge Gange Formand i den ene Justitscommittee. 6 Octbr. 1860 R. af St. O. O. * 1843 Karen Arntzen, D. af Sorenskriver i Soløer og Odalen, Præsident Arne A. og Karen Anker.

I Beretningen om Norges økonomiske Tilstand 1846—1850 og 1851—1855 Litr. M., Søndre Bergenhuus Amt. 8 S. og 19 S. 4. og 1856—1860 Litr. K, Lister og Mandals Amt. 11 S. 4.

Om Udskiftning af Jordfællesskab, Fremstilling med Forslag, udarb. af en af H. M. Kongen anordnet Commission. Bergen 1856. 106 S. 8. (Denne Fremstilling er væsentlig udarbeidet af V., der var Commissionens Formand).

Angaaende naadigst Proposition til Norges Riges Storthing, betræffende Udfærdigelse af en Lov om Jords Fredning. Bergen 1859. 84 S. 4. (Det samme gjælder om denne som ovennævnte).

Love og Anordninger m. V. for Aarene 1838 (15¼ Ark), 1839 (17¼ Ark) og 1840 (15¼ Ark) samt anden Udgave for 1818 (16½ Ark). Chra. 1840. 8.

I den Constitutionelle 1839 Referat af Storthingsefterretningerne fra 1 April til Storthingets Slutning.

Vogt, Olaus Frederik Sand, Søn af førnævnte Byfoged David V., er født i Christiania 2 Decbr. 1829, blev Student 1847 og tog medicinsk Embedsexamen 6 Decbr. 1855. Privat Læge i Tvedestrand.

I *Magazin for Lægevidenskaben*, 2 Række. X. 505—519: Indberetning til Amtmanden i Smaalenene om den i Hvaløernes Prestegjeld herskende Koldfeber-Sygdom 1856.

Vogt, Peter, ovennævnte Statsraad V.s Broder, er født i Drammen 23 Jan. 1787, blev Student fra Kongsbergs Skole 1804 og juridisk Candidat 1808; blev 1806 Fuldmægtig og 1810 Contoirchef under Generalpostdirectionen samt Cancellie-Secretair; vendte tilbage til Norge og blev 9 Juni 1815 Expeditions-Secretair i Kirke-Departementet. Han var tillige den meste Tid const. Assessor i Agershuus Stiftsoverret. † paa et Besøg i Sjælland 23 Aug. 1819. * 1814 Charlotte Juhl, en Søster af hans Broder Davids Hustru.

Love, Anordninger, Kundgjørelser, aabne Breve, Resolutioner m. V., der vedk. Kgr. Norges Lovgivning og offentl. Bestyrelse, samlede udtogsviis og i tidsfølg. Orden for Aaret 1814. Chra. 1816. 196 S. 8. — Ligesaa for 1815. ib. 1816. 131 S. 8. — Ligesaa for 1816. ib. 1817. 284 S. 8. — Ligesaa for 1817. ib. 1818. 100 S. 8. — Ligesaa for 1818. ib. 1819. 430 S. 8.

2den Udg. af disse Aar er besørget af C. og K. A. Arntzen, N. P. Vogt samt C. Birch-Reichenwald).

I Budstikken, 7 Aarg. 1826 No. 12—22: Folketællingen i Norge den 1ste Febr. 1801.

Voltz, E. Ferdinand, født i Kjøbenhavn; var en Tid Skuespiller ved det afbrændte Theater i Christiania (i Aarene 1832 og 33), senere i Throndhjem. * Ellene Christiane Damm, senere gift med Ove Christian Broch, Sognepr. til Loppen.

Abellino den store Bandit. Skuespil i 5 Akter, efter det Tydske. Oversat. Chra. 1832. 162 S. 12.

Voss, Carl Christopher Nicolai, Søn af Bygmester Johan V. og Johanne Müller, er født i Christiania 2 Decbr. 1825, Student fra Christiania lærde Skole 1844, juridisk Candidat 17 Decbr. 1849, Copist 1850, Fuldmægtig 1858, Bureauchef i Postdepartementet 1860. I Aarene 1848 og 1851 var han Storthings-Referent for Morgenbladet, under den constituerende Rigsdag i Danmark 1848—49 Hurtigskriver ved Rigsdagstidenden og i 1857 og 1859—60 Formand for Udgivelsen af den med Hurtigskrift fuldstændig refererede Storthingstidende under de nævnte Aars Storthing. * 1850 Wilhelmine Annette Wedel-Jarlsberg (f. 21 Septbr. 1826), D. af Major m. m. Wilhelm Frederik Baron af W.-J. til Elingaard, († 1855), og Anna Elieson.

I Morgenbladet var han fra Aaret 1850 til Udgangen af 1857 Medarbeider, og leverede deels under Redaktionsartiklerne, deels i selvstændige Opsatser Afhandlinger af politisk, polemisk og oekonomisk Indhold, samt Anm. ang. Theater og Kunst. Af særskilte Artikler nævnes: 1850 No. 67: Om Stenographien, og dens Anvendelse ved Storthinget; 1852 No. 292, 293, 299, 305, 323, 324, 335 og 336: Et Blik paa politiske og sociale Forhold; 1854 No. 309: Hvorledes kan Danmarks politiske Stilling forklares; No. 346: De sidste Dages Skandinavisme; 1855 No. 64: Om Negtelse af Sanction paa Storthingsbeslutningen om en Jurycommissions Nedsættelse; No. 153 (Tillæg): Om en skandinavisk Union; 1856 No. 17, 18 og 27: „Folkeskrifter — Tidsbegivenheder — Smudsskrifter“; No. 167, 190: Om Valgreformer; No. 247, 248: Om Grundlovsforslagene; No. 300 og 1857 No. 69: Om Ølhandelen og Opkjøbervæsenet i Christiania; 1857 No. 32: Om Hurtigskriverkunstens Anvendelse paa forestaaende Storthing; No. 324: Om Prygleſtraffens Afskaffelse.

Voss, Joachim Andreas, Søn af Sorenskriver i Vestre Nedenes og Byfoged i Grimstad Peter Bortmann V. († 1841) og Grete Lovise Usler († 1860), er født i Evindvig i Ytre Sogn, hvor Faderen da var Sorenskriver, 10 Septbr. 1815, blev privat dimitteret 1836 og medicinsk Candidat 1842; var fra 1846—48 Reservelæge ved Rigshospitalets chirurgiske Afdeling, blev 29 Juni 1848 Corpslæge ved Østerdalske Jægercorps, fik 1849 et Reisestipendium af 500 Spd. for i en Tid af 9 Maaneder at studere visse Dele af Medicinen, blev 12 Juli 1850 Lector i Medicinen ved Universitetet, hvor han foredrager Anatomi og

Medicina forensis, samt 16 Novbr. 1861 Professor. 1857 Medlem af Videnskabs-Selskabet i Christiania. * 184* **Ida Cathrine Bie**, født 2 Jan. 1823, D. af Skibscapitain **Peter Juell B.** i Grimstad.

Inversio vesicæ urinariæ et luxationes femorum. Chra. 1857. 25 S. m. 2 coll. Pl. 4. (Universitets-Program f. 2 Sem. 1856).

I *Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie* I. No. 47: Brud af Rygraden; IV. No. 13. 14: Eidsvoldbrønden i 1844.

I *Magaz. f. Lægevidenskaben* 2 R. I. 232—38, 313—23, 426—34, 567—81, 590—600, II. 29—46: Rigshospitalets chirurgiske Afdeling i 2det Halvaar 1846; II. 381—91, 404—11, 449—59, 516—27: Ligesaa i 1ste Halvaar 1847; II. 593—612, III. 18—25, 89—111: Ligesaa i 2det Halvaar 1847; III. 195—208, 262—71: Ligesaa i 1ste Halvaar 1848; III. 361—91: Ligesaa i 2det Halvaar 1848; IV. 585—600: Om Bedømmelsen af Læsioners Lethalitet fra et medico-legalt Standpunkt og med særligt Hensyn til den gjældende norske Kriminallov; ib. 665—81: Partus serotinus i medico-forensisk Henseende; V. 566—85: Indberetning til Kirke- og Underviisnings-Departementet om en med Stipendium foretagen videnskabelig Reise i Udlandet; VII. 326—33: Anmeldelse af Wahlgrens Framställning af Venesystemets Anatomi; X. 670—76: Cyanosis congenita; ib. 729—33: Analyse af 13 Fosterlevere med Hensyn til Forekomsten af Metaller; ib. 734—39: Processus supracondyloideus; XII. 834—855., XIII. 169 ff., 441 ff., 562 ff.: Optegnelser fra en Reise i de Forenede Stater i Nordamerika i Sommeren 1857.

I *Forhandl. v. d. Skandinav. Naturforskeres Møde* (i Christiania 1856) Pag. 437 ff.: Om den operative Behandling af dobbelt Hareskaar.

Vosgraff, Peter Michael, Søn af Oberstlieutenant og Undercommandant paa Frederiksteen **Johan Petersen V.** (f. 1748 † i Christiania 1827) og **Anne Helene Traakmann Knap** († 1826), er født 26 August 1787 paa Frederiksteen, hvor Faderen da var Vagtmesterlieutenant; blev 1801 Landcadet i Kjøbenhavn, 1804 Fænrik i Kronens Regiment og 1806 Secondlieutenant, overgik 1808 til Ingenieur-Corpset, tog 1809 Ingenieur-Examen med Udmærkelse og blev s. A. Premierlieutenant og 1810 ansat i Norge, hvor han bestyrede Anlægget af Feldtværkerne i Elverum 1811—12; kaldtes 1813 til Kjøbenhavn som Adjoint i Generalkvarteermester-Staben, men tog i April 1814 Afsked af dansk Tjeneste og vendte hjem til Norge, hvor han strax ansattes i samme Stilling, blev 21 Aug. s. A. Stabscapitain og 29 Oct. s. A. Divisionsadjutant i Generalstaben, 1819 Major og 1823 Oberstlieutenant. Ved Generalstabens forandrede Organisation i Octbr. 1828 ansattes han som surnumerair Oberstlieutn. i samme, og blev 21 Septbr. 1836 Oberst i Armeen. Han var fra 1817 til 1841 Lærer i Fortification, Mineer- og Bygningskunst ved den militaire Høiskole under dens forskjellige Navne, blev 1817 Ridder af Sværdordenen, 1821 Medlem og 1823 arbeidende Medlem af det kongl. Krigsvetenskaps-Akademie i Stockholm, 1832 Medlem af Samfundet for Norges Historie og Sprog og 1835 af det Norske Videnskabs-Selskab i Throndhjem. I 1825 deeltog han i Stiftelsen af det militaire Samfund i Christiania,

hvis Æresmedlem han senere blev. Han har været Medlem af de kgl. Commissioner angaaende en Understøttelses- og Livrente-Forening under Statens Garanti (1821), for at udarbeide Plan for den høiere militaire Underviisning (1825), angaaende Hægs-Broen i Lier, dens Modtagelse og Sikring (1827) samt af Central-Commissionen ang. Norges Befæstningsvæsen (1836), i hvilken han den sidste Tid (1843—46) var Formand. † 7 Octbr. 1862. * 1. 1816 Bolette Jacobine Minor (f. 1800 † 6 Oct. 1847), D. af Capitain i Ostindiske Compagni Lars M. († 1804). 2. 185* Marie Helgesen, en Bondepige fra Ringerige.

Nogle Ord om Defilement med flere Fæstninger, disses Forsvar og Angreb vedk. Gjenstande. Efter Bemærkninger til det i Berlin 1822 udkomne Værk: „Versuch z. e. Lehrgebäude d. Artillerie-Wissenschaft v. C. F. Vorkenstein." Chra. 1825. 77 S. 4. m. 6 Tabb. og 1 Steentr.

Om Værnepligt i Norge. Et Forsøg paa at udfinde, hvilke Principer der bør lægges til Grund for en Værnepligts-Lov i Norge, og hvad den bør indeholde. Af en indfødt Nordmand. Chra. 1833. 86 S. 8. m. 1 Tab. (Anon.)

Norriges Krigshistorie i Middelalderen. Et Forsøg. Første Deel Krigskunst, Krigsmaterial og Krigsskueplads. 1 Hefte. Chra. 1834. XXII. 314 S. 8. m. 4 Steentr. obl. 4. (Anm. af — h (P. A. Munch) i Maanedsskrift for Literatur XIV. 287—322. Herimod udgav V. som Følgehefte til samme Maanedsskrift):

Bemærkninger af Forfatteren til „Norriges Krigshistorie" i Anl. af den i Maanedsskr. f. Lit. indførte Anmeldelse af Værkets 1ste Hefte. Kbhvn. 1837. 64 S. 8.

Historiske Efterretninger om Befæstningskunsten. Indledning til Forelæsninger over samme. (Trykt som Manuskript). Chra. 1844. 56 S. 8. (Anm. af P. A. Munch i Den Constit. f. A. No. 320, 323; jfr. No. 333.)

Krigskunsten og dens Theorie, samt Kunsten at befale, betragtede som Følger af Menneskets og Tingenes Egenskaber, belyste ved Krigshistoriens Vidnesbyrd, især ved Napoleons og Carl Johans Felttoge. Chra. 1850. 173 S. 8. (Særsk. Aftr. af Milit. Tidsskr.; Uddrag deraf i Sv. Krigs-Vetenskabs-Acad. Handlingar).

Med-Redaktør af Militairt Tidsskrift 1ste og 2den Række, hvori af ham: I. 151—161: Om Fæstningernes Forhold til Staternes Sikkerhed. Oversat. 162—66: To oversatte Smaastykker. 167—94: Bøger udkomne i Norge 1814—1830 (jfr. Bemærkn. af J. G. Meydell i II. 254 ff.) IV. 184—200: Bøger udkomne i Sverige 1814—1830. XVII. 1—25: Om Krigskunst og de i senere Tid deri gjorte Fremskridt, af Milit. Samf.s Comitee for Krigskunsten, (forf. af V.) 26—48: Affairen i Høland 1716, m. 1 Kart. — 2den Række II. 19—29: Generaladj. Haxthausens Rapport, Octbr. 1788. III. 190—248: Om Principerne i en vordende Værnepligtslov. IV. 75—183; 318—422: Bidrag til Norges Krigshistorie fra Krigsaarene 1807—1809, (ufuldendt). V. 1—173: Krigskunsten og dens Theorie (særskilt ovenfor). VII. 1—12: Magten og Ideen, oversat. VII. 13—31: Nytte af at skrive Armeens Regimenters Historie, af de Clonard, overs.

I Den Constitutionelle 1836 No. 45, 47 (mærket G . . v): Christiania og Agershuus. (Svar af Vorkenstein i No. 59); No. 103, 104, 106, 108, 110: Bemærkninger til V.s Svar. 1837 No. 37, 38, 42, 43, 45 og 46 (med samme Mærke): Bemærkninger om Militair-Comiteens Indstillinger om Bevillinger til Armeen og Marinen.

I Morgenbladet 1837 No. 60: Hvad er Flag, og hvad ønskes det at

være? (jfr. No. 61). 1842 No. 84, 86, 87, 140, 145, 258, 259, 263: Forskjellige Opsatser om Horten og Christianssand af „En Ven af klog Sparsommelighed." Ligesaa anonyme Indlæg om Marinens Deficit.

Valeur, Cort Holtermann, Søn af Capitainlieutenant i Marinen Abraham V. og Betzy Pontoppidan, er født i Fredriksværn 8 Jan. 1804, blev Secondlieutenant i Marinen 1822, og var 1829 til 1832 ansat i fransk Søkrigstjeneste, under hvilken han deeltog i Erobringen af Algier og blev Ridder af Æreslegionen; han blev Premierlieutenant 1826, 1833 Cadetofficier og Lærer i Sømandskab ved Søcadet-Institutet, 1836 Capitainlieutenant, 1840 Marinens Takkelmester, 1852 Capitain, 1857 1ste Officier ved Marinens Stab i Christiania, 1858 Commandeurcapitain, 1859 Medlem af Marinens Artilleri- og Fortifications-Commission, 1860 Chef for Carljohansværns Verft, og 11 Juli s. A. Commandeur. Han blev 1851 Ridder af St. Olafsordenen, 1855 Ridder af Sværdordenen og 1856 Ridder af Danebroge. * 1836 Alvilde Wraatz (f. i Christiania 21 Novbr. 1814) D. af Cancelliraad og Postmester i Christiania Wilhelm Martin W. og Dorothea Hedevig Leganger.

Lærebog i Sømandskab. Udarbeidet til Brug ved de sømilitaire Skoler af C. H. Valeur og F. F. v. Krogh. 3 Dele. Chra. 1847. 156, 188, 147 S. 12 m. mange Tabb. og 3 steentr. Pl.

Haandbog for Rebslagere. Udarbeidet for Marinens Haandværkere. Chra. 1858. 62 S. 4. m. 3 Tavler.

Haandbog for Seilmagere. Udarbeidet for Marinens Haandværkere. ib. eod. 58 S. 4. m. 8 Tavler.

I Stangs og Fougstads Repertorium for Oplysninger og Undersøgelser vedk. Gjenstande for 8de Storthings Virksomhed III. S. 90—130: Om en Plan for den norske Marine.

I *Magazin f. Naturvidenskaberne* XI. 204—15 er indtaget en Beretning af ham om den vulcanske Ø Isola Ferdinandea, og i *Nyt Magaz. f. Naturv.* III. 89—114 har C. Hansteen meddeelt V.s og T. Konow's magnetiske Iagttagelser paa et Togt i Middelhavet.

Han har væsentlig Andeel i Udarbeidelsen af *Reglement for Tjenestgjøringen* ombord i den kgl. norske Marines Krigsfartøier. Chra. 1856. XXX. 315 S. 8. og *Reglement for Landtjenesten* ved den kgl. norske Marine. Chra. 1857. VI. 120 S. 8 med vedheftede *Instructioner* for Hovedverftets Embedsmænd og Betjente. 64 S. 8.

Vagel, Jacob Wilhelm, Søn af Major, senere Toldinspecteur Laurits V. og Augusta Theresia Aars, er født 20 Februar 1814 i Valdres. 1832 Student, 1840 juridisk Candidat, 1856 Fuldmægtig i Revisionsdepartementet. * 1862 Helene Hansen, D. af Snedker Jakob H. i Christiania.

Norske Oppositionsmænd, deres Væsen og Virken m. m. Chra. 1848. 60 S. 8.

I Aftenbladet, Christianiaposten og Morgenbladet har han skrevet endeel Artikler, hvoraf nogle rettede mod den reaktionære og orthodoxe

Theologie, og Anmeldelser af enkelte Skrifter som Combes Physiologi m. fl. og nogle Opsatser vedkommende forskjellige kommunale Foranstaltninger.

Walnum, Svend Borchman Hersleb, Søn af Proprietair Jonas Greger W. († 1838) og Else Marie Hersleb († s. A.), Professorens Søster, er født paa Nord-Herø i Alstahaug Prestegjeld paa Helgeland 18 Febr. 1816, blev privat dimitteret 1836 og theologisk Candidat 1841; udnævntes 1844 til personel Capellan i Vanse og 1848 ligesaa i Homedal; blev 1851 Prest ved Bergens Strafanstalt og 8 Juni 1855 residerende Capellan til Nykirken i Bergen. * 17 Juni 1846 Anne Elisabeth Lovise Suur, f. 1 Juni 1817, D. af Sogneprest Jacob Rosted S.

En liden Samling af Psalmer til Brug ved huuslig Andagt. Chra. 1847. 125 S. 8.

To Afskedsprædikener. Chra. 1848. 31 S. 8. 2det Oplag. ib. 1849. 31 S. 8.

Fem Juleprædikener. Arendal 1849. 63 S. 8.

Trende Afskedsprædikener, udgivne efter Opfordring. Chra. 1851. 38 S. 8.

En Missionsprædiken. Bergen 1852.

Om Mormonerne. Efter Opfordring aftr. efter „Søndagsblad f. Luth. Christne" No. 29—32. Bergen 1852. 40 S. 16.

Bemærkninger i Anl. af Dr. M. F. Schmaltz's Prædiken, holden i St. Mariæ Kirke i Bergen 7 Sønd. eft. Trefold. 1854. Bergen 1854. 38 S. 8.

Foredrag i Anledning af vore Dages Strid om Daaben og Kirken. Bergen 1858. 58 S. 8.

Udgiver med J. B. Lund og Chr. Nygaard af: Søndagsblad for Lutherske Christne. Aarg. à 52 No. Bergen 1852. (Begyndte Paaske 1852. W. fratraadte paa Grund af Sygdom Decbr. 1856).

I Prædikener af norske Geistlige (1856) I. 260—71: Prædiken paa 2 Sønd. eft. Paaske; II. 138—47: Præd. p. 14 Sønd. eft. Trefoldighed.

I Norsk Kirketidende 1856 No. 4: Mormonerne i Bergen.

Walsen, Johan.

Høitidernes gudelige Morgen- og Aften-Andagt i Sange og Bønner tillige med Sange og Bønner til den Dag, der gaaes til Herrens Bord. Bergen 1838. 7½ Ark 8.

Valstad, Ole Christensen, er født paa Valstad (nedre) i Nes Prestegjeld paa Øvre Romerike 10 Aug. 1799, Gaardbruger. Storthingsrepræsentant 1836, 1842 og alle følgende Storthing til 1862. Af Communebestyrelsen for Nes har han været Medlem fra Formandskabsinstitutionens Indførelse og for en stor Deel af denne Tid Ordfører. * 1. 23 Oct. 1823 Enken, Inger Birgitte Evensdatter (Valstad, øvre), † 17 Septbr. 1854. 2. 22 Novbr. 1855 Enken, Birte Marie Pauline Christophersdatter Ihle.

Samtale i et Bondeselskab. Et Bidrag til at oplare Begreberne om Afholdssagen blandt den norske Landalmue. Chra. 1850. 60 S. 16. Andet Oplag. Chra. 1852. 60 S. 16.

I Morgenbladet 1835 No. 362: Om Valgmændene for Agershuus Amt.

Walther, Ole Nicolai Schierdahl, Søn af Sø- og Landkrigscommissair Christian Frederik Nicolai W. og Gunhild Marie Grevle, blev Student 1826, tog medicinsk Examen 1834 og blev ansat som Districtslæge i Vestfinmarken, 12 Jan. 1841 Districtslæge i Jæderen og Dalerne og 1845 i samme Stilling paa Voss. † 17 Mai 1850. * 1841 Marie Louise Harris.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* I. S. 48—50: Et Par Ord om den i Finmarken herskende Skjørbug. V. S. 2—7 og 314—318: Tvende med Held behandlede Tilfælde af Epilepsie. VII. S. 14—16: Om Blysukkeret mod Kighoste.

Wang, Anders Evensson, Skolelærer i Vang i Valders.

Gamla Regle aa Rïspo, ifraa Valdris, en Samling af Fortællinger, Sagn og Eventyr, optegnede i Valders. Chra. 1850. 78 S. 8.

Wang, Christian Colbjørnsen, yngre Broder til efternævnte Joh. Storm W., er født i Vaage 1805, var en Tid Kjøbmand i Christiania, emigrerede til Amerika, men vendte tilbage til Christiania, hvor han senere var Hotelvært, og er siden 1856 Controlleur. * Engel Throndsen, D. af Overtoldbetjent T. i Filthvet.

Om de ældste Christne. Chra. 1862. 96 S. 16.

Følgende Oversættelser:

Couards Postille over Epistlerne. 1 H. Chra. 1849. 80 S. 8.

Hedley Vicars Liv og Død. Chra. 1860. 268 S. 8.

Den hellige Augustins Betragtninger over alle Søn- og Helligdage. Drammen 1861. 220 S. 16.

Thomas á Kempis. 4 Bøger om Christi Efterfølgelse. Chra. 1861. 16.

Desuden en Deel Traktater og mindre religiøse Skrifter.

Wang, Johan Storm, Søn af Sognepræst til Vaage Marcus Frederik Vang W. († 1814) og Johanne Munch, er født 1800 i Trysild, hvor Faderen da var Prest, var en Tid Handelsbetjent i Drammen, levede siden af literaire Arbeider i Christiania, og blev privat dimitteret 1829; studerede en Tid Theologie, men opgav dette paa Grund af tiltagende Sygelighed, opholdt sig en Tid i Bergen og døde i Molde 12 Decbr. 1849.

Daleblomster. (Aftryk af Idunna IV og særskilt kun med Smudstitel, u. A.) Chra. 1823. 97—292. 8. (Indeholder: Marie, Fortælling af det Tydske; Den døvstumme Yngling; Anne Kleppe; Dale-Gudbrands Daab; Brudgommen; Fjeldgutten; — jfr. Tilskueren 1824 No. 38 og Hermoder f. A. (VI.) No. 32).

Asbrandurs Fest. Chra. 1824. 52 S. 8. (Dette Digt overrakte han Kronprinds Oscar, da han som Vicekonge kom til Christiania, og erholdt af ham 100 Spd. i 2 Aar, for at fortsætte sine Studeringer).

Taterkvinden. Original Fortælling. Chra. 1836. 2 D. 8. I. 116 S. II. 142 S. (Særsk. Aftr. af „Bien").

Skottertoget eller Slaget ved Kringen, historisk-romantisk Skildring. 2 Dele. Chra. 1836—37. I. 268. II. 421 S. 8. (Anm. af Munch-Ræder i Intell.-Bl. til Bien, 1837 No. 2).

Maja, Baargave for 1838. Udgivet. Chra. 1838. VI. 328 S. 8. (Deri af Wang: Maja, original Fortælling, S. 1—320).

Kong Sverre eller Hakon Sverresøns første Kjærlighed. Drama i 5 Akter. Chra. 1838. 108 S. 8.

Sommeren i Christiania, Høsten i Kjøbenhavn og Nytaarsaften i Bergen. Original Fortælling i tre Afsnit. Bergen 1841. 547 S. 12.

Den Navnløse. En Novelle, grundet paa et Sagn fra det forrige Aarhundrede. Molde 1846. 135 S. 8.

Liljen. Nytaarsgave for 1847. Molde 1846. 55 S. 8.

Skjæbnen og Mennesket. Familieforviklinger. Roman. 5 Dele. 16. Thjem. 1860. I. 232 S.; II. 180 S.; III. 288 S.; IV. 503 S.; V. 496 S. (Særskilt Aftryk af Throndhjems-Postens Feuilleton; jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1862 No. 84).

I Tidsskriftet Idunna og Ugeskriftet Hermoder flere mindre Fortællinger, hvoriblandt i IV., foruden de i „Daleblomster" aftrykte, endvidere 192—99: Dalebryllupet; 241—251: Ridderspranget, et Sagn. V. 265—76, 281—90: Lodsboligen, original Fortælling.

I Bien V. 3. 3—98: Prøven. VII. 2. 29—44: Præsten paa Ringsager. VIII. 2. 3—80: Masken. X. 1. 5—82: Klokkeren paa Ringsager. XIII. 1. 7—50: Drømmen, original Fortælling. XIV. 1. 5—78 og 2. 3—67: Medbeilerinderne. XVI. 1. 5—116, 2. 3—142: Taterkvinden (ogsaa særskilt). XX. 2. 91—122 og 3. 1—110: Markedet paa Grundset. XXIV. 2. 1—36: Nytaarsnatten, en Skizze.

I Skilling-Magazin III, 1837, No. 18—20: Scener af Vandflommen 1789.

I Nat og Dag VIII. 312—36: Rypen i Justedalen. Et Sagn fra den sorte Død.

Zigeuneren, et originalt Drama, opførtes i Bergen 1 Jan. 1841, men er, saavidt vides, ikke trykt.

Wang, Marcus Frederik Wang, Forriges Broder, er født i Vaage 1811, hvor Faderen da var Sogneprest. 1833 Secondliutenant. 10 Septbr. 1837 Premierlieutenant ved Vaageske Compagni af Gudbrandsdalske Musketeercorps. 3 Octbr. 1846 Capitain. 27 Juni 1857 Afsked. * Frederikke Nissen, f. 16 Aug. 1814, D. af Generaladjutant Peter Georg N. i Frederikstad.

Gjensynet paa Egeberg, en Novelle. Frederikshald 1841.

Tryntyrken, en Novelle. Frederikshald 1841.

Redaktør af Frederikstads Ugeblad fra 1843—1846. Han leverede 2 Gange ugentlig Opsatser saavel i Poesi som Prosa dertil.

Til Morgenbladet, Christiania-, Christianssands- og Throndhjemsposten har han deels under Navn og deels anonymt leveret flere Bidrag.

Wangensteen, Jens Johan, Søn af Ove Henrik W., Foged paa nedre Romerike, og Margrete Bue, er født 6 Septbr. 1766 i Fet Sogn. Han var Cand. jur. og senere Eier af Gaarden Vilberg i Sørum Prestegjeld. 1815 og 1816 Storthingsrepræsentant. † 8 Febr. 1837 i Christiania som „Literat." * Catharina Stranger Skjelderup, (f. 1779, † 1851), D. af Sognepreſt i Oslo Peter S. og Christiane Wisløff.

I Christiania Intelligentssedler 1796 No. 7 skrev han imod C. E. Mangors udgivne Revision af Skrifterne om det norske Universitet, (jfr. Nyerups og Krafts Literaturlex. p. 373).

Balders Død. Efterligning i gammel nordisk Versart med Allusion og Alliteration. Chra. 1829. 4 S. 4.

I Morgenbladet 1831 No. 1: Raad og Raab fra en Olding. No. 23: I Anledning af et Smædevers.

Leilighedsdigte m. m.

Warncke, Adolphine, D. af Kjøbmand Adolf Gotfried W. og Marthe Johanne Bugge, er født i Christiania 29 April 1813. † 10 Decbr. 1859 i Svelvigen, hvor hun tidligere i endeel Aar havde havt en privat Skole.

Selskabeligt Tidsfordriv for Børn og Voxne. En Lommebog for Venner af uskyldigt Spøg. Udgivet af en Dame. 1ste Hefte. Chra. 1856. VIII. 168 S. 16. Indeholdende en udvalgt Samling af de bedste Selskabs- og Pantelege, tilligemed Anviisning til Panternes Indløsning, blandede selskabelige Underholdninger ꝛc. — 2det Hefte ib. 1859. VI. 128 S. Indeholdende Punkterkunst, magiske og andre Kunster, Anviisning til at spille Schak, Lege i fri Luft, Kort-Kabaler eller Patience-Spil, Anecdoter ꝛc.

Filee-Bog eller Veiledning i Fileekunsten, indrettet saavel til Selvunderviisning som og til Hjælp ved Information, indeholdende Anviisning til forskjellige Slags Mønsterfilee, hvortil følge Tegninger. Chra. 1855. 14 S. 8.

Wedel-Jarlsberg, Ferdinand Julius, Søn af efternævnte Amtmand og Toldinspecteur Frederik Wilhelm, Baron af Wedel-Jarlsberg, er født paa Gaarden Brunla ved Frederiksværn 23 Octbr. 1823, blev Secondlieutenant i Marinen 1842 og Premierlieutenant 1854. I 1848 gik han i dansk Søkrigstjeneste og deeltog som tjenstgjørende Officier paa Dampskibene „Skirner" og senere paa „Geiser" i mange Skjærmydsler; blev s. A. decoreret med Danebrogsordenen. I 1849 deeltog han ligeledes paa Geiser i Slaget ved Eckernførde, senere i Blokaden af Kiel, Elben og Weseren, samt i de der stedfundne Skjærmydsler. Da Danmark i Slutningen af 1849 afskedigede de fremmede Officierer, modtog han Tjeneste i den k. k. østerrigske Marine og var i 1850 og 1851 ansat som Kapitain og Chef for Korvetten „Titania" og for 40 à 60 Søcadetter, som han oplærte. I Slutningen af 1851 vendte han tilbage til Norge. I 1861 blev han Kammerherre og senere i samme Aar Hofintendant. Han er endvidere hædret med Æreslegionen for udviist Forhold ved Redningen af et fransk Fartøi, paa Grund af sin Virksomhed med Control-Compasset med den italienske St. Mauritius- og St. Lazarus-Orden, og den danske Fortjenstmedaille i Guld. * 1856 Comtesse Clementine Wedel-Gödens, f. 15 Juni 1832, D. af General Grev Wilhelm W.-G. i Ostfriesland, (f. 28 Marts 1798), og Friherreinde Bertha v. Glaubitz, (f. 21 Juni 1805).

Anleitung zur Seewissenschaft, enthaltend die Theorie, die Manøvres und verschiedene Maßregeln und Arbeiten an Bord. Nach. d. Norweg. bearb. Triest 1855. XI. 159 S. 8 m. 2 Kpft. (En Bearb. af C. H. Valeurs og F. F. v. Kroghs Lærebog i Sømandskab 3die Deel).

Calender over den kongl. norske Marines Officierer og Embedsmænd

med Flere, endvidere Rangforordningen, Uniformsreglementer og endeel Love og Bestemmelser vedrørende nævnte Personale. Laurvig 1857. 100 S. 4. (Anon.)

Tillæg til Marine-Calenderen af 1857. Laurvig 1862. 20 S. 4.

Ligehøide-Systemet og dets Anvendelse til Stedbestemmelse, med oplysende Kaarter. Udarbeidet til Brug for Skibsførere efter Capitain T. H. Sumner af en Søofficier. Chra. 1858. IV. 29 S. 8 med 4 Steentr.

Kompassets Deviation og Deviationsrosen. 1860. 11 S. 8 med 2 lith. Pl. (Særskilt Aftr. af Polyt. Tidsskr. s. A. No. 14); jfr. Mgbl. No. 291. 304.

I *Polytekn. Tidsskrift* VI. (1859) No. 1: Wedels Controlcompas; No. 16: Ny Slags Strømmaaler. VII. No. 14: Compassets Deviation og Deviationsrosen (særsk. ovenfor).

Wedel-Jarlsberg, Frederik Wilhelm Baron af, Søn af Kammerherre, Major Frederik Christian Baron Wedel-Jarlsberg (f. 7 Febr. 1757), og Comtesse Ulrika Eleonora v. Brockdorff, er født paa Sjælland 22 Mai 1787, blev Student 1804 og juridisk Candidat 1808; 1809 Auscultant i Rentekammeret og 1811 Amtmand over Finmarkens Amt, hvorfra han i 1813 blev forflyttet i samme Stilling til Bratsbergs Amt, samt fungerede tillige indtil Udgangen af 1819 som Amtmand i Laurvigs Grevskab. 1821 Ridder og 1836 Commandeur af Nordstjerneordenen. Siden 1838 har han været Toldinspecteur først i Porsgrund og fra 1844 i Tønsbergs Tolddistrict. * 1812 Margrete Ingeborg Haffner, D. af Oberstlieutn. Johan Fred. W. H. og Sara Hagerup.

Beretning om Tilstanden i Bratsbergs Amt i Aarene 1830 til 1835 er indført i de af Finantsdepartementet udgivne Beretninger om den økonomiske Tilstand i Norge ved Udgangen af Aaret 1835 S. 129—139.

I Morgenbladet 1830 No. 266: Berigtigelse.

Wedel-Jarlsberg, Johan Caspar Herman Greve af, Søn af kgl. dansk Gesandt Frederik Anton, Greve af Wedel-Jarlsberg (f. 26 Juni 1748, † i Wien 7 April 1811) og Catharina v. Storm (f. 5 Novbr. 1756, † 12 April 1802 paa Esrom i Sjælland), er født i Montpellier 21 Septbr. 1779, hvor Faderen opholdt sig paa en Reise til Neapel som dansk Gesandt. I 1790 kom han med Faderen, som da var bleven udnævnt til Gesandt ved det storbrittanniske Hof, til London, og opholdt sig til omtrent 1799 i England. Han og hans Broder (Ferdinand) flygtede fra Faderens tyranniske og haarde Behandling til Norge og derfra over til Kjøbenhavn, hvor han tog juridisk Examen i 1802. Han var en Tid Privatsecretair hos Finantsministeren Grev E. Schimmelmann og blev derefter Assessor i Finantscasse-Directionen. Den 31 Octbr. 1806 blev han Amtmand i Buskeruds Amt. Samme Aar Medlem af Provideringscommissionen og 1808 af Regjeringscommissionen. Under Krigen oprettede han et Fricorps, som han selv anførte. 1809 Kammerherre og Ridder af Danebroge. I de følgende Aar var han virksom ved Stiftelsen af Selskabet

for Norges Vel og Universitetet. I 1811 modtog han efter Faderens Død Jarlsbergs Grevskab, og havde nogen Tid Bestyrelsen af det Laurvigske Grevskab; 1812 Commandeur af Danebroge. Fra sin Post som Amtmand saavelsom fra den ham anbetroede Overbestyrelse af Laurvigs Grevskab blev han efter Ansøgning entlediget 30 Marts 1813. I 1814 var han Medlem saavel af Rigsforsamlingen paa Eidsvold som af det overordentlige Storthing, blev 18 Novbr. s. A. Statsraad og Chef for den norske Regjerings Finants-Departement, hvilken Post han beklædte til 1822. 1815 Commandeur af Nordstjerneordenen, senere Serafimerridder og hædret med Medaillen for Borgerdaad i Guld. 1822 blev han anklaget for Rigsret, men frifunden, og levede derefter som Privatmand; var Repræsentant fra Jarlsberg og Laurvigs Amt paa Storthingene 1824, 1827, 1828 og 1830, hvor han jevnlig var Præsident, saaledes paa Storthinget 1824, da Constitutionsforslagene der bleve forkastede. I 1829 blev han Procantsler for Universitetet og overtog i Foraaret 1836 en Sendelse fra den norske Regjering til London, for at underhandle med det engelske Ministerium angaaende Trælasttoldens Nedsættelse, og 19 Septbr. s. A. udnævnt til Norges Statholder, i hvilken Stilling han døde paa en Reise for sin Helbreds Skyld i Wiesbaden 27 Aug. 1840. * 19 Mai 1807 Karen Christiane Andrea Anker (f. 22 Novbr. 1789, † 19 Mai 1849), D. af Statsminister, Peder Anker til Bogstad og Bærums Jernværk, og Anna Elisabeth Cold. — (Biographi med Portrait i „Mærkelige Nordmænd." En biographisk Skizze over ham af Treschow-Hansen er meddeelt til Conversationslexicon d. neuesten Zeit und Lit. Leipzig 1832—1834. S. 898—899, (jfr. Morgenbladet 1837 No. 187 og 190; 1840 No. 251, 252 og Digt af Wergeland 254. I den Constitutionelle 1840 No. 251 Digt af A. Munch. Efterretning og Afh. om hans Død i No. 256 og Digt af Welhaven i No. 307. B. Moes Efterretn. om Eidsvolds-Repræsentanter S. 144—46. See og J. Aalls Erindringer I. S. 283—295, 407—420 samt III. S. 45—59 og flere Steder. Se ogs. Oehlenschläger, Dedicationen foran Hugo v. Rheinberg, hans Erindringer, Norges Reisen m. fl. St. I Illustr. Nyhedsblad 1858 No. 22 til Grev Wedels Portrait af J. S. Welhaven, og senere paa et Mindeblad, udgivet af Kammerherre C. Holst, med genealogiske Meddelelser om den Wedel-Jarlsbergske Familie, tildeels efter Optegnelser af J. C. Berg. Hans Büste i Bronce af Michelsen blev af Kong Carl Johan reist paa Ladegaardsøen og en lignende i Marmor af Glosimodt, udført ved privat Subskription, skjænket til Nationalgalleriet. Portrait af Sødermark, og et andet, tegnet af Görbitz, lith. af Hanfstängel, samt et mindre af Bærentzen & Co., som fulgte med Portefeuillen 1840).

I Efterretninger om den for Rigsretten mod Statsraad Grev Wedel-Jarlsberg anlagte Sag. Paabegyndt 2 Octbr. 1821. Paabegynt

18 Juni 1822. Chra. 1822. 147 S. Fol. findes S. 145—146 en Tale af ham selv.

Wedøe, Edvard, Vilhelm, Søn af Karbemager W., er født i Christiania 11 Septbr. 1805, Student fra Christiania Kathedralskole i 1823, theologisk Candidat 1828, 1831 Sognepræst til Sulbal i Stavanger Amt, og 10 Juni 1837 Sognepræst til Jelse i samme Amt.; blev 1848 Sognepræst til Birid, fra hvilket Embede han erholdt Afsked 1862. * Augusta Antonette Wergeland, D. af nedennævnte Provst Nicolai W.

I Alm. Norsk Maanedsskrift I. S. 295—306 og II. S. 65—72: Om det johanneiske Logos.

Weidemann, David Christopher, Søn af nedennævnte Amtmand Laurits W., er født 19 Septbr. 1800 i Borgunds Præstegjeld paa Søndmøre og Student fra 1819. Blev medicinsk Candidat 1824 og 1829 Compagnichirurg ved 2den Agersh. Brigade, hvorfra han blev entlediget i Febr. 1830, og var fra 1832 Corpslæge ved 2den Agersh. Brigade med Bopæl i Holmestrand; Afsked 1855. I 1842 Repræsentant paa Storthinget. * 1. Ludolphine Frederikke Krohn, D. af Major K.; 2. Hanna Frederikke Poulsen, D. af Kjøbmand Hans P. i Holmestrand; 3. Petronelle Andrea Holst, D. af Hans H. i Holmestrand.

I Eyr I. 352—354: En mærkelig Desorganisation af Maven. II. S. 51—55: Om en chronisk Betændelse i Nyren. ib. S. 116—120: En Steenoperation foretagen efter Langebecks Methode.

Weidemann, Joachim Gotske Moltke, Ovennævntes Farbroder og Følgendes Broder, er født 1793 i Øiestad. 1810 Officier i Marinen. 1824 Capitainlieutenant. † 9 Aug. 1829 paa Gaarden Ulleren ved Christiania. * 1820 Maren Nilsen, f. 1799, D. af Procurator Nilsen i Holmestrand og Johanne Plathe.

Bemærkninger over det udkomne Skrift: Om Marine-Etablissementet paa Horten, og om den norske Flaade. Chra. 1825. 24 S. 8. (Anon.; jfr. C. F. Borkenstein).

Svar fra en norsk Søofficier til Forf. af de udkomne Skrifter: Om Horten-Etablissementet og den norske Flaade. Chra. 1825. 36 S. 8.

Weidemann, Lauritz, Søn af Foged i Nedenes og Raabygdelagets Fogderi Lars W., (f. 1743 i Jylland), og Maria Sommerfeldt, er født paa Thoten 1 Novbr. 1775, blev Student 1790 og juridisk Candidat 1793. 1797 udnævntes han til Byfoged m. m. i Østerriisøer og 1798 til Sorenskriver over Søndre Søndmøres Distrikt, hvorfra han 1802 befordredes til Sorenskriver paa Thoten, blev 1817 Amtmand over Hedemarkens Amt, og 1821 Amtmand over Christians Amt, fra hvilket Amt han har været Repræsentant ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold og Storthingsrepræsentant i Aarene

1814, 1815—16, 1827 og 1828 samt 1836—37 og 1839. Af Committeen for Norges Lovgivning var han Medlem fra Januar 1815, indtil han i October 1818 blev entlediget derfra, ligesom han ogsaa ved Hovedmatriculeringscommissionens Oprettelse i Decbr. 1819 blev Medlem af og Formand for denne, fra hvilken Bestilling han i Januar 1822 igjen blev entlediget. I 1816 Ridder af Nordstjerne-ordenen, 1843 Command. af Vasaordenen. 3 Novbr. 1851 erholdt han Afsked som Amtmand og blev da R. af St. O. O. † 1 Aug. 1856. * 1797 Ditlevine Marie Qvist, (f. 1774), D. af Foged i Nedenes Ditlev Q. og Ingeborg Marie Herloffsen. (Lith. Portrait og Biographi i Eidsv.-Galleri I. S. 33—36 og Ill. Nyhedsbl. for 1856 No. 32 og 36; jfr. B. Moes Efterretn. om Eidsvolds-Repræsentanter S. 146).

Forslag til Anordning og Reglement for Høiesteret, trykt efter Odelsthingets Beslutning. Chra. 1815. 24 S. 8. (Anm. af J. F. W. Schlegel i D. Lit. f. 1816 S. 33—38; jfr. J. A. Hjelms Revision af Forslaget i d. n. Nationalbl. 1 H.)

Forslag til en Anordning om Jordbrugenes Opmaaling i Norge. Chra. 1815. 19 S. 4.

Forslag til en Lov ang. Norges Bank- og Pengevæsen (uden Tit.) Chra. 1815. 8 S. 8.

Weisenberg, Peter Michael, Søn af Lieutenant Martin Nicolai W. og Kirstine Coldevin Røbder, er født 15 Mai 1781 i Hjelmeland. 1801 Officier, 1813 Compagnichef, 1841 Afsked. * 181* Christine Konradine Bredrup, f. 1799 i Nærstrand, D. af Foged i Ryfylke Konrad B. og Kirstine Lorentzen.

Nogle Ord, oplæste af Formanden for Hjelmelands Præstegjelds Sogneselskab ved Aarsmødet 1833. Stav. 1834. 8 S. 4.

Nogle alminbelige Betragtninger. De ærede Medlemmer af Hjelmelands Præstegjelds Sogneselskab, der troe at dette kan virke sandt Gavn, og endelig Enhver den, som finder Interesse for Jordbyrkningens store Sag ærbødigst tilegnede. ib. eod. 4 S. 4.

Nogle nærmere Anskuelser over den Maade, hvorpaa Medlemmerne af Hjelmelands Præstegjelds Sogneselskab have at virke paa de i § 1 i dets Love anførte Gjenstande. Nedskreven af Selskabets Formand. ib. 1834. 8 S. 4. (Disse tre Afhandlinger bleve i December 1834 fra Hjelmelands Sogneselskabs Bestyrelse oversendte Stavanger Amts Landhuusholdningsselskab til Uddeling).

Et Sendebrev til den brave Bonde især, og ellers til Enhver, som ikke forsmaaer at læse det. Indeh. blandt Andet en Jordbyrknings-ABC. Stavang. 1846. 32 S. 8.

Welander, Peter Olof, født i Sverige, Student; opholdt sig nogen Tid, indtil Høsten 1842, i Christiania.

Fordelen af Potatosavl til Kreaturfoder tilligemed Anviisning, hvorledes Kreature fodres med Potatos. Fra det Svenske. Chra. 1842. 72 S. 8.

Norsk- (och Dansk-) Svenskt Handlexicon. Genomsedt och utgifvet af C. A. Guldberg. Chra. 1844. XVII. 386 S. 8. (Sml. Erslews Forfatter-lexicon 1 Suppl. S. 77).

Welhaven, Johan Ernst, Søn af Klokker ved Mariæ tydske Kirke i Bergen og Lærer ved samme Skole Johan Andreas W. (fra Ribnitz ved Rostock, † 24 Jan. 1811) og Elisabeth Margareta Woltmann († 1814), er født i Bergen 30 Octbr. 1775, blev 1796 Student fra sammes Skole og theologisk Candidat 1800; blev 1801 personel Capellan ved St. Jørgens Hospital i Bergen, 1808 Sognepreſt ved samme og 10 Septbr. 1827 residerende Capellan til Bergens Domkirke; 1817 geistligt Medlem af Vasaordenen. † i Bergen 10 Marts 1828. * Else Margareta Cammermeyer (f. 4 Septbr. 1785 i Bergen, † 1853 i Christiania), D. af resid. Capellan til Korskirken i Bergen Johan Sebastian C. († 7 Febr. 1819) og Maren Heiberg († 1812).

Tale paa 1ste Sønd. eft. Trinitatis. Bergen 1802.

Trende Prædikener holdne i Korskirken paa 3, 5 og 8 Sønd. eft. Trinitatis. ib. eod.

Tale paa den anordnede Takke- og Bønfest 5 Juni 1814. Bergen 1814. 12 S. 8.

Tale ved den nye Kirkegaards Anlæggelse i Strudshavn. ib. 1824. 8.

I Svenske Läkareselsk. Handl. III. B. S. 188: Om Spedalskhed.

I Bergens Borgerven: Nogle Ord ved Jens Amundsen Fenstads Henrettelse. Bergen 1825, (ogsaa særskilt), og i Bergens Adresse-Contors Efterretninger flere mindre Stykker, hvoribl. 1823 No. 15 og 30 et Par Leilighedsdigte, og 1826 No. 49: Ved Oldingen Christian Børs's Grav.

Welhaven, Johan Sebastian Cammermeyer, Søn af ovennævnte Johan Ernst W., er født i Bergen 22 Decbr. 1807, blev Student fra Bergens Skole 1825 og studerede derpaa en Tid Theologi. Foretog i Aarene 1835 en Reise til Danmark og 1836 til Frankrige og Tydskland, opholdt sig i 1847—1848 et Aar i Kjøbenhavn i Anledning af literaturhistoriske Studier, og foretog i 1858 med offentlig Understøttelse en Reise til Tydskland og Italien for kunstarchæologiske Studier. Blev i 1840 constitueret og i 1842 virkelig Lektor i Philosophi ved Universitetet, samt i August 1846 udnævnt til Professor. Ridder af St. O. O., af N. O. samt D. O. * 1845 Josephine Angelika Bidoulac (f. i Flensborg 5 Novbr. 1812), D. af en fransk Emigrant. (Biogr. med Portr. i dansk Ill. Tid. 1863 No. 177. Portr. i Portefeuillen 1840 samt i Album af nyere N. Digtere og af Fru Stelzner, lith. i Berlin. Marmorbüste af Middelthun i Studentersamfundet).

Tre Dusin Complimenter til Henrik Wergeland. Throndhjem 1832. (Udg. Forf. uafvidende og som Manuskript af Conr. Nic. Schwach). Bedømt i den nordenſk. Journal 1 H. S. 79—86, cfr. samme Journal S. 89—91 og 176 mod hvilken Bed. et Forsvar for Welhaven indeh. i s. 179—185 med et Tilsvar S. 193—198.

Henrik Wergelands Digtekunst og Polemik ved Actstykker oplyste. Chra. 1832. 112 S. 8. (Jfr. N. Wergelands Retfærdig Bedømmelse af Henr. Wergelands Poesi og Charakteer).

Norges Dæmring. Et polemisk Digt. Chra. 1834. 81 S. 12. Anden Udg. 1835. 81 S. 12. (Anm. af Orla Lehmann i Dansk Literaturtidende 1835 No. 20, og i Dansk Maanedsskrift for Literatur 13 Bd. 1835 S. 164—176 af

H. C. Ørsted. (Optrykt i dennes samlede Skrifter VII. 1—16). Antikritik i Dannora S. 7—20, undert. N. Endvidere bedømt i Mgbl. f. 1834 No. 339, hvorpaa Svar i No. 351, 6 Sp. — 1835 No. 2, 12, 18, 47, 48 og 77. Endvidere i Anledning af Digtet Mgbl. 1834 No. 348: a) „Norges Skumring", et politisk Digt i welhavenske Riim, 5 Sp., b) En norsk Borgers Stemme i Anledning af den welhavenske Norges Dæmring m. m. Chra. 1835 (see Bruun, Chr. C. H. p. 110), c) Et Par Ord om Norges Dæmring og Welhavens polemiske Digtekunst. Chra. 1835. 38 S. 8. samt d) H. Wergelands Forsvar for det norske Folk etc. Chra. 1835. e) Motiveret Protest imod Skriftet „Forsvar for det norske Folk" etc. Chra. 1836. 108 S. 8. (See Stenersen, A. p. 599), og endelig af H. Wergeland Tillæg til Forsvar for det norske Folk etc. Chra. 1836. 104 S. 8).

Digte. Chra. 1839. 308 S. 12. Anden Udg. m. Tit. Digte udkomne 1839. Chra. 1855. VI. 308 S. 16.

Antydninger til et forbedret Psalmeværk for den norske Kirke. Chra. 1840. 62 S. 8. (Anm. i Den Constit. 1840 No. 86, 87 (2¾ Sp.) og No. 93, 94 (8 Sp.) af W. A. Wexels. Videre i No. 101, 103 og 106 (9¼ Sp.) I Mgbl. 1841 No. 17 af L. C. Arup, samt No. 32, 2 Sp.)

Nyere Digte. Chra. 1845. VII. 240 S. st. 8. (Anm. i Den Const. for 1845 No. 355 og 357, og i Dahls Litt.-Tid. 1845).

Tale ved Studenternes nordiske Høitid 1846 13 Jan. (Trykt i den udkomne Beretning).

Halvhundrede Digte. Kbhvn. 1848. 206 S. 8.

Udvalg af Claus Frimann's Digte. Udg. Chra. 1851. XX. 96 S. 8. (Anm. af J. Moe i N. Tidsskr. f. Vidensk. og Lit. V. 77 ff.)

Reisebilleder og Digte. Chra. 1851. 214 S. 8. Senere udg. u. Tit. Skildringer. Indeh.: Vasdrag og Skovmarker. Billeder fra Bergenskysten. En Sjæl i Vildmarken. 1860. 190 S. 8.

Om Ludvig Holberg. Chra. 1854. 32 S. 8. (Særskilt Aftryk af „Berømte Nordmænd." Anm. af P. Botten Hansen i Ill. Nyhedsbl. 1854 No. 19).

En Digtsamling. Chra. 1860 (ↄ: 1859.) IV. 188 S. 8. (Anm. i Ill. Nyhedsbl. 1859 No. 49, Aftenbl. 1860).

Cantate ved Universitetets Halvhundredaarsfest 2 Septbr. 1861. 4.

I Morgenbladet 1830 No. 227, Tillæg, (Indsendt): Til Henrik Wergeland. (Sml. No. 228). No. 255, Tillæg: Et Svar. (Sml. No, 266, 267, 273, 276 m. fl.) 1832 No. 13: Theatret. 1835 No. 36: Til Venner og Fiender. No. 338: Til Provst Niels Hertzberg, Ridder af Dbr. (i Anledning af Ytringer i Fortalen til hans Selvbiographi). 1856 No. 254: Prolog i Theatret 9 Septbr. ved Vicekongens og Gemalindes Nærværelse. No. 180: Tale ved Studenterfesten efter Upsalatoget 24 Juni 1856. No. 204: Tale ved Naturforskermødet i Christiania 1856. 1860 No. 273: Theaterprolog ved Mindef. over Joh. Lud. Heiberg. No. 324: Overlærer O. T. Fritzner. Flere Taler i Carl Johans Forbundet.

I Vidar, hvoraf han var Medudgiver. Chra. 1832—34, 4. leverede han flere Bidrag. Blandt disse: No. 1: Vidar, et Digt. No. 4 Skizzer. 1. No. 5: Sang fra de norske Studenter til Kong Carl Johan. Distichen. No. 6: Paraden. Distichen. No. 7, 8: Om St. Simonismens Lære og Ritus, efter Wolfg. Menzel m. Fl. No. 11: Recens. over Mdskr.-Bien, 1—3 H., jfr. No. 13, 16 og 19. No. 12: Lithographerede Prospekter af Christiania og Omegn. No. 13: Bemærkn. ved en Antikritik. No. 14: Nygrækernes Folkepoesi. No. 15: Sonnet efter Camoens. No. 16: Svar paa en Antikritik. No. 18: Til S. O. Wolff. No. 26: Recens. over S. O. Wolffs saml. poet. Forsøg, 1 H. 1833 No. 33:

Ibykus og Tranerne (Ballade af Schiller), overs. No. 42, 43, 49 og 52: Bechstein Faustus. No. 53: Chinesisk Literatur. No. 60, 63, 69: Om Norske Musæer. No. 91, 94: Christianias Vinter- og Sommer-Dvale.

I Oehlenschlägers Mdskr. Prometheus. 1834. Digte.

I Kjøbenhavnsposten 1834 No. 162: Commentar over tvende Artikler om Henrik Wergeland. (Sml. No. 129, 130 f. 1834, hvilke vare indsendte af Henrik Wergeland gjennem Christian Winther).

I Den Constitutionelle findes et stort Antal Digte (som tildeels senere ere optagne i hans Digtsamlinger). I de forskjellige Aargange har han til dette Blad leveret følgende anonyme prosaiske Opsatser. I Aaret 1836 No. 139: Improvisatorerne. No. 174, 194: Skizzer fra Frankrige. No. 269, 303: Hverdagsansigter. No. 313, 314: Den politiske Prædiken paa Agersbakken. No. 331: Om det franske Theater. 1837 No. 7, 64: Forts. af den polit. Prædiken paa Agersb. No. 98: Indbydelse til literaturhist. Forelæsninger. No. 123: Den Kjedsommelige. No. 208: For Waterland. No. 256: Aabent Brev til Redactionen af Oplandstidenden. 1838 No. 100—102: Om norske Presseanliggender. (Herimod findes Bemærkninger i Morgenbl. f. A. No. 150). No. 143, 144, 150 og 179: Anden, Tredie og Fjerde Artikel. 1841 No. 22: Latinsk Disputats. No. 40: Kunstudstilling i Børslocalet. No. 76: Om Scholastik og den lærde Person i Morgenbladet. No. 82: I Anledning af et Udfald mod Welhavens philosoph-historiske Forelæsninger. No. 150: Gustav Wasa af Tidemand. No. 166: Revieret. No. 178: Rococco. 1842 No. 23, 58, 86: Billeder fra Bergenskysten, (optrykt i „Reisebilleder og Digte", se ovenfor). 1843 No. 347: Et plastisk Arbeide af Michelsen. No.: Om Arrangementet med Fearnleys malede Studier. No. 42, 49: Recension over Jacob Aalls Erindringer. No. 94: Om Epilogen i Altertavlesagen. No.: Recens. over Andresens Haandbog i Afholdsreformen. 1844 No. 13: Hr. A. Tidemand og Kunstforeningen. (Foruden disse vare flere af Artiklerne med Overskrift „Sverige" i Aarene 1836—1840 skrevne af ham.)

I Rigstidenden 1848 No. 139 og 160: Af et Brev fra Kjøbenhavn.

I Brage og Idun. Fjerdingsaarsskr. Kbhvn. findes af ham flere poet. Stykker, saasom i I. 1. 1839 S. 270: Bergens Stift. I. 2. S. 622: Tomme Kjæmpehøie. III. S. 367—370: En Vise om Hellig Olaf.

I Aarsberetn. om den norske Afholdsforening for 1846, 1857 og 1861: Taler for Afholdssagen.

I Gæa, æsthetisk Aarbog, udg. af P. L. Møller. Kbh. 1845. S. 142—45: To Digte.

I Hjemmet og Vandringen f. 1847 findes Digte af ham.

I Norsk Folkekalender f. 1847: Professor Hansteens Biographi. 1850 S. 46—49, 51—53: Digte.

I Norsk Tidsskrift for Vidensk. og Lit. 1849 III. S. 225—290: Om Betydningen af det norske Selskabs Opposition mod den Ewaldske Poesi.

I Universitetets Aarsberetning for 1850: Tale ved Universitetets Fest i Anledning af Kronprindsens Formæling. 1859: Tale ved Universitetets Mindefest for Kong Oscar 22 Septbr. 1859.

I Ydale af Asbjørnsen 1851: Indledningsdigt.

I Berømte Nordmænd 1854: Biographi af Holberg. (Senere særskilt trykt. 8.)

I En Nytaarsbog. Chra. 1854. S. 111—121: Digte.

I Folkelivsbilleder 1 Hefte: Brudefærden.

I Christianiaposten 1850 No. 557: Tale ved Mindefesten for Oehlenschläger 6 Febr. 1850. 1854. I Feuilletonen: IV. Fortale. S. 1—24: En

Sjæl i Vildmarken. 1856 No. 2824: Tale i Upsala i den botaniske Have (Sml. Ill. Nyhedsblads Festberetning).

I *Nordisk Univers.-Tidsskr.* 1855. 1 H. S. 72—80: Tale ved 13 Januarsfesten. 1854 II. 3 H. S. 110—141: Digteren fra Alstahoug Peder Dass. V. 3 H. Chra. S. 92—97: Tale i det norske Studentersamfund 13 Jan. 1860.

I Illustreret Nyhedsblad 1855 No. 49: Festsang. 1856 No. 5: Til Erindring om det norske literaire Selskab. No. 22: Tale og Sang ved Sangerfesten paa Frederikshald. 1858 No. 22: Til Grev Wedels Portrait. 1859 No. 11: Skaal for Kongehuset i Carl Johans Forbundet; No. 26: Norges Seilere, Tale i Arendal, samt til den med Bladet følgende Nytaarsgave for 1861 og 62: Digte.

I Chra. Vidensk.-Selskabs Skrifter I. 1859 S. 86—90: Udtog af et Foredrag om 2de antike Gravkamre i Omegnen af Rom.

I Aftenbladet 1860 No. 37: Et Par Bemærkninger af J. S. Welhaven i Anledning af Critiken over hans Digte. 1862: Tale ved Studentertoget.

I *Fædrelandet* 1862 No. 155: Tale ved Studentertoget.

I Festberetningerne om Studentertogene. Upsala, Lund, Kjøbenhavn, Christiania. Taler og Sange.

Taler og Sange ved Sangerfesterne paa Frederikshald og i Christiania.

I „Det kgl. Frederiks Universitets 50-Aars-Fest Septbr. 1861" S. 80: Toast for de gjenlevende Studenter fra 1813.

Wellejus, H. P. N.

Praktisk Veiledning angaaende Potetes-Avlen og hvorledes denne bør forholdes til dislses Conservation m. m. Chra. 1831. 13 S. 8.

Wendelboe, Pauline Henrikke, D. af Morten W., Sognepræst til Rygge i Smaalenene, og Henrikke Lachmann, f. 17 Decbr. 1754 i Rygge, † 182* i Aas Sogn paa Follo, ugift og i smaa Kaar.

Hun skrev Krigssange, Gravskrifter og polemiske Digte, der deels ere trykte i Aviser, deels særskilt.

Wergeland, Harald Nicolai Storm, Søn af Skipper Gert Storm og Ingeborg Birgitte Wergeland, Søster af efternævnte Provst N. W., er født i Bergen 27 Mai 1814, og kom som Barn i Huset hos sin Onkel, hvis Navn han antog. 1831 Officier og Elev af den militære Høiskole, 28 Juni 1842 Premierlieutenant i Art. Brig., 20 Febr. 1849 Capitain ved Art. Brig.s Stab, 22 April 1850 Adj. hos H. M. Kong Oscar, 28 Febr. 1851 Adjoint i Generalstaben, 13 Mai 1852 Oberstlieutenant i Armeen og fremdeles tilcomm. Generalstaben, 21 Jan. 1856 Oberst og Chef for Christianssandske Brigade, 14 Novbr. 1857 Chef for Generalstaben, 28 Jan. 1859 Generalmajor, 28 Septbr. 1860 Statsraad. Han er C. af St. O. O., C. og Stork. af Sv. O., C. af D. O. og R. af den russiske St. Anna O. 3die Classe. * Anne Sophie Schøyen (f. 2 Febr. 1816), D. af Capitain Aslak S. i Odalen, og Anne Sophie Bühring. (Biogr. og Portr. i Ill. Nyhedsbl. 1860 No. 42).

I *Milit. Tidsskr.* 13 Bd. S. 29—39: Beretning om Skudforsøg med det norske Kammerladningsgevær.

I N. Tidsskr. f. Vidensk. og Lit. 3 Aarg. S. 28—37: Anmeldelse af C. B. Roosens og P. A. Munchs Karter over det sydlige Norge.

I Forening med *J. Waligorski* udg. *Veikart* over Norge. Udarb. efter de bedste Kilder. Chra 1847. 2den Udgave 1851.

Saavel i *Keilhaus Gæa Norvegica* som i *A. Vibes Høidemaalinger i Norge*, ere flere af Opmaalingerne af ham.

Wergeland, Harald Titus Alexis, efternævnte Provst Nicolai W.s Søn, er født i Christianssand 1 Mai 1811, blev Student fra sammes Skole 1828 og juridisk Candidat 1834; lagde sig derpaa efter Landbrug, og eiede Gaarden Bingen i Sørum paa Romerike; er nu Eier af Selvik i Sande, men bosat i Christiania. Han blev 1843 Medlem af Videnskabsselskabet i Throndhjem. * 184* Hermana Thorp, adopteret D. af Landhandler T. i Land.

Fuldstændig Beskrivelse over Landbjørnen, i Sammenstilling omfattende dette Dyrs ydre og indre Naturbeskaffenhed, Fangst. Jagt o. s. v. med 3 Steentr. Chra. 1835. 48 S. 8. (For største Deel oversat af H. Falks „Underrättelser om Björnfall." Skriftet blev af Forf. undertrykt).

Forsøg til Besvarelse af det Spørgsmaal: Hvilke ere de endnu virkende Hindringer for Jordens hensigtsmæssige Dyrkning i Norge og hvorledes kunne de hæves? Et af Vidensk. Selsk. i Throndhjem belønnet Priisskrift. Chra. 1844. IV. 200 S. 16. (Ogsaa trykt i Selskabets „Skrifter" III. og i Skilling-Magaz. 1848. Bemærkninger ved Skriftet i Morgenbl. 1843 No. 152, 1845 No. 328 og 1846 No. 3).

I Budstikken. Ny Saml. II. (1831) No. 74, 75: Beretning om Dyrkning af Maiskorn.

I Morgenbladet 1845 No. 328: Gjenmæle imod den i No. 162 og 163 indf. Afhandling om landoekonom. Studier.

Wergeland, Henrik Arnoldus, Søn af efternævnte Provst Nicolai W. og Alette Dorothea Thaulow, er født i Christianssand 17 Juni 1808, blev Student fra Christiania Cathedralskole 1825 og theologisk Candidat 1829. 1840 udnævnt til Bureauchef i Regjeringens Archiv. † 12 Juli 1845. * 1839 Amalie Sophie Bekkevold, (født 3 Juli 1819), der senere ægtede foranncevnte Sognepr. N. A. Bjørn. (Portr. med Biogr. i Berømte Nordmænd og Mærkelige Nordmænd. Sml. Welhavens Henr. W.s Digtek. og Polemik. N. Wergelands retf. Bedømm. W. som Digter af F. W. (Schive). Chra. 1847. 16 S. 8. Mange Afhandl. i Den Constitutionelle, f. Ex. 1841 No. 50, Morgenbladet 1857 No. 152, N. Meidell om H. W.s Værker, og Gransken m. fl., Skillingmagazinet 1858 No. 22. Minde ved H. W.s Grav. Chra. u. A. 20 S. 8. Udførlig Beretning om H. W.s Mindefest i Stockholm 22 Octbr. 1847. (Efter det Svenske). Chra. 1847. 24 S. 8. Beretning om Høitideligheden i Christiania 17 Juni 1849 ved Afsløringen af Jødernes Monument for H. W., tilligemed Afbildn. af Monumentet. Chra. u. A. 16 S. 8. (Lipmansons Tale, der findes S. 4—9 paa Svensk og i Oversættelse, udkom ogsaa særskilt). H. Lassens Læsebog i Modersmaalet S. 510. Thues Læsebog S. 570

og 71. Goldschmidt i Nord og Syd 1856, 3 U. No. 4 S. 97. P. L. Møller i Gæa. 1846. S. 280—87. Conversationslexicon der Gegenwart, IV. 2. p. 381 (af Treschow Hansen), overs. i Den Constit. 1841 No. 182 m. Anm. N. Folkekalender 1859: H. Lassen „Træk af W.s Liv." Aftenbladet 1860 No. 284, 85 og 91, 3 Opsatser om W., af H. Lassen. „I de lange Nætter", p. fl. St. Portrait m. Biogr. i Skandinavisk Portrait-Galleri. Portrait efter Daguerreotypi, lith. af Tegner & Kittendorff. Desuden lithogr. Portr. i Norsk Digter-Album, og i forskjellige norske og svenske Nytaarsgaver eller Kalendere. Büster af Michelsen og Middelthun).

Cantate i det norske Studentersamfund 27 Novbr. 1826.

Ah! Farce af Siful Sifadda. Chra. 1827. 67 S. 8.

Sinclars Død, et Sørgespil i tre Acter. Chra. 1828. 124 S. 8.

Irreparabile Tempus. Farce med Efterspil. Chra. 1828. 88 S. 8. (cfr. Nyeste Skilderi 1828 No. 15 og 18 og 1829 No. 49 og 50).

Et Kvæde ved Christian Krohgs Grav. Chra. 1828. 8 S. 8.

Digte. 1ste Ring. Chra. 1829. 163 S. 8.

Phantasmer efter Ravnekrogs-Poetens Manuskript. Udi det Norske oversført af Siful propatria Sifadda. Chra. 1829. 46 S. 8. m. 1 Steentr.

Skabelsen, Mennesket og Messias. Et Digt. Chra. 1830. 720 S. 8. (Anm. i Alm. Norsk Maanedsskr. I. S. 65—95, cfr. N. Skilderi 1830 No. 72 og 83, samt Morgenbl. for 1830 No. 227, 238, 255, 266, 267 og 273).

Pariserhymnen efter Casimir Delavigne. Overs. Chra. 1830. 15 S. 8.

Harlequin Virtuos. Farce af Siful Sifadda. Chra. 1830. 75 S. 8. m. 1 Steentr. (Anm. i Kjøbenhavnsposten 1830: Norsk Genialitet. Sml. Morgenbladet No. 356).

For Almuen. I. Indeh. 1) Opmuntring til Almuen at sørge for sin Oplysning især ved gode Bøgers Læsning. 2) Udkast til Almue-Bogsamlinger. 3) Fortegn. over nogle Bøger, passende for Almue-Bogsamlinger. Chra. 1830. 32 S. 8. (Tillige trykt i Budstikken, ny Samling, 1ste Deel. No. 9—13). II. Indeh. 1) Opmuntring til at danne Sogneselskaber, forbundne med det kgl. Selskab f. N. V. 2) Udkast til Love for saadanne Sogneselskaber. Chra. 1830. 20 S. 8. III. Indeh. Den norske Bondes nyttige Kundskab om de Læge-, Farve-, Garve- samt Gift-Planter, der voxe paa hans Jord. Chra. 1831. 106 S. 8. IV. Indeh. Læsebog for den lærelystne, tilvoxende Ungdom. Chra. 1830. 44 S. 8. (Andet Oplag 1839). V. Indeh. Levnets- og Velfærds-Viisdom. Chra. 1831. 96 S. 8. VI. Indeh. Normandens Catechismus. Chra. 1832. 15 S. 8. (Andet Oplag 1845). VII. VIII. Indeh. Norges Historie 1. 2. D. Chra. 1834. 106 og 117 S. 8. IX. Indeh. Læsebog for Almue-Ungdommen. 2det forbedrede Oplag. Chra. 1839. 59 S. 8. (De tre sidste Hefter ogsaa med egen Titel).

Pebernødder til Juul. Udvert. Bager Thore & Comp. Et Ark i Placatform uden Aarstal. (1831).

Opium, et Skuespil i tre Akter. Chra. 1831. 90 S. 8. (Særskilt aftrykt af Alm. Norsk Maanedsskr. B. II. og anm. i Morgenbl. 1831 No. 257, hvortil Bemærkninger i 264).

Om Smag og Behag maa man ikke disputere. Et Sombetbehagereder af Siful Sifadda. Chra. 1832. 32 S. 8.

Blaamyra. Ballade, sjungen for Østerdalske Jægercorps og 1ste marscherende Bataillon af 2det Throndhj. Infanteriregiment. Chra. 1832. 16 S. 8.

Folkeviser 1 og 2 Række. Chra. 1832. 1½ Ark 8.

Sifuliner til Student J. Welhaven med øvrige opbragte Compagni af poetiske og æsthetiske Bagateller. (Trykt som Haandskrift). Throndhjem 1832. 8 S. 16. (See Art. Welhaven).

En lumsk Avindsmand trukken frem og skildret efter Naturen, i anden Række Sifuliner til en Student Jahn Welhaven. (Trykt som Haandskrift). Chra. 1832. 20 S. 16.

Digte, 2den Ring. 1833. 72 S. 8.

Cæsaris. Et Digt (1831). Chra. 1833. 19 S. 8.

Spaniolen, et Digt. Chra. 1833. 28 S. 8. Gjennemseet Udgave, med Musik af P. C. Langballe. Chra. 1840. IV og 34 S. 8. (Anm. i Morgenbl. 1840 Nr. 324).

Christkind i Landsarsot, Prædiken i Eidsvolds Kirke, 21 Tref. Sønd. 1833. Chra. 1833. 16 S. 8.

Tale til Menneskeligheden i Menneskeheden af Vesle-Brunen. Chra. 1833. 1 Ark 8.

Tale ved Afsløringen af Chr. Krohgs Minde, 17de Mai 1833. Chra. 1833. 22 S. 8.

Folkeviser. 3die Række. Chra. 1833. 8.

Tale ved en Borgerfest i Eidsvold den 29 Septbr. 1834 „til Forfædrenes Minde". Chra. 1834. 28 S. 8.

Forslag til Norges Riges Storthing om Oprettelse af en Arbeids-, Tvangs- og Arrestanstalt i og for Øvre Romeriges Fogderi. Chra. 1834. 20 S. 8. (Ogsaa tr. i Budstikken, ny Saml. III. Nr. 90—91).

Omrids af Hecl-Historien, tildeels efter en tydsk geographisk-historisk Fremstilling deraf. Chra. 1834. 32 S. 8.

Den indiske Cholera. Drama i tre Akter. Chra. 1835. 65 S. 8.

Barnemordersken. Sørgespil i fire Akter. Chra. 1835. 104 S. 8.

Papegøien, et Fastelavnsriis af Siful Sifadda. Chra. 1835. 43 S. 8.

Kommentær til Papegøien, et Fastelavnsriis. Chra. 1835. 16 S. 8.

De sidste Kloge. Farce af Siful Sifadda. Chra. 1835. 67 S. 12. (Tillige tr. i Nytaarsgaven Sjofna).

Demis-Prædiken i Oslo Kirke Hellig Trefoldigheds Fest 1833, og Tale i vor Frelsers Kirke til Aftensang 3die Søndag i Advent 1834. Chra. 1835. 24 S. 8.

Tale i det norske Studentersamfund den 17de Mai 1835. Chra. 1835. 8 S. 8. (Ogsaa trykt i Norsk Penning-Magazin. Anden Aarg.)

Norge i 1800 og 1836. Syttende Mai Farce af Siful Sifadda. Chra. 1836. 40 S. 8.

Udtog af Norges Historie. Til Brug i Borger- og Almueskoler. Chra. 1836. 67 S. 8.

Nogle Ord fra Prækestolen. Chra. 1836. 68 S. 8.

For Menigmand. Et patriotisk Flyveblad. (Udg. af H. W.) Nr. 1—10. Chra. 1836—38. 8.

Ikke for Menigmand. Et Extra Flyveblad. Nr. 1. 2. Chra. 1836. 8.

Campbellerne eller den hjemkomne Søn. Syngestykke i to Akter. Chra. 1837. 101 S. 8. (Anm. i Morgenbladet s. A. Nr. 45 af M. J. Monrad og i den Constitutionelle 1838, Nr. 122, 124, 125, 129, 15 Spalter. Jfr. endvidere Nr. 23, 30, 32, 31 og 51 af Red. Nr. 42, 44 og 45: Om det saakaldte Syngestykke Campbellerne og dets Udpibning, af F. Stang. Nr. 55 og 71 af B. Dunker.)

Stockholmsfareren. Syttende Mai-Stykke af Siful Sifadda. Chra. 1837. 15 S. 8.

Stockholmsfareren Nr. 2. Opera i tre Akter af Siful Sifadda. Til

Opførelse i det norske Studentersamfund. Chra. 1837. 22 S. 8. (Anm. i Morgenbl. 1838 Nr. 18.)

Hytten eller Kristian Ildens Afreise fra Norge. National-histor. Drama. Chra. 1837. 93 S. 12.

Kong Carl Johans Historie, hvad Tidsrummet fra hans Valg til hans Thronfølger betræffer. 1837. 92 S. 16. (Recens. i Morgenbladet 1838 Nr. 10 paa 3½ Spalte). 2det Oplag. Chra. 1839. 97 S. 16. 3die Oplag. ib. 1846. 112 S. 16. Oversat paa Tydsk (efter 2det Oplag). Kiel 1841. 8.

„Den første Sang". Prolog til Campbellerne. Chra. 1838. 8 S. 8.

Kristiania. Epilog til Campbellerne eller den hjemkomne Søn. Chra. 1838. 8 S. 8.

Den Konstitutionelle. Nissespil af Siful Sifadda. Chra. 1839. 53 S. 12.

Det ubekjendte Mesterværk. Drama i 1 Akt af Charles Lafont. Oversat. Chra. 1839. 27 S. 12.

Selskabet „Kringla" eller „Norske Almacks", Farce af Siful Sifadda. Chra. 1839. 48 S. 8. (jfr. Morgenbl. 1839. Nr. 305.) Andet Oplag med et nyt Efterspil. ib. 1840. 70 S. 8.

Nogle Ord til gode Konfirmationsbørn og deres Forældre. Chra. 1839. 26 S. 16.

Samling af Sange og Digte for den norske Sjømand, udg. Chra. 1839. 152 S. 8. med 8 Musikbilag.

For Arbeidsklassen. Et Blad, udg. Aarg. 1—6. Chra. 1839—45. 8. Hver Aarg. 24 Nr. eller 12 Ark.

Jan van Huysums Blomsterstykke. En Buket til Fredrika Bremer. Chra. 1840. VIII. 56 S. 8. (cfr Morgenbl. 1840. Nr. 260).

Vinterblommer i Barnekammeret. Original og frit oversat Samling for Børn. Chra. 1840. 36 S. 8.

„Verden tilhører os Jurister!" Dramatisk Eventyr af Siful Sifadda. Chra. 1840. 36 S. 8.

Lyv ikke! eller Dompapen. Fugle- og Blomsterstykke af Siful Sifadda. Chra. 1840. 28 S. 12.

Om Straf og Straffeanstalter (af Kong Oscar I). Oversat fra den første svenske Udgave, med Noter, Norge vedkommende, og et Anhang Bemærkninger. Chra. 1840. 158 S. m. 2 Pl. 8. (Anm. i Mrgbl. f. A. Nr. 352).

Norges Constitutions Historie. H. 1—3. Chra. 1841—43. 8. H. I. IV. 96 og 32 S. H. II. 82 og 37 S. H. III. 189 S. (1 H. anm. i Granskeren 3 H. Nr. 6. 7 paa 11½ Sp. og i Morgenbl. f. 1841 Nr. 92.)

Svalen. Et Skjærsommermorgens-Eventyr for Mødre, som have mistet Børn. Chra. 1841. 30 S. 8.

Engelsk Salt. Farce af Siful Sifadda. Chra. 1841. 31 S. 8. (Anm. i Granskeren 2 H. Nr. 14 og 17 paa 31 Sp. og i den Constitutionelle 1841 Nr. 59. 63. 64. 66. Morgenbl. 1841 Nr. 46. 48. 51 og 56).

Vinægers Fjeldeventyr. Af Siful Sifadda. Chra. 1841. 50 S. 8. (Anm. i Granskeren 3 H. Nr. 22—24 paa 14 Sp.)

Den Tale, jeg vilde holde paa et Prøvevalg for Akershuus Amt 15de August 1841. Chra. 1841. 16 S. 8.

Indlæg i Jødesagen, til Understøttelse for Forslaget om Ophævelse af Norges Grundlovs § 2, sidste Passus. Chra. 1841. VI og 98 S. 8. (Anm. i Bergens Stiftstidende 1841 Nr. 102 og 103 af Rektor Holmboe og Forslaget aftrykt i Brage og Idun III. S. 153—57). Bearb. paa Svensk under Tit. Judarne. Stockholm 1842.

Sneekloffen. Nytaarsgave for 1842, udg. af Henrik Wergeland og Chr. Monsen. Chra. 1841. 128 S. 12.

Jøden. Ni blomstrende Torneqviste. Chra. 1842. 52 S. 8. 2det Opl. ib. 1842. 56 S. 8.

Jødesagen i det norske Storthing. Chra. 1842. 88 S. 8.

Langeleiken, en Krands af Digtninger i Dølemaal. (Med Musikbilag). Chra. 1842. 45 S. 8. (Aftryk af Ny Hermoder 2det og 3die Bd.)

Storthingsmanden, Gudbrandsbølen Ole Haagenstad, skildret. Chra. 1842. VI og 62 S. 8. m. Haagenstads Portrait.

Kunsthandler Schmahrs Proces mod Kunstdommer Homann. Af J. H. Schmahr. Chra. 1842. 48 S. 8.

Forsoningen. Et fantastisk Digt af J. H. Schmahr. Chra. 1842. 20 S. 8.

Ole Bull, efter Opgivelser af ham selv biografisk skildret. Chra. 1843. 46 S. 4. med Bulls Portrait.

Venetianerne eller Venskab og Kjærlighed. Drama i fem Akter. Chra. 1843. 113 S. 8. (Bedømt som utrykt i Morgenbl. 1841, Nr. 30).

Den engelske Lods. Et Digt. Chra. 1844. 155 S. 12. (Anm. i Mgbl. f. A. Nr. 327 og 330 af M. J. Monrad. Jfr. Den fornøielige Tugtemester. Kritik over H. W.s nyeste Digt: Den engelske Lods. October 1844. Bergen. 31 S. 8.) 2det Oplag ib. 1845. 160 S. 8. Med Forf. Portrait.

Jødinden. Elleve blomstrende Tornekviste. Chra. 1844. 104 S. 8. 2det Oplag ib. 1847. 106 S. 16. (Anm. i Mrgbl. 1840 Nr. 327 og 333 af M. J. Monrad).

Læsebog for den norske Ungdom. Ved W. og J. Wessel Berg. 2 Dele. Chra. 1844. 8. I. XVI og 359 S. II. VIII og 408 S. (Anm. i Mgbl. 1844 Nr. 101.)

Farbrors 474 Skaaler, samlede og udgivne af Ola Nordmand, Studiosus. Med et Brev fra Herr Henrik Wergeland som Fortale. Chra. 1844. VIII og 76 S. 8.

Carl Johans Mindekrands. En udvalgt Samling af norske Sørge- og Minde-Kvad over den hedenfarne Konge, udgiven. Chra. 1844. 42 S. Imp. 8. (Deri af Werg.: Kongen lider. Det norske Folks Sorg over Carl Johan, og Carl Johans Død).

Mennesket. Et Digt. En Omarbeidelse af „Skabelsen, Mennesket og Messias." Udg. med Understøttelse af det kgl. norske Videnskabers Selskab i Throndhjem. Chra. 1845. IV. 162 S. 4.

Nordmandens Katechisme. 2den forøgede og omarb. Udgave. Chra. 1845. 32 S. 16. (Se ovenfor Artiklen: For Almuen).

Hasselnødder, med og uden Kjerne, dog til Tidsfordriv, plukkede af min henvisnede Livs-Busk. Chra. 1845. 206 S. 8. (Anm. i Mrgbl. f. A. Nr. 229.)

Udvalgte lyriske Digte. (Udg. af K. Dahl og C. N. Schwach). Chra. 1846. XXIV og 328 S. 8. med Forf. Portrait.

Fjeldstuen. Skuespil med Sange i tre Akter. (Hans sidste Verk, skrevet kort før hans Død). Chra. 1848. 60 S. med 1 Blad Noder. 8. (Smlgn. Mrgbl. 1850 Nr. 27).

Søkadetterne i Land. Lystspil med Sang i tre Akter. Chra. 1848 (ɔ: 1847). 104 S. 12. (Anm. i Rigstid. 1847 Nr. 289 og af M. J. Monrad i Tidsskr. f. Vid. og Lit. I. S. 412—418).

Folkeviser. (Udkom i 7 Hefter). Udg. af Pastor N. A. Bjørn. Chra. 1849—50. IV. 200 S. 8.

Samlede Skrifter. Efter det norske Studentersamfunds Foranstaltning udgivne af Hartvig Lassen. 1—9 Bd. Chra. 1852—57. st. 8. I. 1852.

XII. 434 S. med Portrait. II. 1852. VIII. 366 S., Tillæg 86 S. VII. 1853. XII. 562 S. III. 1853. VIII. 551 S. IV. 1854. VIII. 472 S. V. 1854. XIV. 540 S. VI. 1855. VIII. 608 S. VIII. 1857. VI. 634 S. IX. 1857. 485 S.

Udvalgte Skrifter. Udg. af H. Lassen. Chra. 1859. VI. 484 S. k. 8.

Sange og Digte, særskilt trykte: 1831. Leve 17de Mai! Sang paa Constitutionsdagen 1831. 4 S. 8. (anon.). Sang for Briggen Clara Maria. 1831—1832. Prøveark af et projekteret Blad „Nordlyset“. 1832. Til Mathea H**. 1833. (Sang) Ved Affløringen af Krohgs Støtte den 17de Mai 1833. 4 S. 8. 1834. Den norske Marseillaner, en Syttendemaisang. 4 S. 8. 1835. Frihedssang 17de Mai 1835 og Sang til det norske Flag. 4 S. 8. 1836. Forstædernes Klagesang over Christiania. Ola Graaguts nye Vise om Ole Høiland m. m. samt de norske Musketerers Sang. 8 S. 8. 1837. Ved Provst Finckenhagens Grav. Ved Cand. jur. Just Hansens Grav. 1839. Tvende nye Sjømandssange. 1840. Eggedosisvise. „Vord Lys“! Cantate ved Høitideligheden i Vor Frelsers Kirke i Christiania, 24de Juni 1840, i Anledning af Bogtrykkerkunstens Opfindelse. 8 S. 8. 1841. Peder Overgaard. Dalvise. Skiltvagt Nyn. Steinbryter-Vise. Opsang for Christiania Paket. 1842. Opsang for Sydamerikafareren, Briggen Preciosa. Vise om Synnemartha paa Veitastrand i Sogn. Skinke- og Syltevise, i den schmahrske Stil. Sang ved en Julemaskerade. 1843. Opsang for Frankrigsfarere. Briggen Regina. Skonnerten Concordia. Opsang for Briggen Regina. Trende nye Sjømandssange. Velkommen Georg Fein! Ved Overlærer Møllers Sølvbryllup. Indledningsdigt til „Tone“, Mauritz Hansens sidste Novelle. Valdersen Gudmund Jonsen Remmen til sin Kjæreste Berith Larsdatter Vangensteen ved sin Tilbagekomst fra Christiania i Januar 1843. Arkiv-Vise. Sang for Mjøsdampskibet Jernbarden. Nissen i Dramatikken, Pro- og Epilog ved Studenternes Aftenunderholdning. Til Sognepræst Hesselberg ved hans Hustrus Begravelse. Med en Femtidalerseddel. Til A. S. 1844. Efterspil til Fjeldeventyret. Sang af Efterspil til Fjeldeventyret. Paa Carl Johans Begravelsesdag. For Ret og Sandhed, Kong Oscars Valgsprog fuldbyrdet. Det frigjorte norske Orlogs- og Unionsflag. Min Moder. Auction over „Grotten“. 1845. Sidste Reis, Sjømandsvise. „Farvel,“ (Serenade til Prindserne). Stambogsblad til en blind Dame. Besøget. „Man dræber Wergeland i Bladet atter“.

*) I Morgenbladet 1821. Nr. 198. Blodstenen, en Novelle. (Undert. w. g. x. Senere optr. i Elmquists danske Læsefrugter med Underskrift Washington Irwing). 1826. Nr. 91. Mindekvad over Sorenskriver Knudssøn. 119. Den syttende Mai. 282. Fru Else Rustads Minde. 304. Ønsker (Epigram). 1827. Nr. 40. Ode. Nr. 231. Cujusdam Tanker ved at læse Herr Pastor Hertzbergs Anm. om hans Festligholdelse af 17de Mai. Nr. 280. Henrik Wergeland til den døde Peter Kresting, hans Ven. (Nr. 286). Nr. 294. Til Jons Ven. (1828, Nr. 70, 96, 100, 108, 113, 118, 120, 123 og 146 Till.) — 1829. Nr. 31. En polem. Artikkel undertegnet Tartuffe. Nr. 69. Om Brugen af fremmede Mands- og Kvindenavne. Nr. 70. Om et Hædersminde over Chr. Krohg. Nr. 103. I Anledning af et Epigram om „Ah!“ Nr. 118. Et Silhouette (anon.). Nr. 120, 121. Epigrammer. Nr. 141 (Tillæg). Laurbærblade. Nr. 146 (Tillæg). Brev til General Wedel. Nr. 267. Om Torveslaget. Nr. 268. Mod Prokurator P. (undert. S. S.). Nr. 300. (I Anledning af et Angreb paa S. S. som Følge af Artikelen i Nr. 268). Nr. 301. Avertissement. (Se endvidere Nr. 201, 220, 273—75, 292 og 318). — 1830. Nr. 9. (I Anledning af et Angreb paa Spørgespillet „Kong Half“). Nr. 29. Promemoria til Hr. Chr. Rasm. Hansson, Dig-

*) Størstedelen af de fra Aviserne anførte Opsatser ere anonyme; nøiere Underretning om disse findes i Hartvig Lassens Bemærkninger i Wergelands saml. Skrifter, 9de Deel S. 159.

ter. Nr. 228. Annonce i Anledning af et polemisk Digt. Nr. 267. Jeremiade o. s. v. i samme Anledning. Nr. 276. Epigrammer i samme Anledning. (Se endvidere Nr. 31, 34, 39, 227, 233, 235, 266, 273 og 356). — 1831. (Nr. 10). Nr. 37 og ff. Et nødvendigt Ord. (Til Prokurator Praem). Nr. 56. Efterretning om Nordlys (se Nr. 44. Anon.). Nr. 105. Annonce om Praem (sml. Nr. 113). Nr. 118. Epigr. til Skuesp. Miller. Nr. 246. Til „Opiums" første Recens. i Morgenbladet. Nr. 326. Om det danske Theater. Nr. 327. Om Blehrs Dødsdom. Nr. 346. I Anledn. af et Svar paa Artikelen i Nr. 326. — 1832. Nr. 4. Til Biskop Munch. Nr. 24. Om et norsk Theater. Nr. 62 (Till.) Siful Sifadda og Theaterrecensenten Hansson. Nr. 141. Ved Generalmajor Auberts Hedenfart. Nr. 155. Ved Konrektor Auberts Grav. Nr. 266, 296. 315 og 326. Om Vidar (anon.). — 1833. Nr. 32, 35. Fortsat Mønstring af Vidar Aserne, undert. Ve. Nr. 218. Fralæggelse af Forfatterskab. Nr. 292. Histor. Supplementer til „Danmarks politiske Forbrydelser mod Norge". Nr. 340. Om Maadehold i Dyd. — 1834. Nr. 7. Om Digteren Ridderstad. Nr. 27, 51, 104. (Ang. Processen med Praem). Nr. 45. Om Oehlenschlägers „Krogkleven". Nr. 84 og 88. Om Maadehold i Dyd (Fortsat). Nr. 98. Om Theatret. Nr. 150, 156, 160 og 165. Om Oehlenschläger. (Smlgn. Nr. 179. Min Henriks Muse. Tillæg til Kritiken over Oehlenschläger). Nr. 152. Ved de landflygtige Polakkers Afreise. Nr. 177. Om Almueoplysningen. Nr. 203. Epigram til Welhaven. Nr. 205. Epigram til Allum. Nr. 242. Om Ole Haagenstads Tale den 17de Maj. Nr. 265. Normændenes Nationalære krænkes paa mange Maader. Nr. 284 (Till.) Om Ole Haagenstads Tale. Nr. 291. Subskriptionsindbydelse paa dramat. Værker. Nr. 309. Brev til Pastor Ingier. Nr. 332, 351 og 358. Til Boghandler Dahl. — 1835. Nr. 22. Annonce om „en norsk Borgers Stemme". Nr. 30. Henrik Wergelands Bagvaskere. Nr. 48. Tanker ved Joh. Welhavens: „Til Venner og Fiender." Nr. 106 (Tillæg). Om Parodieren. Nr. 213. Epigram. Nr. 216. Om en Ytring om Normændene i Hertz's „Foraarets Nytaarsgave". Nr. 252. Om Sundhedskilden i Eidsvold. Nr. 280. Maximer. Nr. 321. En Aster til Theaterdirectionen. 1836. Nr. 20. Fralæggelse af Forfatterskab. Nr. 42 (Tillæg). Om Beskyldningen for Stockholmsfareri. Nr. 199. Gregers Fougner Lundh. Nr. 255, 258, 262, 263, 272, 274 og 280. Polemik med Den Constitutionelle. Nr. 354 og 358. Polemik med Morgenbladet og svenske Blade. — 1837. Nr. 36. Jonas Anton Hjelm. Nr. 50. Ved Ole Lunds Grav. Nr. 236 og 242. Polemik med Den Constitutionelle. Nr. 329. Baron Hoff-Rosenkrone. Nr. 332. Til Theatrets Historiograf. — 1838. Nr. 2. Uddrag af et Brev. Den nye Poesie. Nr. 24. Om en Recension af Carl Johans Historie og Stockholmsf. Nr. 2. Nr. 31. Den første Gang (se Vien). Nr. 31, 37 og 39. I Anledning af "Campbellerslaget". Nr. 70. Tropmarsch. 70. Til mine Fiender (Epigr.). Nr. 116. Om Forholdet til „Statsborgeren". Nr. 118. Forsvar mod nogle Ytringer i Morgenbladet. Nr. 132. Over Otto G. Aubert. Nr. 168. I det Grønne. Nr. 284. Norges Farvel til Ole Bull. Nr. 308. Norges Fjelde. Nr. 332. Kunstrytteren. Nr. 329. Foreløbig Bekjendtgjørelse om en Udgave af samlede Skrifter. — 1839. Nr. 10. Kongens Ankomst. Nr. 55. Hungersnøden. Nr. 102. Om Pensionen. Nr. 155. Afskedssang til Carl Johan (se Sjofna 1836). Nr. 209. Robert Major. Nr. 234. Johan Olaf Wallin. Nr. 270. Soløer og Naboer. Nr. 293. Rosenkildes Leporello. Nr. 300. Orlogsmanden fra Christianssand. Nr. 305, 307 og 309. Polemik mod den Constitutionelle. Nr. 321. Ludvig Mariboe. Nr. 330 og 347. Bekjendtgjørelser om Bladet for Arbeidsklassen. — 1840. Nr. 17. Smaafuglene paa Juleneget (se Vinterblommer). Nr. 26. Kongens Skaal i Champagner. Nr. 27. Malmros. Nr. 58. Den eensomme Skorsteenspibe. Nr. 70. Beinaelven. Nr. 131. Olavus Kynsberg. Nr. 145. Hans Øvergaard. Nr. 177 og 182 (Till.) Sange og Tale ved Vogtvyk-

kerfesten. Nr. 211. Til den Buketten kom fra. Nr. 219, 221, 222, 246, 250 og 272. Epigrammer om Hjelms Forslag til en Lov om Separatister. Nr. 227. Anm. til Stykket igaar fra Drammensadressen. Nr. 254. Egebladene. Nr. 297—308. 13 Epigrammer om Mosse-Gabestok. Nr. 315 (Till.) Eventyr om Gabestokkene i Mosseby og Borresogn. Nr. 324. Protest (mod den Constitutionelle). Nr. 325. Hjertesuk. — 1841. Nr. 4. Skrivelse til Commissionen for Undervisningsvæsenets Reform. Nr. 51. Citater af „Engelsk Salt". Nr. 55. Efter Tidens Leilighed. Nr. 58, 60, 65, 71 og 72. Om Pensionen. Nr. 229. Om „den Tale, jeg vilde holde" ꝛc. Nr. 248. Om et Optrin ved Universitetsfesten paa Klingenberg. Nr. 323. Sujetter for Versemagere. — 1842. Nr. 71. Til Ph. i Anledning af en Gabestoksdom i Høiesteret. Nr. 170. Om Bladet for Arbeidsklassen. Nr. 357 og 358. Polemik med den Constitutionelle. Nr. 360. Polemik med Morgenbladet og den Constitutionelle. — 1843. Nr. .. Om Syne-Martha. Nr. 103. Støvlelæder (Epigr.). Nr. 141. 17de Mai 1843. Nr. 159. Suk i Universitetsporten. Nr. 243. Herman Ruge. Nr. 246. Norge til Amerika ved Ole Bulls Udreise. Nr. 286. Pratté. Ole Bull. A. Munch. Henrik Wergeland. Nr. 290. Appearance of England. (Af den engelske Lods). Nr. 330. Tidemanns Petum. — 1844. Nr. 1. Hans Jacobsens Ost. Nr. 26. Sange paa Kongens 80aarige Fødselsdag. Nr. 30. Scene og Chor paa Christiania Theater paa Kongens 80aarige Fødselsdag. Nr. 32. Om Pensionen. Nr. 48. Opsang for „Commerceraad Claussen". Nr. 68. Kongen lider. Nr. 82. Af et Brev fra Dr. Steinheim (om Jødesagen). Nr. 96. Claus Tønder. Nr. 98. Carl Johans Død. Nr. 169. Om Violinisten Georg Rostad. Nr. 246. Om Nathansons Bog om Jøderne. Nr. 252. Paa Sygeleiet. Nr. 289. Til Nils Dahl. Nr. 312. Indbydelse til Subskription paa „Mennesket". Nr. 318. Norges politiske Forsvinden. Nr. 347. Moderens Korstegn over Barnet. — 1845. Nr. 40. Hilsen til Konning Oscar. Nr. 75. Brasiliefarten. Nr. 112. Paa Hospitalet om Natten. Nr. 114. Anden Nat paa Hospitalet. Nr. 128. 3die Nat paa Hospitalet. Nr. 144. Til Foraaret. Til min Gyldenlak. Nr. 153. Den smukke Familje.

I Läsning i blandade ämnen, (Ny serie) utgifven af C. A. Adlersparre. 4de Häftet, 183*. Den norske Almuestalsmand. (Aftr. i „Udvalgte Skrifter, udgivne af H. Lassen", S. 101).

I Hermoder, 3die Halvaarg. Nr. 26 og 39: Digte. 10de Halvaarg. 1826, Nr. 4. Ida og Selma (anon.). I Ny Hermoder 1841. I. 2 H. Gid jeg var en Fugl.

I Magazin for Politik, Historie og Literatur. 3die Bind 1826. Ode til Norges Frihed.

I Den norske Rigstidende 1827 Nr. 51. Henrik Wergeland til Professor, Rektor Rosted, Jubellærer, 27de Mai 1827. 1835. Nr. 97. Velkomstsang til Dronningen. 1843. Nr. 50. Dorothea Gløersen. 1844. Nr. 166 og 180. Polemik med Morgenbladet.*

I Christiania Aftenblad 1827, Nr. 14. Brittania. Nr. 20. Ode. Nr. 21. Carl Johan. 1828. Nr. 19. 2 Pet. 1, 8. Nr. 21. Scene af en snart udkommende Farce: Irreparabile Tempus.

I Anmeldelser, Literatur og Kunst vedkommende, 1827. Rhigas nygræske Krigssang, oversat. (Anon.)

I Nyeste Skilderie af Christiania og Stockholm. 1828, Nr. 3, 6 og 18. To polem. Stykker i Anledn. af Irreparabile Tempus m. m. 1829, Nr. 7, 8, 11, 14 og 26. Notitser. Nr. 20. Hvo er Ræpbælgernes Forfatter? 1830, Nr. 42. Om „Usong", en østerl. Fortælling (med Uddrag deraf). Nr. 101—103. Peberødder til Juul (undert. Thore & Comp.). 1831, Nr. 18. Om norske Ord i Folke-

bladet. Nr. 43. Af Farcen: Løjer i Holyrood (anon.). Nr. 77 og 78. Mod Praem. Nr. 85. Epigram om Mariboe.

I den norske Huusven 1828, 1ste H. Nr. 9. Til Oscar. Nr. 10. Norge, Island og Færøe (anon.). Nr. 16. Ode til Norges Flag (anon.). 3die H. Nr. 2. Drengen og Fuglen (anon.). 1829. 3die H. Nr. 16. Barnemordersken. 1830. 5te H. S. 120. Farvel (anon.).

I Patrouillen 1829. Nr. 68 og 69. Syttende Mai Sang.

I Alm. norsk Maanedsskrift. 1831. I. S. 284. Festrimeren. S. 252. Bolivar. II. 1831. S. 4—29. Hvi skrider Menneskeheden saa langsomt frem? (Undert. Cosmopolita. — Svar i II. og III.). Slutningshymne og Recitativ af Digtet Czaris. 1832. III. S. 165—71. La Varsovienne, oversat. S. 251. Den polske Nationalsang, oversat. S. 287—97. Karantænetanker. S. 329. Rule Britannia, overs. S. 524—25. Hymne til de for Friheden faldne Blodvidner af V. Hugo, overs.

I Folkebladet. 1831, Nr. 16. Syttende Mai-Sang. (Heri findes mange anonyme Art. som tydeligt bære Præget af at være forf. af W.). 1832. Nr. 19. Haleluja'er, afsjungne i Storæsnkirke Langfredag 1832. 1833. Nr. 2. Den norske Bonde. Nr. 27. Normandssang. Det stærke Ord. (See Folkev. Nr. 11. 8 og 9).

I Statsborgeren. 1832. 4de Hefte Nr. 1, 2. Sifulinske Paaskeæg. 6te Hefte Nr. 13. 14. Fætterens Markedssang. Nr. 25—27. Fakkeltogsvise. 1833. 7de Hefte Nr. 26. 27. Til den arme Werther. Nr. 28. Vidar, undertegnet Fenris. 8de Hefte Nr. 6. En satirisk Artikel undertegnet Løvestad. Nr. 14. Til B. von M. af M. (Epigram). Nr. 18. Atter et Brudstykke af „den uovertræffelige Natur". Nr. 19—20. Om Udlændingers Skildringer af Norge. Nr. 21. Til Sprogvidunderet i Holmestrand. Nr. 29—30. Skizzer af Kavaleerlivet. 9de H. Nr. 5. 6. En Artikel om Skuespillerne Ryge og Miller. Nr. 5. 6. 14. 16. Skizzer af Kavaleerlivet (forts.). Nr. 14—16. Velkommen hjem til Baronen (Epigram). Kritik over Oehlenschläger (Epigr.). Til Norges trefarvede Flag (se Digte, 2den Ring). Nr. 29. 30. Bekjendtgjørelse om en Overs. af Psalmerne. 10de H. Nr. 5—6. Om Epigr. mod Welhaven. Nr. 13—16, 19—20, 24—27, 28—30. Af Peer Halvorsens nye ABC (Epigr.). Nr. 19. 20. Uddrag af en Skrivelse til Jägareförbundet i Stockholm. Nr. 28—30. Epigr. om Aalholms „Vignetter af norske Digtere", undert. Peder Halvorsen. Kritik over „Bien" (Epigr.). 11te H. Nr. 1. 2. Formodentlig det sidste Morgenstjernske Tog (Epigr.), undert. Peder Halvorsen. 1834. 11te H. Nr. 18—19. Ang. Processen med Praem. 12te H. Nr. 24—26. Om Hykleri. Ved Pressefrihedens Død. Nr. 27. 28. Den graa Kappe. 13de H. Nr. 14—16. (Ang. Processen med Praem). 14de H. Nr. 6, 7. Den norske Marseillaner. (Ogs. særsk.). Nr. 14. Supplicanten. Nr. 15, 16—17, 18—19, 20—21. Polem. Vers om „Norges Dæmring". 1835. 15de H. Nr. 1, 2. Epigrammer til Boghandler Dahl. 16de H. Nr. 3. 4. Norges Frihedsdag. 17de H. Nr. 5. 6. Skaaler. Nr. 17, 18 og flg. Om Humanitet, et Forsvar for Statsborgeren.

Omtrent ved denne Tid, Oktober 1835, overtog W. Statsborgerens Redaktion, tildels med Bistand af Krigsraad Flor og G. Fr. Krogh, og redigerede Bladet til Udgangen af 1837, da det gik ind. Nedenfor ere kun de versificerede Stykker anførte: 1835. 17de H. Nr. 27. 28. Nationalpakadset. 1836. 18de H. Nr. 15, 16. Forstædernes Klagesang over Christiania (tillige særsk. trykt). Nr. 19. 20. Den fangne Bonde paa Agershuus. 19de H. Nr. 28. Egen paa Agershuus. Nr. 30. Ved Sieyes Død. 20de H. Nr. 4. Rouget de l'Isle. Nr. 8. De norske Musketerers Sang. Nr. 18. Af Ola Graaguts Vise om Ola Høiland (ogs. særsk. trykt). 21de H. Nr. 11. Norge til afskediget Statsraad Collett. Statsborgeren til Collett. Nr. 13. En Paralel. 1837. 22de H. Nr. 20. Politiske Fabler 1—4. Nr. 22. Den første Sommerfugl. Nr. 22, 24, 25, 27, 28. Politiske Fabler. Nr.

27. Syttende Mai Psalme for en Skoleungdom. 23de H. Nr. 5, 25, 26, 27, 29 og 30. Politiske Fabler. Nr. 8. Løven som Konge. Nr. 19. Den ærefulde Fattigdom. (Efter Burns). — Endvidere: „Jobolom"; „Figurer"; „Keglespillet".

I den nordenfjeldske Journal. 1832. 1ste H. Kvindsmændene. (Sml. Den Frimodige, Nr. 11. 1833).

I Bien. 1833. IV. Reiseskizzer (tillige tr. i Vikingen). V. Æreslegionens Stjerne, efter Byron (anon.). 1834. VIII. Amors Billed. X. Helgø. 1835. XI. Lord Byrons Ode til Napoleon. Eugenia Stift. Pleiebørn til Fru Schandorff. XIII. Romance. Til Sylvan. Godmorgen. Den fortvivlede Yngling. XIV. Elskerens Trøstab. Norsk Krigssang (ogsaa særskilt udg.). . 1836. XVII (n. R. I.). Barnets Aasyn. Mary Morison og Høiland Mary, efter Burns. XVIII (n. R. II). Gamle Dage, efter Burns. En af Byrons hebr. Sange. Norge til afskediget Statsraad Collett (ogsaa tr. i Statsborgeren). 1837. XIX. Pigen paa Anatomikammeret. Ved Lieutnant Busch's Død. XX. Den første Sommerfugl, 1ste Afd. Mandens Brede, Længsel og Sorg (se Campbellerne). De hvilende Jægere. XXI. Skotlænderen i Indien (se Campbell.). Glæde i Naturen. XXII. Lord Douglas Sørgesang, overs. Romance af Hytten. Farvel til Alfred (se Digte, 2den Ring). 1838. XXIII. Den første Gang. Prolog til Campbellerne (ogs. særsk. tr.). Christiania, Epilog til Campbellerne. XXIV. Kalmukisk Klagesang. Alt er forfængeligt, efter Byron. XXV. Fattigfolksbarn (Tugthuuskvinden I.). Poesier. XXVI. Poesier 1—14 og Kirgisisk Folkesang. 1839. XXVII. (Norske Læsefrugter 1ste) B. Annalina, et Eventyr om to Søstre. Livets Musik. XXVIII. (2det) B. Serenade, overs. Sang for Skydeselskabet Christian Augusts Venner. Smukke Skyer. XXIX. (3die) B. Til en Pebersvend.

I Tidsskr. f. Kirkekrønike og chr. Theologie, udg. af Wexels. I. 1833. Habakuk, metrisk og riimbehandlet.

I Vikingen 1833. I. S. 113—18. Norges Frihedsdag. S. 225—29. Reiseskizzer. II. S. 37—47. Paabegyndt Svar paa en Anm. af Afhdl. Hvi skrider Menneskeheden saa langsomt frem? S. 187—91. Engelske Caricaturer. III. S. 1—2. Nordsiøen. S. 105—16. Kari Alfstad, en Idyl.

I den Frimodige. 1833. Nr. 9. 10. Anm. af Sassens Lærebog i Historien. Nr. 11. Kvindsmændene. Nr. 13. Critik over Oehlenschläger (Epigr.). Nr. 21. Ved en til sin Odel hjemvendende Sjøguts Confirmation. 1831. Nr. 28. Carl Munch. .

I Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie, 2det Bd. (1834) S. 339. Stykker, Norges Historie vedrørende, af Thierry's „Hist. de la conq. de l'Angleterre p. les Normands". 3die Bd. S. 193—96. Notitser om Carl XII's Felttog i Norge 1716—18, hentede fra E. M. Fant. 6te B. S. 470—72. Notits om Sernas og Ide Sognes Erobring af de Svenske 1614.

I Kjøbenhavnsposten, 1831, Nr. 129 og 130; Tvende Artikler fra Norge. I. Den Freidige (Smlgn. Digte, 2den Ring). II. Henrik Wergeland — Student Welhaven — Kjøbenhavnsposten — Svenske Heimdal. (Undertegnet: Fra Norge. Herpaa svarede Welhaven i Nr. 162 med en „Commentar over tvende Artikler om Henrik Wergeland).

I Skillingsmagazinet. 1835. Nr. 13. Huuslig Fred (efter Coleridge). Nr. 19. Polens Frihed (Fra Sv.). Nr. 21. Til en Mumie. Nr. 31. Et gammelnorsk Herresæde. 1836. Nr. 37. Hjertefreden. Nr. 44. Salom. Præd. 12 Cap. 1 V. Nr. 45. Arabiske Ordsprog. Nr. 56. Den gamle Hottentot. Nr. 67. Den gamle Mand, og John Anderson, efter Burns. 1837. Nr. 99. Gazellen, efter Byron. Nr. 100. Den norske Udvandrede i Brasilien (se Campb.). Nr. 101. Den første Sommerfugl (1ste og 3die Afd.). Nr. 24. Den fattige Fader. 1839. Nr. 10—13. 4 Fabler, efter Lafontaine. 1840. Nr. 8. Evas Vuggesang og Adams

Sejersang over Løven (se Mennesket). Nr. 11. Matth. 3, 13. 1842. Nr. 5. Renlighed eller Linerlen. 1843. Nr. 41. Farys, af A. Mickiewicz (overs.). Om Eidsvoll Jernværk. Nr. 43. 51. Historiens Resultat. Nr. 51. Apostl. Gj. 7, 55—60 (Saml. Mrgbl. 1841, Nr. 55). Efter Døden. Luc. 14, 1. 1844. Nr. 2, 5, 16. 19 og 25. Historiens Resultat (forts.).

I Bondevennen 1835. Om Norsk Sprogreformation.

I den Constitutionelle. 1836. Nr. 245. En polemisk Artikel. 1837. Nr. 24. Til Herman Foss. Nr. 251. Om Beskyldningen for Stockholmsfareri. 1839. Nr. 326. I Anledning af Pensionen. 1840. Nr. 230. Til Hovedstadens Publikum (i Skuespillerpersonalets Navn; omtalt i et Brev fra W. til hans Kone). Nr. 321, 324, 326, 327 og 332. I Anledning af et Optrin i Frimurerlogen. 1841. Nr. 119. George Fr. v. Krogh. Nr. 122. Om den Const.'s Anm. af G. F. v. Kroghs Død. Nr. 133. Foraarsvise til Gransteren (se Vinægers Fjeldeventyr). Nr. 173. Asylbørnenes Sang til General Birch. Nr. 174. Omen accipio. Nr. 202. Polemik mod „Gransteren". Nr. 259. Min Hustru, undert. der Geächtete. Nr. 230, 36, 91 og 94. Epigr. i Kunsthandler Schmahrs Navn. 1842. Nr. 59. Brev til Pastor Hertzberg fra Steinheim, med nogle indledende Ord. Nr. 64. Fordums Venner. Nr. 75. Sandhedens Armee (af Jøden). Nr. 85. Maurits Hansen. Nr. 96. Frants Henrik Aubert. Nr. 156. Om Jødeforslaget. Nr. 157. Paa en lykkelig Moders Fødselsdag. Nr. 188 (smlgn. Nr. 198). Natur- og Menneskekjærlighed. (Senere tr. i 2det Oplag af Jøden). Nr. 252. Til Storthinget. Nr. 306. Om en Anmeldelse af „Jødesagen i det norske Storthing". Nr. 331. Med nogle Bøgekjerner. Nr. 355. Ingen Protest (Polemik med den Constit.).

I Dagbladet f. 1839, 15de Febr. Indskrift paa en Kirkeklokke i Christianssand.

I Christianssandsposten. 1840. Nr. 42. Daas og Schweigaards Kiv. Epigram. (Se Gransteren 2det H. Nr. 21). Nr. 53. Brev til Christianssandsp. Redaktion. 1841. Nr. 13, 17, 18, 20, 54, 55, 71. Siful Sifaddas Sortkridttegninger paany restaurerede. Nr. 12, 25, 29. Polemik med Mrgbl. og L. K. Daa. Nr. 23. Asylbørnenes Sang til Kronprindsessen. Nr. 25. Mig Selv. Nr. 51. Min Fødselsdag. Nr. 53. Bag Gransterens Coulisser. Nr. 58. Skiltvagt-Nyn. Nr. 58 og 59. Ça ira! Indbildninger. Svært Arbeide (Epigr. til Daa, undert. S.). Nr. 65. Min Vivs Hjemkomst (undert. ???). 1842. Nr. 25. Norges Storthing. Nr. 40. Maurits Hansen. Nr. 41. Skibbrudbet. (Af Jøden). Nr. 47. Henrik Anker Bjerregaard. Nr. 61. Norges Fjelde. Nr. 82—142. Om Almuestalsmanden Chr. Jenssen Lofthuus. Nr. 91. Døbningsskallen, Sujet for Versmagere. Nr. 146. Sognefjorden. Nr. 147. Bordkjøreropstanden i 1795. Nr. 152. Et Brodermord i Valders. (Meddeelt). 1843. Nr. 5. Et Brodermord i Valders (Forts.). Nr. 11. Subskriptionsindbydelse. Nr. 72 og 73. Isle of Wight. Spithead (Af D. Eng. Lods). 1844. Nr. 1. Schillers Punschsang for Norden. Nr. 21. Kongen lider! Nr. 30. Carl Johans Død. Nr. 33. Det norske Folks Sorg over Carl Johan, og dets Hyldest til Kong Oscar. Nr. 72. Bagvaskelse mod Mosaiterne. Nr. 98. Passe-port og Signalement for J. H. Schmahr.

I Tønsbergs Merkur 1840. Nr. 1. Velgaaende af Tønsberg! Indledningsdigt. Nr. 41. Vintervise for Tjømingerne. I 1840, Juli til December, var han, i alle Fald nu og da, Christianiakorrespondent for dette Blad.

I Christiania Intelligentssedler. 1841. Nr. 41, 43 og 61. Om „Engelsk Salt". Nr. 63. Asylbørnesang paa Kronprindsessens Fødselsdag. Nr. 81. Mig Selv. Nr. 101. Asylbørnesang til Carl Eugen. Nr. 132. En Artikel mod den Constitutionelle. 1842. Nr. 91. Ved Bjerregaards Grav. Nr. 252. Bekjendtg. om Almuebogsaml. i Forstæderne.

I Christiania alm. Adresse-Tidende. 1841. Nr. 21. Maadehold og

Nøgterhed. 1842. Nr. 46 og 49 (jvnl. Nr. 52). Vinterviser til Granskeren. Nr. 51. Citat af Dommen mellem Daa og W. Nr. 77. Sjørøversang af V. Hugo, overs. Nr. 88. Torquato Tasso af Nicander, overs. Nr. 97. Norges Storthing.

I Granskeren 1841, 2det H. Nr. 21, 3die H. Nr. 23—24 og 27—28. Polemik med Daa.

I Lister og Mandals Amtstidende 1843. Nr. 16. Velkommen hjem til Robert H*.

I Lillehammers Tilskuer 1843. Paa Factor Jensens 65de Fødselsdag.

I Asyl-Vennen 1843. Asylbørnesang til en Belgjørerinde. Lad-hand. Det gamle Aar. (See f. Arbeidskl. 1842).

I Børnevennen, 1ste Aarg. 1843. Barnet og „Børnevennen". Mine to sorte Katte. Røde og graa Dompaper. Piletræerne og Skjæren. 1844. Norges Smaa til Carl Johan paa hans 80aarige Fødselsdag. Omrids af Carl Johans Liv. I Barnekammeret ved Carl Johans Død.

I Drammens Adresse 1844, Nr. 98. Jobolams Udenlandsreise.

I Illustreret Nyhedsblad 1861, Nr. 2. Byrons Manfred, første Akt. Oversat af H. Wergeland.

I „Diana", Visebog for Jægere. 1837. Jægersang.

I „Maja" Vaarg. f. 1838 udg. af Storm Wang. Til en ung Pige. Et Blad reent Papiir.

I „Bragi", Nytaarsg. f. 1839, udg. af M. C. Hansen. De to Elskerinder. Damen med Harpen.

I „Heimdal", Nytaarsgave f. 1839, udg. af J. R. Krogness. Svanernes Høstflugt.

I Beretning om Secularfesten i Christ. d. 24. Juni 1840. Tale og Sange.

I Portræter af mærkelige Nordmænd. 1843. Statsraad Colletts Biografi. Ole Bulls Biografi. 1844. Ludvig Mariboes Biografi. Johan Christian Dahls Biografi. 1845. Thomas Fearnleys Biografi.

I Vatsods „Brage og Idun", III, IV og V B. 1 H., ialt 8 Digte. I B. 3 S. 153—177 findes desuden W.s Forslag til Ophævelsen af Grundlovens § 2, sidste Passus.

I Gæa, udg. af P. L. Müller 1845, S. 179—85. Tre Digte.

I Magazin f. Søvæsen, 1 B. S. 143. Iland og ombord i en Orkan, overs. fra Engelsk.

I „Dag og Nat" (Maanedsskrift). Oversættelse af Sangene ved Jubelfesten for Carl Johans Thronbestigelse paa Stockholms Theater 1843.

Wergeland, Joseph Frantz Oscar, født 1816, Søn af efternævnte Provst Nicolai W. 30 Juni 1834 Officier. 183* Ordonantsofficier hos Kong Carl Johan. 6 Mai 1840 Premierlieutenant. 23 Juni 1854 Capitain og Adjoint i Generalstaben. 25 Febr. 1857 Oberstlieutenant, Chef for Christianssandske gev. Musketeercorps. R. af St. O. O., R. af S. O. Uddannede sig som Kobberstikker i Paris. * 1. Søster Cathrine Truine Alette Sem (f. 1824 † 5 Jan. 1853), D. af Stiftamtmand i Christiania Nils Andreas S. og Søster Wilhelmine Matthea Sibbern. 2. 1859 Karoline Cecilie Adelaide Hagemann, f. 2 Novbr. 1841 i Tønsberg, D. af Skibsreder, Handelsfuldm. Thøger H. og Constance Staffeldt.

Situationen paa Amtskartet over Christians Amt, saavelsom paa P. A.

Munchs Kart over Norge til Brug ved Elementarunderv. ere graverede af ham.

Militair Topographi, udarb. som Ledetraad ved Underviisningen ved den kgl. Norske Krigsskole. I. Terrainlære og Karttegning. Chra. 1853. VIII. 111 S. 8 m. 16 contratrykte Planer og Karter. Terrainlæren var forhen udgiven i Contratryk; ligesaa tildeels Skriftets 2den Deel: Landmaaling.

Skiløber-Exercitie efter Nutidens Stridsmaade. Christianssand 1863. 31 S. 8.

I Milit. Tidsskr. XIV. 407—495, XV. 1—80, 158—194, 421—488: Oprøret i Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen og Krigen om Slesvig. XVI. 113—31: Rapport om de i Sommeren 1851 i Christiania og Sverige foretagne Sammenligningsforsøg med forskj. Geværer og Projectiler, med 1 Plan. ib. 475—476: Det svenske forbedrede Kammerladnings-Gevær.

I Den Constitutionelle 1845 No. 343, 344: Bemærkn., foranledigede ved Anmeldelsen af Amtskartet i Den Const. No. 312 og 313.

I Christiania-Posten (1849) No. 254: Christiania Politi, Agershuus Amt og Overøvmmelserne paa Grønland, 4 Sp. (Svar i No. 265). No. 276: Mere om Politi og Veibestyrelse, 3 Sp. (Svar i No. 278).

Wergeland, Lars Johan, ældre Broder af efternævnte Provst N. W., gik i sin Ungdom paa Bergens Latinskole og var tilsidst Skomager i Christiania, hvor han ogsaa befattede sig med Sprogunderviisning. † 1834. * Ingeborg Lie fra Throndhjem, † 1833.

Nogle Ord til tænkende Medmennesker af en læg Mand. Chra. 1830. 20 S. 8.

Wergeland, Nicolai, Søn af Gaardmand og Klokker Halvard W., som senere flyttede til Bergen, hvorfra han reiste udenlands for at gjøre en Opfindelse gjældende; senere Efterretninger om ham haves ikke, er født paa Gaarden Bergeland (Verkland) i Evindvigs Prestegjeld 9 Novbr. 1780, blev Student fra Bergens Skole 19 Oct. 1799 og theologisk Candidat med Udmærkelse 8 Juli 1803; var derpaa Alumnus ved det pædagogiske Seminarium, vandt 1804 Universitetets Priismedaille i Theologien, blev 17 Oct. 1806 Adjunct ved Christianssands lærde Skole og 1811 resid. Capellan til Øiestad, som han ei tiltraadte, da han 3 Jan. 1812 blev resid. Capellan i Christianssand, og var 1814 Repræsentant fra denne By ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold. Han blev i Januar 1815 Hofprædikant, s. A. geistligt Medlem af Nordstjernen, og 9 Novbr. 1816 Sognepreſt til Eidsvold, samt fra 1822—1841 Provst i Øvre Romerige, Solør og Odalen. † i Eidsvold 25 Marts 1848. * 1807 Alette Dorothea Thaulow, (f. 10 Decbr. 1780, † 14 Aug. 1843), D. af Henrik T., By- og Raadstueskriver i Christianssand, og Jacobine Chrystie. (Jfr. Aalls Erindringer III. paa fl. St., Chra. Intelligentssedler 1817 No. 3, Nyerups og Krafts Lit. Lexicon 651, Thues Læsebog S. 515, B. Moes Efterretn. om Eidsvolds-Repræsent. S. 147—48. „I de lange Nætter" paa fl. St., se Illustr. Nyhedsbl. 1862 No. 52 1859 No. 11).

Halbor Smeks smaae Tilbragelser i Livet, Eventyr, Bemærkninger og Meninger; i den yorickske Smag. Kbhvn. 1805. 222 S. 8.

Halbor Smek's Tilbragelser efter hans Hjemkomst. En Fortsættelse, der indeholder en Deel af hans Ungdoms Amouretter. Chr.sand 1810. 122 S. 8.

En Prædiken. Chr.sand 1807. — Mnemosyne, et Forsøg paa at besvare den fremsatte Opgave om et Universitet i Norge. Et Priisskrift. 2 Dele. Chra. 1811. 212 og XII. 264 S. 8. (Udgjør 1 Deels 1 og 2 Bind af Historisk-philos. Samlinger, udg. af Selsk. f. Norges Vel. — Anm. af A. S. Ørsted i Liter. Tid. f. A. No. 38—43; Svar af W. 1812 No. 7—8, jfr. Kbhvns. Skilderi 1812 No. 11, 27, 31, 32; J Møllers Nyt theol. Bibl. XIX. 216, Ill. Nyhedsbl. 1858 No. 29). — Cantate til Universitets-Festen 11 Decbr. Chr.sand 1811. (Optrykt i Platous Indberetninger S. 243—48). — Slaget ved Lyngøer, et Digt. Chr.sand 1812. — J Egeria 2 Aarg. I. 121—172: Dianoetisk Underviisningsmethode. — J Fallesens Magazin VI. 497—511: Forklaring af de tilsyneladende Modsigelser i Apostlernes Ideer om Opstandelse, Dommedag og Udødelighed. VIII. 510—24: Om de fanatiske Nordmænd (jfr. Lærde Efterr. 1807 No. 44). — J Fallesens Maanedsskrift I. 257—298: Theologiske Studier.

En politisk Tale til det norske Folk. Med Bilag af dem, Forfatteren fremsagde i Rigsforsamlingen paa Eidsvold. Chr.sand 1814. 82 S. 8. (J Udbrag i Alm. Journalen 1814 No. 285 ff.)

Et Ord til Publikum, foranlediget af de Fornærmelser, hvormed W. Sebbelow i Anl. af Norges Hæder og Held (!) har angrebet Forfatteren til den politiske Tale. ib. eod. 4 S. 8. (jfr. Sebbelows „Christian Fred. mishandlet.")

Hvorledes takkes Gud rettelig for hans store Miskundhed imod os, for Fredens Velsignelser. Tale, i Anl. af Freden og Foreningen med Sverige paa Nytaarsdag 1815. Chr.sand 1815. 16 S. 8.

En Sandfærdig Beretning om Danmarks politiske Forbrydelser mod Kgr. Norge fra Aar 995 til 1814. En historisk Skizze. Norge (Chr.sand) 1816. 145 S. 8. (Anm. af M. A. Boye, C. M. Falsen og S. B. Hersleb i særsk. Skrifter, af Sebbelow o. Fl. i Nationalbl. V. No. 29. 33—36; Strid herom næsten i hvert No. af dette Blads V.—VII.) — 2det Opl. under Titel: Sandf. Beretn. om Danmarks politiske Forhold o. s. v. Chra. 1817. XXVI. 124 S. 8. (Begge Oplag anonyme).

Tilintetgjørelse af alle fiendtlige Anfald paa det af Sandheden selv befæstede Skrift: Sandf. Beretning om Danmarks polit. Forhold o. s. v. J flere Fegtninger. Af Skriftets Forfatter. 1ste Fegtning (mod Hersleb). Norge 1817. 56 S. 8. 2den Fegtning (mod Falsen). ib. eod. 120 S. 8.

Afskeds-Tale holden for Christianssands Menighed 11 Mai 1817. Chr.sand 1817. 24 S. 8.

Fortrolige Breve til en Ven, skrevne fra Eidsvold i Aaret 1814 af et Medlem af Rigsforsamlingen. Chra. 1830. 150 S. 8. (Anonymt).

Liig-Prækener over Bønderfolk i Eidsvolds Præstegjeld. Udg. til Læsning for Almuen. ib. eod. 88 S. 8.

Smaae Poesier. ib. eod. 92 S. 8.

Fjorten Paragrapher, Kirke- og Underviisnings-Væsenet vedk. Fra Bladet Statsborgeren med mange tilføiede Anmærkn. særskilt aftrykte. Chra. 1832. 95 S. 8. (Anonymt).

Psalmer om Jesu Christi Lidelse, Død og Begravelse. Fra den svenske Psalmebog uddragne, oversatte, omarb. og bekjendte Melodier tillempede. Med et Tillæg af Guldbergske Passionspsalmer, tildeels forkortede og forandrede. Chra. 1833. 84 S. 8.

Retfærdig Bedømmelse af Henr. Wergelands Poesie og Karak-
:er. En æsthetisk-polemisk Afhandling, foranlediget ved J. S. Welhavens uefter-
:ttelige Kritik i Skriftet „H. Wergelands Digtekunst og Polemik." Chra. 1833.
12 S. 8. (Anonymt).

Hyrdebreve til alle Forældre, i Besynd. til Mødre i Norges Land.
hra. 1833. 8. Paany udg. af C. Olsen. ib. 1851. 16 S. 16.

Forsvar for det norske Folk og udførlig Kritik over det berygtede
Skrift Norges Dæmring. Chra. 1835. 131 S. 8. (Anonymt; jfr. A. Ste-
ersens Motiveret Protest). — Tillæg til „Forsvar" o. s. v. eller Svar paa
Motiveret Protest" o. s. v. Af førstnævnte Skrifts Forf. Chra. 1836. 104 S. 8.

Lærebog i den Evang.-Lutherske christelige Religion. Efter Luthers
atechismus og Pontoppidans Forklaring udarb. Chra. 1836. 149 S. 8. —
det rettede og forb. Opl. Chra. 1837. 151 S. 8.

Kortfattet Lærebog i den Ev.-Luth. christ. Religion. Efter Luthers
atech. og Pontoppidans Forkl. udarb. Chra. 1836. 3die Opl. Chra. 1839.
5 S. 8.

Den franske Stilist eller lexikalsk og grammatikalsk Underviisning i det
'anske Sprog m. Hens. t. nyeste Brug. En Haandbog for Norske og Danske.
hra. 1841. 610 S. 8.

Sørgetale over H. M. høistsal. Kong Carl Johan, holden i Eidsvold
irke 28 April 1844. Chra. 1844. 20 S. 8.

Tanker og Bekjendelser. Chra. 1848. 210 S. 8. (Anm. i Nordisches
'elegraph 1849 No. 53).

Reise fra Havre de Grace til Christiania, indeh. flere forsk. tildeels
)niske Eventyr, stærkt spækket med Anecdoter, Riim, Charader og Gaader, Rebus
3 Kjældermænd, i Besynd. af Hr. Lieutenant Flink, Selskabets Spøgefugl, udg.
:. Illustr. af Hypochondristen Bollertsen. Chra. 1848. 120 S. 8. (Anonymt).

I Alm. Norskt Maanedsskrift I. 318—38 og II. 511—34: Recension
f H. A. Bjerregaards Digtninger 1 og 2 Deel.

I Den Constitutionelle 1842 No. 319, 320, 324, 325: Om Jødesagen
ındert. N. W.; jfr. Granskeren VI. No. 7—9).

I Afholds-Tidende IV. (1846) 97—109: Tale paa Eidsvolds Afholds-
orenings Festdag 24 Juni 1845.

En haandskreven Beskrivelse over Christiansand af W. er benyttet
en Opsats i Christianiaposten 1842 i et Forsvar for denne By i militair Hen-
:ende, der besvaredes af Bosgraff i Morgenbl. s. A. No. 84 ff. (jfr. Bosgraff).

I 1816 indbød han til Subskription paa et periodisk Folkeblad Den Fri-
ıodige, som dog ei udkom (jfr. Nat. Bl. VI. 42, 62, 160). — Iøvrigt skrev
ıan meget anonymt, især i Nationalbladet, Morgenbladet og Statsborgeren.

Wergmann, Peter Christian Frederik, Søn af Tegnelærer og Ma-
ermester Niels Henrik W. i Kjøbenhavn (f. 10 Septb. 1772, † 16
lug. 1826) og Kirstine Marie Mørch (f. 25 Decbr. 1778), er født
Novbr. 1802, var først Tegnelærer i Kjøbenhavn, derefter Malermester
g Theater-Dekorationsmaler i Christiania, hvor han har dekoreret
Størstedelen af Kongeboligen. * 25 Novbr. 1841 Amalie Husher,
. 19 Novbr. 1807. (Se Alm. Forf.-Lexicon af Erslew, III. 501.)

Kjolén paa Vandring, eller Jøden som Underofficeer. Original Vaude-
ille. Kbhvn. 1828. — Kropigen, eller Abbedi-Ruinerne. Originalt Drama i
Akter. ib. 1831.

Norge, fremstillet i lithographerede Billeder efter Naturen (med beskrivende Text). 1ste Bd. Chra. 1836. Querfolio.

5 Sange i Sangbog for Selskabet „Dansk, dramatisk Broderskab". ib. 1830.

Werlauff, Erich Christian, f. i Kjøbenhavn 2 Juli 1781. 5 Juni 1862 Storkors af St. O. O. (Se Alm. Forfatter-Lexicon af Erslew, III. 4. S. 501 o. flg. Jfr. Illustr. Nyhedsbl. 1855 Nr. 45 samt 1862 S. 108.)

I Ill. Nyhedsblad 1855, Nr. 45. Om Carl Deichmann (Aftryk af Nyt histor. Tidsskr. 6te Bd. 2 H.). 1859, Nr. 16. C. Deichmanns Optegnelser om Povel Juel (meddeelt). Nr. 20. To Ansøgninger fra Juel til Kong Frederik IV (meddeelte efter Originalerne i det kgl. Geheimearchiv). Disse Stykker ere med P. Botten Hansens Indledning og Anmærkninger særskilt aftrykte under Titel: Noget om Povel Juel, Chra. 1859, 20 S. 8. Nr. 21. Hans Grams Forslag til en Ridder-Orden for Norge; 1747. Nr. 32. Oplysninger til Elephantordenens Historie. Begge disse Stykker særskilt aftrykte m. Titel: Om Stiftelsen af en Ridder-Orden for Norge 1747 samt Oplysninger til Elephantordenens Historie. Ved E. C. Werlauff. Chra. 1859. 44 S. 8.

Werring, Martin Luren, Søn af Bundtmager W. og Dorothea Gulbrandsdatter, er født i Christiania 10 Juli 1814. Præliminair Examen 1834, med. Embedsex. 6 Decbr. 1837. Blev 1838 Distriktslæge i Søndre Søndmøre, November 1845 Læge i Nordmøres Distrikt samt 23 Marts 1852 Distriktslæge i Yttre Nordmøre.

I *Magazin f. Lægevidenskaben* I. S. 259—265: Et penetrerende Saar paa Underlivet, frembragt ved Fald paa en Øxe. IV. S. 86—88: Et kræftagtigt Saar paa Underlæben, helbredet ved Anvendelsen af det kosmiske Middel efter Helmonds Methode. V. S. 199—202: Operation af en medfødt Phimosis. VI. S. 265—267: Lamhed i Underextremiteterne, helbredet ved Brugen af Secale corundum.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie, 1ste Aarg. S. 68. Medicinalberetninger. S. 144. En Betænkning ang. Foranstaltninger mod Fnat. 2den Aarg. S. 63. Medicinalberetninger.

Veseth, Johannes Olsen, f. 12 Febr. 1812 paa Gaarden Veseth i Haus Præstegjeld i Nordhordlehn, hvor Faderen Ole Einersen var Gaardbruger. Var først Skolelærer i sin Hjembygd, saa en Tid konstit. Kirkesanger og blev 1849 konstit. Lensmand i Mjelde Skibrede; 1852 Lensmand i Haus Thinglag. Storthingsrepræsentant fra Søndre Bergenshuus og paa Storth. 1845 og efterfølgende Thing, undtagen i 1857, da han frabad sig Valg.

Nogle Leilighedssange. Bergen 1850. 8.

I Nordlyset II. Nr. 22. (Trondhjem.) Sang i Anledning af Udvandringen til Amerika. Af en Strilebonde.

I Den Constitutionelle 1845, Nr. 139. Sang for Syttende Mai 1845 ved et af Storthinget afh. Festmaaltid i Christiania.

Desuden Digte i Bergens „Mercur" f. 1833 og flg., i „Menigmands Ven", Folkevennen samt i Morgenbl. (1848 og 1854).

Vestrem, Lars, Søn af Lensmand V. og f. paa Gaarden Vestrem i Sogn, Gaardbruger i Sogndals Prestegjeld i N. Bergenshuus Amt, og tidligere Bestyrer af Landbrugsskolen i N. Bergenshuus Amt. Studerede en Tid Medicin i Christiania.

Det unge Skandinavia eller Enhedsskandinavismen praktisk. Indbydelse til alle Skandinavias Enhedsvenner i Norge, Sverige og Danmark, om at slutte sig sammen i Selskaber til Gjennemførelsen af Enhedsskandinavismen, eller Sammensmeltningen af de 3de Lande, Sverige, Norge og Danmark til et fælles Kongerige „Skandinavia" og en fælles Nationalitet af „Skandinaver". Bergen 1860. 72 S. 8.

Mere om Enhedsskandinavismen og om vore indre Reformer. Bergen (1862) 200 S. 8.

I Morgenbladet 1845, Nr. 162 og 163, 18 Sp. i Till. Noget om landoekonomisk Studium. Hvilke Kvalifikationer udfordres hos den, som heri skal være Lærer ved vore oprettendes Agerdyrkningsselskaber, hvorledes dette læres hensigtsmæssigst med dem, og hvilke gavnlige Resultater vi kunne vente af disse. (I Anledning af denne Afhandling har Har. Wergeland taget til Gjenmæle i Nr. 328 og V. svaret i 1846, Nr. 57, 3 Sp.). Nr. 177, Tillæg, 5 Sp. Nogle Bemærkninger til Planen for Agerdyrkningsskolen paa Abildsø.

I Rigstidenden 1848, Nr. 252 og 255. Paa hvilken Maade udbredes Engvanding hensigtsmæssigst.

I Christianiaposten 1861, Nr. 5. I Anl. af det unge Skandinavia.

Vetlesen, Jacob Henning, Søn af Ingenieur-Generalmajor Hans Jørgen Vetlesen († 1844) og Beate Hedevig Hesselberg († 1836), er født i Bergen 7 Aug. 1810. Gik i Bergens Skole, men blev privat dimitteret 1830. 1834 jurid. Kand. 1835 ansat i Armedepartementet. 1838 Fuldmægtig. 1845 Bureauchef. 1850 Foged i Romsdal; var i 1853 og 1854 constit. Amtmand sammesteds. 1857 Byfoged i Arendal. Fra Mai 1861 til Juni 1862 samt fra August 1862 har han bestyret Amtmandsembedet i Nedenes og Robygdelaget. I 1857 mødte han ved Storthinget som Suppleant fra Romsdals Amt. * 1838 med Julie Annette Unger, D. af Magazinforvalter Unger i Christiania og A. M. Wetlesen.

Morley Ernstein af James. Oversat fra Originalsproget. Chra. 1843. 246 S. 8.

Den sidste Lehnsherre af E. L. Bulwer. Overs. fra Originalsproget. Chra. 1843. 334 S. 8. med Fors. Portr.

Arabella Stuart af James. Oversat fra Originalspr. 3 Dele. Chra. 1844. 158, 156 og 152 S. 16.

Bergens Sommer, romantisk Skildring fra det 12te Aarhundrede af Askal Elg. Chra. 1849. VIII. 404 S. 8. (Anm. af A. Munch i N. Tidsskr. for Vid. og Lit. III. 214—218, samt i Mrgbl. 1849, Nr. 105.)

Mellem Fjeldene. Tidsbilleder og Skitser fra Romsdalen af Fors. til Bergens Sommer. Chra. 1861. 344 S. 8.

Beretning om Nedenæs Amts oekonomiske Tilstand for Femaaret fra 1855—1860 i de trykte Beretninger C. 2.

Ragna eller Steenborgen. Fortælling af A. Elg. Chra. 1863. 116 S. 8.

I Ill. Nyhedsblad 1859, S. 114. Tale ved Sangerfesten i Arendal 1859.

I For Hjemmet IV (1863) S. 51—69. Spiren, Skildring fra Sætersdalen, af A. Elg. S. 265 flg. Klosterfruen, historisk-romantisk Skildring af A. Elg.

I den Constitutionelle flere anonyme Bidrag.

Betlesen, Thorvald, foregaaendes yngre Broder, er født i Bergen 16 Mai 1817, Student fra Overlærer Møllers Skole 1834. Medicinsk Kandidat 26 Mai 1840. Udnævnt til Corpslæge ved det Gudbrandsdalske Korps 23 April 1842 og forsat til Hedemarkske Korps under 1ste Agerhusiske Brigade 20 Aug. s. A. samt til garnisonerende ved Armeens Hovedstation 1862. * Christiane Koren Lunde (f. 13 April 1821), D. af Raadstueskriver i Christiania Johan Peter Ernst L.

Veiledning i skriftlig Raadførelse for Underlivslidende. Chra. 1851.

I Norsk Magazin for Lægevidenskab. Beretninger om Dr. Strahls skriftlige Behandlingsmethode.

I Norsk militært Tidsskrift 1857. Om Tjenestereglementets: „første Forbinding", „Saaredes Transport" ꝛc. 1862. Om den Romerske Armees Udskrivning og Sundhedspleie.

I Morgenbladet 1843. Om Distriktslæge Kjølstads Behandling af Skjævheder i Rygraden. 1844. Om Snives Overførelse paa Mennesket. Om Ventilation med varm Luft I. II. (anon.).

Wexels, Vilhelm Andreas, Søn af daværende Forvalter ved Glasmagazinet i Kjøbenhavn, senere Administrator ved de norske Glasværker, Frederik Nannestad W. (f. 1759, † 1825) og Bolette Kathrine Balling († 1809), er født i Kjøbenhavn 29 Marts 1797. Han dimitteredes fra Metropolitanskolen sammesteds i October 1814, kom endnu samme Aar til Christiania og blev her theologisk Kandidat med Udmærkelse 1818. 1 Mai 1819 blev han ordineret Catechet ved Vor Frelsers Kirke i Christiania og er siden 13 Novbr. 1846 residerende Capellan ved samme Menighed. I 1843 valgtes han til Medlem af det kgl. Norske Videnskabers Selskab, og 21 Aug. 1847 blev han Ridder af St. O. O. * Hedevig Elisabeth Lund (f. 1801, † 1830), D. af Forvalter ved Svelvigens Glasverk Milter L. og Maren Brøcher Wexels. (Autobiographi med Portr. i Skilling-Magaz. f. 1852 Nr. 1. Jfr. B. Svendsen, Oplysn. ang. Kirkerne i Chra. Stiftsprovsti S. 15. Port. malet af Gørbitz lith. af Bærentzen & Co.)

Julegave for Aaret 1821. Chra. 1821. 255 S. 12.

Fjorten Prædikener. Chra. 1822. 225 S. 8.

Fem Julepprædikener. Chra. 1823. VIII. og 70 S. 8.

Jesus i det huuslige Samfund. Prædiken. Chra. 1823. 16 S. 8.

Prædiken, holden i Vor Frelsers Kirke første Søndag efter Paaske 1825 til Aftensang. Chra. 1825. 15 S. 8.

Andagts-Bog for Menigmand. Udgivet af Selskabet for christelige Underviisnings- og Andagtsbøgers Udgivelse. Chra. 1826. 134 S. 8. 2det forøg. Oplag ib. 1828. 8. 3die Opl. ib. 1830. 4de Opl. ib. 1831 (11 Ark 8). 5te Opl. ib. 1835, 176 S. 8. 6te Opl. ib. 1842. 7de Opl. ib. 1845. 8de Opl. ib. 1851. 9de Opl. ib. 1855. 10de forøgede Oplag ib. 1861, 208 S. 8.

Martin Luthers større Katechismus, oversat og med Anmærkninger ledsaget. Chra. 1828. 196 S. 8. 2det Opl. ib. 1829. 3die Opl. ib. 1843, 184 S. 8. 4de Opl. ib. 1846. 5te Opl. ib. 1853. 6te Opl. ib. 1857, 164 S. 8.

En christelig Postille, sammendragen af Dr. M. Luthers Kirke- og Huuspostiller, og indeholdende en fuldstændig Forklaring over alle Søn- og Festdages Evangelier, samt til Fasteprædikener. Udg. ved Selsk. for christ. Underv. og Andagtsbøgers Udg. Chra. 1828. 8. 2det Opl. ib. 1838. XLVIII. og 948 S. 8. 3die Opl. ib. 1855. XLIV. og 630 S. 8.

Tanker over og i Anledning af Hr. Statsraad Treschows Bog om „Christendommens Aand eller den evangeliske Lære", udgivne i Breve som et Gjenmæle mod bemeldte Bog. Chra. 1828. 128 S. 8. (Recens. i D. Maanedsskr. f. Lit. II. S. 360—366; anm. i Morgenbl. 1828, Nr. 341, og Excerpter af Bogen indf. i Nr. 348 og 349.)

Bemærkninger ved N. Treschows Anhang til Bogen om „Christendommens Aand eller den evangeliske Lære". Chra. 1829. 88 S. 8. (cfr. Morgenbl. 1829, Nr. 68. 69).

Martin Luthers Bekjendelse om Jesu Christo, samlet af hans Skrifter, med et Forord. Chra. 1829. 36 S. 8.

En liden Bibelhistorie for Børn, udarbeidet efter de hellige Skrifter. Chra. 1830. 179 S. 12. 2den Udg. ib. 1832. 12. 3die Udg. ib. 1835. 12. Denne Udgaves 16de Oplag udkom 1862. (Anm. i Mrgbl. 1831, Nr. 24.)

En christelig Postille, uddragen af Dr. M. Luthers Kirke-Postille, og indeholdende en fuldstændig Forklaring over alle Søn- og Festdages Epistler. Udg. ved Selsk. f. christ. Underv. og Andagtsbøgers Udgivelse. Chra. 1830. XX. og 771 S. 8.

Bekjendelsen, som ei Tiden omskifter. En liden Jubelgave for Sandheds Venner, i Anledning af den augsburgske Confessions Overlevexelse den 25de Juni 1530, og med Hensyn paa Kirkens Tilstand i Norge, udgivet. Chra. 1830. 71 S. 8.

Mine Forhandlinger med Postrøveren og Morderen M. Petersen, efter Fleres Anmodning udgivne. Chra. 1832. 59 S. 8. 2det Oplag ib. eod. 3die Oplag ib. 1841. 56 S. 8.

Luthers Fortaler til Skrifterne i det gamle og nye Testamente, overs. og med nogle faa Anm. ledsagede. Chra. 1832. IV. og 154 S. 8.

Thomas a Kempis, om Christi Efterfølgelse. Fire Bøger. Fuldstændigen og uforandret efter Grundtexten oversatte, samt med en Forerindring og korte Anm. ledsaget. Chra. 1832. VIII. og 232 S. 16. 2det Opl. ib. 1835. VIII. og 224 S. 16. 3die Opl. ib. 1855. VIII. og 200 S. 12. 4de Opl. ib. 1860.

Christelige Betragtninger med tilsvarende Psalmer. Til Brug ved Huusandagt udgivne. Chra. 1833. 294 S. 8. 2det uforandrede Opl. ib. 1844. 3die Opl. ib. 1853. 4de Opl. ib. 1858.

Opbyggelige Fortællinger og Betragtninger (samlede fra forskjellige Skrifter). Udgivne af Selsk. f. chr. Underv. og Andagtsbøgers Udg. 1ste Saml. Chra. 1833. 96 S. 8. 2det Opl. ib. 1844. 2den Saml. ib. 1835. 96 S. 8. og 3die Samling ib. 96 S. 8. Alle 3 Samlinger under Eet. ib. 1853. 228 S. 8. 2det Opl. ib. 1863.

Tidsskrift for Kirke-Krønike og christelig Theologi, red. og udg. Bd. 1—3. Chra. 1834—39. 8. 1ste Bd. VIII. og 504 S. 2det Bd. 528 S. 3die Bd. 540 S.

Psalmevers, udvalgte af vore ældre Psalmer, til Brug for Børn hjemme og i Skolen. Chra. 1834. 24 S. 12. 2det Opl. ib. 1835. 24 S. 12.

Christnes Trøst mod Dødens Skræk. Prædiken, holden paa 16de

Søndag efter Trinitatis 1834. Udgiven i Anledning af Cholerasygdommens Udbredelse. Chra. 1834. 16 S. 8.

Prædiken paa fjerde Søndag efter Paaske. Evang. Joh. 16, 5—15. Paany i Trykken bekostet af Amund K. Brekke. Eegseth 1835. 16 S. 8.

Om Gjenfødelsen og om den sande Retfærdighed. Tvende Betragtninger over Joh. 3, 1—15 og Matth. 5, 20. Udgivne som Nr. 14 af Christiania Tractatselskabs Skrifter. Chra. 1837. 26 S. 8.

Betragtninger over Herrens Bord, som Nr. 12 af Chra. Tractatselskabs Skrifter. Chra. 1837. 8. Senere udgivet i to Oplag for sig selv under Titel: Herrens Bord, med et Tillæg af Bønner og Betragtninger. Sidste Oplag. Chra. 1851.

Betragtninger over Herrens Bøn. Chra. 1837. 8. 2det Opl. 1847.

Forklaring over det nye Testamentes Skrifter. 1ste Deel: Matthæus, Marcus og Lucas. Chra. 1837. 558 S. 8.; 2den Deel: Johannes's Evangelium og Apostlernes Gjerninger. Chra. 1839. 539 S. 8.; 3die Deel: Paulus's Breve til Romerne og Korinthierne. Chra. 1844. 289 og 368 S. 8.; 4de Deel: Paulus's Breve til Galaterne, Epheserne, Philippenserne, Colossenserne og Thessalonicenserne. Chra. 1854. 571 S. 8.

Religiøs-politiske Betragtninger fra christelig-moralsk Standpunkt. Et Indlæg i Dagens religiøs-politiske Kamp. Chra. 1837. 47 S. 8.

Det gamle Testamentes apokryphiske Bøger. Gjennemseede og rettede efter Grundtexten. Chra. 1837. 362 S. 8.

Udsigt over Pastor Stockfleths Virksomhed i og for Finmarken. Chra. 1839. 57 S. 8. (Særskilt Aftryk, uden Sep.-Titel, af Forf.s Tidsskr. f. Kirke ꝛc. 3 Bds. 4 H.)

Christelige Psalmer, samlede, ordnede, bearbeidede, og til Brug ved huuslig Andagt, og som et Bidrag til et vordende Psalmeværk for den norske Kirke, udgivne. Chra. 1840. 24¼ Ark 8. (Anm. i den Constitutionelle 1840, Nr. 189, 193, 196, og i Morgenbl. 1844, Nr. 31). 2det Oplag ib. 1844. XX og 390 S. 8. med 27 Choralmelodier. Tredie forøgede og omarbeidede Udgave med 71 Melodier, under Titel: Christelige Psalmer fra ældre og nyere Tid. Samlede. Chra. 1859. VIII. 470 og 24 S. 8.

Christelige Trøstebreve for bekymrede Hjerter, samlede og udgivne. Chra. 1844, 71 S. 8. 2det Oplag ib. 1853, 88 S. 8.

Giver Keiseren hvad Keiserens er, og Gud hvad Guds er. Prædiken paa 23 Søndag efter Trefoldighed 1844. Udgivet efter Anmodning og som et lille Indlæg i Sagen om Religionsfrihed. Chra. 1844. 20 S. 8.

Aaben Erklæring til mine Medchristne om min Anskuelse og Bekjendelse angaaende Christi Nedfart til Helvede og Muligheden af en Omvendelse efter Døden. Chra. 1845, 164 S. 8. 2det Oplag ib. 1847, 168 S. 8. (sml. O. Nielsen, nogle Ord om Veien til Livet ꝛc. Fr.hald 1846; J. A. Mohr, om Christi Nedfart til Helvede ꝛc. Stavanger 1847.)

Udvalg af christ. Psalmer til Brug ved Religionsunderviisningen. Chra. 1845. (Anm. i Morgenbl. 1845, Nr. 62). 2det Oplag ib. 1848. 3die Oplag ib. 1850. 4de Oplag ib. 1851, 64 S. 12. 5te Oplag ib. 1855. 6te Oplag med et Tillæg, ib. 1859.

Religiøse Digte. Samlede og udgivne. Chra. 1845. 76 S. 12. 2den forandrede Udg. ib. 1847, 94 S. 16. 3die forøgede Udg. ib. 1858, 108 S. 16. med Musikbilag.

Missions-Psalmer. (Affjungne ved det norske Missionsselskabs Generalforsamling i Christiania d. 6 og 7 Juli 1846). Chra. 1846. 11 S. 8.

Christelig Huus-Postille eller Betragtninger til hver Søn- og Hellig-

dag i Aaret. 2 Dele. Chra. 1846.. VI 383 og 347 S. 12. 2det Oplag ib. 1862. VIII, 648 S. 8.

Udsigt over Jesu Christi Liv paa Jorden, med indledende og anvendende Betragtninger. Chra. 1846. VI og 306 S. 4. med 12 Staalstik. 2det Oplag ib. 1847. VI og 306 S. 4. med 12 Staalst. (Godtkjøbs-Udgave) ib. 1846. VI og 306 S. 8.

Prædiken paa 23 Søndag efter Trinitatis 1848. Chra. 1848. 18 S. 8.

Psalmebog, samlet og ordnet, samt med et Tillæg af Betragtninger og Bønner ledsaget. Chra. 1849. X og 444 S. 12. 2det Opl. med Tillæg af Collecter, Epistler og Evangelier, samt Kirkebønner. ib. 1851. X. 352 og 153 S. 3die Oplag ib. 1858.

Blik i den Christnes Liv. Sexten Prædikener. Chra. 1850. 125 S. 8.

Et Fredens Ord om den tredie Troesartikels Lydelse. Chra. 1852. 52 S. 8.

Foredrag over Pastoraltheologien. Chra. 1853. 348 S. 8.

Prædiken paa 16de Søndag efter Trefoldighed 1853 under Hjemsøgelsen med Cholera. Chra. 1853. 16 S. 8.

Om Daaben, især om Barnedaaben. Udg. af Selskabet f. chr. Underviisnings- og Andagtsbøgers Udg. Chra. 1854. 56 S. 8.

De tre Dage. Prædiken paa 1ste Paaskedag 1854. Efter Anmodning udg. Chra. 1854. 18 S. 8.

Tredive Prædikener. Chra. 1855. 8.

Om det bibelske Begreb af det almindelige Præstedømme. Et Foredrag i Christianias geistlige Forening. Chra. 1858. 8. (Aftryk af Norsk Kirketidende.)

Vidnesbyrd fra Kirken. En Aargang af Prædikener, udgivne i deres Hovedindhold. Chra. 1860. XII og 534 S. 8.

Forhandlingerne paa det tredie skandinaviske eller nordiske Kirkemøde i Christiania 1861; udgivne af den norske Bestyrelse ved W. Chra. 1862.

De siden 1826 af Hovedbestyrelsen for Selskabet til christelige Underviisnings- og Andagtsbøgers Udgivelse udg. Beretninger om Selskabets Virksomhed er han Forf. af.

I Morgenbladet 1829, Nr. 132. Mindedigt om Pastor Schroeter. 1843. Nr. 180. Literær Anmeldelse af nogle i Danmark udkomne religiøse Skrifter. 1845, Nr. 139. Nogle Bemærkninger i Anledning af Pastor Sundts Krigserklæring mod Brændevinet.

I den Constitutionelle 1840, Nr. 93 og 94. Nogle Ord i Anledning af Herr Welhavens Antydninger til et forbedret Psalmeværk for den norske Kirke.

I Theol. Tidsskrift 1846 I. S. 291—336. Principielle Differentser mellem den lutherske og reformerte Kirke. Meddeelt efter Dr. G. A. Rudelbach og med Anm. ledsaget. II. S. 521—549. Den kirkelige Anskuelse.

Endvidere findes flere Meddelelser af Forf. i Theol. Maanedsskrift af Grundtvig og Rudelbach, i Lindbergs Maanedsskr. f. Christendom og Historie, i Norsk og i Dansk Kirketidende, i Christelig Samler, udg. af Mau, og i Hallings Søndagsblad.

I Stener Johannes Stenersens Mindekrands fra hans sørgende Disciple. Chra. 1835. 8. Nekrolog og Ligprædiken over den Hedengangne.

I Prædikener af norske Geistlige I. 1856, S. 20—25. Prædiken paa tredie Søndag i Advent. S. 76—82. Søndag efter Nytaar. II. S. 104—109. Niende Søndag efter Trefoldighed. S. 193—198. En og tyvende Søndag efter Trefoldighed.

I Skillingmagazinet (foruden ovennævnte Autobiographi) 1858, Nr. 12. Tale ved O. Vig's Grav.

I Kirkeligt Folkeblad 1863. Fredelige Betragtninger i Anledning af Dagens Strid.

Wexelsen, Frederik Nannestad, Forriges Søstersøn, Søn af Forvalter Wexel Hansen Wexelsen og Marie Lovise Wexels, er født paa Hurdalens Glasverk 24 Febr. 1818; blev Student fra Christiania Kathedralskole 1835 og theologisk Kandidat 1840; var en Tid const. Lærer ved Drammens lærde Skole, til han 1847 blev personel Capellan til Klæbo, hvor han tillige var const. Lærer ved Skolelærer-Seminariet; forrettede 1850—1852 som Hjælpeprest ved Frue Kirke i Throndhjem, og blev 10 Mai 1852 udnævnt til Sogneprest til Vallandet. * 13 Juli 1848 med Inger Desideria Dessen (f. 12 Septb. 1823), D. af afd. Sorenskriver i Guldalen Mads Møller D.

Syv Prædikener. Chra. 1859.

Udgiver med O. A. T. Krognæss af Kirkeligt Folkeblad, Tidsskrift til christelig Oplysnings Fremme. Thjem. 1857—1862 (incl.), 2 Nr. (Ark) om Maaneden. 8. (Det fortsættes af O. Arvesen i Chra.)

I Prædikener af norske Geistlige I. S. 157—163. Prædiken paa 1ste Søndag i Faste. II. S. 110—117. Prædiken paa 10 Søndag efter Trefoldighed.

I A. Bangs Menigmands Ven. Nogle smaa Afhandlinger (Bidrag til kirkelig Oplysning for Menigmand).

I Den norske Folkeskole IV. Om den kirkelige Anskuelse.

I W. A. Wexels's Religiøse Digte. 9 mindre Digte.

I Morgenbladet 1856, Nr. 345. Nogle Ord i Anledning af N. Kirketidendes Polemik mod den kirkelige Anskuelse. 2 Sp.

I Kirkeligt Folkeblad, udg. af O. Arvesen, 1863. Brylluppet i Kana.— Den hellige Skrifts Betydning for Menigheden. — Vort Forhold til Præste-Eden.

Vibe, Andreas, Søn af Generalkrigscommissær Niels Andreas V. (f. 20 Juli 1759, † 9 Septbr. 1814) og Margery Kjerulff (f. 3 Juni 1775, † 3 Januar 1852), er født i Christianssand 3 Mai 1801. 24 Septb. 1815 Secondlieutenant ved det Oplandske Infanteri-Regiment, og 1819 ansat ved Ingeniørbrigaden. 1834 Premierlieutenant, 1842 Stabscapitain samt fra Januar 1846 Capitain i Ingeniørbrigaden, hvorved han stod surnummeraer, da han fra 1836 var Detailleur og Assistent ved den militære og oekonomiske Opmaaling. 1853 Ingeniør-Major. I Aaret 1826 var han Medlem af den Kommission som med russiske Kommissærer regulerede Grændsen imellem Finmarken og Rusland, hvorefter han 1827 blev Ridder af den russ. St. Anna Ordens 3 Cl. og fra 1828 til 1831 var han Trigonometrist ved den Nordlandske Kystmaaling. 6 Aug. 1860 Ridder af St. O. O. Medlem af Vid. Selsk. i Christiania og Throndhjem samt af det sv. Krigsvetenskaps Akad. Han var i flere Aar en af Direktørerne for Christiania Theater. † 24 Novbr. 1860. (Portræt og Nekrolog af V.

Botten Hansen i Illustr. Nyhedsblad 1860 Nr. 51. Jfr. Morgenbl. 1860 Nr 331.)

Czar og Tømmermand. Opera i 3 Akter med Musik af Albert Lortzing. Oversat. Chra. 1842. 33 S. 8.

Elskovsbrønden. Opera i 3 Akter. Musiken af Balfe. Af A. E. Scribe og de Leuven. Oversat. Chra. 1845. 35 S. 8.

Hertugen af Olonne. Opera i 3 Akter af Scribe og Saintine. Musiken af Auber. Oversat. Chra. 1847. 43 S. 8.

General Ferdinand Carl Wedel-Jarlsberg. Nekrolog. Chra. 1857. (I Forening med Broderen, F. L. Vibe).

Billeder og Minder fra mit Kystmaalerliv i det nordlige Norge. Chra. 1860. 152 S. 16.

Høidemaalinger i Norge fra Aar 1774—1860. Chra. 1860. 240 S. 8. (Anm. af Th. K. i Illustr. Nyhedsbl. 1861 Nr. 18.)

Karter over den norske Kyst fra Trondhjem til den russiske Grændse og fra Christiania til Christianssand, ialt 19 Blade.

I den Constitutionelle, flere anonyme humoristiske Bidrag, hvoriblandt 1836 Nr. 20, 3½ Sp. „En Martyr for Finmarken". (Senere særskilt aftrykt i „Den Finmarkske Basun", Chra. 1837, og optr. i Kjøbenhavnsposten 1836 samt flere andre Blade).

I Christianiaposten ligeledes flere anonyme Bidrag, hvoriblandt 1852, 25 Novbr. „Prøve af en ny norsk Oversættelse af Iliaden".

I *„Gæa Norvegica" von Keilhau.* Höhemessungen in Norwegen. Gesammelt von A. Vibe. 8.

I *Kgl. Svenske Krigs-Academiens Handlinger* 1837, S. 322—324. Kort Fremstilling af den norske geographiske Opmaalings Virksomhed i de første Aar.

I *Bulletin de la societé de la geographie.* Paris 1842 (Mai): Notice sur les cartes hydrographiques des côtes de Norvege (meddeelt ved de la Roquette).

I *Mittheilungen von Petermann* 1859 (Ergänzungsh.). Küsten und Meer Norwegens v. A. Vibe. Mit 1 lith. Karte v. Dr. A. Petermann u. 2 Original-Ansichten auf 1 Tafel in Cromolith. ausgeführt. Gotha 1860. 24 S. 4. (Det Meste deraf er gjengivet i en af Forf. gjennemseet Oversættelse i Illustr. Nyhedsblad. 1860). 1860, Heft XI, XII. Norweg. Vermessungsarbeiten im Jahre 1859, og fl. S.

Vibe, Ditlev, en Farbroder til forannævnte Major A. V., og Søn af Major ved første Agershusiske Infanteri-Regiment Johan Christian V. († 1764) og Anne Cathrine Pihl († 1773), er født 8 Januar 1751. Som Cadet ved det nordenfjeldske Infanteri-Regiment gjorde han med dette Garnisonstjeneste i Kjøbenhavn i Aarene 1767—1768; blev 1769 Elev af den mathematiske Skole i Christiania og i 1772 atter commanderet til Kjøbenhavn, hvor han samme Aar blev ansat som Lieutenant i Artillericorpset. Fra 1773—1777 havde han Station i Rendsborg, hvor han foretog Opmaalinger i Anledning af det Slesvig-Holstenske Kanalanlæg. 1778 Premierlieutenant, og forestod fra 1779 i Forening med Lieuten. Rick Opmaalingen af Norges Kyster, indtil han i 1788 blev udnævnt til Krigscommissair i Throndhjem

hjem. 1803 Sø- og Landkrigscommissair. 1811 charakteriseret Generalkrigscommissair. 1813 R. af Dbr. og senere R. af S. O. † 9 Septb. 1834. * 1789 Canuta Pauline Nordahl († 1839), D. af Præsident Peter Tønder N. i Throndhjem og Birte Johanne Systenberg. (Se Geneal. og biogr. Archiv I. S. 99 f.)

I Physisk Bibliothek XVI Bd. S. 38—43. Oplysninger ved Lieutenant Ramms Jagttagelser over Kulden i Norge.

Vibe, Frederik Ludvig, Broder af ovennævnte Andreas Vibe, er født i Bergen d. 26 Septbr. 1803. Student fra Christiania Kathedralskole 1820. Philol. Cand. 1827. Constitueret Overlærer ved Christiania Kathedralskole fra Begyndelsen af Aaret 1829, indtil han 1831 i Juni blev Lector, og siden Januar 1838 Professor i græsk Philologi ved Universitetet. 1848 Rector ved Christiania lærde Skole. 1855 R. af St. O. O. Medlem af de norske Vidensk. Selskaber i Throndhjem og Christiania. Fra Begyndelsen af Aaret 1846 til 25 Septbr. 1850 Consulent for det høiere Skolevæsens Anliggender ved Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og som saadan tillige Formand i den af Kirke-Departementet under 18 Marts 1847 nedsatte Committee af sagkyndige Mænd, der skulde drøfte forskjellige Undervisningsvæsenet vedrørende Spørgsmaal. I 1858 Medlem af den kongl. Commission til Drøftelse af de for Undervisningen i de lærde Skoler og for Examen artium gjældende reglementariske Bestemmelser. I flere Aar, tildeels sammen med Broderen A. Vibe, var han Medlem af Directionen for Christiania Theater, hvilket Hverv han fratraadte i 1848. *, Ferdinanda Augusta Vilhelmine Steensgaard (f. 15 Januar 1812), D. af Kjøbmand Lars S. i Christiania og Ingeborg Cathrine f. Birkenbusk.

Nonnulla de modis temporibusque enuntiationum conditionalium Græcæ Latinæque linguæ. Chra. 1830. 30 S. 4. (Skoleprogram.)

Oratio de classicæ antiquitatis disciplina injuste hodie in patria obtrectata. 1836. 35 S. 8. (Anmeldt i Neue Jahrb. f. Philologie u. Pädagogik 18 Bd. S. 340 og i sine Hovedbele optaget i Bibliotheca scriptorum ac poetarum latinorum recent. ætatis selecta. Curavit F. T. Friedemann. A. Scriptor. Vol. 1. p. 1. Lipsiae 1840. 8. Smlgn. Neue Jahrb. für Phil. u. Pädagogik 28 Bd. S. 216. I den Constitutionelle 1836, Nr. 26, anmeldt af A. Schweigaard.)

Commentatio de Sanchuniathone ejusque interprete Philone Byblio. Chra. 1842. 41 S. 4. (Universitetspr.) (Anmeldt af Prof. Chr. Petersen i Hamb. Correspondent 1843, Nr. 296, og af Hahn) i Neue Jahrb. für Philol. u. Pädagogik 1844, S. 222.)

Morgenbladet og Universitetet. Et Bidrag til en retmæssig Bedømmelse saavel af Universitetets som af Morgenbladets Virksomhed. Udgivet af det Norske Studentersamfund. Chra. 1848. VI og 54 S. 8. (Anon., særsk. Aftryk af Rigstidenden f. 14de, 17de, 20de, 21de, 24de og 25de April 1848. Jfr. Art. Rolf Olsen, mod hvis anonyme Artikler i Mrgbl. 1848 Nr. 71 og 73 B.'s er et Gjenmæle.)

I. Brudstykker af Forelæsninger over den Hellenisle Literaturhistorie, holdne ved Universitetet. (Om Hellenernes ældste Poesi). II. Beretning om Skolens Aarsfeste i 1848 og 1849. Chra. 1850. VII. 114 S. 8. (Skoleprogram.)

Aristophanes, Fuglene, Komedie. Oversat og oplyst. Chra. 1856. XVI. 278 S. 8. (Anm. af Jak. Løkke i Ill. Nyhedsblad 1856 Nr. 33.)

General Ferdinand Carl Wedel-Jarlsberg. Nekrolog meddeelt af A. Vibe og F. L. Vibe. Chra. 1857. 24 S. 8. (Sep. Aftryk af Christiania-Posten f. 10 Mai 1857. Den første Deel, til S. 11, af A. Vibe, det Øvrige af F. L. Vibe.)

Statistiske Efterretninger om Christiania Kathedralskole for Skoleaarene 18⁴⁹/₅₀ til 18⁵⁷/₅₈. (Skoleprogram.) Chra. 1858. X og 279 S. 8.

Nogle Ord til Skole-ungdommen. Til forskjellige Tider udtalte til Christiania Kathedralskoles Elever af deres Rector. (Skoleprogram.) Chra. 1861. 56 S. 8.

Af Christianiaposten, som begyndte at udgives 17 Mai 1848, var han en af Redaktørerne indtil 8 April 1853. Iblandt Artikler af ham nævnes: 1849 Nr. 462, 63, 64. Om Dimissionen til Universitetet. 1852. 15, 16, 18 Novb. En Anmeldelse af F. M. Bugges Oversættelse af Homers Iliade, 1—3 Bog. 1857, 10 Mai. General F. C. Wedel-Jarlsberg. Nekrolog (i Forening med A. Vibe, se ovenfor). 1859, 16, 18, 21 Mai. Et Skoleanliggende.

I Tidsskriftet „*Nor*" I. S. 333—456 og 495—622. Hvad var Spartas Ekklesi? Var det en Folkeforsamling eller kun en Forsamling af Spartanske Embedsmænd, og hvilken var dens forfatningsmæssige Virksomhed og Indflydelse? — III. S. 1—139. Den Wagenfeldske Sanchuniathon, en literair Criminalhistorie, bygget paa Actstykker og ledsaget med en Oversigt over den dertil hørende Literatur. (Anm. i Morgenbl. f. 1844, Nr. 193.)

I Morgenbladet 1832, Nr. 208. (4 Sp.) Bemærkninger ved de af en Anonym i Bladet Nr. 201 fremførte Anker over den af Coll. acad. brugte Fortolkning af Resol. af 11 Jan. 1826 (Svar i s. Bl. Nr. 215). 1836, Nr. 96 og Tillæg, (14 Sp.) Besvarelse af Capt. Foss's Angreb fra Forfatteren af den paa sidste Reformationsfest holdne Tale (foranled. ved Foss's Gjenmæle i Anledning af Rector F. M. Bugges Indbydelsesskr. ꝛc. S. 65). Till. til Nr. 354, (7 Sp.) Protest mod Hr. Lector Schweigaards Recension over F. M. Bugges Skrift „Blik i vor Tid" m. v. (jfr. Artikelen Schweigaard). 1837. Till. til Nr. 39 og 42. (15 Sp.) Fortsat Protest mod bemeldte Recension samt Svar til den anonyme Forf. i Mrgbl. Nr. 4.

Vibe, Johan Christian, ovennævnte A. og F. L. V.'s Broder, er født i Christianssand 9 Juni 1799. 1816 Student fra Christiania Skole, 1820 theol. Candidat. Var i 3 Aar Lærer ved Christiania Latinskole og blev 21 Jan. 1822 Sognepræst til Aafjorden, 11 Aug. 1829 i Gusdal samt 5 Decb. 1831 Provst i Gudbrandsdalen; 12 Juni 1843 Sognepræst til Eker. 1848 Provst i Kongsbergs Provsti. † 9 Octbr. 1854. * 6 April 1822 Else Cathrine Lange (f. 1799), D. af Magazinforvalter paa Agershuus Christoph Andreas L. og Christiane Holst. (Se Erlandsens Efterretn. om Geistl. i Throndhj. Stift S. 212—13.)

I Morgenbladet 1839, Nr. 139 og 141. Om Trangen i Gudbrandsdalen.

Wiborg, C. G.

En liden Bog til Julegave for Børn, med nogle Julepsalmer. Bergen 1832. 23 S. 32.

Wiese, Ludvig, Søn af Kjøbmand Georg W. og Susanne Angell, er født i Bergen d. 15 Juni 1792, gik i Bergens Latinskole til Krigens Udbrud 1807, da han blev Maanedslieutenant; nedsatte sig efter Lillehammers Anlæg som Kjøbmand der, og istandbragte 1840 den første Dampskibsfart paa Mjøsen og virkede senere med Iver og Held for Dampfart paa Indsøerne, hvorfor han 1851 blev R. af St. O. O. † i Christiania af Cholera 15 Novbr. 1853. * 1. Frøken Rafn fra Danmark († omtr. 1820). 2. Marie Schive, ovennævnte Provst Søren S.'s Datter. (Biographi af A. O. Vinje med Portrait i Illustr. Nyhedsbl. 1853, Nr. 52.)

Bidrag til Idee om 4de overord. Storthings Medlemmer. Lilleh. 1839. 144 S. 8. (Antages forfattet af ham.)

Udgiver af Oplandsposten. Lilleh. 1837—40.

I Morgenbladet 1832, Nr. 250. Fralæggelse af Forfatterskab. 1842, Nr. 124, Tillæg. Om Storthingspræjudikater og deres Følger. 1851, Nr. 91. Om Nødvendigheden af gjensidig Forbindelse mellem Dampskibsfarten paa Mjøsen og Jernbanen.

Medarbeider i Statsborgeren og andre Oppositionsblade i Aarene 1827—1836.

Vig, Ole, født den 6 Februar 1824 paa Pladsen Vigmarken under Gaarden Vikan i Vernes Sogn i Størdalen. Hans Fader var en fattig Huusmandssøn ved Navn Ole, og Moderen en Gaardmandsdatter fra Gaarden Storvaldstad. 17 Aar gammel blev han sendt til Klæbo Seminarium, hvorfra han i 1843 efter to Aars Ophold der blev Huuslærer hos Provst Magelsen i Aafjorden. 1845 blev han Andenlærer ved Kirkelandets Almueskole i Christianssund, og 1847 Tredielærer ved Borgerskolen sammesteds. 1851 gjorde han en Tour til Danmark, nærmest for at see og tale med Grundtvig. 1852 kom han efter Opfordring til Christiania for at være Udgiver af det Tidsskrift, som var stiftet af Selskabet for Folkeoplysningens Fremme, og døde der 19 Decbr. 1857. (Biographi i Skilling-Magazinet 1858 Nr. 6 o. flg. af O. Arvesen, samt i det af denne udgivne Udvalg af V.'s Arbeider. Ill. Nyhedsbl. 1857 Nr. 51. S. Blad 1858 Nr. 3 (af L. Daae) og Nr. 4 (af A. O. Vinje). Folkevennen VII, 1: Ole Vigs Minde af Eilert Sundt.)

Liv i Norge. Vinteraftenlæsning for den norske Ungdom. Christianssund 1851. 172 S. 12. (Anm. i Ill. Nyhedsbl. 1851 Nr. 1 og 2 S. 3.)

Norske Bondeblomster. Poetiske Forsøg. ib. 1851. 303 S. 8. (Anm. af A. O. Vinje i Andhrimner 1851 Nr. 4, 6, 9 og 13.)

Religiøs Læsning for Folket. Chra. 1852. 100 S. 8. (Anm. i Ill. Nyhedsbl. 1852 Nr. 19, S. 79.)

Om Tidens Værd. (Udg. i Forening med H. Lehmann: om Aarsagen til Arbeidslønnens Forskjellighed), to Afhandl. udg. af Selsk. f. Folkeoplysningens Fremme. Chra. 1852. 32 S. 8.

Udvalg af Lars Linderots aandelige Sange. Oversat. Chra. 1854. 76 S. 8.

L. Linderots Kirketaler. Overs. Chra. 1854. 80 S. 8.

Psalmer og Sange til Brug ved Skolelærermøder, samlet og udgivet. Chra. 1854.

Sange og Riim for det norske Folk, samlet og med Anm. ledsaget. Med Melodier af L. M. Lindeman. Chra. 1854. 464 S. og 88 S. Noder. 8. Tillægshefte til Folkevennen. (Anm. i Ill. Nyhedsbl. 1855 Nr. 2.)

Den norske Folkeskole, et Maanedsskrift for Lærere og andre Opdragere. Udg. af (P. Andresen) K. Knudsen og O. Vig. I—IV. Chra. 1852—56. 8. Udkom i Hefter paa 2 Ark maanedlig. Efter Andresens Død udgaves 2—3 Aarg. af V. i Forening med Knudsen og 4de Aarg. af V. alene. Af Vigs større Bidrag deri anføres: i 1ste Aarg. S. 36—46: Om Folkeskolens Væsen, Øiemed og Underviisningsfag; S. 124 flg.: Om Underviisning i Christendomskundskab. 2den Aarg.: Hvilke Forbedringer i vort Almueskolevæsen ere især nødvendige; Børnetugt og Skoletvang. 3die Aarg.: Vigtigheden og Betydningen af at staa paa den rette Kirkegrund (Polemik herimod i Dagbladene); Lidt om Oplysningsvæsenet i Norges Fortid (forts. i IV.); Hvad Hensyn bør der i Almueskolen tages til den skjønne Literatur? 4de Aarg: Hvorledes bør et Læseværk for Almueskoler være indrettet?

Norges Historie indtil Harald Haarfager, tilligemed en udførlig Fremstilling af Nordmændenes gamle Kulturforhold. Chra. 1857. XII. 281 S. 8. (Anm. i Ill. Nyhedsbl. 1857 Nr. 5.)

Enkelte af Ole Vigs Arbeider til Folkelæsning, paa en Komittees Foranstaltning. Samlede og udgivne ved O. Arvesen. Chra. 1859. VIII. 366 S. 8.

Vig antages at være Forfatter til det foran S. 61 under (Pseudonymen) Rasmus Berg anførte Skrift: Den norske Stortyv Ole Pedersen Høilands fuldstændige Liv og Levnet, beskrevet. Chr.sund 1850.

I Illustreret Kalender for 1852. Romsdalen og Sjælland.

I Folkevennen, et Tidsskrift udg. af Selsk. f. Folkeoplysningens Fremme, af hvilket han i Aarene 1852—1857 var Redacteur, findes af ham: 1ste Aarg. S. 1—14. Til Tidsskriftets Læsere. S. 32—35. Et Par Smaatræk af Folkelivet. S. 35—48. Lidt om Bøger og Læsning. S. 74—81. Nogle Sprogbemærkninger. S. 86—96. Den 17de Mai. S. 139—144. Tiden. S. 160—180. Om Landalmuens Næringsdrift og Levemaade. S. 180—192. Henrik Wergeland. Fædrelandskjærlighed. S. 221—240. Menneskets Storhed. S. 280—300. Et Blik paa Menneskeslægtens Tilstand før Christus. 2den Aarg. S. 1—22, 65—95, 113—146 og 184—240. Et Blik paa Menneskeslægten efter Christus. S. 97—108. Levende Oplysning. S. 249—261. Nogle Ord om Bogsamlinger og Bøger. S. 263—269. Sprogprøver fra Fortiden. S. 269—280. Om Landsstyrelsen i Norge. S. 286—289. Lyst til Læsning. S. 291—300. Om de norske Statsmyndigheder. S. 300—332. Om den kirkelige Salmesang. 3die Aargang, S. 1—32. Historiens Værd. S. 59—62. Om Selskabets Virksomhed. S. 107—109. Sladder og Bagtalelse. S. 142—159. Norge sammenlignet med andre Lande (efter det svenske Tidsskrift „Läsning för Folket"). S. 232—266. Ansgarius. S. 375—383. Et Par Selskaber (det norske Bibelselskab og Selskabet til kristelige Andagtsbøgers Udgivelse). 4de Aarg. S. 47—50. Møder til fælles Oplysning. S. 221—257. Om Frihed. S. 306—316. Nogle Ord om Folketællinger m. M. S. 316—338. Hvem er lykkeligst? (For en stor Del efter det svenske Tidsskrift „Läsning för Folket"). S. 339—380. Mere om Salmesagen. S. 484. En nyttig Bog for Landmanden (Om Skovene og om et ordnet Skovbrug af P. Chr. Asbjørnsen). 5te Aarg. S. 26—62. Om Bogskrivningen hos de gamle Folk og Bogtrykningen hos de nye (tildels efter det Svenske). S. 93—148. Om den sorte Død. S. 297—313. Bibelsprog

om Naturen. S. 314—318. En skotsk Kjæmpevise. S. 323—328. „Om Nyrydning" af P. Chr. Asbjørnsen. S. 329—397. Et Blik paa Kristendommens Indførelse i Norge. S. 398—406. Om de Partinavne, man ofte tillægger Statsraader, Storthingsmænd og Andre, som syßle med Landets Styrelse. 6te Aarg. S. 97—149. Nogle Drag af Livet i Norge gjennem den kristne Middelalder (fra omtrent Aar 1040 til 1540). S. 241—284 og 301—354. Biskop Dr. Erik Pontoppidan den Yngre. S. 284—285. Smaa Næringskilder. S. 376—407. Det hellige Land og Jødernes gamle Folkeliv.

I Morgenbladet 1850 Nr. 76. Sørgedigt over A. Oehlenschläger. 1853 Nr. 19 og 21. Er det forsvarligt at bruge Tvang mod Mormonerne. Nr. 48. Tilsvar af Theologen. 1854 Nr. 57 (6½ Sp.) Mere om Religionstvang. Nr. 287. I Anledning af det sidste Angreb paa Folkevennen (4 Sp.). 1856 Nr. 46. Gjensvar til Nyhedsbladets Redaktør (jfr. nedenfor og Art. Botten Hansen).

I Ill. Nyhedsblad 1852 Nr. 58 og 59. Morten Luther.

I Norsk Folkekalender 1853. Kjærnen i det norske Bondeliv. Med et Træsnit.

I Christianiaposten 1855 Nr. 2615 og 16: En liden Forpost-Fegtning for Norskhed i Skrift, undert. a. (Svar herpaa af P. Botten Hansen i Mrgbl. 1856 Nr. 9 og Gjensvar af Vig smst. Nr. 46). 1856, Nr. 2630: Korstog mod fremmede Ord og Talemaader. 1857 Nr. 50 og 61: Tale paa Hamar. Nr. 44, 50 og 71 (deels under Mærket g.): Polemik mod Nyhedsbladets Redaktør (P. Botten Hansen) angaaende Norskheden; jfr. Nr. 50 og 61.

Viingaard, Hans, Søn af Sognepræst til Bolsø Provst Hans V. († 1758) og Ingeborg Margrete Nødberg, er født i Jostedalen, hvor Faderen da var Sognepræst, 28 Septb. 1728; blev Student fra Bergens Skole 1745 og theologisk Candidat 1748; var fra 1749—55 personel Capellan hos Faderen i Bolsø, blev 20 Mai 1763 Sognepræst til Indre Holmedal og senere Provst i Søndfjords Provsti. Afgik som Provst 1818 og som Sognepræst 30 Septb. 1820. † paa Steien Præstegaard 20 Juni 1821. * 1. Juli 1764 Helleborg Friis, D. af Kjøbmand i Molde Jakob F. 2. 1811 Severine Munch Friis († 17 Jan. 1834), D. af Veier og Maaler i Molde Bastian F. og Else Marie Munch. (Efter Erlandsens T.hjems Geistlighed 497.)

Anmærkninger over Biskop Boisens Plan til en forbedret Gudsdyrkelse. Bergen 1806.

Wiinholt, Claus Edvard, Søn af Sognepræst Christian Ditlev W. og Anna Hansen, er født i Brandstrup paa Laaland 6 Juli 1777, tog Landmaaler-Examen, blev 1799 Skovrider, foretog 1802 en Forstreise til England, og blev 1810 Overførster i Laurvigs Grevskab; nedlagde 1816 denne Post, og vendte tilbage til Danmark, hvor han blev Forst-Inspecteur paa Grevskabet Frysenborg og 1829 Justitsraad. † paa Kraghlund 12 Septb. 1833. * 25 Octbr. 1804 Dorthe Marie Neergaard († 1842), D. af Forpagter Peter N. og Susanne Stael. (Efter Erslews Forf.-Lexicon III. 548, hvor hans øvrige i Danmark udgivne Skrifter anføres.)

Anviisning til Humleavl. Chra. 1812. 16 S. 8. (Anm. i Lit.-Tidende

1813, S. 255. Særskilt Aftryk af Økon. technol. Saml. udg. af Selskabet for Norges Vel I. 1. 181—196. Oprindelig trykt i Budstikken III. Till. Nr. 1 og 2, samt optrykt 1817 i Forening med M. K. Flors Afhandling om Tobaksavl.)

Wildhagen, Fredrik Christian, født 1810. Student 1831. Medicinsk Candidat 7 Juni 1837. Stadslæge i Drammen. * Anne Margrethe Nilsen.

I *Magazin for Lægevidenskaben* V. S. 26—39. Et Tilfælde af *Caxarthrocace*, og om Brugen af Mercur i smaa Doser. VII B. S. 1—13. Obstetriciske Meddelelser. ib. S. 110—169. Anmeldelse af Dr. Hjaltelins Skrift om Vandkuren. — Anden Række XIV. S. 938—957. Bidrag til Syphilisationen.

I Ugeskrift for Medicin og Pharmacie 1ste Aarg. S. 317—321. Om Croup. 2den Aarg. S. 265—272 og 281—294. Om Cellernes Oprindelse og Functioner af William Carpenter.

Wille, Jacob Andreas, Søn af Provst og Sognepræst til Sillegjord Hans Amundsen W. og Bolette Mollerup, er født i Sillegjord 19 Aug. 1777, blev Student 179* og theologisk Candidat 1798; residerende Capellan til Vaale 1802, hvorfra han tog Afsked 1811, og blev 1814 Sognepræst til Nøtterø. Storthingsmand fra Jarlsbergs og Laurvigs Amt 1836 og 1837. † 15 Novbr. 1850. * Marie Petræa Bloch (f. 22 Febr. 1780), D. af Sognepræst Christian B. og Mette Bagge Eylertz.

Spørgsmaal til Dr. M. Luthers Catechismus med tilføiede Anmærkninger. Chra. 1826. 181 S. 8. 2det Oplag med nogle Forandringer. ib. 1836. 196 S. 8.

En kort Forklaring over Luthers Catechismus i Spørgsmaal og Gjensvar. Chra. 1831. 92 S. 8. 2det Oplag med nogle Tillæg og Forandringer. Tønsberg 1846. 125 S. 8.

I Budstikken III (1821). Nr. 37—40: Noget om Nøtterøe og Tjømøe Sogne.

Willgohs, Johan Frederik, Søn af Skibscapitain Johan W. og Anne Elisabeth Koch, er født i Bergen 26 April 1812, blev Student fra Bergens Skole 1831 og theologisk Candidat 20 Juni 1838; personel Capellan til Indre Holmedal i Søndfjord 1841; 1855 Sognepræst til Øvrebø, og 1861 til Beitstaden i N. Indherreds Provsti. * Henriette Emilie Rennord, D. af Sognepræst i Indre Holmedal Jens R.

Psalmer til Høimesse- og Aftensangs-Texterne paa Kirkeaarets Søn- og Helligdage. 1ste Hefte. Bergen 1846. 65 S. 12 (jfr. Bedømmelse af J. S. Welhaven og A. Stenersen i Depart.-Tid. 1850 Nr. 23).

I Theologisk Tidsskrift for den norske Kirke I. 209—263: Om Psalmedigtningen. III. 255—393: Kan Udgivelsen af nye Psalmesamlinger ei betragtes som et virksomt Middel til at istandbringe et nyt Psalmeværk for den norske Kirke? VI. 546—74: Prøver af en rhytmisk Oversættelse af den bibelske Psalmedigtnings 1ste Bog.

I Prædikener af norske Geistlige I. 131—145: Prædiken paa Sønd. Sexagesima; 290—306: Prædiken paa 4de Søndag efter Paaske.

I Christiania-Posten 1850 Nr. 573: Adam Oehlenschläger. (3 Sp.) 1851 Nr. 1148: Sørgedigt over Fru Wilhelmine Dorothea Jensen.

Willialmur, Pseudonym, se **W. S. Hegrem.**

Willoch, Isaach, Søn af resid. Capellan i Øiestads Prestegjeld ved Arendal Andreas W. og Anne Cathrine Faye, er født i Øiestads Prestegjeld 1 Octbr. 1787. Student fra Christianssands Skole 1803. Juridisk Candidat 1807. 1809 Overrets-Procurator. 1811 Procurator ved Over- og Underretterne. 1825 By- og Raadstueskriver samt Notarius publicus i Christianssand. * 1812 Maren Matthea Kjørboe (f. 11 Decbr. 1792), ovennævnte M. B. K.'s Søster.

Bemærkninger til det ved Trykken bekjendtgjorte Forslag til en Lov om Fattigvæsenet i Kjøbstæderne, forfattet af den ved høieste Resolution af 3die Novb. 1829 anordnede Commission. Chra. 1833. 38 S. 8.

I Christianssands Adresseavis 1835 Nr. 11 flg.: Nogle Bemærkninger angaaende Christianssands Tilstand og vore Fordringer i denne Henseende.

Winding, Johannes, Søn af Throndhjems første Bogtrykker Jens Christensen W. († 13 Jan. 1783), er født i Throndhjem 1773, blev Student fra sammes Skole 1792; Alumnus paa Walkendorfs Collegium og senere Medlem af det pædagogiske Seminarium og Lærer ved Frue Skole i Kjøbenhavn; vandt 1801 Universitetets Guldmedaille for en philosophisk Priisopgave, og blev 1804 Overlærer og Viceconrector ved Bergens Kathedralskole, fra hvilket Embede han tog Afsked 1842. † i Bergen 12 Juli 1843. * Marie Helland, Enke efter Tegnelærer Johnsen. (Jfr. Stiftsprovst P. A. Jensens Autobiographi i Illustr. Nyhedsbl. 1863 Nr. 12; W. Reehorst, Bergens Kathedralskoles Historie 1826—1858; Indbydelsesskr. for 1859. Bergens Stiftstid. 1843 Nr. 59 og Sagens Program 1828 [Bergens Latinskole] S. 44.)

Om Reformationens Følger for Skolevæsenet og Luthers Fortjenester deraf. Indbydelsesskrift. Bergen 1817. 18 S. 4.

Om Kunsten at læse. Indbydelsesskrift til Examen ved Bergens Skole. Bergen 1832. 31 S. 4.

I Minerva 1803. II. 1—42: Skildring af Jacob Edvard Colbjørnsen; og i Sagens Læsebog (2det Opl. Chra. 1820.) 210—214: Et Par Reisebemærkninger, af et paa Tydsk skrevet Brev, oversat af Sagen.

Winge, Emanuel Frederik Hagbarth, Søn af Capitain i Marinen Gerhard Johan W. († 1840) og Karen Helene Lerche († i Chra. 1860), er født i Frederiksværn 20 Decb. 1827; blev Student fra Christiania Kathedralskole 1845 og medicinsk Candidat 1851. Efterat have været Candidat paa Rigshospitalet 1851—53 og Choleralæge ved Grønlands Lazareth i Christiania 1853, var han 1854 Skibslæge paa Fregatten Freya og praktiserede senere i Christiania. I 1857—1858 opholdt han sig med Understøttelse af det Schytteske Legat i Berlin, Prag,

Wien og Paris; blev 1858 Reservelæge og samme Aar Prosector ved Rigshospitalet, og opholdt sig for at uddanne sig i denne Retning i Berlin om Vinteren 1858—1859.

I *Magaz. f. Lægevidenskaben* 2 Række VII. 536—59: Rademachers Erfahrungslehre, fremstillet i Uddrag; VIII. 497—516: Beretning om Grønlands Lazareth under Choleraepidemien i Christiania 1853; XII. 785—834, 881—906: Indberetning til det akad. Collegium over en med Stipendium foretagen Udenlandsreise. XIV. 582—603, 853—66: Inddeling, Diagnostik og Prognostik af Svulsterne fra et chirurgisk-klinisk Standpunkt (Uddrag, efter Billroth). XV. 401—445: Undersøgelser af Urinen i enkelte Sygdomme. Desuden endeel mindre Uddrag af fremmede Skrifter i IX, X, XI, XII og XV.

Winge, Peter Emanuel, Søn af Paul Clausen W. og Anna Jacobine Gandil, er født i Christiania 15 August 1818; Student 1835, medicinsk Candidat 1842. Var fra 1846 til 1851 Læge ved Christiania Fattigvæsen, foretog 1846—1847 med Stipendium af det Schytteske Legat en Reise til Tydskland, Belgien, Frankrige og Algerien, og blev 1850 Escadronschirurg, fra hvilket Embede han i November 1855 tog Afsked. Da Christiania Sindssygeasyl i 1849 bragtes i Stand, fik han kongl. Autorisation som Læge ved samme og er siden 1 Septbr. 1856 dets Overlæge. I Sommeren 1861 foretog han med offentlig Stipendium en Reise i Danmark, Tydskland, Belgien og Holland for at gjøre sig bekjendt med de i disse Lande værende vigtigste Sindssygeanstalter. Er Medlem af det kgl. Norske Vidensk. Selskab i Throndhjem og af k. k. Gesellschaft für Aerzte i Wien. * 1856 Cathrine Elisabeth Welhaven (f. i Bergen 26 Juni 1823), ovennævnte Professor J. S. C. W.'s Søster.

Beretning om Christiania Sindssygeasyls Virksomhed i Aarene 1850—1856. Chra. 1857, 81 S. 8. (Særsk. Aftryk af Mag. f. Lægevidensk. 2 R. XI. Anm. i Hygiea 1858 Febr. af Dr. Liedholm. Oversat af Dr. Horning i Allg. Zeitschrift für Psychiatrie B. XIV—XVI.)

Beretning om en med Kongl. Stipendium i Sommeren 1861 foretagen Reise i Danmark, Tydskland, Belgien og Holland. Chra. 1862, 41 S. 8. (Særsk. Aftryk af Mag. f. Lægevidensk. 2 R. XVI.)

I *Magazin for Lægevidenskaben,* 2 R. II. 81—104: Beretning om en med offentligt Stipendium foretagen Reise i Udlandet (ogsaa trykt i Univers. og Skole-Annaler); 429—435: Om Uterus-Douchen efter Kiewisch. III. 802—808: Assacou, et Middel imod Spedalskhed (uddraget af Pariser-Academiets Forhandlinger). XI. 586—597, 685—709, 753—773, 877—895: Beretning om Christiania Sindssygeasyl etc. (ovenf. særskilt). XVI. 169—209: Beretning om en med Kgl. Stipendium i Sommeren 1861 foretagen Reise etc. (ovenf. særskilt). Desuden flere forskjellige mindre Uddrag af fremmed Literatur.

Vinje, Aasmund Olafsen, Søn af Gaardmand Ole Aasmundsen og Thorbjørg Germundsdatter, er født i Vinje i Thelemarken 6 April 1818. Blev i sit 17de Aar Skolelærer i sin Hjembygd, hvilket han var i 5 Aar; 1843 Seminarist fra Askers Seminarium med Cha-

rakteren Udmærket; blev derpaa Lærer ved Mandals Borgerskole og lagde sig efter Sprog og Navigation, Politik og endelig Bogholderi, og tog Borgerbrev som Handelsborger i Mandal. Reiste om Vaaren 1848 ind til Christiania for at studere. Student 1850, juridisk Candidat 1856 og 1857 Overretssagfører i Christiania; fik 1862 Reisestipendium for at undersøge Rets- og Juryvæsenet i England og Skotland, hvor han opholdt sig 1862—63 indtil Juni. Jfr. følgende Artikler af P. Botten Hansen i Illustr. Nyhedsblad: 1860 Nr. 36 „Fra Throndhjem III.“, optrykt i Mrgbl. s. A. Nr. 243 (sml. Ferdaminni); 1861 Nr. 11 og 14 (beggesteds under „Norge“) samt Biographie 1863 Nr. 28 flg.

En Ballade om Kongen og Kongehuset, kvædet i Anledning af de sidste Tiders Begivenheder af „En Stemme blandt Folket“. Chra. 1853. 12 S. 8. (Anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1853 Nr. 10.)

Ferdaminni fraa Sumaren 1860. Chra. 1861. 128 S. 8. II. ib. 1861. 128 S. 8. (Anm. i Illustr. Nyhedsbl. 1861 Nr. 5 og Nr. 31.)

A Norseman's views of Britain and the British. Edinburgh 1863. 168 S. 8. (Anmeldt i Saturday Review 1863 20 Juni; Mrgbl. s. A. Nr. 172; jfr. Illustr. Nyhedsbl. s. A. Nr. 18 og 25.)

Dølen. Eit Vikublad. (Begyndt 10 Octbr. 1858.) 1—3 Aarg. Fol. Chra. 1858—63. Fortsættes. (1ste Aarg. bestaar af 52 Nr.; 2den Aarg. blot af 34. I 1861 og indtil April 1862 udkom Bladet ikke, men begyndte igjen da med „3die Aarg.“ — De fleste Artikler ere skrevne af Vinje. Anmeldt af P. Botten Hansen i Illustr. Nyhedsbl. 1858 Nr. 42 [jfr. S. 172] og 1862 Nr. 14; i Mrgbl. 1858 Nr. 281.)

I Morgenbladet 1847 Nr. 184, 198 Till.: Anmeldelse af K. O. Knutzens Christel. Fortællinger (jfr. Nr. 206 og 221). 1848 Nr. 213: Om Forhandlingerne angaaende Skoleloven. 1849 Nr. 10: Anmeldelse af Bøghs Nytaarsaften 1858. Tryllefarce i en Akt med Sang.

I Drammens Tidende 1851—1858: Korrespondencer to eller tre Gange ugentlig (hvori ogsaa flere Digte), undtagen naar han var paa Reiser, da skrev han længere Artikler, saaledes fra Thelemarken 1853.

I Andhrimner (et Ugeblad, udg. af Botten Hansen og Henr. Ibsen, Chra. 1851) foruden flere mindre Artikler og Andeel i „Handlinger og Træk af Storthinget“ og „Storthings-Saga“ følgende Stykker, alle anonyme. I 1ste Kvartal Nr. 1—2: Mester Mikkels Betragtninger i den anden Verden; Nr. 2—3: Om Formænds- og Repræsentantvalget; Nr. 3: Storbladenes vante Polemik; Nr. 4, 6, 9 og 13: Anmeldelse af O. Vigs Norske Bondeblomster; Nr. 6, 7, 8, 9, 10, 11 og 12: Politiske Stemninger, Ministerskifte. I 2det Kvartal Nr. 1, 3, 7 og 12: Fortsættelse af sidstn. Artikel; Nr. 4 og 5: Om Goldschmidt og hans Skribentvirksomhed. I 3die Kvartal Nr. 5, 6, 8, 9 og 10: Opbyggelige indsendte Tanker fra Landet; Nr. 11: Ved Zetlitz's Grav (Digt); Nr. 12 og 13: Anmeldelse af N. Dahls Guld-Thor.

I Folkets Røst (Chra. 1850, se Harro Harring og P. Hjelm Hansen) bl. A. et Digt om Harro Harring og en Anmeldelse af Chr. Monsens Dronning Gyda.

I Tilskueren, udg. af L. K. Daa: Flere Digte og mindre prosaiske Bidrag.

I Illustr. Nyhedsblad 1852 Nr. 53: Digt til Maleren Eckersberg. 1853 Nr. 52: Biographi af Ludvig Wiese. 1855 Nr. 48: Mere om Norskheden (mod Botten Hansens Artikel i Nr. 46; jfr. dennes Bemærkninger i Nr. 48). 1858

Nr. 4: Mere om Ole Vig (sml. Anmærkn. af P. Botten Hansen). 1860 Nr. 42: Farvel til mit gamle Lesarkot; Nr. 44: Til den nye Salen min. (Digte.) 1861 Nr. 33: Livet lovar ikki meir enn det helder; Nr. 34: Min Tale for Danmark i Laget til C. Ploug. 1862 Nr. 8: Skræppa mi; Nr. 10: Dylen (sml. Nr. 14); Nr. 16: En liden Udtydning; Nr. 51: Eit Liv. 1863 Nr. 25: Professor P. A. Munch, Digt.

I Nytaarsgave for Nyhedsbladets Abonnenter, udg. af P. Botten Hansen, 1860 S. 74—76: Min Fødselsdag (Digt): 1861 S. 83—87: Faderen til den heimanfarende Sonen (Digt); 1862 S. 26—36: Fjøllstaven min.

I Christianiaposten 1852 Nr. 1275: Det nye Universitet, Digt. 1854 Nr. 1934: Hundra-Aarsmoti. ette'n Holberg, Digt; desuden et Par andre Digte.

I Krydsexen 1850: Marcus Thrane og Præsten Halling.

I Lister og Mandals Amtstidende skrev han „næsten alle Aar, han var i Mandal".

Til de Norske Nationaldragter (udg. af Chr. Tønsberg) har han leveret Størstedelen af Texterne (paa 4 nær).

En heel Deel Leilighedsdigte, særskilt trykte.

Vinsnes, Hanna Olava, Datter af Borgermester Jens Henrik Strøm og Karen Thyrholm Plathe († 1800), er født i Drammen 23 Aug. 1789 og siden 1817 gift med efternævnte Provst Paul Vinsnes.

Catechismi fem Parter, udsatte i Vers. Chra. 1831. 15 S. 8.

Gaader med hosføiet Opløsning. Chra. 1845. 44 S. 16.

Lærebog i de forskjellige Grene af Huusholdningen. Chra. 1845. 422 S. 8. 2det Opl. ib. 1846. VIII. 398 S. 3die Opl. ib. 1848. VIII. 392 S. 4de Opl. ib. 1851. VIII. 392 S. 5te Opl. ib. 1854. VIII. 408 S. 6te Opl. ib. 1856. * S. 7de forøgede Udg. ib. 1860. VIII. 384 S. 8.

Bibelhistorien udsat i Vers. Chra. 1846. 204 S. 8.

Smaa Digte. Chra. 1848. 147 S. 16.

Væver-Bog, eller Underviisning i Dreiels- og Mønstervævning med simple Væverstole. Chra. 1850. VIII og 100 S. 12. med 3 lith. Pl.

For Tjenestepiger. Chra. 1851. 124 S. 8.

Aftenerne paa Egelund. Chra. 1852. 124 S. 12.

For fattige Huusmødre. 2det forøgede Oplag. Chra. 1859. 32 S. 8.

Husholdningsbog for tarvelige Familier i By og Bygd. Chra. 1862. IV. 136 S. 8.

Endvidere er under Pseudonymnavnet Hugo Schwarz udkommet:

Grevens Datter. En Novelle. Chra. 1841. 333 S. 16.

Det første Skridt. En Novelle. Chra. 1844. 166 S. 16.

I „Nat og Dag" 1842 IV Bd. S. 1—7: Nat og Dag en Fuglestrid; S. 60—89: Præstegaarden paa Landet; S. 204—244 og 249—280: Tyrolersangeren. V B. S. 1—14: Skipperkonen. 1843 VI B. S. 185—218: Indianerinden. VII B. S. 181—273: Præsten i Særna. VIII B. S. 245—260: Actricen.

Vinsnes, Paul, Søn af Kjøbmand i Drammen, senere Toldbetjent i Christiania Johan Frederik V. († 1837) og Barbara Holm, er født i Drammen 18 Octbr. 1794. Blev Student 1812 (privat dimitteret) og theologisk Candidat ved Kjøbenhavns Universitet 1814; 12 Decbr. 1816 Catechet ved Vor Frelsers Kirke i Christiania; 18 Jan.

1819 resid. Capellan til Vang paa Hedemarken; 20 Febr. 1820 Sognepræst til Trysild, 23 Marts 1822 til Hurdalen, hvorfra han 1827 blev forflyttet til Nordre Aurdal i Valders, og 1830 til Brunlaugnes; fra 15 Juni 1835 tillige Provst i Laurvigs Provsti; 10 Juli 1844 Sognepræst til Vang paa Hedemarken og 2 Juni 1846 Provst i dette Provsti. I Aarene 1839, 1842 og 1845 var han Storthingsrepræsentant fra Jarlsbergs og Laurvigs Amt. * Hanna Olava Strøm (se foregaaende og B. Moe, Biograph. Efterretn. om Eidsvolds-Repræs. og Storthingsmænd, S. 149; B. Svendsen, Oplysninger ang. Kirkerne i Christiania Stiftsprovsti S. 17).

De smaa Propheter. Oversatte efter Grundtexten og ledsagede med Anmærkninger, 1ste Hefte: Hoseas, Joel, Amos og Obadias. Chra. 1845. 67 S. 8.

I „Nor" II B. S. 140—157: Urindvaanerne i Landet Uz; S. 213—246: Clemens Romanus, et Bidrag til Patristikken.

I Norsk Kirketidende flere smaa Opsatser og Anmeldelser af theologisk Tidsskrift, som 1862, 7 Aug., S. 264—268, 273—283: Anm. af Prof. Caspari's Afhandl. om Augustinus's Daabsbekjendelse; S. 721—723: Aabent Brev til Prof. Caspari.

Vinsnes, Peder Valentin, Søn af Hospitalsforstander Lars Straager W. og Wilhelmine Rosenkilde, er født i Stavanger 5 Novbr. 1823; Student 1842; theologisk Candidat 17 Decbr. 1847. 1848 pers. Capellan til Høilands Prestegjeld; 1851 pers. Capellan til Thvet og Birkenæs i V. Nedenæs Provsti i Christianssands Stift; 1858 Prest i Porsgrund. * Johanna Alberta Benedicte Kjelland (f. 4 April 1829), D. af Sognepreſt G. K. K. og L. S. C. Gustava Blom.

Afskedsprædiken til Høilands Menighed. Stavanger 1851. 16 S. 8.

Winther, Edvard Theodor, Søn af efterfølgende Procurator W., er født i Christiania 1 Novbr. 1811. Blev Student 1832 og theologisk Candidat 1840. Oprettede en lithographisk Anstalt 1841. * Andrea Marie Jørgine Lyche, D. af Kjøbmand Paul L. i Drammen og Bendte Hagerup.

Den troe Veileder paa Livets Bane eller Livsphilosophi. En kort Fremstilling af Moralen i classiske Sententser af berømte Forfattere. Udg. af F. Reiche og R. F. R. Oversat fra det Tydske. Chra. 1836. XII. 226 S. 8. 4de Opl. Chra. 1846. XII. 160 S. 16.

Endvidere har han oversat flere Fortællinger og Noveller til Maanedsskrifterne Bien og Ny Hermoder samt forskjellige Opsatser til Norsk Penning-Magazin og Journal f. Kunst og Haandværksdrift.

Winther, Hans Thøger, Søn af Toldkasserer Thomas Nicolai W. og Mette Marie Müller, er født i Thisted i Jylland 22 Januar 1786. I Aaret 1801 kom han til Christiania, hvor han i nogen Tid arbeidede som Contorist paa Høiesteretsassessor Omsens Contor. I Aaret 1806 tog han juridisk Examen i Modersmaalet og blev 1808 Sagfører i Agershuus Amt; 1810 Sagfører ved Agershuus Stiftsoverret og samt

lige Retter i Stiftet, og 1815 Sagfører ved samtlige Over- og Underretter i Riget. I 1822 anlagde han en Boghandling og 1826 etablerede han et Bogtrykkeri. † 11 Febr. 1851. * Cathrine Marie Gundersen (f. 25 April 1792), D. af Even G., Kjøbmand i Christiania, og Anne Marie Gundersdatter Brandvold.

Tjenestetyendes vigtigste Rettigheder og Pligter, en Afhandling til Brug og Veiledning ved forefaldende Tvistigheder. Chra.

Frankensteins hydro-elektriske Contactforgyldning, fremstillet efter anstillede praktiske Forsøg. Chra. 1844.

Anviisning til paa trende forskjellige Veie at frembringe og fastholde Lysbilleder paa Papiir.* Chra. 1845. IV. 61 S. 8. med 2 Blade Anhang og 1 lithogr. Pl. (Samme paa Tydsk) med Titel: Anweisung auf drei verschiedenen Wegen Lichtbilder, theils mit Hülfe der Cameraobscura, theils durch Benützung eines zum Kopieren eingerichteten Instruments auf Papier hervorzubringen und festzuhalten. Eine Erfindung. Chra. 1845. VI. 52 S. 8. m. Anh. nebst 1 lith. T.

Kort og tydelig Anviisning for Ulovkyndige, til at forfatte de i det daglige Liv meest brugelige juridiske Documenter eller Formularbog af en juridisk Embedsmand. Chra. 1845. 140 S. 12.

Juridisk Haandbog for den norske Landalmue, indeholdende korteligen endeel af bemeldte Landalmues vigtigste Pligter og Rettigheder samt de nødvendigste Forsigtigheds- og Retsregler, som i det daglige Liv bør iagttages, af Hans Holst. Chra. 1829. 231 S. 8. 2det Opl. Chra. 1832. 8. 3die Opl. ib. 1833. 248 S. 8. 4de Opl. ib. 1837. 8. 5te Opl. ib. 1839. 8. 6te Opl. ib. 1842. 288 S. 8. 7de Opl. ib. 1845. XVI. 210 S. 8. 8de Opl., paany gjennemseet, omarbeidet og forandret efter den nugjældende Lovgivning, hvori er indbefattet de paa sidste Storthing i 1848 udkomne Love. Chra. 1848. XVI. 233 S. 8.

Anviisning til at lære at kjende de fleste i Handelen forekommende og i Huusholdningen brugelige Colonialvarer. Chra. 1847. XVI. 143 S.

Bien, et Maanedsskrift for Morskabslæsning. B. 1—26. Chra. 1832—38. Hvert Bind bestaaer af 3 Hefter à 8 Ark med 1 Steentr. (B. 17—26 ogsaa u. T.: Bien, ny Samling B. 1—10. Chra. 1836—38). Intelligentsblad for Kunst, Literatur, Musik og Moder, et Tillæg til Maanedsskriftet Bien (B. 21—26) Nr. 1—18. 1837—38. og N. Læsefrugter, et æsthetisk Maanedsskrift. B. 1—8. Chra. 1839. 8. Hvert Bind bestaaer af 3 Hefter paa 8 Ark; som Bilag følger: Intelligentsblad for Kunst, Literatur, Musik og Moder. Nr. 1—12 1839 og 1—12 1840. (Ogs. u. Tit. Bien, B. 27—34). Af dette Maanedsskrift var han Redacteur og leverede i samme forskjellige orig. Digte, Fortællinger, Noveller og Biographier, som: a. Digte: Indledningsdigte til 1, 3, 9, 11, 13, 17 og 27 B. og Slutningsdigt i 34 B. Kilden. Mai. Ungdomsminder. Til Adam Oehlenschläger. Haabet. Høsten. Smaafuglene, Buggevise. Vor Tid. Det lykkelige Land. Den underfulde Mø. Eidsvolds Jernværk. Mai 1835. b. Fortællinger og Noveller: Kong Olaf Haraldsøns Flugt fra Norge, Tilbagekomst og Død. Repressalien. Brandskudbet. Arven. Smugleren i Vaage. Nordlandsk Sagn. Sælø Kloster, hist. Skizze. Den forsvundne Søn. Bortførelsen. De tre Juledage. Den sorte Fribytter. Forlovelsesringen. Postrøveren. Moderens Billede. Ryggestuen, en Reiseskizze. Juveleren. Motiovsky, biograph. Skildring. Den Fremmede. Et Reise-Eventyr. c. Biographier: Johan Nordahl Bruun. Jonas Rein. Enevold Falsen. Bernt Anker. Maleren Johan Dahl. Waldemar Thrane. Rector, Professor Rosted.

Ny Hermoder, et æsthetisk Ugeskrift. Halvaarg. 1—5. Chra. 1841—43. 8. Aarlig 52 Ark med 24 Staalst. og 4 Lithogr. Heri findes af ham a. Digte: Ind-

lebningsdigt. Baaren 1841. Daguerre. Den slumrende Olding. Edderkoppen. M. C. Hansen. Sørgekvad, H. A. Bjerregaards Minde helliget. b. Fortællinger: Daguerreotypen. Pleiesønnen. M. C. Hansens Biographi m. M.

Arkiv for Læsning af blandet Indhold, eller Norsk Penning-Magazin. Et Skrift til Oplysning, Underholdning og nyttige Kundskabers Udbredelse. Aarg. 1—9. Chra. 1834—42. 1—2, 8., 3—9, 4. Hver Aargang 24 Ark med 96 lithogr. Tegn. Heri flere origin. Stykker af ham som Bladets Redacteur.

Journal for Nærings- og Haandværksdrift, Landbrug, Industri m. m. Aarg. 1—3. Chra. 1843—1845. Aarg. 24 Ark 8.

I Baldur, Nytaarsgave for 1829: Bjergaanderne i Storodde; Kolbjørn og Luitgarde.

I Morgenbladet 1839, Nr. 277: Om Kunsten at fremkalde Billeder ved Lysstraalernes Indvirkning, (2½ Sp.); ligesaa i 1840 Nr. 179.

Winter, Johan Friderich, Søn af Johan Christian W. og Anna Ilsabe Augsburg, er født i Wahren i Mecklenburg-Schwerin 14 August 1767. I 1788 blev han Slibschirurg, underkastede sig derefter Examen ved det chirurgiske Academie i Kjøbenhavn, og ansattes i 1795 som Districtschirurg i Nordlands Amt, hvilket Embede han i 1825 ombyttede med Districtslægeposten i Helgelands Fogderi, hvorfra han tog Afsked i 1842. † i Octbr. 1846. * 1. Anne Margrete Woches, f. i Aarhuus 10 Novbr. 1763, † 10 Septbr. 1832. 2. 30 Septbr. 1834 Sara Rasch Schytte (Enke efter Foged Jon Rygh og Amtmand J. C. Berg), D. af Professor, Provst og Sognepræst til Bodø Erik Gerhard S. og Anna Jentoft. (Jvfr. Erlandsen, Tromsø Geistl. S. 117.)

I Nyt Bibliothek for Physik S. 233—248: Brev om en grasserende Koppeepidemi og Forsøg paa at indføre Vaccination.

Wisbech, Christian, Søn af Stabschirurg Christian Wilhelm W. (f. 1740 i Kolding, † 1822) og Marie Cathrine Martens, er født i Bergen 10 Juni 1801; Examinat i Medicinen 3 Decb. 1821; Corpslæge og const. Stabsphysicus i Bergen 1822. Foretog 1823 en videnskabelig Reise til Tydskland (hvorom see Mag. f. Naturvidensk. IV. S. 99—103), 1835 til Frankrig og 1841 til Østerrige. 1826 blev han Overlæge ved Bergens Sygehuus, fra hvilken Post han tog Afsked i 1848 og blev 9 Januar 1850 udnævnt til Districtslæge i Ager og Nedre Romerige, hvorefter han bosatte sig i Christiania. 7 Marts 1851 Medlem af Controlcommissionen for Oslo Sindssygeindretning; 5 Januar 1855 Directeur for Rigshospitalet; 1 Febr. 1855 Medlem af Controlcommissionen for Gaustads Sindssygeasyl. 1861 R. af St. O. O. 11 Decbr. s. A. entlediget fra Districtslægeembedet. * Alida Georgine Brunchhorst.

I *Magazin f. Naturvidensk.* V. S. 304—328 og VI. S. 88—130: En diagnostisk og therapeutisk Beskrivelse af Ulcera, efter Prof. Rusts kliniske Foredrag i Charitéen i Berlin. VI. S. 131—156: Om Inunctionscuren, efter Prof. Rust.

I „Eyr" I. S. 164—168: Moses Griffiths Mixtur mod Phthisis. IV. S. 105—134: Det civile Sygehuus i Bergen i Aaret 1827. V. S. 97—127: Det civile Sygehuus i Bergen i 1828 tilligemed en Beskrivelse over denne Stiftelse. VI. S. 81—111: Samme i Aaret 1829.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie IV. S. 363—373: Noget om den spedalske Sygdom (Elephantiasis).

With, Martin Rasmus, Søn af Sognepræst Johannes W. (f. i Notmark paa Als, † 3 Jan. 1818) og Anna Hedevig Viborg, er født 25 Juni 1788 i Vedsted i Sønderjylland. 1808 chirurgisk Candidat; 9 April 1809 udnævnt til Regimentschirurg eller Brigadelæge ved 2den Agersh. Inf.=Brigade. Han var R. af Dbr., 1821 R. af Vasa O. 1844—47 constit. Generalchirurg. † 24 Jan. 1848. * Hella Alette Ramm. (Mindedigt af C. U. Sundt i Christiania=Posten 1848; i N. Magazin f. Lægevidensk. 1848 biographisk Notits. Sml. H. P. Selmer, Nekrolog. Saml.)

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie III Aarg. S. 241—46: Praktiske Bemærkninger ved descensus uteri. IV. Nr. 1. 2: Betænkning over Lovudkastet om det milit. Medicinalvæsen.

I Forhandl. paa Naturforskermødet i Chra. 1844. De descen. uteri.

Wittrup, Edvard Bartholomæus Valdemar, Søn af efternævnte Overlærer L. W., er født i Christiania 12 Octbr. 1812. Student 1830; theologisk Candidat i August 1834; Lærer ved Møllers Institut, Borgerskolen o. fl. Reiste 1838 til England og Frankrig for at studere levende Sprog. Boer i Arendal, hvor han er Chordegn og Lærer i levende Sprog ved Skolen. * Frøken Nielsen, D. af Sorenskriver Johan Carl Penne N. paa Kongsberg.

Kortfattet engelsk Grammatik. Chra. 1839. IV. 96 S. 8. 2den omarbeidede og betydelig forøgede Udg. ib. 1845. 126 S. 8. 3die paany gjennemsk. og forb. Udg. ib. 1849. 124 S. 8. 4de Udg. ib. 1852. 132 S. 8. 5te Udg. ib. 1860. 166 S. 8.

English Spelling Exercises and Reading-Lessons progressively arranged, with an abridged dictionary adapted for the use of beginners. Chra. 1841. IV. 152 S. 12. Anden forøgede og forb. Udgave: Engelsk Læsebog for Begyndere, med Ordbog over de i Texten forekommende Ord. Chra. 1852. 192 S. 8.

Uregelmæssige franske Verber og Tillæg til den franske Conjugation. Chra. 1845. 16 S. 4.

Engelsk Læsebog for Viderekomne. Med oplysende grammatiske og lingvistiske Bemærkninger. Chra. 1854. 238 S. 8.

Norsk-engelsk Ordsamling og Parleur. Norwegian-english vocabulary and dialogues to which is annexed, for the benefit of english readers a short explanation of the pronunciation of the norwegian language. Chra. 1856. IV. 144 S. 8.

Engelske Stiiløvelser. (Med Henviisninger til hans egen engelske Grammatik 4de Udg.). Chra. 1857. IV. 146 S. 8.

Wittrup, Lorentz, Søn af Præst i Størdalen Lorentz W. og Birgitte Lucie Bull, er født i Throndhjem. Blev Student 1802.

fra Throndhjems Skole, theologisk Candidat 1805, 19 Septbr. 1816 Adjunct og 27 April 1817 Overlærer ved Christiania Kathedralskole, fra hvilken Post han fik Afsked 21 Decbr. 1818. Senere levede han som Syngelærer og † 21 Mai 1831. * Charlotte Amalie Friberg (f. i Kjøbenhavn 1782, † 1819), D. af Organist ved Holmens Kirke Atter F. og Anne Cathrine Nelling. (Se Erlandsen, Throndhj. Geistlighed, I. S. 340.)

Prolusio ad indicendam solennitatem qua celebrabitur festum reformatæ per Lutherum religionis seculare in schola cathedrali Christianiensi. Chra. 1817. 14 S. 4. (Indbydelsesskr. fra Christiania Kathedralskole.)

Uddrag af J. D. Herholdts Jagttagelse over en Piges Sygdomstilfælde. Uddraget og overs. fra Latin. Chra. 1823. 23 S. 8.

Wolff, Simon Olaus, Søn af Sognepræst til Graven i Hardanger Frederik Christian W. († 1815) og Henrikke Christiane Molbe († 1832), er født 1796 i Snaasen, hvor Faderen dengang var pers. Capellan. Student fra Bergens Skole 1818 og theologisk Candidat 1825; s. A. ansat som Sognepræst til Mo i Øvre Tellemarken; 12 Septb. 1833 forflyttet til Urskaug paa Nedre Romerige og 22 Febr. 1840 til Saude i Nedre Tellemarken. † 10 Decbr. 1859. * Karen Matthea Elørsen (f. 1805), D. af Major Christian E. og Karen Wetlesen. (Nekrolog i Ill. Nyhedsbl. 1860, S. 7.)

Samlede poetiske Forsøg, 1ste Hefte, indeh. Ungdomsarbeider. Chra. 1833. VIII. 168 S. 12. (Recens. i Vidar 1833 Nr. 26 af J. S. Welhaven, og Antikritik i Vestl. Tidende.)

Carnevals-Masker, et poetisk Cosmorama. Markedsgave. Chra. 1836. 20 S. 8.

Udvalgte Folkesange, med nærmest Hensyn til Almuen, samlede. Chra. 1838. VIII og 232 S. 16. 2det Opl. ib. 1842. VIII og 202 S. 16. 3die paany gjennemf. og meget forøgede Oplag. ib. 1847. VIII og 252 S. 16.

Cabinets-Bibliothek af Noveller og Fortællinger af de bedste udenlandske Forf. Udg. i Forening med N. M. Aalholm. 1 H. Arendal 1837. II. 93 S. 16.

Katechetisk Haandbog for Religionslærere af W. Harnisch, en sammentrængt Oversættelse af hans „Entwürfe und Stoffe zu Unterredungen über Luthers kleine Catechismus", ved S. O. Wolff. Chra. 1848. IV og 171 S. 8. (Anm. i N. Tidsskr. f. Vid. og Lit. 3die Aarg. S. 312—320 af Pastor A. N. H. Stenersen.)

Tegnér, E., Axel. Et romantisk Digt. Oversat. Chra. 1854. 82 S. 16.

J Hermoder 1ste Halvaarg. S. 188—191: Halgrim, et Sagn fra den sorte Død. 2den H. S. 57—67, 77—78, 89—92, 105—108 og 129—133: Urverdenen, efter Ballenstedt. 3die H. S. 246—257: Axel, Romance af E. Tegnér, oversat; S. 280—293: Hardangerne. 4de H. S. 15—22 og 31—36: Brudstykker af en Tellemarks-Vandring i Sommeren 1822. 5te H. Nr. 1: Cantate i Anledning af Kronprinds Oscars Formæling; Nr. 22: Ved H. Blix's Grav.

J Samlinger til d. n. Folks Sprog og Hist. 6te Bd. S. 203—209: Tilsvar og Forsvar fra en Præst i Fyrrisdal i Ø. Tellemarken i Anledning af Almuens Klager over ham.

J Alm. norsk Maanedsskr. 14de H. 1832. S. 89—116: Nogle Ord om

Luxus og Mode, som Husligheds og Husflids værste Fiende. (Sml. Morgenbl. 1832 Nr. 182.)

I Bien 6 B. 3 H. S. 3—61 (1833): Riarhammeren eller Spøgeriet, en Nationalskizze efter et Sagn.

I Den norske Huusven 1828 og 1829: Sagn om Røldals Kirke og om Botnedalen i Mo. 1830 Nr. 6: Mindesang over Cl. Frimann; Nr. 7: Menneskets Stræben.

I „For Arbeidsklassen“ 1843, Nr. 1. 2: Om Folkedragter. 1844, Nr. 9—11: Om Udvandring til Amerika.

I Bratsbergs Amtstidende 1844 Nr. 30—31: Forslag til oprettende Arbeidsanstalter.

I Morgenbl. og Vestl. Tidende findes desuden endeel smaa Afhandlinger over literære og politiske Gjenstande, hvoriblandt mærkes: Om Tonen i Skrifter og Blade; Om Præsternes Gagering; Om Pensionsvæsenet; Om personelle Capellaner; Om Asbjørnsens og Moes Eventyr; Om norsk Sprog; Psalmebogen; Om Critik og Humanitet m. fl. samt forskjellige Poesier. (NB. Morgenbl. 1823 Nr. 186, 1824 Nr. 184.)

I Illustr. Nyhedsblad 1854 S. 45, 51, 54 og 62: Fire Dage i Tinn.

Wraamann, Hans Nicolai, Søn af Handelsmand Asmus W. i Throndhjem, er født 1806. Student fra Throndhjems Skole 1827; theologisk Candidat 1831 og s. A. const. Adjunct ved Bergens lærde Skole. 23 Juli 1834 Sognepræst til Borge i Nordlandene, 17 Febr. 1844 til Ulfsteen og 5 Januar 1855 til Volden i Søndre Søndmøre. † 20 April 1861. * 1. 1831 Marianne Jensine Paludan (f. 1809, † 5 Novbr. 1845), D. af Provst og Sognepræst til Eker, Jens P. og Dorothea Cathrine Hertzberg. 2. Enuche Christine Trumpy (f. 20 April 1809), Enke efter Sorenskriver R. M. Blakstad paa Søndre Søndmøre. (Erlandsen, Tromsø Geistligh. S. 82.)

Et Par Ord om den Medvirkning fra Forældrenes Side som de lærde Skolers Lærere tiltrænge, dersom deres Bestræbelser skulle kunne have den tilsigtede Nytte, og de selv vedblive med Lyst og Kraft at røgte deres vanskelige Kald. Bergen 1833. 32 S. 4. (Indbydelsesskr.)

I Den norske Huusven 1ste Halvaarg. Nr. 20, S. 160: Erindringen; 2den Halvaarg. Nr. 1, S. 1—2: Barndom og Uskyld; Nr. 20, S. 160: Til Fregatten Freia.

I Morgenbladet 1847 Nr. 108: Sørgedigt over Pastor J. S. Krag.

Wulff, Carl Ludvig Peter, Søn af Skibsfører Peter Cornelius W., er født paa Frederikshald 21 Mai 1803. Blev Student 1822, theologisk Candidat 1829, personel Capellan paa Ringsager 1831, resid. Capellan i Rakkestad 1836, Sognepræst i Thrygstad 1852 og Provst i Mellemborgesyssels Provsti 1853.

I Prædikener til hver Søn- og Festdag i Aaret af N. Geistlige, 1ste Bd. S. 93—98: Herrens Time, og 2det Bd. S. 9—14: Den christelige Kirke.

Wulff, Jørgen, Søn af Skrædder Frants Henrik W., er født i Riisøer 1 Juni 1762, opdroges i Flekkefjord til Toldfaget og blev 1782 Toldskriver der; 1796 Overtoldbetjent i Christiania, 1802 Told-

kasserer i Fredrikshald, 1804 ligesaa i Kragerø og i Octbr. 1816 Told-inspecteur i Drammen, hvor han døde 10 Aug. 1829. * 1793 Elsine Schøning (f. i Vordingborg 20 Febr. 1769), D. af Procurator Peter S. og Ellen Margrete Terkildsen.

Haandlexicon i Toldfaget, til Brug for Handelsklassen, udklarerende Skibsførere og det fungerende Toldpersonale, med nogle paa Erfaring grundede Anmærkninger af J. Wulff og G. J. Egidius. Drammen 1825. 132 S. 8.

I Nationalbladet XV. 65—79: Nogle nødvendige Ord i Anledn. af de i XIV. indrykkede Bemærkninger over den provisoriske Toldanordning (jfr. P. A. Heuch).

Wulfsberg, Andreas, Søn af Aftensangsprest og Rector ved den danske Skole i Tønsberg Niels W. og Abigael Achton, er født i Tønsberg 1747. Efterat have været personel Capellan fra 1778 blev han 1786 Sognepreſt og senere Provst til Aamodt i Østerdalen, hvorfra han i 1827 fik Afsked. † 10 Octbr. 1828. * Dorothea Catharina Johanne Elisabet Bøchmann (f. i Sandeherred 19 Marts 1754), D. af Paul Conrad B. og Maren Olsdatter.

Indbydelse til det Aamodtske patriotiske Selskabs Medlemmer om at tage Deel i Selskabets Fabrikindretning. Chra. 1785.

Tale ved ovennævnte Selskabs Skole- og Fabrikbygnings Indvielse. ib. eod.

I Thaarups Magazin I. S. 1—34: Om Postvæsenet i Østerdalen.

Wulfsberg, Christian August, Søn af den efternævnte Niels W., er født i Christiania 21 Juni 1811. Student 1830; juridisk Candidat 23 Juni 1836; 1837 Copist, 1841 Stiftsoverretsprocurator, 1853 Auditeur for 2den Agersh. Infanteri-Brigade, 1856 Auditeur f. Artilleri-brigaden. I 1837 erholdt han kgl. Privilegium til at drive sin Faders forrige Bogtrykkeri, hvilket han solgte 1860. * Caroline Nerbrum (f. 25 Febr. 1822, † 14 Juni 1862), D. af Christian N., Skattefoged i Drammen og Bodil Margrethe Wulfsberg.

Om Asyler eller Opdragelsesanstalter for Smaabørn. Chra. 1837. 16 S. 8.

Om Selskabet for Christiania Byes Vel samt Opfordring til at indtræde i Samme. Chra. 1838. 15 S. 8.

Kort Fremstilling af Turnipsdyrkningen. Chra. 1847. 8 S. 8. Nyt Oplag ib. 1847 (ɔ: 1848). 8 S. 8.

Foredrag i Drammens Landboforening om Grundlæggelsen af et Stam-Hollænderi til Udbredelse af en forædlet Hornkvæg-Race her i Landet, indtaget i „Endeel vigtige Spørgsmaal vedrørende Landøkonomien, fremsatte og behandlede i Drammens Landboforening Aar 1848. Chra. 1849“ fra S. 10—18.

Bør en agronomisk Høiskole oprettes? Et Sendebrev fra Spiritus asper til Høiesteretsassessor og Storthingsmand U. A. Motzfeldt. Chra. 1854. 16 S. 8.

Veiledning i Landbruget for den norske Jorddyrker. Med 6 Træsnit. Chra. 1859. VIII. 112 S. 8.

Af Den Norske Rigstidende har han fra Begyndelsen af 1837 været Medudgiver. Foruden Redaktionsartikler ere flere Afhandlinger fra ham, hvoraf anføres 1838: Opfordring til at komme de formedelst Misvæxten Nødlidende til

Hjælp; i 1848: Landbo-Forholde I—V.; i 1858: Bør et overordentlig Storthing sammenkaldes?

Af Bibliothek for den nyeste Romanliteratur, et maanedligt Hefteskrift. Chra. 1842 Octbr. til 1843 Decbr. 8. og 1844. 12. har han været Udgiver.

Af Alminbelig Norsk Landbrugstidende 1ste Aargang. Chra. 1850. 284 S. 8. 2den Aarg. ib. 18⁵¹/₅₂. 224 S. 8. har han været Udgiver og Medarbeider.

I Christiania Intelligentssedler, Morgenbladet og Aftenbladet har han skrevet forskjellige Avisopsatser, hvoriblandt i 1858: Correspondance fra Arvalla-Leiren. I 1860 leverede han Correspondentartikler til „Dagbladet" i Kjøbenhavn.

Wulfsberg, Gregers Winther, Søn af efternævnte Jacob W. den ældre, er født i Tønsberg 1780. Student 1801, juridisk Candidat 1804, 18 Octbr. 1805 Undercancellist i det danske Cancellies 1ste Departement, 13 Marts 1807 Auditeur ved det søndenfjeldske Infanteriregiment, 30 Octbr. 1811 Byfoged og Byskriver paa Moss, 1814 Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold, ligesom han i Aarene 1824 og 1827—28 var Storthings-Repræsentant fra Mass; 1822 tillige const. Sorenskriver i Mosse Sorenskriveri, 4 Octbr. 1830 Justitiarius i Christianssands Stiftsoverret, men tiltraadte ikke dette Embede, da han 1831 blev Amtmand over Smaalenenes Amt; 11 Mai 1826 Rid. af N. O. † 23 Septbr. 1846. * 1811 Johanne Iverine Friborg, D. af Jens Christopher F., Capitain, R. af Dbr. og Urtekræmmer i Kjøbenhavn. (B. Moe, Biogr. Efterr. om Eidsvolds-Repræs. S. 150.)

I Minerva 1805. IV. S. 75: Et Par Anmærkninger henhørende til den danske Sproglære.

Udkast til en Octroi for et Brandassurance-selskab for Varer og Effecter i Kongeriget Norge. Chra. 1827. 29 S. 8.

I de af Departem. for det Indre udg. Femaarsberetninger om Rigets Tilstand 1840—1845 S. 16—29: Indberetn. om Smaalenenes Amts oeconomiske Tilstand ved Udg. af Aaret 1845.

I Bladet Tiden f. 1808: Et Par Smaadigte.

Wulfsberg, Jacob, en Broder af forannævnte Andreas W., er født i Tønsberg 14 Jan. 1751. Han var først Kjøbmand, Brandinspecteur og Borgercapitain i sin Fødeby. 1777 tog han dansk juridisk Examen i Kjøbenhavn; blev 1790 Byfoged og Byskriver i Tønsberg, 1798 Byfoged paa Strømsø og tillige Borgercapitain, 1802 Byfoged og Politimester i Christiania, 1808 Sorenskriver over Eger, Modum og Sigdal, fik 1809 Charact. af Justitsraad, hvorhos han jevnligen af Regjeringen benyttedes til Undersøgelser og Dommerforretninger i andre af Landets Egne. (Jfr. Norske Criminalhistorier i Illustr. Nyhedsbl. 1862 Nr. 10 flg.). Tog 1825 Afsked og døde 16 Aug. 1826 paa sin Eiendomsgaard Lille Steenset i Eger Prestegjeld, efterat han i næsten 6 Aar havde været blind. * 1. Inger Helvig Seberg († 1797). 2. Anne Henrikke

1819 resid. Capellan til Vang paa Hedemarken; 20 Febr. 1820 Sognepræst til Trysild, 23 Marts 1822 til Hurdalen, hvorfra han 1827 blev forflyttet til Nordre Aurdal i Valders, og 1830 til Brunlaugnes; fra 15 Juni 1835 tillige Provst i Laurvigs Provsti; 10 Juli 1844 Sognepræst til Vang paa Hedemarken og 2 Juni 1846 Provst i dette Provsti. I Aarene 1839, 1842 og 1845 var han Storthingsrepræsentant fra Jarlsbergs og Laurvigs Amt. * Hanna Olava Strøm (se foregaaende og B. Moe, Biograph. Efterretn. om Eidsvolds-Repræs. og Storthingsmænd, S. 149; B. Svendsen, Oplysninger ang. Kirkerne i Christiania Stiftsprovsti S. 17).

De smaa Propheter. Oversatte efter Grundtexten og ledsagede med Anmærkninger, 1ste Hefte: Hoseas, Joel, Amos og Obadias. Chra. 1845. 67 S. 8.

I „Nor" II B. S. 140—157: Urindvaanerne i Landet Uz; S. 213—246: Clemens Romanus, et Bidrag til Patristikken.

I Norsk Kirketidende flere smaa Opsatser og Anmeldelser af theologisk Tidsskrift, som 1862, 7 Aug., S. 264—268, 273—283: Anm. af Prof. Caspari's Afhandl. om Augustinus's Daabsbekjendelse; S. 721—723: Aabent Brev til Prof. Caspari.

Vinsnes, Peder Valentin, Søn af Hospitalsforstander Lars Straager V. og Wilhelmine Rosenkilde, er født i Stavanger 5 Novbr. 1823; Student 1842; theologisk Candidat 17 Decbr. 1847. 1848 pers. Capellan til Høilands Prestegjeld; 1851 pers. Capellan til Thvet og Birkenæs i V. Nedenæs Provsti i Christianssands Stift; 1858 Prest i Porsgrund. * Johanna Alberta Benedicte Kjelland (f. 4 April 1829), D. af Sognepræst G. K. K. og L. S. C. Gustava Blom.

Afskedsprædiken til Høilands Menighed. Stavanger 1851. 16 S. 8.

Winther, Edvard Theodor, Søn af efterfølgende Procurator W., er født i Christiania 1 Novbr. 1811. Blev Student 1832 og theologisk Candidat 1840. Oprettede en lithographisk Anstalt 1841. * Andrea Marie Jørgine Lyche, D. af Kjøbmand Paul L. i Drammen og Bendte Hagerup.

Den troe Veileder paa Livets Bane eller Livsphilosophi. En kort Fremstilling af Moralen i classiske Sententser af berømte Forfattere. Udg. af F. Reiche og R. F. R. Oversat fra det Tydske. Chra. 1836. XII. 226 S. 8. 4de Opl. Chra. 1846. XII. 160 S. 16.

Endvidere har han oversat flere Fortællinger og Noveller til Maanedsskrifterne Bien og Ny Hermoder samt forskjellige Opsatser til Norsk Penning-Magazin og Journal f. Kunst og Haandværksdrift.

Winther, Hans Thøger, Søn af Toldkasserer Thomas Nicolai W. og Mette Marie Müller, er født i Thisted i Jylland 22 Januar 1786. I Aaret 1801 kom han til Christiania, hvor han i nogen Tid arbeidede som Contorist paa Høiesteretsassessor Omsens Contor. I Aaret 1806 tog han juridisk Examen i Modersmaalet og blev 1808 Sagfører i Agershuus Amt; 1810 Sagfører ved Agershuus Stiftsoverret og samt-

lige Retter i Stiftet, og 1815 Sagfører ved samtlige Over- og Underretter i Riget. I 1822 anlagde han en Boghandling og 1826 etablerede han et Bogtrykkeri. † 11 Febr. 1851. * Cathrine Marie Gundersen (f. 25 April 1792), D. af Even G., Kjøbmand i Christiania, og Anne Marie Gundersdatter Brandvold.

Tjenestetyendes vigtigste Rettigheder og Pligter, en Afhandling til Brug og Veiledning ved forefaldende Tvistigheder. Chra.

Frankensteins hydro-elektriske Contactforgyldning, fremstillet efter anstillede praktiske Forsøg. Chra. 1844.

Anviisning til paa trende forskjellige Veie at frembringe og fastholde Lysbilleder paa Papiir.* Chra. 1845. IV. 61 S. 8. med 2 Blade Anhang og 1 lithogr. Pl. (Samme paa Tydsk) med Titel: Anweisung auf drei verschiedenen Wegen Lichtbilder, theils mit Hülfe der Cameraobscura, theils durch Benützung eines zum Kopieren eingerichteten Instruments auf Papier hervorzubringen und festzuhalten. Eine Erfindung. Chra. 1845. VI. 52 S. 8. m. Anh. nebst 1 lith. T.

Kort og tydelig Anviisning for Ulovkyndige, til at forfatte de i det daglige Liv meest brugelige juridiske Documenter eller Formularbog af en juridisk Embedsmand. Chra. 1845. 140 S. 12.

Juridisk Haandbog for den norske Landalmue, indeholdende korteligen endeel af bemeldte Landalmues vigtigste Pligter og Rettigheder samt de nødvendigste Forsigtigheds- og Retsregler, som i det daglige Liv bør iagttages, af Hans Holst. Chra. 1829. 231 S. 8. 2det Opl. Chra. 1832. 8. 3die Opl. ib. 1833. 248 S. 8. 4de Opl. ib. 1837. 8. 5te Opl. ib. 1839. 8. 6te Opl. ib. 1842. 288 S. 8. 7de Opl. ib. 1845. XVI. 210 S. 8. 8de Opl., paany gjennemseet, omarbeidet og forandret efter den nugjældende Lovgivning, hvori er indbefattet de paa sidste Storthing i 1848 udkomne Love. Chra. 1848. XVI. 233 S. 8.

Anviisning til at lære at kjende de fleste i Handelen forekommende og i Huusholdningen brugelige Colonialvarer. Chra. 1847. XVI. 143 S.

Bien, et Maanedsskrift for Morskabslæsning. B. 1—26. Chra. 1832—38. Hvert Bind bestaaer af 3 Hefter à 8 Ark med 1 Steentr. (B. 17—26 ogsaa u. T.: Bien, ny Samling B. 1—10. Chra. 1836—38). Intelligentsblad for Kunst, Literatur, Musik og Moder, et Tillæg til Maanedsskriftet Bien (B. 21—26) Nr. 1—18. 1837—38. og N. Læsefrugter, et æsthetisk Maanedsskrift. B. 1—8. Chra. 1839. 8. Hvert Bind bestaaer af 3 Hefter paa 8 Ark; som Bilag følger: Intelligentsblad for Kunst, Literatur, Musik og Moder. Nr. 1—12 1839 og 1—12 1840. (Ogs. u. Tit. Bien, B. 27—34). Af dette Maanedsskrift var han Redacteur og leverede i samme forskjellige orig. Digte, Fortællinger, Noveller og Biographier, som: a. Digte: Indledningsdigte til 1, 3, 9, 11, 13, 17 og 27 B. og Slutningsdigt i 34 B. Kilden. Mai. Ungdomsminder. Til Adam Oehlenschläger. Haabet. Høsten. Smaafuglene, Buggevise. Vor Tid. Det lykkelige Land. Den underfulde Mø. Eidsvolds Jernværk. Mai 1835. b. Fortællinger og Noveller: Kong Olaf Haraldsøns Flugt fra Norge, Tilbagekomst og Død. Reprisen. Brandskuddet. Arven. Smugleren i Baage. Nordlandsk Sagn. Sælø Kloster, hist. Skizze. Den forsvundne Søn. Bortførelsen. De tre Juledage. Den sorte Fribytter. Forlovelsesringen. Postrøveren. Moderens Billede. Ryggestuen, en Reiseskizze. Juveleren. Motionsky, biograph. Skildring. Den Fremmede. Et Reise-Eventyr. c. Biographier: Johan Nordahl Bruun. Jonas Rein. Enevold Falsen. Bernt Anker. Maleren Johan Dahl. Waldemar Thrane. Rector, Professor Rosted.

Ny Hermoder, et æsthetisk Ugeskrift. Halvaarg. 1—5. Chra. 1841—43. 8. Aarlig 52 Ark med 24 Staalst. og 4 Lithogr. Heri findes af ham a. Digte: Ind-

ledningsdigt. Vaaren 1841. Daguerre. Den slumrende Olding. Edderkoppen. M. C. Hansen. Sørgekvad, H. A. Bjerregaards Minde helliget. b. Fortællinger: Daguerreotypen. Pleiesønnen. M. C. Hansens Biographi m. M.

Arkiv for Læsning af blandet Indhold, eller Norsk Penning-Magazin. Et Skrift til Oplysning, Underholdning og nyttige Kundskabers Udbredelse. Aarg. 1—9. Chra. 1834—42. 1—2, 8., 3—9, 4. Hver Aargang 24 Ark med 96 lithogr. Tegn. Heri flere origin. Stykker af ham som Bladets Redacteur.

Journal for Nærings- og Haandværksdrift, Landbrug, Industri m. m. Aarg. 1—3. Chra. 1843—1845. Aarg. 24 Ark 8.

I Valdur, Nytaarsgave for 1829: Bjergaanderne i Storodde; Kolbjørn og Luitgarde.

I Morgenbladet 1839, Nr. 277: Om Kunsten at fremkalde Billeder ved Lysstraalernes Indvirkning, (2½ Sp.); ligesaa i 1840 Nr. 179.

Winter, Johan Friderich, Søn af Johan Christian W. og Anna Ilsabe Augsburg, er født i Wahren i Mecklenburg-Schwerin 14 August 1767. I 1788 blev han Slibschirurg, underkastede sig derefter Examen ved det chirurgiske Academie i Kjøbenhavn, og ansattes i 1795 som Districtschirurg i Nordlands Amt, hvilket Embede han i 1825 ombyttede med Districtslægeposten i Helgelands Fogderi, hvorfra han tog Afsked i 1842. † i Octbr. 1846. * 1. Anne Margrete Woches, f. i Aarhuus 10 Novbr. 1763, † 10 Septbr. 1832. 2. 30 Septbr. 1834 Sara Nasch Schytte (Enke efter Foged Jon Rygh og Amtmand J. C. Berg), D. af Professor, Provst og Sognepræst til Bodø Erik Gerhard S. og Anna Jentoft. (Jvfr. Erlandsen, Tromsø Geistl. S. 117.)

I Nyt Bibliothek for Physik S. 233—248: Brev om en grasserende Koppeepidemi og Forsøg paa at indføre Vaccination.

Wisbech, Christian, Søn af Stabschirurg Christian Wilhelm W. (f. 1740 i Kolding, † 1822) og Marie Cathrine Martens, er født i Bergen 10 Juni 1801; Examinat i Medicinen 3 Decb. 1821; Corpslæge og const. Stabsphysicus i Bergen 1822. Foretog 1823 en videnskabelig Reise til Tydskland (hvorom see Mag. f. Naturvidensk. IV. S. 99—103), 1835 til Frankrig og 1841 til Østerrige. 1826 blev han Overlæge ved Bergens Sygehuus, fra hvilken Post han tog Afsked i 1848 og blev 9 Januar 1850 udnævnt til Districtslæge i Ager og Nedre Romerige, hvorefter han bosatte sig i Christiania. 7 Marts 1851 Medlem af Controlcommissionen for Oslo Sindssygeindretning; 5 Januar 1855 Directeur for Rigshospitalet; 1 Febr. 1855 Medlem af Controlcommissionen for Gaustads Sindssygeasyl. 1861 R. af St. O. O. 11 Decbr. s. A. entlediget fra Districtslægeembedet. * Aliba Georgine Brunchhorst.

I *Magazin f. Naturvidensk.* V. S. 304—328 og VI. S. 88—130: En diagnostisk og therapeutisk Beskrivelse af Ulcera, efter Prof. Rusts kliniske Foredrag i Charitéen i Berlin. VI. S. 131—156: Om Inunctionscuren, efter Prof. Rust.

I „Eyr" I. S. 164—168: Moses Griffiths Mixtur mod Phthisis. IV. S. 105—134: Det civile Sygehuus i Bergen i Aaret 1827. V. S. 97—127: Det civile Sygehuus i Bergen i 1828 tilligemed en Beskrivelse over denne Stiftelse. VI. S. 81—111: Samme i Aaret 1829.

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie IV. S. 363—373: Noget om den spedalske Sygdom (Elephantiasis).

With, Martin Rasmus, Søn af Sognepræst Johannes W. (f. i Notmark paa Als, † 3 Jan. 1818) og Anna Hedevig Viborg, er født 25 Juni 1788 i Bedsted i Sønderjylland. 1808 chirurgisk Candidat; 9 April 1809 udnævnt til Regimentschirurg eller Brigadelæge ved 2den Agersh. Inf.=Brigade. Han var R. af Dbr., 1821 R. af Vasa O. 1844—47 constit. Generalchirurg. † 24 Jan. 1848. * Hella Alette Ramm. (Mindedigt af C. U. Sundt i Christiania=Posten 1848; i N. Magazin f. Lægevidensk. 1848 biographisk Notits. Sml. H. P. Selmer, Nekrolog. Saml.)

I Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie III Aarg. S. 241—46: Praktiske Bemærkninger ved descensus uteri. IV. Nr. 1. 2: Betænkning over Lovudkastet om det milit. Medicinalvæsen.

I Forhandl. paa Naturforskermødet i Chra. 1844. De descen. uteri.

Wittrup, Edvard Bartholomæus Valdemar, Søn af efternævnte Overlærer L. W., er født i Christiania 12 Octbr. 1812. Student 1830; theologisk Candidat i August 1834; Lærer ved Møllers Institut, Borgerskolen o. fl. Reiste 1838 til England og Frankrig for at studere levende Sprog. Boer i Arendal, hvor han er Chordegn og Lærer i levende Sprog ved Skolen. * Frøken Nielsen, D. af Sorenskriver Johan Carl Penne N. paa Kongsberg.

Kortfattet engelsk Grammatik. Chra. 1839. IV. 96 S. 8. 2den omarbeidede og betydelig forøgede Udg. ib. 1845. 126 S. 8. 3die paany gjennemsk. og forb. Udg. ib. 1849. 124 S. 8. 4de Udg. ib. 1852. 132 S. 8. 5te Udg. ib. 1860. 166 S. 8.

English Spelling Exercises and Reading-Lessons progressively arranged, with an abridged dictionary adapted for the use of beginners. Chra. 1841. IV. 152 S. 12. Anden forøgede og forb. Udgave: Engelsk Læsebog for Begyndere, med Ordbog over de i Texten forekommende Ord., Chra. 1852. 192 S. 8.

Uregelmæssige franske Verber og Tillæg til den franske Conjugation. Chra. 1845. 16 S. 4.

Engelsk Læsebog for Viderekomne. Med oplysende grammatiske og lingvistiske Bemærkninger. Chra. 1854. 238 S. 8.

Norsk-engelsk Ordsamling og Parleur. Norwegian-english vocabulary and dialogues to which is annexed, for the benefit of english readers a short explanation of the pronunciation of the norwegian language. Chra. 1856. IV. 144 S. 8.

Engelske Stiiløvelser. (Med Henviisninger til hans egen engelske Grammatik 4de Udg.). Chra. 1857. IV. 146 S. 8.

Wittrup, Lorentz, Søn af Prest i Størdalen Lorentz W. og Birgitte Lucie Bull, er født i Throndhjem. Blev Student 1802

fra Throndhjems Skole, theologisk Candidat 1805, 19 Septbr. 1816 Adjunct og 27 April 1817 Overlærer ved Christiania Kathedralskole, fra hvilken Post han fik Afsked 21 Decbr. 1818. Senere levede han som Syngelærer og † 21 Mai 1831. * Charlotte Amalie Friberg (f. i Kjøbenhavn 1782, † 1819), D. af Organist ved Holmens Kirke Atser F. og Anne Cathrine Nelling. (Se Erlandsen, Throndhj. Geistlighed, I. S. 340.)

Prolusio ad indicendam solennitatem qua celebrabitur festum reformatæ per Lutherum religionis seculare in schola cathedrali Christianiensi. Chra. 1817. 14 S. 4. (Indbydelsesskr. fra Christiania Kathedralskole.)

Uddrag af J. D. Herholdts Jagttagelse over en Piges Sygdomstilfælde. Uddraget og overs. fra Latin. Chra. 1823. 23 S. 8.

Wolff, Simon Olaus, Søn af Sognepreſt til Graven i Hardanger Frederik Christian W. († 1815) og Henrikke Christiane Molbe († 1832), er født 1796 i Snaasen, hvor Faderen dengang var pers. Capellan. Student fra Bergens Skole 1818 og theologisk Candidat 1825; s. A. ansat som Sogneprest til Mo i Øvre Tellemarken; 12 Septb. 1833 forflyttet til Urskaug paa Nedre Romerige og 22 Febr. 1840 til Saude i Nedre Tellemarken. † 10 Decbr. 1859. * Karen Matthea Gløersen (f. 1805), D. af Major Christian G. og Karen Wetlesen. (Nekrolog i Ill. Nyhedsbl. 1860, S. 7.)

Samlede poetiske Forsøg, 1ste Hefte, indeh. Ungdomsarbeider. Chra. 1833. VIII. 168 S. 12. (Recens. i Vidar 1833 Nr. 26 af J. S. Welhaven, og Antikritik i Vestl. Tidende.)

Carnevals-Masker, et poetisk Cosmorama. Markedsgave. Chra. 1836. 20 S. 8.

Udvalgte Folkesange, med nærmest Hensyn til Almuen, samlede. Chra. 1838. VIII og 232 S. 16. 2det Opl. ib. 1842. VIII og 202 S. 16. 3die paany gjennems. og meget forøgede Oplag. ib. 1847. VIII og 252 S. 16.

Cabinets-Bibliothek af Noveller og Fortællinger af de bedste udenlandske Forf. Udg. i Forening med N. M. Aalholm. 1 H. Arendal 1837. II. 93 S. 16.

Katechetisk Haandbog for Religionslærere af W. Harnisch, en sammentrængt Oversættelse af hans „Entwürfe und Stoffe zu Unterredungen über Luthers kleine Catechismus", ved S. O. Wolff. Chra. 1848. IV og 171 S. 8. (Anm. i N. Tidsskr. f. Vid. og Lit. 3die Aarg. S. 312—320 af Pastor A. N. H. Stenersen.)

Tegnér, E., Axel. Et romantisk Digt. Oversat. Chra. 1854. 82 S. 16.

J Hermoder 1ste Halvaarg. S. 188—191: Halgrim, et Sagn fra den sorte Død. 2den H. S. 57—67, 77—78, 89—92, 105—108 og 129—133: Urverdenen, efter Ballenstedt. 3die H. S. 246—257: Axel, Romance af E. Tegnér, oversat; S. 280—293: Hardangerne. 4de H. S. 15—22 og 31—36: Brudstykker af en Tellemarks-Vandring i Sommeren 1822. 5te H. Nr. 1: Cantate i Anledning af Kronprinds Oscars Formaling; Nr. 22: Ved H. Blix's Grav.

J Samlinger til d. n. Folks Sprog og Hist. 6te Bd. S. 203—209: Tilsvar og Forsvar fra en Præst i Fyrrisdal i Ø. Tellemarken i Anledning af Almuens Klager over ham.

J Alm. norsk Maanedsskr. 14de H. 1832. S. 89—116: Nogle Ord om

Luxus og Mode, som Husligheds og Husflids værste Fiende. (Sml. Morgenbl. 1832 Nr. 182.)

I Bien 6 B. 3 H. S. 3—61 (1833): Riarhammeren eller Spøgeriet, en Nationalskizze efter et Sagn.

I Den norske Huusven 1828 og 1829: Sagn om Røldals Kirke og om Botnedalen i Mo. 1830 Nr. 6: Mindesang over Cl. Frimann; Nr. 7: Menneskets Stræben.

I „For Arbeidsklassen" 1843, Nr. 1. 2: Om Folkedragter. 1844, Nr. 9—11: Om Udvandring til Amerika.

I Bratsbergs Amtstidende 1844 Nr. 30—31: Forslag til oprettende Arbeidsanstalter.

I Morgenbl. og Vestl. Tidende findes desuden endeel smaa Afhandlinger over literære og politiske Gjenstande, hvoriblandt mærkes: Om Tonen i Skrifter og Blade; Om Præsternes Gagering; Om Pensionsvæsenet; Om personelle Capellaner; Om Asbjørnsens og Moes Eventyr; Om norsk Sprog; Psalmebogen; Om Critik og Humanitet m. fl. samt forskjellige Poesier. (NB. Morgenbl. 1823 Nr. 186, 1824 Nr. 184.)

I Illustr. Nyhedsblad 1854 S. 45, 51, 54 og 62: Fire Dage i Tinn.

Wraamann, Hans Nicolai, Søn af Handelsmand Asmus W. i Throndhjem, er født 1806. Student fra Throndhjems Skole 1827; theologisk Candidat 1831 og s. A. const. Adjunct ved Bergens lærde Skole. 23 Juli 1834 Sognepræst til Borge i Nordlandene, 17 Febr. 1844 til Ulfsteen og 5 Januar 1855 til Volden i Søndre Søndmøre. † 20 April 1861. * 1. 1831 Marianne Jensine Paludan (f. 1809, † 5 Novbr. 1845), D. af Provst og Sognepræst til Eker, Jens P. og Dorothea Cathrine Hertzberg. 2. Enuche Christine Trumpy (f. 20 April 1809), Enke efter Sorenskriver R. M. Blakstad paa Søndre Søndmøre. (Erlandsen, Tromsø Geistligh. S. 82.)

Et Par Ord om den Medvirkning fra Forældrenes Side som de lærde Skolers Lærere tiltrænge, dersom deres Bestræbelser skulle kunne have den tilsigtede Nytte, og de selv vedblive med Lyst og Kraft at røgte deres vanskelige Kald. Bergen 1833. 32 S. 4. (Indbydelsesskr.)

I Den norske Huusven 1ste Halvaarg. Nr. 20, S. 160: Erindringen; 2den Halvaarg. Nr. 1, S. 1—2: Barndom og Uskyld; Nr. 20, S. 160: Til Fregatten Freia.

I Morgenbladet 1847 Nr. 108: Sørgedigt over Pastor J. S. Krag.

Wulff, Carl Ludvig Peter, Søn af Skibsfører Peter Cornelius W., er født paa Frederikshald 21 Mai 1803. Blev Student 1822, theologisk Candidat 1829, personel Capellan paa Ringsager 1831, resid. Capellan i Rakkestad 1836, Sognepræst i Thrygstad 1852 og Provst i Mellemborgesyssels Provsti 1853.

I Prædikener til hver Søn- og Festdag i Aaret af N. Geistlige, 1ste Bd. S. 93—98: Herrens Time, og 2det Bd. S. 9—14: Den christelige Kirke.

Wulff, Jørgen, Søn af Skrædder Frants Henrik W., er født i Riisøer 1 Juni 1762, opdroges i Flekkefjord til Toldfaget og blev 1782 Toldskriver der; 1796 Overtoldbetjent i Christiania, 1802 Told-

kasserer i Fredrikshald, 1804 ligesaa i Kragerø og i Octbr. 1816 Toldinspecteur i Drammen, hvor han døde 10 Aug. 1829. * 1793 Elsine Schøning (f. i Vordingborg 20 Febr. 1769), D. af Procurator Peter S. og Ellen Margrete Terkildsen.

Haandlexicon i Toldfaget, til Brug for Handelsklassen, udklarerende Skibsførere og det fungerende Toldpersonale, med nogle paa Erfaring grundede Anmærkninger af J. Wulff og G. J. Egidius. Drammen 1825. 132 S. 8.

I Nationalbladet XV. 65—79: Nogle nødvendige Ord i Anledn. af de i XIV. indrykkede Bemærkninger over den provisoriske Toldanordning (jfr. P. A. Heuch).

Wulfsberg, Andreas, Søn af Aftensangsprest og Rector ved den danske Skole i Tønsberg Niels W. og Abigael Achton, er født i Tønsberg 1747. Efterat have været personel Capellan fra 1778 blev han 1786 Sognepreſt og senere Provst til Aamodt i Østerdalen, hvorfra han i 1827 fik Afsked. † 10 Octbr. 1828. * Dorothea Catharina Johanne Elisabet Bøchmann (f. i Sandeherred 19 Marts 1754), D. af Paul Conrad B. og Maren Olsdatter.

Indbydelse til det Aamodtske patriotiske Selskabs Medlemmer om at tage Deel i Selskabets Fabrikindretning. Chra. 1785.

Tale ved ovennævnte Selskabs Skole- og Fabrikbygnings Indvielse. ib. eod.

I Thaarups Magazin I. S. 1—34: Om Postvæsenet i Østerdalen.

Wulfsberg, Christian August, Søn af den efternævnte Niels W., er født i Christiania 21 Juni 1811. Student 1830; juridisk Candidat 23 Juni 1836; 1837 Copist, 1841 Stiftsoverretsprocurator, 1853 Auditeur for 2den Agersh. Infanteri-Brigade, 1856 Auditeur f. Artilleribrigaden. I 1837 erholdt han kgl. Privilegium til at drive sin Faders forrige Bogtrykkeri, hvilket han solgte 1860. * Caroline Nerdrum (f. 25 Febr. 1822, † 14 Juni 1862), D. af Christian N., Skattefoged i Drammen og Bodil Margrethe Wulfsberg.

Om Asyler eller Opdragelsesanstalter for Smaabørn. Chra. 1837. 16 S. 8.

Om Selskabet for Christiania Byes Vel samt Opfordring til at indtræde i Samme. Chra. 1838. 15 S. 8.

Kort Fremstilling af Turnipsdyrkningen. Chra. 1847. 8 S. 8. Nyt Oplag ib. 1847 (ɔ: 1848). 8 S. 8.

Foredrag i Drammens Landboforening om Grundlæggelsen af et Stam-Hollænderi til Udbredelse af en forædlet Hornkvæg-Race her i Landet, indtaget i „Endeel vigtige Spørgsmaal vedrørende Landøkonomien, fremsatte og behandlede i Drammens Landboforening Aar 1848. Chra. 1849" fra S. 10—18.

Bør en agronomisk Høiskole oprettes? Et Sendebrev fra Spiritus asper til Høiesteretsassessor og Storthingsmand U. A. Motzfeldt. Chra. 1854. 16 S. 8.

Veiledning i Landbruget for den norske Jordbyrker. Med 6 Træsnit. Chra. 1859. VIII. 112 S. 8.

Af Den Norske Rigstidende har han fra Begyndelsen af 1837 været Medudgiver. Foruden Redaktionsartikler ere flere Afhandlinger fra ham, hvoraf anføres 1838: Opfordring til at komme de formedelst Misvæxten Lidende til

Hjælp; i 1848: Landbo-Forholde I—V.; i 1858: Bør et overordentlig Storthing sammenkaldes?

Af Bibliothek for den nyeste Romanliteratur, et maanedligt Hefteskrift. Chra. 1842 Octbr. til 1843 Decbr. 8. og 1844. 12. har han været Udgiver.

Af Almindelig Norsk Landbrugstidende 1ste Aargang. Chra. 1850. 284 S. 8. 2den Aarg. ib. 18⁵¹/₅₂. 224 S. 8. har han været Udgiver og Medarbeider.

I Christiania Intelligentsedler, Morgenbladet og Aftenbladet har han skrevet forskjellige Avisopsatser, hvoriblandt i 1858: Correspondance fra Axvalla-Leiren. I 1860 leverede han Correspondentartikler til „Dagbladet" i Kjøbenhavn.

Wulfsberg, Gregers Winther, Søn af efternævnte Jacob W. den ældre, er født i Tønsberg 1780. Student 1801, juridisk Candidat 1804, 18 Octbr. 1805 Undercancellist i det danske Cancellies 1ste Departement, 13 Marts 1807 Auditeur ved det søndenfjeldske Infanteriregiment, 30 Octbr. 1811 Byfoged og Byskriver paa Moss, 1814 Medlem af Rigsforsamlingen paa Eidsvold, ligesom han i Aarene 1824 og 1827—28 var Storthings-Repræsentant fra Moss; 1822 tillige const. Sorenskriver i Mosse Sorenskriveri, 4 Octbr. 1830 Justitiarius i Christianssands Stiftsoverret, men tiltraadte ikke dette Embede, da han 1831 blev Amtmand over Smaalenenes Amt; 11 Mai 1826 Rid. af N. O. † 23 Septbr. 1846. * 1811 Johanne Iverine Friborg, D. af Jens Christopher F., Capitain, R. af Dbr. og Urtekræmmer i Kjøbenhavn. (B. Moe, Biogr. Efterr. om Eidsvolds-Repræs. S. 150.)

I Minerva 1805. IV. S. 75: Et Par Anmærkninger henhørende til den danske Sproglære.

Udkast til en Octroi for et Brandassuranceselskab for Varer og Effecter i Kongeriget Norge. Chra. 1827. 29 S. 8.

I de af Departem. for det Indre udg. Femaarsberetninger om Rigets Tilstand 1840—1845 S. 16—29: Indberetn. om Smaalenenes Amts oeconomiske Tilstand ved Udg. af Aaret 1845.

I Bladet Tiden f. 1808: Et Par Smaadigte.

Wulfsberg, Jacob, en Broder af forannævnte Andreas W., er født i Tønsberg 14 Jan. 1751. Han var først Kjøbmand, Brandinspecteur og Borgercapitain i sin Fødeby. 1777 tog han dansk juridisk Examen i Kjøbenhavn; blev 1790 Byfoged og Byskriver i Tønsberg, 1798 Byfoged paa Strømsø og tillige Borgercapitain, 1802 Byfoged og Politimester i Christiania, 1808 Sorenskriver over Eger, Modum og Sigdal, fik 1809 Charact. af Justitsraad, hvorhos han jevnligen af Regjeringen benyttedes til Undersøgelser og Dommerforretninger i andre af Landets Egne. (Jfr. Norske Criminalhistorier i Illustr. Nyhedsbl. 1862 Nr. 10 flg.). Tog 1825 Afsked og døde 16 Aug. 1826 paa sin Eiendomsgaard Lille Steenset i Eger Prestegjeld, efterat han i næsten 6 Aar havde været blind. * 1. Inger Helvig Seberg († 1797). 2. Anne Henrikke

Stoltenberg (f. 1764), D. af Henrik S., Sognepræst til Aas, og Sara Maria Plade. (Sml. Morgenbl. 1826 Nr. 252; Rigstid. s. A. Nr. 72; Ost's Materialier til et dansk biogr.-liter. Lexicon Nr. 16 Sp. 127—28.)

Om Odelsretten i Norge. Chra. 1788.

Tale, holden i Christiania angaaende et Universitets Oprettelse i Norge. Kbhvn. 1793. 8.

I Thaarups Magazin 1ste B. S. 35—46: Indbydelse til at understøtte et Skolelærerseminarium for Landalmuen i Agershuus Stift.

I Minerva 1792 I. S. 396, 1793 III. S. 94: To Viser.

I Morgenposten 1790 S. 117—126: Ambassadeuren.

I Norske Intelligentssedler 1797 Nr. 4: Om Orthographien. (Om alle ovenstaaende see Nyerup og Kraft alm. Literaturl. S. 681).

En gammel Normands frimodige og velmeente Skrivelse til de Norges Mænd, der ere udvalgte til Repræsentanter ved det 4de ord. Storthing (dicteret til hans Børn under hans Blindhed). Andet Oplag. Chra. 1824. 48 S. 4.

Wulfsberg, Jacob, Sønnesøn af foranførte Jacob W. og Søn af efternævnte Niels W., er født i Christiania 1809. Blev Student 1830 og Cand. philos. 1831. 1832 anlagde han et Bogtrykkeri i Drammen og var senere en Tid Boghandler og Kjøbmand. * Manzine Seeberg, D. af Hans S. i Tønsberg.

Drammens Tidende. Begyndt 1832, redigeret.

Wulfsberg, John Collett, Søn af efternævnte Niels W., er født i Stockholm 1817. Blev Student 1835, juridisk Candidat 1842, s. A. Copist, 1850 const. og 1854 virkelig Fuldmægtig i Armee-Departementet, 1856 const. og 1857 Sorenskriver og Politimester paa Røros. * Thora Elise Wulfsberg, D. af forann. Amtmand Gregers Winther W.

Hofdamen, af Mme. de Bawr. Oversat fra Fransk. 2 Dele. Chra. 1844. VI. 152 S. 16.

Beretning om Sveriges Fængselsvæsen for Aarene 1843 og 1844. Oversat fra det Svenske. Chra. 1846. 39 S. 8.

Wulfsberg, Niels, Søn af ovennævnte Justitsraad Jacob W., er født i Tønsberg 29 Aug. 1775; blev privat dimitteret 1794 og Alumnus paa Borchs Collegium; indtraadte 2 April 1801 som Lieutenant ved Landeværnet, tog s. A. theologisk Examen og blev 180* Trediepræst i Christiania, hvor han 1802 oprettede en Boghandel og 1803 et Bogtrykkeri, som han drev for egen Regning til 1837. 12 Januar 1815 blev han Archivarius ved Statsraadsafdelingen i Stockholm og Lærer i Norsk for Arveprinds (senere Kong) Oscar, fra hvilke Poster han entledigedes 1820, hvorpaa han 1828 blev Overtoldbetjent i Drammen. Afsked 1836. Han var blandt Stifterne af „Selskabet for Norges Vel" samt Søndags- og Handelsskolen i Christiania og grundlagde Selskabet for Christiania Byes Vel, samt 1823 Drammens Spare-

bank, hvis 1ste Directeur han var i 27 Aar. Ligesaa grundlagde han i 1815 „Den Norske Rigstidende" og i 1819 „Morgenbladet". † i Drammen 25 Juni 1852. * 1. 1801 Petra Elisabeth Wiinholdt (f. 22 Marts 1782, † 1831), D. af Sognepreſt paa Lolland Christian Ditlew W. og Anna Hansen. 2. Enken Smith, f. Lorentzen. (Biogr. Notits i Illustr. Nyhedsbl. 1852 S. 168 og i B. Svendsens Oplysn. om Kirkerne i Christiania Stiftsprovsti.)

Plauti comoediae quae Captivei inscribitur, actus primi Scen. 1. 2 versio danica, præmissa præfatione latina. Diss. Havn. 1799.

I Minerva 1800 III. S. 1—32: Om Skolelærerseminariets Vedligeholdelse og Skolernes Forbedring i Agershuus Stift. (Heraf er et Udtog meddeelt i Nationalbladet 13de Hefte S. 6—16.)

I Rahbeks Tilskuer 1801: Sang til Studentercorpset.

I Norges Farvel, udg. af J. St. Munch. Chra. 1810 S. 4—11: Indbydelsesskrift til Fredsfesten og Høitideligheden for Helten Prinds Christian den 29 Decbr. 1809. (tidligere særskilt tr. Chra. 1809. 8 S. 8.) og S. 47—49: Sange ved samme Fest til Prinds Christian August og Friederich af Hessen.

Tale, holden paa Cathedralskolens Auditorium for Medlemmerne af Selskabet for Norges Vel den 17 Octb. 1812, som en Opfordring til at forøge Contingenten til Selskabet. Chra. 8 S. 4. (Tr. som Manuscr.)

Forslag til Forandring i Udtrykket af Spørgsmaalene ved Confirmationen. Chra. 1812. 8.

Takprædiken, holden i Vor Frelsers Kirke i Christiania paa den almindelige Bededag, tilegnet det norske Folk og dets ædle Styrere, der Alle behøve fremfor Alt, Troen og Haabet paa Gud. Chra. 1813. 15 S. 8.

Efterretninger og Opmuntringer angaaende de nærværende Krigsbegivenheder, et periodisk Skrift. Chra. 1807—8. 4.

Tiden, et Ugeblad af blandet Indhold. I—II Bd. Chra. 1808—1810. 4. Senere fælles med Cancellieraad B. D. Prahl og Overlærer Chr. Døderlein fra Septbr. 1813 til Udgangen af 1814. 2 Bd. 4.

Den norske Bondeven, et periodisk Skrift for Almuen, udg. af Selskabet for Norges Vel. Chra. 1812—14. 4.

Journal for Lovgivning, Rigsforfatning og Politik 1—3 Hefte. Chra. 1814. 48 S., 82 S. og 72 S. 8.

Sang for de norske ridende Jægere, Kongens frivillige Garde i Stockholm. Stockholm 1817. 8.

Proclamationer fra Hs. Kgl. Høihed Kronprindsen af Sverige og Bulletiner, udstedte i den forenede nordtydske Armees Hovedqvarteer fra Begyndelsen af denne Armees Operationer til 16 Septbr. 1813. Oversat fra Fransk. Chra. 1815. 136 S. 8.

Politiske Betragtninger over Begivenhederne i Frankrig og Italien under de tre første Aar, efterat det Bourbonske Huus igjen var kommen paa Frankrigs Throne (nemlig fra 1814 til 1817), eller Fortsættelse af mit Livs Erindringer fra 1774 til 1814. Af M. de J****. Oversat. Chra. 1818. VI. og 200 S. 8.

Han har endvidere været Medredacteur af Den norske Rigstidende fra 1815 til 1836 Aars Udgang. I Aaret 1815: Correspondencer fra Stockholm; Festdigte til Kong Carl Johan, Oscar o. s. v.

Han redigerede Morgenbladet fra 1 Septbr. 1819 til Septbr. 1821 (se Mrgbl. 1823 Nr. 170).

I „Nor", poet. Nytaarsgave (ved Schwach) for 1816: Digt ved Prinds Oscars Confirmation.

I „Morgana", Nytaarsgave (ved M. C. Hansen) for 1820 S. 138: Til Qvind; 145: Den 7 Septbr. 1818 (Aftr. af Rigstid.).

I „Bragi" 1839 S. 252—256: Digt ved Prinds Oscars Myndighed og Edsaflæggelse, u. T. Gjenlyd fra Norske Fjelde paa Festens Dag d. 4 Juli 1817, og endvidere tre poetiske Stykker, eet i tre Bønders Navn, og S. 268—270 to med Underskr. d. g.

I „Tiden" og de sidste Aarg. af Budstikken: Taler, holdne ved Aarsmøderne i Buskeruds Amts Landhuusholdningsselskab.

Indbydelse til Indvaanerne i Drammen og dens Omegn angaaende en Sparebanks Oprettelse. 6 S. 8.

Zetlitz, Jens, Søn af Regimentsfeltskjær Sigismund Z. og Christine Magnus, er født i Stavanger 26 Januar 1761. Blev Student fra Bergens Skole 1780. Conditionerede derpaa adskillige Aar i Norge. 1790 persf. Capellan til Ly paa Jæderen, 1800 Sognepræst til Vigedal i Ryfylke, 1811 til Hvideseid i Ø. Tellemarken. † 1824. (Sml. Nyerup og Krafts Literaturlexicon, hvor Alt hvad han havde skrevet forinden Norges Adskillelse fra Danmark er anført. Hans Levnet af Schwach tilligemed et Digt ved hans Død af T. R. Schedal i Forerindringen til 1ste Deel af hans Saml. Digte. Øst's Materialier til et dansk biogr.-liter. Lexicon Nr. 101 Sp. 808. I „Morgana" for 1822 (af Hallager) S. 161 et Mindedigt af A. Olsen. Digt af A. O. Vinje ved Zetlitz's Grav, i Andhrimner.)

Prædikener og Leilighedstaler. Chra. 1822 XIII. 367 S. 8.

Samlede Digte (udgivne af C. N. Schwach) 1. 2 D. Chra. 1825. XVIII. 347 S. IV. 338 S. 8.

Sange for den norske Bondestand. Med et Anhang, og Melodier, udsatte i Talsyngetegn. Bergen 1842. 123 S. 12.

I Nor, poet. Nytaarsgave (af Schwach) for 1816, følgende Digte: S. 42 (jfr. S. 186): Til Capitain Barth den 11 Septbr. 1810; S. 44: Til Samme den 10 Octbr. 1811; S. 47: I et Vennelag.

Zimmerling, C. J., Skolelærer ved Hammersborgs Skole. †.

Grundrids af den norske Sproglære. Til Brug ved den mundtlige Underviisning. 1—4 Opl. Chra. 16 S. 8.

En liden Psalmebog for Børn, bestemt til Brug saavel hjemme som især i Skolen. Uddragen fornemmelig af Wexels's „christelige Psalmer". Chra. 1845. 48 S. 8. 2det Oplag ib. 1853. 60 S. 8.

Øhlenschläger (Oehlenschläger), Adam Gottlob, født 14 Novbr. 1779 paa Vesterbro ved Kjøbenhavn. † 20 Januar 1850. (Se Erslews alm. Forfatterlexicon 14de H. S. 647.)

Eventyr af forskjellige Digtere, sammendragne og oversatte, med Bemærkninger. 2den gjennemsf. og forbedrede Udgave. Chra. 1847—48. Ogsaa m. T. Oehlenschlägers samlede Værker. 1. 2 Supplementbind. XXII. 233 S. og XXII. 222 S. 8.

Neue dramatische Dichtungen. 2 Theile. Chra. 1850. 202 og 205 S. 8.

Østgaard, M.

Perlekronen, en ny Maisang 1834. Throndhjem 1834. 4. S. 8.

Nordmands Sang til Constitutionens Aarsdag d. 17 Mai 1840. Throndhjem 1840.

Østgaard, Nicolai Ramm, Søn af Michael Ø., Kjøbmand i Throndhjem, og Maren Magdalene Ramm, er født 21 April 1812. Blev dimitteret fra Provst Deinbolls Institut. Student 1831; juridisk Candidat 13 Jan. 1840. 1836 Copist, 1845 Fuldmægtig, 1859 Foged i Søndre Østerdalen. * Anna Gunhilda Neergaard, D. af Uhrmager N. i Throndhjem.

En Fjeldbygd. Billeder fra Østerdalen. Chra. 1852. XVI. og 429 S. 8. 2det Opl. ib. 1852. XVI. og 214 S. 3die Oplag ib. 1862. XVI. og 214 S. (Anm. i Morgenbl. 1852 af (P. A. M.), i Chra.posten 1852, i Illustr. Nyhedsbl. 1852 Nr. 14. 15 S. 61 og i Mag. Sohlmanns Tidsskrift.)

Østerdølen hemkommen fraa Amerika. Chra. 1853. 16 S. 8. (se Illustr. Nyhedsbl. 1853 Nr. 12).

Fra Skov og Fjeld. Chra. 1858. 163 S. 8. (Anm. i Mrgbl. 1858 af M. M., i Illustr. Nyhedsbl. s. A.)

I Christiania-Posten Nr. 1834, 37, 38: Hvad kommer der saa tilsidst ud af alle disse Bestræbelser med Sproget? Svar til Rector Bibe i Anledning af hans Anmeldelse af Rector F. M. Bugges Oversættelse af Homers Iliade (se Chrp. Nr. 1501—2, Nr. 1550. 51).

I Morgenbladet 1852 Nr. 358: Det lider mod Jul. Digt. (2 Sp.) 1853 Nr. 42: En Forklaring vedkommende Striden med Rector Bibe (jvfr. Chrp. Nr. 1534, 37, 38, 1550 og 51 i Anl. af Bugges Homer).

I Illustreret Nyhedsblad 1859 S. 108: Til Østerdøler og Solunger i Anledning af Christiania norske Theater.

Østhagen, Ole Andreasen, født i Aamodt Prestegjeld 1797. 1850 Feierinspecteur. * Anne Olsdatter Augesen.

I Granskeren IV. S. 39—40: Om Fattigvæsenet i Christiania (6 Sp.) med Bemærkninger af Redactionen.

I Intelligentssedlerne 1844 første Halvaar: Indberetning om Kjøbenhavns Fattigvæsen &c.

Rettelser og Tillæg.

Side.

1. N. A. L. Aabel er praktiserende Læge i Nes paa Øvre Romerike og * 28 Decbr. 1857 Louise Vilhelmine Collett, D. af Skibsreder i Drammen Christian C.
2. Aakre, B., Søn af Erik Larsen A. og Berta Knutsdatter, f. 16 Febr. 1817, tog ikke Examen i Stockholm. * 1849 Sophia Helena Gulbrandsen D. af Universitetsbud G. — Seilmager O. H. Foss * Else Marie Truslew.
3. H. C. Aall † 7 April 1862.
5. Om 2den Udgave af Aalls Erindringer ꝛc. (med Biographi og Portrait), se C. A. Lange.
6. øverst, Nr. 41 læs: Nr. 41—48.
9. Kirstine Aas † 16 April 1863.
12. Om N. H. Abel se endvidere: British Penny Encyclopedia; Notice biogr. i „Oeuvres complétes" p. Arago; Michaud, Biographie universelle, Suppl.; Gauss's og Schumachers Corresp. B. II; Schriften der Berliner-Academie 185* (af Lejeune Dirichlet); Morgenbl. f. 20 Febr. 1861 og Illustr. Nyhedsbl. 1862 Nr. 9 og 10 (af Chr. Hansteen); Biographi m. Portr. i Skilling-Magazin 186* (af C. Bjerknes).
13. Adler fik først senere (10 April 1812) Titel af Lector.
21. L. 17 ovenfra: 16 S. 8.
22. P. M. Anker † 1863. (Mindedigt i Illustr. Nyhedsbl. af M. B. Landstad. Nekrolog i samme Blad.)
29. L. 18 nedenfra udfyldes: Caroline.
30. Om P. C. Asbjørnsen se endvidere Goldschmidts blandede Skrifter, Almeennyttigt Dansk Convers.-Lex. (Suppl.) og Nordisk Conv.-Lex.
31. L. 13—14 ovenfra: Anmeldelsen af M. J. Monrad er den i Morgenbladet nævnte, ikke i Den Constitutionelle.
— „Norske Folkeeventyr" ere oversatte paa Engelsk af G. W. Dasent under Titel: Tales from the Norse (flere Oplag).
35. B. Aubert er døbt i Citadellet i Kbhvn. 5 Aug. 1768.
— L. 27, Køytels Minde læs: Herman Keutels Minde. Kbh. 1792. 27 S. 8.
— L. 11 nedenfra tilføies: † 1857.
37. L. M. B. Aubert er juridisk Candidat (Decbr. 1860) og Universitets-Stipendiat (1863).
— L. 27. Philologi læs: Lovkyndighed.
— L. 28. Samfundsblade læs: Studenterblade.
46. L. 23 nedenfra udfyldes: 1844.
47. P. F. Basføes Kone † 24 Marts 1863.
48. D. N. Bechs Forældre hed Dominicus Nagel Bech og Kiønicke Bolette Harboe († i Indvik 28 Mai 1859).
49. L. 13 nedenfra, Kongens læs: Kronprindsens.
50. *Thomas Bech † 3 Marts 1862.*

Side.

51. J. D. Behrens's Portr. Chra. 1860; Biogr. m. Portr. i Illustr. Nyhedsbl. 1862 Nr. 48.

52. Om J. S. Belle (f. 1773) jfr. Høiesteretsdom af 1 Marts 1828.

— J. C. Belsheim blev Student 1858 og theologisk Candidat 1862.

60. N. J. W. Berg blev 8 Juni 1859 Sognepræst til Flesberg.

61. O. A. Berg † 5 Novb. 1861 (Nekrolog foran hans „Prædikener", Chra. 1863.)

— L. 13 ovenfra: Rasmus Berg er et pseudonymt Navn. Forfatteren er Ole Vig.

63. H. L. Berg † i Chra. 10 Marts 1863 som Storthingsmand.

64. Paul Paulsen Bergwitz * Karen Thorstensdatter († 13 Juni 1858 i Christiania).

66. J. G. de Besche blev kongl. Livmedicus 18 Juni 1857 og Rid. af N. O. i Juni 1858.

67. L. 6 nedenfra tilføies: i Slesvig 19 Marts 1845

— Beyer, S. udgaaer, da det der anførte Skrift er Eftertryk af en dansk Forfatterindes i Kjøbenhavn udkomne Børnebog.

68. L. 2 ovenfra, Mette Østlein læs: Alette Ørtlein.

69. J. F. Bille blev 5 Mai 1859 Capitainlieutenant. Hans Kone † 10 Juli 1862.

70. L. 6 ovenfra, Birkefoged i, læs: Birkefoged og.

— L. 16 nedenfra, 16 Januar læs: 4 Januar. (Jfr. Biographi i Illustr. Nyhedsblad 1861 Nr. 2 og 3.)

71. L. 5: Artiklen i Vidar om Universitetet i Upsala udgaar, da den er af C. Holst.

72. M. Birkeland blev 24 April 1858 Fuldmægtig i Kirkedepartementet og 18 Juli 1863 Rigsarchivar. * 1860 Marie Bachke.

74. Om Bjørnson se endvidere: Biogr. af Clem. Pettersen (m. Portr.) i Dansk Ill. Tidende 1860; do. i Svensk Illustr. Tidning og Illustrirte Zeitung; Goldschmidts „Hjemme og Ude" 1861 (optr. i Aftenbladet).

76. J. C. Blich † 29 Juni 1857. Hans Hustru Severine Elisabet Nikoline Heedahl † 1 Marts 1862.

— L. 8 og 11. Vedk. har senere rettet sine forhen opgivne Titler paa de her nævnte Skrifter saaledes:

Haandbog i Verdenshistorien for Skoler og Familier. Udg. osv. 302 S. 8.

Bemærkninger om Vennernes Samfunds særegne Anskuelser og Skikke af J. J. Gurney. Overs. fra Engelsk. ib. eod. 459 S. 8.

— L. 24. C. Bloms anden Hustru heder Mathilde Bohse.

78. C. Blom † 22 April 1861.

79. B. M. Orn † 18 Marts 1859.

80. Geschichte der Staatsveränderung Norwegens im Jahre 1814, mit Actenstücken. Leipzig 1858. X. 137. 83 S. 8. (Paa Norsk: Norges Statsforandring i Aaret 1814. Med Bilag. Chra. 1860. 8. m. Portr.)

— H. Bloms Franske Sproglære er anmeldt i „Fædrelandet" 1857 Nr. 133 af Sick.

— L. 2 nedenfra, Tysnes læs: Tysvær.

82. M. N. Blytt † 26 Juli 1862. Nekrolog af Fil. Parlatore i Morgenbl. i 29de Marts 1863.

83. C. B. Boecks Svigermoder heder Anne Marie Møller. Hans Portr. m. Biogr. (af P. B. Hansen) findes i Illustr. Nyhedsbl. 1862, Nr. 50.

85. C. P. B. Boeck er ogsaa Medlem af Videnskabsselskabet i Christiania og Vetenskaps-Akademien i Stockholm, og har foruden de nævnte Skrifter

Side.

ogsaa udgivet: Anviisning til Faareskabs Behandling. Chra. u. A. 8 S. 8.

86. L. 6 ovenfra læs: Om Jernoxyd-Hydrat.
88. C. J. Bolstad døde som Gjestgiver i Alverstrømmen.
90. L. 5 nedenfra tilføies: Oversat.
91. L. 3 nedenfra, O. W. Erichsen læs: J. G. M. Weidemann.
93. L. 8 ovenfra tilføies: I Den Constitutionelle 1836 Nr. 12, 13, 59 Suppl.: Om Agershuus Fæstning (jfr. Modbemærkninger i Nr. 45, 47, 103 ff., i Nr. 48, 50, og i Morgenbl. s. A. Nr. 28).
93. P. Botten Hansen blev 1860 Amanuensis ved Universitetsbibliotheket og * 1861 Johanne Sang, D. af Sogneprest til Romedal Ole Christian S.
94. Om C. Boye, se Forhandlinger ved Mag. Ribber, Rector Engelbr. Boyes Jubilæum 26 Juli 1832. Throndhjem. 43 S. 8.
100. J. J. Broch † i Christiania 8 Decbr. 1860. (Biogr. m. Portr. i Illustr. Nyhedsbl. Nr. 53 s. A.)
101. O. J. Broch Storthingsmand fra Christiania 1862—63.
103. L. 7 ovenfra, 1833 læs: 5 Marts 1834.
— T. C. A. Broch † i Chra. 7 April 1863. (Biographi m. Portr. i Illustr. Nyhedsbl. 1858.)
104. N. W. Brock er født 27 Aug. Hans Svigerfader hed Joseph Large.
104. L. 5 nedenfra tilføies: † p. Frederikshald 11 Decb. 1857.
105. L. 16 ovenfra, Manrad læs: Monrad.
— L. 9 nedenfra, Bolette Hjort læs: B. Hiort.
121. L. 8 ovenfra, Marts 1845 læs: 6 Januar 1848.
— L. 21 — 1824 læs: 1821.
124. L. 25, Schacht læs: Schicht.
— L. 27, 1823 læs: 1826.
— L. 14 nedenfra tilføies: 1839: Ueber d. Kongsberger Silberbergbau.
125. L. 15 — 185* læs: 1852.
127. L. 13 nedenfra tilføies: * Barbara Ellertsen († 1819), D. af Kjøbmand Jan E. i Bergen.
128. U. F. Bøyesen er født 19 Januar 1773.
128. bemærkes ved U. F. Bøyesen, at Sangen „Samlet her i en fortrolig Klynge" er af ham.
132. L. 8 ovenfra, 1846 læs: 1856.
133. H. C. Christies Kone † 14 Septbr. 1859 i Larvig.
140. Amtmandens Døtre, 2den Udgave, Kbhvn. 1861.
— C. C. Collett blev 24 April 1858 Bureauchef i Kirkedepartementet.
141. Kammerh. P. Collett † 2 Aug. 1860 i Constantinopel som Ministerresident.
144. L. 9 tilføies: I Retstidenden 1846 Nr. 2—4: Om nye Panteregisteres Indretning.
149. L. L. Daaes Constitution ved Chra. Skole udløb i Juli 1858. Han blev i Juni 1859 philol. Candidat, vikarierede derpaa en kort Tid som Assistent i Rigsarchivet, blev i August s. A. Timelærer og 10 Decbr. 1860 Adjunkt ved Drammens Skole, hvorfra han i 1863 tog Afsked, idet han samtidig blev Universitets-Stipendiat i Historie. Opholdt sig fra April til Decbr. 1861 i historisk Øiemed i Kjøbenhavn med Stipendium dels af det Offentlige, dels af det Throndhjemske Videnskabsselskab og gjorde i 1862 ligeledes med Stipendium en Reise til Throndhjem. * 28 Decb. 1859 Johanne Koren, D. af Lensmand i Nes p. Romerige Jess Dietrichson K. og Margrete Reich.

Side.

150. C. T. Dahl † 11 Marts 1862 (Biogr. i Morgbl. f. 23 Marts f. A.).
151. Om J. C. Dahl se endvidere Ørsted Archiv for Psychologie xc. 10de Hefte, S. 65—68.
152. L. 11 nedenfra, Søndre Bergenhuus Amt læs: Søndre Throndhjems Amt.
153. L. 20: Grandtieren udgaar.
155. L. 23 nedenfra, Janette læs: Jonette.
— L. 22 — Brunshorn læs: Brunchhorst.
162. E. E. Dietrichson blev 6 Mai 1861 Sognepræst til Borre.
163. Th. A. Dop blev 6 Mai 1861 Sognepræst til gamle Agers Menighed i Chra. Hans Hustru er født 26 Mai 1809. * 22 Octbr. 1841.
164. J. G. Dreyer kom paa Tugthuset og emigrerede siden til Amerika.
— L. 12 udgaar.
165. L. 15 nedenfra tilføies: 1856 Ridder af den nederlandske Løveorden.
167. L. 23 — 180* læs: 1809.
170. L. 6 ovenfra: Generalconsul udgaaer.
173. H. Elstrand blev 6 Mai 1861 Sognepræst til Grønlands Menighed i Chra.
175. L. 13 ovenfra, Branddirecteur læs: Bankdirecteur.
176. J. Esmark blev 1 Novbr. 1797 Overbergamts-Assessor og 10 Marts 1802 Lector.
180. L. 11, Laurvig læs: Christiania.
181. Om C. M. Falsen se endvidere L. K. Daas Afhandl. i Videnst. Selst. Skr. 1859 (ogsaa særskilt).
183. L. 9 nedenfra tilføies: S. 28—34.
184. L. 11 ovenfra, Kjømand læs: Kjøbmand.
186. F. C. Faye blev 7 Marts 1859 første Livlæge hos Kongen.
190. L. 10: Astronomien udgaaer; se Dorum.
191. L. B. Fiezentz er født 26 Septb. 1768. Hans Fader var Beier og Maaler i Throndhjem.
192. C. F. Finck er født 24 April 1775. Forældrene hed Henrik Erman F. og Anne Maria Wonderbourg.
195. L. 22 ovenfra tilføies: 2det Oplag. ib. 1857.
199. D. Forbes's Fadersnavn og Fødselsdag er urigtigt angiven.
203. C. F. G. Friele * 1860 Marie Lasson, D. af Justitiarius P. C. L.
207. B. R. Garbens Hustru † 2 Mai 1861.
216. L. 7 nedenfra, 1847 læs: 1849.
218. nederst er ved Uagtsomhed af Udgiveren Grundtvigs Broder angivet som hans Fader. Der skal staae: Søn af Sognepræst til Udby i Sjælland Johan G. og Cathrine Marie Bang.
219. L. 13 nedenfra, 4 Nov. læs: 11 Novbr.
222. L. 15 ovenfra tilføies: † 17 Marts 1837.
227. L. 4 — tilføies efter *: 12 Juli 1808.
— L. 15 — 178* læs: 1787.
231. H. Hallings Hustru † i Chra. 27 Januar 1860.
— L. 10 nedenfra, 1843 læs: 1845.
237. Om Hans Hansen i Sel († 1863) se Nekrolog i Illustr. Nyhedsbl. 1863.
— L. 21 nedenfra, Gaardbruger læs: Huuslærer.
244. L. 19 nedenfra, 1812 læs: Novbr. 1809.
248. L. 3 ovenfra er C. Hansens Forældre ved en Misforstaaelse af Universitets-Matriklen urigtigt angivne. Der skal staae: Søn af Kjøbmand i Throndhjem Nicolai H. († 1834) og Birgitte Marie Molbe.
249. C. Hansteen er endvidere Æresmedlem og corresponderende Medlem af Vi-

denskabs-Selskaberne i Boston (1833), Dublin (1863), Gøttingen og London, fik 1859 Storkorset af Nordstjernen, 1861 Storkorset af Dbrg. og er R. af St. Stanislaus Ordenens 2den Klasse. Jfr. endvidere om ham Autobiographien (m. Portr.) i hans Reiseerindringen, Chra. 1856; Biogr., m. Portr., i Dansk Ill. Tidende (af L. Daae) og do. i Svensk Ill. Tidning. Marmorbuste af Glosimodt.

. L. 23 ovenfra tilføies: og i Journal des Débats.

. L. 24 ovenfra, 185* læs: 1854. VIII. 215 S. 8. (Udg. uden Forf.s Samtykke som 2det Bind af Lorcks Hausbibliothek für Länder- und Völkerkunde.)

. L. 4 nedenfra, 1840 læs: 1830.

. Om H. N. Hauge se endvidere P. A. Munchs Maanedsskrift IV. 4de og 5te Hefte, hvorimod Norsk Kirketidende 1860 Nr. 3.

. N. Hauges Hustru hed Karen Sophie B., D. af Laurits B.

. L. 11 ovenfra, April læs: 23 Mai.

. L. 15 nedenfra, 1585 læs: 1855.

. L. 10 nedenfra: Hans første Hustru hed Benedicte Ulrichsen, † 1781; den anden Margreta Ulrika U. døde 1804.

L. 18 nedenfra, 1850 læs: 1830.

. L. 18 ovenfra, 181* læs: 1821.

. L. 18—19: Medlem af Directionen for Bergens Museum — udgaar.

. L. 16 nedenfra, Krigsraad D. læs: tit. Krigscommissair Henning Friman D.

. H. O. F. Heyerdahl erholdt Afsked 26 Novbr. 1859.

. J. A. Hjelms Hustru † i Chra. 28 Januar 1863.

L. 10 nedenfra, 1825 læs: 1827.

. L. 6 nedenfra, efter Elen Marie Kjoss tilføies: født Schedsmoe.

. L. 18 — efter III. tilføies: 197—98.

. L. 1 ovenfra, „maaske" udgaaer.

. L. 6, 1813 læs: 1814.

L. 11 nedenfra tilføies: og ved Gavebrev af 10 (confirm. 12) Febr. 1859 et Legat paa 650 Spd. for trængende norske Læger og deres Enker.

L. 26, 1854 læs: 1855.

. L. 17, Examen læs: Examina, og efter Læger tilføies: Pharmaceuter.

L. 22 nedenfra, Räsbech læs: Nørbech.

. Peder Holter var opdragen til Handelen, boede 1812 paa Gaarden Bien paa Helgeøen og var * Adelheide Bolette Margrete Bang, D. af Oberst B.

. L. 1 ovenfra, 1843 læs: 1823.

. C. F. B. Horn var 1861—62 i Tydskland med offentligt Stipendium. * 186* Josephine Schjøtt, D. af nedennævnte O. H. S.

. L. 17 ovenfra, Margrethe Houge (?) læs: Anne Marie Schlytter.

. H. A. C. B. Huitfeldt † i Chra. 1 Decbr. 1858. (Nekrolog af L. Daae i Illustr. Nyhedsbl. 1858 Nr. 50.)

H. J. Huitfeldt vikarierede 3 Maaneder om Sommeren 1858 som Assistent i Rigsarchivet og ansattes som saadan 1 Decbr. s. A. J 1860 og 1862 opholdt han sig et Par Maaneder i historisk Øiemed i Kjøbenhavn.

. O. G. Høegh † i Chra. 7 Febr. 1863 som Storthingsmand.

. N. L. S. Jacobsens Moder hed Abelone Helmer.

Portrait af H. Ibsen med Biogr. (af P. B. Hansen) i Illustr. Nyhedsbl. f. 19 Juli 1853.

L. 5 nedenfra udfyldes: Sara Margrete. † 1841.

Side.

817. Chr. Jensen blev 5 Mai 1859 Amtmand i Christians Amt og var Storthingsmand fra dette Amt 1862—63.

321. Ved Jespersen henvises til Erslews Forf.-Lex. Suppl. I. 947, hvor nøiagtigere Oplysninger om Forældrene findes.

327. L. 10 nedenfra tilføies: Søn af Gaardbruger Lars Halstensøn og Berte Monsdatter.

330. L. 10 ovenfra, Student fra F.halds Skole, læs: privat dimitteret.

— L. 9 nedenfra, Reservechirurg læs: Reservelæge.

334. Om B. M. Keilhau se endvidere hans Levnet ved Roquette; „Unsere Zeit", 2det B.; Thues Læsebog; Nordisk Conversationslex. I Hermoder 1821 har han skrevet: Hulebak-Stenen (Romantisk Skizze).

336. L. 19 nedenfra, 1821 læs: 1820.

337. J. R. Keyser erholdt 11 Januar 1862 Afsked og udnævntes til Comm. af St. O. O. Biogr. (af G. A. Krohg) m. Portr. i Dansk Ill. Tidende 1860. Om „Den norske Kirkes Historie" jfr. Paludan-Müllers Bemærkninger i Dansk hist. Tidsskrift, III Række, B. I.

338. L. 29. H. Kinck læs: H. Winter Hjelm.

— L. 32 tilføies: (Oversat af H. Kinck).

339. L. 12 nedenfra, i Edinburgh læs: paa Barbadoes.

340. L. 10 nedenfra, 1796 læs: 1786.

— L. 4 — 1850 læs: 1851.

— L. 7 tilføies efter Student: i Kjøbenhavn fra Herlufsholms Skole.

341. C. T. Kierulf blev 13 Juni 1860 Expeditionschef for Medicinalvæsenet under Indre-Departementet.

342. T. Kjerulf fik 1861 Æresdiplom som Dr. philos. fra Universitetet i Breslau i Anledning af dets 50aarige Jubilæum.

345. H. E. Kinck blev 1861 Adjunct ved Lillehammers Skole.

— G. N. Kjølstad † 2 Febr. 1860. (Nekrolog i Ill. Nyhedsbl. f. A. Nr. 7.)

— M. B. Kjørboe † 29 Octbr. 1859. Nekrolog i Ill. Nyhedsbl.

356. L. 5 nedenfra, Kragh læs: Krogh.

358. L. 5 tilføies: og hans Erindringer I. 184—185.

— L. 12 tilføies: I Haandskrift haves hendes Dagbog 1808—1815.

— J. Koren er correspond. Medlem af Vetenskaps-Akad. i Upsala. Hans Hustrues Forældre ere Proprietair i Høland Søren Olberg og Christiane Gill.

360. L. 11 nedenfra, Provst læs: Prest.

— L. 10 — Sept. læs: Novbr.

— L. 3 — 1849 læs: 1819.

361. L. 18. 184* læs: 1851.

362. Kreftings Moder hed Frederikke Lovise Frøchen.

365. L. 5 udgaaer: Hlade.

373. L. 25 tilføies: Wilses Reise-Jagttag. I. 143. V. 283.

— L. 10 nedenfra tilføies: Ifølge Wilse anf. St. udgav han 1785 i Christiania et Compendium af den latinske Grammatick paa 6 Blade i Folio.

374. L. 6 udfyldes: Søren Dometius og Maren L.

376. L. 3 nedenfra tilføies: † 29 Octbr. 1859. Hans anden Kone var Christiane Lange, Statsraad O. B. Langes Søster.

377. M. B. Landstads Portrait findes i Album for Norske Digtere, Chra. 1860. Om „Norske Folkeviser" se Molbechs „Blandede Skrifter" 4de B. (jfr. Oversigt over Danske Vidensk. Selsk. Forhandl. 1853).

Side.

378. L. 7. F.hald læs: Chra.

— L. 10 nedenfra, Christiane læs: Kathrine.

380. M. S. Langberg er født i April 1779 efter Faderens Død. * 1809 L. K. Alsing (f. i Kragerø 14 Juli 1783), D. af Kjøbmand Lorents A.

380. A. Lange erholdt Afsked fra 1 Januar 1862.

381. C. C. A. Lange † 10 Mai 1861. Biogr. (af L. Daae) m. Portr. i Dansk Ill. Tidende 1861 og Skilling=Mag. 1861. Sang ved hans Grav af P. A. Jensen. Buste af Bergslien.

385. O. B. Lange erholdt Afsked i Juni 1863. Portr. m. Biogr. i Illustr. Nyhedsblad 1861 Nr. 44.

388. Chr. Lassens Portr. m. Biogr. i Ill. Nyhedsbl. 1859 Nr. 46.

390. L. 25, hvorvidt det er trykt o. s. v. læs: trykt i Nordenfj. Journal 1831 eller 1832.

395. H. Lehmann * Frederikke Barth.

405. L. 10 nedenfra: hvor Faderen da var Capellan — udgaaer som urigtigt.

407. L. 6—7 udgaaer: med offentligt Stipendium.

409. O. K. K. G. G. Lundh blev i Juni 1861 juridisk Candidat og 1 Juli s. A. Assistent i Rigsarchivet. I Somrene 1859, 1860 og 1862 har han i flere Maaneder opholdt sig i Kjøbenhavn med Understøttelse af de til norske historiske Kildeskrifters Udgivelse bevilgede Midler.

411. J. O. Løkke blev 1861 Adjunct og 1862 Overlærer ved Christiania Kathedralskole og erholdt 1860 et Reisestipendium, som han i Sommeren 1863 benytter.

413. G. H. Magnus erholdt Afsked som Adjunkt fra 31 Decbr. 1861.

414. Den omtalte Beretning har følgende Titel: Indberetning om Sindssyge-Forholdene i Norge i 1846. Af H. Major. Chra. 37 S. 4. Med 7 Grundplaner.

418. B. A. Mariboe blev 6 Mai 1861 const. som 3die Assessor i Christiania Stiftsoverrets 1ste Afdeling.

419. H. H. Maschmann † 19 Novbr. 1860. (Biogr. m. Portr. i Illustr. Nyhedsblad s. A. Nr. 50.)

422. H. Meltzer † 26 Juli 1862.

427. Portr. af J. Moe i Album af norske Digtere.

428. L. 14: m. Portrait udgaar.

441. 5te Oplag af „Sorg og Trøst" er udkommet. — „Salomon de Caus" er oversat paa Tydsk af F. v. K. (jfr. Blätter für liter. Unterhalt. Marts 1861). — Lord W. Russell. 2det Opl. 1861.

444. P. A. Munch var ogsaa corresp. Medlem af Videnskabs=Selskaberne i Gøttingen (1859) og i St. Petersburg, blev 1861 R. af N. O. og constit. Rigsarchivar. † 25 Mai 1863 i Rom. Jfr. om ham Thues Læsebog, Nordisk Conv.=Lex. (af Allen); Biogr. m. Portr. i Dansk Ill. Tidende (af E. Sars); do. i Skilling=Mag. f. 4 Juli 1863; Nekrolog i Mrgbl. f. 28 Mai 1863 (jfr. 8 og 15 Juni s. A.); do. i Dagbladet 28 og 30 Mai s. A. (af G. A. Krohg), do. i Ill. Nyhedsbl. 31 Mai s. A. (jfr. 7 og 15 Juni), do. i N. Rigstidende 29 Mai s. A., do. i Throndhjems Stiftsavis 28 Mai s. A.; se endvidere Aftenbladet for 9 Juni 1863 (optr. i Morgenbl. og Dagbl.), Fædrelandet 1 Juni 1863 og Flyveposten 2 Juni s. A.; Augsburger Allgemeine Zeitung 8 og 9 Juni 1863; National=Zeitung. — Digte ved hans Død i Bergensposten af Ol. Janson og Ill. Nyhedsbl. 22 Juni 1863 af A. O. Vinje (begge i Landsmaalet); i Lørdags Aftenbl. for Arbeidsklassen Juni 1863 (af Kirkesanger Olaf=

Side.

zen); i Ill. Nyhedsbl. 5 Juli 1863 (af B. Bjørnson); i „For Hjemmet“ Juli 1863 (af A. Munch). Buste i Marmor af Flabager. — Om Bergens Kapitelbog og Munkelivs Brevbog jfr. Dansk hist. Tidsskrift. — Chronicon regum Manniæ et Insularum. Udg. m. Anmærkn. (paa Engelsk). Chra. 1859. 8. (anm. i Sybels Historische Zeitschrift og i „Athenæum“).

452. H. Munk blev 18 Juli 1863 Fuldmægtig i Kirkedepartementet.

453. B. C. Pavels † 21 Septbr. 1861.

455. L. 23: Aftenbladet og — udgaaer.

465. L. 14 nedenfra, Tiden 181*, læs: Tiden 1808, Nr. 23 og 24.

467. N. Nicolaysen erholdt 1860 ved Storthingets Beslutning 500 Spd. i aarlig Gage for at beskjæftige sig med Rigets Oldtidslevninger. * 1861 Anna Christie, D. af ovennævnte Toldkasserer W. H. C.

478. J. Odén erholdt Afsked fra 31 Decbr. 1861.

479. L. 22, Landabridgi læs: Landabrigdi.

480. O. Olavsen blev 2 Febr. 1784 Tegnelærer ꝛc., 28 Febr. 1787 Lector, 12 Juli 1794 Professor og 17 Juni 1803 Auctionsforvalter.

— L. 14, 184* udfyldes: 1847. 44 S. 8.

482. L. 15 ff. Erik Olsen var Søn af Skipper (Tractør) Ole O., født 29 Decbr. 1761, Student 1782, Candidat 1785; * Antonette Marie Grundtvig (f. 1764, † 1844), D. af Sognepræst i Smørum Jørgen G.

483. F. M. Olsen var Storthingsmand 1862—63 og † i Drammen 24 April 1863. (Nekrolog i Drammens Tidende af L. Daae; ogsaa særskilt.)

486. L. 16 nedenfra udfyldes: Therbora.

495. S. P. B. Petersen * Hedda Tønnesen, D. af Johan T., Stadslæge i Christianssund. — Redactør af Chra. Intelligentssedler.

497. L. 16 nedenfra, Haanbog læs: Haandbog.

513. O. Richter var Storthingsmand fra Søndre Throndhjems Amt 1862—63.

— L. 22 nedenfra, Efternævntes Broder, læs: Fætter.

515. L. 23 nedenfra, Anne Smith læs: Anne Cathrine Smith (f. 1795).

531. O. M. Ræder blev 1861 norsk og svensk Consul paa Malta. * 1862 Julie Motzfeldt, D. af ovennævnte Assessor U. A. M.

540. J. E. W. Sars blev 1 Octbr. 1860 ansat som Assistent i Rigsarchivet.

— M. Sars fik 1860 Æresdiplom som Dr. med. fra Universitetet i Berlin i Anledning af dettes 50aarige Jubilæum, s. A. Medlem af Leopold. Carol. Akad. der Naturforscher i Bonn, 1862 Medlem af Societé imper. d. Natur. i Moscou, 1863 Æresmedlem af Naturwissenschaft-Verein i Hamburg.

553. P. O. Schjøtt var 1862—63 Referent ved Storthings-Tidenden og blev 1863 Timelærer ved Christiania Kathedralskole efter i et Aar at have vikarieret som saadan.

640. L. 15 nedenfra tilføies efter 1830: (jfr. P. Treschow Hanson).

648. L. 11 ovenfra, F. H. Aschehoug læs: T. H. A.

— L. 19 nedenfra, P. G. Blom læs: G. P. B.

649. S. Tybring var Brodersøn (ikke Søn) af Biskop T.

652. L. 11 ovenfra, Vigfussens læs: Vigfussons.

673. L. 21 ovenfra, philosoph- læs: philosophisk-.

706. L. 19 nedenfra, efter redigeret af, tilføies: A. O. V.

